

บทสรุปผู้บริหาร

การศึกษาผลกระทบของนโยบายและกฎหมาย
ของประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่มีต่อ **SMES** ไทย

บริษัท ที่ปรึกษา เอชเอ็นพี จำกัด

รายชื่อบุคลากรหลักคณะผู้วิจัย

นายหัตถศักดิ์	ณ ป้อมเพ็ชร	หัวหน้าโครงการ
นายโกศล	ฉันทิกุล	ที่ปรึกษาโครงการ
นางสาวพิณทิพย์	รุจทิฆัมพร	ที่ปรึกษาโครงการ
นายชินภัทร	วิสุทธิแพทย์	ผู้วิจัยหลัก
นางสาวทัตพิชา	พิพัฒน์มงคลชัย	ผู้วิจัยหลัก
นายหฤษฎ์	ณ ป้อมเพ็ชร	ผู้สนับสนุนโครงการ
นายสาธิต	จักรวาลพิทักษ์	ผู้สนับสนุนโครงการ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณผู้เกี่ยวข้องกับการจัดทำรายงานการศึกษาผลกระทบของนโยบายและกฎหมายของประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่มีต่อ SMEs ไทยฉบับนี้ ในการค้นคว้า แสดงความคิดเห็น และ ท้างตั้งรายงานการวิจัย ที่สำคัญที่สุดผมนายหัตถศักดิ์ ณ ป้อมเพ็ชร หัวหน้าโครงการ ขอขอบคุณ คณะทำงานของบริษัท ที่ปรึกษา เอชเอ็นพี จำกัด ที่มีส่วนร่วมสนับสนุนทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงด้วยดี และ ผมหวังว่าข้อเสนอของคณะผู้วิจัยนั้นเป็นจุดเริ่มต้นที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงนโยบายของภาครัฐ เพื่อให้ SMEs ไทยก้าวสู่ AEC อย่างมีศักยภาพ และยั่งยืน

บทสรุปผู้บริหาร

บทสรุปผู้บริหาร

โครงการนี้ได้ศึกษานโยบายและกฎหมายของกลุ่มประเทศอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ และได้ศึกษาเชิงลึกสำหรับประเทศไทยและอีก 3 ประเทศเป้าหมาย คือ สิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย เพราะสามประเทศดังกล่าวเป็นประเทศที่มีสถิติการลงทุนในอาเซียนเป็นอันดับที่ 1 ถึง 3 ตามลำดับ และสามประเทศดังกล่าวมีสถานะทางเศรษฐกิจที่จัดอยู่ในขั้นที่พัฒนาในระดับที่น่าจะใช้ข้อมูลต่างๆ เปรียบเทียบกับประเทศไทยได้ นอกจากนี้ยังได้ศึกษาความเชื่อมโยงด้านกฎระเบียบของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนภายใต้กรอบ AEC Blueprint และได้ทำการวิเคราะห์ผลกระทบต่างๆ ที่อาจมีต่อ SMEs ไทย ตลอดจนข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการปรับปรุงในประเด็นสำคัญ เพื่อสนับสนุนการประกอบธุรกิจของ SMEs ไทย โดยมีบทสรุปในหัวข้อต่างๆ ดังนี้

1. นโยบายและกฎหมายของประเทศอาเซียน 6 ประเทศ

1.1 บรูไน

ภาพรวมนโยบายทางเศรษฐกิจและการลงทุน

บรูไนมีนโยบายในการนำพาเศรษฐกิจของประเทศที่พึ่งพาน้ำมันไปสู่โครงสร้างเศรษฐกิจที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น เนื่องจากตระหนักดีว่าไม่สามารถพึ่งพาน้ำมันและพลังงานได้ตลอดไป จึงเร่งปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจ และใช้มาตรการต่างๆ เพื่อสร้างความหลากหลายทางเศรษฐกิจ โดยมีมาตรการเปิดการค้าเสรีมากขึ้น เพื่อสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการลงทุนจากต่างประเทศ

มาตรการด้านภาษี

ภาษีที่จัดเก็บในบรูไนไม่ได้เป็นเงินได้หลักของประเทศ โดยบรูไนได้เริ่มมีการเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลในปี 2551 และในปัจจุบันอัตราภาษีลดเหลือเพียงร้อยละ 22 เท่านั้น

ไม่เรียกเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากประชากรในประเทศ และยังไม่มีการนำระบบภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้

มาตรการที่มีใช้ภาษีและกฎระเบียบทางการค้า

บรูไนยังคงมีมาตรการทางการค้าที่เป็นข้อจำกัดของการนำเข้าส่งออก

ภาพรวมของนโยบายต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

บรูไนมีแผนพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตาม Wawasan Brunei 2035 หรือ Vision Brunei 2035 โดยเรียกว่า The Outlines of Strategies and Policies for Development (OSPD) แผนพัฒนาดังกล่าวได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากร การเข้าถึงข้อมูล การเข้าถึงเทคโนโลยีและข่าวสาร การเงิน และการเข้าสู่ตลาด

1.2 กัมพูชา

ภาพรวมของนโยบายทางเศรษฐกิจและการลงทุน

นโยบายด้านการลงทุน - กัมพูชาให้ความสำคัญกับนโยบายส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศควบคู่ไปกับการรับความช่วยเหลือจากนานาชาติ โดยรัฐบาลออกกฎหมายส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2537 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2546) ให้ความมั่นใจแก่นักลงทุนต่างชาติว่าจะได้รับการคุ้มครองทรัพย์สินในทุกๆ ด้าน เทียบเท่ากับบุคคลในชาติ ให้สิทธิประโยชน์อื่นๆ อาทิ สิทธิประโยชน์การยกเว้นหรือลดหย่อนภาษี การจ้างงานคนต่างด้าว การถือครองที่ดิน และการส่งเงินตราออกนอกประเทศ

มาตรการทางภาษี

ประเทศกัมพูชาเป็นประเทศที่ล้าหลังที่สุดในระบบกฎหมายภาษีเมื่อเทียบกับประเทศสมาชิกด้วยกัน โดยเพิ่งเริ่มมีกฎหมายภาษีใช้เมื่อประมาณ 10 ปีที่ผ่านมา และยังไม่มียุทธศาสตร์ที่จะเข้าร่วมลงนามในอนุสัญญาเพื่อการยกเว้นการเก็บภาษีซ้อนกับประเทศใดๆ

มาตรการที่มีใช้ภาษีและกฎระเบียบทางการค้า

ประเทศกัมพูชาไม่สามารถผลิตสินค้าเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างเพียงพอ จึงต้องอาศัยการนำเข้าเป็นหลัก โดยมีนโยบายการค้าเสรี ไม่มีข้อกีดกันทางการค้าหรือกำหนดโควตาในการนำเข้าสินค้า คงมีเพียงข้อกำหนดให้ผู้นำเข้าสินค้าต้องชำระภาษีนำเข้า ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีอื่นๆ และมาตรการการห้ามนำเข้าสินค้าบางประเภทที่กระทบกับความมั่นคง สุขอนามัย สิ่งแวดล้อม

ภาพรวมของนโยบายต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

เพื่อเป็นการปรับปรุงสภาพการทำธุรกิจของการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รัฐบาลกัมพูชาจึงได้มีการมุ่งเน้น 4 เรื่องหลัก ดังต่อไปนี้ (1) ขอบข่ายกฎหมายและกฎระเบียบ เน้นส่งเสริมการจดทะเบียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งทางอินเทอร์เน็ต (2) การเงิน สร้างบริษัทหลักทรัพย์ และสร้างความเข้มแข็งแก่การจัดการและงบการเงิน (3) การส่งเสริมการเคลื่อนไหวของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ส่งเสริมนวัตกรรมและเทคโนโลยีเช่นเดียวกับเรื่องการเงินแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และให้บริการสนับสนุนอื่นๆ (4) การผสมผสานวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไปสู่ห่วงโซ่มูลค่าในระดับโลก (global value chain)

1.3 ลาว

ภาพรวมของนโยบายทางเศรษฐกิจและการลงทุน

ลาวมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจสำหรับปี 2554 – 2558 มีวัตถุประสงค์ในการลดอัตราความยากจน และเตรียมความพร้อมสำหรับการรวมตัวทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการก่อตั้งประชาคมเศรษฐกิจ

อาเซียนในปี ค.ศ. 2015 เช่น การพัฒนาระบบสาธารณูปโภคที่จำเป็นต่อเศรษฐกิจ แผนการพัฒนา ระบบการผลิตไฟฟ้าพลังงาน แผนพัฒนาการทำเหมือง และแผนพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

มาตรการทางภาษี

ประเทศลาวได้แก้ไขกฎหมายภาษี (The Amended Tax Regulations) ซึ่งมีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 ตุลาคม 2555 โดยการปรับลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล (ในประเทศลาวเรียกว่า ภาษีกำไร หรือ Profit Tax) จากเดิมร้อยละ 28 เหลือ ร้อยละ 24

มาตรการที่มีใช้ภาษีและกฎระเบียบทางการค้า

หน่วยงานที่ดูแล กำกับ และออกมาตรการหรือนโยบายคือ กระทรวงอุตสาหกรรมและการค้า

ภาพรวมของนโยบายต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ประเทศลาวได้ตรากฎหมายส่งเสริมและมาตรการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยกฎหมายฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและยกระดับมาตรฐานการครองชีพของประชาชน เพื่อสร้างรากฐานแก่การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน ซึ่งกฎหมายฉบับนี้ได้มุ่งเน้นที่จะดำเนินการในการสร้างและดำเนินการให้มีสภาพแวดล้อมทางด้านบริหารและข้อกำหนด เสริมสร้างการแข่งขันทางธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ขยายตลาดทั้งในและต่างประเทศ เสริมสร้างโอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินทุน สนับสนุนและผลักดันให้มีเงื่อนไขที่เอื้อต่อการก่อตั้งหน่วยทางธุรกิจ และสนับสนุนแนวความคิดทางธุรกิจในสังคม

1.4 พม่า

ภาพรวมของนโยบายทางเศรษฐกิจและการลงทุน

พม่าประกาศใช้กฎหมายส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ (The Union of Myanmar Foreign Investment Law) ในเดือนพฤศจิกายน 2555 โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะสร้างภาพพจน์ที่ดีให้กับประเทศและดึงดูดนักลงทุนในพม่ามากขึ้น

ระบบการเงินในพม่าค่อนข้างเข้มงวดมากกับธุรกรรมการเงินของบริษัทต่างชาติ เช่น ต้องการเปิดบัญชีกับธนาคารที่รัฐบาลกำหนดเท่านั้น การโอนเงินทุนและผลกำไรกลับประเทศต้องได้รับอนุญาตจากทางพม่าก่อน ระบบโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ในด้านต่างๆ ไม่เพียงพอกับความต้องการของนักลงทุน โดยเฉพาะการคมนาคมขนส่ง การขาดแคลนเงินตราต่างประเทศทำให้รัฐบาลขาดงบประมาณในการก่อสร้างสิ่งสาธารณูปโภคต่างๆ ระบบการดำเนินธุรกิจยังไม่ได้รับการพัฒนาและขาดทักษะ การร่วมทุนกับนักธุรกิจพม่าจึงมีปัญหา แรงงานพม่าก็คุ้นเคยกับการปกครอง การจัดการแบบทหารและยังไม่คุ้นเคยกับระบบทุนนิยม

มาตรการทางด้านภาษี

โดยภาพรวมประเทศพม่ามีการจัดเก็บภาษีที่มีโครงสร้างไม่ซับซ้อน แต่อัตราที่เรียกเก็บนั้นค่อนข้างสูงกว่าประเทศสมาชิกด้วยกัน และกำลังดำเนินการพัฒนาระบบภาษีให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ส่งเสริมการเก็บภาษีแบบเป็นธรรม และทำให้ระบบภาษีมีความเป็นสากลทัดเทียมประเทศเพื่อนบ้าน

มาตรการที่มีใช้ภาษีและกฎระเบียบทางการค้า

ประเทศพม่ายังคงมีมาตรการทางการค้าที่เป็นข้อจำกัดของการนำเข้าส่งออก เช่น การขอใบอนุญาตนำเข้า มาตรการห้ามนำเข้า มาตรการห้ามส่งออก มาตรการอุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า

ภาพรวมของนโยบายต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ประเทศพม่าได้ออกมาตรการต่างๆ หลายมาตรการในการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เช่น การให้คำแนะนำ องค์กรความรู้ทางเทคนิค ทุนและเครื่องจักรสำหรับการผลิตสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่มมากขึ้นจากการใช้วัตถุดิบภายในประเทศ ให้ความช่วยเหลือทางการเงินทั้งการสนับสนุนโดยรัฐบาลและผ่านทางธนาคารโดยให้กู้ยืมเงินทุนในอัตราดอกเบี้ยต่ำ ให้ผลประโยชน์ทางภาษี และการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาแรงงาน

ในทางปฏิบัติแล้ว ยังไม่มีความชัดเจนเพียงพอที่จะสามารถทำให้เกิดการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้อย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากความไม่พร้อมในด้านต่างๆ ของประเทศสหภาพพม่า

1.5 ฟิลิปปินส์

ภาพรวมของนโยบายทางเศรษฐกิจและการลงทุน

ฟิลิปปินส์มีแผนการพัฒนาสำหรับปี 2554-2559 โดยที่รัฐบาลให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมการลงทุน โดยสนับสนุนการสร้างกลไกความเป็นหุ้นส่วนระหว่างภาครัฐและเอกชน และถือเป็นส่วนสำคัญของการดำเนินนโยบายการทูตเชิงเศรษฐกิจ นอกจากนี้ รัฐบาลยังส่งเสริมให้ต่างชาติเข้ามาลงทุนสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน เช่น การก่อสร้าง รถไฟฟ้า ท่าอากาศยาน และพลังงาน

มาตรการทางด้านภาษี

ภายใต้ต้นนโยบายของผู้นำคนล่าสุด ได้ประกาศที่จะลดการขาดดุลของประเทศโดยเน้นหนักไปในเรื่องของการเก็บภาษีให้ได้มากขึ้น โดยการพัฒนาระบบการจัดเก็บให้ดีขึ้น มากกว่าการออกกฎหมายภาษีหรือนโยบายภาษีใหม่ๆ อัตราภาษีที่ฟิลิปปินส์เรียกเก็บในปัจจุบันค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับประเทศในกลุ่มสมาชิก

มาตรการที่มีใช้ภาษีและกฎระเบียบทางการค้า

มาตรการที่มีใช้ภาษีและเป็นอุปสรรคทางการค้าที่สำคัญ ได้แก่ การอนุญาตนำเข้า มาตรการห้ามนำเข้า มาตรการการตอบโต้การทุ่มตลาด มาตรการการปกป้อง และมาตรการสุขอนามัยพืชและสัตว์

ภาพรวมของนโยบายต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

Republic Act No. 6977 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย Republic Act No. 8289 และ Republic Act No. 9501 ตามลำดับ เป็นกฎหมายที่กำหนดมาตรการในการส่งเสริม พัฒนา และให้ความช่วยเหลือแก่วิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และขนาดเล็กของประเทศฟิลิปปินส์ กฎหมายฉบับนี้ประกอบด้วย 3 หมวดหลักๆ คือ กฎซึ่งว่าด้วยขั้นตอนการดำเนินการและสิ่งจำเป็นพื้นฐาน การมีส่วนร่วมของภาคเอกชนในโครงการหรือนโยบาย และการประสานความร่วมมือของภาครัฐในการพัฒนาภาควิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และขนาดเล็ก

1.6 เวียดนาม

ภาพรวมของนโยบายทางเศรษฐกิจและการลงทุน

รัฐบาลประกาศใช้นโยบายปฏิรูปทางเศรษฐกิจ “โดย เหมย” (Doi Moi Revolution) โดยกำหนดยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจ 6 ประการ เพื่อยกระดับการเติบโตทางเศรษฐกิจ คือ การกระจายอำนาจบริหารแก่ภาคธุรกิจและท้องถิ่น ระบบเศรษฐกิจเสรี อัตราการแลกเปลี่ยนและดอกเบี้ยเป็นไปตามกลไกตลาด นโยบายการเกษตร ให้สิทธิครอบครองที่ดินในระยะยาวและเสรีการซื้อขายสินค้าเกษตร เพิ่มบทบาทภาคเอกชน และเปิดเสรีการลงทุน โดยเน้นการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจเสรี

กฎหมายส่งเสริมการลงทุนของเวียดนามค่อนข้างชัดเจน และเอื้อประโยชน์แก่นักลงทุนต่างชาติและให้สิทธิประโยชน์ต่างๆ รวมทั้งด้านภาษี รัฐบาลเวียดนามยังได้ประชาสัมพันธ์และเชิญชวนให้นักลงทุนต่างชาติเข้าไปลงทุนในโครงการที่รัฐบาลให้การสนับสนุน (List of National Projects Calling for Foreign Investment) พร้อมทั้งการแก้ไขปัญหาล่าช้าของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการอนุมัติโครงการและการขออนุญาตลงทุนต่างๆ

มาตรการทางด้านภาษี

เวียดนามเริ่มมีการปฏิรูปกฎหมายภาษีในปี 2533 เช่น จากเดิมที่มีการเรียกเก็บภาษีรายอุตสาหกรรมด้วยอัตราที่แตกต่างกันไป เปลี่ยนมาเป็นการจัดเก็บในระบบเดียวกันคือ เรียกเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นมาตรฐานเดียวกับทุกอุตสาหกรรม และให้มีหน่วยงานกลางหน่วยงานเดียวเป็นผู้รับผิดชอบ ในปัจจุบันเวียดนามได้เตรียมแผนเพื่อนำประเทศเข้าสู่ AEC ในปี 2558 เวียดนามกำลังดำเนินการปรับปรุงระบบการจัดเก็บภาษีอย่างจริงจัง (Tax Administration Modernization Project) และคาดว่าจะแล้วเสร็จในปี 2558

มาตรการที่มีใช้ภาษีและกฎระเบียบทางการค้า

รัฐบาลเวียดนามประกาศเพิ่มมาตรการลดการขาดดุลการค้าหลังจากมีแนวโน้มการขาดดุลการค้าที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งประกอบด้วย มาตรการภาษีและมิใช่ภาษี (Non-Tariff Barriers) เช่น การกำหนดระเบียบควบคุมความปลอดภัยด้านอาหาร สำหรับสินค้าอาหารนำเข้าที่มีแหล่งกำเนิดจากพืช ระเบียบการนำเข้าผักและผลไม้

ภาพรวมของนโยบายต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

รัฐบาลได้ออกข้อกำหนดบังคับ (Government Directive) ในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2544 และได้ก่อตั้งคณะกรรมการถาวรของสภาพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้รับการเลื่อนฐานะเป็นองค์กรเพื่อการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Agency for SME Development – ASMED) มีหน้าที่รับผิดชอบในภาพรวม เช่น การส่งเสริมการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม การจดทะเบียนบริษัท การส่งเสริมการลงทุนภายในประเทศ ประสานงานกับการปฏิรูปรัฐวิสาหกิจความร่วมมือระหว่างประเทศ และพัฒนาทักษะของบุคคลากรที่เกี่ยวข้อง

2. นโยบายและกฎหมายของประเทศเป้าหมาย 3 ประเทศและประเทศไทย

2.1 อินโดนีเซีย

ภาพรวมของนโยบายทางเศรษฐกิจและการลงทุน

สืบเนื่องจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจโลกในปี 2542 รัฐบาลอินโดนีเซียมีนโยบายการปฏิรูปเศรษฐกิจโดยได้ออกกฎระเบียบใหม่ๆ ด้านการค้าการลงทุน โดยได้ให้ความสำคัญเรื่องการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และการส่งเสริมการส่งออกสินค้าสำคัญ การสร้างความเข้มแข็งของภาคการผลิต การกระตุ้นการบริโภคภายในประเทศ และการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางธุรกิจเพื่อดึงดูดการลงทุน

ขณะเดียวกัน เพื่อปกป้องตลาดภายในประเทศ รัฐบาลอินโดนีเซียได้ออกกฎระเบียบใหม่ที่มีลักษณะกีดกัน การนำเข้า และการจำหน่ายสินค้าจากต่างประเทศมากขึ้น ส่วนใหญ่เป็นสินค้าอุปโภคบริโภคขั้นสุดท้ายที่มีการนำเข้าอย่างผิดกฎหมายจำนวนมาก โดยได้กำหนดสินค้าสำคัญ 5 กลุ่มคือ อาหารและเครื่องดื่ม เครื่องนุ่งห่ม รองเท้า สินค้าอิเล็กทรอนิกส์ และของเล่น ซึ่งจำกัดให้นำเข้าได้เฉพาะท่าเรือและท่าอากาศยานที่กำหนดไว้เท่านั้น รวมทั้งมีแนวโน้มที่จะปกป้องอุตสาหกรรมในประเทศมากขึ้น

กฎหมายและกฎระเบียบด้านการลงทุน

สาระที่สำคัญในกฎหมายการลงทุน “Law of the Republic of Indonesia Number 25 of 2007 Concerning Investments” เมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2550 ฉบับใหม่นี้ประกอบด้วย ความแน่นอน

ทางกฎหมายโดยการรับหลักการที่สำคัญ เช่น การปฏิบัติเยี่ยงคนในชาติ (National Treatment) ความโปร่งใส และเชื่อถือได้ ปรับกระบวนการในการลงทุนและการขอใบอนุญาตให้ง่ายขึ้นโดยการวางระบบการบริการแบบ one-door integrated service mechanism และปรับปรุงการอำนวยความสะดวกด้านการลงทุน เช่น การอำนวยความสะดวกทางการคลัง การบริการสำหรับสิทธิในการใช้ประโยชน์ที่ดิน การบริการด้านคนเข้าเมือง และการอำนวยความสะดวกด้านใบอนุญาตนำเข้า เป็นต้น นอกจากนี้กฎหมายฉบับนี้มีการกำหนดนิยามของการลงทุนที่ชัดเจนและเป็นสากล ครอบคลุมทั้งการลงทุนของคนในประเทศและต่างชาติ รวมทั้งมีประกาศของประธานาธิบดีระบุชัดเจนถึงกิจการที่มีเงื่อนไขในการลงทุน (Investment Negative List) ทั้งที่ห้ามลงทุนหรือมีเงื่อนไขบางประการ

กฎหมายและกฎระเบียบด้านการเงิน

ประเทศอินโดนีเซียถือเป็นประเทศที่ค่อนข้างให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของอุตสาหกรรมการเงินภายในประเทศ เห็นได้จากการกำหนดนโยบาย กฎระเบียบ และมาตรการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือภาคเอกชน เช่น กรณีที่กระทรวงการคลังออกแผนดำเนินการหลักระหว่างปี พ.ศ. 2553 ถึงปี พ.ศ. 2557 สำหรับตลาดทุนและอุตสาหกรรมการเงินที่ไม่ใช่ธนาคาร ซึ่งกำหนดวัตถุประสงค์ ภารกิจ และกลยุทธ์ต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาตลาดทุนและอุตสาหกรรมการเงินที่ไม่ใช่ธนาคารของประเทศอินโดนีเซีย

มาตรการทางด้านภาษี

อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลปกติคือร้อยละ 25 แต่จะลดให้กึ่งหนึ่งสำหรับบริษัท ที่มีรายได้ไม่เกิน 50,000 ล้านรูเปียห์ อัตราภาษีหัก ณ ที่จ่ายจะแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับประเภทรายได้ ผู้รับเงินและผู้จ่ายเงิน อัตราภาษีหัก ณ ที่จ่ายเงินปันผล, ดอกเบี้ย และค่าสิทธิ กรณีผู้มีถิ่นที่อยู่ในอินโดนีเซียจัดเก็บ 15% ภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับสินค้าฟุ่มเฟือย อัตราที่จัดเก็บอยู่ในระหว่าง 10% - 75%

มาตรการที่มีใช้ภาษีและกฎระเบียบทางการค้า

รัฐบาลอินโดนีเซียได้กำหนดมาตรการทางการค้า ที่มีลักษณะเป็นการกีดกันทางการค้า หรือมาตรการกีดกันทางการค้าหลายมาตรการ ได้แก่ มาตรการห้ามนำเข้า การออกใบอนุญาตนำเข้า มาตรการด้านสุขอนามัย และมาตรการขึ้นทะเบียนอาหารและยา นอกจากนี้อินโดนีเซียมีแนวโน้มที่จะปกป้องอุตสาหกรรมในประเทศ โดยใช้นโยบายการกำหนดมาตรการทางการค้าและมาตรการที่มีใช้ภาษี ทำให้ผู้ส่งออกสินค้ามีต้นทุนเพิ่มสูงขึ้น

ภาพรวมของนโยบายต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ประเทศอินโดนีเซียให้ความสำคัญกับการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งรัฐบาลของประเทศอินโดนีเซียได้ดำเนินมาตรการต่างๆ เช่น การจัดเงินกู้เพื่อรายย่อย โครงการประกันสุขภาพชุมชน และโครงการพัฒนาชุมชน เป็นต้น โดยมีหลักการที่ว่า การให้เงินกู้เพื่อรายย่อยจะเร่งให้มีการพัฒนาภาคธุรกิจหลักของประเทศและส่งเสริมให้ธุรกิจขนาดเล็กให้สามารถได้รับสินเชื่อจาก

ธนาคารทั้งของรัฐ เอกชน หรือภูมิภาคได้ อันจะช่วยลดอัตราความยากจน และขยายโอกาสในการทำงาน ธุรกิจที่จะขอกู้เงินประเภทนี้ต้องเป็นธุรกิจที่ดำเนินการโดยบุคคลธรรมดา คณะบุคคล หรือ สหกรณ์ ซึ่งกู้เงินตั้งแต่ 5 ล้านบาท ถึง 2 พันล้านบาท (ประมาณ 500– 200,000 ดอลลาร์สหรัฐ) โดยมีเป้าหมายที่จะให้กู้ปีละ 22 พันล้านดอลลาร์สหรัฐจนถึงปี ค.ศ. 2014

นอกจากนั้น รัฐบาลอินโดนีเซียยังจัดให้มีโครงการเพิ่มขีดความสามารถ การโอนเทคโนโลยี การเข้าถึงตลาด รวมทั้งสนับสนุนให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้เข้าร่วมงานแสดงสินค้า ระดับโลกอีกด้วย

ระดับ Entrepreneur spirit ของผู้ประกอบการ SMEs อินโดนีเซียยังไม่สูงพอเนื่องจากยังขาด know how ในการปรับปรุงคุณภาพผลิตภัณฑ์ การทำการตลาดต่างประเทศ และการสร้างสรรค์ นวัตกรรมใหม่ๆ ปัญหาข้างต้นยังเกี่ยวพันกับ (1) แรงงานอินโดนีเซียซึ่งมีจำนวนมากแต่ยังคงเป็น low-skilled labor (2) เทคโนโลยีที่เหมาะสมสำหรับ SMEs ในแต่ละประเภท

2.2 มาเลเซีย

ภาพรวมของนโยบายทางเศรษฐกิจและการลงทุน

ในบรรดาระัฐสมาชิกอาเซียนทั้งหมด มาเลเซียเป็นประเทศหนึ่งที่พรรคการเมืองและรัฐบาล ประกาศ “วิสัยทัศน์” และเริ่มทำตามที่ประกาศจนกระทั่งใกล้ถึงเวลาบรรลุเป้าหมายแห่งวิสัยทัศน์แล้ว คือ ในปี 1991 อดีตนายกรัฐมนตรี ดร.มหาเธร์ โมฮัมหมัด ผู้นำพรรคองค์การสหมาเลย์แห่งชาติ (United Malay National Organization-UMNO) “ประกาศวิสัยทัศน์ 2020” หรือ “Vision 2020” (ภาษามลายูใช้คำว่า “Wawasan 2020”) เริ่มที่แผนพัฒนาประเทศฉบับที่ 6 ใน 1991 โดยกำหนด อนาคตประเทศมาเลเซียไว้ว่า **“มาเลเซียจะต้องเป็นประเทศพัฒนาแล้วให้ได้ในปี 2020”**

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายแห่ง “วิสัยทัศน์ 2020” รัฐบาลมาเลเซียทุกรัฐบาลจะต้องทำงาน ต่อเนื่อง 30 ปี ให้ได้ตามเป้าหมาย คือ อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ 7% ต่อปี (ตามค่าจริง) ทุกปี ตลอด 30 ปี จากปี 1990 ถึงปี 2020 เศรษฐกิจจะเข้มแข็งขึ้นเป็นแปดเท่า จากปี 1990 ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (Gross Domestic Products – GDP) เท่ากับ 115,000 ล้านริงกิต - เมื่อถึงปี 2020 GDPจะต้องเพิ่มเป็น 920,000 ล้านริงกิต (คิดตามค่าเงินในปี 1990)

นอกจากนโยบาย Vision 2020 มาเลเซียยังได้วางนโยบายแห่งชาติอีก คือ นโยบายวิสัยทัศน์ แห่งชาติ หรือ National Vision Policy: NVP ซึ่งมีการสร้างเป้าหมายในการสร้างมาเลเซียให้เป็น **“ประเทศที่มีความยืดหยุ่นคงทนและมีความสามารถในการแข่งขัน (Resilient and Competitive Nation)”** โดยมีสาระสำคัญ คือ ลดความสำคัญของการลงทุนที่ทำให้เกิดการ เจริญเติบโตที่ไม่ยั่งยืนและไม่มีประสิทธิภาพลง และให้ความสำคัญต่อประเด็นใหม่คือ การเติบโตที่ตั้ง อยู่บนพื้นฐานของประสิทธิภาพการผลิตโดยรวม (Total factor productivity) โดยจะเน้นการลงทุนที่มี การค้นคว้าและวิจัยและเทคโนโลยีสูง

ภายหลังการเข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีมาเลเซียของดาโต๊ะ ชรี นาจิบ ราซัค ได้ใช้ นโยบาย New Economic Model: NEM โดยให้ความสำคัญอันดับแรกต่อการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ เฉพาะหน้าของการสร้างความเจริญรุ่งเรืองให้แก่มาเลเซียในระยะยาว โดยมีการแก้ไขปรับปรุงกฎระเบียบต่าง ๆ เพื่อให้พัฒนาประเทศได้ตามศักยภาพที่แท้จริง เช่น การเปิดเสรีภาคบริการโดยยกเลิก ข้อบังคับที่ต้องมีชาวภูมิบุตรถือครองหุ้นร้อยละ 30 ถือเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปนโยบาย NEM ที่ ดำเนินการให้สอดคล้องกับกรอบความตกลงด้านการค้าบริการ ASEAN Framework on Services: AFAS ซึ่งจะมีการเปิดเสรีภายในปี 2558

มาเลเซียยังต้องการการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากนักลงทุนต่างชาติ แรงงานฝีมือ แต่รัฐบาล จะอนุมัติ ให้มาลงทุนเฉพาะโครงการที่ใช้เงินลงทุนสูง และเป็นการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจเท่านั้น รัฐบาลมาเลเซียยังคงซึ่งไว้ซึ่งอำนาจในการอนุมัติการลงทุนจากต่างชาติไว้ค่อนข้างสูง (Capital Intensive) เนื่องจากต้องการลดการพึ่งพาเศรษฐกิจภายนอก โดยเฉพาะจากสหรัฐอเมริกา และ สหภาพยุโรป

สำหรับการเปิดตลาดให้ต่างชาติเข้ามาลงทุน รัฐบาลมาเลเซียได้ประกาศอนุญาตให้ต่างชาติ เข้ามาลงทุนได้ร้อยละ 100 ในสาขาบริการย่อย 27 สาขา ครอบคลุมบริการด้านการท่องเที่ยว สุขภาพ เทคโนโลยี สารสนเทศ และขนส่ง รวมถึงการลงทุนในศูนย์กระจายสินค้าระดับภูมิภาค ศูนย์จัดซื้อ สินค้าระหว่างประเทศ และการทำธุรกิจเหมืองแร่ ขณะเดียวกัน รัฐบาลได้ผ่อนคลายข้อกำหนดการถือ หุ้นของต่างชาติและเงื่อนไขด้านการส่งออกในการลงทุนด้านการผลิตอีกด้วย

กฎระเบียบและนโยบายด้านการส่งเสริมการลงทุน

มาเลเซียส่งเสริมการลงทุนผ่านมาตรการจูงใจให้แก่บริษัททั้งในประเทศและต่างประเทศ อาทิ เช่น นโยบายการลดภาษีเงินได้นิติบุคคลจาก 28% เป็น 27% และจะลดเหลือ 26% ในอนาคตอันใกล้ การยกเว้นภาษีเงินได้ (70-100%) เป็นระยะเวลา 5 ปี รวมไปถึงสิทธิประโยชน์อื่นๆ เช่น Investment Tax Allowance, Reinvestment Allowance และ Accelerated Capital Allowance แก่บริษัทที่ทำการ ผลิต (manufacturing Company) สร้างมาตรการจูงใจแก่บริษัทที่ผลิตสินค้าเทคโนโลยีสูง บริษัทที่มี โครงการสำคัญ (Strategic Project) บริษัทที่เน้นการวิจัยและพัฒนา รวมทั้งแรงจูงใจอื่นๆ เช่น ให้งบประมาณในการสร้างอาคารอุตสาหกรรม และงบประมาณการสร้างโครงสร้างพื้นฐาน

มาเลเซียได้อนุญาตให้ผู้ถือหุ้นต่างชาติเข้ามาถือหุ้นได้ 100% ในการลงทุนในกิจการ/โครงการใหม่ทุกประเภท การอนุญาตจ้างงานต่างชาติ บริษัทต่างชาติที่อยู่ในภาคการผลิตได้รับ อนุญาตให้จ้างงานชาวต่างชาติในกรณีที่ไม่สามารถจ้างแรงงานในประเทศได้

ภาพรวมของนโยบายทางการเงิน

ระบบการเงิน (Financial System) ที่ขับเคลื่อนอยู่ในประเทศมาเลเซีย มีทั้งหมด 2 ระบบหลัก คือ ระบบการเงินทั่วไป (Conventional Financial System) และระบบการเงินอิสลาม (Islamic

Financial System) โดยมีองค์กรที่เกี่ยวข้องกับระบบการเงินดังนี้ Bank Negara Malaysia (Central Bank), Financial Institutions (สถาบันการเงิน), Shariah Advisory Council of Bank Negara Malaysia (SAC), Financial Market (ตลาดการเงิน), Securities Commission (คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์) และ Bursa Malaysia Berhad (ตลาดหลักทรัพย์)

มาตรการทางด้านภาษี

นโยบายของรัฐก็คือการเพิ่มรายได้จากการเก็บภาษี สำหรับปี 2553 นั้น สรรพากรของมาเลเซีย (Inland Revenue Board) ได้เน้นหนักไปที่การปรับปรุงระบบการตรวจสอบภาษี และการเพิ่มเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภาษี ในขณะที่เดียวกันก็พยายามลดภาษีเงินได้บางประเภทลงเพื่อเป็นการดึงดูดนักลงทุน

อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับบริษัทที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายมาเลเซียที่มีทุนจดทะเบียนชำระแล้วไม่เกิน 2.5 ล้านริงกิต ดังนี้ รายได้ 5 แสนริงกิตเรียก จัดเก็บในอัตราร้อยละ 20 รายได้ส่วนที่เกิน 5 แสนริงกิต จัดเก็บในอัตราร้อยละ 25

มาตรการทางภาษีเพื่อช่วยเหลือและส่งเสริมธุรกิจขนาดย่อม (SMEs)

SMEs ไม่ต้องส่งประมาณการเพื่อชำระภาษีส່วงหน้าสำหรับสองปีแรก โดยให้ชำระตอนสิ้นปีได้เลย ยอมให้นำรายจ่ายในการจดทะเบียนสิทธิบัตรและเครื่องหมายการค้าของ SMEs มาหักเป็นรายจ่ายได้ในปีภาษี 2553-2557 และกำหนดอัตราอากรแสตมป์ไว้เป็นพิเศษสำหรับเงินกู้ยืมของ SMEs

มาตรการที่มีใช้ภาษีและกฎระเบียบทางการค้า

ประเทศมาเลเซียมีการออกมาตรการทางการค้าที่มีใช้ภาษีเช่นเดียวกับประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น เช่นการจำกัดปริมาณนำเข้า การกำหนดโควตา การอุดหนุน มาตรการการห้ามนำเข้าสินค้าบางประเภท (เช่น สินค้าที่เกี่ยวกับความเชื่อทางศาสนา ความมั่นคง สุขภาพ และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น)

ภาพรวมของนโยบายต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

การพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศมาเลเซียดำเนินการอยู่บนพื้นฐานหลัก 3 ประการ ประการแรกคือเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับโครงสร้างพื้นฐาน ทั้งทางกายภาพ การบริหารข้อมูล และการปฏิบัติการ โดยการออกข้อกำหนดและออกกฎหมาย หรือแก้ไขเพิ่มเติมแนวปฏิบัติ มาตรฐาน การออกไปอนุญาต และแรงจูงใจทางการเงิน เพื่อกำหนดแนวทางของกิจกรรมและการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและธุรกิจรายใหม่ ประการที่สองคือเพิ่มประสิทธิภาพและขีดความสามารถของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งนโยบายหรือโครงการที่จะเพิ่มความรู้ ความชำนาญและความสามารถของวิสาหกิจและลูกจ้างเพื่อเสริมสร้างความสามารถใน

การพัฒนาและแข่งขัน ได้แก่ การพัฒนาธุรกิจรายใหม่ การพัฒนาทรัพยากรบุคคล การบริการให้คำปรึกษา การส่งเสริมเทคโนโลยี การพัฒนาสินค้า การตลาดและการส่งเสริมการขายต่างๆ และประการที่สามคือส่งเสริมความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

2.3 สิงคโปร์

ภาพรวมของนโยบายทางเศรษฐกิจและการลงทุน

ในภาพรวมระบบเศรษฐกิจของประเทศสิงคโปร์ค่อนข้างมีความชัดเจน นั่นคือ การคงไว้ซึ่งความเป็นตลาดเสรี เป็นศูนย์กลางของธุรกิจโลก ทั้งด้านการค้า การลงทุน และการเงิน

สิงคโปร์ให้ความสำคัญกับสาขาทางเศรษฐกิจในภาคการค้าบริการในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ โดยสนับสนุนและส่งเสริมการอำนวยความสะดวกทางการค้า การลงทุน การเงิน ระบบศานาณูปโภค และระบบการคมนาคมขนส่ง รวมทั้งมีท่าเรือน้ำลึกและระบบการบริหารจัดการที่รวดเร็ว ส่งผลให้สิงคโปร์เป็นศูนย์กลางการให้บริการในหลายสาขาของภูมิภาค โดยเฉพาะด้านการขนส่ง การท่องเที่ยว และการค้า นอกจากนี้ สิงคโปร์ยังเป็นศูนย์กลางทางการเงินของโลกด้วย

สิงคโปร์ให้ความเท่าเทียมกันระหว่างนักลงทุนชาวสิงคโปร์และชาวต่างชาติ โดยชาวต่างชาติสามารถถือหุ้นได้ 100% ในธุรกิจเกือบทุกสาขา ยกเว้น (1) ด้านการกระจายเสียง และการจัดสรรคลื่นความถี่ ถือหุ้นสูงสุดไม่เกินร้อยละ 49 (2) กิจการด้านหนังสือพิมพ์ ถือหุ้นไม่เกินร้อยละ 5 ส่วนกิจการที่ห้ามนักลงทุนต่างชาติลงทุนได้แก่ ธุรกิจด้านกฎหมายและการประกอบอาชีพทนายความรวมถึงสาขาที่เกี่ยวข้องกับกิจการวิสาหกิจของรัฐ โดยไม่กำหนดเงินลงทุนขั้นต่ำ และอนุญาตให้นักลงทุนสามารถถือกรรมสิทธิ์ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในสิงคโปร์

ภาพรวมของนโยบายด้านการเงิน

ประเทศสิงคโปร์ไม่มีข้อกำหนดหรือบทบัญญัติของกฎหมายใดที่ควบคุมการนำเข้าหรือส่งออกซึ่งเงินดอลลาร์สิงคโปร์หรือเงินตราต่างประเทศและควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินในประเทศสิงคโปร์ ดังนั้นบุคคลสามารถที่จะถือ ใช้ หรือโอนเงินทุนในสกุลเงินต่างๆ ได้อย่างเสรีโดยไม่มีข้อจำกัด

อีกทั้งการให้วงเงินสินเชื่อในสกุลเงินดอลลาร์สิงคโปร์ ไม่ว่าจะป็นจำนวนเท่าใดก็ตามของสถาบันการเงินแก่ผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศและผู้ที่มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศนั้น สามารถที่จะดำเนินการได้โดยไม่ต้องปรึกษากับ Monetary Authority of Singapore (MAS) ก่อน และสามารถที่จะนำเข้ามาหรือส่งออกจากประเทศสิงคโปร์ซึ่งเงินดังกล่าวได้โดยไม่มีข้อจำกัดใดๆ ที่เป็นไปในแง่ของกิจกรรมทางเศรษฐกิจในประเทศสิงคโปร์ แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงการกระจายการลงทุนทางการเงินในหลักทรัพย์หลายๆ ประเภท

มาตรการทางด้านภาษี

สิงคโปร์เป็นประเทศที่เล็กที่สุดประเทศหนึ่งในโลก ไม่มีทรัพยากรธรรมชาติมากเหมือนประเทศอื่น แต่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี เพราะสิงคโปร์พัฒนาเศรษฐกิจด้านการค้า โดยเป็นประเทศพ่อค้าคนกลางในการขายสินค้าเป็นท่าเรือขนส่งสินค้าปลอดภาษี ทำให้สินค้าที่ผ่านทางสิงคโปร์มีราคาถูก

เพื่อเป็นการจูงใจให้มีการค้าการลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ สิงคโปร์มีการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีมากมายกับนักลงทุนต่างชาติ และส่งเสริมให้มีการไปลงทุนในต่างประเทศ อาทิเช่น การไม่เรียกเก็บ Capital Gain Tax อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลเพียงร้อยละ 17 เท่านั้น (อาจะลดลงตามฐานของรายได้) อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาต่ำ การใช้ระบบ Single Tier System (การจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลถือเป็นภาษีสุดท้าย ไม่มีการเสียภาษีสำหรับเงินปันผลหลังจากนั้น) และการยกเว้นภาษีสำหรับเงินปันผลรับ และที่สำคัญยิ่งคือ สิงคโปร์มีการจัดเก็บที่มีประสิทธิภาพและไม่มีปัญหาเรื่องคอร์รัปชันเหมือนประเทศสมาชิกอื่น

อัตราภาษีในปัจจุบัน

อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล 17% เป็นอัตราที่จัดเก็บสำหรับกำไรตั้งแต่ 290,001 SGD ขึ้นไป สำหรับกำไรที่น้อยกว่านั้น จัดเก็บในอัตราดังนี้

กำไรตั้งแต่ 0 – 10,000 SGD ได้รับยกเว้น 75% ของกำไร ส่วนที่เหลือจัดเก็บ 4.25%

กำไรตั้งแต่ 10,001 – 290,000 SGD ได้รับยกเว้น 50% ของกำไร ส่วนที่เหลือจัดเก็บ 8.8%

มาตรการทางภาษีเพื่อช่วยเหลือและส่งเสริมธุรกิจขนาดย่อม (SMEs)

สิงคโปร์มีมาตรการช่วยเหลือ SMEs หลายประการ เช่น ให้เงินช่วยเหลือ 5% ของรายได้ในปี 2555 สนับสนุนการสร้างนวัตกรรมและการปรับปรุงโดยให้หักค่าใช้จ่ายทางภาษีได้ 4 เท่า แต่ไม่เกิน SGD 1,600,000 หรือเลือกรับเงินสตร้อยละ 30 ของรายจ่ายที่ได้รับสิทธิ สำหรับกิจกรรมดังต่อไปนี้ วิจัยและพัฒนา Approved design การได้มาซึ่งทรัพย์สินทางปัญญา การจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา การซื้อหรือการเช่า Prescribed Automation Equipment และการจัดอบรมพนักงาน

มาตรการส่งเสริมให้ SMEs ไปลงทุนในต่างประเทศ โดยยอมให้หักค่าใช้จ่ายได้ 2 เท่าสำหรับรายจ่ายค่าเดินทางไปต่างประเทศเพื่อสร้างธุรกิจและรายจ่ายในการศึกษาลู่ทางการทำธุรกิจในต่างประเทศ

มาตรการที่มีใช้ภาษีและกฎระเบียบทางการค้า

สิงคโปร์เป็นประเทศที่เข้มงวดกับมาตรการสุขอนามัยของสินค้าที่นำเข้าเพื่อจำหน่ายและบริโภคในสิงคโปร์ SMEs ไทยจึงต้องผลิตสินค้าให้ได้ตามมาตรฐานสุขอนามัย

การอนุญาตให้แรงงานไทยเข้าไปทำงานภาคบริการ จะมีการให้ใบอนุญาต 3 แบบ คือ 1) E Pass ใบอนุญาตทำงานระดับวิชาชีพ (Professional) และระดับบริหาร (Executive) 2) S Pass ซึ่งเป็นการอนุญาตทำงานสำหรับแรงงานที่มีฝีมือระดับกลาง 3) Work Permit เป็นใบอนุญาตทำงานประเภทกึ่งฝีมือ (Semi-skilled Labor) และแรงงานที่มีฝีมือต่ำ (Unskilled Labor) และสิงคโปร์ได้กำหนดสาขาที่อนุญาตให้แรงงานต่างชาติเข้ามาทำงานเป็น 5 สาขา คือ การก่อสร้าง ผู้ต่อเรือ งานรับใช้ในบ้าน การผลิต บริการ โดยไทยอยู่ในกลุ่มประเทศ Non-Traditional Source (NTS) ซึ่งอนุญาตให้ทำงานเฉพาะ 3 สาขาแรก และไม่สามารถอนุญาตให้เข้าทำงานในสาขาแรงงานภาคบริการได้

ภาพรวมของนโยบายต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ประเทศสิงคโปร์มีองค์กรที่ทำหน้าที่หลักในการสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม คือ Standards, Productivity and Innovation for Growth Board (SPRING) ซึ่งอยู่ภายใต้กระทรวงการค้าและการอุตสาหกรรม (Ministry of Trade and Industry) มีหน้าที่พัฒนาหน่วยธุรกิจและสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่สินค้าของประเทศสิงคโปร์ โดยจะร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ในการให้ความช่วยเหลือทางการเงิน การพัฒนาขีดความสามารถ การพัฒนาการบริหาร ให้ความช่วยเหลือทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมและการเข้าถึงตลาด อีกทั้งยังดำเนินมาตรการรับประกันหนี้ (Loan Insurance Scheme) เพื่อสร้างช่องทางให้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เข้าถึงแหล่งเงินทุน โดยการเข้าไปรับประกันหนี้อีกด้วย

สำหรับการช่วยเหลือทางการเงิน SPRING มีหน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่ SMEs ในการกู้เงินจากธนาคาร โดยการให้ line of credit และ share risks ในอัตราร้อยละ 80 ภายใต้โครงการ Local Enterprise Financial Scheme (LEFS) หรือในรูปแบบของ Voucher Scheme ให้ความช่วยเหลือบริษัทให้มี เงินทุนเพื่อปรับปรุงให้มีเทคโนโลยี และ Innovation ใหม่ ๆ และมีศักยภาพในการดำเนินธุรกิจต่อไปในอนาคต โดยมูลค่าของ voucher ใบละ 5,000 เหรียญสิงคโปร์ มอบให้บริษัทที่ยื่นขอและร่วมมือดำเนินการกับ Spring-funded Centres of Innovation (COIs) ซึ่งบริษัทที่สามารถยื่นใบสมัครขอรับการสนับสนุน จะต้องเป็นบริษัทที่มีเจ้าของเป็นคนท้องถิ่นร้อยละ 30 และมีการลงทุนด้านทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่า 15 ล้านดอลลาร์สิงคโปร์

ประเทศสิงคโปร์ยังมีมาตรการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อาทิ มาตรการทางภาษีอากร ให้ข้อมูลข่าวสาร การฝึกอบรมบุคลากร และการให้คำแนะนำต่างๆ โดยมีหน่วยงานชื่อ Enterprise Development Centres (EDCs) ทำหน้าที่เป็นศูนย์รวมของผู้ให้คำแนะนำซึ่งสามารถให้คำแนะนำได้ทั้งด้านกฎหมาย การเงิน การบริหาร และธุรกิจ และการพัฒนาและวิจัยเพื่อสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

2.4 ประเทศไทย

ภาพรวมของนโยบายทางเศรษฐกิจและการลงทุน

ในทางเศรษฐกิจ ประเทศไทยมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง การส่งออกที่แข็งแกร่ง และตลาดผู้บริโภคภายในประเทศที่ตื่นตัว นอกจากนี้ ทรัพยากรธรรมชาติอันอุดมสมบูรณ์ ประกอบกับแรงงานที่มีฝีมือและประสิทธิภาพยังช่วยดึงดูดนักลงทุนต่างชาติ เสริมสร้างความมั่งคั่งให้ธุรกิจ และพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ มีโครงสร้างพื้นฐานพร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกในการขนส่งที่ทันสมัย การคมนาคมและโครงข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศที่ก้าวหน้า มีนิคมอุตสาหกรรมที่นำเสนอสิ่งอำนวยความสะดวกอันทันสมัยและบริการสนับสนุนที่ตอบสนองความต้องการของทั้งบริษัทข้ามชาติขนาดใหญ่ และบริษัทขนาดกลางและขนาดย่อม

ในด้านการเมืองในประเทศไทย ยังพบปัญหาคอร์รัปชัน อันถือว่าเป็นอุปสรรคใหญ่สำหรับนักลงทุนหรือแม้กระทั่งผู้ประกอบการของไทยเอง ที่ผ่านมา ผู้นำประเทศไทยฝ่ายบริหารไม่เคยประกาศวิสัยทัศน์ของประเทศเหมือนเช่นประเทศมาเลเซีย และบรูไน ทำให้แผนพัฒนาประเทศที่ประกาศออกมาจากแต่ละหน่วยงานซ้ำซ้อน ไม่สอดคล้องกัน ทำให้ภาคธุรกิจของประเทศไทยยังไม่แข็งแกร่งเท่าที่ควร อันเนื่องมาจากจุดอ่อนทางการเมืองการปกครองของประเทศ

นโยบายการลงทุนของประเทศไทยมีความชัดเจนโดยมุ่งเน้นการเปิดเสรีและส่งเสริมการค้าเสรี รัฐบาลส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศที่นำไปสู่การพัฒนาทักษะ เทคโนโลยี และนวัตกรรมอย่างจริงจัง ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับจากผลการสำรวจนานาชาติให้เป็นแหล่งรองรับการลงทุนที่น่าดึงดูดที่สุดแห่งหนึ่งอย่างต่อเนื่อง ในปี 2553 ธนาคารโลกได้จัดให้ไทยเป็นประเทศที่มีความสะดวกในการดำเนินธุรกิจมากเป็นอันดับที่ 12 ของโลก โดยปัจจุบันรัฐบาลให้ความสำคัญในการส่งเสริมและชักจูงอุตสาหกรรม 6 สาขาหลัก ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาประเทศ ได้แก่ 1) เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเกษตร 2) พลังงานทดแทน 3) ยานยนต์ 4) อิเล็กทรอนิกส์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 5) แพชั่น และ 6) บริการที่มีมูลค่าเพิ่มสูงซึ่งรวมถึง อุตสาหกรรมบันเทิง บริการเพื่อสุขภาพ และการท่องเที่ยว รวมทั้งได้ออกนโยบายเร่งส่งเสริมการลงทุนจากนักลงทุนต่างชาติ ด้วยการปรับปรุงกฎระเบียบ และปฏิรูปกฎหมายหลายฉบับ เพื่อจัดอุปสรรคทางการค้า และการทำธุรกิจตามแนวทางในการเร่งรัดการเปิดเสรีของความตกลงเสรีอาเซียน รวมถึงการได้รับสิทธิประโยชน์ในการลงทุนตามประกาศของมีคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

ภาพรวมของนโยบายทางการเงิน

กระทรวงการคลังเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายทางการเงิน โดยกำหนดยุทธศาสตร์ภายใต้วิสัยทัศน์ “มีความเป็นเลิศด้านการเงินการคลัง เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยในอาเซียน” การให้ความสนับสนุนแก่ SMEs ในร่างกำหนดว่ากระทรวงการคลังควรมีบทบาทในการสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) โดยสนับสนุนทางการเงินผ่านทางสินเชื่อเงินผ่อนปรน การประสานกับธนาคารโลก (World Bank) และ ADB ในการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่ SME เพื่อพัฒนาทักษะ ความเชี่ยวชาญ และความสามารถในการแข่งขัน สนับสนุนการดำเนินการของบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาด

ยอม (บสย.) ในการค้าประกันสินเชื่อ SME การสนับสนุนธุรกิจร่วมลงทุนให้เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาศักยภาพของ SMEs

การสนับสนุน ด้านมาตรการภาษีและการเงินสำหรับ SME ที่มีศักยภาพและประสงค์จะขยายการลงทุนไปยังประเทศอื่น ในอาเซียนโดยเฉพาะในเรื่องการค้าประกันการลงทุนและการประกันความเสี่ยง โดยให้มีการหารือร่วมกับธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (SME Bank) ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้า แห่งประเทศไทย (EXIM Bank) สมาคมธนาคารไทย และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (เป็นการดำเนินการต่อเนื่อง โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ ธนาคารแห่งประเทศไทย และสำนักงานเศรษฐกิจ การคลัง- เป็นการดำเนินการภายใต้ AEC และ ASCC)

มาตรการด้านภาษี

ประเทศไทยมีการปรับทิศทางการปรับโครงสร้างภาษีเพื่อรองรับการรวมตัวกันเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนค่อนข้างมากเมื่อเทียบกับประเทศอื่น โดยสิ่งที่กรมสรรพากรได้ดำเนินการไปแล้วคือ การปรับลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลจากร้อยละ 30 เหลือร้อยละ 23 ในปี 2555 และ ร้อยละ 20 สำหรับปี 2556 และ 2557 การเตรียมการปรับปรุงโครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยเน้นเรื่องการกระจายภาระภาษีเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ และขณะเดียวกันการปรับอัตราภาษีให้แข่งขันกับต่างประเทศได้

การเร่งรัดให้มือนักสัญญาภาษีซ้อนระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียน เตรียมการออกมาตรการต่าง ๆ เช่น มาตรการกำหนดราคาโอน (Transfer Pricing) มาตรการป้องกันการตั้งทุนต่ำ (Thin Capitalization) มาตรการป้องกันการกักเก็บกำไรไว้ในประเทศที่มีอัตราภาษีต่ำ (Controlled Foreign Company) รวมทั้งมาตรการป้องกันการหลบเลี่ยงภาษีเป็นการทั่วไป (General Anti Avoidance Rule) โดยที่มาตรการเหล่านั้นจะต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อการลงทุนระหว่างประเทศ

มาตรการด้านภาษีเพื่อช่วยเหลือและส่งเสริมธุรกิจขนาดย่อม (SMEs)

การปรับลดอัตราภาษีสำหรับธุรกิจ SMEs เป็นการเฉพาะ

สำหรับบริษัทไทยที่มีทุนจดทะเบียนชำระแล้วไม่เกิน 5 ล้านบาทและมีรายได้จากการขายหรือให้บริการไม่เกิน 30 ล้านบาท อัตราภาษีที่จัดเก็บเป็นดังนี้

- ยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีสำหรับกำไรสุทธิตั้งแต่ 1 – 150,000 บาท
- ร้อยละ 15 ของกำไรสุทธิตั้งแต่ 150,001 – 1,000,000 บาท
- ร้อยละ 23 ของกำไรสุทธิตั้งแต่ 1,000,001 บาทขึ้นไป สำหรับปี 2555
- ร้อยละ 20 ของกำไรสุทธิตั้งแต่ 1,000,001 บาทขึ้นไป สำหรับปี 2556-2557

ยกเว้นรายได้จากการขายทรัพย์สินประเภทเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตสินค้าสำหรับเงินได้ที่ได้รับจากการขายทรัพย์สินประเภทเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตสินค้าเพื่อซื้อเครื่องจักรใหม่ทดแทน

ทั้งนี้ เฉพาะการขายทรัพย์สินประเภทเครื่องจักรที่ได้กระทำตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2555 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2555

ต่อมาในการประชุมคณะรัฐมนตรีวันที่ 8 มกราคม 2556 ได้มีมติปรับเปลี่ยนการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับเงินได้ 150,000 บาทแรก เป็น 300,000 บาทแรก ซึ่งหลังจากการปรับลดดังกล่าว อัตราภาษีที่จัดเก็บเป็นดังนี้

- ยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีสำหรับกำไรสุทธิตั้งแต่ 1-300,000 บาท
- ร้อยละ 15 ของกำไรสุทธิตั้งแต่ 300,001-1,000,000 บาท
- ร้อยละ 20 ของกำไรสุทธิตั้งแต่ 1,000,001 บาทเป็นต้นไป

มาตรการที่มีใช้ภาษีและกฎระเบียบทางการค้า

ประเทศไทยเป็นอีกประเทศหนึ่งในภูมิภาคที่มีการกำหนดและออกมาตรการทางการค้า รวมถึงมาตรการที่มีใช้ภาษี ที่ใช้สำหรับปกป้องอุตสาหกรรมในประเทศ อาทิ มาตรการห้ามนำเข้า-ส่งออก การขอใบอนุญาต การจำกัดปริมาณนำเข้าของสินค้า การกำหนดมาตรฐานด้านสุขอนามัย มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด เป็นต้น

อย่างไรก็ดี ภายใต้กรอบความตกลงการค้าเสรีอาเซียน มาตรการทางการค้าของประเทศไทย ส่วนใหญ่ได้ถูกขจัดไปหมดแล้วเมื่อปี 2553

ภาพรวมของนโยบายต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

การพัฒนาศักยภาพของวิสาหกิจไทยที่ผ่านมาเผชิญกับปัญหาอุปสรรคต่างๆ โดยเฉพาะในเรื่องความสามารถในการเข้าถึงแหล่งทุนต่ำ ส่งผลให้การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้น้อย ขาดการวิจัยและพัฒนา

ความสำคัญของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ทำให้หน่วยงานภาครัฐต่างกำหนด มาตรการส่งเสริมและสนับสนุนในรูปแบบต่างๆ เพื่อแก้ไขจุดอ่อน รวมถึงการจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะ เพื่อทำหน้าที่กำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริมเฉพาะด้าน เช่นเดียวกับประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น คือให้ความสำคัญกับการผลักดันให้วิสาหกิจกลุ่มนี้มีศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันเพิ่มมากขึ้น

หน่วยงานที่มีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม คือ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือ สสว. การดำเนินงานของสสว.ส่วนใหญ่ คือการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการ SMEs สสว. จึงได้จัดทำแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555 - 2559) ซึ่งในการจัดทำแผนพัฒนานี้ได้มีการพิจารณาถึงความเชื่อมโยงสอดคล้องกับแผนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) แผนยุทธศาสตร์ของกระทรวงต่างๆ รวมถึงแผนพัฒนาในระดับจังหวัดด้วย

แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555 – 2559) ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์หลัก คือ

- ยุทธศาสตร์สนับสนุนปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย
- ยุทธศาสตร์เสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย
- ยุทธศาสตร์ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยให้เติบโตอย่างสมดุลตามศักยภาพของพื้นที่
- ยุทธศาสตร์เสริมสร้างวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยให้เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

3. ความเชื่อมโยงด้านกฎระเบียบในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน

เป้าหมายของอาเซียนคือทำให้เกิดการไหลเวียนเสรีในด้านสินค้า บริการ การลงทุน งานฝีมือ และทุน (Free flow of Goods, Free flow of Services, Free flow of Investment, Free flow of Skilled labour and Free flow of Capital) ซึ่งจะส่งผลต่อ SMEs อย่างมาก เพราะในอดีต SMEs ส่วนใหญ่ไม่มีศักยภาพในการออกไปแข่งขันในต่างประเทศ หรือแข่งขันกับ Multinational company ในตลาดภายในประเทศ ดังนั้นการมีมาตรการภาษี อุปสรรคทางการค้า และการปรับปรุงกฎระเบียบ การลงทุนต่าง ๆ จะช่วยลดต้นทุนในการสำรวจตลาด ลดการใช้ต้นทุนและทรัพยากรในการวิจัย กฎระเบียบและขจัดปัญหาอุปสรรค จึงเป็นการสร้างโอกาสให้ SMEs ได้แข่งขันในตลาดอาเซียนได้

การดำเนินการไปสู่เป้าหมายดังกล่าวโดยอาศัยความตกลงหลักคือ ATIGA ส่งผลให้สินค้านำเข้ามีต้นทุนลดลงโดยภาษีที่ลดถึง 0% AFAS ซึ่งเปิดให้บริษัทในอาเซียนสามารถเข้ามาทำธุรกิจได้ง่ายขึ้น ACIA ให้การส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนทั้งนักลงทุนและการลงทุนของบริษัทในอาเซียน MRAs (บริการวิชาชีพ) การยอมรับคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพ เมื่อมีการออกไปจัดตั้งกิจการในอาเซียน บริษัทก็สามารถนำบุคลากรวิชาชีพออกไปทำงานได้ในบริษัทตนเอง เช่น นักกฎหมาย นักบัญชี พยาบาล วิศวกร สถาปนิก ฯลฯ MRAs (สินค้า) การยอมรับคุณสมบัติของสินค้านำเข้าร่วมกันเพื่อช่วยลดการดำเนินการที่สินค้าจะต้องผ่านการทดสอบหลายครั้งและสามารถขายได้ในทุกๆ ประเทศในอาเซียน และ Cooperation Arrangements อาเซียนร่วมจัดทำข้อตกลงด้านความร่วมมือเป็นอย่างมาก เพื่อส่งเสริมการค้าและการลงทุนของอาเซียนให้ขยายตัวและไหลเวียนสะดวก

เป้าหมายสำคัญของแผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนสำหรับ SMEs

มีการจัดทำหลักสูตรร่วมกันสำหรับผู้ประกอบการในอาเซียน จัดตั้งศูนย์ให้บริการครบวงจร สำหรับ SMEs (SME service centre) ที่เชื่อมโยงระหว่างภูมิภาคและภูมิภาคย่อยของประเทศสมาชิก โครงการจัดตั้งการให้บริการทางการเงินสำหรับธุรกิจ SMEs ในแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียน จัดตั้งโครงการส่งเสริมการฝึกปฏิบัติงานสำหรับเจ้าหน้าที่ระดับภูมิภาคเพื่อพัฒนาความเชี่ยวชาญของ

เจ้าหน้าที่ จัดตั้งกองทุนเพื่อการพัฒนา SMEs ในระดับภูมิภาค เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนสำหรับ SMEs ที่ประกอบธุรกิจในภูมิภาคอาเซียน

SME Strategic Plan of Action (2010-2015)

การศึกษาความเป็นไปได้ของ SME Credit System สำหรับการปรับปรุงการกู้ยืมเงินจากธนาคารและการค้ำประกันเงินกู้ในอาเซียน การพัฒนา Multi-media Self-reliant System Toolkit Package Hyperlink of National SME Portals การจัดตั้งศูนย์ให้บริการครบวงจรสำหรับ SMEs (SME service centre) ที่เชื่อมโยงระหว่างภูมิภาคและภูมิภาคย่อยของประเทศสมาชิก การเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับโอกาสทางการค้าและการลงทุนของ SMEs ทั้งในและนอกภูมิภาค รวมถึงข้อมูลการเปิดเสรีการค้า(FTA) และการลงทุนทั้งในและนอกภูมิภาคอาเซียน การเผยแพร่ข้อมูลในแนวกว้างให้ SMEs เกี่ยวกับงานแสดงสินค้าและเทศกาลต่างๆ และอำนวยความสะดวกให้ SMEs ได้เข้าร่วมงาน การแบ่งปันข้อมูลทางเทคโนโลยีที่มีอยู่ให้ SMEs ระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้วัดผลการดำเนินงาน (KPIs) สำหรับนวัตกรรมของ SMEs การพัฒนาเทคโนโลยีของศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ การจัดทำ Directory of the Outstanding ASEAN SMEs 2011 และการจัดทำ ASEAN SME Innovation Awards

วิเคราะห์ความเชื่อมโยงของนโยบายและกฎหมาย

ปัจจุบันผลของการจัดทำข้อผูกพันเปิดเสรีการค้าบริการและการลงทุนในอาเซียนอยู่ในระดับต่ำมาก นอกจากนี้ แนวทางการเปิดเสรีของอาเซียนทั้งใน 5 เรื่องหลัก ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อ SMEs ในอาเซียน คือ Free flow of Goods, Free flow of Services, Free flow of Investment Free flow of Skilled labour, Free flower of Capital ก็ไม่ได้สัมฤทธิ์ผลต่อประโยชน์ของ SMEs จริง แต่กลับเกิดประโยชน์ต่อบริษัทข้ามชาติทั้งที่เป็นอาเซียน (สิงคโปร์) และไม่ใช่อาเซียน

ในส่วนของไทยยังไม่มีหน่วยงานภาครัฐใดเลยที่มีแผนหรือดำเนินการปฏิรูปกฎหมายสำหรับการเปิดเสรีหรือการนำไปสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รวมทั้งกฎระเบียบภายในประเทศ (Domestic regulation) ที่มีความล่าช้าและทำลายธุรกิจขนาดเล็กลงของไทย แต่กลับไปเอื้อประโยชน์ต่อนายทุนต่างชาติและบริษัทข้ามชาติ นอกจากนี้ ไม่มีกฎระเบียบภายในและมาตรการใดเลยที่ช่วย SMEs ไทยในการออกไปแข่งขันในตลาดอาเซียน โดยประเด็นปัญหาของไทยคือ ต่างหน่วยงานในแต่ละประเทศต่างดำเนินการกันไป โดยไม่มีการประสานระหว่างกัน และไม่มียุทธศาสตร์ร่วมกันทำงานให้ได้ผลประโยชน์ของประเทศและผู้ประกอบการไทย และไม่รู้จักการใช้สิทธิประโยชน์ของความตกลงความร่วมมือ หรือข้อตกลงในอาเซียน

4. การวิเคราะห์ผลกระทบต่อ SMEs ไทย

4.1 นโยบายและกฎหมาย (รวมภาษี)

จากสรุปเรื่องนโยบายและกฎหมายของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนข้างต้น จะเห็นได้ว่า แม้ว่าแต่ละประเทศมีนโยบายในการเปิดการค้าเสรี เพราะเป็นกระแสโลก กอปรกับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) และประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) แต่ในทางปฏิบัติ แต่ละประเทศในกลุ่มสมาชิกอาเซียนก็ยังคงไว้ซึ่งข้อสงวนและกฎระเบียบในการปกป้องสินค้า การบริการและการลงทุน มากน้อยต่างกันไปตามแต่สภาพของเศรษฐกิจและการเมืองของแต่ละประเทศ เกือบทุกประเทศยังคงมีมาตรการเพื่อสงวนและปกป้องธุรกิจในประเทศอยู่ตามสภาพของแต่ละประเทศ โดยไม่ทำตามเป้าหมายการรวมตัวกันเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ส่วนประเทศในกลุ่ม CLMV ยังคงมีนโยบายในการรับการลงทุนเป็นหลัก และมีนโยบายในการส่งเสริม SMEs แต่ยังคงไม่มีความชัดเจนในการส่งเสริม SMEs ในการลงทุนในต่างประเทศ

ส่วนในประเทศเป้าหมาย คือ อินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์ การศึกษาพบว่า ประเทศดังกล่าวมีการส่งเสริม SMEs ในการประกอบธุรกิจและการลงทุนในต่างประเทศมากขึ้น โดยเฉพาะประเทศสิงคโปร์ ส่วนประเทศอินโดนีเซียยังคงเสมือนเป็นประเทศรับการลงทุนเป็นหลักและยังไม่กระตือรือร้นในการลงทุนนอกประเทศและการร่วม AEC มากนัก สำหรับประเทศมาเลเซีย การศึกษาพบว่า มีการให้หน้าหนักทั้งในประเทศและต่างประเทศค่อนข้างดีและมีระบบ ทั้งนี้ยังคงสงวนธุรกิจให้ภูมิบุตร

ในด้านภาษี การวิจัยพบว่า สิงคโปร์เป็นประเทศที่จัดให้มาตรการภาษีในการส่งเสริม SMEs ในการคิดค้นนวัตกรรม เทคโนโลยี และการลงทุนในต่างประเทศมากที่สุดในภูมิภาค รองลงมาคือประเทศมาเลเซียที่ให้ประโยชน์ทางภาษีในเรื่องของการเริ่มธุรกิจและนวัตกรรม อินโดนีเซียมีให้ภาษีแก่ SMEs หากมีรายได้ต่ำกว่า 50,000 ล้านรูเปียห์ (ประมาณ 155 ล้านบาท) เสียภาษีจากปกติร้อยละ 20 เป็นร้อยละ 12.5 (50%) ส่วนประเทศไทยมีมาตรการภาษีให้ SMEs และเพิ่มเติมเมื่อปลายปี พ.ศ. 2555 แต่จากการพิจารณาเห็นว่า จากมีการส่งเสริม SMEs ควรต้องปรับลดอีกเพื่อเป็นการจูงใจ

4.2 ความเชื่อมโยงด้านกฎระเบียบในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน

หากพิจารณาองค์ประกอบตามแผนงานการนำไปสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Blueprint)

จะเห็นว่า ทุกองค์ประกอบเป็นการสร้างโอกาสให้แก่ SMEs ทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นการเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค ตลอดจนการบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก องค์ประกอบของ AEC Blueprint ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับ SMEs คือ การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค ซึ่งเล็งเห็นความสำคัญของ SMEs ที่เป็นหัวใจในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของภูมิภาค และได้วางแนวทางการพัฒนา SMEs ไว้หลายเรื่อง รวมทั้งการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนา SMEs สำหรับภูมิภาค ASEAN อย่างไรก็ตาม การดำเนินการตามแผนงานในแต่ละเรื่องยังมีความล่าช้าและยังขาดความร่วมมือในภูมิภาคอย่างจริงจัง

ในส่วนของการค้าสินค้านั้น แม้ว่าจะมีการลดภาษีนำเข้าลงถึงร้อยละ 0 ไปแล้วสำหรับสินค้าเกือบทั้งหมด (ประมาณร้อยละ 99) แต่อุปสรรคสำคัญที่ยังขจัดไม่หมดตามเป้าหมายคือ เรื่องของมาตรการและอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภาษี (Non-Tariff Measure: NTM/Non-Tariff Barrier: NTB) โดยเฉพาะสินค้าในกลุ่มเกษตรและอาหาร กลุ่มเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เหล็ก ยาและเวชภัณฑ์

ในส่วนของการค้าบริการและการลงทุน แม้ว่าเป้าหมายของ AEC Blueprint คือ การลด/ยกเลิกข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาด (Limitation to Market Access) และข้อจำกัดในการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (Limitation to National Treatment) แต่ในทางปฏิบัติ ประเทศสมาชิกอาเซียนก็ยังคงสงวนมาตรการและกฎระเบียบที่เป็นข้อจำกัดดังกล่าวอยู่ โดยอาศัยความยืดหยุ่นภายใต้กระบวนการเจรจา และมาตรการบางประการก็ไม่ถือว่าขัดกับแนวทางของ AEC Blueprint เช่น ภาษี การอุดหนุน ที่ดิน บุคคลากร สัญชาติ ประเภทนิติบุคคลและสัดส่วนการถือหุ้น ทั้งนี้จะเห็นได้จากข้อผูกพันในชุดที่ 8 ซึ่งเป็นชุดล่าสุด แม้ว่าจะมีการเปิดเสรีการค้าบริการและการลงทุนให้ได้ถึงร้อยละ 80 ของ 12 สาขาบริการหลักและ 180 กว่าสาขาย่อย ก็ยังคงมีมาตรการข้อจำกัดอยู่ รวมทั้งประเทศในกลุ่มเป้าหมายการวิจัย (อินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์) รวมทั้งประเทศไทย

ในภาพรวม ประเทศสมาชิกอาเซียนยังไม่คำนึงถึงการรวมกลุ่มเป็นประชาคมอาเซียน รวมทั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อสร้างความแข็งแกร่งและการแข่งขันกับภูมิภาคอื่นเท่าที่ควร และยังมีนโยบายรักษาผลประโยชน์ของประเทศตนเองอยู่ ประเทศไทยเองมีความตื่นตัวในเรื่อง AEC ในช่วงหลัง พร้อมกับความตื่นกลัว แต่ไม่มีการประสานงานกันอย่างเป็นรูปธรรมของหน่วยงาน แต่ต่างคนต่างทำเสมือนเองประมาณที่ได้มาใช้แล้วรายงานว่าทำแล้ว หากไม่มีการปรับเปลี่ยนการดำเนินงานเพื่อเข้าสู่เป้าหมายในปี พ.ศ. 2558 ผลประโยชน์จะตกกับประเทศสิงคโปร์และประเทศนอกกลุ่มอาเซียน

5. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การเตรียมความพร้อมในการลงทุนทั้งเชิงรับและเชิงรุกสำหรับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ควรคำนึงถึงองค์ประกอบสำคัญคือ (1) การมีนโยบายหรือกฎหมายสนับสนุนการลงทุนที่ชัดเจน (2) การปรับปรุงองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับนโยบาย (3) การพัฒนาทรัพยากรบุคคล และ (4) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสังคมในทุกภาคส่วน จากองค์ประกอบดังกล่าว คณะผู้ศึกษาได้วิเคราะห์และมีข้อเสนอในการพิจารณาแก้ไขปรับปรุงมาตรการและกฎหมายของประเทศไทยดังนี้

5.1 การแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย

กฎหมายที่ควรปรับปรุงแก้ไขมี 2 ประเด็นคือ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเงิน และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากร

5.1.1 กฎหมายที่เกี่ยวกับการเงิน ในส่วนนี้มีกฎหมายสองเรื่อง que เห็นสมควรต้องพิจารณาคือ ร่าง พ.ร.บ. หลักประกันทางธุรกิจ และ พ.ร.บ. บรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม พ.ศ. 2534

(1) ร่าง พ.ร.บ. หลักประกันทางธุรกิจ

ความสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนเป็นปัญหาใหญ่ของ SMEs ไม่เฉพาะแต่ในประเทศไทย ปัญหาหลักของ SMEs ในการขอสินเชื่อคือ การขาดประวัติในการประกอบธุรกิจและการขาดหลักฐานทางการเงินที่น่าเชื่อถือ และที่มักเป็นปัญหามากที่สุดคือ การขาดหลักประกันสินเชื่อ แม้จะได้มีการร่าง พ.ร.บ. หลักประกันทางธุรกิจโดยกระทรวงการคลังและกระทรวงยุติธรรมมาร่วมสืบปีแล้ว ร่าง พ.ร.บ. นี้ก็ยังไม่มีการนำเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภา หากร่าง พ.ร.บ. นี้มีผลใช้บังคับ น่าจะเป็นประโยชน์ต่อ SMEs ในการใช้กิจการ สินค้าคงคลัง วัตถุดิบในการผลิต สิทธิเรียกร้อง มาเป็นหลักประกันเพิ่มเติมในการขอสินเชื่อได้ ดังนั้น สสว. อาจช่วยผลักดันร่าง พ.ร.บ. ฉบับนี้ให้การพิจารณาเกิดผลอย่างจริงจัง นอกจากนั้น สสว. อาจช่วยผลักดันให้รวม “ทรัพย์สินทางปัญญา” เข้าไว้เป็นหลักประกันทางธุรกิจประเภทหนึ่งในร่าง พ.ร.บ. ฉบับนี้ให้ชัดเจน รวมถึงวิธีการประเมินมูลค่าและการบังคับหลักประกันเพื่อประโยชน์ของ SMEs ไทยต่อไป

(2) พ.ร.บ. บรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม พ.ศ. 2534

นอกจากหลักประกันทางธุรกิจแล้ว การค้ำประกันสินเชื่อให้กับ SMEs โดยสถาบันของรัฐก็เป็นมาตรการทางการเงินแบบหนึ่งที่หลายประเทศในอาเซียนดำเนินการอยู่ เช่น มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ รวมทั้งประเทศไทย ในส่วนของไทย มีการตรา พ.ร.บ. บรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม พ.ศ. 2534 โดยจัดตั้งบรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บ.ส.ย.) ขึ้นมาช่วยค้ำประกันสินเชื่อให้แก่ SMEs แต่ตาม พ.ร.บ. ดังกล่าว บ.ส.ย. สามารถค้ำประกันได้เฉพาะสินเชื่อที่ SMEs มีอยู่กับสถาบันการเงินและสถาบันการเงินเฉพาะกิจเท่านั้น บ.ส.ย. ไม่สามารถค้ำประกันสินเชื่อให้ SMEs ที่มีต่อบริษัทสินเชื่อที่มีใช้สถาบันการเงิน ประเภท Non-Bank เช่น ในการทำเช่าซื้อ สิบล้าง หรือแฟกตอริง ฯลฯ ได้ ซึ่ง SMEs ส่วนใหญ่มีการใช้บริการสินเชื่อประเภท Non-Bank Services อยู่เป็นจำนวนมาก นอกจากนั้น ตาม พ.ร.บ. ปัจจุบัน บ.ส.ย. ไม่สามารถค้ำประกัน SMEs ที่มีการรวมตัวในรูปกลุ่มธุรกิจ เช่น cluster หรือวิสาหกิจชุมชนได้ อีกทั้งยังไม่สามารถค้ำประกันหนี้ ที่มีรูปแบบนอกเหนือไปจากสินเชื่อ เช่น หนี้ในการปฏิบัติตามสัญญา การออกตราสารหนี้ได้ อย่างเช่นในกรณี SMEs ระดมทุนผ่านตลาดทุนโดยการออกหุ้นกู้ ในกรณีที่ SMEs ไปลงทุนในต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งเป็นแนวนโยบายของรัฐอยู่แล้ว บ.ส.ย. ก็ไม่สามารถค้ำประกันได้ เนื่องจากการระดมทุนผ่านตลาดทุน ไม่ถือเป็นสินเชื่อ. นอกจากนี้ การค้ำประกันสินเชื่อให้กับ SMEs หากเป็นการลงทุนในต่างประเทศ เดิมไม่สามารถทำได้ เพราะตามหลักเกณฑ์การค้ำประกัน ของบสย. อยู่เฉพาะธุรกิจของ SMEs ในประเทศไทยเท่านั้น

ดังนั้น สสว. ในฐานะผู้มีอำนาจในการเสนอแนะนโยบายที่เป็นประโยชน์ต่อ SMEs อาจพิจารณาผลักดันให้มีการแก้ไข พ.ร.บ. บรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม พ.ศ. 2534 เพื่อให้ บ.ส.ย. มีขอบเขตค้ำประกันกว้างขึ้นกว่าปัจจุบันเพื่อประโยชน์ของ SMEs ไทย

5.1.2 กฎหมายภาษีอากร แม้ว่าปัจจุบันประเทศไทยจะมีมาตรการด้านภาษีที่เป็นประโยชน์ต่อ SMEs บ้างแล้วก็ตาม แต่จากการศึกษาพบว่ายังไม่เพียงพอต่อผู้ประกอบการ SMEs กอปรกับหลายประเทศในอาเซียน แม้แต่ประเทศสิงคโปร์ก็มีมาตรการภาษีที่เป็นการส่งเสริมผู้ประกอบการ SMEs ที่ดีกว่าประเทศไทย จึงขอเสนอการปรับปรุงมาตรการภาษีเพิ่มเติมเพื่อส่งเสริม SMEs ไทยดังนี้

(1) มาตรการภาษีเพื่อส่งเสริม SMEs ภายในประเทศ

(1.1) อัตราภาษีเงินได้และเงินโอน ควรกำหนดอัตราภาษีเงินได้สำหรับกำไรสุทธิส่วนที่เกิน 1 ล้านบาทเป็นร้อยละ 15 หากอัตราภาษีปกติยังสูงกว่าร้อยละ 15 และควรปรับเงื่อนไขการเป็น SMEs สำหรับการใช้สิทธิประโยชน์ในอัตราภาษีเงินได้นี้ โดยควรปรับทุนจดทะเบียนให้สูงกว่า 5 ล้านบาท ซึ่งอาจเป็น 20 ล้านบาท และควรปรับเงื่อนไขเรื่องรายได้ก่อนค่าใช้จ่ายให้สูงกว่า 30 ล้านบาท ซึ่งอาจเป็น 100 ล้านบาทหรือมากกว่า เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของ SMEs ไทยและเทียบเคียงกับประเทศอื่นในอาเซียนได้

(1.2) การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล สำหรับ SMEs ไทยที่เป็นนิติบุคคลเป็นระยะเวลา 3 ปีแรกนับจากวันเริ่มประกอบการเพื่อส่งเสริมการเริ่มธุรกิจ คล้ายกับสิทธิประโยชน์เรื่องภาษีเงินได้ของ บริษัทที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน และเป็นการจัดความเหลื่อมล้ำทางภาษีที่ให้กับบริษัทต่างชาติที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน

(1.3) การเลือกใช้จ่ายหักเหมา สำหรับ SMEs ในอัตราร้อยละ 75 ของยอดรายรับ ซึ่งผลทางภาษีและคล้ายกับการเก็บภาษีร้อยละ 5 ของยอดรายรับในกรณีการประเมินภาษีตามมาตรา 71(1) แห่งประมวลรัษฎากร ทั้งนี้ คำนวณจากอัตราภาษีสูงสุดร้อยละ 20 และไม่มีการกำหนดอัตราภาษีพิเศษให้ SMEs ไทยดังกล่าวข้างต้น ทั้งนี้ น่าจะทำให้ SMEs ไทยเข้าระบบภาษีมากขึ้น และรัฐจะได้รายได้จากภาษีมูลค่าเพิ่มมากขึ้น

(1.4) เพิ่มอัตราการหักค่าใช้จ่าย เป็น 2 เท่าหรือมากกว่าสำหรับค่าใช้จ่ายที่ SMEs ใช้ไปในการคิดค้นนวัตกรรมใหม่และการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา หรือการใช้นวัตกรรมใหม่เพื่อเพิ่มผลผลิตและพัฒนาสินค้า ทั้งนี้ เพื่อเป็นการกระตุ้น SMEs ไทยในการคิดค้นหรือใช้นวัตกรรมใหม่ ซึ่งประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์ก็ใช้มาตรการนี้

(2) มาตรการภาษีเพื่อส่งเสริม SMEs ในการลงทุนต่างประเทศ

เพื่อเป็นการกระตุ้นและส่งเสริม SMEs ไทยในการลงทุนต่างประเทศ ควรปรับปรุงมาตรการภาษีดังนี้

(2.1) การให้ SMEs ไทยหักค่าใช้จ่ายได้อย่างน้อย 2 เท่าสำหรับค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปต่างประเทศเพื่อสร้างธุรกิจหรือเพื่อศึกษาธุรกิจในต่างประเทศ ซึ่งมาตรการเช่นนี้ประเทศสิงคโปร์ก็มี

(2.2) การยกเว้นภาษีเงินปันผลให้กับ SMEs ไทยสำหรับการลงทุนในต่างประเทศโดยไม่ต้องมีเงื่อนไข เพื่อให้ SMEs นำผลกำไรจากการลงทุนในต่างประเทศเข้ามาในประเทศไทย ซึ่งหลายประเทศในอาเซียนได้ดำเนินการไปแล้ว

5.2 การส่งเสริมความร่วมมือและประสานงานของทุกภาคส่วนและมาตรการส่งเสริม SMEs ไทยสู่ AEC

ปัญหาส่วนใหญ่ของประเทศไทยคือ การขาดการบูรณาการร่วมกันของทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงการขาดการเป็นศูนย์กลางหรือเจ้าภาพในแต่ละเรื่องที่สำคัญ

5.2.1 ภาครัฐควรกำหนดมาตรการเชิงรุกและเชิงรับให้ชัดเจน ตลอดจนสิทธิประโยชน์ต่างๆ เป็น package เพื่อให้มีความชัดเจน เพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้ประกอบการ SMEs ในการลงทุน

5.2.2 การปรับปรุงบทบาทและหน้าที่ขององค์กรภาครัฐมีดังนี้ สำนักงานส่งเสริมการลงทุน (BOI) ควรปรับทิศทางเพื่อให้ SMEs มีทางเข้ามาขอสิทธิประโยชน์มากขึ้นสำหรับการลงทุนในประเทศและในต่างประเทศ ซึ่งต้องมีการปรับปรุงกฎระเบียบ สำนักงานส่งเสริมธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว./OSMEP) ควรปรับปรุงตัวพระราชบัญญัติจัดตั้งและปรับปรุงกฎระเบียบ เพื่อให้ สสว. เป็นผู้ดูแล SMEs อย่างแท้จริง รวมทั้งผู้แทนของ สสว. ควรมีส่วนร่วมในการเจรจากรอบ ASEAN และ FTA อื่นๆ ด้วย การจัดตั้งศูนย์กลางบริการการลงทุนสำหรับ SMEs (One-Stop Service Center) โดยให้ สสว. เป็นหน่วยงานหลักในเรื่อง SMEs เข้ากับ One-Stop Services ที่ได้จัดทำไปแล้ว โดย BOI และกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ สสว. ควรมีบทบาทและกฎระเบียบชัดเจนในการจัดตั้งและจัดการกองทุนเพื่อส่งเสริม SMEs โดยพิจารณาแนวทางของ AEC Blueprint และบูรณาการให้ไปในทิศทางเดียวกัน โดย สสว. ต้องมีบทบาทมากขึ้นในการเจรจากรอบ AEC ในส่วน SMEs ในลักษณะผสมผสานทั้ง inside-out และ outside-in สสว. ควรต้องมีอำนาจเพิ่มเติมในการกำหนดนโยบายและมาตรการส่งเสริม SMEs (ภาษีและอื่นๆ) เช่น BOI แต่เน้นเฉพาะ SMEs และควรต้องพิจารณาทบทวนและเน้นธุรกิจภาคบริการเพื่อเป็นตัวนำในการพัฒนาเศรษฐกิจให้มากขึ้น และเป็นรูปธรรม ซึ่งเป็นแนวทางของโลกเศรษฐกิจในปัจจุบัน

นอกจากนี้ ยังมีการเพิ่มบทบาทของสถาบันการเงินเฉพาะกิจบางแห่ง เช่น ธนาคารเพื่อการนำเข้าส่งออกแห่งประเทศไทย เพื่อให้สามารถเป็นที่ปรึกษาแก่ SMEs ด้านการทำธุรกิจในต่างประเทศได้ เหตุผลเพราะเป็นสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่มีความสามารถด้านการค้าระหว่างประเทศ อีกทั้งยังมีบุคลากรที่มีความรู้และประสบการณ์ ด้านธุรกิจการค้าและการเงินระหว่างประเทศ อีกด้วย นอกจากนี้ ก็ยังมีการส่งเสริมและผลักดันให้ธนาคารออมสิน ให้ความสำคัญในการ

ช่วยเหลือธุรกิจ micro finance โดยสสว. อาจจำเป็นต้องกำหนดค่านิยามของ micro finance เพื่อให้การช่วยเหลือสามารถพุ่งเป้าไปยังกลุ่ม SMEs ขนาดจิ๋วที่ต้องการได้

5.2.3 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Resources) ควรให้ความสนใจกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Resources) ตั้งแต่ภาคการศึกษา การทำงานปฏิบัติงาน ความคิดตลอดจนสังคมและวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลก เช่น การให้ความรู้ อบรม จัดตั้ง course ฝึกอบรมให้เป็นระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเสริมสร้างความเป็น Entrepreneurship ให้กับผู้ประกอบการซึ่งรวมไปถึงการให้ความรู้ด้านการตลาด การพัฒนาตราสินค้า (brand) การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ และความรู้ในเรื่องของทรัพย์สินทางปัญญา โดยการพัฒนาด้านนี้ต้องทำกับทั้งภาคเอกชนและภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเน้น SMEs และแม้ว่าในขณะนี้หลายหน่วยงานจัดทำ แต่ไม่มีการร่วมกันหรือประสานงานของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างแท้จริง นอกจากนี้ ควรพัฒนาความสามารถและทักษะของแรงงานฝีมือและความสามารถในการเจรจาและประสานงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ อีกทั้งยังควรรุกไปให้ความรู้ความเข้าใจในด้านสังคมวัฒนธรรมไทยให้กลุ่มประเทศอาเซียน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในกลุ่มประเทศ CLMV

5.2.4 การมีส่วนร่วมประสานงานทุกภาคส่วนของไทยกับกรอบแนวทางของ AEC Blueprint เน้นเป้าหมายของ ASEAN และ AEC ว่าเป็นการรวมตัวกันในกลุ่มประเทศสมาชิก เพื่อสู้กับภายนอกกลุ่ม รวมทั้งการร่วมกัน (integration) ของ SMEs ในประเทศสมาชิก ASEAN เพื่อความแข็งแกร่ง โดยต้องมีการร่วมมือกันและ matching การร่วมค้า (joint venture) กันของ SMEs เพื่อเป้าหมายเดียวกัน แต่ปัญหาการเมืองเป็นจุดถ่วงสำคัญในการพัฒนาและการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย

5.3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ข้อเสนอแนะอื่นในหลักการ รวมถึงเรื่องการค้าและการพัฒนา SMEs ร่วมกันตามกรอบ AEC และความร่วมมือของ SMEs ในกลุ่มอาเซียน การพิจารณาจัดตั้งกองทุนประเภท Private Equity Fund เพื่อการระดมทุนใช้เป็นแหล่งเงินทุนในการส่งเสริมผู้ประกอบการ SMEs ไทย การให้เงินอุดหนุนด้านดอกเบี้ยและหลักประกันแก่ SMEs ไทย ตลอดจนการสนับสนุนธุรกิจการค้าบริการเพื่อเป็นตัวผลักดันเศรษฐกิจของประเทศ

Executive Summary

Executive Summary

This project has studied the policies and laws of all 10 ASEAN countries and also deeply studied Thailand and other 3 target countries i.e. Singapore, Malaysia, Indonesia, because such three countries having the statistics of investment in ASEAN at the first rank to the third rank respectively, and such three countries had their economic condition at the developed level whose their information likely to be able to compare with that of Thailand. Additionally, this project had also studied the linkage of rules and regulations of ASEAN countries under the framework of AEC Blueprint and had analyzed various effects which may have against Thai SMEs inclusive of suggestion on policy for improving the important issues in order to support the business operation of Thai SMEs. There were the conclusions according to the various topics as follows:-

1. Policy and Laws of 6 ASEAN Countries

1.1 Brunei

Overview Policy on Economic and Investment

Brunei will change its economic structure from depending upon oil to more variety economic structures because Brunei well realizes that it cannot depend upon oil and energy forever, therefore, it expedited the economic structure reform and applied the various measures for creating economic diversity. Brunei has measure to open more free trade in order to create the atmosphere which is lenient to foreign investment.

Tax Measures

The tax collected in Brunei Darussalam is not the country's main revenue. Brunei started to collect the corporate income tax since 2008 by 27.5% but, at present, the tax rate decreases to 22% only.

The Government does not collect the personal income tax from the people and it does not apply the value-added tax system.

None-Tax Measures and Trade Regulations

Brunei still has the trade measure which is the restriction of import, export.

Overview Policy for SMEs

The state agency who takes care of SMEs and formulates the policy or SMEs development plan is Ministry of Primary Resources (MIPR) and the Brunei Economic Development Board (BEDB)

SMEs development plan is stipulated in Wawasan Brunei 2035 or Vision Brunei 2035. It is called "The Outlines of Strategies and Policies for Development (OSPD)". Such plan highlights the importance in the personnel development, information access, access of technology and news, finance, and market access.

1.2 Cambodia

Overview Policy on Trade and Investment

Policy on Investment – Cambodia simultaneously highlights the importance of the foreign investment and the foreign aid receipt. The Government promulgated the

investment promotion law 1994 (Amended in 2003), to assure the investors that their properties will be protected in all aspects as same as those of the Cambodian people, to give other rights and benefits, for instance, exemption of income tax for the profit, exemption of raw material and machinery import tax, income tax reduction, hire of foreigner, land possession and remittance of currency to foreign countries.

Tax Measures

Cambodia's tax system is the most outdated comparing with that of other ASEAN countries. Cambodia has just had the tax law for the approximately 10 past years, and at present Cambodia does not have any policy to enter into any convention for the avoidance of on double taxation with any countries.

Non-Tax Measures and Trade Regulations

Cambodia is unable to produce the goods in order to adequately fulfill the need of its people; accordingly, it must mainly depend upon the import with the policy of free trade, without any trade restriction or any quotas of goods import. There is only the rule for the importers to make payment of import tax, value-added tax and other taxes, and the restriction on the import of certain goods affecting stability, hygiene, and environment.

Overview Policy for SMEs

In order to improve the condition of operation of business of development of SMEs, the Cambodia's Government has focused upon the following matters i.e. (1) Scope of Laws and Regulations To focus on the promotion of registration especially the registration via the internet; (2) Finance To establish the leasing company and to strengthen the management and financial statements; (3) Promotion regarding the movement of SMEs To promote the innovation and technology as same as the SMEs finance and to strengthen and to increase service or other promotion; (4) The integration of SMEs to be a global value chain and to prevent from all forms of smuggling.

1.3 Laos

Overview Policy on Trade and Investment

The economic development plan for the years 2011 to 2015 has the objective to reduce the poverty rate, to meet the Millennium Development Goals and to prepare the readiness for the economic grouping especially for the establishment of AEC in the year 2015 e.g. the development of infrastructure which is necessary for economy, the plan of hydro-power electricity generating system, mining development plan, and economic sustainable development plan.

Tax Measures

Laos has amended the Tax Regulations, whose its effective date is on 1 October 2012 with the essence to reduce of corporate income tax (in Laos, it is called Profit Tax) from 28% to 24%.

Non-Tax Measures and Trade Regulations

The state agency which takes care, supervises and issues measure or formulates the policy is the Ministry of Industry and Trade. The major trade measures are the restriction of import and export, etc.

Overview Policy for SMEs

Laos has promulgated the law promoting SMEs including the measure for developing SMEs. Such law has the objective to create and upgrade the people's living standard in order to establish the fundamental for the sustainable economic development. The law focuses on the taking of action as follows: - to create and take action to result in the atmosphere of administration and rules; to reinforce the business competition of SMEs; to expand both domestic and foreign markets; to reinforce the opportunity in order to access the source of fund; to support and push forward the condition which is in lenient to the establishment of business units; and to support the business idea in society.

1.4 Myanmar

Overview Policy on Trade and Investment

Myanmar promulgated the Union of Myanmar Foreign Investment Law with the objective to create the good image for the country and to attract more investors.

Myanmar financial system is very strict for the financial transaction of foreign companies, for instance, the bank account must be opened with state banks only, the transfer of capital and profit to their countries must be permitted by Myanmar. Infrastructure in various matters are inadequate with the investors' need, especially for the communications and transport, lack of foreign currency results in the Government's lack of budget to construct various infrastructures, the system of business operation has not been developed and it lacks the skill, accordingly, there is the problem in case of joint capital with Myanmar businessmen, the Myanmar labour are familiar with military administration and management, they are not familiar with capitalism.

Tax Measures

The overview tax collection structure of Myanmar is not complicated but its tax rate is higher than that of other ASEAN countries. Myanmar's tax policy is to improve its tax system to be more efficient, to promote fair taxation and to make its tax system to be as standard as those of its neighboring countries.

Non-Tax Measures and Trade Regulations

Myanmar has issued its Non-Tariff Measures and had issued many measures and trade regulations in various forms for the import-export of goods, for instance, application for import license, import restriction measure, export restriction measure, technical barrier measure against trade, etc.

Overview Policy for SMEs

In developing such SMEs, Myanmar has applied many measures which are to procure, adjust, suggest and protect the power to be adequately used, raw material, technical body of knowledge, capital and machinery for manufacture; to push forward, upgrade and take care of SMEs, and to give advice on the manufacture of goods whose its value added due to the usage of raw material in country; to give financial support via government and bank by granting the loan of capital at low interest rate; to give tax benefit by mean of reduction of income tax and tax exemption; to give the information, news, training for labour development.

In practice, there is not enough clarity to concretely result in SMEs because there is no readiness in many aspects of Myanmar.

1.5 Philippines

Overview Policy on Trade and Investment

The Government highlights the importance of investment promotion by supporting the establishment of mechanism of partnership between the public sector and private sector and this is deemed to be the major part of implement of economic diplomacy. Moreover, the Government also supports the foreigner to invest in infrastructure, for instance, the construction, electric train, airport, and power. Philippines has the development plan for the years 2011 to 2016 with the measures as follows:- to develop the economy to grow rapidly and sustainably; to create the equivalence to access the opportunity of development in terms of geography and social condition and economic condition, education, public health, source of fund, infrastructure and land including administration with quality.

Tax Measures

According to the latest leader's policy, he announced to reduce the country's deficit by focusing upon the collection of more tax by mean of development of tax collection system better than the promulgation of tax law or new tax policy; the currently collected Philippines' tax rate is quite high comparing with that of ASEAN countries.

Non-Tax Measures and Trade Regulations

Major Non-Tariff Measures are Import Permission, Import Restriction Measure, Anti-Dumping Measure, Safeguard Measure, and Sanitary and Phytosanitary Measure.

Overview Policy for SMEs

Republic Act No. 6977 amended by Republic Act No. 8289 and Republic Act No. 9501 respectively is the law stipulates the standard on the promotion, development and assistance for SMEs of Philippines; the Law comprises 3 major chapters i.e. the rule in regard to the action procedure and basic necessity, private sector's participation in project or policy and the coordination of public sector in developing SMEs. Further, such Law also establishes Small Business Guarantee and Finance Corporation, and stipulates that the financial institution must set aside its 8% of loan for SMEs.

1.6 Vietnam

Overview Policy on Trade and Investment

The Government announced the economic development policy namely "Doi Moi" (Doi Moi Revolution) by formulating 6 economic strategies in order to increase the economic growth as follows:- to decentralize the administration authority to business sectors and locality; Liberal economic system; Exchange rate and Interest rate is according to market mechanism; with regard to the agricultural policy, the right of long-term possession of land is granted and the agricultural commodity is freely traded; to increase the private sector's role; and Free investment.

Vietnam also sets the economic goal of the years 2000 to 2010 that it will not be a poor country and to upgrade the people's living, to preserve culture and to become an industrialized country in 2020. This will lead to the development of human resource, to increase its capability in science and technology, infrastructure and economic structure, thus, Vietnam focused upon the free economic policy implementation.

Its investment promotion law is quite clear and lenient to foreign investors and gives rights and benefits including tax, similar to Thailand's BOI. The Vietnam's Government also had the public relations and invited foreign investors to invest in the project supported by the Government (List of National Projects Calling for Foreign Investment) and also solved the problem on the delay of state agency relating to the project's approval and seeking for investment licensees;

Tax Measures

Vietnam commenced to reform its tax law in 1990, for instance, the previous collection of tax in each industry was in different rate, then, the tax collection is in the same system, that is, the corporate income tax of every industry is collected on the same standard and under the responsibility of one central agency. At present, Vietnam prepares the national plan to participate in AEC in 2015. Vietnam is seriously developing tax collection system (Tax Administration Modernization Project) and it is expected to be completed in 2015.

Non-Tax Measures and Trade Regulations

Vietnam's Government announced to increase the measure in order to reduce the trade deficit after the trade deficit has been likely to increase. Such measures are both tariff and non-tariff measures e.g. issuance of the rule for controlling the food safety for the imported food goods originated from plant, rule for import of vegetable and fruits stipulates that the goods of vegetable and fruits.

Overview Policy for SMEs

The Government has issued the Government Directive in 2001 by defining that SME is any business in any category of industry whose its capital is less than 10 Billion VND or approximately 620,000 USD and having less than 300 employees. There was the establishment of SMEs Development Council in the Cabinet in order to give an advice to the Prime Minister. Later, the Permanent Committee of SMEs Development Council was upgraded to be the Agency for SME Development (ASMED) to have the overview responsibility, for instance, the promotion of development of SMEs, registration of companies, domestic investment promotion, and coordination with the reform of state enterprise of international cooperation and development of skill of relevant personnel.

2. Policy and Laws of 3 Target Countries and Thailand

2.1 Indonesia

Overview Policy on Trade and Investment

As a consequence of the world economic crisis in the year 1999, Indonesia's Government had the economic reform policy by issuing new rules of trade and investment focusing upon the serious enforcement of law and rules and the government's good governance in order to increase the employment opportunity and to stimulate the trade and domestic investment. The Government also highlights the importance of capability of competition and promotion of major goods export, strengthening of production sector, the stimulation of domestic consumption and the improvement of business environment for attracting the investment.

At the same time, in order to protect the domestic market, Indonesia's Government has issued new rule which increasingly obstructs the import and sale of foreign goods, a lot of them are mostly consumption goods at final stage which are illegally imported. There were 5 categories of goods (food and beverage, clothes,

shoes, electronics goods and toys) permitted to be imported at the specified harbour and airport only. Indonesia has the inclination to safeguard to domestic industry more.

Laws and Regulations in regard to Investment

The essences of new investment law (“Law of the Republic of Indonesia Number 25 of 2007 Concerning Investments” on 29 March 2007) are certainty of legal aspect by accepting the major principle, for instance, National Treatment, transparency and reliability; to lay down the guideline of separation of power and the responsibility between the central government and the local government which is in compliance with the autonomous local administration; to improve the process of investment and the seeking for the permit to be easier by laying down the system of service in form of “one-door integrated service mechanism”; and to improve the facilities in regard to investment, for instance, the public finance facilities, service for the right to benefit from land, service on immigration and facilities regarding import license, etc. Moreover, such Law defines the term “Investment” clearly and internationally covering the investment of people in country and in foreign country. Although the foreign investment in some businesses has the conditions different from the local investment, but after they have invested, they will be treated equally and there was the announcement of the President clearly stipulating the business with the investment condition and Investment Negative List including the investment with some conditions. The businesses other than such stipulated ones, can freely invested.

Finance Law and Regulations

Indonesia is the country quite highlighting the importance of the development of domestic financial industry potential. This reflects in the formulation of policy, regulations and action measure of various agencies of both public sector and private sectors, for instance, the case where the Ministry of Finance issued the main action plan during 2010 to 2014 for the capital market and financial industry which is not the bank. Such action plan stipulated the objectives, mission and strategies to be the guideline for developing the Indonesia’s capital market and financial industry which is not the bank of Indonesia.

Tax Measures

At present the corporate income tax rate is 25%, but will decrease to 50% for the company whose its revenue does not exceed 50,000 Million Rupiah, the withholding tax rate is varied subject to the type of revenue, the payer and the payee, the withholding tax rate of dividend, interest and royalty in case of the resident in Indonesia is 15%, and the value-added tax for the luxurious goods are collected at the rate during 10% to 75%.

Non-Tax Measures and Trade Regulations

Indonesia’s Government has introduced the trade measure in the manner of trade obstruction or various measures of trade obstruction which are the import restriction measure, issuance of import license, sanitary measure and measure on food and drugs registration. Moreover, after the Government’s reshuffle, Indonesia has inclination to safeguard its domestic industries by applying the policy imposing the trade measure and Non-Tariff Measures; as a result, the goods exporter has higher cost.

Overview Policy for SMEs

Indonesia highlights the importance of development of SMEs. Indonesia's Government has implemented many measures, for instance, providing of retail loan, project of community health insurance and project of community development, etc. Indonesia's Government believes that the granting of retail loan will expedite the development of country's major business sectors and to promote small enterprise to be able to obtain the loan of state bank, private bank and regional bank, as a consequence, this will help decrease the poverty rate and to increase the working opportunity. The business seeking for this kind of loan must be the business operated by natural person, group of person or cooperative applying for the loan in the amount of 5 Million Rupiah to 2 Thousand Million Rupiah (approximately 500 to 200,000 USD) with an aim to grant the loan amounting 22 Thousand Million USD until the year 2014.

Additionally, Indonesia's Government also launched the project of capability increase, transfer of technology, market access including promoting SMEs to participate in the world's goods exhibition fair.

The level of Entrepreneur spirit of Indonesia SMEs operators is not high enough because they lack Know-How in developing the goods' quality, foreign marketing and innovation. The above-mentioned problems also relate to (1) Indonesian labour in large number but they are still the low-skilled labour (2) the technology which is appropriate for each category of SMEs.

2.2 Malaysia

Overview Policy on Trade and Investment

Amongst Asian members, Malaysia is one of countries whose political parties and government has declared "Vision" and followed its commencement and the time of achieving the goal of vision is coming close. In 1991, Dr. Mahathir Mohammad the former prime minister and leader of United Malay National Organization-MUON declared "Vision 2020" (or "Wawasan 2020" in Malay) which was firstly implemented in the Sixth National Development Plan in 1991 by determining the future of Malaysia "**Malaysia must become a fully developed country by 2020**".

In order to achieve Vision 2020, Malaysian Government has been required to continuously carry on the work for 30 years to achieve the following targets. Malaysia needs to achieve an annual growth of 7% (in real terms) over the 30-year periods (1990–2020). The economy would be eightfold stronger than its 1990 GDP of RM115 billion. This would translate to a GDP of RM920 billion (in 1990 Ringgit terms) in 2020.

Apart from Vision 2020, Malaysia has also formulated national policy namely National Vision Policy: NIP which aims at building Malaysia "Resilient and Competitive Nation" containing the significant matters as follows: To reduce the importance of investment which causes unstable and inefficient growth and instead to give the importance on the new agenda which is the growth on a basis of total factor productivity by focusing the investment which is driven by research and high technology.

After Mr. Mohd Najib Abdul Razor assumed the position of Malaysian Prime Minister, he has adopted New Economic Model: NEM. The first priority is on solving urgent economic problems in order to bring long-term economic prosperity to Malaysia which causes amendment in regulations to enable the country being

developed on the ground of its genuine potential e.g. revoking a regulation which requires 30% share holding by Bumiputra regarded as a part of revolution in NEM that has been carried out aligned with ASEAN Framework on Services: FAS. Such free trade would be opened in 2015 which stimulates foreign investment.

Malaysia still requires technology transfer and skilled labour; however, the Government would merely provide an approval for mega-project in economic development zone. Malaysian Government has held the authority in capital intensive because they would like to minimize its dependency on external economy, particularly USA and Europe.

In terms of market opening for foreign investors, Malaysian Government made an announcement of approval for 100% foreign investment in 27 sub-service areas covering tourism, health care, technology, information, and logistics including investment in regional distribution center, international buying center, and mining business. Meanwhile, the Government has relaxed the restriction of foreign shareholder and condition of export related to investment in production.

Regulation and Stimulating Investment Policy

Malaysia has supported the investment via incentive measures for domestic and overseas companies such as a policy of corporate income tax cut from 28% to 27% which would be further reduced to 26% in the near future, an exemption of income tax (70-100%) for 5 years and other benefits e.g. investment tax allowance, reinvestment allowance, and accelerated capital allowance to manufacturing companies. Malaysia also creates incentive measures for companies manufacturing high technology products, companies having strategic project, and companies focusing on research and development plus other incentives such as providing budgets in construction of industrial building and infrastructure.

Malaysia grants approval for 100% foreign shareholding in investment in all types of new enterprise/project. Employment of Foreigner: The foreign companies in manufacturing sector are allowed to employ foreigners in case of not being able to employ domestic employees.

Overview on Financial Policy

Two main financial systems driving Malaysia are conventional financial system and Islamic financial system. These two systems proceed together. The organizations associated with Malaysian financial systems are Bank Negara Malaysia (Central Bank), Financial Institutions, Shariah Advisory Council of Bank Negara Malaysia (SAC), Financial Market, Securities Commission, and Bursa Malaysia Berhad.

Tax Measures

The Government's policy is to increase the income from tax collection. In 2010, Inland Revenue Board importantly focused on the improvement in tax audit system and increase the number of tax audit officer. Meanwhile, Malaysia has tried to cut some types of income tax to be attractive for investors. Nevertheless, in the fiscal policy of 2013, Malaysia possibly increases the rates of Real Property Gains Tax (RPS) and stamp duty for residential purchase which should highly affect the first home buyers.

The rates of corporate income tax for the companies whose paid-up registered capital is not over 2.5 million ringgit which is established in accordance with Malaysian laws are 20% tax collection for an income of 500, 000 ringgits, and 25% tax collection for an income over 500, 000 ringgits

Tax Measures to Support SMEs

No requirement of estimation for tax payment in advance for the first two years. The SMEs are allowed to pay tax at the year end. Expenses relating registration of patent and trademark of SMEs are regarded as expenses in the tax year for 2010-2014. The duty stamp determined for SMEs loan is at a special rate.

None-Tarx Measures and Trade Regulations

Malaysia has issued non-tariff measures the same as those of Asian members such as export limit, quota, subsidy, import restriction measure for some products (such as products relating to religious belief, security, health care, and environment etc.).

Overview Policy for SMEs

The development of Malaysian SMEs is on 3 principals as follows: strengthening infrastructure regarding physical, data management, and operation by issuing regulation and enacting laws or adjusting practice, standard, certification, financial incentive, increasing efficiency and capacity of state enterprises and their employees to uplift the capacity in development and diligence i.e. developing new business and human resource, providing consultancy services, supporting technology, developing product and marketing, and supporting sales, and supporting capacity to access financial resources for SMEs.

2.3 Singapore

Overview Policy on Trade and Investment

The overall economic picture of Singapore is relatively clear, that is, maintaining its free market and position of global business center in trade, investment, and finance.

Singapore focuses on trade services as its economic drive by supporting and promoting facilitation on trade, investment, finance, and systems of infrastructure and transportation and deep sea port and quick management system. Singapore, consequently, becomes regional servicing center in many fields, especially logistics, tourism, and trade. Furthermore, Singapore is the global financial center as well.

Singapore treats Singaporean and foreign investors equally. Foreigner can hold 100% shares in almost every business field except (1) broadcasting and frequency allocation which stipulates not over 49% of foreign shareholding (2) newspaper business which stipulates not over 5% of foreign shareholding. The enterprises which do not allow foreign investors are legal business and lawyer including related fields associating to the state enterprise and allow the investors to hold ownership of land and construction in Singapore.

Overview on Financial Policy

Singapore revoked exchange control laws from June 1, 1978 onwards. The result of circulated letter No. 6/78 issued by Monetary Authority of Singapore (MAS) has no stipulation or any legal provision which controls import or export of Singapore dollar or foreign currency and no control in money exchange in Singapore. Consequently, persons can hold, spend, or transfer capital in any currency freely, without limit.

Moreover, providing credit line in Singapore dollar in whatever amount by financial institutions to local and overseas residents can be proceeded without

consulting Monetary Authority of Singapore (MAS) in advance and such credit line can be imported to or exported from Singapore without any restrictions relating economic activities in Singapore. Nonetheless, this excludes distribution of financial investment in various securities.

Tax Measures

Singapore is one of the smallest countries in the world. The country is not rich in natural gas compared to that in other countries. Nevertheless, the country has good financial status because Singapore has developed its economy on trade by positioning itself as middleman in trade and free port which results in cheap products if being shipped via Singapore port.

In order to incentivize trade and investment both from domestic and overseas, Singapore provides numerous tax benefits to foreign investors and supporting offshore investment such as: not collecting capital gain tax. The corporate income tax is only 17% (may be reduced subject to revenue base), low rate of personal income tax, using Single Tier System (corporate income tax payment is regard as final tax, no dividend payment after that), tax exemption for dividend. Singapore has efficient storage and no problem on corruption as other nation members.

Present Tax Rate

17% corporate income tax is the rate of profit from 290,001 SAD and above. The lower profit amount would be collected at the following rates.

0 – 10,000 SGD 75% of profit receives exemption and tax for the rest would be collected at 4.25%.

10,001 – 290,000 SGD 50% of profit receives exemption and tax for the rest would be collected at 8.8%.

Tax Measures to Support SMEs

Singapore has many tariff measures to help and support SMEs as follows: 5% Financial support based on 2012 income, supporting innovative creation and improvement which the companies are allowed for tax deduction by 4 times, but not over SGA 1,600,000 or the companies can choose 30% cash refund of rightful expenses for the following activities, research and development, approved design, intellectual property acquisition, intellectual property registration, purchasing or leasing prescribed automation equipment, employee training. To promote offshore investment for SMEs by allowing 2-time tax reductions for the certain expenses.

None-Tax Measures and Trade Regulations

Singapore is the country which is strict to sanitary measure of imported goods to be distributed and consumed in Singapore. Therefore, Thai SMEs must produce goods according to its standard.

Problem and obstruction of Thai trade are 3 types of Employment Pass Eligibility Certificate (EPEC) for Thai labours to work in service sector: 1) E Pass for professional and executive 2) S Pass which is a mid-level work visa 3) Work Permit for semi-skilled labour and unskilled labour. Nevertheless, under the work permit, Singapore stipulates 5 fields which allow the participation of foreign labours i.e. construction, shipyard, domestic staff cleaner, manufacturing, and service. Thailand is in Non-Traditional Source (NTS) where has been permitted only for the first 3 fields and Thais are not allowed to work in service labours.

Overview Policy for SMEs

In terms of supporting SMEs, Singapore has established specific agencies to work for this purpose i.e. Standards, Productivity and Innovation for Growth Board (SPRING) which is the agency under Ministry of Trade and Industry. Its duty is develop business unit and build credibility to Singaporean products by cooperating with agencies in providing financial support, uplifting capacity, and developing service, providing assistance in technology and innovation and market access. The agency also runs loan insurance scheme to create channels for SMEs to access financial resource by insuring loan.

For financial aid, SPRING has duties to support and facilitate SMEs in getting credit line from banks by providing line of credit and sharing risks at 80% under Local Enterprise Financial Scheme (LEFS), or in the form of Voucher Scheme. Such Voucher Scheme provides capital support for improvement in technology, innovation, and efficiency resulting in business continuity into the future.

Singapore also launches other measures related to the support for SMEs such as: tariff measure by reducing corporate income tax from 20% to 18% etc., giving information, training, and recommendation operated by Enterprise Development Centres (EDCs), the center of consultants who can provide legal, financial, management, and business advices, conducting development and research to support operating SMEs, giving financial support to newly established SMEs, effective dispute resolution system for business, supporting SMEs to global trade forum by attracting foreign investors to use Singapore as business base so as to create opportunities for its SMEs in joint investment with those foreign investors.

2.4 Thailand

Overview Policy on Trade and Investment

Based on economic perspective, Thailand has continuous economic growth, strong import, and active consumer market in the country. Moreover, fertile natural resource and skilled plus efficient labour attract foreign investors, enhance wealth to business and develop Thailand's industry. Another strength of Thailand is modern infrastructure and transportation facility and advance transportation and IT network.

Thailand's politics have faced problems incurred by corruption. This is considered as major obstruction for investors or even Thai entrepreneurs. For the past period of time, Thailand's administrative leaders have never declared their visions as those of Malaysia and Brunei. Consequently, the national development plans declared by each agency are redundant without any correspondence.

Thailand's investment policy is clear which focuses on open and promote free trades. The Government support foreign investment which leads to serious development in skills, technologies, and innovations. Thailand has been continuously ranked from international survey results as one of the most attractive investment countries. In 2010 The World Bank ranked Thailand as the 12th country. The Government has highlighted the importance in promoting and attracting main 6 industries which are considered as the heart of country's development i.e. 1) agriculture and agricultural industry 2) renewable energy 3) automobile 4) electronics and IT and communication 5) fashion and 6) high value added services including entertainment industry, health care service, and tourism. Thai Government has launched foreign investment stimulating policy by improving regulation and transforming numerous laws to eliminate obstruction of trade, and doing business

according to ASEAN Free Trade.

Overview on Financial Policy

The Ministry of Finance is an authority playing significant role in establishment of ASEAN community, particularly fiscal and finance cooperation. Consequently, the Ministry of Finance formulated “Strategic Draft of Ministry of Finance on Fiscal and Finance in Support for ASEAN Community”. This strategy of Ministry of Finance was formulated under the vision “Excellence in Fiscal and Finance to Increase Competitiveness of Thailand in ASEAN”, the draft specifies granting support to SMEs “the Ministry of Finance should play the roles to support SMEs via...”, soft loan as financial support, cooperating with World Bank and ADB to provide academic support to SMEs for development in skill, masterfulness, and competitiveness, supporting operations of Thai Credit Guarantee Operation (TCG) in guaranteeing SMEs loan, supporting joint venture business to play roles in SMEs efficiency development.

Supporting tariff and financial measure for potential SMEs who have intention to expand their investment to other countries in ASEAN, especially in investment and risk guarantees through consulting with SME Bank, EXIM Bank, Thai Bankers' Association, and Board of Investment (BOI) (continuously processed responsible by Bank of Thailand (BOT) and Fiscal Policy Office operated under ACE and ASCC).

Tax Measures

Thailand has quite importantly adjusted the direction of tax structure to support AEC compared to that of other countries. Operations processed by the Revenue Department are reducing corporate income tax from 30% to 23% in 2012 and to 20% in 2013 and 2014, and preparing tax restructuring of personal income tax, by focusing on distribution of tax burden to reduce inequality and adjusting tax rate to be competitive to other countries.

Accelerating Double Taxation Agreement to be adopted by Asian members. Preparing to launch measures such as transfer pricing, thin capitalization, controlled foreign company and general anti avoidance rule which those measures must not be obstruction towards international investment.

Tax Measures to Support SMEs

Reducing tax rate specifically for SMEs.

For Thai companies whose paid-up registered capital is not over 5 million baht and income generated from sales and services are not over 30 million baht, tax rates are as follows:

- Exempt from tax for net profit 1-150,000 baht.
- 15% Tax for net profit 150,001 – 1,000,000 baht.
- 23% Tax for net profit 1,000,001 baht and above for 2012.
- 20% Tax for net profit 1,000,001 baht and above for 2013-2014.

Tax exemption in case of revenue gained from sale of production machinery in order to purchase the new machinery as replacement, only for the sale conducted during 1st January - 31st December 2012.

None-Tariff Measures and Trade Regulations

Thailand is a country in the region designating restrictions and issuing trade measures and non-tariff measures to protect the domestic industries such as import-

export prohibition, license application, quantitative restrictions on import, sanitary regulation, and anti-dumping etc.

Nonetheless, under the AFTA, most of Thailand's trade measures are repealed in 2010.

Overview Policy for SMEs

The past development in potential of Thai enterprises has faced problems and obstructions, especially low accessibility to source of fund. Accordingly, Thai state enterprises have applied new technology slightly and lacked of research and development.

The importance of SMEs brings about measures from government authorities for support and promotion in various forms so as to solve weakness and establish specific authority to determine particular policy and promotion similarly to those of other ASEAN members, that is, focusing on driving these SMEs to achieve higher potential and competitiveness.

The authorities that support and promote SMEs are Office of SMEs Promotion (OSMEP). Main operations of OSMEP are determining policy and development plan to enhance potential of SMEs entrepreneurs. OSMEP has formulated SMEs Promotion Plan No. 3 (2012-2016). The formulation of this plan has considered link and correspondence to related plans such as the National Economic and Social Development Plan No. 11 (2012-2016). The formulation of this plan has considered the correspondence to related plans such as The National Economic and Social Development Plan No. 11 (2012-2016), strategic plans of Ministry and provincial plans.

SMEs Promotion Plan No. 3 (2012-2016) consists of 4 main strategies.

- Strategy for supporting the environment to be lenient to the operation of Thai SMEs business
- Strategy for enhancing competitive capability of Thai SMEs
- Strategy for supporting Thai SMEs business to grow with balance according to the area's potential
- Strategy for enhancing Thai SMEs to link with international economy

3. Linkage regarding the Regulations in ASEAN Member Countries

ASEAN's objective is to give rise to the above-mentioned 5 major free flows because they will greatly affect SMEs because in the past, most SMEs had no potential to compete with others in foreign countries or any multinational company in domestic market. The tax reduction, trade barriers and regulation will help decrease the cost of market survey, it reduces the usage of cost and resource in conducting the research on regulations and in eliminating the obstruction, therefore, it will give an opportunity for SMEs to compete in ASEAN market.

ATIGA results in the decrease of cost of goods because the tax cuts to 0%; AFAS enabled ASEAN companies to do the business easier, the regulations which were the barriers for establishing the business have decreased; ACIA protects the investment, investors and investment of companies in ASEAN, the business operators will be assured of the establishment of their businesses; MRAs(professional service) recognized the qualification of the professionals. When they establish the businesses in ASEAN, the company can bring the professionals to

work in its company, for instance, lawyer, accountant, nurse, engineer, architect, etc.; MRAs(goods) recognized the joint goods qualification in order to reduce the action where the goods must pass the inspection for many times and the goods can be sold in all ASEAN countries; Cooperation Arrangements – ASEAN had jointly entered into many cooperation agreements in order to promote the trade and investment in ASEAN to grow and flow conveniently.

Major Targets of Action Plan of Establishment of AEC for SMEs

To jointly create the course for the operators in ASEAN; to establish SMEs Service Centre which links the region and sub-region of ASEAN member countries; project establishing the service of finance for SMEs business in each ASEAN member countries; to establish the project promoting the working practice for the regional officer in order to develop the officer's expertise; to establish the fund for developing regional SMEs to be the source of fund for SMEs which operates the business in ASEAN Region.

SME Strategic Plan of Action (2010-2015)

To study the feasibility of SME Credit System for improving the application for loan from bank and loan guarantee in ASEAN; to develop Multi-media Self-reliant System Toolkit Package; hyperlink of National SME Portals, to establish SMEs Service Centre which links the region and sub-region of ASEAN member countries; to publicize the information regarding the trade and investment opportunity of SMEs in and outside the region including the information of FTA and the investment in and outside the ASEAN Region; to publicize the information widely for SMEs in regard to the various goods exhibition and festivals and facilitates SMEs in joining the exhibition; to share the existing technology information for SMEs among ASEAN member countries; to develop the KPIs for the innovation of SMEs; to develop the technology of business incubation centre; Directory of the Outstanding ASEAN SMEs 2011; to prepare ASEAN SME Innovation Awards.

Analysis of Linkage of Policy and Laws

At present, the consequence of entry into the commitment of free trade in service and investment in ASEAN is very low. Moreover, the guideline of ASEAN's free flows in 5 areas (which are Free flow of Goods, Free flow of Services, Free flow of Investment, Free flow of Skilled labour, Free flow of Capital) are not really beneficial to SMEs but the multinational corporations (which are members (Singapore) or non-members of ASEAN) benefit from such free flows.

In case of Thailand, there is neither state agency having the plan nor the reforming of law for liberalization or leading to AEC. Domestic regulations are outdated and destroys Thai small business but such regulation is beneficial to foreign capitalist and the multinational corporations. In addition, there is no domestic regulation or measure helping Thailand in competing in ASEAN markets. Thailand's issue and problem is that each state agency separately takes its action without coordination and having no joint strategy in working for country and Thai operators' interest. They do not know how to exercise the right and benefits from agreement, cooperation or arrangement in ASEAN.

4. Analysis of Effect to Thai SMEs

4.1 Policy and Law (including Tax)

Based upon the above-mentioned policy and laws of ASEAN, it shows that each country has its policy of liberalization because it is the world current including the grouping as ASEAN Community and AEC. But in practice, each ASEAN country still has its reservation and regulation for safeguarding their goods, service and investment in various levels according to each country's economic condition and politics; every country still has measure to reserve and safeguard the business in country according to the condition of each country, not complying with the target of AEC which has the analysis in details in the Chapter hereof in regard to the Linkage of Regulations; CLMV Countries Group still have the main policy to accept the investment and having the policy in promoting SMEs but there is no clarity to promote SMEs in investing in foreign countries.

For the target countries i.e. Indonesia, Malaysia, Singapore, the research finds that such countries had more promotion for their SMEs in operating business and in investing in foreign countries, especially Singapore. For Indonesia, it appears to be the country mainly accepting the investment and is not alert in investment in foreign country and in joining the AEC.

With regard to taxation, the research found that Singapore is the country having most tax measure in the region to promote SMEs in the innovation, technology and investment in foreign countries as if Singapore issued such tax measure for free. The second rank on this matter is Malaysia which gives the tax benefit in aspect of commencement of business and innovation. Indonesia usually gives tax measure for SMEs, if such SME has the revenue lower than 50,000 Rupiah (approximately 155 Million Baht), the tax ordinary rate will decrease from 20% to 12.5(50%). Thailand has the tax measure for SMEs and additional measure for them at the end of year 2012. But according to consideration, the research team has opinion that there should be the additional reduction of tax to promote SMEs in order to be the incentive for them.

4.2 Linkage of Regulations in ASEAN Member Countries

If we consider the factors according to AEC Blueprint, we can see that every factor creates opportunity for SMEs, such as, being the same market and production base, creating of competitive competency, equal economic development and the integration with the world's economy. The factor of AEC Blueprint directly connecting with SMEs is the equal economic development which foresees the importance of SMEs as the heart which drives the region economy. AEC Blueprint also laid down the guideline of development of SMEs in many aspects including the establishment of fund for SMEs development for ASEAN region. However, the implementation according each matter is still slow and lack serious cooperation in the region.

In connection with the trade in goods, although the import tax for nearly all categories of goods (approximately 99%) has decreased to 0% but the main barrier which cannot be eliminated according to the goal is the Non-Tariff Measure: NTM/Non-Tariff Barrier (NTB) especially the agricultural goods and food, electrical appliance and electronic goods, steel, drug and medical supplies.

In regard to the trade in service and investment, although the goal of AEC Blueprint is to reduce and revoke the restriction of Limitation to Market Access and the Limitation to National Treatment, but, in practice, ASEAN countries still reserve

such measure and regulation which are the limitation based on the relaxation under the negotiation process and some measures are not deemed to be contrary to guideline of AEC Blueprint, for instance, tax, subsidy, land, personnel, nationality, category of juristic person and shareholding ratio. This can be seen in 8th version of Commitment which is the latest one. Although the trade in goods, service and investment is liberalized up to 80% of 12 main areas of service and 180 sub-areas, but there is still the limitation measure including the target countries of this research (Indonesia, Malaysia, Singapore) and Thailand while Malaysia still reserves the non-equivalence with Bumiputra.

In overview, ASEAN member countries have not adequately taken ASEAN grouping and AEC into consideration for creating the strength and competition with other regions and each country has the policy to protect its interest. Thailand just has the attentiveness in AEC recently together with the nervous. There is no concrete cooperation of agencies but each country individually takes action by using its own budget before reporting other countries that it has already taken action. If there is no adjustment of working to meet the goal in 2015, the interest will belong to Singapore and non-ASEAN countries.

5. Suggestion on Policy

For preparation in investment either for passive and proactive in respect of Asean Economic Community, the elements to be taken into account will be (1) clear policy and law to support the investment; (2) changes in relevant organizations to support the policy; (3) human resources development; and (4) promoting the participation of all sectors. According to those elements, the Research Team has analysis and suggestion for the improvement of measures and laws for Thailand as follows.

5.1 Amendment of Laws

There are two areas of law for amendments, i.e. Laws in Aspect of Finance and the Laws in Aspect of Tax.

5.1.1 **Laws in Aspect of Finance.** In this respect, there are two laws for consideration, i.e., the draft Bill on Business Collateral and the Act on the Corporation for SMEs Industry Guarantee B.E. 2534.

(1) The Draft Bill on Business Collateral

The capability to access the fund or finance is the major problem of SMEs not only in Thailand. The key problem of SMEs in financing is the lack of business history and the lack of reliable financial evidences. The most problem is the lack of collateral. Although there is the draft Bill for Business Collateral by the Ministry of Finance and the Ministry of Justice for 10 year, this Bill has not yet submitted to the Parliament for review. This Bill if approved and enforced should be useful to the Thai SMEs in using the business, the stock, raw material, and right of claim, as the collateral for financing. Thus, OSMEP may help pushing this Bill for the effective consideration. Moreover, OSMEP may also push the "intellectual property" as the clear business collateral in this Bill including the valuation method and the enforcement for the benefit of Thai SMEs.

(2) The Act on Thai Credit Guarantee Corporation B.E. 2534

Despite the business collateral, the guarantee for financing to SMEs by the government institution is another financing measure implemented in many ASEAN countries, i.e. Malaysia, Indonesia, Philippines, as well as Thailand. For Thailand, we have the Act on Thai Credit Guarantee Corporation B.E. 2534 that establish TCG to guarantee the financing credit for the SMEs. However, according to the Act, TCG can guarantee only for the credit or finance that SMEs will have with the financial institution or special vehicle financial institution only. TCG cannot do the guarantee for those credit or finance done with the Non-Bank institute or company, such as the hire-purchase, leasing, factoring, which SMEs mostly seek the financing apart from normal financial institution. In addition, TCG cannot provide the guarantee services for the cluster of SMEs or community enterprise as well as other debt which is not the loan such as the performance guarantee, the debt instrument guarantee in case of fund raising by the debenture (as it is not the credit under the Act), or the finance for investment abroad (as the Act and the rules will cover only SMEs operating in Thailand only).

Therefore OSMEP which has the authority in proposing the policy for the benefit of Thai SMEs may consider pushing the amendments of the Thai Credit Guarantee Corporation Act B.E. 2534 to extend the scope of TCG for the benefit of Thai SMEs.

5.1.2 Law in Aspect of Tax: Although Thailand has provided tax incentives for SMEs, based on our research it is still not attractive when compared with other ASEAN countries, especially Singapore. Therefore, we proposed the following tax incentives for your consideration.

(1) Tax Measures for Supporting SMEs Domestically

(1.1) Corporate income tax rate and conditions: We proposed to reduce the tax rate for SME, to be a fixed rate at 15%. In addition, the conditions for SMEs to qualify for special corporate income tax rate shall be adjusted i.e. to increase the registered capital of SMEs from Baht 5 million to 20 million and to increase the gross income from Baht 30 million to Baht 100 million or more. This is to be compatible with other ASEAN countries.

(1.2) Exemption for corporate income tax: We proposed to exempt corporate income tax for new SMEs for the first three years to support the new comer similar to the concept of the incentive granted by Thailand Board of Investment (BOI). The purpose of this incentive is to reduce the disadvantage of SMEs over the foreign investors who were granted for incentive under BOI.

(1.3) Option for a fixed lump sum expense: SMEs may provide an option to either deduct the actual expenses or a fixed standard expense. We proposed that SMEs can choose to deduct the standard expense at the rate 75%. This rate would result the same tax collection of 5% on gross income according to Section 71(1) of the Revenue Code. The gross income after 75% standard deduction is subject to the 20% corporate income tax rate. This policy should encourage SMEs to enter into tax system as it is easy for them to comply with the tax law for tax calculation and preparation of corporate income tax returns. The consequence after SMEs enter into the tax system is the VAT collection.

(1.4) Increment of deductible expenses rate: To encourage SMEs to create a new innovation and own their intellectual property right (which help them to be more productive and competitive), the government may offer a double (or even more) deduction for the actual expenses SMEs spent reasonably in creating a new

innovation and obtaining copyright, patent or similar assets. This incentive is also used in Singapore and Malaysia.

(2) Tax measures to support SMEs for outbound investment

To encourage SMEs to invest overseas, the following tax measures is needed to be improved.

(2.1) To allow SMEs for double deduction or more for expenses SMEs spent in travelling overseas for the purpose of finding new market opportunity. This incentive is also used in Singapore.

(2.2) To exempt tax on dividend received from outbound investment without any condition in order to ensure that after SMEs earned income from outbound investment, it will be remitted back to Thailand. This policy is also used in many ASEAN member countries.

5.2. The Promotion of Cooperation of All Sectors and the Measures to Promote Thai SMEs toward AEC

The major problems of Thailand are the lack of integration between and among the government sectors and the private sectors including the lack of the center or host for the important matter.

5.2.1 The Government should formulate the clear proactive policy and passive policy including rights and benefits in form of package for clarity to support SMEs operators in making decision on investment.

5.2.2 Improvement of Role, Duty of State Organizations: the Office of BOI should adjust its direction in order that SMEs will have channel to seek for more rights and benefits for the investment in country and in foreign country which needs the rules, regulations improvement; OSMEP should amend the OSMEP Establishing Act and the regulations in order that OSMEP will be the real supervisor of SMEs and OSMEP should participate in the negotiation on ASEAN and other FTA; establishing a center rendering service of investment for SMEs (One-Stop Service Center), in this connection, OSMEP will be the main agency of SMEs to be in line with the made One-Stop Services which has been made by BOI and Department of Business Development, Ministry of Commerce; OSMEP should have clear role and regulations in establishing and managing the fund for promoting SMEs by considering the guideline of AEC Blueprint and integration to be in the same direction. OSMEP must take more action in the negotiation on ASEAN's framework in regard to SMEs in the combination between Inside-Out and Outside-In, OSMEP must have more authority to formulate the policy and SMEs promotion measure (tax and others), for instance, BOI's measures but focus upon the measures for SMEs; OSMEP should consider and review and highlights the service business as the leading business which develops the economy increasingly and concretely in line with the world's current trend.

In addition, it should consider the increment of role of certain specific financial institution, such as the Export and Import Bank of Thailand to be capable as the advisor to the Thai SMEs in international business as the EXIM Bank of Thailand has the capability for international trade as well as the manpower. Moreover, the increment of the role of the Governing Saving Bank should be considered for supporting the micro business. The OSMEP may need to define the micro business or micro finance to support those Thai SMEs in that category.

5.2.3 Human Resources Development: OSMEP should pay attention to the human resource development starting from their study, working, thoughts including the society and culture of other ASEAN member countries for increasing the capability to catch up with the change of world's economy, for instance, sharing of knowledge, training, setting of systematic training course. Specifically, the building up of Entrepreneurship to the Thai SMEs including the marketing, branding development, value added to the products, and intellectual property knowledge. This kind of development must be done with relevant private sector and public sector focusing on SMEs. At present, there are many agencies taking action on this matter but there is no actual cooperation or coordination among relevant agencies. Additionally, Thailand should develop the skill labour and the capability in negotiation and cooperation and should aggressively share the knowledge and understanding in regard to Thai social and culture to ASEAN countries and human resource development in CLMV countries group.

5.2.4 There should be a coordination/ linkage within the governmental agencies and also private sector which follows the AEC Blueprint, focusing on ASEAN and AEC as one single market to be able to compete with non-ASEAN countries. There should be also an integration of SMEs in each ASEAN country through the coordination such as matching business together, doing business together in form of joint venture to meet the same target. However, the political issue is one of the barriers for ASEAN countries.

5.3. Additional Suggestions

Our other additional suggestions as the principle include the move for SMEs Development under the AEC Blue Print, the cooperation of SMEs in the ASEAN region, the establishment of the Private Equity Fund for financing source and supporting Thai SMEs, the subsidy for the interest and collateral of the Thai SMEs, and the support for the Thai Service Sector to move the Thai economy.

**การศึกษาผลกระทบของนโยบายและกฎหมาย
ของประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่มีต่อ SMEs ไทย**

สสว.

HNP COUNSEL
Tax and

การศึกษาผลกระทบของนโยบายและกฎหมาย
ของประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่มีต่อ SMEs ไทย

เล่ม 1 (บทที่ 1 - 3)

บริษัท ที่ปรึกษา เอชเอ็นพี จำกัด

รายงานฉบับสมบูรณ์

การศึกษาผลกระทบของนโยบายและกฎหมาย
ของประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่มีต่อ SMEs ไทย

เสนอ

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

โดย

บริษัท ที่ปรึกษา เอชเอ็นพี จำกัด

ธันวาคม 2555

รายชื่อบุคลากรหลักคณะผู้วิจัย

นายหัตถศักดิ์	ณ ป้อมเพ็ชร	หัวหน้าโครงการ
นายโกศล	ฉันทิกุล	ที่ปรึกษาโครงการ
นางสาวพิณทิพย์	รุจทิฆัมพร	ที่ปรึกษาโครงการ
นายชินภัทร	วิสุทธิแพทย์	ผู้วิจัยหลัก
นางสาวทัตพิชา	พิพัฒน์มงคลชัย	ผู้วิจัยหลัก
นายหฤษฎ์	ณ ป้อมเพ็ชร	ผู้สนับสนุนโครงการ
นายสาธิต	จักรวาลพิทักษ์	ผู้สนับสนุนโครงการ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณผู้เกี่ยวข้องกับการจัดทำรายงานการศึกษาระยะแรกของนโยบายและกฎหมายของประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่มีต่อ SMEs ไทยฉบับนี้ ในการค้นคว้า แสดงความคิดเห็น และ ท้วงติงรายงานการวิจัย ที่สำคัญที่สุดผมนายหัตถศักดิ์ ณ ป้อมเพ็ชร หัวหน้าโครงการ ขอขอบคุณ คณะทำงานของบริษัท ที่ปรึกษา เอชเอ็นพี จำกัด ที่มีส่วนร่วมสนับสนุนทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงด้วยดี และ ผมหวังว่าข้อเสนอของคณะผู้วิจัยนั้นเป็นจุดเริ่มต้นที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงนโยบายของภาครัฐ เพื่อให้ SMEs ไทยก้าวสู่ AEC อย่างมีศักยภาพ และยั่งยืน

สารบัญ

หน้า

ผลกระทบของนโยบายและกฎหมายของประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่มีต่อ SMEs ไทย		
บทที่ 1	บทนำ	1-1
บทที่ 2	ภาพรวมนโยบายและกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียน	2-1
	2.1 รัฐธรรมนูญในดารุสซาราม	2-3
	2.2 ราชอาณาจักรกัมพูชา	2-10
	2.3 สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	2-17
	2.4 สาธารณรัฐประชาชนลาว	2-24
	2.5 สหพันธรัฐมาเลเซีย	2-34
	2.6 สหภาพพม่า	2-44
	2.7 สาธารณรัฐฟิลิปปินส์	2-55
	2.8 สาธารณรัฐสิงคโปร์	2-61
	2.9 ราชอาณาจักรไทย	2-70
	2.10 สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม	2-81
บทที่ 3	นโยบายและกฎหมายทั่วไปของประเทศสมาชิกอาเซียนเป้าหมาย	3-1
	3.1 สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	3-4
	3.1.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งธุรกิจ	3-4
	3.1.2 กฎหมายการเงิน	3-15
	3.1.3 ข้อกำหนดการโอนเงิน	3-30
	3.1.4 กฎหมายแรงงาน	3-36
	3.1.5 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ / การบริการ	3-46
	3.1.6 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญา	3-48
	3.1.7 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุม กำกับ การประกอบธุรกิจ	3-59
	3.1.8 กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร	3-70
	3.1.9 กฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการลงทุนและนโยบายหรือกฎหมายส่งเสริม SMEs	3-83

3.2 สหพันธ์รัฐมาเลเซีย	3-92
3.2.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งธุรกิจ	3-92
3.2.2 กฎหมายการเงิน	3-109
3.2.3 ข้อกำหนดการโอนเงิน	3-143
3.2.4 กฎหมายแรงงาน	3-147
3.2.5 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ การบริการ	3-160
3.2.6 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญา	3-163
3.2.7 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุม กำกับ การประกอบธุรกิจ	3-171
3.2.8 กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร	3-172
3.2.9 กฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการลงทุนและนโยบายหรือกฎหมาย ส่งเสริม SMEs	3-185
3.3 สาธารณรัฐสิงคโปร์	3-199
3.3.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งธุรกิจ	3-199
3.3.2 กฎหมายการเงิน	3-210
3.3.3 ข้อกำหนดการโอนเงิน	3-219
3.3.4 กฎหมายแรงงาน	3-223
3.3.5 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์/ การบริการ	3-233
3.3.6 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญา	3-236
3.3.7 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุม กำกับ การประกอบธุรกิจ	3-242
3.3.8 กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร	3-254
3.3.9 กฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการลงทุนและนโยบายหรือกฎหมาย ส่งเสริม SMEs	3-266
3.4 ราชอาณาจักรไทย	3-274
3.4.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งธุรกิจ	3-274
3.4.2 กฎหมายการเงิน	3-281
3.4.3 ข้อกำหนดการโอนเงิน	3-305
3.4.4 กฎหมายแรงงาน	3-316
3.4.5 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ การบริการ	3-321
3.4.6 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญา	3-325

	3.4.7 กฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุม กำกับ การประกอบธุรกิจ	3-331
	3.4.8 กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร	3-344
	3.4.9 กฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการลงทุนและนโยบายหรือกฎหมายส่งเสริม SMEs	3-366
บทที่ 4	ความเชื่อมโยงด้านกฎระเบียบในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน	4-1
	4.1 แผนการดำเนินงานตามแผนการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	4-3
	4.1.1 การเปิดเสรีการอำนวยความสะดวกทางการค้า การบริการ และการลงทุน	4-4
	4.1.2 ความตกลง/ข้อตกลงยอมรับร่วมกัน	4-7
	4.1.3 ความตกลงการขนส่งในภูมิภาค	4-9
	4.1.4 พิธีการในการข้ามพรมแดน	4-19
	4.1.5 กรอบนโยบายการพัฒนา SMEs	4-24
	4.1.6 ความคืบหน้าโครงการ SMEs	4-31
บทที่ 5	วิเคราะห์มาตรการและกฎหมายของประเทศภูมิภาคอาเซียน	5-1
บทที่ 6	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	6-1
	6.1 ข้อเสนอให้มีกฎหมาย หรือให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	6-7
	6.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรการเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรเอกชน และผู้ประกอบการ SMEs ทั้งในประเทศและต่างประเทศ	6-24
	6.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรการในการส่งเสริมสนับสนุน SMEs ไทยสู่ AEC	6-27
	6.4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	6-42

ภาคผนวก		
ภาคผนวก 1.	ประเทศอินโดนีเซีย : กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ผ 1-1
ภาคผนวก 2.	ประเทศมาเลเซีย : กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ผ 2-1
ภาคผนวก 3.	ประเทศสิงคโปร์ : กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ผ 3-1
ภาคผนวก 4.	ประเทศไทย : กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ผ 4-1
ภาคผนวก 5.	ตารางเปรียบเทียบนโยบายและกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียนเป้าหมาย	ผ 5-1

	และประเทศไทย	
ภาคผนวก 6.	ระบบการจัดเก็บภาษีของประเทศสมาชิกอาเซียน	ผ 6-1
ภาคผนวก 7.	สรุปผลการสัมมนาระดมความคิดเห็นจากการประชุมสัมมนากลุ่มย่อย (Focus Group)	ผ 7-1
ภาคผนวก 8.	สรุปผลการสัมภาษณ์และแบบสอบถามความคิดเห็น	ผ 8-1
ภาคผนวก 9.	การสัมมนารับฟังผลการศึกษา	ผ 9-1
ภาคผนวก 10.	สรุปผลการวัดระดับ SMEs ก่อน : หลังเข้าร่วมประชุม (Pre test : Post test) จากการประชุมสัมมนากลุ่มย่อย (Focus Group) และสัมมนาเผยแพร่ (Public Seminar)	ผ 10-1

สารบัญตาราง

ตาราง		
ตารางที่ 1.1	การลงทุนขาเข้าจากอาเซียนมาไทย	1-9
ตารางที่ 1.2	การลงทุนขาออกจากไทยไปอาเซียน	1-10
ตารางที่ 1.3	ตารางเปรียบเทียบการแข่งขันของประเทศอาเซียนโดยสถาบันต่างๆ	1-12
ตารางที่ 2.1	ภาษีในรัฐในอาจสรุปโดยสังเขป	2-7
ตารางที่ 2.2	ภาษีในประเทศกัมพูชาสรุปโดยสังเขป	2-15
ตารางที่ 2.3	ภาษีในประเทศอินโดนีเซียสรุปโดยสังเขป	2-22
ตารางที่ 2.4	ภาษีในประเทศลาวสรุปโดยสังเขป	2-31
ตารางที่ 2.5	ภาษีในประเทศมาเลเซียสรุปโดยสังเขป	2-41
ตารางที่ 2.6	อัตราภาษีในประเทศพม่าสรุปโดยสังเขป	2-50
ตารางที่ 2.7	อัตราภาษีในประเทศฟิลิปปินส์สรุปโดยสังเขป	2-58
ตารางที่ 2.8	อัตราภาษีในประเทศสิงคโปร์สรุปโดยสังเขป	2-66
ตารางที่ 2.9	สรุปอัตราภาษีของประเทศไทย	2-78
ตารางที่ 2.10	สินค้านำเข้า 10 อันดับแรกของประเทศเวียดนาม	2-87
ตารางที่ 2.11	สินค้าส่งออกสำคัญ 10 อันดับแรกของเวียดนาม	2-88
ตารางที่ 2.12	อัตราภาษีในประเทศเวียดนามสรุปโดยสังเขป	2-98
ตารางที่ 3.1	ประเภทธุรกิจที่ไม่เปิดให้ลงทุนเลยและธุรกิจที่เปิดให้ลงทุนได้แบบมีเงื่อนไข	3-62
ตารางที่ 3.2	สาขาธุรกิจที่เปิดสำหรับนักลงทุนต่างชาติ	3-67
ตารางที่ 3.3	สรุปกฎหมายหลักที่เกี่ยวกับภาษีที่บังคับใช้ในประเทศอินโดนีเซีย	3-71
ตารางที่ 3.4	ภาษีเงินได้นิติบุคคล	3-73

ตารางที่ 3.5	อัตราภาษีหัก ณ ที่จ่าย	3-73
ตารางที่ 3.6	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	3-74
ตารางที่ 3.7	ภาษีที่เรียกเก็บจากผู้ประกอบธุรกิจบางประเภท	3-81
ตารางที่ 3.8	สรุปกฎหมายหลักที่เกี่ยวกับภาษีที่บังคับใช้ในประเทศอินโดนีเซีย	3-173
ตารางที่ 3.9	อัตราภาษีหัก ณ ที่จ่าย	3-175
ตารางที่ 3.10	อัตราภาษีหักภาษี ณ ที่จ่าย สำหรับผู้มีถิ่นที่อยู่	3-175
ตารางที่ 3.11	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	3-176
ตารางที่ 3.12	การจัดกลุ่ม SMEs	3-183
ตารางที่ 3.13	อัตราอากรแสตมป์สำหรับ SMEs	3-184
ตารางที่ 3.14	อัตราค่าธรรมเนียมรายปีในการเป็นสมาชิกของสมาพันธ์ธุรกิจสิงคโปร์	3-244
ตารางที่ 3.15	สรุปกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากร ของประเทศสิงคโปร์	3-255
ตารางที่ 3.16	อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล	3-257
ตารางที่ 3.17	ค่าใช้จ่ายทางภาษี	3-257
ตารางที่ 3.18	ประเภทเงินได้ที่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่าย	3-258
ตารางที่ 3.19	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	3-260
ตารางที่ 3.20	รูปแบบของธุรกิจ	3-275
ตารางที่ 3.21	ประเภทกิจการ จำนวนการจ้างงาน และมูลค่าสินทรัพย์ถาวร สำหรับวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม	3-303
ตารางที่ 3.22	อัตราภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ของนิติบุคคล	3-348
ตารางที่ 3.23	ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย	3-348
ตารางที่ 3.24	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปีภาษี 2555 และ 2556	3-350
ตารางที่ 3.25	การปรับลดภาษีเงินได้นิติบุคคล	3-358
ตารางที่ 3.26	การหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาในอัตราพิเศษ	3-359
ตารางที่ 3.27	สรุปสิทธิประโยชน์ และเงื่อนไขของการจัดตั้งสำนักงานปฏิบัติการภูมิภาค (ROH)	3-361
ตารางที่ 3.28	สรุปสิทธิประโยชน์ และเงื่อนไขของการจัดตั้งสำนักงานปฏิบัติการภูมิภาค (ROH) รูปแบบใหม่	3-362
ตารางที่ 3.29	สรุปสิทธิประโยชน์และเงื่อนไขของการจัดตั้ง IPC	3-364
ตารางที่ 3.30	สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร	3-367
ตารางที่ 3.31	สิทธิประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับภาษีอากร	3-367
ตารางที่ 3.32	หลักประกัน	3-368
ตารางที่ 3.33	การคุ้มครอง	3-368
ตารางที่ 4.1	ความคืบหน้าโครงการ SMEs	4-31
ตารางที่ 5.1	โอกาสและอุปสรรคจากนโยบายและกฎหมาย – ประเทศอินโดนีเซีย	5-6

ตารางที่ 5.2	โอกาสและอุปสรรคจากนโยบายและกฎหมาย – ประเทศมาเลเซีย	5-11
ตารางที่ 5.3	โอกาสและอุปสรรคจากนโยบายและกฎหมาย – ประเทศสิงคโปร์	5-15
ตารางที่ 5.4	โอกาสและอุปสรรคจากนโยบายและกฎหมาย – ประเทศไทย	5-19
ตารางที่ 6.1	มาตรการส่งเสริม SMEs ภายในประเทศ	6-15
ตารางที่ 6.2	มาตรการส่งเสริมการลงทุนของ SMEs ภายนอกประเทศ	6-15
ตารางที่ 6.3	ข้อดี ข้อเสียของร่าง พรฎ. เพื่อปรับอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับ SMEs	6-17
ตารางที่ 6.4	ข้อดี ข้อเสียของร่าง พรฎ. ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลให้กับ SMEs ที่เป็นบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล	6-18
ตารางที่ 6.5	การคำนวณหักค่าใช้จ่ายแบบเหมาของ SME	6-19
ตารางที่ 6.6	ข้อดี ข้อเสียของร่าง พรฎ. ที่ให้สิทธิ SMEs สามารถเลือกที่จะหักค่าใช้จ่ายทาง ภาษีแบบเหมา หรือหักตามจริง	6-20
ตารางที่ 6.7	ข้อดี ข้อเสียของ ร่างพรฎ. เพื่อการกระตุ้นให้ SMEs มีนวัตกรรมใหม่ๆ	6-21
ตารางที่ 6.8	การคำนวณต้นทุนทางภาษีของ SMEs ของไทยเมื่อไปลงทุนในประเทศพม่า	6-21
ตารางที่ 6.9	ข้อดี ข้อเสียของร่าง พรฎ. ยกเว้นภาษีเงินปันผลให้กับ SMEs สำหรับการลงทุน ในต่างประเทศ	6-23
ตารางที่ 6.10	ข้อดี ข้อเสียของร่าง พรฎ. ให้ หักค่าใช้จ่ายได้ 2 เท่าสำหรับ ค่าเดินทางไป ต่างประเทศเพื่อสร้างธุรกิจ และรายจ่ายในการศึกษาหลักสูตรการทำธุรกิจใน ต่างประเทศ	6-24
ตาราง ผ1-1	กฎหมายภาษีในประเทศอินโดนีเซีย	ผ 1-14
ตาราง ผ1-2	ประเภทเงินได้และอัตราภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ประเทศอินโดนีเซีย	ผ 1-17
ตาราง ผ1-3	อัตราค่าใช้จ่ายสำหรับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศอินโดนีเซีย	ผ 1-18
ตาราง ผ1-4	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศอินโดนีเซีย	ผ 1-18
ตาราง ผ1-5	สินค้าและบริการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มของประเทศอินโดนีเซีย	ผ 1-19
ตาราง ผ1-6	อัตราภาษีท้องถิ่นประเทศอินโดนีเซีย	ผ 1-25
ตาราง ผ1-7	ประเทศที่เข้าทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศอินโดนีเซีย	ผ 1-26
ตาราง ผ2-1	กฎหมายภาษีหลัก ที่บังคับใช้ในประเทศมาเลเซีย	ผ 2-5
ตาราง ผ2-2	ประเภทเงินได้และอัตราภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ประเทศมาเลเซีย	ผ 2-7
ตาราง ผ2-3	บุคคลที่ไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศมาเลเซีย ที่ต้องถูกหัก ณ ที่จ่ายจากรายได้	ผ 2-7
ตาราง ผ2-4	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศมาเลเซีย	ผ 2-9
ตาราง ผ2-5	ประเทศที่เข้าทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศมาเลเซีย	ผ 2-19
ตาราง ผ3-1	กฎหมายภาษีหลักในประเทศสิงคโปร์	ผ 3-6
ตาราง ผ3-2	อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลประเทศสิงคโปร์	ผ 3-8
ตาราง ผ3-3	การหักค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลประเทศสิงคโปร์	ผ 3-9

ตาราง ผ3-4	ประเภทเงินได้และอัตราภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ประเทศสิงคโปร์	ผ 3-10
ตาราง ผ3-5	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศสิงคโปร์	ผ 3-11
ตาราง ผ3-6	ประเทศที่เข้าทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศสิงคโปร์	ผ 3-15
ตาราง ผ4-1	ประเทศที่เข้าทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศไทย	ผ 4-11
ตาราง ผ4-2	ประเภทเงินได้และอัตราภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ประเทศไทย	ผ 4-15
ตาราง ผ4-3	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศไทย	ผ 4-18
ตาราง ผ5-1	ตารางเปรียบเทียบนโยบายและกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียนเป้าหมาย และประเทศไทย กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งธุรกิจ	ผ 5-3
ตาราง ผ5-2	ตารางเปรียบเทียบนโยบายและกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียนเป้าหมาย และประเทศไทย กฎหมายการเงิน	ผ 5-26
ตาราง ผ5-3	ตารางเปรียบเทียบนโยบายและกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียนเป้าหมาย และประเทศไทย กฎหมายเกี่ยวกับการโอนเงิน	ผ 5-41
ตาราง ผ5-4	ตารางเปรียบเทียบนโยบายและกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียนเป้าหมาย และประเทศไทย กฎหมายแรงงาน	ผ 5-52
ตาราง ผ5-5	ตารางเปรียบเทียบนโยบายและกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียนเป้าหมาย และประเทศไทย กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์/การ บริการ	ผ 5-70
ตาราง ผ5-6	ตารางเปรียบเทียบนโยบายและกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียนเป้าหมาย และประเทศไทย กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา	ผ 5-74
ตาราง ผ5-7	ตารางเปรียบเทียบนโยบายและกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียนเป้าหมาย และประเทศไทย กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุม กำกับ การประกอบธุรกิจ	ผ 5-85
ตาราง ผ5-8	ตารางเปรียบเทียบนโยบายและกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียนเป้าหมาย และประเทศไทย กฎหมายภาษี	ผ 5-100
ตาราง ผ6-1	อัตราภาษีเงินได้ในนิติบุคคลประเทศบรูไน	ผ 6-3
ตาราง ผ6-2	อัตราภาษีเงินได้ในนิติบุคคลสำหรับ SMEs	ผ 6-4
ตาราง ผ6-3	ประเภทเงินได้และอัตราภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ประเทศบรูไน	ผ 6-5
ตาราง ผ6-4	อัตราภาษีเงินได้ในนิติบุคคลประเทศกัมพูชา	ผ 6-8
ตาราง ผ6-5	อัตราภาษีมูลค่าเพิ่มประเทศกัมพูชา	ผ 6-9
ตาราง ผ6-6	กิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มประเทศกัมพูชา	ผ 6-10
ตาราง ผ6-7	ประเภทเงินได้และอัตราภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ประเทศกัมพูชา	ผ 6-11
ตาราง ผ6-8	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประเทศกัมพูชา	ผ 6-12
ตาราง ผ6-9	สินค้าที่ได้รับการยกเว้นอากรขาเข้าประเทศกัมพูชา	ผ 6-14
ตาราง ผ6-10	กฎหมายภาษีในประเทศอินโดนีเซีย	ผ 6-16
ตาราง ผ6-11	ประเภทเงินได้และอัตราภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ประเทศอินโดนีเซีย	ผ 6-19

ตาราง ผ6-12	การหักค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประเทศอินโดนีเซีย	ผ 6-20
ตาราง ผ6-13	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประเทศอินโดนีเซีย	ผ 6-21
ตาราง ผ6-14	กิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มประเทศอินโดนีเซีย	ผ 6-22
ตาราง ผ6-15	อัตราภาษีท้องถิ่นประเทศอินโดนีเซีย	ผ 6-28
ตาราง ผ6-16	ประเทศที่เข้าทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศอินโดนีเซีย	ผ 6-29
ตาราง ผ6-17	กฎหมายภาษีหลัก ที่บังคับใช้ในประเทศมาเลเซีย	ผ 6-34
ตาราง ผ6-18	ประเภทเงินได้และอัตราภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ประเทศมาเลเซีย	ผ 6-36
ตาราง ผ6-19	อัตราภาษีหัก ณ ที่จ่าย สำหรับผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศมาเลเซีย	ผ 6-37
ตาราง ผ6-20	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประเทศมาเลเซีย	ผ 6-38
ตาราง ผ6-21	ประเทศที่เข้าทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศมาเลเซีย	ผ 6-48
ตาราง ผ6-22	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประเทศฟิลิปปินส์	ผ 6-54
ตาราง ผ6-23	ประเทศที่เข้าทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศฟิลิปปินส์	ผ 6-57
ตาราง ผ6-24	กฎหมายภาษีหลักที่ใช้ในประเทศสิงคโปร์	ผ 6-59
ตาราง ผ6-25	อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลประเทศสิงคโปร์	ผ 6-61
ตาราง ผ6-26	การหักค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลประเทศสิงคโปร์	ผ 6-61
ตาราง ผ6-27	ประเภทเงินได้และอัตราภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ประเทศสิงคโปร์	ผ 6-62
ตาราง ผ6-28	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประเทศสิงคโปร์	ผ 6-64
ตาราง ผ6-29	ประเทศที่เข้าทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศสิงคโปร์	ผ 6-68
ตาราง ผ6-30	ประเภทเงินได้และอัตราภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ประเทศไทย	ผ 6-78
ตาราง ผ6-31	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประเทศไทย	ผ 6-81
ตาราง ผ6-32	ประเทศที่เข้าทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศไทย	ผ 6-91
ตาราง ผ6-33	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	ผ 6-96
ตาราง ผ6-34	อัตราภาษีสำหรับผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศเวียดนาม และมีเงินได้ที่ไม่ได้มาจากการจ้างงาน	ผ 6-96
ตาราง ผ6-35	อัตราภาษีขายประเทศเวียดนาม	ผ 6-98
ตาราง ผ6-36	ประเภทและอัตราภาษีที่ดินและทรัพย์สินประเทศเวียดนาม	ผ 6-100
ตาราง ผ6-37	สินค้าและอัตราภาษีทรัพยากรธรรมชาติประเทศเวียดนาม	ผ 6-101
ตาราง ผ7-1	กำหนดการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group)	ผ 7-8
ตาราง ผ7-2	รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่มย่อยเพื่อระดมความคิดเห็น (FOCUS GROUP) รอบหน่วยงานรัฐ เอกชน องค์กร สมาคม กลุ่มผู้ประกอบการ	ผ 7-12
ตาราง ผ7-3	รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่มย่อยเพื่อระดมความคิดเห็น (FOCUS GROUP) ผู้ประกอบการ SMEs และผู้สนใจ สมาคม กลุ่มผู้ประกอบการ	ผ 7-26
ตาราง ผ8-1	แบบสอบถาม	ผ 8-8

ตาราง ผ9-1	กำหนดการการสัมมนารับฟังผลการศึกษาผลกระทบของนโยบายและกฎหมายของประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่มีต่อ SMEs ไทย	ผ 9-3
ตาราง ผ9-2	รายชื่อผู้เข้าร่วมสัมมนา	ผ 9-4
ตาราง ผ9-3	ตารางสรุปจำนวนและประเภทของผู้ตอบแบบสอบถาม	ผ 9-19
ตาราง ผ9-4	ตารางสรุปประเด็นแบบสอบถาม	ผ 9-19
ตาราง ผ9-5	ตารางรายละเอียดผู้ให้สัมภาษณ์	ผ 9-24
ตาราง ผ10-1	แบบสอบถาม Pre test : Post test	ผ 10-8

บรรณานุกรม		
บรรณานุกรม	ภาษาไทย	บ-1
บรรณานุกรม	ภาษาอังกฤษ	บ-4

1

บทนำ

1

บทนำ

1.1 ความเป็นมา

ประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ คือ บรูไน กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว พม่า มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม จะได้มีการรวมตัวกันเพื่อไปสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ใน ปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015) โดยได้มีการจัดทำแผนงานร่วมกันที่เรียกว่า “แผนการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Blueprint)” เพื่อกำหนดกรอบเวลา และเป้าหมายในการไปสู่ AEC ซึ่งการเข้าร่วมเป็นประชาคมอาเซียนนั้น ประกอบไปด้วยคุณลักษณะดังต่อไปนี้คือ

(1) การเป็นตลาดฐานการผลิตเดี่ยวร่วมกัน (ASEAN Single Market and Production Base)

(2) การเป็นภูมิภาคที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง (Competitive Economic Region)

(3) การเป็นภูมิภาคที่มีพัฒนาการทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน (Equitable Economic Development)

(4) การบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก (Integration into the Global Economy)

ในการเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน (ASEAN Single Market and Production Base) ซึ่งเป็นคุณลักษณะสำคัญประการหนึ่งของการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้น ประเทศสมาชิกอาเซียนจะมีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานฝีมืออย่างเสรี โดยในด้านการค้าสินค้านั้น อุปสรรคที่สำคัญของการเคลื่อนย้ายสินค้าอย่างเสรี ก็คือ ภาษีสินค้านำเข้า และข้อจำกัดที่มีใช้ภาษี (Non-Tariffs Barrier) โดยภายใต้กรอบการค้าเสรีซึ่งสินค้า AFTA (ASEAN Free Trade Area) นั้น จึงได้ตกลงที่จะลดภาษีระหว่างกันให้เหลือศูนย์ ซึ่งสินค้าโดยส่วนใหญ่ของประเทศสมาชิกอาเซียน 6 ประเทศ คือ บรูไน อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย มีการลดภาษีนำเข้าระหว่างกันลงจนเป็นศูนย์แล้วตั้งแต่วันที่ 2553 ยกเว้นสินค้าของประเทศสมาชิกอาเซียนอีก 4 ประเทศ (CLMV) คือ กัมพูชา ลาว พม่า เวียดนาม ที่มีเป้าหมายจะลดภาษีสินค้าทั่วไปให้เหลือร้อยละ 0 ในปี 2558 อย่างไรก็ดี ยังมีสินค้าบางรายการที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องลดภาษีจนเหลือร้อยละ 0 ซึ่งได้แก่สินค้าประเภทอ่อนไหว และประเภทอ่อนไหวสูง ที่แต่ละประเทศสมาชิกสามารถกำหนดขอสงวนไว้ภายใต้กรอบ AFTA สำหรับอุปสรรคที่มีใช้ภาษีซึ่งถือเป็นอุปสรรคในการเคลื่อนย้ายสินค้าอย่างเสรี เช่น ข้อจำกัดด้านมาตรฐานต่างๆ หรือข้อจำกัดที่เกี่ยวกับมาตรการเกี่ยวกับสุขอนามัยและสิ่งแวดล้อม

สำหรับการค้าบริการ มีหลักการที่สำคัญ คือ การลดเลิกข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาด (Limitation to Market Access) อันได้แก่ การแก้ไขกฎระเบียบต่างๆ ที่สร้างเงื่อนไขในการเข้าไปประกอบธุรกิจในประเทศสมาชิกอาเซียนแต่ละประเทศ เช่น กฎหมาย กฎระเบียบที่จำกัดสัดส่วนผู้ถือหุ้นต่างชาติในองค์กรธุรกิจ การจำกัดจำนวนผู้ให้บริการ การกำหนดรูปแบบ ประเภทของบริษัทที่จะจัดตั้งขึ้น โดยภายใต้กรอบการเจรจาการเปิดเสรีการค้าบริการ AFAS (ASEAN Framework Agreement on Services) นั้น ได้กำหนดสัดส่วนการถือหุ้นของนักลงทุนอาเซียนไว้ว่า ต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 ในทุกสาขาบริการ (ซึ่งมีอยู่ทั้งสิ้น 12 สาขาบริการหลัก) ภายในปี 2558 โดยในปัจจุบันแม้ประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นจะได้มีการดำเนินการตามข้อผูกพันดังกล่าวไปแล้ว ประเทศไทยก็ยังคงไม่เปิดโอกาสให้นักลงทุนต่างชาติถือหุ้นในบริษัทที่ทำธุรกิจบริการได้เกินร้อยละ 49 ทั้งนี้ เนื่องจากติดขัดในดับทกฎหมายภายในที่สำคัญ คือ พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 อีกทั้ง เงื่อนไขสัดส่วนผู้ถือหุ้นดังกล่าว ยังปรากฏอยู่ในกฎหมายเฉพาะที่ใช้ในการกำกับดูแลธุรกิจบริการในสาขาบริการอื่นๆ อีก เช่น กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งทางบก ธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ และโรงเรียนเอกชน เป็นต้น

นอกจากการลดข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาดแล้ว หลักการที่สำคัญอีกประการหนึ่งของการเข้าสู่ AEC ภายใต้ AEC Blueprint ก็คือ การลดเลิกข้อจำกัดในการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ

(Limitation to National Treatment) ซึ่งเป็นข้อจำกัดที่ส่งผลให้เกิดการปฏิบัติกับผู้ให้บริการต่างชาติแตกต่างไปจากผู้ให้บริการของประเทศตนเอง เช่น เงื่อนไขการถือครองที่ดิน เงื่อนไขในการมีสัญชาติของนิติบุคคลและบุคคลธรรมดา (Nationality Requirement) หรือ เงื่อนไขในการมีถิ่นที่อยู่ (Residency Requirements) โดยข้อจำกัดทั้งสองประการนี้ หากไม่ได้มีการสงวนไว้ตามกรอบของข้อตกลงรัฐบาลของแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียนจะต้องพิจารณาเพื่อลดหรือเลิกข้อจำกัดดังกล่าวก่อนที่จะเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนตามกำหนดในปี 2558

อย่างไรก็ดี ในช่วงที่ผ่านมาแม้ว่าภาครัฐจะได้ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง SMEs ให้รับรู้และตระหนักถึงการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ AEC แต่ในทางปฏิบัติประเทศไทยก็ยังไม่มีความคืบหน้าในการดำเนินการที่เป็นรูปธรรมมากนัก ไม่ว่าจะเป็นการแก้ไขกฎหมายภายในที่ยังเป็นอุปสรรคต่อการเปิดเสรีการค้า บริการ และการลงทุนหรือจะเป็นมาตรการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยในการรับมือกับการเข้ามาลงทุนของนักลงทุนอาเซียน รวมไปถึงการเตรียมความพร้อมของ SMEs ไทยในการออกไปลงทุนในประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขาดมาตรการที่จะส่งเสริมสนับสนุน SMEs ไทยซึ่งมีจำนวนมากและเป็นพลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยที่สำคัญให้มีศักยภาพและมีความสามารถในการแข่งขันทั้งในเวทีระดับภูมิภาคและระดับโลก ซึ่งปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งของประเทศไทย ก็คือการขาดหน่วยงานกลางในการรับผิดชอบกำหนดทิศทางการพัฒนา SMEs ในการเข้าสู่ AEC อย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรม รวมทั้งการขาดการบูรณาการนโยบายในการเตรียมความพร้อมของ SMEs จากภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ด้วยเหตุนี้ จึงจำเป็นต้องมีสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักในการส่งเสริมสนับสนุน SMEs ไทยให้มีความเข้มแข็งต้องเป็นกำลังสำคัญในการเสนอแนะแนวทางในการเตรียมความพร้อมของ SMEs ไทย ตลอดจนเสนอแนะมาตรการที่จะช่วยเหลือ SMEs ไทยให้มีความสามารถในการแข่งขันกับ SMEs ของประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ ที่จะเข้ามาประกอบกิจการในประเทศ ตลอดจนเป็นผู้ประสานงานเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้กับหน่วยงานอื่นๆ ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ อันจะเอื้อประโยชน์ให้กับ SMEs ของไทยในการไปลงทุนนอกประเทศได้อย่างสะดวกและประสบความสำเร็จ

ในการเตรียมความพร้อมของประเทศไทยเพื่อเข้าสู่ AEC นั้น ประเทศไทยจะต้องมีมาตรการทั้งในเชิงรับและเชิงรุก โดยมาตรการในเชิงรับนั้น นอกจากรัฐบาลจะต้องพิจารณากฎหมายและมาตรการภายในประเทศที่ถือเป็นข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาดและข้อจำกัดในการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติดังกล่าวข้างต้น เพื่อทำการปรับปรุงแก้ไขภายในเวลาที่กำหนดใน AEC Blueprint แล้ว รัฐบาลยัง

จะต้องพิจารณาแก้ไข ยกเลิก หรือยกร่างกฎหมายใหม่ที่ทันต่อสภาวะการณ์ลงทุน ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรมภายในประเทศ และเพื่อป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในทางลบต่อประเทศ อันเนื่องมาจากการเปิดเสรีการค้า ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น สสว. โดยอาศัยอำนาจในมาตรา 11(8) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 อาจเสนอแนะให้รัฐบาล พิจารณาออกกฎหมายใหม่ หรือแก้ไขกฎหมายปัจจุบัน เพื่อคุ้มครองผลประโยชน์ของผู้ประกอบกิจการและSMEs ไทยในการแข่งขันอย่างเป็นธรรมกับนักลงทุนอาเซียนได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันทางการค้า (Competition Law) การปกป้องทรัพย์สินทางปัญญา ภูมิปัญญาชาวบ้าน ศิลปะและวัฒนธรรมไทย รวมไปถึงการปกป้องการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำหรับมาตรการเชิงรุก สสว. ภายใต้ มาตรา 11 (9) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 ยังอาจกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ และองค์กรระหว่างประเทศในการส่งเสริม สนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยได้ ไม่ว่าจะเป็นการเสนอแนะมาตรการต่างๆ ให้แก่รัฐบาล หรือหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น รัฐวิสาหกิจ หรือขอความร่วมมือจากหน่วยงานเอกชน ในการดำเนินมาตรการช่วยเหลือด้านการเงิน เช่น การเพิ่มโอกาสให้ SMEs ไทยในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน หรือการลดต้นทุนในการกู้เงินของ SMEs ที่ขาดหลักประกัน โดยการสนับสนุนให้มีการใช้ระบบการค้าประกันสินเชื่ออย่างกว้างขวาง และมีประสิทธิภาพ รวมไปถึงการช่วยเหลือสนับสนุนให้มีการค้าประกันในรูปแบบอื่นๆ ที่ SMEs ต้องการ เช่น การประกันความเสี่ยงในการลงทุน การค้าประกันการประมูลงานในโครงการเมกะโปรเจกต์ในประเทศสมาชิกอาเซียน เป็นต้น นอกจากนี้ สสว. ก็ยังอาจเสนอแนะ หรือสนับสนุนมาตรการด้านภาษี และมาตรการเพื่อเสริมสร้างศักยภาพ SMEs ไทยในด้านอื่นๆ โดยอาจขอความร่วมมือหน่วยงานทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนจัดให้มีการฝึกอบรมและให้ความรู้ เช่น ความรู้ด้านบัญชี การบริหารสภาพคล่อง การตลาด การพัฒนาทักษะด้านการบริหาร ภาษา และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น

เพื่อให้การนำเสนอรูปแบบในการส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ของ สสว. เป็นไปอย่างมีระบบ มีการอ้างอิง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและสามารถปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม จึงจำเป็นต้องมีการศึกษามาตรการ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ของประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศสมาชิกอาเซียนเป้าหมายที่มีการสนับสนุน SMEs ของตนให้ออกไปลงทุนนอกประเทศอย่าง สิงคโปร์ และมาเลเซีย อีกทั้งยังต้องศึกษามาตรการ

หรือกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้าไปประกอบธุรกิจ การค้า การลงทุน ในประเทศสมาชิกอาเซียน ทั้งนี้ เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับ SMEs ไทยในการลงทุนในประเทศอาเซียนเหล่านั้น เช่น นโยบายการส่งเสริมการลงทุนในประเทศ สิทธิประโยชน์ในการลงทุนต่างๆ กฎหมายเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์กรธุรกิจ กฎหมายการเงิน กฎหมายแรงงาน กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา และกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ นโยบายและกฎหมายด้านภาษีอากร เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังจำเป็นต้องศึกษาถึงความเชื่อมโยงด้านกฎระเบียบของประเทศในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อวางแผนในการรุกและอำนวยความสะดวกให้กับ SMEs ไทย ในการลงทุนในประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ เช่น การเปิดเสรีและอำนวยความสะดวกทางการค้า การเปิดเสรีและอำนวยความสะดวกในการบริการและการลงทุน ความตกลงยอมรับร่วมกันในมาตรฐานวิชาชีพ ความตกลงขนส่งในภูมิภาค และพิธีการในการข้ามพรมแดน

โดยผลจากการศึกษาข้อมูลของประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นข้างต้น จะได้มีการนำมาวิเคราะห์ประกอบกับการวิจัยภาคสนาม การสัมภาษณ์ และการจัดสัมมนา โดยจะได้เสนอเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย และมาตรการที่สำคัญในการช่วยเหลือ SMEs ทั้งในเชิงรุกและเชิงรับ ซึ่งรวมถึงการแก้ไขปรับปรุงหรือการออกกฎหมายใหม่ที่สำคัญ อีกทั้งยังจะได้เสนอแนวทางการเสริมสร้างความร่วมมือทุกภาคส่วนเพื่อให้การเข้าสู่ AEC เป็นไปอย่างเป็นระบบบูรณาการ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

1.2 วัตถุประสงค์

โครงการศึกษาผลกระทบของนโยบายและกฎหมายของประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่มีต่อ SMEs ไทย มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(1.2.1) เพื่อศึกษารายละเอียดและสาระสำคัญของนโยบายและกฎหมายทั่วไป รวมถึงนโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจของ SMEs ของประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่ถูกกำหนดให้เป็นประเทศเป้าหมาย ซึ่งมีผลต่อการประกอบธุรกิจ SMEs ไทย

(1.2.2) เพื่อศึกษาผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับผู้ประกอบการโดยเฉพาะกับ SMEs ไทย จากนโยบายและกฎหมายทั่วไป รวมถึงนโยบายและกฎหมายเฉพาะ ทั้งด้านการควบคุม กำกับ ส่งเสริม สนับสนุน ของประเทศในภูมิภาคอาเซียน

(1.2.3) เพื่อศึกษาและเสนอแนะแนวทางในการกำหนดนโยบายและแนวทางในการพัฒนากฎหมายที่สำคัญของไทย ให้มีความเหมาะสมและทันต่อสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วอันเกิดจากการเปิดเสรีทางการค้า และการเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยเฉพาะในประเด็นที่สนับสนุนให้ SMEs ของไทยสามารถเข้าไปประกอบกิจการในประเทศสมาชิกอาเซียน

(1.2.4) เพื่อศึกษาและนำเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อภาครัฐ ในการกำหนดนโยบายและแผนในการปรับปรุงกฎหมาย ตลอดจนกฎระเบียบที่สำคัญ เพื่อเอื้อต่อการประกอบธุรกิจของ SMEs ไทยในการไปลงทุนในประเทศสมาชิกอาเซียน ทั้งที่เกี่ยวกับสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

1.3 ขอบเขตการศึกษาวิจัย

การศึกษานี้ จะครอบคลุมนโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การค้าบริการ และการลงทุนโดยทั่วไป รวมถึงนโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ SMEs ของประเทศอาเซียน เป้าหมายซึ่งจะได้มีการกำหนดต่อไปในงานวิจัยฉบับนี้ รวมถึงกฎหมายของไทยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ไทย ตลอดจนความเชื่อมโยงด้านกฎระเบียบของประเทศในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

(1.3.1) รวบรวมนโยบายและกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียน โดยพิจารณาคัดเลือกประเทศเป้าหมายที่จะทำการวิจัยจากองค์ประกอบสำคัญหลายประการ เช่น สัดส่วนการเข้ามาลงทุนประกอบกิจการในประเทศไทย สัดส่วนการรับการลงทุนจากประเทศอาเซียนต่างๆ การมีกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวกับการค้าการลงทุนอย่างเป็นระบบ การมีบรรยากาศการลงทุนที่เอื้อต่อการลงทุนของ SMEs ความสามารถในการแข่งขัน จำนวนผู้ประกอบการ SMEs และความสำคัญของผู้ประกอบการ SMEs ในประเทศนั้นๆ

(ก) สัดส่วนการลงทุนของประเทศอาเซียนต่างๆ

โดยจากสถิติการลงทุนในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งรวบรวมโดย ASEAN Foreign Investment Statistics Database เมื่อปี 2554¹ จะเห็นว่า เงินลงทุนในอาเซียนในช่วงระหว่างปี 2551 ถึงปี 2553²

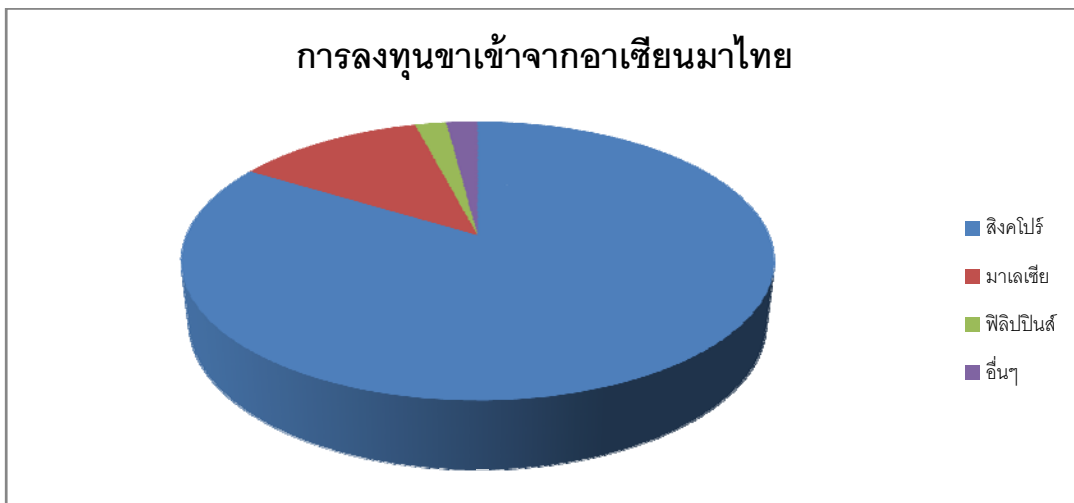
¹ ข้อมูล ณ วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2555

² <http://www.aseansec.org/stat/Table27.pdf>

นั้น โดยเฉลี่ยแล้วร้อยละ 20.6 ของการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ (FDI) มาจากสหภาพยุโรป ตามมาด้วยเงินลงทุนจากประเทศอาเซียนด้วยกันเอง ในสัดส่วนร้อยละ 16.7 และเงินลงทุนจากสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน คือ ประมาณร้อยละ 10

โดยจากการค้นข้อมูลการลงทุนรายประเทศสมาชิกอาเซียน³ จะพบว่า สิงคโปร์เป็นประเทศที่มีตัวเลขการลงทุนอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งในฐานะผู้รับการลงทุนโดยตรงจากประเทศสมาชิกในอาเซียน และเป็นผู้ลงทุนเองในอาเซียนในอันดับที่ 1 โดยในปี 2553 ผู้รับการลงทุนในอันดับที่สอง รองลงมาจากสิงคโปร์ ก็คือ อินโดนีเซีย มาเลเซีย และเวียดนามตามลำดับ สำหรับประเทศไทยเป็นผู้รับการลงทุนในอันดับที่ 5 ตามหลังประเทศเวียดนาม โดยจากสถิติการลงทุนเข้าจากอาเซียนมาไทย จากการวิเคราะห์ตัวเลขของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ระบุว่า ในช่วงปี 2548-2554 ประเทศอาเซียนที่มีการลงทุนในประเทศไทยมากที่สุดได้แก่ประเทศสิงคโปร์ โดยคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 82 ตามมาด้วย ประเทศมาเลเซีย ในสัดส่วนร้อยละ 12 จากนั้นก็เป็นประเทศฟิลิปปินส์ ร้อยละ 2 และที่เหลือเป็นประเทศอาเซียนอื่นๆ

ตารางที่ 1.1 การลงทุนเข้าจากอาเซียนมาไทย

สถิติการลงทุนเข้าจากอาเซียนมาไทย ในช่วงปี 2548-2554

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI)

ในด้านการเป็นผู้ลงทุนนั้น จากข้อมูล Intra ASEAN FDI Inflows ปี 2552⁴ สิงคโปร์เป็นประเทศที่ลงทุนในอาเซียนมากเป็นอันดับ 1 เมื่อเทียบกับประเทศอาเซียนอื่นๆ โดยมีสัดส่วนการ

³ <http://www.aseansec.org/stat/Table25.pdf>

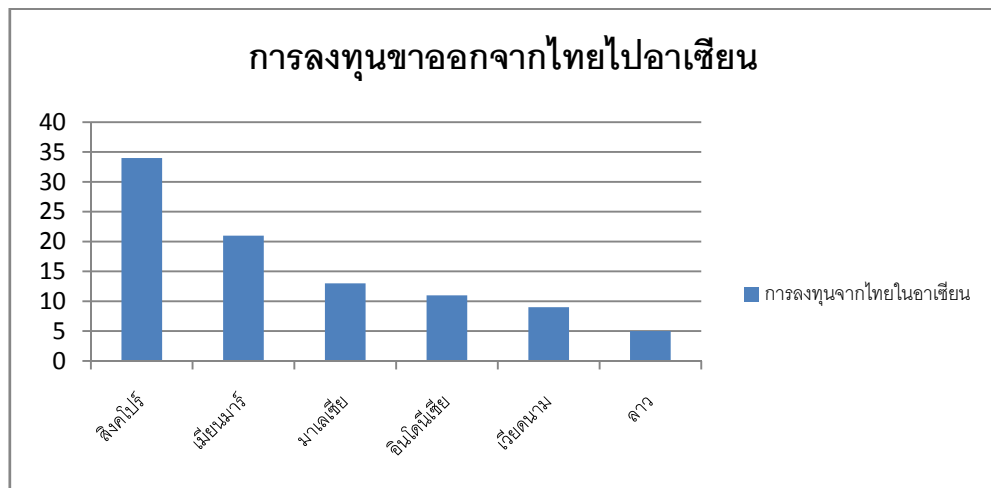
⁴ Post-Crisis FDI Inflow to ASEAN;

<http://www.oecd/investment/investmentfordevelopment/46485385.pdf>

ลงทุนในอินโดนีเซียมากเป็นอันดับ 1 ตามมาด้วย มาเลเซีย และไทย ตามลำดับ สำหรับผู้ลงทุนนอกประเทศเป็นอันดับ 2 รองจากสิงคโปร์ คือ มาเลเซีย โดยลงทุนในสิงคโปร์มากที่สุด ตามมาด้วยลงทุนในอินโดนีเซียและเวียดนาม ตามลำดับ สำหรับประเทศที่เป็นอันดับ 3 ในการลงทุนนอกประเทศ คือ อินโดนีเซีย โดยสัดส่วนการลงทุนในประเทศอาเซียนด้วยกันนั้น อินโดนีเซียลงทุนในสิงคโปร์มากที่สุด ตามมาด้วยเวียดนาม ในสัดส่วนที่แตกต่างกันมาก สำหรับประเทศไทย จากสถิติมีการลงทุนในประเทศอาเซียนด้วยกันในปริมาณที่ไม่มากนัก เช่นเดียวกับกับประเทศเวียดนาม

อย่างไรก็ดี จากสถิติการลงทุนโดยตรงของไทย ในประเทศอาเซียน ซึ่งวิเคราะห์โดยสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDR) ⁵ ระบุว่า ในช่วงเวลาตั้งแต่ปี 2548-2554 ประเทศไทยมีสัดส่วนการลงทุนนอกประเทศไปยังประเทศสิงคโปร์มากที่สุด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 34 ตามมาด้วยการลงทุนในประเทศพม่า เป็นอันดับสอง ในสัดส่วนอัตรา 21 โดยมีการลงทุนในประเทศมาเลเซีย อินโดนีเซีย และเวียดนาม เป็นอันดับที่ 3 อันดับที่ 4 และอันดับที่ 5 ในสัดส่วนร้อยละ 13 ร้อยละ 11 และร้อยละ 9 ตามลำดับ นอกจากนี้ ยังมีการไปลงทุนในลาว ฟิลิปปินส์ และกัมพูชา คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5 ร้อยละ 4 และร้อยละ 3 ตามลำดับ

ตารางที่ 1.2 การลงทุนขาออกจากไทยไปอาเซียน

สถิติการลงทุนโดยตรงของไทย ในประเทศอาเซียน ตั้งแต่ปี 2548-2554

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDR)

⁵ ข้อมูลที่เผยแพร่จากเอกสารการสัมมนาวิชาการประจำปี 2555 ของ TDR เรื่อง ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน: มายาคติ ความ เป็นจริง โอกาสและความท้าทาย วันที่ 26 พฤศจิกายน 2555

(ข) กฎระเบียบและนโยบายของประเทศอาเซียน

สำหรับการพิจารณาเปรียบเทียบกฎหมาย กฎระเบียบและนโยบายทางด้านเศรษฐกิจ และการลงทุนของประเทศในอาเซียนนั้น จะเห็นว่า ประเทศสิงคโปร์ เป็นประเทศที่มีกฎระเบียบและนโยบายที่ชัดเจน และคงไว้ซึ่งความเป็นตลาดเสรี โดยไม่มีข้อจำกัดในการลงทุนของต่างชาติ ทั้งนี้ เพราะสิงคโปร์มองตัวเองเป็นศูนย์กลางของธุรกิจโลกทั้งด้านการค้า การลงทุนและการเงิน

ส่วนประเทศมาเลเซีย นั้น เป็นประเทศที่มีนโยบายและวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน และสอดคล้องกับการแนวทางการเข้าสู่ AEC โดยมุ่งมั่นที่จะแก้ไขกฎระเบียบ เพื่อพัฒนาประเทศไปสู่การเติบโตที่ยั่งยืน โดยเน้นการเปิดเสรีภาคบริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการเงินและการธนาคาร สำหรับด้านการลงทุน รัฐบาลมาเลเซียอนุญาตในต่างชาติเข้ามาถือหุ้นได้ถึงร้อยละ 100 ในบางสาขาบริการ ซึ่งครอบคลุมสาขาเร่งรัดตามกรอบ AEC อย่างเช่น สาขาท่องเที่ยว สุขภาพ เทคโนโลยี และขนส่ง

สำหรับประเทศอินโดนีเซีย นโยบายสำคัญอยู่ที่การเน้นการกระตุ้นการบริโภคของภาคประชาชนภายในประเทศ แต่ก็มีความพยายามที่จะส่งเสริมการลงทุนในภาคธุรกิจเช่นกัน โดยเมื่อต้นปี 2555 ได้มีการออกมาตรการใหม่ โดยเฉพาะการให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษีแก่นักลงทุนในธุรกิจที่เป็นอุตสาหกรรมปลายน้ำ อย่างเช่น อิเล็กทรอนิกส์ ยา อาหาร ที่ต้องใช้เงินลงทุนสูง ทั้งนี้ เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรในประเทศให้เกิดประโยชน์โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพื่อเป็นวัตถุดิบในการผลิต โดยคาดหวังที่จะลดการนำเข้าสินค้าบริโภคขั้นสุดท้ายให้น้อยลง

(ค) บรรยากาศการลงทุนและความสามารถในการแข่งขันของประเทศอาเซียน

ในด้านบรรยากาศการลงทุนของประเทศสมาชิกอาเซียนนั้น จากข้อมูลของ World Bank: Ease of Doing Business⁶ ได้ทำการวิเคราะห์ภาพรวมของความยากง่ายในการประกอบธุรกิจของประเทศในภูมิภาคอาเซียน และได้ทำการจัดอันดับประเทศที่มีความยากง่ายในการประกอบธุรกิจจากองค์ประกอบ 10 ประการ เช่น ความยากง่ายในการจัดตั้งธุรกิจใหม่ การขอใบอนุญาต ความยากง่ายในการได้รับสินเชื่อ การจ่ายภาษี เป็นต้น โดยจากการจัดอันดับดังกล่าว จะเห็นว่าสิงคโปร์เป็นประเทศที่มีความง่ายในการประกอบธุรกิจเป็นอันดับที่ 1 ของโลก ตามมาด้วยมาเลเซียในอันดับ 12 ซึ่งพุ่งขึ้นจากอันดับ 18 ในปีที่แล้ว ส่วนไทยอยู่ในอันดับ 18 ตกลงมาจากอันดับ 17 ในปีก่อนหน้า ตามมาด้วยบรูไนซึ่งขึ้นจากอันดับ 89 มาเป็นอันดับ 79 ในปีนี้ เวียดนามตกจากอันดับที่ 98 เป็น 99 และอินโดนีเซียขึ้นจากอันดับที่ 129 เป็น อันดับ 128 นอกจากนี้ ยังมีจัดอันดับโดยการเปรียบเทียบ

⁶ <http://www.doingbusiness.org/rankings#>

ความสามารถในการแข่งขันของประเทศสมาชิกอาเซียน โดยสถาบันที่มีชื่อเสียงต่างๆ ดังปรากฏตามตาราง ต่อไปนี้

**ตารางที่ 1.3 ตารางเปรียบเทียบความสามารถในการแข่งขันของประเทศอาเซียน
โดยสถาบันต่างๆ**

Country ประเทศ	Ease of Doing Business (2012) World Bank ⁷ (185 ประเทศ)	World Competitiveness Yearbook (2012) IMD ⁸ (59 ประเทศ)	The Global Competitive Index 2011-2012 WEF ⁹ (147 ประเทศ)
Brunei	79	-	-
Cambodia	133	-	97
Indonesia	128	42	46
Lao PDR	163	-	-
Malaysia	12	14	21
Myanmar	-	-	-
Philippine	138	43	75
Singapore	1	4	2
Thailand	18	30	39
Vietnam	99	-	65

⁷ The World Bank: Economic Ranking: Doing Business 2012

(<http://www.doingbusiness.org/rankings>)

⁸ International Institute for Management Development: The World Competitiveness Scoreboard 2012

(<http://www.imd.org/research/publications/wcy/upload/scoreboard.pdf>)

⁹ World Economic Forum: The Global Competitiveness Index 2011-2012

(http://www3.weforum.org/docs/WEF_GCR_Report_2011-12.pdf)

(ง) ความสำคัญของ SMEs และ จำนวนผู้ประกอบการ

ในประเทศอาเซียน SMEs ถือว่ามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง โดยอาจกล่าวได้ว่าในทุกประเทศนั้นมีสัดส่วน ของ SMEs มากกว่าร้อยละ 96 ของผู้ประกอบการทั้งหมดของประเทศ โดยก่อให้เกิดการจ้างงานในประเทศระหว่างร้อยละ 50 ถึงร้อยละ 95 และสร้างมูลค่าคิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 30 ถึงร้อยละ 53 ของ GDP อย่างไรก็ตาม การเปรียบเทียบจำนวน SMEs ของแต่ละประเทศ สมาชิกอาเซียนอาจทำได้ยาก ทั้งนี้ เนื่องจากการมีค่าจำกัดความของ SMEs ที่แตกต่างกัน โดยอาจครอบคลุมไปถึง จำนวนแรงงาน มูลค่าสินทรัพย์ ยอดขาย และเงินลงทุน

ในประเทศสิงคโปร์นั้น มีจำนวน SMEs ประมาณ 160,034 ราย โดยคิดเป็นร้อยละ 99.4 ของธุรกิจทั้งหมด ในขณะที่ประเทศมาเลเซีย มีจำนวน SMEs ในประเทศคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 99.2 ของผู้ประกอบการธุรกิจทั้งหมด ในจำนวนดังกล่าวร้อยละ 80 เป็นธุรกิจรายย่อยประเภท micro finance โดยร้อยละ 87 ของ SMEs ทั้งหมดประกอบธุรกิจในภาคบริการ ในขณะที่ร้อยละ 7.2 อยู่ในภาคการผลิต และร้อยละ 6.2 อยู่ในภาคการเกษตร¹⁰ SMEs ในมาเลเซีย สามารถก่อให้เกิดการจ้างงาน ในประเทศได้ถึง 5.6 ล้านคน โดยมีมูลค่าคิดเป็นร้อยละ 32 ของ GDP ของประเทศ โดยทั้งนี้ รัฐบาลมาเลเซียได้สนับสนุน SMEs โดยกำหนดแผนพัฒนาฉบับที่ 3: Third Master Plan (IMP3, 2006-2020): ให้มีเป้าหมายสนับสนุนช่วยเหลือให้ SMEs สามารถแข่งขันได้ในระดับสากล และกระตุ้นให้ SMEs เพิ่มความเป็นเจ้าของในธุรกิจให้มากขึ้น

ในประเทศอินโดนีเซีย SMEs ถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง โดยธุรกิจขนาดย่อม (Small Enterprises) มักจะอยู่ในภาคการเกษตร ซึ่งสามารถสร้างผลผลิตคิดเป็นร้อยละ 86 ถึงร้อยละ 87 ของผลผลิตทางการเกษตรทั้งหมด รองลงมาจะอยู่ในภาคการค้า โรงแรม และร้านอาหาร โดยมี สัดส่วนการค้าบริการคิดเป็นอัตราร้อยละ 74 ถึงร้อยละ 76 ของภาคธุรกิจนี้ ในขณะที่ธุรกิจขนาดกลาง (Medium Enterprises) จะอยู่ในภาคการเงิน การบริการ การเช่า โดยคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 46 ถึงร้อยละ 47 ตามมาด้วยภาคขนส่งและการสื่อสาร สำหรับบริษัทขนาดใหญ่ (Large Enterprise) มักอยู่ในภาคการผลิตอุตสาหกรรม โดยในปี 2549 จำนวน SEs ของอินโดนีเซียมีประมาณ 48,822,900 ราย MEs ประมาณ 106,700 ราย และLEs ประมาณ 7,200 ราย

สำหรับประเทศไทย ปัจจุบันมี SMEs ประมาณ 2.65 ล้านราย คิดเป็นอัตราร้อยละ 99.76 ของผู้ประกอบการในประเทศ โดย SMEs จะกระจายอยู่ในภาคธุรกิจต่างๆ ทั้งภาคการผลิต และภาค

¹⁰ Data from Presentation of Terence Gomez ; University of Malaya on "Policies, Entrepreneurship and Development: SMEs in Multi-ethnic Malaysia" in Thailand on October 10, 2012

บริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในธุรกิจอาหาร และการท่องเที่ยว โดย SMEs ของไทย มีสัดส่วนโดยรวม คิดเป็นอัตราร้อยละ 36.6 ของ GDP ของประเทศ นอกจากนี้ SMEs ยังมีบทบาทสำคัญในการเป็น ผู้ว่าจ้างงาน โดยก่อให้เกิดการจ้างงานประมาณ 10.9 ล้านราย คิดเป็นอัตราร้อยละ 83.89 ของปริมาณ การจ้างงานรวม¹¹

จากข้อมูล สถิติ และเหตุผลประกอบดังกล่าวข้างต้น งานวิจัยนี้จึงได้เลือกประเทศ อาเซียนเป้าหมายที่จะทำการศึกษาดังนโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและสนับสนุน SMEs 3 ประเทศ คือ (1) สิงคโปร์ (2) มาเลเซีย และ (3) อินโดนีเซีย เนื่องจากทั้งสามประเทศเป็น ประเทศที่มีสถิติการลงทุนนอกประเทศ ในภูมิภาคเดียวกัน (Intra ASEAN Investment) มาเป็นอันดับ ที่หนึ่ง สอง และสาม ตามลำดับ อีกทั้งยังเป็นประเทศที่การให้ความสำคัญกับ SMEs ในระดับต้นๆ และมีบรรยากาศการลงทุน ตลอดจนมีความสามารถในการแข่งขันอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกันกับ ประเทศไทย

สำหรับการวิจัยนี้ ในส่วนของประเทศสมาชิกอาเซียนเป้าหมายทั้งสามข้างต้น จะมี รายละเอียดการศึกษาดังนี้

- (1) รวบรวมนโยบายและรายชื่อกฎหมายทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการค้า การลงทุนโดยทั่วไปของสมาชิกอาเซียนเป้าหมาย คือ สิงคโปร์ มาเลเซีย และเวียดนาม โดยอย่างน้อยต้องครอบคลุมในเรื่องดังต่อไปนี้
 - (1.1) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งธุรกิจ
 - (1.2) กฎหมายการเงิน
 - (1.3) กฎหมายแรงงาน
 - (1.4) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ / การบริการ
 - (1.5) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญา
 - (1.6) กฎหมายเกี่ยวกับการควบคุม กำกับ การประกอบธุรกิจ
 - (1.7) กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร

¹¹ รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประจำปี (White Paper) ปี 2554 และและแนวโน้มปี 2555

(1.8) ข้อกำหนดเกี่ยวกับการโอนเงิน

- (2) รวบรวมนโยบายและรายชื่อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SMEs ในประเทศสิงคโปร์ มาเลเซีย และอินโดนีเซีย เช่น นโยบายหรือกฎหมาย การส่งเสริมการลงทุน นโยบาย / กฎหมายเกี่ยวกับการยกเว้นภาษี นโยบายหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ของ SMEs เป็นต้น
- (3) รวบรวมนโยบายและรายชื่อกฎหมายที่ควบคุม กำกับ หรือข้อห้าม ที่เป็นอุปสรรคต่อการประกอบกิจการของ SMEs ในประเทศอาเซียน เป้าหมาย

(1.3.2) ศึกษา วิเคราะห์ นโยบายและกฎหมายของประเทศสิงคโปร์ มาเลเซีย และเวียดนามถึงแนวทางการให้การสนับสนุน และการส่งเสริม SMEs ของประเทศอาเซียนนั้นๆ ในการลงทุนทั้งในประเทศและนอกประเทศ รวมถึง ศึกษา วิเคราะห์ข้อจำกัดและอุปสรรคทางด้าน กฎหมายที่สำคัญๆ ในการเข้ามาดำเนินธุรกิจของ SMEs ของประเทศอาเซียนอื่นๆ โดยมีขอบเขต ดังนี้

- (1) ระบุ นโยบาย มาตรการ การสนับสนุน และส่งเสริม SMEs ของประเทศ สมาชิกอาเซียนทั้งสามประเทศ
- (2) ระบุข้อจำกัดและอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาด (Market Access) และในเรื่อง การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment) ที่ใช้บังคับเป็นการทั่วไป
- (3) ระบุมาตรการในการกำกับควบคุมการประกอบธุรกิจของ SMEs

(1.3.3) ศึกษา วิเคราะห์ ความคืบหน้าในการเชื่อมโยงด้านกฎระเบียบของประเทศ ในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ดังต่อไปนี้

- (1) การเปิดเสรีการอำนวยความสะดวกในการค้า
- (2) การเปิดเสรีการอำนวยความสะดวกในการบริการและการลงทุน
- (3) ความตกลง/ข้อตกลงยอมรับร่วมกัน
- (4) ความตกลงการขนส่งในภูมิภาค

(5) พิธีการในการข้ามพรมแดน

(6) กรอบนโยบายการพัฒนา SMEs

(1.3.4) ศึกษา วิเคราะห์ มาตรการ และ/หรือกฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับการค้าการลงทุน และการส่งเสริม สนับสนุน SMEs มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน หรือที่ยังเป็นร่างกฎหมาย หรือที่เห็นควรจะเสนอให้มี เพื่อเสนอขอแก้ไข หรือผลักดันให้มีผลใช้บังคับอย่างจริงจัง หรือมีผลใช้บังคับโดยเร็ว ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริม สนับสนุน ศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันของ SMEs ไทย

(1.3.5) ศึกษา วิเคราะห์ มาตรการ ที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการเพื่อแก้ไข และเพื่อสนับสนุนให้ SMEs สามารถเข้าไปประกอบธุรกิจในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน

1.4 เป้าหมายของโครงการ

(1.4.1) การศึกษานี้จะช่วยให้ สสว. ได้รับทราบข้อมูล นโยบาย มาตรการ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าและการลงทุนของประเทศสมาชิกอาเซียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศอาเซียนเป้าหมาย ที่ได้มีการรวบรวมไว้ ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายทั่วไป หรือกฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับ SMEs เช่น กฎหมายเกี่ยวกับการจัดตั้งธุรกิจ กฎหมายเกี่ยวกับการเงินและภาษีอากร กฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา กฎหมายเกี่ยวกับมาตรฐานสินค้าและบริการ และกฎหมายแรงงาน ทั้งนี้ เพื่อใช้เป็นข้อมูลให้กับ SMEs ไทยได้ใช้ประโยชน์ต่อไปในอนาคต อีกทั้งในการศึกษาจะได้ระบุถึงผลกระทบในทางลบของนโยบายและกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียนดังกล่าวต่อ SMEs ไทยด้วย

(1.4.2) การศึกษานี้จะชี้ให้เห็นถึงผลประโยชน์ที่ SMEs ไทยจะได้รับจากการให้ความร่วมมือในการเชื่อมโยงกฎระเบียบของประเทศในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เช่น การอำนวยความสะดวกทางการค้า การบริการ และการลงทุน ความตกลงในข้อตกลงยอมรับร่วมกัน ความตกลงการขนส่งในภูมิภาค และพิธีการในการข้ามพรมแดน

(1.4.3) จากการศึกษา วิเคราะห์ เปรียบเทียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้า การลงทุนและ SMEs ของประเทศสมาชิกอาเซียนต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศสมาชิกอาเซียนเป้าหมาย การศึกษานี้จะนำเสนอข้อเสนอแนะให้ประเทศไทยต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย หรือยก

ร่างกฎหมายใหม่ (แล้วแต่กรณี) ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม เช่น กฎหมายภาษี กฎหมายแข่งขันทางการค้า หรือกฎหมายอื่นๆ เช่น กฎหมาย เกี่ยวกับการคุ้มครองศิลปวัฒนธรรม กฎหมายที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของ SMEs ไทยและประเทศไทยในการเตรียมพร้อมเข้าสู่ AEC

(1.4.4) การศึกษานี้ จะได้เสนอมาตรการเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและ ประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรเอกชน ตลอดจนผู้ประกอบการ SMEs ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการบูรณาการของนโยบาย และมาตรการ ของทุกภาคส่วนอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อส่งเสริม และสนับสนุนศักยภาพของ SMEs ไทยในการลงทุนในประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ

(1.4.5) การเผยแพร่ผลการศึกษา จะช่วยให้ภาครัฐ ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ตระหนักถึงความจำเป็นในการแก้ไข ปรับปรุงกฎหมายภายใน เพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับ SMEs ไทย ในการแข่งขันภายใต้การเปิดเสรีการค้า บริการ การลงทุน ตามเงื่อนไขและเงื่อนไขของ AEC Blueprint ตลอดจนการจัดให้มีนโยบายและมาตรการที่จำเป็น เร่งด่วน เพื่อส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ไทย ภายใต้กรอบ AEC

2

ภาพรวมนโยบายและ กฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียน

2

ภาพรวมนโยบายและกฎหมาย ของประเทศสมาชิกอาเซียน

2.1 รัฐบรูไนดารุสซาราม

ประเทศบรูไนตั้งอยู่ที่ทิศตะวันออกเฉียงเหนือของเกาะบอร์เนียว ในทะเลจีนใต้ และแบ่งออกเป็น 4 เขต คือ เขต Brunei-Muara เขต Belait เขต Temburng และเขต Tutong บรูไนอุดมไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ ปิโตรเลียม ก๊าซธรรมชาติ และไม้

จำนวนประชากรของประเทศบรูไน คิดเป็นอันดับที่ 174 ของโลก ส่วนใหญ่เป็นชาวมลายู จีน และชาวพื้นเมือง ตามลำดับ ภาษามลายู อักษรยาวี คือภาษาราชการ รองลงมาคือ ภาษาอังกฤษ และจีน

ภาพรวมของระบบการปกครองและระบบกฎหมาย

บรูไนมีระบอบการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราช ใช้หลักกฎหมายอังกฤษ สำหรับชาวมุสลิมใช้ Islamic Shari'a law แทนกฎหมายแพ่งในหลายสาขา

หัวหน้ารัฐบาลคือ สมเด็จพระราชาธิบดีฮัจญี ฮัสซานัล โบลเกียห์ มูอิซ ชัดดิน วัดเดาละห์ (His Majesty Paduka Seri Baginda Sultan Haji Hassanal Bolkiah u'izzaddin Waddaulah) ซึ่งทรงเป็นประมุขของประเทศด้วย

นโยบายหลักของประเทศ ได้แก่ การสร้างความเป็นปึกแผ่นภายในชาติ และดำรงความเป็นอิสระของประเทศ บรูไนมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับสิงคโปร์ แม้ว่าจะถูกโอบล้อมโดยมาเลเซียและอินโดนีเซียซึ่งเป็นประเทศมุสลิมขนาดใหญ่ทางตอนใต้ เนื่องจากมีสถานะที่คล้ายคลึงกันกับสิงคโปร์หลายประการ เช่นการเป็นประเทศขนาดเล็ก และมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศมุสลิมขนาดใหญ่

บรูไนยังคงมีเสถียรภาพความมั่นคงทางการเมืองภายใต้ระบอบการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ โดยการนำประเทศของสมเด็จพระราชาธิบดี ทรงให้ความสำคัญกับการปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินการของภาครัฐ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การสาธารณสุขสวัสดิการสังคม และการพัฒนาระบบการศึกษา

ภาพรวมของนโยบายทางเศรษฐกิจและการลงทุน

ระบบเศรษฐกิจของบรูไนเป็นแบบตลาดเสรี ภายใต้การดูแลของรัฐ รายได้หลักของประเทศมาจากน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ นับเป็นประเทศที่ผลิตน้ำมันรายใหญ่อันดับ 4 ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รองจากอินโดนีเซีย เวียดนาม และมาเลเซีย ส่วนก๊าซธรรมชาติบรูไนผลิตได้เป็นอันดับ 4 ของโลก โดยมีบริษัทปิโตรเลียมแห่งชาติ (Brunei National petroleum Company Sedirian Berhad หรือ Petroleum Brunei) เป็นหน่วยงานกำหนดนโยบายน้ำมันและก๊าซ โดยมุ่งเน้นสร้างความมั่งคั่งด้วยการนำรายได้จากน้ำมันไปลงทุนในต่างประเทศ หรือร่วมทุนกับต่างประเทศ

การที่มีสินค้าส่งออกหลักเป็นน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ ทำให้ประเทศบรูไนมีดุลการค้าเกินดุลมาโดยตลอด สินค้าส่วนใหญ่ส่งออกไปญี่ปุ่น อังกฤษ ไทย สิงคโปร์ ไต้หวัน สหรัฐอเมริกา ฟิลิปปินส์ เกาหลี ตามลำดับ ขณะที่สินค้าส่วนใหญ่มาจากสิงคโปร์ อังกฤษ สหรัฐอเมริกา และ

มาเลเซีย โดยส่วนใหญ่เป็นสินค้าประเภทเครื่องจักรอุตสาหกรรม รถยนต์ เครื่องมือ เครื่องใช้ไฟฟ้า ต่างๆ สินค้าเกษตร เช่น ข้าวและผลไม้

บรูไนมีอุตสาหกรรมอื่นนอกเหนือจากอุตสาหกรรมอื่นอยู่บ้าง ได้แก่ การผลิตอาหาร เครื่องมือ และเสื้อผ้าส่งออกไปยังประเทศในทวีปยุโรปและทวีปอเมริกา ทั้งนี้ รัฐบาลมุ่งที่จะพัฒนา อุตสาหกรรมการแปรรูปอาหารและผลิตเครื่องตีผ้า เสื้อผ้าและสิ่งทอ เพอร์นิเจอร์ทำจากไม้ วัสดุก่อสร้าง ที่ไม่ใช่โลหะ กระจกรถยนต์ เป็นต้น

อุปสรรคส่วนใหญ่สำหรับนักลงทุนคือ ตลาดภายในประเทศมีขนาดเล็ก และการขาดแคลนแรงงาน โดยเฉพาะช่างฝีมือ ดังนั้นจึงต้องอาศัยแรงงานจากต่างชาติเป็นหลัก

นโยบายต่างประเทศของรัฐบาลบรูไนในดารุสซารามมีวัตถุประสงค์หลักคือ การส่งเสริมผลประโยชน์แห่งชาติ ได้แก่ การรักษาอธิปไตยอิสรภาพและบูรณภาพแห่งดินแดน การสร้างความรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและสังคม และการรักษาเอกลักษณ์ทางการเมืองวัฒนธรรมและศาสนา รวมทั้งส่งเสริมสันติภาพ ความมั่นคง ความมีเสถียรภาพและความรุ่งเรืองในระดับภูมิภาคและระดับโลก¹

ปัจจุบัน รัฐบาลบรูไนในดารุสซารามกำลังพยายามเปลี่ยนแปลงจากเศรษฐกิจที่พึ่งพาน้ำมันเป็นหลักไปสู่โครงสร้างเศรษฐกิจที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้นโดยรัฐบาลได้ส่งเสริมให้ภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมมีบทบาทมากขึ้น มีมาตรการเปิดเสรีด้านการค้าและสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการลงทุนจากต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม การพัฒนายังเป็นไปอย่างล่าช้า เนื่องจากอุปสรรคหลายประการ อาทิ กฎระเบียบที่เคร่งครัดต่างๆ การห้ามชาวต่างชาติเป็นเจ้าของกิจการ การขาดช่างฝีมือ ประกอบกับคนบรูไนไม่คุ้นเคยกับวิถีชีวิตแบบใหม่และระบบเศรษฐกิจการค้าเสรี ซึ่งเป็นปัจจัยที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการลงทุนจากต่างชาติ

บรูไนยังตระหนักดีว่า ไม่สามารถพึ่งพารายได้จากน้ำมันและก๊าซธรรมชาติได้ตลอดไป เนื่องจากมีการคาดการณ์ว่า ปริมาณน้ำมันและก๊าซสำรองที่ยืนยันแล้วว่าปริมาณน้ำมันสำรองของบรูไนจะหมดลงในอีกประมาณ 25 ปีข้างหน้า และปริมาณก๊าซธรรมชาติจะหมดลงในอีก 40 ปีข้างหน้า ซึ่งหากบรูไนไม่เปลี่ยนแปลงตัวเองมาสู่อุตสาหกรรมและบริการที่ไม่ใช่พลังงานเป็นฐานในเร็ววัน เศรษฐกิจอันสดใสของบรูไนก็อาจจะต้องเผชิญกับความยากลำบาก ทำให้บรูไนเร่งปฏิรูปโครงสร้างทางเศรษฐกิจ และใช้มาตรการต่างๆ เพื่อสร้างความหลากหลายทางเศรษฐกิจ

¹สถานเอกอัครราชทูต ณ บันดาร์เสรีเบกาวัน, เกี่ยวกับประเทศบรูไน, Retrieved 23 September 2012

from <http://www.thaiembassybrunei.org/index.php?lay=show&ac=article&Ntype=9&Id=538705103>

เมื่อปี 2551 รัฐบาลบรูไนได้ประกาศแผนพัฒนาในระยะยาวออกมาเป็นฉบับแรก สิ่งมีชื่อว่า “วิสัยทัศน์บรูไน ปี 2578” (Wawasan 2035 – Vision Brunei 2035) เป็นวิสัยทัศน์แห่งชาติ โดยจะใช้ควบคู่ไปกับแผนพัฒนาระยะสั้น 5 ปี โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาคเศรษฐกิจที่มีความหลากหลายมากขึ้น

วิสัยทัศน์ของประเทศบรูไน คือ

(1) เน้นการหาวิธีการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยพึ่งเศรษฐกิจที่ไม่ใช่น้ำมันแทน ซึ่งในแผนฉบับนี้ตั้งเป้าให้บรูไนสามารถขึ้นไปติดอันดับท็อป 10 ของประเทศที่มีจีดีพีต่อหัวสูงสุดในโลกภายในปี 2578 จากปัจจุบันที่บรูไนติดอันดับในท็อป 30 รวมทั้งให้ความสำคัญกับการพัฒนาในระยะยาวซึ่งปัจจัยสำคัญอยู่ที่การศึกษาและเทคโนโลยีสารสนเทศ

(2) ให้ความสำคัญกับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม การลงทุนเกี่ยวกับการผลิตปิโตรเคมีขั้นปลายน้ำ และอุตสาหกรรมอื่นๆ รวมทั้งรัฐบาลเตรียมจะพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

(3) สนับสนุนอุตสาหกรรมที่ไม่ใช้พลังงานของบรูไน

(4) ส่งเสริมการประหยัดพลังงาน เพราะแม้จะไม่สามารถยับยั้งการหมดไปของพลังงานสำรองได้ แต่ก็อาจยืดเวลาออกไป โดยกระทรวงพลังงานของประเทศบรูไนได้ออกมาเตือนให้ประชาชนปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิต และเตรียมรับสถานการณ์เมื่อถึงเวลาที่น้ำมันและก๊าซธรรมชาติหมดไป

นโยบายการลงทุน

บรูไนให้ความสำคัญกับการลงทุนจากต่างประเทศซึ่งมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีของประเทศ รัฐบาลซึ่งอนุญาตการลงทุนจากต่างประเทศเกือบทุกสาขา รวมทั้งการอนุญาตให้ต่างชาติถือหุ้นได้ 100% ในทุกสาขา ยกเว้น อุตสาหกรรมที่ใช้ทรัพยากรภายในประเทศและที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงทางอาหารแห่งชาติ ซึ่งยังต้องมีผู้ถือหุ้นในประเทศ โดยต้องมีอย่างน้อยร้อยละ 30 ในสาขาการเกษตร ประมง และการแปรรูปอาหาร อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีคำนิยามที่ชัดเจนว่าสาขาใดที่จะต้องมีการถือหุ้นในประเทศขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของทางการ

เพื่อส่งเสริมการลงทุนจากต่างชาติ รัฐบาลได้ให้สิทธิพิเศษทางภาษี เช่น ภายใต้โครงการผู้บุกเบิก (The Pioneer Status Programme) บริษัทจะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล โดยปกติร้อยละ 30 สำหรับบริษัทที่ไม่ได้ทำธุรกิจน้ำมัน เป็นเวลาถึง 8 ปี และได้รับยกเว้นภาษีนำเข้าเครื่องจักร อุปกรณ์ที่ใช้ในโครงการ

มาตรการด้านภาษี

บรูไนเป็นประเทศที่อุดมไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติเช่น น้ำมันและก๊าซธรรมชาติ ประชากรในประเทศนั้นมีจำนวนน้อย ดังนั้นภาษีที่จัดเก็บในรัฐบรูไนในดารุสซารามจึงไม่ได้เป็นเงินได้หลักของประเทศ บรูไนเริ่มมีการเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคล ในปี 2551 เริ่มจากอัตราร้อยละ 27.5 แต่ในปัจจุบันอัตรากำหนดเหลือเพียงร้อยละ 22 เท่านั้น และเนื่องจากบรูไนเป็นประเทศที่มีค่าครองชีพสูง ดังนั้น รัฐจึงไม่เรียกเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากประชากรในประเทศ และในขณะนี้บรูไนยังไม่มี การนำระบบภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้เก็บภาษี ดังนั้นจึงจัดได้ว่าบรูไนเป็นประเทศที่มีต้นทุนทางภาษีต่ำกว่าประเทศอื่น และมีระบบการจัดเก็บที่ไม่ซับซ้อนมากนัก

ตารางที่ 2.1 ภาษีในบรูไนอาจสรุปโดยสังเขปได้ ดังนี้

ประเภทของภาษีที่เรียกเก็บ	อัตรา
ภาษีเงินได้นิติบุคคล	จัดเก็บในอัตราร้อยละ 22 สำหรับปีภาษี 2555 (มีอัตราพิเศษสำหรับ SMEs และ บริษัทที่จัดตั้งขึ้นใหม่)
ภาษีมูลค่าเพิ่ม	ไม่มี
ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย	จัดเก็บตามประเภทของเงินได้ อัตราปัจจุบัน อยู่ระหว่างร้อยละ 10 ถึง 20
ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	ไม่มี
ภาษีที่ดิน (Land Duty)	เรียกเก็บในอัตรา BND 25 ต่อ 0.1 เอเคอร์ สำหรับที่ดินในเขตอุตสาหกรรมเท่านั้น
ภาษีสำหรับกำไรจากการขายที่ดิน (Real Property Gain Tax)	ไม่มีการเรียกเก็บภาษีสำหรับกำไรจากการขายที่ดิน ยกเว้นในกรณีของนิติบุคคลที่ประกอบกิจการขายอสังหาริมทรัพย์เป็นปกติธุระ
อากรแสตมป์	มีการเรียกเก็บทั้งที่เป็นจำนวนที่แน่นอน และเป็นอัตราที่แตกต่างกันตามมูลค่าของตราสาร
อากรขาเข้า	จัดเก็บตามประเภทของสินค้านำเข้า โดยมี

	การยกเว้นและจัดเก็บอากรในอัตราต่ำ สำหรับสินค้าบางประเภทในบางกรณี
ภาษีอื่นๆ	มีการเรียกเก็บภาษีอากร ในอัตรา ร้อยละ 12 สำหรับอาคารที่ตั้งอยู่ใน กรุงเทพมหานคร เสรีเบกาวิน

มาตรการที่มีใช้ภาษีและกฎระเบียบทางการค้า

ประเทศบรูไนมีมาตรการทางการค้าที่เป็นข้อจำกัดของการนำเข้าส่งออกสินค้า มาตรการดังกล่าวได้แก่

- (1) มาตรการการห้ามนำเข้า
- (2) การจำกัดการนำเข้า
- (3) ข้อบังคับในการนำเข้า สำหรับสินค้าประเภทอาหาร เนื้อสัตว์ ต้องเป็นสินค้าฮาลาลเท่านั้น
- (4) การขอใบอนุญาตนำเข้า ได้แก่ อุปกรณ์สื่อสารโทรคมนาคม เครื่องมือแพทย์ เคมีภัณฑ์ พืช และสัตว์มีชีวิต
- (5) โควตาการนำเข้า (ยังเป็นแค่เพียงการกำหนดเพดานนำเข้า เพื่อหลีกเลี่ยงภาวะล้นตลาด)
- (6) มาตรฐานสินค้า
- (7) การตรวจสอบคุณภาพอาหาร
- (8) การกำจัดการส่งออก
- (9) มาตรการอื่นที่กระทบการค้า

ความตกลงทางการค้ากับนานาประเทศ

การให้ความสำคัญกับอาเซียน ถือเป็นแกนหลักของนโยบายต่างประเทศของบรูไน นอกจากนี้บรูไนยังเพิ่มความสัมพันธ์และความตกลงทางการค้ากับประเทศทั้งในและนอกภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มากขึ้น โดยเฉพาะการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับประเทศที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ และสามารถตอบสนองนโยบายของรัฐบาล

การจัดทำความตกลงการค้าเสรีระหว่างบรูไนกับคู่เจรจาอื่นนอกจากประเทศสมาชิกอาเซียน ได้แก่

(1) บรูไน-ญี่ปุ่น

(2) Trans-Pacific Strategic Economic Partnership Agreement (TPP)

ประเทศไทยกับบรูไนยังไม่เคยมีการจัดทำความตกลงทางการค้า แต่มีการลงนามใน MOU ว่าด้วยการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมไทย-บรูไน (JC) การค้าโดยรวมระหว่างสองประเทศไม่ขยายตัวมากนัก บรูไนเป็นคู่ค้าอันดับสุดท้ายคือที่ 9 ของไทยในอาเซียนและเป็นคู่ค้าอันดับที่ 72 ของโลก ขณะที่ไทยเป็นคู่ค้าอันดับที่ 5 ของบรูไน

ภาพรวมของนโยบายต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

วิสาหกิจบรูไนดารุสซาลามได้เปรียบกว่าวิสาหกิจไทยในแง่ความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาต่างประเทศและต้นทุนในด้านพลังงานที่ต่ำกว่าไทย เนื่องจากเป็นประเทศที่มีทรัพยากรด้านพลังงานเป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตาม ต้นทุนในด้านอื่นๆ โดยเฉพาะค่าจ้างแรงงานนั้นสูงกว่าไทยมาก เนื่องจากรัฐบาลได้นำระบบเศรษฐกิจของสิงคโปร์มาอิงเป็นพื้นฐาน ทำให้ค่าครองชีพต่างๆ สูง นอกจากนี้ ศักยภาพในการผลิตของบรูไนเพียงพอสนองความต้องการของตลาดในประเทศเท่านั้น ทำให้การผลิตจึงมักเป็นแบบตั้งเดิม และมักเน้นการผลิตในเชิงคุณภาพ แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจึงมีทิศทางที่ไม่ต่างจากของไทยมาก เนื่องจากรัฐบาลพยายามให้การสนับสนุนทั้งในด้านการเงิน การบริหาร การตลาด และการนำนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ เช่นเดียวกับประเทศอื่นๆ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของบรูไน ก็เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ

หน่วยงานที่ดูแลวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และกำหนดนโยบายหรือแผนพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของบรูไน คือ Ministry of Primary Resources (MIPR) และ the Brunei Economic Development Board (BEDB) ซึ่งแผนพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้กล่าวไว้ใน Wawasan Brunei 2035 หรือ Vision Brunei 2035 โดยเรียกว่า The Outlines of Strategies and Policies for Development (OSPD)² แผนพัฒนาดังกล่าวได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากร การเข้าถึงข้อมูล การเข้าถึงเทคโนโลยีและข่าวสาร การเงิน และการเข้าสู่ตลาด

2.2 ราชอาณาจักรกัมพูชา

ประเทศกัมพูชามีอาณาเขตติดประเทศเวียดนามทางทิศตะวันออก ทิศเหนือติดประเทศไทยและลาว ทิศตะวันตกติดประเทศไทย คือจังหวัดสระแก้ว จันทบุรี และตราด ทิศตะวันออกติดประเทศเวียดนาม และทิศใต้ติดอ่าวไทย โดยมีอาณาเขตพื้นที่ส่วนใหญ่สุดติดประเทศเวียดนาม ไทย และ ลาวตามลำดับ เส้นเขตแดนที่ติดประเทศไทยยาวประมาณ 798 กิโลเมตร ตั้งแต่จังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ สุรินทร์ บุรีรัมย์ สระแก้ว จันทบุรี และตราด ส่วนทิศใต้ติดอ่าวไทย เป็นประเทศที่มีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติ เช่น อัญมณี และน้ำมันที่อยู่ในทะเล สามารถเชื่อมโยงกับไทยได้หลายช่องทาง ไม่ว่าจะเป็นถนนสาย 48 ความยาว 149 กิโลเมตร เส้นทางลัดจากชายแดนไทยผ่านจังหวัดเกาะกงไปยังเมืองท่าสีหนุวิลล์ หรือถนนสาย 67 จากชายแดนช่องสะง่า อ.ภูสิงห์ จ.ศรีสะเกษ ไปยังเสียมเรียบ (เสียมราฐ) รวมระยะทาง 151 กิโลเมตร

ทรัพยากรธรรมชาติของประเทศของกัมพูชาค่อนข้างสมบูรณ์ อันได้แก่ อัญมณี เหล็ก ฟอสเฟต บ็อกไซต์ ซิลิคอน ถ่านหิน แมงกานีส น้ำมัน แก๊ส ไม้สัก

ภาษาราชการของกัมพูชา คือภาษาเขมร ส่วนภาษาที่ใช้กันทั่วไป ได้แก่ ภาษาอังกฤษ เวียดนาม ฝรั่งเศส จีน และไทย

² Ministry of Industry & Primary Resources, <http://brusearch.com>

ประเทศกัมพูชามีจำนวนประชากรที่อยู่ในวัยแรงงานเป็นจำนวนมากซึ่งสามารถรองรับการขยายตัว ในภาคอุตสาหกรรมได้อีกมาก กัมพูชาเป็นประเทศที่มีเสถียรภาพทางการเมือง ประกอบกับการเป็นสมาชิกของอาเซียนขององค์การการค้าโลก (WTO) ทำให้ได้รับสิทธิพิเศษด้านภาษีศุลกากร (GSP) จากกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น สแกนดิเนเวีย แคนาดา ซึ่งนักธุรกิจที่สนใจไปลงทุนในกัมพูชาอาจใช้สิทธิประโยชน์ส่งสินค้าไปยังประเทศที่ 3 ได้ นอกจากนี้สหภาพยุโรปยังให้สิทธิประโยชน์โดยการนำเข้าข้าวและน้ำตาลจากกัมพูชาอีกด้วย

ภาพรวมของระบบการปกครองและระบบกฎหมาย³

ราชอาณาจักรกัมพูชาปกครองด้วยระบอบราชาธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของรัฐ ประเทศกัมพูชามีระบบกฎหมายแบบลายลักษณ์อักษร (Civil Law) โดยได้รับอิทธิพลมาจากระบบกฎหมายของประเทศฝรั่งเศส และในการบริหารประเทศได้มีการแบ่งแยกอำนาจออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร และฝ่ายตุลาการ โดยที่ฝ่ายนิติบัญญัติประกอบด้วย 1) วุฒิสภา อันประกอบด้วยสมาชิก 61 คน ซึ่งมีวาระการดำรงตำแหน่ง 6 ปี และ 2) สภาแห่งชาติอันประกอบด้วยสมาชิก 123 คน ซึ่งวาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปี นับแต่วันได้รับการเลือกตั้งสำหรับฝ่ายบริหารนั้นจะถูกจัดตั้งขึ้นโดยพรรคการเมืองที่มีเสียงข้างมากในสภาแห่งชาตินายกรัฐมนตรีจะต้องเป็นสมาชิกสภาแห่งชาติและได้รับการแต่งตั้งโดยพระมหากษัตริย์ตามคำแนะนำของประธานและรองประธานสภาแห่งชาติและส่วนฝ่ายตุลาการ ได้แบ่งศาลออกเป็น 3 ลำดับ ได้แก่ 1) ศาลชั้นต้น โดยแบ่งเขตอำนาจศาลออกเป็นศาลแขวง ศาลจังหวัด และศาลทหาร 2) ศาลอุทธรณ์ ซึ่งกำหนดให้คำพิพากษาของศาลชั้นต้นออกอุทธรณ์ได้ต่อศาลอุทธรณ์ทั้งในปัญหาข้อเท็จจริงและปัญหาข้อกฎหมาย, และ 3) ศาลฎีกา ซึ่งจะพิจารณาพิพากษาคำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์เฉพาะในปัญหาข้อกฎหมายเท่านั้น

ที่มาของกฎหมายหลักของประเทศกัมพูชามากจากฝ่ายนิติบัญญัติ อย่างไรก็ตามที่มาของกฎหมายอื่นของประเทศกัมพูชาวมไปถึงรัฐธรรมนูญ จารีตประเพณี พระราชกฤษฎีกา (Government Decrees) กฎเกณฑ์ที่รับมาจาก UNTAC (United Nation Transitional Authority in Cambodia) และสนธิสัญญาเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่กัมพูชาได้ให้สัตยาบัน

³Jennifer Holligan and TarikAbdulhak, Overview of Cambodian History, Governance and Legal Sources, Gobalex, Retrieved 22nd September 2012 from <http://www.nyulawglobalex/cambodia.htm>.

ภาพรวมของนโยบายทางเศรษฐกิจและการลงทุน

ภายหลังจากการเลือกตั้งปี 1993 ประเทศกัมพูชาได้ปรับเปลี่ยนระบบเศรษฐกิจรวมศูนย์ (centrally planned economy) ไปสู่ระบบเศรษฐกิจแบบตลาดเสรี รัฐบาลได้จัดเตรียมการปฏิรูปทั้งโครงสร้างและเศรษฐกิจมหภาคเศรษฐกิจของประเทศกัมพูชาส่วนใหญ่อยู่ในภาคการเกษตร และภาคอุตสาหกรรมส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยกิจกรรมภาคอุตสาหกรรมยังคงเกี่ยวเนื่องเกี่ยวกับภาคการเกษตรส่วนใหญ่ได้แก่ ข้าว การประมง ป่าไม้ และยาง การปลูกพืชยังถือเป็นส่วนน้อยและมีการจ้างงานโดยเฉลี่ยน้อยกว่า 200 คน ทั้งนี้โดยมุ่งต่อการผลิตสินค้าอุปโภคให้เพียงพอและเพื่อตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น

ตั้งแต่ปี 1994 รัฐบาลได้ตั้งรัฐวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจการที่ไม่ได้กำไร เช่น การขนส่งสาธารณะ (รถบรรทุกและรถประจำทาง) วิศวกรรม โรงสีข้าว เครื่องดื่ม สิ่งทอ และโรงเบียร์ จนกระทั่งปัจจุบัน กิจการที่เป็นกลยุทธ์เพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ยังคงเป็นรัฐวิสาหกิจที่รัฐเป็นเจ้าของร้อยเปอร์เซ็นต์ เช่น ท่าระหว่างประเทศ การไฟฟ้า และการปราบปรามบางส่วนเป็นของรัฐ เช่น ท่าอากาศยานและการควบคุมจราจรทางอากาศภายในประเทศ

นโยบายการพัฒนาการอุตสาหกรรมของประเทศกัมพูชาเป็นแบบ “บนลงล่าง” ทั้งนี้โดยรัฐบาลมุ่งขยายการปฏิสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างภาคการเกษตรและภาคอุตสาหกรรม และขอได้เปรียบในการแข่งขันกับทั้งในภูมิภาคและระดับนานาชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอุตสาหกรรมเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์การเกษตร และอุตสาหกรรมที่ต้องใช้แรงงาน ในกรณีนี้ รัฐบาลก็ได้มุ่งปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการลงทุน เพิ่มการถ่ายทอดเทคโนโลยี เพิ่มการฝึกฝนความเป็นมืออาชีพ รวมถึงการสร้างเขตอุตสาหกรรมและเขตส่งออกที่ประกอบด้วยโครงสร้างพื้นฐานและบริการที่มีประสิทธิภาพ สร้างความแข็งแกร่งในส่วนของข้อกฎหมายเพื่อรับรองความมีประสิทธิภาพและความโปร่งใสในการบังคับใช้กฎหมาย การแก้ไขปัญหาการปกครอง ส่งเสริมกระบวนการบริหารงาน และลดจำนวนการตรวจสอบควบคุม พร้อมทั้งส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ส่งเสริมการสำรวจแหล่งก๊าซและปิโตรเลียม

การลงทุนในกัมพูชา

ประเทศที่มีมูลค่าการลงทุนสะสมสูงสุดกัมพูชาคือ จีน รองลงมาคือ เกาหลีใต้ มาเลเซีย สหรัฐ และไทย ตามลำดับ แนวโน้มการลงทุนระหว่างไทยกับกัมพูชามีแนวโน้มลดลง เริ่มจากปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างประเทศ ในขณะที่เวียดนามและสหรัฐอเมริกา มีมูลค่าการลงทุนใน

กัมพูชาเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจากเวียดนามเองก็มีสัมพันธภาพที่ดีกับกัมพูชา ซึ่งล่าสุดช่วงกลางปี 2554 มีการทำบันทึกความตกลงความเข้าใจในการสร้างโรงงานไฟฟ้าพลังงานน้ำ การสำรวจแร่ที่เมืองรัตนคีรี สำหรับประเทศสหรัฐอเมริกา นั้น บริษัท Chevron จะมาลงทุนขุดน้ำมัน และก๊าซธรรมชาติ ในเขตทะเลกัมพูชา

กัมพูชาให้ความสำคัญกับนโยบายส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศควบคู่ไปกับการรับความช่วยเหลือจากนานาชาติ โดยรัฐบาลออกกฎหมายส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2537 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2546) ให้ความมั่นใจแก่นักลงทุนต่างชาติว่าจะได้รับการคุ้มครองทรัพย์สินในทุกๆ ด้าน เท่าเทียมกับบุคคลในชาติและไม่ใช้นโยบายกำหนดราคาสินค้าหรือบริการกับโครงการลงทุนที่ได้รับการส่งเสริมพร้อมทั้งให้สิทธิประโยชน์อื่นๆ อาทิ การยกเว้นภาษีเงินได้จากกำไร การยกเว้นภาษีนำเข้าวัตถุดิบและเครื่องจักร การลดหย่อนภาษีเงินได้ การจ้างงานคนต่างด้าว การถือครองที่ดิน และการส่งเงินตราออกนอกประเทศ

หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการลงทุน คือ The Council for the Development of Cambodia (CDC) ซึ่งมีนายกรัฐมนตรี สมเด็จฮุนเซนเป็นประธาน มีรัฐมนตรีเศรษฐกิจและผู้แทนหน่วยงานอีก 34 แห่ง เป็นคณะกรรมการ

กัมพูชามีเขตเศรษฐกิจพิเศษถึง 21 แห่งให้นักธุรกิจที่สนใจเลือกลงทุน เช่นโครงการเขตเศรษฐกิจเกาะกง โครงการ Stung Hao และ S.M.C. เมืองสีหนุวิลล์ โครงการ Duang Chiv จังหวัดตาแก้ว โครงการ N.L.C. และ Manhattan อยู่ใกล้กับชายแดนกัมพูชาและเวียดนาม โครงการเขตเศรษฐกิจพิเศษ Chay Chay ปอยเปต ผู้ที่เข้าไปลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ จะได้รับการยกเว้นภาษี ได้รับการอำนวยความสะดวกในการจดทะเบียน และระบบสาธารณสุขปลอดภัยบางประการ เช่น การบำบัดน้ำเสีย เป็นต้น

สำหรับเขตเศรษฐกิจพิเศษที่นักธุรกิจไทยมักให้ความสนใจคือเขตเศรษฐกิจพิเศษปอยเปต ในจังหวัดบันเตียเมียนเจย ซึ่งติดกับจังหวัดสระแก้วของไทย โดยพื้นที่ดังกล่าวมีโครงการที่จะเป็นศูนย์ อุตสาหกรรมและเขตการค้าขนาดใหญ่ โดยเน้นอุตสาหกรรมสิ่งทอ เสื้อผ้า ตัดเย็บ และเกษตรแปรรูป รองลงมาได้แก่สินค้าอุปโภค เครื่องมือการเกษตร และชิ้นส่วนจักรยานยนต์

การประกอบธุรกิจในประเทศกัมพูชา

การประกอบธุรกิจทุกประเภทในกัมพูชา อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกฎหมายธุรกิจ (Commercial Enterprise หรือ CLE) รูปแบบการประกอบธุรกิจในประเทศกัมพูชา ได้แก่

- (1) Joint stock company
- (2) บริษัทจำกัด
- (3) Sole Proprietorship Limited Company
- (4) Commercial Partnerships
- (5) สำนักงานตัวแทน (Representative Offices)
- (6) สำนักงานสาขา (Branch Office of a Foreign Company)
- (7) Subsidiary

มาตรการภาษี

ราชอาณาจักรกัมพูชาเป็นประเทศที่ได้รับผลกระทบจากสงครามมายาวนานหลายปี อย่างไรก็ตาม ในการบูรณะประเทศหลังสงคราม การพัฒนาในเรื่องเศรษฐกิจของกัมพูชามีความคืบหน้าอย่างรวดเร็วและกลายเป็นประเทศที่มีเศรษฐกิจที่ดีที่สุดในเอเชีย โดยมีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยร้อยละ 6 เป็นเวลานาน 10 ปี ความเข้มแข็งของภาคการท่องเที่ยว เกษตรกรรม เสื้อผ้าและการท่องเที่ยวนำไปสู่การลงทุนจากต่างชาติและการค้าระหว่างประเทศ นอกจากนี้การพบแหล่งน้ำมัน และก๊าซธรรมชาติในประเทศเมื่อปี 2548 จะส่งผลอย่างมากต่อเศรษฐกิจของราชอาณาจักรกัมพูชาเมื่อเริ่มมีการขุดเจาะเชิงพาณิชย์ ปัจจุบันดังกล่าวมีผลกระทบกับการจัดเก็บภาษี โดยเฉพาะการจัดเก็บภาษีในอุตสาหกรรมน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ อัตราจัดเก็บอยู่ที่ร้อยละ 30 เมื่อเทียบกับอัตราปกติคือร้อยละ 20

กัมพูชาได้เริ่มมีการปฏิรูปนโยบายภาษีครั้งใหญ่ในปี 2540 และเริ่มมีการออกกฎหมายภาษีเป็นการเฉพาะเพื่อมาบังคับใช้ ภาษีที่เรียกเก็บคือ Profit Tax (คล้ายกับภาษีเงินได้นิติบุคคล) Salary Tax (คล้ายกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา) ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีหัก ณ ที่จ่าย

นโยบายการจัดเก็บภาษีเงินได้ในปี 2555 ของกัมพูชา คล้ายกับประเทศอื่นๆ กล่าวคือ รัฐมีการตั้งเป้าหมายในการจัดเก็บภาษีเพิ่มขึ้นทุกปี ในรูปแบบของการขยายฐานภาษีให้กว้างขึ้นและพยายามลดอัตราการจัดเก็บให้ลดลง มีการออกกฎหมายใหม่ๆ เพื่อการดำเนินนโยบายดังกล่าว รวมทั้งมีความพยายามในการลดความยุ่งยากซับซ้อนในการเก็บภาษี

ตารางที่ 2.2 ภาษีในประเทศกัมพูชาสรุปโดยสังเขปได้ ดังนี้

ประเภทของภาษีที่เรียกเก็บ	อัตรา (ร้อยละ)
ภาษีเงินได้นิติบุคคล	20 (อัตราปกติ) 30 (ธุรกิจน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ) 0 - 9 (ธุรกิจที่ได้รับการส่งเสริม)
ภาษีมูลค่าเพิ่ม	10 (ร้อยละ 0 สำหรับส่งออก)
ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย	6 - 15 14 สำหรับผู้มีที่ดินที่อยู่
ภาษีเงินเดือน	0 - 20
ภาษีการให้เช่าบ้านและที่ดิน	10
ภาษีที่ดินที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์	2
ภาษีการโอนทรัพย์สิน	4
ภาษีมรดก	แล้วแต่กำหนด (สำหรับบริษัทอสังหาริมทรัพย์เท่านั้น)
อากรแสตมป์	ตั้งแต่ 100 - 2,000 เรียล
อากรขาเข้า	0 - 35
ภาษีอื่นๆ	
- ภาษีธุรกิจเฉพาะ	0.25
- ภาษีเหล้าและบุหรี่	3
- ภาษีสถยนต์	

มาตรการที่มีใช้ภาษีและกฎระเบียบทางการค้า

ประเทศกัมพูชาไม่สามารถผลิตสินค้าเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างเพียงพอ จึงต้องอาศัยการนำเข้าเป็นหลัก โดยมีนโยบายการค้าเสรี ไม่มีข้อกีดกันทางการค้าหรือกำหนดโควตาในการนำเข้าสินค้า มีเพียงข้อกำหนดให้ผู้นำเข้าสินค้าต้องชำระภาษีนำเข้า ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีอื่นๆ ตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

มาตรการทางการค้าที่คงเหลืออยู่หลังการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจ คือ การห้ามนำเข้าสินค้าบางประเภทที่กระทบกับความมั่นคง สุขอนามัย สิ่งแวดล้อม เช่น อาวุธ วัตถุระเบิด ทอง เงินตรา ยาอันตราย

มาตรการทางการค้าอีกประการหนึ่งของกัมพูชาคือ การควบคุมสินค้าส่งออก ที่ต้องได้รับอนุญาตก่อนส่งออกจากประเทศ คือ ไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ และข้าว

ความตกลงทางการค้ากับนานาประเทศ

กัมพูชาเป็นสมาชิกของ ASEAN และ WTO สินค้าส่งออกที่สำคัญของกัมพูชา คือ สิ่งทอ และเครื่องนุ่งห่ม โดยมีโรงงานผลิตมากกว่า 200 โรงงาน

ภายใต้แผนการลดภาษีของอาเซียน (CEPT) กัมพูชาจะต้องทยอยลดภาษีนำเข้าจากประเทศสมาชิกอาเซียนให้เป็นร้อยละ 0-5 ภายในปี 2553 และขจัดให้เหลือร้อยละ 0 ทั้งหมด ภายในปี 2558

กัมพูชาได้รับสิทธิพิเศษ GSP จากสหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป ทำให้สินค้าที่ผลิตหรือมีแหล่งกำเนิดในกัมพูชา (ใช้วัตถุดิบในประเทศอย่างน้อยร้อยละ 35) สามารถส่งออกไปตลาดเหล่านี้ในอัตราภาษีร้อยละ 0

นอกจากนี้ กัมพูชายังเป็นประเทศที่ได้รับการปฏิบัติทางการค้าอย่างดียิ่ง (Most Favoured Nation) กัมพูชาได้รับสถานภาพประเทศที่ได้รับการปฏิบัติทางการค้าอย่างดียิ่งจากสหรัฐอเมริกาและยุโรป ทำให้สามารถส่งออกสินค้าไปตลาดเหล่านี้ได้ในอัตราร้อยละ 5

ภาพรวมของนโยบายต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม⁴

ในระยะแรก รัฐบาลส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยมุ่งถึงสภาพแวดล้อมของบรรดากฎระเบียบต่างๆ การเข้าถึงแหล่งเงินทุนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และส่งเสริมการพัฒนาธุรกิจบริการ ในระยะที่สองซึ่งสร้างขึ้นจากบทเรียนที่ได้เรียนรู้ในระยะแรก

⁴ Small & Medium Enterprises Development Policies in Cambodia, Small and Medium Enterprise, Retrieved 22nd September 2012 <http://www.aseansec.org/documents/SME%20Development%20Policies%20in%204%20ASEAN%20Countries%20-%20Cambodia.pdf>, page 3-11 to 3-13.

โดยมีการลดข้อกำหนดที่เกี่ยวกับการจดทะเบียนที่เกี่ยวข้องกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รวมถึงค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนให้น้อยที่สุด การปรับให้ระบบบัญชีและรายงานการเงินให้ง่ายขึ้น และให้สถาบันการเงินเพิ่มการปล่อยเงินกู้ให้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ดังนั้น เพื่อเป็นการปรับปรุงสภาพการทำธุรกิจของการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จึงได้มีการมุ่งเน้น 4 เรื่องหลัก ดังต่อไปนี้

(1) *ขอขยายกฎหมายและกฎระเบียบ* เน้นส่งเสริมการจดทะเบียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งทางอินเทอร์เน็ต, กำหนดกระบวนการและหลักเกณฑ์การตรวจสอบ, และไปรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าสำหรับการนำเข้าส่งออก, และการรับข้อเสนองานเรื่องการบริหารจัดการความเสี่ยงในการออกกฎระเบียบ เรื่องการให้ความสะดวกในทางการค้า

(2) *การเงิน* สร้างบริษัทลิซซิ่ง และสร้างความเข้มแข็งแก่การจัดการและงบการเงิน

(3) *การส่งเสริมการเคลื่อนไหวของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม* ส่งเสริมนวัตกรรมและเทคโนโลยีเช่นเดียวกับเรื่องการเงินแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และสร้างความแข็งแกร่งและขยายการให้บริการสนับสนุนอื่นๆ

(4) *การผสมผสานวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไปสู่ห่วงโซ่แห่งมูลค่าในระดับโลก* (global value chain) และป้องกันการลักลอบทุกรูปแบบ

2.3 สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

ประเทศอินโดนีเซีย เป็นประเทศหมู่เกาะที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลก ประกอบด้วยเกาะใหญ่น้อยกว่า 17,508 เกาะ รวมอยู่ในพื้นที่ 4 ส่วน คือ หมู่เกาะซุนดาใหญ่ หมู่เกาะซุนดาน้อย หมู่เกาะมาลุก และเรียนจายา

ประเทศอินโดนีเซียเป็นประเทศที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เมืองสำคัญของอินโดนีเซียมีทั้งหมด 33 จังหวัด และเขตการปกครองอิสระ 2 แห่ง คือ อาเจะห์ และ ยอร์กจาการ์ตา และเมืองสำคัญได้แก่ สุราบายา บันดุง เมดาน บาห์ลี

ทรัพยากรธรรมชาติในอินโดนีเซียอุดมไปด้วย ก๊าซธรรมชาติ อุตสาหกรรมเหมืองแร่ ได้แก่ ถ่านหิน นิกเกิล แมงกานีส อลูมิเนียม บอกไซต์ ดีบุก ทองแดง เงิน ทองคำ และแร่เหล็ก ปู่ป่าไม้

ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ปาล์มน้ำมัน โกโก้ เครื่องเทศต่างๆ กาแฟ ชา ยาสูบ และยางพารา

ภาษา Basaha Indonesia คือภาษาราชการ ภาษารองลงมาคือ อังกฤษ ดัตช์ และภาษาพื้นเมืองกว่า 583 ภาษา (ส่วนใหญ่พูดภาษาจาวา)

ภาพรวมของระบบการปกครองและระบบกฎหมาย

ประเทศอินโดนีเซียปกครองแบบระบอบประชาธิปไตย โดยมีประธานาธิบดีเป็นประมุข และหัวหน้าฝ่ายบริหาร ผู้ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดี คือ ดร. ซูซิโล บัมบัง ยูโตโยโน (Susilo Bambang Yudhoyono)

ประเทศอินโดนีเซียใช้ระบบกฎหมายแบบลายลักษณ์อักษร ซึ่งถูกวางรากฐานไว้โดยประเทศเนเธอร์แลนด์ ดังนั้นโดยพื้นฐานแล้ว ระบบกฎหมายของประเทศอินโดนีเซียจึงมีหลักการและเหตุผล แนวความคิด รวมทั้งหลักกฎหมายต่าง ๆ คล้ายคลึงกับระบบกฎหมายของประเทศเนเธอร์แลนด์ แต่ก็ยังมีการนำไปจารีตประเพณีของตนมาผสมผสานจนมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของตน อีกทั้งภายหลังจากที่ได้รับเอกราชในปี ค.ศ. 1945 ด้วยความต้องการที่จะหลุดพ้นจากอิทธิพลของประเทศเนเธอร์แลนด์ ประเทศอินโดนีเซียจึงได้มีการปฏิรูประบบกฎหมายครั้งใหญ่ แต่อย่างไรก็ตามแม้จะมีการแก้ไขกฎหมายดังกล่าว แต่ก็ยังมีอิทธิพลของระบบกฎหมายของประเทศ

⁵Achmad Ali, "Law and Development in Changing Indonesia," 2001 page 12. Retrieved September 27th, 2012 from http://d-arch.ide.go.jp/idedp/IAL/IAL000800_004.pdf.

เนเธอร์แลนด์แฝงอยู่ด้วย⁶ จึงอาจกล่าวได้ว่าระบบกฎหมายของประเทศอินโดนีเซียเป็นระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษรแบบเนเธอร์แลนด์ ผสมผสานกับจารีตประเพณีดั้งเดิมและระบบกฎหมายสมัยใหม่

กฎหมายของประเทศอินโดนีเซีย มีที่มาจาก⁷

- (1) กฎหมายที่บัญญัติขึ้น
- (2) จารีตประเพณี
- (3) สนธิสัญญาหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ
- (4) คำพิพากษาของศาล
- (5) ความเห็นหรือหลักการของนักวิชาการกฎหมาย

ภาพรวมของระบบทางเศรษฐกิจและการลงทุน

สืบเนื่องจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจโลกในปี 2542 รัฐบาลอินโดนีเซียมีนโยบายการปฏิรูปเศรษฐกิจโดย ได้ออกกฎระเบียบใหม่ๆ ด้านการค้า การลงทุน มุ่งเน้นให้มีการบังคับใช้กฎหมายและกฎระเบียบอย่างจริงจัง และปรับปรุงหลักธรรมาภิบาลของรัฐ เพื่อเพิ่มโอกาสการจ้างงาน และกระตุ้นการค้าการลงทุนภายในประเทศ นอกจากนี้รัฐบาลยังให้ความสำคัญเรื่อง การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และการส่งเสริมการส่งออกสินค้าสำคัญ การสร้างความเข้มแข็งของภาคการผลิต การกระตุ้นการบริโภคภายในประเทศ และการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางธุรกิจเพื่อดึงดูดการลงทุน

ขณะเดียวกัน เพื่อปกป้องตลาดภายในประเทศ รัฐบาลอินโดนีเซียได้ออกกฎระเบียบใหม่ที่มีลักษณะกีดกัน การนำเข้า และการจำหน่ายสินค้าจากต่างประเทศมากขึ้น ส่วนใหญ่เป็นสินค้าอุปโภคบริโภคขั้นสุดท้ายที่มีการนำเข้าอย่างผิดกฎหมายจำนวนมาก โดยได้กำหนดสินค้าสำคัญ 5 กลุ่มคือ อาหารและเครื่องดื่ม เครื่องนุ่งห่ม รองเท้า สินค้าอิเล็กทรอนิกส์ และของเล่น ซึ่งจำกัดให้นำเข้าได้เฉพาะท่าเรือและท่าอากาศยานที่กำหนดไว้เท่านั้น โดยอินโดนีเซียให้เหตุผลเรื่องการ

⁶ ASEAN Law Association, "Indonesian Legal System," 2005, page 23. Retrieved September 27th, 2012 from <http://www.aseanlawassociation.org/papers/LegalSystem.pdf>.

⁷ Achmad Ali, "Law and Development in Changing Indonesia," 2001 page 13. Retrieved September 27th, 2012 from http://d-arch.ide.go.jp/idedp/IAL/IAL000800_004.pdf.

ปรับปรุงระบบการตรวจสอบการนำเข้าให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และสนับสนุนการดำเนินงานภายใต้โครงการ National Single Window ของอินโดนีเซีย แม้ว่ามาตรการดังกล่าวมีผลใช้บังคับทั่วไปจนถึงปี 2553 แต่หลังจากนั้น อินโดนีเซียก็มีแนวโน้มที่จะปกป้องอุตสาหกรรมในประเทศเพิ่มขึ้น เห็นได้จากการแต่งตั้งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการค้าขึ้นใหม่ คือ นาย Gita Wirjawan ซึ่งเดิมเคยเป็นประธานคณะกรรมการประสานงานด้านการลงทุนของอินโดนีเซีย (Investment Coordinating Board of Republic of Indonesia: BKPM) และมีแนวโน้มที่จะปกป้องอุตสาหกรรมในประเทศมากกว่ารัฐมนตรีกระทรวงการค้าคนเดิม

นโยบายการลงทุน

อินโดนีเซียเป็นหนึ่งในไม่กี่ประเทศในภูมิภาคอาเซียน ที่ให้ความสำคัญกับการบริโภคในประเทศในการกระตุ้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

อย่างไรก็ดี รัฐบาลอินโดนีเซียก็มีนโยบายส่งเสริมการลงทุนเช่นเดียวกับประเทศสมาชิกอื่น โดยเฉพาะการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญในการผลักดันการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ที่ผ่านมา อินโดนีเซียยังอยู่ระหว่างการปฏิรูปกฎหมาย และกฎระเบียบเกี่ยวกับการลงทุนทั้งหมด โดยเฉพาะกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการลงทุน โดยเริ่มจากการปรับปรุงเกี่ยวกับการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน และกฎหมายแรงงาน หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการส่งเสริมการลงทุนคือ คณะกรรมการประสานการลงทุน (Investment Coordinating Board) หรือเรียกกันว่า BKPM เป็นหน่วยงานอิสระทำหน้าที่เช่นเดียวกับคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน หรือ BOI ของประเทศไทย สำหรับสิทธิประโยชน์ที่ให้การส่งเสริมก็ใกล้เคียงกัน เช่น การยกเว้นภาษีอากรนำเข้าให้แก่วัตถุดิบและเครื่องจักร การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี และรวมถึงการคืนอากร คลังสินค้าทัณฑ์บน และเขตปลอดอากร

การลงทุนจากต่างประเทศในอินโดนีเซียสามารถดำเนินการได้ใน 2 รูปแบบ คือ

(1) กิจการร่วมทุน (Joint Venture) เป็นการลงทุนระหว่างธุรกิจของนักลงทุนต่างชาติกับนักธุรกิจของอินโดนีเซีย โดยให้นักลงทุนอินโดนีเซียถือหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของทุนที่จดทะเบียนที่ชำระแล้วทั้งหมด

(2) การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Direct Investment) โดยกำหนดให้ชายหุ้นบางส่วนให้แก่นักลงทุนอินโดนีเซียภายในประเทศภายในเวลาไม่เกิน 15 ปีนับจากวันเริ่มกิจการ

เมื่อต้นปี 2555 BKPM ได้ออกมาตรการใหม่เพื่อกระตุ้นการลงทุนในอินโดนีเซีย โดยการให้สิทธิพิเศษด้านภาษีแก่นักลงทุน ในธุรกิจ 129 สาขา เช่น การเพาะปลูกพืช การทำเหมืองแร่ ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ อิเล็กทรอนิกส์ ยา และอาหาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมชั้นปลายน้ำที่ยังมีการลงทุนไม่มากนัก ให้มีการใช้ทรัพยากรในประเทศเป็นวัตถุดิบในการผลิต และ ลดการนำเข้าสินค้าบริโภคขั้นสุดท้าย

อินโดนีเซียมีการลงทุนจากต่างประเทศในภาคอุตสาหกรรมพื้นฐานมากที่สุด คือ การเพาะปลูก ปศุสัตว์ ป่าไม้ เหมืองแร่ รองลงมาคือ ภาคอุตสาหกรรมขั้นกลาง คือ การผลิตอาหาร เคมีภัณฑ์ และยา เครื่องจักรกล ยานยนต์ และภาคอุตสาหกรรมปลายน้ำ ได้แก่ สาธารณูปโภค ขนส่ง และโลจิสติกส์ การค้า เป็นต้น ตามลำดับ

มาตรการด้านภาษี

อินโดนีเซียเป็นประเทศที่เป็นหมู่เกาะที่ใหญ่ที่สุดในโลก มีทรัพยากรธรรมชาติมากมาย เช่น น้ำมันปิโตรเลียม ป่าดงดิบ และสัตว์น้ำ น้ำมันปิโตรเลียมทำรายได้ให้กับประเทศมากที่สุด และอินโดนีเซียเป็นประเทศสมาชิกขององค์การประเทศผู้ส่งออกน้ำมันเป็นสินค้าส่งออก

อย่างไรก็ดี อินโดนีเซียเป็นประเทศที่มีรายได้น้อยกว่ารายจ่าย (งบประมาณขาดดุล) มาตั้งแต่ปี 2533 ถึงปัจจุบัน งบประมาณที่ขาดดุลอย่างต่อเนื่องสร้างแรงกดดันให้กับกระทรวงการคลัง และกรมสรรพากรของประเทศที่พยายามจะหารายได้จากภาษีมากขึ้น เพื่อทำให้งบประมาณขาดดุลน้อยลงจากปีก่อน จากการทำสำมะโนประชากรที่เสียภาษีพบว่า มีประชากร (ทั้งบุคคลธรรมดา และนิติบุคคล) ที่อยู่ในระบบภาษีน้อยมาก ฐานภาษีที่เรียกเก็บได้จากบุคคลธรรมดาคิดแล้วเป็นเพียงรายได้จากประชากรประมาณ 8.5 ล้านคนเท่านั้นที่ประชากรในประเทศที่เป็นลูกจ้างมีมากถึง 110 ล้านคน ในส่วนของนิติบุคคลมีเพียง 460,000 รายเท่านั้นที่เป็นผู้เสียภาษีทั้งที่ นิติบุคคลที่จดทะเบียนมีถึง 12 ล้านราย⁸ ในเรื่องดังกล่าวทำให้รัฐต้องออกนโยบายต่างๆ เพื่อทำให้มีผู้สมัครใจเสียภาษีอย่างถูกต้องมากขึ้น เช่น การลดอัตราภาษี และเพิ่มประสิทธิภาพเจ้าหน้าที่พนักงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการคอร์รัปชัน

⁸ ที่มา : http://www.tax-news.com/news/Indonesia_Targets_Lower_Deficit____53880.html.

ตารางที่ 2.3 ภาษีในประเทศอินโดนีเซียสรุปโดยสังเขปได้ ดังนี้

ประเภทของภาษีที่เรียกเก็บ	อัตรา (ร้อยละ)
ภาษีเงินได้นิติบุคคล	25 (อัตราปกติ) -ลดลงครึ่งหนึ่งสำหรับเงินได้ไม่เกิน 50 ล้านบาท -12.5 (เมื่อมีรายได้ไม่เกิน 50 ล้านบาท)
ภาษีมูลค่าเพิ่ม	10 (0 สำหรับส่งออก)
ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย	1.2 - 15 20 สำหรับผู้มีได้มีถิ่นที่อยู่
ภาษีเงินเดือน	5 - 30
ภาษีอาคารและที่ดิน	0.5
ภาษีการโอนอสังหาริมทรัพย์	5 (จากทั้งผู้โอนและผู้รับโอน)
อากรแสตมป์	3,000 และ 6,000 รูเปียห์
อากรขาเข้า	0 - 150
ภาษีอื่นๆ	
-ภาษีรถยนต์	1 - 10
-ภาษีท้องถิ่น	10 - 35

มาตรการที่มีใช้ภาษีและกฎระเบียบทางการค้า

รัฐบาลอินโดนีเซียได้กำหนดมาตรการทางการค้า ที่มีลักษณะเป็นการกีดกันทางการค้า หรือมาตรการกีดกันทางการค้าหลายมาตรการ ได้แก่

- (1) มาตรการห้ามนำเข้า
- (2) การออกใบอนุญาตนำเข้า
- (3) มาตรการด้านสุขอนามัย
- (4) มาตรการขึ้นทะเบียนอาหารและยา

นอกจากนี้ ภายหลังจากปรับรัฐบาลใหม่ อินโดนีเซียมีแนวโน้มที่จะปกป้องอุตสาหกรรมในประเทศ โดยใช้นโยบายการกำหนดมาตรการทางการค้าและมาตรการที่มีใช้ภาษี ทำให้ผู้ส่งออกสินค้ามีต้นทุนเพิ่มสูงขึ้น

นโยบายการทำความตกลงทางการค้ากับนานาประเทศ

อินโดนีเซียได้ทำความตกลงทางการค้ากับประเทศและภูมิภาคต่างๆ เพราะเห็นว่าเป็นเรื่องจำเป็น ด้วยบริบทในสังคมเศรษฐกิจโลกที่มีการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจและความร่วมมือในเชิงนโยบายทางการค้าการลงทุนระหว่างประเทศ ข้อตกลงทางการค้าของอินโดนีเซีย ได้แก่

- (1) ASEAN
- (2) อินโดนีเซีย-ญี่ปุ่น
- (3) อินโดนีเซีย-สหรัฐอเมริกา
- (4) อินโดนีเซีย-ออสเตรเลีย (อยู่ระหว่างการเจรจา)
- (5) อินโดนีเซีย-ปากีสถาน (อยู่ระหว่างการเจรจา)
- (6) อินโดนีเซีย-EU (อยู่ระหว่างการเจรจา)
- (7) อินโดนีเซีย-อินเดีย (อยู่ในระหว่างการหารือและศึกษาความเป็นไปได้)
- (8) อินโดนีเซีย-ซีลี (อยู่ในระหว่างการหารือและศึกษาความเป็นไปได้)
- (9) อินโดนีเซีย-เกาหลีใต้ (อยู่ในระหว่างการหารือและศึกษาความเป็นไปได้)

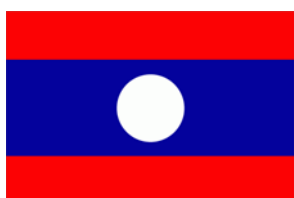
ภาพรวมของนโยบายต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม⁹ มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการลดอัตราความยากจนและอัตราการว่างงาน เป็นตั้งเสาหลักของเศรษฐกิจของประเทศอินโดนีเซีย ดังนั้นเพื่อเป็นการพัฒนา

⁹หน่วยธุรกิจที่ดำเนินการโดยบุคคลธรรมดาหรือบริษัทซึ่งไม่ได้ถือหุ้น ดำเนินการ หรือเป็นส่วนหนึ่งส่วนใดไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมของหน่วยธุรกิจขนาดใหญ่

เศรษฐกิจ ประเทศอินโดนีเซียจึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งรัฐบาลของประเทศอินโดนีเซียได้ดำเนินมาตรการต่างๆ มากมาย ตัวอย่างเช่น การจัดเงินกู้เพื่อรายย่อย โครงการประกันสุขภาพชุมชน และโครงการพัฒนาชุมชน เป็นต้น ซึ่งในกรณีเงินกู้เพื่อรายย่อยนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้วิสาหกิจรายย่อยสามารถกู้เงินได้โดยง่าย โดยรัฐบาลประกันหนี้ให้ถึงร้อยละ 80 ของจำนวนหนี้ที่น่าจะกลายเป็นหนี้เสีย โดยไม่ต้องมีหลักประกัน เนื่องจากรัฐบาลของประเทศอินโดนีเซียเชื่อว่าการให้เงินกู้เพื่อรายย่อยจะเร่งให้มีการพัฒนาภาคธุรกิจหลักของประเทศและส่งเสริมให้ธุรกิจขนาดเล็กให้สามารถได้รับสินเชื่อจากธนาคารทั้งของรัฐ เอกชน หรือภูมิภาคได้อันจะช่วยลดอัตราความยากจน และขยายโอกาสในการทำงาน ซึ่งธุรกิจที่จะขอเงินประเภทนี้ต้องเป็นธุรกิจที่ดำเนินการโดยบุคคลธรรมดา คณะบุคคล หรือสหกรณ์ ซึ่งกู้เงินตั้งแต่ 5 ล้านดอลลาร์ถึง 2 พันล้านรูเปียห์ (ประมาณ 500– 200,000 ดอลลาร์สหรัฐ) โดยมีเป้าหมายที่จะให้กู้ปีละ 22 พันล้านดอลลาร์สหรัฐจนถึงปี ค.ศ. 2014 นอกจากนี้ รัฐบาลอินโดนีเซียยังจัดให้มีโครงการเพิ่มขีดความสามารถ การอินเทอร์เน็ต การเข้าถึงตลาด รวมทั้งสนับสนุนให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้เข้าร่วมงานแสดงสินค้าระดับโลกอีกด้วย

2.4 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ประเทศลาวเป็นประเทศที่ไม่มีทางออกทางทะเล (Land lock) ทิศเหนือ ติดกับสาธารณรัฐประชาชนจีน ทิศใต้ติดกับราชอาณาจักรกัมพูชา ทิศตะวันออก ติดกับประเทศเวียดนาม ทิศตะวันตก ติดกับราชอาณาจักรไทย และประเทศพม่า

แขวงที่สำคัญและมีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่น ได้แก่ แขวงสะหวันนะเขต มีประชากรมากที่สุดในประเทศ อยู่ตรงข้ามจังหวัดมุกดาหารของไทย แขวงจำปาสัก มีประชากรมากเป็นอันดับ 3 มีพื้นที่ติดต่อกับจังหวัดอุบลราชธานี แขวงคำม่วน อยู่ตรงข้ามจังหวัดนครพนม แขวงหลวงพระบาง ซึ่งเป็นเมืองหลวงเก่า เป็นเมืองมรดกโลก และเป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของลาว

ประเทศลาวอุดมไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ ไม้ ข้าว ข้าวโพด เหล็ก ถ่านหิน ทองคำ ทองแดง และแหล่งน้ำผลิตไฟฟ้า

ภาษาราชการ คือภาษาลาว ส่วนภาษาที่ใช้ในการติดต่อธุรกิจ คือ ภาษาไทย อังกฤษ และฝรั่งเศส ภาษาท้องถิ่นอื่นๆ คือ ภาษาไท ภาษาม้ง

ภาพรวมของระบบการปกครองและระบบกฎหมาย

ในภาพรวม ระบบกฎหมายของประเทศลาวเป็นระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร ซึ่งมีรากฐานมาจากประเทศฝรั่งเศส ดังนั้น หลักการพื้นฐานทางกฎหมายต่างๆ จึงได้รับอิทธิพลมาจากกฎหมายของประเทศฝรั่งเศสด้วย นอกจากนี้ยังมีการผสมผสานกับกฎหมายที่มีพื้นฐานจากจารีตประเพณีและกฎหมายสังคมนิยมอีกด้วย¹⁰

ประเทศลาว มีระบบการปกครองแบบสังคมนิยม โดยพรรคการเมืองเดียว คือ พรรคประชาชนปฏิวัติลาว (The Lao People's Revolutionary Party: LPRP) มีอำนาจสูงสุด ตั้งแต่ประเทศลาวเริ่มปกครองในระบอบสังคมนิยม

สถาบันการเมือง ประกอบด้วย พรรคประชาชนปฏิวัติลาว สภารัฐมนตรี และสภาแห่งชาติ ลาวแบ่งการปกครองออกเป็น 16 แขวง และ 1 เขตการปกครองพิเศษ (นครหลวงเวียงจันทน์) โดยมีประธานประเทศ คือพลโทจุมมะลี ไซยะสอน ซึ่งดำรงตำแหน่งมาตั้งแต่ปี 2549 และนายกรัฐมนตรีคือ นายทองสิง ทำมะวง (ประธานสภาแห่งชาติ)

การเมืองของประเทศลาว ถือว่ามีเสถียรภาพ เนื่องจากปกครองด้วยระบบสังคมนิยมที่มีพรรคเดียวดำเนินการบริหารประเทศ

นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1989 เป็นต้นมาประเทศลาวได้ดำเนินการพัฒนาระบบกฎหมายของตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อที่จะพัฒนาระบบเศรษฐกิจของประเทศให้เป็นระบบเศรษฐกิจแบบตลาดเสรี เห็นได้จากระหว่างปี ค.ศ. 1991 ถึง 2009 ประเทศลาวได้ตรากฎหมายใหม่ๆ ออกมากกว่า 91 ฉบับ

¹⁰ UN, Lao People's Democratic Republic: Public Administration Country Profile, Page 2. Retrieved September 23rd, 2012 from <http://unpan1.un.org/intradoc/groups/public/documents/un/unpan023237.pdf>

ในจำนวนนี้มีทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน การแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ หลักประกันทางธุรกิจ ล้มละลาย และหลักทรัพย์¹¹

(1) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนได้แก่ The Law on Investment Promotion เป็นกฎหมายที่นำมาใช้บังคับแทน Law on the Promotion of Domestic Investment โดยนำมาใช้บังคับกับทั้งการลงทุนโดยคนชาติและคนต่างชาติในประเทศลาว ซึ่งกฎหมายฉบับใหม่นี้ได้มีการเปลี่ยนแปลงจากกฎหมายเดิมเพื่อส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ¹²

(2) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศนั้น กฎหมายที่มีใช้บังคับคือ The 2008 Decree Governing the Management of Foreign Exchange and Precious Metals. ซึ่งยังมีข้อจำกัดในการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศค่อนข้างมาก¹³

(3) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับหลักประกันทางธุรกิจนั้น ประเทศลาวได้บัญญัติ The 2005 Secured Transaction Law และ The 2008 Law on Contract and Tort มาใช้บังคับ ซึ่งมีบทบัญญัติทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับการเกิดขึ้นของสัญญา การบังคับตามสัญญา แบบของสัญญา และการสิ้นสุดของสัญญา เป็นต้น¹⁴

(4) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการล้มละลายได้แก่ The Law on Bankruptcy of Enterprise¹⁵

(5) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์ได้แก่ The 2010 Securities and Exchange Decree กำหนดให้นักลงทุนต่างชาติสามารถซื้อหลักทรัพย์ในประเทศลาวได้ รวมถึงสามารถจัดตั้งบริษัทหลักทรัพย์ในรูปกิจการร่วมค้ากับนักลงทุนลาว โดยนักลงทุนต่างชาติต้องถือหุ้นไม่เกินร้อยละ 51 ของจำนวนหุ้นทั้งหมดของบริษัท¹⁶

ภาพรวมของระบบทางเศรษฐกิจและการลงทุน

ประเทศลาวใช้ระบบเศรษฐกิจสังคมนิยม ตั้งแต่ปี 2518 และเริ่มปฏิรูปเศรษฐกิจเสรีเมื่อปี พ.ศ. 2529 โดยการใช้นโยบายจินตนาการใหม่ (New Economic Mechanism: NEM) โดยมุ่งเน้น

¹¹ Aristotle David., Sithong Chanthasouk., and William D Greenlee Jr., Lao PDR's Development Legal System, Page 2/121. Retrieved September 23rd, 2012 from <http://www.iflr1000.com/pdfs/directories/24/laos.pdf>

¹² *Ibid*, page 2/121.

¹³ *Ibid*, page 2/121.

¹⁴ *Ibid*, page 2/121.

¹⁵ *Ibid*, page 2/122.

¹⁶ *Ibid*, page 2/122.

การส่งเสริมความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับต่างประเทศมากขึ้น ในปี 2554 – 2558 ประเทศลาวจะอยู่ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (7th National Socio – economic Development Program – NSEDP) และได้ตั้งเป้าไว้ว่าจะพาดตนเองออกมาจากบัญชีรายชื่อประเทศที่พัฒนาน้อยที่สุด (Least Developed Countries: LDCs) ให้ได้ภายในปี 2563

แผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับนี้เป็นแผนสำหรับปี 2554 – 2558 มีวัตถุประสงค์เพื่อบรรลุเป้าหมายหลายประการด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นการลดอัตราความยากจน บรรลุเป้าหมายการพัฒนาสหัสวรรษ (Millennium Development Goals) และเตรียมความพร้อมสำหรับการรวมตัวทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการก่อตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี ค.ศ. 2015 และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ประเทศลาวได้ดำเนินมาตรการหลายประการ ไม่ว่าจะเป็น

(1) การพัฒนาระบบสาธารณูปโภคที่จำเป็นต่อเศรษฐกิจ เพื่อเพิ่มความเป็นประเทศผู้ผลิต โดยการดำเนินการที่สำคัญที่สุดประการหนึ่ง คือ การก่อตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษขึ้นมาในหลาย ๆ เขตของประเทศ ส่งผลให้ประเทศลาวจะต้องมีการวางระบบสื่อสาร ระบบคมนาคมขนส่ง ระบบสายไฟฟ้า ฯลฯ

(2) แผนการพัฒนาระบบการผลิตไฟฟ้าพลังงานน้ำ เมื่อเข้าสู่ความเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รวมถึงการที่ประเทศลาวล้อมรอบไปด้วยประเทศเศรษฐกิจใหม่ (จีน ไทย เวียดนาม) จึงมีการคาดการณ์ว่าความต้องการใช้กระแสไฟฟ้าจะต้องเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว ประเทศลาวซึ่งเป็นประเทศส่งออกพลังงานไฟฟ้าอยู่แล้ว จึงมีแผนที่จะเพิ่มกำลังการผลิตกระแสไฟฟ้าพลังน้ำของตน โดยตั้งเป้าหมายว่าจะเป็นแบตเตอรี่ของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เลยทีเดียว

(3) แผนพัฒนาการทำเหมือง เนื่องจากแร่เป็นสินค้าออกที่สำคัญ มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศลาว การพัฒนากระบวนการผลิต จึงมีความสำคัญ

(4) แผนพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน เนื่องจากคุณภาพชีวิตของประชาชนเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ประเทศลาวจึงให้ความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในภาคที่เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของประชาชนของตน เช่น อุตสาหกรรมสิ่งทอ อุตสาหกรรมประกอบชิ้นรถมอเตอร์ไซค์ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ รวมถึงการพัฒนาเกษตรกรรมและพื้นที่ชนบท และการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนในอนาคต

รัฐบาลลาวทบทวนนโยบายการลงทุนภาครัฐ หลังจากถูกวิพากษ์วิจารณ์จากสมาชิกสภาแห่งชาติที่ต้องการให้รัฐบาลปรับปรุงด้านการศึกษา สาธารณสุข และสวัสดิการสังคม เนื่องจากประชาชนจำนวนมากยังไม่สามารถเข้าถึงการบริการของรัฐ เพราะงบประมาณส่วนใหญ่ถูกนำไปใช้

พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐ ด้านการลงทุนจากต่างประเทศ นครหลวงเวียงจันทน์ที่กำลังสำรวจที่ดิน เพื่อจัดสรรให้นักลงทุนต่างชาติใช้ในการพัฒนาด้านอสังหาริมทรัพย์ ตามแนวทางของกฎหมายส่งเสริมการลงทุนฉบับใหม่ในการใช้สิทธิที่ดิน เป็นแรงจูงใจดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ

ก่อนหน้านี้ ประเทศไทยเป็นประเทศที่เข้าไปลงทุนในลาวมากที่สุด แต่ปัจจุบัน จีนได้เข้าไปลงทุนในลาวจนมีมูลค่าลงทุนสูงกว่าประเทศไทยไปแล้ว¹⁷

อุตสาหกรรมที่สำคัญในประเทศลาว ได้แก่ อุตสาหกรรมการเกษตร พลังงาน เหมืองแร่ (อุตสาหกรรมเหมืองแร่เป็นอุตสาหกรรมที่รัฐบาลลาวให้ความสำคัญมาก เห็นได้จาก ข้อกำหนดในกฎหมายการลงทุนที่มีการปรับปรุงใหม่ ซึ่งได้กำหนดโครงการทรัพยากรธรรมชาติที่ได้รับการอนุมัติจากนายกรัฐมนตรี และในปี 2553 ประเทศลาวได้ประกาศงดให้สัมปทานการทำเหมืองแร่กับนักลงทุนชั่วคราว เนื่องจากพบว่ากระทบกับสิ่งแวดล้อมมาก) อุตสาหกรรมสิ่งทอ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เป็นต้น

ระบบการเงิน

ระบบการธนาคารของลาว จะประกอบด้วยธนาคารกลาง (Central Bank) และธนาคารพาณิชย์ (Commercial Bank) ธนาคารพาณิชย์ต่างชาติที่เข้าไปประกอบกิจการ ได้แก่ ธนาคารของประเทศไทย (ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารกรุงไทย ธนาคารกรุงศรีอยุธยา) และธนาคารพาณิชย์มาเลเซีย

รูปแบบการลงทุน

รูปแบบการลงทุนของต่างชาติในลาว มี 3 รูปแบบ คือ

(1) ธุรกิจร่วมสัญญา เป็นการร่วมธุรกิจกันระหว่างนิติบุคคลที่ลงทุนในประเทศกับฝ่ายต่างประเทศ โดยไม่ได้จัดตั้งนิติบุคคลใหม่ในประเทศลาว

(2) วิสาหกิจร่วมทุน เป็นวิสาหกิจที่ก่อตั้งและขึ้นทะเบียนตามระเบียบกฎหมายของลาว ซึ่งมีการดำเนินธุรกิจและเป็นกรรมสิทธิ์ร่วมระหว่างผู้ลงทุนต่างประเทศ และผู้ลงทุนในประเทศ โดยผู้ลงทุนต่างประเทศ ต้องลงทุนอย่างน้อยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 30 ของทุนจดทะเบียน การลงทุนเป็นเงินตราต่างประเทศต้องคิดเป็นเงินกีบ (KIP) ตามอัตราและเปลี่ยนแปลงของธนาคารแห่ง สปป.ลาว

¹⁷ สำนักอาเซียน กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

(3) วิสาหกิจลงทุนจากต่างประเทศทั้งหมด เป็นวิสาหกิจที่ต่างประเทศลงทุนฝ่ายเดียว ทุนจดทะเบียนต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 30 ของทุนทั้งหมด ตลอดระยะเวลาดำเนินธุรกิจ ทรัพย์สินของวิสาหกิจไม่ให้ต่ำกว่าทุนจดทะเบียน ทั้งนี้ อายุการลงทุนไม่เกิน 50 ปี และสามารถต่ออายุได้ตามการลงทุนของรัฐบาล แต่อายุสูงสุดไม่เกิน 75 ปี

การส่งเสริมการลงทุน

หน่วยงานส่งเสริมการลงทุนของต่างชาติในลาว คือ กระทรวงแผนการและการลงทุน ทำหน้าที่เป็นฝ่ายบริหารนโยบายและพิจารณาโครงการที่ขอลงทุนในลาว ทั้งนักลงทุนต่างชาติ และนักลงทุนท้องถิ่น รวมทั้งรับผิดชอบเงินกู้ และเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศด้วย หน่วยงานนี้ให้บริการแบบครบวงจรแบบ One Stop Service

อุตสาหกรรมที่รัฐบาลลาวส่งเสริมให้เข้าไปลงทุนคือ

- (1) อุตสาหกรรมผลิตเพื่อส่งออก
- (2) อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป
- (3) กิจกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และดูแลสุขภาพของประชาชน
- (4) กิจกรรมที่เกี่ยวกับกระบวนการผลิตทางอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ การวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ และการศึกษาและพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- (5) โครงการก่อสร้างสาธารณูปโภค และโครงสร้างพื้นฐาน
- (6) อุตสาหกรรมต้นน้ำและกลางน้ำ ที่มีอยู่แล้วในประเทศ
- (7) โครงการที่ช่วยส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว รวมทั้งธุรกิจด้านการขนส่ง

หลักประกันและสิทธิประโยชน์อื่นที่มีใช้ภายในการเข้าไปลงทุนในประเทศลาว ได้แก่

- (1) การให้ความคุ้มครองแก่นักลงทุนและทรัพย์สินของนักลงทุนต่างชาติ รวมถึงอนุญาตให้นักลงทุนสามารถเช่าที่ดิน และโอนสิทธิและผลประโยชน์จากการเช่าที่ดินได้

(2) ทรัพย์สินของนักลงทุนต่างชาติจะไม่ถูกเรียกคืน หรือนำเอาไปจัดสรรใหม่ภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญของลาว

(3) นักลงทุนสามารถส่งรายได้และเงินทุนกลับไปยังประเทศของตน หรือประเทศอื่นได้อย่างเสรี

(4) การอนุญาตให้นำเข้าแรงงานต่างชาติได้ไม่เกินร้อยละ 10 ของแรงงานทั้งหมด

(5) การยกเลิกการเก็บเงินค้ำประกันการลงทุนจากนักลงทุนจากต่างชาติ

(6) รัฐบาลลาวจะไม่เข้าแทรกแซงตลาด แต่จะปล่อยให้มีการแข่งขันอย่างเสรี

(7) รัฐบาลลาวจะไม่แบ่งแยกเชื้อชาติหรือสัญชาติของนักลงทุน

(8) การอำนวยความสะดวกในการเดินทางเข้า-ออกประเทศให้แก่นักลงทุนต่างชาติ

(9) นักลงทุนต่างชาติจะได้รับสิทธิประโยชน์ด้านภาษีศุลกากรเป็นการทั่วไป (Generalized System of Preferences: GSP)

(10) ประเทศลาวเป็นสมาชิกของกลุ่มอาเซียนตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2540 จึงต้องลดเลิกข้อจำกัดทางภาษีและมีใช้ภาษีทั้งหมดให้แล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2558

ทั้งนี้ ประเทศลาวอนุญาตให้เจ้าแขวงทุกแขวงมีอำนาจอนุมัติโครงการลงทุนที่มีมูลค่าไม่เกิน 3 ล้านเหรียญสหรัฐ และอนุญาตให้เจ้าแขวงใหญ่ 4 แขวง ได้แก่ นครหลวงเวียงจันทน์ หลวงพระบาง จำปาสัก และสะหวันนะเขต สามารถอนุมัติโครงการลงทุนที่มีมูลค่าการลงทุนไม่เกิน 5 ล้านเหรียญสหรัฐ เพื่อให้แขวงสามารถสร้างบรรยากาศให้เอื้ออำนวยต่อการลงทุนได้อิสระมากขึ้น

อย่างไรก็ดี แม้ว่ารัฐบาลลาวต้องการส่งเสริมการลงทุนของต่างชาติ แต่นักลงทุนต่างชาติก็ยังมีอุปสรรคปัญหาสำหรับการลงทุนในลาว ได้แก่

(1) ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานยังไม่เพียงพอ

(2) สภาพเส้นทางการคมนาคมขนส่งภายในประเทศยังไม่ดี

(3) นโยบายของรัฐบาลกลางกับนโยบายของแต่ละแขวงอาจจะไม่สอดคล้องกันในทางปฏิบัติ

- (4) แรงงานที่มีทักษะในการทำงานที่ได้มาตรฐานสำหรับบางอุตสาหกรรมยังคงมีจำนวนน้อย
- (5) ภาวะขาดแคลนแรงงาน เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่ยังต้องลาไปเพาะปลูกในบางฤดูกาล และเลี้ยงลูกสำหรับผู้หญิง
- (6) ระบบศาลของลาว มีขั้นตอนที่ยุ่งยากและซับซ้อน เสียเวลาในการพิจารณาคดีนานมาก
- (7) การขาดข้อมูลและข้อมูลทางเศรษฐกิจยังไม่เป็นระบบ

มาตรการทางภาษี

เศรษฐกิจประเทศลาวมีพัฒนาการที่ดีตามลำดับ โดยในช่วง 20 ปีนับตั้งแต่ปรับเปลี่ยนระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมสู่ระบบเศรษฐกิจเสรีการตลาดเมื่อปี พ.ศ. 2529 ลาวมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ประชากรมีรายได้เพิ่มขึ้น ภาคอุตสาหกรรมขยายตัวในอัตราไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 10 ต่อปี โดยอุตสาหกรรมพลังงานไฟฟ้าเป็นสาขาหลักที่สร้างรายได้ให้แก่ประเทศ อย่างไรก็ตามลาวประสบปัญหาคล้ายกับอินโดนีเซียคือมีงบประมาณขาดดุลอัตราสูง ทั้งนี้เชื่อว่าเกิดจากการจัดเก็บรายได้ต่ำกว่าเป้าหมาย และปัญหาการฉ้อราษฎร์บังหลวง

ตารางที่ 2.4 ภาษีในประเทศลาวสรุปโดยสังเขปได้ดังนี้

ประเภทของภาษีที่เรียกเก็บ	อัตรา (ร้อยละ)
ภาษีเงินได้นิติบุคคล	24 (26 สำหรับธุรกิจยาสูบ)
ภาษีมูลค่าเพิ่ม	10 (0 สำหรับการส่งออก)
ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย	3 - 25
ภาษีเงินเดือน	0 - 24
ภาษีที่ดิน	5,000 - 45,000 กีบ ต่อเฮกเตอร์ต่อปี
ภาษีสรรพสามิต	5 - 90

มาตรการที่ใช้ภาษีและกฎระเบียบทางการค้า

การทำธุรกิจกับประเทศลาว นักลงทุนต้องเรียนรู้มาตรการทางการค้าที่รัฐบาลลาวได้ออกมาประกาศหรือกำหนดเกี่ยวกับการนำเข้าและส่งออกซึ่งสินค้า หน่วยงานที่ดูแล กำกับ และออกมาตรการหรือนโยบายดังกล่าว คือ กระทรวงอุตสาหกรรมและการค้า

มาตรการทางการค้าที่สำคัญ ได้แก่

- (1) สินค้าห้ามนำเข้า ซึ่งมี 8 รายการด้วยกัน คือ
 - (1.1) ปืน และ อาวุธสงคราม
 - (1.2) เมล็ดฝิ่น กัญชา โคเคน และส่วนประกอบ
 - (1.3) เครื่องมือहाปลาแบบดับศูนย์
 - (1.4) เครื่องจักรดีเซลใช้แล้ว
 - (1.5) ตู้เย็น ตู้แช่
 - (1.6) สินค้าใช้แล้ว (เครื่องใช้ไฟฟ้า อุปกรณ์ตกแต่งบ้าน เครื่องเคลือบ แก้ว โลหะเคลือบ เป็นต้น)
 - (1.7) ผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์
 - (1.8) สารเคมีอันตราย
- (2) สินค้าที่ห้ามส่งออกมีทั้งหมด 4 รายการ ฝิ่นและกัญชา ปืนและอาวุธ ไม้ซุง และวัตถุโบราณ
- (3) สำหรับสินค้าที่ต้องขออนุญาตนำเข้ามี 18 รายการ และอนุญาตส่งออกอีก 9 รายการ
- (4) ระเบียบขั้นตอนด้านเอกสารการนำเข้า-ส่งออก

ภาพรวมของนโยบายต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม¹⁸

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศลาวเป็นอย่างมาก เนื่องจากการจ้างแรงงานมากถึงร้อยละ 83 ของทั้งประเทศรวมกัน และสร้างผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศสูงถึงร้อยละ 9 ดังนั้นตามแผนการพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 6 ประเทศลาวได้ตรากฎหมายส่งเสริมและมาตรการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยกฎหมายฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและยกระดับมาตรฐานการครองชีพของประชาชน เพื่อสร้างรากฐานแก่การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน ซึ่งกฎหมายฉบับนี้ได้มุ่งเน้นที่จะดำเนินการดังต่อไปนี้

- (1) สร้างและดำเนินการให้มีสภาพแวดล้อมทางด้านบริหารและข้อกำหนด
- (2) เสริมสร้างการแข่งขันทางธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- (3) ขยายตลาดทั้งในและต่างประเทศ
- (4) เสริมสร้างโอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินทุน
- (5) สนับสนุนและผลักดันให้มีเงื่อนไขที่เอื้อต่อการก่อตั้งหน่วยทางธุรกิจ และ
- (6) สนับสนุนแนวความคิดทางธุรกิจในสังคม

นอกจากนั้น ประเทศลาวยังมีการแก้ไขกฎหมาย และข้อกำหนดต่างๆ เช่นกฎหมายส่งเสริมการลงทุน กฎหมายองค์กรธุรกิจ รวมถึงมีนโยบายสนับสนุนทางการเงินให้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอีกด้วย อีกทั้งตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 7 ประเทศลาวยังได้มีแผนการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 2011 - 2015 บรรลุไว้ด้วย ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินนโยบายซึ่งกฎหมายฉบับนี้ได้บัญญัติเอาไว้ด้วย อีกทั้งมีการก่อตั้งสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (The Small and Medium Enterprise Promotion and Development Office) ขึ้นมาเพื่อดำเนินนโยบายเพื่อวิสาหกิจเหล่านี้อีกด้วย

¹⁸The ASEAN Secretariat, Directory of Outstanding ASEAN SMEs 2011, page 38 – 40. Retrieved 23rd September 2012 from <http://www.aseansec.org/publications/Directory%20of%20Outstanding%20ASEAN%20SMEs%202011.pdf>

2.5 สหพันธรัฐมาเลเซีย

ประเทศมาเลเซียตั้งอยู่ในเขตเส้นศูนย์สูตร ประกอบด้วยดินแดน 2 ส่วน คือ มาเลเซียตะวันตกและมาเลเซียตะวันออก มีพื้นที่อาณาเขตติดต่อกับ ประเทศบรูไน อินโดนีเซีย และไทย

ประเทศมาเลเซียมีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ เช่น ดีบุก ปิโตรเลียม ไม้สัก ทองแดง เหล็ก ก๊าซธรรมชาติ หินแร่ เป็นต้น

ประชากรส่วนใหญ่ของมาเลเซียมีเชื้อชาติ มาเลย์เป็นส่วนใหญ่ รองลงมาคือ จีน ชนพื้นเมือง อินเดีย ตามลำดับ

ภาษาราชการคือ Bahasa Melayu หรือภาษามลายู อังกฤษ จีน และมีการใช้ภาษาไทย ในบางพื้นที่

ภาพรวมของระบบการปกครองและระบบกฎหมาย

ระบบการปกครองของประเทศมาเลเซีย คือ ระบอบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ประกอบด้วยสองสภาคือ วุฒิสภา และสภาผู้แทนราษฎร คล้ายกับระบอบการปกครองของประเทศไทย

ประเทศมาเลเซียแบ่งส่วนการบริหารออกเป็น 13 รัฐ ได้แก่ Johor Kedah Kelantan Melaka Negeri Pehang Perak Perlis Pulau Pinang Sabah Sarawak Selangor และ Terengganu และเขตสหพันธรัฐ ประกอบด้วย Kuala Lumpur Labuan และ Putrajaya

ในภาพรวม ระบบกฎหมายของประเทศมาเลเซียมีรากฐานมาจากกฎหมายจารีตประเพณีของประเทศอังกฤษ และได้ถูกผสมผสานกับกฎหมายอิสลาม กฎหมายจารีตประเพณีท้องถิ่น

และคำพิพากษาของศาลสูง¹⁹ ซึ่งกฎหมายของประเทศมาเลเซีย นั้น มีที่มาจากทั้งกฎหมายลายลักษณ์อักษรและกฎหมายที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร กล่าวคือ ในส่วนที่เป็นกฎหมายที่เป็นลายลักษณ์อักษร นั้น ได้แก่ รัฐธรรมนูญของรัฐ รัฐธรรมนูญของมลรัฐ และกฎหมายของฝ่ายนิติบัญญัติ ส่วนกฎหมายที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษรนั้น ได้แก่ กฎหมายจารีตประเพณีของประเทศอังกฤษ คำพิพากษาของศาลสูง จารีตประเพณีท้องถิ่น และกฎหมายอิสลาม²⁰

ภาพรวมของระบบทางเศรษฐกิจและการลงทุน

ในบรรดาระบบสมาชิกอาเซียนทั้งหมด มาเลเซียเป็นประเทศหนึ่ง ที่พรรคการเมืองและรัฐบาลประกาศ “วิสัยทัศน์” และเริ่มทำตามที่ประกาศจนกระทั่งใกล้ถึงเวลาบรรลุเป้าหมายแห่งวิสัยทัศน์แล้ว

ในปี ค.ศ. 1991 อดีตนายกรัฐมนตรี ดร.มหาเธร์ โมฮัมหมัด ผู้นำพรรคองค์การสหมาเลย์แห่งชาติ (United Malay National Organization-UMNO) “ประกาศวิสัยทัศน์ 2020” หรือ “Vision 2020” (ภาษามาเลย์ใช้คำว่า “Wawasan 2020”) เริ่มที่แผนพัฒนาประเทศฉบับที่ 6 ในปี ค.ศ. 1991 โดยกำหนดอนาคตประเทศมาเลเซียไว้ว่า “มาเลเซียจะต้องเป็นประเทศพัฒนาแล้วให้ได้ในปี 2020”

“วิสัยทัศน์ 2020”²¹ ของมาเลเซีย ประกาศไว้ดังนี้

(1) มาเลเซียจะเป็นประเทศพัฒนาอุตสาหกรรมที่พึ่งพาตนเองได้ภายในปี ค.ศ. 2020 พัฒนาภาพรวมของประเทศ ทุกส่วนของวิถีชีวิตพลเมือง ตั้งแต่เรื่องความเจริญมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ ความสุขสมบูรณ์ในสังคม ประชาชนมีการศึกษาในคุณภาพระดับโลก การเมืองมีความมั่นคง และประเทศชาติประชาชนดำเนินชีวิตอย่างมีดุลยภาพทางจิตใจ

(2) เพื่อให้บรรลุเป้าหมายแห่ง “วิสัยทัศน์ 2020” รัฐบาลมาเลเซียทุกรัฐบาลจะต้องทำงานต่อเนื่อง 30 ปี ให้ได้ตามเป้าหมาย ดังนี้

(2.1) อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจร้อยละ 7 ต่อปี (ตามค่าจริง) ทุกปีตลอด 30 ปี จากปี ค.ศ. 1990 - 2020

¹⁹ Index Mundi, “Malaysia Legal System.” Retrieved September 30th 2012 from http://www.indexmundi.com/malaysia/legal_system.html.

²⁰ Stamford Online, “Sources of Malaysian Law.” Retrieved September 30th 2012 from <http://www.stamfordonline.com.my/courses/dmc/mcg603/mcg%20603%20week%203%20&%204.pdf>.

²¹ Vision 2020 Fact Sheet

(2.2) เศรษฐกิจจะเข้มแข็งขึ้นเป็นแปดเท่า จากปี ค.ศ.1990 ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (Gross Domestic Products – GDP) เท่ากับ 115,000 ล้านริงกิต - เมื่อถึงปี 2020 GDPจะต้องเพิ่มเป็น 920,000 ล้านริงกิต (คิดตามค่าเงินในปี ค.ศ.1990)

เมื่อนายกรัฐมนตรี ดร.มหาเธร์ โมฮัมหมัด ประกาศวิสัยทัศน์ 2020 แล้วก็กำหนดยุทธศาสตร์เป็นแนวทางปฏิบัติ 9 ประการ (the Nine Strategic Challenges) คือ

(1) สร้างสังคมมาเลเซียให้หลอมรวมเชื้อชาติเผ่าพันธุ์ที่หลากหลายเป็นหนึ่งเผ่าพันธุ์ เรียกว่าเผ่าพันธุ์มาเลเซีย (Malaysian Race) (แทนที่จะแยกกันอยู่เป็นเผ่าพันธุ์ มาเลย์ จีน อินเดีย ฯลฯ อย่างที่เคยเป็นมาและยังเป็นอยู่ในปี ค.ศ. 1990)

(2) สร้างสังคมมาเลเซียที่เป็นอิสระเสรีในเชิงความรู้สึกนึกคิดหรือ “จิตวิทยา” เป็นสังคมที่พัฒนาแล้วอย่างมีความมั่นคง

(3) สร้างสม เสริมส่ง และ คุ่มครองสังคมประชาธิปไตยที่มีวุฒิภาวะ เป็นสังคมประชาธิปไตยที่เจริญแล้ว

(4) สถาปนาสังคมที่เปี่ยมด้วยศีลธรรมและจริยธรรมอย่างสมบูรณ์

(5) สร้างสังคมที่มีอุดมการณ์เสรีนิยมและอดทนต่อกันอย่างมีวุฒิภาวะ

(6) สร้างสังคมที่มีฐานความคิดเป็นวิทยาศาสตร์และคิดอย่างก้าวหน้า

(7) สร้างสังคมที่ห่วงใยเอื้ออาทรต่อกันและกันอย่างสมบูรณ์

(8) สร้างหลักประกันให้มีความยุติธรรมในสังคมทางด้านเศรษฐกิจ เป็นสังคมที่มีการจัดการกระจายความมั่งคั่งของชาติให้ทั่วถึงและเป็นธรรม

(9) สร้างสังคมที่มั่งคั่งอุดมสมบูรณ์ด้วยระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขันกันอย่างสมบูรณ์ เป็นระบบเศรษฐกิจที่มีพลวัตสูงมีความยืดหยุ่นและมีความตื่นตัวคึกคักตลอดเวลา

การทำงานตามวิสัยทัศน์ 2020 ที่ประกาศไป 20 ปีก่อนหน้านี้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องโดยนายกรัฐมนตรีที่บริหารประเทศต่อมาอีกสองท่าน คือนายกรัฐมนตรีอาหมัด บาดาวิ ที่เพิ่งพ้นจากตำแหน่งไปเมื่อปี ค.ศ. 2009 และนายกรัฐมนตรี นาจิบ ราซัค คนปัจจุบัน ณ วันนี้ รัฐบาลมาเลเซียยังคงมุ่งสู่เป้าหมายตามวิสัยทัศน์ 2020 เช่นเดิม โดยพยายามปรับการปฏิบัติงานให้ได้ตามแผน

ท่ามกลางปัญหาอุปสรรคต่างๆที่ผ่านพบโดยไม่คาดคิดในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะปัญหาวิกฤติการเงินโลกในช่วงปี ค.ศ. 2007-2010

ปี ค.ศ. 2020 หรืออีกเพียง 10 ปี เท่านั้น มาเลเซียก็จะเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม และจะนับเป็นประเทศที่สองในอาเซียน ต่อจากสิงคโปร์ ที่จะได้ชื่อว่าเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว

นอกจากนโยบายวิสัยทัศน์ 2020 มาเลเซียยังได้วางนโยบายแห่งชาติอีก คือ นโยบายวิสัยทัศน์แห่งชาติ หรือ National Vision Policy: NVP ซึ่งมีการสร้างเป้าหมายในการสร้างมาเลเซียให้เป็น “ประเทศที่มีความยืดหยุ่นคงทนและมีความสามารถในการแข่งขัน (Resilient and Competitive Nation)” โดยมีสาระสำคัญ คือ ลดความสำคัญของการลงทุนที่ทำให้เกิดการเจริญเติบโตที่ไม่ยั่งยืนและไม่มีประสิทธิภาพลง และให้ความสำคัญต่อประเด็นใหม่คือ การเติบโตที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของประสิทธิภาพการผลิตโดยรวม (Total factor productivity) โดยจะเน้นการลงทุนที่มีการค้นคว้าและวิจัยและเทคโนโลยีสูง ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจบนฐานความรู้ (Knowledge-based economy) กระตุ้นและเพิ่มพลวัตของภาคการเกษตร การผลิต และการบริการโดยใช้ความรู้และเทคโนโลยี

ภายหลังการเข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีมาเลเซียของดาโต๊ะ ศรี นาจิบ ราซัค ได้ใช้นโยบาย New Economic Model: NEM กำหนดมาตรการและพัฒนากิจการด้านเศรษฐกิจที่สำคัญของมาเลเซีย โดยให้ความสำคัญอันดับแรกต่อการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจเฉพาะหน้าของมาเลเซีย จากสภาวะถดถอยของเศรษฐกิจโลก และสร้างความเจริญรุ่งเรืองให้แก่มาเลเซียในระยะยาว โดยมีการแก้ไขปรับปรุงกฎระเบียบต่างๆ เพื่อให้พัฒนาประเทศได้ตามศักยภาพที่แท้จริง การเปิดเสรีภาคบริการ และการเปิดเสรีภาคการเงินและการธนาคาร นอกจากนี้ นายกรัฐมนตรีมีแนวคิดที่จะยกระดับเศรษฐกิจของมาเลเซียไปสู่ระดับ High Income โดยลดการพึ่งพาภาคอุตสาหกรรมและทรัพยากรธรรมชาติในภาคการบริการและการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน (Productivity) มากกว่าการเพิ่มระยะเวลาทำงาน

การเปิดเสรีภาคบริการโดยยกเลิกข้อบังคับที่ต้องมีชาวภูมิบุตรถือครองหุ้นร้อยละ 30 ถือเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปนโยบาย NEM ที่ดำเนินการให้สอดคล้องกับกรอบความตกลงด้านการค้า

บริการ²² ASEAN Framework on Services: AFAS ซึ่งจะมีการเปิดเสรีภายในปี พ.ศ. 2558 และเป็น การกระตุ้นให้เกิดการลงทุนจากต่างชาติ

ในแง่ความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทยกับมาเลเซีย มาเลเซียเป็นคู่ค้าอันดับ 1 ของไทยในภูมิภาคอาเซียน และเป็นคู่ค้าอันดับ 4 ของไทยในโลก ทั้งนี้ ไทยเป็นฝ่ายเสียดุลการค้า²³

สินค้าที่ไทยส่งออกไปมาเลเซีย ได้แก่ ยางพารา เครื่องคอมพิวเตอร์ รถยนต์ น้ำมัน สำเร็จรูป แผงวงจรไฟฟ้า เคมีภัณฑ์ เป็นต้น ส่วนสินค้าที่มาเลเซียส่งออกมาไทย ได้แก่ น้ำมันดิบ เครื่องคอมพิวเตอร์ เคมีภัณฑ์ เครื่องจักรไฟฟ้า แผงวงจรไฟฟ้า เป็นต้น จะเห็นได้ว่า สินค้าส่งออก หรือนำเข้าระหว่างไทยและมาเลเซีย เป็นประเภทที่คล้ายกันมาก เนื่องจากการนโยบายการสนับสนุน ของรัฐในโครงการต่าง ๆ และสิทธิประโยชน์ค่อนข้างใกล้เคียงกัน อีกทั้งความมีทักษะของแรงงานก็อยู่ ในระดับที่ใกล้เคียงกัน และสินค้าประเภทน้ำมันดิบ เป็นสินค้าที่ทำให้ไทยขาดดุลการค้ามาเลเซีย

อุตสาหกรรมที่ไทยไปลงทุนในมาเลเซีย ได้แก่ สินค้าเกษตรและอาหาร โดยเฉพาะสินค้า ฮาลาล ร้านอาหาร การท่องเที่ยว การก่อสร้าง กระดาษ เป็นต้น

ปัจจัยสนับสนุนที่ทำให้การค้าระหว่างไทยกับมาเลเซียมีมูลค่าสูงเนื่องจาก สิทธิทางภาษี ที่ได้จากการลดกำแพงภาษีสินค้า ภายใต้ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน จึงทำให้การค้าไทยและ มาเลเซียขยายตัวอย่างต่อเนื่อง

อย่างไรก็ดี ประเทศที่เข้ามาลงทุนในมาเลเซียอย่างต่อเนื่องและมากตามลำดับ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา เนเธอร์แลนด์ เกาหลีใต้ และญี่ปุ่น ซึ่งเป็นการลงทุนในภาคอุตสาหกรรม ภาคบริการ บริการทางการเงิน และสาขา น้ำมัน ก๊าซและเหมืองแร่ตามลำดับ

โดยทั่วไป มาเลเซียยังต้องการการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากนักลงทุนต่างชาติ แรงงาน มีฝีมือ แต่รัฐบาลจะอนุมัติ ให้มาลงทุนเฉพาะโครงการที่ใช้เงินลงทุนสูง และเป็นการลงทุนในเขต พัฒนาเศรษฐกิจเท่านั้น รัฐบาลมาเลเซียยังคงซึ่งไว้ซึ่งอำนาจในการอนุมัติการลงทุนจากต่างชาติไว้ค่อนข้างสูง (Capital Intensive) เนื่องจากต้องการลดการพึ่งพาเศรษฐกิจภายนอก โดยเฉพาะจาก สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป ทั้งนี้ ภายใต้แผนงานการพัฒนาประเทศมาเลเซีย ปี พ.ศ. 2551-2563 รัฐบาลมาเลเซียได้กำหนดสาขาเศรษฐกิจหลักแห่งชาติ 12 สาขา (National Key Economic Areas: NKEAs) ซึ่งจะเป็นสาขานำในการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ได้แก่ น้ำมัน ก๊าซ และพลังงาน น้ำมันและ

²² สำนักอาเซียน กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

²³ สำนักอาเซียน กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

ปาล์ม บริการทางการเงิน ทองเที่ยว บริการทางธุรกิจ อิเล็กทรอนิกส์ คำส่งและคำปลีก การศึกษา บริการสุขภาพ สื่อสารโทรคมนาคมและโครงสร้างพื้นฐาน เกษตร และ Greater Kuala Lumpur (การลงทุนในเขตพัฒนาการทางเศรษฐกิจ)

สำหรับการเปิดตลาดให้ต่างชาติเข้ามาลงทุน รัฐบาลมาเลเซียได้ประกาศอนุญาตให้ต่างชาติเข้ามาลงทุนได้ร้อยละ 100 ในสาขาบริการย่อย 27 สาขา ครอบคลุมบริการด้านการท่องเที่ยว สุขภาพ เทคโนโลยี สารสนเทศ และขนส่ง รวมถึงการลงทุนในศูนย์กระจายสินค้าระดับภูมิภาค ศูนย์จัดซื้อสินค้าระหว่างประเทศ และการทำธุรกิจเหมืองแร่ ขณะเดียวกัน รัฐบาลได้ผ่อนคลายข้อกำหนดการถือหุ้นของต่างชาติและเงื่อนไขด้านการส่งออกในการลงทุนด้านการผลิตอีกด้วย

สำหรับแผนแม่บทด้านอุตสาหกรรมของมาเลเซีย ฉบับที่ 3 ปี พ.ศ. 2549-2563 มาเลเซียได้กำหนดสาขาย่อย 12 สาขา เพื่อการพัฒนาและการส่งเสริม ได้แก่ อิเล็กทรอนิกส์ ปิโตรเคมี เกษษกรรม เครื่องมือแพทย์ สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ขนส่ง เครื่องจักรและอุปกรณ์ โลหะ ผลิตภัณฑ์ไม้ ยาง และผลิตภัณฑ์จากยาง ผลิตภัณฑ์น้ำมันปาล์ม และอาหารแปรรูป ภายใต้แผนแม่บทดังกล่าว มีการคาดการณ์ถึงอัตราการขยายตัวของแต่ละสาขาอีกด้วย

ด้านตลาดทุน รัฐบาลมาเลเซียมีความก้าวหน้าการเปิดเสรีตลาดทุนและได้กำหนดเป้าหมายให้มาเลเซียเป็นศูนย์กลางของโลกด้านการเงิน อิสลาม เมื่อต้นปี พ.ศ. 2552 มาเลเซียได้ประกาศผ่อนคลายข้อจำกัดการถือหุ้นของต่างชาติในธุรกิจประกันภัยท้องถิ่น ธนาคารอิสลาม และธุรกิจขายประกัน และเมื่อปลายปี พ.ศ. 2552 หน่วยงานกำกับดูแลด้านการเงินมาเลเซีย ได้ออกใบอนุญาตการทำธุรกิจธนาคารพาณิชย์ให้แก่ธนาคารเพื่อการพาณิชย์และอุตสาหกรรมของจีน ซึ่งเป็นธนาคารไทยพาณิชย์ที่ใหญ่ที่สุดของจีน และในช่วงต้นปี พ.ศ. 2553 มาเลเซียก็ได้ออกใบอนุญาตอีกฉบับให้แก่ธนาคารที่จัดตั้งใหม่โดยมีผู้ถือหุ้นเป็นธนาคารพาณิชย์อินเดีย 3 แห่ง รวมถึงการออกใบอนุญาตให้แก่ธนาคารสัญชาติอินโดนีเซีย ฝรั่งเศส และญี่ปุ่นในปีเดียวกันนั้นอีกด้วย

นอกจากนี้ มาเลเซียยังเปิดให้นักลงทุนต่างชาติถือหุ้นได้ร้อยละ 100 ในธุรกิจนายหน้าซื้อขายสินทรัพย์ในตลาดล่วงหน้า (Future brokerage firms) ผู้จัดการกองทุนบริหารสินทรัพย์ในตลาดล่วงหน้า (Future fund managers) และผู้ให้คำปรึกษาการซื้อขายในตลาดล่วงหน้า (Futures trading advisers) โดยการออกใบอนุญาตให้ใหม่ หรือโดยการถือหุ้นในธุรกิจที่ดำเนินการอยู่แล้ว ขณะเดียวกันต่างชาติยังสามารถถือหุ้นได้ร้อยละ 100 ในบริษัทบริหารจัดการกองทุน (Fund management companies) โดยมีเงื่อนไขว่าต้องให้บริการแก่นักลงทุนต่างชาติเท่านั้น แต่หากบริษัทต้องการให้บริการแก่ทั้งนักลงทุนทั้งในและนอกประเทศ ต่างชาติจะถูกจำกัดให้ถือหุ้นได้ไม่เกิน

ร้อยละ 70 ทั้งนี้ รัฐบาลมาเลเซีย ยืนยันที่จะเปิดเสรีทางการเงินต่อไป ควบคู่ไปกับการปฏิรูปตลาดทุน เพื่อสนับสนุนเสถียรภาพทางการเงินในประเทศ

คณะกรรมการกำกับดูแลตลาดหลักทรัพย์ของมาเลเซียได้เริ่มใช้แผนแม่บทว่าด้วยการพัฒนาตลาดทุนฉบับที่ 2 (Capital Market Master ปี 2554-2653) โดยมียุทธศาสตร์หลัก คือ ความจำเป็นในการเพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพของตลาดทุนเพื่อตอบสนองความต้องการด้านการลงทุน และเพื่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การปรับปรุงประสิทธิภาพการให้บริการด้านการออมเงิน การเพิ่มสภาพคล่องของตลาดรอง การสร้างช่องทางการลงทุนใหม่ๆ รวมทั้งการเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์และโครงสร้างพื้นฐานด้านข้อมูลสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการก้าวเข้าสู่ระบบอิเล็กทรอนิกส์

อย่างไรก็ตาม รัฐบาลมาเลเซียยังคงรักษาเขตแดนการถือหุ้นของต่างชาติในสาขาอื่นๆ โดยเฉพาะสาขาบริการซึ่งยังมีข้อจำกัดเข้มงวด เช่น คำสั่งและปลีก และการกระจายสินค้า โดยรัฐบาลได้ออกประกาศกฎระเบียบเพื่อควบคุมกิจการของต่างชาติ หลังจากมีการไหลทะลักของการลงทุนจากต่างชาติในสาขาดังกล่าว เช่น คาร์ฟู จากฝรั่งเศส และแม็คโคร จากเนเธอร์แลนด์ ทำให้เกิดผลกระทบต่อผู้ประกอบการรายย่อยภายในประเทศ ตัวอย่างของกฎระเบียบดังกล่าว เช่นการห้ามจัดตั้ง Hypermarket ในพื้นที่รอบเขตที่พักอาศัยและศูนย์กลางเมือง และอนุญาตให้จัดตั้ง Hypermarket ได้เพียง 1 แห่ง ต่อพื้นที่ที่ประชากรพักอาศัยอยู่ 350,000 คน อีกทั้งร้านค้าต้องสำรองพื้นที่บนชั้นวางสินค้าอย่างน้อยร้อยละ 30 สำหรับสินค้าที่ผลิตโดยผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมที่เป็นชาวภูมิบุตร (หรือชาวมาเลเซียเชื้อสายมาเลย์) ขณะเดียวกันร้านค้าต้องมีสัดส่วนยอดขายสินค้าชาวภูมิบุตร อย่างน้อยร้อยละ 30 ของยอดขายรวม

สำหรับธุรกิจการกระจายสินค้า กำหนดว่า บริษัทต่างชาติทุกแห่งต้องจ้างผู้จัดการที่เป็นชาวภูมิบุตร และการว่าจ้างทุกระดับต้องสอดคล้องกับสัดส่วนด้านเชื้อชาติของประชากรมาเลเซียในแต่ละพื้นที่

การรักษาเขตแดนการถือหุ้นของคนต่างชาติ ยังคงมีไปถึงการใช้ท่าอากาศยานและท่าเรือท้องถิ่นสำหรับการส่งออกและการนำเข้าสินค้า และให้ใช้บริการด้านกฎหมายและวิชาชีพอื่นที่เป็นชาวท้องถิ่น

สำหรับการลงทุนในอุตสาหกรรมการผลิตที่สำคัญ เช่น ยานยนต์ รัฐบาลมาเลเซียได้มีการแก้ไขนโยบายยานยนต์แห่งชาติ (National Automotive Policy: NAP) โดยเปิดให้ต่างชาติเข้ามาถือหุ้นได้ร้อยละ 100 ในกิจการด้านการผลิตสินค้ายานยนต์บางชนิด

มาตรการทางภาษี

มาเลเซียเป็นประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับ 3 ของประเทศสมาชิกอาเซียน รองจากอินโดนีเซีย และไทย มาเลเซียมีรายได้หลักจากการเก็บภาษีเช่นกัน ดังนั้น นโยบายของรัฐ ก็คือการเพิ่มรายได้จากการเก็บภาษี สำหรับปี พ.ศ. 2553 นั้น สรรพากรของมาเลเซีย (Inland Revenue Board) ได้เน้นหนักไปที่การปรับปรุงระบบการตรวจสอบภาษี และการเพิ่มเจ้าหน้าที่ ตรวจสอบภาษี ในขณะที่เดียวกันก็พยายามลดภาษีเงินได้บางประเภทลง เพื่อเป็นการดึงดูดนักลงทุน อย่างไรก็ตาม ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 คาดว่ามาเลเซียจะ เพิ่มอัตราภาษีสำหรับภาษีเงินได้จากการ ขายอสังหาริมทรัพย์ หรือ Real Property Gains Tax (RPGT) และอากรแสตมป์สำหรับการซื้อที่อยู่อาศัย ซึ่งน่าจะมีผลกระทบมากสำหรับผู้ที่เป็นผู้ที่ซื้อบ้านหลังแรก

ตารางที่ 2.5 ภาษีในประเทศมาเลเซียสรุปโดยสังเขปได้ ดังนี้

ประเภทของภาษีที่เรียกเก็บ	อัตรา
1. ภาษีเงินได้นิติบุคคล	อัตราร้อยละ 25 (อัตราปกติ) อัตราร้อยละ 38 (ธุรกิจน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ) อัตราร้อยละ 20 ถึง 25 (ธุรกิจที่ทุนจดทะเบียนไม่ถึง 2.5 ล้านบาท)
2. ภาษีการขาย	อัตราร้อยละ 10 (ร้อยละ 0 สำหรับส่งออก)
3. ภาษีบริการ	อัตราร้อยละ 6
4. ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย	อัตราร้อยละ 5 ถึง 15
5. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	อัตราก้าวหน้าร้อยละ 0 ถึง 26
6. ภาษีที่ดิน	ขึ้นอยู่กับที่ตั้ง
7. ภาษีเงินได้จากการขายอสังหาริมทรัพย์	อัตราร้อยละ 0 ถึง 10
8. อากรแสตมป์	อัตราก้าวหน้าและขึ้นอยู่กับชนิดของตราสาร
9. อากรขาเข้า	ลดลงเหลือ 0
10. ภาษีอื่นๆ	มีการเรียกเก็บ ภาษีอื่นเช่น ภาษีท้องถิ่น

มาตรการที่มีใช้ภาษีและกฎระเบียบทางการค้า

ประเทศมาเลเซียมีการออกมาตรการทางการค้าที่มีใช้ภาษีเช่นเดียวกับประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น เช่นการจำกัดปริมาณนำเข้า การกำหนดโควตา การอุดหนุน มาตรการการห้ามนำเข้าสินค้าบางประเภท (เช่น สินค้าที่เกี่ยวกับความเชื่อทางศาสนา ความมั่นคง สุขภาพ และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น) การขอใบอนุญาตนำเข้า มาตรฐานและข้อกำหนดทางเทคนิค การออกไปรับรองฮาลาล กฎระเบียบด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช

การจัดทำความตกลงการค้ากับนานาประเทศ

มาเลเซียมีความสัมพันธ์ทางการค้าอันดีกับหลายประเทศด้วยกันทั้งในภูมิภาคเดียวกันและต่างภูมิภาค เช่น

- (1) มาเลเซีย – ปากีสถาน
- (2) มาเลเซีย – ออสเตรเลีย
- (3) มาเลเซีย – นิวซีแลนด์
- (4) มาเลเซีย – สหรัฐฯ
- (5) ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจโดยเฉพาะการค้าและการลงทุนมาเลเซีย – สหรัฐฯ (MALAYSIA – US TRADE AND INVESTMENT FRAMEWORK AGREEMENT: TIFTA)
- (6) มาเลเซีย – ญี่ปุ่น
- (7) มาเลเซีย – จีน
- (8) มาเลเซีย – เกาหลี
- (9) มาเลเซีย – ตุรกี
- (10) มาเลเซีย – สมาชิก OIC (Trade Preferential System Organization of Islamic Conference: TPS-OIC)

(11) Developing Eight (D-8) Preferential Tariff Arrangement (D-8 PTA)

(12) มาเลเซีย – EU (The Malaysia-European Union (EU) Free Trade Agreement (MEUFTA) and Partnership and Cooperation Agreement (PCA))

ภาพรวมของนโยบายต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม²⁴

การพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศมาเลเซียดำเนินการอยู่บนพื้นฐานหลัก 3 ประการ คือ

(1) เสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับโครงสร้างพื้นฐาน ทั้งทางกายภาพ การบริหารข้อมูล และการปฏิบัติการ โดยการออกข้อกำหนดและออกกฎหมาย หรือแก้ไขเพิ่มเติมแนวปฏิบัติ มาตรฐาน การออกใบอนุญาต และแรงจูงใจทางการเงิน เพื่อกำหนดแนวทางของกิจกรรมและการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและธุรกิจรายใหม่

(2) เพิ่มประสิทธิภาพและขีดความสามารถของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งนโยบายหรือโครงการที่จะเพิ่มความรู้ ความชำนาญและความสามารถของวิสาหกิจและลูกจ้างเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการพัฒนาและแข่งขัน ได้แก่ การพัฒนาธุรกิจรายใหม่ การพัฒนาทรัพยากรบุคคล การบริการให้คำปรึกษา การส่งเสริมเทคโนโลยี การพัฒนาสินค้า การตลาดและการส่งเสริมการขายต่าง ๆ

(3) ส่งเสริมความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

²⁴The ASEAN Secretariat, Directory of Outstanding ASEAN SMEs 2011, page 42 – 43. Retrieved September 23rd 2012 from <http://www.aseansec.org/publications/Directory%20of%20Outstanding%20ASEAN%20SMEs%202011.pdf>

2.6 สหภาพพม่า

ประเทศพม่าตั้งอยู่ตอนบนสุดของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศไทย ทิศเหนือและทิศตะวันออกเฉียงเหนือติดกับจีน ทิศตะวันออกติดกับ สปป.ลาวและไทย ทิศใต้ติดกับทะเลอันดามัน ทิศตะวันตกและทิศตะวันตกเฉียงเหนือติดกับอินเดีย บังกลาเทศ และอ่าวเบงกอล

นอกจากทำเลที่ตั้งที่นับว่าเป็นจุดยุทธศาสตร์แล้ว เนื่องจากมีอาณาเขตติดกับจีนและอินเดีย มหาอำนาจทางเศรษฐกิจที่มีการเติบโตอย่างรวดเร็วและก้าวกระโดด พม่ายังอุดมไปด้วยก๊าซธรรมชาติ น้ำมันดิบ ไม้ซุง ดีบุก สังกะสี ทองแดง ทังสแตน ตะกั่ว หินปูน ถ่านหิน หินอ่อน พลังน้ำ

เมืองสำคัญในพม่า ได้แก่

- (1) ย่างกุ้ง เมืองหลวงเก่า เมืองศูนย์กลางการคมนาคม และศูนย์กลางการค้าในการกระจายสินค้าไปสู่ภาคต่างๆ ของประเทศ โดยมีแม่น้ำย่างกุ้งเป็นแม่น้ำสำคัญในการขนถ่ายสินค้า
- (2) มัณฑะเลย์ เมืองหลวงเก่าและศูนย์กลางธุรกิจการค้าในประเทศทางตอนบน
- (3) เมียวดี เมืองเศรษฐกิจชายแดนกับไทย ตรงข้าม อ.แม่สอด จ.ตาก
- (4) ท่าซี้เหล็ก เมืองเศรษฐกิจ ชายแดนกับไทย ตรงข้ามอ. แม่สาย จ. เชียงราย
- (5) เกาะสอง เมืองเศรษฐกิจชายแดนกับไทย ตรงข้าม จ.ระนอง
- (6) มูเซ เมืองเศรษฐกิจชายแดนกับจีน ตรงข้ามเมืองยู่ลี่
- (7) เมาะลำไย เมืองใหญ่อันดับสามของพม่า และศูนย์กลางการกระจายสินค้าไทยอยู่ในรัฐมอญ ห่างจาก อ.แม่สอด จ.ตาก
- (8) สิเรียม เมืองที่มีโรงกลั่นน้ำมันมาก
- (9) พุกาม ศูนย์กลางการท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงด้านทะเลเจดีย์

(10) อมรปุระ ศูนย์กลางการทอผ้าไหม

ประเทศพม่าใช้ภาษา พม่าร้อยละ 85 ร้อยละ 15 ใช้ภาษากะเหรี่ยง มอญ จีนกลาง ภาษาราชการ คือ ภาษาพม่า ภาษาที่ใช้ในการติดต่อธุรกิจ คือ ภาษาพม่าและภาษาอังกฤษ

ภาพรวมของระบบการปกครองและระบบกฎหมาย

ระบบการปกครองของประเทศพม่า คือปกครองด้วยระบบสาธารณรัฐ โดยมีประธานาธิบดี เป็นประมุข แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 7 รัฐ (States) สำหรับเขตที่ประชากรส่วนใหญ่เป็นชนกลุ่มน้อย และ 7 ภาค (Divisions) สำหรับเขตที่ประชากรส่วนใหญ่เป็นเชื้อสายพม่า

ภาค (Divisions)	รัฐ (States)
อิระวดี (ประชากรมากที่สุด)	ยะไข่
มาเกว	ฉิ่น
มณฑลทะเลย์	คะฉิ่น
พะโค หรือหงสาวดี	กะเหรี่ยง
สะกาย	คะยา
ตะนาวศรี	มอญ
ย่างกุ้ง	ฉาน (พื้นที่ใหญ่ที่สุด)

ในภาพรวมระบบกฎหมายของประเทศพม่าเป็นระบบที่ผสมผสานกันระหว่างกฎหมายจารีตประเพณีท้องถิ่น กฎหมายจารีตประเพณีของประเทศอังกฤษที่บัญญัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษร กฎหมายที่เกิดจากคำพิพากษาของศาลในประเทศ และกฎหมายลายลักษณ์อักษรฉบับก่อนๆ โดยก่อนหน้าที่ประเทศพม่าจะได้รับเอกราชนั้น ประเทศสหราชอาณาจักรได้วางรากฐานหลักการของกฎหมายลายลักษณ์อักษรและกฎหมายจารีตประเพณีของตนผ่านทางกฎหมายลายลักษณ์อักษรของประเทศอินเดีย²⁵ ซึ่งในปัจจุบันกฎหมายเหล่านี้ บางฉบับได้ถูกยกเลิก หรือได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมไปแล้ว แต่ยังคงมีอีกหลายฉบับที่ยังคงมีผลใช้บังคับอยู่ และยังไม่เคยได้รับการแก้ไขเพิ่มเติม

²⁵ Alec Christle, The Rule of Law and Commercial Litigation in Myanmar, Pacific Law & Policy Journal Association, Retrieved 22nd September 2012 from <http://digital.law.washington.edu/dspace-law/bitstream/handle/1773.1/777/10PacRimLPolyJ047.pdf?sequence=1> page 50.

เลยจนถึงปัจจุบัน เช่น ประมวลกฎหมายแพ่ง ประมวลกฎหมายอาญา กฎหมายว่าด้วยพยานหลักฐาน ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา²⁶ เป็นต้น

เช่นเดียวกับกฎหมายหลายๆ ฉบับ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของประเทศพม่าหลายๆ ฉบับก็ยังคงเป็นกฎหมายที่มีมาตั้งแต่ก่อนที่ประเทศพม่าจะได้รับเอกราช ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายเกี่ยวกับองค์กรธุรกิจ กฎหมายเกี่ยวกับการค้า และกฎหมายเกี่ยวกับเศรษฐกิจ กฎหมายเกี่ยวกับสัญญา เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1988 เพื่อส่งเสริมการลงทุนจากทั้งในประเทศและต่างประเทศ และพัฒนาระบบเศรษฐกิจแบบตลาด ประเทศพม่าได้ตรากฎหมายเกี่ยวกับการลงทุนออกมาหลายฉบับ ไม่ว่าจะเป็น กฎหมายว่าด้วยรัฐวิสาหกิจ กฎหมายว่าด้วยการลงทุนจากต่างประเทศ กฎหมายว่าด้วยการลงทุนโดยคนชาวพม่า²⁷ เป็นต้น

ภาพรวมของนโยบายทางเศรษฐกิจและภาคการลงทุน

จากการปฏิรูปการปกครองเป็นระบอบสาธารณรัฐ โดยมีประธานาธิบดีเป็นประมุข ภายหลังจากเลือกตั้งเมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2553 พรรคสหเอกภาพและการพัฒนา (USDP) ซึ่งได้รับเสียงสนับสนุนอย่างมาก และได้เป็นผู้จัดตั้งรัฐบาลใหม่ โดยทหารยังคงเป็นผู้นำประเทศอยู่ อย่างไรก็ตาม มีสัญญาณที่ดีจากรัฐบาลชุดนี้ เนื่องจากการแต่งตั้งรัฐมนตรีจากพลเรือนในบางตำแหน่ง

สายตาดูจากนานาประเทศที่จับตามองประเทศพม่าอยู่ ยังคงเห็นว่าประเทศพม่ายังคงเน้นเรื่องความมั่นคงของชาติด้านเศรษฐกิจ แม้ว่าจะมีการประชาสัมพันธ์ออกมาอย่างต่อเนื่องว่าประเทศพม่ากำลังเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจ อีกทั้งมีการ Privatization เปิดให้มีการลงทุนทั้งด้านการเกษตร อุตสาหกรรม โครงสร้างพื้นฐาน เช่น โครงการก่อสร้างท่าเรือน้ำลึกทวาย โครงการพัฒนาไฟฟ้าพลังน้ำกะฉิ่น เมืองเซเวลี ซึ่งจะเป็นเขื่อนขนาดใหญ่ 1 ใน 10 ของโลก²⁸

ภาคการลงทุน

หน่วยงานที่ดูแลการลงทุนจากต่างประเทศ

²⁶ NyoNyoThinn, *The Legal System in Myanmar and the Foreign Legal Assistance*, Law and Development Forum, page 397-398.

²⁷ *Ibid*, 398.

²⁸ สำนักอาเซียน กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

คณะรัฐมนตรีพม่าได้แต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนแห่งประเทศพม่า (Myanmar Investment Commission: MIC) ให้ทำหน้าที่พิจารณาอนุมัติโครงการลงทุนจากต่างชาติ โดยมีคณะกรรมการการลงทุนจากต่างประเทศ (The Union of Myanmar Foreign Investment Commission: FIC) เป็นผู้พิจารณาโครงการลงทุนในเบื้องต้น

รูปแบบการลงทุนที่ได้รับอนุญาตจากรัฐบาลพม่า มี 2 รูปแบบ คือ

- (1) การลงทุนที่ชาวต่างชาติถือหุ้นร้อยละ 100
- (2) การร่วมทุน แบ่งเป็น
 - (2.1) การร่วมลงทุนกับรัฐบาลพม่า นักลงทุนต่างชาติสามารถเจรจาขอร่วมลงทุนกับหน่วยงานต่างๆ ของรัฐบาลพม่าในสังกัดกระทรวงต่างๆ ได้มากกว่าร้อยละ 35 ของมูลค่าเงินลงทุนรวม โดยต้องทำโครงการยื่นเสนอต่อ FIC
 - (2.2) การร่วมลงทุนกับเอกชนพม่า นักลงทุนต่างชาติจะต้องลงทุนในสัดส่วนน้อยกว่าร้อยละ 35 เช่นเดียวกัน

นอกจากนี้ ยังอนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติเข้าไปลงทุนในลักษณะที่เป็น BOT (Build Operate and Transfer) ในธุรกิจโรงแรมและอสังหาริมทรัพย์ ส่วนการลงทุนที่เป็น PSC (Production Sharing Contract) อนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติเข้าไปลงทุนเฉพาะด้านการสำรวจและขุดเจาะทรัพยากรธรรมชาติออกมาใช้ประโยชน์เท่านั้น

เงินลงทุนขั้นต่ำของนักลงทุนต่างชาติ (Minimum Foreign Capital: MIC)

- (1) การลงทุนในภาคอุตสาหกรรม ต้องมีเงินทุนไม่ต่ำกว่า 500,000 ดอลลาร์สหรัฐ
- (2) การลงทุนในภาคบริการ ต้องมีเงินทุนไม่ต่ำกว่า 300,000 ดอลลาร์สหรัฐ

ทั้งนี้ ระยะเวลาในการลงทุน ขึ้นกับการพิจารณาของ MIC จากขนาดและมูลค่าโครงการลงทุนเป็นสำคัญ

สิทธิประโยชน์ด้านการลงทุน

เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2531 พม่าประกาศใช้กฎหมายส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ (The Union of Myanmar Foreign Investment Law) โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะสร้างภาพพจน์ที่ดีให้กับประเทศและดึงดูดนักลงทุนในพม่ามากขึ้น ทั้งนี้ ภายใต้กฎหมายส่งเสริมการลงทุน

ฉบับนี้ รัฐบาลพม่าได้ให้สิทธิประโยชน์และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ แก่นักลงทุนต่างชาติมากมาย อาทิ สิทธิประโยชน์ด้านภาษี การใช้ประโยชน์จากที่ดิน ภาษีสำหรับนักลงทุนต่างชาติในพม่า

สถานะการลงทุนจากต่างประเทศ

ตั้งแต่ประเทศพม่าเปิดประเทศในปี พ.ศ. 2531 จนถึงปี พ.ศ. 2553 คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนแห่งสหภาพพม่า (Myanmar Investment Commission: MIC) อนุมัติโครงการลงทุนจากต่างประเทศ มากกว่า 400 โครงการ ประเด็นที่น่าสนใจ คือ ประเทศที่มีมูลค่าเงินลงทุนสะสมในพม่ามากที่สุด คือ ประเทศไทย รองลงมา ได้แก่ สหราชอาณาจักร สิงคโปร์ และจีน ตามลำดับ ประเภทธุรกิจที่มีมูลค่าการลงทุนมากที่สุด คือ พลังงาน รองลงมา ได้แก่ การขุดเจาะน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ การขนส่ง และ อุตสาหกรรมการผลิต ตามลำดับ โดยในปัจจุบัน การลงทุนของไทยในประเทศพม่า ได้แก่ การลงทุนในสาขาพลังงาน (น้ำมันและก๊าซธรรมชาติ) ประมง อุตสาหกรรม โรงแรม และการท่องเที่ยว และการแปรรูปสินค้าเกษตรกรรม

ปัญหาและอุปสรรคด้านการลงทุน

ความไม่มั่นคงในด้านนโยบายและกฎระเบียบยังคงเป็นอุปสรรคสำคัญต่อนักลงทุนที่จะเข้าไปลงทุนในประเทศพม่า และนับว่าปัญหานี้สร้างความหนักใจให้กับนักลงทุนเป็นอย่างมาก เนื่องจากนักลงทุนไม่ได้รับข่าวสารเรื่องการปรับเปลี่ยนนโยบายและกฎระเบียบต่างๆ อย่างทั่วถึง ซึ่งกระทบกับภาวะการลงทุนบ่อยครั้งและชัดเจน

ระบบการเงินในประเทศพม่าค่อนข้างเข้มงวดมากกับธุรกรรมการเงินของบริษัทต่างชาติ เช่น ต้องการเปิดบัญชีกับธนาคารที่รัฐบาลกำหนดเท่านั้น การโอนเงินทุนและผลกำไรกลับประเทศ ต้องได้รับอนุญาตจากทางการพม่าก่อน ทำให้นักลงทุนไม่ได้รับความสะดวก อีกทั้งต้นทุนในการลงทุนค่อนข้างสูง เนื่องจากค่าใช้จ่ายในการดำเนินธุรกิจของต่างชาติในประเทศพม่าถูกกำหนดเป็นเงินดอลลาร์สหรัฐทั้งหมด

การได้รับความยอมรับและความช่วยเหลือจากนานาชาติประเทศสู่ประเทศพม่ามีการหยุดชะงักลง เนื่องจากการที่พม่าถูกคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจจากประเทศมหาอำนาจ โดยส่งผลให้ประเทศพม่าขาดแคลนเงินตราต่างประเทศอย่างหนัก และค่าเงินจ๊าตอ่อนตัวลง

ระบบโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ในด้านต่างๆ ไม่เพียงพอกับความต้องการของนักลงทุน โดยเฉพาะการคมนาคมขนส่ง การขาดแคลนเงินตราต่างประเทศทำให้รัฐบาลขาดงบประมาณในการก่อสร้างสิ่งสาธารณูปโภคต่างๆ ในบางครั้ง นักลงทุนไม่สามารถผลิตสินค้าได้ทันเนื่องจากปัญหาการขนส่งและการจ่ายพลังงานไฟฟ้าขาดแคลน

ระบบการดำเนินธุรกิจยังไม่ได้รับการพัฒนาและขาดทักษะ การร่วมทุนกับนักธุรกิจพม่าจึงมีปัญหา แรงงานพม่าก็คุ้นเคยกับการปกครองการจัดการแบบทหาร ไม่คุ้นเคยกับระบบทุนนิยม ต้นทุนที่ใช้การพัฒนาแรงงานและบุคลากรสำหรับนักลงทุนจึงสูงมาก

อย่างไรก็ดี โดยผลของการที่ประเทศกำลังจะเข้าเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประธานาธิบดีก็ได้ส่งสัญญาณการปฏิรูปและพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศพม่า ซึ่งได้รับการตอบรับและร่วมมือจากทั้งภาคประชาชน สถาบันต่างๆ สหภาพและรัฐบาลท้องถิ่นต่างๆ จากแต่ก่อนซึ่งการพูดเกี่ยวกับความสภาพทางเศรษฐกิจในที่สาธารณะโดยเจ้าพนักงานของรัฐแทบจะเป็นไปไม่ได้ แต่ในปัจจุบันทุกภาคส่วนของประเทศพม่ามีความตื่นตัวเป็นอย่างมากต่อสัญญาณการพัฒนาเศรษฐกิจในครั้งนี้²⁹

จากการศึกษาในภาพรวม ประเทศพม่าได้ออกมาตรการและแผนการต่างๆ จากความตื่นตัวในครั้งนี้³⁰

(1) แผนการปฏิรูประบบภาษีอากรให้มีความโปร่งใสและมีความน่าเชื่อถือ และกำจัดบรรพบุรุษนิติที่เอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

(2) ร่วมมือกับเอกชนเพื่อให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจในทุกภาคส่วน

(3) แปรรูปรัฐวิสาหกิจทั้งหมดภายใน 10 ปี

(4) ออกนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

(5) เน้นให้เห็นถึงความจำเป็นในการปฏิรูประบบภาษีอากรในส่วนที่เกี่ยวกับผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรม และได้เสนอให้ปฏิรูปฐานภาษี เพื่อ และเพื่อให้เกิดความโปร่งใสและความน่าเชื่อถือต่อระบบภาษีอากร

มาตรการด้านภาษี

ประเทศพม่าเป็นประเทศที่มีความขัดแย้งทางการเมืองมานาน การพัฒนาประเทศเป็นไปด้วยความยากลำบาก ดังนั้นจึงมีการจัดประเทศพม่าเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาขั้นต่ำ ประเทศพม่าได้

²⁹ San Thein, *Industrial Readjustment in Myanmar: Agro-industrial Preparedness for Integration with AEC*, Retrieved 22nd September 2012 from http://www.ide.go.jp/English/Publish/Download/Brc/pdf/07_chapter4.pdf, page 136.

³⁰ *Ibid*, 136-149.

มีระบบการจัดเก็บภาษีมาตั้งแต่เป็นประเทศอาณานิคมของอังกฤษ (ประมาณ 90 ปี มาแล้ว) พม่าเริ่มมีกฎหมายการเรียกเก็บภาษีบนกำไร และภาษีมูลค่าเพิ่มในปี 2519 แต่มิได้มีการจัดเก็บแบบเป็นรูปเป็นร่าง จนปี 2533 ได้มีการปฏิรูปกฎหมายภาษีครั้งใหญ่ซึ่งมีผลบังคับใช้มาจนปัจจุบัน โดยภาพรวมประเทศพม่ามีการจัดเก็บภาษีที่มีโครงสร้างไม่ซับซ้อน แต่อัตราที่เรียกเก็บนั้นค่อนข้างสูงกว่าประเทศสมาชิก

นโยบายภาษีของประเทศพม่า คือ การพัฒนาระบบภาษีให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ส่งเสริมการเก็บภาษีแบบเป็นธรรม และทำให้ระบบภาษีมีความเป็นสากลทัดเทียมประเทศเพื่อนบ้าน ปีภาษีของประเทศพม่าแตกต่างจากประเทศอื่นคือจะเริ่มต้น 1 เมษายน และสิ้นสุด 31 มีนาคมของทุกปี

ตารางที่ 2.6 อัตราภาษีในประเทศพม่าสรุปโดยสังเขปได้ดังนี้

ประเภทของภาษีที่เรียกเก็บ	อัตรา (ร้อยละ)
ภาษีเงินได้นิติบุคคล	30 (อัตราปกติ) ปัจจุบันลดเหลือ 25
ภาษีการค้า	0 - 200
ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย	2 - 20 (เงินปันผลไม่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่าย)
ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	3 - 50
อากรแสตมป์	อัตราก้าวหน้า
อากรขาเข้า	0 - 50

มาตรการที่มีใช้ภาษีและกฎระเบียบทางการค้า

ประเทศพม่าได้ออกมาตรการที่มีใช้ภาษี และกำหนดมาตรการและกฎระเบียบทางการค้ามากมายหลายรูปแบบ สำหรับการนำเข้าส่งออกสินค้า เช่น

- (1) มาตรการเก็บค่าธรรมเนียมเพิ่มเติมจากภาษีศุลกากรปกติ

(1.1) การส่งผ่านสินค้าไปสู่ประเทศที่สาม โดยใช้พม่าเป็นตัวกลาง ผู้ส่งออกจะเสียค่านายหน้า (Commission) ร้อยละ 5 ให้ผู้นำเข้าพม่า เสียร้อยละ 2.5 บวกเพิ่มร้อยละ 2.5 บวกเพิ่มร้อยละ 5 ให้กรมศุลกากรพม่า รวมเสียค่าธรรมเนียมเพิ่มเติมทั้งสิ้นร้อยละ 12.5

(1.2) ในกรณีที่ซื้อสินค้าเป็นราคา FOB ผู้นำเข้าจะต้องทำการประกันภัยสินค้ากับ Myanmar Insurance Company ใช้บริษัท Myanmar Five Star Line เป็นผู้ขนส่งสินค้าเท่านั้น ซึ่งผู้นำเข้าจะต้องจ่ายค่าธรรมเนียมนำเข้าสินค้า แต่สินค้านำเข้าบางประเภทก็อาจได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมการนำเข้า เช่น สินค้าที่นำเข้าโดยหน่วยงานรัฐ สินค้าที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน เป็นต้น

(2) การขอใบอนุญาตนำเข้า

ผู้นำเข้าสินค้าทุกชนิดเข้าไปในประเทศพม่า ต้องได้รับใบอนุญาตนำเข้าก่อนจึงจะสามารถนำเข้าได้ ในบางครั้งรัฐบาลก็ออกมาตรการไม่ออกใบอนุญาตนำเข้าให้ โดยไม่ประกาศให้ทราบล่วงหน้า เพื่อคุ้มครองสินค้าในประเทศที่ผลิตเองได้แล้ว มาตรการนี้ของพม่าถือได้ว่าไม่มีความโปร่งใส และถือเป็นการเลือกปฏิบัติขัดกับหลักการขององค์การการค้าโลก

(3) มาตรการห้ามนำเข้า

กระทรวงพาณิชย์ของพม่า ประกาศห้ามนำเข้าสินค้าในรูปแบบการค้าปกติผ่านทางจำนวน 15 รายการ คือ ผงชูรส น้ำหวานและเครื่องดื่ม ขนมปังกกรอบ หมากฝรั่ง ขนมหัก ขนมหเวเฟอร์ ช็อกโกแลต อาหารกระป๋อง เส้นหมี่และบะหมี่สำเร็จรูป เหล้า เบียร์ บุหรี่ ผลไม้สดทุกชนิด ผลิตภัณฑ์พลาสติกสำหรับใช้ในครัวเรือนและของใช้ส่วนตัวทุกชนิด และสินค้าที่ควบคุมการนำเข้าโดยกฎหมายอยู่แล้ว

อย่างไรก็ดี ปัจจุบันประเทศพม่าอนุญาตให้นำเข้าผลิตภัณฑ์พลาสติกสำหรับใช้ในครัวเรือนและของใช้ส่วนตัวทุกชนิด และผลไม้สด 7 ชนิดได้แล้ว ได้แก่ แอปเปิ้ล สาลี่ องุ่น เซอร์รี่ พุทรา ส้มและทุเรียน และในอนาคตพม่ากำลังพิจารณาออกประกาศยกเลิกมาตรการห้ามนำเข้าในสินค้าอื่นๆ ที่เหลือทั้งหมด ยกเว้น ผงชูรส และสินค้าที่ควบคุมการนำเข้าโดยกฎหมาย

(4) มาตรการห้ามส่งออก

กระทรวงพาณิชย์ประเทศพม่า ห้ามส่งสินค้าออกไปจำหน่ายต่างประเทศ คือ มาตรการห้ามสินค้าส่งออกในรูปแบบการค้าปกติทางทะเล 31 รายการ และมาตรการห้ามส่งออกในรูปแบบการค้าปกติผ่านทางชายแดน 32 รายการ โดยมาตรการนี้ รัฐบาลสั่งห้ามเอกชนส่งออกสินค้าที่อยู่

ภายใต้มาตรการดังกล่าว ยกเว้นรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจเท่านั้นที่สามารถส่งออกได้ สินค้าที่อยู่ใต้ มาตรการดังกล่าว ได้แก่ ข้าว น้ำตาล ถั่วลิสง น้ำมันถั่ว น้ำมันงา กากน้ำมัน เล็ดทานตะวัน ฝ้าย น้ำมันปิโตรเลียม อัญมณี ทองคำ ไข่มุก ตะกั่ว ดีบุก สังกะสี ถ่านหิน งามซัง หนังสัตว์ ยางพารา ไม้สัก วัตถุโบราณ เป็นต้น

(5) มาตรการอุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า ได้แก่

- (5.1) มาตรการการจำกัดมูลค่าสูงสุดที่อนุญาตให้นำเข้าได้ คือ ครั้งละไม่เกิน 100,000 เหรียญสหรัฐ
- (5.2) มาตรการการจำแนกสินค้านำเข้าออกเป็น 2 ประเภทหลัก คือ สินค้าที่จะเป็น และสินค้าฟุ่มเฟือย ซึ่งสินค้าทั้งสองประเภทนั้นมีกฎระเบียบในการขอ ใบอนุญาตนำเข้าแตกต่างกันไป

ภาพรวมการค้าไทยกับพม่า

พม่าเป็นคู่ค้าที่สำคัญกับไทยในอันดับที่ 19³¹ และอันดับ 6 ในกลุ่มอาเซียน รองจาก มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และเวียดนาม มูลค่าการค้าส่วนใหญ่เป็นมูลค่า การนำเข้า ก๊าซธรรมชาติจากประเทศของ ปตท. ซึ่งไทยเป็นฝ่ายได้ดุลการค้าพม่า

สินค้าที่ไทยส่งออกไปพม่า ได้แก่ น้ำมันสำเร็จรูป เครื่องจักรกล เครื่องดื่ม เหล็ก เหล็กกล้า รถยนต์ ปูนซีเมนต์ เคมีภัณฑ์ ผ้าผืน เครื่องสำอาง ผลิตภัณฑ์ข้าวสาลี เป็นต้น

สินค้านำเข้าจากพม่าได้แก่ ก๊าซธรรมชาติ ไม้ซุง ไม้แปรรูป เนื้อสัตว์สำหรับการบริโภค สินแร่โลหะ ผัก ผลไม้ เป็นต้น

สินค้าที่พม่าต้องการนำเข้าจากต่างประเทศ ส่วนใหญ่เป็นสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็น ต่อการครองชีพ เนื่องจากพม่าไม่สามารถผลิตได้เพียงพอต่อความต้องการในประเทศ ดังนั้น จึงเป็น โอกาสดีที่นักลงทุนไทยอาจหาช่องทางเพิ่มการส่งออกสินค้าอุปโภคบริโภคเข้าประเทศพม่าให้มากขึ้น ได้ และอาจจะใช้ประเทศพม่าเพื่อเป็นช่องทางกระจายสินค้าต่อไปที่จีนและอินเดีย สำหรับสินค้าทุน เพื่อใช้ในการพัฒนาภาคเกษตรกรรมและระบบโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ ประเทศพม่าต้องการ การนำเข้าสินค้าดังกล่าว เนื่องจากประเทศพม่ายังขาดแคลนระบบสาธารณูปโภคที่สำคัญ จึงจำเป็นต้องนำเข้าสินค้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาและการใช้งานในหมวดนี้มาก

³¹ สำนักอาเซียน กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

รูปแบบการชำระเงิน

รูปแบบการชำระเงิน มีหลายรูปแบบ ดังนี้

(1) การชำระค่าสินค้านอกระบบ หรือเรียกว่า โปยก๊วน เนื่องจากระบบเงินตราในประเทศพม่ายังไม่เป็นมาตรฐานสากล

(2) การชำระค่าสินค้าด้วยเงินสดสกุลบาทและจ๊าด เป็นที่นิยมรองลงมาจากการชำระสินค้าแบบโปยก๊วน

(3) การชำระสินค้าด้วยวิธีการโอนเงินผ่านธนาคาร และการชำระค่าสินค้าด้วยวิธีการเปิด L/C ซึ่งการทำธุรกรรมการค้าต่างประเทศจะต้องติดต่อผ่านธนาคาร The Myanmar Foreign Trade Bank (MFTB) เท่านั้น

ข้อตกลงทางการค้ากับนานาประเทศ

ประเทศพม่าเข้าร่วมเป็นสมาชิก GMS เมื่อปี พ.ศ. 2535 และสมาชิก ASEAN เมื่อปี พ.ศ.2540 สมาชิก BIMSTEC ในปี พ.ศ. 2540 และ สมาชิก WTO ในปี 2538

ประเทศพม่าได้จัดทำข้อตกลงทางการค้ากับ ASEAN และ BIMSTEC สำหรับพันธกรณีภายใต้ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน โดยต้องลดภาษีสินค้าให้เหลือร้อยละ 0 และ ลดเลิกมาตรการที่มีใช้ภาษีให้หมดไป ภายในปี พ.ศ. 2558

ภาพรวมของนโยบายต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจสังคม และการเมือง ของประเทศพม่าเป็นอย่างมาก อีกทั้งยังช่วยสร้างงานให้กับประชากร ดังนั้นการพัฒนาอย่างยั่งยืนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นอย่างมาก เพื่อให้เป็นแหล่งการจ้างแรงงาน การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ สร้างรายได้ และส่งเสริมการลงทุนทั้งในมุมมองของเศรษฐกิจมหภาคและเศรษฐกิจจุลภาค อีกทั้งด้วยความที่กลุ่มประเทศสมาชิก ASEAN กำลังจะรวมตัวกันเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี ค.ศ. 2015 ซึ่งเป็นตัวกระตุ้นให้ประเทศสหภาพพม่าจำเป็นต้องเร่งพัฒนาเศรษฐกิจภาคอุตสาหกรรมควบคู่ไปกับภาคเกษตรกรรม ดังนั้นประเทศพม่าจึงให้

ความสำคัญเป็นพิเศษต่อการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรวมทั้งช่วยส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีอยู่ให้กลายเป็นวิสาหกิจที่มีขนาดใหญ่ขึ้น³²

ในการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมดังกล่าว ประเทศพม่าได้ใช้มาตรการต่างๆ หลายมาตรการ ไม่ว่าจะเป็น

- (1) การจัดหา ปรับเปลี่ยน ให้คำแนะนำ และคุ้มครองการมีพลังงานใช้อย่างเพียงพอ วัตถุประสงค์ความรู้ทางเทคนิค เทคโนโลยีและเครื่องจักรสำหรับการผลิต³³
- (2) ผลักดัน ยกระดับ และดูแลวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการผลิตสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่มมากขึ้นจากการใช้วัตถุดิบภายในประเทศ³⁴
- (3) ให้ความช่วยเหลือทางการเงินทั้งการสนับสนุนโดยรัฐบาลและผ่านทางธนาคาร โดยให้กู้ยืมเงินทุนในอัตราดอกเบี้ยต่ำ³⁵
- (4) ให้ผลประโยชน์ทางภาษี ทั้งการลดอัตราภาษีเงินได้ ยกเว้นการจัดเก็บภาษี³⁶
- (5) ให้ข้อมูลข่าวสาร การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาแรงงาน³⁷
- (6) สนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่อยู่ในภาคอุตสาหกรรม ในด้านองค์ความรู้ทางเทคโนโลยี เครื่องจักร³⁸
- (7) สนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมขึ้นสู่เวทีโลก³⁹

³² Small and Medium Enterprise Development Policies in Myanmar, Small and Medium Enterprise, Retrieved 22nd September 2012 from <http://www.aseansec.org/documents/SME%20Development%20Policies%20in%204%20ASEAN%20Countries%20-%20Myanmar.pdf>, page 4-11.

³³ *Ibid*, p. 4-9.

³⁴ *Ibid*, p. 4-10.

³⁵ ข้อมูลในวันที่ 1 กันยายน 2011 ธนาคารกลางแห่งประเทศไทยได้ลดเพดานอัตราดอกเบี้ยเงินกู้จากร้อยละ 17 เหลือร้อยละ 15

³⁶ Small and Medium Enterprise Development Policies in Myanmar, Small and Medium Enterprise, Retrieved 22nd September 2012 from <http://www.aseansec.org/documents/SME%20Development%20Policies%20in%204%20ASEAN%20Countries%20-%20Myanmar.pdf>, p. 4-13.

³⁷ Small and Medium Enterprise Development Policies in Myanmar, Small and Medium Enterprise, Retrieved 22nd September 2012 from <http://www.aseansec.org/documents/SME%20Development%20Policies%20in%204%20ASEAN%20Countries%20-%20Myanmar.pdf>, p. 4-15.

³⁸ Small and Medium Enterprise Development Policies in Myanmar, Small and Medium Enterprise, Retrieved 22nd September 2012 from <http://www.aseansec.org/documents/SME%20Development%20Policies%20in%204%20ASEAN%20Countries%20-%20Myanmar.pdf>, p. 4-16.

อย่างไรก็ตาม นโยบายและแผนการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศพม่าตั้งที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ในทางปฏิบัติแล้ว ยังไม่มีความชัดเจนเพียงพอที่จะสามารถทำให้เกิดการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้อย่างเป็นรูปธรรม⁴⁰ อันเนื่องมาจากความไม่พร้อมในด้านต่างๆ ของประเทศพม่า ตัวอย่างเช่น ในการให้ความช่วยเหลือทางการเงินนั้น รัฐบาลของประเทศพม่าเองไม่มีเงินทุนเพียงพอที่จะนำมาสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จึงจำเป็นต้องให้ธนาคารเข้ามาเป็นผู้ให้สินเชื่อ โดยรัฐบาลช่วยเหลือได้เพียงให้ธนาคารกลางแห่งประเทศพม่าประกาศลดเพดานอัตราดอกเบี้ยเงินกู้เท่านั้น เป็นต้น

2.7 สาธารณรัฐฟิลิปปินส์

ประเทศฟิลิปปินส์ตั้งอยู่ในมหาสมุทรแปซิฟิก ทิศเหนือมีอาณาเขตติดทะเลลูซอน ทิศใต้ติดทะเลมินดาเนา ทิศตะวันออก ติดมหาสมุทรแปซิฟิก ทิศตะวันตกติดทะเลจีนใต้

ประชากรที่อาศัยอยู่มีเชื้อชาติหลากหลาย คือ ตากาลอก Cebunano Ilocano Bisaya Hiligaynon Ilonggo Bikol Waray และอื่นๆ

ภาษาราชการคือ ภาษาอังกฤษ และภาษาตากาลอก ส่วนภาษาอื่นที่ใช้นั้นมากคือ สเปน จีนฮกเกี้ยน จีนแต้จิ๋ว อินโดนีเซีย ปญจาบ เกาหลี และอาหรับ

ฟิลิปปินส์เป็นชาติเดียวในเอเชีย ที่ได้รับอิทธิพลจากตะวันตกมากที่สุด และประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาคริสต์

³⁹Small and Medium Enterprise Development Policies in Myanmar, Small and Medium Enterprise, Retrieved 22nd September 2012 from <http://www.aseansec.org/documents/SME%20Development%20Policies%20in%204%20ASEAN%20Countries%20-%20Myanmar.pdf>, p. 4-17.

⁴⁰Small and Medium Enterprise Development Policies in Myanmar, Small and Medium Enterprise, Retrieved 22nd September 2012 from <http://www.aseansec.org/documents/SME%20Development%20Policies%20in%204%20ASEAN%20Countries%20-%20Myanmar.pdf>, p. 4-9.

ภาพรวมของระบบการปกครองและระบบกฎหมาย⁴¹

ระบบการปกครองของฟิลิปปินส์ คือ ระบอบประชาธิปไตยตามแบบสหรัฐอเมริกา โดยมีประธานาธิบดีเป็นประมุขและเป็นหัวหน้าคณะผู้บริหารประเทศ

ประธานาธิบดีคนปัจจุบันคือ นายเบนนิโย ไวมอน นอย นอย อากวีโน ซึ่งเข้ารับตำแหน่งเมื่อเดือนมิถุนายน ปี 2553

ในภาพรวม ระบบกฎหมายของประเทศฟิลิปปินส์มีรูปแบบที่ผสมผสานกันระหว่างระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร กฎหมายจารีตประเพณี (Anglo - American) กฎหมายอิสลาม และกฎหมายจารีตประเพณีท้องถิ่น มีที่มาของกฎหมายมาจาก รัฐธรรมนูญ กฎหมายของฝ่ายนิติบัญญัติ คำพิพากษาของศาล และรวมถึงกฎหมายอิสลาม

ปี พ.ศ. 2553 เป็นปีของการเปลี่ยนโฉมทางการเมืองของฟิลิปปินส์ เนื่องจากชัยชนะในการเลือกตั้งของพรรค Liberty Party (LP) โดยชาวฟิลิปปินส์มองว่าเป็นพลังแห่งความหวังทางการเมือง ในสภาวะที่ประชาชนเสื่อมศรัทธาอย่างมากกับการบริหารงานของอดีตนายกรัฐมนตรีอาร์โร โย นโยบายสำคัญของรัฐบาลชุดใหม่คือ การเสริมสร้างอุดมการณ์ประชาธิปไตย เน้นความโปร่งใส หลักธรรมาภิบาล และปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน

ภาพรวมของระบบทางเศรษฐกิจและการลงทุน⁴²

แรงขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจของฟิลิปปินส์ คือ การบริโภคในประเทศ การขยายตัวการส่งออกและการลงทุน รวมถึงการใช้จ่ายของรัฐบาล เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นในภูมิภาค ฟิลิปปินส์ได้รับผลกระทบน้อยจากการที่เศรษฐกิจโลกชะลอตัว ในช่วงปี 2551-2552 เนื่องจากมีการลงทุนจำกัดในสินทรัพย์ระหว่างประเทศที่มีปัญหา มีการพึ่งพาการส่งออกน้อยกว่า มีการบริโภคในประเทศค่อนข้างยืดหยุ่น

ในปัจจุบัน รัฐบาลมีนโยบายแก้ไขขาดดุลงบประมาณ เน้นการสร้างวินัยทางการคลัง โดยวิธีการบริหารแบบสมดุล (Zero Budgeting Policy) และมีการเสนอกฎหมายความรับผิดชอบ

⁴¹ Milagros Santos-Ong, "Philippine Legal Research," 2012. Retrieved September 30th 2012 from http://www.nyulawglobal.org/globalex/philippines1.htm#_4._Legal_System.

⁴² 2011 – 2016 Philippine Development Plan. Retrieved September 30th 2012 from <http://devplan.neda.gov.ph/about-the-plan.php>.

ทางการคลัง เพื่อใช้เป็นกลไกในการควบคุมการพิจารณาอนุมัติ เฉพาะโครงการที่สามารถระบุแหล่งที่มาของเงินทุนได้เท่านั้น รวมทั้งเสริมสร้างความร่วมมือ ระหว่างภาครัฐและเอกชน (Public Private Partnership: PPP) เพื่อระดมทุนในการปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของประเทศ และเสริมสร้างบรรยากาศการลงทุนในฟิลิปปินส์ โดยการอำนวยความสะดวก และลดขั้นตอนการดำเนินธุรกิจให้มีความสะดวกรวดเร็วขึ้น ทั้งในส่วนกลางและท้องถิ่น

รัฐบาลยังให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมการลงทุน โดยสนับสนุนการสร้างกลไกความเป็นหุ้นส่วนระหว่างภาครัฐและเอกชน และถือเป็นส่วนสำคัญของการดำเนินนโยบายการทูตเชิงเศรษฐกิจ นอกจากนี้ รัฐบาลยังส่งเสริมให้ต่างชาติเข้ามาลงทุนสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน เช่น การก่อสร้างรถไฟฟ้า ท่าอากาศยาน และพลังงาน

รัฐบาลปัจจุบันยังให้ความสำคัญต่อการเร่งรัดพัฒนาภาคเกษตรกรรม โดยเฉพาะการเพิ่มผลผลิตข้าว โดยเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2553 รัฐบาลได้ประกาศแผนแม่บทเพื่อเพิ่มผลผลิตข้าวให้เพียงพอต่อการบริโภคและลดการนำเข้าข้าว โดยมีเป้าหมายจะลดการนำเข้าข้าวให้ได้อย่างเร็วที่สุดภายในปี 2556 เนื่องจากที่ผ่านมาฟิลิปปินส์ต้องเสียเงินตราเป็นจำนวนมากในการนำเข้าข้าว

การนำเข้าข้าวของฟิลิปปินส์ยังคงผูกขาดโดยสำนักงานอาหารแห่งชาติ (National Feed Agency) กระทรวงเกษตร ซึ่งเป็นองค์กรเดียวที่กำหนดปริมาณการนำเข้าข้าวในแต่ละปี

ประเทศฟิลิปปินส์มีแผนการพัฒนาสำหรับปี พ.ศ. 2554-2559 โดยมีมาตรการดังต่อไปนี้

- (1) การพัฒนาเศรษฐกิจที่เติบโตอย่างรวดเร็วและยั่งยืน
- (2) สร้างความเท่าเทียมในการเข้าถึงโอกาสในการพัฒนาทั้งในทางภูมิศาสตร์และทางสภาพสังคมและเศรษฐกิจ ทั้งในด้านการศึกษา สาธารณสุข การเข้าถึงแหล่งเงินทุน โครงสร้างพื้นฐาน และที่ดิน และการบริหารราชการที่มีคุณภาพ เป็นต้น
- (3) มีมาตรการช่วยเหลือสำหรับภาคส่วนซึ่งยังไม่สามารถปรับตัวเข้ากับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจได้ โดยการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสทั้งที่เป็นคนยากจน และที่ได้รับความเสียหายจากภัยธรรมชาติ

มาตรการด้านภาษี

ฟิลิปปินส์เป็นอีกประเทศหนึ่งในกลุ่มสมาชิกที่มีงบประมาณขาดดุล ซึ่งรัฐมีรายได้หลักจากการเก็บภาษี ภายใต้นโยบายของผู้นำคนล่าสุด ได้ประกาศที่จะลดการขาดดุลของประเทศโดยเน้นหนักไปในเรื่องของการเก็บภาษีให้ได้มากขึ้น โดยการพัฒนาระบบการจัดเก็บให้ดีขึ้น มากกว่าการออกกฎหมายภาษีหรือนโยบายภาษีใหม่ๆ ทั้งนี้เพราะเชื่อว่าหน่วยงานจัดเก็บภาษีในปัจจุบันยังไม่มีประสิทธิภาพดีพอ อัตราภาษีที่ฟิลิปปินส์เรียกเก็บในปัจจุบันค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับประเทศในกลุ่มสมาชิก

ตารางที่ 2.7 อัตราภาษีในประเทศฟิลิปปินส์สรุปโดยสังเขปได้ดังนี้

ประเภทของภาษีที่เรียกเก็บ	อัตรา (ร้อยละ)
ภาษีเงินได้นิติบุคคล	30 (อัตราปกติ)
ภาษีมูลค่าเพิ่ม	12
ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย	ขึ้นอยู่กับประเภทของรายได้
ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	5 – 32 (อัตราก้าวหน้า)
ภาษีสวัสดิการพนักงาน (Fringe benefit tax)	32 (คำนวณแบบภาษีนายจ้างออกให้)
ภาษีสรรพสามิต	พิกัดอัตราตามราคา
ภาษีการค้า (Percentage Tax)	1 - 30 (กรณีไม่ได้เป็นผู้ประกอบการภาษีมูลค่าเพิ่ม)
อากรแสตมป์	แตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับชนิดของตราสาร
อากรขาเข้า	0 - 120
ภาษีอื่นๆ	มีการเรียกเก็บ ภาษีอื่นเช่น ภาษีเงินได้จากการขาย อสังหาริมทรัพย์ และภาษีท้องถิ่น

มาตรการที่มีใช้ภาษีและกฎระเบียบทางการค้า

มาตรการที่มีใช้ภาษีและเป็นอุปสรรคทางการค้าที่สำคัญ ได้แก่ การอนุญาตนำเข้า มาตรการห้ามนำเข้า มาตรการการตอบโต้การทุ่มตลาด มาตรการการปกป้อง และมาตรการสุขอนามัยพืชและสัตว์

ความตกลงทางการค้ากับนานาประเทศ

ปัจจุบันฟิลิปปินส์ได้จัดทำความตกลงการค้าเสรีกับหลายประเทศด้วยกัน จำนวนทั้งสิ้น 11 ฉบับ โดย ได้ทำการลงนามและมีผลใช้บังคับแล้ว 7 ฉบับ และอีก 4 ฉบับกำลังอยู่ในระหว่างการเจรจาหรืออยู่ระหว่างการศึกษาความเป็นไปได้ดังนี้

ความตกลงการค้าเสรีที่ได้ทำการลงนามและมีผลใช้บังคับแล้ว

- (1) ASEAN FREE TRADE AREA (ลงนามและมีผลใช้บังคับแล้ว)
- (2) ASEAN-KOREA FREE TRADE AREA (ลงนามและมีผลใช้บังคับแล้ว)
- (3) ASEAN-CHINA FREE TRADE AREA (ลงนามและมีผลใช้บังคับแล้ว)
- (4) ASEAN-AUSTRALIA-NEW ZEALAND FREE TRADE AREA (ลงนามและมีผลใช้บังคับแล้ว)
- (5) ASEAN-INDIA FREE TRADE AREA (ลงนามและมีผลใช้บังคับแล้ว)
- (6) ASEAN-JAPAN FREE TRADE AREA (ลงนามและมีผลใช้บังคับแล้ว)
- (7) JAPAN-PHILLIPNES ECONOMIC PARTNERSHIP AGREEMENT (ลงนามและมีผลใช้บังคับแล้ว)

ความตกลงการค้าเสรีที่อยู่ในระหว่างการเจรจาหรืออยู่ระหว่างการศึกษาความเป็นไปได้

- (1) ASEAN-EU FREE TRADE AREA (อยู่ระหว่างการเจรจา)
- (2) EAST ASIA FREE TRADE AREA (อยู่ระหว่างการศึกษา)
- (3) PAKISTAN-PHILIPPINES FREE TRADE AGREEMENT (อยู่ระหว่างการศึกษา)

(4) UNITED STATES-PHILLIPINES FREE TRADE AGREEMENT (อยู่ระหว่างการศึกษา)

ภาพรวมของนโยบายต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม⁴³

แม้วิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และขนาดเล็กของประเทศฟิลิปปินส์จะถือว่าเป็นส่วนสำคัญต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศฟิลิปปินส์ โดยมีจำนวนถึงร้อยละ 99.6 ของหน่วยธุรกิจของทั้งประเทศ แต่ระดับการเติบโตของวิสาหกิจเหล่านี้กลับไม่เพียงพอที่จะเป็นตัวขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจได้

Republic Act No. 6977 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย Republic Act No. 8289 และ Republic Act No. 9501 ตามลำดับ เป็นกฎหมายที่กำหนดมาตรการในการส่งเสริม พัฒนา และให้ความช่วยเหลือแก่วิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และขนาดเล็กของประเทศฟิลิปปินส์ ซึ่งกฎหมายฉบับนี้ประกอบด้วย 3 หมวดหลักๆ คือ กฎซึ่งว่าด้วยขั้นตอนการดำเนินการและสิ่งจำเป็นพื้นฐาน การมีส่วนร่วมของภาคเอกชนในโครงการหรือนโยบาย และการประสานความร่วมมือของภาครัฐในการพัฒนาภาควิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และขนาดเล็ก นอกจากนี้กฎหมายฉบับนี้ยังได้ก่อตั้ง Small Business Guarantee and Finance Corporation และกำหนดให้สถาบันการเงินต้องกันส่วนเงินกู้ร้อยละ 8 ของตนให้แก่วิสาหกิจขนาดย่อม และร้อยละ 2 ให้แก่วิสาหกิจขนาดกลาง

ภายหลังจากที่ถูกแก้ไขเพิ่มเติมโดย Republic Act 9501 กฎหมายฉบับนี้ยังได้กำหนดแผนการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และขนาดเล็ก โดยการส่งเสริม สนับสนุน เสริมความแข็งแกร่ง และกระตุ้นการเจริญเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และขนาดเล็กในทุกภาคการผลิต เพื่อเพิ่มมูลค่าเพิ่มรวมภาคการผลิต และเพิ่มการจ้างแรงงาน โดยการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางธุรกิจสำหรับวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และขนาดเล็กเพิ่มการเข้าถึงแหล่งทุน ส่งเสริมการเข้าถึงตลาดใหม่ๆ ขยายและเพิ่มขีดความสามารถในการผลิต

⁴³The ASEAN Secretariat, Directory of Outstanding ASEAN SMEs 2011, page 50 – 51. Retrieved September 23rd 2012 from <http://www.aseansec.org/publications/Directory%20of%20Outstanding%20ASEAN%20SMEs%202011.pdf>.

2.8 สาธารณรัฐสิงคโปร์

ประเทศสิงคโปร์ตั้งอยู่บนทำเลยุทธศาสตร์ โดยเป็นศูนย์กลางการคมนาคมทางเรือของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประกอบด้วยเกาะใหญ่ 1 เกาะ และเกาะขนาดเล็ก 62 เกาะ ทิศเหนือมีพื้นที่ติดมาเลเซีย ทิศตะวันออก ติดทะเลจีนใต้ ทิศตะวันตก ติดมาเลเซีย และช่องแคบมะละกา และทิศใต้ ติดช่องแคบมะละกา

ประชากร

ประเทศสิงคโปร์มีจำนวนประชากรประมาณ 4.6 ล้านคน ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาทางการ โดยมีการใช้ภาษาทั้งหมด 4 ภาษา ภาษามาลเลย์ จีนกลาง ทมิฬ และอังกฤษ

ภาพรวมของการปกครองและระบบกฎหมาย

ในภาพรวม ประเทศสิงคโปร์ใช้ระบบกฎหมายจารีตประเพณี ซึ่งถูกวางรากฐานเอาไว้โดยประเทศอังกฤษ ส่งผลให้กฎหมายบางเรื่องที่ใช้บังคับอยู่ ได้รับอิทธิพลมาจากแนวความคิดของกฎหมายจารีตประเพณีของอังกฤษ เช่น สัญญา ละเมิด เป็นต้น⁴⁴ อย่างไรก็ตาม ระบบกฎหมายของประเทศสิงคโปร์ไม่ได้ยึดติดกับหลักกฎหมายตามกฎหมายจารีตประเพณีของประเทศอังกฤษแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น เพื่อเป็นการพัฒนาระบบกฎหมายของตนให้ดียิ่งขึ้น และยิ่งไปกว่านั้น ในการพิจารณาคดีของศาลของประเทศสิงคโปร์ ในปัจจุบันศาลพยายามที่จะแยกตัวเองออกจากแนวคิดทางกฎหมายของประเทศอังกฤษ โดยการไม่นำคำพิพากษาของศาลของประเทศอังกฤษมาเป็นแนวทางในการพิจารณาคดี⁴⁵

⁴⁴The Singapore Legal System, Retrieved 23rd September 2012 from <http://www.singaporelaw.sg/content/LegalSyst.html#Section3>.

⁴⁵Ibid.

กฎหมายของประเทศสิงคโปร์มีที่มาจาก 4 แหล่ง⁴⁶ ได้แก่

(1) รัฐธรรมนูญ เป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐ ซึ่งวางหลักการพื้นฐานเกี่ยวกับกฎหมาย และหลักการแบ่งแยกอำนาจของรัฐ เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร และฝ่ายตุลาการ

(2) กฎหมายของฝ่ายนิติบัญญัติ เป็นกฎหมายที่ตราโดยรัฐสภาของประเทศสิงคโปร์ ทั้งนี้รวมถึงกฎหมายที่ใช้บังคับมาก่อนที่ประเทศสิงคโปร์จะได้รับเอกราช ซึ่งในปัจจุบันกฎหมายส่วนเหล่านี้ส่วนใหญ่ได้ถูกแก้ไขปรับปรุง และเปลี่ยนให้เป็นกฎหมายของฝ่ายนิติบัญญัติ⁴⁷

(3) กฎหมายลำดับรอง เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นโดยเพื่อกำหนดรายละเอียดต่าง ๆ ตามที่กฎหมายของฝ่ายนิติบัญญัติได้บัญญัติไว้แล้ว เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามเนื่องจากกฎหมายลำดับรองเป็นกฎหมายที่อาศัยอำนาจของกฎหมายของฝ่ายนิติบัญญัติ ดังนั้นกฎหมายลำดับรองต้องไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายของฝ่ายนิติบัญญัติซึ่งเป็นกฎหมายแม่บท⁴⁸

(4) กฎหมายตามคำพิพากษาของศาล เป็นที่มาของกฎหมายที่สำคัญของประเทศสิงคโปร์ โดยถือว่าคำพิพากษาของศาลในอดีตก่อนเป็นกฎหมาย รวมถึงคำพิพากษาของศาลของประเทศอังกฤษในหลายๆ เรื่องที่กฎหมายอังกฤษยังมีอิทธิพลอยู่ หรือการตีความกฎหมายที่ประเทศสิงคโปร์รับมาใช้⁴⁹

นอกจากที่มาของกฎหมายทั้ง 4 แหล่งดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นแล้ว จารีตประเพณีท้องถิ่นก็ยังคงถือเป็นที่มาของกฎหมายของประเทศสิงคโปร์ได้ด้วย เนื่องจากประเทศสิงคโปร์รับกฎหมายของประเทศอังกฤษมาใช้เท่าที่จะไม่ก่อให้เกิดความอยุติธรรมและไม่เป็นการกดขี่ประชาชนชาวสิงคโปร์เท่านั้น ดังนั้น ในบางเรื่อง เช่นกฎหมายครอบครัวไม่ได้มีที่มาจากประเทศอังกฤษ แต่มีที่มาจากจารีตประเพณีท้องถิ่นของประเทศในแถบเดียวกัน คือ จีน มาเลเซีย รวมถึงอิทธิพลจากศาสนาฮินดูด้วย⁵⁰

สิงคโปร์มีรูปแบบการปกครองแบบสาธารณรัฐ (Parliamentary Republic) โดยมีประธานาธิบดีเป็นประมุข และนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร

⁴⁶ Ministry of Law, The Singapore Legal System, Retrieved 23rd September from <http://app2.mlaw.gov.sg/UsefulInfo/TheSingaporeLegalSystem/tabid/259/Default.aspx>.

⁴⁷ Leonard GOH ChoonHian, Legal System in ASEAN – Singapore, page 4. Retrieved 23rd September 2012 from http://www.aseanlawassociation.org/papers/sing_chp2.pdf.

⁴⁸ *Ibid*, page 4.

⁴⁹ *Ibid*, page 6.

⁵⁰ *Ibid*, page 7.

ภาพรวมของระบบทางเศรษฐกิจและการลงทุน

ในภาพรวมระบบเศรษฐกิจของประเทศสิงคโปร์ค่อนข้างมีความชัดเจน นั่นคือ การคงไว้ซึ่งความเป็นตลาดเสรี เป็นศูนย์กลางของธุรกิจโลก ทั้งด้านการค้า การลงทุน และการเงิน ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศสมาชิกของอาเซียนเอง หรือแม้ในระดับโลก ประเทศสิงคโปร์เป็นประเทศที่มีความแข็งแกร่งทางด้านเศรษฐกิจในลำดับต้นๆ

สิงคโปร์เป็นประเทศขนาดเล็ก มีข้อจำกัดด้านพื้นที่ในการพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจและด้านทรัพยากรธรรมชาติ รัฐบาลสิงคโปร์จึงให้ความสำคัญกับสาขาทางเศรษฐกิจในภาคการค้า บริการในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ โดยสนับสนุนและส่งเสริมการอำนวยความสะดวกทางการค้า การลงทุน การเงิน ระบบสาธารณสุขโรค และระบบการคมนาคมขนส่ง รวมทั้งมีท่าเรือน้ำลึกและระบบการบริหารจัดการที่รวดเร็ว ส่งผลให้สิงคโปร์เป็นศูนย์กลางการให้บริการในหลายสาขาของภูมิภาค โดยเฉพาะด้านการขนส่ง การท่องเที่ยว และการค้า นอกจากนี้ สิงคโปร์ยังเป็นศูนย์กลางทางการเงินของโลกด้วย

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศมาจากภาคบริการ ร้อยละ 72.8 และภาคอุตสาหกรรม ร้อยละ 27.2 โดยในภาคอุตสาหกรรมการผลิตนั้น ส่วนใหญ่อยู่ในสาขาเคมีภัณฑ์และอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลัก

ประเทศสิงคโปร์มียอดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศมากกว่ายอดการลงทุนของสิงคโปร์ในต่างประเทศ การลงทุนจากต่างประเทศที่เข้ามา เป็นการลงทุนด้านโรงงานผลิตและเครื่องมือ อุปกรณ์ ลงทุนในสาขาอิเล็กทรอนิกส์ จำนวนร้อยละ 48.9 และในสาขาเคมีภัณฑ์ จำนวนร้อยละ 28.4⁵¹ ประเทศที่เข้ามาลงทุนในสิงคโปร์มากที่สุดคือ อังกฤษ เนเธอร์แลนด์ สหรัฐฯ ญี่ปุ่น สวิตเซอร์แลนด์ กลุ่มประเทศอเมริกาใต้และหมู่เกาะแคริบเบียน อินเดีย และมาเลเซีย ประเทศสิงคโปร์มี The Economic Development Board (EDB) เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการส่งเสริมการลงทุนในสิงคโปร์

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนในสิงคโปร์ ได้แก่ กรมทะเบียนการค้าและธุรกิจ (Accounting & Corporate Regulatory Authority: ACRA) กระทรวงสิ่งแวดล้อม (Ministry of Environment – MOE) เพื่อขออนุญาตประกอบกิจการร้านอาหาร หรือภัตตาคาร

⁵¹ สำนักอาเซียน กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

สำหรับกิจการที่รัฐบาลควบคุมหรือกิจการที่ไม่อนุญาตให้ต่างชาติลงทุน ได้แก่ ธุรกิจด้านกฎหมาย การประกอบอาชีพทนายความ และ กิจการที่เกี่ยวข้องกับรัฐวิสาหกิจ

สิทธิประโยชน์การส่งเสริมการลงทุน ได้แก่

(1) Enterprise Investment Incentive Scheme สำหรับบริษัทที่มีทุนจดทะเบียนไม่ต่ำกว่า 10,000 เหรียญสิงคโปร์ และไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหุ้นและมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือบริการในรูปแบบใหม่ ซึ่งสามารถนำยอดขาดทุนมาสะสมลดหย่อนภาษีได้

(2) Tax Exemption for Start – Ups สำหรับนิติบุคคลที่จดทะเบียนในสิงคโปร์ และมีผู้ถือหุ้นไม่เกิน 20 ราย

(3) Licensed Warehouse Scheme สำหรับธุรกิจที่มีคลังสินค้าของตนเอง เพื่อเก็บสินค้าที่ต้องเสียภาษี GST โดยสามารถขอสิทธิประโยชน์ได้ที่กรมศุลกากรของสิงคโปร์ มีลักษณะเดียวกับคลังสินค้าทัณฑ์บนของกรมศุลกากรไทย

สินค้าส่วนใหญ่ที่ไทยส่งออกไปสิงคโปร์ ได้แก่ น้ำมันสำเร็จรูป แผงวงจรไฟฟ้า เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ ส่วนประกอบอากาศยานและอุปกรณ์ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ เคมีภัณฑ์ เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องปรับอากาศ น้ำมันดิบ เป็นต้น

สำหรับสินค้าที่ไทยนำเข้าจากสิงคโปร์ ได้แก่ เรือและสิ่งก่อสร้างลอยน้ำ เคมีภัณฑ์ เครื่องคอมพิวเตอร์ แผงวงจรไฟฟ้า น้ำมันสำเร็จรูป เครื่องจักรไฟฟ้า พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช กระจาดและผลิตภัณฑ์กระจาด เป็นต้น

ปัจจัยที่ทำให้สิงคโปร์มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วและมีมั่นคง

สิงคโปร์เป็นประเทศขนาดเล็ก แต่สามารถพัฒนาประเทศได้อย่างรวดเร็ว ปัจจัยที่ส่งเสริมสิงคโปร์มีพัฒนาการทางเศรษฐกิจได้อย่างรวดเร็วคือ

(1) สิงคโปร์มีตำแหน่งที่ตั้งยุทธศาสตร์ซึ่งเป็นศูนย์กลางการขนส่งทางเรือของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งทำให้ได้เปรียบทางการขนส่ง

(2) การให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรบุคคล

(3) การมีนโยบายทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมที่ชัดเจน มี Government Linked Companies (GLCs) ที่ช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจ

(4) การเชื่อมโยงประเทศกับการค้าของโลกด้วยการเปิดเสรีทางการค้ากับประเทศต่างๆ

การจัดตั้งบริษัท

กฎระเบียบด้านการลงทุนที่สำคัญ มีกฎหมาย 2 ฉบับ คือ กฎหมายบริษัท และ พระราชบัญญัติการจดทะเบียนธุรกิจ การลงทุนโดยการจัดตั้งบริษัท โดยนักลงทุนต่างชาติสามารถจดทะเบียนธุรกิจได้เกือบทุกสาขา ยกเว้นกิจการที่รัฐบาลควบคุม โดยการจัดทะเบียนบริษัทออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่

(1) บริษัทที่เป็นเจ้าของและดำเนินการเพียงบุคคลเดียว (Sole Proprietorships)

(2) บริษัทที่มีการร่วมทุนตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไปถึง 20 คน (Partnerships) โดยคนต่างชาติสามารถร่วมทุนกับคนสิงคโปร์ได้ ซึ่งต้องขอหนังสือรับรอง หรือ Approval in Principle สำหรับ Employment Pass จากกระทรวงแรงงานสิงคโปร์ เพื่อนำมาเป็นเอกสารประกอบการยื่นจดทะเบียนธุรกิจ

(3) Incorporated Companies เป็นบริษัทที่มีการร่วมทุนเกินกว่า 20 คน

(4) Foreign Companies เป็นบริษัทต่างชาติ 100%

การจัดตั้งธุรกิจของบริษัทต่างชาติในสิงคโปร์ แบ่งประเภทของการจดทะเบียนธุรกิจออกเป็น 3 รูปแบบ ดังนี้

(1) บริษัทจำกัด (Private Limited Companies)

(2) สำนักงานสาขา (Foreign Branch Office)

(3) สำนักงานตัวแทน (Representative Office)

มาตรการด้านภาษี

สิงคโปร์เป็นประเทศที่เล็กที่สุดประเทศหนึ่งในโลก ไม่มีทรัพยากรธรรมชาติมากเหมือนประเทศอื่น แต่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี เพราะสิงคโปร์พัฒนาเศรษฐกิจด้านการค้า โดยเป็นประเทศพ่อค้าคนกลางในการขายสินค้าเป็นท่าเรือขนส่งสินค้าปลอดภาษี ทำให้สินค้าที่ผ่านทางสิงคโปร์มีราคาถูก ปัจจุบันสิงคโปร์มีท่าเรือน้ำลึกขนาดใหญ่ และทันสมัยที่สุดในโลกประเทศหนึ่ง และยังสามารถเข้าไปลงทุนในต่างประเทศโดยเฉพาะในประเทศไทย ลาว เวียดนาม กัมพูชาและพม่า ดังนั้นเพื่อเป็นการจูงใจให้มีการค้าการลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ สิงคโปร์มีการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีมากมายกับนักลงทุนต่างชาติ และส่งเสริมให้มีการไปลงทุนในต่างประเทศ อาทิเช่น การไม่เรียกเก็บภาษีมรดกและผลได้จากทุน อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลเพียงร้อยละ 17 เท่านั้น (อาจลดลงตามฐานของรายได้) อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลธรรมดาต่ำ การใช้ระบบเรียกเก็บภาษีทอดเดียว หรือ Single Tier System (การจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลถือเป็นภาษีสุดท้าย ไม่มีการเสียภาษีสำหรับเงินปันผลหลังจากนั้น) การยกเว้นภาษีสำหรับเงินปันผลรับ อีกทั้งสิงคโปร์ยังมีการจัดเก็บที่มีประสิทธิภาพและไม่มีปัญหาเรื่องคอร์รัปชันเหมือนประเทศสมาชิกอื่น

ตารางที่ 2.8 อัตราภาษีในประเทศสิงคโปร์สรุปโดยสังเขปได้ดังนี้

ประเภทของภาษีที่เรียกเก็บ	อัตรา (ร้อยละ)
ภาษีเงินได้นิติบุคคล	17 (อัตราปกติ) พร้อมกับการยกเว้นภาษีให้บางส่วน
ภาษีมูลค่าเพิ่ม	7 ส่งออกร้อยละ 0
ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย	0 - 20
ภาษีเงินได้นิติบุคคลธรรมดา	0 – 20 (อัตราก้าวหน้า)
ภาษีทรัพย์สิน	0 , 4 , 6 และ 10
อากรแสตมป์	พิกัดอัตราตามราคา
อากรขาเข้า	สิงคโปร์เป็นท่าเรือปลอดอากร

การเงิน

สิงคโปร์ไม่มีการควบคุมการโอนเงินตราต่างประเทศ และผลกำไรในการประกอบธุรกิจออกนอกประเทศ

มาตรการที่มีใช้ภาษีและกฎระเบียบทางการค้า

สิงคโปร์เป็นประเทศที่เข้มงวดกับมาตรการสุขอนามัยของสินค้าที่นำเข้าเพื่อจำหน่ายและบริโภคในสิงคโปร์ กล่าวคือ สิงคโปร์ไม่อนุญาตให้มีสารตกค้างเกินปริมาณที่กำหนดใน Food Act และไม่มีสารตกค้างในเปลือกกล้วย สำหรับพริกและผักชีต้องไม่มีสารตกค้าง เป็นต้น ส่วนเนื้อสัตว์ และไข่ไก่ อนุญาตให้นำเข้าได้จากแหล่งประเทศที่กำหนดเท่านั้น และในบางกรณีอนุญาตเฉพาะฟาร์ม โรงฆ่า และโรงงานแปรรูปที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น

ปัญหาและอุปสรรคทางการค้าของไทย คือ การอนุญาตให้แรงงานไทยเข้าไปทำงานภาคบริการ จะมีการให้ใบอนุญาต 3 แบบ คือ 1) E Pass ใบอนุญาตทำงานระดับวิชาชีพ (Professional) และระดับบริหาร (Executive) 2) S Pass ซึ่งเป็นการอนุญาตทำงานสำหรับแรงงานมีฝีมือระดับกลาง 3) Work Permit เป็นใบอนุญาตทำงานประเภทกึ่งฝีมือ (Semi-skilled Labor) และแรงงานมีฝีมือน้อย (Unskilled Labor) อย่างไรก็ตาม ภายใต้การอนุญาตงานประเภท Work Permit สิงคโปร์ได้กำหนดสาขาที่อนุญาตให้แรงงานต่างชาติเข้ามาทำงานเป็น 5 สาขา คือ การก่อสร้าง อยู่ต่อเรือ งานรับใช้ในบ้าน การผลิต บริการ โดยไทยอยู่ในกลุ่มประเทศ Non-Traditional Source (NTS) ซึ่งอนุญาตให้ทำงานเฉพาะ 3 สาขาแรก และไม่สามารถอนุญาตให้เข้าทำงานในสาขาแรงงานภาคบริการได้ นอกจากนี้ สิงคโปร์ได้แบ่งสัดส่วนโควตาการจ้างงานพิเศษในสาขาธุรกิจ 5 สาขา ให้จีนประมาณร้อยละ 5-10

ในปัจจุบัน โดยทั่วไปแล้วแรงงานไทยยังไม่สามารถทำงานภาคบริการได้ นอกจากนี้จะได้รับเงินเดือนสูงกว่า 1,800 เหรียญสิงคโปร์จึงจะได้รับใบอนุญาตทำงานประเภท S Pass

ภาพรวมความตกลงทางการค้ากับนานาประเทศ

สิงคโปร์ได้เข้าร่วมจัดทำและอยู่ระหว่างการจัดทำความตกลงการค้าเสรีจำนวนทั้งสิ้น 21 ฉบับ ได้แก่

- (1) AFTA
- (2) ASEAN – China
- (3) ASEAN Korea
- (4) ASEAN Australia New Zealand
- (5) ASEAN-India
- (6) ASEAN-Japan
- (7) ASEAN- EU
- (8) Singapore-Australia
- (9) Singapore-Hashemite Kingdom of Jordan
- (10) Singapore-New Zealand
- (11) Singapore-Panama
- (12) Singapore-United State
- (13) Singapore-Switzerland-Liechtenstein-Norway-Iceland
- (14) Trans-pacific SEP (Brunei New Zealand Chile Singapore)
- (15) China-Singapore
- (16) GCC (The Gulf Cooperation Council)-Singapore
- (17) Mexico-Singapore
- (18) Pakistan-Singapore
- (19) Pakistan-Singapore
- (20) Singapore-Peru
- (21) Singapore-India
- (22) Singapore-Japan

ภาพรวมของนโยบายต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ในการสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประเทศสิงคโปร์ได้จัดตั้งองค์กรที่ทำหน้าที่หลักทางด้านนี้โดยเฉพาะอันได้แก่ Standards, Productivity and Innovation for Growth Board (SPRING) เป็นองค์กรที่อยู่ภายใต้กระทรวงการค้าและการอุตสาหกรรม (Ministry of Trade and Industry) มีหน้าที่พัฒนาหน่วยธุรกิจและสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่สินค้าของประเทศสิงคโปร์ โดยจะร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ในการให้ความช่วยเหลือทางการเงิน การพัฒนาขีดความสามารถ การพัฒนาการบริหาร ให้ความช่วยเหลือทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมและการเข้าถึงตลาด⁵² อีกทั้งยังดำเนินมาตรการรับประกันหนี้ (Loan Insurance Scheme) เพื่อสร้างช่องทางให้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เข้าถึงแหล่งเงินทุน โดยการเข้าไปรับประกันหนี้อีกด้วย⁵³

นอกจากนั้น ประเทศสิงคโปร์ยังมีมาตรการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม⁵⁴ อาทิ

- (1) มาตรการทางภาษีอากร โดยการลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลจากร้อยละ 20 เหลือร้อยละ 18 เป็นต้น
- (2) ให้ข้อมูลข่าวสาร การฝึกอบรมบุคลากร และการให้คำแนะนำต่างๆ โดยมีหน่วยงานชื่อ Enterprise Development Centres (EDCs) ทำหน้าที่เป็นศูนย์รวมของผู้ให้คำแนะนำซึ่งสามารถให้คำแนะนำได้ทั้งด้านกฎหมาย การเงิน การบริหาร และธุรกิจ
- (3) มีการพัฒนาและวิจัยเพื่อสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่กำลังดำเนินการอยู่
- (4) ให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ดั่งใหม่
- (5) มีระบบการระงับข้อพิพาททางธุรกิจที่มีประสิทธิภาพ

⁵²<http://www.spring.gov.sg/AboutUs/Pages/SPRING-Singapore.aspx> Retrieved 23 September 2012.

⁵³Organization for Small & Medium Enterprises and Regional Innovation, Japan, Small & Medium Enterprise Development Policies in 6 ASEAN Countries, page 140. Retrieved 23rd September 2012 from

<http://www.aseansec.org/documents/SME%20Development%20Policies%20in%206%20ASEAN%20Member%20States%20-%20Part%201.pdf>.

⁵⁴*Ibid*, page 140-155.

(6) สนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสู่เวทีการค้าโลก โดยการดึงดูดให้นักลงทุนจากต่างประเทศใช้ประเทศสิงคโปร์เป็นฐานทางธุรกิจ เพื่อสร้างโอกาสให้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของตนในการร่วมลงทุนกับนักลงทุนต่างชาติเหล่านั้น

2.9 ราชอาณาจักรไทย

ประเทศไทยได้เปรียบด้านยุทธศาสตร์ที่ตั้งซึ่งเปรียบเป็นประตูสู่ใจกลางเอเชีย และศูนย์กลางตลาดทางเศรษฐกิจที่มีอัตราการเติบโตสูงที่สุดในปัจจุบัน ไทยยังเป็นเส้นทางการค้าขายที่สะดวกกับจีน อินเดีย และประเทศสมาชิกสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) และเส้นทางเปิดกว้างสู่อนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ซึ่งเป็นตลาดใหม่ที่มีศักยภาพทางธุรกิจสูง

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในสมาชิกก่อตั้งอาเซียน และมีบทบาทสำคัญในการจัดตั้งและพัฒนาเขตการค้าเสรีอาเซียน (อาฟต้า) อาฟต้ามีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2553 สำหรับสมาชิกดั้งเดิมของอาเซียน 6 ประเทศ (อาเซียน-6) ได้แก่ ไทย สิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และบรูไน ส่งผลให้อาณาเขาระหว่างกันลดเหลือศูนย์ ขณะที่ประเทศสมาชิกใหม่อาเซียนหรือกลุ่ม CLMV (กัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม) จะเริ่มมีผลบังคับใช้ในปี พ.ศ. 2558

ประเทศไทยมีความร่วมมือทางเศรษฐกิจอย่างใกล้ชิดกับประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ และสินค้าและบริการของไทยได้เข้าสู่ตลาดอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ นอกจากนี้ อาเซียนยังเป็นที่อาศัยของประชากรมากกว่า 500 ล้านคน ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศมากกว่า 1.5 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ และมูลค่าการค้ารวมมากกว่า 1 ล้านล้านเหรียญสหรัฐต่อปี

ในทางเศรษฐกิจ ประเทศไทยมีประชากร 65 ล้านคน มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง การส่งออกที่แข็งแกร่ง และตลาดผู้บริโภคภายในประเทศที่ตื่นตัว นอกจากนี้ ทรัพยากรธรรมชาติอันอุดมสมบูรณ์ประกอบกับแรงงานที่มีฝีมือและประสิทธิภาพยังช่วยดึงดูดนักลงทุนต่างชาติ เสริมสร้างความมั่งคั่งให้ธุรกิจ และพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ

จุดแข็งอีกประการของประเทศไทย คือ การมีโครงสร้างพื้นฐานพร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกในการขนส่งที่ทันสมัย การคมนาคมและโครงข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศที่ก้าวหน้าเพื่อสร้างบรรยากาศในการดำเนินธุรกิจและการดำรงชีวิตที่ดีที่สุด มีนิคมอุตสาหกรรมชั้นนำของโลกที่น่าเสนอสิ่งอำนวยความสะดวกอันทันสมัยและบริการสนับสนุนที่ตอบสนองความต้องการของทั้งบริษัทข้ามชาติขนาดใหญ่ และบริษัทขนาดกลางและขนาดย่อม

ภาพรวมของระบบการปกครองและระบบกฎหมาย

ประเทศไทยเป็นเมืองพุทธที่เป็นมิตรและต้อนรับชาวต่างชาติ มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ประชาชนให้ความเคารพสถาบันพระมหากษัตริย์อย่างสูง

การเมืองของประเทศไทยไม่มีเสถียรภาพ เมื่อเทียบกับประเทศสมาชิกอื่นในอาเซียน เนื่องจากในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา มีการรัฐประหารเปลี่ยนแปลงผู้นำรัฐบาลบ่อยครั้ง ทำให้บรรยากาศการลงทุนไม่น่าเชื่อถือและมั่นคงเพียงพอ การประสานนโยบายหรือการนำนโยบายไปปฏิบัติเพื่อการพัฒนาประเทศหยุดชะงัก เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงผู้นำในแต่ละครั้ง

อีกทั้งประชาชนในประเทศขาดความสามัคคี ไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การบริหารประเทศจึงทำได้ไม่ดีนักหากเทียบกับประเทศที่มีเสถียรภาพทางการเมือง

การเมืองในประเทศไทย ยังพบปัญหาคอร์รัปชัน หรือการโกงกินของผู้มีอำนาจ อันถือว่าเป็นอุปสรรคใหญ่สำหรับนักลงทุนหรือแม้กระทั่งผู้ประกอบการของไทยเอง

ที่ผ่านมา ผู้นำประเทศไทยฝ่ายบริหารไม่เคยประกาศวิสัยทัศน์ของประเทศเหมือนเช่นประเทศมาเลเซีย และบรูไน ทำให้แผนพัฒนาประเทศที่ประกาศออกมาจากแต่ละหน่วยงานซ้ำซ้อนไม่สอดคล้องกัน ทำให้ภาคธุรกิจของประเทศไทยยังไม่แข็งแกร่งเท่าที่ควร อันเนื่องมาจากจุดอ่อนทางการเมืองการปกครองของประเทศ

ภาพรวมของนโยบายทางเศรษฐกิจและการลงทุน

นโยบายการลงทุนของประเทศไทยมีความชัดเจนโดยมุ่งเน้นการเปิดเสรีและส่งเสริมการค้าเสรี รัฐบาลส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศที่นำไปสู่การพัฒนาทักษะ เทคโนโลยี และนวัตกรรมอย่างจริงจัง ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับจากผลการสำรวจนานาชาติให้เป็นแหล่งรองรับการลงทุนที่น่าดึงดูดที่สุดแห่งหนึ่งอย่างต่อเนื่อง รายงานธนาคารโลกว่าด้วยความสะดวกในการประกอบธุรกิจประจำปี 2553 ได้จัดให้ไทยเป็นประเทศที่มีความสะดวกในการดำเนินธุรกิจมากเป็นอันดับที่ 12 ของโลก

รัฐบาลให้ความสำคัญในการส่งเสริมและชักจูงอุตสาหกรรม 6 สาขาหลัก ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาประเทศ ได้แก่ 1) เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเกษตร 2) พลังงานทดแทน 3) ยานยนต์ 4) อิเล็กทรอนิกส์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 5) แพชั่น และ 6) บริการที่มีมูลค่าเพิ่มสูงซึ่งรวมถึง อุตสาหกรรมบันเทิง บริการเพื่อสุขภาพ และการท่องเที่ยว

รัฐบาลไทยออกนโยบายเร่งส่งเสริมการลงทุนจากนักลงทุนต่างชาติ ด้วยการปรับปรุงกฎระเบียบ และปฏิรูปกฎหมายหลายฉบับ เพื่อขจัดอุปสรรคทางการค้า ทั้งนี้ เนื่องด้วยการเร่งรัดการเปิดเสรีของความตกลงเสรีอาเซียนด้วยประการหนึ่ง ที่ทำให้หน่วยงานภาครัฐเร่งการปรับปรุงกฎระเบียบและมาตรการต่างให้เชื่อมโยงและสอดคล้องประสานกับข้อผูกพันระหว่างประเทศและแผนพัฒนาต่างๆ ของประเทศไทย

กฎหมายส่งเสริมการลงทุน ได้รับการปรับปรุงแก้ไขหลายครั้งเพื่อให้ทันสมัย สามารถกระตุ้นให้เกิดการลงทุนได้จริง การแก้ไขครั้งสำคัญมีขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2520 เมื่อมีการออกพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 ขึ้น เพื่อใช้แทนประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 227 ที่ใช้มาตั้งแต่ พ.ศ. 2515

ภายใต้กฎหมายฉบับนี้ มีการยกระดับคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนโดยบัญญัติให้ "นายกรัฐมนตรี" และ "รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม" เป็นประธานกรรมการและรองประธานกรรมการ โดยตำแหน่งมีการปรับปรุงในด้านสิทธิและประโยชน์ให้มีความหลากหลาย และยืดหยุ่นมากขึ้น เพิ่มหลักประกันแก่นักลงทุน

ใน พ.ศ. 2546 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ได้เปลี่ยนสถานภาพไปเป็นส่วนราชการ ภายใต้การบังคับบัญชาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ตามนโยบายปฏิรูปราชการของรัฐบาล

หน่วยงานที่ดูแลการให้การส่งเสริมการลงทุนในประเทศไทยคือ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน หรือ สำนักงาน BOI (Board of Investment) เป็นหน่วยงานที่ดูแลให้การส่งเสริมนักลงทุนต่างชาติที่เข้ามาลงทุนในประเทศไทย โดยให้บริการแบบ One stop service เช่นเดียวกับหน่วยงานที่ให้การส่งเสริมการลงทุนที่อยู่ในประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น บีโอไอเป็นหน่วยราชการสังกัดกระทรวงอุตสาหกรรมที่มีหน้าที่ส่งเสริมให้เกิดการลงทุน บีโอไอพร้อมให้บริการในหลายด้าน ได้แก่

(1) เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและอำนวยความสะดวกด้านการลงทุน

- (1.1) ให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรที่จูงใจและสามารถแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ได้
- (1.2) ไม่กำหนดเงื่อนไขการถือหุ้นต่างชาติในอุตสาหกรรมการผลิตและในบางสาขาของอุตสาหกรรมบริการ
- (1.3) ให้ความช่วยเหลือในการยื่นขอวีซ่าและใบอนุญาตทำงานเพื่ออำนวยความสะดวกสำหรับการเข้ามาจัดตั้งและดำเนินธุรกิจของชาวต่างชาติ
- (1.4) ยกเว้นข้อจำกัดการถือครองที่ดินของชาวต่างชาติ

(2) บริการสนับสนุนธุรกิจ

- (2.1) ให้ข้อมูลและคำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดตั้งธุรกิจในประเทศไทย
- (2.2) จัดการเยี่ยมชมเพื่อศึกษาความเหมาะสมของสถานที่ตั้งโรงงาน
- (2.3) จัดหาผู้ผลิตชิ้นส่วน ผู้รับจ้างผลิต และผู้สนใจร่วมทุน
- (2.4) ให้รายละเอียดผู้ติดต่อของหน่วยงานหลักทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่เป็นประโยชน์
- (2.5) ประสานร่วมมือกับกลุ่มนักธุรกิจต่างชาติและหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ

นอกจากนี้ บีโอไอยังทำหน้าที่ด้านการตลาดในการประชาสัมพันธ์ประเทศไทยในฐานะแหล่งรองรับการลงทุนที่ดีที่สุดแห่งหนึ่งของภูมิภาคเอเชีย บีโอไอได้รับมอบหมายให้จัดทำและดำเนินแผนยุทธศาสตร์ซึ่งกำหนดกิจกรรมส่งเสริมและชักจูงการลงทุนทั่วโลกตลอดปี

สำนักงานส่งเสริมการลงทุนในต่างประเทศอีก 13 แห่ง (โตเกียว โอซากา เชียงไฮ่ ปักกิ่ง กวางโจว ไทเป โซล ชิดนีย์ แฟรงก์เฟิร์ต ปารีส สต็อกโฮล์ม ลอสแอนเจลิส และนิวยอร์ก) ทำหน้าที่เป็นส่วนหน้าในการต้อนรับและประสานกับนักลงทุนเป้าหมาย

(3) สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร

- (3.1) ยกเว้น/ลดหย่อนอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร
- (3.2) ลดหย่อนอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็น
- (3.3) ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลและเงินปันผล
- (3.4) ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 50
- (3.5) ให้หักค่าขนส่ง ค่าไฟฟ้า และค่าน้ำประปา เป็นสองเท่า
- (3.6) ให้หักค่าติดตั้งหรือก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้นร้อยละ 25
- (3.7) ยกเว้นอากรขาเข้าวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นสำหรับการผลิตเพื่อการส่งออก

(4) สิทธิประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับภาษีอากร

- (4.1) อนุญาตให้นำคนต่างด้าวเข้ามาเพื่อศึกษาลู่ทางการลงทุน
- (4.2) อนุญาตให้นำช่างฝีมือ และผู้ชำนาญการเข้ามาทำงานในกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน
- (4.3) อนุญาตให้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดิน
- (4.4) อนุญาตให้ส่งออกซึ่งเงินตราต่างประเทศ

(5) หลักประกันการลงทุน

- (5.1) รัฐจะไม่โอนกิจการของผู้ที่ได้รับการส่งเสริมมาเป็นของรัฐ
- (5.2) รัฐจะไม่ประกอบกิจการขึ้นใหม่แข่งขัน
- (5.3) รัฐจะไม่ผูกขาดการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชนิดเดียวกันกับผู้ที่ได้รับการส่งเสริม
- (5.4) รัฐจะไม่ควบคุมราคาผลิตภัณฑ์ของผู้ที่ได้รับการส่งเสริม
- (5.5) รัฐจะอนุญาตให้ส่งออกเสมอไป

(5.6) รัฐจะไม่อนุญาตให้ส่วนราชการ องค์การของรัฐบาล หรือรัฐวิสาหกิจ นำผลิตภัณฑ์ชนิดเดียวกับที่ได้รับการส่งเสริมเข้ามาโดยได้รับยกเว้นอากรขาเข้า

(6) การคุ้มครองการลงทุนของนักลงทุน (พิจารณาตามความเหมาะสม)

(6.1) การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษขาเข้าสำหรับการนำเข้าผลิตภัณฑ์ชนิดเดียวกับที่ผลิตได้ในประเทศแต่ไม่เกินร้อยละ 50 ของราคารวมค่าประกันภัย และค่าขนส่ง โดยใช้บังคับไม่เกินคราวละ 1 ปี (มาตรา 49)

(6.2) ในกรณีที่เห็นว่ามาตรา 49 ไม่เพียงพอสำหรับการให้ความคุ้มครอง อาจเพิ่มมาตรการ ห้ามการนำเข้าผลิตภัณฑ์ชนิดเดียวกับที่ผลิตได้ในประเทศ

(6.3) ประธานกรรมการมีอำนาจสั่งช่วยเหลือ หากผู้ได้รับการส่งเสริมประสบปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินกิจการ

(6.4) ประธานกรรมการมีอำนาจสั่งแก้ไขกรณีที่โครงสร้างอัตรา หรือวิธีการ จัดเก็บภาษีอากร ค่าบริการหรือค่าธรรมเนียม เป็นอุปสรรคต่อกิจการของผู้ได้รับการส่งเสริมการลงทุน

ภาพรวมของการจัดตั้งธุรกิจในประเทศไทย

เช่นเดียวกับประเทศส่วนใหญ่ ประเทศไทยประกอบด้วยองค์กรธุรกิจ 3 รูปแบบ ได้แก่ กิจการเจ้าของคนเดียว ห้างหุ้นส่วน และบริษัทจำกัด รูปแบบที่นักลงทุนต่างชาตินิยมมากที่สุดคือ บริษัทจำกัด

บริษัทจำกัดต้องมีผู้เริ่มก่อการอย่างน้อย 3 คน และต้องยื่นขอจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิ จัดประชุมจัดตั้งบริษัท จดทะเบียนบริษัท และยื่นขอทำบัตรประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของบริษัท นอกจากนี้ บริษัทต้องปฏิบัติตามขั้นตอนทางบัญชีที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประมวลรัษฎากร และพระราชบัญญัติการบัญชี บริษัทต้องทำงบการเงินปีละครั้งและยื่นต่อกรมสรรพากร และกรมทะเบียนการค้า นอกจากนี้บริษัทจะต้องหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายจากเงินเดือนของลูกจ้างประจำทุกคนด้วย

กระทรวงอุตสาหกรรมเป็นผู้ควบคุมดูแลพระราชบัญญัติโรงงานซึ่งควบคุมการก่อสร้างและดำเนินการของโรงงาน รวมถึงข้อกำหนดด้านความปลอดภัยและการควบคุมมลภาวะ ในบางกรณีโรงงานไม่จำเป็นต้องได้รับใบอนุญาต บางกรณีต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ทราบก่อนจะเริ่ม

ประกอบกิจการโรงงาน และบางกรณีต้องได้รับใบอนุญาตก่อนจึงจะตั้งโรงงานได้ ใบอนุญาตโรงงานมีอายุ 5 ปี และสามารถต่ออายุได้

ประเทศไทยคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา 3 ประเภท คือ สิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า และลิขสิทธิ์พระราชบัญญัติสิทธิบัตรคุ้มครองทั้งสิ่งประดิษฐ์ การออกแบบผลิตภัณฑ์ และยาพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์คุ้มครองวรรณกรรม ศิลปกรรม และนาฏกรรม โดยห้ามมิให้ทำซ้ำหรือตีพิมพ์งานที่มีลิขสิทธิ์โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้าดูแลการจดทะเบียนและคุ้มครองเครื่องหมายการค้า

พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าวกำหนดให้คนต่างด้าวทุกคนที่ทำงานในประเทศไทยต้องขอใบอนุญาตทำงานก่อนที่จะเริ่มทำงานในประเทศไทย เว้นแต่จะยื่นขอภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนซึ่งจะมีเวลา 30 วันในการยื่นขอ

ผู้มีวิซ่าประเภทคนอยู่ชั่วคราวสามารถยื่นขอใบอนุญาตทำงานได้ และกฎหมายอนุญาตให้ผู้มีวิซ่าประเภทดังกล่าวทำงานได้ในช่วงที่รอผลการพิจารณาการขอใบอนุญาตทำงาน

มาตรการด้านภาษี

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีเศรษฐกิจดีเป็นอันดับสองรองจากอินโดนีเซียเมื่อเทียบกับประเทศสมาชิก สำหรับการเรื่องของภาษีประเทศไทยมีการปรับทิศทางการปรับโครงสร้างภาษีเพื่อรองรับการรวมตัวกันเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนค่อนข้างมากเมื่อเทียบกับประเทศอื่น เพื่อให้ประเทศไทยมีความพร้อมในเรื่องของการแข่งขัน กรมสรรพากรในฐานะหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในการจัดเก็บภาษีของประเทศได้มีการปรับปรุงระบบภาษีอากรให้เอื้ออำนวยต่อการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ รวมถึงต้องสามารถแข่งขันกับประเทศอื่นในภูมิภาคได้ ขณะเดียวกันก็ต้องมีความพร้อมที่จะรองรับผู้เสียภาษีที่เป็นชาวต่างชาติและกิจการข้ามชาติ สิ่งที่กรมสรรพากรได้ดำเนินการไปแล้วมีดังนี้

(1) การปรับลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลจากร้อยละ 30 เหลือร้อยละ 23 ในปี พ.ศ. 2555 และ ร้อยละ 20 สำหรับปี พ.ศ. 2556 และ 2557

(2) การปรับโครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยปรับปรุงบัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจาก 5 ชั้น เป็น 7 ชั้น และปรับลดอัตราภาษีสุดท้ายที่ร้อยละ 37 เป็นร้อยละ 35 ซึ่งจะมีผลบังคับใช้ในปีภาษี พ.ศ. 2556

(3) การเตรียมการปรับปรุงโครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยเน้นเรื่องการกระจายภาระภาษีเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ และขณะเดียวกันการปรับอัตราภาษีให้แข่งขันกับต่างประเทศได้

(4) การยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้แก่การขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ต่างประเทศที่มีการซื้อขายผ่านระบบที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจัดให้มีขึ้น ทั้งนี้เพื่อเชื่อมโยงการซื้อขายกับตลาดหลักทรัพย์ต่างประเทศที่เป็นประเทศสมาชิกอาเซียน

(5) การกำหนดให้ผู้มีเงินได้ซึ่งอยู่ในประเทศไทยและได้รับเงินปันผลจากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ ซึ่งได้นำหลักทรัพย์เข้ามาจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และยอมให้หักภาษี ณ ที่จ่ายร้อยละ 10 เมื่อถึงกำหนดยื่นรายการได้รับยกเว้นไม่ต้องนำเงินปันผลดังกล่าวมารวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้

(6) การเร่งรัดให้มีอนุสัญญาภาษีซ้อนระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียน

(7) เตรียมการออกมาตรการต่างๆ เช่น มาตรการกำหนดราคาโอน (Transfer Pricing) มาตรการป้องกันการตั้งทุนต่ำ (Thin Capitalization) มาตรการป้องกันการกักเก็บกำไรไว้ในประเทศที่มีอัตราภาษีต่ำ (Controlled Foreign Company) รวมทั้งมาตรการป้องกันการหลบเลี่ยงภาษีเป็นการทั่วไป (General Anti Avoidance Rule) โดยที่มาตรการเหล่านี้จะต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อการลงทุนระหว่างประเทศ

(8) การพัฒนาสมรรถนะทางภาษาอังกฤษของบุคลากรในกรมสรรพากร เพื่อให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารกับชาวต่างชาติ

(9) เตรียมออกกฎหมายเพื่อบรรเทาภาระภาษีของ SMEs

ตารางที่ 2.9 สรุปอัตราภาษีของประเทศไทย

ประเภทของภาษีที่เรียกเก็บ	อัตรา (ร้อยละ)
ภาษีเงินได้นิติบุคคล	30 (อัตราปกติ) ลดเหลือร้อยละ 23 ในปี 2555 และเหลือร้อยละ 20 ในปี 2556 และ 2557
ภาษีมูลค่าเพิ่ม	7 (อาจเพิ่มเป็นร้อยละ 9) ส่งออกอัตราร้อยละ 0
ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย	1 ถึง 15
ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	0 - 37 (ปี 2556 เป็น 0 ถึง 35)
ภาษีธุรกิจเฉพาะ	3.3
ภาษีสรรพสามิต	พิกัดอัตราตามราคา
อากรแสตมป์	0.1 - 1
อากรขาเข้า	0-140
ภาษีอื่นๆ -ค่าธรรมเนียมการโอน -ภาษีโรงเรือนและที่ดิน -ภาษีบำรุงท้องที่และภาษีป้าย	2 (เมื่อมีการโอนอสังหาริมทรัพย์) 12.5 ของค่าเช่ารายปี

มาตรการที่มีใช้ภาษีและกฎระเบียบการค้า

ประเทศไทยเป็นอีกประเทศหนึ่งในภูมิภาคที่มีการกำหนดและออกมาตรการทางการค้า รวมถึงมาตรการที่มีใช้ภาษี ที่ใช้สำหรับปกป้องอุตสาหกรรมในประเทศ อาทิ มาตรการห้ามนำเข้า-ส่งออก การขอใบอนุญาต การจำกัดปริมาณนำเข้าของสินค้า การกำหนดมาตรฐานด้านสุขอนามัย มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด เป็นต้น

อย่างไรก็ดี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 ถึงปัจจุบัน สหภาพยุโรปได้ยกเลิกสิทธิพิเศษให้กับประเทศไทยสำหรับสินค้าที่ส่งออกไปยังประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป ซึ่งคาดกันว่าสิทธิพิเศษดังกล่าว

จะหมดไปในปี พ.ศ. 2555 ประเทศไทยจึงต้องเร่งเจรจาในกรอบความตกลงการค้าเสรีไทย-อียู เพื่อไม่ให้ผู้ประกอบการไทยได้รับความเสียหายจากการถูกตัดสิทธิพิเศษไปมากกว่านี้

อย่างไรก็ดี ภายใต้กรอบความตกลงการค้าเสรีอาเซียน มาตรการทางการค้าของประเทศ ไทยส่วนใหญ่ได้ถูกขจัดไปหมดแล้วเมื่อปี พ.ศ. 2553 ยกเว้นสินค้าบางรายการที่เป็นสินค้าอ่อนไหวสูง เช่นเดียวกับประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น

หน่วยงานที่กำกับดูแลมาตรการและกฎระเบียบทางการค้าของประเทศไทย คือ กรมการค้าภายใน และกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

แนวโน้มการกำหนดมาตรการทางการค้าของประเทศไทยยังไม่ชัดเจนว่าจะเพิ่มขึ้นหรือ น้อยลง เหมือนกับประเทศสมาชิกอื่นที่มีจุดยืนชัดเจนหลังจากการเปิดการค้าเสรีว่าจะออกมาตรการ เพิ่มขึ้น ในการปกป้องอุตสาหกรรมในประเทศ อย่างไรก็ดี หน่วยงานภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องและได้รับ ผลกระทบจากการประกาศใช้มาตรการทางการค้าจากประเทศอาเซียนอื่น ได้เรียกร้องให้รัฐบาลไทย ออกมาตรการทางการค้าเช่นเดียวกับประเทศอื่น เพื่อรักษาธุรกิจของผู้ประกอบการไทยที่ส่วนใหญ่ เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ภาพรวมของนโยบายต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

การพัฒนาศักยภาพของวิสาหกิจไทยที่ผ่านมาเผชิญกับปัญหาอุปสรรคต่างๆ โดยเฉพาะ ในเรื่องความสามารถในการเข้าถึงแหล่งทุนต่ำ ส่งผลให้การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้น้อย ขาดการ วิจัยและพัฒนา นอกจากนี้ วิสาหกิจไทยโดยเฉพาะกลุ่มขนาดย่อมยังมีจุดอ่อนอื่นๆ อีก เช่น การบริหารงานที่ยังเป็นแบบดั้งเดิม การสื่อสารด้วยภาษาต่างประเทศยังจำกัดเฉพาะกลุ่ม ประกอบกับ วิสาหกิจจำนวนมากที่ยังขาดการสื่อสารกับหน่วยงานภาครัฐ เนื่องจากมีการจัดตั้งกิจการที่มีรูปแบบ ไม่เป็นทางการตระหนักถึงจุดอ่อนดังกล่าว ทำให้หน่วยงานภาครัฐไทยหลายหน่วยงานพยายาม ส่งเสริมและสนับสนุนในด้านต่างๆ ทั้งบการเงิน การตลาด การบริหาร และการนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ รวมถึงการปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐให้มีความกระชับและคล่องตัว มากขึ้น

วิสาหกิจไทยต้องการความช่วยเหลือในทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะในการเข้าถึงแหล่งทุน เนื่องจากวิสาหกิจไทยรายย่อยส่วนใหญ่มีขาดแคลนหลักทรัพย์ค้ำประกัน มีการจดทะเบียนการค้า ดำเนินธุรกิจที่ไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ หรือบางส่วนไม่จดทะเบียนเข้าในระบบธุรกิจ ทำให้สถาบันการเงิน

ไม่สามารถอนุมัติสินเชื่อได้ ที่ผ่านมาจึงแก้ไขด้วยการกู้ยืมเงินนอกระบบ ส่งผลต่อเนื่องถึงภาวะดอกเบี้ยเงินกู้ที่สูง ศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันลดลง

ความสำคัญของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ทำให้หน่วยงานภาครัฐต่างกำหนดมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนในรูปแบบต่างๆ เพื่อแก้ไขจุดอ่อน รวมถึงการจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะเพื่อทำหน้าที่กำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริมเฉพาะด้าน เช่นเดียวกับประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น คือให้ความสำคัญกับการผลักดันให้วิสาหกิจกลุ่มนี้มีศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันเพิ่มมากขึ้น

หน่วยงานที่มีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม คือ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือ สสว. การดำเนินงานของ สสว. ส่วนใหญ่คือการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการ SMEs หากแต่ไม่มีส่วนในการนำแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไปใช้เป็นกรอบในการจัดสรรงบประมาณให้กับหน่วยงานเพื่อนำไปบังคับใช้และปฏิบัติอย่างเต็มที่ และในบางครั้งก็ส่งผลให้เกิดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติและการกำหนดแผนพัฒนาต่างๆ ซึ่งเป็นการสร้างความสับสนให้กับผู้ที่ขอรับการสนับสนุนได้

อย่างไรก็ดี รัฐบาลไทยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็ได้ตระหนักว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นกลไกหลักในการเสริมสร้างความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ และสร้างรายได้ให้แก่ประเทศ อีกทั้งยังเป็นแหล่งการจ้างงานที่สำคัญ ดังนั้น สสว. จึงได้จัดทำแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555 – 2559) ขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยให้มีการเติบโตอย่างแข็งแกร่งและยั่งยืน ซึ่งในการจัดทำแผนพัฒนานี้ได้มีการพิจารณาถึงความเชื่อมโยงสอดคล้องกับแผนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559) แผนยุทธศาสตร์ของกระทรวงต่างๆ รวมถึงแผนพัฒนาในระดับจังหวัดด้วย

แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555 – 2559)⁵⁵ ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์หลัก คือ

(1) ยุทธศาสตร์สนับสนุนปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย

⁵⁵ แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555 – 2559) สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

(2) ยุทธศาสตร์เสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย

(3) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยให้เติบโตอย่างสมดุลตามศักยภาพของพื้นที่

(4) ยุทธศาสตร์เสริมสร้างวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยให้เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

2.10 สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

ประเทศเวียดนามตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของคาบสมุทรอินโดจีน มีพื้นที่ประมาณ 331,150 ตารางกิโลเมตร ทิศเหนือติดกับประเทศจีน ทิศตะวันตกติดกับประเทศลาว ทิศตะวันตกเฉียงใต้ติดกับประเทศกัมพูชาและอ่าวไทย และทิศตะวันออกมีชายฝั่งทะเลยาวติดกับทะเลจีนใต้ ประเทศเวียดนามอุดมไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ น้ำมันและก๊าซธรรมชาติ อัญมณี สินแร่ สัตว์น้ำ เป็นต้น

เส้นทางการคมนาคมระหว่างประเทศไทยและเวียดนามที่สะดวกที่สุดคือ ทางอากาศ อย่างไรก็ตาม ในทางการค้าระหว่างสองประเทศ มักจะใช้เส้นทางคมนาคมทางบกและทางเรือ เป็นหลัก

การขนส่งสินค้าทางบกระหว่างประเทศไทย – เวียดนาม ประกอบด้วย 5 เส้นทาง คือ

(1) สายนครพนม – คำม่วน (สปป.ลาว) – Ha Tinh (เวียดนาม) ประมาณ 230 กิโลเมตร

(2) สายมุกดาหาร – สะหวันนะเขต (สปป.ลาว) – Quang Tri (เวียดนาม)

(3) สายสระแก้ว – พนมเปญ (กัมพูชา) – Ho Chi Minh (เวียดนาม)

(4) สายอุบลราชธานี – จำปาสัก (สปป.ลาว) – Koh Tum (เวียดนาม)

(5) สายตรา – เกาะกง (กัมพูชา) – Ha Tien (เวียดนาม)

การขนส่งจากท่าเรือกรุงเทพฯ ไปเวียดนาม คือ

(1) ท่าเรือกรุงเทพฯ - ท่าเรือฮานอย (ท่าเรือไฮฟอง) ทางทิศเหนือ จะใช้เวลาเดินทางประมาณ 3 วัน

(2) ท่าเรือกรุงเทพฯ - ท่าเรือไซ่ง่อน ทางภาคใต้ ใช้เวลาเดินทางประมาณ 3 วัน

การขนส่งทางอากาศ มี 2 เส้นทาง คือ

(1) สุวรรณภูมิ – โฮจิมินห์

(2) สุวรรณภูมิ – ฮานอย

ประชากร

ปัจจุบัน ประเทศเวียดนามมีประชากรประมาณ 87.3 ล้านคน ซึ่งถือว่ามีจำนวนประชากรเป็นอันดับสามในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเป็นอันดับ 13 ของโลก

ภาษาราชการ คือภาษาเวียดนาม แต่ปัจจุบัน ภาษาอังกฤษ มีความสำคัญมากขึ้น เป็นภาษาที่สอง และมีการใช้ภาษาอื่นๆ อีก เช่น จีนและรัสเซีย เป็นต้น

เขตการปกครอง แบ่งออกเป็น 59 จังหวัด และ 5 นคร (กรุงฮานอย นครไฮฟอง นครดานัง นครโฮจิมินห์ และนครเกิ่นเทอ) แบ่งเป็น 8 ภาค คือ

(1) ภาคเหนือฝั่งตะวันออก มี 4 จังหวัด ชายแดนติดลาวและจีน

(2) ภาคเหนือฝั่งตะวันตก มี 11 จังหวัด

(3) เขตที่ราบลุ่มแม่น้ำแดงมี 9 จังหวัด และ 2 นคร คือกรุงฮานอยและนครไฮฟอง

(4) เขตชายฝั่งทะเลภาคกลางทางตอนเหนือมี 6 จังหวัด ซึ่งทุกจังหวัดติด สปป.ลาว

(5) เขตชายฝั่งทะเลภาคกลางทางตอนใต้ มี 5 จังหวัดและ 1 นคร คือนครดานัง

(6) เขตที่ราบสูงภาคกลางมี 5 จังหวัด พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขา ชนกลุ่มน้อยส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเขตนี้

(7) ภาคใต้ตะวันออก มี 7 จังหวัด และ 1 นคร คือ นครโฮจิมินห์

(8) ที่ราบลุ่มแม่น้ำโขง มี 12 จังหวัด ซึ่งส่วนใหญ่มีขนาดเล็ก และ 1 นครคือ นครเกิ่นเทอ มีชายแดนติดกับพม่าแต่ละจังหวัดจะปกครองโดยสภาประชาชน ซึ่งได้รับคัดเลือกจากประชาชน สภาประชาชนจะแต่งตั้งคณะกรรมการประชาชนเพื่อทำหน้าที่บริหารจังหวัด จังหวัดยังคงอยู่ภายใต้การดูแลของรัฐบาลกลาง ส่วนนครจะมีอิสระในการปกครองตนเองมากกว่า

ระบบการเมือง การปกครอง และสังคม

ประเทศเวียดนามมีรูปแบบการปกครองและระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม ที่มีลักษณะผูกขาดและมีรัฐบาลเป็นศูนย์กลาง มีพรรคการเมืองเดียวคือ พรรคคอมมิวนิสต์แห่งเวียดนาม (Communist Party of Vietnam หรือ CPV) ที่มีอำนาจสูงสุดตามรัฐธรรมนูญที่ประกาศใช้เมื่อปี 2535 มีสภาแห่งชาติ (National Assembly) ที่มาจากการเลือกตั้ง มีวาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปี

ประธานพรรคคือ นายเหวียน ฟู่ จ๋อม (Nguyen Phu Trong) ซึ่งทำหน้าที่เป็นประธานสภาแห่งชาติ ประธานาธิบดีคือ นายเหวียน มินห์ เจี๊ยต (Nguyen Minh Triet) นายกรัฐมนตรีคือ นายเหวียน ตัน หยุม (Nguyen Tan Dung)

ฝ่ายบริหารหรือรัฐบาลส่วนกลาง ประกอบด้วย ประธานาธิบดี นายกรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรี รวมไปถึงตำแหน่งสำคัญในพรรคคอมมิวนิสต์ เช่น สมัชชาพรรคคอมมิวนิสต์ มีวาระดำรงตำแหน่ง 5 ปี มีหน้าที่พิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์กรบริหารระดับสูง เลขานุการพรรคคอมมิวนิสต์ เป็นผู้ที่มีอำนาจสูงสุดของพรรค คณะกรรมการกลางของพรรคคอมมิวนิสต์ ทำหน้าที่กำหนดนโยบายด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม กรมการเมือง (Politburo) เป็นองค์กรบริหารสูงสุด เป็นศูนย์กลางอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตามแนวทางที่กำหนด

ฝ่ายนิติบัญญัติ สภาแห่งชาติ (Quoc Hoi หรือ National Assembly) ทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ มีสมาชิกรวม 493 คน มีอำนาจสูงสุดในการกำหนดนโยบายทั้งภายในและต่างประเทศ ทำหน้าที่บัญญัติและแก้ไขกฎหมายแต่งตั้งประธานาธิบดีตามที่พรรคคอมมิวนิสต์เสนอ ให้การรับรองหรือถอดถอนนายกรัฐมนตรีตามที่ประธานาธิบดีเสนอ รวมทั้งแต่งตั้งรัฐมนตรีตามที่

นายกรัฐมนตรีเสนอ อันเป็นระบบการบริหารแบบผู้นำร่วม รวมถึงนโยบายการเงินการคลังของประเทศ อนุมัติงบประมาณของประเทศ และกำกับดูแลการดำเนินงานของรัฐบาล ศาล (People's Court) และอัยการ (People's Prosecutor) อย่างไรก็ตาม แม้ว่าสภาแห่งชาติจะมีอำนาจสูงสุดมากมาย แต่ในทางปฏิบัติ สภาแห่งชาติของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามก็ไม่ค่อยจะมีบทบาทมากนัก และไม่มีความสามารถเพียงพอต่อความต้องการในการบริหารงานโดยใช้อำนาจแบบศูนย์กลาง ดังนั้น คณะกรรมการถาวรแห่งสภาแห่งชาติ (Standing Committee of National Assembly) จึงเป็นองค์กรที่เข้ามามีบทบาทในการกำกับดูแลกิจกรรมของรัฐบาล ศาล และอัยการ เพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ และกฎหมาย⁵⁶

ระบบกฎหมายในปัจจุบันของประเทศเวียดนาม ได้ถูกก่อกำเนิดขึ้นในปี ค.ศ. 1986 ซึ่งเป็นผลมาจากนโยบายการปฏิรูป (Renovation) หรือที่เรียกว่า *Doi Moi* ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อการจัดตั้งระบบเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนโดยกลไกของตลาด เพื่อการตระหนักถึงการอยู่ร่วมกันของภาคเศรษฐกิจต่างๆ และรูปแบบของการเป็นเจ้าของที่แตกต่างกัน⁵⁷ รวมถึงการเปิดเสรีทางการค้าทั้งภายในและภายนอก การตระหนักถึงทรัพย์สินส่วนบุคคล และการอนุญาตให้มีการลงทุนจากต่างประเทศ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจจากเศรษฐกิจแบบการวางแผนโดยศูนย์กลาง ซึ่งรัฐเป็นผู้ตัดสินใจในการจัดสรรทรัพยากรมาเป็นเศรษฐกิจแบบกลไกตลาด กฎหมายจึงเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ ดังนั้น พัฒนาการในการออกกฎหมายของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามจึงเกิดขึ้นพร้อมกันกับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ⁵⁸

แม้ว่าการออกกฎหมายของประเทศเวียดนามจะพัฒนาขึ้นมากแต่ก็ยังคงมีจุดอ่อนในระบบกฎหมายซึ่งไม่เพียงพอและไม่มั่นคง เหตุผลหนึ่งก็เพราะสภาแห่งชาติของประเทศเวียดนามไม่ได้ประกอบไปด้วยผู้ประกอบวิชาชีพและบุคคลที่มีความสามารถเฉพาะในการออกกฎหมาย สมาชิกของสภาแห่งชาติเป็นบุคคลที่มาทำงานร่วมกันเพียงปีละ 2 ครั้ง ครั้งละ 30 วัน เพื่อดำเนินการอนุมัติแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม นโยบายการเงินและการคลัง งบประมาณของประเทศ รวมถึงการตรวจสอบการดำเนินงานของรัฐบาลก็ทำให้ไม่มีเวลาเพียงพอในการหารือเพื่อการออกกฎหมาย ดังนั้น ในทางปฏิบัติ ผู้ที่ออกกฎหมายจึงเป็นฝ่ายบริหารซึ่งคือกระทรวงต่างๆ การออกกฎหมายในเรื่องต่างๆ ของประเทศเวียดนาม จึงมีลักษณะการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

⁵⁶ *Ibid*, p. 2

⁵⁷ Dao Tri Uc, Basic Information For Legal Research – A Case Study of Viet Nam, Retrieved 22nd September 2012 from http://d-arch.ide.go.jp/idedp/IAL/IAL002300_008.pdf, p. 198

⁵⁸ AnhLuu, Vietnam Legal Research, Retrieved 22nd September 2012 from <http://www.nyulawglobal.org/globalex/vietnam.htm>, p. 1

- (1) กระบวนการที่เกี่ยวข้องร่างกฎหมาย รัฐบาลให้ความเห็นชอบ และสภาแห่งชาติอนุมัติ
- (2) กระบวนการที่เกี่ยวข้อง ร่างพระราชกฤษฎีกาให้ใช้กฎหมาย และรัฐบาลเป็นผู้ประกาศใช้ และ
- (3) กระบวนการที่เกี่ยวข้องออกหนังสือเวียนให้ใช้กฎหมาย

เนื่องจากสมาชิกสำคัญในองค์กรนิติบัญญัติต่างก็เป็นเจ้าหน้าที่ในฝ่ายบริหารซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจของสภาแห่งชาติ เนื่องจากกฎหมายมักจะถูกร่างให้มีลักษณะเป็นการทั่วไปและไม่สามารถบังคับใช้ได้หากไม่มีการออกพระราชกฤษฎีกาและหนังสือเวียน นอกจากนี้ แม้ว่าการตีความกฎหมายจะเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการถาวรแห่งสภาแห่งชาติ (Standing Committee of National Assembly) แต่เนื่องจากการขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการตีความรัฐธรรมนูญและความถูกต้องตามกฎหมายของเอกสารทางกฎหมาย ในบางครั้ง การตีความกฎหมายขององค์กรฝ่ายบริหารจึงมีผลเป็นการแก้ไขกฎหมาย ทั้งนี้ หลักกฎหมายทั่วไปไม่ถือว่าเป็นบ่อเกิดแห่งกฎหมายและไม่เป็นส่วนหนึ่งของระบบกฎหมายอย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติ ทุกปีศาลสูงจัดทำการรวบรวมคดีที่ตัวอย่างพร้อมความเห็นและคำแนะนำ ซึ่งศาลภายในประเทศจะยึดถือเอาความเห็นและคำแนะนำนี้เป็นบรรทัดฐาน⁵⁹

เมื่อมีการออกกฎหมาย Enterprise Law ในปี ค.ศ. 1999 ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดตั้งบริษัทเอกชนจากระบบที่จะต้องขออนุญาตจากรัฐบาลเป็นระบบการจดทะเบียน ส่งผลให้เป็นการเลิกใช้ระบบการขออนุญาตประกอบธุรกิจซึ่งจำกัด 145 ธุรกิจ รวมถึงการจำกัดการเข้ามาทำธุรกิจในประเทศเวียดนาม อย่างไรก็ตาม ประเทศเวียดนามยังคงระบบการขออนุญาตประกอบธุรกิจโดยการจำกัดการเข้าทำธุรกิจในประเทศมากกว่าประเทศอื่นในภูมิภาคเอเชีย⁶⁰

ในแง่ของความมั่นคงการเมืองโดยสรุปนั้น ประเทศเวียดนามเป็นประเทศที่มีเสถียรภาพทางการเมือง มีเอกภาพสูง มีพรรคการเมืองเพียงพรรคเดียว คือ CPV ซึ่งมีบทบาทในการกำหนดแนวทางการบริหารประเทศทุกด้าน ทำให้การบริหารประเทศเป็นไปอย่างราบรื่นและนโยบายต่างๆ ได้รับการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกันรัฐบาลเวียดนามมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนการบริหารประเทศ และมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างจริงจัง ส่งผลให้การดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจของเวียดนามเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

⁵⁹ *Ibid*, p. 5

⁶⁰ PussadeePolsaram and associates, A Survey Research Project on "Small and Medium Enterprises Development Policies of 4 ASEAN Countries": Brunei Darussalam, Cambodia, Lao PDR, Myanmar, Retrieved 22nd September 2012 from http://www.aseansec.org/documents/SME_Development_Policies_in_6_ASEAN_Member_State_-_Part_2.pdf, p. 207

อย่างไรก็ตาม ปัจจัยสำคัญบางประการที่อาจบั่นทอนความมั่นคงทางการเมืองของประเทศเวียดนาม อาทิ ปัญหาความล่าช้าในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ และปัญหาคอร์รัปชันเนื่องจากข้าราชการในเวียดนามส่วนใหญ่ยังมีเงินเดือนอยู่ในระดับต่ำ แม้ว่ารัฐบาลเวียดนามได้ปรับขึ้นเงินเดือนขั้นต่ำของข้าราชการแล้วก็ตาม นอกจากนี้ การที่รัฐบาลเวียดนามไม่สามารถควบคุมการแพร่ระบาดของไข้หวัดนกที่กลับมาระบาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก็เป็นปัจจัยสำคัญที่บั่นทอนคะแนนนิยมของพรรคคอมมิวนิสต์และคณะรัฐบาล

นอกจากนี้ ประเทศเวียดนามยังประสบปัญหาความมั่นคงในประเทศ โดยที่ยังมีปัญหาคความไม่สงบบริเวณที่ราบสูงตอนกลางของประเทศ เนื่องจากความขัดแย้งทางศาสนาระหว่างชนกลุ่มน้อยที่มีมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 และทวีความรุนแรงมากขึ้นในปี พ.ศ. 2545 โดยที่รัฐบาลเวียดนามได้ใช้กองกำลังทหารเข้าควบคุมสถานการณ์ ส่งผลให้นานาชาติประณามการกระทำของรัฐบาลเวียดนามว่าเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพทางศาสนา โดยในปี พ.ศ. 2548 สหรัฐอเมริกาจัดให้เวียดนามเป็นประเทศหนึ่งในบัญชีรายชื่อของประเทศที่มีการกีดกันทางศาสนามากที่สุดในโลก (The World's Worst Offenders) ปัญหาความยากจนของชนกลุ่มน้อยในพื้นที่ที่ราบสูงตอนกลางและพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของเวียดนามเป็นอีกหนึ่งปัญหาที่รัฐบาลเวียดนามต้องเร่งแก้ไข โดยในเบื้องต้น คือ การจัดสรรที่อยู่อาศัย และก่อสร้างระบบสาธารณูปโภคที่จำเป็นพื้นฐานต่างๆ ตลอดจนปัญหาความขัดแย้งระหว่างประเทศเรื่องกรรมสิทธิ์ การปกครองหมู่เกาะ Spratly และหมู่เกาะ Paracel ในทะเลจีนใต้ยังคงเป็นปัญหาขัดแย้งระหว่างประเทศเวียดนามกับ จีน ฟิลิปปินส์ บรูไน ไต้หวัน และมาเลเซีย แม้ว่าที่ผ่านมา รัฐบาลเวียดนามได้เปิดการเจรจาเพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งดังกล่าวกับบางประเทศ เช่น ฟิลิปปินส์ และจีน แล้วก็ตาม แต่ความขัดแย้งยังคงเกิดขึ้นเป็นระยะๆ

ภาพรวมของนโยบายทางเศรษฐกิจ

ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจ

สินค้านำเข้าที่สำคัญของประเทศเวียดนาม ได้แก่ เครื่องจักรและชิ้นส่วน น้ำมันสำเร็จรูป ผ้าฝ้าย อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ เหล็กกล้า เม็ดพลาสติก รถยนต์ อุปกรณ์และชิ้นส่วน และโลหะ เป็นหลัก ซึ่งมีแหล่งที่มาส่วนใหญ่จากประเทศจีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ EU และไต้หวัน สำหรับประเทศในภูมิภาคอาเซียน คือ มาเลเซียและไทย ที่มีการส่งออกสินค้าไปยังประเทศเวียดนาม

สินค้าส่งออกหลักของประเทศเวียดนาม ได้แก่ เสื้อผ้าสำเร็จรูป น้ำมันดิบ รองเท้า อาหารทะเล คอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ เครื่องจักร ชิ้นส่วนอุปกรณ์ ข้าว ยางพารา อัญมณีและเครื่องประดับ และกาแฟ เป็นต้น

ตาราง 2.10 สินค้านำเข้า 10 อันดับแรกของประเทศเวียดนาม

หน่วย: ล้านเหรียญสหรัฐ

สินค้า	ปี พ.ศ. 2553	ปี พ.ศ. 2554	ประเทศที่เป็นแหล่งนำเข้า
เครื่องจักร/ชิ้นส่วน	12,081	13,703	จีน (33.3%) ญี่ปุ่น (19%) EU (15.6%) เกาหลีใต้ (8.2%)
น้ำมันสำเร็จรูป	5,466	9,222	สิงคโปร์ (34%) จีน (17.5%) เกาหลีใต้ (12.2%) ไต้หวัน (11.9%)
ผ้าผืน	4,827	6,135	จีน (41.9%) เกาหลีใต้ (21.1%) ไต้หวัน (16.9%) ญี่ปุ่น (6.8%)
อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ และ ส่วนประกอบ	4,618	6,506	จีน (32.8%) ญี่ปุ่น (20%) เกาหลีใต้ (18.1%) มาเลเซีย (7.2%)
เหล็กกล้า	5,570	5,741	จีน (25.1%) เกาหลีใต้ (20.5%) ญี่ปุ่น (20.5%) ไต้หวัน (11.0%)
เม็ดพลาสติก	3,376	4,297	เกาหลีใต้ (19%) ไต้หวัน (16.7%) ซาอุดีอาระเบีย (14.8%)
รถยนต์ อุปกรณ์ และชิ้นส่วน	2,556	2,862	เกาหลีใต้ (23.4%) ญี่ปุ่น (20.1%) ไทย (16.8%) จีน (10.1%)
โลหะอื่น ๆ	2,297	2,459	ออสเตรเลีย (15.8%) เกาหลีใต้ (15.4%) ไต้หวัน (10.1%) จีน (9.7%)
ส่วนประกอบทาง เคมี	1,843	2,427	(ไม่พบข้อมูล)
เคมีภัณฑ์	1,820	2,182	(ไม่พบข้อมูล)

ที่มา: General Statistic Office, Vietnam

ตาราง 2.11 สินค้าส่งออกสำคัญ 10 อันดับแรกของเวียดนาม

หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ

สินค้า	ปี พ.ศ. 2553	ปี พ.ศ. 2554	ประเทศผู้นำเข้า
เสื้อผ้าสำเร็จรูป	10,036	12,828	USA (56.4%) EU (17.3%) ญี่ปุ่น (10.6%) เกาหลีใต้ (3.4%)
น้ำมันดิบ	4,466	6,720	ออสเตรเลีย (37.4%) มาเลเซีย (16.7%) สิงคโปร์ (11.9%)
รองเท้า	4,505	5,736	EU (17.3%) USA (56.4%) เม็กซิโก (3.9%) ญี่ปุ่น (3.5%)
อาหารทะเล	4,251	5,541	EU (24.5%) USA (20.6%) ญี่ปุ่น (19.2%) เกาหลีใต้ (8.4%)
คอมพิวเตอร์และ ส่วนประกอบ	4,494	3,778	จีน (19.3%) USA (17.4%) EU (16.7%) ญี่ปุ่น (12%)
เครื่องจักร ชิ้นส่วน อุปกรณ์	2,763	3,637	ญี่ปุ่น (30.9%) USA (10.4%) จีน (8.6%) EU (7.9%)
ข้าว	2,900	3,463	ฟิลิปปินส์ (41.2%) อินโดนีเซีย (15%) สิงคโปร์ (9.9%)
ยางพารา	1,985	2,778	จีน (8.6%) EU (7.9%) มาเลเซีย (16.7%) ไต้หวัน (9.9%)
อัญมณีและ เครื่องประดับ	2,823	2,603	สวิตเซอร์แลนด์ (86.3%) แอฟริกาใต้ (6.3%) EU (2.5%)
กาแฟ	1,563	2,384	(ไม่พบข้อมูล)

ที่มา: General Statistic Office, Vietnam

การสำรวจในปี พ.ศ. 2553 เวียดนามเป็นคู่ค้าอันดับที่ 12 ของไทย และอันดับที่ 4 ของไทยในกลุ่มอาเซียน รองจากมาเลเซีย สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย โดยมูลค่าการค้ารวม 7,242.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 1.9 ของมูลค่าการค้ารวมทั้งหมดของไทย จำแนกเป็นมูลค่าการส่งออก

5,845.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และมูลค่าการนำเข้า 1,396.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งไทยเป็นฝ่ายได้ดุลการค้าเวียดนาม 4,448.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

สินค้าสำคัญที่ไทยส่งออกไปเวียดนาม ได้แก่ น้ำมันสำเร็จรูป เม็ดพลาสติก เคมีภัณฑ์ เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ยาง รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ รถจักรยานยนต์และส่วนประกอบ ผ้าผืน เป็นต้น

สินค้าที่ประเทศไทยนำเข้าจากเวียดนามที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน ถ่านหิน เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ ด้ายและเส้นใย น้ำมันดิบ เลนส์แว่นตาและส่วนประกอบ เครื่องมือเครื่องใช้ที่เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ เคมีภัณฑ์ สินแร่ โลหะอื่นๆ และผลิตภัณฑ์ และเครื่องจักรกลและส่วนประกอบ

การปฏิรูปเศรษฐกิจและภาพรวมนโยบายการลงทุน

ประเทศเวียดนามมีรูปแบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมการผูกขาดเช่นเดียวกับระบบการเมืองการปกครอง อย่างไรก็ตาม หลังจากรัฐบาลประกาศใช้นโยบายปฏิรูปทางเศรษฐกิจ “โด่ยเหมย” (Doi Moi Revolution) โดยกำหนดยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจ 6 ประการ เพื่อยกระดับการเติบโตทางเศรษฐกิจ ดังนี้ คือ

- (1) การกระจายอำนาจบริหารแก่ภาคธุรกิจและท้องถิ่น
- (2) ระบบเศรษฐกิจเสรี
- (3) อัตราการแลกเปลี่ยนและดอกเบี้ยเป็นไปตามกลไกตลาด
- (4) นโยบายการเกษตร ให้สิทธิครอบครองที่ดินในระยะยาวและเสรีการซื้อขายสินค้าเกษตร
- (5) เพิ่มบทบาทภาคเอกชน
- (6) เปิดเสรีการลงทุน

นอกจากนี้ เวียดนามยังวางเป้าหมายเศรษฐกิจ⁶¹ ปี พ.ศ. 2543-2553 คือ พัฒนาพันสภาพประเทศยากจน ยกกระดับความเป็นอยู่ของประชาชน รักษาวัฒนธรรม และก้าวไปสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรมภายในปี พ.ศ. 2563 ทั้งนี้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพิ่มขีดความสามารถด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โครงสร้างพื้นฐานและโครงสร้างเศรษฐกิจ เวียดนามจึงเน้นการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจเสรี

การปฏิรูปเศรษฐกิจโดยเน้นนโยบายส่งเสริมการลงทุนจากต่างชาติ

ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ประเทศเวียดนามประสบความสำเร็จในการดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ โดยรัฐบาลเวียดนามได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบทางการค้า และการลงทุนให้เกิดความคล่องตัว สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ส่งเสริมการลงทุนในด้านสิทธิพิเศษต่างๆ เช่น การถือครองที่ดิน มาตรการด้านภาษี อำนาจความสะดวกกระบวนการจดทะเบียนตั้งโรงงาน และเร่งดำเนินนโยบาย One Price Policy เพื่อลดต้นทุนการลงทุนแก่นักลงทุนต่างชาติในสาขาโทรคมนาคม ไฟฟ้า และคมนาคมขนส่ง

ประเทศเวียดนามยังให้ความสำคัญกับการลงทุนต่างๆ โดยเฉพาะการลงทุนด้านพลังงาน และเน้นการลงทุนในเขตอุตสาหกรรมที่เอื้อต่อการผลิตสินค้าที่สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้ รวมถึงเพื่อให้เกิดการสร้างงานและการถ่ายทอดเทคโนโลยี ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา การลงทุนด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานและการสื่อสารส่งผลการลงทุนในเวียดนามมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว

อย่างไรก็ตาม รัฐบาลเวียดนามยังคงมีนโยบายสงวนอาชีพสำหรับชาวเวียดนาม โดยเฉพาะอุตสาหกรรมเบาบางประเภท ขณะที่ทิศทางของการพัฒนาประเทศเป็นไปในแนวทางการส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ เปลี่ยนจากอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสมัยดั้งเดิม เป็นเทคโนโลยีขั้นสูงขึ้นและปรับเปลี่ยนนโยบายส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศประเภทกิจกรรมร่วมทุนมาเป็นการลงทุนจากต่างประเทศทั้งหมดมากขึ้น ด้วยเหตุนี้ ระยะเวลาหลังเวียดนามเริ่มมีเงินทุนจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ภายหลังการใช้นโยบายปฏิรูปเศรษฐกิจ อีกทั้งเศรษฐกิจของเวียดนามยังมีอัตราการเจริญเติบโตขึ้นอย่างโดดเด่น แบบค่อยเป็นค่อยไป และมีแนวโน้มที่จะเติบโตอย่างต่อเนื่อง อันเป็นผลมาจากนโยบายการเปิดประตูทางเศรษฐกิจ

การประเทศเวียดนามเป็นประเทศที่มีเสถียรภาพทางการเมืองมากที่สุดประเทศหนึ่งร่วมกับศักยภาพทางเศรษฐกิจของเวียดนาม ทำให้เวียดนามกลายเป็นประเทศที่มีแรงดึงดูดนักลงทุน

⁶¹ สำนักอาเซียน กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

จนนับได้ว่าประเทศเวียดนามเป็นประเทศที่เป็นเป้าหมายของนักลงทุนต่างชาติสำหรับการลงทุนในภูมิภาคอาเซียน

ประเด็นที่น่าสังเกต คือ เวียดนามมีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อให้สิทธิพิเศษต่างๆ ในการลงทุน สำหรับกฎหมายการลงทุนจากต่างประเทศ⁶² โดยเป็นการกำหนดเกี่ยวกับกิจกรรมการลงทุนที่มีวัตถุประสงค์ การทำธุรกิจ อำนาจและหน้าที่ของผู้ลงทุน การคุ้มครองสิทธิ ผลประโยชน์ที่ขอบด้วยกฎหมายของผู้ลงทุน ส่งเสริมและให้สิทธิพิเศษการลงทุน หน่วยงานจัดการการลงทุนในเวียดนามและการลงทุนจากเวียดนามไปต่างประเทศ กฎหมายส่งเสริมการลงทุนค่อนข้างชัดเจน และเอื้อประโยชน์แก่นักลงทุน โดยรัฐบาลเวียดนามวางจุดยืนที่จะให้การส่งเสริมการลงทุนเข้ามาประกอบกิจการของนักลงทุนต่างชาติ และยืนยันที่จะไม่ยึดกิจการเป็นของรัฐ รวมทั้งอนุญาตส่งเงินทุนและกำไรกลับประเทศได้ สำหรับการส่งเสริมการลงทุนของรัฐบาล คือการยกเว้นภาษีเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่นำเข้ามาสำหรับผลิตสินค้าเพื่อการส่งออก ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับพระราชบัญญัติการส่งเสริมการลงทุนของประเทศไทย อีกทั้ง รัฐบาลเวียดนามยังได้ประชาสัมพันธ์และเชิญชวนให้นักลงทุนต่างชาติเข้าไปลงทุนในโครงการที่รัฐบาลให้การสนับสนุน (List of National Projects Calling for Foreign Investment) พร้อมทั้งการแก้ไขปัญหาค่าความล่าช้าของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการอนุมัติโครงการและการขออนุญาตลงทุนต่างๆ

ภายใต้การปฏิรูปเศรษฐกิจและการเปิดการค้าเสรี รัฐบาลเวียดนามยังได้มีการปรับปรุงกฎหมายและระเบียบให้เอื้ออำนวยต่อการค้าระหว่างประเทศมีการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐเพื่อประสานงานกับนักลงทุนต่างชาติ หน่วยงานดังกล่าว ได้แก่ กระทรวงเศรษฐกิจสัมพันธ์กับต่างประเทศ ศูนย์พัฒนาการส่งออกการค้าและอุตสาหกรรมแห่งเวียดนาม บริษัทจัดแสดงสินค้าและนิทรรศการ เป็นต้น

นอกจากนี้ รัฐบาลเวียดนามยังได้มีนโยบายการส่งเสริมการลงทุนอย่างชัดเจนอีกหลายประการ เช่น การอนุมัติเงินจำนวน 18,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในการสร้างเครือข่ายถนนเพิ่มเติมรวม 5,000 กิโลเมตร ในขณะที่โครงการสร้างรถไฟด่วนจากฮานอยไปยังโฮจิมินห์ซิตี้กำลังอยู่ในระหว่างการขออนุมัติจากรัฐสภา โดยคาดว่าจะแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2578 นอกจากนี้ ยังมีแผนสร้างโรงไฟฟ้าไอน้ำที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ ซึ่งสามารถจ่ายกระแสไฟฟ้าได้ในปี พ.ศ. 2558 อันจะเป็นการสร้างศักยภาพด้านระบบสาธารณูปโภคที่สามารถรองรับการลงทุนจากต่างประเทศได้

⁶² สำนักอาเซียน กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

ปัจจัยด้านอื่นที่ส่งผลต่อความต้องการเข้ามาลงทุนของนักลงทุนต่างชาติ คือ การมีเสถียรภาพทางการเมือง ค่าแรงของแรงงานมีฝีมือยังไม่สูงมากนักเมื่อเทียบกับประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น และอีกประการหนึ่งคือ ลักษณะเฉพาะของประเทศเวียดนาม คือมีอาณาเขตที่ติดกับทะเลยาวถึง 3,444 กิโลเมตร ซึ่งเหมาะกับการสร้างระบบโลจิสติกส์และการขนส่งสินค้าทางเรือที่สำคัญ

สรุป จุดเด่นของประเทศเวียดนามและนโยบายส่งเสริมการลงทุนของประเทศเวียดนามที่เอื้อและดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ คือ

กิจการที่นักลงทุนต่างชาตินิยมเข้าไปลงทุนในเวียดนามมากที่สุดคือ อุตสาหกรรมหนัก รองลงมาคือ อุตสาหกรรม เกษตรและป่าไม้ การก่อสร้าง อสังหาริมทรัพย์ และโรงแรมและร้านอาหาร โดยจังหวัดที่นักลงทุนนิยมเข้าไปลงทุนมากที่สุดคือ นครโฮจิมินส์ รองลงมา คือ กรุงฮานอย จังหวัดดองไน บินเยือง และบาเรีย-วุงเต่า ตามลำดับ

สำหรับนักลงทุนสัญชาติไทย โครงการลงทุนส่วนใหญ่อยู่ที่นครโฮจิมินส์และจังหวัดใกล้เคียง อุตสาหกรรมที่มีศักยภาพในการลงทุน และนักลงทุนไทยนิยมเข้าไปลงทุนในเวียดนาม

ได้แก่ การท่องเที่ยวและการบริการที่เกี่ยวข้อง อาทิ โรงแรม รีสอร์ท และที่พักตากอากาศ ภัตตาคาร ร้านอาหาร อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป อุตสาหกรรมพลาสติก อุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ และธุรกิจบริการอื่นๆ เป็นต้น

นักลงทุนรายใหญ่ที่เข้าไปลงทุนในเวียดนาม ได้แก่

- (1) เครือเจริญโภคภัณฑ์
- (2) ไทยวา (ผลิตแป้งมันสำปะหลัง)
- (3) ศรีไทยซูเปอร์แวร์ (ผลิตภัณฑ์พลาสติก)
- (4) กระทิงแดง
- (5) กลุ่มปูนซีเมนต์ไทย
- (6) กลุ่มสามารถ คอร์ป
- (7) เบทาโกร
- (8) เนสท์เล่
- (9) แพรนด้า (อัญมณีและเครื่องประดับ)
- (10) ซี เค ซูวส์
- (11) ไทยนครพัฒนา (ยา)
- (12) ทีโอเอ
- (13) กะรัต
- (14) สตาร์พรินทร์
- (15) ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารกสิกร (ลักษณะร่วมทุน)
- (16) นิคมอุตสาหกรรมอมตะ

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของเวียดนาม (2554 – 2563)⁶³

นายกรัฐมนตรีของประเทศเวียดนาม (H.E. Nguyen Tan Dung) ได้แถลงว่าในปี พ.ศ. 2554 รัฐบาลจะให้ความสำคัญกับการสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจมหภาค แก้ไขปัญหาเงินเพื่อปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ และพัฒนาระบบสวัสดิการทางสังคม (ระบบประกัน การศึกษา และบริการสุขภาพ เพื่อการเจริญเติบโตของประเทศเป็นไปอย่างยั่งยืน โดยมีแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะเวลา 10 ปี (พ.ศ. 2554 – 2563) ซึ่งมีเป้าหมายที่จะทำให้เวียดนามเป็นประเทศอุตสาหกรรมที่ทันสมัย (Modern industrialized Country) ภายในปี พ.ศ. 2563 โดยมีระบบเศรษฐกิจการตลาดแบบสังคมนิยม

ในปี พ.ศ. 2553 เวียดนามมีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับสูงคือร้อยละ 6.78 แต่ก็มียอดตราเงินเพื่อสูงถึงร้อยละ 11.75 ประกอบกับอัตราดอกเบี้ยที่เพิ่มขึ้น และอัตราแลกเปลี่ยนที่มีความผันผวนทำให้เกิดแรงกดดันอย่างมากต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการผลิตในประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมดังกล่าวจึงมุ่งเน้นการส่งเสริมภาคธุรกิจ การลงทุนจากต่างประเทศ การปฏิรูประบบบริหารของรัฐและสิ่งแวดล้อม การพัฒนาเทคโนโลยีและโครงสร้างพื้นฐาน รวมทั้งการสร้างความสัมพันธ์กับนานาประเทศโดยการเข้าร่วมเป็นสมาชิก WTO

สำหรับภาคธุรกิจที่รัฐบาลเวียดนามให้การสนับสนุน ได้แก่ การท่องเที่ยว การขนส่ง โลจิสติกส์ และการบริการท่าเรือ และภาคการเกษตร ซึ่งรวมถึงการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเกษตร และเทคโนโลยีชีวภาพ

นโยบายการจัดทำความตกลงการค้าเสรี**ข้อมูลการเป็นภาคีสมาชิกการเปิดเสรีการค้ากับนานาประเทศ**

(1) *อาเซียน* เวียดนามเข้าร่วมเป็นสมาชิกอาเซียนเมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2538 และได้ลงนามในความตกลงว่าด้วยการอัตราภาษีพิเศษที่เท่ากันสำหรับเขตการค้าเสรีอาเซียน (Agreement on the Common Effective Preferential tariff: CEPT) ซึ่งเป็นการประกาศเริ่มต้นการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) โดยครอบคลุมทั้งสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรม ขณะนี้ภาคนำเข้าของเวียดนามอยู่ที่ร้อยละ 0-5 และได้ลงนามยอมรับความตกลงว่าด้วยการค้าบริการของอาเซียน (ASEAN Framework Agreement on Services: AFAS)

(2) *WTO* เวียดนามเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก เมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2550 เป็นสมาชิกลำดับที่ 150 โดยมีข้อผูกพันเปิดเสรีสินค้ามากกว่า 10,689 รายการ

⁶³ สำนักอาเซียน กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

(3) APEC เวียดนามได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกความร่วมมือทางเศรษฐกิจ เอเชีย-แปซิฟิก และความร่วมมือภายใต้กรอบการประชุมเอเชีย-ยุโรป (ASEM)

เวียดนามจัดทำข้อตกลงการค้าทวิภาคีกับประเทศต่างๆ อาทิ สหรัฐอเมริกา คิวบา บราซิล ชิลี สหภาพยุโรป สิงคโปร์ รัสเซีย และจีน

ข้อมูลการจัดทำข้อตกลงทางการค้า

ข้อตกลงที่ลงนามแล้ว (In Force) ได้แก่

(1) กรอบความตกลงด้านการค้าและการลงทุนสหรัฐอเมริกา-เวียดนาม (US-Vietnam Trade and Investment Framework Agreement: TIFA) ลงนามเมื่อปี พ.ศ. 2550

(2) The Agreement Between Japan and the Socialist Republic of Vietnam for an Economic Partnership ลงนามเมื่อ ธันวาคม พ.ศ. 2551

(3) Transpacific Partnership Agreement (TPP) ประกอบด้วยประเทศสมาชิก 7 ประเทศ คือ ออสเตรเลีย บรูไน ชิลี นิวซีแลนด์ เปรู สหรัฐอเมริกา และเวียดนาม

(4) ความตกลงเปิดเสรีทางการค้าทวิภาคีระหว่างเวียดนามและกัมพูชา ลงนามโดยรัฐมนตรีทางการค้าและอุตสาหกรรมเวียดนาม (นาย Vu Huy Hoang) และรัฐมนตรีการค้ากัมพูชา (นาย Cham Prasidh) โดนนต่างฝ่ายต่างลดภาษีเป็น 0 ให้แก่กัน (สินค้าที่เวียดนามลดให้กัมพูชามี 20 รายการ และสินค้าที่กัมพูชาลดภาษีให้เวียดนาม 13 รายการ)

ข้อตกลงที่อยู่ระหว่างการเจรจา

(5) ความตกลงการค้าเสรีสหภาพยุโรป-เวียดนาม (EU-Vietnam Free Trade Agreement)

ข้อตกลงที่อยู่ระหว่างการศึกษา

(6) ความตกลงการค้าเสรีเกาหลีใต้-เวียดนาม (Korea-Vietnam Free Trade Agreement: Korea-Vietnam FTA)

มาตรการที่มีใช้ภาษี (Non-Tariff Barriers) และกฎระเบียบทางการค้า

รัฐบาลเวียดนามประกาศเพิ่มมาตรการลดการขาดดุลการค้าหลังจากมีแนวโน้มการขาดดุลการค้าที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งประกอบด้วย มาตรการภาษีและมิใช่ภาษี (Non-Tariff Barriers) อันได้แก่

(1) การกำหนดระเบียบควบคุมความปลอดภัยด้านอาหาร สำหรับสินค้าอาหารนำเข้าที่มีแหล่งกำเนิดจากพืช (มีผลบังคับใช้ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2554) โดยต้องผลิตจากเวียดนาม และดำเนินการตามข้อกำหนดสำหรับความปลอดภัยด้านอาหาร บรรจุในบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสม ปิดฉลากรับรองความปลอดภัยเป็นภาษาเวียดนาม ส่วนสินค้าดัดแปลงพันธุกรรม ฉายรังสีหรือผลิตโดยเทคโนโลยีสมัยใหม่ต้องมีเอกสารรับรองจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของประเทศผู้ส่งออก

(2) ระเบียบการนำเข้าผักและผลไม้ โดยมีการกำหนดให้สินค้าผักผลไม้ต้องมีใบรับประกันคุณภาพจากหน่วยงานควบคุมของประเทศต้นทาง โดยระบุรายละเอียดข้อมูล อาทิ สินค้าที่ส่งออก แหล่งผลิต การควบคุมการผลิต การใช้สารเคมีเพื่อกำจัดวัชพืชหรือแมลงที่อาจเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค เป็นต้น

(3) เพิ่มภาษีนำเข้าสินค้าฟุ่มเฟือย 11 รายการ เป็นอัตราร้อยละ 4-20

(4) ขึ้นภาษีนำเข้าสำหรับรถยนต์ใช้แล้ว

ทั้งนี้ มาตรการใหม่ของเวียดนามที่อาจส่งผลกระทบต่อไทย คือ ระเบียบควบคุมความปลอดภัยด้านอาหาร สำหรับสินค้าอาหารที่มีแหล่งกำเนิดจากพืช เนื่องจากครอบคลุมผลไม้สดของไทยด้วย ส่วนการเพิ่มภาษีสินค้านำเข้าฟุ่มเฟือยไม่ส่งผลกระทบต่อไทยมากนัก

อย่างไรก็ดี รัฐบาลเวียดนามคาดการณ์ว่าจะได้รับประโยชน์จากนโยบายรับจำนำข้าวของรัฐบาลไทยในแง่การชิงตลาดส่งออกข้าวจากไทยเรื่องราคา เนื่องจากนโยบายการรับจำนำข้าวของไทยทำให้ราคาข้าวไทยสูงกว่าข้าวเวียดนาม

ภาพรวมของนโยบายต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

รัฐบาลได้ออกข้อกำหนดบังคับ (Government Directive) ในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2544 กำหนดความหมายของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม คือ ธุรกิจใดๆ โดยไม่คำนึงว่าจะอยู่

ในอุตสาหกรรมประเภทใดถือได้ว่าเป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) หากมีเงินทุนน้อยกว่า 10 พันล้านด่ง (VND) หรือประมาณ 620,000 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา และมีพนักงานน้อยกว่า 300 คน และได้จัดตั้ง สภาพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs Development Council) ขึ้นในคณะรัฐมนตรีเพื่อให้คำปรึกษาแก่นายกรัฐมนตรี ต่อมาคณะกรรมการถาวรของสภาพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้รับการเลื่อนฐานะเป็นองค์กรเพื่อการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Agency for SME Development – ASMED) มีหน้าที่รับผิดชอบในภาพรวม เช่น การส่งเสริมการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม การจดทะเบียนบริษัท การส่งเสริมการลงทุนภายในประเทศ ประสานงานกับการปฏิรูปรัฐวิสาหกิจความร่วมมือระหว่างประเทศ และพัฒนาทักษะของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง⁶⁴

การจัดตั้งบริษัท

ใบอนุญาตให้ลงทุนในประเทศเวียดนามได้ ออกโดย กระทรวงวางแผนและการลงทุน MPI หรือ Ministry of Planning and Investment สำหรับโครงการที่มีเงินลงทุนมากกว่า 20 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือเป็นโครงการที่มีเงื่อนไขการลงทุน และ DPI หรือ Department of Planning and Investment ในระดับจังหวัด สำหรับทุกโครงการที่มีเงินลงทุนน้อยกว่า 20 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

นโยบายด้านภาษี

ประเทศเวียดนามเริ่มมีการปฏิรูปกฎหมายภาษีในปี พ.ศ. 2533 เช่น จากเดิมที่มีการเรียกเก็บภาษีรายอุตสาหกรรมด้วยอัตราที่แตกต่างกันไป เปลี่ยนมาเป็นการจัดเก็บในระบบเดียวกันคือเรียกเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นมาตรฐานเดียวกับทุกอุตสาหกรรม และให้มีหน่วยงานกลางหน่วยงานเดียวเป็นผู้รับผิดชอบ ผลจากการปฏิรูปทำให้เวียดนามมีรายได้จากการเก็บภาษีเพิ่มขึ้น 5 เท่าภายใน 5 ปี เวียดนามมีการพัฒนาด้านการจัดเก็บภาษีเรื่อยมา เพื่อให้สอดคล้องกับแผนการส่งเสริมให้มีการค้าและการลงทุนในประเทศ เวียดนามเข้าเป็นสมาชิกของอาเซียนในปี พ.ศ. 2538 เพื่อที่นำประเทศไปสู่การมีส่วนร่วมในเขตการค้าเสรีอาเซียน และนำเวียดนามไปสู่ความคุ้นเคยกับ

⁶⁴PussadeePolsaram and associates, A Survey Research Project on "Small and Medium Enterprises Development Policies of 4 ASEAN Countries": Brunei Darussalam, Cambodia, Lao PDR, Myanmar, Retrieved 22nd September 2012 from <http://www.aseansec.org/documents/SME Development Policies in 6 ASEAN Member State – Part 2.pdf>, p. 208 – 209, p. 211

แนวทางปฏิบัติในการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในระดับโลก ในปี พ.ศ. 2550 เวียดนามได้เป็นสมาชิกของ WTO ในปัจจุบันเวียดนามกลายเป็นประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจแบบเปิดมากที่สุดในเอเชีย มูลค่าการค้าขายระหว่างประเทศของเวียดนามมากกว่าผลผลิตมวลรวมในประเทศเวียดนามเกือบ 2 เท่า

ในปัจจุบันเวียดนามได้เตรียมแผนเพื่อนำประเทศเข้าสู่ AEC ในปี พ.ศ. 2558 เวียดนามกำลังดำเนินการปรับปรุงระบบการจัดเก็บภาษีอย่างจริงจัง (Tax Administration Modernization Project) และคาดว่าจะแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2558

ตารางที่ 2.12 อัตราภาษีในประเทศเวียดนามสรุปโดยสังเขปได้ดังนี้

ประเภทของภาษีที่เรียกเก็บ	อัตรา (ร้อยละ)
ภาษีเงินได้นิติบุคคล	25 ในปี 2555 32 – 50 สำหรับธุรกิจน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ
ภาษีมูลค่าเพิ่ม	10 (ส่งออก 0 และสินค้าที่ได้รับการส่งเสริม 5)
ภาษีการขาย (Special Sale Tax หรือ SST) ⁶⁵	10 -70
ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	5 - 35 อัตราก้าวหน้า 0.1 - 20 สำหรับผู้ที่ไม่มียื่นถิ่นที่อยู่ในเวียดนาม
ภาษีที่ดินเพื่อการเช่า	0.03 - 0.15
อากรขาเข้า	0 - 40
ภาษีอื่นๆ	มีการเรียกเก็บ ภาษีอื่นเช่น ภาษีทรัพยากรธรรมชาติ ภาษีคุ้มครองสิ่งแวดล้อม

อัตราภาษีฟุ่มเฟือย 11 รายการ (ประกาศใช้ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2554) โดยมีการกำหนดอัตราภาษีนำเข้าสินค้าฟุ่มเฟือย ได้แก่ ถั่ว ยาสูบ อุปกรณ์ในห้องน้ำ ซอสและผลิตภัณฑ์ปรุงรสอาหาร เครื่องปริ้นเตอร์และอุปกรณ์ เป็นต้น อัตราภาษีอยู่ในระหว่างร้อยละ 4 - 20

⁶⁵ SST เรียกเก็บบนสินค้าฟุ่มเฟือย ลักษณะคล้ายกับภาษีสรรพสามิต

อัตราภาษีนำเข้าสินค้าที่มาจากประเทศสมาชิกอาเซียน จะมีการลดอัตราภาษีลดเหลือร้อยละ 5-0 ในปี พ.ศ. 2558 ภายใต้ความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน อย่างไรก็ตาม รัฐบาลเวียดนามได้ประกาศลดอัตราภาษีนำเข้าให้ลดลงเหลือร้อยละ 5 ไปหลายรายการแล้ว

3

**นโยบายและกฎหมาย
ของประเทศสมาชิกอาเซียนเป้าหมาย**

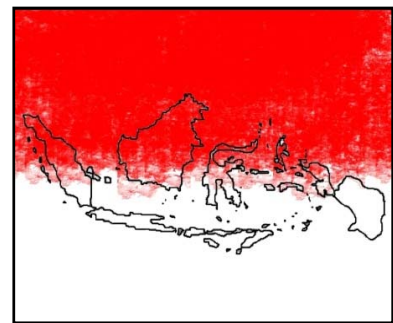
3

นโยบายและกฎหมาย ของประเทศสมาชิกอาเซียนเป้าหมาย

ในบทนี้เป็นการสรุปประเด็นนโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการ SMEs ได้แก่ กฎหมายการจัดตั้งธุรกิจ กฎหมายการเงิน กฎหมายแรงงาน กฎหมายด้านมาตรฐาน กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา รวมถึงนโยบายและกฎหมายส่งเสริม SMEs

ประเทศอาเซียนเป้าหมายที่ต้องทำการวิเคราะห์ศึกษา นโยบายและกฎหมาย เพื่อเปรียบเทียบกับนโยบายและกฎระเบียบที่มีอยู่ของประเทศไทย คือ ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศมาเลเซีย และสิงคโปร์ สำหรับเกณฑ์การคัดเลือกประเทศอาเซียนเป้าหมายได้กล่าวไว้แล้วในบทนำ

นโยบายและกฎหมาย สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

3.1.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งธุรกิจ

ในปัจจุบัน รูปแบบองค์กรธุรกิจซึ่งภาคเอกชนเป็นเจ้าของ (Private-owned Entity) ในประเทศอินโดนีเซียสามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภทหลัก ได้แก่ กิจการเจ้าของรายเดี่ยว (Individual Business) ห้างหุ้นส่วน (Partnership) และบริษัท (Company) ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

(1) **กิจการเจ้าของรายเดี่ยว** เป็นรูปแบบองค์กรธุรกิจที่มีลักษณะเรียบง่าย ไม่เป็นทางการ (Informal) และมักเป็นองค์กรธุรกิจที่ถูกเลือกในการประกอบธุรกิจขนาดเล็กหรือเล็ก (Micro and Small Business) ทั้งนี้ ประเทศอินโดนีเซียไม่มีกฎหมายที่บังคับให้บุคคลที่ประสงค์จะประกอบธุรกิจโดยตนเองเป็นเจ้าของรายเดี่ยวต้องขึ้นทะเบียนพาณิชย์หรือจดทะเบียนจัดตั้งต่อหน่วยงานของรัฐแต่ประการใด

(2) **ห้างหุ้นส่วน** องค์กรธุรกิจประเภทห้างหุ้นส่วนถูกแบ่งออกเป็น 3 ประเภทย่อย ได้แก่

(2.1) ห้างหุ้นส่วนสามัญ หรืออาจเรียกว่า ห้างหุ้นส่วนพื้นฐาน (Basic Partnership) ซึ่งในภาษาอินโดนีเซียจะเรียกว่า Persekutuan Perdata โดยใช้ตัวอักษรย่อ PP เป็นห้างหุ้นส่วนที่มีความเรียบง่ายที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับห้างหุ้นส่วนแบบอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการจัดตั้งห้างหุ้นส่วน

(2.2) ห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน หรืออาจเรียกว่า ห้างหุ้นส่วนแบบเปิด (Open Partnership) ซึ่งในภาษาอินโดนีเซียจะเรียกว่า Persekutuan Firma หรือ Firma/FA ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับห้างหุ้นส่วนสามัญประเภทแรก แต่มักถูกเลือกใช้เป็นองค์กรธุรกิจสำหรับการประกอบธุรกิจที่มีความเฉพาะเจาะจงมากขึ้น เช่น ธุรกิจการซื้อมาขายไป (Trading business) และ ธุรกิจการให้บริการ (Service business) เป็นต้น

(2.3) ห้างหุ้นส่วนจำกัด (Limited Partnership) ซึ่งในภาษาอินโดนีเซียจะเรียกว่า Persekutuan Komanditer หรือ Commanditair Vennotschap โดยใช้ตัวอักษรย่อ CV ห้างหุ้นส่วนจำกัดมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างจากห้างหุ้นส่วนประเภทอื่นในส่วนที่ว่า หุ้นส่วนบางคนมีสิทธิลงทุนในกิจการของห้างหุ้นส่วนเท่านั้นโดยไม่มีอำนาจในการบริหารจัดการงานของห้างหุ้นส่วน

(3) บริษัท องค์กรธุรกิจประเภทบริษัทถูกแบ่งออกเป็น 2 ประเภทย่อย ได้แก่

(3.1) บริษัทจำกัด (Limited Liability Company) ซึ่งในภาษาอินโดนีเซียจะเรียกว่า Perseroan Terbatas โดยใช้ตัวอักษรย่อ PT เป็นองค์กรธุรกิจที่มีสถานะเป็นหน่วยทางกฎหมาย (Legal Entity) บริษัทจำกัดของประเทศอินโดนีเซียมีลักษณะคล้ายคลึงกับบริษัทจำกัดของประเทศไทยกล่าวคือ ทุนของบริษัทจำกัดถูกแบ่งออกเป็นหุ้น และความรับผิดชอบของผู้ถือหุ้นถูกจำกัดเพียงไม่เกินราคาพาร์ (Par Value) ของหุ้นที่ผู้ถือหุ้นนั้นถืออยู่

(3.2) บริษัทมหาชน (Public Company) ซึ่งในภาษาอินโดนีเซียจะเรียกว่า Perseroan Terbuka เป็นองค์กรธุรกิจที่มีสถานะเป็นหน่วยทางกฎหมายและมีลักษณะทั่วไปเช่นเดียวกับบริษัทจำกัด อย่างไรก็ตาม บริษัทมหาชนจำกัดมีคุณสมบัติบางประการที่แตกต่างจากบริษัทจำกัด อาทิ จำนวนผู้ถือหุ้น จำนวนทุนชำระแล้วขั้นต่ำ จำนวนกรรมการ เป็นต้น

อนึ่ง แม้ว่าประเทศอินโดนีเซียจะมีรูปแบบขององค์กรธุรกิจที่ค่อนข้างหลากหลาย อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตที่น่าสนใจว่า รูปแบบขององค์กรธุรกิจประเภทกิจการเจ้าของรายเดียวและประเภทห้างหุ้นส่วนมีสถานะเป็นเพียงหน่วยทางธุรกิจ (Business Entity) เท่านั้น โดยกฎหมายของประเทศอินโดนีเซียไม่ได้รับรองสถานะทางกฎหมายของรูปแบบองค์กรธุรกิจเหล่านี้แต่อย่างใด นอกจากนี้ในกรณีบุคคลที่ไม่ได้มีสัญชาติอินโดนีเซียประสงค์จะเข้าไปจัดตั้งองค์กรธุรกิจในประเทศอินโดนีเซีย

บุคคลเหล่านี้ถูกบังคับให้ต้องจัดตั้งธุรกิจในรูปแบบของบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนเท่านั้น (ซึ่งอาจจัดตั้งในรูปแบบของบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นต่างชาติถือหุ้นทั้งหมด หรืออาจถูกบังคับให้ต้องจัดตั้งบริษัทในลักษณะที่เป็นการร่วมทุนกับบุคคลสัญชาติอินโดนีเซีย (Joint Venture Company) ก็ได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับประเภทของธุรกิจ) ในขณะที่องค์กรธุรกิจประเภทกิจการเจ้าของรายเดี่ยวและประเภทห้างหุ้นส่วนถูกสงวนไว้ให้เฉพาะบุคคลที่มีสัญชาติอินโดนีเซียเท่านั้น

กฎหมายหลักของประเทศอินโดนีเซียที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งธุรกิจได้แก่

- (1) ประมวลกฎหมายแพ่งแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย (Indonesian Civil Code)
- (2) ประมวลกฎหมายพาณิชย์แห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย (Indonesian Commercial Code)
- (3) กฎหมายแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซียเลขที่ 40 พ.ศ. 2550 เรื่องบริษัทจำกัด (The Law of Republic of Indonesia No. 40 of 2007 Concerning Limited Liability Companies)
- (4) กฎหมายแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย เลขที่ 25 พ.ศ. 2550 เรื่องการลงทุน (The Law of Republic of Indonesia No. 25 of 2007 Concerning Investment)

ประมวลกฎหมายแพ่งแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย (Indonesian Civil Code)

ประมวลกฎหมายฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ในการกำหนดสิทธิและหน้าที่ขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ของบุคคล เช่น สิทธิทางแพ่งของบุคคล ภูมิลาเนาและถิ่นที่อยู่ ทรัพย์สิน การสมรส ห้างหุ้นส่วน เป็นต้น และมีผลใช้บังคับกับบุคคลทั้งหมดที่อยู่ในประเทศอินโดนีเซียโดยไม่มีข้อยกเว้นในเรื่องสัญชาติ แต่ประการใด อย่างไรก็ตาม เนื่องจากรูปแบบขององค์กรธุรกิจประเภทห้างหุ้นส่วนถูกสงวนไว้สำหรับบุคคลสัญชาติอินโดนีเซีย ดังนั้น ในทางปฏิบัติ ประมวลกฎหมายฉบับนี้จึงมีผลใช้บังคับเฉพาะกับบุคคลสัญชาติอินโดนีเซียที่ประสงค์จะจัดตั้งองค์กรธุรกิจประเภทห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียนและห้างหุ้นส่วนจำกัดเท่านั้น

ในส่วนของการจัดตั้งองค์กรธุรกิจนั้น บทที่ 13 ของประมวลกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดรายละเอียดขององค์กรธุรกิจประเภทห้างหุ้นส่วน ซึ่งมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการให้คำนิยามของห้างหุ้นส่วนว่าหมายถึง ความตกลงระหว่างบุคคลธรรมดาตั้งแต่สองคนขึ้นไปเพื่อดำเนินการบางอย่างร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์ในการแบ่งปันผลที่ได้มาจากการดำเนินการนั้นระหว่างกัน ห้างหุ้นส่วนที่จัดตั้งขึ้นอาจอยู่ในรูปแบบที่ไม่จำกัดความรับผิดชอบของผู้เป็นหุ้นส่วน (Unlimited liability) เช่น

ห้างหุ้นส่วนสามัญ และห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน หรือรูปแบบที่จำกัดความรับผิดของผู้เป็นหุ้นส่วน (Limited liability) เช่น ห้างหุ้นส่วนจำกัด ก็ได้ นอกจากนี้ ประมวลกฎหมายฉบับนี้ยังกำหนดสิทธิหน้าที่ และความรับผิดระหว่างผู้เป็นหุ้นส่วนด้วยกัน และระหว่างหุ้นส่วนกับบุคคลภายนอก รวมถึงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเลิกห้างหุ้นส่วนด้วย

สำหรับการจัดตั้งห้างหุ้นส่วนนั้น ในกรณีที่เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญ กฎหมายระบุว่าสถานะความเป็นห้างหุ้นส่วนเกิดขึ้นทันทีเมื่อมีการลงนามในสัญญาห้างหุ้นส่วนระหว่างผู้เป็นหุ้นส่วน โดยอาจเป็นทำสัญญากันเองโดยส่วนตัว (Privately) เช่นเดียวกับการทำสัญญาทั่วไป หรืออาจมีการลงนามในสัญญาห้างหุ้นส่วนต่อหน้าโนตารีพับลิก (Notary Public) ของประเทศอินโดนีเซีย และให้โนตารีพับลิครับรองการลงลายมือชื่อในสัญญาดังกล่าวก็ได้ โดยไม่มีความจำเป็นต้องดำเนินการทางทะเบียนเพื่อจัดตั้งห้างหุ้นส่วนสามัญแต่ประการใด ทั้งนี้ โดยไม่คำนึงว่าห้างหุ้นส่วนที่จัดตั้งขึ้นนั้นจะมีจำนวนการลงทุนจำนวนเท่าใด หรือมีวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจประเภทใด

ในกรณีของห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียนและห้างหุ้นส่วนจำกัด นอกเหนือจากการทำสัญญาห้างหุ้นส่วนแล้วหลักเกณฑ์เพิ่มเติมสำหรับการจัดตั้งห้างหุ้นส่วนสองประเภทนี้ถูกกำหนดไว้ในประมวลกฎหมายพาณิชย์แห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย (Indonesia Commercial Code) ซึ่งจะกล่าวในลำดับถัดไป

นอกเหนือจากบทบัญญัติเรื่องห้างหุ้นส่วนแล้ว ประมวลกฎหมายฉบับนี้ยังยอมรับว่าบุคคลธรรมดาอาจรวมตัวกันเป็นองค์กรทางธุรกิจที่มีสถานะทางกฎหมายได้ ซึ่งหมายความถึงการจัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปของบริษัทนั่นเองอย่างไรก็ตาม เนื่องจากองค์กรธุรกิจในรูปของบริษัทมีกฎหมายที่กำกับดูแลโดยเฉพาะ ได้แก่ กฎหมายแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซียเลขที่ 40 พ.ศ. 2550 เรื่องบริษัทจำกัด (The Law of Republic of Indonesia No. 40 of 2007 Concerning Limited Liability Companies) ดังนั้น รายละเอียดเกี่ยวกับการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทจำกัดจึงเป็นไปตามกฎหมายฉบับดังกล่าว

ผู้ประกอบการ SMEs ที่ประสงค์จะจัดตั้งองค์กรธุรกิจประเภทห้างหุ้นส่วนสามัญในประเทศอินโดนีเซีย สามารถทำได้โดยการทำสัญญาหุ้นส่วนระหว่างผู้เป็นหุ้นส่วน ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า การจัดตั้งองค์กรธุรกิจรูปแบบนี้มีความเรียบง่าย ไม่มีขั้นตอนที่ยุ่งยากซับซ้อน และมีค่าใช้จ่ายน้อยซึ่งเป็นผลดีแก่ผู้ประกอบการ SMEs เพราะทำให้ต้นทุนการจัดตั้งองค์กรธุรกิจลดลงและมีความสามารถในการแข่งขันมากขึ้น อย่างไรก็ตาม เนื่องจากองค์กรธุรกิจรูปแบบนี้ถูกสงวนไว้ให้เฉพาะแต่ผู้ประกอบการสัญชาติอินโดนีเซียเท่านั้น ผู้ประกอบการ SMEs ที่ไม่ได้มีสัญชาติอินโดนีเซีย

จึงไม่ได้รับประโยชน์จากความสะดวกสบายและความประหยัดจากการจัดตั้งองค์กรธุรกิจประเภท
ห้างหุ้นส่วนสามัญดั่งกล่าว ซึ่งถือเป็นข้อได้เปรียบเสียเปรียบของผู้ประกอบการ SMEs ต่างชาติ

ประมวลกฎหมายพาณิชย์แห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย (Indonesian Commercial Code)

แม้ว่าประเทศอินโดนีเซียจะมีประมวลกฎหมายแพ่งซึ่งได้กำหนดเรื่องพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง
กับองค์กรธุรกิจประเภทห้างหุ้นส่วนและบริษัทไว้แล้วก็ตาม ประมวลกฎหมายพาณิชย์ฉบับนี้ยัง
กำหนดหลักเกณฑ์เพิ่มเติมสำหรับการจัดตั้งห้างหุ้นส่วนประเภทห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียนและ
ห้างหุ้นส่วนจำกัด ซึ่งมีผลใช้บังคับกับบุคคลทั้งหมดที่อยู่ในประเทศอินโดนีเซียโดยไม่มีข้อจำกัดใน
เรื่องสัญชาติแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม เนื่องจากรูปแบบขององค์กรธุรกิจประเภทห้างหุ้นส่วนถูกสงวนไว้
ให้สำหรับบุคคลสัญชาติอินโดนีเซีย ดังนั้น ในทางปฏิบัติ ประมวลกฎหมายฉบับนี้จึงมีผลใช้บังคับ
เฉพาะกับบุคคลสัญชาติอินโดนีเซียที่ประสงค์จะจัดตั้งองค์กรธุรกิจประเภทห้างหุ้นส่วนสามัญจด
ทะเบียนและห้างหุ้นส่วนจำกัดเท่านั้น

ห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียนและห้างหุ้นส่วนจำกัดจะต้องดำเนินการจัดตั้งตามขั้นตอน
ดังต่อไปนี้

(1) การจัดทำตราสารการจัดตั้ง

ผู้ที่ประสงค์จะจัดตั้งองค์กรธุรกิจประเภทห้างหุ้นส่วนจะต้องจัดเตรียมตราสารการจัดตั้ง
(Deed of Establishment) ซึ่งปรากฏข้อมูลเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วน เช่น ชื่อของห้างหุ้นส่วน (ทั้งนี้
กฎหมายระบุว่าชื่อของผู้เป็นหุ้นส่วนไม่สามารถนำมาใช้เป็นชื่อของห้างหุ้นส่วนได้) ชื่อ อาชีพ และ
ที่อยู่ของผู้เป็นหุ้นส่วน ข้อความที่แสดงให้เห็นว่าห้างหุ้นส่วนที่จะจัดตั้งขึ้นนั้นจะประกอบธุรกิจด้านใด
เป็นกรณีเฉพาะเจาะจงหรือไม่ รายละเอียดของผู้เป็นหุ้นส่วนที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้มีอำนาจ
ลงนามผูกพันห้างหุ้นส่วน ระยะเวลาการดำรงอยู่หรือการเลิกห้างหุ้นส่วน เป็นต้น โดยจะต้องจัดทำ
เป็นภาษาอินโดนีเซีย เมื่อจัดเตรียมตราสารการจัดตั้งเรียบร้อยแล้ว ผู้เป็นหุ้นส่วนจะต้องลงนามใน
ตราสารการจัดตั้งดังกล่าวต่อหน้าโนตารีพับลิกของประเทศอินโดนีเซีย

(2) การจดทะเบียนตราสารการจัดตั้ง

เมื่อตราสารการจัดตั้งห้างหุ้นส่วนได้รับการรับรองจากโนตารีพับลิกแล้ว ผู้เป็นหุ้นส่วน
จะต้องดำเนินการจดทะเบียนตราสารการจัดตั้งดังกล่าวต่อศาลท้องถิ่น (Local Court) ซึ่งมีเขตอำนาจ
ในท้องที่ที่ห้างหุ้นส่วนตั้งอยู่

(3) การโฆษณารายละเอียดในตราสารการจัดตั้งในหนังสือพิมพ์

ผู้เป็นหุ้นส่วนมีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องโฆษณารายละเอียดของห้างหุ้นส่วนที่ปรากฏอยู่ในตราสารการจัดตั้ง อาทิ ชื่อของห้างหุ้นส่วน รายละเอียดของผู้เป็นหุ้นส่วน ข้อความที่แสดงให้เห็นว่าห้างหุ้นส่วนประกอบธุรกิจด้านใดเป็นกรณีเฉพาะเจาะจงหรือไม่ รายละเอียดของผู้เป็นหุ้นส่วนที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้มีอำนาจลงนามผูกพันห้างหุ้นส่วน ระยะเวลาการดำรงอยู่หรือการเลิกห้างหุ้นส่วน เป็นต้น ลงในหนังสือพิมพ์ฉบับทางการ (Official Newspaper) ของประเทศอินโดนีเซีย

(4) การโฆษณาตราสารการจัดตั้งในราชกิจจานุเบกษา

เมื่อตราสารการจัดตั้งห้างหุ้นส่วนผ่านการจดทะเบียนต่อศาลท้องถิ่นแล้ว ศาลท้องถิ่นจะต้องดำเนินการโฆษณาตราสารการจัดตั้งดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษา (State Gazette of the Republic of Indonesia) เพื่อเป็นการแสดงว่ามีการจัดตั้งห้างหุ้นส่วนอย่างสมบูรณ์

จะเห็นได้ว่า ขั้นตอนในการจดทะเบียนจัดตั้งห้างหุ้นส่วนประเภทห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียนและห้างหุ้นส่วนจำกัดในประเทศอินโดนีเซียไม่มีความยุ่งยากหรือซับซ้อน อย่างไรก็ตามในบางขั้นตอน เช่น การโฆษณาตราสารการจัดตั้งห้างหุ้นส่วนในราชกิจจานุเบกษามักใช้ระยะเวลาานมากเมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ ซึ่งอาจถือเป็นอุปสรรคสำคัญสำหรับผู้ประกอบการ SMEs ได้นอกจากนี้ เนื่องจากองค์กรธุรกิจประเภทห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียนและห้างหุ้นส่วนจำกัดถูกสงวนไว้ให้เฉพาะแต่ผู้ประกอบการสัญชาติอินโดนีเซียเท่านั้น จึงถือเป็นข้อเสียเปรียบของผู้ประกอบการ SMEs ที่ไม่ได้มีสัญชาติอินโดนีเซียที่ต้องถูกจำกัดทางเลือกในการจัดตั้งองค์กรธุรกิจ

กฎหมายแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซียเลขที่ 40 พ.ศ. 2550 เรื่องบริษัทจำกัด (The Law of Republic of Indonesia No. 40 of 2007 Concerning Limited Liability Companies)

กฎหมายฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาและส่งเสริมความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของประเทศอินโดนีเซีย โดยเห็นว่า การจัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปของบริษัทจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการเสริมสร้างสถาบันทางธุรกิจต่างๆ ในประเทศอินโดนีเซียให้มีความแข็งแกร่งและดำเนินไปในทิศทางเดียวกับพัฒนาการทางเศรษฐกิจโลก จากวัตถุประสงค์ดังกล่าว บทบัญญัติในกฎหมายจึงกล่าวถึงลักษณะและคุณสมบัติขององค์กรธุรกิจประเภทบริษัท การบริหารจัดการภายในของบริษัท และหลักเกณฑ์และกระบวนการในการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัท ทั้งนี้ กฎหมายฉบับนี้ใช้บังคับครอบคลุมถึง

การจัดตั้งบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนทั้งหมดในประเทศอินโดนีเซีย โดยไม่ได้มีข้อจำกัดในเรื่องสัญชาติแต่อย่างใด

กฎหมายฉบับนี้ได้แบ่งรูปแบบขององค์กรธุรกิจประเภทบริษัทออกเป็น 2 ประเภทย่อยซึ่งมีลักษณะบางประการที่แตกต่างกัน ดังนี้

(1) *บริษัทจำกัด* คือ บริษัทที่ประกอบด้วยผู้ก่อตั้งและผู้ถือหุ้นตั้งแต่สองคนขึ้นไป มีทุนจดทะเบียน (authorized capital) อย่างน้อย 50 ล้านบาท หรือประมาณ 160,000 บาท โดยต้องเป็นทุนที่ชำระแล้วอย่างน้อยร้อยละ 25 ของทุนจดทะเบียนและต้องมีกรรมการซึ่งทำหน้าที่บริหารงานของบริษัทจำกัดอย่างน้อย 1 คน

(2) *บริษัทมหาชน* คือ บริษัทที่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายเกี่ยวกับตลาดทุน กล่าวคือ ต้องประกอบด้วยผู้ถือหุ้นอย่างน้อย 300 คน และมีทุนชำระแล้วอย่างน้อย 3 พันล้านบาท หรือประมาณ 965,000 บาท และต้องมีกรรมการซึ่งทำหน้าที่บริหารงานของบริษัทจำกัดอย่างน้อย 2 คน

แม้ว่าบริษัทจำกัดและบริษัทมหาชนจะมีคุณลักษณะบางประการที่แตกต่างกัน แต่โดยหลักแล้ว การจัดตั้งบริษัทสองรูปแบบนี้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการเดียวกัน โดยหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่กำกับดูแลและอนุญาตการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัท คือ กระทรวงยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน (Ministry of Justice and Human Rights) ทั้งนี้ การจัดตั้งบริษัทสามารถแบ่งออกได้ 9 ขั้นตอนหลัก (ซึ่งยังไม่รวมขั้นตอนในการขอใบอนุญาตการประกอบธุรกิจ) ดังต่อไปนี้

(1) การขอตรวจสอบและจองชื่อของบริษัท

บุคคลที่ประสงค์จะจัดตั้งองค์กรธุรกิจรูปแบบบริษัทจะต้องยื่นคำขอต่อกระทรวงยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน เพื่อให้ตรวจสอบว่า ชื่อที่ประสงค์จะใช้เป็นชื่อของบริษัทนั้นซ้ำกับชื่อของบริษัทอื่นที่มีอยู่แล้วในประเทศอินโดนีเซียหรือไม่ นอกจากนี้ ชื่อของบริษัทจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของกฎหมาย เช่น ต้องเป็นชื่อที่ไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อย ไม่เหมือนหรือคล้ายคลึงกับชื่อของหน่วยงานของรัฐ เป็นต้น สาเหตุที่จะต้องมีการตรวจสอบชื่อของบริษัทก็เพื่อหลีกเลี่ยงกรณีที่กระทรวงยุติธรรมและสิทธิมนุษยชนจะปฏิเสธการอนุมัติตราสารการจัดตั้งและข้อบังคับของบริษัทซึ่งมีชื่อที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของกฎหมาย อย่างไรก็ตาม ขั้นตอนการขอตรวจสอบและจองชื่อบริษัทไม่ได้เป็นขั้นตอนบังคับแต่อย่างใด หากผู้ก่อตั้งบริษัทมั่นใจว่าชื่อที่จะใช้เป็นชื่อของบริษัทไม่เหมือนกับชื่อของบริษัทอื่น ๆ ก็ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการขอตรวจสอบชื่อของบริษัทตามขั้นตอนนี้ การยื่นคำขอให้ตรวจสอบและจองชื่อบริษัท สามารถกระทำได้โดยผู้ก่อตั้งบริษัทยื่นคำขอผ่านทาง

โนตารีพับลิกของประเทศอินโดนีเซีย และโนตารีพับลิกจะเป็นผู้ดำเนินการแทนผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ของกระทรวงยุติธรรมและสิทธิมนุษยชนซึ่งเรียกว่า Sistem Administrasi Badan Hukum หรือ SIMENBAKUM โดยจะใช้เวลาประมาณ 7 วัน หากว่าชื่อของบริษัทผ่านการตรวจสอบและได้รับการอนุมัติจากกระทรวงยุติธรรมและสิทธิมนุษยชนแล้ว ระบบจะทำการจองชื่อดังกล่าวไว้ให้เป็นระยะเวลา 60 วัน ดังนั้น ผู้ก่อตั้งบริษัทจึงต้องดำเนินการยื่นคำขอจัดตั้งบริษัทให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว

(2) การจัดทำตราสารการจัดตั้ง

ผู้ก่อตั้งบริษัทจะต้องจัดเตรียมตราสารการจัดตั้ง (Deed of Establishment) ซึ่งต้องประกอบไปด้วยข้อบังคับของบริษัทและข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งบริษัท เช่น รายละเอียดของผู้ก่อตั้ง คณะกรรมการ (Board of Directors) คณะกรรมการที่ปรึกษา (Board of Commissioners) และผู้ถือหุ้นของบริษัท เป็นต้น โดยจะต้องจัดทำเป็นภาษาอินโดนีเซียเมื่อจัดเตรียมตราสารการจัดตั้งเรียบร้อยแล้ว ผู้ก่อตั้งบริษัทจะต้องลงนามในตราสารการจัดตั้งดังกล่าวต่อหน้าโนตารีพับลิกของประเทศอินโดนีเซีย การรับรองตราสารการจัดตั้งบริษัทของโนตารีพับลิกจะใช้เวลาประมาณ 3-4 วัน และจะมีค่าใช้จ่ายในการรับรองเอกสารประมาณ 4,500,000 รูเปียห์¹ หรือประมาณ 14,000 บาท²

(3) การขอรับหนังสือรับรองภูมิลำเนา

ผู้ก่อตั้งบริษัทจะต้องยื่นคำขอรับหนังสือรับรองภูมิลำเนาของบริษัท (Certificate of Company Domicile) ซึ่งในภาษาอินโดนีเซียจะเรียกว่า Sarat Keterangan Domisili Perusahaan โดยใช้ตัวอักษรย่อ SKDP จากหน่วยงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีเขตอำนาจในท้องที่ที่บริษัทตั้งอยู่ การขอหนังสือรับรองภูมิลำเนาของบริษัทจะใช้เวลาประมาณ 5 วันนับจากวันที่หน่วยงานส่วนท้องถิ่นได้รับคำขออนุญาตและเอกสารครบถ้วน และไม่มีการคิดค่าใช้จ่ายแต่อย่างใด

(4) การขอรับหมายเลขประจำตัวผู้เสียภาษี

ผู้ก่อตั้งจะต้องยื่นคำขอรับหมายเลขประจำตัวผู้เสียภาษี (Taxpayer Registration Number) ซึ่งในภาษาอินโดนีเซียจะเรียกว่า Nomor Pokok Wajib Pajak โดยใช้ตัวอักษรย่อ NPWP

¹World Bank Group. (มิถุนายน 2555). *Starting a Business in Indonesia*. สืบค้นเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/Indonesia/starting-a-business/>

²คำนวณโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่ 24 ธันวาคม 2555 ซึ่งมีอัตราแลกเปลี่ยนอยู่ที่ 1 รูเปียห์ เท่ากับ 0.0031728 บาท

จากสำนักงานภาษีซึ่งมีเขตอำนาจในท้องที่ที่บริษัทตั้งอยู่ การขอรับหมายเลขประจำตัวผู้เสียภาษีจะใช้เวลาประมาณ 5 วันทำการนับจากวันที่สำนักงานภาษีได้รับคำขอและเอกสารครบถ้วน

(5) การเปิดบัญชีธนาคารและการชำระเงินลงทุน

เนื่องจากกฎหมายกำหนดให้ผู้ถือหุ้นของบริษัทต้องชำระเงินลงทุนไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของทุนจดทะเบียน ดังนั้น จึงต้องมีการเปิดบัญชีธนาคารเพื่อนำมาใช้เป็นหลักฐานว่าบริษัทได้รับชำระเงินลงทุนจากผู้ลงทุนซึ่งจะใช้ระยะเวลาประมาณ 5 วัน อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติผู้ก่อตั้งบริษัทอาจขอให้โนตารีพับลิกของประเทศอินโดนีเซียออกหนังสือรับรองการชำระเงินลงทุนแทนการเปิดบัญชีธนาคารได้

(6) การชำระค่าธรรมเนียม

ผู้ก่อตั้งบริษัทจะต้องชำระค่าธรรมเนียมต่อหน่วยการคลัง (State Treasury) สำหรับการตรวจและอนุมัติการจดทะเบียนบริษัทจากกระทรวงยุติธรรมและสิทธิมนุษยชนเป็นเงินจำนวน 200,000 รูเปียห์ หรือประมาณ 640 บาท และสำหรับการให้บริการกฎหมายเป็นเงินจำนวน 1,580,000 รูเปียห์ หรือประมาณ 5,000 บาท การชำระค่าธรรมเนียมในขั้นตอนนี้ใช้เวลา 1 วัน

(7) การขออนุมัติตราสารการจัดตั้ง

ผู้ก่อตั้งบริษัทจะต้องยื่นคำขออนุมัติตราสารการจัดตั้งของบริษัท พร้อมทั้งเอกสารประกอบคำขอ เช่น หนังสือรับรองภูมิลำเนาของบริษัท สำเนาบัญชีธนาคารและการรับเงินลงทุน สำเนาเอกสารแสดงหมายเลขประจำตัวผู้เสียภาษี เป็นต้น ต่อกระทรวงยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และขั้นตอนการยื่นคำขออนุมัติตราสารการจัดตั้งและการพิจารณาอนุมัติตราสารการจัดตั้งของกระทรวงยุติธรรมและสิทธิมนุษยชนมีรายละเอียดที่สำคัญดังต่อไปนี้

(7.1) ผู้ก่อตั้งบริษัทต้องยื่นคำขออนุมัติตราสารการจัดตั้งของบริษัทต่อกระทรวงยุติธรรมและสิทธิมนุษยชนผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ SISMENBAKUM ภายใน 60 วันนับตั้งแต่วันที่ที่มีการลงนามในตราสารการจัดตั้ง

(7.2) กระทรวงยุติธรรมและสิทธิมนุษยชนจะแจ้งผลการพิจารณาเรื่องความครบถ้วนของคำขออนุมัติตราสารการจัดตั้งและเอกสารประกอบคำขอผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์

(7.3) ในกรณีที่กระทรวงยุติธรรมและสิทธิมนุษยชนพิจารณาว่าคำขออนุมัติตราสารการจัดตั้งและเอกสารประกอบคำขอครบถ้วน ผู้ก่อตั้งบริษัทจะต้องยื่นคำขออนุมัติตราสาร

การจัดตั้งและเอกสารประกอบคำขอฉบับจริงต่อกระทรวงยุติธรรมและสิทธิมนุษยชนภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับการแจ้งผล

(7.4) กระทรวงยุติธรรมและสิทธิมนุษยชนจะออกหนังสืออนุมัติตราสารการจัดตั้งบริษัท (Decree of the Minister) ภายใน 14 วันนับตั้งแต่วันที่กระทรวงยุติธรรมและสิทธิมนุษยชนได้รับคำขออนุมัติตราสารการจัดตั้งและเอกสารประกอบคำขอครบถ้วน ซึ่งจะส่งผลให้บริษัท มีสถานะเป็นหน่วยงานกฎหมาย อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติ การอนุมัติตราสารการจัดตั้งจะใช้เวลา ประมาณ 1 เดือน

ขั้นตอนการจดทะเบียนจัดตั้ง

(1) การจดทะเบียนการจัดตั้ง

เมื่อตราสารการจัดตั้งได้รับอนุมัติจากกระทรวงยุติธรรมและสิทธิมนุษยชนแล้ว บริษัท จะต้องจดทะเบียนการจัดตั้งดังกล่าวต่อสำนักงานทะเบียนบริษัท (Company Registry Office) ซึ่งมีเขตอำนาจในท้องที่ที่บริษัทตั้งอยู่ภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันที่กระทรวงยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน ออกหนังสืออนุมัติตราสารการจัดตั้ง ทั้งนี้ ข้อมูลของบริษัทที่จะถูกบันทึกไว้ในระบบทะเบียนของสำนักงานทะเบียนบริษัท ได้แก่ ชื่อของบริษัท ภูมิลำเนา วัตถุประสงค์ จำนวนทุน เป็นต้น การจดทะเบียนการจัดตั้งนี้ใช้เวลาประมาณ 14 วันนับตั้งแต่วันที่สำนักงานทะเบียนบริษัทได้รับ เอกสารถูกต้องครบถ้วน เมื่อการจดทะเบียนจัดตั้งเสร็จสิ้นเรียบร้อย บริษัทจะได้รับหนังสือรับรองบริษัท (Company Registration Certificate) ซึ่งในภาษาอินโดนีเซียจะเรียกว่า Tanda Daftar Perusahaan โดยใช้ตัวอักษรย่อ TDP

(2) การโฆษณาตราสารการจัดตั้งในราชกิจจานุเบกษา

เมื่อตราสารการจัดตั้งได้รับอนุมัติจากกระทรวงยุติธรรมและสิทธิมนุษยชนแล้ว กระทรวงยุติธรรมและสิทธิมนุษยชนจะดำเนินการโฆษณาตราสารการจัดตั้งดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษา (State Gazette of the Republic of Indonesia) เพื่อเป็นการแสดงว่ามีการจัดตั้งบริษัทอย่างสมบูรณ์ โดยหลักแล้วการโฆษณาตราสารการจัดตั้งจะต้องกระทำภายใน 14 วันนับจากวันที่มีการอนุมัติตราสารการจัดตั้ง อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติจะใช้เวลาประมาณ 1-2 เดือน

อนึ่ง แม้ว่าประเทศอินโดนีเซียจะมีกฎหมายและนโยบายที่สนับสนุนให้คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนของประเทศอินโดนีเซีย (Indonesia Investment Coordinating Board หรือ BKPM) ทำหน้าที่เป็นผู้ให้บริการจดทะเบียนจัดตั้งองค์กรธุรกิจและอนุมัติการให้ใบอนุญาตการประกอบธุรกิจ

ไปในคราวเดียว (One-stop Services) อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติ ผู้ก่อตั้งองค์กรธุรกิจยังคงต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนการจัดตั้งองค์กรธุรกิจเช่นเดียวกับในอดีต

กฎหมายฉบับนี้มีผลใช้บังคับกับบริษัทจำกัดเป็นการทั่วไป และไม่ได้มีหลักเกณฑ์พิเศษสำหรับการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทสำหรับ SMEs โดยเฉพาะ ดังนั้น ผู้ประกอบการ SMEs ไม่ว่าจะ เป็นบุคคลสัญชาติอินโดนีเซียหรือไม่ก็ตามที่ประสงค์จะจัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปของบริษัทต้องอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายฉบับนี้เช่นเดียวกัน

จากข้อมูลการจัดอันดับความง่ายในการเข้าไปประกอบธุรกิจในประเทศอินโดนีเซีย สำหรับปี พ.ศ. 2556 ซึ่งจัดทำโดยธนาคารโลกปรากฏว่า ประเทศอินโดนีเซียถูกจัดให้อยู่ในอันดับที่ 166 ซึ่งถือว่าอยู่ในอันดับท้ายๆ ของกลุ่มประเทศอาเซียน เนื่องจากขั้นตอนในการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทในประเทศอินโดนีเซียมีความยุ่งยากซับซ้อนและใช้เวลานานมากเมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ ส่งผลให้ผู้ประกอบการ SMEs ต้องรับภาระต้นทุนการจัดตั้งองค์กรธุรกิจที่สูงขึ้น นอกจากนี้ เอกสารสำหรับการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทถูกจำกัดให้ต้องจัดทำในรูปแบบของภาษาอินโดนีเซียเท่านั้น ผู้ประกอบการ SMEs ที่ไม่ได้มีสัญชาติอินโดนีเซียที่ประสงค์จะเข้ามาจัดตั้งบริษัทในประเทศอินโดนีเซียจึงอาจมีความจำเป็นที่จะต้องจัดหาที่ปรึกษาและต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมในส่วนดังกล่าว

กฎหมายแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย เลขที่ 25 พ.ศ. 2550 เรื่องการลงทุน (The Law of Republic of Indonesia No. 25 of 2007 Concerning Investment)

กฎหมายฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมให้มีการลงทุนในประเทศอินโดนีเซียมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการลงทุนจากในประเทศหรือต่างประเทศ ดังนั้น บทบัญญัติหลักในกฎหมายจึงเกี่ยวกับนโยบายการลงทุน รูปแบบการลงทุน การอำนวยความสะดวกแก่ผู้ลงทุน สิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ลงทุน เป็นต้น ทั้งนี้ ในส่วนของรูปแบบการลงทุนในประเทศอินโดนีเซียนั้นจะจำแนกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ การลงทุนโดยอาศัยเงินทุนจากบุคคลสัญชาติอินโดนีเซีย (Domestic Investment) และการลงทุนโดยอาศัยเงินลงทุนจากบุคคลสัญชาติอื่น หรือโดยการร่วมทุนระหว่างบุคคลสัญชาติอื่นกับบุคคลสัญชาติอินโดนีเซีย (Foreign Investment)

แม้ว่ากฎหมายฉบับนี้จะไม่มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งธุรกิจโดยตรง แต่มีบทบัญญัติที่กล่าวถึงรูปแบบการจัดตั้งธุรกิจที่ได้รับอนุญาตสำหรับการลงทุนแต่ละประเภท กล่าวคือ บุคคลสัญชาติอินโดนีเซียสามารถลงทุนในประเทศอินโดนีเซียได้ในรูปแบบเจ้าของรายเดี่ยว

(Individual Business) บริษัท (Corporation) หรือองค์กรธุรกิจที่ไม่ใช่บริษัท (Non-Corporation) ในขณะที่บุคคลสัญชาติอื่นจะสามารถลงทุนในประเทศอินโดนีเซียได้ก็ต่อเมื่อเข้ามาจัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปแบบของบริษัทเท่านั้น ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า โดยนัยแห่งกฎหมายฉบับนี้ องค์กรธุรกิจรูปแบบอื่นๆ นอกเหนือจากบริษัท อันได้แก่ กิจการเจ้าของรายเดียวและห้างหุ้นส่วน ถูกสงวนไว้ให้เฉพาะบุคคลที่มีสัญชาติอินโดนีเซียเท่านั้น

อาจกล่าวได้ว่า กฎหมายฉบับนี้มีผลกระทบโดยตรงต่อผู้ประกอบการ SMEs ซึ่งไม่ใช่ผู้ประกอบการสัญชาติอินโดนีเซียในการที่จะเข้ามาจัดตั้งองค์กรธุรกิจเพื่อประกอบธุรกิจในประเทศอินโดนีเซีย เนื่องจากผู้ประกอบการ SMEs เหล่านี้ส่วนใหญ่มีฐานธุรกิจขนาดเล็กและมีเงินลงทุนจำกัด หากจะเข้ามาเริ่มเข้าลงทุนในต่างแดนก็มักประสงค์ที่จะเริ่มต้นด้วยเงินทุนจำนวนน้อยโดยจัดตั้งองค์กรธุรกิจที่มีรูปแบบเรียบง่ายและค่าใช้จ่ายน้อย เช่น ห้างหุ้นส่วน อย่างไรก็ตาม เมื่อกฎหมายการลงทุนของบริษัทอินโดนีเซียสงวนรูปแบบองค์กรธุรกิจขนาดเล็กเหล่านี้ไว้ให้เฉพาะแก่ผู้ประกอบการสัญชาติอินโดนีเซียเท่านั้น เช่นนี้จึงเป็นการจำกัดโอกาสการเข้ามาลงทุนประกอบธุรกิจในประเทศอินโดนีเซียของผู้ประกอบการ SMEs ต่างชาติ และทำให้ผู้ประกอบการ SMEs ต่างชาติต้องรับภาระต้นทุนการจัดตั้งองค์กรธุรกิจที่สูงขึ้น

3.1.2 กฎหมายการเงิน

สถาบันการเงิน (Financial Institutions) ในประเทศอินโดนีเซียสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภทหลัก คือ

- (1) สถาบันการเงินที่เป็นธนาคาร (Banking Financial Institutions) และ
- (2) สถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคาร (Non-Banking Financial Institutions)

สถาบันการเงินที่เป็นธนาคาร หมายถึง ธนาคารซึ่งประกอบธุรกิจในด้านการเก็บรวบรวมเงินทุนจากประชาชนในรูปแบบของเงินฝาก และนำเงินทุนดังกล่าวมาหมุนเวียนกลับไปสู่ประชาชนอีกครั้งผ่านทางช่องทางหรือรูปแบบต่างๆ เช่น สินเชื่อ เป็นต้น ธนาคารพาณิชย์เหล่านี้อยู่ในการกำกับดูแลของธนาคารกลางแห่งประเทศอินโดนีเซีย (The Central Bank of Indonesia หรือ Bank Indonesia)

ส่วนสถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคาร หมายถึง สถาบันการเงินที่ถูกจัดตั้งขึ้นในรูปแบบของบริษัทประกันภัย กองทุนเงินบำนาญ (Pension Fund) บริษัทหลักทรัพย์ ธุรกิจเงินร่วมลงทุน (Venture Capital) และบริษัทที่ทำหน้าที่บริหารกองทุนต่างๆ ซึ่งไม่ใช่ธนาคาร เป็นต้นสถาบันการเงิน

ที่ไม่ใช่ธนาคารในประเทศอินโดนีเซียเหล่านี้ขึ้นอยู่กับดูแลของกระทรวงการคลัง (Ministry of Finance) หรือที่คนส่วนใหญ่เรียกกันว่าหน่วยงานกำกับดูแลตลาดทุนและสถาบันการเงิน (Badan Pengawas Pasar Modal-Lembaga Keuangan หรือ BAPEPAM-LK)

กฎหมายหลักและนโยบายของประเทศอินโดนีเซียที่เกี่ยวข้องกับการเงิน ได้แก่

(1) กฎหมายแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย เลขที่ 23 พ.ศ. 2542 เรื่องธนาคารกลางแห่งประเทศอินโดนีเซีย (The Law of the Republic of Indonesia No. 23 of 1999 Concerning Bank Indonesia)

(2) กฎหมายแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย เลขที่ 7 พ.ศ. 2535 เรื่องการธนาคาร (The Law of the Republic of Indonesia No. 7 of 1992 Concerning Banking)

(3) กฎหมายแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย เลขที่ 21 พ.ศ. 2551 เรื่องธนาคารอิสลาม (The Law of the Republic of Indonesia No. 21 of 2008 Concerning Sharia (Islamic) Banking)

(4) กฎหมายแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย เลขที่ 2 พ.ศ. 2552 เรื่องธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศอินโดนีเซีย (The Law of Republic of Indonesia No. 2 of 2009 Concerning Eximbank)

(5) กฎหมายแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย เลขที่ 8 พ.ศ. 2539 เรื่องตลาดทุน (The Law of Republic of Indonesia No. 8 of 1996 Concerning the Capital Market)

กฎหมายแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย เลขที่ 23 พ.ศ. 2542 เรื่องธนาคารกลางแห่งประเทศอินโดนีเซีย (The Law of the Republic of Indonesia No. 23 of 1999 Concerning Bank Indonesia)

กฎหมายฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ในการเสริมสร้างความก้าวหน้าของระบบการเงินและนโยบายด้านเงินตราของประเทศอินโดนีเซีย เพื่อให้ระบบการเงินและนโยบายดังกล่าวมีความเที่ยงตรง เชื่อถือได้ และโปร่งใส และเพื่อรักษาเสถียรภาพของค่าเงิน Rupiah ดังนั้น สาระสำคัญของกฎหมายฉบับนี้จึงเป็นเรื่องของการกำหนดให้มีการจัดตั้งธนาคารกลางแห่งประเทศอินโดนีเซีย (Central Bank of Republic of Indonesia / Bank Indonesia) ให้เป็นองค์กรที่มีความเป็นอิสระปราศจากการแทรกแซงจากรัฐบาล เพื่อทำหน้าที่ต่างๆ เช่น กำหนดและบังคับใช้นโยบายด้านเงินตรา ควบคุมระบบการชำระเงิน (Payment System) และกำกับดูแลการประกอบธุรกิจของธนาคารต่างๆ

ภายในประเทศอินโดนีเซีย นอกจากนี้ กฎหมายฉบับนี้มีเนื้อหาที่แสดงให้เห็นได้ว่า ระบบสถาบันการเงินของประเทศอินโดนีเซียในส่วนของธนาคารนั้นสามารถแบ่งได้เป็น 3 ส่วนหลัก ได้แก่

(1) ธนาคารกลางแห่งประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศอินโดนีเซียและกำกับดูแลการดำเนินกิจการของธนาคารพาณิชย์ทั้งหมดที่อยู่ในประเทศอินโดนีเซีย

(2) ธนาคารพาณิชย์ (Commercial Bank) ซึ่งประกอบธุรกิจด้านการธนาคารทั่วไป (Conventional Banking Business Activities) และ/หรือ ประกอบธุรกิจการเงินบนหลักชารีอะห์ (Syariah Principle) ซึ่งหมายถึง การจัดหาเงินให้ในลักษณะเดียวกันกับที่ธนาคารกลางแห่งประเทศอินโดนีเซียจัดหาเงินให้แก่ธนาคารพาณิชย์และธนาคารท้องถิ่น โดยมีเงื่อนไขว่าธนาคารพาณิชย์และธนาคารท้องถิ่นนั้นจะต้องชำระเงินจำนวนดังกล่าวคืนให้แก่ธนาคารกลางแห่งประเทศอินโดนีเซีย หลังจากครบระยะเวลาที่กำหนด พร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียม (Fee) หรือส่วนแบ่ง (Product Sharing) การให้บริการหลักของธนาคารพาณิชย์เหล่านี้คือการให้บริการออมเงิน และการให้บริการด้านสินเชื่อแก่ประชาชน

(3) ธนาคารท้องถิ่น (Rural Bank) ซึ่งประกอบธุรกิจคล้ายคลึงกับธนาคารพาณิชย์ อย่างไรก็ตาม ธนาคารท้องถิ่นเหล่านี้เน้นการให้บริการด้านสินเชื่อแก่ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

การที่ประเทศอินโดนีเซียจัดตั้งหน่วยงานขึ้นมาเพื่อกำกับดูแลตลาดเงินของประเทศย่อมส่งผลให้ระบบการเงินและการธนาคารของประเทศอินโดนีเซียมีความเป็นระบบ มีระเบียบแบบแผนที่แน่นอน และมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ธนาคารกลางแห่งประเทศอินโดนีเซียยังมีบทบาทสำคัญในการให้การสนับสนุน SMEs เช่น การออกกระเบียบด้านการให้ความช่วยเหลือทางเทคนิคเพื่อการพัฒนาของวิสาหกิจขนาดจิ๋ว ขนาดเล็ก และขนาดกลาง (Micro, Small and Medium Enterprises หรือ MSMEs) (Bank Indonesia Regulation No. 7/39/PBI/2005 Concerning Technical Assistance for the Development of MSMEs) โดยส่วนใหญ่จะเป็นการให้ความช่วยเหลือในด้านการให้ข้อมูลและการฝึกอบรมแก่ธนาคารพาณิชย์ สถาบันการเงิน และผู้ให้บริการด้านการพัฒนาธุรกิจ (Business Development Services Provider) ในเรื่องต่างๆ เช่น ยุทธศาสตร์การพัฒนา MSMEs การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือ (Credit) ของ MSMEs การจัดการปัญหาเรื่องหนี้เสียของ MSMEs เป็นต้น เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินต่างๆ ภายในประเทศอินโดนีเซียมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะการประกอบธุรกิจของ MSMEs มากขึ้นและสามารถพัฒนาหรือจัดทำโครงการด้านการเงินที่มีความเหมาะสมต่อธุรกิจ MSMEs ได้ นอกจากนี้ ธนาคารกลางแห่งประเทศ

อินโดนีเซียมีนโยบายที่ส่งเสริมให้ธนาคารพาณิชย์ต่างๆ ในประเทศอินโดนีเซียจัดให้มีศูนย์ให้บริการแก่ MSMEs (MSMEs Centers) โดยเฉพาะด้วย

นอกเหนือจากการให้ความช่วยเหลือทางเทคนิคแก่ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินแล้ว ธนาคารกลางแห่งประเทศอินโดนีเซียมีนโยบายในการผ่อนคลายความเข้มงวดของกฎระเบียบด้านการเงินต่างๆ ที่มีผลบังคับต่อ MSMEs ทั้งนี้ เห็นได้จากการออกระเบียบต่างๆ เช่น ระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ของธนาคารพาณิชย์ในการประเมินความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้า (Bank Indonesia Regulation No. 7/2/PBI/2005 Concerning Assessment of Asset Quality for Commercial Bank) ซึ่งกำหนดว่า ในการพิจารณาความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้าซึ่งกู้ยืมเงินไม่เกิน 500 ล้านรูเปียห์ หรือประมาณ 1.55 ล้านดอลลาร์ ให้พิจารณาจากข้อเท็จจริงว่าลูกค้ามีความสามารถในการชำระหนี้หรือดอกเบี้ยตรงตามกำหนดหรือไม่เท่านั้น โดยไม่จำเป็นต้องพิจารณาคุณสมบัติด้านอื่นๆ อีก หรือระเบียบเกี่ยวกับการคำนวณน้ำหนักความเสี่ยงของสินทรัพย์ (Bank Indonesia Regulation No. 8/3/PBI/2006 Concerning Risk Weighed Average Calculation) ซึ่งกำหนดว่าการคำนวณน้ำหนักความเสี่ยงของสินทรัพย์สำหรับการกู้ยืมเงินของวิสาหกิจขนาดเล็ก (Small Business Loan) ให้คำนวณเพียงร้อยละ 85 ของสินทรัพย์เท่านั้น เป็นต้น³

จากนโยบายและกฎระเบียบต่างๆ ของธนาคารกลางแห่งประเทศอินโดนีเซียข้างต้น จะเห็นได้ว่า ธนาคารกลางแห่งประเทศอินโดนีเซียมีบทบาทสำคัญในการให้ความช่วยเหลือด้านการเงินแก่ SMEs ซึ่งช่วยให้ SMEs สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนในประเทศอินโดนีเซียได้ง่ายขึ้น

กฎหมายแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย เลขที่ 7 พ.ศ. 2535 เรื่องการธนาคาร (The Law of the Republic of Indonesia No. 7 of 1992 Concerning Banking)

จากแนวคิดที่ว่าธนาคารถือเป็นพื้นฐานหลักทางเศรษฐกิจ เป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนและเป็นช่องทางในการระดมทุนจากสาธารณะ และมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนและพัฒนาให้เศรษฐกิจของประเทศเจริญก้าวหน้า มีเสถียรภาพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนามาตรฐานความเป็นอยู่ของประชาชน ประเทศอินโดนีเซียจึงได้ตรากฎหมายฉบับนี้ขึ้นโดยมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์ต่างๆ เกี่ยวกับการธนาคาร เช่น ประเภทและการดำเนินงานของธนาคาร หลักเกณฑ์และวิธีการในการขออนุญาตประกอบธุรกิจธนาคารทั้งธนาคารพาณิชย์ (Commercial

³ World Bank. (ไม่ปรากฏปีพิมพ์). *The Role of Bank Indonesia in Development of Micro, Small, and Medium Enterprises (MSMEs) and Customer Due Diligence (CDD)*. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2556, จาก http://siteresources.worldbank.org/INTAML/Resources/Endang_Sedyadi_BI.pdf

Bank) และธนาคารท้องถิ่น (Rural Bank) เป็นต้น อย่างไรก็ตาม กฎหมายฉบับนี้ไม่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับการประกอบธุรกิจของ SMEs แต่ประการใด

กฎหมายแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย เลขที่ 21 พ.ศ. 2551 เรื่องธนาคารอิสลาม (The Law of the Republic of Indonesia No. 21 of 2008 Concerning Sharia (Islamic) Banking)

เนื่องจากความต้องการในการใช้บริการจากธนาคารอิสลาม (Sharia Islamic Bank) ในประเทศอินโดนีเซียเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และเนื่องจากธนาคารอิสลามเป็นธนาคารที่มีลักษณะเฉพาะซึ่งแตกต่างจากธนาคารทั่วไป (Conventional Bank) จึงมีการตรากฎหมายฉบับนี้ขึ้นเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับธนาคารอิสลามโดยเฉพาะ โดยมีบทบัญญัติหลักเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และการดำเนินงานของธนาคารอิสลาม การขออนุญาตและการจัดตั้งธนาคารอิสลาม และข้อจำกัดการประกอบธุรกิจของธนาคารอิสลาม อย่างไรก็ตาม กฎหมายฉบับนี้ไม่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับการประกอบธุรกิจของ SMEs แต่ประการใด

กฎหมายแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย เลขที่ 2 พ.ศ. 2552 เรื่องธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศอินโดนีเซีย (The Law of Republic of Indonesia No. 2 of 2009 Concerning Eximbank)

กฎหมายฉบับนี้ถูกตราขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในการเสริมสร้างบรรยากาศการลงทุนเพื่อสนับสนุนกิจกรรมการส่งออกและนำเข้าสินค้าและบริการของประเทศอินโดนีเซีย โดยมุ่งเน้นการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน การให้ความช่วยเหลือด้านการเงิน และการเพิ่มความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการขนาดจิ๋ว ขนาดย่อม และขนาดกลาง (Micro, Small and Medium-scale Enterprises หรือ MSMEs) ภายในประเทศอินโดนีเซีย ดังนั้น สาระสำคัญของกฎหมายฉบับนี้ คือ การจัดตั้งธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศอินโดนีเซีย (Indonesia Eximbank) ซึ่งในภาษาอินโดนีเซียจะเรียกว่า Lembaga Pembiayaan Ekspor Indonesia โดยใช้ตัวย่อ LPEI เพื่อให้เป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ช่วยเหลือและสนับสนุนผู้ประกอบการนำเข้าและส่งออกภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง (Ministry of Finance) ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศอินโดนีเซียมีพันธกิจในการให้ความช่วยเหลือใน 4 รูปแบบหลัก ได้แก่ (1) การช่วยเหลือด้านการเงิน (Financing) (2) การค้ำประกัน (Guarantee) (3) การประกันภัย (Insurance) และ (4) การบริการให้คำปรึกษา (Advisory) โดยรูปแบบการให้ความช่วยเหลือเหล่านี้ยังสามารถแบ่งได้เป็นหลายรูปแบบย่อย เพื่อให้มีความเหมาะสมตามลักษณะการประกอบธุรกิจและสามารถตอบสนอง

ความต้องการของผู้ประกอบการได้อย่างครบถ้วน ทั้งนี้ โครงการให้ความช่วยเหลือและการสนับสนุนของธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้⁴

(1) การให้ความช่วยเหลือด้านการเงิน

(1.1) สินเชื่อสำหรับผู้ซื้อ (Buyer's Credit)

เป็นการให้ความช่วยเหลือด้านการเงินแก่ผู้ที่ประสงค์จะซื้อหรือนำเข้าสินค้าและบริการบางประเภทจากประเทศอินโดนีเซีย(Customer/Importer) ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้มีการส่งออกสินค้าและบริการไปยังต่างประเทศมากขึ้น บุคคลที่อาจขอรับความช่วยเหลือตามโครงการนี้จะต้องเป็นผู้นำเข้าที่เป็นหน่วยงานของรัฐต่างประเทศ (Foreign Government) หรือนิติบุคคลใดๆ ที่เป็นตัวแทนของหน่วยงานของรัฐต่างประเทศดังกล่าวเท่านั้น โดยจะมีการให้สินเชื่อใน 2 รูปแบบ คือ

(1.1.1) การให้สินเชื่อตามรายการธุรกรรม (Transactional Financing)

เป็นการให้สินเชื่อระยะสั้นสำหรับการซื้อสินค้าโภคภัณฑ์หรือการบริการทั่วไป ภายในวงเงินสูงสุดถึงร้อยละ 80 ของราคาสินค้าหรือบริการ และมีระยะเวลาการให้สินเชื่อสูงสุดนาน 1 ปี โดยผู้นำเข้าที่มีคุณสมบัติสามารถยื่นคำขอรับความช่วยเหลือตามโครงการได้ โดยต้องแนบเอกสารประกอบคำขอ ได้แก่ สำเนาสัญญาซื้อขายหรือสัญญาจัดจ้าง และรายละเอียดของผู้ซื้อสินค้าหรือบริการ

(1.1.2) การให้สินเชื่อตามโครงการ (Project Financing) เป็นการให้สินเชื่อ

ระยะยาวสำหรับการซื้อสินค้าหรือบริการที่มีลักษณะเป็นโครงการ เช่น การสั่งซื้อสินค้าจำนวนมากเพื่อใช้ในการก่อสร้าง เป็นต้น ภายในวงเงินสูงสุดถึงร้อยละ 65 ของมูลค่าโครงการ และมีระยะเวลาการให้สินเชื่อสูงสุดนาน 5 ปี ผู้นำเข้าที่มีคุณสมบัติสามารถยื่นคำขอรับความช่วยเหลือตามโครงการได้ โดยต้องแนบเอกสารประกอบคำขอ ได้แก่ สำเนาสัญญาตามโครงการพร้อมรายละเอียดการชำระเงิน สำเนาผลการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ (Feasibility Study) และประมาณการณึ่งบการเงิน (Financial Analysis Projection) หรือประมาณการณึ่งความคุ้มค่าในการลงทุน (Projected Cash Flow) เพื่อใช้ในการประเมินมูลค่าการลงทุนและแหล่งที่มาของเงินที่จะนำมาชำระคืน

(1.2) สินเชื่อเพื่อพัฒนาความสามารถในการผลิตเพื่อส่งออก (Export Investment Loan)

⁴ Indonesia Eximbank. (ไม่ปรากฏปีพิมพ์).Products & Service.สืบค้นเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.indonesiaeximbank.go.id/en/buyer's-credit>

เป็นการให้ความช่วยเหลือด้านการเงินแก่ผู้ประกอบการส่งออกที่ต้องการเงินทุนเพื่อนำมาพัฒนาศักยภาพในการผลิตของตนเอง เช่น การสั่งซื้อเครื่องจักรใหม่ การปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกหรือโครงสร้างพื้นฐาน เป็นต้น โดยรูปแบบการให้สินเชื่อจะเป็นการให้สินเชื่อโดยตรง (Direct Financing) กล่าวคือ เป็นการให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการโดยตรงจากธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยนี้เชื่อมร่วมกับธนาคารอื่นๆ (Co-Financing หรือ Syndication) ภายในวงเงินสูงสุดถึงร้อยละ 70 ของมูลค่าการลงทุนทั้งหมด

ผู้ประกอบการที่สามารถขอรับความช่วยเหลือจากโครงการนี้อาจเป็นผู้ประกอบการธุรกิจส่งออกโดยตรงหรือเป็นผู้ประกอบการที่เป็นซัพพลายเออร์ (Supplier) ของผู้ส่งออกก็ได้ โดยยื่นคำขอรับความช่วยเหลือตามโครงการ พร้อมแนบเอกสารประกอบคำขอ ได้แก่ สำเนาผลการศึกษาค่าความเป็นไปได้ของโครงการ (Feasibility Study) สำเนาสัญญาซื้อขายสินค้าหรือจัดจ้างปรับปรุงพร้อมรายละเอียดการชำระเงิน หลักฐานหรือแผนที่แสดงว่ามีการใช้เงินลงทุนของตนเอง (Self-Funding) ร่วมด้วยอย่างน้อยร้อยละ 30 ของมูลค่าสินค้าหรือมูลค่าการลงทุนทั้งหมด และประมาณการณงบประมาณการเงิน (Financial Analysis Projection) หรือประมาณการณความคุ้มค่าในการลงทุน (Projected Cash Flow) เพื่อใช้ในการประเมินมูลค่าการซื้อสินค้าหรือการลงทุนและแหล่งที่มาของเงินที่จะนำมาชำระคืน

(1.3) สินเชื่อเพื่อเงินทุนหมุนเวียนในการส่งออก (Export Working Capital Loan)

เป็นการให้ความช่วยเหลือด้านการเงินแก่ผู้ประกอบการส่งออกที่ต้องการเงินทุนสำหรับการจัดหาวัตถุดิบหรือชิ้นส่วนในการผลิตเพื่อกิจกรรมการส่งออก โดยมีการให้สินเชื่อ 2 รูปแบบ คือ

(1.3.1) การให้สินเชื่อตามรายการธุรกรรม (Transactional Financing)

เป็นการให้สินเชื่อตามรอบการซื้อขายวัตถุดิบหรือชิ้นส่วนของผู้ประกอบการส่งออก ภายในวงเงินสูงสุดถึงร้อยละ 90 ของมูลค่าสัญญาส่งออกหรือเลตเตอร์ออฟเครดิตที่เปิดไว้สำหรับการส่งออก และมีระยะเวลาการให้สินเชื่อสูงสุดนาน 270 วัน ในกรณีที่เป็นการให้สินเชื่อในสกุลเงินต่างประเทศ และ 360 วัน ในกรณีที่เป็นการให้สินเชื่อในสกุลเงินรูเปียห์

(1.3.2) การให้สินเชื่อรายปี (Yearly Financing)

เป็นการให้สินเชื่อโดยพิจารณาจากข้อมูลการส่งออกที่ผ่านมาและประมาณการณการส่งออก 1 ปีล่วงหน้า ภายในวงเงินสูงสุดถึงร้อยละ 90 ของเงินทุนหมุนเวียนที่จะต้องใช้และมีระยะเวลาการให้สินเชื่อสูงสุดนาน 1 ปี

ผู้ประกอบการที่ประสงค์จะขอรับความช่วยเหลือตามโครงการสามารถยื่นคำขอรับความช่วยเหลือตามโครงการ พร้อมแนบเอกสารประกอบคำขอ ได้แก่ สำเนางบการเงินอย่างน้อย 3 ปี สำเนาเอกสารแสดงสถานะของบริษัท และสำเนาหลักประกัน (Collateral Ownership)

(1.4) สินเชื่อเพื่อเลตเตอร์ออฟเครดิต (Import L/C Financing)

เป็นการให้ความช่วยเหลือด้านการเงินแก่ผู้ประกอบการส่งออกที่ต้องการเงินไปชำระราคาค่าวัตถุดิบหรือชิ้นส่วนในการผลิตที่ได้สั่งซื้อจากต่างประเทศตามเลตเตอร์ออฟเครดิตเพื่อประโยชน์ในกิจกรรมการส่งออก โดยมีระยะเวลาการให้สินเชื่อสูงสุดนาน 270 วัน ผู้ประกอบการที่ประสงค์จะขอรับความช่วยเหลือตามโครงการสามารถยื่นคำขอรับความช่วยเหลือตามโครงการ พร้อมแนบเอกสารประกอบคำขอ ได้แก่ สำเนางบการเงินอย่างน้อย 3 ปี และบันทึกการชำระเงินตามใบแจ้งราคาสินค้า (Export Invoice) 1 ปีที่ผ่านมา

(1.5) เลตเตอร์ออฟเครดิต (Issuance of Import L/C)

เป็นการให้ความช่วยเหลือด้านการเงินแก่ผู้ประกอบการส่งออก โดยธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยจะเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตตามคำสั่งของผู้ประกอบการส่งออกสำหรับการจัดหาวัตถุดิบหรือชิ้นส่วนในการผลิตเพื่อกิจกรรมการส่งออก ประเภทของเลตเตอร์ออฟเครดิตมี 2 รูปแบบ คือ เลตเตอร์ออฟเครดิตที่ธนาคารต้องชำระเงินทันทีเมื่อได้รับเอกสารถูกต้องครบถ้วน (L/C at Sight) และเลตเตอร์ออฟเครดิตที่มีกำหนดระยะเวลาการชำระเงิน (L/C Terms) โดยเลตเตอร์ออฟเครดิตที่เปิดไปนี้จะมีผลบังคับ (Effective Time Period) ไม่เกิน 90 วัน

ผู้ประกอบการที่ประสงค์จะขอรับความช่วยเหลือตามโครงการสามารถยื่นคำขอรับความช่วยเหลือตามโครงการ พร้อมแนบเอกสารประกอบคำขอ ได้แก่ สำเนางบการเงินอย่างน้อย 3 ปี และแผนการส่งออก 1 ปีล่วงหน้า โดยมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานซึ่งประกอบด้วย ค่าธรรมเนียมการเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิต (Opening Fee) ซึ่งต้องชำระ ณ เวลาที่มีการเกิดเลตเตอร์ออฟเครดิต และค่าธรรมเนียมการรับรองเลตเตอร์ออฟเครดิต (Acceptance Fee)

(1.6) เลตเตอร์ออฟเครดิตเพื่อการค้ำประกัน (Issuance of SBLC)

เป็นการให้ความช่วยเหลือด้านการเงินแก่ผู้ประกอบการส่งออก โดยธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยจะเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตให้แก่ผู้รับประโยชน์ (Beneficiary) เพื่อเป็นการค้ำประกันสำหรับกรณีที่ผู้ประกอบการส่งออกกระทำการอย่างใด ๆ ซึ่งถือเป็นเหตุผิดนัดหรือผิดสัญญาตามสัญญาจัดหาวัตถุดิบหรือสัญญาที่เกี่ยวกับการสนับสนุนการส่งออก

ระหว่างผู้รับประโยชน์และผู้ประกอบการส่งออก เลตเตอร์ออฟเครดิตที่เปิดไปนี้จะมีระยะเวลาไม่เกิน 360 วัน และมีวงเงินตามมูลค่าสินค้าที่ผู้ประกอบการส่งออกจะดำเนินการผลิตและส่งออก แต่ต้องไม่เกินจำนวนเงินทุนหมุนเวียนในระยะเวลา 1 ปีของผู้ประกอบการส่งออก ทั้งนี้ การเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตในลักษณะที่เป็นการค้ำประกันนี้จะช่วยสร้างความน่าเชื่อถือด้านการเงินให้แก่ผู้ประกอบการส่งออก

ผู้ประกอบการที่ประสงค์จะขอรับความช่วยเหลือตามโครงการสามารถยื่นคำขอรับความช่วยเหลือตามโครงการ พร้อมแนบเอกสารประกอบคำขอ ได้แก่ สำเนาสัญญาที่ต้องการให้มีการออกเลตเตอร์ออฟเครดิตเพื่อค้ำประกัน และแผนการส่งออก 1 ปีล่วงหน้า โดยจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิต และอาจมีความจำเป็นที่จะต้องให้หลักประกันแก่ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยเป็นจำนวนร้อยละ 100 ของจำนวนตามเลตเตอร์ออฟเครดิตที่เปิดไปอีกด้วย

(1.7) สินเชื่อตามใบวางบิลส่งออกหรือบัญชีลูกหนี้การส่งออก (Export Bills or Receivables Discounting)

เป็นการให้ความช่วยเหลือด้านการเงินในกรณีที่ผู้ประกอบการส่งออกต้องการที่จะได้รับเงินสดทันทีหลังจากที่ผู้ประกอบการส่งออกได้ออกใบวางบิลหรือใบแจ้งหนี้ (Invoice) ให้แก่ลูกค้าหรือได้ลงบัญชีลูกหนี้การส่งออกไว้แล้ว โดยผู้ประกอบการส่งออกสามารถนำใบแจ้งหนี้หรือบัญชีลูกหนี้การส่งออกมาเป็นหลักฐานเพื่อขอสินเชื่อจากธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยได้

ทั้งนี้ ใบแจ้งหนี้ที่สามารถนำมาเป็นหลักฐานเพื่อขอสินเชื่อได้นั้นจะต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนด กล่าวคือ ต้องเป็นใบแจ้งหนี้ที่มีกำหนดระยะเวลาชำระเงินอยู่ในระหว่าง 7 วัน ถึง 270 วัน นอกจากนี้ การชำระเงินตามใบแจ้งหนี้ดังกล่าวจะต้องเป็นการชำระเงินผ่านทางเลตเตอร์ออฟเครดิต (L/C) ในกรณีที่วิธีการชำระเงินตามใบแจ้งหนี้ไม่ใช่การชำระเงินผ่านทางเลตเตอร์ออฟเครดิต ผู้ประกอบการจะต้องดำเนินการให้หลักประกันแก่ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยตามวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ เพื่อเป็นการรับประกันว่าผู้ประกอบการส่งออกจะได้รับชำระเงินจากผู้ซื้อ

(1.7.1) ใบแจ้งหนี้ดังกล่าวได้รับการค้ำประกันจากบริษัทประกันภัย เพื่อป้องกันความเสี่ยงอันอาจเกิดจากการไม่ชำระเงินตามใบแจ้งหนี้ของผู้ซื้อ

(1.7.2) ใบแจ้งหนี้ดังกล่าวได้รับการรับรองโดยธนาคารในต่างประเทศ หรือ

(1.7.3) ใบแจ้งหนี้ดังกล่าวได้รับการรับประกันจากธนาคาร โดยอาจอยู่ในรูปของหนังสือค้ำประกันจากธนาคาร (Bank Guarantee) เลตเตอร์ออฟเครดิตเพื่อการค้ำประกัน (Standby L/C) หรือหลักประกันรูปแบบอื่นๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน

(1.8) สินเชื่อเพื่อการนำเข้าหรือทรัสต์รีซีพ (Trust Receipt)

เป็นการให้ความช่วยเหลือด้านการเงินแก่ผู้ประกอบการส่งออกหรือซัพพลายเออร์ของผู้ประกอบการส่งออกที่ต้องการจะนำเข้าสินค้าที่สั่งซื้อจากต่างประเทศ เช่น วัตถุดิบ ออกจากท่าเรือหรือสถานที่เก็บสินค้าเพื่อนำสินค้าดังกล่าวไปใช้ในกระบวนการผลิตหรือการขายต่อไป โดยมีวงเงินสินเชื่อเท่ากับมูลค่าของสินค้านำ แต่ไม่เกินเงินทุนหมุนเวียน (Working Capital) 1 ปี ของผู้ประกอบการส่งออกหรือซัพพลายเออร์ และมีระยะเวลาการให้สินเชื่อสูงสุดนาน 360 วัน ผู้ประกอบการส่งออกและซัพพลายเออร์สามารถขอรับความช่วยเหลือตามโครงการนี้ได้ โดยแนบเอกสารประกอบคำขอ ได้แก่ แผนการนำเข้าล่วงหน้า 1 ปี และแผนการจำหน่ายสินค้าส่งออกล่วงหน้า 1 ปี

(1.9) สินเชื่อเพื่อการบริหารคลังสินค้า (Warehouse Receipt Financing)

เป็นการให้ความช่วยเหลือด้านการเงินเพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนแก่ผู้ประกอบการส่งออก ซัพพลายเออร์ของผู้ประกอบการส่งออก และนิติบุคคลที่ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้บริหารคลังสินค้า (Warehouse Manager) ทั้งนี้ โดยมีเงื่อนไขว่าสินค้าโภคภัณฑ์ที่อยู่ในคลังสินค้าจะต้องเป็นสินค้าที่จำเป็นในตลาดและสามารถจำหน่ายได้ง่าย การให้สินเชื่อเพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนตามโครงการนี้มีวงเงินสูงสุดร้อยละ 80 ของราคาสินค้าโภคภัณฑ์ และมีระยะเวลาการให้สินเชื่อสูงสุดนาน 1 ปี บุคคลที่มีคุณสมบัติสามารถยื่นคำขอรับความช่วยเหลือตามโครงการได้ โดยต้องแนบเอกสารประกอบคำขอ ได้แก่ สำเนาทางการเงิน 3 ปีล่าสุด สำเนาเอกสารแสดงสถานะของบริษัท และสำเนาหลักประกัน (Collateral Ownership)

(2) การค้ำประกัน

(2.1) การค้ำประกันสินเชื่อเพื่อเงินทุนหมุนเวียนในการส่งออก (Export Working Capital Credit Guarantee)

ในกรณีที่ผู้ประกอบการส่งออกหรือซัพพลายเออร์ของผู้ประกอบการส่งออกได้ไปขอสินเชื่อเพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนในการส่งออกของตนจากธนาคารของรัฐ (Public Bank) ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยจะให้ความช่วยเหลือในด้านการค้ำประกันการปฏิบัติตามหน้าที่เกี่ยวกับการเงินของผู้ประกอบการส่งออกหรือซัพพลายเออร์ต่อธนาคารของรัฐ ซึ่งครอบคลุมถึงกรณีที่ผู้ประกอบการส่งออกหรือซัพพลายเออร์ไม่สามารถชำระหนี้แก่ธนาคารของรัฐได้เนื่องจากความล่าช้าหรือปัญหาในการจัดหาวัตถุดิบ การผลิต หรือการจัดส่งสินค้า แต่ไม่รวมถึงกรณีที่เกิดจากเหตุสุดวิสัยซึ่งอยู่ภายใต้ความคุ้มครองของกรมธรรม์ประกันภัยทั่วไปอยู่แล้ว

การค้ำประกันโดยธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย ตามโครงการนี้มีวงเงินค้ำประกันสูงสุดถึงร้อยละ 90 ของจำนวนสินเชื่อที่ผู้ประกอบการส่งออกหรือซัพพลายเออร์ได้รับจากธนาคารของรัฐ และมีระยะเวลาสูงสุดนาน 1 ปี บุคคลที่มีคุณสมบัติสามารถยื่นคำขอรับความช่วยเหลือตามโครงการได้ โดยต้องแนบเอกสารประกอบคำขอ ได้แก่ สำเนางบการเงิน 3 ปีล่าสุด และสำเนาเอกสารแสดงสถานะของบริษัท ในการนี้ ผู้ขอรับความช่วยเหลือจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการออกหนังสือค้ำประกัน ได้แก่ ค่าธรรมเนียมในการออกหนังสือค้ำประกัน (Guarantee Fee) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ (Administrative Cost) และค่าอากร (Stamp Cost)

(2.2) การค้ำประกันเลตเตอร์ออฟเครดิต (Import L/C Guarantee)

ในกรณีที่ผู้ประกอบการส่งออกหรือซัพพลายเออร์ของผู้ประกอบการส่งออกได้ขอให้ธนาคารของรัฐ (Public Bank) ออกเลตเตอร์ออฟเครดิตประเภทที่ต้องชำระเงินทันทีเมื่อได้รับเอกสารถูกต้องครบถ้วน (L/C at Sight) หรือเลตเตอร์ออฟเครดิตที่มีกำหนดระยะเวลาการชำระเงิน (L/C Terms) เพื่อประโยชน์ในการสั่งซื้อวัตถุดิบ ชิ้นส่วน หรือเครื่องจักรเพื่อนำมาใช้ในกิจกรรมการส่งออกสินค้าหรือบริการ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยจะให้ความช่วยเหลือในการค้ำประกันเลตเตอร์ออฟเครดิตดังกล่าว โดยมีวงเงินค้ำประกันสูงสุดตามจำนวนที่ระบุไว้ในเลตเตอร์ออฟเครดิตที่จะค้ำประกัน และมีระยะเวลาค้ำประกันสูงสุดนาน 360 วัน บุคคลที่มีคุณสมบัติสามารถยื่นคำขอรับความช่วยเหลือตามโครงการได้ โดยต้องแนบเอกสารประกอบคำขอ ได้แก่ สำเนาเลตเตอร์ออฟเครดิตสำหรับการสั่งซื้อวัตถุดิบ ชิ้นส่วน หรือเครื่องจักร

(3) การประกันภัย

ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยมีโครงการการรับประกันภัยให้แก่ผู้ประกอบการส่งออกสัญชาติอินโดนีเซียและผู้ลงทุนสัญชาติอินโดนีเซียที่อยู่ในต่างประเทศ

โดยจะรับประกันสำหรับความสูญเสียหรือความเสียหายอันเนื่องมาจากความเสี่ยงทางด้านการค้า พาณิชยกรรมและด้านการเมือง ซึ่งสามารถแบ่งเป็น 4 ประเภทย่อยดังต่อไปนี้

- (3.1) การประกันภัยสำหรับความล้มเหลวในการส่งออก (Export Failure)
- (3.2) การประกันภัยสำหรับความล้มเหลวในการชำระเงิน (Payment Failure)
- (3.3) การประกันภัยสำหรับการลงทุนของบริษัทสัญชาติอินโดนีเซียในต่างประเทศ และ
- (3.4) การประกันภัยสำหรับความเสี่ยงด้านการเมืองในประเทศปลายทางของการส่งออก

(4) การให้คำปรึกษา

(4.1) การให้คำปรึกษาทางเทคนิค (Technical Assistance)

เป็นการให้ความช่วยเหลือด้านการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการทำธุรกรรมต่างๆ เช่น ธุรกรรมเกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศ ธุรกรรมด้านการบริหารจัดการทางการเงิน และธุรกรรมเกี่ยวกับสินเชื่อ หลักทรัพย์ และการประกันภัย เป็นต้น รวมถึงการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับธุรกิจและการพัฒนาคุณภาพการผลิตให้แก่ผู้ประกอบการส่งออกและนำเข้า

(4.2) การฝึกอบรมและการให้ข้อมูลด้านการเงิน (Capacity Building)

เป็นการให้ความช่วยเหลือด้านการฝึกอบรมและการให้คำแนะนำเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ของการค้าระหว่างประเทศและการหาแหล่งเงินทุนเพื่อการส่งออก รวมถึงการให้ข้อมูลแก่ ผู้ซื้อในต่างประเทศ

กฎหมายฉบับนี้ไม่ได้มีมาตรการส่งเสริมสำหรับผู้ประกอบการ SMEs โดยเฉพาะ อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่ผู้ประกอบการ SMEs ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการนำเข้าหรือส่งออกสินค้าหรือบริการ หรือเป็นซัพพลายเออร์ของผู้ประกอบการนำเข้าหรือส่งออก ผู้ประกอบการ SMEs ดังกล่าวก็สามารถขอรับความช่วยเหลือด้านการเงินจากรัฐบาลเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยได้

อนึ่ง เนื่องจากโครงการให้ความช่วยเหลือบางโครงการได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ขอรับความช่วยเหลือว่าจะต้องมีสัญชาติอินโดนีเซียเท่านั้น ผู้ประกอบการ SMEs ที่ไม่ได้มีสัญชาติอินโดนีเซียจึงอาจเสียเปรียบในแง่ของการเข้าถึงแหล่งเงินทุน

กฎหมายแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย เลขที่ 8 พ.ศ. 2539 เรื่องตลาดทุน (The Law of the Republic of Indonesia No. 8 of 1996 Concerning the Capital Market)

เนื่องจากแนวคิดที่ว่าตลาดทุน (Capital Market) มีบทบาทสำคัญในการเป็นแหล่งเงินทุนสำหรับธุรกิจ ดังนั้น เพื่อการพัฒนาตลาดทุนของประเทศ จึงจำเป็นต้องจัดให้มีองค์กรทางกฎหมายเพื่อประกอบธุรกิจเกี่ยวกับตลาดทุนและเพื่อควบคุมป้องกันมิให้เกิดการกระทำอันอาจก่อให้เกิดการสูญเสียต่อการลงทุนของสาธารณชน กฎหมายฉบับนี้จึงถูกตราขึ้นเพื่อจัดตั้งหน่วยกำกับดูแลตลาดทุน (Capital Market Supervisory Agency หรือ BAPEPAM) เพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินงานของตลาดหลักทรัพย์ของประเทศอินโดนีเซีย (Indonesia Stock Exchange หรือ IDX) นอกจากนี้ กฎหมายฉบับนี้ยังมีบทบัญญัติอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับตลาดทุน เช่น หลักเกณฑ์การขออนุญาตเสนอขายหลักทรัพย์ต่อประชาชน หลักเกณฑ์การขอใบอนุญาตสำหรับการประกอบธุรกิจซื้อขายหลักทรัพย์ (Securities Exchange) ธุรกิจศูนย์รับฝากหลักทรัพย์กลาง (The Central Securities Depository) ธุรกิจกองทุน (Investment Funds) รวมถึงธุรกิจอื่นๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับตลาดทุน เป็นต้น

กฎหมายฉบับนี้มีบทบาทอย่างมากต่อผู้ประกอบการธุรกิจในประเทศอินโดนีเซียโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการเงิน เนื่องจากมีการเปิดโอกาสให้บริษัทที่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดสามารถนำหลักทรัพย์เข้ามาจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เพื่อระดมทุนจากประชาชนได้ ทั้งนี้ ตลาดหลักทรัพย์ของประเทศอินโดนีเซียแบ่งออกเป็น 2 กระดานหลัก ได้แก่ (1) กระดานหลัก (Main Board) ซึ่งเป็นกระดานที่มีไว้สำหรับการเข้ามาระดมทุนของบริษัทขนาดใหญ่ที่มีผลการดำเนินงานตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด และ (2) กระดานรอง (Development Board) เป็นกระดานในตลาดหลักทรัพย์ที่มีไว้สำหรับการเข้ามาระดมทุนของบริษัทขนาดเล็กซึ่งไม่ได้มีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนดไว้สำหรับการระดมทุนในกระดานหลัก

คุณสมบัติทั่วไปที่สำคัญสำหรับบริษัทที่ประสงค์จะเข้ามาจดทะเบียนในกระดานหลักและการดานรอง มีดังนี้

- (1) ต้องมีสถานะเป็นบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด
- (2) หุ่นของบริษัทต้องมีมูลค่าอย่างน้อยหุ้นละ 100 รูเปียห์ หรือประมาณ 30 สตางค์
- (3) ต้องมีคณะกรรมการตรวจสอบ (Audit Committee) กรรมการอิสระ (Independent Commissioners) อย่างน้อยร้อยละ 30 ของจำนวนคณะกรรมการทั้งหมดของบริษัท กรรมการที่ไม่มีความเกี่ยวข้อง (Unaffiliated Director) อย่างน้อย 1 คน และเลขานุการบริษัท

(4) คณะกรรมการของบริษัท (Board of Directors) ต้องเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด เช่น ไม่เคยถูกลงโทษจำคุกเว้นแต่พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี ไม่เคยถูกศาลพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย เป็นต้น

นอกเหนือจากคุณสมบัติทั่วไปแล้ว ยังมีคุณสมบัติเฉพาะที่กำหนดไว้สำหรับการจดทะเบียนในกระดานหลักและกระดานรอง แล้วแต่กรณี ซึ่งมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

คุณสมบัติเฉพาะสำหรับบริษัทที่จะจดทะเบียนหลักทรัพย์เพื่อซื้อขายในกระดานหลัก

(1) ต้องมีสินทรัพย์สุทธิ (Net Tangible Asset) สำหรับงบการเงินที่ได้รับการตรวจสอบล่าสุดอย่างน้อย 1 แสนล้านบาท หรือประมาณ 317 ล้านบาท

(2) ต้องประกอบกิจการมาแล้วไม่น้อยกว่า 36 เดือนติดต่อกัน

(3) ต้องมีผู้ถือหุ้นซึ่งมีบัญชีหลักทรัพย์กับสถาบันการเงินที่ได้รับใบอนุญาตจากหน่วยกำกับดูแลตลาดทุน (Member of Securities Exchange) อย่างน้อย 1,000 คน

คุณสมบัติเฉพาะสำหรับบริษัทที่จะจดทะเบียนหลักทรัพย์เพื่อซื้อขายในกระดานรอง

(1) ต้องมีสินทรัพย์สุทธิ (Net Tangible Asset) สำหรับงบการเงินที่ได้รับการตรวจสอบล่าสุดอย่างน้อย 5 พันล้านบาท หรือประมาณ 16 ล้านบาท

(2) ต้องประกอบกิจการมาแล้วไม่น้อยกว่า 12 เดือนติดต่อกัน

(3) ต้องมีผู้ถือหุ้นซึ่งมีบัญชีหลักทรัพย์กับสถาบันการเงินที่ได้รับใบอนุญาตจากหน่วยกำกับดูแลตลาดทุน (Member of Securities Exchange) อย่างน้อย 500 คน⁵

กฎหมายฉบับนี้ไม่ได้มีมาตรการพิเศษที่ส่งเสริมการระดมทุนในตลาดหลักทรัพย์สำหรับผู้ประกอบกิจการ SMEs โดยตรง อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงคำจำกัดความของกิจการ SMEs ของประเทศอินโดนีเซีย จะเห็นได้ว่า กิจการขนาดกลาง (Medium Business) ซึ่งหมายถึง กิจการที่มีจำนวนสินทรัพย์ตั้งแต่ 500 ล้านบาทขึ้นไป แต่ไม่เกิน 1 หมื่นล้านบาท หรือตั้งแต่ประมาณ 1,600,000 บาทถึงประมาณ 32 ล้านบาท มีคุณสมบัติที่สามารถเข้ามาจดทะเบียนหลักทรัพย์เพื่อระดม

⁵ Indonesia Stock Exchange. (ไม่ปรากฏปีพิมพ์). *RULE NUMBER I-A: CONCERNING THE LISTING OF SHARES (STOCK) AND EQUITY-TYPE SECURITIES OTHER THAN STOCK ISSUED BY THE LISTED COMPANY*. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2555, จาก http://www.idx.co.id/Portals/0/StaticData/Regulation/ListingRegulation/en-US/I-A_Listing_ENG.pdf

ทุนในตลาดรองได้หากว่ากิจการขนาดกลางดังกล่าวมีคุณสมบัติในด้านอื่นๆ ครบถ้วน นอกจากนี้ บทบัญญัติของกฎหมายฉบับนี้ก็ไม่ได้มีข้อจำกัดในเรื่องสัญชาติ ดังนั้น ผู้ประกอบการกิจการขนาดกลาง ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจประเภทใด หรือมีสัญชาติใด ก็สามารถเข้ามาระดมทุนในตลาดหลักทรัพย์ของประเทศอินโดนีเซียได้

นอกจากกฎหมายหลักด้านการเงินต่างๆ ข้างต้นซึ่งมีขอบเขตการบังคับใช้เป็นการทั่วไป ประเทศอินโดนีเซียมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนผู้ประกอบการ SMEs โดยเฉพาะ ได้แก่ กฎหมายแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย เลขที่ 9 พ.ศ. 2538 เรื่องวิสาหกิจขนาดย่อม (The Law of Republic of Indonesia No. 9 of 1995 Concerning Small Enterprise) อย่างไรก็ตาม เนื่องจากกฎหมายฉบับนี้จัดทำขึ้นในรูปแบบภาษาอินโดนีเซียเท่านั้น จึงไม่ได้มีการศึกษาและวิเคราะห์กฎหมายฉบับนี้แต่อย่างใด

นอกเหนือจากกฎหมายและระเบียบด้านการเงินแล้ว หน่วยงานรัฐของประเทศอินโดนีเซียยังได้วางนโยบายและแผนพัฒนาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการประกอบธุรกิจ SMEs เช่น แผนดำเนินการหลักระหว่างปี พ.ศ. 2553 ถึง พ.ศ. 2557 สำหรับตลาดทุนและอุตสาหกรรมการเงินที่ไม่ใช่ธนาคาร (The Capital Market and Non Bank Financial Industry Master Plan) ของกระทรวงการคลัง⁶ ซึ่งกำหนดวัตถุประสงค์ ภารกิจ และกลยุทธ์ต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาตลาดทุนและอุตสาหกรรมการเงินที่ไม่ใช่ธนาคารของประเทศอินโดนีเซีย เช่น การเพิ่มประสิทธิภาพและความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน การสร้างบรรยากาศการลงทุน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการลงทุนให้มีความน่าเชื่อถือและมีมาตรฐานสากล เป็นต้น นอกจากนี้ แผนดำเนินการหลักดังกล่าวยังประกอบด้วยนโยบายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและสนับสนุนธุรกิจ SMEs เช่น การเพิ่มผลิตภัณฑ์ด้านการลงทุนสำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Enhancing the Availability of Retail and Small Medium Enterprises Investment Products) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการสนับสนุนให้ผู้ลงทุนรายย่อย (Retail Investors) มีส่วนร่วมในตลาดทุนมากขึ้นโดยมุ่งเน้นการสร้างผลิตภัณฑ์ด้านการลงทุนใหม่ๆ ที่มีความเหมาะสมและสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ลงทุนได้ และการปรับหลักเกณฑ์ด้านเงินทุนสำหรับการจัดตั้งบริษัทประกันสินเชื่อในพื้นที่ท้องถิ่น (Capital Adjustment in the Establishment of a Credit Guarantee Company In Provincial Areas) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการช่วยให้บริษัทประกันสินเชื่อสามารถจัดตั้งได้ด้วยจำนวน

⁶ Indonesia Capital Market and Financial Institutions Supervisory Agency, Ministry of Finance of the Republic of Indonesia. (ไม่ปรากฏปีพิมพ์). *THE CAPITAL MARKET AND NON BANK FINANCIAL INDUSTRY MASTER PLAN*. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2555. จาก

http://www.bapepam.go.id/pasar_modal/publikasi_pm/info_pm/MASTERPLAN_BAPEPAMLK_2010-2014_ENG.pdf

เงินทุนที่น้อยลง ซึ่งบริษัทประกันสินเชื่อนี้เองที่มีส่วนร่วมกับรัฐบาลของประเทศอินโดนีเซียในการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนจากธนาคารพาณิชย์ เป็นต้น

3.1.3 ข้อกำหนดเกี่ยวกับการโอนเงิน

กฎหมายหลักที่ใช้ในการควบคุมการโอนเงินในประเทศอินโดนีเซีย ได้แก่ พระราชบัญญัติแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ฉบับที่ 3 ปี ค.ศ.2011 เกี่ยวกับการโอนเงิน (Act of the Republic of Indonesia Number 3 of 2011 concerning Funds Transfer) และพระราชบัญญัติแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย เลขที่ 23 ปี ค.ศ. 1999 เกี่ยวกับธนาคารแห่งประเทศไทย (Act of the Republic of Indonesia Number 23 of 1999 concerning Bank Indonesia) และจากการอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติดังกล่าวได้มีการออกกฎหมายและระเบียบธนาคารแห่งประเทศไทยเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการโอนเงิน ซื่อขาย แลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศในประเทศอินโดนีเซีย

พระราชบัญญัติแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ฉบับที่ 3 ปี ค.ศ.2011 เกี่ยวกับการโอนเงิน (Act of the Republic of Indonesia Number 3 of 2011 concerning Funds Transfer)

กฎหมายฉบับนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและมีผลบังคับใช้ ณ วันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2554 (ค.ศ. 2011) ซึ่งบังคับใช้แก่ธุรกรรมการโอนเงินทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ ครอบคลุมทั้งการโอนเงินสกุลรูเปียห์และเงินตราต่างประเทศอื่นๆ โดยมีการกำหนดโทษทางอาญาทั้งสำหรับบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลซึ่งกระทำการอันเป็นการละเมิดบทบัญญัติของกฎหมายฉบับนี้

หลักการสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการโอนเงินที่กฎหมายฉบับนี้ได้นำมาใช้ ได้แก่ การไม่บังคับกฎ Zero Hour Rule⁷ และการกำหนดผลสมบูรณ์ของการโอนเงินที่เป็นอันสิ้นสุดไม่สามารถเพิกถอนได้ (Finality of Payment) มาใช้บังคับกับคำสั่งโอนเงิน เพื่อให้คำสั่งโอนเงินและคำสั่งชำระดุลการหักบัญชีที่ได้ทำเสร็จลุล่วงไปแล้วมีผลสมบูรณ์และเป็นอันสิ้นสุด ไม่สามารถเพิกถอนหรือกลับรายการหรือ

⁷ Zero Hour Rule ตามคำนิยามของธนาคารเพื่อการชำระหนี้ระหว่างประเทศ (Bank for International Settlement: BIS) หมายถึง เมื่อศาลมีคำสั่งให้สถาบันใดล้มละลาย ให้ถือว่าคำสั่งให้ล้มละลายนั้นมีผลตั้งแต่วันที่แรกของวันที่ศาลมีคำสั่งล้มละลาย ผลที่เกิดขึ้นก็คือ นิติกรรมใดที่สถาบันได้ทำสำเร็จลุล่วงไปแล้วตั้งแต่นั้นเป็นต้นไปซึ่งเป็นวันที่แรกของวันที่ศาลสั่งล้มละลายจนถึงเวลาที่ศาลมีคำสั่งให้ล้มละลายจะเป็นอันเสียเปล่าไป

สั่งแก้ไข หรือหยุดระงับการจ่ายเงินนั้นได้ แม้มีกรณีที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์หรือมีคำสั่งล้มละลาย ทั้งนี้ เพื่อป้องกันผลกระทบต่อระบบการชำระเงินเป็นลูกโซ่ (systemic risk) จะเห็นได้ว่ามาตรการดังกล่าวเป็นมาตรการสำคัญที่จะทำให้การโอนเงินในประเทศอินโดนีเซียมีความมั่นคงปลอดภัยและเป็นไปตามมาตรฐานสากล นอกจากนี้ กฎหมายฉบับนี้ยังยอมรับเอกสารหลักฐานในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อรองรับธุรกรรมการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งนับวันยังมีบทบาทมากขึ้นในการดำเนินธุรกิจในปัจจุบัน ส่งผลให้เกิดความสะดวกและความคล่องตัวแก่ผู้ประกอบการในประเทศอินโดนีเซียมากยิ่งขึ้นอีกด้วย

เมื่อพิจารณาหลักการสำคัญต่างๆ ที่กฎหมายฉบับนี้นำมาใช้จะเห็นได้ว่า การบัญญัติกฎหมายฉบับนี้นั้นมีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคงปลอดภัยและมีเสถียรภาพของการโอนเงินในประเทศอินโดนีเซีย อันเป็นการสร้างบรรยากาศการลงทุนที่ดีให้กับนักลงทุนทั้งในและนอกประเทศรวมทั้งผู้ประกอบการ SMEs อีกด้วย ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการลงทุนในประเทศอินโดนีเซียโดยรวม โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อนักลงทุนชาวต่างประเทศ

พระราชบัญญัติแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ฉบับที่ 23 ปี ค.ศ. 1999 เกี่ยวกับธนาคารแห่งประเทศไทย (Act of the Republic of Indonesia Number 23 of 1999 concerning Bank Indonesia)

กฎหมายฉบับนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและมีผลบังคับใช้ ณ วันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2542 (ค.ศ. 1999) เพื่อกำหนดนโยบายทางการเงินไปในทิศทางที่จะรักษาเสถียรภาพของอัตราค่าเงินสกุลรูเปียห์ รวมถึงจัดตั้งธนาคารกลางที่เป็นอิสระ ได้แก่ ธนาคารแห่งประเทศไทยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลการโอนเงินนั้น บทบัญญัติข้อ 3 แห่งกฎหมายฉบับนี้กำหนดว่าห้ามบุคคลใดนำเงินสกุลรูเปียห์จำนวนเงินตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด เข้าหรือออกจากประเทศอินโดนีเซีย เว้นแต่จะได้รับการอนุมัติจากธนาคารแห่งประเทศไทย

เพื่อรักษาเสถียรภาพของอัตราค่าเงินสกุลรูเปียห์ ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงอาศัยอำนาจตามกฎหมายฉบับนี้ในการออกกฎหมาย ระเบียบ และประกาศต่างๆ เพื่อควบคุมการแลกเปลี่ยน การซื้อ ขาย แลกเปลี่ยน หรือโอนเงินตราต่างประเทศ โดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

ระเบียบเกี่ยวกับการซื้อขาย แลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศและเงินรูเปียห์

(1) ข้อจำกัดการซื้อเงินตราต่างประเทศ

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ประกาศระเบียบใหม่เกี่ยวกับการซื้อเงินตราต่างประเทศโดยใช้เงินรูเปียห์^๕ เมื่อวันที่ 21 มีนาคม พ.ศ. 2555 เพื่อลดการเก็งกำไรค่าเงินรูเปียห์ โดยกำหนดหลักเกณฑ์ว่า บุคคลธรรมดาไม่สามารถซื้อเงินตราต่างประเทศมูลค่าเกินกว่า 100,000 ดอลลาร์สหรัฐหรือเทียบเท่า (ประมาณ 3,000,000 บาท) ต่อเดือนหากไม่มีวัตถุประสงค์ที่เฉพาะเจาะจง โดยระเบียบดังกล่าวได้กำหนดวัตถุประสงค์หลักที่อาจได้รับอนุญาตให้สามารถซื้อเงินตราต่างประเทศสำหรับคนชาติอินโดนีเซีย และชาวต่างชาติ ดังนี้

(1.1) สำหรับคนชาติอินโดนีเซีย ได้แก่ เพื่อชำระค่าสินค้าและบริการ ชำระหนี้ต่างประเทศ ซื้อทรัพย์สินในต่างประเทศ ธุรกิจแลกเปลี่ยนเงินตราได้รับอนุญาต ธุรกิจตัวแทนนำเที่ยวรับอนุญาต ชำระค่าบริการในต่างประเทศ เช่น ค่าเล่าเรียน ค่ารักษาพยาบาล เป็นต้น ชำระค่าจ้างลูกจ้างหรือที่ปรึกษาชาวต่างชาติ

(1.2) สำหรับชาวต่างชาติ ได้แก่ เพื่อส่งคืนเงินลงทุน ชำระหนี้ ส่งเงินได้จากการประกอบการลงทุน เช่น เงินกำไรจากการลงทุน เงินปันผล และดอกเบี้ย

(2) การนำเข้าเงินรูเปียห์

การถือเงินรูเปียห์เป็นธนบัตรหรือเหรียญกษาปณ์อันมีมูลค่ารวมกันตั้งแต่ 100 ล้านรูเปียห์ขึ้นไป (ประมาณ 340,000 บาท) เข้าประเทศอินโดนีเซียผู้นำเข้าจะต้องดำเนินการเพื่อยืนยันความแท้จริงของเงินตราต่อเจ้าหน้าที่ศุลกากรและเจ้าหน้าที่สรรพสามิต ณ ด่านขาเข้าทุกครั้ง^๖

(3) การนำเงินออกนอกประเทศ

(3.1) การโอนเงินไปต่างประเทศเป็นจำนวนเงินมากกว่า 100 ล้านรูเปียห์ขึ้นไป (ประมาณ 340,000 บาท) จะต้องผ่านการอนุมัติจากธนาคารแห่งประเทศไทยผ่านธนาคารรับ

^๕ หนังสือเวียนของธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่องการซื้อเงินตราต่างประเทศโดยใช้เงินรูเปียห์ผ่านธนาคาร (Circular Letter of Bank Indonesia Number 14/11/DPM on Purchase of Foreign Currency against Rupiah through Bank) ลงวันที่ 21 มีนาคม 2555

^๖ ข้อ 3 แห่งประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ฉบับที่ 4/8/PBI/2002 เกี่ยวกับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขสำหรับการถือเงินสกุลรูเปียห์เข้าหรือออกนอกประเทศ (Bank Indonesia Regulation Number 4/8/PBI/2002 concerning Regulations and Procedure for Carrying Rupiah Currency out of or into the Customs Territory of the Republic of Indonesia) ลงวันที่ 10 ตุลาคม 2545(2002)

อนุญาตก่อน โดยผู้โอนเงินจะต้องมีหลักฐานแสดงถึงแหล่งที่มาของเงินจำนวนดังกล่าว วัตถุประสงค์ของการโอนเงิน และความสัมพันธ์ระหว่างผู้โอนและผู้รับโอน

(3.2) การถือเงินรูเปียห์ที่เป็นธนบัตรหรือเหรียญกษาปณ์อันมีมูลค่ารวมกันเกิน 100 ล้านรูเปียห์ออกไปนอกประเทศ จะต้องได้รับอนุมัติจากธนาคารแห่งประเทศไทยก่อน¹⁰

ระเบียบเกี่ยวกับค่าสินค้าและบริการ

(1) ค่าสินค้าส่งออก

ภายใต้บทบัญญัติข้อ 2 และข้อ 3 แห่งประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยฉบับที่ 13/20/PBI/2011 เกี่ยวกับการรับเงินค่าสินค้าส่งออกและการถอนเงินตราต่างประเทศจากนี้ต่างประเทศ (Bank Indonesia Regulation Number 13/20/PBI/2011 concerning Receipt of Export Proceeds and Withdrawal of Foreign Exchange from External Debt) ผู้ส่งออกจะต้องดำเนินการเพื่อรับเงินค่าสินค้าส่งออกที่เป็นเงินตราต่างประเทศผ่านธนาคารแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ¹¹ ภายใน 90 วันนับแต่วันที่ระบุไว้ในเอกสารสำแดงการส่งออก (PEB) เท่านั้น หากผู้ส่งออกไม่สามารถปฏิบัติตามบทบัญญัติดังกล่าวได้ อาจต้องระวางโทษปรับในอัตราร้อยละ 0.5 ของราคาสินค้าส่งออกที่พึงได้รับผ่านธนาคารแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ระวางโทษตั้งแต่ 10 ล้านรูเปียห์ ถึง 100 ล้านรูเปียห์และอาจถูกห้ามประกอบธุรกิจส่งออกโดยอธิบดีกรมศุลกากร

เมื่อพิจารณาบทบัญญัติของประกาศดังกล่าวจะเห็นได้ว่าธนาคารแห่งประเทศไทยมิได้มุ่งเน้นที่จะจำกัดทางเลือกในการใช้เงินตราต่างประเทศของผู้ส่งออก เพราะไม่มีบทบังคับให้ผู้ส่งออกต้องแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศเป็นเงินรูเปียห์หรือต้องฝากเงินตราต่างประเทศไว้กับธนาคารแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศไว้เป็นระยะเวลาเท่าใดแต่อย่างใด หากแต่กำหนดช่องทางการรับเงินว่าต้องผ่านธนาคารแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศภายในประเทศภายในเวลาที่กำหนดเพื่อรักษาเสถียรภาพของเงินรูเปียห์ อย่างไรก็ดี ข้อจำกัดดังกล่าวก็สร้างภาระผูกพันให้แก่ผู้ประกอบการ

¹⁰ ข้อ 2 แห่งประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยฉบับที่ 4/8/PBI/2002 เกี่ยวกับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขสำหรับการถือเงินสกุลรูเปียห์เข้าหรือออกนอกประเทศ (Bank Indonesia Regulation Number 4/8/PBI/2002 concerning Regulations and Procedure for Carrying Rupiah Currency out of or into the Customs Territory of the Republic of Indonesia) ลงวันที่ 10 ตุลาคม 2545(2002)

¹¹ บทบัญญัติข้อ 1 แห่งประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยฉบับที่ 13/20/PBI/2011 เกี่ยวกับการรับเงินค่าสินค้าส่งออกและการถอนเงินตราต่างประเทศจากนี้ต่างประเทศ กำหนดคำนิยามของ “ธนาคารแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ” หมายถึงธนาคารซึ่งได้รับจดหมายแต่งตั้งจากธนาคารแห่งประเทศไทยเพื่อประกอบธุรกิจการธนาคารที่เกี่ยวกับเงินตราต่างประเทศ โดยรวมถึงสาขาของธนาคารต่างประเทศในประเทศอินโดนีเซีย แต่ไม่รวมถึงสาขาในต่างประเทศของธนาคารที่มีสำนักงานใหญ่ในประเทศอินโดนีเซีย

ส่งออกทุกรายในประเทศอินโดนีเซียซึ่งรวมถึงผู้ประกอบการส่งออกที่เป็น SMEs ให้ต้องนำเงินค่าสินค้าเข้ามาในประเทศภายในกำหนดเวลา 90 วัน ซึ่งกำหนดเวลาดังกล่าวนั้นเข้มงวดมากกว่าหลายประเทศในภูมิภาคอาเซียน เช่น ประเทศไทยซึ่งมีบทบัญญัติในลักษณะเดียวกันแต่กำหนดระยะเวลาในการนำเงินตราภายใน 360 วัน ดังนั้น กำหนดการจ่ายเงินในสัญญาทางธุรกิจที่ผู้ส่งออกจากประเทศอินโดนีเซียทำกับคู่ค้าในต่างประเทศย่อมมีข้อจำกัดเพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติของประกาศดังกล่าว ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการในแง่ของการเจรจาต่อรองสัญญาทางธุรกิจ

(2) ข้อจำกัดในการชำระเงินสำหรับการทำธุรกรรมในประเทศด้วยเงินรูเปี๊ยะ

ภายใต้บทบัญญัติข้อ 21 (1) แห่งพระราชบัญญัติแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ฉบับที่ 7 ปี ค.ศ. 2011 เกี่ยวกับสกุลเงิน (Act of the Republic of Indonesia Number 7 of 2011 on Currency) ลงวันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ.2554 (ค.ศ. 2011) กำหนดว่าการชำระเงินสำหรับธุรกรรมดังต่อไปนี้ที่ทำในประเทศอินโดนีเซียจะต้องจ่ายเป็นเงินรูเปี๊ยะเท่านั้น

- (1) ธุรกรรมการจ่ายเงินทั้งหมด
- (2) การชำระหนี้ด้วยเงิน และ
- (3) ธุรกรรมการเงินอื่นๆ

เนื่องจากบทบัญญัตินี้บังคับใช้กับทุกธุรกรรมข้างต้นที่ทำในประเทศอินโดนีเซียโดยไม่คำนึงถึงสัญชาติหรือถิ่นที่อยู่ของคู่สัญญา จึงอาจส่งผลกระทบต่อทั้งบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลทั้งในและต่างประเทศรวมถึงผู้ประกอบการ SMEs ดังนั้น หากคู่สัญญาในธุรกรรมใดๆ ต้องการจะใช้เงินตราต่างประเทศในการชำระเงินตามสัญญาจะต้องพิจารณาว่าธุรกรรมนั้นเป็นธุรกรรมที่อยู่ภายใต้ข้อบังคับให้ต้องชำระเงินด้วยเงินรูเปี๊ยะเท่านั้นหรือไม่นอกจากนี้ ภายใต้บทบัญญัติข้อ 23 (1) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวยังกำหนดว่า บุคคลไม่อาจปฏิเสธการจ่ายเงินหรือชำระหนี้ด้วยเงินรูเปี๊ยะสำหรับธุรกรรมการเงินที่ทำในประเทศอินโดนีเซีย เว้นแต่จะมีข้อสงสัยในความแท้จริงของเงินรูเปี๊ยะดังกล่าว

จากการศึกษาพบว่า การบังคับใช้บทบัญญัติกฎหมายดังกล่าวถูกวิพากษ์วิจารณ์โดยนักวิชาการในประเทศอินโดนีเซียหลายท่านว่าเป็นการขัดขวางการเจริญเติบโตของธุรกิจบางภาคอุตสาหกรรม เช่น อุตสาหกรรมโรงแรมและการท่องเที่ยว เนื่องจากธรรมเนียมปฏิบัติของอุตสาหกรรมโรงแรมและการท่องเที่ยวมักจะรับชำระเงินด้วยเงินตราต่างประเทศสำหรับการจองโรงแรมและการให้บริการแก่ลูกค้าต่างประเทศ แต่ข้อจำกัดของกฎหมายดังกล่าวทำให้ธรรมเนียม

ปฏิบัติดังกล่าวอาจจะต้องหยุดลง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการในธุรกิจนั้นๆ ทั้งนี้เป็นที่คาดหมายได้ว่ารัฐบาลแห่งประเทศอินโดนีเซียจะออกกฎระเบียบในการบังคับใช้กฎหมายในรายละเอียดต่อไป โดยอาศัยอำนาจตามข้อ 47 แห่งกฎหมายดังกล่าว เพื่อแก้ไขประเด็นปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว

อย่างไรก็ดี ภายใต้บทบัญญัติข้อ 21 (2) กำหนดบทยกเว้นการบังคับใช้ข้อจำกัดดังกล่าวสำหรับธุรกรรม ดังต่อไปนี้

- (1) ธุรกรรมบางธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณของประเทศ
- (2) การค้าระหว่างประเทศ
- (3) บัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศ และ
- (4) ธุรกรรมการเงินระหว่างประเทศ

ดังนั้น จากบทบัญญัติยกเว้นดังกล่าวจะเห็นได้ว่ากฎหมายใหม่ฉบับนี้แทบจะไม่ส่งผลกระทบต่อตลาดการเงิน การค้าระหว่างประเทศและธุรกรรมการเงินระหว่างประเทศยังสามารถทำได้ อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่า แม้ว่าประเทศอินโดนีเซียจะอนุญาตให้เปิดบัญชีเงินตราต่างประเทศได้ อย่างไรก็ตาม ภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายฉบับนี้การจ่ายเงินและรับชำระเงินยังคงต้องเป็นเงินรูเปียห์เท่านั้น ดังนั้น ในทางปฏิบัติ ผู้ประกอบการจึงนิยมใช้บัญชีธนาคารที่เป็นบัญชีเงินรูเปียห์เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาความผันแปรของอัตราแลกเปลี่ยน

ระเบียบเกี่ยวกับเงินลงทุนจากต่างประเทศ

ในด้านการเคลื่อนย้ายและโอนเงินทุนกลับประเทศ นักลงทุนต่างชาติมีอิสระในการเคลื่อนย้ายและโอนเงินกำไร ดอกเบี้ย เงินปันผล ค่าสิทธิ ประโยชน์ รายได้จากการขายสินทรัพย์ การขาย และรายได้จากการดำเนินธุรกิจในรูปแบบของเงินตราต่างประเทศกลับสู่ประเทศของตน

3.1.4 กฎหมายแรงงาน

นโยบายเกี่ยวกับแรงงาน

รัฐบาลประเทศอินโดนีเซียได้มีกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับแรงงานตามพันธกิจของรัฐบาลคือ¹² แผนปฏิบัติการสร้างการจ้างงาน โดยเพิ่มขีดความสามารถของแรงงานเพื่อลดจำนวนผู้ว่างงานเพิ่มการลงทุนในประเทศเพื่อให้เกิดการจ้างงานที่สูงขึ้น ดำเนินการปฏิรูปในระดับจุลภาคเพื่อการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจเพื่อการขยายโอกาสของแรงงานในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เป็นเสาหลักในประเทศ ขยายความต้องการของสินค้าที่ผลิตจากประเทศอินโดนีเซีย และขยายอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้มากขึ้นเพื่อให้เกิดความต้องการแรงงาน

นอกจากนี้ในการกล่าวสุนทรพจน์ของประธานาธิบดี เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม ค.ศ. 2011 ที่ State Palace¹³ ยังได้กล่าวเน้นย้ำว่าการแก้ไขปัญหาความยากจนและปัญหาการว่างงานของประเทศยังเป็นเรื่องสำคัญเรื่องแรกๆ ของรัฐบาลซึ่งแสดงถึงทิศทางที่แน่นอนของรัฐบาลในการให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาความยากจนและการว่างงาน

กฎหมายแรงงานของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย

(1) พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน ค.ศ. 2003 (Act No. 13 of 2003 on Manpower¹⁴)

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน ค.ศ. 2003 (Act No. 13 of 2003 on Manpower) เป็นกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองแรงงานในประเทศอินโดนีเซีย เพื่อให้การจัดการกำลังคนรองรับกับแผนการพัฒนาประเทศอินโดนีเซียที่ให้ความสำคัญกับคนงาน และเพื่อเป็นการอนุวัติตามรัฐธรรมนูญแห่งประเทศอินโดนีเซีย โดยในกฎหมายนี้แบ่งออกเป็นทั้งหมด 18 บท ประกอบไปด้วย บททั่วไป หลักการพื้นฐานและวัตถุประสงค์ โอกาสที่เท่าเทียมกัน การวางแผนกำลังคนและข้อมูลกำลังคน การฝึกงาน ตำแหน่งงาน การขยายโอกาสในการทำงาน การจ้างแรงงานต่างด้าว ความสัมพันธ์ในการจ้างงาน การคุ้มครองแรงงานค่าจ้างและสวัสดิการ ความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง การเลิกสัญญา การพัฒนากำลังคน การตรวจแรงงาน การสืบสวนสืบสวน ความรับผิดชอบและบทลงโทษ บทเฉพาะกาล และปัจฉิมบท

¹² สืบค้นเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2555, จาก Indonesia.go.id/en/Indonesia-glance/vision-mission-and-strategy.html

¹³ สืบค้นเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2555, จาก Indonesia.go.id/en/statement/president/9999-pengurangan-kemiskinan-dan-pengurangan-tetap-agenda-prioritas.html

¹⁴ Act of The Republic of Indonesia number 13 of the year 2003 Concerning Manpower

(1.1) สาระสำคัญของกฎหมาย

กฎหมายฉบับนี้มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์ในการจ้างแรงงานระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง โดยได้กำหนดให้ถือสัญญาจ้างแรงงาน คือ สัญญาไม่ว่าเป็นหนังสือหรือด้วยวาจา ระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง ซึ่งมีข้อตกลงเกี่ยวกับงานที่รับผิดชอบ ค่าจ้าง สิทธิ และหน้าที่ของนายจ้างและลูกจ้าง โดยข้อสัญญาใดที่เป็นประโยชน์แก่ลูกจ้างน้อยกว่าหลักเกณฑ์ตามที่กฎหมายฉบับนี้กำหนด ข้อสัญญาฉบับนั้นไม่อาจใช้บังคับได้ ซึ่งหลักเกณฑ์ดังกล่าวมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(1.1.1) ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ จะถูกกำหนดโดยผู้ว่าราชการรัฐ โดยคำนึงถึงความพอเพียงต่อการดำรงชีวิต เมืองที่ทำงาน และประเภทธุรกิจ ซึ่งในปี ค.ศ. 2013 ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำเฉพาะในเขตเมืองจาการ์ตา ถูกกำหนดให้เพิ่มขึ้นเป็น 2.2 ล้านรูเปียห์ต่อเดือน

(1.1.2) ระยะเวลาปฏิบัติงาน ไม่เกิน 7 ชั่วโมงต่อวัน และไม่เกิน 40 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ สำหรับการ ทำงาน 6 วันต่อสัปดาห์ หรือไม่เกิน 8 ชั่วโมงต่อวัน และไม่เกิน 40 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ สำหรับการ ทำงาน 5 วันต่อสัปดาห์ และมีเวลาพักไม่น้อยกว่า 30 นาที ต่อทุก 4 ชั่วโมงทำงาน

(1.1.3) การใช้แรงงานเด็ก เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ทำงานได้ไม่เกิน 3 ชั่วโมงต่อวัน และจะต้องไม่เป็นการรบกวนหรือขัดขวางการศึกษาเรียนรู้ และพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจและสังคม และในกรณีเด็กอายุตั้งแต่ 13 ปี แต่ไม่เกิน 15 ปี ให้ทำได้เฉพาะงานเบาเท่านั้น

(1.1.4) การใช้แรงงานผู้หญิง ห้ามให้ผู้หญิงอายุน้อยกว่า 18 ปี ทำงานระหว่างเวลา 23.00 น. ถึง 07.00 น. ห้ามให้ผู้หญิงอายุน้อยกว่า 18 ปี ทำงานระหว่างเวลา 23.00 น. ถึง 07.00 น. ห้ามนายจ้างให้หญิงมีครรภ์ทำงานซึ่งแพทย์มีความเห็นว่าอาจเป็นอันตรายต่อเด็กหรือหญิงเอง หากทำงานระหว่างเวลา 23.00 น. ถึง 07.00 น.

นายจ้างซึ่งให้ลูกจ้างหญิงทำงานระหว่างเวลา 23.00 น. ถึง 07.00 น. ต้องจัดหาอาหารและเครื่องดื่มที่มีประโยชน์ให้ และต้องรักษาให้สถานที่ทำงานมีความเหมาะสมทางศีลธรรมและความปลอดภัยแก่ลูกจ้างหญิง นายจ้างซึ่งให้ลูกจ้างหญิงทำงานระหว่างเวลา 23.00 น. ถึง 05.00 น. ต้องจัดหายานพาหนะเพื่อรับส่ง

(1.1.5) การใช้แรงงานต่างด้าว แรงงานต่างด้าวต้องเข้าเมืองโดยถูกกฎหมาย จึงจะสามารถทำงานในประเทศอินโดนีเซียได้ โดยสามารถทำงานได้เฉพาะในตำแหน่งงานที่ไม่ถูกห้ามโดยคำสั่งรัฐมนตรี ซึ่งมีจำนวน 19 ตำแหน่ง

นายจ้างซึ่งจะจ้างแรงงานต่างด้าวต้องเป็นนิติบุคคลเท่านั้น โดยต้องทำแผนการใช้แรงงานต่างด้าว และขออนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานหรือบุคคลที่ได้รับมอบหมาย โดยต้องทำแผนการใช้แรงงานต่างด้าว เหตุผลในการจ้าง ตำแหน่งหรือหน้าที่งานที่จ้าง ระยะเวลาการจ้าง และการแต่งตั้งแรงงานท้องถิ่นเพื่อทำงานร่วมกับแรงงานต่างด้าว

นายจ้างต้องแต่งตั้งแรงงานท้องถิ่นให้ทำงานร่วมกับแรงงานต่างด้าว เพื่อรับการถ่ายทอดความรู้ จนกว่าแรงงานท้องถิ่นจะสามารถทำงานในตำแหน่งที่แรงงานต่างด้าวทำได้

(1.1.6) ค่าล่วงเวลา 1.5 เท่าของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมงสำหรับชั่วโมงแรก ของการทำงานล่วงเวลา และ 2 เท่าของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมงสำหรับชั่วโมงการทำงานล่วงเวลาต่อไป

(1.1.7) ค่าจ้างในหยุด กรณีทำงานในวันหยุด สำหรับลูกจ้างที่ทำงาน 6 วันต่อสัปดาห์ 40 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เท่ากับ 2 เท่าของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมง สำหรับการ ทำงาน 7 ชั่วโมงแรก เท่ากับ 3 เท่าของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมง สำหรับการ ทำงานในชั่วโมงที่ 8 และเท่ากับ 4 เท่าของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมง สำหรับการ ทำงานในชั่วโมงที่ 9 และ 10

กรณีทำงานในวันหยุดและ/หรือวันหยุดตามประเพณี สำหรับลูกจ้างที่ทำงาน 5 วันต่อสัปดาห์ 40 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เท่ากับ 2 เท่าของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมง สำหรับการ ทำงาน 8 ชั่วโมงแรก เท่ากับ 3 เท่าของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมง สำหรับการ ทำงานชั่วโมงที่ 9 และเท่ากับ 4 เท่าของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมง สำหรับการ ทำงานชั่วโมงที่ 10 และ 11

(1.1.8) วันหยุดและวันหยุดประจำปี มีวันหยุดอย่างน้อย 1 วันต่อสัปดาห์ สำหรับลูกจ้างที่ทำงาน 6 วันต่อสัปดาห์ หรืออย่างน้อย 2 วันต่อสัปดาห์ สำหรับลูกจ้างที่ทำงาน 5 วันต่อสัปดาห์ และมีวันหยุดประจำปีอย่างน้อย 12 วัน สำหรับลูกจ้างที่ทำงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 12 เดือนติดต่อกัน

(1.1.9) การเลิกจ้าง จะกระทำมิได้ หากไม่มีการทำข้อตกลงอันเกิดจากการเจรจาต่อรองระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง หรือสภาพแรงงานของลูกจ้าง และหากการเจรจาต่อรองไม่ประสบผลสำเร็จ การเลิกจ้างจะกระทำมิได้ หากไม่มีคำสั่งอนุญาตจากสถาบันระงับข้อพิพาทแรงงาน

นอกจากหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่สำคัญของการจ้างแรงงานและสัญญาจ้างแรงงานแล้ว กฎหมายฉบับนี้ยังกำหนดเกี่ยวกับเรื่องแรงงานสัมพันธ์ ซึ่งกำหนดรับรองสิทธิของลูกจ้างและนายจ้าง ในการจัดตั้งสหภาพแรงงานและสมาคมนายจ้าง พร้อมทั้งกำหนดวิธีการระงับข้อขัดแย้งและข้อพิพาท

ระหว่างนายจ้างและลูกจ้างหรือสหภาพแรงงาน และวิธีการดำเนินกิจกรรมของสหภาพแรงงานและสมาคมนายจ้าง ไม่ว่าจะเป็นการทำข้อตกลงการจ้าง การประกาศหยุดงาน และการประกาศปิดงาน โดยในส่วนการระงับข้อขัดแย้งนั้น จะต้องกระทำโดยการหารือร่วมกันระหว่างนายจ้างและลูกจ้างหรือสหภาพแรงงาน เพื่อให้ได้ข้อตกลงร่วมกันที่เป็นประโยชน์แก่ทั้งสองฝ่าย แต่ในกรณีที่ไม่สามารถตกลงกันได้ กฎหมายให้ถือว่ามิข้อพิพาทแรงงานเกิดขึ้นและต้องดำเนินการระงับข้อพิพาทต่อไป

เมื่อการเจรจาต่อรองล้มเหลว ลูกจ้างหรือสหภาพแรงงานย่อมมีสิทธิในการนัดหยุดงานได้ โดยการนัดหยุดงานนั้นจะต้องกระทำโดยถูกต้องตามกฎหมาย เป็นระเบียบ และโดยสงบ โดยก่อนที่จะทำการหยุดงานนั้น สหภาพแรงงานจะต้องแจ้งการนัดหยุดงานต่อนายจ้างและสำนักงานแรงงาน ท้องที่ล่วงหน้า 7 วันก่อนการหยุดงาน โดยระบุเวลา สถานที่ และเหตุผล พร้อมทั้งลงลายมือชื่อของประธานและเลขานุการสหภาพแรงงานผู้รับผิดชอบด้วย

เช่นเดียวกันกับลูกจ้าง นายจ้างก็สามารถประกาศปิดงานภายหลังจากที่การเจรจาต่อรองล้มเหลวแล้วเช่นกัน อย่างไรก็ตามแม้การประกาศปิดงานของนายจ้างจะถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐาน แต่กฎหมายก็ห้ามมิให้นายจ้างที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับบริการสาธารณะหรือธุรกิจที่หากถูกปิดแล้วจะเป็นอันตรายต่อชีวิตมนุษย์ เช่น โรงพยาบาล ธุรกิจน้ำประปา ศูนย์ควบคุมการสื่อสารโทรคมนาคม ธุรกิจการไฟฟ้า ธุรกิจโรงกลั่นน้ำมันและแก๊ส และธุรกิจการรถไฟ โดยการประกาศปิดงานนั้น นายจ้างจะต้องแจ้งเป็นหนังสือต่อลูกจ้างและ/หรือสหภาพแรงงาน และสำนักงานแรงงานท้องที่ก่อนการประกาศปิดงานไม่น้อยกว่า 7 วัน โดยระบุวันเวลาเริ่มต้นการปิดงาน และเหตุผลในการประกาศปิดงาน พร้อมลงลายมือชื่อของนายจ้างและ/หรือฝ่ายบริหารของบริษัทซึ่งเป็นนายจ้าง

(1.2) ขอบเขตการบังคับใช้กฎหมาย

กฎหมายฉบับนี้มีขอบเขตให้ความคุ้มครองคนงานหรือลูกจ้างทุกคนที่ทำงานโดยมีค่าจ้างหรือประโยชน์อื่นเป็นค่าตอบแทนการทำงาน และรวมไปถึงสหภาพแรงงานของลูกจ้างซึ่งได้แก่องค์การซึ่งมาจากหรือจัดตั้งโดยและสำหรับลูกจ้างหรือคนงานทั้งที่ถูกจ้างและไม่ได้ถูกจ้างโดยบริษัท ซึ่งมีความเป็นอิสระ เปิดเผย ดำเนินการโดยหลักประชาธิปไตย และรับผิดชอบในการต่อสู้ ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิและผลประโยชน์ของลูกจ้างหรือคนงาน และปรับปรุงและเพิ่มพูนสวัสดิภาพของคนงานและลูกจ้างและครอบครัว

(1.3) กลไกการบังคับใช้กฎหมาย

กฎหมายฉบับนี้กำหนดให้มีเจ้าหน้าที่ตรวจสอบแรงงานขึ้นมาทำหน้าที่ในการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย อันเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิในการดำเนินกิจกรรมของสหภาพ

แรงงาน รวมทั้งกำหนดเจ้าหน้าที่ตำรวจพิเศษที่มีอำนาจสืบสวนสอบสวนการกระทำความผิดตามกฎหมายฉบับนี้ด้วย

(1.4) ผลกระทบต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภายในประเทศ

จากการที่มีการประกาศเพิ่มค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำในเขตเมืองจาการ์ตาเป็น 2.2 ล้านรูเปียห์ต่อเดือน ซึ่งเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 44 ของอัตราค่าจ้างขั้นต่ำในปี ค.ศ. 2012 ที่กำหนดไว้เพียง 1.5 ล้านรูเปียห์ต่อเดือนเท่านั้น จึงอาจส่งผลให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภายในประเทศอินโดนีเซียโดยเฉพาะที่อยู่ในเขตเมืองจาการ์ตามีต้นทุนค่าจ้างแรงงานเพิ่มสูงขึ้น อีกทั้งการที่พระราชบัญญัติฉบับนี้ให้ความคุ้มครองแก่ลูกจ้างค่อนข้างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเลิกจ้าง ซึ่งกำหนดให้นายจ้างต้องทำข้อตกลงเลิกจ้างหรือต้องได้รับอนุญาตจากสถาบันระดับข้อพิพาทแรงงานก่อนจึงจะสามารถเลิกจ้างลูกจ้างได้นั้น อาจจะเป็นข้อจำกัดที่ส่งผลเสียต่อการบริหารงานบุคคลและต้นทุนของนายจ้างได้

(2) พระราชบัญญัติองค์การลูกจ้าง ค.ศ. 2000 (Act Concerning Trade Union 2000¹⁵)

พระราชบัญญัติองค์การลูกจ้าง ค.ศ. 2000 (Act Concerning Trade Union 2000) เป็นกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์เพื่อรับรองและปกป้องสิทธิในการรวมตัวกันและก่อตั้งองค์การของคณงานหรือลูกจ้าง เพื่อเสริมสร้างอำนาจในการเจรจาต่อรองของคณงานหรือลูกจ้างในประเทศอินโดนีเซียให้มากยิ่งขึ้น โดยกฎหมายนี้จะกำหนดรูปแบบของสหภาพ ความเป็นสมาชิกของสหภาพ สิทธิและหน้าที่ของสหภาพ การจัดการทรัพย์สินของสหภาพ การขจัดข้อพิพาทระหว่างสหภาพกับนายจ้าง รวมไปถึงจนถึงการสอบสวนและสืบสวนคดีที่เป็นข้อพิพาทระหว่างสหภาพแรงงานกับนายจ้าง นอกจากนี้ยังมีการกำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนกฎหมายนี้อีกด้วย

(2.1) สาระสำคัญของกฎหมาย

กฎหมายฉบับนี้มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการรวมกลุ่มกันของลูกจ้างโดยเฉพาะ ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของสหภาพแรงงาน (Trade/labor Union) สหพันธ์แรงงาน (Federation of Trade/labor Union) หรือสภาองค์การลูกจ้าง (Confederation of Trade/labor Union) โดยกำหนดให้ลูกจ้างหรือคนทำงานทุกคน สหภาพแรงงานทุกสหภาพ หรือสหพันธ์แรงงานทุกสหพันธ์มีสิทธิในการจัดตั้งและเข้าร่วมเป็นสมาชิกของสหภาพแรงงาน สหพันธ์แรงงาน หรือสภาองค์การลูกจ้างได้ตามลำดับ ซึ่งในกรณีของสหภาพแรงงานต้องเป็นการรวมกลุ่มกันจัดตั้งโดยลูกจ้างหรือคนทำงานตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป

¹⁵ Act of The Republic of Indonesia number 21 of the year 2000 Concerning Trade Union

กรณีสหพันธ์แรงงานต้องเป็นการรวมกลุ่มกันจัดตั้งโดยสหภาพแรงงานตั้งแต่ 5 สหภาพขึ้นไป และกรณีของสภาองค์การลูกจ้างต้องเป็นการรวมกลุ่มกันจัดตั้งโดยสหพันธ์แรงงานตั้งแต่ 3 สหพันธ์ขึ้นไป โดยเมื่อจัดตั้งองค์การลูกจ้างขึ้นมาแล้ว องค์การลูกจ้างจะต้องรายงานต่อสำนักงานแรงงานท้องถิ่นเพื่อลงทะเบียน

องค์การลูกจ้างที่ลงทะเบียนแล้วมีสิทธิในการดำเนินการที่ไม่ขัดต่อกฎหมายหรือข้อกำหนดใด ๆ ดังต่อไปนี้

- (1) เจริญต่อรองในการทำข้อตกลงสภาพการจ้างกับนายจ้างหรือตัวแทนของนายจ้าง
- (2) เป็นตัวแทนให้แก่ลูกจ้างหรือคนงานในการระงับข้อพิพาทแรงงาน
- (3) เป็นตัวแทนให้แก่ลูกจ้างหรือคนงานในสถาบันแรงงาน
- (4) ก่อตั้งสถาบันหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ อันเป็นการปรับปรุงสวัสดิภาพของลูกจ้างหรือคนงาน
- (5) กระทำกิจกรรมอันเกี่ยวกับการการใช้แรงงานหรือการจ้างแรงงานใด ๆ อันไม่ขัดต่อกฎหมายหรือข้อกำหนดใด ๆ

นอกเหนือจากกฎหมายจะกำหนดสิทธิให้แก่องค์การลูกจ้างแล้ว กฎหมายยังกำหนดให้องค์การลูกจ้างมีหน้าที่ดังต่อไปนี้อีกด้วย

- (1) ปกป้องและคุ้มครองสิทธิของสมาชิกของตนจากการถูกละเมิด รวมถึงสร้างและเพิ่มพูนประโยชน์สุขให้แก่สมาชิก
- (2) ปรับปรุงสวัสดิภาพของสมาชิกและครอบครัว
- (3) ดำเนินกิจกรรมใด ๆ แทนสมาชิกของตนตามที่ข้อบังคับและกฎหมายกำหนด

นอกจากการกำหนดสิทธิในการจัดตั้งองค์การลูกจ้าง และการกำหนดสิทธิและหน้าที่ขององค์การลูกจ้างแล้ว กฎหมายฉบับนี้ยังมีบทบัญญัติที่กำหนดหน้าที่ของนายจ้างที่จะต้องเปิดโอกาสให้แก่สหภาพแรงงานในการดำเนินกิจกรรมของสหภาพและการจัดทำข้อตกลงเกี่ยวกับการจ้างแรงงาน อีกทั้งยังมีบทบัญญัติที่คุ้มครองสิทธิในการจัดตั้งองค์การลูกจ้างอีกด้วย โดยกำหนดห้ามมิให้

ผู้ใดขัดขวางหรือบังคับให้ลูกจ้างหรือคนงานในการก่อตั้งหรือไม่ก่อตั้ง เข้าร่วมเป็นเจ้าหน้าที่หรือสมาชิก หรือไม่เข้าร่วมเจ้าหน้าที่หรือสมาชิก หรือกระทำการใด ๆ ของสหภาพแรงงานโดยการกระทำดังต่อไปนี้

- (1) เลิกจ้าง พักงาน ลดตำแหน่ง หรือโอนย้ายลูกจ้างดังกล่าว
- (2) ไม่จ่ายหรือลดค่าจ้างแรงงาน
- (3) ช่มชู้หรือกระทำการใด ๆ อันเป็นการช่มชู้
- (4) กระทำการอันเป็นการต่อต้านการจัดตั้งสหภาพแรงงาน

(2.2) ขอบเขตการบังคับใช้กฎหมาย

กฎหมายฉบับนี้มีขอบเขตการบังคับใช้กับการกำหนดสิทธิและหน้าที่ขององค์กรลูกจ้าง อันได้แก่ องค์กรซึ่งมาจากหรือจัดตั้งโดยและสำหรับลูกจ้างหรือคนงานทั้งที่ลูกจ้างและไม่ได้ถูกจ้างโดยบริษัท ซึ่งมีความเป็นอิสระ เปิดเผย ดำเนินการโดยหลักประชาธิปไตย และรับผิดชอบในการต่อสู้ ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิและผลประโยชน์ของลูกจ้างหรือคนงาน และปรับปรุงและเพิ่มพูนสวัสดิภาพของคนงานและลูกจ้างและครอบครัว

(2.3) กลไกการบังคับใช้กฎหมาย

กฎหมายฉบับนี้กำหนดให้มีเจ้าหน้าที่ตรวจสอบแรงงานขึ้นมาทำหน้าที่ในการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย อันเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิในการดำเนินกิจกรรมของสหภาพแรงงาน รวมทั้งกำหนดเจ้าหน้าที่ตำรวจพิเศษที่มีอำนาจสืบสวนสอบสวนการกระทำความผิดตามกฎหมายฉบับนี้ด้วย

(2.4) ผลกระทบต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภายในประเทศ

เนื่องจากวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งองค์กรของลูกจ้างอย่างหนึ่งก็คือ การเพิ่มอำนาจต่อรองให้แก่ลูกจ้าง โดยให้องค์กรของลูกจ้างเป็นตัวแทนในการเรียกร้องในเรื่องต่าง ๆ กับนายจ้าง ดังนั้น การมีองค์กรของลูกจ้างจึงอาจเป็นอุปสรรคต่อการบริหารงานของนายจ้างได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารบุคลากร

(3) พระราชบัญญัติระงับข้อพิพาทแรงงาน ค.ศ. 2004 (Act Concerning Industrial Relation Disputes Settlement 2004¹⁶)

พระราชบัญญัติระงับข้อพิพาทแรงงาน ค.ศ. 2004 (Act Concerning Industrial Relation Disputes Settlement 2004) เป็นกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดตั้งสถาบันที่ทำหน้าที่ในการระงับข้อพิพาทในคดีแรงงาน ซึ่งเริ่มมีจำนวนมากขึ้นและเกิดขึ้นบ่อยครั้งขึ้น รวมทั้งเพื่อกำหนดวิธีการระงับข้อพิพาทในคดีแรงงานที่มีความรวดเร็ว เหมาะสม เป็นธรรม และมีค่าใช้จ่ายน้อย นอกจากนี้ยังกำหนดให้มีการจัดตั้งศาล “Industrial Relation Court” เพื่อทำหน้าที่ในการวินิจฉัยตัดสินคดีพิพาทอันเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง กำหนดเขตอำนาจศาล กำหนดกระบวนการวิธีพิจารณาของศาล และกำหนดการแทรกแซงโดยทางราชการและบทลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนกฎหมายนี้

(3.1) สารสำคัญของกฎหมาย

กฎหมายฉบับนี้มีสาระสำคัญเกี่ยวกับวิธีการระงับข้อพิพาทแรงงานซึ่งครอบคลุมถึงข้อพิพาทอันเกี่ยวกับสิทธิ ประโยชน์ตอบแทน การเลิกจ้าง และข้อพิพาทระหว่างสหภาพแรงงานในบริษัทเดียวกันด้วย ซึ่งการระงับข้อพิพาท โดยเมื่อเกิดข้อพิพาทแรงงานขึ้นแล้ว ทุกข้อพิพาทแรงงานจะต้องเริ่มต้นการระงับข้อพิพาทโดยการเจรจาสองฝ่ายระหว่างคู่พิพาท ซึ่งต้องตกลงกันได้แล้วเสร็จภายใน 30 วันนับแต่วันที่เริ่มต้นการเจรจาสองฝ่าย และเมื่อทั้งสองฝ่ายตกลงกันได้เป็นประการใดแล้ว ให้ทำข้อตกลงเป็นหนังสือลงลายมือชื่อของทั้งสองฝ่าย และยื่นจดทะเบียนต่อศาลแรงงาน แต่ในกรณีที่ทั้งสองฝ่ายไม่อาจตกลงกันได้ครบทุกประเด็น หรือฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดปฏิเสธที่จะเจรจาภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าการเจรจาสองฝ่ายล้มเหลว ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดหรือทั้งสองฝ่ายอาจยื่นข้อพิพาทแรงงานให้สำนักงานแรงงานท้องถิ่นพิจารณาได้ และเมื่อสำนักงานแรงงานท้องถิ่นได้รับคำร้องขอให้พิจารณาข้อพิพาทดังกล่าวข้างต้นแล้ว สำนักงานแรงงานท้องถิ่นต้องเสนอให้คู่พิพาทเลือกวิธีระงับข้อพิพาทระหว่างการไกล่เกลี่ย¹⁷ หรืออนุญาโตตุลาการ¹⁸ หากคู่พิพาทไม่เลือกวิธีระงับข้อพิพาทใดภายใน 7 วัน ให้สำนักงานแรงงานท้องถิ่นจะส่งข้อพิพาทให้แก่พนักงานประนอมข้อพิพาทต่อไป

ในกรณีที่ข้อพิพาทถูกส่งเข้าสู่กระบวนการประนอมข้อพิพาทหรือไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พนักงานประนอมข้อพิพาทหรือไกล่เกลี่ยต้องเริ่มต้นการประนอมหรือไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภายใน 7 วัน นับแต่ได้รับข้อพิพาทนั้น และเมื่อได้ทำการประนอมหรือไกล่เกลี่ยข้อพิพาท และทั้งสองฝ่ายได้ตกลงกันเป็นประการใดแล้ว ให้จัดทำข้อตกลงเป็นหนังสือลงลายมือชื่อของทั้งสองฝ่ายโดยมีพนักงานประนอม

¹⁶ Act of The Republic of Indonesia number 2 of the year 2004 Concerning Industrial Relation Disputes Settlement

¹⁷ กรณีเป็นข้อพิพาทเกี่ยวกับผลประโยชน์ การเลิกจ้าง หรือข้อพิพาทระหว่างสหภาพแรงงานด้วยกัน

¹⁸ กรณีเป็นข้อพิพาทเกี่ยวกับผลประโยชน์ หรือข้อพิพาทระหว่างสหภาพแรงงานด้วยกัน

ข้อพิพาทหรือพนักงานไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเป็นพยาน และจดทะเบียนข้อตกลงกับศาลแรงงาน แต่ในกรณีที่ทั้งสองฝ่ายไม่สามารถตกลงกันได้ พนักงานประนอมข้อพิพาทหรือพนักงานไกล่เกลี่ยจะร่างข้อตกลงและส่งให้แก่คู่พิพาทภายใน 10 วันนับแต่วันที่เริ่มการประนีประนอมหรือไกล่เกลี่ย และเมื่อคู่พิพาทได้รับร่างข้อตกลงแล้ว คู่พิพาทควรส่งหนังสือเพื่อตอบรับหรือปฏิเสธร่างข้อตกลงดังกล่าวต่อพนักงานประนอมข้อพิพาทหรือพนักงานไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภายใน 10 วันนับแต่ได้รับร่างข้อตกลงดังกล่าว และหากไม่มีการส่งหนังสือใด ๆ จากคู่พิพาทฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ให้ถือว่าเป็นการปฏิเสธ โดยในกรณีที่คู่พิพาททั้งสองฝ่ายยอมรับร่างข้อตกลงนั้น พนักงานประนอมข้อพิพาทหรือพนักงานไกล่เกลี่ยต้องช่วยคู่พิพาททำข้อตกลงดังกล่าวเป็นหนังสือ และยื่นจดทะเบียนต่อศาลแรงงานภายใน 3 วันนับแต่วันที่มีการตกลงกัน และเมื่อรวมระยะเวลาการดำเนินการทั้งหมดแล้ว พนักงานประนอมข้อพิพาทหรือพนักงานไกล่เกลี่ยข้อพิพาทจะต้องทำหน้าที่ให้แล้วเสร็จภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับข้อพิพาทแรงงาน แต่ในกรณีที่คู่พิพาทปฏิเสธร่างข้อตกลงดังกล่าว คู่พิพาทอาจยื่นฟ้องต่อศาลแรงงานได้

ในกรณีที่คู่พิพาทตกลงกันให้อนุญาตตุลาการเป็นผู้ชี้ขาดข้อพิพาทนั้น คู่พิพาทจะต้องร่วมกันแต่งตั้งอนุญาตตุลาการภายใน 7 วันนับแต่วันที่ตกลงกันให้อนุญาตตุลาการเป็นผู้ชี้ขาด หรือร่วมกันแต่งตั้งคณะอนุญาตตุลาการ โดยแต่ละฝ่ายจะต้องแต่งตั้งอนุญาตตุลาการเข้ามาฝ่ายละเท่ากันภายใน 3 วัน และอนุญาตตุลาการที่ได้แต่งตั้งเข้ามาจะร่วมกันแต่งตั้งประธานองค์คณะอนุญาตตุลาการอีก 1 คนภายใน 7 วันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง และเมื่อได้แต่งตั้งแล้ว อนุญาตตุลาการจะต้องพยายามทำให้คู่พิพาทสามารถตกลงกันได้เองโดยไม่ต้องทำคำชี้ขาด และหากคู่พิพาทสามารถตกลงกันได้ให้อนุญาตตุลาการจัดทำหนังสือข้อตกลง พร้อมลงลายมือชื่อคู่พิพาทและอนุญาตตุลาการหรือคณะอนุญาตตุลาการแล้วแต่กรณี และยื่นจดทะเบียนต่อศาลแรงงาน แต่ในกรณีที่คู่พิพาทยังคงไม่สามารถตกลงกันได้ อนุญาตตุลาการต้องดำเนินการพิจารณาข้อพิพาทต่อไปจนกว่าจะมีคำชี้ขาด โดยจะต้องทำคำชี้ขาดให้แล้วเสร็จภายใน 30 วันนับแต่วันที่ทำสัญญาตกลงเป็นอนุญาตตุลาการ ซึ่งคำชี้ขาดของอนุญาตตุลาการนั้น ให้ถือเป็นที่สุดและสามารถบังคับได้กับคู่พิพาทได้ และนำไปจดทะเบียนต่อศาลแรงงาน และในกรณีที่คู่พิพาทฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ปฏิบัติตามคำชี้ขาดของอนุญาตตุลาการนั้น คู่พิพาทฝ่ายที่ได้รับความเสียหายอาจยื่นคำร้องขอต่อศาลแรงงานเพื่อให้บังคับคู่พิพาทดังกล่าวปฏิบัติตามคำชี้ขาดนี้ก็ได้ โดยศาลแรงงานต้องมีคำบังคับภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับคำร้อง นอกจากนี้หากคู่พิพาทฝ่ายใดเห็นว่าคำชี้ขาดของอนุญาตตุลาการไม่ชอบด้วยกฎหมาย อาจยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อให้ยกเลิกคำชี้ขาดดังกล่าวภายใน 30 วันนับแต่วันที่มิคำชี้ขาดก็ได้

เมื่อคู่พิพาทไม่อาจมีข้อตกลงกันได้ภายหลังจากได้ทำการประนอมหรือไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแล้ว หรือเป็นกรณีที่ข้อพิพาทเกี่ยวกับสิทธิ คู่พิพาทอาจนำคดีฟ้องต่อศาลแรงงานเพื่อให้

ศาลแรงงานพิจารณาตัดสินก็ได้ โดยเมื่อศาลแรงงานได้รับคำฟ้องแล้ว ภายใน 7 วันนับแต่วันที่รับคำฟ้อง ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลควรแต่งตั้งองค์คณะผู้พิพากษาขึ้นมาพิจารณาคดี ซึ่งประกอบด้วยผู้พิพากษา 1 คนทำหน้าที่เป็นผู้พิพากษาหัวหน้าคณะ และผู้พิพากษาสมทบ 2 คนเป็นองค์คณะ โดยเมื่อได้รับแต่งตั้งแล้วองค์คณะดังกล่าวควรเริ่มพิจารณาคดีภายใน 7 วันนับแต่วันที่รับแต่งตั้ง และควรพิจารณาพิพากษาให้แล้วเสร็จภายใน 50 วันนับแต่วันที่เริ่มพิจารณาคดี โดยในกรณีที่เป็นการพิพากษาในคดีเกี่ยวกับผลประโยชน์หรือคดีพิพาทระหว่างสหภาพแรงงาน ให้ถือว่าคำพิพากษาของศาลแรงงานในคดีดังกล่าวเป็นที่สุด ส่วนในกรณีที่เป็นการพิพากษาของศาลแรงงานในคดีเกี่ยวกับสิทธิหรือการเลิกจ้าง ให้ถือเป็นที่สุด หากไม่มีคู่ความฝ่ายใดอุทธรณ์คำพิพากษาศาลฎีกาภายใน 7 วันนับแต่วันที่ศาลแรงงานมีคำพิพากษาหรือวันที่ทราบคำพิพากษาแล้วแต่กรณี แต่ในกรณีที่คู่ความอุทธรณ์คำพิพากษาดังกล่าว ศาลแรงงานควรส่งคำฟ้องอุทธรณ์ต่อศาลฎีกาภายใน 14 วันนับแต่วันที่คู่ความยื่นอุทธรณ์ และศาลฎีกาต้องมีพิพากษาภายใน 30 วันนับแต่วันที่รับคำฟ้องอุทธรณ์ดังกล่าว

(3.2) ขอบเขตการบังคับใช้กฎหมาย

กฎหมายฉบับนี้มีขอบเขตการบังคับใช้กับการระงับข้อพิพาทแรงงานอันเกิดจากการมีความคิดเห็นที่ขัดแย้งกันระหว่างนายจ้างและลูกจ้างหรือสหภาพแรงงานของลูกจ้าง เกี่ยวกับสิทธิผลประโยชน์ตอบแทน หรือการเลิกจ้าง รวมทั้งข้อพิพาทระหว่างสหภาพแรงงานที่อยู่ภายในบริษัทเดียวกันด้วย

(3.3) กลไกการบังคับใช้กฎหมาย

กฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดให้มีการระงับข้อพิพาทแรงงาน อันประกอบด้วย การประณอมข้อพิพาทแรงงาน การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท อนุญาโตตุลาการ นอกจากนี้ยังกำหนดให้มีศาลแรงงานขึ้นมาโดยเป็นส่วนหนึ่งของศาลยุติธรรม แต่มีวิธีพิจารณาคดีแรงงานโดยเฉพาะ

(3.4) ผลกระทบต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภายในประเทศ

การกำหนดวิธีระงับข้อพิพาทระหว่างนายจ้างและลูกจ้างไว้อย่างชัดเจนและง่ายต่อการปฏิบัติของกฎหมายฉบับนี้ นอกจากจะเป็นผลดีการคุ้มครองสิทธิของลูกจ้างแล้ว น่าจะส่งผลดีต่อนายจ้าง ซึ่งเป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอีกด้วย เนื่องจากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมส่วนใหญ่มีเงินทุนในการดำเนินธุรกิจค่อนข้างจำกัด ดังนั้นการมีกระบวนการระงับข้อพิพาทแรงงานไม่ง่ายและกระชั้น ย่อมเป็นการประหยัดทั้งเวลาและค่าใช้จ่ายให้แก่นายจ้างซึ่งเป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้

3.1.5 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์/ การบริการ

กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค Consumer Protection (Law of Indonesia No. 8/1999)

กฎหมายหลักที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ การบริการของประเทศอินโดนีเซีย ได้แก่ Consumers' Protection (Law of Indonesia No.8/1999) หรือ กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค ซึ่งมีวัตถุประสงค์คุ้มครองผู้บริโภคเนื่องจากผลของการขยายตัวทางเศรษฐกิจทำให้ตลาดของประเทศอินโดนีเซียเปิดมากขึ้น จึงต้องการให้ผู้บริโภคได้ใช้ผลิตภัณฑ์และบริการที่มีคุณภาพ โดยบทที่ 4 มาตรา 8 กำหนดห้ามผู้ประกอบการธุรกิจผลิตหรือทำการค้าสินค้าและ/หรือบริการที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนด หากฝ่าฝืนจะมีโทษปรับหรือจำคุก

หน่วยงานที่ดูแลด้านมาตรฐานแห่งชาติของประเทศอินโดนีเซียคือสำนักมาตรฐานแห่งชาติอินโดนีเซีย (National Standardization Agency of Indonesia) ซึ่งจัดตั้งขึ้นภายใต้ Presidential Decree No. 166 ทำหน้าที่ดูแลและพัฒนาระบบมาตรฐานแห่งชาติของประเทศอินโดนีเซีย (SNI) รวมถึงพัฒนานโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการวางมาตรฐานโดยวัตถุประสงค์ของการกำหนดมาตรฐานก็เพื่อคุ้มครองผู้ผลิต ผู้บริโภค แรงงานในด้านความปลอดภัยของสุขภาพและการรักษาสิ่งแวดล้อม ซึ่งการนำระบบการวางมาตรฐานมาใช้จะทำให้ผลิตภัณฑ์และบริการของอินโดนีเซียเป็นที่ยอมรับในตลาดโลกและคาดว่าจะทำให้ผลิตภัณฑ์และบริการของอินโดนีเซียสามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก¹⁹

การเริ่มนำระบบมาตรฐานแห่งชาติของประเทศอินโดนีเซีย (SNI) มาใช้เป็นผลจากการที่ประเทศอินโดนีเซียให้สัตยาบันเข้าร่วมความตกลงจัดตั้งองค์การการค้าโลกในปี 1994 ซึ่งครอบคลุมถึงความตกลงด้านข้อจำกัดทางการค้าด้านเทคนิค (WTO Agreement on Technical Barriers to Trade) ซึ่งอนุญาตให้ประเทศสมาชิกนำข้อกำหนดด้านเทคนิคและมาตรฐานที่จำเป็นมาใช้ได้เพื่อให้แน่ใจว่าผลิตภัณฑ์ที่ส่งออกมีคุณภาพตามที่เห็นสมควร ประเทศอินโดนีเซียจึงเริ่มนำมาตรฐาน

¹⁹ National Standardization Agency of Indonesia. (n.d.). About National Standardization Agency of Indonesia. Retrieved September 19, 2012, from <http://www.bsn.go.id/bsn/profile.php?&language=en>

แห่งชาติของประเทศอินโดนีเซีย (SNI) มาใช้ในปี พ.ศ. 2543 โดยออก Government Regulation หมายเลข 102/2000²⁰

โดยทั่วไปแล้วการนำมาตรฐานแห่งชาติของประเทศอินโดนีเซีย (SNI) ไปใช้อยู่บนพื้นฐานของความสมัครใจ อย่างไรก็ตาม เพื่อวัตถุประสงค์ในการปกป้องผลประโยชน์ของสาธารณะ เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและรักษาสิ่งแวดล้อม รัฐบาลอาจกำหนดให้มาตรฐานแห่งชาติของประเทศอินโดนีเซีย (SNI) ใดที่จะนำไปใช้ในฐานะเป็นมาตรฐานบังคับก็ได้ ซึ่งประเทศอินโดนีเซียมีนโยบายจำกัดการนำมาตรฐานแห่งชาติของประเทศอินโดนีเซีย (SNI) ไปใช้ในฐานะเป็นมาตรฐานบังคับเฉพาะสินค้าที่มีความเสี่ยงสูง²¹

เมื่อมีนามาตรฐานมาตรฐานแห่งชาติของประเทศอินโดนีเซีย (SNI) ไปบังคับใช้โดยกำหนดเป็นกฎหมายแล้ว มาตรฐานดังกล่าวจะมีสภาพบังคับซึ่งผู้ประกอบการใดก็ตามที่ประสงค์จะขายสินค้าที่มีมาตรฐานบังคับต้องปฏิบัติตาม ดังนั้น หากผู้ประกอบการ SMEs ไทยประสงค์จะขายหรือนำเข้าสินค้าที่มีการกำหนดมาตรฐานบังคับแล้ว สินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทยก็ต้องได้มาตรฐานดังกล่าวด้วยจึงจะนำมาขายในประเทศอินโดนีเซียได้

ส่วนกรณีของมาตรฐานแห่งชาติของประเทศอินโดนีเซีย (SNI) ที่ไม่เป็นมาตรฐานบังคับนั้น ผู้ประกอบการรายใดจะนำไปใช้ก็ได้ ดังนั้น หากผู้ประกอบการ SMEs ไทยประสงค์จะนำมาตรฐานอินโดนีเซียไปใช้ก็สามารถทำได้เช่นกันตามความสมัครใจ แม้ผู้ประกอบการ SMEs ไทยจะไม่นำมาตรฐานแห่งชาติของประเทศอินโดนีเซีย (SNI) ไปใช้ก็สามารถขายผลิตภัณฑ์ของตนในประเทศอินโดนีเซียได้ก็ตาม แต่หากผู้ประกอบการอินโดนีเซีย หรือผู้ประกอบการชาติอื่นที่ขายผลิตภัณฑ์ชนิดเดียวกันแต่ผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการอินโดนีเซีย หรือผู้ประกอบการชาติอื่นได้มาตรฐานแห่งชาติของประเทศอินโดนีเซีย (SNI) ก็จะทำให้ผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการอินโดนีเซีย หรือผู้ประกอบการชาติอื่นนำเชื่อถือมากกว่าในสายตาผู้บริโภคอินโดนีเซีย

²⁰ National Standardization Agency of Indonesia. (n.d.). About National Standardization Agency of Indonesia. Retrieved September 19, 2012, from <http://www.bsn.go.id/bsn/profile.php?&language=en>

²¹ National Standardization Agency of Indonesia. (n.d.). About National Standardization Agency of Indonesia. Retrieved September 19, 2012, from จาก <http://www.bsn.go.id/bsn/activity.php?id=52&language=en>

3.1.6 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญา

กฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศอินโดนีเซียที่สำคัญมีดังต่อไปนี้

กฎหมายว่าด้วยสิทธิบัตร (Law of the Republic of Indonesia Number 14 Year 2001 regarding Patents)

กฎหมายสิทธิบัตร (Patent Law) ฉบับนี้ เป็นกฎหมายที่กำหนดให้มีการคุ้มครองสำหรับผู้ประดิษฐ์ที่มีความต้องการ และเพิ่มเป็นการกำหนดขอบเขตที่ชัดเพื่อการแข่งขันทางธุรกิจเพื่อให้เป็นธรรม และเป็นประโยชน์สาธารณะทั่วไป โดยการรับรองให้สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (Invention Patents) และสิทธิบัตรอย่างง่าย (Simple Patents) คุ้มครองผลิตภัณฑ์ (Product) ซึ่งกฎหมายฉบับนี้ประกาศใช้เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2544

สิทธิบัตร

(1) การประดิษฐ์ หมายถึง การคิดค้นโดยผู้ประดิษฐ์ที่เกี่ยวกับวิธีการแก้ไขปัญหเฉพาะในสาขาเทคโนโลยี ซึ่งอยู่ในลักษณะของผลิตภัณฑ์ กรรมวิธี หรือการปรับปรุง และพัฒนาผลิตภัณฑ์ หรือกรรมวิธีให้ดีขึ้น

(2) การประดิษฐ์ที่จะได้รับความคุ้มครองจะต้องครบองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

(2.1) จะต้องเป็นการประดิษฐ์ขึ้นใหม่

(2.2) จะต้องเป็นการประดิษฐ์ที่มีขั้นการประดิษฐ์ที่สูงขึ้น

(2.3) จะต้องเป็นการประดิษฐ์ที่สามารถประยุกต์ใช้ในทางอุตสาหกรรม

(3) สิ่งต่อไปนี้ไม่ถือว่าเป็นการประดิษฐ์

(3.1) กรรมวิธีหรือผลิตภัณฑ์ใดซึ่งประกาศโฆษณา และใช้หรือนำมาใช้ซึ่งขัดต่อกฎข้อบังคับหรือระเบียบกฎเกณฑ์ ศีลธรรมทางศาสนา ความสงบเรียบร้อย หรือจริยธรรมที่มีใช้อยู่ทั่วไป

(3.2) วิธีการในการวินิจฉัย รักษา การช้ยา และหรือ การตัดยกรรมที่ใช้กับมนุษย์ และหรือ สัตว์

(3.3) ทฤษฎีและวิธีการใดๆ ในสาขาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์

(3.4) สิ่งที่มีชีวิตที่สร้างขึ้นทุกชนิด ยกเว้นจุลชีพ

(3.5) กระบวนการทางชีววิทยาใดๆ ที่มีความจำเป็นต่อการสร้างพืชหรือสัตว์ ยกเว้นกระบวนการที่ไม่ใช่ทางชีววิทยาหรือกระบวนการทางจุลชีววิทยา พืชหรือสัตว์จะได้รับความคุ้มครองภายใต้กฎหมายฉบับที่ 29 พ.ศ. 2545 ซึ่งควบคุมโดยกรมการเกษตร (Department of Agriculture)

(4) อายุการคุ้มครอง 20 ปี นับแต่วันยื่นคำขอรับสิทธิบัตร

(5) ผู้ทรงสิทธิบัตรมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวที่จะใช้ประโยชน์จากการประดิษฐ์ในสาขาเทคโนโลยีที่ได้รับสิทธิบัตรภายในระยะเวลาที่จำกัด โดยมีสิทธิหวงกันไม่ให้บุคคลอื่นใช้ประโยชน์โดยไม่ได้รับอนุญาต

ในกรณีสิทธิบัตรผลิตภัณฑ์ ผู้ทรงสิทธิมีสิทธิผลิต ใช้ ขาย นำเข้า ให้เช่า ส่งมอบหรือเตรียมการเพื่อขายหรือให้เช่าหรือส่งมอบผลิตภัณฑ์ตามสิทธิบัตร

ในกรณีสิทธิบัตรกรรมวิธี ผู้ทรงสิทธิมีสิทธิในการใช้กรรมวิธีการผลิตที่ได้รับสิทธิบัตรเพื่อผลิตผลิตภัณฑ์ ใช้ ขาย นำเข้า ให้เช่า ส่งมอบหรือเตรียมการเพื่อขายหรือให้เช่า หรือส่งมอบผลิตภัณฑ์

สำหรับสิทธิบัตรในกรรมวิธีนั้น ผู้ทรงสิทธิจะมีสิทธิห้ามบุคคลอื่นที่ไม่ได้รับอนุญาตเพื่อไม่ให้นำเข้าผลิตภัณฑ์ได้เฉพาะผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นจากการใช้กรรมวิธีที่ได้รับสิทธิบัตรเท่านั้น

นอกจากนี้ ผู้ทรงสิทธิยังมีสิทธิที่จะให้บุคคลอื่นใช้ประโยชน์จากสิทธิบัตรได้

(6) สิทธิบัตรการประดิษฐ์โอนได้โดยการรับมรดก (Inheritance) การมอบให้ (Donation) พันัยกรรม (Testament) สัญญาที่เป็นลายลักษณ์อักษร (Written agreement) หรือเหตุอื่นตามกฎหมาย

(7) กรณีการโอนสิทธิโดยทำเป็นสัญญาที่เป็นลายลักษณ์อักษรนั้น ต้องจดทะเบียน ณ สำนักงานทรัพย์สินทางปัญญา (Directorate General of Intellectual Property Rights) และเสียค่าธรรมเนียมตามที่กฎหมายกำหนด หากมิได้ดำเนินการจดทะเบียนต่อสำนักงานทรัพย์สินทางปัญญาจะส่งผลให้ไม่สามารถมีผลบังคับต่อบุคคลภายนอกได้

(8) กรณีสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิ (Licensing Agreement) ต้องจดทะเบียน ณ สำนักงานทรัพย์สินทางปัญญาเช่นเดียวกับกรณีการโอนสิทธิ เพื่อให้มีผลบังคับต่อบุคคลภายนอกได้

(9) ผู้ประดิษฐ์ ผู้ประดิษฐ์ร่วม (กรณีมีผู้ประดิษฐ์ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป) ผู้รับโอนสิทธิหรือนายจ้างมีสิทธิยื่นคำขอรับสิทธิบัตร ในกรณีที่ผู้ขอรับสิทธิบัตรไม่มีถิ่นที่อยู่ในสาธารณรัฐอินโดนีเซีย จะต้องแต่งตั้งตัวแทนในสาธารณรัฐอินโดนีเซีย เพื่อดำเนินการแทนผู้ขอรับสิทธิบัตร

(10) คำขอรับสิทธิบัตรระหว่างประเทศตามสนธิสัญญาว่าด้วยความร่วมมือทางสิทธิบัตร (The Patent Cooperation Treaty) สามารถยื่นได้ต่อสำนัก Directorate General ในฐานะเป็นสำนักงานรับคำขอ (Receiving Office)

(11) ระยะเวลาในการออกสิทธิบัตร ประมาณ 36-48 เดือน

(12) ค่าธรรมเนียมสำหรับคำขอรับสิทธิบัตรจำนวน 575,000 รูเปียห์ต่อ 1 คำขอ²² (ประมาณ 1,830 บาท²³) ค่าธรรมเนียมสำหรับตรวจคำขอจำนวน 2,000,000 รูเปียห์ต่อ 1 คำขอ²⁴ (ประมาณ 6,400 บาท²⁵) และค่าธรรมเนียมสำหรับการออกสิทธิบัตรจำนวน 250,000 รูเปียห์²⁶ (ประมาณ 800 บาท²⁷)

สิทธิบัตรอย่างง่าย

(1) กรรมวิธีไม่สามารถขอรับความคุ้มครองภายใต้สิทธิบัตรแบบง่าย (The Simple Patent) ได้ อย่างไรก็ตาม การปรับปรุงให้ดีขึ้นซึ่งกรรมวิธี ซึ่งมีความใหม่ (novel) และมีคุณค่าในการนำไปใช้ได้จริง (practical use values) เนื่องจาก รูปร่าง (Shape) รูปทรง (Configuration) โครงสร้าง (Construction) หรือส่วนประกอบ (Component) ของมันอาจจะได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายในรูปแบบของสิทธิบัตรอย่างง่ายได้ (The Simple Patent)

(2) อายุการคุ้มครอง 10 ปีนับจากวันที่ยื่นคำขอรับสิทธิบัตรอย่างง่าย

²² Directorate General of Intellectual Property Rights. *Tarif Biaya Permohonan Paten*. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.dgip.go.id/paten/tarif-biaya-permohonan-paten>

²³ อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่ 11 ธันวาคม 2555

²⁴ Directorate General of Intellectual Property Rights. *Tarif Biaya Permohonan Paten*. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.dgip.go.id/paten/tarif-biaya-permohonan-paten>

²⁵ อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่ 11 ธันวาคม 2555

²⁶ Directorate General of Intellectual Property Rights. *Tarif Biaya Permohonan Paten*. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.dgip.go.id/paten/tarif-biaya-permohonan-paten>

²⁷ อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่ 11 ธันวาคม 2555

(3) ผู้ทรงสิทธิมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการทำ ใช้ จำหน่าย นำเข้า ให้เช่า ส่งมอบ สิ่งที่ได้รับสิทธิบัตรอย่างง่าย

(4) การโอนสิทธิบัตรอย่างง่ายทำได้โดยการรับมรดก (Inheritance) การมอบให้ (Donation) พินัยกรรม (Testament) สัญญาที่เป็นลายลักษณ์อักษร (Written agreement) หรือเหตุอื่นตามกฎหมาย

(5) กรณีการโอนสิทธิโดยทำเป็นสัญญาที่เป็นลายลักษณ์อักษรนั้น ต้องจดทะเบียน ณ สำนักงานทรัพย์สินทางปัญญา (Directorate General of Intellectual Property Rights) และเสียค่าธรรมเนียมตามที่กฎหมายกำหนด หากมิได้ดำเนินการจดทะเบียนต่อสำนักงานทรัพย์สินทางปัญญาจะส่งผลให้ไม่สามารถมีผลบังคับต่อบุคคลภายนอกได้

(6) กรณีสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิ (Licensing Agreement) ต้องจดทะเบียน ณ สำนักงานทรัพย์สินทางปัญญาเช่นเดียวกับกรณีการโอนสิทธิ เพื่อให้มีผลบังคับต่อบุคคลภายนอกได้

(7) ไม่มีคุณสมบัติของผู้มีสิทธิยื่นคำขอ (Qualifications for Eligible Applicant) ระบุไว้ในกฎหมาย

(8) ค่าธรรมเนียมสำหรับคำขอรับสิทธิบัตรอย่างง่ายจำนวน 125,000 รูเปียห์ต่อ 1 คำขอ²⁸ (ประมาณ 400 บาท²⁹) ค่าธรรมเนียมสำหรับการตรวจคำขอจำนวน 350,000 รูเปียห์ ต่อ 1 คำขอ³⁰ (ประมาณ 1,120 บาท³¹)และค่าธรรมเนียมสำหรับการออกสิทธิบัตรอย่างง่ายจำนวน 200,000 รูเปียห์³² (ประมาณ 650 บาท³³)

ระบบการคุ้มครอง ได้แก่ระบบการจดทะเบียน โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักคือ สำนักงานทรัพย์สินทางปัญญา (The Directorate General of Intellectual Property Rights)

²⁸ Directorate General of Intellectual Property Rights. *Tarif Biaya Permohonan Paten*. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.dgip.go.id/paten/tarif-biaya-permohonan-paten>

²⁹ อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่ 11 ธันวาคม 2555

³⁰ Directorate General of Intellectual Property Rights. *Tarif Biaya Permohonan Paten*. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.dgip.go.id/paten/tarif-biaya-permohonan-paten>

³¹ อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่ 11 ธันวาคม 2555

³² Directorate General of Intellectual Property Rights. *Tarif Biaya Permohonan Paten*. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.dgip.go.id/paten/tarif-biaya-permohonan-paten>

³³ อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่ 11 ธันวาคม 2555

กฎหมายฉบับนี้มีผลบังคับใช้เป็นการทั่วไป ดังนั้นเพื่อให้ได้รับความคุ้มครอง และได้มาซึ่งสิทธิบัตรและหรือสิทธิบัตรอย่างง่าย ภายในประเทศอินโดนีเซีย SMEs จึงจำเป็นต้องปฏิบัติตาม

กฎหมายว่าด้วยเครื่องหมาย (Law of the Republic of Indonesia Number 15 Year 2001 regarding Marks)

กฎหมายฉบับนี้ประกาศใช้เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2544

สิ่งที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายฉบับนี้ ได้แก่ เครื่องหมาย (Marks) ซึ่งรวมถึงเครื่องหมายการค้า (Trade Marks) และ เครื่องหมายบริการ (Service Marks) เครื่องหมายร่วม (Collective Marks) และรวมถึงสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indications)

เครื่องหมาย หมายถึง สัญลักษณ์ในรูปของภาพวาด ชื่อ คำ ตัวอักษร ตัวเลข กลุ่มของสี หรือสิ่งหนึ่งสิ่งใดเหล่านี้ได้อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกันอันมีลักษณะบ่งเฉพาะและได้ใช้ในกิจกรรมที่เกี่ยวกับการขายสินค้าหรือบริการ

เครื่องหมายการค้า หมายถึง เครื่องหมายที่ใช้หรือจะใช้เป็นที่หมายสำหรับสินค้าหรือเกี่ยวข้องกับสินค้า เพื่อแสดงว่าสินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้าของเจ้าของเครื่องหมายการค้านั้นแตกต่างจากสินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้าของบุคคลอื่น

เครื่องหมายบริการ หมายความว่า เครื่องหมายที่ใช้หรือจะใช้เป็นที่หมายสำหรับบริการหรือเกี่ยวข้องกับการบริการ เพื่อแสดงว่าการบริการที่ใช้เครื่องหมายบริการของเจ้าของเครื่องหมายบริการนั้นแตกต่างจากการบริการที่ใช้เครื่องหมายบริการของบุคคลอื่น

เครื่องหมายร่วม หมายความว่า เครื่องหมายที่ใช้เป็นที่หมายสำหรับสินค้าหรือบริการของบุคคลหรือนิติบุคคลอันมีลักษณะคล้ายคลึงกัน เพื่อแสดงให้เห็นว่าสินค้าหรือบริการของบุคคลหรือนิติบุคคลดังกล่าวแตกต่างจากของบุคคลหรือนิติบุคคลอื่น

เครื่องหมายที่สามารถรับจดทะเบียนได้

- (1) มีลักษณะบ่งเฉพาะ
- (2) ไม่ขัดต่อศีลธรรมหรือจารีตประเพณีอันดีของสังคม
- (3) ไม่เป็นคำที่พรรณนาถึงคุณลักษณะของสินค้าหรือบริการ

- (4) ไม่กลายเป็นสิ่งสามัญที่ใช้ในทางการค้า (Generic Term)
 - (5) ไม่เหมือนหรือคล้ายกันกับเครื่องหมายการค้าจดทะเบียนของผู้อื่นสำหรับสินค้าหรือบริการที่คล้ายกันอันอาจก่อให้เกิดความสับสนหลงผิดในแหล่งกำเนิดของสินค้า
 - (6) ไม่เหมือนหรือคล้ายกันกับเครื่องหมายที่มีชื่อเสียงแพร่หลายของผู้อื่นสำหรับสินค้าหรือบริการที่คล้ายกันหรือแตกต่างกัน
 - (7) ไม่คล้ายกับชื่อของสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่มีชื่อเสียงแพร่หลาย
 - (8) ไม่เหมือนกับชื่อของภาพถ่ายหรือรูปปั้นสาธารณะ (Photograph or a Public Figure) หรือชื่อนิติบุคคลของบุคคลอื่นเว้นแต่จะได้รับความยินยอม
 - (9) ไม่มีลักษณะเป็นการเลียนแบบหรือเหมือนกันกับชื่อหรือชื่อย่อของชื่อ ราช เครื่องราชอิสริยาภรณ์หรือตราของรัฐหรือประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ เว้นแต่จะได้รับความยินยอม
 - (10) ไม่มีลักษณะเป็นการเลียนแบบหรือเหมือนกันกับสัญลักษณ์ของทางราชการ หรือ ตราประทับของประเทศ หรือองค์การของรัฐ เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากผู้มีอำนาจ
- ระบบการคุ้มครองได้แก่ ระบบจดทะเบียนโดยใช้ระบบผู้ที่ยื่นก่อนมีสิทธิดีกว่า (First to File System) โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องคือ สำนักงานทรัพย์สินทางปัญญา (The Directorate General of Intellectual Property Rights)
- เจ้าของเครื่องหมายการค้าหรือเครื่องหมายบริการที่ได้รับการจดทะเบียนย่อมมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองในเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนและมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวที่จะใช้เครื่องหมายการค้ากับสินค้าที่ได้รับจดทะเบียนนั้นหรือจะอนุญาตให้บุคคลอื่นใช้สิทธิก็ได้ และมีสิทธิดำเนินคดีตามกฎหมายแก่บุคคลอื่นที่ใช้เครื่องหมายการค้าหรือเครื่องหมายบริการโดยไม่ได้รับอนุญาต
- อายุความคุ้มครอง 10 ปี นับจากวันที่ยื่นคำขอจดทะเบียน และสามารถต่ออายุความคุ้มครองได้อีกคราวละ 10 ปี สามารถดำเนินการต่ออายุภายใน 1 ปีก่อนหมดอายุ การต่ออายุล่าช้าไม่สามารถกระทำได้
- การโอนสิทธิในเครื่องหมายการค้าที่ได้รับการจดทะเบียนสามารถทำได้โดย การรับมรดก (Inheritance) พินัยกรรม (Testament) การมอบให้ (Donation) สัญญา (Agreement) หรือเหตุอื่นที่

กฎหมายรับรอง ซึ่งการโอนสิทธิในเครื่องหมายที่ได้รับการจดทะเบียนนี้ต้องโอนไปทั้งหมด ซึ่งค่าความนิยม (Good-will) ชื่อเสียง (Reputation) และสิ่งอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับเครื่องหมายนั้น

การโอนสิทธิในเครื่องหมายที่ได้รับการจดทะเบียนต้องมีการบันทึกการโอนสิทธิในเครื่องหมายการค้าต่อสำนักงานทรัพย์สินทางปัญญา (The Directorate General of Intellectual Property Right) การโอนสิทธิในเครื่องหมายการค้าเพียงบางส่วนไม่สามารถกระทำได้

การจดทะเบียนใช้ระบบการจำแนกจำพวกสินค้าและบริการระหว่างประเทศ (International Classification of Goods and Service)

เครื่องหมายร่วม คำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าหรือเครื่องหมายบริการในลักษณะเครื่องหมายร่วม ต้องชัดเจนว่าเครื่องหมายดังกล่าวจะนำไปใช้เป็นเครื่องหมายร่วม ซึ่งต้องยื่นพร้อม กับสำเนาสัญญาการใช้เครื่องหมายนั้นเป็นเครื่องหมายร่วม การเปลี่ยนแปลงสัญญาการใช้ เครื่องหมายร่วม และการโอนสิทธิในเครื่องหมายร่วมต้องแจ้งต่อสำนักงานทรัพย์สินทางปัญญา ในกรณีการโอนสิทธิจะต้องเสียค่าธรรมเนียมและประกาศลงในราชกิจจานุเบกษาเรื่องเครื่องหมาย

เครื่องหมายร่วมที่ได้รับการจดทะเบียนไม่สามารถทำสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิแก่ บุคคลภายนอกได้

สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ หมายถึง สิ่งที่ระบุหรือแสดงถึงแหล่งที่มาหรือแหล่งกำเนิดของ สินค้า ซึ่งคุณภาพหรือคุณลักษณะของสินค้านั้นมีความสัมพันธ์อย่างสำคัญกับสถานที่นั้น ทั้งนี้ โดย อาจเกิดจากปัจจัยทางธรรมชาติหรือปัจจัยมนุษย์ก็ได้

สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่ไม่ได้ความคุ้มครองตามกฎหมาย ได้แก่

- (1) สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่อาจเป็นการหลอกลวงสาธารณชนเกี่ยวกับคุณภาพหรือ คุณลักษณะของสินค้าที่ใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนถึงกระบวนการผลิตสินค้านั้น
- (2) สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี
- (3) สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่ไม่ได้มีลักษณะอันพึงรับจดทะเบียนได้ตามกฎหมาย

สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์จะได้รับความคุ้มครองก็ต่อเมื่อได้จดทะเบียน โดยบุคคลที่มีสิทธิยื่น คำขอจดทะเบียนได้แก่

(1) หน่วยงานหรือองค์กรที่เป็นผู้แทนของผู้ผลิตหรือผู้ที่ประกอบการค้าที่เกี่ยวข้องกับสินค้าที่ใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

(2) หน่วยงานที่ได้รับมอบอำนาจ (Authorized institution)

(3) กลุ่มผู้บริโภคนสินค้าที่ใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์นั้น

ในกรณีที่ ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนมีถิ่นที่อยู่ในประเทศอินโดนีเซียสามารถยื่นคำขอจดทะเบียนได้ที่สำนักงานทรัพย์สินทางปัญญา แต่สำหรับผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนที่ไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศอินโดนีเซีย จะต้องแต่งตั้งตัวแทนในประเทศอินโดนีเซียเพื่อทำการยื่นขอจดทะเบียนแทน

อายุความคุ้มครอง สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่จดทะเบียนจะได้รับความคุ้มครองตลอดไป ตราบเท่าที่คุณภาพหรือคุณลักษณะของสินค้าซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานของการให้ความคุ้มครองแก่สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ยังคงมีอยู่

กฎหมายฉบับนี้บังคับใช้เป็นการทั่วไป เพื่อคุ้มครองสิทธิในเครื่องหมายที่ได้จดทะเบียน ดังนั้นหาก SMEs ต้องการได้รับความคุ้มครองภายในประเทศอินโดนีเซีย SMEs ก็ต้องปฏิบัติตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้

กฎหมายว่าด้วยการออกแบบผลิตภัณฑ์ (Law of the Republic of Indonesia Number 31 Year 2000 regarding Industrial Designs)

กฎหมายฉบับนี้มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2543

สิ่งที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายฉบับนี้ได้แก่ แบบผลิตภัณฑ์ (Industrial Design) ซึ่งหมายถึง การสร้างสรรค์ รูปร่าง โครงสร้างพื้นฐาน หรือส่วนประกอบของเส้นและหรือส่วนประกอบของสี หรือการรวมกันของสิ่งดังกล่าว ซึ่งมีความดึงดูดทางสุนทรียภาพในลักษณะ 2 หรือ 3 มิติ และสามารถนำมาทำเป็นผลิตภัณฑ์หรือสินค้าอุตสาหกรรมหรือหัตถกรรมได้

แบบผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการคุ้มครองอันสามารถนำมาจดทะเบียนได้ ต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

(1) มีความใหม่ (New)

(2) ไม่เคยเปิดเผยต่อสาธารณชนภายในระยะเวลา 6 เดือนก่อนวันยื่นคำขอจดทะเบียน

แบบผลิตภัณฑ์ซึ่งยกเว้นไม่ได้รับความคุ้มครอง ได้แก่ แบบผลิตภัณฑ์ที่ขัดต่อกฎหมาย ศาสนา ศิลธรรม และความสงบเรียบร้อยของประเทศ และแบบผลิตภัณฑ์ที่แสดงถึงหน้าที่การใช้งาน (Function) วิธีการผลิต (Producing Method) และวิธีการทางเทคนิค (Technical Method)

ระบบการให้ความคุ้มครอง ต้องมีการจดทะเบียน โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบคือ สำนักงานทรัพย์สินทางปัญญา (The Directorate General of Intellectual Property Right)

ระยะเวลาการคุ้มครอง 10 ปี นับแต่วันที่ยื่นคำขอจดทะเบียน

ผู้ทรงสิทธิแบบผลิตภัณฑ์ได้รับความคุ้มครองนับแต่วันยื่นคำขอรับแบบผลิตภัณฑ์ และเป็นเพียงผู้เดียวในการแสวงประโยชน์ในแบบผลิตภัณฑ์ของตนและมีสิทธิห้ามมิให้บุคคลอื่นผลิต ใช้งาน นำเข้า ส่งออก และแจกจ่ายแบบผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการจดทะเบียนแล้วโดยมิได้รับอนุญาต เว้นแต่เป็นการกระทำเพื่อศึกษาวิจัยซึ่งไม่ขัดต่อประโยชน์ของผู้ทรงสิทธิ

ขั้นตอนการขอรับความคุ้มครอง

(1) ผู้ออกแบบ ผู้ออกแบบร่วม ผู้รับโอนสิทธิหรือนายจ้างมีสิทธิยื่นคำขอรับสิทธิบัตร ในกรณีที่ผู้รับสิทธิบัตรไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศอินโดนีเซีย ต้องแต่งตั้งตัวแทน เพื่อดำเนินการแทน

(2) คำขอจดทะเบียนต้องทำเป็นภาษาอินโดนีเซีย และเสียค่าธรรมเนียมตามที่กฎหมาย กำหนด

(3) การตรวจสอบคำขอจะมีการตรวจสอบคำขอเบื้องต้นในรูปแบบทั่วไป (Preliminary Examination) ซึ่งจะใช้เวลาประมาณ 2-3 เดือน ทั้งนี้ ไม่มีระบบตรวจสอบคำขอในเนื้อหา

การโอนสิทธิสามารถทำได้โดยการรับมรดก (Inheritance) การมอบให้ (Donation) พันัยกรรม (Testament) สัญญาที่เป็นลายลักษณ์อักษร (Written agreement) หรือเหตุอื่นตามกฎหมาย

กรณีการโอนสิทธิโดยทำเป็นสัญญาที่เป็นลายลักษณ์อักษรนั้น ต้องจดทะเบียน ณ สำนักงานทรัพย์สินทางปัญญา (Directorate General of Intellectual Property Rights) และเสีย ค่าธรรมเนียมตามที่กฎหมายกำหนด หากมิได้ดำเนินการจดทะเบียนต่อสำนักงานทรัพย์สินทาง ปัญญาจะส่งผลให้ไม่สามารถมีผลบังคับต่อบุคคลภายนอกได้

กรณีสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิ (Licensing Agreement) ต้องจดทะเบียน ณ สำนักงาน ทรัพย์สินทางปัญญาเช่นเดียวกับกรณีการโอนสิทธิ เพื่อให้มีผลบังคับต่อบุคคลภายนอกได้

กฎหมายฉบับนี้บังคับใช้เป็นการทั่วไปซึ่งรวมไปถึง SMEs ที่ต้องการรับความคุ้มครองในแบบผลิตภัณฑ์ ซึ่งอาจมีความแตกต่างระหว่าง SMEs ภายในประเทศและนอกประเทศกล่าวคือการยื่นคำขอจดทะเบียนสำหรับ SMEs ที่มีได้อยู่ในประเทศอินโดนีเซียจะต้องยื่นคำขอผ่านตัวแทน

กฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ (Law of the Republic of Indonesia Number 19 Year 2002 regarding Copyright)

กฎหมายฉบับนี้มีผลบังคับใช้เมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2546

ลิขสิทธิ์ หมายถึง สิทธิพิเศษของผู้สร้างสรรค์ (Author) หรือผู้ที่ครอบครองลิขสิทธิ์ รวมทั้งผู้รับโอน ในการเผยแพร่ หรือทำซ้ำงานของผู้สร้างสรรค์ หรืออนุญาตให้มีการเผยแพร่หรือทำซ้ำงาน โดยไม่ทำให้สิทธิที่ตนเองมีอยู่ลดลงตามกฎหมาย

สิ่งที่ได้รับการคุ้มครอง ได้แก่ งานวรรณกรรม งานนาฏกรรม งานดนตรีกรรม งานศิลปกรรม งานทางสถาปัตยกรรม งานภาพยนตร์ งานบันทึกเสียง งานแพร่เสียงแพร่ภาพ งาน Derivative Work โปรแกรมคอมพิวเตอร์ งานสถาปัตยกรรม งานแผนภาพ งานเขียนบาติก (Batik work) งานภาพถ่าย และรวมถึงสิทธิข้างเคียงที่ได้รับการคุ้มครอง คือ สิทธิการแสดง ได้แก่ สิทธินักแสดง สิทธิของผู้จำหน่ายการผลิตสิ่งบันทึกเสียง (Rights of Producers of Phonograms) และสิทธิขององค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพ (Rights of Broadcasting Organizations)

ผู้สร้างสรรค์ หมายถึง บุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือหลายคนร่วมกันซึ่งสร้างสรรค์งานจากแรงบันดาลใจ โดยอาศัยความสามารถทางปัญญา จินตนาการ ความชำนาญ ทักษะ หรือความเชี่ยวชาญ ซึ่งแสดงให้เห็นในรูปแบบความโดดเด่นและมีลักษณะเฉพาะตัว

งาน หมายถึง ผลของงานของผู้สร้างสรรค์ซึ่งแสดงถึงความแปลกใหม่ (Originality) ในสาขาวิทยาศาสตร์ ศิลปะ และงานประพันธ์

ลิขสิทธิ์ได้รับความคุ้มครองทันทีหลังจากที่ผู้สร้างสรรค์ได้สร้างสรรค์งานขึ้น แต่อย่างไรก็ตามเจ้าของลิขสิทธิ์สามารถทำการจดทะเบียนงานอันมีลิขสิทธิ์ของตนได้ ณ สำนักงานทรัพย์สินทางปัญญา

เจ้าของลิขสิทธิ์ที่ได้รับความคุ้มครองจะมีสิทธิแต่ผู้เดียวในกรณีดังต่อไปนี้

(1) ทำซ้ำหรือดัดแปลงงาน

- (2) แสดงหรือจัดแสดงงานต่อสาธารณชน
- (3) แพร่ภาพแพร่เสียง
- (4) แจกจ่ายงานทำซ้ำต่อสาธารณชนโดยการขาย ให้เช่า หรือให้ยืม
- (5) ให้ผลประโยชน์ที่ได้รับจากงานลิขสิทธิ์แก่ผู้อื่น

การโอนสิทธิในลิขสิทธิ์ทำได้โดย การรับมรดก (Inheritance) พินัยกรรม (Testament) การมอบให้ (Donation) สัญญา (Agreement) หรือเหตุอื่นที่กฎหมายรับรอง โดยสามารถโอนได้ทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนก็ได้

อายุความคุ้มครอง

- (1) งานวรรณกรรม งานดนตรีกรรม งานศิลปกรรม งานนาฏกรรม งานสถาปัตยกรรม งานแผนภาพ และงานเขียนบาติก จะมีอายุความคุ้มครองลิขสิทธิ์ในระหว่างที่ผู้สร้างสรรค์มีชีวิตอยู่ และ 50 ปี ภายหลังจากที่ผู้สร้างสรรค์ถึงแก่กรรม
- (2) งานสิ่งบันทึกเสียง งานโสตทัศนวัสดุ, งานภาพยนตร์, งานแพร่เสียงแพร่ภาพ งาน Derivative works และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ จะมีอายุความคุ้มครองลิขสิทธิ์ 50 ปี นับจากวันที่มีการโฆษณาครั้งแรก
- (3) สิทธินักแสดงจะมีอายุความคุ้มครองทางลิขสิทธิ์ 50 ปี นับจากวันที่แสดง หรือเผยแพร่ทางสื่อวิทยุหรือโทรทัศน์เป็นครั้งแรก
- (4) สิทธิของผู้ดำเนินการผลิตสิ่งบันทึกเสียง (Rights of Producers of Phonographs) มีอายุความคุ้มครองทางลิขสิทธิ์ 50 ปี นับจากวันที่บันทึกงานแล้วเสร็จ
- (5) สิทธิขององค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพ (Rights of Broadcasting Organizations) มีอายุความคุ้มครองทางลิขสิทธิ์ 20 ปี จากวันที่แพร่เสียงแพร่ภาพครั้งแรก

- ค่าธรรมเนียมสำหรับคำขอจดทะเบียนงานซึ่งมีลิขสิทธิ์จำนวน 200,000 รูเปียห์ต่อ 1 คำขอ³⁴ (ประมาณ 650 บาท³⁵)

³⁴ Directorate General of Intellectual Property Rights. *Tarif / Biaya Permohonan Hak Cipta*. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.dgip.go.id/hak-cipta/tarif-biaya-hak-cipta>

³⁵ อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่ 11 ธันวาคม 2555

- ค่าธรรมเนียมสำหรับคำขอจดทะเบียนงานในรูปแบบโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีลิขสิทธิ์จำนวน 350,000 รูเปียห์ต่อ 1 คำขอ³⁶ (ประมาณ 1,120 บาท³⁷)
- ค่าธรรมเนียมสำหรับการรับรองลิขสิทธิ์จำนวน 100,000 รูเปียห์³⁸ (ประมาณ 325 บาท³⁹)

กฎหมายฉบับนี้บังคับใช้เป็นการทั่วไป เพื่อคุ้มครองงานของผู้สร้างสรรค์อันมีลิขสิทธิ์ ซึ่งรวมไปถึงกรณีที่ SMEs เป็นผู้สร้างสรรค์ด้วย

3.1.7 กฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุม กำกับ การประกอบธุรกิจ

เนื่องจากกฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุม การกำกับและการประกอบธุรกิจของแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียนเป้าหมายมีอยู่เป็นจำนวนมาก โดยเป็นการออกกฎหมาย ข้อกำหนดและระเบียบต่างๆ ตามประเภทและรูปแบบของการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมนั้นๆ และรวมถึงการควบคุมการประกอบธุรกิจโดยคำนึงถึงรูปแบบของสังคม ศาสนา และจารีตประเพณีของประเทศอีกด้วย ดังนั้น ในบทนี้จะกล่าวถึงตัวบทของกฎหมายหลักที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนในประเทศสมาชิกอาเซียนเป้าหมายแต่ละราย โดยให้ความสำคัญต่อกฎหมายที่เกี่ยวกับด้านการลงทุน และประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว โดยเน้นธุรกิจผลิต คำปลีกค้าส่งและธุรกิจบริการ การแข่งขันทางการค้า และผลกระทบของกฎหมายต่อการประกอบธุรกิจในรูปแบบของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นหลัก

กฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุม การกำกับ และการประกอบธุรกิจของประเทศอินโดนีเซีย มีดังนี้

กฎหมายฉบับที่ 25 ของปี ค.ศ. 2007 ว่าด้วยการลงทุน (Law No. 25 of 2007 concerning Investment)

³⁶ Directorate General of Intellectual Property Rights. *Tarif / Biaya Permohonan Hak Cipta*. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.dgip.go.id/hak-cipta/tarif-biaya-hak-cipta>

³⁷ อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่ 11 ธันวาคม 2555

³⁸ Directorate General of Intellectual Property Rights. *Tarif / Biaya Permohonan Hak Cipta*. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.dgip.go.id/hak-cipta/tarif-biaya-hak-cipta>

³⁹ อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่ 11 ธันวาคม 2555

เป็นกฎหมายที่ควบคุมการลงทุนทั้งหมดในประเทศอินโดนีเซียและมีผลบังคับใช้ต่อการลงทุนของนักลงทุนท้องถิ่นและนักลงทุนต่างชาติ เช่น การยื่นขออนุญาตลงทุน การขอรับสิทธิและประโยชน์ในการลงทุน การกำหนดประเภทธุรกิจที่อนุญาตให้ลงทุน สิทธิและหน้าที่ของผู้ลงทุน การจ้างแรงงาน การถ่ายทอดเทคโนโลยีของนักลงทุนต่างชาติให้แก่ชาวอินโดนีเซีย ตลอดจนการออกเอกสารที่จำเป็นทั้งหมด โดยรัฐบาลอินโดนีเซียมีนโยบายการลงทุนที่ยึดหลักการปฏิบัตินักลงทุนชาวต่างชาติที่เท่าเทียมกับนักลงทุนท้องถิ่น (National Treatment) และมีนโยบายสำหรับการพัฒนาและปกป้องธุรกิจ SMEs ด้วย โดยที่การลงทุนในอินโดนีเซียจะมีหน่วยงานชื่อ Investment Coordinating Board หรือ BKPM เป็นผู้กำกับดูแล

ภายใต้กฎหมายฉบับนี้ นักลงทุนท้องถิ่นสามารถลงทุนในรูปแบบของนิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดาก็ได้ อย่างไรก็ตามนักลงทุนต่างชาติจะต้องลงทุนในรูปแบบของบริษัทจำกัดเท่านั้น⁴⁰ โดยกฎหมายกำหนดว่านักลงทุนสามารถประกอบธุรกิจประเภทก็ได้ เว้นแต่เป็นกิจการที่ห้ามไม่เปิดให้นักลงทุนต่างชาติเลย⁴¹ หรือกิจการที่เปิดให้ลงทุนได้แต่มีเงื่อนไขซึ่งทางรัฐบาลจะเป็นผู้กำหนด⁴² ทั้งนี้ โดยทั่วไปแล้วกฎหมายไม่จำกัดสัดส่วนการถือหุ้นของผู้ลงทุนต่างชาติ เว้นแต่ว่าเป็นกิจการที่ถูกกำหนดให้ต้องลงทุนโดยมีนักลงทุนท้องถิ่นเป็นคู่ค้าหรือกิจการประเภทที่กำหนดสัดส่วนการลงทุนของผู้ลงทุนต่างชาติ นอกจากนี้กฎหมายยังไม่ได้จำกัดมูลค่าการลงทุนแต่ผู้ลงทุนในอุตสาหกรรมการผลิตจะต้องมีอัตราส่วนหนี้ต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (debt to equity ratio) ไม่เกินกว่า 3 ต่อ 1⁴³

การลงทุนทุกประเภทจะต้องได้รับอนุญาตจาก BKPM ก่อน โดยนักลงทุนจะต้องดำเนินการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทในรูปแบบของบริษัทจำกัดแล้วจึงไปยื่นแบบจดทะเบียนต่อ BKPM โดยจะใช้เวลาในการอนุมัติประมาณ 10 วันทำการ⁴⁴ เมื่อได้รับอนุญาตจาก BKPM ผู้ลงทุนก็มีสิทธิที่จะขอรับสิทธิประโยชน์การลงทุน กฎหมายฉบับนี้กำหนดให้รัฐบาลจะต้องให้สิทธิประโยชน์ในการลงทุนแก่นักลงทุนที่ต้องการลงทุนในกิจการใหม่หรือลงทุนเพื่อขยายกิจการที่มีอยู่แล้ว⁴⁵ โดยสิทธิประโยชน์ที่นักลงทุนจะได้รับนั้นได้แก่

⁴⁰ มาตรา 5(2) แห่ง กฎหมายฉบับที่ 25 ของ ค.ศ. 2007 ว่าด้วยการลงทุน

⁴¹ เช่น การผลิตอาวุธ ยุทโธปกรณ์ วัตถุระเบิด เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ธุรกิจกาสิโน พืชภัณฑ์ของรัฐ เป็นต้น ตาม มาตรา 12(2) แห่ง กฎหมายฉบับที่ 25 ของ ค.ศ. 2007 ว่าด้วยการลงทุน และกฎเกณฑ์ของประธานาธิบดีของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย เลขที่ 111 ของปี ค.ศ. 2007

⁴² Ibid. กฎเกณฑ์ของประธานาธิบดีของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย เลขที่ 111 ของปี ค.ศ. 2007

⁴³ <http://www2.bkpm.go.id/contents/p34/investment-step-by-step/117019>

⁴⁴ Ibid.

⁴⁵ การขยายกิจการตามกฎหมายเกณฑ์ของรัฐบาลอินโดนีเซียเลขที่ 1 ของปี ค.ศ. 2007 หมายถึงการขยายกิจการเพื่อพัฒนาคุณภาพและความหลากหลายของสินค้า

(1) สิทธิประโยชน์ทางภาษี เช่น การลดหย่อนภาษีเงินได้ การยกเว้นหรือลดหย่อนอากรขาเข้าวัตถุดิบ เครื่องจักร หรือเครื่องมือเครื่องใช้อื่นๆ ที่ไม่สามารถผลิตได้ในประเทศ การยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม เป็นต้น

(2) สิทธิประโยชน์อื่นๆ เช่น สิทธิเกี่ยวกับที่ดิน การตรวจคนเข้าเมือง และใบอนุญาตนำเข้าสินค้า

เนื่องจากกฎหมายฉบับนี้มีผลใช้บังคับต่อการลงทุนทุกประเภทจึงส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการในรูปแบบของ SME ด้วย ซึ่งในแง่ของผู้ประกอบการ SMEs แล้วกฎหมายฉบับนี้ค่อนข้างที่จะเอื้ออำนวยธุรกิจ SME พอสมควรเพราะกฎหมายไม่ได้จำกัดมูลค่าการลงทุนที่สามารถขอรับสิทธิประโยชน์การลงทุนจากรัฐ อีกทั้งยังมีนโยบายปฏิบัตินักลงทุนต่างชาติเยี่ยงชนชาติ และนโยบายส่งเสริมธุรกิจ SMEs ด้วยจึงทำให้ผู้ประกอบการ SMEs สามารถประกอบธุรกิจได้หลายประเภทและสามารถแข่งขันในตลาดได้ อย่างไรก็ตามสิทธิประโยชน์ตามกฎหมายฉบับนี้อาจจะไม่เพียงพอสำหรับผู้ประกอบการ SMEs เพราะยังขาดการให้สิทธิประโยชน์ในด้านการช่วยเหลือด้านเงินทุน

กฎประธานาธิบดีเลขที่ 36 ของปี ค.ศ. 2010 – รายการประเภทธุรกิจต้องห้ามและธุรกิจที่มีเงื่อนไข (Presidential Regulations No. 36 of 2010 – Negative Business List)

รัฐบาลอินโดนีเซียได้เริ่มประกาศใช้กฎประธานาธิบดีฉบับนี้ในปี ค.ศ. 2010 และเป็น การปรับปรุงรายการประเภทธุรกิจที่ไม่เปิดให้ลงทุนเลย (business fields closed to investment) และประเภทธุรกิจที่เปิดให้ลงทุนได้แบบมีเงื่อนไข (business fields open with conditions to investment) ซึ่งเป็นการปรับปรุงรายการประเภทธุรกิจจากกฎประธานาธิบดีฉบับที่ 111 ของปี ค.ศ. 2007 เพื่อรองรับการก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 โดยสามารถแบ่งประเภทธุรกิจออกได้เป็น 9 ประเภท ดังนี้

ตาราง 3.1

ประเภทธุรกิจที่ไม่เปิดให้ลงทุนเลยและธุรกิจที่เปิดให้ลงทุนได้แบบมีเงื่อนไข⁴⁶

ประเภทธุรกิจ	จำนวน ธุรกิจ
ธุรกิจที่ไม่เปิดให้ลงทุนเลย	18
ธุรกิจที่เปิดให้สงวนไว้สำหรับ SMEs	43
ธุรกิจที่เปิดให้เป็นการลงทุนร่วมระหว่างนักลงทุนต่างชาติและท้องถิ่น	36
ธุรกิจที่สงวนไว้สำหรับนักลงทุนท้องถิ่นเท่านั้น	48
ธุรกิจที่กำหนดทำเลที่ตั้งไว้	1
ธุรกิจที่กำหนดมีใบอนุญาตพิเศษ	22
ธุรกิจที่มีการกำหนดสัดส่วนของการลงทุนต่างประเทศและในประเทศ	17
ธุรกิจที่กำหนดสัดส่วนของการลงทุนจากต่างประเทศ และต้องมีใบอนุญาตพิเศษ	4
ธุรกิจที่สงวนไว้สำหรับนักลงทุนท้องถิ่นเท่านั้นและต้องมีใบอนุญาตพิเศษ	1

ธุรกิจที่ไม่เปิดให้ลงทุนเลยหรือธุรกิจที่ไม่อนุญาตให้มีการลงทุนใหม่ไม่ว่าจะเป็นการลงทุนของต่างประเทศ หรือในประเทศ จำนวน 18 ธุรกิจ ได้แก่⁴⁷

(1) ธุรกิจจับปลาตามที่ระบุไว้ในภาคผนวกอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้จะสูญพันธุ์ (อนุสัญญาไซเตส)

(2) ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการรื้อถอนปะการัง ปะการังธรรมชาติเพื่อใช้ผลิตหรือแปรรูปเป็นวัสดุก่อสร้าง หินปูน แคลเซียม ของที่ระลึก เครื่องประดับ รวมถึงปะการังยังมีชีวิตอยู่หรือปะการังตายจากธรรมชาติ

(3) ธุรกิจผลิตเครื่องตีมแอลกอฮอล์ (สุรา ไวน์และเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของมอลต์)

(4) ธุรกิจผลิต Chlorine Alkali ที่มีสารปรอทเป็นส่วนประกอบ

⁴⁶ <http://www.thaibizindonesia.com/th/info-indonesia/trade-and-investment/law-on-investment.php>

⁴⁷ กฎประธานาธิบดีเลขที่ 36 ของปี ค.ศ. 2010

(5) ธุรกิจอุตสาหกรรมผลิตสารเคมีที่เป็นอันตรายต่อสภาพแวดล้อม เช่น Halon Penta Chlorophenol, Dichloro Diphenyl Trichloro Elhane (DDT), Dieldrin, Chlordane, Carbon Tetra Chloride, Methyl Chloroform, Methyl Bromite, Chloro, Fluoro Carbon (CFC)

(6) กิจการสถานีขนส่งทางบก (Land Terminal)

(7) กิจการสถานีซิ่งน้ำหนัทยานพาหนะ

(8) กิจการทดสอบประเภทของยานพาหนะ (Motor Vehicle Type Test)

(9) กิจการทดสอบอายุการใช้งานของยานพาหนะ (Motor Vehicle Periodic Test)

(10) กิจการระบบโทรคมนาคมหรือช่วยเหลือการนำร่องของเรือ (Shipping Navigation)

(11) กิจการระบบควบคุมการจราจรทางน้ำ (VTIS)

(12) กิจการระบบควบคุมการจราจรทางอากาศ

(13) กิจการบริหารจัดการและการดำเนินงานคลื่นความถี่วิทยุและวงโคจรสถานีตรวจวัดสเปกตรัมดาวเทียม

(14) กิจการพิพิธภัณฑสถานธรณะ

(15) กิจการที่เกี่ยวข้องกับมรดกทางประวัติศาสตร์และโบราณ

(16) กิจการ Residential / Traditional Environment

(17) การทำหรือตั้งอนุสาวรีย์

(18) ธุรกิจการพนันและคาสีโน

ธุรกิจที่เปิดให้สงวนไว้สำหรับ SMEs จำนวน 43 รายการได้แก่

(1) กิจการโรงไฟฟ้าขนาดเล็ก (ไม่เกิน 10 เมกกะวัตต์)

(2) กิจการสำนักงานการท่องเที่ยว

(3) กิจการโรงฝึกงานศิลปะ

(4) กิจการสัมปทานป่าไม้สำหรับพืชชนิดอื่น ๆ

- (5) กิจการบันเทิงนันทนาการ
- (6) กิจการโรงงานอุตสาหกรรมเล็ย (มีกำลังการผลิตถึง 2,000 คิวบิกเมตรต่อปี)
- (7) กิจการผลิตสินค้าที่ทำจากหวาย
- (8) กิจการผลิตสินค้าหัตถกรรมไม้แกะสลัก ยกเว้นสำหรับทำเฟอร์นิเจอร์ และกิจการอุตสาหกรรมเครื่องใช้ในครัว
- (9) กิจการปลูกป่า
- (10) อุตสาหกรรมสินค้าแปรรูปอื่น ๆ นอกเหนือจากไม้ (เช่น น้ำมันสน ไม้ไผ่ น้ำมันหอมระเหย)
- (11) กิจการจับและการกระจายพืชและสัตว์ป่า (TSL) จากที่อยู่อาศัยธรรมชาติ
- (12) กิจการจับปลาโดยใช้เรือประมงขนาดไม่เกิน 30 ตันกรอสในพื้นที่น้ำขึ้นไป 12 ไมล์หรือน้อยกว่า
- (13) กิจการจับปลาในน่านน้ำสาธารณะ
- (14) กิจการแปรรูปผลิตภัณฑ์ประมง (UPI)
- (15) กิจการวิทยุกระจายเสียงชุมชนสถาบัน (LPK) และโทรทัศน์
- (16) กิจการบริการจัดส่งและรับฝากเอกสารขนาดเล็ก รวมถึง
 - (16.1) สิ่งพิมพ์
 - (16.2) หนังสือพิมพ์
 - (16.3) บรรจุภัณฑ์ขนาดเล็ก
 - (16.4) บรรจุภัณฑ์
 - (16.5) ใบส่งจ่ายเงิน
- (17) กิจการบริการโทรคมนาคมประกอบด้วย:
 - (17.1) โทรคมนาคมคาเฟ่ (telcommunications café)

- (17.2) อินเทอร์เน็ตคาเฟ่
- (17.3) ติดตั้งสายเคเบิลเพื่อบ้านและอาคาร
- (18) กิจการก่อสร้างขนาดเล็ก
- (19) กิจการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการก่อสร้างขนาดเล็ก
- (20) กิจการขนส่งผู้โดยสาร
 - (20.1) ในเส้นทางการขนส่งสาธารณะ
 - (20.2) เส้นทางการขนส่งสาธารณะนอก
 - (20.3) การขนส่งรถแท็กซี่
- (21) กิจการแล่นเรือใบสาธารณะ
- (22) กิจการผลิตปลาแห้ง
- (23) กิจการย้อมสีสำหรับเส้นด้ายที่ทำจากเส้นใยธรรมชาติหรือเทียม หรือย้อมสีสิ่งทอด้วยมือ
- (24) กิจการผลิตผ้าบาติกสี
- (25) กิจการรวมควีนยางธรรมชาติ
- (26) กิจการผลิตอุปกรณ์มือ (Hand device) โดยใช้กระบวนการช่างด้วยตนเองหรือกึ่งฝีมือและตัด
- (27) กิจการผลิตเครื่องปั้นดินเผาสำหรับเครื่องใช้ในครัวเรือน
- (28) กิจการบริการบำรุงรักษาและการซ่อมแซมรถจักรยานยนต์
- (29) กิจการผลิตสินค้าหัตถกรรมทางวัฒนธรรมและอุตสาหกรรมเย็บปักถักร้อย
- (30) กิจการเครื่องมือเพื่อการเกษตรที่ใช้ในการเตรียมดินและกระบวนการผลิต และเก็บเกี่ยว
- (31) กิจการผลิตน้ำตาลทรายแดง

- (32) กิจการผลิตอาหารแปรรูปที่ทำจากเมล็ดธัญพืชที่มีเมล็ดที่กินได้ และเนื้อมะพร้าวแห้ง
- (33) กิจการปลูกและทำความสะอาดหน่อไม้และพืชไต่ดิน
- (34) กิจการยาสูบแห้ง
- (35) กิจการการเพาะปลูกข้าว (ในพื้นที่น้อยกว่าหรือเท่ากับ 25 เฮกตาร์)
- (36)-⁴⁸
- (37) กิจการการเพาะปลูกข้าวโพด (ในพื้นที่น้อยกว่าหรือเท่ากับ 25 เฮกตาร์)
- (38) กิจการอุตสาหกรรมพืชอาหารอื่นนอกเหนือจากมันสำปะหลังและข้าวโพด (ในพื้นที่น้อยกว่าหรือเท่ากับ 25 เฮกตาร์)
- (39) กิจการเพาะเลี้ยงหอยที่มีพื้นที่สูงสุดไม่เกิน 125 เฮกตาร์
- (40) กิจการเพาะเลี้ยงไก่และการผสมข้ามพันธุ์
- (41) กิจการธุรกิจที่มีพื้นที่ปลูกสูงสุดของ 25 เฮกตาร์
- (42) กิจการปลูกพืชเพื่อผลิตสินค้าตามประกาศรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม เลขที่ 26 ของปี 2007 (และ/หรือฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) เช่น อุตสาหกรรมน้ำมันพืช
- (43) อุตสาหกรรมปลูกพืชที่มีพื้นที่น้อยกว่า 25 เฮกตาร์ เช่น สวนอ้อยและน้ำตาลหวาน ปลูกพืชอื่น ๆ

ทั้งนี้ กฎหมายการลงทุนฉบับใหม่ได้กำหนดสาขาธุรกิจที่เปิดสำหรับนักลงทุนต่างชาติ โดยจำกัดอัตราร้อยละของการเป็นเจ้าของธุรกิจของนักลงทุนต่างชาติ (Limit for foreign capital ownership) ไว้ดังนี้

⁴⁸ ไม่พบข้อมูลในประกาศ

ตาราง 3.2 สาขาธุรกิจที่เปิดสำหรับนักลงทุนต่างชาติ⁴⁹

สาขาธุรกิจ	สัดส่วนการถือหุ้นของคนต่างด้าว (ร้อยละ)
ธุรกิจสำรวจและผลิตน้ำมันและก๊าซ	95
ธุรกิจการผลิตและวางระบบไฟฟ้า	95
ธุรกิจตัวแทนการเดินทาง	50
ธุรกิจอุตสาหกรรมเวชภัณฑ์	75
ธุรกิจบริการโรงพยาบาล	67
ธุรกิจบริการเสริมที่เกี่ยวกับการพยาบาลและสุขภาพ	49
ธุรกิจให้เช่าแบบลีสซิ่ง	85
ธุรกิจร่วมเงินลงทุน (Venture Capital)	85
ธุรกิจประกันภัยทุกประเภท	85
ธุรกิจโทรคมนาคม	49
ธุรกิจบริการที่เกี่ยวข้องกับโทรคมนาคมเคลื่อนที่	65
ธุรกิจก่อสร้างโยธาและปรึกษาแนะนำ	67
ธุรกิจก่อสร้างถนน	95
ธุรกิจผลิตน้ำดื่ม	95
ธุรกิจประมง มัธยมและอุดมศึกษา	49
ธุรกิจการศึกษาจากระบบ	49
ธุรกิจบริการที่เกี่ยวข้องกับการการถ่ายทำภาพยนตร์	49
ธุรกิจการขนส่งระหว่างประเทศ	95
ธุรกิจสวนพีช	49

⁴⁹ กฎเกณฑ์ของประธานาธิบดีของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย เลขที่ 36 ของปี ค.ศ. 2010

กฎหมายฉบับแก้ไขนี้ เปิดโอกาสให้ผู้ลงทุนชาวต่างชาติให้ลงทุนธุรกิจหลายสาขามากขึ้น เพื่อเป็นการช่วยเสริมสร้างความสามารถการแข่งขันและเงินทุนสำหรับนักลงทุนในประเทศ⁵⁰ เช่น

- (1) ธุรกิจก่อสร้างโยธา นักลงทุนชาวต่างชาติสามารถถือหุ้นได้ถึงร้อยละ 67
- (2) ในสาขาภาควัฒนธรรมและการท่องเที่ยว มีการเปิดให้ผู้ลงทุนชาวต่างชาติให้ประกอบกิจการบริการที่เกี่ยวข้องกับการการถ่ายทำภาพยนตร์ โดยถือหุ้นไม่เกินร้อยละ 49
- (3) ในสาขาสุขภาพ สำหรับธุรกิจการให้บริการของโรงพยาบาล นักลงทุนชาวต่างชาติสามารถถือหุ้นได้ถึงร้อยละ 67 และสามารถทำได้ทั่วประเทศอินโดนีเซีย (ไม่จำกัดสถานที่)
- (4) ในธุรกิจผลิตไฟฟ้าที่ใช้เครื่องปั่นไฟฟ้าที่มีกำลัง 1 – 10 เมกะวัตต์ นักลงทุนชาวต่างชาติสามารถลงทุนได้ด้วยการเป็นหุ้นส่วน หากใช้เครื่องปั่นไฟฟ้าที่มีกำลัง สูงกว่า 10 เมกะวัตต์ นักลงทุนชาวต่างชาติสามารถถือหุ้นได้ถึงร้อยละ 95

สำหรับธุรกิจที่สงวนไว้สำหรับ SMEs นั้นมีอยู่ 43 ธุรกิจในหมวดอุตสาหกรรมหลายประเภท เช่น ธุรกิจประมงขนาดเล็ก ธุรกิจประมงที่มีกำลัง 30 ตัน ธุรกิจก่อสร้างขนาดเล็กโครงการพิเศษ เช่น การซ่อมถนน การสร้างท่อส่งแก๊ส การขนส่งขนาดเล็ก รถบัส รถแท็กซี่ การเพาะปลูกที่มีพื้นที่น้อยกว่า 25 เฮกเตอร์ เช่น ปาล์มน้ำมัน และการเพาะปลูกพืชเพื่อใช้บริโภค เป็นต้น

กฎหมายฉบับนี้นับมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งสำหรับนักลงทุนต่างชาติ และรัฐบาลอินโดนีเซียก็ได้ปรับปรุงรายการประเภทธุรกิจเพื่อที่จะแสดงถึงความมุ่งมั่นในเปิดประเภทการลงทุนในอินโดนีเซียเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยเฉพาะซึ่งออกกฎเงื่อนไขของความเป็นเจ้าของเงินทุนต่างประเทศและ / หรือสถานที่สำหรับนักลงทุนจากประเทศในกลุ่มอาเซียนนักลงทุนเหล่านี้จะได้รับการยกเว้นในการเป็นเจ้าของทุนมากกว่านักลงทุนต่างชาติอื่นๆ เช่น การขนส่งสินค้าทางทะเลระหว่างประเทศซึ่งนักลงทุนอาเซียนสามารถได้รับอนุญาตถือหุ้นได้สูงสุดร้อยละ 60 ในขณะที่นักลงทุนต่างชาติอื่น ๆ อนุญาตให้ถือหุ้นได้เพียงร้อยละ 49 เท่านั้น อย่างไรก็ตามแม้กฎหมายฉบับใหม่จะเปิดโอกาสให้นักลงทุนต่างชาติมาลงทุนในประเทศมากขึ้น แต่ยังมีข้อจำกัดในการลงทุนอยู่มาก โดยดูจากจำนวนและประเภทของธุรกิจที่มีการควบคุม และแม้มีมาตรการสงวนประเภทธุรกิจไว้

⁵⁰ Government raises foreign ownership limits, Aditya Suharmoko, The Jakarta Post, June 10, 2010 สืบค้นจาก <http://www.thejakartapost.com/news/2010/06/10/government-raises-foreign-ownership-limits.html>

สำหรับ SMEs ธุรกิจบางประเภทอาจไม่เหมาะสมต่อการลงทุนของผู้ประกอบการ SMEs เช่น การประมง การก่อสร้าง การผลิตสินค้า งานฝีมือ ฯลฯ ซึ่งมีการแข่งขันสูงอยู่แล้ว⁵¹

มาตรการนำเข้าสินค้า (Import policies)

ในปีที่ผ่านมารัฐบาลอินโดนีเซียได้ออกกฎเกณฑ์การนำเข้าสินค้าสู่ประเทศใหม่เป็นจำนวนมาก ซึ่งทำให้การนำเข้าสินค้าสู่ตลาดอินโดนีเซียมีความซับซ้อนเพิ่มมากยิ่งขึ้น โดยนอกจากภาษีนำเข้าแล้วผู้นำเข้าสินค้าจะต้องมีใบอนุญาตนำเข้า และการติดฉลากสินค้านำเข้า การตรวจสอบสินค้า และข้อจำกัดการนำเข้าสินค้าต่างๆ ในปี พ.ศ. 2555 รัฐบาลอินโดนีเซียได้ออกกฎกระทรวงการค้าของสาธารณรัฐอินโดนีเซียเลขที่ 27 ของปี ค.ศ. 2012 (Regulation of the Minister of Trade of The Republic of Indonesia No. 27/2012) ซึ่งกฎหมายดังกล่าวกำหนดให้ผู้นำเข้าสินค้าทุกรายจะต้องขอรับรหัสผู้นำเข้าสินค้า (Importer Identification Number หรือ API) จากกระทรวงการค้าของอินโดนีเซีย โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภทได้แก่ (1) API สำหรับผู้นำเข้าสินค้าเพื่อค้าปลีกหรือค้าส่งภายในประเทศ และ (2) API สำหรับผู้นำเข้าสินค้าเพื่อใช้ในการผลิตสินค้าของตน⁵² ทั้งนี้ กฎหมายกำหนดให้ผู้นำเข้าสินค้าสามารถขอรับ API ได้เพียงแค่ 1 ประเภทเท่านั้น⁵³ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อผู้ประกอบการในการนำเข้าสินค้าในกรณีที่เป็นผู้ผลิตและประสงค์จะจำหน่ายสินค้านั้นดังกล่าวด้วย

ในด้านการนำเข้าสินค้าประเภทอาหารรัฐบาลอินโดนีเซียมีมาตรการนำเข้าอาหารที่เข้มงวด โดยมาตรการห้ามนำเข้า (Import Ban) โดยเป็นการออกกฎระเบียบที่มีลักษณะเป็นการห้ามหรือควบคุม หรือระบุให้เฉพาะบางหน่วยงานสามารถนำเข้าได้ โดยอ้างเหตุผลและหลักเกณฑ์แตกต่างกัน เช่น ข้าว อ้างเรื่องความมั่นคงด้านอาหาร (Food Security) กุ้ง อ้างเรื่องสารเจือปนและโรคสัตว์น้ำ⁵⁴ และมีมาตรการขึ้นทะเบียนอาหารและยา (อย.) (ML Registration) โดยกำหนดให้ต้องขออนุญาตจากหน่วยงาน อย. (BPOM) เพื่อให้ได้รับ ML No. หรือเลขทะเบียน อย. ของอินโดนีเซียก่อนการจำหน่ายสินค้าหลายประเภท ได้แก่ อาหารเครื่องสำอาง ยารักษาโรค สมุนไพร และเครื่องมือแพทย์ เป็นต้น แม้ว่าในหลายประเทศมีการกำหนดมาตรการขึ้นทะเบียน อย. ด้วยเหตุผลเพื่อคุ้มครองความปลอดภัยของผู้บริโภคเช่นกัน แต่สำหรับอินโดนีเซีย สินค้านำเข้าจะต้องขอเลขทะเบียน อย.

⁵¹ คู่มือการค้าและการลงทุน สาธารณรัฐอินโดนีเซีย จัดทำโดยกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ มกราคม 2555 สืบค้นจาก <http://112.121.130.150/aec/attachments/article/318/Indonesia%20Trade%20and%20Investment%20Handbook.pdf>

⁵² มาตรา 3 แห่ง กฎกระทรวงการค้าของสาธารณรัฐอินโดนีเซียเลขที่ 27 ของปี ค.ศ. 2012

⁵³ มาตรา 14 แห่ง กฎกระทรวงการค้าของสาธารณรัฐอินโดนีเซียเลขที่ 27 ของปี ค.ศ. 2012

⁵⁴ คู่มือการค้าและการลงทุน สาธารณรัฐอินโดนีเซีย จัดทำโดยกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ มกราคม 2555 สืบค้นจาก <http://112.121.130.150/aec/attachments/article/318/Indonesia%20Trade%20and%20Investment%20Handbook.pdf>

โดยผู้นำเข้าเท่านั้น และจะใช้เวลานานอย่างน้อย 6 เดือน ซึ่งเป็นอุปสรรคกีดกันการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ

ดังนั้น เนื่องรัฐบาลอินโดนีเซียต้องการปกป้องผู้ผลิตสินค้าและตลาดในประเทศ การมีมาตรการนำเข้าสินค้าที่ซับซ้อนและเข้มงวดจึงเป็นอุปสรรคทางการค้าสำหรับผู้ลงทุนทั่วไปและผู้ประกอบการ SMEs ด้วย

กฎหมายฉบับที่ 5 ของปี ค.ศ. 1999 ว่าด้วยการห้ามประกอบธุรกิจที่เป็นการผูกขาดและการแข่งขันทางธุรกิจอย่างไม่เป็นธรรม (Law No. 5 of 1999 concerning Prohibition Against Monopolistic Practices and Unfair Business Competition)

เป็นกฎหมายที่ควบคุมการแข่งขันทางการค้าของประเทศอินโดนีเซีย โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประชาชน และเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ และป้องกันการถือครองตลาดและการประกอบธุรกิจอย่างไม่เป็นธรรม โดยที่ผู้ลงทุนในประเทศอินโดนีเซียต้องปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าวอย่างเคร่งครัด

ประเด็นที่ควรพิจารณาสำหรับกฎหมายดังกล่าวคือ การกำหนดให้ต้องผู้ลงทุนจะต้องแจ้งและรายงานต่อหน่วยงาน Indonesian Business Competition Supervisory Commission สำหรับการควบรวมหรือซื้อกิจการใดๆ ที่มีสินทรัพย์ที่เกิน 2,500,000,000,000 รูเปียห์ และ/หรือกิจการที่มียอดขายมูลค่าเกิน 5,000,000,000,000 รูเปียห์ ภายใน 30 วันนับแต่การควบรวมหรือซื้อกิจการ^{55 56}

3.1.8 กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร

หลักโดยทั่วไปเกี่ยวกับภาษี ประเทศอินโดนีเซียจัดเก็บภาษี จากผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศอินโดนีเซีย สำหรับเงินได้ที่ได้รับทั้งในและต่างประเทศ (Worldwide income) ในขณะที่ผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศอินโดนีเซีย ต้องเสียภาษีจากรายได้ที่ได้รับในประเทศอินโดนีเซียเท่านั้น ปีภาษีใน

⁵⁵ มาตรา 29 แห่ง Law No. 5 of 1999

⁵⁶ Dr. Ningrum Natasya Sirait, Law School, University of Sumatera Utara, Medan, Indonesia, Overview of Indonesia Competition Law: Law No. 5 of 1999, Concerning Prohibition of Monopolistic Practices and Unfair Business Competition, สืบค้นจาก http://www.jftc.go.jp/eacpf/05/AOTS/indonesia_ningrum.pdf เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ. 2555

ประเทศอินโดนีเซียเหมือนปีประเทศไทยคือเป็นปีปฏิทิน เริ่ม 1 มกราคม และสิ้นสุด 31 ธันวาคม ของทุกปี

หลักถิ่นที่อยู่ นิติบุคคลใดๆ จะถือว่ามีถิ่นที่อยู่ในประเทศอินโดนีเซีย หากนิติบุคคลนั้นมีการจัดตั้งสถานที่ประกอบกิจการในประเทศอินโดนีเซีย นิติบุคคลต่างประเทศที่เข้ามาประกอบธุรกิจในอินโดนีเซียโดยผ่าน “สถานประกอบการถาวร” จะต้องเสียภาษีเสมือนกับนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นในประเทศอินโดนีเซีย สำหรับบุคคลธรรมดาผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศอินโดนีเซียคือผู้ที่อยู่ในประเทศตั้งแต่ 183 วันขึ้นไปในระยะเวลา 12 เดือนใดๆ

กฎหมายภาษีหลักในประเทศอินโดนีเซีย

กฎหมายภาษีในประเทศอินโดนีเซียมีอยู่ 8 ฉบับดังนี้

ตารางที่ 3.3 สรุปกฎหมายหลักที่เกี่ยวกับภาษีที่บังคับใช้ในประเทศอินโดนีเซีย

ชื่อกฎหมาย	ประเภทภาษีที่บังคับใช้
บทบัญญัติทั่วไปเกี่ยวกับภาษี No. 6/1983, แก้ไขเพิ่มเติมโดย Law No.16/2009	บทบัญญัติทั่วไปเกี่ยวกับภาษี และ กระบวนการทางภาษี
กฎหมายภาษีเงินได้ No.7/1983, แก้ไขเพิ่มเติมโดย Law No 36/2008	ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีหัก ณ ที่จ่าย ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
กฎหมายภาษีมูลค่าเพิ่ม No. 8/1983 แก้ไขเพิ่มเติมโดย Law No. 42/2009	ภาษีมูลค่าเพิ่ม
กฎหมายภาษีที่ดินและอาคาร No. 12/1985 แก้ไขเพิ่มเติมโดย Law No. 12/1994	ภาษีที่ดินและอาคาร
กฎหมายภาษีเฉพาะ Law No. 21/1997 แก้ไขเพิ่มเติมโดย Law No. 28/2009 และ Governmental Regulation No. 71/2008	ค่าธรรมเนียมโอน
กฎหมายอากรแสตมป์ No. 13 of 1985 และ Governmental Regulation No. 24/2000	อากรแสตมป์

ชื่อกฎหมาย	ประเภทภาษีที่บังคับใช้
กฎหมายศุลกากร No. 10/1995 แก้ไขเพิ่มเติมโดย Law No. 17 /2006 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 15 พ.ย. 2549	ภาษีศุลกากร
กฎหมายภาษีระดับภูมิภาค Law No. 28/2009 (Regional Tax)	ภาษีท้องถิ่น

บทบัญญัติทั่วไปเกี่ยวกับภาษี และกระบวนการทางภาษี (General Provisions and Taxation Procedures Law No. 6/1983 แก้ไขเพิ่มเติมโดย Law No.16/2000)

กฎหมายฉบับนี้เป็นกฎหมายหลักเกี่ยวกับภาษีอากรของประเทศอินโดนีเซีย และเป็นแม่แบบสำหรับการออกกฎหมายฉบับถัดไปคือ Income Tax Law No.7/ 1983 Value Added Tax Law No. 8/1983 และ Land Tax and Building Tax Law No. 12/1985

กฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล (Income Tax Law No.7/1983 แก้ไขเพิ่มเติมโดย Law No. 36/2008)

ภาษีที่เรียกเก็บภายใต้กฎหมายฉบับนี้คือ ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย และภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ตารางที่ 3.4 ภาษีเงินได้นิติบุคคล

อัตราภาษี	อัตราปกติอยู่ที่ร้อยละ 25 (ลดอัตราภาษีให้กึ่งหนึ่ง สำหรับบริษัทที่มีรายได้ไม่เกิน 50,000 ล้านรูเปียห์) นิติบุคคลต่างประเทศที่มีสถานประกอบการถาวรในประเทศอินโดนีเซียจะต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังจะต้องเสียภาษีอีกร้อยละ 20 สำหรับการส่งกำไรออกนอกประเทศด้วย
ฐานภาษี	ฐานกำไรสุทธิ (รายได้ที่ต้องเสียภาษี หักด้วยค่าใช้จ่ายยกเว้น เงินปันผล เงินสำรองที่ไม่ได้รับอนุมัติให้หักค่าใช้จ่ายทางภาษี เงินสวัสดิการ เงินบริจาค และ ภาษีเงินได้)
ผลขาดทุนสะสม	กฎหมายอนุญาตให้บริษัทนำผลขาดทุนที่เกิดขึ้นไปใช้ได้ภายใน 5 ปี การนำผลขาดทุนที่เกิดขึ้นไปใช้อาจปรับเป็น 10 ปี สำหรับกิจการที่ได้รับการส่งเสริม

ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย

ภาษีเงินได้ส่วนใหญ่ในอินโดนีเซียจัดเก็บผ่านระบบภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย สำหรับเงินได้ที่จ่ายโดยผู้ประกอบการในอินโดนีเซีย อัตราภาษีหัก ณ ที่จ่ายจะแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับประเภทของเงินได้ ผู้รับเงิน และผู้จ่ายเงิน

ตารางที่ 3.5 อัตราภาษีหัก ณ ที่จ่าย

ประเภทเงินได้	อัตราภาษีหัก ณ ที่จ่าย สำหรับผู้มีถิ่นที่อยู่ (ร้อยละ)	อัตราภาษีหัก ณ ที่จ่าย สำหรับผู้มีถิ่นที่อยู่ (ร้อยละ)
เงินปันผล ดอกเบี้ยรับ ค่าสิทธิ เงินรางวัล โบนัส	15*	20**
ค่าเช่า หรือเงินได้อื่นอันเกิดจากการให้ใช้ทรัพย์สิน	2	20**
การให้เช่าที่ดินหรืออาคาร	10	

ประเภทเงินได้	อัตรากำไรหัก ณ ที่จ่าย สำหรับผู้มีถิ่นที่อยู่ (ร้อยละ)	อัตรากำไรหัก ณ ที่จ่าย สำหรับผู้มีถิ่นที่อยู่ (ร้อยละ)
การขนส่งทางเรือหรืออากาศยาน	2.64	
การให้เช่าเครื่องแบบเหมาลำสำหรับ สายการบินภายในประเทศ	1.8 จากรายรับ (เป็นภาษีสุดท้าย)	
การขนส่งทางเรือภายในประเทศ	1.2 จากรายรับ (เป็นภาษีสุดท้าย)	

หมายเหตุ

* เงินปันผลอาจได้รับยกเว้นหากเข้าเงื่อนไขที่กำหนด

** อัตรานี้อาจลดลงได้ตามอนุสัญญาภาษีซ้อน

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

บุคคลธรรมดาผู้มีถิ่นที่อยู่ในอินโดนีเซีย (Tax resident of Indonesia) ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินได้ทั้งหมดที่ได้รับทั้งในประเทศและต่างประเทศ ได้แก่ เงินเดือนและผลประโยชน์อื่นจากการจ้างงาน เงินจากการรับทำงานให้ เงินได้จากการประกอบธุรกิจ และเงินได้จากการลงทุน (เงินปันผล ดอกเบี้ย ค่าสิทธิ และผลได้จากทุน) เงินได้ดังกล่าวหักด้วยค่าใช้จ่ายดังต่อไปนี้เหลือเท่าใด ก็ให้เสียภาษีตามอัตราที่กฎหมายกำหนด

ตารางที่ 3.6 อัตรากำไรเงินได้บุคคลธรรมดา

ฐานเงินได้สุทธิ (รูเปียห์)	อัตรากำไร (ร้อยละ)
สำหรับเงินได้ 50,000,000 แรก	5
สำหรับเงินได้ 50,000,001 - 250,000,000	15
สำหรับเงินได้ 250,000,001 - 500,000,000	25
สำหรับเงินได้ที่เกิน 500,000,000 ขึ้นไป	30

บุคคลธรรมดาผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศอินโดนีเซีย (Non-tax resident of Indonesia) จะเสียภาษีในอัตราร้อยละ 20 ซึ่งจะจัดเก็บผ่านระบบภาษีหัก ณ ที่จ่าย สำหรับเงินได้ที่เกิดจากงานที่ทำหรือทรัพย์สินที่มีในประเทศอินโดนีเซีย (Indonesia source income) อย่างไรก็ตาม เงินได้ที่บุคคลธรรมดาได้รับอาจได้รับยกเว้นภาษีตามอนุสัญญาภาษีซ้อน หากเข้าเงื่อนไขที่อนุสัญญาภาษีซ้อนกำหนด

กฎหมายภาษีมูลค่าเพิ่ม Value Added Tax Law No. 8/1983 แก้ไขเพิ่มเติมโดย Law No. 18/2000

Value Added Tax Law กำหนดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มที่อัตราร้อยละ 10 สำหรับการขายสินค้าและให้บริการในอาณาเขตของอินโดนีเซีย รวมถึงการนำเข้าสินค้า (สินค้านำเข้าบางประเภทอาจได้รับยกเว้น) อัตราภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการส่งออกสำหรับการขายสินค้าและให้บริการคือ อัตราร้อยละ 0

ภายใต้กฎหมายภาษีมูลค่าเพิ่ม กำหนดให้เรียกเก็บภาษีสำหรับสินค้าฟุ่มเฟือยด้วยอัตราที่จัดเก็บอยู่ในระหว่าง ร้อยละ 10 ถึง ร้อยละ 75 ตัวอย่างของสินค้าฟุ่มเฟือยคือ บ้าน ทาวเฮาส์ (Non-strata title) ซึ่งมีเนื้อที่ตั้งแต่ 350 ตารางเมตรขึ้นไป หรือ อาคารชุด อพาร์ทเมนต์ ทาวเฮาส์ (strata title) ซึ่งมีเนื้อที่ตั้งแต่ 150 ตารางเมตรขึ้นไป เป็นต้น

นอกจากนี้ กฎหมายยังกำหนดให้ผู้ประกอบการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มนำส่งภาษีแทนผู้ประกอบการต่างประเทศ ผ่านระบบประเมินภาษีมูลค่าเพิ่มด้วยตัวเอง (Self-assessed VAT) สำหรับค่าสินค้าและบริการที่เกิดขึ้นในต่างประเทศโดยผู้ประกอบการต่างประเทศซึ่งต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มในประเทศอินโดนีเซีย

ภาษีอาคารและที่ดิน (Land Tax and Building Tax Law No. 12/1985 แก้ไขเพิ่มเติมโดย Law No. 12/1994)

ประเทศอินโดนีเซียเรียกเก็บภาษีอาคารและที่ดินเมื่อบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลมีรายได้เกิดขึ้นจากการถือครองที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง หรือขายทรัพย์สินนั้นออกไป อัตราที่เรียกเก็บในปัจจุบันอยู่ที่ประมาณร้อยละ 0.5 ของราคาประเมินของทรัพย์สิน

ภาษีสำหรับโอนอสังหาริมทรัพย์ (Law No. 21/1997 แก้ไขเพิ่มเติมโดย Law No. 28/2009 และ Governmental Regulation No. 71/2008)

กฎหมายฉบับนี้เป็นภาษีสำหรับโอนอสังหาริมทรัพย์ (Tax on land and building transfer) เมื่อมีการโอนอสังหาริมทรัพย์ในอินโดนีเซีย (ไม่ว่าจะโดยการขาย การให้ การแลกเปลี่ยน) จะมีการเรียกเก็บภาษีในอัตราร้อยละ 5 ของราคาขายหรือราคาประเมินที่สูงกว่า ซึ่งจะเรียกเก็บจากผู้โอน

นอกจากนี้ ประเทศอินโดนีเซียยังเรียกเก็บภาษีสำหรับผู้รับโอนอีกด้วย ในอัตราร้อยละ 5 ของราคาขาย หรือราคาประเมิน แล้วแต่ราคาใดจะสูงกว่า และหักด้วยค่าใช้จ่ายตามที่รัฐกำหนด ซึ่งจะแตกต่างกันไปตามสถานที่ตั้ง

อากรแสตมป์ Stamp Duty Law No. 13 of 1985 และ Governmental Regulation No. 24/2000

กฎหมายฉบับนี้เกี่ยวกับอากรแสตมป์ ประเทศอินโดนีเซียมีการเรียกเก็บอากรแสตมป์ 2 ราคา คือ 3,000 รูเปียห์ หรือ 6,000 รูเปียห์ ขึ้นอยู่กับชนิดของตราสาร ตราสารที่มีการเรียกเก็บเงินน้อยกว่า 5 แสนรูเปียห์ ไม่ต้องติดอากรแสตมป์

(1) ตราสารที่ต้องติดอากรแสตมป์ 3,000 รูเปียห์ ได้แก่ เช็ค (ไม่จำกัดมูลค่า) ตราสารที่มีการเรียกเก็บเงินตั้งแต่ 5 แสนรูเปียห์แต่ไม่เกิน 1 ล้านรูเปียห์

(2) ตราสารที่ต้องติดอากรแสตมป์ 6,000 รูเปียห์ ได้แก่ สัญญา (letters of agreement and other letters) หรือ ตราสารที่กระทำผ่านพนักงานจดทะเบียน รวมสำเนาตราสารที่มีการเรียกเก็บเงินมากกว่า 1 ล้านรูเปียห์

ภาษีศุลกากร Law No. 10/1995 แก้ไขเพิ่มเติมโดย Law No. 17/2006

อากรขาเข้าที่เรียกเก็บจะอยู่ในอัตราร้อยละ 0 ถึง 150 ของมูลค่าของสินค้าที่นำเข้า ซึ่งคำนวณจากราคา CIF⁵⁷ อย่างไรก็ดี ภายใต้ข้อตกลงการค้าเสรี รัฐบาลของอินโดนีเซียได้พยายาม

⁵⁷ CIF : Cost including Insurance and Fright

ลดอัตราอากรขาเข้าเรื่อยมา ซึ่งอัตรานำเข้าที่สูงส่วนใหญ่จะเรียกเก็บจากสินค้าที่รัฐต้องการควบคุม เพื่อความปลอดภัยและเพื่อรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมและสังคมของประเทศ

อัตราอากรขาเข้า ได้บัญญัติไว้ใน The Indonesian Customs Tariff Book (BTBMI ล่าสุด 2012)⁵⁸ ซึ่งเป็นกฎหมายที่กำหนดพิกัดอัตราศุลกากรของสินค้าทั้งหมด และอัตราอากรที่เรียกเก็บรายสินค้า

นอกจากนี้ อินโดนีเซียยังได้มีการลดหย่อนอัตราอากรขาเข้าเป็นการพิเศษกับประเทศในกลุ่มอาเซียนด้วยกันภายใต้การเปิดเสรีการค้าสินค้า สินค้าส่วนใหญ่ มีการลดอัตราอากรเหลือร้อยละ 0 ให้กับสินค้าที่นำเข้ามาจากประเทศสมาชิกอาเซียน ตั้งแต่ปี 2553 เรื่อยมา ยกเว้นสินค้าบางรายการที่เป็นสินค้าอ่อนไหว (Sensitive List) และสินค้าอ่อนไหวมาก (Highly Sensitive List)

สำหรับสินค้าอ่อนไหวมาก ประเทศสมาชิกยังไม่ต้องดำเนินการลดภาษี ซึ่งสำหรับสินค้าที่อ่อนไหวมากของประเทศอินโดนีเซียคือ ข้าว และน้ำตาล ยังคงเรียกเก็บในอัตราสูงอยู่ อีกทั้งยังคงไว้ซึ่งมาตรการทางการค้าสำหรับการนำเข้าข้าวและน้ำตาลเข้าไปในประเทศอินโดนีเซีย คือ การจำกัดปริมาณนำเข้าหรือโควตา ผู้นำเข้าต้องผ่านการรับรอง / จดทะเบียนผู้นำเข้าที่เป็นผู้ผลิต ผู้นำเข้าที่เป็นผู้ขาย ผู้นำเข้าต้องขอใบอนุญาตนำเข้าพิเศษ (Special Import License) มาตรการป้องกันการผูกขาดทางการค้า เพื่อป้องกันการผูกขาดในตลาดภายใน

ในบางช่วงเวลา รัฐบาลอินโดนีเซียสามารถออกประกาศห้ามนำเข้าข้าวและน้ำตาลชั่วคราว โดยจะนำเข้าได้ในกรณีที่ผลผลิตภายในประเทศไม่เพียงพอ และประกาศเกี่ยวกับการรักษาระดับราคา ซึ่งต้องผ่านการดำเนินการสต็อกข้าวและน้ำตาลทรายของรัฐบาลอินโดนีเซีย

โดยอัตราภาษีนำเข้าข้าวของประเทศอินโดนีเซีย คือ ร้อยละ 30 จะมีการลดอัตราอากรเหลือร้อยละ 25 ในปี 2015 และน้ำตาล อัตราอากรปัจจุบัน คือ ร้อยละ 40 จะลดเป็นร้อยละ 5-10 ในปี 2015⁵⁹

นอกจากมาตรการทางการค้าแล้ว ประเทศอินโดนีเซีย ยังคงมีการบังคับใช้ มาตรการที่มีใช้ภาษี หรือ Non Tariff Barriers อยู่หลายมาตรการด้วยกัน อาทิ มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช ซึ่งกำหนดให้สินค้าประเภทผลไม้ต้องได้รับใบรับรองสุขอนามัยก่อน เพื่อความมั่นใจว่าผลไม้ไม่ได้ผลิตจากพื้นที่ปลอดโรคและแมลงระบาด สำหรับสินค้าประเภทอาหาร ก่อนนำเข้าไปใน

⁵⁸ Indonesian Customs Department

⁵⁹ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

ประเทศอินโดนีเซีย ต้องได้รับใบรับรองสุขอนามัยก่อนจากหน่วยงานรับผิดชอบของประเทศผู้ส่งออก รวมทั้งมาตรการอุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า หรือ Technical Barrier to Trade สำหรับสินค้าประเภทรถยนต์ ชิ้นส่วน เครื่องจักร อุปกรณ์ บางประเภท ก่อนนำเข้าไปในประเทศอินโดนีเซีย ต้องได้รับใบอนุญาตนำเข้าหรือ ใบรับรองคุณภาพก่อน แล้วแต่กรณี เคมีภัณฑ์ บางประเภท ประเทศอินโดนีเซียยังออกมาตรการกำหนดผู้นำเข้าเฉพาะรายเท่านั้นที่มีสิทธินำเข้าเคมีภัณฑ์ ควบคุม เช่น วัตถุอันตราย สาร CFC เป็นต้น

เครือข่ายความตกลงเขตการค้าเสรีที่พหุภาคีและทวิภาคี ระหว่างประเทศอินโดนีเซีย และคู่เจรจา ได้แก่

- (1) ASEAN TRADE IN GOODS AGREEMENT (ATIGA)
- (2) ASEAN-CHINA (ACFTA)
- (3) ASEAN KOREA (AKFTA)
- (4) ASEAN-INDIA FTA (AIFTA)
- (5) ASEAN-AUSTRALIA AND NEW ZEALAND (AANZFTA)
- (6) INDONESIA-JAPAN ECONOMIC PARTNERSHIP AGREEMENT (IJEPA)

สิทธิประโยชน์ทางภาษีศุลกากร ของประเทศอินโดนีเซีย คล้ายคลึงกับประเทศไทย และประเทศสมาชิกอื่นในภูมิภาคอาเซียน

(1) สินค้าที่ได้รับสิทธิยกเว้นอากร ตามมาตรา 25 และมาตรา 26 ของ The Indonesian Customs Law (ICL)

(2) การนำเข้าสินค้าชั่วคราว หรือ Temporary Importation

(3) Master List Facility เป็นสิทธิประโยชน์ที่ให้ผู้ประกอบการที่ต้องการขยายการผลิต และการค้าบริการของตน โดยศุลกากรประเทศอินโดนีเซียจะให้สิทธิได้รับยกเว้นอากรสำหรับ เครื่องจักร วัตถุดิบ และสินค้าบางรายการ ซึ่งอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม ได้แก่ อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและวัฒนธรรม การขนส่งมวลชน การสื่อสารมวลชน บริการสุขภาพ เหมือนแร่ การก่อสร้าง โทรคมนาคม และบริการที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งสินค้าที่ท่าเรือ

(4) การส่งเสริมการลงทุนและขีดความสามารถของผู้ประกอบการ โดยรัฐบาลอินโดนีเซีย จะให้สิทธิพิเศษยกเว้นภาษีนำเข้าสินค้าและวัตถุดิบที่ไม่สามารถผลิตได้ในประเทศ หรือผลิตได้แต่ไม่เพียงพอและ / หรือไม่ได้คุณภาพตามที่ผู้ผลิตต้องการ การให้สิทธิประโยชน์ลักษณะนี้ เปรียบได้กับการส่งเสริมการลงทุนของประเทศไทย โดยคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

สำหรับปี พ.ศ. 2555 นี้ รัฐบาลอินโดนีเซีย ได้ให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษีศุลกากรนำเข้าสินค้าแก่อุตสาหกรรมดังต่อไปนี้

- (1) Carpet Manufacturing
- (2) Plastic Packaging and Sacking
- (3) Telecommunication Tools Manufacturing
- (4) Writing Tools Manufacturing (i.e. ball point pens)
- (5) Special ink (Toner)
- (6) Electric Component
- (7) Railway Component
- (8) Infusion Component
- (9) Infusion Packaging
- (10) Optical Fiber cable Manufacturing
- (11) Motor vehicle
- (12) Heavy Equipment industry
- (13) Ship manufacturing and Repairing
- (14) Airplane repair and Maintenance Services
- (15) Fertilizers Manufacturing
- (16) Resin Manufacturing

(5) คลังสินค้าทัณฑ์บน (Bonded Warehouse)

(6) เขตปลอดอากร (Free Trade Zones – Batam Bintan and Karimun Islands)

เขตปลอดอากรที่รัฐบาลอินโดนีเซียประกาศให้สิทธิพิเศษนั้น นอกจาก 3 เกาะใหญ่อย่าง Batam Bintan และ Karimun และรวมไปถึงเกาะเล็กๆ ที่สามารถเข้าเงื่อนไขในการได้รับสิทธิประโยชน์ดังกล่าว บริษัท ที่รับสิทธิประโยชน์ ไม่ต้องขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT-NON PKP Status) โดยมีเงื่อนไขว่าผู้ประกอบการต้องได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบการเขตปลอดอากรจาก Free Zone Oversight Agency (FZOA – Badan Pengawasan Kawasan)

ภาษีท้องถิ่น Regional Taxes Law No. 28/2009

ภาษีท้องถิ่น หรือ Regional Taxes ที่เรียกเก็บในประเทศอินโดนีเซียมี 2 ประเภท คือ

(1) *Provincial Governmental taxes* เป็นภาษีที่เรียกเก็บจากสินค้าบางประเภท

(1.1) *เจ้าของรถยนต์*: ผู้เป็นเจ้าของรถยนต์จะถูกเรียกเก็บภาษีในอัตราร้อยละ 1 ถึง 2 สำหรับรถคันแรก และในอัตราก้าวหน้าซึ่งอยู่ระหว่างร้อยละ 2 ถึง 10 สำหรับรถคันที่ 2 ขึ้นไป

(1.2) *การโอนกรรมสิทธิ์ในรถยนต์*: เมื่อมีการโอนกรรมสิทธิ์ในรถยนต์จะต้องเสียภาษีร้อยละ 20 ของราคาขาย สำหรับการโอนครั้งแรก และร้อยละ 1 สำหรับการโอนครั้งถัดไป

(1.3) *น้ำมันรถ (motor vehicle fuel)*: ต้องเสียภาษี อัตราสูงสุดที่เรียกเก็บคือร้อยละ 10 ของราคาขายน้ำมัน ก่อนภาษีมูลค่าเพิ่ม

(1.4) *Surface Water*: ต้องเสียภาษี อัตราสูงสุดที่เรียกเก็บคือร้อยละ 10 ของมูลค่าที่ทำให้ได้มาซึ่ง Surface Water

(1.5) *บุหรี่*: ต้องเสียภาษีในอัตราร้อยละ 10

(2) *District Taxes Provincial Governmental Taxes* เป็นภาษีที่เรียกเก็บจากผู้ประกอบการกิจการบางประเภท เช่น โรงแรม ร้านอาหาร สถานบันเทิง โฆษณา เป็นต้น

ตารางที่ 3.7 ภาษีที่เรียกเก็บจากผู้ประกอบการธุรกิจบางประเภท

ประเภทธุรกิจ	อัตราภาษีสูงสุดที่เรียกเก็บ (ร้อยละ)
ภาษีโรงแรม	10
ภาษีร้านอาหาร	10
ภาษีสถานบันเทิง	35
ภาษีโฆษณา	25
Street Lighting Tax	10
Non Metal Mineral and Rocks Tax	25
Parking Tax	30
Ground Water Tax	20
Swallow Bird Nest Tax	10

อนุสัญญาภาษีซ้อน (Double Taxation Agreements)

ในปัจจุบัน ประเทศอินโดนีเซียได้ตกลงทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับ 59 ประเทศ สามารถดูรายละเอียดประเทศที่มีอนุสัญญาภาษีซ้อนกับอินโดนีเซียได้ในภาคผนวก สำหรับประเทศอาเซียนที่ได้ตกลงทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับอินโดนีเซีย คือ บรูไน มาเลเซีย สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม

นโยบายและกฎหมายภาษีที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SMEs

ประเทศอินโดนีเซียเป็นประเทศที่มีประชากรมากเป็นอันดับ 4 ของโลก รองจากจีน อินเดีย และอเมริกา จากการศึกษาพบว่า เนื่องจากอินโดนีเซียเป็นประเทศที่มีประชากรจำนวนมาก อินโดนีเซียมีระบบเศรษฐกิจที่ดีได้โดยไม่ต้องพึ่งพารายได้จากการลงทุนนอกประเทศ รัฐบาลประเทศอินโดนีเซียพบว่าในปัจจุบันยังมีหน่วยธุรกิจและบุคคลธรรมดาที่อยู่นอกระบบภาษีอีกมาก ดังนั้นนโยบายของอินโดนีเซียในขณะนี้มุ่งเน้นไปที่การปรับปรุงระบบการจัดเก็บภาษีและการพัฒนาเจ้าหน้าที่สรรพากรเพื่อให้ผู้เสียภาษีเข้าระบบภาษีอากรมากขึ้น มากกว่าที่จะออกนโยบายภาษีเพื่อ

ส่งเสริมการลงทุนนอกประเทศ ด้วยเหตุนี้รัฐจึงมีได้มีนโยบายทางภาษีที่ส่งเสริมให้ต่างชาติเข้ามาลงทุนในประเทศ หรือส่งเสริมให้ผู้ประกอบการรวมทั้ง SMEs ไปลงทุนในต่างประเทศมากขึ้น

อย่างไรก็ดี รัฐบาลประเทศอินโดนีเซียก็ได้ออกนโยบายและกฎหมายเพื่อส่งเสริมการลงทุน ซึ่งมีได้ออกเป็นการเฉพาะสำหรับ SMEs ดังนี้

(1) ลดอัตราภาษีให้กึ่งหนึ่ง (จากร้อยละ 25 เหลือร้อยละ 12.5 กับบริษัทที่มีรายได้ไม่เกิน 50,000 ล้านรูเปียห์

(2) การยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับเงินปันผลสำหรับผู้ถือหุ้นที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศอินโดนีเซีย ที่ได้รับจากบริษัทในประเทศอินโดนีเซีย หากเข้าเงื่อนไขดังนี้

(2.1) เงินปันผลนั้นจ่ายจากกำไรสะสม

(2.2) ต้องมีส่วนได้เสียอย่างน้อยร้อยละ 25

มาตรการส่งเสริมการลงทุนที่เกี่ยวกับภาษีเงินได้

หากบริษัทลงทุนในธุรกิจที่ได้รับการส่งเสริม หรือในเขตอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม จะได้รับสิทธิพิเศษดังนี้ เมื่อมีการลงทุนไปแล้วร้อยละ 80

(1) เงินลงทุนสามารถนำไปหักออกจากรายได้ที่ต้องเสียภาษีได้ แต่ไม่เกินร้อยละ 30 ของเงินลงทุน (โดยปกติแล้วเงินลงทุนไม่สามารถหักเป็นค่าใช้จ่ายได้)

(2) ให้หักค่าเสื่อมราคาในอัตราเร่งได้

(3) ขยายการใช้ผลขาดทุนสะสมได้เป็น 10 ปี จากปกติ 5 ปี

(4) ลดอัตราภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายสำหรับการจ่ายเงินปันผลให้กับผู้ถือหุ้นต่างชาติ เหลือร้อยละ 10 หรือต่ำกว่าหากมีอนุสัญญาภาษีซ้อน

มาตรการส่งเสริมการลงทุนในคลังสินค้าทัณฑ์บน

บริษัทที่ตั้งอยู่ในคลังสินค้าทัณฑ์บนจะได้รับสิทธิพิเศษดังต่อไปนี้

(1) ยกเว้นอากรขาเข้า ภาษีเงินได้ ภาษีมูลค่าเพิ่ม สำหรับการนำเข้าสินค้า เครื่องจักร และอุปกรณ์ รวมถึงวัตถุดิบ ที่ใช้ในการผลิตเพื่อการส่งออก

(2) ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม สำหรับบริษัทที่ขายสินค้าเพื่อให้ผู้ผลิตในคลังสินค้าที่ทันสมัยบนผลิตต่อ

(3) อนุญาตให้ผู้ผลิตในคลังสินค้าที่ทันสมัย นำเครื่องจักรและอุปกรณ์ไปให้ผู้ผลิตต้นทางใช้ในการผลิตวัตถุดิบ

3.1.9 กฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการลงทุน

นโยบายการค้าของอินโดนีเซียปัจจุบันมีความเป็นเสรีมากขึ้นซึ่งเป็นผลมาจากข้อตกลงการค้าเสรีของประชาคมอาเซียนในปี ค.ศ. 2002 และข้อตกลงต่อๆ มา ประเทศคู่ค้าหลักๆ ได้แก่ ญี่ปุ่น จีน สิงคโปร์และเกาหลีใต้ นอกจากนี้ประเทศสหรัฐอเมริกายังเป็นตลาดการค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศอีกด้วย สินค้าส่งออกสำคัญคือน้ำมัน ก๊าซ แร่ธาตุต่างๆ น้ำมันปาล์มดิบ เครื่องใช้ไฟฟ้า และผลิตภัณฑ์ยาง อินโดนีเซียได้ร่างกฎหมายการลงทุนใหม่ที่เพิ่มความโปร่งใสและปกป้องนักลงทุนมากขึ้นเพื่อส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment หรือ FDI) ในช่วงปี ค.ศ. 2001-2006 อัตราการลงทุนจากต่างประเทศ (FDI rate) นั้นเพิ่มขึ้นอย่างมาก แต่ต่อมาลดลงตามวิกฤตการณ์ทางการเงินทั่วโลก นอกจากนี้ ระบบการทำงานที่ล่าช้า หลายขั้นตอนของทางราชการยังส่งผลให้อัตราการเติบโตของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศชะลอลง รายงานประจำปี ค.ศ. 2011 ของธนาคารโลกจัดอันดับให้อินโดนีเซียเป็นประเทศที่ง่ายต่อการทำธุรกิจเป็นอันดับ 121 จาก 183 ประเทศ การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและยังสร้างโอกาสในการจ้างงานใหม่ๆ อีกด้วย ทั้งนี้ รัฐบาลอินโดนีเซียพยายามสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุนด้วยการให้ความสำคัญกับการปราบปรามการทุจริต การเคารพกฎเกณฑ์และการปฏิรูประบบตุลาการและภาษีอากร⁶⁰

ประเภทของการลงทุน

การลงทุนจากต่างประเทศในอินโดนีเซียจะรวมถึงการลงทุนทางตรงและการลงทุนทางอ้อม โดยการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign direct investment: FDI) จะเป็นการลงทุนในระยะยาวในสินทรัพย์ ได้แก่ ที่ดิน อาคาร เครื่องจักร เครื่องมือ และโรงงาน เป็นต้น⁶¹

⁶⁰ http://www.smeasean.com/country_info.php?id=2&group=2

⁶¹ <http://www.thaibizindonesia.com/th/deep-business-knowledge/types-and-formats/>

ภายใต้กฎหมายการลงทุนปี 2007 กำหนดไว้ว่า การลงทุนโดยตรงของบริษัทต่างประเทศในอินโดนีเซีย นั้น รัฐบาลอินโดนีเซียอนุญาตให้สามารถดำเนินการได้ 2 รูปแบบ ได้แก่ การตั้งบริษัทตัวแทน (Representative Office: RO) และการลงทุนของบริษัทต่างประเทศ ทั้งการผลิต การค้า บริการและธุรกิจอื่นๆ (Penanaman Modal Asing: PMA) บริษัทตัวแทนดังกล่าวจะไม่สามารถได้รับอนุญาตให้ดำเนินการขายตรง หรือมีการทำธุรกรรมซื้อ-ขายทางธุรกิจ เช่น การยื่นประมูล / ประกวดราคา การจัดจำหน่าย และการทำสัญญาทางธุรกิจใด ๆ ดังนั้น กิจกรรมจึงจำกัดเพียงเรื่องของการทำตลาด การทำวิจัยตลาด และการเป็นตัวแทนในการซื้อ และขาย

การลงทุนของบริษัทต่างประเทศ (PMA) เป็นรูปแบบทั่วไปของนักลงทุนต่างประเทศที่ต้องการจะทำธุรกิจในอินโดนีเซีย ดังนั้น จึงสามารถจัดตั้งบริษัทได้ทั้งในรูปแบบของการร่วมทุน (Joint Venture) ระหว่างนักลงทุนต่างประเทศและนักลงทุนอินโดนีเซีย หรือนักลงทุนต่างประเทศถือหุ้นร้อยละ 100 แม้ว่านโยบายเศรษฐกิจจะอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานรัฐอื่น ๆ แต่การออกใบอนุญาตการลงทุนจะอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานส่งเสริมการลงทุนของอินโดนีเซีย (Investment Coordinating Board: BKPM) อย่างไรก็ตามใบอนุญาตการลงทุนในบางภาคธุรกิจ เช่น การลงทุนในเรื่องพลังงานและเหมืองแร่ การธนาคาร ภาคการเงินที่ไม่ใช่ธนาคารนั้นยังเกี่ยวข้องกับหน่วยงานรัฐอื่น ๆ เช่น กระทรวงพลังงานและเหมืองแร่ ธนาคารแห่งอินโดนีเซีย และกระทรวงการคลัง เป็นต้น

อินโดนีเซียพยายามเปิดรับนักลงทุนจากต่างประเทศมากขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามข้อตกลงของเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN) ในการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ซึ่งมีเป้าหมายในการเปิดเสรีสาขาธุรกิจมากขึ้นในประเทศสมาชิกอาเซียน รวมทั้งเป็นการให้บริการที่พึกในภาคตะวันออกของอินโดนีเซีย ลดข้อจำกัดต่อการลงทุนจากต่างประเทศในภูมิภาคต่างๆ เช่น การก่อสร้าง การให้บริการทางการแพทย์เฉพาะทาง การผลิตไฟฟ้า ซึ่งจะทำให้นักลงทุนจากต่างประเทศมีความมั่นใจเกี่ยวกับการลงทุนในอินโดนีเซียมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การตั้งเสาสูงโทรคมนาคม ซึ่งเป็นภาคที่มีการดึงดูดการลงทุนอย่างมาก ยังคงห้ามการลงทุนจากนักลงทุนต่างประเทศโดยเด็ดขาด ทั้งนี้คำสั่งของประธานาธิบดีดังกล่าวจะอนุญาตให้นักลงทุนต่างประเทศถือหุ้นในเศรษฐกิจของอินโดนีเซียมากขึ้นแต่ก็ยังมีจำกัดสัดส่วนการถือหุ้น เช่น อนุญาตให้นักลงทุนต่างประเทศเป็นเจ้าของในธุรกิจก่อสร้างเพิ่มจากร้อยละ 55 เป็นร้อยละ 67 เป็นต้น

นอกจากนี้ ในบางอุตสาหกรรมนักลงทุนจากอาเซียนจะได้รับสิทธิพิเศษมากกว่านักลงทุนที่มาจากประเทศนอกภูมิภาค เช่น อนุญาตให้นักลงทุนในอาเซียนถือหุ้นในกิจการให้บริการขนส่งทางทะเลได้ร้อยละ 60 ขณะที่นักลงทุนจากนอกภูมิภาคจะถือหุ้นจำกัดได้เพียงร้อยละ 49 เท่านั้น

กฎระเบียบและกฎหมายด้านการลงทุน

กฎหมายการลงทุน

รัฐบาลอินโดนีเซียเห็นว่ากฎหมายการลงทุนฉบับใหม่จะเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนาประเทศ และได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศด้วย สำหรับเนื้อหาสาระที่สำคัญในกฎหมายการลงทุนฉบับนี้ได้แก่

(1) ความแน่นอนทางกฎหมายโดยการรับหลักการที่สำคัญ เช่น การปฏิบัติเยี่ยงคนในชาติ (National Treatment) ความโปร่งใส และเชื่อถือได้

(2) วางแนวทางในการแบ่งแยกอำนาจและความรับผิดชอบระหว่างรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น โดยเป็นไปตามหลักการปกครองตนเองส่วนท้องถิ่น

(3) ปรับกระบวนการในการลงทุนและการขอใบอนุญาตให้ง่ายขึ้นโดยการวางระบบการบริการแบบ one-door integrated service mechanism

(4) ปรับปรุงการอำนวยความสะดวกด้านการลงทุน เช่น การอำนวยความสะดวกทางด้านการคลัง การบริการสำหรับสิทธิในการใช้ประโยชน์ที่ดิน การบริการด้านคนเข้าเมือง และการอำนวยความสะดวกด้านใบอนุญาตนำเข้า เป็นต้น

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน

หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนคือ Investment Coordinating Board หรือ Badan Koordinasi Penanaman Modal (BKPM) ขึ้นตรงต่อประธานาธิบดี แต่งตั้งและถอดถอนโดยประธานาธิบดีทำหน้าที่รับผิดชอบด้านการลงทุนตั้งแต่การเสนอแนะ ดำเนินนโยบายและส่งเสริมการลงทุนรวมทั้งให้บริการในลักษณะ One-stop Services การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในด้านการลงทุนคือ การที่รัฐสภาอินโดนีเซียได้ผ่านกฎหมาย “Law of the Republic of Indonesia Number 25 of 2007 Concerning Investments” เมื่อวันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2550 กฎหมายฉบับนี้มีการกำหนดนิยามของการลงทุนที่ชัดเจนและเป็นสากล ครอบคลุมทั้งการลงทุนของคนในประเทศและต่างชาติ แม้การเข้ามาลงทุนของต่างชาติบางกิจการมีเงื่อนไขที่แตกต่างจากท้องถิ่น แต่เมื่อเข้ามาลงทุนแล้วจะได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกัน

ภายใต้กฎหมายฉบับนี้ ต่างจากในอดีตที่มีการแยกการลงทุนของต่างชาติและท้องถิ่นออกจากกันภายใต้กฎหมายคนละฉบับ นอกจากนี้กฎหมายใหม่มักระบุว่าจะไม่มีการยึดกิจการเป็น

ของรัฐ ยกเว้นกฎหมายให้อำนาจ ซึ่งหากเกิดกรณีเช่นนั้น รัฐบาลจะชดเชยให้ในราคาตลาด และหากตกลงกันไม่ได้ หรือเกิดกรณีพิพาทระหว่างรัฐและเอกชน ซึ่งเคยเป็นปัญหาสำคัญในอดีต จะใช้วิธีตั้งอนุญาโตตุลาการจากประเทศที่เป็นที่ยอมรับของคู่กรณี (Article 7 และ Article 32 Section 4) ต่างจากในอดีตที่ต้องขึ้นศาลอินโดนีเซียเท่านั้น

ต่อมาวันที่ 3 กรกฎาคม พ.ศ. 2550 ได้มีประกาศของประธานาธิบดีฉบับที่ 36/2010 หรือ “Regulation of the President of the Republic of Indonesia Number 36 of 2010” และแก้ไขเพิ่มเติมระบุชัดเจนถึงกิจการที่มีเงื่อนไขในการลงทุน (Investment Negative List) ทั้งที่ห้ามลงทุนหรือมีเงื่อนไขบางประการ ส่วนกิจการอื่นๆ นอกเหนือจากที่ระบุสามารถลงทุนได้อย่างเสรี

สิทธิประโยชน์ในการลงทุน

สรุปสาระสำคัญของสิทธิประโยชน์ในการลงทุนในอินโดนีเซีย ดังนี้

(1) โครงการลงทุนทั้งของนักลงทุนในประเทศ และนักลงทุนต่างชาติที่ได้รับความเห็นชอบจาก BKPM หรือสำนักงานตัวแทนของภูมิภาค จะได้รับการลดหย่อนอากรขาเข้าจนอัตราภาษีขั้นสุดท้ายเป็นร้อยละ 5 สำหรับกรณีที่อากรขาเข้าที่กำหนดอยู่ใน Indonesian Customs Tariff Book อยู่ที่ร้อยละ 5 หรือต่ำกว่า ทั้งนี้หากนำเข้าจากต่างประเทศ ASEAN จะได้รับยกเว้นภาษีนำเข้า 0%

(2) การผลิตเพื่อส่งออก ผู้ลงทุนจะได้รับสิทธิประโยชน์ ดังนี้

- การคืนอากร (Drawback) สำหรับการนำเข้าสินค้าและวัตถุดิบเพื่อนำมาผลิตเป็นสินค้าสำเร็จรูปส่งออก
- การยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือภาษีการค้าสำหรับสินค้าฟุ่มเฟือยที่ซื้อในประเทศ เพื่อนำมาใช้ในการผลิตสินค้าเพื่อส่งออก
- สามารถนำเข้าวัตถุดิบได้อย่างเสรีในการผลิตสินค้าเพื่อส่งออกหากสินค้า / วัตถุดิบ / เครื่องจักร ไม่สามารถผลิตในประเทศได้

(3) กิจการที่ตั้งอยู่ในพื้นที่เขต Bonded Zone จะได้รับสิทธิประโยชน์ ดังนี้

- ยกเว้นอากรขาเข้า ภาษีสรรพสามิต ภาษีเงินได้ และภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับสินค้าฟุ่มเฟือยในการนำเข้าสินค้านำเข้า และเครื่องมือต่างๆ รวมทั้งวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้า

- อนุญาตให้จำหน่ายสินค้าในประเทศได้ (โดยผ่านกระบวนการนำเข้ามาปกติ) ได้ถึงร้อยละ 50 ของมูลค่าส่งออก หรือร้อยละ 100 ของการส่งออกสินค้าอื่นที่ไม่ใช่สินค้าสำเร็จรูป
- อนุญาตให้จำหน่ายเศษหรือของเหลือจากการผลิต (Scrap or Waste) เท่าที่ยังมีส่วนประกอบของวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตเกินกว่าร้อยละ 5
- สามารถนำเครื่องมือเครื่องจักรของบริษัทไปให้ผู้รับเหมาช่วง (Subcontractors) ยืมไปใช้นอก Bonded Zone ได้ภายในเวลาไม่เกิน 2 ปี เพื่อนำไปผลิตตามกระบวนการต่อไป
- ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีการค้าสำหรับสินค้าฟุ่มเฟือยในการส่งสินค้าเพื่อการผลิตต่อจาก Bonded Zone ไปยังผู้รับเหมาช่วงของบริษัท หรือในทางกลับกันระหว่างบริษัทดังกล่าวในเขตพื้นที่

(4) กรณีลงทุนในพื้นที่ Integrated Economic Development Zones (KAPETS) ภูมิภาคที่กำหนด (Certain Regions) อาทิ ภาคตะวันออกหรือในพื้นที่ห่างไกล ซึ่งรัฐบาลเป็นผู้จัดตั้งขึ้นมาหรือเป็นอุตสาหกรรมบุกเบิกใหม่ (Pioneer Industries) จะมีการให้สิทธิพิเศษทางภาษีเพิ่มเติม (แล้วแต่ประเภทของอุตสาหกรรมตามนโยบายของท้องถิ่นนั้นๆ)

สิทธิการครอบครองที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

ตามกฎหมายของอินโดนีเซีย จะมีสิทธิในที่ดินในรูปแบบต่างๆ เช่น กรรมสิทธิ์ สิทธิในการเพาะปลูก สิทธิในการใช้ประโยชน์ สิทธิในการสร้างสิ่งปลูกสร้าง สิทธิในการพัฒนาที่ดิน เป็นต้น นักลงทุนทั้งต่างชาติและในประเทศมีสิทธิเกี่ยวกับที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง 3 กรณี คือ

(1) *สิทธิในการเพาะปลูก (Right to Cultivate)* อาทิ เกษตรกรรม ประมง และปศุสัตว์ กฎหมายอนุญาตให้ใช้สิทธิดังกล่าวได้เป็นเวลาสูงสุด 95 ปี โดยครั้งแรกไม่เกิน 60 ปี และสามารถขยายเวลาได้อีกไม่เกิน 35 ปี หากมีการใช้และจัดการที่ดินอย่างเหมาะสม (Article 22 Section 1 Subsection)

(2) *สิทธิในการสร้างสิ่งปลูกสร้างบนที่ดิน (Right to Build)* อนุญาตให้ใช้สิทธิดังกล่าวได้เป็นเวลาสูงสุด 80 ปี โดยครั้งแรกไม่เกิน 50 ปี และขยายได้อีกไม่เกิน 30 ปี สำหรับบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่จดทะเบียนบริษัทในอินโดนีเซีย รวมถึงบริษัทลงทุนต่างชาติด้วย โดยสิทธิดังกล่าวสามารถโอนให้แก่ผู้อื่นได้

(3) สิทธิการใช้ประโยชน์บนที่ดิน (Right to Use) เป็นสิทธิการใช้ประโยชน์บนที่ดินตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด (Specific Purpose) อนุญาตให้ใช้สิทธิดังกล่าวสูงสุด 70 ปี โดยครั้งแรก 45 ปี และขยายได้อีก 25 ปี สำหรับนักลงทุนต่างชาติที่ได้รับสัมปทานเหมืองแร่ จากรัฐมนตรีกระทรวงพลังงานและเหมืองแร่ หรือผู้ว่าการแต่ละจังหวัด หรือสิทธิในการทำป่าไม้และการเพาะปลูก จากรัฐมนตรีกระทรวงเกษตร หรือผู้ว่าการแต่ละจังหวัด สามารถใช้ที่ดินได้ ตามใบอนุญาตดำเนินธุรกิจ (Business License) ทั้งนี้ แต่หากต้องการใช้ที่ดิน เพื่อวัตถุประสงค์อื่น นอกจากที่กำหนดในใบอนุญาตจะต้องยื่นคำขอเป็นรายการนี้ต่อรัฐมนตรีหรือผู้ว่าการจังหวัดที่เกี่ยวข้อง

การสมัครเพื่อขออนุมัติการลงทุนสามารถที่จะกระทำก่อนการจัดตั้งบริษัท หรือจะดำเนินการตั้งบริษัทก่อนการขออนุญาตก็ได้ หากเป็นการลงทุนในเขตปลอดอากร (Bonded zone) การยื่นขออนุญาตการลงทุนจะต้องยื่นต่อผู้มีอำนาจในเขตปลอดอากร (Bonded zone) นั้น ๆ

การขออนุมัติการลงทุนจะใช้เวลาประมาณ 10 วัน สำหรับการขออนุมัติเบื้องต้น (Initial Approval: SPPP BKPM) ซึ่งจะมีผลบังคับใช้เป็นระยะเวลา 3 ปี หลังจากที่ได้รับการอนุมัติเบื้องต้นแล้วผู้ลงทุนก็สามารถดำเนินการจัดตั้งบริษัท (PT) โดยใช้ Indonesian Notary Public ซึ่งจะมีเอกสารจำเป็นที่แสดงว่าได้เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดโดยกระทรวงยุติธรรมและสิทธิมนุษยชนของอินโดนีเซีย (Ministry of Justice and Human Rights) เมื่อปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดแล้ว ผู้ลงทุนก็จะได้รับเอกสารประกอบการหรือเอกสารจัดตั้งบริษัท (Notaries document) และจะต้องลงทะเบียนที่อยู่ของบริษัทกับรัฐบาลท้องถิ่นและเทศบาล

นอกจากนี้ นักลงทุนจะต้องลงทะเบียนเป็นผู้ชำระภาษีเพื่อให้ได้เลขทะเบียนผู้เสียภาษี (Tax Payer Registration Number: NPWP) และเลขที่ยืนยันนักธุรกิจผู้เสียภาษี (Taxable Businessman Confirmation Number: NPPKP) หลังจากดำเนินการตามเงื่อนไขต่าง ๆ ครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว ผู้ขออนุมัติการลงทุนก็จะได้รับหนังสืออนุมัติการลงทุนถาวรสำหรับการลงทุน (Permanent Approval Letter: SPT) ซึ่งทำให้นักลงทุนสามารถเริ่มลงทุนได้

หลักเกณฑ์ในการนำเงินกลับประเทศ

ในการเคลื่อนย้ายและโอนเงินทุน กำไร รายได้จากดอกเบี้ย เงินปันผล ค่าสิทธิประโยชน์ รายได้จากการขายสินทรัพย์ การขาย และรายได้จากการดำเนินธุรกิจอื่น ๆ ในกรณีที่มีการโอนเงินมากกว่า 100 ล้านรูเปียห์ ธนาคารจะขอหลักฐานจากผู้โอนเงินในการแสดงถึงแหล่งที่มาของเงินจำนวนดังกล่าว รวมถึงวัตถุประสงค์ของการโอนเงิน และความสัมพันธ์ระหว่างผู้โอนและผู้รับโอนเงิน

ดังกล่าว แต่หากโอนเงินที่มีจำนวนน้อยกว่า 100 ล้านดอลลาร์ นักลงทุนต่างชาติจะมีอิสระในการเคลื่อนย้ายและโอนเงินดังกล่าว

อย่างไรก็ตาม หากมีภาวะการณ์ที่ไม่ปกติ เช่น เกิดการเปลี่ยนแปลงของตลาดทุน โดยเฉพาะตลาดหุ้นอย่างฉับพลัน หรือทางธนาคารแห่งชาติอินโดนีเซียได้ตรวจสอบพบความพยายามเก็งกำไรค่าเงิน ธนาคารแห่งชาติอินโดนีเซียอาจมีการประกาศภาวะฉุกเฉินทางการเงินและกำหนดกฎระเบียบในการเคลื่อนย้ายเงินตราต่างประเทศได้ ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อความคล่องตัวในการเคลื่อนย้ายปริมาณเงินจากประเทศอินโดนีเซียกลับสู่ประเทศของนักลงทุนเอง

นโยบายหรือกฎหมายส่งเสริม SMEs

ภาพรวมของนโยบายต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม⁶² มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการลดอัตราความยากจนและอัตราการว่างงาน เป็นตั้งเสาหลักของเศรษฐกิจของประเทศอินโดนีเซีย ดังนั้นเพื่อเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจ ประเทศอินโดนีเซียจึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งรัฐบาลของประเทศอินโดนีเซียได้ดำเนินมาตรการต่าง ๆ มากมาย ตัวอย่างเช่น การจัดเงินกู้เพื่อรายย่อย โครงการประกันสุขภาพชุมชน และโครงการพัฒนาชุมชน เป็นต้น ซึ่งในกรณีเงินกู้เพื่อรายย่อยนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้วิสาหกิจรายย่อยสามารถกู้เงินได้โดยง่าย โดยรัฐบาลประกันหนี้ให้ถึงร้อยละ 80 ของจำนวนหนี้ที่น่าจะกลายเป็นหนี้เสีย โดยไม่ต้องมีหลักประกัน เนื่องจากรัฐบาลของประเทศอินโดนีเซียเชื่อว่าการให้เงินกู้เพื่อรายย่อยจะเร่งให้มีการพัฒนาภาคธุรกิจหลักของประเทศและส่งเสริมให้ธุรกิจขนาดเล็กให้สามารถได้รับสินเชื่อจากธนาคารทั้งของรัฐ เอกชน หรือภูมิภาคได้ อันจะช่วยลดอัตราความยากจน และขยายโอกาสในการทำงาน ซึ่งธุรกิจที่จะขอเงินประเภทนี้ต้องเป็นธุรกิจที่ดำเนินการโดยบุคคลธรรมดา คณะบุคคล หรือสหกรณ์ ซึ่งเงินตั้งแต่ 5 ล้านดอลลาร์ ถึง 2 พันล้านรูเปียห์ (ประมาณ 500– 200,000 ดอลลาร์สหรัฐ) โดยมีเป้าหมายที่จะให้กู้ปีละ 22 พันล้านดอลลาร์สหรัฐจนถึงปี ค.ศ. 2014 นอกจากนี้ รัฐบาลอินโดนีเซียยังจัดให้มีโครงการเพิ่มขีดความสามารถ การอินเทอร์เน็ต การเข้าถึงตลาด รวมทั้งสนับสนุนให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้เข้าร่วมงานแสดงสินค้าระดับโลกอีกด้วย

⁶² หน่วยงานที่ดำเนินการโดยบุคคลธรรมดาหรือบริษัทซึ่งไม่ได้ถือหุ้น ดำเนินการ หรือเป็นส่วนหนึ่งส่วนใดไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมของหน่วยธุรกิจขนาดใหญ่

สถานการณ์ปัจจุบันของภาค SMEs ในอินโดนีเซีย

(1) มาตรการส่งเสริมภาค SMEs ของรัฐบาล อินโดนีเซีย

(1.1) ภาค SMEs ของอินโดนีเซียสร้างโอกาสในการจ้างงานและการสร้างรายได้ให้กับประชากรของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ ด้วยเหตุนี้ รัฐบาลอินโดนีเซียจึงมีความตั้งใจที่จะพัฒนาภาค SMEs ของประเทศ

(1.2) รัฐบาลอินโดนีเซีย ได้จัดสรรเงินงบประมาณประจำปี 2553 จำนวน 20 พันล้าน รูเปียห์ผ่านโครงการ Micro-credit support program (KUR) ซึ่งดำเนินการโดยธนาคารพาณิชย์ของรัฐ โดยตั้งแต่เดือนมกราคม – กรกฎาคม 2553 ผู้ประกอบการจำนวน 680,270 คนได้รับเงินกู้รวมเป็นยอดเงินทั้งสิ้น 6.5 พันล้านรูเปียห์ วงเงินกู้สูงสุดสำหรับธุรกิจขนาดย่อม (micro scale) คือ 20 ล้านรูเปียห์ต่อราย (ประมาณ 2 พันดอลลาร์สหรัฐ) จากเดิมเพียง 5 ล้านรูเปียห์ต่อราย (ประมาณ 5 ร้อยดอลลาร์สหรัฐ) ทั้งนี้ นิยามของธุรกิจขนาดย่อมของรัฐบาลอินโดนีเซีย คือ ธุรกิจที่มีเงินทุนไม่เกิน 50 ล้านรูเปียห์

(1.3) เมื่อกลางเดือนกันยายน 2553 ที่ผ่านมา นาย Hatta Rajasa, Coordinating Economic Minister ได้แถลงข่าวต่อสื่อมวลชนว่า กระทรวงการค้า กระทรวง SMEs กระทรวงเกษตร กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงป่าไม้ได้ลงนาม MOU กับ บริษัทด้าน credit insurance และธนาคารพาณิชย์ต่างๆ เพื่อส่งเสริมการให้สินเชื่อกับ SMEs อย่างจริงจังมากขึ้น

(2) ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาภาค SMEs ของ อินโดนีเซีย

(2.1) อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่สูงและความยากลำบากในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน

อัตราดอกเบี้ยเงินกู้สำหรับ SMEs ในปัจจุบันอยู่ที่ร้อยละ 20 – 30 ซึ่งสภาพการการค้าและอุตสาหกรรม อินโดนีเซีย (KADIN) เห็นว่าไม่ควรสูงกว่าร้อยละ 17 (อัตราดอกเบี้ยเงินกู้สำหรับธุรกิจขนาดใหญ่คือร้อยละ 12) นอกจากนี้ ขั้นตอนการยื่นเอกสารเพื่อขอรับสินเชื่อจากธนาคารต่างๆ มีความยุ่งยากและผู้ประกอบการ SMEs บางราย (1) ยังไม่ทราบข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ KUR เพื่อสนับสนุน SMEs (2) มีประเภทของธุรกิจที่ไม่ใช่เป้าหมายที่ธนาคารพาณิชย์ต่างๆ ต้องการปล่อยสินเชื่อ

(2.2) ขีดความสามารถของ SMEs อินโดนีเซียที่ค่อนข้างจำกัด

ระดับ Entrepreneur spirit ของผู้ประกอบการ SMEs อินโดนีเซียยังไม่สูงพอ เนื่องจากยังขาด know how ในการปรับปรุงคุณภาพผลิตภัณฑ์ การทำการตลาดต่างประเทศ และการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ ปัญหาข้างต้นยังเกี่ยวพันกับ (1) แรงงานอินโดนีเซียซึ่งมีจำนวนมากแต่ยังคงเป็น low-skilled labor (2) เทคโนโลยีที่เหมาะสมสำหรับ SMEs ในแต่ละประเภท

(3) บทบาทของภาคเอกชนอินโดนีเซียในการส่งเสริมธุรกิจ SMEs ของประเทศ

KADIN มีแผนจะส่งเสริมขีดความสามารถของผู้ประกอบการ SMEs โดย เจ้าหน้าที่ KADIN จะให้ความช่วยเหลือในการจัดตั้งธุรกิจเป็นระยะเวลา 6 เดือนแก่ผู้ประกอบการที่ได้รับสินเชื่อแล้ว และจะส่งเสริมการดำเนินการให้มูลค่าการส่งออกภาค SMEs ของประเทศเพิ่มขึ้นในอนาคต (มูลค่าการส่งออกของภาค SMEs อินโดนีเซียลดลงจาก 1.35 ล้านดอลลาร์สหรัฐในปี ค.ศ. 2008 เหลือเป็นจำนวน 1.23 ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

นโยบายและกฎหมาย สหพันธรัฐมาเลเซีย

3.2.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งธุรกิจ

สหพันธรัฐมาเลเซีย ได้กำหนดรูปแบบการจัดตั้งธุรกิจไว้หลายรูปแบบ เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถเลือกรูปแบบการประกอบธุรกิจให้เหมาะสมกับลักษณะธุรกิจของตนเองอันได้แก่

(1) บริษัทภายในประเทศ (Local Company) สามารถแบ่งออกเป็น บริษัทเอกชน (Sendirian Berhad: Sdn. Bhd) และบริษัทมหาชน (Berhad: Bhd)⁶³ โดยผู้ประกอบการสามารถเลือกรูปแบบความรับผิดชอบของผู้ถือหุ้นได้ 3 รูปแบบ คือ บริษัทจำกัดความรับผิดชอบตามสัดส่วนการถือหุ้น

⁶³ Suruhanjaya Syarikat Malaysia, (ไม่ปรากฏวันที่), *Gearing up for business: A Compendium On Establishing A Business In Malaysia*, สืบค้นเมื่อวันที่ 22 กันยายน 2555, จาก <http://www.ssm.com.my/sites/default/files/compendium/ssm%20compendium.pdf>

(Company limited by share) บริษัทจำกัดความรับผิดตามการค้าประกัน (Company limited by guarantee) และบริษัทไม่จำกัดความรับผิด (Unlimited Company)⁶⁴

สำหรับบริษัทต่างประเทศ (Foreign Company) นั้น ได้ถูกนิยามความหมายของบริษัทต่างประเทศตามกฎหมายว่าด้วยบริษัท (Companies Act 1965 (Act 125)) ไว้ว่า บริษัทต่างประเทศคือ บริษัท องค์กรธุรกิจ สมาคม องค์กรหรือหน่วยงานใดๆ ที่จัดตั้งขึ้นภายนอกสหพันธรัฐมาเลเซีย หรือสมาคมหรือองค์กรใดๆ ที่ก่อตั้งโดยไม่มีสถานะเป็นอีกบุคคลหนึ่งซึ่งตั้งอยู่นอกสหพันธรัฐมาเลเซีย และไม่มีสำนักงานใหญ่ หรือสถานประกอบการอยู่ในสหพันธรัฐมาเลเซียแต่กฎหมายของประเทศที่องค์กรดังกล่าวก่อตั้งขึ้นนั้นให้สิทธิในการฟ้องร้องหรืออาจถูกฟ้องร้องในสหพันธรัฐมาเลเซียหรือองค์กรที่สามารถถือครองที่ดินได้ในนามของเลขานุการของบริษัทหรือพนักงานอื่นๆ หรือการกระทำในลักษณะเดียวกัน ทั้งนี้ ผู้ประกอบการสามารถเลือกใช้รูปแบบการจัดตั้งบริษัทภายในประเทศเป็นบริษัทใหม่ หรือจดทะเบียนเป็นบริษัทต่างประเทศ (ซึ่งจะถือเป็นสำนักงานสาขาของผู้ประกอบการต่างประเทศ) ก็ได้⁶⁵

(2) *กิจการเจ้าของรายเดี่ยว (Sole Proprietorship)* เป็นกิจการที่ดำเนินการภายใต้ชื่อเจ้าของกิจการแต่เพียงผู้เดียวเท่านั้น โดยเจ้าของกิจการรายนั้นจะต้องรับผิดชอบในหนี้สินทั้งหมดจากการประกอบกิจการแต่เพียงผู้เดียว ซึ่งองค์กรธุรกิจประเภทนี้จะไม่มีสถานะเป็นบุคคลแยกต่างหากจากเจ้าของกิจการ⁶⁶

(3) *ห้างหุ้นส่วน (Partnership)* เป็นองค์กรธุรกิจที่เกิดจากบุคคล 2 คนขึ้นไป แต่ไม่เกิน 20 คนร่วมกันลงทุนเพื่อประกอบธุรกิจและแสวงหากำไรร่วมกัน ซึ่งแบ่งออกเป็นห้างหุ้นส่วนประเภทจำกัดความรับผิดซึ่งจำกัดความรับผิดของหุ้นส่วนทุกคน (Limited Liability Partnership) และห้างหุ้นส่วนประเภทไม่จำกัดความรับผิด (Unlimited Partnership)

สหพันธรัฐมาเลเซียได้ออกกฎหมายที่ควบคุมการจัดตั้งธุรกิจทั้ง 4 รูปแบบข้างต้น สำหรับผู้ประกอบการภายในประเทศและผู้ประกอบการภายนอกประเทศ ดังต่อไปนี้

⁶⁴ Suruhanjaya Syarikat Malaysia, (ไม่ปรากฏวันที่), *Gearing up for business: A Compendium On Establishing A Business In Malaysia*, สืบค้นเมื่อวันที่ 22 กันยายน 2555, จาก

<http://www.ssm.com.my/sites/default/files/compendium/ssm%20compendium.pdf>

⁶⁵ Suruhanjaya Syarikat Malaysia, (ไม่ปรากฏวันที่), *Gearing up for business: A Compendium On Establishing A Business In Malaysia*, สืบค้นเมื่อวันที่ 22 กันยายน 2555, จาก

<http://www.ssm.com.my/sites/default/files/compendium/ssm%20compendium.pdf>

⁶⁶ Suruhanjaya Syarikat Malaysia, (ไม่ปรากฏวันที่), *Gearing up for business: A Compendium On Establishing A Business In Malaysia*, สืบค้นเมื่อวันที่ 22 กันยายน 2555, จาก

<http://www.ssm.com.my/sites/default/files/compendium/ssm%20compendium.pdf>

กฎหมายว่าด้วยบริษัท (Companies Act 1965 (Act 125))

กฎหมายว่าด้วยบริษัทเป็นกฎหมายหลักที่ออกมาเพื่อควบคุมและกำกับดูแลการจัดตั้งองค์กรธุรกิจประเภทบริษัทในการดำเนินการจัดตั้งบริษัท อำนาจ การดำเนินงานและบริหารจัดการของบริษัทต่างๆ เช่น การออกหุ้น หุ้นกู้ การจัดประชุมผู้ถือหุ้น การบริหารงานของคณะกรรมการของบริษัท การจัดทำและการตรวจสอบบัญชีของบริษัท การเลิกบริษัท เป็นต้น

กฎหมายว่าด้วยบริษัทฉบับนี้ ใช้บังคับกับองค์กรธุรกิจประเภทบริษัทไม่ว่าจะเป็นบริษัทภายในสหพันธรัฐมาเลเซียและบริษัทต่างประเทศ และไม่ว่าจะเป็นบริษัทเอกชนหรือบริษัทมหาชนหรือไม่ก็ตาม

หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลในเรื่องการจัดตั้งธุรกิจประเภทบริษัทของสหพันธรัฐมาเลเซีย คือ คณะกรรมการว่าด้วยบริษัทแห่งสหพันธรัฐมาเลเซีย หรือ The Companies Commission of Malaysia (Suruhanjaya Syarikat Malaysia (SSM)) ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการรับจัดตั้ง จดทะเบียน และกำกับดูแลองค์กรธุรกิจไม่ว่าจะเป็นองค์กรธุรกิจประเภทบริษัท กิจการเจ้าของรายเดี่ยว รวมถึงห้างหุ้นส่วนต่างๆ โดยรวบรวมเอาหน่วยงานเดิมที่เกี่ยวข้องกับภารกิจเหล่านี้ให้กลายเป็นหน่วยงานเดียวกัน (เดิมสหพันธรัฐมาเลเซียมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องคือ Registrar of Companies (ROC) และ Registrar of Businesses (ROB)⁶⁷) โดยอำนาจหน้าที่ต่างๆ ของ SSM เช่น เป็นนายทะเบียนรับจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทและรับจดทะเบียนองค์กรธุรกิจต่างๆ ออกกฎเกณฑ์เพื่อควบคุมการจดทะเบียน หรือการจัดตั้งองค์กรธุรกิจต่างๆ ของผู้ประกอบการทั้งภายในและภายนอกสหพันธรัฐมาเลเซีย รวมถึงกำกับดูแลให้การดำเนินการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์กรธุรกิจประเภทบริษัทให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่ SSM กำหนด เป็นต้น อีกทั้งยังเป็นผู้จัดเก็บรักษาและเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบริษัทและองค์กรธุรกิจต่างๆ ด้วย

โดยขั้นตอนในการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทในประเทศมาเลเซีย มีดังต่อไปนี้

บริษัทจำกัดในสหพันธรัฐมาเลเซีย (Local Company) (ไม่ว่าจะเป็นบริษัทเอกชนหรือบริษัทมหาชน)

(1) บริษัทที่จะจดทะเบียนในสหพันธรัฐมาเลเซีย จะต้องมีความสัมพันธ์พื้นฐานดังต่อไปนี้

⁶⁷ Suruhanjaya Syarikat Malaysia Companies Commission of Malaysia, (ไม่ปรากฏวันที่), *About SSM*, สืบค้นเมื่อวันที่ 28 กันยายน 2555, จาก <http://www.ssm.com.my/en/about-ssm>

(1.1) มีผู้ลงชื่อเข้าซื้อหุ้นอย่างน้อย 2 คน แต่ต้องไม่เกิน 50 คน (แต่บริษัทมหาชนจะไม่จำกัดจำนวนผู้ถือหุ้น) โดยจะต้องลงเงินเพื่อซื้อหุ้นเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าคนละ 1 รिंगิตมาเลเซีย⁶⁸ (Malaysian Ringgit) (หรือประมาณ 10 บาท⁶⁹) (ดังนั้น บริษัทในสหพันธรัฐมาเลเซียจะต้องมีเงินทุนชำระขั้นต่ำ ไม่น้อยกว่า 2 รिंगิตมาเลเซีย หรือประมาณ 20 บาท) และจะต้องมีเงินทุนจดทะเบียนขั้นต่ำไม่น้อยกว่า 100,000 รिंगิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 1,000,000 บาท)⁷⁰ โดยบริษัทเอกชนจะต้องระบุนามให้มีการเสนอขายหุ้นให้แก่ประชาชนทั่วไป (แต่บริษัทมหาชนไม่ห้ามให้เสนอขายหุ้นแก่ประชาชน) ไว้ในหนังสือบริคณห์สนธิของบริษัท

(1.2) มีกรรมการอย่างน้อย 2 คน (จะเป็นผู้ถือหุ้นด้วยหรือไม่ก็ได้)

(1.3) มีเลขานุการของบริษัท (Company secretary) อย่างน้อย 1 คน เพื่อดำเนินการจัดเตรียมเอกสารเพื่อยื่นขอจดทะเบียนจัดตั้งบริษัท รวมถึงเป็นผู้บันทึก เก็บรักษาข้อมูลต่างๆ ของบริษัท เมื่อบริษัทเปิดดำเนินการแล้ว

(2) ยื่นคำขอตรวจสอบและขอซื้อบริษัท

ผู้เริ่มก่อการจะต้องยื่นแบบฟอร์ม 13 A เพื่อตรวจสอบว่าซื้อบริษัทที่ตนต้องการจะใช้จดทะเบียนจัดตั้งบริษัทนั้นสามารถนำไปใช้จดทะเบียนได้หรือไม่ โดยขั้นตอนดังกล่าวจะสามารถทำผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ (ระบบ e-lodgement) โดยเจ้าพนักงานจะพิจารณาและแจ้งผลการพิจารณาภายใน 1 วันทำการ⁷¹ พร้อมนี้ค่าใช้จ่ายสำหรับการตรวจสอบซื้อบริษัทจะอยู่ในอัตรา 30 รिंगิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 300 บาท) ต่อ 1 ชื่อ⁷² โดยผู้เริ่มก่อการจะต้องดำเนินการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทด้วยชื่อที่ได้รับอนุญาตให้จดทะเบียนภายในระยะเวลา 3 เดือนนับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการอนุมัติ⁷³

⁶⁸ The International Bank for Reconstruction and Development, (ไม่ปรากฏปีพิมพ์), *Economy Profile : Malaysia DOING BUSINESS 2013 Smarter Regulations for Small and Medium-Size Enterprises*, สืบค้นเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.doingbusiness.org/~media/giawb/doing%20business/documents/profiles/country/MYS.pdf>

⁶⁹ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา ณ วันที่ 10 ธันวาคม 2555 ในอัตรา 1 รिंगิตมาเลเซีย ต่อ 10.0172 บาท

⁷⁰ กรมการค้าระหว่างประเทศ, (ไม่ปรากฏวันที่), *รู้จักประเทศมาเลเซีย*, สืบค้นเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.dft.go.th/>

⁷¹ Suruhanjaya Syarikat Malaysia, (ไม่ปรากฏวันที่), *GUIDELINES FOR APPLICATION OF A COMPANY NAME*, สืบค้นเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.ssm.com.my/sites/default/files/compendium/ssm%20compendium.pdf>

⁷² Suruhanjaya Syarikat Malaysia Companies Commission of Malaysia, (ไม่ปรากฏวันที่), *Local Company Incorporation Guidelines*, สืบค้นเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.ssm.com.my/en/incorporation-of-local-company>

⁷³ Suruhanjaya Syarikat Malaysia, (ไม่ปรากฏวันที่), *GUIDELINES FOR APPLICATION OF A COMPANY NAME*, สืบค้นเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.ssm.com.my/sites/default/files/compendium/ssm%20compendium.pdf>

(3) จัดเตรียมและยื่นเอกสารเพื่อจดทะเบียนจัดตั้งบริษัท

เมื่อได้รับอนุมัติให้ใช้ชื่อในการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทแล้ว ผู้เริ่มก่อการจะต้องยื่นเอกสารเพื่อจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทให้แก่ SSM ภายใน 3 เดือนนับตั้งแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการอนุมัติชื่อ โดยจะต้องให้เลขานุการของบริษัทเป็นผู้ดำเนินการ โดยสามารถยื่นเอกสารดังกล่าวไม่ว่าจะเป็นที่สำนักงานของ SSM โดยตรง หรือยื่นผ่านระบบ e-lodgement ก็ได้ ทั้งนี้สำหรับค่าใช้จ่ายในการยื่นเอกสารผ่านระบบ e-lodgement นั้นจะอยู่ที่ 120 ริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 1,200 บาท) ต่อหนึ่งปี⁷⁴ โดยค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนจะขึ้นอยู่กับทุนจดทะเบียนของบริษัทโดยจะอยู่ในจำนวนระหว่าง 1,000 – 70,000 ริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 10,000 – 700,000 บาท)⁷⁵ ดังนี้

(1) ทุนจดทะเบียนไม่เกิน 100,000 ริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 1,000,000 บาท) จะต้องชำระ 1,000 ริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 10,000 บาท)

(2) ทุนจดทะเบียนตั้งแต่ 100,001 ริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 1,000,010 บาท) แต่ไม่เกิน 500,000 ริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 5,000,000 บาท) จะต้องชำระ 3,000 ริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 30,000 บาท)

(3) ทุนจดทะเบียนตั้งแต่ 500,001 ริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 5,000,010 บาท) แต่ไม่เกิน 1,000,000 ริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 10,000,000 บาท) จะต้องชำระ 5,000 ริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 50,000 บาท)

(4) ทุนจดทะเบียนตั้งแต่ 1,000,001 ริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 10,000,010 บาท) แต่ไม่เกิน 5,000,000 ริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 50,000,000 บาท) จะต้องชำระ 8,000 ริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 80,000 บาท)

(5) ทุนจดทะเบียนตั้งแต่ 5,000,001 ริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 50,000,010 บาท) แต่ไม่เกิน 10,000,000 ริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 100,000,000 บาท) จะต้องชำระ 10,000 ริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 100,000 บาท)

⁷⁴ Suruhanjaya Syarikat Malaysia, (ไม่ปรากฏวันที่), SSM e-LODGE MENT SERVICES, สืบค้นเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.ssm.com.my/sites/default/files/compendium/ssm%20compendium.pdf>

⁷⁵ Suruhanjaya Syarikat Malaysia Companies Commission of Malaysia, (ไม่ปรากฏวันที่), Local Company Incorporation Guidelines, สืบค้นเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.ssm.com.my/en/incorporation-of-local-company>

(6) ทุนจดทะเบียนตั้งแต่ 10,000,001 รिंगิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 100,000,010 บาท) แต่ไม่เกิน 25,000,000 รिंगิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 250,000,000 บาท) จะต้องชำระ 20,000 รिंगิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 200,000 บาท)

(7) ทุนจดทะเบียนตั้งแต่ 25,000,001 รिंगิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 250,000,010 บาท) แต่ไม่เกิน 50,000,000 รिंगิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 500,000,000 บาท) จะต้องชำระ 40,000 รिंगิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 400,000 บาท)

(8) ทุนจดทะเบียนตั้งแต่ 50,000,001 รिंगิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 500,000,010 บาท) แต่ไม่เกิน 100,000,000 รिंगิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 1,000,000,000 บาท) จะต้องชำระ 50,000 รिंगิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 500,000 บาท)

(9) ทุนจดทะเบียนตั้งแต่ 100,000,001 รिंगิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 1,000,000,010 บาท) ขึ้นไป จะต้องชำระ 70,000 รिंगิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 700,000 บาท)

พร้อมทั้งเสียค่าใช้จ่ายสำหรับหนังสือจัดตั้งบริษัท (Statutory Book) หนังสือใบหุ้น (Share Certificate Book) ตราประทับของบริษัท (Company's Seal) อีกด้วย

(4) ใบสำคัญการจดทะเบียนบริษัท (Certificate of Corporation)

เมื่อดำเนินการตามขั้นตอนข้างต้นเรียบร้อยแล้ว SSM จะออกใบสำคัญการจดทะเบียนบริษัทให้แก่ผู้เริ่มก่อนการเพื่อเปิดดำเนินการภายใน 1 วันทำการ (แบบ 8 สำหรับบริษัทมหาชน หรือแบบ 9 สำหรับบริษัทเอกชน)

อย่างไรก็ตามพบว่า SSM ได้มีนโยบายร่วมกับกระทรวงการค้าภายใน สหกรณ์ และคุ้มครองผู้บริโภค (Ministry of Domestic Trade, Co-operatives And Consumerism) ออกนโยบายเพื่อส่งเสริมการจัดตั้งธุรกิจประเภทบริษัทโดยมีนโยบายการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทเพียง 1 วัน โดยที่ผู้เริ่มก่อนการและเลขานุการของบริษัทจะต้องจัดเตรียมเอกสารตามที่กำหนดไปให้ครบถ้วน เช่น แบบฟอร์มคำขอตรวจสอบและขอซื้อบริษัท (แบบ 13A) หรือแบบคำขอจัดตั้งบริษัท รวมถึงหนังสือบริคณห์สนธิและข้อบังคับบริษัท ค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายต่างๆ จึงเป็นมาตรการที่ดีที่สนับสนุนให้ผู้ประกอบการจัดตั้งองค์กรธุรกิจประเภทบริษัทได้สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น

บริษัทประเภทไม่จำกัดความรับผิด

สำหรับการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทประเภทไม่จำกัดความรับผิดนี้มีขั้นตอนเช่นเดียวกับการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทจำกัดทุกประการ แต่จะต้องระบุเงื่อนไขการไม่จำกัดความรับผิดไว้ในหนังสือบริคณห์สนธิให้ชัดเจน เท่านั้น

บริษัทจำกัดต่างประเทศ (Foreign Company) (ไม่ว่าจะเป็นบริษัทเอกชนหรือบริษัทมหาชน)

ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นว่า บริษัทต่างประเทศนั้นสามารถเลือกรูปแบบของกิจกรรมกิจการลงทุนได้ 2 รูปแบบ คือ การจัดตั้งเป็นบริษัทใหม่ภายในสหพันธรัฐมาเลเซีย หรือ การจดทะเบียนบริษัทต่างประเทศเดิมในสหพันธรัฐมาเลเซีย ดังนั้น หากผู้ประกอบการต่างประเทศสนใจที่จะเข้ามาจัดตั้งเป็นบริษัทใหม่ภายในสหพันธรัฐมาเลเซียก็จะต้องดำเนินการขอจัดตั้งบริษัทเช่นเดียวกับการจัดตั้งบริษัทภายในประเทศดังที่กล่าวมาข้างต้น แต่หากผู้ประกอบการต่างประเทศต้องการที่จะจดทะเบียนบริษัทของตนในสหพันธรัฐมาเลเซียก็จะต้องดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

(1) ยื่นคำขอตรวจสอบและขอชื่อบริษัท

บริษัทต่างประเทศจะต้องยื่นแบบฟอร์ม 13 A เพื่อตรวจสอบว่าชื่อบริษัทที่ตนต้องการจะใช้จดทะเบียนนั้นสามารถนำไปใช้จดทะเบียนได้หรือไม่ โดยนายทะเบียนจะพิจารณาและแจ้งผลการพิจารณาภายใน 1 วันทำการ พร้อมนี้ค่าใช้จ่ายสำหรับการตรวจสอบชื่อบริษัทจะอยู่ในอัตรา 30 ริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 300 บาท) ต่อ 1 ชื่อ เช่นเดียวกับกรณีการขอตรวจสอบชื่อในการขอจัดตั้งบริษัทใหม่ โดยบริษัทต่างประเทศจะต้องดำเนินการจดทะเบียนบริษัทด้วยชื่อที่ได้รับอนุญาตให้จดทะเบียนภายในระยะเวลา 3 เดือนนับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการอนุมัติ

(2) ยื่นเอกสารเพื่อจดทะเบียนบริษัท

เมื่อได้รับอนุมัติให้ใช้ชื่อดังกล่าวแล้ว บริษัทต่างประเทศจะต้องยื่นเอกสารเพื่อจดทะเบียนบริษัทต่างประเทศให้แก่ SSM ภายใน 3 เดือนนับตั้งแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการอนุมัติชื่อ เช่นหนังสือรับรองบริษัทของบริษัทต่างประเทศในประเทศนั้นๆ ที่ได้จัดตั้งขึ้น หนังสือบริคณห์สนธิ ข้อบังคับบริษัท รวมถึงเอกสารที่บ่งชี้ให้เห็นว่าบริษัทต่างประเทศมีตัวแทนหรือกรรมการที่สามารถดำเนินงานในสหพันธรัฐมาเลเซียได้ เป็นต้น ทั้งนี้ คำขอและเอกสารทั้งหมดที่ยื่นขอจดทะเบียนบริษัทต่างประเทศจะต้องจัดทำเป็นภาษามลายูหรือภาษาอังกฤษเท่านั้น

ทั้งนี้ ค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนจะขึ้นอยู่กับทุนจดทะเบียนของบริษัทโดยจะอยู่ในจำนวนระหว่าง 1,000 – 70,000 ริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 10,000 – 700,000 บาท) เช่นเดียวกันกับการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทใหม่

(3) ใบสำคัญการจดทะเบียนบริษัท (Certificate of Corporation)

เมื่อดำเนินการตามขั้นตอนข้างต้นเรียบร้อยแล้ว SSM จะออกใบสำคัญการจดทะเบียนบริษัท ภายใน 1 วันทำการ (แบบ 83) ให้แก่บริษัทต่างประเทศ

เมื่อพิจารณากฎหมายว่าด้วยบริษัทฉบับดังกล่าวแล้ว สามารถวิเคราะห์ได้ว่ากฎหมายดังกล่าวยังมีเงื่อนไขบางประการที่อาจทำให้ผู้ประกอบการ SMEs ต่างประเทศอาจพบกับอุปสรรคในการเข้าประกอบธุรกิจในรูปแบบบริษัท กล่าวคือ บริษัทที่จะจัดตั้งใหม่นั้นจะต้องมีกรรมการและเลขานุการของบริษัทเป็นคนชาติมาเลเซียหรือเป็นบุคคลที่มีที่อยู่อาศัยถาวรในประเทศมาเลเซียซึ่งแท้จริงผู้ประกอบการ SMEs ชาวต่างชาติที่จะเข้ามาประกอบกิจการในประเทศมาเลเซียนั้นอาจไม่มีความสัมพันธ์ใดๆ กับคนชาติมาเลเซียหรือคนที่มีที่อยู่ถาวรในสหพันธรัฐมาเลเซียแต่อย่างใด อีกทั้งค่าใช้จ่ายสำหรับการดำเนินการจัดตั้งบริษัทโดยรวมทั้งสิ้นแล้วค่อนข้างสูง โดยคิดเป็นค่าใช้จ่ายประมาณร้อยละ 15.1 ของรายรับของบริษัท⁷⁶ ซึ่งนับว่าค่อนข้างสูงมากสำหรับผู้ประกอบการ SMEs

อย่างไรก็ตาม ประเทศมาเลเซียก็ยังมึนโยบายการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทภายใน 1 วันเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประกอบการในการดำเนินการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทอย่างรวดเร็ว และประเทศมาเลเซียได้กำหนดขั้นตอนการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทไว้น้อยมาก กล่าวคือ เพียงแค่ตรวจสอบและขอชื่อบริษัท และยื่นเอกสารที่เกี่ยวข้องพร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง ก็เพียงพอแล้วที่จะจัดตั้งบริษัทในสหพันธรัฐมาเลเซีย

กฎหมายว่าด้วยห้างหุ้นส่วน (Partnership Act 1961 (Act 135))

กฎหมายว่าด้วยห้างหุ้นส่วนฉบับนี้เป็นกฎหมายหลักที่ออกมาเพื่อควบคุมและกำกับดูแลการประกอบธุรกิจประเภทห้างหุ้นส่วนประเภทไม่จำกัดความรับผิดชอบของสหพันธรัฐมาเลเซีย ซึ่งได้

⁷⁶ The International Bank for Reconstruction and Development, (ไม่ปรากฏปีพิมพ์), *Economy Profile : Malaysia DOING BUSINESS 2013 Smarter Regulations for Small and Medium-Size Enterprises*, สืบค้นเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.doingbusiness.org/~media/gjawnb/doing%20business/documents/profiles/country/MYS.pdf>

กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับลักษณะของห้างหุ้นส่วน ความสัมพันธ์และความรับผิดชอบของหุ้นส่วน และความรับผิดชอบของหุ้นส่วนต่อบุคคลภายนอก การเลิกห้างหุ้นส่วน เป็นต้น

โดยกฎหมายว่าด้วยห้างหุ้นส่วนฉบับนี้ ใช้บังคับกับองค์กรธุรกิจประเภทห้างหุ้นส่วนประเภทไม่จำกัดความรับผิดชอบของประเทศมาเลเซีย

กฎหมายว่าด้วยห้างหุ้นส่วนฉบับนี้จะไม่มีหน่วยงานใดเป็นผู้รับผิดชอบเนื่องจากเป็นเพียงกฎหมายที่กำหนดถึงหลักการทั่วไปในการก่อตั้งห้างหุ้นส่วน โดยจะกำหนดถึงความสัมพันธ์ทั้งภายในหุ้นส่วนด้วยตนเอง และความสัมพันธ์กับบุคคลภายนอกที่ห้างหุ้นส่วนเข้าทำนิติกรรมใดๆ หรือกระทำการใดๆ ด้วย อย่างไรก็ตาม แม้ว่าห้างหุ้นส่วนประเภทดังกล่าวจะไม่ถูกกำหนดให้จดทะเบียนห้างหุ้นส่วนแต่อย่างใด แต่เนื่องจากการดำเนินธุรกิจโดยห้างหุ้นส่วนนั้นจะต้องจดทะเบียนธุรกิจตามที่ระบุไว้ในกฎหมายว่าด้วยการจดทะเบียนธุรกิจ (Registration of Businesses Act 1956 (Act 197)) ซึ่ง SSM จะทำหน้าที่เป็นนายทะเบียนรับจดทะเบียนธุรกิจดังกล่าว รายละเอียดจะปรากฏในหัวข้อกฎหมายว่าด้วยการจดทะเบียนธุรกิจด้านล่างนี้ จึงอาจแสดงให้เห็นว่าแท้จริงแล้ว SSM ก็กำกับดูแลองค์กรธุรกิจประเภทห้างหุ้นส่วนประเภทไม่จำกัดความรับผิดชอบอยู่

เมื่อพิจารณาถึงกฎหมายว่าด้วยห้างหุ้นส่วนดังกล่าวจะเห็นได้ว่า กฎหมายฉบับดังกล่าวมิได้มีผลกระทบใดๆ ต่อผู้ประกอบการ SMEs ทั้งภายในและต่างประเทศ หากเพียงแต่เป็นกฎหมายที่วางกฎเกณฑ์เบื้องต้นสำหรับการประกอบธุรกิจเป็นห้างหุ้นส่วนเท่านั้น

กฎหมายว่าด้วยห้างหุ้นส่วนประเภทจำกัดความรับผิดชอบซึ่งจำกัดความรับผิดชอบของหุ้นส่วนทุกคน (Limited Liability Partnerships Act 2012 (Act 743))

กฎหมายว่าด้วยห้างหุ้นส่วนประเภทจำกัดความรับผิดชอบซึ่งจำกัดความรับผิดชอบของหุ้นส่วนทุกคน เป็นกฎหมายหลักที่แยกออกมาจาก กฎหมายว่าด้วยห้างหุ้นส่วน (Partnership Act 1961 (Act 135)) เพื่อกำหนดลักษณะขององค์กรธุรกิจประเภทห้างหุ้นส่วนใหม่อีกลักษณะหนึ่งคือ ห้างหุ้นส่วนประเภทจำกัดความรับผิดชอบซึ่งจำกัดความรับผิดชอบของหุ้นส่วนทุกคน ซึ่งเดิมกฎหมายห้างหุ้นส่วนของประเทศมาเลเซียได้กำหนดรูปแบบไว้เพียงห้างหุ้นส่วนประเภทไม่จำกัดความรับผิดชอบซึ่งหุ้นส่วนทุกคนจะต้องรับผิดชอบร่วมกันและแทนกันเท่านั้น โดยกฎหมายดังกล่าวได้กำหนดถึงหลักเกณฑ์ในการจัดตั้งห้างหุ้นส่วนประเภทจำกัดความรับผิดชอบ รูปแบบของสัญญาจัดตั้งหุ้นส่วน การจดทะเบียนห้างหุ้นส่วน การบริหารจัดการห้างหุ้นส่วนประเภทไม่จำกัดความรับผิดชอบ การจำกัดความรับผิดชอบของหุ้นส่วน

การแปลงห้างหุ้นส่วนประเภทไม่จำกัดความรับผิดเป็นห้างหุ้นส่วนประเภทจำกัดความรับผิด การเลิกห้างหุ้นส่วน เป็นต้น

กฎหมายว่าด้วยห้างหุ้นส่วนประเภทจำกัดความรับผิดซึ่งจำกัดความรับผิดของหุ้นส่วนทุกคนดังกล่าวใช้บังคับกับองค์กรธุรกิจประเภทห้างหุ้นส่วนประเภทจำกัดความรับผิดซึ่งจำกัดความรับผิดของหุ้นส่วนทุกคนไม่ว่าภายในหรือภายนอกประเทศ

กฎหมายดังกล่าวมี SSM เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในการกำกับดูแลองค์กรธุรกิจประเภทดังกล่าว อย่างไรก็ตาม เนื่องจากประเทศมาเลเซียได้ใช้บังคับกฎหมายว่าด้วยห้างหุ้นส่วนประเภทจำกัดความรับผิดในเดือนกุมภาพันธ์ 2555 ที่ผ่านมา จึงยังไม่สามารถค้นคว้าหลักเกณฑ์ต่างๆ รวมถึงแนวทางปฏิบัติต่างๆ ที่ออกโดย SSM มาเพื่อศึกษาได้ แต่เมื่อพิจารณาตามกฎหมายดังกล่าวแล้วก็พอที่จะสามารถจำแนกขั้นตอนวิธีการการจัดตั้งห้างหุ้นส่วนประเภทดังกล่าวได้ดังนี้

กรณีจัดตั้งห้างหุ้นส่วนจำกัดความรับผิดซึ่งจำกัดความรับผิดของหุ้นส่วนทุกคน เป็นห้างหุ้นส่วนใหม่

(1) คุณสมบัติพื้นฐานที่ห้างหุ้นส่วนประเภทดังกล่าวจะต้องมี คือ จะต้องมิใช่ผู้ซื้อเป็นหุ้นส่วนอย่างน้อย 2 คน (แต่ไม่จำกัดจำนวนหุ้นส่วน) และจะต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหากำไรเท่านั้น โดยจะต้องจัดให้มีพนักงานฝ่ายปฏิบัติงาน (Compliance Officer) ซึ่งทำหน้าที่คล้ายกับเลขานุการของบริษัทคอยดูแลจัดการเกี่ยวกับการจดทะเบียน หรือเก็บรักษาข้อมูลต่างๆ ของห้างหุ้นส่วน

(2) จัดทำสัญญาจัดตั้งห้างหุ้นส่วนประเภทจำกัดความรับผิดซึ่งจำกัดความรับผิดของหุ้นส่วนทุกคน โดยสัญญาดังกล่าวเปรียบเสมือนกฎเกณฑ์และข้อบังคับของห้างหุ้นส่วน ซึ่งจะประกอบไปด้วยรูปแบบของธุรกิจของห้างหุ้นส่วน จำนวนเงินลงทุน เป็นต้น (กฎหมายไม่ได้บังคับให้มีสัญญาจัดตั้งห้างหุ้นส่วน แต่หากไม่มีการกำหนดเงื่อนไขพื้นฐานของห้างหุ้นส่วน กฎหมายดังกล่าวก็ได้กำหนดเงื่อนไขพื้นฐานเพื่อให้เงื่อนไขตามสัญญาจัดตั้งห้างหุ้นส่วนเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด เช่น หุ้นส่วนทุกคนมีสิทธิได้รับส่วนแบ่งกำไรเท่ากัน หรือมีอำนาจในการบริหารจัดการเท่าเทียมกัน และห้ามมิให้มีการโอนส่วนของหุ้นส่วนแต่ละคนให้แก่ผู้อื่น เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากหุ้นส่วนทุกคน เป็นต้น)

(3) ตรวจสอบและจองชื่อห้างหุ้นส่วน โดยจะต้องยื่นเพื่อขอชื่อต่อนายทะเบียนเพื่อนำมาจดทะเบียนจัดตั้งห้างหุ้นส่วน โดยชื่อดังกล่าว จะต้องมีการมีคำว่า “Perkongsian Liabiliti Terhad” (PLT) ต่อท้ายด้วย ทั้งนี้ ชื่อที่ได้รับอนุมัติดังกล่าวจะมีอายุเพียงแค่ 30 นับแต่วันที่ยื่นขออนุมัติชื่อ เท่านั้น

(4) ยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งห้างหุ้นส่วนลงลายมือชื่อของหุ้นส่วนทุกคน โดยมีข้อมูลและเอกสารตามที่กฎหมายกำหนด เช่น ชื่อของห้างหุ้นส่วน กิจการที่จะทำ สำนักงาน ข้อมูลหุ้นส่วน และข้อมูลพนักงานฝ่ายปฏิบัติงาน (โดยพนักงานฝ่ายปฏิบัติงานจะต้องเป็นคนชาติมาเลเซียหรืออาศัยอย่างถาวรอยู่ในประเทศมาเลเซียและจะต้องอาศัยอยู่ในประเทศมาเลเซียเป็นประจำเท่านั้น)

(5) เมื่อนายทะเบียนได้รับคำขอจดทะเบียนและเอกสารที่เกี่ยวข้องตามเงื่อนไขต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ครบถ้วนแล้ว นายทะเบียนจะออกหนังสือแจ้งการจดทะเบียนให้แก่ห้างหุ้นส่วน ซึ่งจะกำหนดวันที่จดทะเบียนจัดตั้งของห้างหุ้นส่วนดังกล่าว และนายทะเบียนจะออกไปสำคัญการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนให้ตามลำดับ เมื่อมีการจดทะเบียนจัดตั้งห้างหุ้นส่วนแล้ว ห้างหุ้นส่วนรวมถึงกองทรัพย์สินต่าง ๆ ของห้างหุ้นส่วนจะมีสถานะแยกต่างหากออกจากหุ้นส่วนทุกคน

กรณีการแปลงห้างหุ้นส่วนไม่จำกัดความรับผิดหรือบริษัทเอกชนเป็นห้างหุ้นส่วนจำกัดความรับผิดซึ่งจำกัดความรับผิดของหุ้นส่วนทุกคน

(1) กรณีการแปลงห้างหุ้นส่วนไม่จำกัดความรับผิดเป็นห้างหุ้นส่วนจำกัดความรับผิดซึ่งจำกัดความรับผิดของหุ้นส่วนทุกคน

(1.1) หุ้นส่วนทุกคนของห้างหุ้นส่วนไม่จำกัดความรับผิดซึ่งจำกัดความรับผิดของหุ้นส่วนทุกคนนั้นจะต้องตกลงที่จะแปลงห้างหุ้นส่วนของตนเป็นห้างหุ้นส่วนจำกัดความรับผิดซึ่งจำกัดความรับผิดของหุ้นส่วนทุกคน โดยหุ้นส่วนที่จะเข้าเป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนใหม่นั้นจะต้องเป็นหุ้นส่วนเดียวกันกับหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนเดิม

(1.2) ยื่นคำขอจดทะเบียนแปลงห้างหุ้นส่วนเป็นห้างหุ้นส่วนจำกัดความรับผิดและลงลายมือชื่อของหุ้นส่วนทุกคน โดยมีข้อมูลและเอกสารตามที่กฎหมายกำหนด เช่น ชื่อและหมายเลขจดทะเบียนของห้างหุ้นส่วน วันที่จดทะเบียนธุรกิจตามกฎหมายว่าด้วยการจดทะเบียนธุรกิจ (Registration of Businesses Act 1956 (Act 197) รายการแสดงให้เห็นว่าห้างหุ้นส่วนสามารถชำระหนี้ต่างชำระได้ กิจการที่จะทำ สำนักงาน ข้อมูลหุ้นส่วนและข้อมูลพนักงานฝ่ายปฏิบัติงาน (โดยพนักงานฝ่ายปฏิบัติงานจะต้องเป็นคนชาติมาเลเซียหรืออาศัยอย่างถาวรอยู่ในประเทศมาเลเซียและจะต้องอาศัยอยู่ในประเทศมาเลเซียเป็นประจำเท่านั้น)

(1.3) เมื่อนายทะเบียนได้รับรายการขอจดทะเบียนแปลงห้างหุ้นส่วนแล้ว นายทะเบียนจะออกหนังสือแจ้งการจดทะเบียนให้แก่ห้างหุ้นส่วน

(1.4) เมื่อจดทะเบียนการแปลงหุ้นส่วนเรียบร้อยแล้ว ชื่อ ทรัพย์สิน สิทธิและหน้าที่ต่างๆ ของหุ้นส่วนก็จะโอนไปยังหุ้นส่วนใหม่ทันที และหุ้นส่วนเดิมก็จะสิ้นสภาพลง และถูกถอนออกจากรายการจดทะเบียนธุรกิจทันที

(1.5) ทั้งนี้ เมื่อจดทะเบียนการแปลงหุ้นส่วนเรียบร้อยแล้ว หุ้นส่วนใหม่จะต้องแก้ไขใบแจ้งหนี้และเอกสารโต้ตอบทั้งหมดให้เป็นชื่อและสถานะหุ้นส่วนใหม่ ภายในระยะเวลา 12 เดือนนับจาก 14 วันหลังจากวันจดทะเบียน

(2) กรณีการแปลงบริษัทเอกชนเป็นหุ้นส่วนจำกัดความรับผิด

(2.1) ผู้ถือหุ้นทุกคนของบริษัทนั้นจะต้องยินยอมที่จะแปลงบริษัทเป็นหุ้นส่วนจำกัดความรับผิดซึ่งจำกัดความรับผิดของหุ้นส่วนทุกคน โดยผู้ถือหุ้นที่จะเป็นหุ้นส่วนในหุ้นส่วนใหม่นั้นจะต้องเป็นกลุ่มบุคคลเดียวกันกับผู้ถือหุ้นในบริษัทเดิม

(2.2) ยื่นคำขอจดทะเบียนแปลงบริษัทเป็นหุ้นส่วนและลงลายมือชื่อของผู้ถือหุ้นทุกคน โดยมีข้อมูลและเอกสารตามที่กฎหมายกำหนด เช่น ชื่อและหมายเลขจดทะเบียนของบริษัท วันที่จดทะเบียนบริษัทตามกฎหมายว่าด้วยบริษัท รายการแสดงให้เห็นว่าบริษัทสามารถชำระหนี้ค้างชำระได้ กิจกรรมที่จะทำ สำนักงาน ข้อมูลผู้ถือหุ้นที่จะเข้าเป็นหุ้นส่วนและข้อมูลพนักงานฝ่ายปฏิบัติงาน (โดยพนักงานฝ่ายปฏิบัติงานจะต้องเป็นคนชาติมาเลเซียหรืออาศัยอย่างถาวรอยู่ในประเทศมาเลเซียและจะต้องอาศัยอยู่ในประเทศมาเลเซียเป็นประจำเท่านั้น) ทั้งนี้ บริษัทจะต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าหน้าที่ทุกรายในการแปลงบริษัทเป็นหุ้นส่วนด้วย

(2.3) บริษัทจะต้องดำเนินการประกาศความประสงค์ที่จะแปลงบริษัทเป็นหุ้นส่วนในหนังสือพิมพ์ในสหพันธรัฐมาเลเซียอย่างน้อยหนึ่งฉบับ และประกาศลงในราชกิจจานุเบกษาด้วย

(2.4) เมื่อนายทะเบียนได้รับรายการขอจดทะเบียนแปลงบริษัทเป็นหุ้นส่วนแล้ว นายทะเบียนจะออกหนังสือแจ้งการจดทะเบียนให้แก่หุ้นส่วน

(2.5) เมื่อจดทะเบียนการแปลงบริษัทเป็นหุ้นส่วนเรียบร้อยแล้ว ชื่อ ทรัพย์สิน สิทธิและหน้าที่ต่างๆ ของบริษัทก็จะโอนไปยังหุ้นส่วนใหม่ทันที และบริษัทเดิมก็จะสิ้นสภาพลง และถูกถอนออกจากทะเบียนบริษัททันที

(2.6) ทั้งนี้ เมื่อจดทะเบียนการแปลงบริษัทเป็นห้างหุ้นส่วนเรียบร้อยแล้ว ห้างหุ้นส่วนใหม่จะต้องแก้ไขใบแจ้งหนี้และเอกสารโต้ตอบทั้งหมดให้เป็นชื่อและสถานะห้างหุ้นส่วนใหม่ภายในระยะเวลา 12 เดือนนับจาก 14 วันหลังจากวันจดทะเบียน

กรณีจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนจำกัดความรับผิดซึ่งจำกัดความรับผิดของหุ้นส่วนทุกคนต่างประเทศ

ผู้ประกอบการชาวต่างชาติสามารถเลือกที่จะจัดตั้งองค์กรธุรกิจประเภทดังกล่าวได้ 2 วิธี คือ จัดตั้งห้างหุ้นส่วนจำกัดความรับผิดใหม่ซึ่งจะมีขั้นตอนการจัดตั้ง ดังที่ระบุไว้ในข้างต้น แต่หากต้องการจะประกอบธุรกิจภายใต้ชื่อเดิมของตนและต้องการไม่ต้องการจัดตั้งเป็นห้างหุ้นส่วนใหม่ขึ้นมา ผู้ประกอบการนั้นจะต้องดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

(1) ยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งห้างหุ้นส่วนจำกัดความรับผิดซึ่งจำกัดความรับผิดของหุ้นส่วนทุกคนต่างประเทศโดยลงลายมือชื่อของหุ้นส่วนทุกคน โดยมีข้อมูลและเอกสารตามที่กฎหมายกำหนด เช่น ชื่อของห้างหุ้นส่วน กิจกรรมที่จะทำ สำนักงาน ข้อมูลหุ้นส่วนและข้อมูลพนักงานฝ่ายปฏิบัติงาน (โดยพนักงานฝ่ายปฏิบัติงานจะต้องเป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนนั้น หรือเป็นเลขานุการของบริษัทซึ่งเป็นคนชาติมาเลเซียหรืออาศัยอย่างถาวรอยู่ในประเทศมาเลเซียและจะต้องอาศัยอยู่ในประเทศมาเลเซียเป็นประจำเท่านั้น) นอกจากนี้ผู้ยื่นคำขอจะต้องจัดเตรียมสำเนาใบสำคัญจดทะเบียนและข้อบังคับหรือข้อตกลงใดๆ ที่ใช้เป็นข้อตกลงสำหรับอำนาจหน้าที่ หรือการบริหารจัดการภายในองค์กร

(2) เมื่อนายทะเบียนได้รับคำขอจดทะเบียนและเอกสารที่เกี่ยวข้องตามเงื่อนไขต่างๆ ที่กำหนดไว้ครบถ้วนแล้ว นายทะเบียนจะออกหนังสือแจ้งการจดทะเบียนให้แก่ห้างหุ้นส่วน ซึ่งจะกำหนดวันที่จดทะเบียนจัดตั้งของห้างหุ้นส่วนดังกล่าว และนายทะเบียนจะออกไปสำคัญการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนให้ตามลำดับ เมื่อมีการจดทะเบียนจัดตั้งห้างหุ้นส่วนแล้วห้างหุ้นส่วนรวมถึงกองทรัสต์สินต่างๆ ของห้างหุ้นส่วนจะมีสถานะแยกต่างหากออกจากหุ้นส่วนทุกคน

(3) ห้างหุ้นส่วนจำกัดความรับผิดต่างประเทศที่เข้ามาจดทะเบียนในประเทศมาเลเซียนั้นจะต้องมีสำนักงานจดทะเบียนภายในประเทศมาเลเซียเพื่อความสะดวกในการติดต่อ

เมื่อพิจารณากฎหมายว่าด้วยห้างหุ้นส่วนจำกัดความรับผิดซึ่งจำกัดความรับผิดของหุ้นส่วนทุกคนฉบับนี้แล้ว สามารถวิเคราะห์ได้ว่ากฎหมายฉบับนี้ก่อให้เกิดผลดีแก่ผู้ประกอบการ SMEs หลายประการ กล่าวคือ เนื่องจากห้างหุ้นส่วนจำกัดความรับผิดซึ่งจำกัดความรับผิดของหุ้นส่วนทุกคนนั้น มีระบบจัดการที่มีความซับซ้อนค่อนข้างน้อย และมีความยืดหยุ่นในการบริหาร

จัดการสูง (หุ้นส่วนสามารถกำหนดรูปแบบการบริหารจัดการ ทิศทางการดำเนินกิจการได้ตามสัญญา หุ้นส่วนซึ่งหุ้นส่วนแต่ละรายมีเสรีภาพที่จะตกลงให้เป็นอย่างไรก็ได้) อีกทั้งเดิมประเทศมาเลเซีย อนุญาตให้จัดตั้งองค์กรธุรกิจประเภทห้างหุ้นส่วนแบบไม่จำกัดความรับผิดเท่านั้นซึ่งทำให้ผู้ประกอบการมีความเสี่ยงที่จะต้องรับผิดชอบต่อมหาศาลเกินกว่าส่วนที่ตนได้ลงทุนไว้ ซึ่งทำให้ผู้ประกอบการอาจจำเป็นต้องตั้งบริษัทซึ่งมีกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ซับซ้อนมาก จึงทำให้ผู้ประกอบการ SMEs จำเป็นต้องมองข้ามรูปแบบองค์กรธุรกิจประเภทห้างหุ้นส่วนซึ่งแท้จริงแล้ว ห้างหุ้นส่วนอาจมีความเหมาะสมกับผู้ประกอบการ SMEs มากกว่าบริษัทก็เป็นได้ ดังนั้น เมื่อปัจจุบัน ประเทศมาเลเซียได้อนุญาตให้มีการจัดตั้งองค์กรธุรกิจประเภทห้างหุ้นส่วนจำกัดความรับผิดซึ่งจำกัด ความรับผิดของหุ้นส่วนทุกคนจึงเป็นช่องทางที่ดีสำหรับผู้ประกอบการไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการชาว มาเลเซียหรือชาวต่างชาติที่จะลงทุนในประเทศมาเลเซียในรูปแบบห้างหุ้นส่วนจำกัดความรับผิดซึ่ง จำกัดความรับผิดของหุ้นส่วนทุกคนที่ได้จำกัดความรับผิดของหุ้นส่วนไว้เท่าส่วนที่ลงทุนไว้และมีระบบ การจัดการบริหารที่ยืดหยุ่นไม่ยุ่งยากเท่าบริษัท ซึ่งอาจเป็นปัจจัยกระตุ้นให้ผู้ประกอบการ SMEs จัดตั้งธุรกิจในประเทศมาเลเซียเพิ่มมากขึ้นอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม กฎหมายดังกล่าวได้กำหนดเงื่อนไขบางประการที่อาจเป็นอุปสรรคต่อ ผู้ประกอบการ SMEs ต่างประเทศ กล่าวคือ กฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดให้ห้างหุ้นส่วนจำกัดความรับผิดจะต้องจัดให้มีพนักงานฝ่ายปฏิบัติงานซึ่งต้องเป็นคนชาติมาเลเซียหรืออาศัยอย่างถาวรอยู่ใน ประเทศมาเลเซียและจะต้องอาศัยอยู่ในประเทศมาเลเซียเป็นประจำเท่านั้น ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคในการ เข้าประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการ SMEs ชาวต่างชาติได้

กฎหมายว่าด้วยการจดทะเบียนธุรกิจ (Registration of Businesses Act 1956 (Act 197))

กฎหมายว่าด้วยการจดทะเบียนธุรกิจเป็นกฎหมายหลักที่ออกมาเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ ในการยื่นจดทะเบียนธุรกิจขององค์กรธุรกิจ และหลักเกณฑ์ในการต่ออายุ และการเลิกกิจการของ ธุรกิจที่จะทะเบียน

โดยกฎหมายฉบับดังกล่าวจะใช้บังคับครอบคลุมถึงการประกอบธุรกิจรูปแบบต่าง ๆ เช่น กิจการเจ้าของคนเดียว ห้างหุ้นส่วนไม่จำกัดความรับผิด โดยไม่รวมถึงห้างหุ้นส่วนประเภทจำกัด ความรับผิดซึ่งจำกัดความรับผิดของหุ้นส่วนทุกคน ที่ตกอยู่ภายใต้กฎหมายว่าด้วยห้างหุ้นส่วนจำกัด และองค์กรธุรกิจประเภทบริษัทซึ่งตกอยู่ภายใต้กฎหมายว่าด้วยบริษัท รวมถึงองค์กรธุรกิจที่รัฐบาล หรือองค์กรมหาชนเป็นเจ้าของซึ่งจัดตั้งโดยกฎหมาย หรือสมาคมต่าง ๆ หรือองค์กรธุรกิจที่ประกอบ

ธุรกิจทางด้านวิชาชีพที่ได้รับการจดทะเบียนจากหน่วยงานที่กำกับดูแลเรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้ กฎหมายฉบับนี้ใช้บังคับเฉพาะในประเทศมาเลเซียตะวันตก (Peninsular Malaysia)⁷⁷ และดินแดนสหพันธรัฐลาบวน (Federal Territory of Labuan) เท่านั้น

กฎหมายดังกล่าวมี SSM เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในการกำกับดูแลการจดทะเบียนธุรกิจให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยที่ขั้นตอนการจดทะเบียนธุรกิจจะมีดังต่อไปนี้

การจดทะเบียนธุรกิจประเภทเจ้าของกิจการรายเดี่ยว⁷⁸

(1) เจ้าของกิจการที่จะจดทะเบียนธุรกิจได้นั้นจะต้องเป็นคนชาติมาเลเซีย หรือเป็นคนที่มีที่อยู่อาศัยถาวรอยู่ในประเทศมาเลเซีย และจะต้องมีอายุตั้งแต่ 18 ขึ้นไป

(2) เมื่อเจ้าของกิจการมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่ระบุในข้อ 1. แล้ว เจ้าของกิจการจะต้องเลือกชื่อของกิจการตนเองโดยสามารถเลือกใช้ชื่อได้ 2 รูปแบบ คือ ชื่อตนเองตามบัตรประจำตัวประชาชน หรือชื่อทางการค้า หากผู้ประกอบการเลือกที่จะใช้ชื่อตนเองเป็นชื่อของกิจการก็ไม่ต้องดำเนินการขออนุมัติชื่อกับทางนายทะเบียนก่อน แต่หากเป็นชื่อทางการค้าอื่นที่ตั้งขึ้นมาใหม่ผู้ประกอบการจะต้องดำเนินการขออนุมัติจากนายทะเบียนก่อน

(3) หากเจ้าของกิจการเลือกจะใช้ชื่อทางการค้าเป็นชื่อของกิจการ เจ้าของกิจการจะต้องยื่นคำขอต่อนายทะเบียนเพื่อขออนุมัติชื่อ (แบบ PNA.42) ซึ่งจะมีหลักเกณฑ์ต้องห้ามหลายประการ⁷⁹ เช่น ห้ามใช้ชื่อที่มีความเกี่ยวข้องกับราชวงศ์ รัฐ ดินแดนสหพันธรัฐ หรือต้องมีอักษรไม่เกิน 50 ตัวอักษรและไม่มีสัญลักษณ์ใดๆ เป็นต้น

(4) เมื่อชื่อทางการค้าได้รับอนุมัติจากนายทะเบียนเรียบร้อยแล้ว (หรือใช้ชื่อของเจ้าของกิจการ) เจ้าของกิจการจะต้องดำเนินการจัดเตรียมคำขอเพื่อจดทะเบียนธุรกิจด้วย แบบ A (แบบคำขอจดทะเบียนธุรกิจใหม่) และจะต้องดำเนินการยื่นคำขอดังกล่าวภายใน 30 วันนับแต่วันที่เริ่มประกอบธุรกิจ ทั้งนี้ เจ้าของกิจการสามารถยื่นคำขอดังกล่าวที่สำนักงาน SSM หรือยื่นผ่านระบบ e-Lodgement ได้ ซึ่งหากเป็นการยื่นคำขอผ่านระบบ e-Lodgement เจ้าของกิจการจะต้องเสียค่าใช้จ่าย 5 ริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 50 บาท) ต่อปี นอกจากนี้เจ้าของกิจการจะต้องเสีย

⁷⁷ มาเลเซียตะวันตก หรือ Peninsular Malaysia ได้แก่ รัฐ Johore, Kedah, Kelantan, Malacca, Negeri Sembilan, Pahang, Penang, Perak, Perlis, Selangor, Terengganu และรวมถึงสหพันธรัฐ Kuala Lumpur

⁷⁸ Suruhanjaya Syarikat Malaysia, (ไม่ปรากฏวันที่), *GUIDELINES FOR REGISTRATION OF NEW BUSINESS*, สืบค้นเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.ssm.com.my/sites/default/files/compendium/ssm%20compendium.pdf>

⁷⁹ Suruhanjaya Syarikat Malaysia, (ไม่ปรากฏวันที่), *GUIDELINES FOR BUSINESS NAME APPLICATION*, สืบค้นเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.ssm.com.my/sites/default/files/compendium/ssm%20compendium.pdf>

ค่าใช้จ่ายในการจดทะเบียนธุรกิจดังนี้ (ในวันที่ทำการศึกษา 10 ธันวาคม 2555 พบว่าทาง SSM ได้จัดรายการส่งเสริมการจดทะเบียนสำหรับการจดทะเบียนใหม่ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน ระบบ e-lodgement พ.ศ. 2555 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2555)

(4.1) ไม่ว่าเจ้าของกิจการจะใช้ชื่อทางการค้าหรือชื่อตนเองเป็นชื่อกิจการ จะต้องเสียค่าธรรมเนียม จำนวน 50 ริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 500 บาท) ต่อ 5 ปี

(4.2) สำหรับจดทะเบียนสาขาธุรกิจ จะต้องเสียค่าธรรมเนียมจำนวน 5 ริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 50 บาท) ต่อปี

(1) อย่างไรก็ตาม ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนธุรกิจในอัตราปกติมีดังนี้

(2) สำหรับเจ้าของกิจการที่ใช้ชื่อทางการค้าเป็นชื่อกิจการจะต้องเสียค่าธรรมเนียม จำนวน 60 ริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 600 บาท) ต่อปี

(3) สำหรับเจ้าของกิจการที่ใช้ชื่อตนเองเป็นชื่อกิจการจะต้องเสียค่าธรรมเนียมจำนวน 30 ริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 300 บาท) ต่อปี

(5) เมื่อเจ้าของกิจการดำเนินการทั้งหมดเสร็จสิ้น นายทะเบียนจะออกไปสำคัญการจดทะเบียนธุรกิจให้แก่เจ้าของกิจการภายใน 1 ชั่วโมงนับตั้งแต่ชำระค่าธรรมเนียมทั้งหมด โดยการจดทะเบียนธุรกิจแต่ละครั้งจะมีระยะเวลาไม่เกินครั้งละ 5 ปี เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาดังกล่าวแล้วเจ้าของกิจการจะต้องมายื่นคำขอต่ออายุธุรกิจอีกครั้งหนึ่ง

การจดทะเบียนธุรกิจประเภทห้างหุ้นส่วน (ประเภทไม่จำกัดความรับผิด)

(1) หุ้นส่วนที่จะจดทะเบียนธุรกิจได้นั้นจะต้องมีหุ้นส่วนทุกคนเป็นคนชาติมาเลเซีย หรือเป็นคนที่ที่มีที่อยู่อาศัยถาวรอยู่ในสหพันธรัฐมาเลเซีย และจะต้องมีอายุตั้งแต่ 18 ขึ้นไป

(2) เมื่อหุ้นส่วนมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่ระบุในข้อ 1. แล้ว หุ้นส่วนจะต้องยื่นคำขอต่อ นายทะเบียนเพื่อขออนุมัติชื่อทางการค้า (แบบ PNA.42) โดยไม่สามารถเลือกใช้ชื่อของตนเองตาม บัตรประจำตัวประชาชนได้เหมือนกับกิจการเจ้าของรายเดียว

(3) เมื่อรับอนุมัติชื่อทางการค้าจากนายทะเบียนเรียบร้อยแล้ว หุ้นส่วนผู้ยื่นคำขอจะต้องดำเนินการจัดเตรียมคำขอเพื่อจดทะเบียนธุรกิจด้วย แบบ A (แบบคำขอจดทะเบียนธุรกิจใหม่) โดยหุ้นส่วนทุกคนจะต้องลงนามในแบบคำขอดังกล่าว และจะต้องดำเนินการยื่นคำขอดังกล่าวภายใน 30 วัน นับแต่วันที่เริ่มประกอบธุรกิจ ทั้งนี้ หุ้นส่วนผู้ยื่นคำขอสามารถยื่นคำขอดังกล่าวที่สำนักงาน SSM

หรือยื่นผ่านระบบ e-Lodgement ได้ซึ่งหากเป็นการยื่นคำขอผ่านระบบ e-Lodgement หุ้นส่วนจะต้องเสียค่าใช้จ่าย 5 ริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 50 บาท) ต่อปี นอกจากนี้หุ้นส่วนจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจดทะเบียนธุรกิจให้อัตราเดียวกันกับการจดทะเบียนธุรกิจประเภทเจ้าของกิจการรายเดี่ยว

(4) เมื่อดำเนินการทั้งหมดเสร็จสิ้น นายทะเบียนจะออกไปสำคัญจดทะเบียนธุรกิจให้แก่ห้างหุ้นส่วนภายใน 1 ชั่วโมงนับตั้งแต่ชำระค่าธรรมเนียมทั้งหมด โดยการจดทะเบียนธุรกิจแต่ละครั้งจะมีระยะเวลาไม่เกินครั้งละ 5 ปี เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาดังกล่าวแล้วหุ้นส่วนจะต้องมายื่นคำขอต่ออายุธุรกิจอีกครั้งหนึ่ง

นอกจากนี้พบว่า SSM ได้ร่วมกับกระทรวงการค้าภายใน สหกรณ์ และคุ้มครองผู้บริโภค ออกนโยบายเพื่อส่งเสริมการจดทะเบียนธุรกิจโดยมีนโยบายการจดทะเบียนธุรกิจภายใน 1 ชั่วโมง โดยสามารถยื่นเอกสารต่างๆ ผ่านระบบ e-lodgement ได้อีกด้วย จึงเป็นมาตรการที่ดีที่สนับสนุนให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนธุรกิจประเภทได้สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น

เมื่อวิเคราะห์กฎหมายว่าด้วยการจดทะเบียนธุรกิจฉบับนี้แล้ว จะเห็นได้ว่ากฎหมายฉบับดังกล่าวส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการ SMEs ต่างประเทศโดยตรงเนื่องจากกฎหมายฉบับดังกล่าวได้กำหนดคุณสมบัติผู้ประกอบการธุรกิจที่จะขอจดทะเบียนธุรกิจกับนายทะเบียนจะต้องเป็นชาวมาเลเซีย หรือผู้ที่มิที่อยู่อาศัยถาวรในสหพันธรัฐมาเลเซียเท่านั้น ซึ่งส่วนใหญ่แล้วผู้ประกอบการ SMEs นั้นอาจเลือกรูปแบบการประกอบธุรกิจแบบเจ้าของกิจการรายเดี่ยว และห้างหุ้นส่วน จึงนับเป็นอุปสรรคใหญ่ที่อาจส่งผลให้ผู้ประกอบการ SMEs ต่างชาติไม่สามารถเข้าลงทุนในสหพันธรัฐมาเลเซียได้อย่างเต็มรูปแบบ นอกจากนี้การจดทะเบียนธุรกิจในประเทศมาเลเซียยังมีกรอบระยะเวลาเพียง 5 ปีเท่านั้นซึ่งเป็นระยะเวลาที่สั้นสำหรับการประกอบธุรกิจ โดยการต่ออายุการจดทะเบียนนั้นก็ยังเป็นดุลพินิจของนายทะเบียนในการพิจารณาต่ออายุหรือไม่ จึงเป็นความเสี่ยงในการประกอบธุรกิจอย่างยิ่ง อย่างไรก็ตามมีข้อสังเกตว่าธุรกิจที่จะต้องจดทะเบียนในประเทศมาเลเซียนั้นถูกควบคุมอยู่แต่เฉพาะบางพื้นที่ในประเทศมาเลเซียเท่านั้น ดังนั้นในส่วนอื่นที่มิได้มีการควบคุมให้จดทะเบียนจึงอาจเป็นไปได้ว่าผู้ประกอบการไม่ว่าชาวมาเลเซียหรือชาวต่างประเทศสามารถประกอบกิจการได้เลยโดยไม่ต้องขออนุญาต

นอกจากนี้ ยังมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งองค์กรธุรกิจ ในเขตพิเศษ คือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งองค์กรธุรกิจในดินแดนสหพันธรัฐลาบวน (Federal Territory of Labuan) ซึ่งเป็นเขตการปกครองพิเศษที่ออกกฎหมายมาควบคุมการจัดตั้งองค์กรธุรกิจในดินแดนสหพันธรัฐดังกล่าวโดยเฉพาะ เช่น

- (1) กฎหมายว่าด้วยบริษัทแห่งดินแดนสหพันธรัฐลาบวน (Labuan Companies Act 1990 (Act441))
- (2) กฎหมายว่าด้วยห้างหุ้นส่วนจำกัดและห้างหุ้นส่วนจำกัดความรับผิดแห่งดินแดนสหพันธรัฐลาบวน (Labuan Limited Partnerships and Limited Liability Partnerships Act 2010 (Act 707))⁸⁰

โดยจะมี Labuan Financial Services Authority (LFSA) เป็นหน่วยงานผู้ควบคุมดูแลการจัดตั้งองค์กรธุรกิจที่ดินแดนสหพันธรัฐลาบวนโดยเฉพาะ

3.2.2 กฎหมายการเงิน

ระบบการเงิน (Financial System) ที่ขับเคลื่อนอยู่ในประเทศมาเลเซีย มีทั้งหมด 2 ระบบหลัก คือ ระบบการเงินทั่วไป (Conventional Financial System) และระบบการเงินอิสลาม (Islamic Financial System)⁸¹ โดยมีองค์กรที่เกี่ยวข้องกับระบบการเงินของประเทศมาเลเซียดังต่อไปนี้

(1) ธนาคารกลาง (Bank Negara Malaysia)

ธนาคารกลางเป็นธนาคารแห่งชาติของประเทศมาเลเซีย ซึ่งมีภารกิจในการส่งเสริมโครงสร้างทางการเงินของประเทศมาเลเซียให้มีเสถียรภาพ เพื่อให้เศรษฐกิจของประเทศมาเลเซียเติบโตอย่างมั่นคงและยั่งยืน นอกจากนี้ธนาคารกลางยังมีอำนาจในการออกกฎเกณฑ์ นโยบายการเงิน และกำกับดูแลสถาบันการเงินต่างๆ ของประเทศมาเลเซียให้ดำเนินกิจการให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ อีกทั้งยังมีหน้าที่เป็นที่ปรึกษาทางการเงิน การธนาคาร ให้แก่รัฐบาลมาเลเซียด้วย

(2) สถาบันการเงิน (Financial Institutions)

สถาบันการเงินของประเทศมาเลเซียมีหลากหลายรูปแบบ แต่ทั้งหมดนี้จะตกอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารกลาง โดยแบ่งออกเป็น

⁸⁰ Labuan Financial Services Authority, (ไม่ปรากฏวันที่), *Laws and Regulations*, สืบค้นเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.lfsa.gov.my/legislation>

⁸¹ Malaysian Investment Development Authority, (ไม่ปรากฏปีพิมพ์), *Invest in Malaysia Banking Financial and Exchange Administration*, สืบค้นเมื่อวันที่ 22 กันยายน 2555, จาก <http://www.mida.gov.my/env3/index.php?page=banking-system>

(2.1) สถาบันการเงินที่เป็นธนาคาร (Banking System) เช่น ธนาคารพาณิชย์ (Commercial Bank) ธนาคารเพื่อการลงทุน (Investment Bank) ธนาคารอิสลาม (Islamic Bank) เป็นต้น

(2.2) สถาบันการเงินที่มีไม่ใช่ธนาคาร (Non-Bank Financial Institutions) เช่น สถาบันการเงินเพื่อการพัฒนา (Development Financial Institution) บริษัทประกันภัย ผู้ประกอบการตะกลาฟูล (Takaful Operator (กิจการประกันภัยของศาสนาอิสลาม)) เป็นต้น

(3) สภาที่ปรึกษาชารีอะห์แห่งธนาคารกลาง (Shariah Advisory Council of Bank Negara Malaysia (SAC))

ก่อตั้งเมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2540 (ค.ศ. 1997) เพื่อเป็นที่ปรึกษาด้านการเงินอิสลามให้แก่ธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งมีชารีอะห์ (Shariah) เป็นหลักกฎหมายที่ควบคุมด้านการเงินอิสลาม โดยหน่วยงานดังกล่าวถือเป็นหน่วยงานสูงสุดทางด้านการเงินอิสลามในประเทศมาเลเซีย ซึ่งมีอำนาจในการตรวจสอบความถูกต้องของธุรกิจการเงินอิสลามไม่ว่าจะเป็น ธุรกิจธนาคาร ธุรกิจการเงิน ธุรกิจตะกลาฟูล ธุรกิจการเงินเพื่อการพัฒนาอิสลาม ให้สอดคล้องกับหลักชารีอะห์ นอกจากนี้ยังมีอำนาจในการวินิจฉัยว่ากฎเกณฑ์ใดที่ขัดต่อหลักกฎหมายอิสลาม และยกเลิกกฎหมายที่ขัดแย้ง โดยศาลหรืออนุญาโตตุลาการก็ต้องยึดถือหลักเกณฑ์ตามคำวินิจฉัยของ SAC เพื่อใช้พิจารณาตัดสินข้อพิพาทด้วย

(4) ตลาดการเงิน (Financial Market)

ประกอบไปด้วยตลาดเงิน (Money Markets) และตลาดแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (Foreign Exchange Markets) อันเป็นตลาดที่เกี่ยวข้องกับการเงินธนาคารโดยตรงในการระดมเงินเข้าสู่ระบบการธนาคาร (Banking system) แล้วกระจายสู่สาธารณะตามนโยบายการเงินที่ธนาคารต่างๆ กำหนดไว้ ซึ่งตลาดดังกล่าวจะตกอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของธนาคารกลาง (Central Bank) สำหรับอีกส่วนหนึ่ง คือ ตลาดทุน (Capital and Markets) สำหรับซื้อขายหลักทรัพย์ต่างๆ เช่น หุ้น ตราสารหนี้ เป็นต้น และตลาดอนุพันธ์ (Derivatives Markets) ซึ่งจะเป็นตลาดสำหรับการระดมเงินทุนในระยะกลางถึงระยะยาวโดยการระดมเงินทุนจากประชาชนทั่วไปซึ่งถูกควบคุมโดยคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ (Securities Commission)

(5) คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ (Securities Commission)

เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการออกกฎเกณฑ์ พัฒนา และปรับปรุงระบบที่เกี่ยวข้องกับตลาดทุนของประเทศมาเลเซียและมีการกึ่งในการส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งความเท่าเทียม ความโปร่งใสของตลาดหลักทรัพย์และตลาดสัญญาซื้อขายล่วงหน้า รวมถึงกำกับการแข่งขันภายในตลาดทุนของสหพันธรัฐมาเลเซีย

(6) ตลาดหลักทรัพย์ (Bursa Malaysia Berhad)

เดิมเรียกว่า Kuala Lumpur Stock Exchange และได้แปรรูปเป็นบริษัทมหาชนตามมาตรา 15 ของกฎหมายว่าด้วยตลาดทุนและการให้บริการตลาดทุน (Capital Markets and Services Act 2007 (Act 671)) และตั้งชื่อว่า Bursa Malaysia Berhad ในวันที่ 14 เมษายน พ.ศ. 2547 (ค.ศ. 2004) เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน และตอบสนองแนวโน้มการแลกเปลี่ยนของตลาดโลก⁸² โดย Bursa Malaysia Berhad มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลการซื้อขายแลกเปลี่ยนหลักทรัพย์ต่างๆ ให้เป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นธรรมเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยตลาดทุนและการให้บริการตลาดทุน และปกป้องผลประโยชน์ของนักลงทุนต่างๆ ที่เข้ามาทำการซื้อขายแลกเปลี่ยนหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์นี้ โดยตลาดหลักทรัพย์ดังกล่าวแบ่งออกเป็น 2 ตลาดคือ Main Market (ตลาดหลักทรัพย์หลัก) และ ACE Market (ตลาดหลักทรัพย์ทางเลือก)⁸³ นอกจากนี้ตลาด Bursa Malaysia ยังให้บริการด้านตลาดหลักทรัพย์อิสลาม (Islamic Capital Market) ซึ่งเป็นตลาดซื้อขายหลักทรัพย์อิสลามอีกด้วย

(7) สภาที่ปรึกษาชารีอะห์แห่งคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ (Shariah Advisory Council of Securities Commission (SAC))

เป็นที่ปรึกษาด้านหลักทรัพย์อิสลามให้แก่ธนาคารคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ ซึ่งมีหลักชารีอะห์เป็นหลักกฎหมายการเงินที่นำมาประยุกต์ใช้กับหลักทรัพย์อิสลาม โดยที่ปรึกษาดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่ในการให้คำปรึกษาในเรื่องธุรกิจหลักทรัพย์อิสลาม รวมถึงธุรกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องหรือการตรวจสอบความถูกต้องของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์อิสลามให้สอดคล้องกับหลักชารีอะห์ นอกจากนี้ยังมีอำนาจในการวินิจฉัยว่ากฎเกณฑ์ใดที่ขัดต่อหลักชารีอะห์

⁸² Bursa Malaysia Berhad, (ไม่ปรากฏวันที่), *Corporate History*, สืบค้นเมื่อวันที่ 27 กันยายน 2555, จาก <http://www.bursamalaysia.com/corporate/about-us/corporate-history/>

⁸³ Bursa Malaysia Berhad, (ไม่ปรากฏวันที่), *Going Public : A PRACTICAL GUIDE TO LISTING ON BURSA MALAYSIA*, สืบค้นเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2555, จาก

http://www.mia.org.my/new/downloads/professional/regulatory/sc_bursa/knowledge/2012/Practical_Guide_to_Listing_SMEs.pdf

และยกเลิกกฎหมายที่ขัดแย้ง โดยที่อนุญาโตตุลาการจะต้องยึดถือหลักเกณฑ์ตามคำวินิจฉัยของ SAC เพื่อใช้พิจารณาตัดสินข้อพิพาทด้วย

จากการศึกษาพบว่ามีนโยบายและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการเงินของประเทศมาเลเซีย ดังต่อไปนี้

กฎหมายว่าด้วยธนาคารกลาง (Central Bank of Malaysia Act 2009 (Act 701))

กฎหมายว่าด้วยธนาคารกลางฉบับนี้เป็นกฎหมายที่ออกมาเพื่อดำรงไว้ซึ่งธนาคารแห่งชาติของประเทศมาเลเซียซึ่งก่อตั้งมาแล้วตั้งแต่วันที่ 26 มกราคม 2502 (ค.ศ. 1959) (อาศัยอำนาจแห่ง the Central Bank of Malaysia Act 1958 ในการจัดตั้ง) โดยออกมาใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2552 (ค.ศ. 2009)⁸⁴ โดยปรับปรุงวัตถุประสงค์ และอำนาจหน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศมาเลเซียให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของรูปแบบระบบการเงินของประเทศมาเลเซียดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น นอกจากนี้พระราชบัญญัติฉบับนี้ยังกำหนดให้มีสภาที่ปรึกษาชารีอะห์แห่งธนาคารกลาง (Shariah Advisory Council of Bank Negara Malaysia) เพื่อเป็นที่ปรึกษาทางด้านการเงินอิสลามให้แก่ธนาคารกลางอีกด้วย

โดยที่กฎหมายฉบับนี้ได้มอบอำนาจให้ธนาคารกลางเป็นผู้ออกกฎระเบียบมาเพื่อควบคุมสถาบันการเงินต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสถาบันการเงินที่เป็นธนาคารหรือมีใช้ธนาคาร สำหรับการประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการเงินการธนาคาร ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ที่มีผลต่อระดับความยากง่ายในการเข้าถึงเงินทุนจากตลาดเงินของผู้ประกอบการต่างๆ ไม่ว่าจะในหรือนอกสหพันธรัฐมาเลเซีย โดยมีหลักเกณฑ์โดยคร่าวในการเข้าถึงเงินทุนกล่าว เช่น ธนาคารกลางได้กำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ สามารถคิดดอกเบี้ยตามอัตราของตน (Base Lending Rate (BLR)) ได้ตามต้นทุนและกลยุทธ์ของธนาคารพาณิชย์ต่างๆ

นอกจากนี้ ยังพบว่าธนาคารกลางได้ให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบการ SMEs อีกหลายโครงการ ดังนี้⁸⁵

⁸⁴ Bank Negara Malaysia, (ไม่ปรากฏวันที่), *About the Bank*, สืบค้นเมื่อวันที่ 27 กันยายน 2555, จาก http://www.bnm.gov.my/index.php?ch=en_about&pg=en_intro&ac=641&lang=en

⁸⁵ Small Medium Enterprise Corporation Malaysia, (ไม่ปรากฏวันที่), *Bank Negara Malaysia Funds and Schemes for SMEs*, สืบค้นเมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2555, จาก [Malaysiahttp://www.smecorp.gov.my/v4/node/106](http://www.smecorp.gov.my/v4/node/106)

โครงการให้ความช่วยเหลือประเภทกองทุนพิเศษ (Special Funds)

(1) กองทุนเพื่อผู้ประกอบการรายใหม่ 2 (New Entrepreneur Fund 2)

เป็นโครงการสนับสนุนด้านการเงินให้แก่ผู้ประกอบการภูมิบุตร (Bumiputera)⁸⁶ ขนาดกลางและขนาดเล็กเพื่อให้ผู้ประกอบการดังกล่าวได้เข้าถึงเงินทุนเพื่อขยายกำลังการผลิต หรือบริหารเงินทุนหมุนเวียนได้โดยเสียค่าใช้จ่ายที่เป็นธรรม กองทุนดังกล่าวมีขนาด 2,000 ล้านริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 20,000 ล้านบาท) ซึ่งตั้งมาแล้วตั้งแต่วันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2544

โดยที่มีเงื่อนไขของโครงการ คือ ให้อำนาจเงินช่วยเหลือไม่เกิน 5 ล้านริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 50 ล้านบาท) และจะต้องคืนเงินภายใน 5 ปี ดอกเบี้ยร้อยละ 4 – 6 ต่อปี โดยไม่จำกัดรูปแบบของสินเชื่อ

สำหรับผู้ประกอบการ SMEs รายใดที่ต้องการจะเข้าถึงเงินทุนดังกล่าว สามารถติดต่อผ่านธนาคารพาณิชย์ทุกราย หรือธนาคารอิสลาม ธนาคารส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก (SME Bank) เป็นต้น

โดยคุณสมบัติผู้ขอ คือ จะต้องมิใช่คนต่างชาติ มีทุนไม่เกิน 10 ล้านริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 100 ล้านบาท) และเป็นผู้ประกอบการภูมิบุตรที่มีสถานะเป็นบริษัท หรือองค์กรที่ตั้งภายใต้กฎหมายว่าด้วยบริษัท สมาคมต่าง ๆ รวมถึงภูมิบุตรที่อาศัยอยู่ในประเทศมาเลเซียที่ได้จดทะเบียนธุรกิจตามกฎหมายว่าด้วยการจดทะเบียนธุรกิจ และไม่ว่าจะประกอบธุรกิจอะไรก็ตาม

(2) กองทุนเพื่ออุตสาหกรรมขนาดเล็กและขนาดกลาง 2 (Fund for Small and Medium Industries 2)

กองทุนดังกล่าวเป็นกองทุนที่ให้การสนับสนุนผู้ประกอบการ SMEs ทั้งที่ประกอบธุรกิจส่งออกหรือนำเข้าสามารถเข้าถึงเงินทุนได้ในราคาที่เป็นธรรม โดยที่กองทุนดังกล่าวมีขนาด 4,500 ล้านบาท (หรือประมาณ 45,000 ล้านบาท) ก่อตั้งเมื่อวันที่ 15 เมษายน พ.ศ. 2543

โดยที่มีเงื่อนไขของโครงการคือ ให้อำนาจเงินช่วยเหลือไม่ต่ำกว่า 50,000 ริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 500,000 บาท) แต่ไม่เกิน 3 ล้านริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 30 ล้านบาท) และจะต้องคืนเงินภายใน 3 ปี ดอกเบี้ยร้อยละ 5 ต่อปี

⁸⁶ ภูมิบุตร (Bumiputera) คือ ชาวมาเลเซียที่มีเชื้อสายมาเลย์ (คนที่นับถือศาสนาอิสลาม พูดภาษามาเลย์ ปฏิบัติตนตามขนบธรรมเนียมประเพณีของสหพันธรัฐมาเลเซีย ซึ่งเกิดในสหพันธรัฐมาเลเซียก่อนวันประกาศเอกราชและรวมถึงลูกหลานของบุคคลดังกล่าว)

สำหรับผู้ประกอบการ SMEs รายใดที่ต้องการจะเข้าถึงเงินทุนดังกล่าว สามารถติดต่อผ่านธนาคารพาณิชย์ทุกราย หรือธนาคารอิสลาม บริษัททางการเงิน (finance company) ทุกราย เป็นต้น

คุณสมบัติผู้ขอ คือ จะต้องมียุเงินไม่เกิน 10 ล้านบาท (หรือประมาณ 100 ล้านบาท) เป็นผู้ประกอบการที่มีชาวมาเลเซียเป็นเจ้าของ (มีส่วนเป็นเจ้าของอย่างน้อยร้อยละ 51) ที่ก่อตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยบริษัท สมาคมต่างๆ รวมถึงชาวมาเลเซียที่อาศัยอยู่ในประเทศมาเลเซียที่ได้จดทะเบียนธุรกิจตามกฎหมายว่าด้วยการจดทะเบียนธุรกิจ ทั้งนี้ ผู้ประกอบการที่ประกอบธุรกิจประเภทการผลิตและการให้บริการเท่านั้นที่ได้รับการสนับสนุนตามโครงการนี้

(3) กองทุนเพื่อธุรกิจประเภทอาหาร (Fund for Food)

เป็นโครงการสนับสนุนด้านการเงินให้แก่ผู้ประกอบการที่ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการผลิตอาหาร เพื่อให้ผู้ประกอบการดังกล่าวสามารถขยายกำลังการผลิต หรือบริหารเงินทุนหมุนเวียนได้โดยเสียค่าใช้จ่ายที่เป็นธรรม กองทุนดังกล่าวมีขนาด 2,300 ล้านบาท (หรือประมาณ 23,000 ล้านบาท) ซึ่งตั้งมาแล้วตั้งแต่วันที่ 4 มกราคม 2536 โดยมีเงื่อนไขโครงการคือ ให้งบเงินความช่วยเหลือไม่ต่ำกว่า 10,000 บาท (หรือประมาณ 100,000 บาท) แต่ไม่เกินร้อยละ 90 ของมูลค่าโครงการ หรือไม่เกิน 5 ล้านบาท (หรือประมาณ 50 ล้านบาท) แล้วแต่จำนวนใดจะต่ำกว่า และจะต้องคืนเงินภายใน 8 ปี ดอกเบี้ยร้อยละ 3.75 ต่อปี โดยไม่จำกัดรูปแบบของสินเชื่อ

สำหรับผู้ประกอบการ SMEs รายใดที่ต้องการจะเข้าถึงเงินทุนดังกล่าว สามารถติดต่อผ่านธนาคารเพื่อการเกษตร (Agro Bank)

คุณสมบัติผู้ขอ คือ จะต้องเป็นผู้ประกอบการที่มีชาวมาเลเซียเป็นเจ้าของ (มีส่วนเป็นเจ้าของอย่างน้อยร้อยละ 51) ที่ก่อตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยบริษัท สมาคมต่างๆ รวมถึงชาวมาเลเซียที่อาศัยอยู่ในประเทศมาเลเซียที่ได้จดทะเบียนธุรกิจตามกฎหมายว่าด้วยการจดทะเบียนธุรกิจโดยจะต้องประกอบธุรกิจภายในสหพันธรัฐมาเลเซียที่เกี่ยวข้องกับการผลิตอาหารปศุสัตว์ เช่น การเลี้ยงสัตว์ การเพาะปลูก การประมง การจัดจำหน่ายอาหารซึ่งเป็นวัตถุดิบที่มาจากภายในประเทศ

(4) กองทุนเพื่อผู้ประกอบการภูมิบุตรสำหรับงานโครงการ (Bumiputera Entrepreneurs Project Fund)

เป็นโครงการที่ให้ความช่วยเหลือทางการเงินให้แก่ผู้ประกอบการภูมิบุตรที่ได้รับสัมปทานในการเข้าทำสัญญาหรืองานโครงการทุกรูปแบบกับรัฐบาล หน่วยงานราชการ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับทางราชการ หรือ บริษัทเอกชนหรือบริษัทมหาชนที่มีชื่อเสียง

(5) กองทุนอิสลามเพื่อผู้ประกอบการภูมิบุตรสำหรับงานโครงการ (Bumiputera Entrepreneurs Project Fund - Islam)

เป็นโครงการที่ให้ความช่วยเหลือทางการเงินอิสลามแก่ผู้ประกอบการภูมิบุตรที่ได้รับสัมปทานในการเข้าทำสัญญาหรืองานโครงการทุกรูปแบบกับรัฐบาลหน่วยงานราชการ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับทางราชการ หรือ บริษัทเอกชนหรือมหาชนที่มีชื่อเสียง

(6) โครงการแก้ไขปัญหาการชำระหนี้ (Small Debt Resolution Mechanism)

เป็นโครงการที่ให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ที่อยู่ในสถานะเป็นลูกหนี้ในหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loan (NPLs)) และ / หรือเป็นลูกหนี้ในการจัดหาสินเชื่ออื่นๆที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Finance (NPFs)) ซึ่งอาจมีหนี้อยู่กับสถาบันการเงินมากกว่า 1 แห่ง โดยรูปแบบความช่วยเหลือดังกล่าวอาจเป็นการจัดหาเงินทุน การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ การเลื่อนกำหนดชำระหนี้ และการจัดหาเงินทุนใหม่เพื่อให้ดำเนินธุรกิจต่อไปได้ (New Financing Assistance) เป็นต้น

สำหรับการจัดหาเงินทุนใหม่เพื่อให้ดำเนินธุรกิจต่อไปได้นั้น ธนาคารกลางได้จัดสรรเงินช่วยเหลือจำนวนทั้งสิ้น 800 ล้านบาท (หรือประมาณ 8,000 ล้านบาท) ซึ่งตั้งมาแล้วตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2546 โดยมีเงื่อนไขโครงการคือ วงเงินความช่วยเหลือ 1.5 ล้านบาท (หรือประมาณ 15 ล้านบาท) และจะต้องคืนเงินภายใน 5 ปี ดอกเบี้ยร้อยละ 5 ต่อปี

สำหรับผู้ประกอบการ SMEs รายใดที่ต้องการจะเข้าถึงเงินทุนดังกล่าว สามารถติดต่อผ่านธนาคารพาณิชย์ทุกราย หรือธนาคารอิสลาม ธนาคารส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME Bank) เป็นต้น

คุณสมบัติผู้ขอ คือ จะต้องเป็นผู้ประกอบการที่มีชาวมาเลเซียเป็นเจ้าของ (มีส่วนเป็นเจ้าของอย่างน้อยร้อยละ 51 ที่ก่อตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยบริษัท สมาคมต่างๆ หรือองค์กรที่จดทะเบียนธุรกิจตามกฎหมายว่าด้วยการจดทะเบียนธุรกิจและมีจำนวนลูกจ้างเต็มเวลาไม่เกิน 150 คน และมียอดการขายประจำปีไม่เกิน 25 ล้านบาท (หรือประมาณ 250 ล้านบาท) โดยจะต้องมีหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ที่เกิดจากการกู้ยืมเงินเกิน 3 ล้านบาท (หรือประมาณ 30 ล้านบาท) และยังคงดำเนินธุรกิจอยู่

โครงการให้ความช่วยเหลือประเภทการค้ำประกัน (Guarantee Scheme)

(1) โครงการเข้าถึงหลักประกันโดยตรงสำหรับผู้เริ่มประกอบธุรกิจ (Direct Access Guarantee Scheme - startup)

เป็นโครงการที่ให้ความช่วยเหลือทางด้านหลักประกันที่ธนาคารต่างๆ เช่น Maybank Bhd., RHB Bank Bhd., CIMB Bank, OCBC Bank (Malaysia) Bhd. เป็นต้น จะออกหนังสือค้ำประกันให้เพื่อค้ำประกันการกู้ยืมเงินหรือการเบิกเงินเกินบัญชีของผู้ประกอบการ SMEs ที่เพิ่งเริ่มต้นกิจการของตนเอง โดยที่โครงการดังกล่าวมีเงื่อนไข คือ โครงการนี้จะให้ความช่วยเหลือในการค้ำประกันสำหรับหนี้เงินกู้หรือเบิกเงินเกินบัญชีตั้งแต่ 50,000 ริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 500,000 บาท) แต่ไม่เกิน 2 ล้านริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 20 ล้านบาท) โดยวงเงินค้ำประกันสูงสุดเต็มจำนวนเงินกู้ โดยให้การค้ำประกันมีผลบังคับตั้งแต่วันที่ทำสัญญากู้ยืมหรือเบิกเงินเกินบัญชีที่มีเงื่อนไขการคืนเงินภายใน 5 ปี

ทั้งนี้ ผู้ประกอบการที่จะขอความช่วยเหลือตามโครงการดังกล่าวได้จะต้องมีคุณสมบัติ คือ เป็นผู้ประกอบการ SMEs ซึ่งอยู่ภายใต้คำนิยามของ SMEs ที่กำหนดโดยสภาพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งชาติ (National SME Development Council)⁸⁷ และองค์กรธุรกิจที่สามารถขอความช่วยเหลือได้คือ บริษัทเอกชน ห้างหุ้นส่วนที่มีชาวมาเลเซียเป็นเจ้าของและมีอำนาจควบคุม หรือกิจการเจ้าของรายเดียวที่ชาวมาเลเซียเป็นเจ้าของ ซึ่งได้ประกอบธุรกิจมาแล้วไม่เกิน 1 ปี

สำหรับค่าธรรมเนียมการออกหนังสือค้ำประกันจะคิดตามหลักประกันที่ผู้ประกอบการมีไว้ให้แก่ธนาคารโดยพิจารณาความเสี่ยงของการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการแต่ละราย หากไม่มีหลักประกันอัตราค่าธรรมเนียมออกหนังสือค้ำประกันจะอยู่ที่ร้อยละ 0.75 – 5.75 ต่อปี แต่หากมีหลักประกันอัตราค่าธรรมเนียมออกหนังสือค้ำประกันจะอยู่ที่ร้อยละ 0.50 – 3.60 ต่อปี นอกจากนี้ยังมีค่าธรรมเนียมสำหรับการดำเนินการอีก 300 ริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 3,000 บาท) ต่อการออกหนังสือค้ำประกันหนึ่งครั้ง และค่าธรรมเนียมรายปีอีก 150 ริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 1,500 บาท)

(2) โครงการการเข้าถึงหลักประกันโดยตรง (Direct Access Guarantee Scheme)

เป็นโครงการที่ให้การสนับสนุนทางด้านหลักประกันที่ธนาคารต่างๆ เช่น Maybank Bhd., RHB Bank Bhd., CIMB Bank, OCBC Bank (Malaysia) Bhd. เป็นต้น จะออกหนังสือค้ำประกันให้เพื่อค้ำประกันการปฏิบัติตามสัญญาของผู้ประกอบการ SMEs ที่ได้รับสัมปทานหรือเข้าทำสัญญากับรัฐบาลหรือหน่วยงานราชการต่างๆ รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

⁸⁷ กรณยานุติมาของผู้ประกอบการ SMEs ที่ภาคผนวก 2 - สหพันธ์รัฐมาเลเซีย หัวข้อกฎหมายการเงิน

(3) โครงการการเข้าถึงหลักประกันโดยตรงสำหรับแหล่งเงินอิสลาม (Direct Access Guarantee Scheme - i)

เป็นโครงการที่ให้การสนับสนุนทางด้านการจัดหาหลักประกันที่ผู้ประกอบการได้กู้ยืมเงินจากธนาคารอิสลามต่างๆ โดยองค์กรที่ออกหนังสือค้ำประกันดังกล่าวคือ Credit Guarantee Corporation Malaysia Berhad (CGC)

(4) การจัดหาหลักประกันสำหรับวิสาหกิจขนาดเล็ก (Small Enterprise Guarantee Scheme)

เป็นโครงการที่ให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดเล็กในการร่วมทุน เพื่อให้ได้รับความหลักประกันจาก CGC ในการค้ำประกันหนี้สินเชื่อที่ได้รับจากธนาคารพาณิชย์ โดยโครงการดังกล่าวมีเงื่อนไขดังต่อไปนี้ โครงการนี้จะให้ความช่วยเหลือในการค้ำประกันสำหรับหนี้เงินกู้หรือเบิกเงินเกินบัญชีตั้งแต่ 50,000 ริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 500,000 บาท) โดยวงเงินค้ำประกันจะครอบคลุมตั้งแต่ร้อยละ 80 – 100 ของวงเงินทั้งหมด โดยให้การค้ำประกันมีผลบังคับตั้งแต่วันที่ทำสินเชื่อ โดยจะต้องคืนเงินภายใน 5 ปี

คุณสมบัติในการเข้ารับความช่วยเหลือ คือ ต้องเป็นผู้ประกอบการ SMEs ซึ่งอยู่ภายใต้คำนิยามของ SMEs ที่กำหนดโดยสภาพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งชาติ ไม่ว่าจะจัดตั้งในองค์กรรูปแบบใดที่เป็นชาวมาเลเซีย และจดทะเบียนกับนายทะเบียน (Company Commission of Malaysia) รวมถึงธุรกิจแฟรนไชส์ ซึ่งมีจำนวนลูกจ้าง และยอดขายประจำปีต้องไม่เกินตามคำนิยามของ SMEs ตามที่อ้างแล้ว และไม่มีประวัติในทางลบที่เกี่ยวข้องกับการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินหรือหน่วยงานราชการต่างๆ โดยที่ผู้ประกอบการจะไม่สามารถขอหลักประกันดังกล่าวซ้ำกันในเวลาเดียวกันได้

ทั้งนี้ ค่าธรรมเนียมสำหรับการออกหนังสือค้ำประกันจะอยู่ระหว่างร้อยละ 3 – 3.5 ต่อปีของมูลค่าสัญญากู้ยืมเงินหรือสินเชื่ออื่นๆ

(5) โครงการจัดหาหลักประกันยืดหยุ่น (Flexi Guarantee Scheme)

เป็นโครงการที่ให้การสนับสนุนทางด้านหลักประกันที่ผู้ประกอบการได้กู้ยืมเงินจากกองทุนพิเศษที่ธนาคารกลางได้ออกมาเพื่อช่วยเหลือ (ตามหัวข้อที่ 1.) โดยมีเงื่อนไขดังนี้ ให้วงเงินค้ำประกันระหว่างร้อยละ 30 – 80 ของมูลค่าสัญญา ซึ่งสามารถติดต่อเพื่อขอหลักประกันประเภทนี้ได้กับธนาคารพาณิชย์ทุกราย โดยกำหนดระยะเวลาการชำระคืนนั้นขึ้นอยู่กับแต่ละกองทุน

ทั้งนี้ ค่าธรรมเนียมสำหรับการออกหนังสือค้ำประกัน (ออกโดย CGC) จะขึ้นอยู่กับหลักประกันที่ผู้ประกอบการนำมาวางกับ CGC หากไม่มีหลักประกัน อัตราค่าธรรมเนียมการออกหนังสือค้ำประกัน คือ ร้อยละ 0.8 – 2.15 ต่อปี แต่หากมีหลักประกัน อัตราค่าธรรมเนียมการออกหนังสือค้ำประกัน คือ ร้อยละ 0.5 – 1.85 ต่อปี

(6) โครงการสำหรับธุรกิจแฟรนไชส์ (Franchise Financing Scheme)

เป็นโครงการที่ให้การสนับสนุนทางด้านหลักประกันที่ผู้ประกอบการแฟรนไชส์ สำหรับการกู้ยืมเงิน การเบิกเงินเกินบัญชี การเงินเพื่อการค้า

(7) โครงการเพิ่มพูนความน่าเชื่อถือ (Credit Enhancer Scheme)

เป็นโครงการที่ให้การสนับสนุนทางด้านหลักประกันให้แก่ผู้ประกอบการซึ่งขาดแคลนหลักประกันเพื่อขอสินเชื่อเพื่อดำเนินโครงการต่างๆ เช่น การกู้ยืมระยะสั้น กู้ยืมระยะยาว การเบิกเงินเกินบัญชี การลีสซิ่ง การเช่าซื้อ เป็นต้น โดยมีเงื่อนไขดังนี้ ให้วงเงินค้ำประกันระหว่างร้อยละ 30 – 90 ของมูลค่าสัญญาโดยขึ้นอยู่กับระดับของหลักประกันที่ผู้ประกอบการมี ซึ่งหากไม่มีหลักประกันเลย โครงการจะอนุมัติหลักประกันได้เพียงร้อยละ 80 หรือไม่เกิน 3 ล้านริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 30 ล้านบาท) แต่หากมีหลักประกันโครงการจะสามารถอนุมัติหลักประกันได้ถึงร้อยละ 90 ของมูลค่าตามสัญญาโดยจะไม่เกิน 10 ล้านริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 100 ล้านบาท) ซึ่งสามารถติดต่อเพื่อขอหลักประกันประเภทนี้ได้กับธนาคารพาณิชย์ทุกรายที่เข้าร่วมโครงการ

โดยที่คุณสมบัติของผู้ประกอบการที่จะขอความช่วยเหลือจากโครงการดังกล่าว คือ ต้องเป็นผู้ประกอบการ SMEs ซึ่งอยู่ภายใต้คำนิยามของ SMEs ที่กำหนดโดยสภาพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งชาติ ไม่ว่าจะจัดตั้งในองค์กรรูปแบบใดที่มีสัญชาติมาเลเซีย และได้จดทะเบียนกับนายทะเบียน (Company Commission of Malaysia) รวมถึงธุรกิจแฟรนไชส์ ที่ไม่มีประวัติในทางลบเกี่ยวข้องกับการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน หรือ CGC

ทั้งนี้ ค่าธรรมเนียมสำหรับการออกหนังสือค้ำประกัน (ออกโดย CGC) จะขึ้นกับหลักประกันที่ผู้ประกอบการนำมาวางกับ CGC โดยอัตราค่าธรรมเนียมการออกหนังสือค้ำประกันสำหรับผู้ประกอบการที่มีหลักประกัน คือ ร้อยละ 2.1 – 3.2 ต่อปี หากไม่มีหลักประกัน อัตราค่าธรรมเนียมการออกหนังสือค้ำประกัน คือ ร้อยละ 2.4 – 4.0 ต่อปี

(8) โครงการเพิ่มพูนความน่าเชื่อถืออิสลาม (Credit Enhancer - i Scheme)

เป็นโครงการที่ให้การสนับสนุนทางด้านหลักประกันให้แก่ผู้ประกอบการซึ่งขาดแคลนหลักประกันเพื่อขอสินเชื่อเพื่อดำเนินโครงการต่างๆ ธนาคารภายใต้หลักการเงินอิสลาม

(9) โครงการออกหนังสือค้ำประกันธนาคารโดยตรง (Direct Bank Guarantee Scheme)

เป็นโครงการที่ให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ที่ได้รับสัมปทานหรือทำสัญญาโครงการต่างๆ กับรัฐบาลหรือหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง หรือบริษัทที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาล (Government-linked Corporation (GLCs)) โดยการออกหนังสือค้ำประกันของธนาคารที่ได้รับเลือกจาก CGC

เมื่อพิจารณาถึงกฎหมายว่าด้วยธนาคารกลางรวมถึงนโยบายที่ออกโดยธนาคารกลางแล้ว จะเห็นได้ว่าธนาคารกลางได้ออกนโยบาย หรือโครงการต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นนโยบายด้านการเงินตามหลักการเงินทั่วไปและหลักการเงินอิสลามเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการ SMEs โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ประกอบการสัญชาติมาเลเซียและผู้ประกอบการภูมิบุตรซึ่งจะได้รับการส่งเสริมทั้งทางด้านการจัดหางาน เช่น การกู้ยืมเงิน เบิกเงินเกินบัญชี เป็นต้น รวมถึงการส่งเสริมด้านหลักประกันสำหรับผู้ประกอบการ SMEs ที่ขาดแคลนหลักประกันเพื่อเข้าถึงเงินทุนจากสถาบันการเงินต่างๆ เพื่อให้ผู้ประกอบการ SMEs สามารถขยายกำลังการผลิต เพื่อบริหารเงินทุนหมุนเวียน หรือเพื่อจุดประสงค์เฉพาะ เช่น เพื่อการส่งเสริมธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการผลิตอาหาร หรือเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการที่ได้รับจัดสัมปทานเพื่อดำเนินโครงการจากทางรัฐบาลหรือหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ในทางกลับกัน จะเห็นได้ว่าการออกนโยบายต่างๆ ที่ส่วนใหญ่ส่งเสริมเฉพาะผู้ประกอบการสัญชาติมาเลเซียและผู้ประกอบการภูมิบุตรนั้นเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งต่อผู้ประกอบการ SMEs ต่างประเทศไม่ว่าจะเป็นระดับความยากง่ายในการเข้าถึงเงินทุนไม่ว่าการเข้าถึงโดยตรง หรือเข้าถึงโดยใช้หลักประกัน อันจะส่งผลให้ความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการในแง่การเงินของ SMEs ต่างประเทศด้อยกว่า SMEs สัญชาติมาเลเซีย ทั้งในแง่การเข้ามาลงทุนในประเทศมาเลเซียรวมถึงการแข่งขันกันภายในประเทศของตนเองหรือประเทศอื่นๆ ด้วย

กฎหมายว่าด้วยธนาคารและสถาบันการเงิน (Banking and Financial Institutions Act 1989 (Act 372))

กฎหมายว่าด้วยธนาคารและสถาบันการเงินฉบับนี้เป็นกฎหมายหลักที่ออกมาเพื่อควบคุมธุรกิจธนาคาร บริษัทการเงิน ธนาคารเพื่อการลงทุน และสถาบันการเงินอื่นๆ โดยกำหนด

หลักเกณฑ์ในการขออนุญาตประกอบธุรกิจสถาบันการเงินและธนาคารข้างต้น หลักเกณฑ์ในการดำเนินงานต่างๆ ของสถาบันการเงิน เป็นต้น

โดยกฎหมายฉบับนี้มีธนาคารกลางเป็นผู้มีอำนาจควบคุม กำกับดูแลการประกอบธุรกิจของธนาคารและสถาบันการเงินต่างๆ รวมถึงออกกฎระเบียบมาให้ธนาคารและสถาบันการเงินปฏิบัติตาม ซึ่งธนาคารกลางได้ออกนโยบายมาเพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการ SMEs มากมายดังที่ได้กล่าวไว้ในหัวข้อกฎหมายว่าด้วยธนาคารกลางแล้ว

โดยที่ธนาคารและสถาบันการเงินที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารและสถาบันการเงินฉบับนี้ ได้มีนโยบายหรือโครงการที่ส่งเสริมทางการเงินให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs มีอยู่หลายธนาคาร เช่น

(1) OCPB Bank (Malaysia) Bhd.⁸⁸

(2) Hong Leong Bank Bhd.⁸⁹

(3) May Bank Bhd.⁹⁰

(4) AmBank Bhd.⁹¹

(5) Affin Bank Bhd.⁹²

(6) Alliance Bank Malaysia Bhd.⁹³

⁸⁸ OCPB Bank (Malaysia) Bhd., (ไม่ปรากฏปีพิมพ์), *Fund For Small Medium Industry II*, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.ocbc.com.my/business-banking/loans/lightbox/government-assistance-schemes-lightbox.html>

⁸⁹ Hong Leong Bank Bhd., (ไม่ปรากฏปีพิมพ์), *SME Client Charter*, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.hlb.com.my/bb/sme/sme.jsp?flag=sme>

⁹⁰ Maybank Bhd., (ไม่ปรากฏปีพิมพ์), *SME Assistance Guarantee Scheme (SAGS)*, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2555, จาก http://www.maybank2u.com.my/mbb_info/m2u/public/personalDetail04.do?channelId=LOA-Loans&cntTypeld=0&cntKey=BFIN05.12&programId=LOA11-SolePropProfessionalFinancing&chCatId=/mbb/Personal/LOA-Loans

⁹¹ AmBank Bhd., (ไม่ปรากฏปีพิมพ์), *SME Banking*, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.ambankgroup.com/en/Business/SMEBanking/Pages/default.aspx>

⁹² Affin Bank Bhd., (ไม่ปรากฏปีพิมพ์), *SME Financing*, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.affinbank.com.my/banking/sme/sme.htm>

⁹³ Alliance Bank Malaysia Bhd., (ไม่ปรากฏปีพิมพ์), *Flexi Guarantee Scheme (FGS FSMI2/NEF2)*, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.alliancebank.com.my/Business-Banking/Business-Loans/Government-Assistance-Scheme.aspx>

(7) HSBC Bank Malaysia Bhd.⁹⁴

(8) Standard Chartered Bank Malaysia Bhd.⁹⁵

(9) Public Bank Bhd.⁹⁶

กฎหมายว่าด้วยสถาบันการเงินเพื่อการพัฒนา (Development Financial Institutions Act 2002 (Act 618))

กฎหมายว่าด้วยสถาบันการเงินเพื่อการพัฒนาฉบับนี้ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการควบคุมและกำกับดูแลองค์กรสถาบันการเงินเพื่อการพัฒนาซึ่งเป็นสถาบันการเงินประเภทหนึ่งที่พัฒนาระบบเศรษฐกิจเฉพาะด้าน เช่น ด้านการส่งออกและนำเข้า (EXIM Bank) ด้านวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME Bank) ด้านหลักประกัน (Credit Guarantee Corporation Malaysia Berhad) รวมถึงกำหนดหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่าง ๆ ขององค์กรพัฒนาสถาบันการเงิน เป็นต้น

หน่วยงานที่มีอำนาจควบคุมดูแลสถาบันการเงินเพื่อการพัฒนาต่าง ๆ ให้เป็นไปตามกฎหมายดังกล่าวคือ ธนาคารกลาง บทบาทของสถาบันการเงินเพื่อพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ SMEs มีดังนี้

(1) ธนาคารส่งเสริมวิสาหกิจขนาดย่อมและขนาดกลาง (SME Bank)

เป็นธนาคารที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อสนับสนุนเศรษฐกิจของประเทศมาเลเซียโดยการพัฒนาผู้ประกอบการ SMEs ในฐานะที่เป็นกลไกขับเคลื่อนการเติบโตของเศรษฐกิจประเทศมาเลเซีย⁹⁷ ในฐานะศูนย์รวมการพัฒนาการเงินและธุรกิจของผู้ประกอบการ SMEs⁹⁸ โดยผู้ประกอบการ SMEs ที่

⁹⁴ HSBC Bank Malaysia Bhd., (ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์), *SME Banking*, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.hsbc.com.my/1/2/business-banking/sme-banking>

⁹⁵ Standard Chartered Bank Malaysia Bhd., (ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์), *SME Banking*, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.standardchartered.com.my/sme-banking/en/>

⁹⁶ Public Bank Bhd., (ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์), *Product and Services For The SMEs*, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2555, จาก http://www.pbebank.com/en/en_content/business/sme/index.html

⁹⁷ SME Bank, (ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์), *Mission*, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.smebank.com.my/web/guest/mission>

⁹⁸ SME Bank, (ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์), *Corporate Info*, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2555, จาก http://www.smebank.com.my/web/guest/corporate_info

จะได้รับการสนับสนุนจาก SME Bank จะต้องเป็นผู้ประกอบการ SMEs ตามคำนิยามที่กำหนดโดย สภาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งชาติ และต้องเป็นผู้ประกอบการสัญชาติมาเลเซีย ซึ่งประกอบธุรกิจตามที่ธนาคารกำหนดเท่านั้น เช่น การผลิต การให้บริการ การท่องเที่ยว การศึกษา การค้าปลีก การค้าส่ง

โดยการให้บริการที่สนับสนุนผู้ประกอบการ SMEs ของธนาคารนั้น ได้แยกรูปแบบการ ให้บริการให้แก่ประเภทของผู้ประกอบการ SMEs ที่แตกต่างกันออกไป ดังนี้

(1.1) ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดจิ๋ว (Micro Business)⁹⁹

ผลิตภัณฑ์ที่ธนาคารจัดเตรียมไว้สำหรับผู้ประกอบการธุรกิจขนาดจิ๋ว เช่น

(1.1.1) เงินทุนหมุนเวียนสำหรับการซื้อวัตถุดิบและค่าใช้จ่ายต่างๆ สำหรับการดำเนินธุรกิจ

(1.1.2) เงินกู้ที่มีกำหนดเวลา (Term Loan) เช่าซื้อ ลีสซิ่ง เพื่อการได้มาซึ่ง ทรัพย์สินในการประกอบธุรกิจ เช่น เครื่องจักร

(1.1.3) บริการให้คำปรึกษา เช่น การให้คำปรึกษาในการวางแผนธุรกิจเพื่อ การจัดหาเงิน การบริหารจัดการกระแสเงินสด เป็นต้น

โดยอัตราดอกเบี้ยจะมีตั้งแต่ร้อยละ 3.75 จนถึง 7.5 ขึ้นอยู่กับแหล่งของเงินทุนที่ ธนาคารหา โดยวงเงินสูงสุดในการให้สินเชื่อจะไม่เกินอัตราร้อยละ 50 – 90 ขึ้นอยู่กับแหล่งเงินทุนและ ทรัพย์สินที่ขอสินเชื่อ

(1.1.4) รายการสนับสนุนพิเศษ เช่น SKIM PEMBIAYAAN EKONOMI DESA (SPED) โดยได้รับการส่งเสริมเงินทุนจากกระทรวงการ พัฒนาชนบท ที่ให้การส่งเสริมการเข้าถึงเงินทุนแก่ผู้ประกอบการ SMEs ที่อยู่ในชนบท เป็นต้น

(1.2) ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็ก (Small Business)¹⁰⁰

⁹⁹ SME Bank, (ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์), *Micro Business*, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.smebank.com.my/web/guest/micro-businesses>

¹⁰⁰ SME Bank, (ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์), *Micro Business*, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.smebank.com.my/web/guest/small-businesses>

เป็นการให้บริการสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็ก โดยไม่คำนึงถึงประเภทของธุรกิจ เฉพาะหากแต่จะต้องเป็นการประกอบธุรกิจประเภทการผลิตหรือการบริการ โดยธนาคารได้จัดเตรียม บริการไม่ว่าจะเป็นการเงินทั่วไปหรือการเงินอิสลามดังต่อไปนี้ให้แก่ผู้ประกอบการ

- (1.2.1) วงเงินสินเชื่อประเภทหมุนเวียนสำหรับการซื้อวัตถุดิบ หรือ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินธุรกิจ หรือค่าใช้จ่ายก่อนการเปิดดำเนินการ
- (1.2.2) เงินกู้ที่มีกำหนดระยะเวลา (Term Loan) เช่าซื้อ ลีสซิ่ง เพื่อการ ได้มาซึ่งทรัพย์สินในการประกอบธุรกิจ เช่น เครื่องจักร
- (1.2.3) การออกหนังสือค้ำประกันโดยธนาคาร
- (1.2.4) สินเชื่อเพื่อการลงทุนในหุ้น (Share Financing / Loan Stock Financing)

ทั้งนี้ หากการเป็นการกู้ยืมเงินจำนวนต่ำกว่า 250,000 ริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 2,500,000 บาท) ธนาคารจะพิจารณานอมัติให้โดยเร็ว

สำหรับอัตราดอกเบี้ยการขอสินเชื่ออยู่ในอัตราตั้งแต่ร้อยละ 3.75 จนถึง 7.5 ขึ้นอยู่กับ แหล่งของเงินทุนที่ธนาคารหา โดยวงเงินสูงสุดในการให้สินเชื่อจะไม่เกินอัตราร้อยละ 90 ขึ้นอยู่กับ แหล่งเงินทุนและทรัพย์สินที่ขอสินเชื่อ ทั้งนี้ ธนาคารได้กำหนดให้ผู้ประกอบการคืนเงินกู้ในช่วงเวลาที่ ยาวนานขึ้น

(1.3) ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลาง (Medium Business)¹⁰¹

เป็นการให้บริการสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลาง โดยธนาคารได้จัดเตรียมบริการ ไม่ว่าจะเป็นการเงินทั่วไปหรือการเงินอิสลาม ดังต่อไปนี้ให้แก่ผู้ประกอบการ

- (1.3.1) วงเงินสินเชื่อประเภทหมุนเวียนสำหรับการซื้อวัตถุดิบ หรือ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินธุรกิจ หรือค่าใช้จ่ายก่อนการเปิด ดำเนินการ
- (1.3.2) เงินกู้ที่มีกำหนดระยะเวลา (Term Loan) เช่าซื้อ ลีสซิ่ง เพื่อการ ได้มาซึ่งทรัพย์สินในการประกอบธุรกิจ เช่น เครื่องจักร

¹⁰¹ SME Bank, (ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์), *Micro Business*, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.smebank.com.my/web/guest/medium-sized-businesses>

(1.3.3) การออกหนังสือค้ำประกันโดยธนาคาร

(1.3.4) สินเชื่อเพื่อการลงทุนในหุ้น (Share Financing / Loan Stock Financing)

ทั้งนี้ หากการเป็นการกู้ยืมเงินจำนวนต่ำกว่า 250,000 ริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 2,500,000 บาท) ธนาคารจะพิจารณาอนุมัติให้โดยเร็ว

สำหรับอัตราดอกเบี้ยการขอสินเชื่ออยู่ในอัตราตั้งแต่ร้อยละ 3.75 จนถึง 7.5 ขึ้นอยู่กับแหล่งของเงินทุนที่ธนาคารจัดหา โดยผู้ประกอบการ SMEs จะต้องหาหลักประกันสำหรับการทำสินเชื่อในอัตราร้อยละ 90 ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับแหล่งเงินทุนและทรัพย์สินที่ขอสินเชื่อ อย่างไรก็ตาม ธนาคารจะกำหนดให้ผู้ประกอบการคืนเงินกู้ในช่วงเวลาที่ยาวนานขึ้น

อย่างไรก็ตาม ธนาคารได้จำกัดธุรกิจบางประเภทเท่านั้นที่สามารถเข้ารับบริการจากทางธนาคารได้ เช่น การผลิต (ไม่รวมการดำเนินการหรือการให้บริการสินค้าเกษตรขั้นปฐมภูมิ) การบริการ เช่น การศึกษา การค้าปลีก การค้าส่ง (ไม่รวมการให้บริการเพื่อพัฒนาอสังหาริมทรัพย์) การก่อสร้างให้แก่รัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาล การท่องเที่ยว เป็นต้น

โดยรูปแบบของสินเชื่อจะออกมาในรูปแบบของการให้กู้ยืมเงินที่มีกำหนดระยะเวลา เช่น ลีสซิ่ง หนังสือค้ำประกัน วงเงินสินเชื่อประเภทหมุนเวียน การจัดหาเงินด้วยทรัพย์สินถาวร (ที่ดิน อาคาร เครื่องจักร อุปกรณ์) และบริการเกี่ยวกับการเงินเพื่อการระดมทุนหรือการลงทุน

(2) ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้า (EXIM Bank)

ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าก่อตั้งขึ้นมาเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการนำเข้าและส่งออกซึ่งสินค้า บริการ และโครงการต่างประเทศ (Overseas Project) (โดยเฉพาะตลาดแบบไม่จำกัดธรรมเนียม (non-traditional markets)) รวมถึงการจัดเตรียมการบริการประกันภัยความน่าเชื่อถือ (credit insurance service) การประกันภัยการจัดหาเงินเพื่อการส่งออก (export financing insurance) การค้ำประกัน¹⁰² โครงการหลักๆ ที่ธนาคารได้จัดเตรียมไว้ให้แก่ผู้ประกอบการทั่วไป ดังนี้

(2.1) บริการทางการเงินทั่วไป (Conventional Banking)¹⁰³

¹⁰² EXIM Bank, (ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์), Overview, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.exim.com.my/about-us/overview>

¹⁰³ EXIM Bank, (ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์), Conventional Banking, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.exim.com.my/about-us/overview> <http://www.exim.com.my/conventional-banking>

(2.1.1) การจัดสรรวงเงินข้ามประเทศ (Cross Border) เช่น การส่งออก การบริการ (Export of Services) ซึ่งบริษัทที่มีชาวมาเลเซียเป็นเจ้าของและมีอำนาจควบคุมซึ่งประกอบธุรกิจการให้บริการสำหรับตลาดโลก เช่น การให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศ วิศวกรรม สถาปนิก เป็นต้น โดยที่หลักประกันสำหรับการขอสินเชื่อสูงสุดร้อยละ 70 ของมูลค่าสัญญา เช่น การค้าประกันด้วยเงินสด การค้าประกันโดยบริษัท การค้าประกันด้วยผู้ถือหุ้น โดยจะต้องชำระเงินคืนภายใน 5 ปี ทั้งนี้ อัตราดอกเบี้ยจะขึ้นอยู่กับต้นทุนและอัตราที่ธนาคารพิจารณา

อีกโครงการหนึ่งคือ โครงการต่างประเทศ (Overseas Project) หรือ การจัดสรรวงเงินกลุ่ม (Contract Financing) ซึ่งมีไว้สำหรับผู้ประกอบการสัญชาติมาเลเซียที่ได้ดำเนินการโครงการเหื่อนาน้ำ เช่น การก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน การผลิต และโครงการพัฒนาอื่นๆ

(2.1.2) การจัดสรรวงเงินเพื่อการค้า (Trade Finance) เช่น การให้สินเชื่อสำหรับซัพพลายเออร์ (Supplier Credit Facility) ซึ่งให้การสนับสนุนทางการเงินทั้งก่อนการขนส่ง (Pre-Shipment) และหลังการขนส่ง (Post-Shipment) เพื่อให้ผู้ผลิตได้รับความช่วยเหลือทางการเงินเพื่อการผลิต เพื่อลดราคาตัวเรียกเก็บสินค้าออก (export bill)

อีกโครงการหนึ่งคือ โครงการจัดสรรวงเงินเพื่อการนำเข้า (Importing Financing) ซึ่งให้การสนับสนุนผู้ประกอบการสัญชาติมาเลเซียที่เป็นเจ้าของและมีอำนาจควบคุม ที่ประกอบธุรกิจค้าขายไม่ว่าจะเป็นการส่งออกหรือค้าขายภายในสหพันธรัฐมาเลเซีย เพื่อนำเข้าสินค้าบางชนิดที่ไม่มีในประเทศมาเลเซีย เช่น สินค้าเทคโนโลยีขั้นสูง เครื่องมือทางการแพทย์เฉพาะทาง เป็นต้น

(2.1.3) การให้บริการการค้าประกัน (Guarantee) เช่น การให้บริการหนังสือค้ำประกันของธนาคาร (Bank Guarantee) เป็นการให้บริการแก่ผู้ประกอบการสัญชาติมาเลเซียที่เป็นผู้รับจ้างในการออกหนังสือค้ำประกันเพื่อเข้าประมูลการจ้างงานหรือสำหรับการ

ปฏิบัติตามสัญญาต่างประเทศ (overseas contract) รวมถึง
นักลงทุนที่ต้องการจะระดมเงินทุนในต่างประเทศ

อีกโครงการหนึ่ง คือ เลตเตอร์ ออฟ เครดิต (Letter of Credit) สำหรับการนำเข้า
สินค้าเข้าสู่ประเทศมาเลเซีย ซึ่งจำนวนค่าธรรมเนียมจะขึ้นอยู่กับมูลค่าตามสัญญา

(2.2) บริการการเงินอิสลาม (Islamic Banking)¹⁰⁴ โดยมีการสนับสนุนทางด้าน
การเงิน คือ การสนับสนุนทางการเงินข้ามประเทศ การจัดสรรวงเงินเพื่อการค้า และการให้บริการ
การค้าประกัน

(2.3) บริการด้านการประกันภัยความน่าเชื่อถือ (Credit Insurance)¹⁰⁵
การประกันภัยความน่าเชื่อถือ คือ การประกันภัยที่คุ้มครองความเสี่ยงในการไม่ได้รับการชำระหนี้อัน
เนื่องมาจากการส่งสินค้าหรือการบริการ ที่เกิดจากสาเหตุทางการค้าหรือการเมือง โดยที่ผู้เอา
ประกันภัยจะได้รับการคุ้มครองจากการไม่ชำระหนี้ตามที่บันทึกในบัญชีลูกหนี้ทางการค้า เนื่องจาก
ล้มละลาย โดยที่การประกันภัยแบบนี้สามารถแบ่งออกเป็น การประกันภัยระยะสั้น (Short Term
Credit Insurance) และการประกันภัยระยะกลางและระยะยาว (Medium and Long Term Credit
Insurance)

(2.4) บริการตะกลาฟูลด้านความน่าเชื่อถือ (Credit Takaful)¹⁰⁶ ตะกลาฟูลดจะ
คุ้มครองความเสี่ยงในการไม่ได้รับการชำระหนี้อันเนื่องมาจากการส่งสินค้าหรือการบริการที่เกิดจาก
สาเหตุทางการค้าหรือการเมือง โดยจะคุ้มครองผู้ส่งให้สามารถมั่นใจได้ว่าจะได้รับชำระค่าสินค้าใน
อนาคตไม่ว่าจากผู้ซื้อหรือธนาคาร

เมื่อพิจารณาถึงกฎหมายว่าด้วยสถาบันการเงินเพื่อการพัฒนาแล้ว พบว่าไม่มีผลกระทบ
ใดๆ ต่อผู้ประกอบการ SMEs อย่างไรก็ตาม พบว่ามีหน่วยงานที่เป็นสถาบันการเงินเพื่อการพัฒนาที่
ก่อตั้งขึ้นมาเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการ SMEs คือ ธนาคารส่งเสริมวิสาหกิจขนาดย่อมและขนาดกลาง
(SME Bank) และ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้า (EXIM Bank) ซึ่งทั้งสองหน่วยงานนี้ได้มี
โครงการ เพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการ SMEs โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ประกอบการสัญชาติมาเลเซีย ไม่ว่า

¹⁰⁴ EXIM Bank, (ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์), *Islamic Banking*, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2555, จาก
<http://www.exim.com.my/islamic-banking>

¹⁰⁵ EXIM Bank, (ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์), *Credit Insurance*, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2555, จาก
<http://www.exim.com.my/credit-insurance>

¹⁰⁶ EXIM Bank, (ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์), *Credit Takaful*, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2555, จาก
<http://www.exim.com.my/credit-takaful>

จะเป็นการส่งเสริมทางด้านสินเชื่อ เช่น การกู้ยืมเงิน เบิกเงินเกินบัญชี การเช่าซื้อ การลีสซิ่ง เป็นต้น รวมถึงบริการการส่งเสริมด้านหลักประกันสำหรับผู้ประกอบการ SMEs ที่ขาดแคลนหลักประกันเพื่อเข้าถึงเงินทุนจากสถาบันการเงินต่างๆ บริการการให้คำปรึกษาต่างๆ การให้บริการด้านเงินทุนเพื่อการนำเข้าหรือส่งออก การให้บริการด้านประกันภัยความน่าเชื่อถือ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสถาบันการเงินเพื่อการพัฒนาของประเทศมาเลเซียได้ให้ความสำคัญกับผู้ประกอบการ SMEs ที่มีสัญชาติมาเลเซียเป็นอย่างมาก ในทางกลับกันจะเห็นได้ว่านโยบายต่างๆ ส่วนใหญ่จะกำหนดคุณสมบัติการส่งเสริมจำกัดเพียงแก่ผู้ประกอบการสัญชาติมาเลเซียเท่านั้น จึงเป็นอุปสรรคอย่างมากต่อผู้ประกอบการ SMEs ต่างประเทศไม่ว่าจะเป็นระดับความยากง่ายในการเข้าถึงเงินทุนไม่ว่าการเข้าถึงโดยตรงหรือเข้าถึงโดยใช้หลักประกัน อันจะส่งผลให้ความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการในแง่การเงินของ SMEs ต่างประเทศด้อยกว่า SMEs สัญชาติมาเลเซีย ทั้งในแง่การเข้ามาลงทุนในประเทศมาเลเซียรวมถึงการแข่งขันกันภายในประเทศของตนเองหรือประเทศอื่นๆ ด้วย

กฎหมายว่าด้วยธนาคารอิสลาม (Islamic Banking Act 1983 (Act 276))

กฎหมายว่าด้วยธนาคารอิสลามฉบับนี้เป็นกฎหมายหลักที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้อำนาจในการจัดตั้งธนาคารอิสลาม รวมถึงหลักเกณฑ์ต่างๆ ในการประกอบธุรกิจธนาคารอิสลาม เช่น การเป็นเจ้าของกิจการธนาคารอิสลาม อำนาจควบคุม อำนาจบริหารจัดการของธนาคารอิสลาม เป็นต้น

โดยที่หน่วยงานที่ควบคุมดูแลกิจการธนาคารอิสลาม คือ ธนาคารกลาง

ธนาคารอิสลามที่ก่อตั้งในสหพันธรัฐมาเลเซียมีประมาณ 16 ธนาคาร¹⁰⁷ ธนาคารอิสลามที่มีนโยบายส่งเสริมผู้ประกอบการ SMEs มีประมาณ 10 ธนาคาร ดังนี้

(1) Affin Islamic Bank Berhad¹⁰⁸

(2) Al Rajhi Banking & Investment Corporation (Malaysia) Berhad¹⁰⁹

(3) Alliance Islamic Bank Berhad¹¹⁰

¹⁰⁷ Bank Negara Malaysia, (ไม่ปรากฏปีพิมพ์), *Product and Services For The SMEs*, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.bnm.gov.my/index.php?ch=li&cat=islamic&type=IB&fund=0&cu=0>

¹⁰⁸ Affin Islamic Bank Berhad, (ไม่ปรากฏปีพิมพ์), *Financing*, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.affinislamic.com.my/banking/business/financing.htm>

¹⁰⁹ Al Rajhi Banking & Investment Corporation (Malaysia) Berhad, (ไม่ปรากฏปีพิมพ์), *Overview*, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2555, จาก http://www.alrajhibank.com.my/business_commercial_banking.shtml

- (4) Bank Islam Malaysia Berhad¹¹¹
- (5) Bank Muamalat Malaysia Berhad¹¹²
- (6) CIMB Islamic Bank Berhad¹¹³
- (7) HSBC Amanah Malaysia Berhad¹¹⁴
- (8) Maybank Islamic Berhad¹¹⁵
- (9) RHB Islamic Bank Berhad¹¹⁶
- (10) Standard Chartered Saadig Berhad¹¹⁷

กฎหมายว่าด้วยบริษัทเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดเล็กและขนาดกลาง (Small and Medium Industries Development Corporation Act 1995 (Act 539))

กฎหมายว่าด้วยบริษัทเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดเล็กและขนาดกลางฉบับนี้เป็นกฎหมายที่จัดตั้งบริษัทเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดเล็กและขนาดกลาง ขึ้นมาเพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ทางด้านการเงิน การบริการให้คำปรึกษา การพัฒนาทรัพยากรบุคคล การสนับสนุนให้ผู้ประกอบการ SMEs สามารถเข้าถึงตลาดต่างๆ ได้

¹¹⁰ Alliance Islamic Bank Berhad, (ไม่ปรากฏปีพิมพ์), *FLEXI GUARANTEE SCHEME - FGS (FSMI2/NEF2)*, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.allianceislamicbank.com.my/Business-Banking/Business-Financing/Government-Assistance-Scheme.aspx>

¹¹¹ Bank Islam Malaysia Berhad, (ไม่ปรากฏปีพิมพ์), 10 MP Working Capital Guarantee Scheme, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.bankislam.com.my/en/Pages/10MPWorkingCapitalGuaranteeScheme.aspx?tabs=6>

¹¹² Bank Muamalat Malaysia Berhad, (ไม่ปรากฏปีพิมพ์), *Mara Entrepreneur Guarantee Scheme (SJUM)*, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.muamalat.com.my/wholesale-banking/commercial-banking/>

¹¹³ CIMB Islamic Bank Berhad, (ไม่ปรากฏปีพิมพ์), *Government Guarantee Scheme*, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2555, จาก http://cb.cimbislamic.com/index.php?ch=ci_biz_fn&pg=ci_biz_fn_gg&tpt=cimb_ibiz

¹¹⁴ HSBC Amanah Malaysia Berhad, (ไม่ปรากฏปีพิมพ์), *SME Flexi-Cover Plus*, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.hsbcamanah.com.my/1/2/amanah/commercial/amanah-protection/flexi-cover-plus>

¹¹⁵ Maybank Islamic Berhad, (ไม่ปรากฏปีพิมพ์), *FUND FOR SMALL AND MEDIUM INDUSTRIES 2-I (FSMI 2-i)*, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2555, จาก http://maybankislamic.com.my/b_fsmi2.html

¹¹⁶ RHB Islamic Bank Berhad, (ไม่ปรากฏปีพิมพ์), *SME Loans*, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2555, จาก http://www.rhb.com.my/business_banking/commercial_banking/sme/biz_loans.html

¹¹⁷ Standard Chartered Saadig Berhad, (ไม่ปรากฏปีพิมพ์), *Islamic SME Banking*, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.standardchartered.com/en/banking-services/islamic-banking/islamic-sme-banking.html>

ในการนี้ประเทศมาเลเซียได้จัดตั้งสภาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งชาติ (The National SME Development Council (NSDC)) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ดูแล ส่งเสริมและสนับสนุนในการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการ SMEs ในประเทศมาเลเซีย ซึ่งประกอบไปด้วย 19 หน่วยงานหลัก เช่น กระทรวงการคลัง กระทรวงการค้าและอุตสาหกรรม กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรม ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยในฐานะกองเลขานุการของ NSDC เป็นต้น¹¹⁸ และ NSDC ได้มอบหมายให้บริษัทเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดเล็กและขนาดกลาง (Small and Medium Industries Development Corporation (SMIDEC)) เป็นผู้ดูแลติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้นโยบาย หรือ กลยุทธ์ต่างๆ ที่สนับสนุนผู้ประกอบการ SMEs มีประสิทธิภาพ

ต่อมาบริษัทเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดเล็กและขนาดกลางนี้ได้แปรรูปเป็นบริษัทวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมาเลเซีย (Small Medium Enterprise Corporation Malaysia (SME Corp., Malaysia)) ซึ่งมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกัน ดังนั้น ปัจจุบันจึงมีเพียง SME Corp., Malaysia เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบหน้าที่ดังกล่าว ซึ่ง SME Corp., Malaysia ได้จัดให้มีการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการ SMEs หลายโครงการ ซึ่งโครงการที่สำคัญ เช่น¹¹⁹

(1) Business Accelerator Programme (BAP) เป็นโครงการช่วยสนับสนุนผู้ประกอบการ SMEs ด้วยวิธีการแบบผสมผสานที่มีการชี้แนะแนวทาง และเสริมสร้างศักยภาพและความสามารถในการประกอบธุรกิจ และช่วยให้ผู้ประกอบการ SMEs เข้าถึงเงินทุนได้ง่ายขึ้น โดยมีเงื่อนไขการเข้าร่วมโครงการ คือ จะต้องเป็นผู้ประกอบการ SMEs ที่เป็นบริษัทตามกฎหมายว่าด้วยบริษัท และมีผู้ถือหุ้นเป็นชาวมาเลเซียไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ดำเนินกิจการมาแล้วไม่น้อยกว่า 6 เดือน มีคะแนนระดับความสามารถในการแข่งขัน (SCORE) ไม่ต่ำกว่า 2 ดาว พร้อมทั้งมีประวัติทางการเงินที่ดี และจะต้องมียอดขายประจำปี หรือจำนวนลูกจ้างที่ทำงานเต็มเวลาไม่เกินจำนวนดังนี้

(1.1) กรณีประกอบธุรกิจการผลิต หรือธุรกิจผลิตเกี่ยวเนื่องบริการ หรือ อุตสาหกรรมบริการ จะต้องมียอดขายประจำปีน้อยกว่า 25 ล้านริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 250 ล้านบาท) หรือมีลูกจ้างที่ทำงานเต็มเวลาน้อยกว่า 150 คน

¹¹⁸ SME Corporation Malaysia, (ไม่ปรากฏปีพิมพ์), *DEFINITION FOR SMALL AND MEDIUM ENTERPRISES IN MALAYSIA (Approved for Adoption by National SME Development Council on 9 June 2005)*, สืบค้นเมื่อวันที่ 28 กันยายน 2555, จาก http://www.smeinfo.com.my/images/pdf/background_sme/sme_definitions_english.pdf

¹¹⁹ Small and Medium Enterprise Corporation Malaysia, (ไม่ปรากฏปีพิมพ์), *SME Development Programmes*, สืบค้นเมื่อวันที่ 29 กันยายน 2555, จาก <http://www.smecorp.gov.my/v4/node/22>

(1.2) กรณีประกอบธุรกิจการให้บริการ หรือ การการเกษตรประมงภูมิ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จะต้องมียอดขายประจำปีน้อยกว่า 5 ล้านริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 50 ล้านบาท) หรือมีลูกจ้างที่ทำงานเต็มเวลาน้อยกว่า 50 คน

โดยที่โครงการดังกล่าวจะประกอบไปด้วย

(1.2.1) วิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขัน (SCORE)

(1.2.2) สร้างเสริมความสามารถโดยการการพัฒนาทักษะต่างๆ เช่น การจัดศูนย์อบรมผู้ประกอบการ จัดการอบรมเรื่องการทำสัญญาลักษณะทางการค้ารวมถึงบรรจุกฎบัตร

(1.2.3) ให้คำแนะนำโดยผู้เชี่ยวชาญ (ตามโครงการ SEAP ดังที่จะกล่าวต่อไป)

(1.2.4) ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเข้าถึงเงินทุนจากสถาบันการเงิน

(2) Enrichment & Enhancement Programme (E2) เป็นโครงการที่มีไว้เพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดจิ๋ว (micro enterprise) ด้วยวิธีการแบบผสมผสานที่มีการชี้แนะแนวทางและเสริมสร้างศักยภาพและความสามารถในการประกอบธุรกิจ และช่วยให้ผู้ประกอบการ SMEs เข้าถึงเงินทุนได้ง่ายขึ้น โดยมีเงื่อนไขการเข้าร่วมโครงการ คือ ต้องเป็นผู้ประกอบการ MEs ตามคำนิยามที่สภาพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งชาติกำหนด และได้จดทะเบียนธุรกิจตามกฎหมายว่าด้วยการจดทะเบียนธุรกิจ ต้องมีชาวมาเลเซียเป็นผู้มีส่วนการลงทุนไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ดำเนินกิจการมาแล้วไม่น้อยกว่า 6 เดือนและยังคงดำเนินอยู่เป็นเวลา และจะต้องมีระดับความสามารถในการแข่งขันไม่ต่ำกว่าระดับ 1 พร้อมทั้งมีประวัติทางการเงินที่ดี และจะต้องมียอดขายประจำปี หรือจำนวนลูกจ้างที่ทำงานเต็มเวลาไม่เกินจำนวนดังนี้

(2.1) กรณีประกอบธุรกิจการผลิต หรือธุรกิจผลิตเกี่ยวเนื่องบริการ หรืออุตสาหกรรมการเกษตร จะต้องมียอดขายประจำปีน้อยกว่า 250,000 ริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 250,000 บาท) หรือมีลูกจ้างที่ทำงานเต็มเวลาน้อยกว่า 5 คน

(2.2) กรณีประกอบธุรกิจการให้บริการ หรือ การการเกษตรประมงภูมิ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จะต้องมียอดขายประจำปีน้อยกว่า 200,000 ริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 2 ล้านบาท) หรือมีลูกจ้างที่ทำงานเต็มเวลาน้อยกว่า 5 คน โดยที่โครงการดังกล่าวจะประกอบไปด้วย

(2.2.1) วิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขัน (M-CORE)

(2.2.2) สร้างเสริมความสามารถโดยการการพัฒนาทักษะต่างๆ เช่น การจัดศูนย์อบรมผู้ประกอบการ จัดการอบรมเรื่องการทำสัญญาลักษณะทางการค้ารวมถึงบรรจุกฎบัตร

(2.2.3) ให้คำแนะนำโดยผู้เชี่ยวชาญ (ตามโครงการ SEAP ดังที่จะกล่าวต่อไป)

(2.2.4) ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเข้าถึงเงินทุนจากสถาบันการเงิน

(3) Soft Loan Scheme for SMEs (SLSME) เป็นโครงการที่ตั้งขึ้นเพื่อสนับสนุนด้านการเงินแก่ผู้ประกอบการธุรกิจเริ่มแรกที่กำลังตั้งตัวในการดำเนินการขออนุมัติวงเงินเพื่อการทำโครงการ (Project) หรือเพื่อหามาซึ่งสินทรัพย์คงที่ (fixed asset) เงินทุนหมุนเวียน (working capital) ซึ่งเป็นการให้ความช่วยเหลือจากทางรัฐบาลผ่านทาง Malaysian Industrial Development Finance Berhad

โดยที่ผู้ประกอบการที่จะขอความช่วยเหลือโครงการดังกล่าวได้จะต้องมีคุณสมบัติ คือ เป็นบริษัทที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยบริษัท หรือเป็นผู้ประกอบการที่ได้รับการจดทะเบียนธุรกิจเรียบร้อยแล้วตามกฎหมายว่าด้วยการจดทะเบียนธุรกิจ และมีชาวมาเลเซียถือหุ้นหรือเป็นหุ้นส่วนอยู่ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 ซึ่งประกอบธุรกิจประเภทการผลิต หรือการผลิตเกี่ยวเนื่องบริการ หรือการบริการ (ไม่รวมธุรกิจประกันภัยหรือการเงิน)

การขอสินเชื่อดังกล่าวมีเงื่อนไข คือ จะต้องเป็นการขอสินเชื่อไปเพื่อก่อสร้างสถานประกอบการกิจการเช่น โรงงาน อาคาร ต่างๆ รวมถึงการจัดหาและติดตั้งเครื่องจักร ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือการปรับปรุงสถานประกอบการใหม่ หรือการขวงเงินประเภททุนหมุนเวียน โดยที่โครงการดังกล่าวอนุญาตให้สามารถขวงเงินได้ ตามจำนวนดังนี้

(3.1) การขวงเงินกู้ประเภทสินเชื่อโครงการ (Project Financing) ไม่เกิน 5 ล้านริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 50 ล้านบาท)

(3.2) การขวงเงินกู้ประเภทสินทรัพย์ถาวร (Fixed Asset Financing) ไม่เกิน 5 ล้านริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 50 ล้านบาท)

(3.3) การขวงเงินกู้ประเภททุนหมุนเวียน (Working Capital Financing) ไม่เกิน 3 ล้านริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 30 ล้านบาท)

(3.4) การขวงเงินกู้สำหรับอุปกรณ์ฮาร์ดแวร์ หรือ ซอฟต์แวร์ ที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT Hardware/Software Financing) ไม่เกิน 500,000 ริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 5 ล้านบาท)

ทั้งนี้ วงเงินที่อนุมัติมีดังต่อไปนี้ คือ

- (3.4.1) สำหรับการขวงเงินประเภทสินทรัพย์ถาวรหรือสำหรับฮาร์ดแวร์หรือซอฟต์แวร์เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศจะอนุมัติวงเงินให้ในอัตราร้อยละ 90 ของวงเงินหากเป็นสินทรัพย์ใหม่ หรือร้อยละ 65 สำหรับเครื่องจักร หรืออุปกรณ์ที่ใช้แล้วแต่ไม่เกิน 5 ปี
- (3.4.2) สำหรับสินเชื่อประเภทหมุนเวียน นั้นจะแล้วแต่กรณีกล่าวคืออนุมัติวงเงินให้อัตราร้อยละ 100 สำหรับการซื้อเครดิตหมุนเวียน หรือร้อยละ 80 สำหรับการขายเครดิตหมุนเวียน หรือร้อยละ 90 สำหรับการกู้ยืมเงินแบบมีกำหนดระยะเวลา

ผู้ประกอบการจะต้องคืนเงินกู้ดังกล่าวภายในระยะเวลา ดังนี้

- (3.4.3) สำหรับการขวงเงินประเภทสินทรัพย์ถาวร สำหรับอาคารและที่ดิน จะต้องชำระคืนภายใน 25 ปีโดยรวมช่วงผ่อนเวลา (Grace Period) ไม่เกิน 2 เดือน
- (3.4.4) สำหรับการขวงเงินประเภทสินทรัพย์ถาวรหรือสำหรับฮาร์ดแวร์หรือซอฟต์แวร์เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับโรงงานและเครื่องจักรจะต้องชำระคืนภายใน 7 ปีโดยรวมช่วงผ่อนเวลาไม่เกิน 1 ปี
- (3.4.5) สำหรับการขวงเงินประเภทสินทรัพย์ สำหรับฮาร์ดแวร์ หรือซอฟต์แวร์เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับโรงงานและเครื่องจักรจะต้องชำระคืนภายใน 4 ปีโดยรวมช่วงผ่อนเวลาไม่เกิน 1 ปี

สำหรับโครงการนี้จะมีการคิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 4 ต่อปี

(4) SME Emergency Fund (SMEEF) เป็นกองทุนที่ให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ที่ประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม พายุ ภัยแห้งแล้ง เป็นต้น

โดยผู้ประกอบการ SMEs จะต้องมีความสอดคล้องกับเงื่อนไข เป็นผู้ประกอบการที่จัดตั้งในรูปแบบบริษัท หรือจดทะเบียนธุรกิจเรียบร้อยแล้วที่ประกอบธุรกิจประเภทใดก็ได้ และประกอบธุรกิจในพื้นที่ที่มีการประกาศเป็นพื้นที่ประสบภัยด้วย

ทั้งนี้ วงเงินการให้กู้จะไม่ต่ำกว่า 50,000 ริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 500,000 บาท) แต่ไม่เกิน 100,000 ริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 1 ล้านบาท) เพื่อจัดหาเครื่องจักร อุปกรณ์ การซื้อวัตถุดิบหรือสินค้าอุปโภคบริโภค หรือ การปรับปรุง ตกแต่งสถานประกอบการ โดยมีดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 3 ต่อปี

โดยที่วงเงินกู้ของสินค้าแต่ละชนิดมีการอนุมัติวงเงินที่แตกต่างกันออกไป ดังนี้

(4.1) สำหรับเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ จะได้รับอนุมัติวงเงินไม่เกินร้อยละ 90 สำหรับสินทรัพย์ใหม่ และร้อยละ 65 สำหรับเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ที่ใช้แล้วไม่เกิน 5 ปี ทั้งนี้ จะต้องคืนเงินภายใน 3 ปี นับรวมช่วงผ่อนเวลา (Grace Period) แล้ว 6 เดือน

(4.2) สำหรับการซื้อวัตถุดิบ หรือเครื่องอุปโภคบริโภค จะได้รับอนุมัติวงเงินไม่เกินร้อยละ 90 ของเงินทุนหมุนเวียน ทั้งนี้ จะต้องคืนเงินภายใน 3 ปี โดยนับรวมช่วงผ่อนเวลาไปแล้ว 6 เดือน

(4.3) สำหรับการปรับปรุง ตกแต่ง สถานประกอบการ จะได้รับอนุมัติวงเงินไม่เกินร้อยละ 90 ของค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ จะต้องคืนเงินภายใน 3 ปี โดยนับรวมช่วงผ่อนเวลาไปแล้ว 6 เดือน

(4.4) สำหรับอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ จะได้รับอนุมัติวงเงินไม่เกินร้อยละ 90 สำหรับสินทรัพย์ใหม่ และร้อยละ 65 สำหรับเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ที่ใช้แล้วไม่เกิน 5 ปี ทั้งนี้ จะต้องคืนภายใน 3 ปี โดยนับรวมช่วงผ่อนเวลาไปแล้ว 6 เดือน

(5) The National Mark of Malaysian Brand เป็นโครงการสำหรับวัดระดับมาตรฐานของผู้ประกอบการ SMEs ซึ่งหากผ่านการทดสอบ ก็จะได้รับอนุญาตให้ใช้ Malaysian Brand ได้ เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือให้ชื่อเสียงทางการค้าของผู้ประกอบการ SMEs

(6) 1-Innovation Certification for Enterprise Rating & Transformation (1-InnoCERT) เป็นโครงการที่ใช้ในการพิจารณาว่าผู้ประกอบการ SMEs ใดมีความสามารถในด้าน

การสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ รวมถึงกระตุ้นให้ผู้ประกอบการ SMEs เข้าถึงเทคโนโลยีระดับสูงและอุตสาหกรรมสร้างสรรค์นวัตกรรม โดยโครงการดังกล่าวจะให้คำแนะนำด้วยการฝึกสอนให้แก่ผู้ประกอบการในการปฏิบัติตามมาตรฐาน ซึ่งหากได้รับการรับรองมาตรฐานแล้ว ผู้ประกอบการมีสิทธิประโยชน์ตาม นโยบายทางสีเขียว (Green Lane Policy) เช่น สิทธิประโยชน์ในการจดทะเบียน หรือ สิทธิประโยชน์ในการได้รับยกเว้นอากรแสตมป์สำหรับกู้ยืมเงิน เป็นต้น

(7) SME Competitiveness Rating for Enhancement (SCORE) เป็นโครงการที่เพื่อเป็นเครื่องมือในการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ SMEs แต่ละราย เพื่อให้ผู้ประกอบการ SMEs แต่ละรายพัฒนากิจการของตนเองให้ดีขึ้นทั้งด้านความสามารถในการประกอบธุรกิจและความสามารถในการแข่งขันกับผู้ประกอบการรายอื่น โดยคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ ประกอบการพิจารณา เช่น ผลการดำเนินการของธุรกิจ ความสามารถทางการเงิน ความสามารถทางการบริหารจัดการ ความสามารถในการผลิต ความสามารถด้านเทคนิค คุณภาพ นวัตกรรม ซึ่งการประเมินผลจะมีทั้งหมด 5 ระดับ ซึ่งระดับของ SCORE อาจเป็นหนึ่งในคุณสมบัติของผู้ประกอบการที่จะเข้าร่วมโครงการอื่นๆ อีกด้วย ดังนั้น ระดับดังกล่าวจึงมีความสำคัญ เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานดังกล่าวอย่างเต็มที่

(8) Enabling e-Payment for SMEs and Micro Enterprises เป็นโครงการที่ส่งเสริมให้มีการชำระเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ในผู้ประกอบการ SMEs และผู้ประกอบการขนาดจิ๋ว

(9) Enterprise 50 Award Programme เป็นโครงการที่จัดขึ้นเพื่อมอบรางวัลให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs ที่ได้รับเลือก โดยคำนึงถึงความสามารถทางการเงิน การปฏิบัติงาน ทักษะการจัดการ หากผู้ประกอบการ SMEs ได้รับรางวัลแล้วก็จะได้รับสิทธิประโยชน์ เช่น สามารถนำสัญลักษณ์ Enterprise 50 ไปใช้เป็นหลักประกัน

(10) Brand and Packaging Mobile Gallery เป็นโครงการที่สนับสนุนให้ผู้ประกอบการ SMEs ท้องถิ่นให้มีคำหนึ่งถึงการจัดการชื่อเสียงทางการค้าและการบรรจุหีบห่อสินค้า เพื่อเตรียมตัวไปสู่ตลาดโลก

(11) SME Expert Advisory Panel (SEAP) เป็นโครงการให้คำปรึกษาทางเทคนิคให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs ซึ่งผู้ให้คำปรึกษาจะเป็นผู้เชี่ยวชาญในธุรกิจแต่ละสาขาเพื่อให้คำแนะนำทางด้านเทคโนโลยี ความรู้และทักษะ (know-how) หรือแบ่งปันประสบการณ์ในธุรกิจนั้นๆ ให้แก่ผู้ประกอบการเพื่อจะได้นำไปใช้พัฒนาองค์กรธุรกิจของตนเองต่อไป

ผู้ประกอบการ SMEs ที่มีสิทธิขอความช่วยเหลือในโครงการดังกล่าว จะต้องมีความสมบัติ ดังนี้ เป็นบริษัทที่จัดตั้งตามกฎหมายว่าด้วยบริษัท หรือ องค์กรธุรกิจที่จดทะเบียนธุรกิจตามกฎหมายว่าด้วยการจดทะเบียนธุรกิจ และต้องเป็นผู้ประกอบการ SMEs ที่อยู่ภายใต้คำนิยามของสภาพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งชาติ ที่ประกอบธุรกิจประเภทการผลิต การผลิตเกี่ยวเนื่อง การบริการ และการบริการ (ที่ไม่ใช่การประกันภัย หรือการบริการทางการเงิน) และจะต้องมีชาวมาเลเซียถือหุ้นหรือมีหุ้นส่วนอยู่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

(12) Skills Upgrading Programme เป็นโครงการที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาทักษะและความสามารถของเจ้าของกิจการ ลูกจ้างของผู้ประกอบการ SMEs ที่มีลักษณะงานเชิงเทคนิคหรือเชิงบริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งสาขาธุรกิจการไฟฟ้า และเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ เทคโนโลยีสารสนเทศ วิศวกรรม เป็นต้น

(13) SME @ University Programme เป็นโครงการที่จัดขึ้นเพื่อเป็นศูนย์อบรมหลักสูตรให้แก่ประธานบริหารของผู้ประกอบการ SMEs เพื่อเพิ่มพูนความรู้และเพิ่มพูนความคิดในการบริหาร หรือการความคิดสร้างสรรค์ และมีไหวพริบในการประกอบธุรกิจ

(14) SME – University Internship Programme เป็นโปรแกรมที่เกิดจากความร่วมมือของภาครัฐและภาคเอกชนในการเปิดโอกาสให้นักศึกษามหาวิทยาลัยรัฐสามารถเข้าร่วมโครงการเพื่อฝึกงานในสถานประกอบการจริง

(15) Business Matching เป็นโครงการที่จัดให้มีการจับคู่ให้ผู้ประกอบการ SMEs เข้าไปอยู่ในฐานะซัพพลายเออร์ที่เป็นส่วนหนึ่งในสายการผลิตของบริษัทใหญ่ หรือบริษัทข้ามชาติ หรือบริษัทที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาล เพื่อพัฒนาให้ผู้ประกอบการ SMEs เติบโตขึ้นในอนาคต

เมื่อพิจารณาถึงกฎหมายว่าด้วยบริษัทเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดเล็กลงและขนาดกลางแล้ว พบว่าไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อผู้ประกอบการ SMEs หากแต่เป็นการส่งเสริมผู้ประกอบการ SMEs ให้ได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานดังกล่าว โดยหน่วยงานดังกล่าวได้ออกโครงการมาเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการ SMEs โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ประกอบการสัญชาติมาเลเซีย ไม่ว่าจะเป็นการส่งเสริมทางด้านการเข้าถึงเงินทุน การจัดอันดับเพื่อรับรองมาตรฐานผู้ประกอบการ SMEs การให้คำปรึกษา และการให้ความรู้และการฝึกอบรม ดังนั้น จึงเห็นได้ว่านโยบายการส่งเสริมต่างๆ ของ SME Corp., Malaysia เป็นนโยบายส่งเสริมผู้ประกอบการ SMEs ที่มีสัญชาติมาเลเซีย ในทางกลับกันจะเห็นได้ว่านโยบายต่างๆ ส่วนใหญ่จะกำหนดคุณสมบัติการส่งเสริมจำกัดเพียงแก่ผู้ประกอบการสัญชาติมาเลเซียเท่านั้น จึงเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งต่อผู้ประกอบการ SMEs ต่างประเทศที่

จะเข้ามาประกอบธุรกิจในประเทศมาเลเซีย หรือแข่งขันกับผู้ประกอบการ SMEs สัญชาติมาเลเซีย นอกประเทศมาเลเซีย ไม่ว่าจะเป็นระดับความยากง่ายในการเข้าถึงเงินทุนไม่ว่าการเข้าถึงโดยตรง หรือโดยอ้อม ความรู้ความเข้าใจในการประกอบธุรกิจ อันจะส่งผลให้ความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ SMEs ต่างประเทศด้อยกว่าผู้ประกอบการ SMEs สัญชาติมาเลเซีย ทั้งในแง่การเข้ามาลงทุนในประเทศมาเลเซียรวมถึงการแข่งขันกันภายในประเทศของตนเองหรือประเทศอื่น ๆ ด้วย

กฎหมายว่าด้วยตลาดทุนและการให้บริการตลาดทุน (Capital Markets and Services Act 2007 (Act 671))

กฎหมายว่าด้วยตลาดทุนและการให้บริการตลาดทุนฉบับนี้เป็นกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมกิจการที่เกี่ยวข้องกับตลาดทุนทั้งหมดมาอยู่ในกฎหมายฉบับเดียวกัน กล่าวคือ นำเอา the Securities Industry Act 193 (Act 280) ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับธุรกิจด้านหลักทรัพย์ กับ the Futures Industry Act 1993 (Act 499) ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับธุรกิจด้านสัญญาซื้อขายล่วงหน้ามารวมกัน โดยที่กฎหมายดังกล่าวได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับตลาดทุน (ตลาดหลักทรัพย์ ตลาดสัญญาซื้อขายล่วงหน้า) การขออนุญาตของบุคคลต่างๆ ที่ให้บริการเกี่ยวข้องกับกิจการในตลาดทุน เช่น ผู้ให้คำปรึกษาด้านการเงิน บริษัทหรือบุคคลที่ให้บริการจัดการกองทุน ผู้ให้คำปรึกษาด้านการลงทุน¹²⁰ เป็นต้น รวมถึงกำหนดหลักเกณฑ์ในการนำหลักทรัพย์เข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์และการเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์อันเป็นการระดมทุนของผู้ประกอบการผ่านช่องทางตลาดทุน

การดำเนินการกิจการที่เกี่ยวข้องกับตลาดทุนตามกฎหมายฉบับนี้จะถูกควบคุมดูแลโดยคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ (Securities Commission)

โดยที่ตลาดหลักทรัพย์ของประเทศมาเลเซีย หรือเรียกว่า Bursa Malaysia นั้น แบ่งออกเป็น 2 ตลาดคือ Main Market (ตลาดหลักทรัพย์หลัก) และ ACE Market (ตลาดหลักทรัพย์ทางเลือก) อีกทั้งยังมีตลาดหลักทรัพย์อิสลาม (Islamic Capital Market) เพื่อรองรับการซื้อขายหลักทรัพย์อิสลามอีกด้วย

¹²⁰ Suruhanja Sekuriti Securities Commission Malaysia, (ไม่ปรากฏวันที่), *Licensing*, สืบค้นเมื่อวันที่ 28 กันยายน 2555, จาก <http://www.sc.com.my/sub.asp?menuid=220>

(1) ตลาดหลักทรัพย์หลัก (Main Market)¹²¹

เป็นตลาดหลักทรัพย์หลักของประเทศมาเลเซีย ซึ่งเกิดมาจากการรวมตัวของกระดานหลักทรัพย์หลัก (Main Board) และกระดานหลักทรัพย์รอง (Secondary Board) โดยคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์จะคำนึงถึงมาตรฐาน คุณภาพ ขนาดของบริษัท การดำเนินการ การบริหารจัดการ ความชำนาญของบริษัทเพื่อเข้าสู่ตลาดหลัก โดยตลาดหลักทรัพย์หลักนี้จะรองรับการซื้อขายหลักทรัพย์ อนุพันธ์ ตราสารหนี้

คุณสมบัติหลักของบริษัทที่จะเข้าสู่ตลาดหลักได้ มีดังนี้

- (1.1) เป็นบริษัทมหาชนเท่านั้น (เนื่องจากการกำหนดคุณสมบัติของผู้ถือหุ้นขั้นต่ำเกินกว่า 50 คน ซึ่งบริษัทเอกชนไม่สามารถมีผู้ถือหุ้นเกินกว่า 50 คนได้)
- (1.2) บริษัทจะต้องผ่านการทดสอบอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้ (แล้วแต่รูปแบบการเข้าตลาด)
 - (1.2.1) การทดสอบผลกำไร (Profit Test) โดยจะต้องมีกำไรหลังหักภาษี (Uninterrupted profit after tax) ไม่น้อยกว่า 3 – 5 ปีติดต่อกัน โดยรวมกันแล้วเกินกว่า 20 ล้านริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 200 ล้านบาท) และกำไรหลังหักภาษีสำหรับปีสุดท้ายต้องไม่น้อยกว่า 6 ล้านริงกิตมาเลเซีย (60 ล้านบาท)
 - (1.2.2) การทดสอบมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด (Market Capitalisation Test) ต้องไม่น้อยกว่า 500 ล้านริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 5,000 ล้านบาท) และบริษัทดังกล่าวได้ก่อตั้งขึ้นและก่อให้เกิดรายได้แล้ว ไม่น้อยกว่า 1 ปีบัญชี
 - (1.2.3) การทดสอบบริษัทโครงการโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure Project Corporation Test) จะต้องได้รับสิทธิในการดำเนินการโครงการโครงสร้างพื้นฐานไม่ว่าในหรือนอกประเทศมาเลเซีย โดยมีมูลค่าโครงการไม่น้อยกว่า 500 ล้านริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ

¹²¹ Bursa Malaysia Berhad, (ไม่ปรากฏปีพิมพ์), LISTING CRITERIA ON BURSA MALAYSIA, สืบค้นเมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2555, จาก http://www.bursamalaysia.com/misc/listed_companiesListing-Guide_Leaflet.pdf

5,000 ล้านบาท) และยังคงมีสิทธิในสัมปทานดังกล่าวไม่น้อยกว่า 15 ปี

- (1.3) ไม่มีการกำหนดทุนจดทะเบียนขั้นต่ำ แต่จะต้องเสนอขายหลักทรัพย์ให้แก่ประชาชนในราคาไม่ต่ำกว่า 0.50 ริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 5 บาท) ต่อหุ้น
- (1.4) จะต้องมีการกระจายหุ้นให้นักลงทุนทั่วไปไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของหุ้นของบริษัท รวมถึงต้องมีผู้ถือหุ้นที่เป็นนักลงทุนทั่วไปไม่น้อยกว่า 1,000 คนซึ่งถือหุ้นคนละไม่น้อยกว่า 100 หุ้น โดยจำนวนนักลงทุนในบริษัทจะต้องเป็นนักลงทุนภูมิบุตรไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50
- (1.5) จะต้องมีส่วนฐานะการเงินที่ดี โดยมีระดับเงินทุนหมุนเวียนที่เพียงพอไม่น้อยกว่า 12 เดือน ไม่มีการขาดทุนสะสมสำหรับบัญชีงบดุลปีล่าสุดที่ได้รับการตรวจบัญชีแล้ว

(2) ตลาดหลักทรัพย์ทางเลือก (ACE Market)¹²²

เป็นตลาดหลักทรัพย์ทางเลือกของสหพันธรัฐมาเลเซีย ซึ่งแปรรูปมาจากตลาด MESDAQ โดยการจดทะเบียนเข้าสู่ตลาดทางเลือกนี้จะขึ้นอยู่กับผู้สนับสนุน (Sponsor) ซึ่งปัจจัยในการพิจารณาในการผลักดันให้ผู้ประกอบการเข้าสู่ตลาดนั้น อาจพิจารณาจากการเติบโต ความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจ กรรมการและการบริหารจัดการมีศักยภาพ มีธรรมาภิบาล เป็นต้น โดยตลาดทางเลือกดังกล่าวจะมีหลักเกณฑ์การเข้าสู่ตลาดที่น้อยกว่าตลาดหลัก โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้

- (2.1) เป็นบริษัทมหาชนเท่านั้น (เนื่องจากมีการกำหนดคุณสมบัติของผู้ถือหุ้นขั้นต่ำเกินกว่า 50 คน ซึ่งบริษัทเอกชนไม่สามารถมีผู้ถือหุ้นเกินกว่า 50 คนได้)
- (2.2) ไม่จำเป็นต้องผ่านการทดสอบตามที่กำหนดในตลาดหลัก
- (2.3) ไม่มีการกำหนดทุนจดทะเบียนขั้นต่ำ

¹²² Bursa Malaysia Berhad, (ไม่ปรากฏปีพิมพ์), LISTING CRITERIA ON BURSA MALAYSIA, สืบค้นเมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2555, จาก http://www.bursamalaysia.com/misc/listed_companiesListing-Guide_Leaflet.pdf

- (2.4) จะต้องมีการกระจายหุ้นให้แก่นักลงทุนทั่วไปไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของหุ้นของบริษัท รวมถึงต้องมีผู้ถือหุ้นที่เป็นนักลงทุนทั่วไปไม่น้อยกว่า 200 คนซึ่งถือหุ้นคนละไม่น้อยกว่า 100 หุ้น
- (2.5) จะต้องมีส่วนฐานะการเงินที่ดี โดยมีระดับเงินทุนหมุนเวียนที่เพียงพอไม่น้อยกว่า 12 เดือน
- (2.6) จะต้องมีการขอให้ผู้สนับสนุนเป็นผู้ประเมินความเหมาะสมในการเข้าจดทะเบียนเป็นบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ทางเลือก โดยผู้สนับสนุนจะต้องสนับสนุนบริษัทดังกล่าวไปอย่างน้อย 3 ปีหลังจากการจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ทางเลือก

(3) ตลาดหลักทรัพย์อิสลาม (Islamic Markets)¹²³

ผลิตภัณฑ์หลักทรัพย์ที่มีการซื้อขายอยู่ในตลาดหลักทรัพย์อิสลามได้แก่ Bursa Suq Al-Sila', Shari'ah Compliant Listed Equities, Sukuk, Islamic Real Estate Investment Trusts (iREITs), Shari'ah Compliant Exchange Traded Funds (iETFs) เป็นต้น

จากการวิเคราะห์กฎหมายว่าด้วยตลาดทุนและการให้บริการตลาดทุนนั้น กฎหมายดังกล่าวมีผลกระทบและเป็นอุปสรรคต่อผู้ประกอบการ SMEs ไม่ว่าจะทั้งในประเทศและนอกประเทศ เนื่องจากคุณสมบัติของบริษัทที่จะสามารถเข้าสู่ตลาดหลักทรัพย์ทั้งตลาดหลักและตลาดทางเลือกนั้น มีการกำหนดจำนวนผู้ถือหุ้นไว้สูงมาก คือ ตลาดหลัก ต้องมีผู้ลงทุนทั่วไปถือหุ้น 1,000 รายเป็นอย่างน้อย และตลาดทางเลือก ต้องมีผู้ลงทุนทั่วไปถือหุ้น 200 รายเป็นอย่างน้อย จึงทำให้ผู้ประกอบการ SMEs ที่ต้องการจะหาเงินทุนในตลาดทุนเข้าไปได้ลำบาก เนื่องจากมีคุณสมบัติเยอะและพบว่าในประเทศมาเลเซียยังไม่มีที่ตั้งตลาดหลักทรัพย์สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดเล็กหรือตลาด SME ขึ้นจึงเป็นการยากที่จะให้ผู้ประกอบการ SMEs ซึ่งอาจมีขนาดธุรกิจที่ไม่ใหญ่เพียงพอที่จะเข้าระดมทุนในตลาดหลักทรัพย์ทั้งสองตลาดได้อัน

¹²³ Bursa Malaysia Berhad, (ไม่กรากฎปีพิมพ์), BURSA MALAYSIA : ISLAMIC MARKETS, สืบค้นเมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2555, จากhttp://www.bursamalaysia.com/misc/islamic_markets_brochure.pdf

กฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ (Securities Commission Act 1993 (Act 498))

กฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ฉบับนี้เป็นกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์เพื่อก่อตั้ง Securities Commission หรือคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ของประเทศมาเลเซีย พร้อมทั้งกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ เพื่อออกกฎเกณฑ์ พัฒนาและปรับปรุงระบบที่เกี่ยวกับตลาดทุนของประเทศมาเลเซีย และมีภารกิจในการส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งความเท่าเทียม ความปลอดภัย ความโปร่งใสของตลาดหลักทรัพย์และตลาดสัญญาซื้อขายล่วงหน้า รวมถึงกำกับการแข่งขันในตลาดทุนของประเทศมาเลเซีย เป็นต้น

กฎหมายว่าด้วยธุรกิจการให้กู้ยืมเงิน (Moneylenders Act 1951 (Act 400))

กฎหมายว่าด้วยธุรกิจการให้กู้ยืมเงินฉบับนี้เป็นกฎหมายหลักที่กำหนดหลักเกณฑ์ในการขออนุญาตสำหรับผู้ประกอบการให้กู้ยืมเงินที่มีโชษนาคารและสถาบันการเงินต่างๆ นอกจากนี้กฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการประกอบธุรกิจดังกล่าวไว้ เช่น การจัดทำสัญญากู้ยืมเงินของผู้ประกอบการประเภทดังกล่าว การห้ามคิดดอกเบี้ยทบต้น อย่างไรก็ตาม กฎหมายดังกล่าวมีผลบังคับใช้เพียงแต่ประเทศมาเลเซียตะวันตก (Penninsular Malaysia) เท่านั้น

แผนแม่บทสำหรับการเงิน 2001 - 2010 (Financial Sector Master Plan 2001 – 2010)

แผนแม่บทสำหรับการเงิน 2001 - 2010 เป็นแผนที่ออกโดยธนาคารกลาง ในวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2544 (ค.ศ. 2001) โดยมีวัตถุประสงค์ในปรับปรุงและฟื้นฟูให้ระบบการเงินของประเทศมาเลเซียมีความยืดหยุ่น ประสิทธิภาพ และมีพลวัตมากขึ้น อันเนื่องมาจากผลกระทบจากวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจในปี 2540 – 2541 (ค.ศ. 1997 – 1998) เพื่อสนับสนุนให้เศรษฐกิจของประเทศมาเลเซียเติบโตขึ้นอย่างยั่งยืน โดยแผนการดังกล่าวเป็นนโยบายสำหรับพัฒนาสถาบันการเงินต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นธนาคาร กิจการประกันภัย ธนาคารอิสลาม สถาบันการเงินเพื่อการพัฒนา เป็นต้น เช่น การเพิ่มความหลากหลายในรูปแบบการเงินต่างๆ ให้ตอบสนองความต้องการทางเศรษฐกิจที่มีความหลากหลายเพิ่มขึ้น การพัฒนาสถาบันการเงินให้มีความทันสมัยทางด้านเทคโนโลยี และเพิ่มความเชี่ยวชาญเฉพาะของสถาบันการเงิน การเพิ่มพลวัตและขยายขนาดและความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจประกันภัยทั้งในและต่างประเทศ การเพิ่มความสามารถของสถาบันการเงินเพื่อการพัฒนา

เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันพบว่ามีกรอบแผนด้านการเงินหลักของประเทศมาเลเซียแผนใหม่ เรียกว่า the Financial Sector Blueprint 2011 – 2020 ซึ่งจะได้กล่าวต่อไป

แผนแม่บทสำหรับการเงิน 2011 – 2020 (Financial Sector Blueprint 2011-2020)

เป็นแผนที่ออกมาถัดจากแผนแม่บทสำหรับการเงิน 2001 - 2010 ซึ่งเผยแพร่ในวันที่ 21 ธันวาคม พ.ศ. 2554 (2011) โดยในแผนดังกล่าวได้กล่าวถึง ภาพรวมทั่วไปของเศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจภายในประเทศ โครงสร้างทางด้านการเงินของประเทศมาเลเซียในปี 2020 (2563) ผนึกรวมทางด้านการเงินระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติ เช่น การส่งเสริมให้ประเทศมาเลเซียเป็นศูนย์กลางด้านการเงินอิสลาม มาตรการส่งเสริมเพื่อปกป้องและรักษาเสถียรภาพทางด้านการเงินของประเทศมาเลเซีย การส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบการเงิน เช่น ระบบการชำระเงินด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

แผนแม่บทสำหรับตลาดทุน ฉบับที่ 2 (Capital Market Master Plan 2)

แผนแม่บทสำหรับตลาดทุน ฉบับที่ 2 นี้เป็นแผนที่ออกโดยคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ ซึ่งเคยออกมาแล้ว 1 แผน คือ แผนแม่บทสำหรับตลาดทุน ฉบับที่ 1 ซึ่งถูกใช้เป็นแผนหลักในการดำเนินงานของตลาดทุนตั้งแต่ปี ค.ศ. 2001 - 2010 โดยที่แผนดังกล่าวออกมาเพื่อกำหนดกลยุทธ์ทางด้านต่างๆ ในการพัฒนาตลาดทุนของประเทศมาเลเซียในช่วงปีที่ ค.ศ. 2011 – 2020 เช่น กลยุทธ์ในการเพิ่มบทบาทของตลาดทุน กลยุทธ์เพื่อคุ้มครองนักลงทุน และเสถียรภาพของการลงทุน เป็นต้น

แผนแม่บทสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 2012 – 2020 (SME Master Plan 2012 – 2020)

แผนแม่บทสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมฉบับนี้ ออกโดยสภาพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งชาติ ที่ระบุแผนการในการสนับสนุนการเข้าถึงเงินทุนของผู้ประกอบการ SMEs ไว้ โดยระบุว่าธุรกิจ SMEs ในปัจจุบันของประเทศมาเลเซีย นั้น ยังไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากผู้ประกอบการ SMEs บางรายโดยเฉพาะอย่างยิ่ง วิสาหกิจขนาดจิ๋ว (micro enterprise) นั้น ยังขาดความน่าเชื่อถือ (credit) กล่าวคือไม่มีหลักประกันต่างๆ ทำให้ธนาคาร

หรือสถาบันการเงินปฏิเสธการให้เงินกู้แก่ผู้ประกอบการรายนั้น อีกทั้งผู้ประกอบการ SMEs ยังคงขาดความรู้ความเข้าใจในการประกอบธุรกิจอย่างถูกต้อง ซึ่งทำให้ SMEs ของประเทศมาเลเซียยังไม่เติบโตเท่าที่ควร สภาพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งชาติจึงวางแผนเพื่อสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการ SMEs โดยกระตุ้นนโยบายการเข้าถึงเงินทุนทั้งช่องทาง การเข้าถึงเงินทุนจากสถาบันการเงินและธนาคาร รวมถึงการเข้าถึงแหล่งเงินทุนจากแหล่งเงินทุนที่มีใช้ สถาบันการเงิน เช่น ธุรกิจเงินร่วมลงทุน (Venture Capital) การลงทุนส่วนบุคคล (Angel Investment) หรือการระดมเงินในตลาดทุน (Capital Market) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขยายธุรกิจจากวิสาหกิจขนาดกลางไปสู่ธุรกิจขนาดใหญ่ นั้นควรจะต้องเข้าถึงการระดมเงินจากตลาดทุนอีกด้วย¹²⁴ พร้อมนี้ สภาพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งชาติได้กำหนดให้นโยบายสนับสนุนการเข้าถึงเงินทุนให้เป็นรายการที่มีผลกระทบสูง 6 รายการ Six High Impact Programmes (HIPs) ซึ่งเป็นแผนงานสำคัญเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของแผนแม่บท ฉบับนี้ โดยกำหนดให้มีโครงการการลงทุนเพื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก (SME Investment Programme (SIP)) เพื่อให้ผู้ประกอบการ SMEs เข้าถึงแหล่งเงินได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

นอกจากนี้พบว่าแผนแม่บทฉบับนี้ ได้กำหนดนโยบายส่งเสริมการลงทุนทางการเงิน เอาไว้ โดยจะอยู่ในมาตรการสนับสนุนอื่นๆ (7 Supporting Measures) โดยพยายามผลักดันให้มีการแก้ไขกฎหมายล้มละลายของประเทศมาเลเซีย ให้ลดระยะเวลาในการระงับการประกอบกิจการของบุคคลล้มละลายซึ่งนานถึง 5 ปีให้น้อยลง อันจะทำให้ผู้ประกอบการ SMEs สามารถกลับมาดำเนินกิจการใหม่อีกครั้งหนึ่งได้เร็วขึ้น เพื่อเป็นการให้โอกาสครั้งที่สอง (second chance) แก่ผู้ประกอบการ SMEs¹²⁵

เมื่อพิจารณาที่แผนแม่บทเพื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดเล็ฉบับนี้แล้ว จะเห็นได้ว่าเป็นแผนแม่บทที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs เป็นอย่างมาก ทั้งนี้แผนดังกล่าวเป็นแผนที่มิได้เพื่อพัฒนาผู้ประกอบการ SMEs ของประเทศมาเลเซียเท่านั้น อย่างไรก็ตามมีข้อสังเกตว่าแผนแม่บทดังกล่าวเป็นเพียงมาตรการเชิงนโยบายที่ยังมิได้มีการบังคับใช้ออกมาเป็นกฎหมายหรือระเบียบใดๆ จึงยังคงเป็นสิ่งที่เป็นามธรรมเท่านั้น และยังไม่สามารถคาดเดาได้ว่ารัฐบาลของประเทศมาเลเซียจะออกกฎระเบียบมาเพื่อรองรับกับแผนแม่บทดังกล่าวหรือไม่

¹²⁴ Bank Perusahaan Kecil & Sederhana Berhad, (ไม่ปรากฏวันที่), *Business Loan*, สืบค้นเมื่อวันที่ 29 กันยายน 2555, จาก <http://smebank.com.my/web/guest/bisnesloan>

¹²⁵ The National SME Development Council, (ไม่ปรากฏปีพิมพ์), *SME MASTER PLAN 2012 -2020*, สืบค้นเมื่อวันที่ 28 กันยายน 2555, จาก <http://www.smecorp.gov.my/v4/node/2124>

3.2.3 ข้อกำหนดเกี่ยวกับการโอนเงิน

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการโอนเงินในประเทศมาเลเซีย ได้แก่

พระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตรา ฉบับที่ 17 ค.ศ. 1953 (Act 17 Exchange Control Act 1953 (Revised 1969))

กฎหมายฉบับนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ณ วันที่ 9 เมษายน พ.ศ. 2513 (ค.ศ. 1970) และมีผลบังคับใช้ ณ วันที่ 14 เมษายน พ.ศ. 2513 (ค.ศ. 1970) เพื่อกำหนดอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานกำกับดูแลและกำหนดหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการโอน การชำระเงิน หลักทรัพย์ หนี้ การนำเข้า การส่งออก การโอนเงินยืม และการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว บทบัญญัติของกฎหมายฉบับนี้ใช้บังคับเป็นการทั่วไปกับการทำธุรกรรมกับทุกประเทศในโลก ยกเว้น ประเทศอิสราเอล ประเทศเซอร์เบีย และประเทศมอนเตเนโกร ซึ่งจะมีหลักเกณฑ์พิเศษใช้บังคับเป็นการเฉพาะ โดยมีหน่วยงานรับผิดชอบในการกำกับดูแลตามกฎหมายฉบับนี้ คือ ธนาคารแห่งประเทศไทย (Bank Negara Malaysia) และผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย (Bank Negara Malaysia) เป็นเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตามกฎหมายฉบับนี้

กฎหมายฉบับนี้มีสาระสำคัญโดยสรุป ดังต่อไปนี้

ระเบียบเกี่ยวกับการซื้อขาย แลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศและเงินริงกิต

(1) การนำเข้าเงินริงกิต

การนำเข้าเงินริงกิตเกินกว่า 1,000 ริงกิต (ประมาณ 10,000 บาท) ไม่ว่าจะโดยผู้มีถิ่นที่อยู่ในหรือนอกประเทศมาเลเซียต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินก่อน

(2) การนำเงินริงกิตและเงินตราต่างประเทศออกนอกประเทศ

(2.1) ผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศมาเลเซียจะนำธนบัตรเงินตราต่างประเทศหรือเงินริงกิตหรือเช็คเดินทางเกินกว่าจำนวนเท่ากับ 10,000 ริงกิต (ประมาณ 100,000 บาท) ออกนอกประเทศจะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินก่อน

(2.2) ผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศมาเลเซียสามารถนำธนบัตรเงินตราต่างประเทศหรือเช็คเดินทางมูลค่าเท่ากับที่นำเข้ามาออกนอกประเทศได้ หากมีเอกสารหลักฐานสำหรับเงิน

จำนวนดังกล่าว แต่หากไม่มีเอกสารหลักฐานจะต้องได้รับอนุญาตให้นำเงินดังกล่าวออกนอกประเทศจากเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

อย่างไรก็ดี การนำธนบัตรเงินตราต่างประเทศหรือเงินริงกิตหรือเช็กเดินทางไม่ว่าในจำนวนเท่าใดติดตัวเพื่อออกไปนอกหรือเข้ามาในประเทศจะต้องกรอกแบบฟอร์มสำแดงรายการสำหรับนักท่องเที่ยว (Travelers Declaration Form: TDF)

ระเบียบเกี่ยวกับบัญชีเงินฝากธนาคาร

(1) บัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศของผู้มีถิ่นฐานในประเทศมาเลเซีย

ผู้มีถิ่นฐานในประเทศมาเลเซียสามารถเปิดบัญชีเงินตราต่างประเทศกับธนาคารรับอนุญาตในประเทศ ธนาคารอิสลามระหว่างประเทศ และธนาคารต่างประเทศได้อย่างเสรีไม่ว่าเพื่อวัตถุประสงค์ใด¹²⁶

(2) บัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศของบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศ

บุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศสามารถเปิดบัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศกับธนาคารรับอนุญาตในประเทศมาเลเซียและธนาคารอิสลามระหว่างประเทศได้ เพื่ออำนวยความสะดวกในการลงทุนและการประกอบธุรกิจในประเทศมาเลเซีย เงินทุนที่อยู่ในบัญชีเหล่านี้สามารถส่งออกไปยังต่างประเทศได้อย่างเสรี¹²⁷

(3) บัญชีเงินริงกิตของบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศ

บุคคลมีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศสามารถเปิดบัญชีเงินริงกิตไว้กับธนาคารรับอนุญาตในประเทศมาเลเซียได้ เงินในบัญชีดังกล่าวอาจเป็นเงินริงกิตที่ได้จากการขายเงินตราต่างประเทศหรือเป็นเงินได้ที่ได้จากการลงทุนในประเทศมาเลเซีย เงินทุนที่อยู่ในบัญชีเหล่านี้สามารถส่งออกไปยังต่างประเทศได้อย่างเสรีเมื่อแปลงเป็นเงินตราต่างประเทศกับธนาคารรับอนุญาตในประเทศ¹²⁸

¹²⁶ Malaysian Investment Development Authority, *Exchange Control Practice*, Retrieved October 1, 2012 from <http://www.mida.gov.my/env3/index.php?page=exchange-control-practice>

¹²⁷ Malaysian Investment Development Authority, *Exchange Control Practice*, Retrieved October 1, 2012 from <http://www.mida.gov.my/env3/index.php?page=exchange-control-practice>

¹²⁸ Malaysian Investment Development Authority, *Exchange Control Practice*, Retrieved October 1, 2012 from <http://www.mida.gov.my/env3/index.php?page=exchange-control-practice>

Ibid.

ระเบียบเกี่ยวกับค่าสินค้าและบริการ

(1) ค่าสินค้าส่งออก

เงินค่าสินค้าส่งออกจะต้องนำเข้ามาในประเทศมาเลเซียเป็นเงินตราต่างประเทศตามระยะเวลาที่ระบุไว้ในสัญญา ทั้งนี้ ต้องไม่เกิน 6 เดือนนับแต่วันที่ส่งสินค้าออก และสามารถหักกลบนี้กับผู้ที่มีถิ่นฐานอยู่นอกประเทศได้ ผู้ส่งสินค้าออกสามารถฝากเงินตราต่างประเทศนั้นกับธนาคารรับอนุญาตสำหรับเงินที่ได้จากการส่งออกตั้งแต่ 1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ถึง 10 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณ 30,000,000 ถึง 300,000,000 บาท) อย่างไรก็ตาม ผู้ส่งออกจะต้องรายงานต่อธนาคารกลางโดยกรอกแบบฟอร์มสำหรับแต่ละการขนส่งที่มีมูลค่า FOB เกินกว่า 100,000 ริงกิต (ประมาณ 1,000,000 บาท) และต้องยื่นรายงานต่อเจ้าพนักงานควบคุมอัตราแลกเปลี่ยนเป็นรายไตรมาสเพื่อรับรองการได้รับเงินค่าสินค้าส่งออก ยกเว้น ผู้ส่งออกซึ่งสำแดงการส่งออกผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ของต่อกรมศุลกากรและกรมสรรพสามิต¹²⁹

(2) ค่าสินค้าเข้า

การชำระค่าสินค้านำเข้าเป็นเงินตราต่างประเทศสามารถทำได้โดยไม่ต้องขออนุญาต

(3) ค่าบริการ

เงินค่าบริการจะต้องนำเข้ามาในประเทศมาเลเซียเป็นเงินตราต่างประเทศตามระยะเวลาที่ระบุไว้ในสัญญา ทั้งนี้ ต้องไม่เกิน 6 เดือนนับแต่วันที่ให้บริการ

ระเบียบเกี่ยวกับเงินลงทุนจากต่างประเทศ

(1) การนำเข้าเงินลงทุนในประเทศ

นักลงทุนต่างชาติสามารถโอนเงินเข้ามาลงทุนในประเทศมาเลเซียได้โดยไม่มีข้อจำกัดทั้งการลงทุนโดยตรง การลงทุนในหุ้น หรือตราสารทางการเงิน

(2) การส่งเงินกำไรจากการลงทุนกลับประเทศ

นักลงทุนต่างชาติสามารถส่งคืนเงินลงทุน เงินปันผลกำไร หรือเงินใด ๆ ที่ได้รับจากการลงทุนในประเทศมาเลเซียได้โดยไม่มีข้อจำกัด

¹²⁹ Exchange Control Policy, Retrived October 1, 2012, from <http://www.asiatradeshub.com/malaysia/policy3.asp>

ระเบียบเกี่ยวกับการโอนเงินทุนออกของบุคคลชาติ

ผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศมาเลเซียสามารถไปลงทุนในทรัพย์สินที่อยู่ในรูปของเงินตราต่างประเทศโดยไม่จำกัดมูลค่า หากใช้เงินตราต่างประเทศของตนเอง หรือเงินตราต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตให้กู้ยืม หรือเงินจากการเสนอขายหุ้นใหม่แก่ประชาชนทั่วไปเป็นครั้งแรกในตลาดหลักทรัพย์มาเลเซีย (Bursa Malaysia) กรณีผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไปแปลงเป็นเงินตราต่างประเทศเพื่อลงทุนจะถูกจำกัดจำนวน ดังนี้

(1) ไม่เกินจำนวนเทียบเท่า 50 ล้านริงกิต (ประมาณ 500,000,000 บาท) ต่อปีปฏิทิน สำหรับบริษัทซึ่งมีถิ่นที่อยู่ในประเทศ และ

(2) ไม่เกินจำนวนเทียบเท่า 1 ล้านริงกิต (ประมาณ 10,000,000 บาท) ต่อปีปฏิทิน สำหรับบุคคลธรรมดาผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศ

การบังคับใช้กฎ Zero Hour Rule และการกำหนดผลสมบูรณ์ของการโอนเงินที่เป็นอันสิ้นสุดไม่สามารถเพิกถอนได้ (Finality of Payment)

ภายใต้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยระบบการชำระเงิน (Payment Systems Act 2003) มีการนำหลักการไม่บังคับกฎ Zero Hour Rule มาบังคับใช้ โดยกำหนดให้คำสั่งชำระเงินที่ส่งเข้าสู่ระบบการชำระเงินที่กำหนด (Designated payment system) ภายในสิ้นวันที่ศาลมีคำสั่งล้มละลายให้มีผลบังคับใช้ได้ นอกจากนี้ ยังนำเอาหลักการกำหนดผลสมบูรณ์ของการโอนเงินที่เป็นอันสิ้นสุดไม่สามารถเพิกถอนได้ (Finality of Payment) มาบังคับใช้อีกด้วย โดยกำหนดให้คำสั่งโอนเงินหรือการชำระดุลที่ทำในระบบการชำระเงินที่กำหนด (Designated payment system) หากดำเนินการสำเร็จตามที่ถูกกำหนดให้มีผลเป็นอันสิ้นสุดภายใต้หลักเกณฑ์ที่กำหนดของระบบการชำระเงินแล้ว ให้มีผลบังคับใช้ได้และมีผลสมบูรณ์ไม่สามารถยกเลิกเพิกถอนหรือแก้ไขหรือหยุดระงับการจ่ายเงินนั้นได้โดยคำสั่งศาลหรือบทบัญญัติของกฎหมายอื่น¹³⁰

¹³⁰ ธนาคารแห่งประเทศไทย, รายงานระบบการชำระเงิน, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2555, จาก http://www.bot.or.th/Thai/PaymentSystems/Publication/ps_annually_report/AnnualReport/Payment_2010_T.pdf

3.2.4 กฎหมายแรงงาน

นโยบายของสหพันธรัฐมาเลเซียที่เกี่ยวข้องกับแรงงาน

(1) นโยบาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจของ Ministry of Human Resources ของประเทศมาเลเซีย¹³¹

“Ministry of Human Resources” ของประเทศมาเลเซียมีนโยบาย ที่จะปฏิบัติตามหลักการแห่งความส่งเสริมความยุติธรรมทางสังคม สร้างความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง และมีพันธกิจในการปฏิบัติงานดังต่อไปนี้ พัฒนาแรงงานให้มีประสิทธิภาพ ให้ข้อมูลข่าวสารและดูแลแรงงานเพื่อให้แรงงานทันต่อสภาพแวดล้อมที่มีการเติบโตทางเศรษฐกิจและสร้างโอกาสในการทำงานให้มากขึ้น ส่งเสริมและรักษาความสัมพันธ์ระหว่างลูกจ้างและนายจ้างเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศมาเลเซีย ส่งเสริมความยุติธรรมในสังคมและสร้างความมั่นคงในความสัมพันธ์ระหว่างลูกจ้างและนายจ้างผ่านการแก้ไขข้อพิพาทระหว่างลูกจ้างและนายจ้าง ส่งเสริมประชาธิปไตยในสหภาพแรงงาน เป็นผู้นำในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ เพื่อพัฒนาแรงงานให้มีทักษะ ความรู้ สอดคล้องกับความต้องการของนายจ้าง ซึ่งนโยบายและพันธกิจที่กล่าวมาข้างต้นนี้ได้ถูกนำมากำหนดเป็นวัตถุประสงค์ใน Strategic Plan¹³² ที่เป็นแผนยุทธศาสตร์ในการปฏิบัติตามพันธกิจและนโยบายข้างต้น

(2) วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ ของ Manpower department Ministry of Human Resources ของประเทศมาเลเซีย¹³³

Manpower department Ministry of Humana Resources ของประเทศมาเลเซียนั้นมีวิสัยทัศน์ในการเป็นองค์กรผู้นำในการพัฒนาขีดความสามารถของคนทำงาน และมีพันธกิจที่จะผลิตคนทำงานที่มีคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือในการทำให้กำลังคนผ่านการฝึกอบรม โครงการฝึกอบรมกำลังคนในอุตสาหกรรมต่างๆ

¹³¹ สืบค้นเมื่อวันที่ 24 กันยายน 2555,

www.mohr.gov.my/index.php?option=com_content&view=article&id=699&itemid=420&lang=en

¹³² สืบค้นเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2555, จาก www.mohr.gov.my/pdf/STRATEGIC.PLAN.pdf

¹³³ สืบค้นเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2555, www.jtm.gov.my/ver12/index.php/en/about-us/vision-mision-obeective-a-function-of-department

(3) นโยบายของ Department of Skills Development Ministry of Human Resources¹³⁴

“Department of Skills Development Ministry of Human Resources” เป็นหน่วยงานของรัฐบาลมาเลเซีย มีนโยบายที่จะผลิตแรงงานฝีมือผ่านโครงการพัฒนาฝีมือเพื่อเสริมสร้างวิชาชีพให้แก่คนทำงานในประเทศมาเลเซีย

กฎหมายแรงงานของประเทศมาเลเซีย

ประเทศมาเลเซียเป็นประเทศที่มีระบบกฎหมายแบบ Common Law ซึ่งใช้คำพิพากษาของศาลเป็นบรรทัดฐานในการตัดสินคดีแต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากคดีแรงงานเป็นคดีที่มีความพิเศษและต้องการกฎหมายที่แน่นอนเพื่อเป็นมาตรฐานในการปฏิบัติต่อกันระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง ประเทศมาเลเซียจึงมีการบัญญัติกฎหมายแรงงานขึ้นโดยมีกฎหมายที่จัดอยู่ในหมวดกฎหมายแรงงานที่สำคัญๆ ของประเทศมาเลเซีย ดังนี้

(1) พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน ค.ศ. 1955 (Employment Act 1955 (Act 265))

“พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน ค.ศ. 1955 เริ่มถูกใช้บังคับใช้ปี ค.ศ. 1955 และถูกแก้ไขเพิ่มเติมครั้งล่าสุดในวันที่ 1 เมษายน ค.ศ. 2012¹³⁵ โดยพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน ค.ศ. 2012 (Employment (Amendment) Act 2012) โดยกฎหมายฉบับนี้เป็นกฎหมายหลักที่ใช้ในการควบคุมการจ้างแรงงานในประเทศมาเลเซีย โดยการกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของข้อกำหนดและเงื่อนไขของการจ้างแรงงาน มีวัตถุประสงค์หลักในการควบคุมการทำสัญญาระหว่างนายจ้างและลูกจ้างแบบในการทำสัญญา การเลิกสัญญา และสิทธิและหน้าที่ระหว่างคู่สัญญา กฎหมายฉบับนี้แบ่งออกเป็น 19 หมวดคือ บทนำ บทเกี่ยวกับการทำสัญญาจ้างแรงงาน การจ่ายค่าจ้างแรงงาน การลดค่าจ้างแรงงาน ระบบการจ่ายค่าจ้างแรงงาน ลำดับความสำคัญของค่าจ้างแรงงาน ผู้รับจ้างเหมาแรงงาน การจ้างลูกจ้างพิเศษหญิง การคุ้มครองความเป็นมารดา การจ้างแรงงานเด็ก วันหยุดและชั่วโมงการทำงาน การเลิกสัญญาการให้ออกจากงานและผลประโยชน์ในการเกษียณอายุ การจ้างแรงงานต่างด้าว การลงทะเบียนการจ้างแรงงาน การตรวจแรงงาน การร้องทุกข์ของลูกจ้าง

¹³⁴ สืบค้นเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2555,

www.dsd.gov.my/index.php?option=com_content&view=article&id=77&itemid=74&lang=en

¹³⁵ ข้อมูล ณ วันที่ 6 ธันวาคม พ.ศ. 2555.

กระบวนการร้องทุกข์ต่อพนักงานตรวจแรงงาน ความรับผิดชอบและบทกำหนดโทษ กฎหมายลูกต่างๆ และกฎหมายที่ถูกละเมิด

สาระสำคัญ

กฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดให้สัญญาจ้างแรงงานเป็นการตกลงการว่าจ้างระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง โดยจะทำการเป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่ก็ได้ แต่ในกรณีที่สัญญาจ้างแรงงานที่มีกำหนดระยะเวลาแน่นอนเกินกว่า 1 เดือน หรือเป็นงานที่มีลักษณะเป็นครั้งคราวที่มีกำหนดการสิ้นสุดหรือความสำเร็จของงานเกินกว่าหรืออาจจะเกินกว่า 1 เดือน จะต้องทำสัญญาเป็นลายลักษณ์อักษรด้วย และนอกจากนั้นกฎหมายฉบับนี้ยังกำหนดหลักเกณฑ์ในการจ้างแรงงานที่สำคัญดังต่อไปนี้

- ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ รัฐบาลของประเทศมาเลเซียได้ประกาศค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำในวันที่ 1 พฤษภาคม ค.ศ. 2012 โดยกำหนดให้ค่าจ้างแรงงานต้องไม่น้อยกว่า 900 ริงกิตต่อเดือนสำหรับลูกจ้างประจำที่ทำงานใน Peninsular Malaysia และไม่น้อยกว่า 800 ริงกิต ต่อเดือนสำหรับลูกจ้างประจำที่ทำงานใน Sabah และ Saravak และให้เวลานายจ้างปรับโครงสร้าง การจ่ายค่าจ้างแรงงานภายใน 6 เดือนนับแต่วันประกาศ และให้เวลานายจ้างซึ่งมีลูกจ้างไม่เกิน 5 คน ปรับโครงสร้างการจ่ายค่าจ้างแรงงานภายใน 12 เดือนนับแต่วันประกาศ

- การจ่ายค่าจ้างแรงงาน

ตามมาตรา 18 แห่งกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดให้สัญญาจ้างแรงงานจะต้องกำหนดงวดการจ่ายค่าจ้างแรงงานไม่เกินกว่า 1 เดือน โดยในกรณีที่ไม่มีกำหนดไว้ให้ถือว่าระยะเวลา 1 เดือนเป็นงวดการจ่ายค่าจ้างแรงงาน

- ระยะเวลาปฏิบัติงาน

ต้องไม่เกินกว่า 8 ชั่วโมงต่อวัน 48 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยจะต้องมีเวลาพักไม่น้อยกว่า 30 นาที ทุก 5 ชั่วโมงทำงาน และเมื่อรวมเวลาพักแล้วจะต้องไม่เกิน 10 ชั่วโมงต่อวัน เว้นแต่เป็นกรณีที่มีเหตุจำเป็นเร่งด่วนอันอาจเป็นอันตรายต่อสถานที่ทำงาน เป็นงานที่มีความจำเป็นความปลอดภัยสาธารณะ เป็นงานที่มีความจำเป็นต่อการป้องกันประเทศ เป็นงานด่วนที่ต้องทำต่อเครื่องจักรหรือโรงงาน เกิดการหยุดชะงักของงานซึ่งไม่อาจคาดหมายได้ล่วงหน้า

- ค่าล่วงเวลา

กำหนดให้เท่ากับ 1.5 เท่าของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมง แต่หากเป็นการทำงานล่วงเวลาในวันหยุด เท่ากับ 2 เท่าของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมง และหากเป็นการทำงานล่วงเวลาในวันหยุดตามประเพณี เท่ากับ 3 เท่าของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมง

- ค่าจ้างในหยุด

เท่ากับค่าจ้างจำนวนครึ่งวันต่อการทำงานในวันหยุดไม่เกินครึ่งวันของเวลาทำงานปกติ หรือเท่ากับค่าจ้าง 1 วันสำหรับการทำงานเกินกว่าครึ่งวันของเวลาทำงานปกติ

- วันหยุดและวันหยุดตามประเพณี

ต้องกำหนดให้ไม่น้อยกว่า 1 วันต่อสัปดาห์โดยนายจ้างสามารถกำหนดให้เป็นวันใดวันหนึ่งในสัปดาห์ก็ได้ และมีวันหยุดตามประเพณี 10 วัน

- การเลิกจ้าง

ในกรณีลูกจ้างซึ่งมีอายุงานไม่เกิน 2 ปี ให้บอกกล่าวล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 4 สัปดาห์

ในกรณีลูกจ้างซึ่งมีอายุงานเกินกว่า 2 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี ให้บอกกล่าวล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 6 สัปดาห์

ในกรณีลูกจ้างซึ่งมีอายุงานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ให้บอกกล่าวล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 8 สัปดาห์

ในกรณีที่ไมบอกกล่าวล่วงหน้า นายจ้างต้องจ่ายค่าจ้างแทนการบอกกล่าวล่วงหน้าให้แก่ลูกจ้างเท่ากับระยะเวลาที่กำหนดสำหรับการบอกกล่าวล่วงหน้า

ขอบเขตการบังคับใช้

กฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดให้ใช้บังคับกฎหมายฉบับนี้เฉพาะในเขตมาเลเซียตะวันตกและเขตสหพันธรัฐเท่านั้น และใช้บังคับกับการจ้างแรงงานใด ๆ ที่ลูกจ้างได้รับค่าจ้างแรงงานไม่เกิน 2,000 ริงกิตต่อเดือน¹³⁶ แต่ให้รวมถึงการจ้างแรงงานที่ลูกจ้างเป็นผู้ใช้แรงงานทั้งที่เป็นแรงงานมีฝีมือและแรงงานฝึกหัด ลูกจ้างมีหน้าที่ควบคุมหรือบำรุงรักษายานพาหนะที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารหรือสินค้า

¹³⁶ The Employment Act 1955 (Act 265), Subsection 69B(1) amended by The Employment (Amendment) Act 2012, Section 23.

หรือที่ใช้เพื่อเป็นค่าตอบแทนหรือเพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้า ลูกจ้างมีหน้าที่ควบคุมดูแลลูกจ้างอื่นที่เป็นผู้ใช้แรงงาน ลูกจ้างมีหน้าที่งานที่ต้องทำในเรื่องซึ่งจดทะเบียนในประเทศมาเลเซีย ลูกจ้างเป็นคนรับใช้ในบ้าน หรือลูกจ้างอื่นตามที่รัฐมนตรีกำหนด

กลไกการบังคับใช้กฎหมาย

กฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดให้อธิบดีกระทรวงแรงงานเป็นผู้มีอำนาจตรวจสอบการปฏิบัติ ตามกฎหมาย และมีอำนาจวินิจฉัยข้อพิพาทอันเกี่ยวกับการจ่ายค่าจ้างแรงงานที่เกิดขึ้นระหว่าง นายจ้างและลูกจ้างตามสัญญาจ้างแรงงาน ตามกฎหมายฉบับนี้ หรือตามพระราชบัญญัติว่าด้วย คณะกรรมการที่ปรึกษาการกำหนดค่าจ้างแรงงานแห่งชาติ ค.ศ. 2011 (National Wages Consultative Council Act 2011) รวมทั้งมีอำนาจวินิจฉัยข้อพิพาทเกี่ยวกับค่าเสียหายอันเกิดจากการ ที่ลูกจ้างเลิกสัญญาจ้างโดยไม่มีการบอกกล่าวล่วงหน้า หรือไม่รอให้ครบกำหนดการบอกกล่าวล่วงหน้า ด้วย

ผู้ซึ่งต้องการร้องเรียนอธิบดีกระทรวงแรงงานจะต้องร้องเรียนเป็นหนังสือต่อสำนักงาน อธิบดี เมื่อได้รับการร้องเรียนแล้ว อธิบดีต้องวินิจฉัยข้อร้องเรียนดังกล่าวโดยเร็ว โดยมีอำนาจเรียกให้ ผู้ถูกร้องหรือผู้มีส่วนได้เสียจากคำวินิจฉัยหรือคำสั่งเข้ามาให้การก็ได้ และเมื่ออธิบดีกระทรวงแรงงาน มีคำวินิจฉัยหรือคำสั่งเป็นประการใดแล้ว หากบุคคลซึ่งได้คำวินิจฉัยนี้มีผลหรือผู้รับคำสั่งไม่ปฏิบัติตาม คำวินิจฉัยหรือคำสั่งดังกล่าว อธิบดีกระทรวงแรงงานมีอำนาจส่งคำวินิจฉัยหรือคำสั่งนั้นให้แก่ ศาลแขวงซึ่งข้อพิพาทอยู่ในเขตอำนาจรับรอง เพื่อให้คำวินิจฉัยหรือคำสั่งดังกล่าวบังคับได้ เช่นเดียวกับคำพิพากษาของศาล หรือหากคู่พิพาทหรือผู้มีส่วนได้เสียใดไม่พอใจคำวินิจฉัยหรือคำสั่ง ของอธิบดีกระทรวงแรงงาน คู่พิพาทหรือผู้มีส่วนได้เสียสามารถอุทธรณ์คำวินิจฉัยหรือคำสั่งนั้นได้ต่อ ศาลสูงได้

ผลกระทบต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภายในประเทศ

จากเดิมที่แม้ประเทศมาเลเซียจะมีการกำหนดค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำบ้าง แต่ค่าจ้างแรงงาน ขั้นต่ำดังกล่าวก็ไม่มีมาตรฐานที่ดีและครอบคลุมเพียงลูกจ้างเพียงบางส่วนเท่านั้น อันส่งผลให้ค่าจ้าง แรงงานของประเทศมาเลเซียถูกกำหนดโดยกลไกของตลาดเสียเป็นส่วนใหญ่¹³⁷ และทำให้ค่าจ้าง แรงงานในประเทศมาเลเซียค่อนข้างต่ำ แต่เมื่อมีการกำหนดค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำที่เป็นมาตรฐานและ ใช้บังคับเป็นการทั่วไปเป็นครั้งแรกของประเทศมาเลเซียเมื่อวันที่ 1 เมษายน ค.ศ. 2012 ซึ่งค่าจ้าง

¹³⁷ CIMB, "Minimum Wage Policy – Curse or Cure?," Retrieved January 10th, 2013 from http://etp.pemandu.gov.my/upload/CIMB-Minimum_wage_policy%E2%80%93Curse_or_Cure.pdf

แรงงานขั้นต่ำที่กำหนดออกมาใหม่นี้ค่อนข้างสูงกว่าค่าจ้างแรงงานเดิมที่เคยเป็นมา โดยเฉพาะในเขต Sabah ซึ่งตามข้อมูลสถิติในปี ค.ศ. 2009 ค่าจ้างแรงงานโดยเฉลี่ยในเขต Sabah ประมาณ 577 ริงกิตต่อเดือนเท่านั้น และประมาณ 758 ริงกิตต่อเดือนในเขต Sarawak¹³⁸ ดังนั้นค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำใหม่ที่กำหนดออกมานี้อาจจะส่งผลกระทบต่อนายจ้างซึ่งเป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดอย่างมาก กล่าวคือ ทำให้นายจ้างเหล่านี้ต้องมีค่าใช้จ่ายในการจ้างแรงงานเพิ่มมากขึ้น จนอาจส่งผลให้ไม่สามารถดำเนินธุรกิจต่อไป หรือจำเป็นต้องลดจำนวนลูกจ้างลงก็เป็นได้

(2) พระราชบัญญัติเงินทดแทน ค.ศ. 1952 (Workmen's Compensation Act 1952¹³⁹)

พระราชบัญญัติเงินทดแทน ค.ศ. 1952 (Workmen's Compensation Act 1952) เป็นกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ลูกจ้างหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับลูกจ้างเช่น บุตร ภริยา ของลูกจ้างที่ได้รับบาดเจ็บหรือป่วยจากการทำงานหรือเกี่ยวเนื่องกับการทำงานได้รับเงินทดแทนเพื่อป้องกันไม่ให้ลูกจ้างหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับลูกจ้างต้องเดือดร้อนระหว่างที่ลูกจ้างต้องรักษาอาการบาดเจ็บหรืออาการป่วยโดยเงินทดแทน โดยกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดเงื่อนไข หลักเกณฑ์ รูปแบบ วิธีการจ่ายเงินทดแทน บทลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืน รวมไปถึงจนถึงวิธีการระงับข้อพิพาทอันเกิดจากปฏิบัติตามกฎหมายฉบับนี้

สาระสำคัญของกฎหมาย

เนื้อหาหลักของกฎหมายฉบับนี้ เป็นการกำหนดหน้าที่ของนายจ้างในการจ่ายเงินทดแทน รวมทั้งค่ารักษาพยาบาลและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการฟื้นฟูสมรรถภาพของลูกจ้าง เมื่อลูกจ้างประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยด้วยโรคจากการทำงานหรือเกี่ยวเนื่องกับการทำงาน และเพื่อเป็นการประกันความรับผิดชอบของนายจ้างตามพระราชบัญญัตินี้ มาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดให้นายจ้างมีหน้าที่ต้องทำประกัน โดยมีหน้าที่ต้องจ่ายเบี้ยประกันปีละ 86 ริงกิต ต่อลูกจ้าง 1 คน และห้ามมิให้หักค่าเบี้ยประกันดังกล่าวออกจากค่าจ้างของลูกจ้าง

ขอบเขตการบังคับใช้

กฎหมายฉบับนี้มุ่งให้ความคุ้มครองลูกจ้างซึ่งทำหน้าที่งานใด ๆ ให้แก่นายจ้างตามสัญญาจ้างแรงงานและสัญญาจ้างฝึกงาน ไม่ว่าจะก่อนหรือหลังการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ ทั้งที่ทำงานโดยตกลงกันหรือโดยปริยาย เป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่เป็นลายลักษณ์อักษร ไม่ว่าจะค่าจ้างจะคำนวณตามระยะเวลาหรือตามผลงานที่ทำได้ และงวดการจ่ายค่าจ้างจะเป็นรายวัน รายเดือน หรือระยะเวลาที่นานกว่าก็ตาม อย่างไรก็ตาม โดยผลของพระราชบัญญัติประกันสังคม ค.ศ. 1969

¹³⁸ *Ibid.*

¹³⁹ Law of Malaysia Act 273 Workmen's Compensation Act 1952 Incorporating all amendment up to 1 January 2006

(Employees' Social Security Act 1969) มาตรา 2(5) ซึ่งกำหนดครอบคลุมลูกจ้างทุกคนตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ และมาตรา 31 ซึ่งถูกแก้ไขเพิ่มเติมและมีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 กรกฎาคม ค.ศ. 1992 ได้กำหนดให้ลูกจ้างซึ่งมีสิทธิได้รับเงินทดแทนภายใต้พระราชบัญญัติประกันสังคม ค.ศ. 1969 แล้ว จะไม่มีสิทธิได้รับเงินทดแทนตามกฎหมายอื่นอีก ดังนั้นลูกจ้างส่วนใหญ่จึงมีได้อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติฉบับนี้อีกต่อไปแล้ว มีแต่เพียงลูกจ้างต่างด้าวเท่านั้นที่ยังคงได้รับสิทธิประโยชน์ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ เนื่องจาก Workmen's Compensation (Foreign Worker's Scheme) (Insurance) Order 1993 ได้กำหนดให้นายจ้างต้องทำประกันให้แก่ลูกจ้างต่างด้าวซึ่งได้รับค่าจ้างไม่เกิน 500 ริงกิตต่อเดือนและผู้ใช้แรงงานต่างด้าวโดยไม่คำนึงถึงจำนวนค่าจ้าง จึงมีเพียงลูกจ้างต่างด้าว 2 กลุ่มนี้เท่านั้นที่ยังคงอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติฉบับนี้

กลไกการบังคับใช้กฎหมาย

เพื่อให้ได้รับเงินทดแทนตามพระราชบัญญัตินี้ ลูกจ้างต้องแจ้งการประสบภัยให้แก่ นายจ้างภายใน 7 วันนับแต่วันที่เกิดเหตุ เว้นแต่กรณีที่ลูกจ้างเสียชีวิต อย่างไรก็ตามแม้ลูกจ้างจะมีได้แจ้งการประสบภัยแก่นายจ้างภายในระยะเวลาดังกล่าว หรือมีข้อบกพร่องหรือไม่ถูกต้องประการใดก็ตาม ก็ไม่เป็นเหตุให้ลูกจ้างเสียสิทธิที่จะได้รับเงินทดแทน หากสามารถพิสูจน์ได้ว่านายจ้างสามารถรับรู้ถึงการประสบภัยนั้นได้เองอยู่แล้ว หรือนายจ้างมิได้กล่าวอ้างการที่ลูกจ้างไม่ได้แจ้ง หรือข้อผิดพลาดหรือไม่ถูกต้องดังกล่าวมาในคำให้การ หรือการไม่ได้แจ้ง หรือข้อผิดพลาดหรือความไม่ถูกต้องดังกล่าวอาจเกิดขึ้นได้เป็นครั้งคราว หรือลูกจ้างมีได้อยู่ในประเทศมาเลเซีย หรือเหตุประการอื่นซึ่งอาจเกิดขึ้นได้ นอกจากนั้นลูกจ้างหรือผู้อยู่ในอุปการะของลูกจ้างยังต้องขอรับเงินทดแทนภายใน 6 เดือนนับแต่วันที่ประสบภัยหรือวันที่ลูกจ้างเสียชีวิตแล้วแต่กรณีอีกด้วย แต่แม้ว่าจะมีได้ขอรับเงินทดแทนภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ก็มีได้เหตุให้ลูกจ้างเสียสิทธิที่จะได้รับเงินทดแทน หากการไม่ได้ทำการดังกล่าวอาจเกิดขึ้นได้เป็นครั้งคราว หรือลูกจ้างหรือผู้อยู่ในอุปการะของลูกจ้างมีได้อยู่ในประเทศมาเลเซีย หรือเหตุประการอื่นซึ่งอาจเกิดขึ้นได้

เมื่อนายจ้างทราบถึงการประสบภัยของลูกจ้างของตนแล้ว ในกรณีเหตุดังกล่าวส่งผลให้ลูกจ้างเสียชีวิต หรือทุพพลภาพโดยทันที ไม่ว่าทั้งหมดหรือเพียงบางส่วน นายจ้างมีหน้าที่ต้องแจ้งการประสบภัยดังกล่าว ต่อคณะกรรมการเงินทดแทน (Commissioner of Workmen's Compensation Act) ภายใน 10 วันนับแต่วันที่เกิดเหตุ ทั้งนี้ นายจ้างกับอาจปฏิเสธการจ่ายเงินทดแทนไปพร้อมด้วยก็ได้ โดยนายจ้างซึ่งมิได้แจ้งการประสบภัยดังกล่าวต่อคณะกรรมการเงินทดแทนภายในระยะเวลาที่กำหนด ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 5,000 ริงกิต สำหรับความผิดครั้งแรก และปรับไม่เกิน 10,000 ริงกิต สำหรับความผิดครั้งต่อไป

พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดให้จัดตั้งคณะกรรมการขึ้นมาชุดหนึ่งในแต่ละเขตการปกครอง¹⁴⁰ โดยให้อำนาจคณะกรรมการในการตรวจสอบการจ่ายเงินทดแทนของนายจ้างเปลี่ยนแปลงคำสั่งต่าง ๆ ซึ่งออกตามความกฎกระทรวงและพระราชกฤษฎีกาที่ระบุในตารางที่ 3 ท้ายพระราชบัญญัติฉบับนี้ เป็นตัวกลางในการรับและจ่ายเงินทดแทนระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง รวมทั้งมีหน้าที่ในการระงับข้อพิพาทระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง โดยวิธีการไกล่เกลี่ยเพื่อให้เป็นที่น่าพอใจแก่ทั้งลูกจ้าง นายจ้าง และคณะกรรมการฯ แล้วจึงทำข้อตกลงระหว่างกัน แต่ในกรณีที่ไม่สามารถตกลงกันได้ พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดให้ระงับข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการ ทั้งนี้อนุญาโตตุลาการอาจส่งประเด็นข้อกฎหมายใดให้ศาลสูงพิจารณาก็ได้ เมื่ออนุญาโตตุลาการมีคำตัดสินอย่างใดแล้ว อนุญาโตตุลาการต้องส่งคำชี้ขาดของตนกลับไปให้แก่คณะกรรมการฯ และเมื่อคณะกรรมการฯ ได้ทำข้อตกลงหรือได้รับคำชี้ขาดจากอนุญาโตตุลาการแล้ว คณะกรรมการฯ จะต้องส่งข้อตกลงหรือคำชี้ขาดนั้นให้แก่ศาลออกคำสั่งบังคับตามข้อตกลงหรือคำชี้ขาดนั้นต่อไป

ผลกระทบต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภายในประเทศ

นายจ้างซึ่งเป็นวิสาหกิจขนาดกลางหรือขนาดย่อมที่ต้องการจ้างแรงงานต่างด้าวจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายฉบับนี้ โดยนายจ้างมีหน้าที่ต้องทำประกันให้แก่ลูกจ้างต่างด้าวซึ่งได้รับค่าจ้างไม่เกิน 500 ริงกิตต่อเดือน หรือลูกจ้างต่างด้าวซึ่งเป็นผู้ใช้แรงงาน โดยเสียเบี้ยประกัน 86 ริงกิตต่อปีต่อคน ทั้งนี้หากนายจ้างไม่ทำประกันดังกล่าว หรือนายจ้างหักค่าเบี้ยประกันออกจากค่าจ้างแรงงานของลูกจ้างจะต้องได้รับโทษตามกฎหมาย ซึ่งมีโทษทั้งจำคุกและปรับ ดังนั้นกฎหมายฉบับนี้จึงน่าจะเป็นภาระให้แก่นายจ้างซึ่งเป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมซึ่งจำเป็นต้องจ้างแรงงานต่างด้าวได้

(3) พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ ค.ศ. 1967 (Industrial Relations Act 1967¹⁴¹)

พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ ค.ศ. 1967 (Industrial Relations Act 1967) เป็นกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์ในการกำหนดกฎเกณฑ์ในเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างลูกจ้างกับนายจ้าง และระหว่างสมาคมนายจ้างกับสหภาพแรงงานของลูกจ้าง โดยเฉพาะวิธีการแก้ไขข้อขัดแย้งระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง โดยได้กำหนดให้ทั้งสองฝ่ายมีสิทธิจัดตั้งองค์กรขึ้นมาเพื่อเรียกร้องแทนสมาชิกของตน วิธีการยื่นข้อเรียกร้อง รวมทั้งกำหนดวิธีการร้องทุกข์ต่อฝ่ายปกครองและต่อศาล นอกจากนี้ยังกำหนดอำนาจหน้าที่ของอธิบดีกระทรวงแรงงานและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานอันเกี่ยวกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง

¹⁴⁰ Peninsular Malaysia, Sabah and Sarawak.

¹⁴¹ Law of Malaysia Act 177 Industrial Relations Act 1967 Incorporating all amendment up to 1 January 2006

สาระสำคัญของกฎหมาย

กฎหมายฉบับนี้มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการแก้ไขข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง ไม่ว่าข้อขัดแย้งดังกล่าวจะเกี่ยวข้องกับการจ้างแรงงานหรือไม่ก็ตาม โดยกำหนดให้ทั้งนายจ้างและลูกจ้างมีสิทธิที่จะยื่นข้อเรียกร้องให้แก่อีกฝ่ายหนึ่งเข้ามาเจรจาทำข้อตกลง จนถึงวิธีการระงับข้อพิพาทแรงงานโดยองค์กรฝ่ายปกครองและโดยศาล ในกรณีที่นายจ้างและลูกจ้างไม่สามารถตกลงกันได้ นอกจากนั้นยังกำหนดเกี่ยวกับการร้องทุกข์ของลูกจ้างในกรณีที่ถูกเลิกจ้างโดยไม่เป็นธรรม และยังกำหนดเงื่อนไขและวิธีการใช้อำนาจต่อรองของสมาคมนายจ้างและสหภาพแรงงานของลูกจ้างผ่านการนัดหยุดงานและการปิดงาน อีกทั้งกำหนดห้ามนายจ้างขัดขวางลูกจ้างในการเข้าเป็นสมาชิกของสหภาพแรงงาน และการกระทำความผิด ใดๆ ของสหภาพแรงงานอีกด้วย

ขอบเขตการบังคับใช้กฎหมาย

แม้กฎหมายฉบับนี้มุ่งเน้นที่จะระงับความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง ครอบคลุมถึงเรื่องการเลิกจ้างโดยไม่เป็นธรรม รวมถึงเรื่องอื่นทั้งที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับการจ้างแรงงาน อย่างไรก็ตามกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดกรอบของประเด็นที่สหภาพแรงงานไม่สามารถเรียกร้องให้นายจ้างทำข้อตกลงได้ ดังต่อไปนี้

- เกี่ยวกับการเลื่อนตำแหน่งให้กับลูกจ้างคนหนึ่งคนใด
- เกี่ยวกับการโอนย้ายลูกจ้างภายในองค์กร อันไม่มีผลต่อความปลอดภัยในการทำงานของลูกจ้าง
- เกี่ยวกับการจ้างบุคคลใดบุคคลหนึ่งเพื่อให้เข้ามาทำงานในตำแหน่งที่ว่าง
- เกี่ยวกับการเลิกจ้างลูกจ้างคนใดคนหนึ่ง อันเนื่องมาจากการปิดกิจการ หรือเนื่องจากการปรับโครงสร้างองค์กร
- เกี่ยวกับการเลิกจ้างและการรับลูกจ้างเข้าทำงานใหม่
- เกี่ยวกับการมอบหมายหรือแบ่งงานให้แก่ลูกจ้างตามภาระหน้าที่ อันเป็นไปตามที่สัญญาจ้างกำหนดไว้

นอกจากในส่วนที่เกี่ยวข้องกับขอบเขตของประเด็นที่สามารถยื่นข้อเรียกร้องได้แล้ว กฎหมายฉบับนี้ยังกำหนดเกี่ยวกับเงื่อนไข และหลักเกณฑ์ในการประกาศปิดงานโดยนายจ้าง ประกาศหยุดงานโดยลูกจ้างในกรณีดังต่อไปนี้

- ระหว่างคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทแรงงานและ 7 วันภายหลังจากที่คณะกรรมการฯ ได้มีคำวินิจฉัยแล้ว
- ภายหลังจากข้อพิพาทแรงงานได้ถูกร้องต่อศาลแรงงาน และคู่พิพาทได้รับการแจ้งเกี่ยวกับการยื่นคำร้องดังกล่าวแล้ว
- ภายหลังจากที่คำร้องต่อศาลได้ถูกยับยั้งโดย Yang di-Pertuan Agong หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ และคู่พิพาทได้รับการแจ้งเกี่ยวกับการยับยั้งดังกล่าวแล้ว
- กรณีที่เป็นประเด็นซึ่งครอบคลุมโดยข้อตกลงซึ่งศาลแรงงานได้รับรอง หรือ ได้มีคำชี้ขาดตามแล้ว
- กรณีซึ่งลูกจ้างไม่สามารถเรียกร้องให้นายจ้างทำข้อตกลงได้

กลไกการบังคับใช้กฎหมาย

กฎหมายฉบับนี้มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการยื่นข้อเรียกร้อง และการระงับข้อพิพาทอันเกิดขึ้นระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง ไม่ว่าจะเกี่ยวข้องกับการจ้างแรงงานหรือไม่ก็ตาม หรืออันเกี่ยวกับข้อตกลงการจ้างแรงงาน หรืออันเกี่ยวกับสภาพการจ้าง โดยในส่วนที่เกี่ยวกับการยื่นข้อเรียกร้องนั้น เมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งต้องการยื่นข้อเรียกร้องนั้น ให้ทำข้อเรียกร้องดังกล่าวเป็นหนังสือและส่งให้แก่อีกฝ่ายหนึ่งเพื่อให้มาทำข้อตกลงระหว่างกัน ซึ่งในกรณีของฝ่ายลูกจ้างนั้น ให้สหภาพแรงงานเป็นผู้ยื่นแทนลูกจ้าง ส่วนในกรณีของฝ่ายนายจ้างนั้น นายจ้างหรือสมาคมนายจ้างอาจเป็นผู้ยื่นก็ได้

เมื่อฝ่ายที่รับข้อเรียกร้องได้รับหนังสือแจ้งข้อเรียกร้องแล้ว ต้องมีหนังสือตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมเจรจาตามข้อเรียกร้องดังกล่าว ต่อฝ่ายที่ยื่นข้อเรียกร้องภายใน 14 วันนับแต่วันที่ ได้รับหนังสือแจ้งข้อเรียกร้องนั้น ซึ่งในกรณีที่ฝ่ายที่รับข้อเรียกร้องตอบรับการเข้าร่วมเจรจานั้น ทั้งสองฝ่ายจะต้องเริ่มการเจรจาภายใน 30 วันนับแต่วันที่ฝ่ายที่ยื่นข้อเรียกร้องได้รับหนังสือตอบรับ โดยเมื่อมีการตกลงกันเป็นอย่างดีแล้ว ให้ทำข้อตกลงนั้นเป็นหนังสือลงชื่อของทั้งสองฝ่ายหรือตัวแทน และยื่นสำเนาหนังสือข้อตกลงดังกล่าวต่อศาลแรงงานภายใน 30 วันนับแต่วันที่ทำข้อตกลงดังกล่าว เพื่อให้ศาลแรงงานรับรอง

ในกรณีที่ฝ่ายที่รับข้อเรียกร้องปฏิเสธการเข้าร่วมเจรจา หรือมิได้ตอบรับภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด หรือมิได้เริ่มเจรจภายในระยะเวลาที่กำหนด ฝ่ายที่ยื่นข้อเรียกร้องอาจมีหนังสือแจ้งอธิบดีเพื่อให้ช่วยเรียกหรือเร่งรัดให้ฝ่ายที่รับข้อเรียกร้องมาเจรจาก็ได้ และเมื่อได้ทำตามขั้นตอน

ตามที่กำหนดข้างต้นแล้ว ฝ่ายที่รับข้อเรียกร้องยังคงปฏิเสธที่จะเข้าร่วมการเจรจา ให้ถือว่าข้อพิพาทแรงงานเกิดขึ้น และนายจ้างหรือสมาคมนายจ้างหรือสหภาพแรงงานอาจแจ้งการเกิดขึ้นของข้อพิพาทแรงงานดังกล่าวต่ออธิบดีก็ได้ อย่างไรก็ตามหากฝ่ายที่ยื่นข้อเรียกร้องซึ่งเป็นสหภาพแรงงานเห็นว่านายจ้างหรือสมาคมนายจ้างปฏิเสธการเจรจาโดยไม่มีเหตุอันสมควร สหภาพแรงงานอาจร้องต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานภายใน 30 วันนับแต่วันที่ถูกรับปฏิเสธการเจรจา เพื่อให้มีคำสั่งให้นายจ้างหรือสมาคมนายจ้างเข้าร่วมเจรจาก็ได้

เมื่ออธิบดีได้รับแจ้งดังกล่าวหรือทราบถึงข้อพิพาทแรงงานนั้นได้เอง ให้อธิบดีพิจารณาข้อพิพาทแรงงานดังกล่าวและกระทำด้วยวิธีการที่จำเป็นเพื่อไกล่เกลี่ยให้ทั้งสองฝ่ายสามารถตกลงกันได้ เว้นแต่ในรายงานดังกล่าวได้กล่าวอ้างว่าได้ใช้วิธีการดังกล่าวไปแล้วแต่ไม่ได้ผล หรืออธิบดีเห็นได้เองว่าวิธีการดังกล่าวไม่อาจช่วยให้ทั้งสองฝ่ายตกลงกันได้ และเมื่ออธิบดีได้ทำการไกล่เกลี่ยแล้วยังทั้งสองฝ่ายยังไม่อาจตกลงกันได้ ให้อธิบดีรายงานต่อรัฐมนตรี โดยเมื่อรัฐมนตรีได้รับรายงานดังกล่าวแล้ว รัฐมนตรีอาจจะเข้ามาไกล่เกลี่ยเพื่อระงับข้อพิพาทดังกล่าวอีกก็ได้ แต่ในกรณีที่รัฐมนตรีเห็นว่าไม่อาจระงับข้อพิพาทแรงงานดังกล่าวโดยทางอื่น หรือกรณีที่คู่พิพาทได้ร่วมกันร้องขอเป็นหนังสือ รัฐมนตรีอาจส่งข้อพิพาทดังกล่าวให้ศาลแรงงานพิจารณาต่อไป และศาลต้องมีคำสั่งภายใน 30 วันนับแต่วันที่รับคำร้องดังกล่าว

ผลกระทบต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภายในประเทศ

แม้กฎหมายฉบับนี้จะมีเนื้อหาที่เกี่ยวกับการรับรองสิทธิในการดำเนินการต่อรองของลูกจ้างกับนายจ้างอยู่มาก แต่ก็ยังได้กำหนดข้อจำกัดของประเด็นข้อเรียกร้องที่ลูกจ้างไม่สามารถเรียกร้องให้นายจ้างเข้าทำข้อตกลงและกำหนดข้อจำกัดในการประกาศนัดหยุดงาน ซึ่งข้อจำกัดเหล่านี้เป็นประเด็นที่เกี่ยวกับความคล่องตัวในการบริหารบุคลากรของของนายจ้าง ดังนั้นการมีข้อจำกัดเหล่านี้ น่าจะเป็นผลดีต่อนายจ้าง กล่าวคือ เป็นการช่วยลดภาระให้แก่นายจ้างจากการที่จะต้องถูกลูกจ้างเรียกร้องในประเด็นที่เป็นข้อจำกัด อันจะส่งผลให้นายจ้างมีความคล่องตัวในการบริหารบุคลากรของตน อีกทั้งยังมีส่วนช่วยป้องกันมิให้ลูกจ้างซึ่งหวังเพียงประโยชน์ของตนฝ่ายเดียวมากเกินไปเรียกร้องให้ทำข้อตกลงหรือนัดหยุดงานเพื่อกดดันให้นายจ้างปฏิบัติตามข้อเรียกร้องโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องหรือสภาพทางเศรษฐกิจของนายจ้างได้อีกด้วย

(4) พระราชบัญญัติสหภาพทางการค้า ค.ศ. 1959 (Trade Union Act 1959¹⁴²)

¹⁴² Law of Malaysia Trade Union Act 1959 incorporating all amendment up to 1 January 2006

พระราชบัญญัติสหภาพทางการค้า ค.ศ. 1959 (Trade Union Act 1959) เป็นกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์เพื่อรองรับการก่อตั้งสหภาพของลูกจ้างและนายจ้างในประเทศมาเลเซียให้เป็นนิติบุคคลในประเทศมาเลเซีย ซึ่งเกิดขึ้นครั้งแรกในช่วงทศวรรษที่ 1920 โดยการที่พรรคคอมมิวนิสต์แห่งมาลายาได้สนับสนุนให้คนงานไร้ฝีมือรวมตัวกัน แต่ขณะนั้นยังไม่มีกฎหมายรองรับแต่อย่างใด จนกระทั่งในปี ค.ศ. 1940 จึงได้มีกฎหมายว่าด้วยองค์การลูกจ้างและนายจ้างขึ้นมารองรับการจัดตั้งองค์การดังกล่าวครั้งแรกและบังคับใช้ทั่วทั้งประเทศมาเลเซียในปี ค.ศ. 1946¹⁴³ จนกระทั่งได้แก้ไขเพิ่มเติมและพระราชบัญญัติองค์การลูกจ้างและนายจ้าง ค.ศ. 1959 จึงเป็นฉบับล่าสุดที่ใช้บังคับ

สาระสำคัญของกฎหมาย

กฎหมายฉบับนี้มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการกำหนด วิธีการก่อตั้งสหภาพ สิทธิ หน้าที่ และวัตถุประสงค์ของสหภาพ รวมไปถึงจนถึงระบบการแก้ไขปัญหาและการดำเนินคดีระหว่างสหภาพแรงงานกับนายจ้างเช่น กำหนดให้มีสำนักงานสำหรับจดทะเบียนการเป็นสหภาพ กำหนดวิธีการจดทะเบียนสหภาพ กำหนดข้อกำหนดการจดทะเบียนสหภาพ ข้อกำหนดความรับผิดชอบของสหภาพในกรณีปฏิบัติผิดกฎหมาย และวิธีการบริหารจัดการทรัพย์สินของสหภาพ

ขอบเขตการบังคับใช้กฎหมาย

กฎหมายฉบับนี้มีขอบเขตบังคับใช้กับการจัดตั้ง และกำหนดสิทธิและหน้าที่ขององค์การแรงงาน ซึ่งมีความหมายถึงการจัดตั้งหรือการรวมตัวกันของลูกจ้างหรือนายจ้างที่มีสถานที่ทำงานหรือมีการจ้างงานใน Peninsular Malaysia, Sabah และ Sarawak ทั้งในสถานที่ทำงาน การค้าขาย อาชีพ หรือภาคธุรกิจเดียวกัน หรือที่คล้ายคลึงกัน ไม่ว่าเป็นการชั่วคราวหรือถาวร และมีวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

- กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างลูกจ้างและนายจ้าง ปรับปรุงสภาพการทำงานของลูกจ้าง ยกย่องสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิก หรือเพิ่มผลผลิต
- กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างลูกจ้างด้วยกัน หรือระหว่างนายจ้างด้วยกัน
- เป็นตัวแทนให้แก่นายจ้างหรือลูกจ้างในการระงับข้อพิพาทแรงงาน

¹⁴³ Baker & Mckenzie, "Worldwide Guide to Trade Unions and Works Councils," 2009, P. 169, Retrieved January 12th, 2013 from

http://www.bakermckenzie.com/files/Uploads/Documents/Supporting%20Your%20Business/Featured%20Services/qr_global_tradeunionsguide_2009.pdf.

- ดำเนินการใด ๆ เพื่อระงับข้อพิพาทแรงงาน หรือ
- ริเริ่ม ดำเนินการ หรือให้การสนับสนุนทางการเงินแก่การนัดหยุดงาน ประกาศปิดงาน หรือจ่ายเงินหรือผลประโยชน์แก่สมาชิกระหว่างการหยุดงานหรือการปิดงาน

กลไกการบังคับใช้กฎหมาย

ทั้งนายจ้างและลูกจ้างในประเทศมาเลเซียมีสิทธิที่จะรวมกลุ่มหรือจัดตั้งองค์การเพื่อคุ้มครองผลประโยชน์ของตนเองได้ ซึ่งกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดให้ต้องมีสมาชิกร่วมก่อตั้งอย่างน้อย 7 คน และทุกองค์การของนายจ้างหรือของลูกจ้างต้องจดทะเบียนกับอธิบดีกระทรวงแรงงานภายใน 1 เดือนนับแต่วันที่จัดตั้งองค์การดังกล่าวขึ้นมา โดยอธิบดีฯ มีอำนาจปฏิเสธการจดทะเบียนได้ในกรณีที่มืองค์การของลูกจ้างหรือของนายจ้างในสถานที่ทำงานหรือในภาคธุรกิจนั้นอยู่แล้ว และการจัดตั้งองค์การดังกล่าวไม่เป็นประโยชน์ต่อลูกจ้างที่เกี่ยวข้องหากมืองค์การของลูกจ้างหรือของนายจ้างเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังกำหนดห้ามมิให้อธิบดีฯ อนุญาตให้องค์การของลูกจ้างหรือของนายจ้างจดทะเบียนในกรณีดังต่อไปนี้

- มีเหตุอันควรเชื่อว่าองค์การอาจถูกใช้ในการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือการใดอันตรงข้ามหรือไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือกฎขององค์การ
- มีวัตถุประสงค์หรือกฎที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย
- มีเหตุอันควรเชื่อว่าองค์การดังกล่าวไม่ปฏิบัติตามกฎหมายฉบับนี้หรือตามข้อกำหนดใด ๆ
- มีเหตุอันควรเชื่อว่าวัตถุประสงค์ กฎ และการจัดตั้งองค์การดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติใดของกฎหมายฉบับนี้ หรือข้อกำหนดใด ๆ
- มีชื่อที่เหมือนหรือคล้ายกับองค์การที่มีอยู่ก่อน และอาจทำให้สาธารณชนหรือสมาชิกขององค์การที่จัดตั้งอยู่ก่อนแล้วสับสน หรือมีชื่อที่อธิบดีฯ เห็นว่าไม่เหมาะสม

ผลกระทบต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภายในประเทศ

การที่กฎหมายฉบับนี้กำหนดให้ลูกจ้างเพียง 7 คนสามารถรวมตัวกันขอจดทะเบียนจัดตั้งสหภาพแรงงานได้แล้วนั้น อาจส่งผลให้นายจ้างซึ่งเป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่แม้จะมี

ลูกจ้างจำนวนเพียง 7 คนต้องได้รับผลกระทบจากการที่ลูกจ้างของตนรวมตัวกันตั้งสหภาพแรงงานขึ้นมาเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองให้แก่ฝ่ายลูกจ้าง อันอาจจะเป็นอุปสรรคต่อการบริหารบุคลากรของนายจ้างได้

3.2.5 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ การบริการ

กฎหมายหลักที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ การบริการของประเทศมาเลเซีย ได้แก่ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2542 หรือ Consumer Protection Act 1999 (Act 599) และพระราชบัญญัติมาตรฐานแห่งมาเลเซีย พ.ศ. 2539 หรือ Standards of Malaysia Act 1996 (Act 549)

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค หรือ Consumer Protection Act 1999 (Act 599)

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2542 ให้อำนาจรัฐมนตรีออกข้อกำหนดด้านความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์หรือบริการ โดยอาจกำหนดมาตรฐานความปลอดภัยที่แตกต่างกันสำหรับผลิตภัณฑ์หรือบริการต่างชนิดหรือประเภทกันก็ได้ ในกรณีที่รัฐมนตรีออกข้อกำหนดด้านความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์หรือบริการแล้ว ผู้ใดจะขาย เสนอขาย โฆษณาเพื่อจะขายหรือนำเข้าผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่ได้มาตรฐานความปลอดภัยไม่ได้ หากฝ่าฝืนมีโทษปรับหรือจำคุกหรือทั้งปรับและจำคุก

กรณีที่ไม่มีการออกข้อกำหนดด้านความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์หรือบริการใด ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่จะขายหรือเสนอขายนั้นต้องมีมาตรฐานตามสมควรแก่สภาพแห่งผลิตภัณฑ์หรือบริการนั้น ทั้งนี้ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2542 จะใช้บังคับเป็นการทั่วไปกับผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่มีกฎหมายควบคุมไว้โดยเฉพาะ ส่วนผลิตภัณฑ์ที่มีกฎหมายเฉพาะควบคุม เช่น อาหาร เครื่องสำอาง ยารักษาโรค อุปกรณ์การแพทย์ เป็นต้น จะไม่นำพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2542 มาใช้บังคับ

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2542 มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปกับผู้ใดก็ตามที่ขาย เสนอขาย โฆษณาเพื่อจะขายหรือนำเข้าผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีการกำหนดมาตรฐานความปลอดภัย ดังนั้น หากผู้ประกอบการ SMEs ไทยประสงค์จะขายหรือนำเข้าผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มี

การกำหนดมาตรฐานความปลอดภัยในประเทศมาเลเซียก็มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2542 ซึ่งในกรณีที่สินค้าที่ผู้ประกอบการ SMEs ไทยจะนำเข้าไปขายในมาเลเซียนั้นเป็นสินค้าที่ผลิตเอง หากผลิตภัณฑ์ที่ผู้ประกอบการ SMEs ไทยจะนำเข้าไปขายในมาเลเซียยังไม่ได้มาตรฐานตามที่รัฐมนตรีกำหนด ผู้ประกอบการ SMEs ไทยก็ต้องไปลงทุนปรับปรุงกระบวนการผลิตของตนเพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่ได้มาตรฐานจึงจะสามารถขายในประเทศมาเลเซียได้

พระราชบัญญัติมาตรฐานแห่งมาเลเซีย พ.ศ. 2539 หรือ Standards of Malaysia Act 1996 (Act 549)

พระราชบัญญัติมาตรฐานแห่งมาเลเซีย พ.ศ. 2539 ให้อำนาจรัฐมนตรีประกาศข้อกำหนดเกี่ยวกับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ซึ่งไม่ถือเป็นมาตรฐานบังคับ เรียกว่า Malaysian Standard (MS) โดยกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำด้านคุณภาพและความปลอดภัยให้บุคคลทั่วไปสามารถนำไปใช้ได้โดยความสมัครใจ ในปัจจุบันมี MS มากกว่า 5,600 มาตรฐานซึ่งมาตรฐานนั้นจะมีสภาพเป็นมาตรฐานบังคับเมื่อมีหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้องนำมาตราฐานไปบังคับใช้โดยกำหนดเป็นกฎหมาย ทั้งนี้ประเทศมาเลเซียมีนโยบายในการพัฒนามาตรฐานโดยรับมาตรฐานสากลมาใช้ตามสมควร¹⁴⁴

หน่วยงานที่ดูแลด้านมาตรฐานแห่งชาติของประเทศมาเลเซียคือกรมมาตรฐานมาเลเซีย ซึ่งอยู่ภายใต้กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม (Department of Standards Malaysia (STANDARDS MALAYSIA), Ministry of Science, Technology and Innovation (MOSTI)) มีหน้าที่สนับสนุนให้มีการใช้มาตรฐานและการวางมาตรฐานเพื่อให้เกิดการพัฒนาวงการอุตสาหกรรม เพื่อสุขภาพและความปลอดภัยของส่วนรวม เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคและส่งเสริมการค้าทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ ส่วนงานด้านการพัฒนามาตรฐานมาเลเซียนั้น กรมมาตรฐานมาเลเซียได้แต่งตั้ง SIRIM BERHAD เป็นหน่วยงานพัฒนามาตรฐานแห่งชาติ¹⁴⁵

¹⁴⁴ Department of Standards Malaysia, Ministry of Science Technology and Innovation. (n.d.). Malaysian Standards the Status and Benefits. Retrieved September 18, 2012, from http://www.standardsmalaysia.gov.my/v3a/index.php?option=com_content&view=article&id=50&Itemid=68&lang=en

¹⁴⁵ Department of Standards Malaysia, Ministry of Science Technology and Innovation, National Standards Strategy & Action Plan (Putrajaya, 2004), p.5. Retrieved September 25, 2012, from http://www.standardsmalaysia.gov.my/v3a/index.php?option=com_content&view=article&id=173&Itemid=108&lang=en

ประเทศมาเลเซียให้ความสำคัญกับเรื่องมาตรฐานและการวางมาตรฐานมาก โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของวิสัยทัศน์ในการนำพาประเทศไปสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วภายในปี พ.ศ. 2563 ซึ่งในปี พ.ศ. 2545 รัฐบาลมาเลเซียอนุมัติมาตรการด้านการวางมาตรฐาน ดังนี้¹⁴⁶

(1) ให้นำมาตรฐานมาเลเซียมาใช้เป็นมาตรฐานบังคับอย่างกว้างขวางมากขึ้นเพื่อคุ้มครองสุขภาพและความปลอดภัยของผู้บริโภค รวมถึงคุ้มครองสิ่งแวดล้อม

(2) ส่งเสริมให้ภาครัฐและเอกชนเข้าร่วมกิจกรรมด้านการวางมาตรฐาน เช่น มีการจัดสรรงบประมาณให้ภาครัฐเข้าร่วมกิจกรรมด้านการวางมาตรฐานทั้งในประเทศและระดับสากล หรือให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่ภาคเอกชน โดยรัฐบาลของประเทศมาเลเซียอนุญาตให้มีการนำค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการที่เอกชนเข้าร่วมในกิจกรรมด้านการวางมาตรฐานสากลมาหักเป็นค่าใช้จ่ายในการคำนวณภาษีเงินได้โดยมีผลตั้งแต่วันที่ภาษี พ.ศ. 2547 ซึ่งต่อมาได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติ ภาษีเงินได้ พ.ศ. 2510 หรือ Income Tax Act 1967¹⁴⁷ เพื่อรองรับนโยบายดังกล่าว ทั้งนี้ ต้องได้รับการอนุมัติจากกรมมาตรฐานมาเลเซีย กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในแนวทางปฏิบัติในการได้รับอนุมัติให้หักค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมในกิจกรรมด้านการวางมาตรฐานสากลจากกรมมาตรฐานมาเลเซียภายใต้วรรค 34(6)(o) แห่ง พระราชบัญญัติ ภาษีเงินได้ พ.ศ. 2510^{148 149}

(3) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การเงินและทรัพยากรมนุษย์ เพื่อเอื้อแก่การวางมาตรฐานระดับชาติ

เมื่อมีหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้องให้นำมาตรฐานมาเลเซียไปบังคับใช้โดยกำหนดเป็นกฎหมายแล้ว มาตรฐานดังกล่าวจะมีสภาพบังคับซึ่งมีผลบังคับเป็นการทั่วไป ซึ่งผู้ประกอบการได้

¹⁴⁶ Department of Standards Malaysia, Ministry of Science Technology and Innovation, National Standards Strategy & Action Plan (Putrajaya, 2004), p.6. Retrieved September 25, 2012, from http://www.standardsmalaysia.gov.my/v3a/index.php?option=com_content&view=article&id=173&Itemid=108&lang=en

¹⁴⁷ Paragraph 34(6)(o) of Income Tax Act 1967:

“(o) an amount equal to the expenditure incurred by a company in the relevant period for participating in international standardization activities approved by the Department of Standards Malaysia”

¹⁴⁸ Guideline to Acquire Verification from Department of Standards Malaysia (STANDARDS MALAYSIA) Regarding Participation in International Standardization Activities for the Purpose of Claiming a Deduction under Paragraph 34(6)(o) of Income Tax Act 1967

¹⁴⁹ Department of Standards Malaysia, Ministry of Science Technology and Innovation. (2011) Malaysian Standards the Status and Benefits. Retrieved September 18, 2012, from http://www.standardsmalaysia.gov.my/v3a/index.php?option=com_content&view=article&id=50&Itemid=68&lang=en

ตามที่ประสงค์จะขายผลิตภัณฑ์ที่มีมาตรฐานบังคับต้องปฏิบัติตาม ดังนั้น หากผู้ประกอบการ SMEs ไทยประสงค์จะขายหรือนำเข้าผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีการกำหนดมาตรฐานบังคับแล้ว ผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการ SMEs ไทยก็ต้องได้มาตรฐานดังกล่าวด้วยจึงจะนำมาขายในประเทศมาเลเซียได้

ส่วนกรณีของมาตรฐานผลิตภัณฑ์มาเลเซียซึ่งไม่บังคับนั้น ผู้ประกอบการรายใดจะนำไปใช้ได้ ดังนั้น หากผู้ประกอบการ SMEs ไทยประสงค์จะนำมาตรฐานมาเลเซียไปใช้ก็สามารถทำได้เช่นกันตามความสมัครใจ ซึ่งโดยส่วนใหญ่มาตรฐานมาเลเซียจะอ้างอิงมาจากมาตรฐานระหว่างประเทศ แม้ผู้ประกอบการ SMEs ไทยจะไม่นำมาตรฐานมาเลเซียไปใช้ก็สามารถขายผลิตภัณฑ์ของตนในประเทศมาเลเซียได้ก็ตาม แต่หากผู้ประกอบการมาเลเซียหรือผู้ประกอบการชาติอื่นที่ขายผลิตภัณฑ์ชนิดเดียวกันแต่ผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการมาเลเซียหรือผู้ประกอบการชาติอื่นได้มาตรฐานผลิตภัณฑ์มาเลเซีย ก็จะทำให้ผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการมาเลเซียหรือผู้ประกอบการชาติอื่นน่าเชื่อถือมากกว่าในสายตาผู้บริโภคมาเลเซีย

3.2.6 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญา

ประเทศมาเลเซียมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญาด้วยกันหลายฉบับ การศึกษานี้เน้นศึกษากฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาประเภทที่มีความสำคัญต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

กฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศมาเลเซียที่สำคัญมีดังต่อไปนี้

กฎหมายเครื่องหมายการค้า (Trade Marks Act 1976)

กฎหมายฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการกำหนดข้อบังคับในกฎหมายเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า (Trade marks) รวมถึงเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องให้ดีขึ้น โดยบังคับใช้ทั่วไปภายในประเทศมาเลเซีย

สิ่งที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายนี้ได้แก่ เครื่องหมายการค้า (Trade marks) ซึ่งรวมถึงเครื่องหมายบริการด้วย

ทั้งนี้ เครื่องหมายให้รวมไปถึง ภาพประดิษฐ์ (device) ตรา (brand) ข้อความ (heading) ฉลาก (label) ตั๋ว (ticket) ชื่อ (name) ลายมือชื่อ (signature) คำ รวมถึงอักษรย่อ (word includes an abbreviation of word) ตัวหนังสือ (letter) ตัวเลข (numeral) หรือสิ่งเหล่านี้โดยง่ายหรือหลายอย่างรวมกัน

เครื่องหมายการค้า (เครื่องหมายบริการ) หมายถึง เครื่องหมายที่ใช้หรือที่จะใช้กับสินค้า (บริการ) เพื่อแสดงหรือระบุถึงความสัมพันธ์หรือความเกี่ยวพันระหว่างสินค้า (บริการ) ที่ใช้เครื่องหมายการค้า (เครื่องหมายบริการ) นั้นกับเจ้าของเครื่องหมายการค้า

เครื่องหมายดังต่อไปนี้ เป็นเครื่องหมายที่ไม่อาจขอรับการจดทะเบียนได้

- (1) เครื่องหมายที่หากนำมาใช้ น่าจะเป็นการหลอกลวงหรือก่อให้เกิดความสับสนหลงผิดแก่สาธารณชนทั่วไป
- (2) เครื่องหมายที่ขัดต่อบทบัญญัติของกฎหมาย
- (3) เครื่องหมายที่มีลักษณะอันขัดต่อศีลธรรมหรือกฎหมาย หรือที่ซึ่งไม่สามารถที่จะได้รับการคุ้มครองภายใต้กฎหมาย
- (4) เครื่องหมายที่นายทะเบียนพิจารณาเห็นว่าอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงหรือผลประโยชน์ของชาติ
- (5) เครื่องหมายที่เหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายของบุคคลอื่นที่มีชื่อเสียงแพร่หลายในประเทศมาเลเซีย สำหรับสินค้าหรือบริการเดียวกันหรือที่ต่างจำพวกกัน
- (6) เครื่องหมายที่ประกอบไปด้วยสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ซึ่งใช้กับสินค้าที่ไม่ได้มีแหล่งกำเนิดมาจากแหล่งภูมิศาสตร์ดังกล่าว ทั้งนี้ หากการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์นั้นอาจทำให้สาธารณชนสับสนหลงผิดในแหล่งกำเนิดที่แท้จริงของสินค้านั้นได้
- (7) เครื่องหมายที่ประกอบไปด้วยสิ่งบ่งชี้แหล่งกำเนิดทางภูมิศาสตร์ ซึ่งใช้กับไวน์หรือสุราที่ไม่ได้มีแหล่งกำเนิดมาจากแหล่งภูมิศาสตร์ดังกล่าว

ระบบการคุ้มครองเครื่องหมายการค้า คือ ระบบการจดทะเบียน กล่าวคือ เครื่องหมายการค้าที่จะได้รับการคุ้มครองภายในประเทศมาเลเซียก็ต่อเมื่อได้รับการจดทะเบียนแล้ว โดยอาศัยหลักการผู้ใช้ก่อนมีสิทธิดีกว่า (First to Use Principle)¹⁵⁰ โดยยื่นคำขอไปยัง The Malaysian Intellectual Property Organization (MyIPO) ภายใต้การกำกับดูแลของ The Ministry of Domestic Trade of Consumer Affairs

เจ้าของเครื่องหมายการค้าหรือเครื่องหมายบริการที่ได้รับการจดทะเบียนย่อมมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวที่จะใช้เครื่องหมายนั้นกับสินค้าหรือบริการของตนในประเทศมาเลเซีย นอกจากนี้ยัง

¹⁵⁰ กรมทรัพย์สินทางปัญญา. กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของต่างประเทศ ประเทศมาเลเซีย. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2555, จาก

http://www.ipthailand.go.th/ipthailand/index.php?option=com_docman&task=doc_download&gid=1454&Itemid=600

มีสิทธิดำเนินการทางกฎหมายกับผู้ที่ใช้เครื่องหมายการค้าหรือเครื่องหมายบริการที่ได้รับการจดทะเบียนของตนโดยมิชอบรวมถึงกรณีที่ใช้เครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะคล้ายกันในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสินค้าหรือบริการที่เครื่องหมายนั้นได้จดทะเบียนไว้

ในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าไม่ได้มีถิ่นที่อยู่หรือสถานประกอบการธุรกิจในประเทศมาเลเซีย ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนดังกล่าวจะต้องแต่งตั้งหรือมอบอำนาจให้ตัวแทนเครื่องหมายการค้าในประเทศมาเลเซียเป็นผู้ดำเนินการยื่นคำขอจดทะเบียนแทน

อายุความคุ้มครอง 10 ปีนับแต่วันที่ยื่นคำขอ และสามารถต่ออายุความคุ้มครองได้อีกคราวละ 10 ปี

โดยปกติ การจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าในประเทศมาเลเซียจะใช้เวลาประมาณ 3– 4 ปี นับตั้งแต่วันที่ยื่นคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าจนกระทั่งถึงวันออกหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า¹⁵¹

กฎหมายฉบับนี้บังคับใช้เป็นการทั่วไป ดังนั้นหาก SMEs ต้องการให้เครื่องหมายการค้าของตนได้รับความคุ้มครองภายในประเทศมาเลเซีย SMEs ซึ่งเป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้าจึงต้องปฏิบัติตาม ทั้งนี้อาจมีความยุ่งยากแตกต่างกันระหว่าง SMEs ภายในประเทศมาเลเซีย กับ SMEs ที่ไม่มีถิ่นที่หรือไม่มีสถานประกอบการอยู่ในประเทศมาเลเซีย เนื่องจากกรณี SMEs ไม่มีถิ่นที่อยู่หรือไม่มีสถานประกอบการในประเทศมาเลเซีย จะต้องมอบอำนาจหรือแต่งตั้งตัวแทนในประเทศมาเลเซียเพื่อดำเนินการติดต่อกับสำนักจดทะเบียน

กฎหมายสิทธิบัตร (Patent Act 1983)

กฎหมายฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการกำหนดข้อบังคับในกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิบัตร (Patents) รวมถึงเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องให้ดีขึ้น

กฎหมายฉบับนี้มีผลบังคับใช้เมื่อพ.ศ. 2526 ซึ่งบังคับใช้ตลอดทั้งประเทศมาเลเซีย

¹⁵¹ กรมทรัพย์สินทางปัญญา. กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของต่างประเทศ ประเทศมาเลเซีย. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2555, จาก

http://www.ipthailand.go.th/ipthailand/index.php?option=com_docman&task=doc_download&gid=1454&Itemid=600

สิ่งที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายนี้ ได้แก่ การประดิษฐ์ ซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ หรือกรรมวิธี โดยมีการกำหนดเงื่อนไขต่างๆ ไว้ สำหรับการขอรับสิทธิบัตร (Patent invention และ Patent process) รวมไปถึง อนุสิทธิบัตร (Utility Innovation)

การประดิษฐ์ หมายถึง ความคิดสร้างสรรค์ (idea) ของผู้ประดิษฐ์ซึ่งสามารถนำไปใช้แก้ไขปัญหาในสาขาเทคโนโลยีเฉพาะนั้นๆ ได้ โดยการประดิษฐ์อาจเป็นหรือเกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ (product) หรือกรรมวิธี (process) ก็ได้

การประดิษฐ์ที่สามารถขอจดทะเบียนรับความคุ้มครองได้ต้องมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

- (1) เป็นการประดิษฐ์ขึ้นใหม่ (Novelty) ซึ่งได้แก่ การประดิษฐ์ที่ยังไม่เคยถูกเปิดเผยต่อสาธารณชน
- (2) เป็นการประดิษฐ์ที่มีขั้นการประดิษฐ์ที่สูงขึ้น (Inventive step) ได้แก่ การประดิษฐ์ที่ไม่สามารถเห็นประจักษ์โดยง่ายแก่บุคคลที่มีความชำนาญสำหรับงานประเภทนั้น
- (3) เป็นการประดิษฐ์ที่สามารถประยุกต์ใช้ในทางอุตสาหกรรมได้ (Industrial application) ได้แก่ การประดิษฐ์ที่สามารถถูกผลิตหรือถูกใช้ในทางอุตสาหกรรมประเภทใดๆ

ระบบการคุ้มครอง จะได้รับความคุ้มครองต่อเมื่อได้จดทะเบียนสิทธิบัตรการประดิษฐ์นั้นแล้ว

เจ้าของสิทธิบัตรการประดิษฐ์มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียว ดังต่อไปนี้

- (1) ใช้ประโยชน์จากสิทธิบัตรการประดิษฐ์
- (2) มอบหมายหรือโอนสิทธิบัตรให้บุคคลอื่น
- (3) ทำสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิตามสิทธิบัตร

การใช้ประโยชน์จากผลิตภัณฑ์ที่ได้รับสิทธิบัตร ได้แก่ ผลิต นำเข้า เสนอขาย ขาย ใช้ หรือเก็บผลิตภัณฑ์ที่ได้รับสิทธิบัตรเพื่อวัตถุประสงค์เสนอขาย ขาย หรือใช้

การใช้ประโยชน์จากกรรมวิธีที่ได้รับสิทธิบัตร ได้แก่ ใช้กรรมวิธี หรือกระทำการใดๆ ที่เป็นประโยชน์ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับสิทธิบัตร ซึ่งผลิตภัณฑ์ดังกล่าวได้มาโดยตรงจากกรรมวิธีที่ได้รับสิทธิบัตร

สิทธิบัตรการประดิษฐ์สามารถโอนให้บุคคลอื่นได้ ทั้งนี้เพื่อให้การโอนสิทธิบัตรมีผลผูกพันต่อบุคคลภายนอก สัญญาโอนสิทธิบัตรจะต้องบันทึกและจดทะเบียนพร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียมกับนายทะเบียนไว้ด้วย

อายุความคุ้มครองสิทธิบัตรการประดิษฐ์ ในกรณีที่ยื่นคำขอรับสิทธิบัตรตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2544 เป็นต้นไป จะได้รับความคุ้มครองเป็นระยะเวลา 20 ปีนับแต่วันยื่นคำขอรับสิทธิบัตร หากครบกำหนดระยะเวลาคุ้มครองแล้วไม่สามารถต่ออายุความคุ้มครองได้อีก

อนุสิทธิบัตร หมายถึง นวัตกรรมใดๆ ที่สร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์หรือกรรมวิธีใหม่ หรือพัฒนาซึ่งผลิตภัณฑ์หรือกรรมวิธีอันเป็นที่รู้จัก ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในทางอุตสาหกรรมได้ และรวมไปถึงการประดิษฐ์ด้วย

หลักเกณฑ์สำหรับการประดิษฐ์ที่สามารถขอรับอนุสิทธิบัตรได้ มีดังต่อไปนี้

- (1) เป็นการประดิษฐ์ที่สร้างผลิตภัณฑ์หรือกรรมวิธีใหม่
- (2) เป็นการประดิษฐ์ที่สามารถประยุกต์ใช้ในทางอุตสาหกรรม
- (3) ต้องมีการประดิษฐ์ที่พัฒนาสูงขึ้นแต่เป็นขั้นการประดิษฐ์ที่ไม่สูงเท่าขั้นการประดิษฐ์ของสิทธิบัตรการประดิษฐ์

ผู้ทรงอนุสิทธิบัตรมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวที่จะใช้ประโยชน์ในการประดิษฐ์ที่ได้รับอนุสิทธิบัตร รวมถึงสิทธิในการดำเนินคดีความกรณีที่บุคคลอื่นมาละเมิดสิทธิของตน

อนุสิทธิบัตรมีระยะเวลาความคุ้มครอง 10 ปีนับแต่วันยื่นคำขอจดทะเบียน และสามารถต่ออายุความคุ้มครองได้ 2 ครั้ง ครั้งละ 5 ปี

หน่วยงานที่รับผิดชอบได้แก่ กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงการค้าภายในและกิจการผู้บริโภค (Intellectual Property Division, Ministry of Domestic Trade and Consumer Affairs) รับผิดชอบในการดูแลและบริหารทรัพย์สินทางปัญญาประเภทต่างๆ รวมถึงเครื่องหมายการค้าด้วย ทั้งเรื่องการจดทะเบียน การเพิกถอน การต่ออายุความคุ้มครอง และอื่นๆ

กฎหมายฉบับนี้มุ่งเน้นคุ้มครองการประดิษฐ์ที่สามารถขอจดทะเบียนสิทธิบัตรได้ โดยมีได้คำนึงถึงคุณสมบัติของเจ้าของอันจำเป็นต้องเป็น SMEs โดยเฉพาะ อย่างไรก็ตามหาก SMEs ซึ่งเป็นเจ้าของการประดิษฐ์ใดๆ ต้องการได้รับความคุ้มครองในประเทศมาเลเซียก็จำเป็นต้องปฏิบัติตามกฎหมายฉบับนี้ ทั้งนี้อาจมีความยุ่งยากแตกต่างกันระหว่าง SMEs ภายในประเทศมาเลเซีย กับ

SMEs ที่ไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศมาเลเซีย เนื่องจากกรณี SMEs ไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศมาเลเซีย จะต้องแต่งตั้งตัวแทนในประเทศมาเลเซียเพื่อดำเนินการติดต่อกับสำนักจดทะเบียน

กฎหมายลิขสิทธิ์ (Copyright Act 1987)

กฎหมายฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการกำหนดขอบบังคับในกฎหมายเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ (Copyright) รวมถึงเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องให้ดีขึ้น โดยมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2530 และตลอดทั้งประเทศมาเลเซีย

สิ่งที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายนี้ คืองานอันมีลิขสิทธิ์ ได้แก่ งานวรรณกรรม (literary works) งานดนตรีกรรม (musical works) งานศิลปกรรม (artistic works) ภาพยนตร์ (films) สิ่งบันทึกเสียง (sound recordings) และงานแพร่เสียงแพร่ภาพ (broadcasts) นอกจากนี้ยังให้ความคุ้มครองถึงงาน derivative ด้วย

ระบบการให้ความคุ้มครองคือ ผู้สร้างสรรค์งานอันมีลิขสิทธิ์ได้รับความคุ้มครองโดยอัตโนมัติ ไม่จำเป็นต้องจดทะเบียน ทั้งนี้เจ้าของลิขสิทธิ์อาจยื่นหนังสือรับรองยืนยันความเป็นเจ้าของงานอันมีลิขสิทธิ์ของตนได้

เจ้าของงานอันมีลิขสิทธิ์มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวดังต่อไปนี้

กรณีงานวรรณกรรม งานดนตรีกรรม งานศิลปกรรม ภาพยนตร์ สิ่งบันทึกเสียง หรืองาน derivative มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการทำซ้ำ ดัดต่อสื่อสารไปยังหรือเผยแพร่ต่อสาธารณชน แสดงหรือจัดแสดงต่อสาธารณชน แจกจ่ายงานที่ทำซ้ำต่อสาธารณชนโดยการขาย ให้เช่า หรือให้ยืม รวมถึงให้ผลประโยชน์ที่ได้รับจากงานลิขสิทธิ์แก่บุคคลอื่น

เจ้าของลิขสิทธิ์ในงานสถาปัตยกรรมมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการควบคุมการก่อสร้างอาคารใดๆ ซึ่งทำซ้ำไม่ว่าทั้งหมดหรือส่วนที่เป็นสาระสำคัญของงาน

เจ้าของลิขสิทธิ์ในงานแพร่เสียงแพร่ภาพมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการควบคุมการบันทึกการทำซ้ำ และการแพร่เสียงแพร่ภาพซ้ำ ไม่ว่าจะทั้งหมดหรือเฉพาะส่วนที่เป็นสาระสำคัญของการออกอากาศ แสดงหรือจัดแสดงต่อสาธารณชน

ลิขสิทธิ์มีระยะเวลาความคุ้มครองดังต่อไปนี้

ลิขสิทธิ์ในงานวรรณกรรม งานดนตรีกรรม งานศิลปะ มีอายุความคุ้มครองตลอดอายุของผู้สร้างสรรค์ และมีอยู่ต่อไปอีก 50 ปี ภายหลังจากที่ผู้สร้างสรรค์ถึงแก่ความตาย

ลิขสิทธิ์ในสิ่งตีพิมพ์มีอายุความคุ้มครอง 50 ปี โดยเริ่มนับจากวันเริ่มต้นของปีปฏิทินถัดจากปีที่มีการตีพิมพ์ครั้งแรก

ลิขสิทธิ์ในสิ่งบันทึกเสียงมีอายุความคุ้มครอง 50 ปี โดยเริ่มนับจากวันเริ่มต้นของปีปฏิทินถัดจากปีที่มีการเผยแพร่ครั้งแรก หากไม่มีการเผยแพร่ให้ใช้วันที่เกิดสิ่งบันทึกเสียงดังกล่าวขึ้นแทน

ลิขสิทธิ์ในการแพร่เสียงแพร่ภาพมีอายุความคุ้มครอง 50 ปี โดยเริ่มนับจากวันเริ่มต้นของปีปฏิทินถัดจากปีที่มีการเผยแพร่ครั้งแรก

ลิขสิทธิ์ไม่สามารถต่ออายุความคุ้มครองได้ ไม่ว่าจะเป็ลิขสิทธิ์ในงานประเภทใดๆ

หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ ได้แก่ กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงการค้าภายในและกิจการผู้บริโภค (Intellectual Property Division, Ministry of Domestic Trade and Consumer Affairs) รับผิดชอบในการดูแลและจัดการทรัพย์สินทางปัญญาภายในประเทศมาเลเซีย

กฎหมายฉบับนี้มีผลบังคับใช้เป็นการทั่วไป แม้ว่าจะไม่มีบทบัญญัติที่มุ่งเน้นเป็นการเฉพาะให้มีผลกระทบต่อ SMEs อย่างไรก็ตาม ทั้ง SMEs ภายในประเทศมาเลเซียและนอกประเทศที่เป็นเจ้าของงานอันมีลิขสิทธิ์ย่อมต้องผูกพันและต้องปฏิบัติตามกฎหมายฉบับนี้

กฎหมายคุ้มครองการออกแบบอุตสาหกรรม (Industrial Designs Act 1996)

กฎหมายฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการกำหนดข้อบังคับในกฎหมายเกี่ยวกับแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (Industrial Designs) รวมถึงเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องให้ดีขึ้น

กฎหมายฉบับนี้มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2542¹⁵² โดยมีบังคับใช้ตลอดทั้งประเทศมาเลเซีย

สิ่งที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายนี้ ได้แก่ แบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (Industrial Designs) ซึ่งหมายถึง ลักษณะต่างๆ ของรูปร่าง รูปทรง รูปแบบ หรือสิ่งประดับที่ใช้กับสิ่งของโดย

¹⁵² สมาคมทรัพย์สินทางปัญญาประเทศมาเลเซีย (Malaysian Intellectual Property Association: MIPA). *Industrial Design*. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.mipa.org.my/industrial-design.html>

กระบวนการหรือวิธีการทางอุตสาหกรรมหรือวิธีการทางอุตสาหกรรมใดๆ และเป็นลักษณะของผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปซึ่งดึงดูดและตัดสินใจโดยสายตา แต่ไม่รวมถึงวิธีการหรือหลักการก่อสร้าง หรือลักษณะต่างๆ ของรูปร่างหรือรูปทรงของสิ่งของซึ่งถูกกำหนดเช่นนั้นด้วยการทำงานของตัวของสิ่งของนั้น แต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น และต้องอาศัยรูปร่างภายนอกของสิ่งของอื่นที่ผู้ออกแบบตั้งใจจะให้แบบผลิตภัณฑ์นั้นใช้เป็นส่วนประกอบ

แบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่สามารถได้รับความคุ้มครองได้ก็ต่อเมื่อเป็นแบบผลิตภัณฑ์ที่ต้องไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี และเป็นแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่มีความใหม่ (New) ทั้งนี้ แบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่มีความแตกต่างจากแบบผลิตภัณฑ์ดังกล่าวเพียงเล็กน้อยในรายละเอียดหรือลักษณะต่างๆ ทั่วไปที่ใช้ในทางการค้าจะถือว่าเป็นแบบผลิตภัณฑ์ที่ขาดความใหม่ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมในการแสดงนิทรรศการซึ่งหน่วยงานราชการจัดขึ้น หรือรับรอง หรือเป็นการเปิดเผยแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมโดยบุคคลอื่นนอกจากผู้ยื่นคำขอหรือผู้มีสิทธิมาก่อนอันเป็นผลจากการกระทำไม่ชอบด้วยกฎหมายโดยบุคคลนั้นเองหรือโดยใช้บุคคลอื่นกระทำ

ระบบการให้ความคุ้มครองได้แก่ การจดทะเบียนโดยยื่นต่อสำนักงานทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (Industrial Designs Registration Office)

เจ้าของแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ได้รับการจดทะเบียนแล้วมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการผลิต นำเข้าเพื่อขายหรือเพื่อให้ยืม หรือเพื่อใช้สำหรับจุดประสงค์ทางการค้าหรือทางธุรกิจใดๆ หรือเพื่อขาย ให้ยืม หรือเพื่อเสนอ หรือเสนอเพื่อขายหรือให้ยืม ซึ่งผลิตภัณฑ์ใดๆ ที่ได้ยื่นจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์

อายุความคุ้มครองแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่จดทะเบียนแล้วมีระยะเวลา 5 ปีนับแต่วันที่ยื่นคำขอจดทะเบียน และสามารถขอต่ออายุความคุ้มครองได้อีก 2 ครั้ง ครั้งละ 5 ปี โดยยื่นคำขอและจ่ายค่าธรรมเนียมก่อนสิ้นสุดระยะเวลาดังกล่าว ทั้งนี้ ภายใน 6 เดือนหลังจากครบกำหนดอายุความคุ้มครอง เจ้าของแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่จะชำระค่าธรรมเนียมการต่ออายุความคุ้มครองยังคงสามารถขอต่ออายุความคุ้มครองได้แต่ต้องเสียค่าธรรมเนียมเพิ่ม หากไม่ชำระค่าธรรมเนียมในการต่ออายุความคุ้มครองรวมถึงค่าธรรมเนียมเพิ่มในระยะเวลาดังกล่าว จะส่งผลให้ทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนั้นสิ้นสุดลง

การโอนสิทธิและการอนุญาตให้ใช้สิทธิในแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจดทะเบียนสามารถกระทำได้โดยต้องทำสัญญาเป็นลายลักษณ์อักษรและจดทะเบียนกับนายทะเบียน มิฉะนั้นจะไม่สามารถใช้อ้างยันต่อบุคคลภายนอกได้

กรณีผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมไม่มีภูมิลำเนาหรือสถานประกอบการในประเทศมาเลเซีย ผู้ยื่นคำขอต้องแต่งตั้งตัวแทนภายในประเทศมาเลเซียเพื่อดำเนินการแทนสำหรับการยื่นขอจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มิฉะนั้น นายทะเบียนอาจปฏิเสธคำขอจดทะเบียนได้

หน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้แก่ สำนักงานทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (Industrial Designs Registration Office) ทำหน้าที่รับคำขอหรือเอกสารใดๆ ที่จำเป็นต้องยื่นสำหรับการขอจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

กฎหมายฉบับนี้มีผลบังคับเป็นการทั่วไปโดยประสงค์คุ้มครองบุคคลซึ่งเป็นเจ้าของแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจดทะเบียนซึ่งรวมถึงกรณีที่ SMEs เป็นเจ้าของแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมด้วย ไม่ว่าจะเป็น SMEs ภายในประเทศมาเลเซียหรือไม่ ทั้งนี้ มีความแตกต่างกันเล็กน้อยระหว่าง SMEs ที่อยู่ในประเทศมาเลเซียกับ SMEs ที่ไม่มีภูมิลำเนาหรือสถานประกอบการในประเทศมาเลเซีย กล่าวคือหาก SMEs ที่ไม่มีภูมิลำเนาหรือสถานประกอบการในประเทศมาเลเซียนั้นจะไม่สามารถยื่นคำขอจดทะเบียนได้ด้วยตนเอง จำเป็นต้องแต่งตั้งตัวแทนภายในประเทศมาเลเซียสำหรับการยื่นขอจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

3.2.7 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุม กำกับ การประกอบธุรกิจ

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุม การกำกับ และการประกอบธุรกิจของประเทศมาเลเซียมีดังนี้

การจำหน่ายสินค้า Sale of Goods Act 1957

เป็นกฎหมายที่ควบคุมการการซื้อขายสินค้าทั่วไปภายในประเทศมาเลเซีย ซึ่งเป็นกฎหมายที่ควบคุมการซื้อขายสินค้าทุกชนิดในรูปแบบของสัญญาซื้อขาย โดยสัญญาการขายสินค้าจะเกิดขึ้นเมื่อผู้ขายโอนหรือตกลงที่จะโอนกรรมสิทธิ์ในสินค้าไปยังผู้ซื้อในราคาที่ตกลงกันได้ โดยอาจมีเงื่อนไขอื่นเพิ่มเติม

ควบคุมสัญญา Contract Act 1950

เป็นกฎหมายที่กำหนดองค์ประกอบของสัญญาทั่วไป รวมถึง การเกิดของสัญญา ผลแห่งสัญญา การเลิกสัญญา และวิธีการเยียวยาในกรณีคู่สัญญาได้กระทำการละเมิดสัญญา

ธุรกิจแฟรนไชส์ Franchise Act 1998 Act 590

เป็นกฎหมายที่ใช้บังคับทั่วประเทศมาเลเซียสำหรับการลงทุนในธุรกิจแฟรนไชส์ใดๆ ในประเทศมาเลเซียตามกฎหมายฉบับนี้แล้ว การขายแฟรนไชส์ใดๆ จะถือว่าเป็นการขายแฟรนไชส์ในประเทศมาเลเซียเมื่อการเสนอขายหรือซื้อแฟรนไชส์นั้น (1) ทำขึ้นในประเทศมาเลเซียและได้รับการยอมรับภายในหรือนอกประเทศมาเลเซียหรือ (2) ทำนอกประเทศมาเลเซียและเป็นที่ยอมรับภายในมาเลเซีย และธุรกิจแฟรนไชส์นั้นมีการดำเนินการหรือจะดำเนินการในประเทศมาเลเซีย¹⁵³

Industrial Co-ordination Act 1975

นักลงทุนที่ประสงค์จะประกอบกิจการผลิตสินค้าใด ๆ ในประเทศมาเลเซีย ที่มีทุนของผู้ถือหุ้นรวมกัน 2,500,000 บาทขึ้นไป หรือมีการจ้างพนักงานเต็มเวลามากกว่า 75 คน จะต้องได้รับใบอนุญาตการผลิตจากกระทรวงการค้าระหว่างประเทศและอุตสาหกรรม (Ministry of International Trade and Industry) โดยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 บริษัทต่างชาติสามารถในกิจการผลิตสินค้าได้โดยถือหุ้นร้อยละ 100¹⁵⁴

3.2.8 กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร**หลักโดยทั่วไปเกี่ยวกับภาษี**

ประเทศมาเลเซียจัดเก็บภาษีตามหลักอาณาเขต กล่าวคือรายได้ที่เกิดจากกิจการในประเทศมาเลเซีย และรายได้ต่างประเทศที่ได้รับในประเทศมาเลเซีย เท่านั้นที่ต้องเสียภาษีเงินได้ในประเทศมาเลเซีย ภาษีในประเทศมาเลเซียเหมือนปีประเทศไทย คือเป็นปีปฏิทิน เริ่ม 1 มกราคม

¹⁵³ มาตรา 18 แห่ง Franchise Act 1998

¹⁵⁴ Doing Business in Malaysia, Cornell University Journal, 1 มิถุนายน 2548, สืบค้นจาก <http://www.geasiapacifico.org/documents/IBRP1.pdf> เมื่อวันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2555

และสิ้นสุด 31 ธันวาคม ของทุก ๆ ปี ในส่วนของบริษัท ปีภาษีหมายถึงปีตามงบการเงินของบริษัท
นั้นๆ

หลักถิ่นที่อยู่

นิติบุคคลจะถือว่ามีถิ่นที่อยู่ในประเทศมาเลเซียหากนิติบุคคลนั้น มีการควบคุมและการบริหารจัดการในประเทศมาเลเซีย (Control and management of business in Malaysia) ซึ่งจะพิจารณาจากการจัดการประชุมกรรมการว่าอยู่ที่ใด และเมื่อมีถิ่นที่อยู่ในประเทศมาเลเซีย นิติบุคคลดังกล่าวจะได้รับสิทธิพิเศษภายใต้อนุสัญญาภาษีซ้อน ที่ประเทศมาเลเซียมีกับต่างประเทศอีกด้วย บุคคลธรรมดาที่อาศัยอยู่ในมาเลเซียเกิน 182 วันจะถือเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศมาเลเซีย

กฎหมายภาษีหลัก ที่บังคับใช้ในประเทศมาเลเซีย มีดังนี้

ตารางที่ 3.8 สรุปกฎหมายหลักที่เกี่ยวข้องกับภาษีที่บังคับใช้ในประเทศอินโดนีเซีย

ชื่อกฎหมาย	ประเภทภาษีที่บังคับใช้
พระราชบัญญัติภาษีเงินได้ Income Tax Act 1967	ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีหัก ณ ที่จ่าย ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
พระราชบัญญัติภาษีการขาย Sales Tax Act 1972	ภาษีการขายสินค้า
พระราชบัญญัติภาษีบริการ Service Tax Act 1975	ภาษีบริการ
พระราชบัญญัติภาษีท้องถิ่น Local Government Act 1976	ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีท้องถิ่น
พระราชบัญญัติภาษีทรัพย์สิน Real Property Gains Tax Act 1976	ภาษีทรัพย์สิน
พระราชบัญญัติอากรแสตมป์ Stamp Act 1949	อากรแสตมป์
พระราชบัญญัติภาษีศุลกากร Customs Act 1967	ภาษีศุลกากร
พระราชบัญญัติภาษีท้องถิ่น Local Government Act 1976	ภาษีท้องถิ่น
พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต Excise Act 1976	ภาษีสรรพสามิต

พระราชบัญญัติภาษีเงินได้ (Income Tax Act 1967)

พระราชบัญญัติภาษีเงินได้ กำหนดให้บุคคลธรรมดาและนิติบุคคลต้องเสียภาษีดังต่อไปนี้

(1) ภาษีเงินได้นิติบุคคล

(1) บริษัทที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายของประเทศมาเลเซีย และนิติบุคคลต่างประเทศ จะต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในประเทศมาเลเซียหากเงินได้นั้นได้รับจาก ประเทศมาเลเซีย อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับปีภาษี พ.ศ. 2555 คือ ร้อยละ 25

(2) บริษัทที่ประกอบธุรกิจ Petroleum upstream เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 38

(3) บริษัทที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายในประเทศมาเลเซีย มีทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วไม่เกิน 2.5 ล้านริงกิต (ณ ต้นปีภาษีใด ๆ) เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราดังต่อไปนี้

- รายได้ที่ต้องเสียภาษี 5 แสนริงกิตแรก อัตราภาษีเงินได้ ร้อยละ 20
- รายได้ที่ต้องเสียภาษีส่วนที่เกิน 5 แสนริงกิต อัตราภาษีเงินได้ ร้อยละ 25

ประเทศมาเลเซียได้มีการพัฒนาระบบภาษีแบบ Single-tier system ในปีภาษี 2551 ซึ่งภายใต้ระบบ Single-tier system ภาษีที่เสียบนกำไรสุทธิของบริษัทคือ ภาษีสุดท้าย ผู้ถือหุ้นไม่ต้องเสียภาษีสำหรับเงินปันผล บริษัทไม่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่ายสำหรับเงินปันผลที่จ่ายให้แก่ผู้ถือหุ้น

(2) ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย

การจ่ายเงินได้บางประเภทที่จ่ายให้แก่ผู้ไม่มีถิ่นอยู่ในประเทศมาเลเซียจะต้องถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายตามอัตราดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3.9 อัตราภาษีหัก ณ ที่จ่าย

ประเภทการจ่ายเงิน	อัตราภาษี (ร้อยละ)
รายได้ประเภทพิเศษ	10
ดอกเบี้ย	15
ค่าสิทธิ	10
การจ่ายค่าสัญญา	10 + 3
รายได้อื่น (มาตรา 4 (F))	10

ถ้าผู้รับเงินเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศที่มีอนุสัญญาภาษีซ้อนกับมาเลเซีย อัตราภาษีบางประเภทอาจลดลงขึ้นอยู่กับอนุสัญญา

บุคคลผู้ไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศมาเลเซีย จะต้องถูกหัก ณ ที่จ่ายจากรายได้ดังนี้

ตารางที่ 3.10 อัตราภาษีหักภาษี ณ ที่จ่าย สำหรับผู้ไม่มีถิ่นที่อยู่

ประเภทรายได้	อัตราภาษี (2555) (ร้อยละ)
นักแสดงอาชีพ	15
ดอกเบี้ย	15
ค่าสิทธิ	10
รายได้ประเภทพิเศษ:	
- ค่าเช่าสังหาริมทรัพย์	10
- ค่าบริการการจัดการหรือทางเทคนิค (เสียภาษีเฉพาะบริการที่ทำในมาเลเซีย)	10
- ค่าบริการในการใช้ทรัพย์สิน หรือติดตั้ง หรือการ จัดการโรงงาน เครื่องจักร หรือเครื่องมืออุปกรณ์อื่น	10
เงินปันผล (Single tier)	ยกเว้น
เงินปันผล (Franked)	25
รายได้การจ้างงาน	26
รายได้ที่นอกเหนือจากข้างต้น (เช่น กำไรตาม มาตรา 4(f))	10

(3) ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

บุคคลธรรมดาที่มีหน้าที่ที่จะต้องเสียภาษีจากรายได้ที่เกิดใน / ได้รับจาก/หรือนำเข้ามาในประเทศมาเลเซีย อย่างไรก็ตาม บุคคลธรรมดาที่ไม่มีถิ่นที่อยู่จะเสียภาษีเฉพาะรายได้ที่ได้รับในมาเลเซีย บุคคลธรรมดาที่มีถิ่นที่อยู่จะเสียภาษีบนรายได้ ในอัตราในแต่ละช่วงจากร้อยละ 0 ถึงร้อยละ 26 ของเงินได้สุทธิหลังหักค่าลดหย่อนแล้ว

ตารางที่ 3.11 อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

รายได้ที่เสียภาษี	อัตรา (ร้อยละ)	ภาษี (ริงกิต)
2,500 ริงกิตแรก	0	0
2,500 ริงกิตต่อมา	1	25
5,000 ริงกิตแรก	-	25
5,000 ริงกิตต่อมา	3	150
10,000 ริงกิตแรก	-	175
10,000 ริงกิตต่อมา	3	300
20,000 ริงกิตแรก	-	475
15,000 ริงกิตต่อมา	7	1,050
35,000 ริงกิตแรก	-	1,525
15,000 ริงกิตต่อมา	12	1,800
50,000 ริงกิตแรก	-	3,325
20,000 ริงกิตต่อมา	19	3,800
70,000 ริงกิตแรก	-	7,125
30,000 ริงกิตต่อมา	24	7,200
100,000 ริงกิตแรก	-	14,325
50,000 ริงกิตต่อมา	26	13,000
150,000 ริงกิตแรก	-	27,325
100,000 ริงกิตต่อมา	26	26,000
250,000 ริงกิตแรก	-	53,325
มากกว่า 250,000 ริงกิต	26	

หมายเหตุ:

1. มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ปีภาษี 2553 อัตราภาษีสูงสุดได้เปลี่ยนจากร้อยละ 27 เป็นร้อยละ 26
2. ผู้เสียภาษีบางรายอาจได้รับภาษีอัตราพิเศษ ซึ่งสามารถดูรายละเอียดได้ตามภาคผนวก
3. ลูกจ้างอาจได้รับการยกเว้นภาษี สำหรับรายได้บางประเภทที่ได้รับจากนายจ้าง (ดูรายละเอียดได้ตามภาคผนวก)

พระราชบัญญัติภาษีการขาย (Sales Tax Act 1972)

ในปัจจุบันมาเลเซียยังไม่มีการใช้ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม แต่มีภาษีบริการและภาษีการขายสินค้า ซึ่งเป็น 2 ภาษีหลักของภาษีอุปโภคและบริโภค ที่เรียกเก็บบนค่าบริการและค่าสินค้า รัฐบาลประเทศมาเลเซียได้มีการเสนอที่จะนำภาษีมูลค่าเพิ่ม (GST) มาใช้แทนภาษีบริการและภาษีการขายสินค้า อย่างไรก็ตาม ระบบภาษีมูลค่าเพิ่มได้ถูกยี่ดออกไป

ภาษีที่เรียกเก็บภายใต้กฎหมายฉบับนี้คือ ภาษีการขายสินค้า(Sales Tax) เป็นภาษีที่เก็บจากการนำเข้า หรือการผลิต ในอัตราร้อยละ 10 สำหรับผู้ประกอบการที่มียอดขายต่อปีไม่เกิน 1 แสนริงกิตและเป็นบริษัทที่ได้รับ Licensed Manufacturing Warehouse (LMW) จะได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีการขายสินค้า แต่บริษัทจะต้องยื่นขอหนังสือรับรองการยกเว้นการเสียภาษี

พระราชบัญญัติภาษีบริการ (Service Tax Act 1975)

ภาษีบริการ เป็นภาษีเดียวที่จัดเก็บจากการบริการในประเทศมาเลเซีย โดยจัดเก็บจากการให้บริการวิชาชีพและที่ปรึกษาที่กำหนดโดยกรมศุลกากรประเทศมาเลเซีย การให้บริการวิชาชีพระหว่างบริษัทในกลุ่มจะได้รับการยกเว้นภาษีบริการ ซึ่งต้องเป็นไปตามข้อกำหนดและเงื่อนไขโดยทั่วไป การจัดเก็บภาษีบริการมีเกณฑ์เริ่มต้นจากรายได้ต่อปี ระหว่าง 150,000 ริงกิต ถึง 3,000,000 ริงกิต ตามประเภทของการบริการที่เสียภาษีและผู้เสียภาษี การจัดเก็บดังกล่าวไม่รวมการให้บริการวิชาชีพและที่ปรึกษาบางประเภท กฎหมายฉบับนี้ มีผลบังคับใช้ ตั้งแต่ 1 มกราคม พ.ศ. 2553

อัตราภาษีสำหรับการบริการที่ต้องเสียภาษีได้เพิ่มขึ้นจาก 5% เป็น 6% ภาษีบริการที่จ่ายสำหรับการให้บริการแพรรูปภาพจะถูกจัดเก็บจากค่าสมาชิกรายเดือน โดยเริ่มมีผลบังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2554

พระราชบัญญัติภาษีท้องถิ่น (Local Government Act 1976)

พระราชบัญญัติภาษีท้องถิ่น เป็นกฎหมายที่จัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน ซึ่งจะถูกจัดเก็บโดยหน่วยงานราชการท้องถิ่น อัตราภาษีจะขึ้นอยู่กับสถานที่ตั้งและที่ดินที่ใช้ ภายใต้พระราชบัญญัติภาษีท้องถิ่นกำหนดให้หน่วยงานราชการท้องถิ่นเรียกเก็บภาษีท้องถิ่น โดยเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นทำการประเมิน อัตราการประเมินขึ้นอยู่กับที่ตั้งและชนิดของอาคาร

พระราชบัญญัติภาษีทรัพย์สิน (Real Property Gains Tax Act 1976)

กฎหมายฉบับนี้ออกมาพร้อมกันกับ พระราชบัญญัติภาษีท้องถิ่นเพื่อเรียกภาษีทรัพย์สิน ซึ่งมีผลใช้บังคับ 1 มกราคม พ.ศ. 2553 มีอัตราคงที่ที่ร้อยละ 5 ซึ่งจะเรียกเก็บจากกำไรจากการขายทรัพย์สิน วิธีการจัดเก็บและข้อยกเว้นสามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ในภาคผนวก

พระราชบัญญัติอากรแสตมป์ (Stamp Act 1949)

Stamp Act 1949 กำหนดให้มีการเก็บอากรแสตมป์บนตราสารและเอกสาร ซึ่งอัตราอากรขึ้นอยู่กับลักษณะของตราสาร / เอกสารและมูลค่าตราสาร อัตราอากรอยู่ระหว่าง ร้อยละ 1 ริงกิต สำหรับมูลค่าตราสาร 100,000 ริงกิตแรก ถึง ร้อยละ 3 ริงกิต สำหรับมูลค่าที่เกิน 500,000 ริงกิต บนสัญญาจ้างงาน พันธบัตร ข้อตกลง สัญญาเงินกู้

สัญญาเงินกู้สำหรับ SMEs

- (1) จำนวนเงินกู้รวมแล้วไม่เกิน 250,000 ริงกิต หรือเงินกู้ภายใต้ the Syariah ในปฎิทิน เสียอากร 0.5 ริงกิต สำหรับมูลค่าทุก 1,000 ริงกิต (อัตราร้อยละ 0.05)
- (2) ส่วนที่เพิ่มขึ้นทุก 1,000 ริงกิต แต่ไม่เกิน 1 ล้านริงกิต เสียอากร 2.5 ริงกิต สำหรับมูลค่าทุก 1,000 ริงกิต (อัตราร้อยละ 0.25)

(3) ส่วนที่เพิ่มขึ้นทุก 1,000 ริงกิต หรือเศษจำนวน เสียอากร 5 ริงกิต

หมายเหตุ: ภายใต้ Stamp Act 1949 ได้ให้คำจำกัดความของ SMEs ไว้เช่นกัน สำหรับการเสียอากรแสตมป์ ว่า SMEs หมายถึง

- บริษัทที่มีลูกจ้างไม่เกิน 150 คน และมีรายได้ต่อปีไม่เกิน 25 ล้านริงกิต สำหรับกิจการที่มีการผลิต ให้บริการเกี่ยวเนื่องกับการผลิต และเป็นบริษัทที่อยู่ในอุตสาหกรรมเกษตร และ
- บริษัทที่มีลูกจ้างไม่เกิน 50 คน และมีรายได้ต่อปีไม่เกิน 5 ล้านริงกิต สำหรับกิจการที่เป็นธุรกิจบริการ ทำเกษตรกรรมขั้นพื้นฐาน และธุรกิจในอุตสาหกรรมสื่อสารและสารสนเทศ

สัญญาเงินกู้ภายใต้แผนงานทางการเงินขนาดเล็กที่ได้รับอนุมัติจาก The Small and Medium Enterprise Development Council ได้รับยกเว้นอากรแสตมป์ สูงสุด 50,000 ริงกิต การยกเว้นดังกล่าว มีผลสำหรับการกู้เงินที่ผู้กู้ได้ทำสัญญากับธนาคารหรือสถาบันการเงิน ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2555

สำหรับสัญญาอื่นๆ อัตราอากรแสตมป์อาจแตกต่างกันไป ท่านสามารถอ่านรายละเอียดเพิ่มเติมเรื่องอากรแสตมป์ได้ในภาคผนวก

พระราชบัญญัติภาษีศุลกากร (Customs Act 1967)

อัตราภาษีศุลกากรนำเข้าของประเทศมาเลเซีย อยู่ระหว่างร้อยละ 0 - 300 ขึ้นอยู่กับชนิด และประเภทพิกัดของสินค้า การนำเข้าสินค้าเข้าประเทศมาเลเซีย อยู่ภายใต้บทบัญญัติ Customs Act 1967 Sales Tax Order 1977 Service Tax Act 1975 และ Excise Act 1976

สินค้าที่นำเข้ามาขายในประเทศมาเลเซีย นอกจากจะต้องเสียภาษีอากรขาเข้าแล้ว ยังต้องมีภาระภาษีอีก คือ ภาษีการขาย (Sales Taxes) ในระหว่างอัตราร้อยละ 0 – 20 ในสินค้าบางประเภท รัฐบาลมาเลเซียอาจเก็บในอัตราสูง เนื่องจากสินค้านำเข้าดังกล่าวมีผลกระทบต่อผู้บริโภค เช่น สินค้ายาสูบ เหล้าและแอลกอฮอล์

อย่างไรก็ดี ตั้งแต่ พ.ศ. 2553 ประเทศมาเลเซียได้ดำเนินการลดอัตราภาษีนำเข้าสินค้า จนเหลืออัตราร้อยละ 0 สินค้าอ่อนไหว และสินค้าอ่อนไหวสูง ที่ไม่ต้องลดภาษี ภายใต้ความตกลงการค้าเสรีอาเซียนว่าด้วยการค้าสินค้า

สินค้าอ่อนไหว (Sensitive List) ของประเทศมาเลเซีย ได้แก่ สัตว์มีชีวิตบางชนิด เนื้อสุกร ไก่ ไข่ พืชบางชนิด ผลไม้บางชนิด ยาสูบ โดยสินค้าที่อยู่ในรายการนี้ ประเทศมาเลเซียจะต้องลดภาษีนำเข้าให้กับประเทศสมาชิกอาเซียนน้อยกว่าอัตราร้อยละ 5 แต่ไม่จำเป็นต้องอัตราร้อยละ 0

สินค้าอ่อนไหวสูง (Highly Sensitive List) ของประเทศมาเลเซีย คือ ข้าว สินค้าอยู่ในรายการนี้ยังไม่ต้องลดภาษี อัตราภาษีปัจจุบันของสินค้าข้าวคือร้อยละ 40 และจะลดเป็นร้อยละ 20 ในปี พ.ศ. 2558

เครือข่ายความตกลงการค้าเสรีระหว่างมาเลเซียและคู่เจรจา คือ

- (1) AEAN FREE TRADE AGREEMENT
- (2) ASEAN-CHINA
- (3) ASEAN-JAPAN
- (4) ASEAN-KOREA
- (5) ASEAN-INDIA
- (6) ASEAN-AUSTRALIA-NEW ZEALAND
- (7) MALAYSIA-PAKISTAN
- (8) MALASIA-JAPAN
- (9) MALAYSIA-NEWZEALAND
- (10)MALAYSIA-CHILE

ความตกลงที่อยู่ระหว่างการเจรจา คือ

- (1) MALAYSIA-TURKEY
- (2) MALAYISA-INDIA
- (3) MALAYSIA-US
- (4) MALAYSIA-AUSTRALIA
- (5) PREFERENTIAL TARIFF SCHEME FOR ORGANIZATION OF ISLAMIC CONFERENCE

(6) DOING 8 (D-8) PREFERENTIAL TARIFF AGREEMENT (D-8) ประกอบด้วย บังคลาเทศ อินโดนีเซีย อิหร่าน มาเลเซีย อียิปต์ ไนจีเรีย ปากีสถาน ตุรกี)

สิทธิประโยชน์ด้านภาษีศุลกากร ของรัฐบาลประเทศมาเลเซีย ได้แก่

(1) การยกเว้นภาษีเครื่องจักร และวัตถุดิบนำเข้า (สำหรับอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมจากรัฐบาล)

(2) การนำชั่วคราว

(3) คลังสินค้าทัณฑ์บน แบบโรงเก็บสินค้าและ แบบโรงผลิตสินค้า

(4) เขตปลอดอากร

(5) การคืนอากร (Duty Drawback)

(6) การยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับชิ้นส่วนหรือส่วนประกอบรถยนต์ที่ใช้ก๊าซธรรมชาติ

มาตรการทางการค้าและกฎระเบียบการนำเข้า

นอกจากการกำหนดอัตราภาษีนำเข้าสินค้าแล้ว ประเทศมาเลเซียก็ยังคงมีการปรับใช้ มาตรการทางการค้าต่างๆ อาทิ การระบุดอกสินค้าอาหาร บรรจุกัญชี การควบคุมนำเข้าในกรณี พิเศษ และมาตรการทางการค้าที่มีใช้ภาษี

มาตรการทางการค้าที่มีใช้ภาษี ได้แก่ มาตรการสุขอนามัย สำหรับสินค้าอาหารและ ผลิตภัณฑ์อาหาร ผัก ผลไม้ อาหารสัตว์ ยาและเวชภัณฑ์ มาตรการกีดกันทางอุปสรรคด้านเทคนิค (Technical Barriers to Trade) การจำกัดปริมาณการนำเข้า หรือโควตา ใบอนุญาตต่างๆ

อนุสัญญาภาษีซ้อน

ในปัจจุบัน ประเทศมาเลเซียได้ตกลงทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับ 71 ประเทศ อย่างไรก็ตาม บริษัทต่างชาติบนเกาะ Labuan ที่จัดตั้งภายใต้ Labuan Offshore Business Activity Tax Act 1990 จะไม่ได้รับสิทธิพิเศษใดภายใต้อนุสัญญาภาษีซ้อน ประเทศในกลุ่มสมาชิกอาเซียนที่มาเลเซียร่วม ลงนามในอนุสัญญาภาษีซ้อน ได้แก่ บรูไน อินโดนีเซีย ลาว พม่า ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย

นโยบายและกฎหมายภาษีที่เกี่ยวกับการส่งเสริม SMEs

ประเทศมาเลเซีย มีการจัดตั้งองค์กร The Small and Medium Industries Development Corporation (SMIDEC) เมื่อปี พ.ศ. 2539 เพื่อส่งเสริม SMEs ในประเทศ และในปี พ.ศ. 2547 National SME Development Council (NSDC) ก็เป็นอีกหน่วยงานหนึ่งที่ถูกก่อตั้งขึ้นเพื่อเป็นผู้กำหนดนโยบายสำหรับ SMEs ในปัจจุบัน SMIDEC ได้เปลี่ยนชื่อเป็น SME Corporation Malaysia ซึ่งเป็นองค์กรที่รวบรวมบทบาทของ SMIDEC เดิมเข้าไว้กับ NSDC และเป็นหน่วยงานหลักหน่วยงานเดียวที่รับผิดชอบเรื่อง SMEs

คำจำกัดความของ SMEs ตามกฎหมายภาษี

ภายใต้ Income Tax Act 1967 ได้ให้คำจำกัดความของ SMEs ไว้ว่า SMEs หมายถึง บริษัทจดทะเบียนที่มีทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วไม่เกิน 2.5 ล้านริงกิต ณ ต้นปีภาษีใดๆ และในปีภาษี พ.ศ. 2552 ได้มีการเพิ่มเติมเงื่อนไขสำหรับ SMEs ดังนี้

- (1) ผู้ถือหุ้นสามัญใน SMEs เป็นต่างชาติได้ไม่เกินร้อยละ 50 หรือ
- (2) SMEs ต้องไม่ถือหุ้นในบริษัทที่เกี่ยวข้องกันเกินร้อยละ 50 หรือ
- (3) ทั้ง SMEs และบริษัทที่เกี่ยวข้องกันต้องไม่ถือหุ้นโดย บริษัทอื่นเกินร้อยละ 50 (บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน หมายถึง บริษัทที่มีทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วเกิน 2.5 ล้านริงกิต ณ ต้นปีภาษีใดๆ)

ภายใต้ Stamp Act 1949 ได้ให้คำจำกัดความของ SMEs ไว้เช่นกันว่า สำหรับการเสียอากรแสตมป์ SMEs หมายถึงบริษัทที่

- (1) มีคนงานไม่เกิน 150 คน และรายได้ต่อปีไม่เกิน 25 ล้านริงกิต สำหรับกิจการที่มีการผลิต ให้บริการเกี่ยวเนื่องกับการผลิต และเป็นบริษัทที่อยู่ในอุตสาหกรรมเกษตร
- (2) มีคนงานไม่เกิน 50 คน และรายได้ต่อปีไม่เกิน 5 ล้านริงกิต สำหรับกิจการที่เป็นธุรกิจบริการ ทำเกษตรกรรมขั้นพื้นฐาน และธุรกิจในอุตสาหกรรมสื่อสารและสารสนเทศ

อย่างไรก็ดี ในเชิงธุรกิจ การจัดกลุ่ม SMEs ดูจากรายได้ต่อปี หรือจำนวนพนักงานประจำโดยมีการจัดแบ่งดังตารางข้างล่างนี้ ทั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ของการจัดกลุ่มเพื่อการส่งเสริม และให้ความช่วยเหลือ SMEs ทั้งในด้านความรู้และการลงทุน

ตารางที่ 3.12 การจัดกลุ่ม SMEs

ประเภทกิจการ	บริษัทขนาดเล็กมาก	บริษัทขนาดเล็ก	บริษัทขนาดกลาง
การผลิต ให้บริการ เกี่ยวเนื่องกับการผลิต และเป็นบริษัทที่อยู่ใน อุตสาหกรรม การเกษตร	มียอดขายน้อยกว่า 250,000 ริงกิต หรือมี พนักงานประจำน้อย กว่า 5 คน	มียอดขายตั้งแต่ 250,000 แต่น้อยกว่า 10,000,000 ริงกิต หรือมีพนักงานประจำ 5 – 50 คน	มียอดขายระหว่าง 10,000,000 – 25,000,000 ริงกิต หรือมีพนักงานประจำ 51 – 150 คน
การให้บริการ สินค้า เกษตรขั้นต้น และ อุตสาหกรรมสื่อสาร และสารสนเทศ	ยอดขายน้อยกว่า 200,000 ริงกิต หรือมี พนักงานประจำน้อย กว่า 5 คน	ยอดขายระหว่าง 200,000 แต่น้อยกว่า 1,000,000 ริงกิตหรือ มีพนักงานประจำ 5 – 19 คน	ยอดขายระหว่าง 1,000,000 – 5,000,000 ริงกิต หรือมีพนักงานประจำ 20 – 50 คน

ที่มา: SME Corp (<http://www.smecorp.gov.my>)

ในประเทศมาเลเซีย ไม่มีการออกกฎหมายภาษีสำหรับบังคับใช้กับ SMEs เป็นการเฉพาะ ทั้งนี้สิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับ SMEs ได้มีการตราไว้ในกฎหมายอื่นๆ เช่น พระราชบัญญัติภาษีเงินได้ ค.ศ. 1967 พระราชบัญญัติอากรแสตมป์ ค.ศ. 1949 และพระราชบัญญัติการส่งเสริมการลงทุน ค.ศ. 1986 ซึ่งสรุปได้ดังนี้

2. สิทธิประโยชน์ตามพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ ค.ศ. 1967

(1.1) กำหนดอัตราภาษีพิเศษสำหรับ SMEs ดังต่อไปนี้

- เงินได้สุทธิไม่เกิน 500,000 ริงกิต เสียภาษีอัตราร้อยละ 20
- เงินได้สุทธิเกิน 500,000 ริงกิต เสียภาษีอัตราร้อยละ 25

(1.2) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 SMEs ที่จัดตั้งขึ้นใหม่ไม่จำเป็นต้องนำส่งประมาณการรายได้และภาษีที่ต้องชำระ และไม่ต้องผ่อนชำระภาษีเป็นการล่วงหน้าเป็นระยะเวลา 2 ปี นับจากปีที่เริ่มประกอบกิจการ ภาษีที่ต้องเสียสำหรับสองปีแรกให้ชำระเมื่อยื่นแบบแสดงรายการตอนสิ้นปีได้เลย

(1.3) ในประเทศมาเลเซีย ขณะนี้กำลังมีการนำเสนอนโยบายส่งเสริม SMEs เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายการจดทะเบียนสิทธิบัตร และเครื่องหมายการค้าของ SMEs ในประเทศมาเลเซีย ให้นำรายจ่ายที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการจดทะเบียนสิทธิบัตรและเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนมาหักเป็นค่าใช้จ่ายได้ โดยมาตรการนี้มีผลใช้บังคับในปีภาษี พ.ศ. 2553 ถึง 2557

3. สิทธิประโยชน์ตามพระราชบัญญัติอากรแสตมป์ ค.ศ. 1949

อัตราอากรแสตมป์ที่กำหนดไว้เป็นพิเศษสำหรับเงินกู้เพื่อ SMEs มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3.13 อัตราอากรแสตมป์สำหรับ SMEs

จำนวนเงินกู้	อัตราอากรแสตมป์
จำนวนเงินกู้ไม่เกิน 250,000 ริงกิต ภายใต้ Syariah	0.50 ริงกิต ของจำนวนเงินทุก ๆ 1,000 ริงกิตหรือเศษส่วนที่เกิน
สำหรับทุก ๆ 1,000 ริงกิต ที่เพิ่มขึ้น แต่ไม่เกิน 1,000,000 ริงกิต	2.50 ริงกิต ของจำนวนเงินทุก ๆ 1,000 ริงกิตหรือเศษส่วนที่เกิน
สำหรับทุก 1,000 ริงกิต ถัดไป	5.00 ริงกิต

ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2555 เป็นต้นไป การกู้ยืมเงินภายใต้สัญญาเงินกู้จำนวนตั้งแต่ 50,000 ริงกิต ภายใต้แผน Micro Financing ซึ่งได้รับการรับรองจาก Small and Medium Enterprise Development Council จะได้รับยกเว้นอากรแสตมป์ทั้งหมด การยกเว้นอากรแสตมป์ดังกล่าวให้เฉพาะการกู้ยืมเงินระหว่างผู้กู้กับธนาคารหรือสถาบันการเงินที่เข้าร่วมโครงการเท่านั้น

4. สิทธิประโยชน์ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน ค.ศ. 1986

บริษัทผู้ผลิตขนาดเล็กในประเทศมาเลเซียที่มีส่วนของผู้ถือหุ้นไม่เกิน 500,000 ริงกิต และมีคนมาเลเซียถือหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 มีสิทธิได้รับมาตรการส่งเสริมดังต่อไปนี้

(1) Pioneer Status จะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้ทั้งหมดเป็นระยะเวลา 5 ปี Unabsorbed capital allowances และขาดทุนสะสมที่เกิดขึ้นระหว่าง Pioneer period สามารถยกยอดไปหักจาก Post Pioneer Income ของบริษัทได้ หรือ

(2) รายจ่ายส่วนทุนที่เกิดขึ้นภายใน 5 ปี สามารถนำไปหักเป็นค่าใช้จ่ายทางภาษีในปีที่รายจ่ายเกิดขึ้นได้ แต่ไม่เกินร้อยละ 60 ของค่าใช้จ่ายส่วนทุนที่เกิดขึ้น ผลขาดทุนที่เกิดจากการหักรายจ่ายดังกล่าวสามารถยกยอดไปใช้ได้จนกว่าจะใช้ประโยชน์ครบจำนวน

(3) กิจการเจ้าของคนเดียว (Sole Proprietorship) หรือห้างหุ้นส่วน มีสิทธิเข้ารับมาตรการดังกล่าวข้างต้น โดยมีเงื่อนไขว่าจะต้องจัดตั้งบริษัทใหม่ขึ้นมาเพื่อดำเนินกิจการที่มีอยู่ และต้องเข้าหลักเกณฑ์อื่นที่กำหนด ซึ่งมีผลบังคับใช้ในวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2555

ทั้งนี้ จากการศึกษา ไม่พบว่ามียุทธศาสตร์นโยบายภาษีสำหรับการส่งเสริมการลงทุนของ SMEs ภายนอกประเทศมาเลเซีย

3.2.9 กฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการลงทุน

มาเลเซียส่งเสริมการลงทุนผ่านมาตรการจูงใจให้แก่บริษัททั้งในประเทศและต่างประเทศ เช่น นโยบายการลดภาษีเงินได้นิติบุคคลจากร้อยละ 28 เป็นร้อยละ 27 และจะลดเหลือร้อยละ 26 ในอนาคตอันใกล้ การยกเว้นภาษีเงินได้ (ร้อยละ 70-100) เป็นระยะเวลา 5 ปี รวมไปถึงสิทธิประโยชน์อื่นๆ เช่น Investment Tax Allowance, Reinvestment Allowance และ Accelerated Capital Allowance แก่บริษัทที่ทำการผลิต (manufacturing Company) สร้างมาตรการจูงใจแก่บริษัทที่ผลิตสินค้าเทคโนโลยีสูง บริษัทที่มีโครงการสำคัญ (Strategic Project) บริษัทที่เน้นการวิจัยและพัฒนา รวมทั้งแรงจูงใจอื่นๆ เช่น ให้งบประมาณในการสร้างอาคารอุตสาหกรรม และงบประมาณการสร้างโครงสร้างพื้นฐาน

กฎระเบียบการลงทุน/นโยบายส่งเสริมการลงทุน

สิทธิประโยชน์ในการลงทุน

หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบด้านการลงทุนคือ Malaysian Industrial Development Authority (MIDA) ซึ่งเป็นหน่วยงานภายใต้การกำกับของ Ministry of Trade and Industry (MITI) กิจการที่รัฐบาลให้การส่งเสริมการลงทุนจะมีการให้สิทธิประโยชน์ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม

ภายใต้กฎหมายที่สำคัญได้แก่ Promotion of Investments Act 1986, Income Tax Act 1967, Customs Act 1967, Sales Tax Act 1972, Excise Act 1976 และ Free Zones Act 1990 ซึ่งกฎหมายเหล่านี้ครอบคลุมทั้งภาคอุตสาหกรรม การเกษตร การบริการ และการท่องเที่ยว

ทั้งนี้ สิทธิประโยชน์หลักตามกฎหมายส่งเสริมการลงทุน อาจจำแนกได้เป็น 2 ลักษณะคือ “Pioneer Status” และ “Investment Tax Allowance (ITA)” ซึ่งนักลงทุนสามารถเลือกอย่างใดอย่างหนึ่งที่เห็นว่าเป็นประโยชน์ที่สุดได้ เช่น หากการลงทุนนั้นต้องเน้นการซื้อเครื่องจักรหรือโรงงาน อาจเลือกสิทธิประโยชน์แบบที่สองได้และไม่มีการแบ่งแยกระหว่างนักลงทุนต่างชาติและนักลงทุนท้องถิ่น

Pioneer Status

บริษัทที่ยื่นขอสิทธิประโยชน์ในกลุ่ม Pioneer Status จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้ บางส่วนเป็นเวลา 5 ปี นับจากวันที่เริ่มการผลิต (วันที่เริ่มการผลิตนับจากวันที่ใช้กำลังการผลิตเกิน ร้อยละ 30 ของกำลังการผลิตรวม) โดยนารายได้เพียงร้อยละ 30 ของเงินได้สุทธิ (Statutory Income) หรือเงินได้ที่ได้รับหลังจากหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนต่างๆ แล้วมาใช้เป็นฐานในการคำนวณภาษีเงินได้ในอัตราปกติสำหรับการลงทุนในเขตที่รัฐบาลส่งเสริมพิเศษ เช่น ชาราวัด ซาบาร์ท กลันตัน ตรังกานู ปาหัง และยะโฮร์ จะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้ทั้งหมดเป็นเวลา 5 ปี ทั้งนี้จะต้องยื่นขอรับส่งเสริมการลงทุนก่อนวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2553

Investment Tax Allowance (ITA)

บริษัทที่ยื่นขอสิทธิประโยชน์ในกลุ่ม Investment Tax Allowance (ITA) สามารถนำค่าใช้จ่ายในการซื้อสินทรัพย์ เช่น โรงงาน เครื่องจักร และอุปกรณ์ต่างๆ ตามเงื่อนไขของ MIDA มาหักลดหย่อนได้ร้อยละ 60 ของค่าใช้จ่ายดังกล่าว ก่อนนำไปคำนวณภาษีเงินได้ในอัตราปกติ แต่ต้องไม่เกินร้อยละ 70 ของเงินได้สุทธิ (Statutory Income) ในปีนั้น เป็นเวลา 5 ปี นับจากวันที่ค่าใช้จ่ายนั้นเกิดขึ้น ส่วนที่เหลือจึงจะนำมาคำนวณเพื่อชำระภาษีในอัตราปกติ ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายส่วนที่ยังมิได้นำมาหักลดหย่อนในปีนั้น สามารถยกไปหักลดหย่อนในปีถัดไปได้จนกว่าจะเต็มจำนวน

Reinvestment Allowance (RA)

บริษัทที่ดำเนินการมาแล้วไม่น้อยกว่าระยะเวลาหนึ่งที่กำหนด และมีค่าใช้จ่ายในการขยาย ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกระบวนการผลิต หรือ มีการ diversify ไปสู่การผลิตในสายผลิตภัณฑ์ใหม่ สามารถขอรับสิทธิประโยชน์ Reinvestment Allowance ได้ บริษัทจะได้รับ RA โดยคิดจากอัตราของ

ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการลงทุนที่เกิดขึ้นและสามารถนำมาหักจากรายได้ในการค้าภายในปี ถัดไป ทั้งนี้ ระยะเวลาของการให้ RA คือ 15 ปี ติดต่อกันนับตั้งแต่ปีแรกที่มีการลงทุนที่เข้าเงื่อนไขตามที่กำหนด และจะขอใช้สิทธิ RA ได้ก็ต่อเมื่อการลงทุนในโครงการนั้นสำเร็จเรียบร้อยแล้ว

Accelerated Capital Allowance (ACA)

หลังจากที่ได้รับสิทธิประโยชน์ Reinvestment Allowance ครบตามกำหนด 15 ปี แล้ว บริษัทที่ reinvest ในการผลิตสินค้าที่ได้รับการส่งเสริม สามารถสมัครขอรับ Accelerated Capital Allowance ได้

Tax Exemption on the Value of Increased Exports

การยกเว้นภาษีให้บริษัทที่สามารถผลิตและส่งสินค้าออกได้เพิ่มขึ้นตามมูลค่าที่กำหนด

Industrial Building Allowance (IBA)

IBA เป็นการให้สิทธิประโยชน์แก่บริษัทที่มีการลงทุนก่อสร้างหรือซื้ออาคารเพื่อใช้สำหรับวัตถุประสงค์เฉพาะบางประการ ได้แก่ ใช้เพื่อการผลิต การเกษตร เหมือนแร่สารธรณีภาคต่างๆ การคั้นคว่ำ โครงการ ASPs และโรงแรมที่ได้รับการรับรองจาก Ministry of Culture, Arts and Tourism โดยบริษัทเหล่านี้มีสิทธิได้รับ allowance ในเบื้องต้นจำนวนร้อยละ 10 และอีกร้อยละ 3 ทุกๆ ปี ซึ่งหมายความว่าค่าใช้จ่ายในการลงทุนนี้จะถูก write off ใน 30 ปี

Infrastructure Allowance

บริษัทที่ตั้งอยู่ใน States of Sabah and Sarawak และอยู่ในพื้นที่ที่เรียกว่า Eastern Corridor ของ Peninsular Malaysia จะได้รับ Infrastructure Allowance เป็นจำนวนร้อยละ 100 ของค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง ปรับปรุง ต่อเติมหรือขยายสิ่งก่อสร้างถาวร เช่น สะพานเชื่อม ท่าเรือ และถนน โดยสามารถนำ allowance นี้มาหักได้ร้อยละ 85 ของรายได้ในปีที่มีการประเมิน หากยังมี allowance ส่วนที่เหลือสามารถนำไปรวมกับปีต่อไปได้

สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีภายใต้การส่งเสริมการลงทุน

(1) การยกเว้นภาษีนำเข้าสำหรับวัตถุดิบและส่วนประกอบที่ไม่สามารถผลิตได้ในประเทศ หรือผลิตได้ในประเทศแต่ราคาสูงหรือคุณภาพต่ำกว่านำเข้าจากต่างประเทศ

(2) มาตรการจูงใจสำหรับ Outsourcing Manufacturing Activities เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิตและเพื่อความสามารถในการแข่งขัน ผู้ผลิตที่เป็นเจ้าของตราสินค้า (brand) ที่เป็นของมาเลเซียและมีผู้ถือหุ้นเป็นคนมาเลเซียอย่างน้อยร้อยละ 60 หากมีการ outsource กิจกรรมการผลิตจะได้รับการลดภาษีนำเข้าและภาษีขายสำหรับวัตถุดิบและส่วนประกอบในการผลิต

(3) การยกเว้นภาษีนำเข้าและภาษีขายสำหรับเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตโดยตรงและไม่สามารถผลิตได้ในประเทศ

(4) การยกเว้นภาษีนำเข้าและภาษีขายสำหรับ Spares and Consumables บางประเภทที่ไม่สามารถผลิตได้ในประเทศได้

(5) การขอลดภาษีนำเข้า ภาษีขาย และภาษีสรรพสามิตที่ได้จ่ายไปแล้วหากวัตถุดิบส่วนประกอบหรือวัสดุหีบห่อชิ้นใช้ในการผลิตสินค้าเพื่อส่งออกภายในหนึ่งปี

(6) การยกเว้นภาษีขายให้แก่ผู้ผลิตที่นำเข้า input บางประเภทเพื่อการผลิต สำหรับผลิตภัณฑ์บางประเภทจะได้รับการยกเว้นภาษีขายสำหรับทั้ง input และ output เช่น ผลิตภัณฑ์ยา ผลิตภัณฑ์นม เส้นใยสำหรับผ้าบาติก น้ำหอม ส่วนผสมของเครื่องสำอาง เป็นต้น

(7) การยกเว้นภาษีนำเข้าสำหรับอุปกรณ์การแพทย์เพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะการ Kitting หรือการประกอบเป็นชุด ทั้งนี้ อุปกรณ์การแพทย์เหล่านี้ต้องไม่สามารถผลิตในประเทศได้

นอกจากการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีภายใต้การส่งเสริมการลงทุนแล้ว รัฐบาลมาเลเซียยังได้ออกมาตรการจูงใจเพื่อกระตุ้นการส่งออกอีกด้วย ได้แก่

(1) Double Deduction for the Promotion of Exports ค่าใช้จ่ายบางประเภทที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการส่งออกสินค้าที่ผลิตในมาเลเซียสามารถนำมาลดหย่อนภาษีได้เป็น 2 เท่า เช่น ค่าโฆษณาประชาสัมพันธ์สินค้าในต่างประเทศ ค่าใช้จ่ายในการทำ export market research ค่าใช้จ่ายในการออกแบบ package ของสินค้าส่งออก เป็นต้น

(2) Single Deduction for the Promotion of Exports การนำค่าใช้จ่ายบางประเภทมาหักเพื่อลดหย่อนภาษี เช่น ค่าใช้จ่ายในการจดทะเบียนสิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า และ product license ของสินค้าในต่างประเทศ

(3) Double Deduction on Export Credit Insurance Premiums ผู้ผลิตสามารถนำค่าเบี้ยประกันภัยสำหรับสินค้าส่งออกมาหักภาษีได้เป็น 2 เท่า

(4) Special Industrial Building Allowance for warehouses การให้ allowance รายปี โดยคิดเป็นร้อยละ 10 ของเงินลงทุนในการก่อสร้างอาคารหรือสถานที่ที่ใช้เป็นโกดังเก็บสินค้าเพื่อการส่งออก และการ re-export

(5) Double Deduction for Freight Charges ผู้ผลิตที่ทำการส่งสินค้าจาก Sabah หรือ Sarawak ไปยังท่าเรืออื่นๆ ใน Peninsular Malaysia จะสามารถนำค่าขนส่งมาหักภาษีได้เป็น 2 เท่า

(6) Incentives for the Implementation of RosettaNet เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ SMEs หันมาใช้ RosettaNet (ระบบการสื่อสารทางธุรกิจผ่านทางอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้บริหารจัดการด้าน supply chain โดยเชื่อมโยงกับ suppliers ทั่วโลก) เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก โดยค่าใช้จ่ายในการติดตั้งระบบ RosettaNet นี้สามารถนำมาหักเพื่อลดหย่อนภาษีได้

(7) Double Deduction for the Promotion of Malaysian Brand Names เพื่อเป็นการส่งเสริม brand สินค้าของมาเลเซีย ค่าใช้จ่ายในประเทศเพื่อการโฆษณาประชาสัมพันธ์สินค้าสามารถนำมาหักเพื่อลดหย่อนภาษีได้ ทั้งนี้ บริษัทนั้นต้องมีสัดส่วนผู้ถือหุ้นเป็นคนมาเลเซียอย่างน้อยร้อยละ 70 ต้องมีการจดทะเบียน brand นั้นไม่ว่าในมาเลเซียหรือต่างประเทศ และสินค้านั้นต้องมีคุณภาพตามที่กำหนดไว้

มาตรการที่มีใช้ภาษีที่ได้รับการส่งเสริมจากรัฐบาลมาเลเซียเช่นเดียวกัน

(1) มาตรการเพื่อส่งเสริมการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร โดยการนำค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมบุคลากรมาหักเพื่อลดหย่อนภาษีได้

(2) มาตรการส่งเสริมการ Acquiring Proprietary Rights โดยค่าใช้จ่ายในการซื้อสิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า brands รวมถึงสิทธิประเภทอื่นๆ จากต่างชาติ สามารถนำมาใช้ลดหย่อนภาษีได้

(3) มาตรการส่งเสริมการ Acquiring a Foreign-Owned Company บริษัทมาเลเซียที่ไปซื้อกิจการต่างชาติเพื่อได้ high technology ในการผลิตในประเทศและส่งสินค้าออกไปขายในตลาดใหม่ในต่างประเทศได้ สามารถนำต้นทุนการซื้อกิจการต่างชาติมาลดหย่อนภาษีได้เป็นเวลา 5 ปี

(4) มาตรการส่งเสริมการใช้ผลิตภัณฑ์ที่รักษาสิ่งแวดล้อม

(5) เงินบริจาคสำหรับการรักษาสิ่งแวดล้อมสามารถนำมาหักภาษีได้

(6) มาตรการการจูงใจสำหรับการจัดหาที่พักอาศัยให้แก่พนักงานบริษัท

(7) มาตรการจูงใจสำหรับการจัดหา Employees' Child Care Facilities

สำหรับการลงทุนในเขตที่รัฐบาลส่งเสริมพิเศษ เช่น รัฐชาราวัก ซาบาห์ กลันตัน ตรังกานู ปาหัง และยะโฮร์สามารถนำค่าใช้จ่ายซื้อสินค้าทุนดังกล่าวมาหักลดหย่อนได้เต็มจำนวนและได้สูงสุดถึงร้อยละ 100 ของเงินได้สุทธิ (Statutory Income) ในปีนั้น เป็นเวลา 5 ปี ทั้งนี้จะต้องยื่นขอรับส่งเสริมการลงทุนก่อนวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2553 นอกเหนือจากสิทธิประโยชน์ที่นักลงทุนจะได้รับจากกรณี Pioneer Status และ Investment Tax Allowance แล้ว รัฐบาลมาเลเซียยังให้สิทธิประโยชน์เพิ่มเติมสำหรับอุตสาหกรรมที่ต้องการสนับสนุนเป็นพิเศษ ซึ่งมีหลายสาขาในทุกภาคการผลิต แต่ที่สำคัญได้แก่

(1) **ภาคอุตสาหกรรม** โครงการลงทุนที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง (High Technology) โครงการลงทุนที่เป็นยุทธศาสตร์ของประเทศ โครงการลงทุนที่สร้างความเชื่อมโยงภาคอุตสาหกรรมต่างๆ (Industrial Linkage Programme: ILP) การผลิตส่วนประกอบและชิ้นส่วนยานยนต์ รวมทั้งธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับส่งเสริม เป็นต้น โดยจะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้ทั้งหมดเป็นเวลา 5 ปี และการนำเข้าสินค้าทุนสามารถนำมาหักค่าใช้จ่ายได้ร้อยละ 60 (แต่ถ้าอยู่ในเขตที่รัฐบาลส่งเสริมพิเศษสามารถนำมาหักค่าใช้จ่ายได้ทั้งหมดเป็นเวลา 5 ปี) สำหรับการผลิตเครื่องจักรเฉพาะแบบ จะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้และค่าใช้จ่ายในการนำเข้าสินค้าทุนทั้งหมดเป็นเวลา 5 ปี ส่วนการผลิตเครื่องจักรหนัก ได้รับลดหย่อนภาษีเงินได้ร้อยละ 70 ของอัตราปกติ (สำหรับการลงทุนในเขตที่รัฐบาลส่งเสริมพิเศษจะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้ทั้งหมด) เป็นเวลา 5 ปี และการนำเข้าสินค้าทุนสามารถนำมาหักค่าใช้จ่ายได้ร้อยละ 60 (สำหรับการลงทุนในเขตที่รัฐบาลส่งเสริมพิเศษ สามารถหักค่าใช้จ่ายได้ทั้งหมด) เป็นเวลา 5 ปี

(2) **ภาคเกษตร** การผลิตและแปรรูปอาหารที่เป็นโครงการใหม่และที่เป็นการขยายการลงทุนเพิ่มเติม โครงการผลิตอาหารฮาลาล การทำฟาร์มเลี้ยงสัตว์ปีกที่ทันสมัย การปลูกไม้ยางพารา การส่งออกอาหาร ผลไม้ และดอกไม้ เป็นต้น ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้บางส่วน โดยนำเงินได้เพียงร้อยละ 30 ของเงินได้ทั้งหมดมาคำนวณภาษี เป็นเวลา 5 ปี นับจากวันที่มีผลผลิตออกจำหน่าย ส่วนการลงทุนในเขตที่รัฐบาลส่งเสริมพิเศษ ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้ทั้งหมดเป็นเวลา 5 ปี

(3) **ท่องเที่ยว** โรงแรมหรือโครงการท่องเที่ยวที่อยู่ในพื้นที่ส่งเสริมพิเศษมีส่วนลดค่าใช้จ่ายโฆษณาและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในต่างประเทศ การยกเว้นภาษีบางรายการให้กับ

บริษัทท่องเที่ยวที่นำนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้าประเทศมากกว่า 500 คน การยกเว้นภาษีให้กับธุรกิจจัดการประชุมและการแสดงสินค้า เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังมีสิทธิประโยชน์ที่เป็นรายละเอียดปลีกย่อยจำแนกตามประเภทธุรกิจ ภายใต้เงื่อนไขต่างๆ อีกมากมาย เช่น การลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนา (R&D) การลงทุนในเขต Multimedia Super Corridor (MSC) โครงการลงทุนด้านการสื่อสารและสารสนเทศ (ICT) การลงทุนด้านการเดินเรือและการขนส่ง ซึ่งสามารถขอข้อมูลเพิ่มเติมได้จาก MIDA ทั้งนี้ นักลงทุนไทยสามารถถือหุ้นได้ร้อยละ 100 และสามารถนำรายได้ออกจากประเทศได้อย่างเสรี

มาตรการเชิงนโยบายที่ช่วยสนับสนุนการลงทุน

นอกจากจะมีสิ่งจูงใจต่างๆ ตามที่ได้กล่าวมาข้างต้นแล้ว รัฐบาลมาเลเซียยังได้มีนโยบายสนับสนุนและสร้างบรรยากาศในการลงทุนเพื่อทำให้มาเลเซียเป็นฐานการผลิตและส่งออกของภูมิภาคนโยบายเหล่านี้ ได้แก่

(1) *การเปิดเสรีในการถือหุ้นของต่างชาติ (Liberal Equity Policy)* โดยทั่วไปแล้วผู้ถือหุ้นต่างชาติในกิจการการผลิตในมาเลเซียสามารถถือหุ้นได้ร้อยละ 100 ในกิจการที่ส่งออกสินค้าอย่างน้อยร้อยละ 80% ของระดับการผลิต อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่วันที่ 17 มิถุนายน พ.ศ. 2003 เป็นต้นมา มาเลเซียได้อนุญาตให้ผู้ถือหุ้นต่างชาติเข้ามาถือหุ้นได้ร้อยละ 100 ในการลงทุนในกิจการ / โครงการใหม่ทุกประเภท รวมถึงการขยายและปรับปรุงกระบวนการผลิตโดยกิจการที่มีอยู่แล้ว โดยไม่คำนึงว่าสินค้าที่ทำการผลิตแล้วจะส่งออกเป็นปริมาณเท่าใด

(2) *การอนุญาตจ้างงานต่างชาติ* บริษัทต่างชาติที่อยู่ในภาคการผลิตได้รับอนุญาตให้จ้างงานชาวต่างชาติในกรณีที่ไม่สามารถจ้างแรงงานในประเทศได้ โดยบริษัทที่มีทุนจดทะเบียนต่างชาติที่ชำระแล้วตั้งแต่ 2 ล้านดอลลาร์สหรัฐขึ้นไป จะสามารถจ้างชาวต่างชาติได้ 10 ตำแหน่ง (โดยในจำนวนนี้ได้รวมตำแหน่งบริหาร 5 ตำแหน่งหลักไว้ด้วยแล้ว)

(3) *มาตรการทางด้านภาษี* แม้ว่าภาษีเงินได้นิติบุคคลทั่วไปในมาเลเซียอยู่ที่อัตราที่ค่อนข้างต่ำคือร้อยละ 28 แล้ว มาเลเซียยังมี tax incentives อื่นๆ สำหรับกิจการการผลิตที่ได้รับการส่งเสริม โดย incentives หลัก ได้แก่ Pioneer Status, Investment Tax Allowance, Reinvestment Allowance รวมทั้งมาตรการอื่นๆ ที่ส่งเสริม High Technology Industries, Strategic Projects และการจัดตั้ง International/Regional Services-based Operations เป็นต้น

ประเภทธุรกิจที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน

ภายใต้ Gazette Notification No. P.U. (A) 31 ลงวันที่ 4 มกราคม ค.ศ. 1995 ได้กำหนดประเภทธุรกิจหรือกิจกรรมที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน ประกอบด้วย

- (1) การผลิตสินค้าเกษตร (Agricultural production)
- (2) การเกษตรแบบผสม (Integrated agriculture)
- (3) การแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตร (Processing of agricultural produce)
- (4) อุตสาหกรรมป่าไม้และผลิตภัณฑ์ (Forestry and forestry products)
- (5) การผลิตผลิตภัณฑ์ยาง (Manufacture of rubber products)
- (6) การผลิตปาล์ม น้ำมันปาล์มและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง (Manufacture of palm and palm kernel oil products and their derivatives)
- (7) การผลิตสารเคมีและปิโตรเคมี (Manufacture of chemicals and petrochemicals)
- (8) การผลิตยาและผลิตภัณฑ์ยา (Manufacture of pharmaceutical and related products)
- (9) การผลิตไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ (Manufacture of wood and wood products)
- (10) การผลิตเยื่อไม้ กระดาษ และกระดาษแข็ง (Manufacture of pulp, paper and paperboard)
- (11) การผลิตสิ่งทอและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง (Manufacture of textiles and textile products)
- (12) Manufacture of clay-based, sand-based and other non-metallic mineral products
- (13) การผลิตเหล็กและเหล็กกล้า (Manufacture of iron and steel)
- (14) การผลิตโลหะที่ไม่ใช่เหล็ก (Manufacture of non-ferrous metals and their products)

- (15) การผลิตเครื่องจักรและส่วนประกอบเครื่องจักร (Manufacture of machinery and machinery components)
- (16) การผลิตวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการขนส่ง (Manufacture of transport equipment, components and accessories)
- (17) Supporting products/services
- (18) การผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ (Manufacture of electrical and electronic products and components and parts thereof)
- (19) การผลิตอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์ อุปกรณ์การแพทย์ และอุปกรณ์ชั่ง ตวง วัด (Manufacture of professional, medical, scientific and measuring devices/parts)
- (20) การผลิตอุปกรณ์ถ่ายภาพ (Manufacture of photographic, cinematographic, video and optical goods)
- (21) การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก (Manufacture of plastic products)
- (22) อื่นๆ (Miscellaneous)
- (23) ธุรกิจโรงแรมและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (Hotel business and tourist industry)
- (24) อุตสาหกรรมภาพยนตร์ (Film industry)
- (25) การก่อสร้างสาธารณูปโภค (Infrastructure)

นอกจากนี้ Gazette Notification No. P.U (A) 32 ยังได้กำหนดรายการของประเภทธุรกิจที่ใช้ high technology และได้รับการส่งเสริมการลงทุนอีกด้วย

ภาพรวมของนโยบายต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม¹⁵⁵

การพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศมาเลเซียดำเนินการอยู่บนพื้นฐานหลัก 3 ประการ คือ

¹⁵⁵The ASEAN Secretariat, Directory of Outstanding ASEAN SMEs 2011, page 42 – 43. Retrieved September 23rd 2012 from <http://www.aseansec.org/publications/Directory%20of%20Outstanding%20ASEAN%20SMEs%202011.pdf>

(1) เสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับโครงสร้างพื้นฐาน ทั้งทางกายภาพ การบริหารข้อมูล และการปฏิบัติการ โดยการออกข้อกำหนดและออกกฎหมาย หรือแก้ไขเพิ่มเติมแนวปฏิบัติ มาตรฐาน การออกใบอนุญาต และแรงจูงใจทางการเงิน เพื่อกำหนดแนวทางของกิจกรรมและการดำเนินงานของ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและธุรกิจรายใหม่

(2) เพิ่มประสิทธิภาพและขีดความสามารถของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งนโยบายหรือโครงการที่จะเพิ่มความรู้ ความชำนาญและความสามารถของวิสาหกิจและลูกจ้างเพื่อ เสริมสร้างความสามารถในการพัฒนาและแข่งขัน ได้แก่ การพัฒนาธุรกิจรายใหม่ การพัฒนา ทรัพยากรบุคคล การบริการให้คำปรึกษา การส่งเสริมเทคโนโลยี การพัฒนาสินค้า การตลาดและการ ส่งเสริมการขายต่าง ๆ

(3) ส่งเสริมความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาด ย่อม

จากความสำคัญของ SMEs ในการมีส่วนช่วยสร้างงานและสร้างรายได้ให้กับประเทศนี้ ทำให้ประเทศมาเลเซียได้มีการทำงานเชิงบูรณาการอย่างจริงจัง ในส่วนของการส่งเสริม SMEs โดย ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (National SME Development Council) หรือเรียกโดยย่อว่า NSDC ซึ่งประกอบด้วยรัฐมนตรีจาก 15 กระทรวง เพื่อทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การส่งเสริมและสนับสนุน SMEs นอกจากนี้ รัฐบาลมาเลเซียยังได้จัดตั้งหน่วยงาน SME Corp ขึ้นทำหน้าที่กำหนดนโยบายส่งเสริม SMEs และ จัดสรรงบประมาณให้กับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ซึ่งใน ปัจจุบันมีไม่น้อยกว่า 60 หน่วยงาน

สำหรับแนวทางการส่งเสริม SMEs ของมาเลเซียในช่วงปี พ.ศ. 2554-2558 นั้น ได้ถูก บรรจุไว้ในแผนพัฒนาประเทศ ฉบับที่ 10 โดยมีเป้าหมายในการส่งเสริมให้ SMEs มีรายได้เพิ่มขึ้น รัฐบาลมาเลเซียได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานใน 6 ด้าน ดังต่อไปนี้

(1) ด้านการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ได้จัดสรรงบประมาณ 30,000 ล้านบาท สำหรับการให้กู้ เพื่อเพิ่มสภาพคล่อง นอกจากนี้ ยังมีการจัดสรรงบประมาณ จำนวน 5,000 ล้านบาท เพื่อใช้ในการ ส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมใหม่ๆ

(2) ด้านการส่งเสริมให้สามารถเข้าถึงตลาดต่างประเทศ วิสาหกิจที่มีศักยภาพจะได้รับการ ส่งเสริมให้เข้าสู่ตลาดต่างประเทศมากขึ้นโดยเฉพาะกลุ่มผู้ผลิตสินค้า

- (3) ด้านการพัฒนาทักษะ ได้จัดสรรงบประมาณจำนวน 5,000 ล้านบาท เพื่อเป็นกองทุนในการพัฒนาทักษะแรงงานการขยายกรอบแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานของ SME Corp รวมถึงการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานในเยาวชนที่ออกจากภาคการศึกษาภาคกลางคืน
- (4) ด้านประสิทธิภาพของตลาดแรงงาน โดยพยายามส่งเสริมแรงงานในประเทศให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้นเพื่อลดการนำเข้าแรงงานจากต่างประเทศ
- (5) ด้านความยุติธรรมทางสังคม โดยลดการควบคุมราคาสินค้า ลดการอุดหนุน เพื่อให้ผู้ประกอบการมีความเข้มแข็งมากขึ้น
- (6) ด้านการพัฒนากลุ่มภูมิบุตร กำหนดแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมผู้ประกอบการกลุ่มภูมิบุตร รวมถึงการแก้ไขจุดอ่อนให้ครอบคลุมด้านต่างๆ มากขึ้น เช่น การพัฒนาให้สามารถเป็นผู้ประกอบการ การแก้ไขปัญหาเรื่องขาดหลักทรัพย์ค้ำประกัน

การประชุมเอเปก เอสเอ็มอี ณ ประเทศเปรูที่ผ่านมา มีการแถลงของผู้แทนประเทศมาเลเซียที่เข้าร่วมประชุมว่า ปัจจุบันประเทศมาเลเซียได้รับการจัดอันดับเป็นประเทศดาวรุ่งอันดับ 2 ของเอเชียในแง่การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และเป็นประเทศที่มีกฎ ระเบียบ สอดคล้องกับโลกาภิวัตน์เป็นอันดับที่ 19 ของโลก (Most globalize country) เป็นผลมาจากความสำเร็จในการดำเนินงานของคณะกรรมการส่งเสริม SMEs แห่งชาติมาเลเซีย ที่มุ่งลดกฎ ระเบียบ ที่เป็นอุปสรรคต่อการทำธุรกิจ SMEs เช่น การจดทะเบียนประกอบธุรกิจ SMEs สามารถทำได้ภายใน 1 วัน และขอใบอนุญาตได้ภายใน 15 นาที การขอรับชาวต่างชาติเข้ามาทำงานได้ภายใน 7 วัน ขยายระยะเวลาให้แรงงานต่างชาติที่มีทักษะสามารถทำงานได้จากเดิม 2 ปีขยายเป็น 5 ปี

นอกจากนี้ คณะกรรมการฯ ดังกล่าว ยังผลักดันให้เกิดแผนส่งเสริมนวัตกรรมสำหรับ SME แห่งชาติ การจัดทำระบบการให้สินเชื่อไม่มีดอกเบี้ย (มีค่าบริหารจัดการร้อยละ 4) โดยใช้ชื่อระบบว่า “TEKUN” ให้แก่วิสาหกิจชุมชนและวิสาหกิจรายย่อย (micro enterprises) โดยเป็นสินเชื่อที่มีความยืดหยุ่นสูง เพื่อนำไปใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนสำหรับธุรกิจแบบนำไปใช้วันเดียวแล้วคืน หรือคืนภายใน 1 สัปดาห์ หรือ 1 เดือน ตามแต่ประเภทของธุรกิจ โดยธุรกิจที่สามารถใช้ระบบสินเชื่อชนิดนี้ได้แก่ ธุรกิจเกษตร เลี้ยงสัตว์ เสริมสวย ธุรกิจ IT ธุรกิจหาบเร่แผงลอย ธุรกิจอาหาร และกลุ่มธุรกิจบริการทั่วไป เช่น ธุรกิจซักรีด อู่ซ่อมรถ

ประเทศมาเลเซียติดตามความคืบหน้าของการดำเนินการส่งเสริม SMEs ของประเทศไทยอย่างใกล้ชิดมาโดยตลอด ตั้งแต่ได้ทราบว่าประเทศไทยมีพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 และมีการตั้งสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

(สสว.) ขึ้นในปี พ.ศ. 2544 เพื่อเป็นหน่วยงานหลักในการส่งเสริม SMEs ทั้ง 3 ภาค ภาคการผลิต ภาคการค้า และภาคบริการ ขณะนั้น ประเทศมาเลเซียมีเพียงหน่วยงานส่งเสริม SMEs เฉพาะภาคการผลิต จึงได้มีการประสานขอเข้ามาดูงาน และนำ พ.ร.บ.ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยไปศึกษา และเสนอให้นายกรัฐมนตรีจัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริม SMEs โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานเช่นเดียวกับประเทศไทย พร้อมกับการจัดตั้งธนาคาร SMEs ตามรูปแบบธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (SMEs Bank)

ประเทศมาเลเซียมีการทำงานเชิงบูรณาการอย่างจริงจัง นายกรัฐมนตรีของมาเลเซียมีการเรียกประชุมคณะกรรมการส่งเสริม SMEs ซึ่งประกอบด้วยรัฐมนตรีจาก 18 กระทรวงที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SMEs ปีละ 4 ครั้ง มีการแบ่งงานกันอย่างชัดเจน จนเกิดการบูรณาการด้านการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบในประเทศมาเลเซีย

ปัจจุบัน มาเลเซียมีกระทรวงพัฒนาผู้ประกอบการซึ่งแยกออกจากกระทรวงอุตสาหกรรมและการค้า มีหน่วยงาน SMIDEC (Small and Medium Industries Development Corporation) ซึ่งทำหน้าที่เหมือนกับ สสว. ไม่เพียงเท่านั้น มาเลเซียยังประกาศยกระดับหน่วยงาน SMIDEC ให้เป็น Super Agency โดยมีชื่อว่า “SME Corp” มีหน้าที่กำหนดนโยบายการส่งเสริม SMEs และจัดสรรงบประมาณให้ 18 กระทรวง เพื่อผลักดันโครงการด้าน SMEs อาศัยการนำงบประมาณบูรณาการที่รัฐบาลมาเลเซียนำมารวมไว้ที่ “SME Corp” โดยในปีหน้าจะมีงบประมาณจำนวน 800 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือประมาณ 27,200 ล้านบาท สำหรับแผนการดำเนินงาน 2 ปี เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการผลักดันโครงการต่างๆ ทั้งนี้ “SME Corp” จะมีโครงสร้างการทำงานที่ต้องใช้บุคลากรจำนวน 800 คน และเปิดหน่วยย่อยในทุกรัฐของมาเลเซีย

อย่างไรก็ดี กลุ่มประเทศสมาชิกเอเปก ต่างมีแนวคิดไปในทิศทางเดียวกันว่าการส่งเสริม SMEs จะต้องเป็นกลไกหลักในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของภูมิภาค เนื่องจาก SMEs ในกลุ่มเอเปกมีสัดส่วนถึงกว่าร้อยละ 95 ของธุรกิจทั้งหมดของภูมิภาค มีสัดส่วนการจ้างงานกว่าร้อยละ 75 ซึ่งเป็นการจ้างงานในภาคธุรกิจ SMEs ดังนั้น การส่งเสริม SMEs ให้มีศักยภาพ สามารถยืนหยัดได้อย่างมั่นคง ย่อมจะเป็นรากฐานที่สำคัญ ถึงแม้ว่าบริษัทขนาดใหญ่จะประสบปัญหาวิกฤตเพียงไร เศรษฐกิจเอเปกก็ยังสามารถอยู่ได้ด้วยรากฐานของ SMEs ที่เข้มแข็ง ดังนั้น ประเทศไทยจึงต้องมีการผลักดันให้การส่งเสริม SMEs เป็นเรื่องที่เร่งด่วนและมีเครื่องมือในการส่งเสริม SMEs อย่างเหมาะสม

ขณะเดียวกันได้พูดถึงประเทศเพื่อนบ้านของไทยอย่างมาเลเซีย ที่มีความตื่นตัวในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และได้มีการจัดทำแนวทางการส่งเสริม SMEs ของตนเองในช่วงปี

พ.ศ. 2554-2558 และได้บรรจุไว้ในแผนพัฒนาประเทศ ฉบับที่ 10 โดยมีเป้าหมายในการส่งเสริมให้ SMEs มีรายได้เพิ่มขึ้น และสนับสนุนให้รายที่มีศักยภาพ มีขีดความสามารถเป็นที่ยอมรับในระดับภูมิภาคและระดับโลก และยังคงกำหนดแนวทางการดำเนินงานไว้ถึง 6 ด้าน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของแผนพัฒนาประเทศที่วางไว้

โดยมีโครงการต่างๆ ที่เตรียมไว้รองรับอย่างมากมาย ได้แก่ การพัฒนาโครงการสร้างพื้นฐานให้มีความแข็งแกร่ง การเสริมสร้างศักยภาพและความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน โดยในขั้นต้นรัฐบาลมาเลเซียได้กำหนดเป้าหมายรวมในระดับประเทศให้เพิ่มผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวจาก 7,000 ดอลลาร์สหรัฐ เป็น 15,000 ดอลลาร์สหรัฐภายในปี พ.ศ. 2563 เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปจัดทำแผนปฏิบัติการในการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามกรอบที่กำหนดไว้ 6 ด้าน

โครงการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของมาเลเซีย ในปี พ.ศ. 2552 (ที่มา: SME Annual Report 2009/10, National SME Development Council)

- (1) ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้มีความแข็งแกร่ง จำนวน 22 โครงการ จำนวน SMEs 278,246 ที่ได้รับประโยชน์ (ราย) งบประมาณ (ล้านบาท) 676.2
- (2) ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างศักยภาพและความสามารถ จำนวน 119 โครงการ จำนวน SMEs 289,239 ที่ได้รับประโยชน์ (ราย) งบประมาณ (ล้านบาท) 7,709.7
- (3) ยุทธศาสตร์การส่งเสริมให้เข้าถึงแหล่งเงินทุน จำนวน 21 โครงการ จำนวน SMEs 35,688 ที่ได้รับประโยชน์ (ราย) งบประมาณ (ล้านบาท) 20,866.4 รวมเป็น 162 โครงการ 603,173 SMEs ที่ได้รับประโยชน์ (ราย) งบประมาณ (ล้านบาท) 29,252.3

จากข้อมูลข้างต้น จะเห็นโอกาสของ SMEs มาเลเซีย จากการรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน นอกจากขนาดตลาดที่ใหญ่ขึ้น การลดมาตรการกีดกันทางการค้าที่จะช่วยให้ SMEs มีช่องทางการจำหน่ายมากขึ้นแล้ว การส่งเสริมอย่างเข้มแข็งต่อเนื่องจากภาครัฐ ส่งผลทำให้ SMEs ที่มีศักยภาพ สามารถส่งออกได้มากขึ้น

ในขณะที่รัฐบาลมาเลเซียได้ให้ความสำคัญของระบบลอจิสติกส์ โดยมีการลงทุนสร้างโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเตรียมความพร้อม ส่งผลทำให้ต้นทุนในการส่งสินค้าต่ำกว่าไทย ดังนั้น สำหรับประเทศไทยการเตรียมความพร้อมของ SMEs เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจึงเป็นเรื่องสำคัญ แต่เรื่องที่สำคัญกว่าคือ การลงมือปฏิบัติอย่างจริงจังและทันที และไม่ใช่ว่า Know What เท่านั้น

หากแต่ต้อง Know How ด้วย เช่น การสร้างผู้ประกอบการรายใหม่ที่อาศัยความสามารถในการเคลื่อนย้ายเงินทุนได้อย่างเสรี การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลเพื่อจับคู่ทางการค้าระหว่างผู้ประกอบการ การสนับสนุนการค้าชายแดน การสนับสนุนให้ SMEs ผลิตสินค้าให้มีคุณภาพและมาตรฐาน การลดขั้นตอนและกฎระเบียบต่างๆ ของภาครัฐให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจสำหรับ SMEs การเพิ่มขีดความสามารถให้กับ SMEs โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและการนำนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการดำเนินธุรกิจ ตลอดจนการปกป้องทรัพย์สินทางปัญญาของ SMEs ไทยที่มีประสิทธิภาพ เป็นต้น

นโยบายและกฎหมาย สาธารณรัฐสิงคโปร์

3.3.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งธุรกิจ

การประกอบธุรกิจในประเทศสิงคโปร์สามารถทำได้ในหลายรูปแบบ คือ การจัดตั้งองค์กรธุรกิจในลักษณะเจ้าของคนเดียว (Sole Proprietorship) หรือหุ้นส่วนหลายคนรวมตัวกันจัดตั้งเป็นห้างหุ้นส่วนประเภทต่างๆ เช่น ห้างหุ้นส่วนสามัญ (Partnership) ห้างหุ้นส่วนจำกัด (Limited Partnership) ห้างหุ้นส่วนซึ่งจำกัดความรับผิดของหุ้นส่วนทุกคน (Limited Liability Partnership) หรือในรูปแบบบริษัท

กฎหมายหลักของประเทศสิงคโปร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งองค์กรธุรกิจ มีดังนี้

(1) กฎหมายว่าด้วยการจดทะเบียนจัดตั้งองค์กรธุรกิจ (Business Registration Act (Chapter 32))

(2) กฎหมายว่าด้วยหุ้นส่วน (Partnership Act (Chapter 391))

(3) กฎหมายว่าด้วยห้างหุ้นส่วนจำกัด (Limited Partnership Act (Chapter 163B))

(4) กฎหมายว่าด้วยห้างหุ้นส่วนจำกัดความรับผิดของหุ้นส่วนทุกคน (Limited Liability Partnership Act (Chapter 163 A))

(5) กฎหมายว่าด้วยบริษัท (Companies Act (Chapter 50))

กฎหมายว่าด้วยการจดทะเบียนจัดตั้งองค์กรธุรกิจ (Business Registration Act (Chapter 32))

กฎหมายว่าด้วยการจดทะเบียนจัดตั้งองค์กรธุรกิจ (Business Registration Act (Chapter 32)) เป็นกฎหมายที่กำหนดให้ทุกบุคคลและนิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจในประเทศสิงคโปร์ ต้องจดทะเบียนก่อนนายทะเบียนก่อนการประกอบธุรกิจ เว้นแต่เป็นการประกอบธุรกิจบางประเภท เช่น ผู้ซักรถสามล้อ ผู้ประกอบกิจการหาแร่ที่ได้ใบอนุญาต หรือการประกอบธุรกิจในรูปแบบ องค์กรธุรกิจที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายเฉพาะ ทั้งนี้ กฎหมายฉบับนี้ไม่ใช่บังคับกับองค์กรธุรกิจซึ่งจดทะเบียนจัดตั้งภายใต้กฎหมายว่าด้วยบริษัท (Companies Act (Chapter 50)) และกฎหมายว่าด้วยห้างหุ้นส่วนจำกัดความรับผิดของหุ้นส่วนทุกคน (Limited Liability Partnership Act (Chapter 163 A))

การจดทะเบียนจัดตั้งองค์กรธุรกิจนี้มีสำนักงานควบคุมการบัญชีและการจัดตั้งองค์กรธุรกิจ (Accounting and Corporate Regulatory Authority) เป็นหน่วยงานที่กำกับดูแล

การจัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปแบบเจ้าของคนเดียว (Sole Proprietorship)

การจดทะเบียนจัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปแบบเจ้าของคนเดียว (Sole Proprietorship) นั้นสามารถทำได้โดยการยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งองค์กรธุรกิจทางอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบ BizFile ซึ่งใช้เวลาเพียง 1 วันสำหรับทุกขั้นตอน (นับแต่การจองชื่อองค์กรธุรกิจและจัดตั้งองค์กรธุรกิจ) และมีค่าใช้จ่ายประมาณ 1,650 บาทเท่านั้น¹⁵⁶¹⁵⁷¹⁵⁸ ทั้งนี้ หากธุรกิจที่จะดำเนินการจะต้องได้รับอนุญาตจาก

¹⁵⁶ สำนักงานควบคุมการบัญชีและการจัดตั้งองค์กรธุรกิจ (Accounting and Corporate Regulatory Authority). 2555. Types and Features of Business Structures. สืบค้นเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2555,

http://www.bizfile.gov.sg/mybizfile/prod/pop_up/Comparison_Chart.pdf

¹⁵⁷ อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่ 9 ธันวาคม 2555

¹⁵⁸ อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่ 9 ธันวาคม 2555

หน่วยงานอื่นๆ ด้วย เช่น คณะกรรมการสถาปนิก (Board of Architects) กระทรวงศึกษาธิการ (Ministry of Education) การจัดตั้งองค์กรธุรกิจอาจใช้เวลา 14 วัน ถึง 2 เดือน¹⁵⁹

อย่างไรก็ตาม การยื่นคำขอจดทะเบียนผ่านระบบ BizFile นั้น ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนจะต้องมีรหัสประจำตัว (FIN) และรหัสผ่านเพื่อเข้าดำเนินการต่าง ๆ กับหน่วยงานของรัฐบาล (SingPass) ซึ่งชาวต่างชาติที่จะเข้ามาจัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปแบบเจ้าของคนเดียวนี้ไม่สามารถขอรับ SingPass ได้¹⁶⁰ จึงจำเป็นต้องใช้บริการของที่ปรึกษาด้านการจัดตั้งองค์กรธุรกิจเพื่อให้สามารถจัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปแบบนี้ได้¹⁶¹

นอกจากนี้ หากชาวต่างชาติต้องการจัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปแบบเจ้าของคนเดียว (Sole Proprietorship) ชาวต่างชาติผู้นั้นจะต้องแต่งตั้งผู้จัดการซึ่งมีถิ่นที่อยู่ในประเทศสิงคโปร์เพื่อดูแลกิจการด้วย เนื่องจากชาวต่างชาติจะไม่สามารถเข้ามาประกอบกิจการด้วยตนเองได้

เนื่องจากการจดทะเบียนจัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปแบบเจ้าของคนเดียว (Sole Proprietorship) สามารถทำได้โดยไม่ยุ่งยาก และรวดเร็วมาก จึงเป็นข้อดีของการจัดตั้งองค์กรธุรกิจในประเทศสิงคโปร์ อย่างไรก็ตาม ไม่พบว่ามีช่องทางพิเศษสำหรับการจัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปแบบสำหรับผู้ประกอบการขนาดเล็กและขนาดย่อม

สำหรับการจัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปแบบอื่นๆ จะกล่าวต่อไปในหัวข้อองค์กรธุรกิจในแต่ละรูปแบบ

¹⁵⁹ สำนักงานควบคุมการบัญชีและการจัดตั้งองค์กรธุรกิจ (Accounting and Corporate Regulatory Authority). 2555.

Registering a Sole-Proprietorship / Partnership. สืบค้นเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2555, จาก

[http://www.acra.gov.sg/SoleProprietorship_Partnership/Starting_SoleProprietorship/Registering+a+Sole-](http://www.acra.gov.sg/SoleProprietorship_Partnership/Starting_SoleProprietorship/Registering+a+Sole-Proprietorship+Partnership.htm)

[Proprietorship+Partnership.htm](http://www.acra.gov.sg/SoleProprietorship_Partnership/Starting_SoleProprietorship/Registering+a+Sole-Proprietorship+Partnership.htm)

¹⁶⁰ การที่ชาวต่างชาติจะได้รับรหัสผ่านเพื่อเข้าดำเนินการต่าง ๆ กับหน่วยงานของรัฐบาล (SingPass) ได้นั้น ชาวต่างชาติผู้นั้นจะต้องได้รับใบอนุญาตเพื่อการเข้าประเทศเพื่อการประกอบธุรกิจ (EntrePass) จากกระทรวงแรงงาน (Ministry of Manpower) ของประเทศสิงคโปร์มาแล้ว ซึ่งกระทรวงแรงงานจะออกใบอนุญาตดังกล่าวให้แก่ชาวต่างชาติที่จะดำเนินธุรกิจในรูปแบบบริษัทเท่านั้น

¹⁶¹ สำนักงานควบคุมการบัญชีและการจัดตั้งองค์กรธุรกิจ (Accounting and Corporate Regulatory Authority). 2553. Guild for Foreigners. สืบค้นเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2555, <http://www.acra.gov.sg/Guide+for+Foreigners.htm>

กฎหมายว่าด้วยหุ้นส่วน Partnership Act (Chapter 391)

กฎหมายว่าด้วยหุ้นส่วน (Partnership Act (Chapter 391)) เป็นกฎหมายเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างหุ้นส่วนที่กระทำการร่วมกันตั้งแต่ 2- 20 คนเพื่อประกอบธุรกิจ และระหว่างหุ้นส่วนเหล่านั้นและบุคคลภายนอก เนื่องจากกฎหมายนี้ไม่ได้กำหนดวิธีการจดทะเบียนจัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปแบบของหุ้นส่วนไว้ วิธีการจดทะเบียนจัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปแบบนี้จึงต้องพิจารณาตามกฎหมายว่าด้วยการจดทะเบียนจัดตั้งองค์กรธุรกิจ (Business Registration Act (Chapter 32))

การจัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปแบบหุ้นส่วน (Partnership)

การจดทะเบียนจัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปแบบหุ้นส่วน (Partnership) สามารถทำได้โดยใช้วิธีเดียวกับการจดทะเบียนจัดตั้งองค์กรธุรกิจแบบเจ้าของคนเดียว คือ ยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งองค์กรธุรกิจต่อสำนักงานควบคุมการบัญชีและการจัดตั้งองค์กรธุรกิจ (Accounting and Corporate Regulatory Authority) ทางอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบ BizFile ซึ่งใช้เวลาเพียง 1 วันสำหรับทุกขั้นตอน (นับแต่การจ้องชื่อองค์กรธุรกิจและจัดตั้งองค์กรธุรกิจ) และมีค่าใช้จ่ายประมาณ 1,650 บาท¹⁶²¹⁶³ ทั้งนี้หากธุรกิจที่จะดำเนินการจะต้องได้รับอนุญาตจากหน่วยงานอื่นๆ ด้วย เช่น คณะกรรมการสถาปนิก (Board of Architects) กระทรวงศึกษาธิการ (Ministry of Education) การจัดตั้งองค์กรธุรกิจอาจใช้เวลา 14 วัน ถึง 2 เดือน¹⁶⁴

อย่างไรก็ตาม จากที่ได้กล่าวไปแล้วว่าการยื่นคำขอจดทะเบียนผ่านระบบ BizFile นั้นผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนจะต้องมีรหัสประจำตัว (FIN) และรหัสผ่านเพื่อเข้าดำเนินการต่าง ๆ กับหน่วยงานของรัฐบาล (SingPass) ซึ่งชาวต่างชาติที่จะเข้ามาจัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปแบบหุ้นส่วนไม่สามารถขอรับ SingPass ได้ จึงจำเป็นต้องให้หุ้นส่วนที่มีสัญชาติสิงคโปร์หรือมีถิ่นที่อยู่ถาวรในสิงคโปร์เป็นผู้ดำเนินการจดทะเบียน หรือหากไม่มีหุ้นส่วนดังกล่าว ผู้เป็นหุ้นส่วนก็จำเป็นต้องใช้บริการของที่ปรึกษาด้านการจัดตั้งองค์กรธุรกิจเพื่อให้สามารถจัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปแบบนี้ได้

¹⁶² สำนักงานควบคุมการบัญชีและการจัดตั้งองค์กรธุรกิจ (Accounting and Corporate Regulatory Authority). 2555. Types and Features of Business Structures. สืบค้นเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2555,

http://www.bizfile.gov.sg/mybizfile/prod/pop_up/Comparison_Chart.pdf

¹⁶³ อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่ 9 ธันวาคม 2555

¹⁶⁴ สำนักงานควบคุมการบัญชีและการจัดตั้งองค์กรธุรกิจ (Accounting and Corporate Regulatory Authority). 2555.

Registering a Sole-Proprietorship / Partnership. สืบค้นเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2555, จาก

http://www.acra.gov.sg/SoleProprietorship_Partnership/ Starting_SoleProprietorship/ Registering+a+Sole-Proprietorship+Partnership.htm

นอกจากนี้ หากองค์กรธุรกิจมีหุ้นส่วนทั้งหมดเป็นชาวต่างชาติซึ่งไม่มีถิ่นที่อยู่ถาวรในสิงคโปร์ ผู้เป็นหุ้นส่วนจะต้องแต่งตั้งผู้จัดการซึ่งมีถิ่นที่อยู่ในประเทศสิงคโปร์เพื่อดูแลกิจการด้วย เนื่องจากหุ้นส่วนชาวต่างชาติเหล่านั้นจะไม่สามารถเข้ามาประกอบกิจการด้วยตนเองได้

เนื่องจากการจดทะเบียนจัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปแบบหุ้นส่วน (Partnership) สามารถทำได้โดยไม่ยุ่งยาก และรวดเร็วมาก จึงเป็นข้อดีของการจัดตั้งองค์กรธุรกิจในประเทศสิงคโปร์ อย่างไรก็ตาม การจัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปแบบนี้ไม่มีช่องทางพิเศษสำหรับผู้ประกอบการขนาดเล็กและขนาดย่อม

กฎหมายว่าด้วยห้างหุ้นส่วนจำกัด (Limited Partnership Act (Chapter 163B))

กฎหมายว่าด้วยห้างหุ้นส่วนจำกัด (Limited Partnership Act (Chapter 163B)) เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับห้างหุ้นส่วนจำกัด (Limited Partnership) ซึ่งเป็นองค์กรธุรกิจที่ประกอบด้วยหุ้นส่วนสามัญ (general partner) อย่างน้อย 1 คน และหุ้นส่วนจำกัดความรับผิด (limited partner) อย่างน้อย 1 คน กฎหมายฉบับนี้บัญญัติเกี่ยวกับการจัดตั้งห้างหุ้นส่วนจำกัด สิทธิหน้าที่ของผู้ที่เป็นหุ้นส่วน 2 ประเภท การบริหารงานในห้าง และรายละเอียดการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนจำกัดต่อนายทะเบียน

การจัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปแบบห้างหุ้นส่วนจำกัด (Limited Partnership)

การจดทะเบียนจัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปแบบห้างหุ้นส่วนจำกัด (Limited Partnership) สามารถทำได้โดยยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งองค์กรธุรกิจต่อสำนักงานควบคุมการบัญชีและการจัดตั้งองค์กรธุรกิจ (Accounting and Corporate Regulatory Authority) ทางอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบ BizFile ซึ่งใช้เวลาเพียง 1 วันสำหรับทุกขั้นตอน (นับแต่การจองชื่อองค์กรธุรกิจและจัดตั้งองค์กรธุรกิจ) และมีค่าใช้จ่ายประมาณ 1,650 บาท¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ทั้งนี้ หากธุรกิจที่จะดำเนินการจะต้องได้รับอนุญาต

¹⁶⁵ สำนักงานควบคุมการบัญชีและการจัดตั้งองค์กรธุรกิจ (Accounting and Corporate Regulatory Authority). 2555. Types and Features of Business Structures. สืบค้นเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2555,

http://www.bizfile.gov.sg/mybizfile/prod/pop_up/Comparison_Chart.pdf

¹⁶⁶ อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่ 9 ธันวาคม 2555

จากหน่วยงานอื่นๆ ด้วย เช่น คณะกรรมการสถาปนิก (Board of Architects) กระทรวงศึกษาธิการ (Ministry of Education) การจัดตั้งองค์กรธุรกิจอาจใช้เวลา 14 วัน ถึง 2 เดือน¹⁶⁷

อย่างไรก็ตาม จากที่ได้กล่าวไปแล้วว่าการยื่นคำขอจดทะเบียนผ่านระบบ BizFile นั้น ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนจะต้องมีรหัสประจำตัว (FIN) และรหัสผ่านเพื่อเข้าดำเนินการต่าง ๆ กับหน่วยงานของรัฐบาล (SingPass) ซึ่งชาวต่างชาติที่จะเข้ามาจัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปแบบห้างหุ้นส่วนจำกัด (Limited Partnership) ไม่สามารถขอรับ SingPass ได้ จึงจำเป็นต้องให้หุ้นส่วนที่มีสัญชาติสิงคโปร์หรือมีถิ่นที่อยู่ถาวรในสิงคโปร์เป็นผู้ดำเนินการจดทะเบียน หรือหากไม่มีหุ้นส่วนดังกล่าว ผู้เป็นหุ้นส่วนก็จำเป็นต้องใช้บริการของที่ปรึกษาด้านการจัดตั้งองค์กรธุรกิจเพื่อให้สามารถจัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปแบบนี้ได้

นอกจากนี้ หากองค์กรธุรกิจมีหุ้นส่วนเป็นชาวต่างชาติโดยไม่มีถิ่นที่อยู่ถาวรในสิงคโปร์ทั้งหมด จะต้องแต่งตั้งผู้จัดการซึ่งมีถิ่นที่อยู่ในประเทศสิงคโปร์เพื่อดูแลกิจการด้วย เนื่องจากหุ้นส่วนชาวต่างชาติเหล่านั้นจะไม่สามารถเข้ามาประกอบกิจการด้วยตนเองได้

เนื่องจากการจดทะเบียนจัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปแบบห้างหุ้นส่วนจำกัด (Limited Partnership) สามารถทำได้โดยไม่ยุ่งยาก และรวดเร็วมาก จึงเป็นข้อดีของการจัดตั้งองค์กรธุรกิจในประเทศสิงคโปร์ อย่างไรก็ตาม การจัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปแบบนี้ไม่มีช่องทางพิเศษสำหรับผู้ประกอบการขนาดเล็ก และขนาดย่อม

กฎหมายว่าด้วยห้างหุ้นส่วนจำกัดความรับผิด (Limited Liability Partnership Act (Chapter 163 A))

กฎหมายว่าด้วยห้างหุ้นส่วนจำกัดความรับผิด (Limited Liability Partnership Act) ซึ่งเป็นองค์กรธุรกิจซึ่งประกอบไปด้วยหุ้นส่วนประเภทจำกัดความรับผิดตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป หุ้นส่วนนี้อาจเป็นได้ทั้งบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล กฎหมายนี้บัญญัติเกี่ยวกับลักษณะของห้างหุ้นส่วน สิทธิหน้าที่ของผู้ที่เป็นหุ้นส่วน ข้อจำกัดความรับผิดของหุ้นส่วน การบริหารงานในห้าง และรายละเอียดการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนจำกัดต่อนายทะเบียน

¹⁶⁷ สำนักงานควบคุมการบัญชีและการจัดตั้งองค์กรธุรกิจ (Accounting and Corporate Regulatory Authority). 2555.

Registering a New LP. สืบค้นเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2555, จาก

http://www.acra.gov.sg/Limited_Partnership/Starting_an_LP/ Registering+a+New+LP.htm

การจัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปแบบห้างหุ้นส่วนจำกัดความรับผิด (Limited Liability Partnership)

การจดทะเบียนจัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปแบบห้างหุ้นส่วนจำกัดความรับผิด (Limited Liability Partnership) สามารถทำได้โดยยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งองค์กรธุรกิจต่อสำนักงานควบคุมการบัญชีและการจัดตั้งองค์กรธุรกิจ (Accounting and Corporate Regulatory Authority) ทางอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบ BizFile ซึ่งใช้เวลาเพียง 1 วันสำหรับทุกขั้นตอน (นับแต่การจองชื่อองค์กรธุรกิจและจัดตั้งองค์กรธุรกิจ) และมีค่าใช้จ่ายประมาณ 4,150 บาท^{168 169} ทั้งนี้ หากธุรกิจที่จะดำเนินการจะต้องได้รับอนุญาตจากหน่วยงานอื่นๆ ด้วย เช่น คณะกรรมการสถาปนิก (Board of Architects) กระทรวงศึกษาธิการ (Ministry of Education) การจัดตั้งองค์กรธุรกิจอาจใช้เวลา 14 วันถึง 2 เดือน¹⁷⁰ และเนื่องจากห้างหุ้นส่วนจำกัดความรับผิด (Limited Liability Partnership) มีสถานะเป็นนิติบุคคลแยกต่างหากจากผู้เป็นหุ้นส่วน ก่อนที่จะเริ่มประกอบกิจการได้ ห้างหุ้นส่วนจะต้องได้รับเลขหมายประจำนิติบุคคล (Unique Entity Number) จากสำนักงานควบคุมการบัญชีและการจัดตั้งองค์กรธุรกิจ (Accounting and Corporate Regulatory Authority) ด้วย

อย่างไรก็ตาม จากที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น การยื่นคำขอจดทะเบียนผ่านระบบ BizFile นั้น ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนจะต้องมีรหัสประจำตัว (FIN) และรหัสผ่านเพื่อเข้าดำเนินการกระบวนการต่างๆ กับหน่วยงานของรัฐบาล (SingPass) ซึ่งชาวต่างชาติที่จะเข้ามาจัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปแบบห้างหุ้นส่วนจำกัดความรับผิด (Limited Liability Partnership) ไม่สามารถขอรับ SingPass ได้ จึงจำเป็นต้องให้หุ้นส่วนที่มีสัญชาติสิงคโปร์หรือมีถิ่นที่อยู่ถาวรในสิงคโปร์เป็นผู้ดำเนินการจดทะเบียน หรือหากไม่มีหุ้นส่วนดังกล่าว ผู้เป็นหุ้นส่วนก็จำเป็นต้องใช้บริการของที่ปรึกษาด้านการจัดตั้งองค์กรธุรกิจเพื่อให้สามารถจัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปแบบนี้ได้

นอกจากนี้ หากองค์กรธุรกิจมีหุ้นส่วนทั้งหมดเป็นชาวต่างชาติซึ่งไม่มีถิ่นที่อยู่ถาวรในสิงคโปร์ จะต้องแต่งตั้งผู้จัดการซึ่งมีถิ่นที่อยู่ในประเทศสิงคโปร์เพื่อดูแลกิจการด้วย เนื่องจากหุ้นส่วนชาวต่างชาติเหล่านั้นจะไม่สามารถเข้ามาประกอบกิจการด้วยตนเองได้

¹⁶⁸ สำนักงานควบคุมการบัญชีและการจัดตั้งองค์กรธุรกิจ (Accounting and Corporate Regulatory Authority). 2555. Types and Features of Business Structures. สืบค้นเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2555,

http://www.bizfile.gov.sg/mybizfile/prod/pop_up/Comparison_Chart.pdf

¹⁶⁹ อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่ 9 ธันวาคม 2555

¹⁷⁰ สำนักงานควบคุมการบัญชีและการจัดตั้งองค์กรธุรกิจ (Accounting and Corporate Regulatory Authority). 2555.

Registering a New Limited Liability Partnership (LLP). สืบค้นเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2555, จาก

http://www.acra.gov.sg/Limited_Liability_Partnership/Starting_a_LLP/Registering+a+New+LLP.htm

เนื่องจากการจดทะเบียนจัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปแบบห้างหุ้นส่วนจำกัดความรับผิด (Limited Liability Partnership) สามารถทำได้โดยไม่ยุ่งยาก และรวดเร็วมาก จึงเป็นข้อดีของการจัดตั้งองค์กรธุรกิจในประเทศสิงคโปร์ อย่างไรก็ตาม การจัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปแบบนี้ไม่มีช่องทางพิเศษสำหรับผู้ประกอบการขนาดเล็กและขนาดย่อม

กฎหมายว่าด้วยบริษัท (Companies Act (Chapter 50))

กฎหมายว่าด้วยบริษัท (Companies Act (Chapter 50)) เป็นกฎหมายที่กำหนดเกี่ยวกับบริษัทในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ บริษัทเอกชน และบริษัทมหาชน กฎหมายฉบับนี้บัญญัติเกี่ยวกับการจัดตั้ง การจดทะเบียน การบริหารงาน สิทธิและหน้าที่ของบุคคลซึ่งอยู่ในองค์กรธุรกิจ

บริษัทเอกชน (Private Company) คือ บริษัทที่มีข้อจำกัดการโอนหุ้น และมีผู้ถือหุ้น (member) ตั้งแต่ 1 คนขึ้นไป แต่ไม่เกิน 50 คน¹⁷¹

บริษัทมหาชน (Public Company) คือ บริษัทที่มีผู้ถือหุ้น (member) ตั้งแต่ 1 คนขึ้นไป และสามารถมีผู้ถือหุ้นเกินกว่า 50 คนได้

บริษัทเอกชนและบริษัทมหาชนอาจเป็นบริษัทซึ่งอยู่ในรูปของบริษัทจำกัด (Limited Company) หรือบริษัทไม่จำกัด (Unlimited Company) ก็ได้ หากเป็นบริษัทเอกชนจำกัด (Private Company Limited) จะอยู่ในรูปแบบบริษัทจำกัดโดยหุ้น (Private Company Limited by shares) และหากเป็นบริษัทมหาชนจำกัดอาจอยู่ในรูปแบบบริษัทจำกัดโดยหุ้น (Public Company Limited by shares) หรือบริษัทจำกัดโดยการันตี (Public Company Limited by guarantee) ก็ได้¹⁷²

การจดทะเบียนจัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปแบบบริษัทท้องถิ่น (Local Company)

การจดทะเบียนจัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปแบบบริษัทท้องถิ่น (Local Company) สามารถทำได้โดยยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งองค์กรธุรกิจต่อสำนักงานควบคุมการบัญชีและการจัดตั้งองค์กรธุรกิจ (Accounting and Corporate Regulatory Authority) ทางอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบ BizFile ซึ่งใช้เวลาเพียง 1 วันสำหรับทุกขั้นตอน (นับแต่การจองชื่อองค์กรธุรกิจและจัดตั้งองค์กรธุรกิจ)

¹⁷¹ มาตรา 18 แห่งกฎหมายว่าด้วยบริษัท (Companies Act (Chapter 50))

¹⁷² Singapore Academic of Law. (2011). Forms of Business Organizations. สืบค้นเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.singaporelaw.sg/content/BA.html#section7>

สำหรับบริษัทจำกัดโดยหุ้น (Company Limited by shares) มีค่าใช้จ่ายประมาณ 7,910 บาท^{173 174} ทั้งนี้ หากธุรกิจที่จะดำเนินการจะต้องได้รับอนุญาตจากหน่วยงานอื่นๆ ด้วย เช่น คณะกรรมการสถาปนิก (Board of Architects) กระทรวงศึกษาธิการ (Ministry of Education) การจัดตั้งองค์กรธุรกิจอาจใช้เวลา 14 วัน ถึง 2 เดือน

อย่างไรก็ตาม จากที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น การยื่นคำขอจดทะเบียนผ่านระบบ BizFile นั้น ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนจะต้องมีรหัสประจำตัว (FIN) และรหัสผ่านเพื่อเข้าดำเนินการกระบวนการต่างๆ กับหน่วยงานของรัฐบาล (SingPass) ชาวต่างชาติที่ประสงค์จะเข้ามาจัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปแบบบริษัทและอาศัยอยู่ในประเทศสิงคโปร์สามารถขอรับ SingPass ได้ โดยดำเนินการขอรับใบอนุญาตเพื่อการเข้าประเทศเพื่อการประกอบธุรกิจ (EntrePass) จากกระทรวงแรงงาน (Ministry of Manpower) ของประเทศสิงคโปร์แล้วจึงขอรับ SingPass ในลำดับต่อไป แต่หากชาวต่างชาติไม่ประสงค์จะเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศสิงคโปร์ ก็จำเป็นที่จะต้องใช้บริการของที่ปรึกษาด้านการจัดตั้งองค์กรธุรกิจเพื่อให้สามารถจัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปแบบบริษัทได้ และจะต้องแต่งตั้งกรรมการซึ่งมีถิ่นที่อยู่ในประเทศสิงคโปร์เพื่อดูแลกิจการอย่างน้อย 1 คนด้วย¹⁷⁵

สำหรับการจัดตั้งองค์กรธุรกิจของบริษัทต่างชาติที่ต้องการเข้ามาประกอบธุรกิจในประเทศสิงคโปร์นั้น บริษัทต่างชาติสามารถเลือกจัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปแบบของบริษัทในเครือ (Subsidiary Company) ซึ่งเป็นบริษัทจำกัดที่จดทะเบียนต่อสำนักงานควบคุมการบัญชีและการจัดตั้งองค์กรธุรกิจ (Accounting and Corporate Regulatory Authority) เช่นเดียวกับการจดทะเบียนบริษัทจำกัดทั่วไป บริษัทในเครือ (Subsidiary Company) ถือเป็นบริษัทท้องถิ่น (Local Company) และมีความรับผิดชอบแตกต่างหากจากบริษัทที่เป็นบริษัทต่างชาติที่เป็นบริษัทแม่ ในทางปฏิบัตินั้น การจัดตั้งองค์กรในรูปแบบบริษัทในเครือ (Subsidiary Company) ได้รับความนิยมนอกจากบริษัทต่างชาติเป็นอย่างมากเนื่องจากในทางภาษีนั้น บริษัทในเครือ (Subsidiary Company) มีสถานะเป็นบริษัทท้องถิ่น (Local Company) ทำให้สามารถมีสิทธิประโยชน์ด้านภาษีเท่าเทียมกับบริษัทสิงคโปร์อื่นๆ อีกทั้งประเทศสิงคโปร์ไม่มีข้อจำกัดเรื่องการถือหุ้นของชาวต่างชาติ ทำให้บริษัทในเครือ (Subsidiary

¹⁷³ สำนักงานควบคุมการบัญชีและการจัดตั้งองค์กรธุรกิจ (Accounting and Corporate Regulatory Authority). 2555. Incorporating a Local Company. สืบค้นเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2555,

http://www.acra.gov.sg/Company/Starting_a_Company/Incorporating+a+Local+Company.htm

¹⁷⁴ อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่ 9 ธันวาคม 2555

¹⁷⁵ สำนักงานควบคุมการบัญชีและการจัดตั้งองค์กรธุรกิจ (Accounting and Corporate Regulatory Authority). 2553. Foreigner Incorporating a Local Company. สืบค้นเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2555,

http://www.acra.gov.sg/Company/Starting_a_Company/Foreigner+Incorporating+a+Local+Company.htm

Company) สามารถมีผู้ถือหุ้นต่างชาติถือหุ้นได้ถึงร้อยละ 100 บริษัทต่างชาติจึงสามารถเข้าเป็นผู้ถือหุ้นแต่เพียงผู้เดียวในบริษัทในเครือนี้ได้¹⁷⁶

เนื่องจากการจดทะเบียนจัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปแบบบริษัทสามารถทำได้โดยไม่ยุ่งยากและรวดเร็วมาก จึงเป็นข้อดีของการจัดตั้งองค์กรธุรกิจในประเทศสิงคโปร์ อย่างไรก็ตาม การจัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปแบบนี้ไม่มีช่องทางพิเศษสำหรับผู้ประกอบการขนาดเล็กและขนาดย่อม

การจดทะเบียนจัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปแบบบริษัทต่างประเทศ (Foreign Company)

บริษัทต่างประเทศ หมายถึง องค์กรธุรกิจในรูปแบบใดก็ตามที่จัดตั้งขึ้นนอกประเทศสิงคโปร์¹⁷⁷ หากบริษัทต่างประเทศต้องการประกอบธุรกิจในประเทศสิงคโปร์ บริษัทต่างประเทศจะต้องขอจดทะเบียนจัดตั้งองค์กรธุรกิจในประเทศสิงคโปร์ก่อนการประกอบธุรกิจนั้น¹⁷⁸

การที่บริษัทต่างประเทศ (Foreign Company) จะสามารถประกอบธุรกิจในประเทศสิงคโปร์อาจทำได้โดยการจัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปแบบสำนักงานสาขา (Branch Office) หรือสำนักงานผู้แทน (Representative Office)

การจัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปแบบสำนักงานสาขา (Branch Office) นั้นมีลักษณะที่สำคัญคือ แม้สำนักงานสาขา (Branch Office) จะมีสภาพเป็นนิติบุคคลที่แยกต่างหากจากบริษัทแม่ อย่างไรก็ตาม บริษัทแม่มีหน้าที่และความรับผิดชอบการกระทำใดๆ ของสำนักงานสาขา (Branch Office) ในทางภาษีนั้น สำนักงานสาขา (Branch Office) ไม่ถือเป็นบริษัทท้องถิ่น (Local Company) จึงไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ในทางภาษีที่กับบริษัทท้องถิ่น (Local Company) การคำนวณภาษีจะคำนวณจากรายได้ที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมที่กระทำลงในประเทศสิงคโปร์ การใช้ชื่อของสำนักงานสาขา (Branch Office) จะต้องใช้ชื่อเดียวกันกับบริษัทแม่ และจะประกอบธุรกิจได้เพียงเท่าที่อยู่ภายใต้ขอบเขตการประกอบธุรกิจของบริษัทแม่เท่านั้น

ผู้ที่ประสงค์จะจดทะเบียนจัดตั้งสำนักงานสาขา (Branch Office) สามารถทำได้โดยยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งองค์กรธุรกิจต่อสำนักงานควบคุมการบัญชีและการจัดตั้งองค์กรธุรกิจ (Accounting and Corporate Regulatory Authority) ทางอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบ BizFile ซึ่งใช้เวลาเพียง 1 วันสำหรับทุกขั้นตอน (นับแต่การจองชื่อองค์กรธุรกิจและจัดตั้งองค์กรธุรกิจ) อย่างไรก็ตาม

¹⁷⁶ Janus Corporate Solution Pte. Ltd. ไม่ปรากฏปีพิมพ์. สืบค้นเมื่อวันที่ 16 มกราคม 2556.

<http://www.guidemesingapore.com/incorporation/foreign-company/foreign-company-registration-options>

¹⁷⁷ มาตรา 4 แห่งกฎหมายว่าด้วยบริษัท

¹⁷⁸ มาตรา 368 แห่งกฎหมายว่าด้วยบริษัท

หากธุรกิจที่จะดำเนินการจะต้องได้รับอนุญาตจากหน่วยงานอื่นๆ ด้วย เช่น คณะกรรมการสถาปนิก (Board of Architects) กระทรวงศึกษาธิการ (Ministry of Education) การจัดตั้งองค์กรธุรกิจอาจใช้เวลา 14 วัน ถึง 2 เดือน¹⁷⁹ นอกจากนี้สำนักงานสาขา (Branch Office) จะต้องแต่งตั้งผู้แทนที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศสิงคโปร์อย่างน้อย 2 คนเพื่อทำการแทนสำนักงานสาขา (Branch Office) นั้นด้วย ค่าใช้จ่ายของการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทต่างประเทศที่มีทุนจดทะเบียน คือ 7,910 บาท และค่าใช้จ่ายของการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทต่างประเทศที่ไม่มีทุนจดทะเบียน คือ 30,500 บาท¹⁸⁰

การจัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปแบบสำนักงานผู้แทน (Representative Office) นั้นเหมาะสำหรับการที่บริษัทต่างชาติจะเข้ามาในประเทศสิงคโปร์เพื่อศึกษาตลาดและความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจ สำนักงานผู้แทน (Representative Office) ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล ดังนั้น มีข้อจำกัดในการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจ คือ สามารถประกอบกิจการได้เพียงบางอย่าง เช่น การวิจัยหาข้อมูล เรื่องความต้องการสินค้า การตั้งราคาผลิตภัณฑ์ ศึกษาความต้องการของผู้บริโภคในประเทศ เข้าร่วมนิทรรศการเพื่อแนะนำผลิตภัณฑ์ สำนักงานผู้แทน (Representative Office) ไม่สามารถดำเนินกิจกรรมใดๆ ที่เป็นการก่อให้เกิดรายได้ เช่น การเข้าทำสัญญา เป็นต้น

การจัดตั้งสำนักงานผู้แทน (Representative Office) สามารถจดทะเบียนจัดตั้งกับสำนักงานกำกับดูแลองค์กรธุรกิจนานาชาติแห่งประเทศสิงคโปร์ (International Enterprise Singapore) อย่างไรก็ตาม หากเป็นการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวกับธุรกิจประเภทการเงิน การธนาคาร การประกันภัย การจัดตั้งสำนักงานผู้แทน (Representative Office) จะต้องดำเนินการต่อสำนักงานควบคุมธุรกิจการเงินแห่งประเทศสิงคโปร์ (Monetary Authority of Singapore) โดยการดำเนินกิจการของสำนักงานผู้แทน (Representative Office) จะมีสถานะเป็นสำนักงานผู้แทน (Representative Office) ได้ไม่เกิน 3 ปี หลังจากนั้นสำนักงานผู้แทน (Representative Office) จะต้องทำการจดทะเบียนเป็นสำนักงานสาขา (Branch Office) หรือบริษัทในเครือ (Subsidiary Company)

หลักเกณฑ์ที่สำคัญในการจัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปแบบสำนักงานผู้แทน (Representative Office) มีดังนี้

¹⁷⁹ สำนักงานควบคุมการบัญชีและการจัดตั้งองค์กรธุรกิจ (Accounting and Corporate Regulatory Authority). 2555.

Registering a New Limited Liability Partnership (LLP). สืบค้นเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2555, จาก http://www.acra.gov.sg/Limited_Liability_Partnership/Starting_a_LLP/Registering+a+New+LLP.htm

¹⁸⁰ สำนักงานควบคุมการบัญชีและการจัดตั้งองค์กรธุรกิจ (Accounting and Corporate Regulatory Authority). 2553.

Registering a Foreign Company. สืบค้นเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2555,

http://www.acra.gov.sg/Company/Starting_a_Company/Registering+a+Foreign+Company.htm

- (1) บริษัทต่างชาติซึ่งเป็นบริษัทแม่จะต้องมีรายได้เกินกว่า 250,000 ดอลลาร์สหรัฐ
- (2) บริษัทต่างชาติซึ่งเป็นบริษัทแม่จะต้องจัดตั้งมาแล้วเกินกว่า 3 ปี
- (3) การจ้างงานสำหรับสำนักงานผู้แทน (Representative Office) จะต้องไม่เกินกว่า 5 คน

3.3.2 กฎหมายการเงิน

กฎหมายหลักและนโยบายของประเทศสิงคโปร์ที่เกี่ยวข้องกับการเงิน ได้แก่

- (1) กฎหมายว่าด้วยธนาคารกลางแห่งประเทศสิงคโปร์ (Monetary Authority of Singapore Act (Chapter 186))
- (2) กฎหมายว่าด้วยการธนาคาร (Banking Act (Chapter 19))
- (3) กฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์ (Securities Industry Act (Chapter 289))
- (4) โครงการให้ความช่วยเหลือด้านการเงินของคณะกรรมการพัฒนาผลผลิตและนวัตกรรมของประเทศสิงคโปร์ (Standard, Productivity and Innovation Board หรือ SPRING Singapore)

กฎหมายว่าด้วยธนาคารกลางแห่งประเทศสิงคโปร์ (Monetary Authority of Singapore Act (Chapter 186))

กฎหมายฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งธนาคารกลางแห่งประเทศสิงคโปร์ (Monetary Authority of Singapore หรือ MAS) เพื่อเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายด้านการเงินและการธนาคารเพื่อรักษาเสถียรภาพทางการเงินและเสริมสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศสิงคโปร์ ดังนั้น กฎหมายฉบับนี้จึงมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการจัดตั้งธนาคารกลางแห่งประเทศสิงคโปร์ เช่น วัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ จำนวนทุนชำระแล้ว กองทุนสำรอง คุณสมบัติและการแต่งตั้งคณะกรรมการของธนาคารแห่งประเทศสิงคโปร์ เป็นต้น ในส่วนของอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของธนาคารกลางแห่งประเทศสิงคโปร์นั้นอาจแบ่งได้เป็น 4 เรื่องหลัก ได้แก่ (1) การเป็น

ธนาคารกลางของประเทศซึ่งทำหน้าที่กำหนดนโยบายด้านการเงิน พิมพ์เงินตรา กำกับดูแลระบบการชำระเงิน และให้บริการด้านการธนาคารและการเงินแก่หน่วยงานของรัฐ (2) การกำกับดูแลการให้บริการของธนาคารและสถาบันการเงินต่างๆ และการรักษาเสถียรภาพทางการเงิน (3) การบริหารจัดการด้านการสำรองเงินตราต่างประเทศ และ (4) การพัฒนาประเทศสิงคโปร์ให้เป็นศูนย์กลางทางการเงิน นอกจากนี้ กฎหมายฉบับนี้ยังมีเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดตั้งกองทุนพัฒนาภาคการเงิน (Financial Sector Development Fund) เพื่อทำหน้าที่ในการสนับสนุนการเป็นศูนย์กลางทางการเงินของประเทศสิงคโปร์ เช่น การพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการให้บริการทางการเงิน การสนับสนุนการศึกษาและการวิจัยเกี่ยวกับการเงิน เป็นต้น

กฎหมายฉบับนี้ไม่มีความเกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจของ SMEs โดยตรง อย่างไรก็ตาม เนื่องจากธนาคารกลางแห่งประเทศสิงคโปร์ซึ่งถูกจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายฉบับนี้เป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายด้านการเงินและการธนาคาร เช่น อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืม การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของธนาคาร การสำรองเงินตราต่างประเทศ เป็นต้น ดังนั้น ผู้ประกอบการ SMEs ที่ประกอบธุรกิจในประเทศสิงคโปร์จึงต้องอยู่ภายใต้บังคับของกฎระเบียบและนโยบายที่กำหนดโดยธนาคารกลางแห่งประเทศสิงคโปร์ดังกล่าวด้วย

กฎหมายว่าด้วยการธนาคาร (Banking Act (Chapter 19))

กฎหมายฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ในการควบคุมการประกอบธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ต่างๆ รวมถึงการประกอบกิจการบัตรเครดิตในประเทศสิงคโปร์ ดังนั้นกฎหมายฉบับนี้จึงมีสาระสำคัญเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การขอใบอนุญาตเพื่อประกอบธุรกิจธนาคาร การกำหนดเงื่อนไขในการดำเนินงานของธนาคาร เช่น การดำรงเงินกองทุนสำรอง การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง การดำรงเงินสด การจัดทำงบดุล เป็นต้น และข้อจำกัดในการประกอบธุรกิจธนาคาร โดยมีธนาคารกลางแห่งประเทศสิงคโปร์เป็นผู้ออกกฎระเบียบในการควบคุมดูแลการประกอบธุรกิจ เช่น อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืม สินทรัพย์สภาพคล่องและเงินสดขั้นต่ำที่ธนาคารจะต้องดำรงไว้ เป็นต้น

กฎหมายฉบับนี้ไม่มีความเกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจของ SMEs โดยตรง อย่างไรก็ตาม เนื่องจากธนาคารพาณิชย์ถือว่าเป็นแหล่งเงินทุนที่สำคัญสำหรับผู้ประกอบธุรกิจ ดังนั้น หากกฎเกณฑ์หรือระเบียบที่ควบคุมการประกอบธุรกิจของธนาคารมีความเข้มงวด ย่อมเป็นอุปสรรคของผู้ประกอบธุรกิจในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ ในทางกลับกัน หากกฎเกณฑ์หรือระเบียบที่ควบคุมการประกอบธุรกิจของธนาคารที่ลักษณะผ่อนปรน ก็จะทำให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายด้วยต้นทุนที่ต่ำกว่า ซึ่งช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขันได้

จากข้อมูลดัชนีชี้วัดการพัฒนาด้านการเงินของประเทศสิงคโปร์ประจำปี พ.ศ. 2555 ซึ่งจัดทำโดย World Economic Forum แสดงให้เห็นว่า ประเทศสิงคโปร์ถูกจัดให้อยู่ในอันดับ 2 จาก 62 ประเทศทั่วโลก ในเรื่องความง่ายในการเข้าถึงและได้รับเงินกู้ยืมเงินหรือสินเชื่อ¹⁸¹ นอกจากนี้ ธนาคารพาณิชย์หลายแห่งในประเทศสิงคโปร์มีโครงการให้ความช่วยเหลือด้านการเงินให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs โดยเฉพาะ เช่น Standard Chartered Bank DBS Bank Ltd. HSBC Singapore เป็นต้น เหล่านี้แสดงให้เห็นว่า ประเทศสิงคโปร์เป็นประเทศที่เปิดกว้างในเรื่องการเข้าถึงแหล่งเงินทุนจากธนาคารซึ่งเป็นผลดีต่อผู้ประกอบการ SMEs

กฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์ (Securities Industry Act (Chapter 289))

กฎหมายฉบับนี้มีสาระสำคัญเกี่ยวกับจัดตั้งตลาดหลักทรัพย์สิงคโปร์ (Singapore Exchange หรือ SGX) เพื่อให้เป็นแหล่งระดมทุนจากประชาชนและตลาดรองในการซื้อขายและแลกเปลี่ยนหลักทรัพย์ประเภทต่างๆ เช่น หุ้น หุ้นกู้ พันธบัตร ตราสารอนุพันธ์ เป็นต้น ทั้งนี้ ตลาดหลักทรัพย์สิงคโปร์แบ่งออกเป็น 2 กระดานหลักทรัพย์ (Board) ได้แก่ กระดานหลัก (Mainboard) และกระดานคาทาลิสต์ (Catalist) ซึ่งแต่ละกระดานหลักทรัพย์จะมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ คุณสมบัติของบริษัทที่สามารถนำหลักทรัพย์เข้ามาจดทะเบียนเพื่อซื้อขายในแต่ละกระดานก็มีความเข้มงวดแตกต่างกันตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

(1) กระดานหลัก (Mainboard)

กระดานหลักในตลาดหลักทรัพย์สิงคโปร์เป็นกระดานที่เปิดโอกาสให้บริษัทขนาดใหญ่ที่มีชื่อเสียงและมีมาตรฐานในระดับสูงสามารถนำหลักทรัพย์ของตนเข้ามาจดทะเบียนเพื่อให้หลักทรัพย์นั้นสามารถซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ได้ บริษัทที่ประสงค์จะเป็นบริษัทจดทะเบียนในกระดานหลักจะต้องมีคุณสมบัติที่สำคัญ ได้แก่

(1.1) ต้องมีผลกำไรรวมก่อนหักภาษี (Consolidated pre-tax profit) ในปีบัญชีล่าสุดอย่างน้อย 30 ล้านดอลลาร์สิงคโปร์ หรือประมาณ 750 ล้านบาท หรือ มีผลกำไรในปีบัญชีล่าสุด (ไม่จำกัดจำนวน) และมีมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด (Market Capitalization) ไม่น้อยกว่า 150 ล้านดอลลาร์สิงคโปร์ หรือประมาณ 3,750 ล้านบาท หรือ มีรายได้จากการประกอบธุรกิจในปีบัญชี

¹⁸¹World Economic Forum.(2555). *Singapore Financial Development Index 2012*.สืบค้นเมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.3.weforum.org/maintenance/public.htm>

ล่าสุดและมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดไม่น้อยกว่า 300 ล้านดอลลาร์สิงคโปร์ หรือประมาณ 7,500 ล้านบาท อย่างใดอย่างหนึ่ง

(1.2) ต้องมีผลการดำเนินงานและระยะเวลาการดำเนินงานอยู่ในระหว่าง 1-3 ปี ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับผลกำไรของบริษัทว่าอยู่ในหลักเกณฑ์ข้อใดโดยต้องมีกระแสเงินสดในการบริหารเป็นบวก (Positive)

(1.3) ต้องมีผู้ถือหุ้นอย่างน้อย 500 คน

(1.4) ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ที่มีอำนาจควบคุมบริษัทถูกจำกัดไม่ให้โอนหุ้นที่ตนถืออยู่ให้บุคคลอื่นภายใน 6 เดือนนับแต่วันที่มีการรับหลักทรัพย์ของบริษัทเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนและสามารถโอนหุ้นให้บุคคลอื่นได้ไม่เกินร้อยละ 50 ของหุ้นที่ตนถืออยู่ให้แก่บุคคลอื่นในระยะเวลาภายหลังจากครบระยะเวลา 6 เดือนแรกจนถึง 12 เดือนนับแต่วันที่มีการรับหลักทรัพย์ของบริษัทเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน

(1.5) ต้องมีกรรมการอิสระอย่างน้อย 3 คน นอกจากนี้ ในกรณีที่บริษัทต่างชาติ (บริษัทที่ไม่ได้จดทะเบียนจัดตั้งในประเทศสิงคโปร์) กรรมการอิสระอย่างน้อย 2 คน ต้องมีถิ่นที่อยู่ในประเทศสิงคโปร์

(2) กระดานคทาบาลิสต์ (Catalist)

กระดานคทาบาลิสต์ในตลาดหลักทรัพย์สิงคโปร์เป็นกระดานที่เปิดโอกาสให้บริษัทขนาดเล็กที่มีคุณสมบัติไม่ครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้สำหรับกระดานหลัก เช่น ผลกำไรจากการประกอบกิจการ ผลการดำเนินงานหรือระยะเวลาดำเนินงาน เป็นต้น ให้สามารถนำหลักทรัพย์ของตนเข้ามาจดทะเบียนเพื่อให้หลักทรัพย์นั้นสามารถซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ได้ โดยไม่มีข้อจำกัดในเรื่องสัญชาติหรือประเภทของธุรกิจแต่อย่างใด บริษัทที่ประสงค์จะเป็นบริษัทจดทะเบียนในกระดานคทาบาลิสต์จะต้องมีคุณสมบัติที่สำคัญ ได้แก่

(2.1) ต้องเป็นบริษัทที่ได้รับการสนับสนุนและอนุมัติจากสถาบันการเงินที่ได้รับอนุญาตจากตลาดหลักทรัพย์สิงคโปร์ (Sponsor)

(2.2) ต้องมีเงินทุนหมุนเวียน (Working Capital) เพียงพอสำหรับการประกอบธุรกิจในปัจจุบันและสำหรับระยะเวลาอย่างน้อย 12 เดือนนับแต่วันที่บริษัทเสนอขายหุ้นต่อประชาชนครั้งแรก (Initial Public Offering หรือ IPO)

(2.3) ต้องมีผู้ถือหุ้นอย่างน้อย 200 คน

(2.4) ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ที่มีอำนาจควบคุมบริษัทถูกจำกัดไม่ให้โอนหุ้นที่ตนถืออยู่ให้บุคคลอื่นภายใน 6 เดือนนับแต่วันที่มีการรับหลักทรัพย์ของบริษัทเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน และสามารถโอนหุ้นให้บุคคลอื่นได้ไม่เกินร้อยละ 50 ของหุ้นที่ตนถืออยู่ให้แก่บุคคลอื่นในระยะเวลาภายหลังจากครบระยะเวลา 6 เดือนแรกจนถึง 12 เดือนนับแต่วันที่มีการรับหลักทรัพย์ของบริษัทเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน

(2.5) ต้องมีกรรมการอิสระอย่างน้อย 2 คน นอกจากนี้ ในกรณีที่เป็นบริษัทต่างชาติ (บริษัทที่ไม่ได้จดทะเบียนจัดตั้งในประเทศสิงคโปร์) กรรมการอิสระอย่างน้อย 1 คน ต้องมีถิ่นที่อยู่ในประเทศสิงคโปร์

บริษัทที่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์สามารถขออนุญาตนำหลักทรัพย์ของตนเข้ามาจดทะเบียนในกระดานหลักหรือกระดานคาทาลิสต์แล้วแต่กรณีได้ ทั้งนี้ ระยะเวลาที่ใช้ในการเตรียมความพร้อมของบริษัทและเอกสารที่เกี่ยวข้อง การยื่นคำขออนุญาต และการพิจารณาคำขออนุญาตจดทะเบียนหลักทรัพย์ จะอยู่ระหว่าง 2 เดือนถึง 2 ปี ขึ้นอยู่กับความพร้อมของแต่ละบริษัท แต่โดยเฉลี่ยแล้วจะอยู่ระหว่าง 3-5 เดือนโดยประมาณ

จะเห็นได้ว่า ตลาดหลักทรัพย์สิงคโปร์ได้เปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการ SMEs สามารถนำหลักทรัพย์หรือหุ้นของตนเข้ามาจดทะเบียนในกระดานคาทาลิสต์ของตลาดหลักทรัพย์ได้ เนื่องจากกระดานคาทาลิสต์ไม่มีข้อกำหนดในเรื่องทุนขั้นต่ำและผลกำไรจากการดำเนินงาน อีกทั้งไม่มีข้อจำกัดเรื่องประเภทของธุรกิจหรือสัญชาติของบริษัท ดังนั้น ผู้ประกอบการ SMEs ไม่ว่าจะจะมีสัญชาติใดก็สามารถเข้ามาระดมทุนจากตลาดทุนในประเทศสิงคโปร์ได้

โครงการให้ความช่วยเหลือด้านการเงินของคณะกรรมการพัฒนาผลผลิตและนวัตกรรมของประเทศสิงคโปร์ (Standard, Productivity and Innovation Board หรือ SPRING Singapore)

คณะกรรมการพัฒนาผลผลิตและนวัตกรรมของประเทศสิงคโปร์ (Standard, Productivity and Innovation Board หรือ SPRING Singapore) เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้สังกัดกระทรวงการค้าและอุตสาหกรรม (Ministry of Trade and Industry) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการเพิ่มศักยภาพในการผลิตและความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการธุรกิจในประเทศสิงคโปร์ โดยมุ่งเน้นการให้ความช่วยเหลือด้านการเงิน การพัฒนาศักยภาพในการผลิตและการบริหารจัดการ การพัฒนาด้านนวัตกรรม

และเทคโนโลยี และการเข้าสู่ตลาดของบริษัทขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภายในประเทศ สิงคโปร์

ในส่วนของ การให้ความช่วยเหลือด้านการเงิน คณะกรรมการพัฒนาผลผลิตและนวัตกรรมของประเทศสิงคโปร์ได้จัดให้มีโครงการให้ความช่วยเหลือด้านการเงินแก่ผู้ประกอบการ SMEs จำนวน 3 โครงการหลัก¹⁸² ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(1) โครงการอุดหนุนเบี้ยประกันสำหรับการกู้ยืมเงิน (Loan Insurance Scheme (LIS))

ในกรณีที่ผู้ประกอบการ SMEs ต้องการกู้ยืมเงินเพื่อมาใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนหรืออำนวยความสะดวกในทางการค้าโดยมีบุคคลที่สามเป็นผู้ค้ำประกันการกู้ยืมเงินดังกล่าว รัฐบาลของประเทศสิงคโปร์จะให้ความช่วยเหลือโดยการช่วยอุดหนุนค่าเบี้ยประกันในอัตราร้อยละ 50 ของจำนวนเบี้ยประกันที่ผู้ประกอบการ SMEs จะต้องชำระให้แก่ผู้ค้ำประกัน ซึ่งเป็นการเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินกู้ของผู้ประกอบการ SMEs อีกทั้งเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระการชำระเบี้ยประกัน ทำให้ผู้ประกอบการ SMEs สามารถนำเงินส่วนดังกล่าวไปใช้ในการประกอบธุรกิจของตนเองได้

ผู้ประกอบการ SMEs ที่มีสิทธิขอรับความช่วยเหลือตามโครงการแบ่งเป็น 2 กรณี คือ

(1.1) กรณีที่ผู้ประกอบการ SMEs ทั่วไปที่อยู่ภายในประเทศสิงคโปร์

(1.1.1) ต้องเป็นบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นที่มีสัญชาติสิงคโปร์อย่างน้อยร้อยละ 30 และ

(1.1.2) ต้องมียอดการขายรวมประจำปีไม่เกิน 100 ล้านดอลลาร์สิงคโปร์ หรือ ประมาณ 2,500 ล้านบาท หรือ มีจำนวนพนักงานรวมไม่เกิน 200 คน ทั้งนี้ ยอดการขายรวมประจำปีหรือจำนวนพนักงานจะถูกคำนวณบนฐานของกลุ่มธุรกิจของผู้ประกอบการ SMEs (Group Basis) ได้แก่ ผู้ประกอบการ SMEs บริษัทแม่ที่ถือหุ้นในผู้ประกอบการ SMEs เกินกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนหุ้นทั้งหมด และบริษัทลูกที่ผู้ประกอบการ SMEs ถือหุ้นเกินกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนหุ้นทั้งหมด ไม่ว่าจะอยู่ในลำดับใด

¹⁸²SPRING Singapore.(พฤศจิกายน 2555).*Assistance Programmes for SMEs*.สืบค้นเมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.spring.gov.sg/RESOURCES/Pages/sme-guides.aspx>

(1.2) กรณีที่เป็นผู้ประกอบการส่งออก

(1.2.1) เป็นบริษัทซึ่งมีฐานอยู่ในประเทศสิงคโปร์ (Singapore-based)

(1.2.2) ต้องมีหน่วยธุรกิจหลักอยู่ในประเทศสิงคโปร์อย่างน้อย 3 ประเภท ทั้งนี้ หน่วยธุรกิจหลักของบริษัทตามหลักเกณฑ์ของคณะกรรมการพัฒนาผลผลิตและนวัตกรรมของประเทศสิงคโปร์ ได้แก่ กิจกรรมด้านการธนาคารและการเงิน กิจกรรมด้านการตลาดและการวางแผนธุรกิจ กิจกรรมด้านการขนส่งและโลจิสติกส์ กิจกรรมด้านการบริหารบุคลากร และการฝึกอบรม กิจกรรมด้านการประสานงานหรือวางแผนการลงทุน กิจกรรมการวิจัยและการพัฒนา และกิจกรรมการผลิตและการสนับสนุนทางเทคนิคและ

(1.2.3) ต้องมียอดการขายรวมประจำปีไม่เกิน 500 ล้านดอลลาร์สิงคโปร์ หรือ ประมาณ 12,500 ล้านบาท แต่ในกรณีที่บริษัทที่ประกอบธุรกิจซื้อขายไป (Trading Company) ต้องมียอดการขายรวมไม่เกิน 300 ล้านดอลลาร์สิงคโปร์ หรือประมาณ 7,500 ล้านบาท

ผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดสามารถยื่นคำขอรับความช่วยเหลือตามโครงการได้ต่อธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินในประเทศสิงคโปร์ที่เข้าร่วมโครงการ เช่น DBS Bank Ltd. Standard Chartered Bank และ Hong Leong Finance Ltd. เป็นต้น โดยต้องแนบเอกสารประกอบคำขอ ได้แก่ สำเนาประวัติการดำเนินงานของบริษัท (Company Profile) บัญชีของบริษัทที่ได้รับการตรวจสอบหรืองบการเงินของบริษัทที่ได้รับการรับรองแล้ว (Audit Account or Certified Financial Statement) ใบรับรองบัญชีเงินฝากธนาคาร (Bank Statement) และหลักฐานการประเมินภาษีเงินได้ของเจ้าของ (Owners) และกรรมการของบริษัท การพิจารณาคำขอและเอกสารประกอบคำขอจะใช้เวลาประมาณ 3 สัปดาห์ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับจำนวนเงินกู้ยืมของผู้ประกอบธุรกิจ SMEs และปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

(2) โครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาศักยภาพของธุรกิจ (Local Enterprise Finance Scheme (LEFS))

โครงการนี้มีวัตถุประสงค์ในการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ที่ต้องการเงินทุนเพื่อนำไปซื้อสินทรัพย์ที่ช่วยพัฒนาศักยภาพหรือขยายธุรกิจของตนเองภายใต้เงื่อนไขว่า กรณีที่ผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ประสงค์จะซื้อสินทรัพย์ที่เป็นโรงงานหรือสถานประกอบการธุรกิจ โรงงาน

หรือสถานประกอบธุรกิจดังกล่าวจะต้องเป็นทรัพย์สินขององค์กรที่กำหนด ได้แก่ JTC Corporation หรือ Housing & Development Board ซึ่งเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการด้าน อสังหาริมทรัพย์และอุตสาหกรรมภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการพัฒนาแห่งชาติ (Ministry of National Development)

ภายใต้โครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาศักยภาพของธุรกิจนี้ คณะกรรมการพัฒนาผลผลิตและนวัตกรรมของประเทศสิงคโปร์จะให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการ SMEs ในวงเงินสูงสุด 15 ล้านดอลลาร์ สิงคโปร์ หรือประมาณ 375 ล้านบาท และมีการคิดดอกเบี้ยในอัตราคงที่ คือ อัตราร้อยละ 4.5 ของจำนวนเงินกู้ยืมในกรณีที่ระยะเวลาการให้สินเชื่อไม่เกิน 4 ปี และอัตราร้อยละ 5.25 ของจำนวนเงินกู้ยืมในกรณีที่ระยะเวลาการให้สินเชื่อเกินกว่า 4 ปีขึ้นไป

ผู้ประกอบการ SMEs ที่มีสิทธิขอรับความช่วยเหลือตามโครงการต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

- (1) ต้องเป็นบริษัทซึ่งมีผู้ถือหุ้นที่มีสัญชาติสิงคโปร์อย่างน้อยร้อยละ 30 และ
- (2) ต้องมียอดการขายรวมประจำปีไม่เกิน 100 ล้านดอลลาร์สิงคโปร์ หรือประมาณ 2,500 ล้านบาท หรือ มีจำนวนพนักงานรวมไม่เกิน 200 คนทั้งนี้ ยอดการขายรวมประจำปีหรือจำนวนพนักงานจะถูกคำนวณบนฐานของกลุ่มธุรกิจของผู้ประกอบการ SMEs (Group Basis) ได้แก่ ผู้ประกอบการ SMEs บริษัทแม่ที่ถือหุ้นในผู้ประกอบการ SMEs เกินกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนหุ้นทั้งหมด และบริษัทลูกที่ผู้ประกอบการ SMEs ถือหุ้นเกินกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนหุ้นทั้งหมด ไม่ว่าจะอยู่ในลำดับใด

ผู้ประกอบการ SMEs ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดสามารถยื่น คำขอรับความช่วยเหลือตามโครงการได้ต่อธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินในประเทศสิงคโปร์ที่ เข้าร่วมโครงการ เช่น DBS Bank Ltd. Standard Chartered Bank และ RBH Bank เป็นต้น โดยต้อง แนบเอกสารประกอบคำขอ ได้แก่ สำเนาประวัติการดำเนินงานของบริษัท (Company Profile) บัญชี ของบริษัทที่ได้รับการตรวจสอบหรืองบการเงินของบริษัทที่ได้รับการรับรองแล้ว (Audit Account or Certified Financial Statement) งบรับรองบัญชีเงินฝากธนาคาร (Bank Statement) และหลักฐานการ ประเมินภาษีเงินได้ของเจ้าของ (Owners) และกรรมการของบริษัท การพิจารณาคำขอและเอกสาร ประกอบคำขอจะใช้เวลาประมาณ 3 สัปดาห์ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับจำนวนเงินกู้ยืมของผู้ประกอบการ SMEs และปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

- (3) โครงการสินเชื่อเพื่อวิสาหกิจขนาดจิ๋ว (Micro Loan Programme (MLP))

โครงการนี้มีวัตถุประสงค์ในการช่วยเหลือด้านสินเชื่อแก่วิสาหกิจขนาดจิ๋ว (Micro Business) ในกรณีที่วิสาหกิจขนาดจิ๋วต้องการเงินทุนเพื่อนำไปใช้ในการประกอบธุรกิจตามปกติหรือเพื่อนำพัฒนาปรับปรุงโรงงานหรืออุปกรณ์ต่างๆ ของตน ทั้งนี้ คณะกรรมการพัฒนาผลผลิตและนวัตกรรมของประเทศสิงคโปร์จะให้สินเชื่อในวงเงินสูงสุด 100,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ หรือประมาณ 2.5 ล้านบาท มีระยะเวลาการให้สินเชื่อสูงสุดนาน 4 ปี และคิดดอกเบี้ยในอัตราขั้นต่ำร้อยละ 5.75 ของจำนวนเงินกู้ยืม

ผู้ประกอบการที่เป็นวิสาหกิจขนาดจิ๋วที่มีสิทธิขอรับความช่วยเหลือตามโครงการนี้ต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- (1) เป็นบริษัทที่จดทะเบียนจัดตั้งในประเทศสิงคโปร์
- (2) มีผู้ถือหุ้นที่มีสัญชาติสิงคโปร์อย่างน้อยร้อยละ 30
- (3) มีจำนวนพนักงานไม่เกิน 10 คน หรือ มียอดขายรายประจำปีไม่เกิน 1 ล้านดอลลาร์สิงคโปร์ หรือประมาณ 25 ล้านบาท และ
- (4) มียอดขายรวมประจำปีไม่เกิน 100 ล้านดอลลาร์สิงคโปร์ หรือประมาณ 2,500 ล้านบาท หรือ มีจำนวนพนักงานรวมไม่เกิน 200 คน ทั้งนี้ ยอดการขายรวมประจำปีหรือจำนวนพนักงานจะถูกคำนวณบนฐานของกลุ่มธุรกิจของวิสาหกิจขนาดจิ๋วได้แก่ วิสาหกิจขนาดจิ๋วบริษัทแม่ที่ถือหุ้นในวิสาหกิจขนาดจิ๋วเกินกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนหุ้นทั้งหมด และบริษัทลูกที่วิสาหกิจขนาดจิ๋วถือหุ้นเกินกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนหุ้นทั้งหมด ไม่ว่าจะอยู่ในลำดับใด

ผู้ประกอบการที่เป็นวิสาหกิจขนาดจิ๋วที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดสามารถยื่นคำขอรับความช่วยเหลือตามโครงการได้ต่อธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินในประเทศสิงคโปร์ที่เข้าร่วมโครงการ เช่น DBS Bank Ltd. Standard Chartered Bank และ RBH Bank เป็นต้น โดยต้องแนบเอกสารประกอบคำขอ ได้แก่ สำเนาประวัติการดำเนินงานของบริษัท (Company Profile) บัญชีของบริษัทที่ได้รับการตรวจสอบหรืองบการเงินของบริษัทที่ได้รับการรับรองแล้ว (Audit Account or Certified Financial Statement) ใบรับรองบัญชีเงินฝากธนาคาร (Bank Statement) และหลักฐานการประเมินภาษีเงินได้ของเจ้าของ (Owners) และกรรมการของบริษัท การพิจารณาคำขอและเอกสารประกอบคำขอจะใช้เวลาประมาณ 3 สัปดาห์ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับจำนวนเงินกู้ยืมและปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

โครงการให้ความช่วยเหลือด้านการเงินแก่ผู้ประกอบการ SMEs ของคณะกรรมการพัฒนาผลผลิตและนวัตกรรมของประเทศสิงคโปร์ก่อให้เกิดผลดีต่อการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการ SMEs เนื่องจากเป็นการเพิ่มช่องทางการเข้าถึงแหล่งเงินทุนนอกเหนือจากการกู้ยืมเงินจากธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินหรือการระดมทุนจากประชาชนในตลาดทุน ซึ่งเป็นการช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ SMEs อย่างไรก็ตาม เนื่องจากคุณสมบัติประการหนึ่งของผู้มีสิทธิขอรับความช่วยเหลือตามโครงการ จะต้องเป็นบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นเป็นคนสัญชาติสิงคโปร์อย่างน้อยร้อยละ 30 ดังนั้น จึงถือเป็นข้อจำกัดในเรื่องรูปแบบขององค์กรธุรกิจและสัญชาติของผู้ถือหุ้น กล่าวคือ ทำให้ผู้ประกอบการ SMEs ที่จัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปแบบอื่นๆ นอกจากบริษัท เช่น กิจการเจ้าของรายเดียว หรือห้างหุ้นส่วน หรือผู้ประกอบการ SMEs ที่ไม่มีผู้ถือหุ้นที่มีสัญชาติสิงคโปร์ ต้องถูกจำกัดสิทธิในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนดังกล่าว นอกจากนี้ เนื่องจากคำจำกัดความของผู้ประกอบการ SMEs ของประเทศสิงคโปร์ถูกกำหนดไว้ค่อนข้างกว้างในแง่ของจำนวนยอดการขายประจำปี ดังนั้น บริษัทขนาดใหญ่ที่ไม่ได้ถือเป็นผู้ประกอบการ SMEs ในประเทศอื่นๆ แต่เข้าข่ายเป็นผู้ประกอบการ SMEs ในประเทศสิงคโปร์ก็มีสิทธิที่จะขอรับความช่วยเหลือด้านการเงินตามโครงการเหล่านี้ซึ่งอาจส่งผลให้บริษัทขนาดเล็กได้รับผลกระทบจากการแข่งขันที่สูงขึ้นได้เช่นเดียวกัน

3.3.3 ข้อจำกัดเกี่ยวกับการโอนเงิน

จากการศึกษาพบว่า ประเทศสิงคโปร์ได้ยกเลิกกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2521 เป็นต้นมา¹⁸³ โดยผลของหนังสือเวียน ที่ 6/78 ออกโดย Monetary Authority of Singapore (MAS)¹⁸⁴ ส่งผลให้ประเทศสิงคโปร์ไม่มีข้อกำหนดหรือบทบัญญัติของกฎหมายใดที่ควบคุมการนำเข้าหรือส่งออกซึ่งเงินดอลลาร์สิงคโปร์หรือเงินตราต่างประเทศและควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินในประเทศสิงคโปร์ ดังนั้นประเทศสิงคโปร์จึงมีหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการซื้อ ขาย โอน แลกเปลี่ยนซึ่งเงินดอลลาร์สิงคโปร์และเงินตราต่างประเทศดังต่อไปนี้

ระเบียบเกี่ยวกับการซื้อขาย แลกเปลี่ยนเงินดอลลาร์สิงคโปร์และเงินตราต่างประเทศมีดังต่อไปนี้

(1) การนำเข้าเงินดอลลาร์สิงคโปร์

¹⁸³ IBFD Asia-Pacific, *Singapore-Business and Investment*, สืบค้นเมื่อวันที่ 29 กันยายน 2555, จาก http://www.adko.hu/01_files/offshore/singapore/singapore-befektetes.pdf

¹⁸⁴ MAS Notice 754

ไม่มีข้อจำกัดในการนำเงินดอลลาร์สิงคโปร์เข้ามาในประเทศ

(2) การนำเงินดอลลาร์สิงคโปร์ออกนอกประเทศ

บุคคลใดๆ สามารถนำหรือส่งออกซึ่งเงินดอลลาร์สิงคโปร์ไปยังประเทศอื่นๆ ได้อย่างไม่มีข้อจำกัด โดยที่ไม่ต้องได้รับอนุญาตจาก Monetary Authority of Singapore (MAS)¹⁸⁵

(3) การนำเข้าเงินตราต่างประเทศ

บุคคลใดๆ สามารถนำเข้าซึ่งเงินตราต่างประเทศ ได้อย่างไม่มีข้อจำกัด

(4) การนำเงินตราต่างประเทศออกนอกประเทศ

บุคคลใดๆ สามารถนำหรือส่งเงินตราต่างประเทศออกไปนอกประเทศได้โดยไม่มีข้อจำกัด

(5) การซื้อขายแลกเปลี่ยนเงินดอลลาร์สิงคโปร์

บุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศ และบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศ สามารถที่จะซื้อหรือขายเงินดอลลาร์สิงคโปร์ ในตลาดแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ อย่างไม่มีข้อจำกัดใดๆ¹⁸⁶

ระเบียบเกี่ยวกับเงินลงทุนจากต่างประเทศ

(1) การนำเข้าเงินลงทุนในประเทศ

นักลงทุนจากต่างประเทศสามารถที่จะโอนเงินเข้ามาลงทุนในประเทศสิงคโปร์ได้โดยไม่มีข้อจำกัดใดๆ¹⁸⁷

(2) การส่งเงินกำไรจากการลงทุนกลับประเทศ

¹⁸⁵ LOWTAX Global Tax & Business Portal, Singapore Exchange Control, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2555, จาก [http://www.lowtax.net/lowtax/html/singapore/singapore tax efficient regimes and sectors.asp#exchange](http://www.lowtax.net/lowtax/html/singapore/singapore%20tax%20efficient%20regimes%20and%20sectors.asp#exchange)

¹⁸⁶ Monetary Authority of Singapore, Frequently Asked Questions on MAS Notice 757 and Equivalent Notices, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2555, จาก <http://www.mas.gov.sg>

¹⁸⁷ IBFD Asia-Pacific, *Singapore-Business and Investment*, สืบค้นเมื่อวันที่ 29 กันยายน 2555, จาก http://www.adko.hu/01_files/offshore/singapore/singapore-befektetes.pdf

นักลงทุนจากต่างประเทศที่นำเงินมาลงทุนในประเทศสิงคโปร์ สามารถที่จะส่งเงินซึ่งเป็นผลกำไรจากการประกอบธุรกิจออกนอกประเทศได้โดยไม่มีข้อจำกัดใดๆ¹⁸⁸

ระเบียบเกี่ยวกับการโอนเงินทุนออกของบุคคลชาติ

บุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศสามารถที่จะโอนเงินในสกุลใดๆ เพื่อนำไปลงทุนในต่างประเทศได้โดยไม่มีจำกัดจำนวน¹⁸⁹ เว้นแต่ในกรณีของการให้สินเชื่อเงินกู้ (Credit Facilities) ของธนาคารพาณิชย์ (Merchant Banks) เกินกว่า 5,000,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ แก่สถาบันการเงินที่มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศ ธนาคารพาณิชย์ (Merchant Banks) จะต้องปฏิบัติตามนี้¹⁹⁰

(1) ในกรณีที่เงินดังกล่าวถูกนำไปใช้นอกประเทศสิงคโปร์ จะต้องแลกเปลี่ยนเป็นเงินตราต่างประเทศก่อน

(2) ในกรณีที่มีเหตุอันทำให้เชื่อว่าเงินดังกล่าวจะถูกนำไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการเก็งกำไร ห้ามมิให้ขยายวงเงินสินเชื่อให้แก่สถาบันการเงินที่มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศ

กฎ Zero Hour Rule และการกำหนดผลสมบูรณ์ของการโอนเงินที่เป็นอันสิ้นสุด ไม่สามารถเพิกถอนได้ (Finality of Payment)¹⁹¹

กฎ Zero Hour Rule หมายความว่า เมื่อศาลมีคำสั่งให้สถาบันใดล้มละลาย ให้ถือว่าคำสั่งให้ล้มละลายนั้นมีผลตั้งแต่วันที่แรกของวันที่ศาลมีคำสั่งล้มละลาย ผลที่เกิดขึ้นก็คือ นิติกรรมใดที่สถาบันได้ทำสำเร็จลุล่วงไปแล้วตั้งแต่เวลาที่ยื่นขึ้นซึ่งเป็นวันที่แรกของวันที่ศาลสั่งล้มละลาย จนถึงเวลาที่ศาลมีคำสั่งให้ล้มละลายจะเป็นอันเสียเปล่าไป

Finality of Payment คือเมื่อคำสั่งโอนเงินหรือคำสั่งชำระดุลการหักบัญชีที่ได้ดำเนินการจนสำเร็จลุล่วงแล้ว คำสั่งนั้นจะต้องมีผลสมบูรณ์โดยปราศจากเงื่อนไข และไม่สามารถเพิกถอนรายการได้

¹⁸⁸ กรมการค้าต่างประเทศ, สาธารณรัฐสิงคโปร์, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2555, จาก <http://www.dft.go.th>

¹⁸⁹ Deloitte, Singapore Highlights 2012, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2555, จาก <http://www.deloitte.com>

¹⁹⁰ Monetary Authority of Singapore, Notice 1150 Lending of Singapore Dollar to Non-Resident Financial Institutions, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2555, จาก <http://www.mas.gov.sg/en/Regulations-and-Financial-Stability/Regulations-Guidance-and-Licensing/Merchant-Banks/Notices/2004/Notice-1105--Lending-of-Singapore-Dollar-to-Non-Resident-Financial-Institutions.aspx>

¹⁹¹ ธนาคารแห่งประเทศไทย, รายงานระบบการชำระเงิน, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2555, จาก http://www.bot.or.th/Thai/PaymentSystems/Publication/ps_annually_report/AnnualReport/Payment_2010_T.pdf

ปัจจุบัน ประเทศสิงคโปร์มีบทบัญญัติที่ยกเว้นการนำกฎ Zero Hour Rule มาใช้บังคับ กล่าวคือคำสั่งชำระเงินที่ส่งเข้าสู่ระบบการชำระเงินที่กำหนด (Designated payment system) ภายในวันที่ศาลมีคำสั่งล้มละลายนั้น (แม้ว่าจะหลังเวลาที่ศาลมีคำสั่งล้มละลายก็ตาม) ให้มีผลใช้บังคับได้ และได้กำหนดให้คำสั่งโอนเงินหรือการชำระดุลที่ทำในระบบการชำระเงินที่กำหนด (Designated payment system) ถ้าหากดำเนินการสำเร็จตามที่กำหนด ให้มีผลสมบูรณ์ไม่สามารถยกเลิก เพิกถอน แก้ไข หรือหยุดระงับการจ่ายเงินนั้นได้โดยคำสั่งศาลหรือบทบัญญัติของกฎหมายอื่น (Payment Finality)¹⁹²

เนื่องจากประเทศสิงคโปร์ไม่มีข้อกำหนดหรือบทบัญญัติของกฎหมายใดที่ควบคุมการนำเข้าหรือส่งออกซึ่งเงินดอลลาร์สิงคโปร์หรือเงินตราต่างประเทศ ดังนั้นการที่ SMEs ของประเทศสมาชิกอาเซียนจะเข้ามาลงทุนในประเทศสิงคโปร์ จึงสามารถที่จะดำเนินการได้โดยไม่มีข้อจำกัดในเรื่องของเงินทุนในการที่จะนำเข้ามาประกอบธุรกิจในประเทศ อีกทั้งเมื่อมีผลกำไรเกิดขึ้น ก็สามารถที่จะส่งเงินกำไรดังกล่าวกลับไปยังประเทศของตนได้โดยไม่มีข้อจำกัดใดๆ เช่นกัน ถือเป็นส่งเสริมการลงทุนของ SMEs ของประเทศสมาชิกอาเซียน ในประเทศสิงคโปร์ และทำให้ SMEs ของประเทศสมาชิกอาเซียนสามารถที่จะเพิ่มขีดความสามารถของตนในการที่จะแข่งขันกับองค์กรธุรกิจอื่นในประเทศสิงคโปร์ได้ อีกทั้งยังเป็นการลด / เลิกอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาดในประเทศสิงคโปร์อีกด้วย

การที่ประเทศสิงคโปร์ไม่มีข้อกำหนดหรือบทบัญญัติของกฎหมายใดที่ควบคุมการส่งออกซึ่งเงินดอลลาร์สิงคโปร์หรือเงินตราต่างประเทศ ดังนั้น SMEs ของประเทศสิงคโปร์จึงสามารถที่จะขยายการลงทุน และประกอบธุรกิจในประเทศสมาชิกอาเซียนได้อย่างเสรี อันเป็นการส่งเสริมการลงทุน เพิ่มขีดความสามารถ และเป็น การลด/เลิกอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาด ของ SMEs ของประเทศสิงคโปร์ ในการที่จะแข่งขันกับองค์กรธุรกิจอื่นในประเทศสมาชิกอาเซียนได้

เนื่องจากประเทศสิงคโปร์มีบทบัญญัติที่ระบุงเว้นไม่นำกฎ Zero Hour Rule มาบังคับใช้ และมีการรับรองหลัก Finality of Payment จึงส่งผลดีต่อทั้งบุคคลธรรมดา และนิติบุคคล รวมทั้ง SMEs ในฐานะที่เป็นหน่วยธุรกิจอย่างหนึ่ง ที่ได้มีคำสั่งชำระเงินหรือคำสั่งโอนเงินใดๆ ที่ได้ทำในระบบการชำระเงินที่กำหนด (Designated payment system) ภายในสิ้นวันที่ศาลมีคำสั่งล้มละลาย ให้มีผลใช้บังคับได้และมีผลสมบูรณ์ไม่สามารถที่จะยกเลิกหรือเพิกถอนได้ อันเป็นการลดความเสี่ยงที่จะเกิดความเสียหายต่อระบบการชำระเงินอย่างเป็นลูกโซ่ และสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุน รวมทั้ง SMEs ในการที่จะประกอบธุรกิจในประเทศสิงคโปร์

¹⁹² Payment and Settlement Systems (Finality and Netting) Act 2002

3.3.4 กฎหมายแรงงาน

นโยบายที่เกี่ยวข้องกับแรงงาน

(1) วิสัยทัศน์ และ พันธกิจ ของกระทรวงแรงงาน (Ministry of Manpower) ของประเทศสิงคโปร์¹⁹³

เนื่องจากวิสัยทัศน์ของกระทรวงแรงงานของประเทศสิงคโปร์ คือ แรงงานที่ดีควบคู่กับสถานที่ทำงานที่ดี และจากวิสัยทัศน์ดังกล่าวทำให้กระทรวงแรงงานของประเทศสิงคโปร์มีพันธกิจที่จะต้องสร้างแรงงานที่ดีและสถานที่ทำงานที่ดี เพื่อสังคมและเศรษฐกิจที่มั่นคงสำหรับชาวสิงคโปร์ และจากพันธกิจและวิสัยทัศน์ดังกล่าวทำให้กระทรวงแรงงานของประเทศสิงคโปร์กำหนดนโยบายที่จะพัฒนากำลังคนควบคู่ไปกับสภาพแวดล้อมในการทำงานในประเทศ โดยหน่วยงานที่รับหน้าที่ในการวางแผนงานและกำหนดนโยบายต่อไปคือ Manpower Planning And Policy Division ซึ่งมีพันธกิจที่จะพัฒนาศักยภาพของคนทำงานในประเทศสิงคโปร์ให้เหมาะสมกับความต้องการของอุตสาหกรรมและทำให้ตลาดแรงงานมีความยืดหยุ่นและมีประสิทธิภาพ

กฎหมายแรงงานของประเทศสิงคโปร์

ประเทศสิงคโปร์เป็นประเทศที่มีระบบกฎหมายแบบ Common law ที่ใช้คำพิพากษาของศาลเป็นแนวทาง บรรทัดฐานในการตัดสินข้อพิพาท อย่างไรก็ตามคดีที่เกี่ยวข้องกับแรงงานเป็นคดีที่มีความพิเศษอันเกิดจากสถานะความไม่เท่าเทียมทางเศรษฐกิจระหว่างคู่สัญญา ดังนี้ จึงไม่สามารถที่จะใช้คำพิพากษาของศาลมาใช้เป็นบรรทัดฐานได้จึงเป็นที่มาของการบัญญัติกฎหมายแรงงานโดยกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแรงงานของประเทศสิงคโปร์นั้นมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องคือ¹⁹⁴

(1) พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน ค.ศ. 1968 (Employment Act 1968)¹⁹⁵

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน ค.ศ. 1968 (Employment Act 1968) เป็นกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมและกำหนดสิทธิหน้าที่ตามกฎหมายของคู่สัญญาในสัญญาจ้างบริการทำงาน โดยเฉพาะสิทธิและหน้าที่ของคู่สัญญาในการเลิกสัญญาไม่ให้คู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้เปรียบอีก

¹⁹³ สืบค้นเมื่อวันที่ 21 กันยายน 2555, www.mom.gov.sg/aboutus/pages/vision-mission-values.aspx#vision

¹⁹⁴ สืบค้นเมื่อวันที่ 21 กันยายน 2555, www.mom.gov.sg/legislation/pages/labour-relation.aspx

¹⁹⁵ Singapore Employment Act (Chapter 91) (Original Enactment : Act 17 of 1968) Revised edition 2009

ฝ่ายหนึ่ง ซึ่งมีขอบเขตการบังคับใช้เฉพาะกรณีที่เป็นสัญญาจ้างบริการในรูปแบบของการใช้แรงงานในประเทศสิงคโปร์ โดยกฎหมายนี้ได้แบ่งออกเป็นทั้งหมด 16 ส่วนประกอบไปด้วย บทนำ สัญญาจ้างบริการ การจ่ายเงินเดือน เวลางานและเงื่อนไขของการบริการ การจ่ายค่าจ้างในรูปแบบอื่นหรือเงินสกุลอื่น ผู้รับเหมาค่าแรงและการรับเหมาค่าแรง การทำงานแบบไม่ประจำ การทำงานในประเทศ การจ้างแรงงานเด็กและเยาวชน การคุ้มครองมารดาและการลาเพื่อเลี้ยงดูบุตร วันหยุดและการลาป่วย สุขภาพและการรักษาพยาบาลลูกจ้าง การลงทะเบียนจ้างแรงงานและเอกสารที่ต้องการ การตรวจสอบของพนักงานตรวจแรงงาน บททั่วไป การตรวจสอบการกล่าวอ้างและการร้องทุกข์และกฎต่างๆ ซึ่งนอกเหนือไปจากนี้ ประเทศสิงคโปร์ยังมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ Employment Act 1968 อีก 3ฉบับคือ Employment (Children and Young person) Regulations¹⁹⁶ Employment (Female Workmen) Regulations¹⁹⁷ และ Employment (Part time Employee) Regulations¹⁹⁸

สาระสำคัญ

กฎหมายฉบับนี้มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์ในการจ้างแรงงานระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง โดยได้กำหนดให้ถือสัญญาจ้างแรงงานหมายความครอบคลุมสัญญาทั้งที่ทำขึ้นไม่ว่าเป็นหนังสือหรือด้วยวาจา ระบุชัดเจน หรือเป็นที่เข้าใจโดยปริยายซึ่งบุคคลหนึ่งเรียกว่า “นายจ้าง” ตกกลงรับบุคคลอีกบุคคลหนึ่งเรียกว่า “ลูกจ้าง” ทำงานให้ และบุคคลอีกบุคคลหนึ่งนั้น ตกกลงที่จะทำงานให้นายจ้างในฐานะลูกจ้าง รวมถึงสัญญาจ้างฝึกงานด้วย โดยข้อสัญญาใดที่เป็นประโยชน์แก่ลูกจ้างน้อยกว่าหลักเกณฑ์ตามที่กฎหมายฉบับนี้กำหนด ข้อสัญญาฉบับนั้นไม่อาจใช้บังคับได้ ซึ่งหลักเกณฑ์ดังกล่าวมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(1) ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ ประเทศสิงคโปร์มิได้กำหนดค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำไว้ในลักษณะเป็นกฎหมายบังคับ แต่จะปล่อยให้ค่าจ้างแรงงานเป็นไปตามกลไกตลาดและตามการตกลงกันระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง และจะควบคุมการกำหนดค่าจ้างทางอ้อมโดยการประกาศค่าจ้างขั้นต่ำในลักษณะเป็นคำแนะนำ (Recommendation) หรือแนวทาง (Guideline) ที่ไม่มีสภาพบังคับให้ต้องปฏิบัติตาม

(2) การจ่ายค่าจ้างแรงงาน ต้องกำหนดงวดการจ่ายค่าจ้างแรงงานไม่เกินกว่า 1 เดือน โดยในกรณีที่ไม่มีการกำหนดไว้ให้ถือว่าระยะเวลา 1 เดือนเป็นงวดการจ่ายค่าจ้างแรงงาน และ

¹⁹⁶ Singapore Employment Act (Chapter 91, Section 70) Employment (Children and Young Persons) Regulations

¹⁹⁷ Employment Act (Chapter 91, Section 139) Employment (Children Female Workmen) Regulations

¹⁹⁸ Employment Act (Chapter 91, Section 139) Employment (Part-Time Employees) Regulation 1996

ต้องจ่ายภายใน 7 วันนับแต่วันสุดท้ายของกำหนดการจ่ายค่าจ้าง ส่วนค่าล่วงเวลานั้นต้องจ่ายภายใน 14 วันนับแต่วันสุดท้ายของกำหนดการจ่ายค่าจ้าง

(3) ระยะเวลาปฏิบัติงาน ไม่เกิน 6 ชั่วโมงติดต่อกันโดยไม่มีเวลาพักอย่างน้อย 45 นาที และไม่เกินกว่า 8 ชั่วโมงต่อวัน หรือ 44 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เว้นแต่เป็นกรณีที่มีเหตุจำเป็นเร่งด่วนอันอาจเป็นอันตรายต่อสถานที่ทำงาน เป็นงานที่มีความจำเป็นความปลอดภัยสาธารณะ เป็นงานที่มีความจำเป็นต่อการป้องกันประเทศ เป็นงานด่วนที่ต้องทำต่อเครื่องจักรหรือโรงงาน เกิดการหยุดชะงักของงานซึ่งไม่อาจคาดหมายได้ล่วงหน้า

(4) ค่าล่วงเวลา กำหนดให้เท่ากับ 1.5 เท่าของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมงในวันทำงานปกติ

(5) ค่าจ้างวันหยุด กรณีนายจ้างขอให้ลูกจ้างในวันหยุด เท่ากับค่าจ้าง 1 วันต่อการทำงานในวันหยุดไม่เกินครึ่งวันของเวลาทำงานปกติ หรือเท่ากับค่าจ้าง 2 วันสำหรับการทำงานเกินกว่าครึ่งวันของเวลาทำงานปกติ

กรณีลูกจ้างขอทำงานในวันหยุดเอง เท่ากับค่าจ้างครึ่งวันต่อการทำงานในวันหยุดไม่เกินครึ่งวันของเวลาทำงานปกติ หรือเท่ากับค่าจ้าง 1 วันสำหรับการทำงานเกินกว่าครึ่งวันของเวลาทำงานปกติ

กรณีลูกจ้างทำงานในวันหยุดตามประเพณี เท่ากับค่าจ้างสำหรับวันทำงานในวันทำงาน

- วันหยุดและวันหยุดตามประเพณี ต้องกำหนดให้มือน้อยอย่างน้อย 1 วันต่อสัปดาห์โดยนายจ้างสามารถกำหนดให้เป็นวันใดวันหนึ่งในสัปดาห์ก็ได้ และมีวันหยุดตามประเพณีไม่น้อยกว่า 11 วัน

- การเลิกจ้าง ในกรณีลูกจ้างซึ่งมีอายุงานน้อยกว่า 26 สัปดาห์ ให้บอกกล่าวล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 1 วัน ในกรณีลูกจ้างซึ่งมีอายุงานน้อยกว่า 2 ปี ให้บอกกล่าวล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 1 สัปดาห์ กรณีลูกจ้างซึ่งมีอายุงานน้อยกว่า 5 ปี ให้บอกกล่าวล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 2 สัปดาห์ กรณีลูกจ้างซึ่งมีอายุงานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ให้บอกกล่าวล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 4 สัปดาห์ และกรณีที่มิบอกกล่าวล่วงหน้า นายจ้างต้องจ่ายค่าจ้างแทนการบอกกล่าวเท่ากับระยะเวลาที่กำหนดสำหรับการบอกกล่าวล่วงหน้า

ขอบเขตการบังคับใช้กฎหมาย

ลูกจ้างที่อยู่ภายใต้การคุ้มครองของกฎหมายฉบับนี้ ได้แก่ ผู้ใช้แรงงานทั่วไป ไม่ว่าบุคคลนั้นจะเป็นแรงงานมีฝีมือหรือแรงงานไร้ฝีมือ บุคคลซึ่งควบคุมหรือบำรุงรักษายานพาหนะที่ใช้ในการรับจ้างขนส่งผู้โดยสาร หรือเพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้า บุคคลซึ่งมีหน้าที่งานส่วนหนึ่งในการควบคุมดูแลลูกจ้างอื่นที่ผู้ใช้แรงงาน บุคคลซึ่งเป็นพนักงานทำความสะอาด คนงานก่อสร้าง กรรมกร ผู้ควบคุมหรือติดตั้งเครื่องจักร ช่างเหล็กหรือช่างกล คนขับรถไฟ รถประจำทาง และรถตู้ นายตรวจรถไฟและรถประจำทาง และผู้ใช้แรงงานที่รับค่าจ้างตามจำนวนชิ้นงานในสถานที่ทำงานของนายจ้างด้วย นอกจากนี้ยังรวมถึงเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างของรัฐบาล ซึ่งประธานาธิบดีประกาศกำหนดให้บุคคลเหล่านั้นเป็นลูกจ้างภายใต้กฎหมายฉบับนี้ด้วย แต่กฎหมายฉบับนี้ไม่ครอบคลุมถึงบุคคลที่ทำงานเป็นกลาสี คนรับใช้ในบ้าน ผู้จัดการหรือผู้บริหาร และบุคคลซึ่งรัฐมนตรีประกาศกำหนดไม่ให้ถือว่าเป็นลูกจ้างภายใต้กฎหมายฉบับนี้

กลไกการบังคับใช้กฎหมาย

กฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดให้ตั้งคณะกรรมการขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย และมีอำนาจวินิจฉัยข้อพิพาทที่เกิดขึ้นระหว่างนายจ้างและลูกจ้างตามสัญญาจ้างแรงงานหรือตามกฎหมายฉบับนี้ อันเกี่ยวกับการจ่ายค่าจ้างแรงงาน โดยผู้ซึ่งต้องการร้องเรียน คณะกรรมการนี้จะต้องยื่นคำร้องภายใน 1 ปีนับแต่วันที่เกิดข้อพิพาทหรือ 6 เดือนนับแต่วันที่เลิกจ้าง โดยการร้องเรียนจะทำเป็นหนังสือยื่นต่อสำนักงานคณะกรรมการแรงงาน หรือโดยวาจาต่อ คณะกรรมการโดยตรงก็ได้ ซึ่งคณะกรรมการจะจัดบันทึกข้อร้องเรียนดังกล่าวไว้ โดยเมื่อได้รับการร้องเรียนและค่าธรรมเนียมแล้ว คณะกรรมการต้องมีหมายเรียกผู้ถูกร้องเพื่อให้การ ซึ่งนอกจากการให้การแล้ว ผู้ถูกร้องอาจร้องเรียนผู้ร้องกลับก็ได้ โดยต้องแจ้งเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการและผู้ร้อง ภายในไม่เกิน 3 วันนับแต่วันที่ได้รับหมายเรียก และเมื่อคณะกรรมการมีคำวินิจฉัยหรือคำสั่งเป็นประการใดแล้ว หากผู้มีส่วนได้เสียใดไม่พอใจคำวินิจฉัยหรือคำสั่งดังกล่าวของคณะกรรมการ ผู้มีส่วนได้เสียสามารถอุทธรณ์คำวินิจฉัยหรือคำสั่งนั้นได้ต่อศาลสูงภายใน 14 วันนับแต่วันที่วินิจฉัยหรือมีคำสั่ง

ผลกระทบต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภายในประเทศ

การที่ประเทศสิงคโปร์ไม่มีการกำหนดค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำในลักษณะเป็นการบังคับ แต่ปล่อยให้ไปเป็นไปตามกลไกตลาด น่าจะเป็นผลดีต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภายในประเทศสิงคโปร์ซึ่งเป็นนายจ้าง เนื่องจากเป็นการทำให้วิสาหกิจเหล่านี้มีความยืดหยุ่นในการกำหนดค่าจ้างแรงงานได้ดีกว่ามีการกำหนดค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ แม้จะมีการควบคุมการกำหนดค่าจ้าง

แรงงานทางอ้อมโดยการออกคำแนะนำหรือแนวทางก็ตาม แต่คำแนะนำหรือแนวทางดังกล่าวนั้นก็ไม่มีผลบังคับตามกฎหมายแต่อย่างใด หากนายจ้างและลูกจ้างตกลงค่าจ้างแรงงานกันได้ แม้จะต่ำกว่าคำแนะนำหรือแนวทาง นายจ้างก็ไม่มีผิดตามกฎหมาย

(2) พระราชบัญญัติข้อพิพาทแรงงาน ค.ศ. 1941 (Trade Dispute Act 1941¹⁹⁹)

พระราชบัญญัติข้อพิพาทแรงงาน ค.ศ. 1941 (Trade Dispute Act 1941) เป็นกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์ในการกำหนดเงื่อนไขและข้อจำกัดในการนัดหยุดงานของลูกจ้าง และการประกาศปิดงานของนายจ้าง เพื่อคุ้มครองลูกจ้าง นายจ้าง บุคคลภายนอก เศรษฐกิจและสังคมจากการใช้สิทธิของลูกจ้างและนายจ้างที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยกำหนดให้การนัดหยุดงานหรือประกาศปิดงาน รวมทั้งการกระทำอื่นที่เกี่ยวข้องกับการนัดหยุดงานหรือประกาศปิดงานที่ไม่อยู่ในกรอบตามที่กฎหมายกำหนด เป็นความผิดอาญา พร้อมทั้งกำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืน

สาระสำคัญของกฎหมาย

กฎหมายฉบับนี้มีสาระสำคัญเกี่ยวกับความชอบด้วยกฎหมายของการดำเนินการนัดหยุดงานหรือการประกาศปิดงานของนายจ้าง โดยการนัดหยุดงานหรือการประกาศปิดงานจะถูกกฎหมายต่อเมื่อไม่ได้เป็นการนัดหยุดงานหรือประกาศปิดงานที่เข้าเงื่อนไขดังต่อไปนี้

- (1) มีวัตถุประสงค์ที่นอกเหนือไปจากข้อเรียกร้องตามข้อพิพาทแรงงาน
- (2) ข้อพิพาทแรงงานนั้นอยู่ในชั้นการพิจารณาของอนุญาโตตุลาการคดีแรงงาน หรือ
- (3) มีวัตถุประสงค์เพื่อกดดันรัฐบาลโดยตรง หรือโดยการสร้างความลำบากให้แก่สังคม

อย่างไรก็ตามหากมีการนัดหยุดงานหรือการประกาศปิดงานที่ผิดกฎหมายเกิดขึ้นก่อนแล้วส่งผลให้นายจ้างหรือลูกจ้างต้องประกาศปิดงานหรือนัดหยุดงานนั้น กฎหมายฉบับนี้ให้ถือว่าการประกาศปิดงานหรือนัดหยุดงานที่เกิดขึ้นในภายหลังไม่เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย

ขอบเขตการบังคับใช้กฎหมาย

นอกจากกฎหมายฉบับนี้จะกำหนดโทษสำหรับการนัดหยุดงานและการประกาศปิดงานที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว ยังได้กำหนดโทษสำหรับข้อหาอุบายให้ผู้อื่นนัดหยุดงานหรือปิดงานโดยไม่

¹⁹⁹ Singapore Trade Dispute Act (Original Enactment : Ordinance 59 of 1941) Revised edition 1985

ชอบด้วยกฎหมาย ขอให้ให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่การนัดหยุดงานหรือปิดงานโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ขอให้บังคับให้ผู้อื่นกระทำการหรือไม่กระทำการใด ๆ ที่ผิดกฎหมาย และขอให้ทำการหยุดงาน ณ หรือใกล้กับที่พัก สถานที่ทำงานหรือประกอบธุรกิจของผู้อื่นหรือตัวแทนของผู้อื่นเพื่อข่มขู่บุคคลที่อยู่ในสถานทีนั้น กีดขวางการเข้าออกสถานทีนั้น หรือก่อให้เกิดการกระทำที่ไม่สงบ นอกจากนี้ยังมีการกำหนดโทษสำหรับความผิดข้อหาเจตนาทุจริตกระทำผิดสัญญาจ้างแรงงานโดยรู้หรือควรรู้ว่าการกระทำดังกล่าวจะเป็นอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน

กลไกการบังคับใช้กฎหมาย

ความผิดตามกฎหมายฉบับนี้เป็นความผิดที่ผู้กระทำผิดอาจถูกจับกุมได้โดยไม่มีหมายจับและห้ามประกันตัวด้วย และเมื่อผู้กระทำผิดถูกฟ้องดำเนินคดีต่อศาล (เฉพาะข้อหาการหยุดงานหรือปิดงานโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ข้อหาข่มขู่ส่งเสริม และขอให้ให้ความช่วยเหลือทางการเงิน) แล้ว หากมิใช่เป็นคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์หรือเป็นการกระทำในนามของพนักงานอัยการ ห้ามมิให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาใด ๆ ต่อไปเว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากพนักงานอัยการ เว้นแต่ศาลเห็นสมควรให้ฝากขังหรือให้ประกันตัว หรือกำหนดวิธีการใด ๆ เพื่อควบคุมตัวผู้ต้องหา โดยศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีดังกล่าวคือศาลสูง ส่วนในกรณีความผิดข้อหาอื่น ๆ อยู่ในอำนาจพิจารณาของศาลแขวงหรือศาลจังหวัด

ผลกระทบต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภายในประเทศ

กฎหมายฉบับนี้เป็นกฎหมายที่กำหนดโทษทางอาญาสำหรับการกระทำความผิดเกี่ยวกับการดำเนินการหยุดงานหรือปิดงานโดยผิดกฎหมาย ซึ่งข้อหาทั้งหมดมิได้มีบทบัญญัติที่ขัดขวางการดำเนินการหยุดงานหรือปิดงานโดยสุจริตแต่อย่างใด จึงไม่น่าจะส่งผลเสียต่อนายจ้างซึ่งเป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่สุจริต แต่น่าจะส่งผลดีอันเป็นการคุ้มครองนายจ้างจากการกระทำการอันไม่ชอบด้วยกฎหมายของฝ่ายลูกจ้างได้อีกด้วย

(3) พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ ค.ศ. 1960 (Industrial Relation Act 1960²⁰⁰)

พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ ค.ศ. 1960 (Industrial Relation Act 1960) เป็นกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการส่งเสริมและควบคุมความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างในประเทศสิงคโปร์ เพื่อป้องกันการเกิดข้อพิพาทระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างและระงับข้อพิพาทระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างโดยการเจรจาต่อรองและการไกล่เกลี่ย โดยได้กำหนดให้มีอนุญาโตตุลาการสำหรับ

²⁰⁰ Singapore Industrial relation Act (Chapter 136) (Original Enactment : Ordinance 20 of 1960) Revised edition 2004

ระงับข้อพิพาทระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง กำหนดให้มีวิธีการยื่นข้อเรียกร้องเพื่อการเจรจาต่อรองหรือ การไกล่เกลี่ยเพื่อระงับข้อพิพาท รวมถึงการกำหนดจัดตั้งและอำนาจอนุญาโตตุลาการคดีแรงงานอีกด้วย

สาระสำคัญของกฎหมาย

กฎหมายฉบับนี้มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการแก้ไขข้อขัดแย้งระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง โดยกำหนดให้ทั้งนายจ้างและลูกจ้างมีสิทธิที่จะยื่นข้อเรียกร้องให้แก่อีกฝ่ายหนึ่งเข้ามาเจรจาทำ ข้อตกลง และเมื่อทั้งสองฝ่ายไม่สามารถตกลงกันได้ก็ได้อำนาจการแก้ไขข้อขัดแย้งดังกล่าวโดย ฝ่ายปกครองและศาลตามลำดับ นอกจากนี้ยังกำหนดให้จัดตั้งศาลและให้อำนาจของศาลซึ่งมีอำนาจ พิจารณาคดีแรงงาน ได้ทำหน้าที่ในฐานะอนุญาโตตุลาการ อีกทั้งกำหนดห้ามนายจ้างขัดขวางลูกจ้าง ในการเข้าเป็นสมาชิกของสหภาพแรงงาน และการกระทำการกิจกรรมใด ๆ ของสหภาพแรงงานอีกด้วย

ขอบเขตการบังคับใช้กฎหมาย

กฎหมายฉบับนี้มีขอบเขตการบังคับใช้กับการแก้ไขความขัดแย้งระหว่างนายจ้างและ ลูกจ้างเกี่ยวกับการทำงาน ซึ่งหมายถึงเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างและลูกจ้างทั้งที่ เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับการจ้างแรงงาน ข้อตกลงตามสัญญาจ้างแรงงาน การโอนย้ายลูกจ้าง หรือ สภาพการทำงานของบุคคลใด ๆ

กลไกการบังคับใช้กฎหมาย

ตามกฎหมายฉบับนี้เมื่อเกิดข้อขัดแย้งระหว่างนายจ้างและลูกจ้างขึ้น นายจ้างหรือ สหภาพแรงงานของลูกจ้างอาจยื่นข้อเรียกร้องเป็นหนังสือ เพื่อเชิญสหภาพแรงงานหรือนายจ้างมา เจรจาต่อรองและทำข้อตกลงกันได้ โดยฝ่ายที่รับข้อเรียกร้องอาจตอบรับการเชิญภายใน 7 วันนับแต่ วันที่ได้รับข้อเรียกร้อง และทำการตกลงกันให้แล้วเสร็จภายใน 14 วันนับแต่วันที่ได้รับข้อเรียกร้อง ดังกล่าว

ในกรณีที่ฝ่ายที่รับข้อเรียกร้องไม่ตอบรับการเชิญภายใน 7 วันนับแต่วันที่ได้รับ ข้อเรียกร้อง หรือทั้งสองฝ่ายไม่สามารถตกลงกันได้ภายใน 14 นับแต่วันที่ฝ่ายที่รับข้อเรียกร้องได้รับ ข้อเรียกร้อง ฝ่ายที่ยื่นข้อเรียกร้องอาจแจ้งต่อคณะกรรมการเพื่อให้ช่วยโน้มน้าวอีกฝ่ายมาเจรจาต่อรอง หรือทำการไกล่เกลี่ยก็ได้ แต่หากคณะกรรมการได้รับแจ้งดังกล่าวข้างต้น และคณะกรรมการได้ พยายามโน้มน้าวให้ฝ่ายที่รับข้อเรียกร้องเข้าร่วมเจรจาแล้ว หรือได้ทำการไกล่เกลี่ยให้ทั้งสองฝ่าย ตกลงกันแล้ว แต่ฝ่ายที่รับข้อเรียกร้องยังคงปฏิเสธการเข้าร่วมเจรจา หรือทั้งสองฝ่ายไม่อาจตกลงกัน

ได้ภายใน 7 วันนับแต่วันที่เริ่มการไกล่เกลี่ย ให้ถือว่ามิข้อพิพาทแรงงานเกิดขึ้น และให้คณะกรรมการ
แจ้งต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและนายทะเบียนว่า ได้มีข้อพิพาทแรงงานเกิดขึ้น เว้นแต่
รัฐมนตรีมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ซึ่งเป็นกรณีที่รัฐมนตรีเห็นว่าทั้งสองฝ่ายอาจยังสามารถตกลงกันได้
รัฐมนตรีอาจสั่งให้ทั้งฝ่ายเจรจาต่อรองกัน โดยมีรัฐมนตรีเป็นผู้ไกล่เกลี่ยก็ได้ และเมื่อตกลงกันได้เป็น
ประการใดแล้ว ให้จัดทำข้อตกลงเป็นหนังสือลงลายมือชื่อทั้งสองฝ่าย และยื่นต่อศาลเพื่อให้ศาลรับรอง

อย่างไรก็ตามในกรณีที่ทั้งสองฝ่ายยังคงไม่สามารถตกลงกันได้ ข้อพิพาทแรงงาน
ดังกล่าวอาจตกอยู่ในอำนาจพิจารณาของอนุญาโตตุลาการคดีแรงงานต่อไป โดยการร้องขอต่อนาย
ทะเบียนของสหภาพแรงงานและ / หรือนายจ้าง เพื่อให้นายทะเบียนยื่นข้อพิพาทแรงงานให้
อนุญาโตตุลาการพิจารณาชี้ขาด หรือโดยคำสั่งของรัฐมนตรีหรือประธานาธิบดี

อนุญาโตตุลาการคดีแรงงานจะมีอำนาจพิจารณาชี้ขาดข้อพิพาทแรงงานได้เมื่อ

- (1) สหภาพแรงงานและนายจ้างร่วมกันร้องขอเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนให้ยื่น
ข้อพิพาทแรงงานให้อนุญาโตตุลาการคดีแรงงานพิจารณาชี้ขาด
- (2) สหภาพแรงงานหรือนายจ้างอาจมีคำร้องเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนให้ยื่นข้อพิพาท
แรงงานที่เกี่ยวกับการกำหนดค่าจ้างแรงงานให้อนุญาโตตุลาการพิจารณาชี้ขาด
- (3) สหภาพแรงงานหรือนายจ้างอาจมีคำร้องเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนให้ยื่นข้อพิพาท
แรงงานที่เกี่ยวกับหรือที่เกิดขึ้นจากการโอนย้ายลูกจ้างให้อนุญาโตตุลาการพิจารณาชี้ขาด
- (4) นายจ้างหรือสหภาพแรงงานซึ่งเป็นตัวแทนของลูกจ้างที่เป็นผู้บริหารอาจมีคำร้อง
ต่อนายทะเบียนให้ยื่นข้อพิพาทแรงงานที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ตอบแทนกรณีการเลิกจ้างอัน
เนื่องมาจากการเลิกกิจการ หรือการกระทำผิดสัญญาจ้างแรงงานโดยลูกจ้างที่เป็นผู้บริหารซึ่งเป็น
สมาชิกของสหภาพแรงงานหรือโดยนายจ้าง ให้อนุญาโตตุลาการคดีแรงงานพิจารณาชี้ขาด
- (5) รัฐมนตรีมีคำสั่งให้ยื่นข้อพิพาทแรงงานตามที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้
อนุญาโตตุลาการคดีแรงงานพิจารณาชี้ขาด หรือ
- (6) ประธานาธิบดีได้ประกาศให้ยื่นข้อพิพาทแรงงานแก่อนุญาโตตุลาการพิจารณาชี้ขาด
ข้อพิพาทแรงงาน อันเนื่องมาจากเป็นข้อพิพาทแรงงานที่มีความสำคัญต่อประโยชน์สาธารณะ

ผลกระทบต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภายในประเทศ

แม้กฎหมายฉบับนี้จะได้กระบวนกรระงับข้อพิพาทแรงงานที่สะดวกและกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการระงับข้อพิพาทระหว่างนายจ้างและลูกจ้างในขั้นตอนการเจรจาต่อรองตามข้อเรียกร้อง และการไกล่เกลี่ยไว้ค่อนข้างชัดเจนแล้ว แต่มิได้กำหนดระยะเวลาที่ชัดเจนแน่นอนในการดำเนินการพิจารณาของอนุญาโตตุลาการคดีแรงงานแต่อย่างใด จึงอาจส่งผลให้นายจ้างที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีข้อพิพาทแรงงานถึงขั้นตอนการพิจารณาของอนุญาโตตุลาการคดีแรงงานไม่อาจทราบระยะเวลาที่แน่นอนในการดำเนินการระงับข้อพิพาทในขั้นตอนนี้ จนเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินกิจการได้

(4) พระราชบัญญัติสหภาพการค้า ค.ศ. 1941 (Trade Union Act 1941²⁰¹)

พระราชบัญญัติสหภาพการค้า ค.ศ. 1941 (Trade Union Act 1941) เป็นกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์เพื่อรองรับการก่อตั้งสหภาพของกลุ่มลูกจ้างและนายจ้างในประเทศสิงคโปร์ โดยในกฎหมายนี้ได้กำหนดสิทธิ หน้าที่ และวัตถุประสงค์ของสหภาพ การกำหนดให้มีสำนักงานสำหรับจดทะเบียนการเป็นสหภาพ กำหนดวิธีการจดทะเบียนสหภาพและข้อกำหนดการจดทะเบียนสหภาพการค้า ข้อกำหนดความรับผิดชอบของสหภาพในกรณีปฏิบัติผิดกฎหมาย วิธีการบริหารจัดการทรัพย์สินของสหภาพ รวมไปถึงจนถึงวิธีการดำเนินงานของสหภาพการค้า เช่น การตัดสินใจประกาศหยุดงาน เป็นต้น

สาระสำคัญของกฎหมาย

กฎหมายฉบับนี้มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการจดทะเบียนการจัดตั้งสหภาพการค้า โดยกำหนดให้สหภาพการค้าจะต้องดำเนินการจดทะเบียนภายใน 1 เดือนนับแต่วันที่ก่อตั้งสหภาพขึ้นมา โดยให้สมาชิกอย่างน้อย 7 คนรวมลงชื่อในแบบฟอร์มการลงทะเบียนต่อนายทะเบียน ซึ่งสหภาพการค้าที่นายทะเบียนจะอนุญาตให้จดทะเบียนได้นั้น จะต้องเป็นสหภาพที่กระทำการตามที่กฎหมายฉบับนี้กำหนด ไม่มีวัตถุประสงค์ กฎ หรือข้อบังคับของสหภาพที่ขัดต่อบทบัญญัติของกฎหมายฉบับนี้ หรือกฎหมายอื่นใด ไม่มีกฎหรือข้อบังคับที่สร้างภาระอันหนักเกินสมควรหรือไม่สมเหตุสมผล มิได้ตั้งขึ้นมาเพื่อใช้ในวัตถุประสงค์ที่ขัดต่อกฎหมายหรือไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือกฎของสหภาพ มิได้ตั้งขึ้นมาเพื่อการอันขัดต่อประโยชน์ของลูกจ้างในสถานที่ทำงานเดียวกัน และมีสหภาพการค้าของลูกจ้างในที่ทำงานเดียวกันอยู่ก่อนแล้ว ในกรณีที่นายทะเบียนปฏิเสธการจดทะเบียนสหภาพการค้า ผู้ซึ่งถูกปฏิเสธอาจอุทธรณ์คำสั่งปฏิเสธดังกล่าวของนายทะเบียนต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน

²⁰¹ Singapore Trade Union Act (Chapter 333) (Original Enactment : Ordinance 3 of 1940) Revised edition 2004

ภายใน 30 วันนับแต่วันที่ถูกปฏิเสธ โดยเมื่อรัฐมนตรีมีคำสั่งเป็นประการใดแล้ว ให้ถือว่าคำสั่งนั้นเป็นที่สุดและห้ามมิให้ฟ้องต่อศาลอีก

ขอบเขตการบังคับใช้กฎหมาย

กฎหมายฉบับนี้มีขอบเขตบังคับใช้กับการจัดตั้ง สิทธิและหน้าที่ของสหภาพการค้า ซึ่งมี ความหมายถึงการจัดตั้งหรือการรวมตัวกันของลูกจ้างหรือนายจ้างไม่ว่าเป็นการชั่วคราวหรือถาวร อันมีวัตถุประสงค์หลักในการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง และมุ่งหมายให้เกิดผล ทั้งหมดหรือบางส่วนในการสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างลูกจ้างและนายจ้าง ปรับปรุงสภาพการทำงาน หรือยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของลูกจ้าง หรือเพิ่มอัตราการผลิตเพื่อประโยชน์แก่ ลูกจ้าง นายจ้าง และเศรษฐกิจของประเทศสิงคโปร์

กลไกการบังคับใช้กฎหมาย

กฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานเป็นผู้รักษาการณ ที่ซึ่งกำหนดให้รัฐมนตรีต้องแต่งตั้งนายทะเบียนสหภาพการค้าขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่และมีอำนาจตามที่ พระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนด นอกจากนี้รัฐมนตรียังอาจแต่งตั้งผู้ช่วยนายทะเบียนสหภาพการค้า และเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ เพื่อทำหน้าที่ตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดได้อีกด้วย ซึ่งทั้งนายทะเบียน ผู้ช่วย นายทะเบียน และเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ที่รัฐมนตรีแต่งตั้งนั้น ถือว่าเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมาย อาญาด้วย ซึ่งได้รับการคุ้มครองมิให้ต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการใช้อำนาจที่ กฎหมายกำหนด โดยมีได้เจตนาหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

ผลกระทบต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภายในประเทศ

ตามกฎหมายฉบับนี้กำหนดให้ลูกจ้างเพียงอย่างน้อย 7 คนสามารถรวมลงชื่อขอจด ทะเบียนจัดตั้งสหภาพแรงงานต่อนายทะเบียนได้แล้ว ซึ่งค่อนข้างง่ายกว่าการจดทะเบียนจัดตั้ง สหภาพแรงงานในประเทศอื่น ดังนั้นนายจ้างซึ่งเป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศ สิงคโปร์ที่แม้จะมีลูกจ้างเพียง 7 คน ก็อาจได้รับผลกระทบจากการที่ลูกจ้างของตนรวมตัวกันตั้ง สหภาพแรงงานขึ้นมาเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองให้แก่ฝ่ายลูกจ้างก็ได้ อันอาจจะเป็นอุปสรรคต่อการ ดำเนินงานของนายจ้างได้

3.3.5 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์/ การบริการ**พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค หรือ Consumer Protection (Trade Descriptions and Safety Requirements) Act**

กฎหมายหลักของประเทศสิงคโปร์ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์คือพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคหรือ Consumer Protection (Trade Descriptions and Safety Requirements) Act ซึ่งมาตรา 11 เรื่องข้อกำหนดด้านความปลอดภัย ได้ให้อำนาจรัฐมนตรีออกข้อกำหนดเกี่ยวกับความปลอดภัยของสินค้า โดยในปี พ.ศ. 2554 ได้มีการออกข้อกำหนดด้านความปลอดภัยของสินค้า (Consumer Protection (Consumer Goods Safety Requirements) Regulation 2011 (CGSR)) เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองผู้บริโภคจากสินค้าไม่ปลอดภัย ซึ่งภายใต้ข้อกำหนดด้านความปลอดภัยของสินค้าดังกล่าวได้ครอบคลุมสินค้าทั้งหมดที่ไม่ได้ถูกกำกับดูแลภายใต้กฎหมายเฉพาะอื่นๆ เช่น ของเล่น ผลิตภัณฑ์สำหรับเด็ก เครื่องนุ่งห่ม เฟอร์นิเจอร์ ผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับการกีฬา และสันหนากการ เป็นต้น ส่วนสินค้าที่ถูกกำกับดูแลภายใต้กฎหมายอื่น เช่น ผลิตภัณฑ์อาหารและโภชนาการหรืออาหารหรือเครื่องดื่ม เครื่องสำอาง ยารักษาโรค อุปกรณ์การแพทย์ ยานพาหนะ เป็นต้น ทั้งนี้ ข้อกำหนดด้านความปลอดภัยของสินค้าไม่ใช้บังคับกับสินค้ามือสองและสินค้าที่ผลิตเพื่อส่งออกหรือนำเข้าเพื่อส่งออก นอกจากนี้ ข้อกำหนดด้านความปลอดภัยของสินค้ายังระบุไว้ว่าสินค้าสำหรับผู้บริโภคควรได้มาตรฐานที่นานาชาติยอมรับด้วย และเนื่องจากสิงคโปร์มีตลาดที่เล็กและเปิดข้อกำหนดด้านความปลอดภัยของสินค้าจึงเน้นมาตรการหลังการขายด้วยเพื่อลดผลกระทบจากสินค้าไม่ปลอดภัย

ภายใต้ข้อกำหนดด้านความปลอดภัยของสินค้า สินค้าสำหรับผู้บริโภคแบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มแรก ได้แก่ สินค้าสำหรับผู้บริโภคซึ่งมีองค์กรระหว่างประเทศกำหนดมาตรฐานไว้ ซึ่งสินค้านี้จะต้องได้มาตรฐานตามที่องค์กรระหว่างประเทศนั้นกำหนดไว้ กลุ่มที่สอง ได้แก่ สินค้าอื่นที่ไม่จัดอยู่ในกลุ่มแรก สินค้ากลุ่มนี้ต้องได้มาตรฐานตามที่องค์กรในภูมิภาคหรือในประเทศกำหนด หากสินค้าสำหรับผู้บริโภคใดไม่ได้มาตรฐานตามที่ข้อกำหนดด้านความปลอดภัยของสินค้ากำหนด สินค้านั้นอาจถูกประกาศในหนังสือพิมพ์ว่าเป็นสินค้าไม่ปลอดภัยหรืออาจถูกควบคุมให้หยุดจำหน่ายสินค้านั้นในสิงคโปร์ ซึ่งหากยังคงฝ่าฝืนจำหน่ายสินค้าไม่ปลอดภัยนั้นอยู่จะมีโทษปรับหรือจำคุกหรือทั้งปรับและจำคุก

หน่วยงานที่บังคับใช้ข้อกำหนดด้านความปลอดภัยของสินค้า คือ SPRING Singapore (SPRING) ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากกระทรวงการค้าและอุตสาหกรรม โดย SPRING มีอำนาจสืบสวนและห้ามไม่ให้มีการขายสินค้าไม่ปลอดภัยในตลาด SPRING จะคอยสอดส่องดูแลความปลอดภัยของสินค้าในตลาดโดยวิธีการต่างๆ เช่น แบ่งปันข้อมูลด้านความปลอดภัยกับพันธมิตรภายในประเทศและต่างประเทศรวมถึงรับข้อมูลจากผู้บริโภคและหน่วยงานต่างๆ ในประเทศสิงคโปร์²⁰²

นอกจากนี้ SPRING ยังทำหน้าที่เป็นหน่วยงานที่ดูแลมาตรฐานระดับชาติโดยมีบทบาทในการส่งเสริมให้มีการใช้มาตรฐานระดับชาติและมาตรฐานสากลในการผลิตสินค้าและบริการ โดย SPRING เป็นหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือในการพัฒนามาตรฐานที่ใช้ในประเทศสิงคโปร์ โดยแบ่งเป็นมาตรฐานสิงคโปร์ (Singapore Standard หรือ SS) ซึ่งต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการด้านเทคนิคก่อนจะเข้าสู่กระบวนการรับฟังความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่ก่อนนำมาเผยแพร่ โดยการนำไปใช้อยู่บนพื้นฐานความสมัครใจ เว้นแต่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะนำไปบังคับใช้เป็นกฎหมาย และการอ้างอิงทางเทคนิค (Technical Reference หรือ TR) ซึ่งไม่ผ่านกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่ โดยเป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อให้สนองต่อความต้องการในตลาดได้ทันที ทั้งนี้ ในการวางมาตรฐานระดับชาติ ประเทศสิงคโปร์มีนโยบายที่จะอ้างอิงมาตรฐานสากลโดยตรง โดยอาจถูกนำมาปรับใช้เป็น SS หรือ TR ในกรณีที่เห็นว่าเหมาะสมกับการนำมาใช้กับประเทศสิงคโปร์²⁰³

SPRING ยังได้ออกโปรแกรม (Quality for Enterprises through Standards (QUEST) Programme) ส่งเสริมบริษัทให้นำมาตรฐานไปใช้โดยให้เงินช่วยเหลือสำหรับค่าใช้จ่ายที่บริษัทเสียไปในการปรับปรุงการผลิตของตนให้ได้ตามมาตรฐาน เช่น ค่าใช้จ่ายด้านการอบรมบุคลากร ค่าจ้างที่ปรึกษา ค่าอุปกรณ์ ค่าสิทธิต่างๆ เป็นต้น ซึ่งหลักเกณฑ์ของการเข้าร่วมโปรแกรมห้างมี ดังนี้

- (1) ต้องเป็นบริษัทจดทะเบียนในสิงคโปร์
- (2) ถือหุ้นโดยสัญชาติสิงคโปร์อย่างน้อยร้อยละ 30 และ
- (3) มียอดขายต่อปีไม่เกิน 100 ล้านดอลลาร์ หรือ มีพนักงานไม่เกิน 200 คน

²⁰² Consumer Product Safety Department, SPRING Singapore, Consumer Protection (Consumer Goods Safety Requirements) Regulations 2011 (CGSR) Information Booklet (Edition 1.3) (Singapore, 2554), p.4. Retrieved September 17, 2012, from <http://www.spring.gov.sg/qualitystandards/cps/cgsr/pages/cgsr-regulations.aspx>

²⁰³ SPRING Singapore. (n.d.). Standards & You. Retrieved September 19, 2012, from <http://www.spring.gov.sg/QualityStandards/Std/Pages/standards-and-you.aspx>

ตัวอย่างมาตรฐานที่ QUEST ส่งเสริม เช่น สินค้าเฟอร์นิเจอร์ที่ได้มาตรฐาน GRENGUARD ซึ่งรับรองว่าเป็นสินค้าที่ปล่อยสารเคมีในปริมาณต่ำ จะได้รับเงินช่วยเหลือ 56,000 ดอลลาร์ หรือร้อยละ 70 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด แล้วแต่อย่างใดต่ำกว่า²⁰⁴

ข้อกำหนดด้านความปลอดภัยของสินค้านี้มีผลบังคับเป็นการทั่วไปกับผู้ใดก็ตามที่ขายสินค้าในประเทศสิงคโปร์ ดังนั้น ผู้ประกอบการ SMEs ไทยที่ประสงค์จะนำสินค้าของตนเข้าไปขายในประเทศสิงคโปร์ สินค้าของตนต้องได้มาตรฐานตามข้อกำหนดด้านความปลอดภัยของสินค้า

เมื่อมีหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้องนำมาตรฐานสิงคโปร์ไปบังคับใช้โดยกำหนดเป็นกฎหมายแล้ว มาตรฐานดังกล่าวจะมีสภาพบังคับซึ่งมีผลบังคับเป็นการทั่วไป ซึ่งผู้ประกอบการใดก็ตามที่ประสงค์จะขายผลิตภัณฑ์ที่มีมาตรฐานบังคับต้องปฏิบัติตาม ดังนั้น หากผู้ประกอบการ SMEs ไทยประสงค์จะขายหรือนำเข้าผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีการกำหนดมาตรฐานบังคับแล้ว ผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการ SMEs ไทยก็ต้องได้มาตรฐานดังกล่าวด้วยจึงจะนำมาขายในประเทศสิงคโปร์ได้

มาตรฐานสิงคโปร์นั้นพัฒนาขึ้นมาเพื่อให้ผู้ประกอบการรายใดนำไปใช้ก็ได้โดยความสมัครใจ ดังนั้น หากผู้ประกอบการ SMEs ไทยประสงค์จะนำมาตรฐานสิงคโปร์ไปใช้ก็สามารถทำได้ เพื่อให้สินค้าของตนมีความน่าเชื่อถือในสายตาผู้บริโภคสิงคโปร์ ซึ่งโดยส่วนใหญ่มาตรฐานสิงคโปร์จะอ้างอิงมาจากมาตรฐานระหว่างประเทศ แม้ผู้ประกอบการ SMEs ไทยจะไม่นำมาตรฐานสิงคโปร์ไปใช้ก็สามารถขายผลิตภัณฑ์ของตนในประเทศสิงคโปร์ได้ก็ตาม แต่หากผู้ประกอบการสิงคโปร์หรือผู้ประกอบการชาติอื่นที่ขายผลิตภัณฑ์ชนิดเดียวกันแต่ผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการสิงคโปร์หรือผู้ประกอบการชาติอื่นได้มาตรฐานผลิตภัณฑ์สิงคโปร์ ก็จะทำให้ผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการมาเลเซียหรือผู้ประกอบการชาติอื่นน่าเชื่อถือมากกว่าในสายตาผู้บริโภคสิงคโปร์

เนื่องจาก SPRING ได้ออกโปรแกรมเพื่อส่งเสริมบริษัทสิงคโปร์ให้นำมาตรฐานไปใช้ ผู้ประกอบการสิงคโปร์ที่ได้รับความช่วยเหลือด้านค่าใช้จ่ายภายใต้โปรแกรม QUEST จะมีความได้เปรียบด้านต้นทุนหากต้องแข่งขันกับผู้ประกอบการ SMEs ไทย

²⁰⁴ SPRING Singapore. (n.d.). QUality for Enterprise through STandards (QUEST) Programme. Retrieved September 17, 2012, from <http://www.spring.gov.sg/QualityStandards/Std/Pages/quality-for-enterprises-through-standards.aspx>

3.3.6 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญา

ประเทศสิงคโปร์มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญาหลายฉบับ ทั้งนี้ การศึกษานี้เน้นศึกษากฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาประเภทที่มีความสำคัญต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

กฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศสิงคโปร์ที่สำคัญมีดังต่อไปนี้

กฎหมายลิขสิทธิ์ (Copyright Act 1987)

กฎหมายฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาประเภทลิขสิทธิ์ (Copyright) โดยมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 10 เมษายน พ.ศ.2530

สิ่งที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายนี้ คือ งานอันมีลิขสิทธิ์ประเภทต่าง ๆ ได้แก่ งานวรรณกรรม (literary works) ซึ่งรวมถึงงานรวบรวมในรูปแบบต่าง ๆ และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ งานนาฏกรรม (dramatic works) งานดนตรีกรรม (music works) งานศิลปกรรม (artistic works) สิ่งตีพิมพ์ของงานวรรณกรรม งานนาฏกรรม งานดนตรีกรรม งานศิลปกรรม สิ่งบันทึกเสียง (sound recordings) ภาพยนตร์ (films) งานแพร่เสียงแพร่ภาพ (broadcasts) งาน Derivative เคเบิลโปรแกรม (cable programmes) สิทธิการแสดง (performances)

การคุ้มครองงานอันมีลิขสิทธิ์ตามกฎหมายฉบับนี้ ผู้สร้างสรรค์งานอันมีลิขสิทธิ์ได้รับความคุ้มครองทันทีโดยอัตโนมัติ และประเทศสิงคโปร์ไม่มีระบบจดทะเบียนหรือบันทึกข้อมูลลิขสิทธิ์

เจ้าของงานอันมีลิขสิทธิ์มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวดังต่อไปนี้

(1) กรณีงานวรรณกรรม งานนาฏกรรม หรืองานดนตรีกรรม เจ้าของลิขสิทธิ์มีสิทธิทำซ้ำ ตีพิมพ์ แสดงต่อสาธารณะ เผยแพร่ต่อสาธารณะ ดัดแปลง และใช้สิทธิต่างๆ ดังกล่าวกับงานที่ได้ดัดแปลง

(2) กรณีงานศิลปะ เจ้าของลิขสิทธิ์มีสิทธิทำซ้ำ ตีพิมพ์ เผยแพร่ต่อสาธารณะ

(3) กรณีโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เจ้าของลิขสิทธิ์มีสิทธิเข้าทำสัญญาให้เช่าในเชิงพาณิชย์

(4) อายุความคุ้มครองงานอันมีลิขสิทธิ์มีระยะเวลาดังต่อไปนี้

(5) งานวรรณกรรม งานนาฏกรรม งานดนตรีกรรม และ งานศิลปะที่ไม่ใช่ภาพถ่าย มีอายุการคุ้มครองลิขสิทธิ์ตลอดอายุผู้สร้างสรรค์ และ 70 ปี ภายหลังจากที่ผู้สร้างสรรค์ถึงแก่ความตาย หรือภายหลังจากการโฆษณาครั้งแรก

(6) สิ่งบันทึกเสียง งานแพร่เสียงแพร่ภาพ และงานภาพยนตร์ ที่ผู้สร้างมีคุณสมบัติในการสร้างสรรค์งานทั้งหมดหรือบางส่วนของสิ่งบันทึกเสียง งานแพร่เสียงแพร่ภาพหรืองานภาพยนตร์ ถ่ายทำขึ้นในประเทศสิงคโปร์ มีอายุการคุ้มครองลิขสิทธิ์ 70 ปี ภายหลังจากสิ้นปีปฏิทิน ที่ได้มีการโฆษณาครั้งแรก

(7) โปรแกรมคอมพิวเตอร์ มีอายุการคุ้มครองลิขสิทธิ์ 50 ปี ภายหลังจากผู้สร้างสรรค์ถึงแก่ความตาย หรือภายหลังจากการโฆษณาครั้งแรก แล้วแต่เหตุการณ์ใดจะเกิดภายหลัง

(8) ลิขสิทธิ์การแสดง มีอายุความคุ้มครองลิขสิทธิ์ 50 ปี ภายหลังจากสิ้นปีปฏิทินของการแสดงครั้งแรก

(9) เคเบิลโปรแกรม มีอายุความคุ้มครองลิขสิทธิ์ 50 ปี ภายหลังจากสิ้นปีปฏิทินที่เคเบิลโปรแกรมได้รับการบรรจุในการให้บริการเคเบิลโปรแกรมครั้งแรก

ลิขสิทธิ์ไม่สามารถต่ออายุความคุ้มครองได้

การโอนลิขสิทธิ์นั้นสามารถทำได้โดยไม่ต้องจดทะเบียนใดๆ กับเจ้าหน้าที่

ในประเทศสิงคโปร์ไม่มีสำนักงานลิขสิทธิ์ดูแลเรื่องการให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์โดยตรง

กฎหมายฉบับนี้มีผลบังคับใช้เป็นการทั่วไป เพื่อรับรองงานอันมีลิขสิทธิ์โดยไม่คำนึงว่าเจ้าของจะเป็น SMEs หรือไม่ และไม่คำนึงว่าเป็น SMEs ภายในประเทศสิงคโปร์หรือไม่ ดังนั้น จึงไม่มีความแตกต่างระหว่าง SMEs ในประเทศสิงคโปร์หรือนอกประเทศ

กฎหมายสิทธิบัตร (Patents Act 1994)

กฎหมายฉบับนี้ (ฉบับแก้ไข ค.ศ. 2005) มีวัตถุประสงค์เพื่อตรากฎหมายใหม่สำหรับสิทธิบัตร (patents) และเพื่อเป็นการให้เกิดผลกับสนธิสัญญาระหว่างประเทศปัจจุบันในเรื่องของสิทธิบัตร และเรื่องที่เกี่ยวข้อง โดยมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2538

สิ่งที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายนี้ ได้แก่ การประดิษฐ์ ซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ หรือกรรมวิธี โดยมีการกำหนดเงื่อนไขต่าง ๆ ไว้ สำหรับการขอรับสิทธิบัตร (Patent invention และ Patent process) ซึ่งรวมไปถึงเทคนิคการโคลนนิ่งที่ไม่ใช่กับมนุษย์อีกด้วย

ตามกฎหมายฉบับนี้มีได้มีบทบัญญัติถึงนิยามของคำว่า การประดิษฐ์ (invention) รวมไปถึงถึงไม่มีนิยามของผลิตภัณฑ์ (product) และกรรมวิธี (process)

นอกจากนี้ กฎหมายฉบับนี้มีได้ห้ามการให้ความคุ้มครองในการประดิษฐ์ที่เกี่ยวกับเทคนิคการโคลนนิ่ง (Cloning) หรือการประดิษฐ์ที่เกี่ยวกับพืชหรือสัตว์ซึ่งขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐในการปรับใช้กฎหมาย อย่างไรก็ตามการโคลนนิ่งนั้นต้องไม่ใช่การโคลนนิ่งมนุษย์

หลักเกณฑ์ของสิ่งประดิษฐ์ที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายฉบับนี้ ได้แก่

- (1) จะต้องเป็นการประดิษฐ์ขึ้นใหม่ (Novelty)
- (2) จะต้องเป็นการประดิษฐ์ที่มีขั้นการประดิษฐ์ที่สูงขึ้น (Inventive step) ได้แก่ การประดิษฐ์อันไม่เห็นประจักษ์โดยง่ายแก่บุคคลที่มีความชำนาญสำหรับงานประเภทนั้น และ
- (3) จะต้องเป็นการประดิษฐ์ที่สามารถประยุกต์ใช้ในทางอุตสาหกรรม (Industrial application) ได้แก่ การประดิษฐ์ที่สามารถถูกผลิตหรือถูกใช้ในทางอุตสาหกรรมประเภทใดๆ ซึ่งรวมถึงทางเกษตรกรรมด้วย

เจ้าของสิทธิบัตรมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการใช้ประโยชน์จากการประดิษฐ์ที่ได้รับสิทธิบัตร โดยมีสิทธิหวงกันไม่ให้บุคคลอื่นใช้ประโยชน์โดยไม่ได้อนุญาตในระหว่างอายุของสิทธิบัตร

สิทธิบัตรมีอายุความคุ้มครอง 20 ปี นับจากวันที่ยื่นคำขอจดทะเบียน โดยไม่มีเรื่องการต่ออายุความคุ้มครอง

การโอนสิทธิในสิทธิบัตรสามารถกระทำได้ โดยไม่จำเป็นต้องบันทึกลงหรือจดทะเบียนต่อสำนักทรัพย์สินทางปัญญา ประเทศสิงคโปร์ (Intellectual Property Office of Singapore: IPOS) แต่ทั้งนี้หากไม่จดทะเบียน สัญญาโอนสิทธิดังกล่าวจะไม่มีผลผูกพันต่อบุคคลภายนอก

การอนุญาตให้ใช้สิทธิในสิทธิบัตรสามารถกระทำได้ แต่กฎหมายมิได้กำหนดแบบของสัญญาการอนุญาตให้ใช้สิทธิไว้ อย่างไรก็ตาม เพื่อให้สัญญามีผลผูกพันต่อบุคคลภายนอก จึงควรจดทะเบียนไว้เช่นกัน

ผู้มีสิทธิยื่นคำขอรับสิทธิบัตรกรณีที่ไม่มียื่นที่อยู่ในประเทศสิงคโปร์ จะต้องมีตัวแทนในประเทศสิงคโปร์เพื่อติดต่อกับสำนักงานทรัพย์สินทางปัญญา

หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบได้แก่ สำนักงานทรัพย์สินทางปัญญา ประเทศสิงคโปร์ ทำหน้าที่รับผิดชอบงานด้านการจดทะเบียนสิทธิบัตรภายในประเทศสิงคโปร์

กฎหมายฉบับนี้มีผลบังคับใช้เป็นการทั่วไป มิได้มีการเฉพาะเจาะจงถึง SMEs โดย SMEs ไม่ว่าจะทั้งมีภูมิลำเนาในประเทศสิงคโปร์หรือไม่ก็ตาม ล้วนแต่สามารถขอรับสิทธิบัตรการประดิษฐ์ได้ แต่แตกต่างกันเล็กน้อยในกรณีที่หาก SMEs ที่ไม่มีภูมิลำเนาหรือสถานประกอบการอยู่ในประเทศสิงคโปร์ต้องการยื่นขอรับสิทธิบัตรการประดิษฐ์นั้น จะต้องมีส่วนแทนในประเทศสิงคโปร์เพื่อติดต่อกับ IPOS จึงจะสามารถขอรับสิทธิบัตรการประดิษฐ์เพื่อให้ได้รับความคุ้มครองภายในประเทศสิงคโปร์ได้

กฎหมายว่าด้วยเครื่องหมายการค้า (Trade Marks Act 1998)

กฎหมายฉบับนี้ (ฉบับแก้ไข ค.ศ. 2005) มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดตั้งกฎหมายใหม่สำหรับเครื่องหมายการค้า (Trade marks) และเพื่อเป็นการให้เกิดผลกับสนธิสัญญาระหว่างประเทศปัจจุบันในเรื่องของทรัพย์สินทางปัญญา และเรื่องที่เกี่ยวข้อง โดยกฎหมายฉบับนี้มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2542

สิ่งที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายนี้ ได้แก่ เครื่องหมายการค้า (Trade marks) ซึ่งรวมทั้งการแสดงถึงสินค้า หรือบริการ

เครื่องหมาย (sign) ให้รวมถึงตัวอักษร (letter) คำ (word) ชื่อ (name) ลายมือชื่อ (signature) ตัวเลข (numeral) ภาพประดิษฐ์ (device) ตรา (brand) ข้อความ (heading) ฉลาก (label) ตั๋ว (ticket) รูปร่าง (shape) สี (colour) ลักษณะของบรรจุภัณฑ์ (aspect of packaging) หรือสิ่งเหล่านี้ อย่างไม่อย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน

ประเทศสิงคโปร์ให้ความคุ้มครองเครื่องหมายการค้าโดยใช้ระบบการจดทะเบียน

เจ้าของเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนแล้วมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการใช้และอนุญาตให้ผู้อื่นใช้เครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนแล้วกับสินค้าหรือบริการที่ได้จดทะเบียนไว้สำหรับเครื่องหมายการค้าที่รวมไปถึงสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาเนื่องจากการละเมิดสิทธิในเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนแล้ว

เครื่องหมายการค้าจดทะเบียนสามารถโอนสิทธิได้ไม่ว่าจะโอนไปพร้อมกับ good will ของธุรกิจหรือไม่ก็ตาม โดยการโอนนั้นมีจำเป็นต้องจดทะเบียนที่กแต่อย่างใด

การอนุญาตให้ใช้สิทธินั้นสามารถอนุญาตเป็นการทั่วไปหรือจำกัดก็ได้ ทั้งนี้ การอนุญาตจะไม่มีผลหากไม่ได้ทำเป็นลายลักษณ์อักษรโดยลงลายมือชื่อของผู้อนุญาตหรือในนามของผู้อนุญาต แต่ไม่จำเป็นต้องบันทึกการอนุญาตให้ใช้สิทธิดังกล่าวต่อสำนักงานทรัพย์สินทางปัญญา ประเทศสิงคโปร์ (IPOS)

กรณีผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าไม่ได้มีภูมิลำเนาที่สามารถติดต่อได้ภายในประเทศสิงคโปร์ ผู้ยื่นคำขอต้องแต่งตั้งหรือมอบอำนาจให้ตัวแทนเครื่องหมายการค้าในประเทศสิงคโปร์เป็นผู้ดำเนินการยื่นคำขอจดทะเบียนแทน

อายุความคุ้มครองเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนแล้ว มีระยะเวลา 10 ปี นับแต่วันที่ยื่นคำขอจดทะเบียน โดยสามารถต่ออายุความคุ้มครองได้อีกคราวละ 10 ปี โดยยื่นก่อนเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนหมดอายุความคุ้มครอง หากยื่นภายใน 6 เดือน หลังจากเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนหมดอายุความคุ้มครองแล้ว จะต้องเสียค่าธรรมเนียมเพิ่ม

หน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องได้แก่ สำนักงานทรัพย์สินทางปัญญา ประเทศสิงคโปร์ (IPOS) ทำหน้าที่ดูแลและบริหารการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าภายในประเทศสิงคโปร์

กฎหมายฉบับนี้บังคับใช้เป็นการทั่วไปภายในประเทศสิงคโปร์ เกี่ยวกับเรื่องเครื่องหมายการค้า ซึ่งให้ความคุ้มครองแก่บุคคลที่ได้ยื่นขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าของตน โดยไม่มีมาตรการเฉพาะสำหรับ SMEs ทั้งนี้ หาก SMEs ซึ่งเป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้าไม่ว่าจะมีที่อยู่ในประเทศสิงคโปร์หรือไม่ อย่างไรก็ตาม มีความแตกต่างอยู่บ้างระหว่าง SMEs ที่ไม่มีที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ภายในประเทศสิงคโปร์กับ SMEs ที่อยู่ในประเทศสิงคโปร์ คือ SMEs ที่ไม่มีที่อยู่ในประเทศสิงคโปร์ต้องแต่งตั้งหรือมอบอำนาจให้ตัวแทนเครื่องหมายการค้าในประเทศสิงคโปร์ในการขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า

กฎหมายว่าด้วยแบบผลิตภัณฑ์จดทะเบียน (Registered Designs Act 2000)

กฎหมายฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองและรองรับแบบผลิตภัณฑ์ที่จดทะเบียน (Registered Designs) โดยมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน พ.ศ.2543

สิ่งที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายนี้ ได้แก่ แบบผลิตภัณฑ์ (Designs) ซึ่งหมายถึงลักษณะต่างๆ ของรูปร่าง และรูปทรง รูปแบบ หรือสิ่งประดับ ที่ใช้กับสิ่งของโดยกระบวนการทางอุตสาหกรรมใดๆ แต่ไม่รวมถึงวิธีการหรือหลักการก่อสร้าง หรือลักษณะต่างๆ ของรูปร่างและรูปทรง

ของสิ่งของซึ่งถูกกำหนดเช่นนั้นด้วยการทำงานของตัวสิ่งของนั้นแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น ต้องอาศัยรูปร่างภายนอกของสิ่งของอื่นที่ผู้ออกแบบตั้งใจจะให้แบบผลิตภัณฑ์นั้นใช้เป็นส่วนประกอบ และซึ่งทำให้สิ่งของถูกเชื่อมต่อหรือวางอยู่ใน หรือรอบๆ หรือพียงกับสิ่งของอื่นๆ จนกระทั่งสิ่งของนั้นสามารถแสดงหน้าที่การทำงานของตนเองได้ นอกจากนี้ยังมีบัญญัติเฉพาะถึง แบบผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกันกับงานศิลปกรรม (Corresponding design in relation to an artistic work) และแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ (Textile design)

หลักเกณฑ์ของแบบผลิตภัณฑ์ที่อาจจดทะเบียนได้ นั้นคือ ต้องมีความใหม่ (New) หากแบบผลิตภัณฑ์ดังต่อไปนี้จะไม่ถือว่ามีความใหม่ ได้แก่ แบบผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการจดทะเบียนกับสิ่งเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันในคำขอจดทะเบียนก่อนหน้านี้ แบบผลิตภัณฑ์ที่มีการโฆษณาสิ่งเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันในประเทศสิงคโปร์ก่อนวันยื่นคำขอจดทะเบียน และแตกต่างจากแบบผลิตภัณฑ์ที่ใช้กันตามปกติในทางการค้าในรายละเอียดที่ไม่สำคัญ

เจ้าของแบบผลิตภัณฑ์จดทะเบียนมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการใช้ประโยชน์ในแบบผลิตภัณฑ์ที่จดทะเบียน โดยมีสิทธิทำหรือนำเข้าแบบผลิตภัณฑ์ในประเทศสิงคโปร์เพื่อขาย หรือให้เช่า หรือใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในทางการค้า หรือในทางธุรกิจ นอกจากนี้เจ้าของแบบผลิตภัณฑ์ยังมีสิทธิ ขาย ให้เช่า และเสนอ หรือนำออกขายหรือให้เช่าสิ่งที่ได้รับการจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์แล้ว สิทธิดังกล่าวรวมถึงสิ่งซึ่งได้รับการจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์และแบบผลิตภัณฑ์ที่ไม่แตกต่างจากแบบผลิตภัณฑ์ที่ยื่นจดทะเบียนในสาระสำคัญ

การโอนสิทธิในแบบผลิตภัณฑ์จดทะเบียนสามารถทำได้ อย่างไรก็ตาม หากไม่จดทะเบียนกับสำนักงานทรัพย์สินทางปัญญา ประเทศสิงคโปร์ จะไม่สามารถใช้อ้างยันต่อบุคคลภายนอกได้ นอกจากนี้ผู้รับโอนสิทธิยังไม่มีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหาย หรือผลกำไรจากการละเมิดแบบผลิตภัณฑ์จดทะเบียนก่อนวันยื่นจดทะเบียนการโอน

การอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบผลิตภัณฑ์จดทะเบียนสามารถทำได้ โดยมีลักษณะเช่นเดียวกับการโอนสิทธิในแบบผลิตภัณฑ์จดทะเบียน

บุคคลแม้ไม่ได้อยู่ในประเทศสิงคโปร์อาจยื่นจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์ได้ โดยการตั้งตัวแทนภายในประเทศสิงคโปร์สำหรับการติดต่อในการขอจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์

อายุความคุ้มครองแบบผลิตภัณฑ์จดทะเบียน คือ 5 ปี นับแต่วันที่จดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์ โดยสามารถต่ออายุความคุ้มครองได้อีก 2 ครั้ง ครั้งละ 5 ปี โดยการยื่นคำขอและเสียค่าธรรมเนียมในการต่ออายุความคุ้มครองก่อนที่จะครบกำหนดระยะเวลาคุ้มครอง 5 ปีแรก

หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบคือ สำนักงานทรัพย์สินทางปัญญาประเทศสิงคโปร์ (IPOS) ทำหน้าที่รับผิดชอบจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์ในประเทศสิงคโปร์

กฎหมายฉบับนี้มีผลบังคับเป็นการทั่วไป เกี่ยวกับเรื่องแบบผลิตภัณฑ์จดทะเบียน ซึ่งมีได้มุ่งเน้นเฉพาะแต่ SMEs อย่างไรก็ตาม หาก SMEs ต้องการจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์ของตนเองก็จำเป็นต้องปฏิบัติตามกฎหมายฉบับนี้ ซึ่งในกรณี SMEs ที่ไม่มีที่อยู่ในประเทศสิงคโปร์ ก็สามารถยื่นขอจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์ได้ แต่ต้องทำโดยการตั้งตัวแทนภายในประเทศสิงคโปร์ เพื่อดำเนินการต่างๆ แทน

3.3.7 กฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุม กำกับ การประกอบธุรกิจ

กฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุม การกำกับ และการประกอบธุรกิจของประเทศสิงคโปร์มีดังนี้

พระราชบัญญัติสหพันธ์ธุรกิจสิงคโปร์ 2001 (Singapore Business Federation Act 2001)

พระราชบัญญัติสหพันธ์ธุรกิจสิงคโปร์ ค.ศ. 2001 เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงพาณิชย์และอุตสาหกรรม (Ministry of Trade and Industrial) กำหนดให้องค์กรธุรกิจตามทีบัญญัติไว้เข้าร่วมเป็นสมาชิกของสหพันธ์ที่มีชื่อเรียกว่า “สหพันธ์ธุรกิจสิงคโปร์ (Singapore Business Federation: SBF)” ซึ่งจดทะเบียนภายใต้กฎหมายว่าด้วยสมาคม 1985 (Societies Act) สหพันธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มศักยภาพของสังคมธุรกิจสิงคโปร์ และเพื่อทำการเป็นตัวแทน พัฒนา ส่งเสริมและคุ้มครององค์กรธุรกิจที่ดำเนินการทางด้านพาณิชย์และอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริษัทขนาดใหญ่ทั้งภายในประเทศ และบริษัทต่างประเทศซึ่งดำเนินธุรกิจอยู่ในประเทศสิงคโปร์ ทั้งในเรื่องการลงทุน, โอกาสทางการค้า และปัญหาในเรื่องการบริหารจัดการแรงงาน เป็นต้น ซึ่งการทำการเป็นตัวแทน พัฒนา ส่งเสริมและคุ้มครององค์กรธุรกิจดังกล่าวนี้ จะดำเนินการทั้งในประเทศและนอกประเทศ

ในระดับประเทศ สหพันธ์ธุรกิจสิงคโปร์ทำหน้าที่เปรียบเสมือนสะพานเชื่อมระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชนอันเป็นการช่วยส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่ดีในการประกอบธุรกิจ ส่วนในระดับสากล สหพันธ์ธุรกิจสิงคโปร์ยังเป็นตัวแทนของประชาคมธุรกิจในการประชุมเพื่อส่งเสริมการขยายตลาดทางการค้าและเครือข่ายทางธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นในระดับทวิภาคี ระดับภูมิภาค หรือในระดับพหุภาคีอีกด้วย

กล่าวโดยสรุป สมาพันธ์มีอุดมการณ์ที่จะเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับโครงสร้างการประกอบธุรกิจที่มีลักษณะไตรภาคี คือประกอบด้วยผู้ที่เกี่ยวข้อง 3 ฝ่าย ได้แก่ ภาครัฐ องค์กรธุรกิจ และสหภาพแรงงาน โดยการอำนวยความสะดวก ส่งเสริมความร่วมมืออันดีต่อกันระหว่างภาครัฐกับประชาคมธุรกิจ ทั้งยังมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายทางธุรกิจของทั้งในประเทศสิงคโปร์และต่างชาติ และช่วยเหลือเครือข่ายสมาชิกด้วย²⁰⁵

ในส่วนขอบเขตของการบังคับใช้ กฎหมายฉบับนี้ใช้บังคับกับทั้งบริษัทสิงคโปร์ และบริษัทต่างประเทศที่เข้ามาจัดตั้งสถานประกอบการเพื่อเริ่มต้นประกอบกิจการในประเทศสิงคโปร์และได้จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยบริษัท ตอนที่ 11 (Companies Act Part XI) หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องแล้ว โดยมีเงื่อนไขดังต่อไปนี้

(1) หากเป็นบริษัทสิงคโปร์ จะต้องเป็นบริษัทที่มีทุนชำระแล้วเป็นจำนวน 500,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ หรือมากกว่านั้นขึ้นไป

(2) หากเป็นบริษัทต่างประเทศ จะต้องเป็นบริษัทที่มีทุนจดทะเบียนเป็นจำนวน 500,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ หรือมากกว่านั้นขึ้นไป

ซึ่งบริษัทสิงคโปร์หรือบริษัทต่างประเทศที่มีเงื่อนไขครบตามที่ได้กล่าวมาแล้วจะเข้าเป็นสมาชิกของสมาพันธ์ธุรกิจสิงคโปร์ทันที โดยไม่ต้องผ่านการคัดเลือกหรือได้รับการยอมรับให้เข้าเป็นสมาชิกแต่อย่างใด

นอกจากนี้ กฎหมายยังได้ให้อำนาจรัฐมนตรีในการออกประกาศเพื่อยกเว้นให้บริษัทที่แม้จะมีองค์ประกอบไม่เข้าเงื่อนไขตามที่กำหนดไว้สามารถเข้าเป็นสมาชิกของสมาพันธ์ได้ รวมทั้งยังให้อำนาจรัฐมนตรีในการเปลี่ยนแปลงจำนวนทุนที่ชำระแล้ว หรือทุนจดทะเบียน แล้วแต่กรณี ให้แตกต่างจากที่กำหนดไว้ได้

จากการศึกษาวัตถุประสงค์และเป้าหมายของสมาพันธ์ตามที่ได้กล่าวมาแล้วพบว่า แม้กฎหมายฉบับนี้จะไม่ได้บัญญัติให้สิทธิแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ว่าเป็นการเฉพาะ แต่เนื่องจาก SMEs เป็นหนึ่งในองค์กรธุรกิจ หากมีจำนวนทุนถึงเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด SMEs ก็จะได้รับประโยชน์ตามกฎหมายฉบับนี้เช่นกัน คือส่งผลดีทำให้ SMEs ที่เข้าไปลงทุนในประเทศสิงคโปร์ไม่ว่าจะเป็น SMEs ของประเทศสิงคโปร์เองหรือ SMEs ต่างชาติที่เข้าไปลงทุนได้รับความช่วยเหลือ ความคุ้มครอง และความสะดวกในการประกอบธุรกิจในประเทศสิงคโปร์ ไม่ว่าจะ

²⁰⁵ Singapore Business Federation, Who we are, สืบค้นเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2555, <http://www.sbf.org.sg>

ในเรื่องของข้อมูลข่าวสารที่สมาพันธ์จะมีการจัดอบรม สัมมนา หรือประชุมร่วมอยู่เสมอ หรือเรื่องโอกาสในทางการค้าการลงทุนที่ทางสมาพันธ์ก็จะมีการให้ความช่วยเหลือ โดยการจัดเป็นนิทรรศการหรืองานมหกรรมต่างๆ เพื่อให้ข้อมูลในเรื่องโอกาสทางการค้าการลงทุน ไม่ว่าจะในหรือนอกภูมิภาค อันเป็นการขยายโอกาสในการประกอบธุรกิจและนำมาสู่ความสำเร็จทางธุรกิจ

นอกจากนี้ หากมองในแง่ของภาพรวมของเศรษฐกิจและความน่าลงทุน การที่สิงคโปร์มีกฎหมายก่อตั้งสมาพันธ์ทำให้สิงคโปร์เป็นประเทศที่มีความน่าลงทุนสูงมากในมุมมองของผู้ประกอบการ เพราะสมาพันธ์จะทำให้ภาคธุรกิจในประเทศสิงคโปร์มีความเข้มแข็ง เป็นปึกแผ่นมั่นคง สร้างอำนาจต่อรองกับองค์กรภายนอก ทั้งในส่วนของรัฐบาลสิงคโปร์เอง และองค์กรอื่นๆ ภายนอกประเทศสิงคโปร์

อย่างไรก็ตาม การจะเป็นสมาชิกของสมาพันธ์นี้ได้ บริษัทจะต้องเสียค่าธรรมเนียมเป็นรายปี โดยคิดตามจำนวนหุ้นด้วย ดังนี้²⁰⁶

ตารางที่ 3.14 อัตราค่าธรรมเนียมรายปีในการเป็นสมาชิกของสมาพันธ์ธุรกิจสิงคโปร์

ทุนที่ชำระแล้ว / ทุนจดทะเบียน	ค่าธรรมเนียมรายปี
10,000,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ หรือมากกว่านั้นขึ้นไป	\$800 (ประมาณ 19,704 บาท)
5,000,000 - น้อยกว่า 10,000,000 ดอลลาร์สิงคโปร์	\$600 (ประมาณ 14,778 บาท)
1,000,000 - น้อยกว่า 5,000,000 ดอลลาร์สิงคโปร์	\$400 (ประมาณ 9,852 บาท)
500,000 – น้อยกว่า 1,000,000 ดอลลาร์สิงคโปร์	\$300 (ประมาณ 7,389 บาท)

ดังนั้น SMEs ที่ประกอบธุรกิจในประเทศสิงคโปร์ นอกจากจะต้องถูกบังคับให้เข้าเป็นสมาชิกของสมาพันธ์ เพื่อจะได้รับความคุ้มครอง หรือความสะดวกในการประกอบธุรกิจแล้ว ยังจะต้องเสียค่าธรรมเนียมในการเข้าเป็นสมาชิกเป็นรายปีด้วย ซึ่งจะเป็นการเพิ่มภาระทางค่าใช้จ่าย หรือต้นทุนให้กับธุรกิจ

²⁰⁶ Singapore Business Federation, Membership, สืบค้นเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2555, <http://www.sbf.org.sg>

พระราชบัญญัติควบคุมโรงงาน 2001 และ พระราชบัญญัติความปลอดภัยและสุขภาพในสถานที่ทำงาน (Control of Manufacturing Act and Workplace Safety and Health Act)

พระราชบัญญัติควบคุมโรงงานเป็นกฎหมายที่ควบคุมธุรกิจการผลิตสินค้าในประเทศสิงคโปร์ โดยกำหนดให้นักลงทุนที่ประสงค์จะตั้งโรงงานผลิตสินค้าในประเทศสิงคโปร์จะต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนผู้รับผิดชอบก่อน ซึ่งกฎหมายฉบับนี้ใช้บังคับกับธุรกิจการผลิตสินค้าหรือส่วนประกอบของสินค้าทุกชนิด, การปรับเปลี่ยน หรือระดับตกแต่ง หรือทำให้แล้วเสร็จ หรือทำความสะอาด หรือทำให้เป็นชิ้นส่วนเล็กๆ หรือรวบรวม หรือทำการในรูปแบบใดๆ กับสินค้า และรวมถึงการดัดแปลงสินค้าโดยใช้เครื่องจักรกลในประเทศสิงคโปร์

อย่างไรก็ตาม สินค้าประเภทหมากฝรั่งทุกชนิด ต้องห้ามเด็ดขาดไม่ให้มีการผลิตในประเทศสิงคโปร์

ในกรณีที่เป็นสินค้าจำพวกเบียร์ ซิการ์ ผลิตภัณฑ์จากเหล็กกล้า หมากฝรั่ง หรือสิ่งที่มีลักษณะใกล้เคียงกับหมากฝรั่ง หากพิสูจน์ต่อนายทะเบียนได้ว่า ก่อนที่จะมีการออกข้อจำกัดในการผลิตสินค้าจำพวกดังกล่าว ผู้ผลิตได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการผลิตสินค้าประเภทนั้นๆ อยู่ก่อนแล้ว หรือได้มีการจัดเตรียมการผลิตในสาระสำคัญ หรือมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องในการจัดเตรียมการผลิตสินค้าประเภทนั้นๆ ในประเทศสิงคโปร์แล้ว เมื่อผู้ผลิตได้ยื่นคำขอจดทะเบียนต่อนายทะเบียนภายในเวลา 6 เดือนนับแต่มีข้อจำกัด ให้นายทะเบียนมีคำสั่งอนุญาตให้จดทะเบียนโดยไม่มีเงื่อนไข

ผู้ประกอบการการผลิตทุกชนิดก่อนที่จะมีการเริ่มธุรกิจการผลิตสินค้าจะต้องดำเนินการจดทะเบียนหรือแจ้งให้หน่วยงานที่รับผิดชอบทราบก่อน ขึ้นอยู่กับประเภทของกิจการ (Factory Notification & Factory Registration)²⁰⁷ ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติความปลอดภัยและสุขภาพในสถานที่ทำงาน กล่าวคือ หากโรงงานเป็นโรงงานประเภทสถานที่ก่อสร้าง หรืออยู่เรือหรือที่เกี่ยวข้องกับปิโตรเคมี หรือการผลิตแวนผลึก หรือเกี่ยวกับการทำเครื่องใช้โลหะที่มีคนงานตั้งแต่ 100 คนขึ้นไป โรงงานเหล่านี้จะต้องยื่นขอใบอนุญาตที่เรียกว่า Certificate of Registration (CR) กับคณะกรรมการความปลอดภัยและสุขภาพในการทำงาน (Workplace Safety and Health: WSH) เป็นระยะเวลา 1 เดือนก่อนเริ่มประกอบกิจการ

นอกจากโรงงานประเภทที่กล่าวมาแล้ว โรงงานประเภทอื่นๆ ยกเว้น โรงงานที่สร้างขึ้นแล้วเสร็จภายใน 2 เดือน หรือโรงงานเล็กที่มีลูกจ้างน้อยกว่า 10 คน ไม่ใช้พลังงานเครื่องจักร ไม่ใช่

²⁰⁷ Ministry of Manpower, Factory Notification & Registration, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2555, <http://www.mom.gov.sg/workplace-safety-health/applications-registrations/Pages/certreg.aspx#factories>

หรือผลผลิตของเหลวไวไฟหรือวัตถุอันตราย จะต้องดำเนินการแจ้งต่อคณะกรรมการความปลอดภัยและสุขภาพในการทำงาน (Workplace Safety and Health: WSH) ก่อนเริ่มประกอบกิจการ และเมื่อดำเนินการแจ้งเรียบร้อยแล้วจึงจะสามารถเริ่มการผลิตได้ในทันที

การที่กฎหมายกำหนดให้ต้องมีการแจ้งหรือจดทะเบียนกิจการการผลิตก็เพื่อต้องการเข้ามาควบคุมดูแลการประกอบกิจการโดยเฉพาะในกระบวนการผลิตที่จะต้องมีการใช้เครื่องจักรอันตรายให้มีความปลอดภัยในการดำเนินการมากยิ่งขึ้น โดยหากเป็นกิจการที่มีความเสี่ยงสูง กฎหมายก็จะเข้ามาควบคุมมาก คือจะต้องมีการดำเนินการจดทะเบียน แต่หากเป็นกิจการที่มีความเสี่ยงน้อย กฎหมายก็จะกำหนดแค่ให้มีการแจ้งก่อนเริ่มการผลิตในครั้งแรกเท่านั้น

กฎหมายฉบับนี้ไม่ได้มีการกำหนดมาตรการสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ไว้เป็นการเฉพาะ แต่กำหนดหลักเกณฑ์สำหรับใช้กับผู้ผลิตสินค้าไว้เป็นการทั่วไป ดังนั้นหาก SMEs ประสงค์จะประกอบกิจการการผลิตในประเทศสิงคโปร์ SMEs ก็ตกอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายดังกล่าว ทำให้ต้องดำเนินการตามที่ได้กล่าวไว้แล้ว เพราะฉะนั้นกฎหมายฉบับนี้จึงไม่ได้มีผลเป็นการส่งเสริมการประกอบธุรกิจของ SMEs แต่อย่างใด หากแต่เป็นข้อจำกัดในการประกอบธุรกิจให้ต้องมีการจดทะเบียนหรือแจ้งต่อหน่วยงานของรัฐ ซึ่งถือเป็นการเพิ่มขั้นตอนในการดำเนินการทางธุรกิจ อย่างไรก็ตามหากมองในแง่ของลูกจ้างหรือแรงงานแล้ว กฎหมายฉบับนี้อาจกล่าวได้ว่าเป็นประโยชน์ต่อแรงงานมาก เนื่องจากมีการกำหนดให้นายจ้างจะต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่กฎหมายกำหนดเพื่อให้เกิดสภาพแวดล้อมในการทำงานที่เหมาะสมและปลอดภัย

พระราชบัญญัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการนำเข้าและส่งออก (Regulation of Imports and Exports Act)

พระราชบัญญัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการนำเข้าและส่งออกเป็นกฎหมายที่กำหนดกฎเกณฑ์ในการนำเข้าสินค้าเข้ามาในประเทศสิงคโปร์และส่งออกสินค้าออกจากประเทศสิงคโปร์ โดยกำหนดประเภทของสินค้าที่ต้องห้ามไม่ให้มีการนำเข้าหรือส่งออก และสินค้าที่ควบคุมการนำเข้าหรือส่งออกไว้ ดังต่อไปนี้

สินค้าที่ต้องห้ามเด็ดขาดไม่ให้มีการนำเข้ามาในประเทศสิงคโปร์ ได้แก่

- (1) ไฟแช็กที่มีลักษณะเหมือนปืนพก
- (2) ประทัด

(3) หมากฝรั่ง

สินค้าที่ต้องห้ามเด็ดขาดไม่ให้มีการส่งออกจากประเทศสิงคโปร์ ได้แก่ สินค้าประเภทอาวุธหรืออุปกรณ์ทางการทหารที่จะส่งออกไปยังประเทศลิเบีย สาธารณรัฐอิรัก ซูดาน เซียร์ราลีโอน สาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก สาธารณรัฐโกตดิวัวร์

(1) ส่วนสินค้าที่มีการควบคุมปริมาณการนำเข้ามาในประเทศสิงคโปร์ ได้แก่

(2) เครื่องเล่นนันทนาการ

(3) เมล็ดดอกบ๊อบบี้

(4) เครื่องเล่นการพนันแจ็คพ็อต

(5) อุปกรณ์หลัก และ อุปกรณ์เสริมของซีดี ซีดีรอม วีซีดี ดีวีดี ดีวีดีรอม

(6) เสื้อผ้าที่ใช้ป้องกันการถูกทำร้าย รวมถึงเสื้อกันกระสุน

(7) หมวกกันน็อก เหล็ก

(8) ปืนของเล่น

(9) กุญแจมือ

สินค้าที่มีการควบคุมปริมาณการส่งออกจากประเทศสิงคโปร์

(1) ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ เสื้อผ้าที่ผลิตในประเทศสิงคโปร์เพื่อส่งออกไปยังประเทศแคนาดา ประเทศในสหภาพยุโรป หรือสหรัฐอเมริกา

(2) เสื้อผ้าที่ใช้ป้องกันการถูกทำร้าย รวมถึงเสื้อกันกระสุน

(3) หมวกกันน็อก เหล็ก

(4) ปืนของเล่น

(5) กุญแจมือ

นอกจากจะมีการกำหนดประเภทสินค้าที่ต้องห้ามหรือควบคุมไม่ให้มีการนำเข้าหรือส่งออกไว้ในกฎที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าและส่งออกแล้ว (Regulation of Imports and Exports Act) ยังได้

มีการกำหนดประเภทของสินค้าที่ควบคุมไว้ในกฎหมายอื่นๆ ด้วย เช่นการห้ามนำเข้าสัตว์ พืชผัก ผลไม้ หมากฝรั่ง นมผง ยา ยาฆ่าแมลง ปุ๋ย เป็นต้น หรือการส่งออกที่ห้ามส่งออกเนื้อสัตว์หรือผลิตภัณฑ์จากเนื้อสัตว์ ยาง ข้ววยกเว้นรำข้าว สัตว์ ยาฆ่าแมลง เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม กฎหมายได้กำหนดข้อยกเว้นให้การนำเข้าหรือส่งออกสินค้าบางประการที่ไม่ต้องได้รับอนุญาตก่อน เช่น

- (1) เพื่อใช้ในการส่วนตัวหรือในครัวเรือน โดยนำเข้ามาพร้อมกับผู้โดยสาร ลูกเรือ หรือลูกจ้างในการขนส่งนั้นๆ ทั้งทางบก ทางน้ำและทางอากาศ
- (2) เพื่อเป็นตัวอย่างทางการค้า, ตัวอย่างเพื่อการทดลอง และของขวัญซึ่งมีมูลค่าน้อยกว่า 400 ดอลลาร์สิงคโปร์
- (3) สินค้าที่นำเข้าทางอากาศซึ่งมีมูลค่าน้อยกว่า 400 ดอลลาร์สิงคโปร์

สำหรับกระบวนการในการนำเข้าสินค้าไม่ว่าจะเป็นสินค้าควบคุมหรือไม่ ผู้ที่ประสงค์จะนำเข้าสินค้าจะต้องได้รับใบอนุญาตนำเข้าสินค้า (IN Permits) จากหน่วยงาน TradeNet® ก่อนที่จะมีการนำเข้าสินค้าเข้ามาในประเทศสิงคโปร์ และจะต้องเสียภาษีอากรตามอัตราที่กฎหมายกำหนดไว้ในขณะนำเข้าสินค้านั้น

ส่วนกระบวนการในการส่งออกสินค้าจากประเทศสิงคโปร์นั้น ถ้าเป็นสินค้าไม่ควบคุมและส่งออกทางทะเลหรือทางอากาศ จะต้องได้รับใบอนุญาตส่งออก (OUT Permit) ผ่าน TradeNet® ภายใน 3 วันของการส่งออก หากเป็นสินค้าควบคุมและส่งออกทางถนนหรือทางรถไฟจะต้องได้ใบอนุญาตก่อนที่จะมีการส่งออก

หากสินค้าที่มีการนำเข้าหรือส่งออกเป็นสินค้าที่ถูกควบคุมตามกฎหมายอื่นๆ การนำเข้าหรือส่งออกสินค้าประเภทนั้นๆ นอกจากจะต้องได้รับใบอนุญาตในการนำเข้าหรือส่งออกจาก TradeNet® แล้ว ยังจะต้องได้รับอนุญาตจากหน่วยงานอื่นที่ผู้ควบคุมสินค้านั้นๆ โดยตรงด้วย

สำหรับผลกระทบของกฎหมายเกี่ยวกับการนำเข้าและส่งออกสินค้าต่อวิสาหกิจขนาดกลางหรือขนาดย่อม (SMEs) นั้น เนื่องจากไม่มีกฎหมายเฉพาะกำหนดมาตรการหรือข้อจำกัดต่างๆ ไว้สำหรับ SMEs ดังนั้นหาก SMEs ประสงค์จะประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการนำเข้าหรือส่งออกสินค้า SMEs ก็จะต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว คือ โดยหลักแล้วการนำเข้าหรือส่งออกสินค้าไม่สามารถกระทำได้อย่างเสรีจะต้องมีการดำเนินการขอใบอนุญาตในการนำเข้าหรือ

ส่งออกก่อน เว้นแต่การนำเข้าหรือส่งออกนั้นจะเข้าข่ายกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ เช่น เป็นการนำเข้าหรือส่งออกสินค้าที่มีมูลค่าไม่สูงมาก

พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า (Competition Act)

พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้าเป็นกฎหมายที่ออกมาเพื่อควบคุมการแข่งขันทางการค้าในประเทศสิงคโปร์ โดยกำหนดห้ามมิให้ผู้ประกอบการกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(1) ห้ามมิให้มีการทำสัญญาหรือข้อตกลงใดๆ ที่เป็นการป้องกัน จำกัด หรือบิดเบือนการแข่งขันทางการค้าในประเทศสิงคโปร์ โดยสัญญาหรือข้อตกลงที่มีวัตถุประสงค์ หรือส่งผลเป็นการป้องกัน จำกัด หรือบิดเบือนการแข่งขันทางการค้านั้นจะต้องมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

- (1.1) กำหนดราคาหรือเงื่อนไขทางการค้าไว้ ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม
- (1.2) จำกัดหรือควบคุมการผลิต ตลาด การพัฒนาเทคนิค การลงทุน
- (1.3) แบ่งตลาดหรือแหล่งอุทยาน
- (1.4) ใช้เงื่อนไขที่แตกต่างกันกับคู่ค้าต่างรายกันในธุรกิจที่เหมือนกัน อันจะทำให้เกิดการเสียเปรียบในการแข่งขันทางธุรกิจ
- (1.5) ทำข้อสรุปของสัญญาในลักษณะที่เป็นการเพิ่มเติมหนี้ตามสัญญาโดยอาศัยความตกลงของกลุ่มสัญญาฝ่ายอื่นที่โดยลักษณะหรือโดยปกติทางการค้าแล้ว ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องใดๆ กับวัตถุประสงค์แห่งสัญญานั้น

หากผู้ประกอบการมีข้อสงสัยว่า สัญญาหรือข้อตกลงของตนจะเข้าข่ายต้องห้ามตามกฎหมายฉบับนี้หรือไม่ ผู้ประกอบการสามารถส่งสัญญาหรือข้อตกลงของตนให้กับคณะกรรมการ (Competition Commission of Singapore) เพื่อแจ้งให้คณะกรรมการทราบและขอคำแนะนำ หรือเพื่อขอคำวินิจฉัยได้

(2) ห้ามมิให้บริษัทที่มีส่วนแบ่งในตลาดสูงใช้อำนาจต่อรองหรือมีพฤติกรรมในทางที่มิชอบ ซึ่งบริษัทที่มีส่วนแบ่งในตลาดสูงหมายถึง บริษัทที่มีส่วนแบ่งในตลาดสูงเกินกว่าร้อยละ 60 ของตลาดประเภทนั้นๆ โดยพิจารณาร่วมกับปัจจัยอื่นๆ ด้วย เช่น อุปสรรคในการเข้าสู่ตลาด และกำลังซื้อของผู้บริโภค อย่างไรก็ตาม ในบางกรณีบริษัทที่มีส่วนแบ่งในตลาดสูงอาจเป็นบริษัทที่มีส่วนแบ่งใน

ตลาดต่ำกว่าร้อยละ 60 ได้ หากพิจารณาจากปัจจัยอื่นๆ แล้วบริษัทนั้นๆ มีลักษณะของการมีอำนาจเหนือตลาด

หากบริษัทที่มีส่วนแบ่งในตลาดสูงกระทำการที่ประกอบด้วยลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ จะถือว่าบริษัทใช้อำนาจต่อรองหรือมีพฤติกรรมในทางที่มิชอบ

- (1) มีพฤติกรรมที่เป็นภัยต่อบริษัทคู่แข่ง
- (2) จำกัดการผลิต จำกัดตลาด จำกัดการพัฒนาเทคนิค อันทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้บริโภค
- (3) ทำข้อสรุปของสัญญาในลักษณะที่เป็นการเพิ่มเติมหนี้ตามสัญญาโดยอาศัยความตกลงของคู่สัญญาฝ่ายอื่นที่โดยลักษณะหรือโดยปกติทางการค้าแล้วไม่เกี่ยวข้องใดๆกับวัตถุประสงค์แห่งสัญญานั้น

หากผู้ประกอบการมีข้อสงสัยว่า ตนหรือบุคคลใดมีความประพฤติต้องห้ามตามกฎหมายฉบับนี้ ผู้ประกอบการสามารถแจ้งการกระทำของตนหรือบุคคลใดให้กับคณะกรรมการ (Competition Commission of Singapore) ทราบเพื่อขอคำแนะนำ หรือเพื่อขอคำวินิจฉัยได้

อย่างไรก็ตาม ข้อห้ามดังกล่าวทั้ง 2 ข้อที่กล่าวมาข้างต้น กล่าวคือ การห้ามมิให้มีการทำสัญญาหรือข้อตกลงใดๆ ที่เป็นการป้องกัน จำกัด หรือบิดเบือนการแข่งขันทางการค้าในประเทศสิงคโปร์ และการห้ามมิให้บริษัทที่มีส่วนแบ่งในตลาดสูงใช้อำนาจต่อรองหรือพฤติกรรมในทางที่ผิดไม่ใช้บังคับกับสัญญาหรือข้อตกลงที่เป็นไปเพื่อประโยชน์ทั่วไปทางเศรษฐกิจ หรือเกิดขึ้นเนื่องจากความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด หรือข้อตกลงนั้นเป็นไปเพื่อปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศ หรือเป็นไปตามรัฐประศาสนโยบาย หรือเป็นข้อตกลงที่เกี่ยวข้องกับสินค้าหรือบริการที่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น หรือเป็นข้อตกลงที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการบางประเภท เช่น กิจการไปรษณีย์ กิจการท่าบรรทุกสินค้า เป็นต้น หรือสัญญาที่เป็นความตกลงเกี่ยวกับการค้าในแนวตั้ง (Vertical Agreement) หรือข้อตกลงที่มีผลประโยชน์สุทธิทางเศรษฐกิจ เช่น ข้อตกลงที่มีผลทำให้เกิดการพัฒนาในเรื่องของการผลิตและการจัดจำหน่าย ส่งเสริมความก้าวหน้าทางเทคนิคหรือทางเศรษฐกิจ เป็นต้น

(3) ห้ามมิให้มีการควบรวมกิจการที่มีนัยสำคัญเป็นการลดการแข่งขันในตลาดภายในประเทศ โดยกฎหมายได้มีการกำหนดลักษณะของการควบรวมกิจการไว้ว่าจะต้องมีองค์ธุรกิจที่เป็นอิสระต่อกัน 2 องค์หรือมากกว่านั้นขึ้นไปเข้าควบรวมกัน โดยจะต้องมีบุคคลใดบุคคล

หนึ่งหรือหลายคนหรือองค์กรธุรกิจหนึ่งมีอำนาจควบคุมองค์กรธุรกิจนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม และผลของการควบคุมนั้นทำให้ทรัพย์สินขององค์กรธุรกิจหนึ่งเข้าแทนที่ทรัพย์สินของอี้องค์กรธุรกิจหนึ่งในทางธุรกิจ

สำหรับมาตรการในการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายนั้น คณะกรรมการ (Competition Commission of Singapore: CCS) มีอำนาจในการตรวจสอบ ค้นหาความจริง วินิจฉัยว่าการกระทำใดเป็นการกระทำที่จำกัดการแข่งขันทางการค้า รวมทั้งกำหนดโทษปรับให้กับผู้ที่ละเมิดกฎหมายด้วย²⁰⁸

แม้กฎหมายการแข่งขันทางการค้าจะไม่ได้บัญญัติถึงวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ไว้โดยตรง แต่เนื่องจาก SMEs เป็นองค์กรธุรกิจประเภทหนึ่งจึงตกอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายฉบับนี้ด้วย ในแง่หนึ่งผลของกฎหมายฉบับนี้ทำให้ SMEs ถูกจำกัดไม่ให้กระทำการตามที่กล่าวมาแล้ว แต่ในอีกแง่หนึ่งกฎหมายฉบับนี้ก็เป็นประโยชน์กับธุรกิจขนาดเล็กอย่าง SMEs เพราะจะทำให้ธุรกิจขนาดเล็กได้รับความคุ้มครองไม่ให้เกิดการผูกขาดทางการค้าซึ่งจะก่อให้เกิดความได้เปรียบกับธุรกิจขนาดใหญ่ ทำให้ธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็กลดลง SMEs มีพื้นที่ที่จะสามารถเติบโตในระบบธุรกิจต่อไปได้

มาตรการให้ความช่วยเหลือ SMEs ของ SPRING (SPRING Assistance Programmes for SMEs)

SPRING (Standards Productivity and Innovation for Growth board) เป็นหน่วยงานที่สังกัดกระทรวงการค้าและอุตสาหกรรม ทำหน้าที่ส่งเสริมการประกอบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ซึ่ง SMEs ที่อยู่ในความหมายของ SPRING หรือที่มีสิทธิได้รับการสนับสนุนจาก SPRING นั้นจะต้องเป็นบริษัทที่มียอดขายต่อปีไม่เกิน 100 ล้านดอลลาร์สิงคโปร์ หรือมีแรงงานไม่เกิน 200 คนและมีผู้ถือหุ้นอย่างน้อยร้อยละ 30 เป็นคนสิงคโปร์

สำหรับโครงการสำคัญของ SPRING ที่ออกมาเพื่อช่วยเหลือ ส่งเสริม SMEs เช่น

(1) มาตรการทางภาษีอากร

(1.1) Angel Investors Tax Deduction Scheme (AITD)

²⁰⁸ Competition Commission of Singapore, CCS and the Competition Act, สืบค้นวันที่ 9 ธันวาคม 2555, <http://www.ccs.gov.sg/content/ccs/en/About-CCS/What-We-Do/CCS-and-the-Competition-Act.html>

เป็นมาตรการที่ให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่นักลงทุนรายอิสระหรือกลุ่มนักลงทุนอิสระที่ใช้เงินส่วนตัวในการลงทุนในธุรกิจใดๆ โดยผู้ลงทุนจะต้องยื่นคำขอเข้าโครงการก่อนที่จะมีเงินลงทุนเข้าเงื่อนไขเป็นจำนวนไม่น้อยกว่า 100,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ และผู้ลงทุนที่มีคุณสมบัติครบตามเงื่อนไขจะได้รับการลดภาษีร้อยละ 50 ของยอดเงินลงทุน แต่ไม่เกินปีละ 250,000 ดอลลาร์สิงคโปร์

ในส่วนของบริษัทที่ผู้ลงทุนจะเข้าไปลงทุนจะต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- (1) ต้องเป็นบริษัทจำกัดที่จัดตั้งขึ้นในประเทศสิงคโปร์ไม่เกิน 3 ปีนับจากวันลงทุนในครั้งแรก
- (2) มีทุนที่ออกเป็นหุ้นแล้วเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของทุนจดทะเบียนถือโดยผู้ถือหุ้นที่เป็นบุคคลธรรมดาไม่เกิน 20 คน
- (3) จะต้องไม่ถือหุ้นเกินกว่าร้อยละ 25 ของทุนจดทะเบียน หรือร้อยละ 25 ของหุ้นกู้ภายใน 2 ปีก่อนมีการลงทุนครั้งแรก
- (4) มีการประกอบธุรกิจในประเทศสิงคโปร์และเป็นพลเมืองที่ต้องเสียภาษีของประเทศสิงคโปร์ตลอดระยะเวลาของการลงทุน

(2) มาตรการที่ไม่เกี่ยวกับภาษีอากร

(2.1) Work Pass for Foreign Entrepreneurs (Entrepass)

โครงการนี้เป็นโครงการสำหรับนักลงทุนต่างชาติที่ประสงค์จะเข้ามาเริ่มต้นทำธุรกิจจัดตั้งบริษัทในประเทศสิงคโปร์ โดยโครงการนี้จะให้สิทธิประโยชน์แก่นักลงทุนให้สามารถอยู่ในประเทศสิงคโปร์ได้ตลอดระยะเวลาเพื่อจัดการกับธุรกิจ

สำหรับคุณสมบัติของนักลงทุนที่จะสามารถเข้าโครงการได้จะมีดังนี้

- เป็นเจ้าของบริษัทจำกัดที่จดทะเบียนกับหน่วยงาน Accounting and Corporate Regulatory Authority (ACRA) ไม่เกิน 6 เดือนนับจากวันที่ยื่นคำขอ
- ถือหุ้นอย่างน้อยร้อยละ 30 ในบริษัท

- มีทุนที่ชำระแล้วไม่น้อยกว่า 50,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ และมีรายการเงินฝากถอนในบัญชีเงินฝาก (Bank Statement) จากธนาคารสิงคโปร์ไม่น้อยกว่า 50,000 ดอลลาร์สิงคโปร์

อย่างไรก็ตาม ธุรกิจประเภทร้านอาหาร สวนอาหาร ศูนย์อาหาร บาร์ ไนท์คลับ ห้องคาราโอเกะ นวดฝ่าเท้า ผังเข็ม การแพทย์แผนจีน เกสซักรสมุนไพรมะพร้าว จัดหางาน จะไม่ได้รับการพิจารณาให้เข้าโครงการ

(2.2) มาตรการที่เกี่ยวกับการให้เงินทุน

(รายละเอียดโปรดดูบทที่ 3 ตอนกฎหมายการเงินของประเทศสิงคโปร์)

การที่ประเทศสิงคโปร์มีหน่วยงาน SPRING ที่ทำหน้าที่ดูแลส่งเสริมการประกอบธุรกิจของ SMEs โดยเฉพาะนับเป็นข้อดีอย่างยิ่งของธุรกิจประเภท SMEs ในประเทศสิงคโปร์เพราะจะทำให้นโยบายหรือโครงการที่ออกมาส่งเสริมต่างๆ เป็นไปอย่างมีเอกภาพและมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้หากพิจารณาถึงนโยบายหรือโครงการที่ออกมา ไม่ว่าจะเป็นสิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีอากร หรือเงินทุน ก็จะเห็นได้ว่าเป็นการส่งเสริมการเริ่มต้นประกอบธุรกิจ และการดำเนินธุรกิจของ SMEs อย่างแท้จริง เช่น โครงการลดภาษีให้กับนักลงทุนรายอิสระ เป็นการกระตุ้นปัจเจกชนผู้มีเงินทุนนำเงินมาลงทุนในธุรกิจต่างๆ ซึ่งเท่ากับเป็นการช่วยสนับสนุนเงินทุนให้กับธุรกิจนั้นๆ และพัฒนาเศรษฐกิจไปด้วยในขณะเดียวกัน และเช่นเดียวกับโครงการที่สนับสนุนเงินทุนให้กับ SMEs โครงการเหล่านี้ทำให้ SMEs มีเงินทุนที่จะสามารถนำไปใช้ในการต่อยอดทางธุรกิจ เพิ่มประสิทธิภาพในการแข่งขันทั้งในตลาดภายในประเทศและตลาดต่างประเทศ

อย่างไรก็ตาม ดังที่ได้กล่าวไปแล้วว่าเฉพาะ SMEs ที่อยู่ในนิยามเท่านั้นที่จะได้รับสิทธิประโยชน์ในโครงการต่างๆ ของ SPRING ซึ่งคุณสมบัติที่สำคัญประการหนึ่งของ SMEs ที่จะได้รับสิทธิประโยชน์ก็คือ จะต้องเป็นผู้ถือหุ้นอย่างน้อยร้อยละ 30 เป็นคนสิงคโปร์ ดังนั้น จึงอาจสรุปได้ว่า SMEs ที่ได้รับการส่งเสริมตามโครงการของ SPRING จะต้องเป็น SMEs ของสิงคโปร์ หรือที่มีการร่วมทุนกันระหว่างคนต่างชาติกับคนสิงคโปร์เท่านั้น SMEs ต่างชาติจะไม่มีสิทธิได้รับการส่งเสริมเช่นนั้นเลย

เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว สิ่งที่เกิดขึ้นตามมาคือ SMEs สิงคโปร์จะมีศักยภาพในการแข่งขันสูง เนื่องจากมีความพร้อมในด้านเงินทุน อีกทั้งต้นทุนที่ใช้ในการประกอบธุรกิจที่ต่ำกว่า จากการได้รับ

การส่งเสริมอย่างชัดเจน ทำให้ SMEs ที่ไม่ได้อยู่ในข่ายได้รับการส่งเสริมไม่ว่าจะเป็น SMEs ในประเทศหรือต่างประเทศเสียเปรียบในการแข่งขัน

3.3.8 กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร

สิงคโปร์เป็นประเทศที่มีนโยบายภาษีที่เป็นการจูงใจให้มีการค้าการลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ สิงคโปร์มีการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีมากมายกับนักลงทุนต่างชาติ และส่งเสริมให้มีการไปลงทุนในต่างประเทศ อาทิเช่น การไม่เรียกเก็บ Capital Gain Tax อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลเพียงร้อยละ 17 เท่านั้น (อาจลดลงตามฐานของรายได้) อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลธรรมดาต่ำ การใช้ระบบ Single Tier System (การจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลถือเป็นภาษีสุดท้าย ไม่มีการเสียภาษีสำหรับเงินปันผลหลังจากนั้น) การยกเว้นภาษีสำหรับเงินปันผลรับ

หลักโดยทั่วไปเกี่ยวกับภาษี

ประเทศสิงคโปร์จัดเก็บภาษีตามหลักอาณาเขต กล่าวคือรายได้ที่เกิดจากกิจการในประเทศสิงคโปร์ และรายได้ต่างประเทศที่ได้รับในประเทศสิงคโปร์ เท่านั้นต้องเสียภาษีเงินได้ในประเทศสิงคโปร์ ประเทศสิงคโปร์มีการนำระบบกลุ่มธุรกิจเครือมาใช้ (Group Company Concept) ซึ่งทำให้บริษัทในเครือเดียวกันต้องมีการคิดราคากันแบบ arm's length²⁰⁹ ปีภาษีในประเทศสิงคโปร์เหมือนประเทศไทยคือเป็นปีปฏิทิน เริ่ม 1 มกราคม และสิ้นสุด 31 ธันวาคม ของทุกปี เงินได้ของปีใด (Tax Year) จะต้องเสียภาษีในปีถัดไป (Assessment Year) เช่นรายได้ที่นิติบุคคลได้รับในปี พ.ศ. 2554 ถือเป็น Assesment Year พ.ศ. 2555

หลักถิ่นที่อยู่

นิติบุคคลจะถือว่าถิ่นที่อยู่ในประเทศสิงคโปร์หากนิติบุคคลนั้น มีการควบคุมและการบริหารจัดการในประเทศสิงคโปร์ (Control and management of business in Singapore) และเมื่อมีถิ่นที่อยู่ในประเทศสิงคโปร์ นิติบุคคลดังกล่าวจะได้รับสิทธิพิเศษภายใต้อนุสัญญาภาษีซ้อน ที่ประเทศสิงคโปร์มีกับต่างประเทศอีกด้วย

²⁰⁹ ราคาที่คู่สัญญาที่เป็นอิสระต่อกันพึงเรียกเก็บต่อกัน

กฎหมายภาษีหลักในประเทศสิงคโปร์

กฎหมายภาษีหลักที่ใช้ในประเทศสิงคโปร์ มีดังนี้

ตารางที่ 3.15 สรุปกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากร ของประเทศสิงคโปร์

ชื่อกฎหมาย	ประเภทภาษีที่บังคับใช้
พระราชบัญญัติภาษีเงินได้ The Income Tax Act	ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีหัก ณ ที่จ่าย ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
พระราชบัญญัติภาษีมูลค่าเพิ่ม The Goods and Services Act	ภาษีมูลค่าเพิ่ม
พระราชบัญญัติภาษีทรัพย์สิน The Property Tax Act	ภาษีทรัพย์สิน
พระราชบัญญัติอากรแสตมป์ The Stamp Duties Act	อากรแสตมป์
พระราชบัญญัติภาษีศุลกากร The Customs Act	อากรขาเข้า

ภาษีเงินได้ (Income Tax)

ภายใต้ The Income Tax Act ได้กำหนดให้บุคคลธรรมดาและนิติบุคคลต้องเสียภาษีดังต่อไปนี้

1. ภาษีเงินได้นิติบุคคล

บริษัทที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายในประเทศสิงคโปร์ และนิติบุคคลต่างประเทศ จะต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในประเทศสิงคโปร์หากเงินได้นั้น เกิดในประเทศสิงคโปร์ หรือได้รับในประเทศสิงคโปร์ และใน Assessment Year 2555 บริษัทสิงคโปร์ หรือ Registered business trust ในสิงคโปร์

จะได้รับเงินช่วยเหลือ SMES จากรัฐเป็นเงินสด ในอัตราร้อยละ 5 ของรายได้ แต่ไม่เกิน SGD²¹⁰ 5,000

ฐานภาษี

The Income Tax Act กำหนดให้นิติบุคคลต้องเสียภาษีจากเงินได้ดังต่อไปนี้ที่เกิดขึ้นในประเทศสิงคโปร์ หรือได้รับในประเทศสิงคโปร์

- (1) กำไรที่เกิดจากการทำธุรกิจ
- (2) รายได้จากการลงทุน เช่น เงินปันผล ดอกเบี้ยรับ และ ค่าเช่า
- (3) ค่าสิทธิ Premium และกำไรที่เกิดจากทรัพย์สิน
- (4) รายได้อื่น

ผลได้จากทุน (Capital Gain)

ไม่มีการเรียกเก็บ Capital Gain Tax ในประเทศสิงคโปร์ และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ได้มีการเสนอว่า รายได้ที่บริษัทได้รับจากการขายเงินลงทุนในหุ้น (Equity investments) ไม่ต้องถือเป็นรายได้เพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล หากบริษัทนั้นมีส่วนได้เสียในบริษัทที่ขายไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ซึ่งได้ถือไว้โดยบริษัทที่ขายไม่ต่ำกว่า 24 เดือนก่อนการขาย สิทธิพิเศษนี้มีผลบังคับกับการขายเงินลงทุนในระหว่าง 1 มิถุนายน พ.ศ. 2555 ถึง 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2560 เท่านั้น

ขาดทุนสะสม

The Income Tax Act อนุญาตให้บริษัทสามารถนำผลขาดทุนที่เกิดขึ้นในปีปัจจุบันไปใช้กับ ปีก่อนหน้าได้เป็นจำนวนไม่เกิน SGD 100,000 ผลขาดทุนที่เกิดขึ้นสามารถนำไปหักลบกับกำไรในอนาคตโดยไม่มีวันหมดอายุ หากเข้าเงื่อนไขที่กำหนด

เงินปันผล

The Income Tax Act ให้ภาษีเงินได้ที่นิติบุคคลได้จ่ายไว้ถือเป็นภาษีสุดท้าย ดังนั้นจึงไม่มีการเรียกเก็บภาษีจากการนำส่งกำไรไปต่างประเทศ และผู้ที่ได้รับเงินปันผลก็ไม่ต้องนำรายได้เงินปันผล มาเสียภาษีอีก

²¹⁰ SGD ย่อมาจาก Singapore Dollar

อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล

The Income Tax Act กำหนดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลไว้ดังนี้

ตารางที่ 3.16 อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล

กำไรที่ต้องเสียภาษี (SGD)	Partial Exemption (ร้อยละ)	Effective tax rate (ร้อยละ)
0 – 10,000	75 ของกำไรสุทธิ	4.25
10,001 – 290,000	50 ของกำไรสุทธิ	8.5
290,001 เป็นต้นไป	ไม่ยกเว้น	17

ค่าใช้จ่ายที่หักได้

นิติบุคคลสามารถนำค่าใช้จ่ายที่ได้จ่ายไปจริงจากการดำเนินธุรกิจมาหักเป็นค่าใช้จ่ายทางภาษีได้ หากเข้าเงื่อนไขดังต่อไปนี้

- (1) ค่าใช้จ่ายนั้นเกิดขึ้นโดยตรงจากการดำเนินงาน แต่ไม่รวมค่าใช้จ่ายส่วนทุน
- (2) ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นต้องไม่เป็นรายจ่ายต้องห้ามตาม The Income Tax Act
- (3) ค่าใช้จ่ายนั้นต้องเกิดขึ้นแล้ว ไม่ใช่ค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

ตารางที่ 3.17 ค่าใช้จ่ายทางภาษี

ค่าใช้จ่ายที่หักได้	ค่าใช้จ่ายที่หักไม่ได้
ค่าใช้จ่ายในการผลิต	Amortization
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	ค่าเสื่อมราคา (capital allowance หักได้)
หนี้สูญจากเจ้าหนี้การค้า	หนี้สูญอื่น (ไม่ใช่เจ้าหนี้การค้า)
เงินค่าตอบแทนกรรมการ	เงินบริจาค
เงินเดือนกรรมการ	เงินค่าภาษี
ขาดทุนจากการด้อยค่าของเจ้าหนี้	เงินงวดที่จ่ายสำหรับทรัพย์สินถาวร

ค่าใช้จ่ายที่หักได้	ค่าใช้จ่ายที่หักไม่ได้
การค้า	
เงินเดือนและผลประโยชน์ของพนักงาน	
เงินประกัน	
ดอกเบี้ยจ่าย	

2. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย

The Income Tax Act กำหนดให้ผู้จ่ายเงินได้ดังต่อไปนี้ต้องหักภาษี ณ ที่จ่ายไว้เมื่อมีการจ่ายเงินได้ดังต่อไปนี้ให้กับบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศสิงคโปร์ เมื่อหักภาษีไว้แล้วก็ให้นำส่งเงินที่หักไว้ที่หน่วยงานภาษีของประเทศสิงคโปร์ (Inland Revenue Authority of Singapore – IRAS) ให้ครบถ้วน

ตารางที่ 3.18 ประเภทเงินได้ที่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่าย

ประเภทของเงินได้	อัตราที่ต้องหักและนำส่ง (ร้อยละ)
ดอกเบี้ย ค่านายหน้า ค่าธรรมเนียม การจ่ายเงินเนื่องจากการกู้ยืมเงิน	15 (เป็นภาษีสุดท้าย)
ค่าสิทธิ หรือการจ่ายเงินสำหรับการใช้ หรือ สิทธิในการใช้ ข้อมูลหรือความรู้ทาง วิทยาศาสตร์ ทางเทคนิค หรือทางการค้า	10 (เป็นภาษีสุดท้าย)
การให้ความช่วยเหลือทางเทคนิค และ ค่าใช้จ่ายในการจัดการ (ไม่ต้องหักกรณี ที่ บริการได้กระทำนอกประเทศ)	เท่ากับอัตราภาษีเงินได้นิติ บุคคล (ร้อยละ 20 สำหรับ บุคคลธรรมดา)
ค่าเช่า หรือการจ่ายเงินสำหรับการใช้ สันทนาการ	15 (เป็นภาษีสุดท้าย)

ประเภทของเงินได้	อัตราที่ต้องหักและนำส่ง (ร้อยละ)
Time charter fees/ Voyage charter fees/ bareboat charter fees for charter of ships	ไม่ต้องหักแล้วเริ่มตั้งแต่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555
เงินเดือน หรือเงินค่าตอบแทนกรรมการ	20
เงินปันผล	ไม่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่าย

3. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

หลักถิ่นที่อยู่

บุคคลธรรมดาถือว่ามีถิ่นที่อยู่ในประเทศสิงคโปร์เมื่ออาศัย หรือถูกจ้างงานในประเทศสิงคโปร์ตั้งแต่ 183 วันขึ้นไปในปีปฏิทินใดๆ แต่ไม่รวมถึงการจ้างงานสำหรับกรรมการ สำหรับชาวต่างชาติ (ไม่รวมกรรมการ) ที่เข้ามาในประเทศสิงคโปร์ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2550 หากชาวต่างชาติอยู่ในประเทศสิงคโปร์ติดต่อกันรวม 183 วันซึ่งคาบเกี่ยว 2 ปีปฏิทินให้ถือว่าเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศสิงคโปร์ ในทั้ง 2 ปี และหากอยู่ในประเทศสิงคโปร์ติดต่อกัน 3 ปี โดยที่ปีปฏิทินแรก และปีปฏิทินที่ 3 อยู่ไม่ถึง 183 วัน ให้ถือว่าเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศสิงคโปร์ ในทั้ง 3 ปี

เงินได้ที่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

เงินได้ที่ต้องเสียภาษีเงินได้จะเรียกเก็บจากเงินได้ที่บุคคลธรรมดาได้รับ เนื่องมาจากการจ้างงาน เงินได้จากการรับทำงานให้ และกำไรจากการค้า

เงินได้ที่ไม่ต้องเสียภาษี

เงินปันผลที่บุคคลธรรมดาได้รับไม่ต้องเสียภาษีในประเทศสิงคโปร์ และตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2548 เป็นต้นไป เงินได้ดอกเบี้ยรับที่ได้รับจากธนาคารสถาบันการเงินที่ได้รับอนุมัติไม่ต้องนำไปรวมเป็นเงินได้เพื่อเสียภาษี และตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2547 เงินได้ในต่างประเทศที่บุคคลธรรมดาได้รับ (โดยมิได้ผ่านคณะบุคคลในประเทศสิงคโปร์) ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

การหักค่าใช้จ่ายทางภาษี

บุคคลธรรมดาสามารถหักค่าใช้จ่ายได้แต่จำกัดจำนวน

อัตรากำไรเงินได้บุคคลธรรมดา

ภายใต้ The Income Tax Act กำหนดให้บุคคลธรรมดาเสียภาษีในอัตราดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3.19 อัตรากำไรเงินได้บุคคลธรรมดา

เงินได้สุทธิหลักหักค่าใช้จ่าย (SGD)	อัตรากำไร (ร้อยละ)
ไม่เกิน 20,000	0
20,001 – 30,000	2
30,001 – 40,000	3.5
40,001 – 80,000	7
80,001 – 120,000	11.5
120,001 – 160,000	15
160,001 – 200,000	17
200,001 – 320,000	18
320,000 ขึ้นไป	20

ภาษีสินค้าและบริการ

The Goods and Services Act เป็นกฎหมายที่ออกมาบังคับใช้ในเรื่องของภาษีมูลค่าเพิ่มโดยเฉพาะ ซึ่งกำหนดว่าภาษีมูลค่าเพิ่มต้องเรียกเก็บจากรายการใดบ้าง อัตราที่เรียกเก็บการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม และการยื่นแบบ สำคัญสำคัญภายใต้กฎหมายดังกล่าวเป็นดังนี้

สินค้าและบริการที่ต้องเสียภาษี

สินค้าเกือบทุกชนิด การให้บริการในประเทศสิงคโปร์ และการนำสินค้าเข้ามาในประเทศสิงคโปร์ ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม อย่างไรก็ตาม กฎหมายกำหนดให้การให้เช่าที่อยู่อาศัย และการให้บริการทางการเงินบางประเภทได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม

อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม

อัตราที่เรียกเก็บ คือ ร้อยละ 7 ของมูลค่าของสินค้าและบริการ สำหรับการส่งออกสินค้า และให้บริการแบบ International Service อัตราที่เรียกเก็บคือ ร้อยละ 0

การจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม

ผู้ประกอบการต้องจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มเมื่อมียอดขายเกิน SGD 1,000,000 หรือสมัครใจจะจดทะเบียนกรณีที่ยอดขายไม่ถึง SGD 1,000,000 และเมื่อจดแล้วก็ต้องเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนไปอย่างน้อย 2 ปี

การยื่นแบบแสดงรายการและการชำระภาษี

เมื่อจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มแล้ว ผู้ประกอบการจดทะเบียนต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่มภายใน 1 เดือน นับจากวันสิ้นไตรมาส พร้อมทั้งชำระภาษีมูลค่าเพิ่ม (ถ้ามี)

ภาษีทรัพย์สิน

ภายใต้ Property Tax Act บังคับให้มีการเรียกเก็บ Property Tax จากอสังหาริมทรัพย์ทุกประเภทในสิงคโปร์ ผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สินต้องจ่ายภาษีทรัพย์สินทุกต้นปี อสังหาริมทรัพย์ในที่นี้รวมถึง House Development Board flats บ้านพัก ออฟฟิศ โรงงาน และที่ดิน ภาษีที่เรียกเก็บนั้นจะเป็นอัตราร้อยละของ มูลค่าของทรัพย์สินรายปีที่ประเมินโดย Property Tax Department

อัตราของ Property Tax กฎหมายกำหนดให้เรียกเก็บในอัตราร้อยละ 0 ร้อยละ 4 และร้อยละ 6 สำหรับที่พักอาศัย และร้อยละ 10 กรณีอสังหาริมทรัพย์อื่น อย่างไรก็ตาม อาจมีการยกเว้น Property Tax ในกรณีของที่ดินที่อยู่ในเขตที่กำลังพัฒนา

อากรแสตมป์

ภายใต้ Stamp Duties Act กำหนดให้ตราสารตามตาราง Stamp Duties Act ต้องเสียอากรแสตมป์ อัตราที่ต้องเสียเป็นไป ตามอัตราที่กำหนด

ภาษีศุลกากร

ประเทศสิงคโปร์เป็นท่าเรือปลอดภาษีอยู่แล้ว แต่ก็อาจเรียกเก็บอากรขาเข้าบนสินค้าบางรายการ เช่น สินค้าปิโตรเลียม ยานพาหนะ ยาสูบ และ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รถยนต์ เป็นต้น อากรที่เรียกเก็บนั้นอาจเป็นตามจำนวนที่กำหนด

รัฐบาลสิงคโปร์ให้ความสำคัญต่อการทำความตกลงเขตการค้าเสรีกับนานาประเทศ เพื่อผลประโยชน์ทางการค้าและเศรษฐกิจเป็นสิ่งสำคัญ คู่สัญญาของประเทศสิงคโปร์ที่สำคัญ ได้แก่ สหภาพยุโรป นิวซีแลนด์ ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกา จอร์แดน กลุ่มทรานแปซิฟิก อินเดีย เกาหลีใต้

แม้ว่ารัฐบาลสิงคโปร์ จะไม่ต้องการรายได้จากภาษีนำเข้า แต่ก็ยังคงไว้ซึ่ง มาตรการที่มีใช้ภาษี เช่น มาตรการควบคุมการส่งออก มาตรการห้ามนำเข้าสินค้าบางประเภท มาตรการควบคุมโรค มาตรการด้านสุขอนามัย มาตรการมาตรฐานและคุณภาพสินค้า การใช้ฉลาก และข้อกำหนดเฉพาะสำหรับสินค้าบางประเภท เช่น อาหาร ข้าว เนื้อสัตว์ และผลิตภัณฑ์แปรรูป ผัก ผลไม้

รัฐบาลสิงคโปร์ ยังให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษีศุลกากรกับผู้ประกอบการ เพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้าระหว่างประเทศ และเพิ่มขีดความสามารถให้ผู้ประกอบการสามารถแข่งขันในตลาดการค้าโลกได้ คือ²¹¹

- (1) Temporary Import Scheme
- (2) Licensed Warehouse Scheme
- (3) Zero GST Warehouse Scheme
- (4) Excise Factory Scheme
- (5) Industrial Exemption Factory Scheme

²¹¹ www.customs.gov.sg.

- (6) Petroleum Licenses
- (7) Air Store Bond Scheme
- (8) Duty Free Shop Scheme
- (9) Container Freight Warehouse
- (10) Cargo Agents Import Authorization
- (11) Bonded Truck Scheme
- (12) TradeNet

อนุสัญญาภาษีซ้อน

ในปัจจุบัน ประเทศสิงคโปร์ได้ตกลงทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับ 76 ประเทศ อย่างไรก็ตาม ใดก็ตาม ประเทศในกลุ่มสมาชิกอาเซียนที่ 7 ประเทศที่สิงคโปร์ร่วมลงนามในอนุสัญญาภาษีซ้อน ได้แก่ บรูไน อินโดนีเซีย มาเลเซีย พม่า ฟิลิปปินส์ ไทย และเวียดนาม รายละเอียดของประเทศที่ร่วมลงนามใน อนุสัญญาภาษีซ้อนกับสิงคโปร์ สามารถดูได้ในภาคผนวกเรื่องภาษี

นโยบายและกฎหมายภาษีที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SMEs

เนื่องจากประเทศสิงคโปร์เป็นประเทศที่ให้สิทธิพิเศษทางภาษีกับผู้ประกอบการธุรกิจอยู่แล้ว โดยมีได้มุ่งเน้นว่าเป็น SMEs หรือไม่ ดังนั้น SMEs ในสิงคโปร์ก็มีต้นทุนทางภาษีไม่มากเป็นทุนอยู่ แล้วเมื่อเทียบกับต้นทุนภาษีในประเทศสมาชิกอื่น อย่างไรก็ตาม สิงคโปร์มีการให้สิทธิพิเศษ กับ SMEs ดังต่อไปนี้

- (1) การให้ SME cash grant ใน Assessment Year 2555

เพื่อช่วยลดต้นทุนในการทำธุรกิจ โดยเป็นการให้เงินช่วยเหลือ ในอัตราร้อยละ 5 ของ รายได้ แต่เป็นเงินไม่เกิน SGD 5,000

- (2) Productivity and Innovation Credit Scheme

เป็นการสนับสนุนผู้ประกอบการลงทุนในกิจกรรมที่เป็นเรื่องของการสร้างนวัตกรรม และ ปรับปรุง Productivity ให้ดีขึ้น โดยให้สิทธิประโยชน์คือการให้หักค่าใช้จ่ายทางภาษีได้ 4 เท่า (แต่ไม่

เกิน SGD 1,600,000) หรือเลือกที่จะได้รับเงินสด (ร้อยละ 30 ของค่าใช้จ่ายที่ได้รับสิทธิที่ไม่เกิน SGD 200,000²¹²) สำหรับกิจกรรมดังต่อไปนี้

- 1) การวิจัยและพัฒนา
- 2) นวัตกรรมที่ได้รับการอนุมัติ
- 3) การได้มาซึ่งทรัพย์สินทางปัญญา
- 4) การจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา
- 5) การซื้อหรือการเช่า Prescribed Automation Equipment
- 6) การจัดอบรมพนักงาน

(3) Renovation and Refurbishment Deduction Scheme

เป็นการสนับสนุนให้ผู้ประกอบการปรับปรุงสถานประกอบการให้ดูเรียบร้อยและทันสมัย อยู่เสมอทุกๆ 3 ปี โดยเฉพาะ SMEs รายจ่ายดังกล่าวเป็นการลงทุนซึ่งปกติแล้วหักเป็นค่าใช้จ่ายทางภาษีไม่ได้ แต่รายจ่ายลงทุนที่ได้รับอนุมัติภายใต้ scheme นี้สามารถหักเป็นค่าใช้จ่ายทางภาษีได้ ใน Assessment Year 2556 รัฐได้เพิ่มจำนวนจากเดิมหักเป็นค่าใช้จ่ายได้ไม่เกิน SGD 150,000 เป็น SGD 300,000 บาท ในทุกๆ 3 ปี

(4) Merger & Acquisition Scheme

เป็น Scheme ที่ส่งเสริมให้ธุรกิจมีการเจริญเติบโตขึ้นด้วยการควบรวมธุรกิจ โดยอนุญาตให้หักค่าใช้จ่ายทางภาษีได้ 2 เท่าสำหรับต้นทุนที่เกิดขึ้นจากการควบรวม แต่เป็นจำนวนไม่เกิน SGD 100,000 ต่อ Assessment Year

(5) การให้หักค่าใช้จ่ายส่วนทุน

ใน Assessment Year 2555 รัฐอนุญาตให้หักค่าใช้จ่ายส่วนทุนที่มีจำนวนไม่มาก เป็นรายจ่ายทางภาษีได้ทั้งจำนวนในปีที่ซื้อ สำหรับรายจ่ายดังต่อไปนี้ ทั้งนี้เพื่อลดความยุ่งยากของผู้ประกอบการ

(5.1) ซื้อมาเพื่อใช้ในกิจการ

²¹² สำหรับ Assessment year 2011-2012 เท่านั้น Assessment Year 2013-2015 จะคำนวณจากค่าใช้จ่ายที่ไม่เกิน SGD 100,000 เท่านั้น

(5.2) มีราคาไม่เกิน SGD 1,000 (สำหรับ Assessment Year 2556 เพิ่มให้เป็น SGD 5,000)

(5.2.1) รายจ่ายลงทุนที่หักได้รวมทั้งหมดต้องไม่เกิน SGD 30,000 ต่อปี

(6) ยกเว้นเงินได้สำหรับการขาย Equity investments

รายได้ที่บริษัทได้รับจากการขายเงินลงทุนในส่วนบุคคล (Equity investments) ไม่ต้องถือเป็นรายได้เพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล หากบริษัทนั้นมีส่วนได้เสียในบริษัทที่ขายไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ซึ่งได้ถือไว้โดยบริษัทที่ขายไม่ต่ำกว่า 24 เดือน ก่อนการขาย สิทธิพิเศษนี้มีผลบังคับกับการขายเงินลงทุนในระหว่าง 1 มิถุนายน 2555 ถึง 31 พฤษภาคม 2560

สำหรับการส่งเสริมให้ SMEs ไปลงทุนในต่างประเทศ ประเทศสิงคโปร์เป็นประเทศที่มีนโยบายทางภาษีที่ส่งเสริมการการค้าการลงทุนมากที่สุดในประเทศสมาชิก ทั้งนี้เพราะสิงคโปร์ไม่มีทรัพยากรธรรมชาติเหมือนประเทศสมาชิกอื่น ดังนั้น การกำหนดนโยบายโดยเฉพาะนโยบายด้านภาษีมีความสำคัญมากกับระบบเศรษฐกิจของประเทศสิงคโปร์ สิงคโปร์นับว่าเป็นประเทศที่มีนโยบายและกฎหมายเกี่ยวกับภาษีล้ำหน้ากว่าประเทศสมาชิกมาก รวมทั้ง เป็นประเทศเดียวที่มีนโยบายที่ส่งเสริมให้ SMEs ไปลงทุนในต่างประเทศ ดังนี้

(1) รัฐบาลสิงคโปร์อนุญาตให้หักค่าใช้จ่ายทางภาษีได้ 2 เท่าสำหรับรายจ่ายที่เกี่ยวข้องกับ Internationalization Scheme แต่เป็นจำนวนเงินไม่เกิน SGD 100,000 ต่อปี เพื่อเป็นการลดต้นทุนให้กับ SMEs โดยไม่ต้องขออนุมัติก่อน ซึ่งรายจ่ายที่จะได้รับสิทธิต้องเป็นรายจ่ายดังต่อไปนี้

(1.1) รายจ่ายสำหรับการเดินทางไปต่างประเทศเพื่อสร้างธุรกิจในต่างประเทศ (Overseas business development trip/ missions)

(1.2) รายจ่ายในต่างประเทศเพื่อศึกษาตลาด และสู่ทางการทำธุรกิจ (Overseas investment study trip/ mission)

(1.3) รายจ่ายเพื่อเข้าร่วมงานแสดงสินค้าในต่างประเทศ (Participation in overseas trade fairs)

(1.4) รายจ่ายเพื่อเข้าร่วมงานแสดงสินค้าภายในประเทศ (Participation in approved local trade fairs)

(2) รัฐบาลสิงคโปร์ยกเว้นภาษีเงินได้ให้กับบริษัทในประเทศสิงคโปร์ หรือบริษัทซึ่งมีถิ่นที่อยู่ในประเทศสิงคโปร์ ซึ่งได้รับเงินได้จากการลงทุนในต่างประเทศ (เงินปันผล และเงินกำไร) รวมทั้งเงินค่าบริการที่ได้รับจากการให้บริการที่ทำในต่างประเทศ หากเข้าเงื่อนไขที่กำหนดดังนี้

(2.1) เงินได้ในต่างประเทศที่ได้รับได้เสียภาษีในต่างประเทศไว้แล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ 15

(2.2) ภาษีที่เสียในต่างประเทศนั้นเป็นภาษีที่มีลักษณะเดียวกับภาษีเงินได้นิติบุคคล

(2.3) ผู้รับผลประโยชน์คือบริษัทในประเทศสิงคโปร์ หรือบริษัทซึ่งมีถิ่นที่อยู่ในประเทศสิงคโปร์

ทั้งนี้ รายจ่ายที่เกิดขึ้นเนื่องจากการลงทุนหรือจากการให้บริการในต่างประเทศยังสามารถหักเป็นค่าใช้จ่ายทางภาษีของบริษัทในประเทศสิงคโปร์ หรือบริษัทซึ่งมีถิ่นที่อยู่ในประเทศสิงคโปร์ได้อีกด้วย

3.3.9 กฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการลงทุน

สิงคโปร์เป็นประเทศที่ให้ความเท่าเทียมกันระหว่างนักลงทุนในประเทศและต่างประเทศ จึงทำให้กฎหมายการลงทุนของสิงคโปร์เอื้อประโยชน์ต่อผู้ลงทุนเป็นอย่างมาก โดยไม่มีกำหนดขั้นต่ำของเงินลงทุน การถือครองกรรมสิทธิ์ที่ดิน และสิ่งปลูกสร้างในสิงคโปร์ รวมถึงอิสระในการโอนเงินตราต่างประเทศ และผลกำไรในการประกอบธุรกิจออกนอกประเทศ อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่า การลงทุนในลักษณะตั้งโรงงานเพื่อผลิตสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่มและต้องใช้การทำวิจัย (Research & Development) มักจะได้รับการทาบตามขอเป็นหุ้นส่วนจากองค์กรของรัฐบาล (Government Link) แต่มีธุรกิจบางประเภทที่จำกัดสัดส่วนการลงทุน อาทิ การกระจายเสียง และการจัดสรรคลื่นความถี่ (สูงสุดไม่เกินร้อยละ 49) กิจการด้านหนังสือพิมพ์ (ไม่เกินร้อยละ 5) และกิจการที่ห้ามนักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุน ได้แก่ ธุรกิจด้านกฎหมายและการประกอบอาชีพทนายความ รวมถึงบางสาขาที่เกี่ยวข้องกับกิจการวิสาหกิจของรัฐ²¹³

²¹³ http://www.smeasean.com/country_info.php?id=1&group=2

สิงคโปร์ให้ความเท่าเทียมกันระหว่างนักลงทุนชาวสิงคโปร์และชาวต่างชาติ โดยชาวต่างชาติสามารถถือหุ้นได้ร้อยละ 100 ในธุรกิจเกือบทุกสาขา ยกเว้น (1) ด้านการกระจายเสียง และการจัดสรรคลื่นความถี่ ถือหุ้นสูงสุดไม่เกินร้อยละ 49 (2) กิจการด้านหนังสือพิมพ์ ถือหุ้นไม่เกินร้อยละ 5 ส่วนกิจการที่ห้ามนักลงทุนต่างชาติลงทุนได้แก่ ธุรกิจด้านกฎหมายและการประกอบอาชีพ ทนายความรวมถึงสาขาที่เกี่ยวข้องกับกิจการวิสาหกิจของรัฐ

การลงทุนในสิงคโปร์ เริ่มด้วยการจัดตั้งบริษัทโดยยื่นขอจดทะเบียนบริษัทต่อกรมทะเบียน การค้าและธุรกิจ (Accounting & Corporate Regulatory Authority : ACRA) เพื่อจดทะเบียนการจัดตั้งบริษัท/ธุรกิจ ภายใต้ Business Registration Act Cap 32 ซึ่งบุคคลที่จะต้องจดทะเบียนกับ ACRA ในธุรกิจทุกสาขา รวมถึง trade, commerce, craftsmanship, profession or any activity carried on for the purpose of gain

กฎหมายการลงทุนของสิงคโปร์เอื้อประโยชน์ต่อผู้ลงทุนเป็นอย่างมาก โดยไม่กำหนดเงินลงทุนขั้นต่ำ และอนุญาตให้นักลงทุนสามารถถือครองกรรมสิทธิ์ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในสิงคโปร์ รวมถึงไม่มีการควบคุมในการโอนเงินตราต่างประเทศและผลกำไรในการประกอบธุรกิจกลับคืนประเทศผู้ลงทุน

หลักเกณฑ์การเอาเงินกลับประเทศ

นักลงทุนชาวต่างชาติสามารถโอนเงินตราต่างประเทศและผลกำไรในการประกอบธุรกิจกลับคืนประเทศผู้ลงทุนได้อย่างเสรี หลังจากที่เสียภาษีแก่รัฐบาลสิงคโปร์เรียบร้อยแล้ว

สิทธิประโยชน์ในการลงทุนที่สำคัญ ได้แก่

(1) **Enterprise Investment Incentive (EII) Scheme** เป็นการให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้ประกอบการที่มีได้จดทะเบียนในตลาดหุ้น ในปีที่เริ่มกิจการและมีทุนจดทะเบียนชำระแล้ว (Paid-up Capital) ไม่น้อยกว่า 10,000 ดอลลาร์สิงคโปร์รวมทั้งมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่หรือมีบริการรูปแบบใหม่ โดยบริษัทสามารถนำยอดขาดทุนสะสมมาหักลดหย่อนภาษีได้สูงสุดถึง 3 ล้านดอลลาร์สิงคโปร์

(2) **Tax Exemption for Start-Ups** สำหรับนิติบุคคลยื่นจดทะเบียนในสิงคโปร์ และมีผู้ถือหุ้นไม่เกิน 20 ราย โดยทุกรายเป็นบุคคลธรรมดา สามารถขอรับสิทธิประโยชน์ในการยกเว้นภาษีเงินได้ โดยเงินได้จำนวน 1 แสนดอลลาร์สิงคโปร์แรกได้รับยกเว้นไม่ต้องนำมาคำนวณภาษีเงินได้ประจำปีเป็นเวลา 3 ปี

(3) Licensed Warehouse Scheme (LWS) หากธุรกิจนั้นมีคลังสินค้าของตนเอง เพื่อเก็บสินค้าที่ต้องเสียภาษี GST สามารถขอจดทะเบียนคลังสินค้าที่ Singapore Customs เป็น Licensed Warehouse ได้ ซึ่งจะได้สิทธิประโยชน์จากการยกเว้นภาษี GST สำหรับสินค้าที่เก็บในคลังสินค้านี้ จนกว่าจะมีการจำหน่ายออกไป แต่ทั้งนี้ผู้ประกอบการต้องเสียค่าธรรมเนียมคลังสินค้ารายปี โดยหากเป็นผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม เสียค่าธรรมเนียม 40,000 ดอลลาร์สิงคโปร์/ปี หากเป็นสินค้าอื่นๆ ในปีแรก ค่าธรรมเนียมคำนวณจากภาษีที่คาดว่าจะเก็บได้ (Projected Potential Duty) จากปริมาณสินค้าสูงสุดที่คลังสินค้านั้นสามารถรองรับได้ ส่วนปีต่อไปคำนวณจากภาษีเฉลี่ยที่จัดเก็บได้ในเดือนก่อนหน้า (Average

Past Monthly Duty) โดยมีอัตราค่าธรรมเนียมดังตารางข้างล่างนี้

(4) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการค้า/การลงทุนของสิงคโปร์

(4.1) Ministry of Trade and Industry (MTI) รับผิดชอบเกี่ยวกับการค้าการลงทุน และการจัดตั้งโรงงานอุตสาหกรรม

(4.2) International Enterprise Singapore (IE Singapore) ได้จัดโครงสร้างใหม่จากหน่วยงานเดิมคือ Trade Development Board (TDB) มีนโยบายช่วยเหลือและสนับสนุนบริษัทสิงคโปร์ให้มีความสามารถขยายตัวไปที่อื่นได้ โดยให้บริการและอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานต่างๆ เช่น การจัดหาข้อมูลการตลาด ทำการศึกษาความเป็นไปได้ในการดำเนินการค้า และการนัดหมาย / จัดหาคู่ค้าในต่างประเทศ รวมทั้งมีนโยบายส่งเสริมสิงคโปร์ให้เป็นศูนย์กลางของ SME ในภูมิภาค โดยมีมาตรการจูงใจให้ประเทศต่างๆ มาเปิดบริษัท / สาขาในสิงคโปร์ และร่วมกับบริษัทสิงคโปร์ในการขยายธุรกิจสู่ตลาดในภูมิภาคต่อไป

(4.3) Economics Development Board (EDB) ส่งเสริมให้นักธุรกิจต่างชาติเข้ามาลงทุนใน ทั้งด้านการผลิตและการบริการระดับนานาชาติ

(4.4) Standard Productivities & Innovation Board (SPRING Singapore) สนับสนุนให้ประเทศมีผลการผลิตเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะใน 3 ด้าน คือ 1) การเพิ่มผลผลิตและการสร้างสรรค์ 2) มาตรฐานและคุณภาพ และ 3) SMEs ภาคอุตสาหกรรมภายในประเทศ เพื่อให้สิงคโปร์เป็นประเทศที่สามารถแข่งขันได้ และมีการขยายเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

(4.5) Agri-Food & Veterinary Authority (AVA) รับผิดชอบในการตรวจสอบมาตรฐาน/คุณภาพอาหารนำเข้าสิงคโปร์ ออกระเบียบและดูแลสุขอนามัยภายในประเทศ เพื่อให้ประชาชนมีความมั่นใจว่า อาหารที่นำเข้าสิงคโปร์และผลิตในประเทศมีความสะอาดถูกสุขอนามัยปลอดภัยต่อการบริโภค

นโยบายหรือกฎหมายส่งเสริม SMEs

จำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในประเทศสิงคโปร์มีจำนวน 130,000 วิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 99 ของจำนวนวิสาหกิจทั้งหมด ซึ่ง SMEs เป็นตัวขับเคลื่อนหลักในระบบเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มทั้งในภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการเป็นมูลค่า 57.5 พันล้านดอลลาร์สิงคโปร์ หรือ คิดเป็นร้อยละ 47 นอกจากนี้ SMEs ยังก่อให้เกิดการจ้างงานจำนวน 779,096 ราย หรือ คิดเป็นร้อยละ 62 ของการจ้างงานทั้งหมดในประเทศ

นโยบายของรัฐบาลสำคัญของสิงคโปร์

(1) นโยบายด้านเศรษฐกิจ

ด้านการผลิตสินค้าอุตสาหกรรม สิงคโปร์จะส่งเสริมงานด้านการวิจัยและพัฒนาเพื่อพัฒนาเทคนิคการผลิตด้านอวกาศ ปีโตรเลียม ปีโตรเคมี เคมีภัณฑ์ เกษษภัณฑ์ อิเล็กทรอนิกส์ และ Precision Engineering โดยมุ่งเน้นการผลิตสินค้าที่ทำมูลค่าเพิ่มได้มาก และต้องการให้ประเทศเป็นศูนย์กลางของธุรกิจประเภทต่างๆ เช่น ธุรกิจบริการ การคมนาคมขนส่ง และ Logistics

ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สิงคโปร์มุ่งพัฒนาให้เป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารพร้อมทั้งเป็นแหล่งขายเทคโนโลยีสารสนเทศด้วย

ด้านการพัฒนาธุรกิจขนาดเล็กลงและขนาดกลาง (SMEs) มุ่งพัฒนาธุรกิจขนาดเล็กลงและกลางให้เป็นธุรกิจขนาดใหญ่ในอนาคต โดยอุดหนุนด้านการวิจัยและพัฒนา และสนับสนุนสินเชื่อเพื่อปรับปรุงเครื่องจักรในการผลิตโดยเฉพาะการผลิตสินค้าคอมพิวเตอร์ เครื่องมือสื่อสาร รวมทั้งการเน้นด้านการเพิ่มผลิตภาพของ SMEs โดยส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ให้เข้าสู่กระบวนการพัฒนาองค์กรสู่ความเป็นเลิศทางธุรกิจ

(2) นโยบายการลงทุน

ส่งเสริมให้มีการออมในระดับสูงและลงทุนภายใต้กติกาของแผนการออมที่กำหนด โดยมุ่งเน้นที่การศึกษาและเทคโนโลยี มีบริษัทต่างๆ ที่รัฐบาลเข้าไปมีส่วนร่วมถึงร้อยละ 60 ของ GDP เพื่อเน้นให้สิงคโปร์เป็นศูนย์กลางทางการเงินและเทคโนโลยีของภูมิภาค

(3) การสนับสนุนการออม

สนับสนุนให้มีการออมและการเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยโดยการจัดตั้งกองทุน Central Provident Fund ที่เรียกเก็บจากนายจ้างและลูกจ้างเพื่อนำเงินที่สะสมไว้มาใช้เมื่อเกษียณอายุในเรื่องที่อยู่อาศัยและสุขภาพ

(4) นโยบายด้านการนำเข้า

สิงคโปร์มีนโยบายการค้าระหว่างประเทศที่เปิดกว้างดำเนินธุรกิจตามรูปแบบนโยบายการค้าเสรี เนื่องจากเป็นเมืองท่าเรือที่สำคัญของเอเชีย จึงมีการเรียกเก็บอากรนำเข้าสินค้าจากสินค้าเพียงไม่กี่รายการ หรือเรียกเก็บจากรายการสินค้าต่างๆ เพียงร้อยละ 10 ของรายการสินค้าที่มีการซื้อขายระหว่างประเทศ เช่นเดียวกับประเทศอื่นๆ สิงคโปร์ร่วมทำความตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ ทั้งในระดับทวิภาคี พหุภาคี และในระดับภูมิภาค สิงคโปร์เป็นสมาชิก AFTA จึงให้ความสำคัญทางการค้ากับประเทศในกลุ่มอาเซียน และโครงการต่างๆ ภายใต้ความร่วมมือทางเศรษฐกิจของอาเซียนกับประเทศที่สาม และร่วมเป็นสมาชิกในความตกลงของ GATT/WTO และ MFA รวมถึงการทำความตกลงเขตการค้าเสรี (FTA) กับประเทศคู่ค้าสำคัญ เช่น สหรัฐอเมริกา เป็นต้น

หน่วยงานหลักด้าน SMEs

ในการสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประเทศสิงคโปร์ได้จัดตั้งองค์กรที่ทำหน้าที่หลักทางด้านนี้โดยเฉพาะอันได้แก่ **Standards, Productivity and Innovation for Growth Board (SPRING)** เป็นองค์กรที่อยู่ภายใต้กระทรวงการค้าและการอุตสาหกรรม (Ministry of Trade and Industry) มีหน้าที่พัฒนาหน่วยธุรกิจและสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่สินค้าของประเทศสิงคโปร์ โดยจะร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ในการให้ความช่วยเหลือทางการเงิน การพัฒนาขีดความสามารถ การพัฒนาการบริหาร ให้ความช่วยเหลือทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมและการ

เข้าถึงตลาด²¹⁴ อีกทั้งยังดำเนินมาตรการรับประกันหนี้ (Loan Insurance Scheme) เพื่อสร้างช่องทางให้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เข้าถึงแหล่งเงินทุน โดยการเข้าไปรับประกันหนี้อีกด้วย²¹⁵

“SPRING “ Standards, Productivity and Innovation Board of Singapore คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภาพและนวัตกรรมแห่งประเทศสิงคโปร์ ทำหน้าที่ส่งเสริมผลิตภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันขององค์กรเพื่อความรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจของสิงคโปร์ SPRING มีการประสานงานกับหุ้นส่วนจากภาคส่วนต่างๆ ในการให้ความช่วยเหลือวิสาหกิจในด้านการเงิน ด้านบริหารจัดการ เทคโนโลยีและความทันสมัยต่างๆ รวมทั้งช่วยเหลือด้านการเข้าสู่ตลาดของผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ นอกจากนี้ SPRING ยังพัฒนาและสนับสนุนมาตรฐานและหลักประกันคุณภาพระดับสากลเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันและสนับสนุนการค้าอีกด้วย

การส่งเสริมผลิตภาพใน 3 ด้าน ได้แก่

(1) ผลิตภาพและความคิดริเริ่ม (Productivity and innovation) ประกอบด้วย การส่งเสริมความเป็นเลิศทางธุรกิจให้ไปสู่มาตรฐานระดับนานาชาติ การเสริมสร้างศักยภาพและคุณภาพของแรงงาน รวมทั้งคุณภาพของการให้บริการ

(2) มาตรฐานและคุณภาพ (Standards and quality) - SPRING จะทำหน้าที่กำกับดูแลให้วิสาหกิจและอุตสาหกรรมของสิงคโปร์ปฏิบัติตามมาตรฐานและคุณภาพสากลเพื่อให้สินค้าและบริการของสิงคโปร์สามารถเข้าสู่ตลาดต่างประเทศได้และรักษาสิ่งแวดล้อม

(3) SMEs และภาคเศรษฐกิจภายในประเทศ (SMEs and domestic sector) ได้แก่ การยกระดับมาตรฐานของวิสาหกิจขนาดกลางและย่อม (Upgrading enterprises) และปรับเปลี่ยนอุตสาหกรรมเพื่อเสริมสร้างผลิตภาพและลดต้นทุนในการผลิต (Transforming Industry)

โครงการที่สำคัญโครงการหนึ่งของหน่วยงาน SPRING คือ “โครงการริเริ่มสู่ความเป็นเลิศด้านธุรกิจ” ซึ่งสนับสนุนให้องค์กรมีความเข้มแข็งทั้งในการระบบการบริหารจัดการและกระบวนการ ทั้งนี้เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายสำคัญคือการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพและมีความสามารถในการแข่งขัน โดยหน่วยงาน SPRING ได้กำหนดรางวัล Singapore Quality Class และ Singapore

²¹⁴<http://www.spring.gov.sg/AboutUs/Pages/SPRING-Singapore.aspx> Retrieved 23 September 2012.

²¹⁵ Organization for Small & Medium Enterprises and Regional Innovation, Japan, Small & Medium Enterprise Development Policies in 6 ASEAN Countries, page 140. Retrieved 23rd September 2012 from <http://www.aseansec.org/documents/SME%20Development%20Policies%20in%206%20ASEAN%20Member%20State%20-%20Part%201.pdf>.

Quality Award (SQA) ขึ้นเพื่อเป็นแรงจูงใจในการปรับปรุงองค์กรสู่ความเป็นเลิศสามารถเป็นตัวแบบในการดำเนินการเทียบเท่าระดับสากล เหมือนกับ Thailand Quality Award ที่ดูแลโดยสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (หลักเกณฑ์ในการพิจารณารางวัล SQA แบ่งออกเป็น 7 หมวดด้วยกัน ได้แก่ การนำองค์กร (Leadership) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Planning) การมุ่งเน้นลูกค้าและตลาด (Customers) การวัด วิเคราะห์และการจัดการความรู้ (Information) การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล (People) การจัดการกระบวนการ (Processes) และผลลัพธ์ทางธุรกิจ (Results) ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์เดียวกับรางวัล Thailand Quality Award ที่ดูแลโดยสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ)

ประโยชน์ที่องค์กรหรือหน่วยงานที่เข้าร่วมโครงการ ได้รับการแนะนำแนวทางในการดำเนินการต่าง ๆ ผ่านองค์กรชั้นนำในด้านธุรกิจการเข้าใจถึงศักยภาพขององค์กรของตนเอง การได้รับการสนับสนุนในการปรับปรุงองค์กร การแสดงออกถึงการยอมรับจากลูกค้าและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การได้รับพื้นที่ทางการตลาดที่มากขึ้น โดยองค์กรที่สามารถแสดงให้เห็นถึงการดำเนินการที่โดดเด่นตามมาตรฐานต่าง ๆ ที่หน่วยงาน SPRING กำหนดจะได้รับการยอมรับผ่านการมอบรางวัลแห่งความเป็นเลิศด้านธุรกิจประจำปี

สำหรับการช่วยเหลือด้านการเงิน SPRING มีหน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่ SMEs ในการกู้เงินจากธนาคาร โดยการให้ line of credit และ share risks ในอัตราร้อยละ 80 ภายใต้โครงการ Local Enterprise Financial Scheme (LEFS) หรือในรูปแบบของ Voucher Scheme ให้ความช่วยเหลือบริษัทให้มีเงินทุนเพื่อปรับปรุงให้มีเทคโนโลยี และ Innovation ใหม่ ๆ และมีศักยภาพในการดำเนินธุรกิจต่อไปในอนาคต โดยมูลค่าของ voucher ใบละ 5,000 เหรียญสิงคโปร์ มอบให้บริษัทที่ยื่นขอและร่วมมือดำเนินการกับ Spring-funded Centres of Innovation (COIs) ซึ่งบริษัทที่สามารถยื่นใบสมัครขอรับการสนับสนุน จะต้องเป็นบริษัทที่มีเจ้าของเป็นคนท้องถิ่นร้อยละ 30 และมีการลงทุนด้านทรัพย์สินมูลค่าต่ำกว่า 15 ล้านเหรียญสิงคโปร์

หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการค้า/การลงทุนของสิงคโปร์

(1) Ministry of Trade and Industry (MTI) รับผิดชอบเกี่ยวกับการค้า การลงทุน และอุตสาหกรรม

(2) International Enterprise Singapore (I E Singapore) มีนโยบายช่วยเหลือและสนับสนุนบริษัทสิงคโปร์ให้มีความสามารถขยายตัวไปสู่ตลาดโลกได้ โดยให้บริการและอำนวยความสะดวกในการดำเนินต่าง ๆ เช่น การจัดหาข้อมูลการตลาด ทำการศึกษาความเป็นไปได้ในการดำเนินการค้า และการนัดหมาย/จัดหาคู่ค้าในต่างประเทศ รวมทั้งมีนโยบายส่งเสริมสิงคโปร์ให้เป็น

ศูนย์กลางของ SME ในภูมิภาค โดยมีมาตรการจูงใจให้ประเทศต่างๆมาเปิดบริษัท / สาขาในสิงคโปร์ และร่วมกับบริษัทสิงคโปร์ในการขยายธุรกิจสู่ตลาดในภูมิภาคต่อไป

(3) Economics Development Board (EDB) ส่งเสริมให้นักธุรกิจต่างชาติเข้ามาลงทุนใน ทั้งด้านการผลิตและการบริการระดับนานาชาติ

(4) Agri-Food & Veterinary Authority (AVA) รับผิดชอบในการตรวจสอบคุณภาพอาหารนำเข้าสิงคโปร์ ออกระเบียบและดูแลสุขอนามัยภายในประเทศ เพื่อให้ประชาชนมีความมั่นใจว่า อาหารที่นำเข้าสิงคโปร์และผลิตในประเทศมีความสะอาดถูกสุขอนามัยปลอดภัยต่อการบริโภค

นอกจากนั้น ประเทศสิงคโปร์ยังมีมาตรการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม²¹⁶ อาทิ

(1) มาตรการทางภาษีอากร โดยการลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลจากร้อยละ 20 เหลือร้อยละ 18 เป็นต้น

(2) ให้ข้อมูลข่าวสาร การฝึกอบรมบุคลากร และการให้คำแนะนำต่างๆ โดยมีหน่วยงานชื่อ Enterprise Development Centres (EDCs) ทำหน้าที่เป็นศูนย์รวมของผู้ให้คำแนะนำ ซึ่งสามารถให้คำแนะนำได้ทั้งด้านกฎหมาย การเงิน การบริหาร และธุรกิจ

(3) มีการพัฒนาและวิจัยเพื่อสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่กำลังดำเนินการอยู่

(4) ให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ตั้งใหม่

(5) มีระบบการระงับข้อพิพาททางธุรกิจที่มีประสิทธิภาพ

(6) สนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสู่เวทีการค้าโลก โดยการดึงดูดให้นักลงทุนจากต่างประเทศใช้ประเทศสิงคโปร์เป็นฐานทางธุรกิจ เพื่อสร้างโอกาสให้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของตนในการร่วมลงทุนกับนักลงทุนต่างชาติเหล่านั้น

²¹⁶ Ibid, page 140-155.

นโยบายและกฎหมาย ราชอาณาจักรไทย

3.4.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งธุรกิจ

การประกอบธุรกิจในประเทศไทยสามารถกระทำได้ในหลากหลายรูปแบบ คือ การประกอบธุรกิจแบบเจ้าของคนเดียวในฐานะบุคคลธรรมดา การเข้าร่วมกันเพื่อประกอบธุรกิจในรูปห้างหุ้นส่วนสามัญ ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัท

ตารางที่ 3.20 รูปแบบองค์กรธุรกิจ

ที่มา : <http://www.dbd.go.th/mainsite/index.php?id=102>

กฎหมายหลักของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งองค์กรธุรกิจ มีดังนี้

- (1) ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
- (2) พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535
- (3) พระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะ 22 บัญญัติเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์กรธุรกิจในหลายรูปแบบ คือ ห้างหุ้นส่วนสามัญ ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัด อีกทั้งยังกล่าวถึงการบริหารองค์กรธุรกิจแต่ละประเภท กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลซึ่งเข้าร่วมกันเพื่อทำการในองค์กร และความสัมพันธ์ของบุคคลเหล่านั้นกับบุคคลภายนอก

นอกจากการจัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปแบบตามที่กล่าวไปข้างต้น ปัจจุบันมีการจัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปแบบที่หลากหลายกว่าเดิม เช่น กิจการร่วมค้า (Joint Venture) หากเป็นกิจการร่วมค้าที่จดทะเบียนจัดตั้งเป็นองค์กรธุรกิจในรูปแบบใด ก็จะใช้บทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับองค์กรธุรกิจรูปแบบนั้นประกอบกับข้อตกลงการเข้าทำกิจการร่วมค้าร่วมกันมาปรับใช้ในเรื่องต่าง ๆ

อย่างไรก็ตาม หากกิจการร่วมค้าไม่ได้จดทะเบียนจัดตั้งขึ้นเป็นองค์กรธุรกิจ ก็จะใช้บทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนสามัญในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และข้อตกลงการเข้าทำกิจการร่วมค้ามาใช้บังคับ

การจัดตั้งห้างหุ้นส่วนสามัญ

ห้างหุ้นส่วนสามัญเกิดขึ้นจากการที่ผู้เป็นหุ้นส่วน 2 คนขึ้นไปตกลงที่จะลงทุนร่วมกันเพื่อกระทำการกิจการร่วมกันด้วยความประสงค์ที่จะแบ่งกำไรจากกิจการที่ทำนั้น โดยผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหมดทุกคนต้องรับผิดชอบร่วมกันเพื่อหนี้ทั้งปวงของห้างโดยไม่จำกัด จะเห็นได้ว่าการเกิดขึ้นของห้างหุ้นส่วนสามัญสามารถเกิดขึ้นโดยสัญญาระหว่างผู้เป็นหุ้นส่วน โดยไม่จำเป็นต้องมีการจดทะเบียนจัดตั้งต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์แต่อย่างใด

การจัดตั้งห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล

จากที่กล่าวไปแล้วว่าห้างหุ้นส่วนสามัญไม่จำเป็นต้องมีการจดทะเบียนจัดตั้งต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ อย่างไรก็ตาม หากผู้ประกอบการประสงค์ให้ห้างมีสถานะเป็นนิติบุคคลแยกต่างจากผู้เป็นหุ้นส่วนแล้ว ก็สามารถจดทะเบียนจัดตั้งห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคลได้

การจดทะเบียนจัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปแบบห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคลสามารถทำได้โดยยื่นคำขอจดทะเบียนต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้า หรือสำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดที่ห้างนั้นมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ ซึ่งมีขั้นตอนโดยสรุปดังนี้

(1) การจองชื่อ : สามารถทำได้ทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ผ่าน www.dbd.go.th โดยไม่มีค่าใช้จ่าย ซึ่งจะได้รับการจองชื่อภายในวันที่ทำการจองชื่อนั้น ทั้งนี้ ผู้จองชื่อจะต้องมีความสัมพันธ์กับนิติบุคคลที่จะจัดตั้งขึ้น ได้แก่ ผู้เป็นหุ้นส่วน

(2) การยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้ง : สามารถทำได้ทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ผ่าน www.dbd.go.th เพื่อให้นายทะเบียนตรวจพิจารณาคำขอจดทะเบียนก่อน และเมื่อผ่านการตรวจและตอบรับว่าคำขอจดทะเบียนถูกต้องแล้วจึงไปดำเนินการยื่นขอจดทะเบียนหรือส่งคำขอจดทะเบียนทางไปรษณีย์ไปยังกรมพัฒนาธุรกิจการค้าหรือสำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดที่ห้างนั้นมีสำนักงาน

ใหญ่ตั้งอยู่ หรืออาจเลือกใช้วิธียื่นคำขอจดทะเบียนต่อนายทะเบียนโดยตรงซึ่งจะสามารถจดทะเบียนจัดตั้งแล้วเสร็จได้ภายในเวลา 1 วัน²¹⁷

ค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนจัดตั้งห้างหุ้นส่วนจะขึ้นอยู่กับทุนจดทะเบียน คำนวณโดยใช้อัตรา 100 บาทสำหรับทุนจำนวนทุก 100,000 บาท เศษของ 100,000 บาทคิดเป็น 100,000 บาท ทั้งนี้ ไม่ต่ำกว่า 1,000 บาท และไม่เกิน 5,000 บาท²¹⁸

จากการศึกษาไม่พบว่ามีกรณีให้สิทธิพิเศษในการจัดตั้งองค์กรธุรกิจให้แก่ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมแต่อย่างใด

การจัดตั้งห้างหุ้นส่วนจำกัด

ห้างหุ้นส่วนจำกัดจัดเป็นห้างหุ้นส่วนประเภทหนึ่งซึ่งมีหุ้นส่วน 2 จำพวก คือ หุ้นส่วนที่จำกัดความรับผิด และหุ้นส่วนที่ไม่จำกัดความรับผิด การจัดตั้งห้างหุ้นส่วนจำกัดนั้นจะต้องดำเนินการจดทะเบียนต่อสำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าที่ห้างนั้นมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ โดยมีขั้นตอนทั้งการจองชื่อและการจดทะเบียนจัดตั้งเหมือนกับการจัดตั้งห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล และจากการศึกษาไม่พบว่ามีกรณีให้สิทธิพิเศษในการจัดตั้งองค์กรธุรกิจให้แก่ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมแต่อย่างใด

การจัดตั้งบริษัทจำกัด

บริษัทจำกัด คือ องค์กรธุรกิจซึ่งตั้งขึ้นโดยการแบ่งทุนเป็นหุ้นที่มีมูลค่าเท่าๆ กัน โดยผู้ถือหุ้นต่างรับผิดจำกัดไม่เกินจำนวนเงินที่ตนยังส่งใช้ไม่ครบมูลค่าของหุ้นที่ตนถือ²¹⁹ การจัดตั้งบริษัทจำกัดนั้นจะต้องมีผู้ถือหุ้นอย่างน้อยจำนวน 3 คน²²⁰ และหุ้นๆ หนึ่งจะต้องมีมูลค่าไม่ต่ำกว่า 5 บาท²²¹

การจดทะเบียนจัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปแบบบริษัทจำกัดสามารถทำได้โดยยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งองค์กรธุรกิจต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้าหรือสำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดที่บริษัทนั้นมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ ซึ่งมีขั้นตอนโดยสรุป ดังนี้

²¹⁷ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์. 2555. จัดตั้งห้างหุ้นส่วน. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2555, จาก http://www.dbd.go.th/mainsite/fileadmin/downloads/02_hs/intro_step_hs_estab.pdf

²¹⁸ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์. 2555. จัดตั้งห้างหุ้นส่วน. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2555, จาก http://www.dbd.go.th/mainsite/fileadmin/downloads/02_hs/intro_step_hs_estab.pdf

²¹⁹ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1096

²²⁰ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1097

²²¹ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1117

(1) การจองซื้อ : สามารถใช้วิธีเดียวกับการจองซื้อหุ้นส่วน โดยผู้จองซื้อจะต้องมีความสัมพันธ์กับนิติบุคคลที่จะจัดตั้งขึ้น ได้แก่ ผู้เริ่มกิจการ หรือกรรมการของบริษัท

(2) การยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้ง : สามารถแบ่งได้เป็น 2 ขั้นตอน คือ

(2.1) การจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิ

(2.2) การจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทจำกัด

การดำเนินการตามข้อ 2.1 และ 2.2 สามารถดำเนินการผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ผ่าน www.dbd.go.th เพื่อให้นายทะเบียนตรวจพิจารณาคำขอจดทะเบียนก่อน และเมื่อผ่านการตรวจและตอบรับว่าคำขอจะทะเบียนถูกต้องแล้วจึงไปดำเนินการยื่นขอจดทะเบียนต่อนายทะเบียน หรืออาจเลือกใช้วิธียื่นคำขอจดทะเบียนต่อนายทะเบียนโดยตรง ซึ่งจะสามารถดำเนินการทั้งการจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิและจัดตั้งบริษัทจำกัดให้แล้วเสร็จได้ภายในเวลา 1 วัน²²²

ค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิขึ้นอยู่กับทุนจดทะเบียน จำนวน โดยใช้อัตรา 50 บาท สำหรับทุนจำนวนทุก 100,000 บาท เศษของ 100,000 บาทคิดเป็น 100,000 บาท ทั้งนี้ ไม่ต่ำกว่า 50 บาท และไม่เกิน 25,000 บาท

ค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทขึ้นอยู่กับทุนจดทะเบียนเช่นกัน จำนวนโดยใช้อัตรา 500 บาท สำหรับทุนจำนวนทุก 100,000 บาท เศษของ 100,000 บาทคิดเป็น 100,000 บาท ทั้งนี้ ไม่ต่ำกว่า 500 บาท และไม่เกิน 250,000 บาท

ทั้งนี้ ไม่พบว่ามีกรณีให้สิทธิพิเศษในการจัดตั้งองค์กรธุรกิจให้แก่ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมแต่อย่างใด

พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535

บริษัทมหาชนจำกัด หมายถึง บริษัทซึ่งตั้งขึ้นด้วยความประสงค์ที่จะเสนอขายหุ้นต่อประชาชน และความประสงค์นั้นได้ระบุไว้ในหนังสือบริคณห์สนธิ โดยมีผู้ถือหุ้นมีความรับผิดชอบจำกัด ไม่เกินจำนวนเงินค่าหุ้นที่ต้องชำระ

²²² กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์. 2555. จัดตั้งบริษัทจำกัดภายในวันเดียว. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2555, จาก http://www.dbd.go.th/mainsite/fileadmin/downloads/03_boj/intro_step_bj_establish_1.pdf

เนื่องจากการจัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปแบบบริษัทมหาชนจำกัดมีความแตกต่างกับการจัดตั้งองค์กรธุรกิจตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในสาระสำคัญหลายประการ เช่น บริษัทมหาชนจำกัดจะต้องมีผู้ถือหุ้นอย่างน้อย 15 คน สามารถเสนอขายหุ้นต่อประชาชน และออกหุ้นกู้ได้ แต่องค์กรธุรกิจตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไม่สามารถทำการดังกล่าวได้ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีกฎหมายเฉพาะสำหรับการจัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปแบบบริษัทมหาชนจำกัด คือ พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535

พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 มีโครงสร้างของบทบัญญัติคล้ายกับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะ 22 คือมีการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลซึ่งเข้าร่วมกันเพื่อทำกิจการ และความสัมพันธ์ของบุคคลเหล่านั้นกับบุคคลภายนอก แต่เนื่องจากการดำเนินงานของบริษัทมหาชนจำกัดเกี่ยวเนื่องกับประชาชนทั่วไปในวงกว้าง บทบัญญัติเหล่านั้นจึงกำหนดข้อจำกัด และขั้นตอนในการบริหารงานที่มีความซับซ้อนมากกว่าประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะ 22

การจัดตั้งบริษัทมหาชนจำกัด

การจดทะเบียนจัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปแบบบริษัทมหาชนจำกัดสามารถทำได้โดยยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งองค์กรธุรกิจต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้าหรือสำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดที่บริษัทนั้นมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ ซึ่งมีขั้นตอนโดยสรุป ดังนี้

(1) การจองชื่อ : สามารถใช้วิธีเดียวกับการจองชื่อห้างหุ้นส่วนและบริษัทจำกัด โดยผู้จองชื่อจะต้องมีความสัมพันธ์กับนิติบุคคลที่จะจัดตั้งขึ้น ได้แก่ ผู้เริ่มก่อการ หรือกรรมการของบริษัท

(2) การจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิ ณ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า หรือสำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดในจังหวัดที่สำนักงานใหญ่ของบริษัทตั้งอยู่ ซึ่งสามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จได้ภายใน 1 วัน หรือส่งคำขอจดทะเบียนทางไปรษณีย์ลงทะเบียนถึงนายทะเบียน ณ ส่วนจดทะเบียนธุรกิจกลาง กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

(3) การเสนอขายหุ้น

(3.1) การเสนอขายหุ้นต่อผู้เริ่มจัดตั้ง

(3.2) การเสนอขายหุ้นต่อประชาชน โดยจะต้องได้รับอนุญาตต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

(4) การนัดผู้ถือหุ้นเพื่อประชุมจัดตั้งบริษัท

(5) ประชุมจัดตั้งบริษัท

(6) การจดทะเบียนจัดตั้งบริษัท ณ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า หรือสำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดในจังหวัดที่สำนักงานใหญ่ของบริษัทตั้งอยู่ ซึ่งสามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จได้ภายใน 1 วัน หรือส่งคำขอจดทะเบียนทางไปรษณีย์ลงทะเบียนถึงนายทะเบียน ณ ส่วนจดทะเบียนธุรกิจกลาง กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

ค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิขึ้นอยู่กับทุนจดทะเบียน จำนวน โดยใช้อัตรา 1,000 บาท สำหรับทุนจำนวนทุก 1,000,000 บาท เศษของ 1,000,000 บาทคิดเป็น 1,000,000 บาท ทั้งนี้ ไม่เกิน 50,000 บาท

ค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทขึ้นอยู่กับทุนจดทะเบียนเช่นกัน จำนวนโดยใช้อัตรา 1,000 บาท สำหรับทุนจำนวนทุก 1,000,000 บาท เศษของ 1,000,000 บาทคิดเป็น 1,000,000 บาท ทั้งนี้ ไม่เกิน 250,000 บาท

ทั้งนี้ ไม่พบว่ามีการให้สิทธิพิเศษในการจัดตั้งองค์กรธุรกิจให้แก่ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมแต่อย่างใด

นอกจากองค์กรธุรกิจรูปแบบต่างๆ ที่ได้กล่าวมานั้น ยังมีองค์กรธุรกิจในรูปแบบอื่นๆ ซึ่งจัดตั้งหรือจดทะเบียนภายใต้กฎหมายเฉพาะอีกด้วย เช่น กองทุนรวมซึ่งจัดตั้งตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เป็นต้น

พระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499

พระราชบัญญัตินี้เป็นพระราชบัญญัติที่กำหนดให้ผู้ประกอบการพาณิชย์กิจการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้มีหน้าที่ยื่นคำขอจดทะเบียนพาณิชย์ภายใน 30 วันนับแต่เริ่มประกอบกิจการพาณิชย์กิจการนั้น โดยตัวอย่างของผู้ที่มีหน้าที่ดังกล่าว เช่น ผู้ประกอบการซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาหรือห้างหุ้นส่วนสามัญที่ประกอบกิจการทำโรงสีข้าว การขายสินค้าที่มีรายได้เป็นเงิน 20 บาทขึ้นไป หรือผู้ประกอบการซื้อขายสินค้าหรือบริการโดยวิธีการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ไม่ว่าจะอยู่รูปแบบบุคคลธรรมดา ห้างหุ้นส่วนสามัญ ห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน

ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัดก็ตาม พาณิชยกิจที่ได้รับการยกเว้นให้ไม่ต้องจดทะเบียนพาณิชย์ เช่น การค้าแร่ การค้าแผงลอย พาณิชยกิจเพื่อการบำรุงศาสนาหรือเพื่อการกุศล การจดทะเบียนพาณิชย์นั้นสามารถดำเนินการจดทะเบียนได้ที่สำนักงานทะเบียนพาณิชย์ กรุงเทพมหานคร สำนักงานทะเบียนพาณิชย์เขต เทศบาล เมืองพัทยา หรือองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งสำนักงานใหญ่ของผู้ประกอบกิจการพาณิชยกิจตั้งอยู่ โดยค่าใช้จ่ายในการจดทะเบียนคือ 50 บาท

3.4.2 กฎหมายการเงิน

กระทรวงการคลังเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการเตรียมให้ประเทศไทยมีความพร้อมเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะในการกำหนดยุทธศาสตร์ด้านความร่วมมือด้านการเงินการคลัง ซึ่งแม้ว่าส่วนใหญ่อยู่ภายใต้เสาหลักประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) แต่เพื่อให้ยุทธศาสตร์กระทรวงการคลังนี้มีความครอบคลุมประชาคมอาเซียนที่จะจัดตั้งขึ้นในปี 2558 ในทุกมิติ กระทรวงการคลังจึงได้พิจารณามาตรการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องภายใต้เสาหลักประชาคมการเมือง-ความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community: APSC) และเสาหลักประชาคมสังคม-วัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community: ASCC) เพิ่มเติมด้วย

ยุทธศาสตร์กระทรวงการคลังด้านการเงินการคลังเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน²²³

ยุทธศาสตร์กระทรวงการคลังนี้จัดทำขึ้นภายใต้วิสัยทัศน์ คือ “มีความเป็นเลิศด้านการเงินการคลัง เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยในอาเซียน” ทั้งในส่วนของ การอำนวยความสะดวกในการดำเนินธุรกิจให้แก่ภาคเอกชน การเสริมสร้างความแข็งแกร่งของภาคการเงินการคลัง การเชื่อมโยงภาคการเงินการคลังกับประเทศอื่นๆ และการให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้รับประโยชน์จากประชาคมอาเซียน โดยมีการมอบหมายหน่วยงานผู้รับผิดชอบในแต่ละมาตรการ และมีกำหนดเวลาดำเนินการที่ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้สามารถติดตาม ความคืบหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศ

²²³ ร่างยุทธศาสตร์กระทรวงการคลังด้านการเงินการคลังเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน โดยสำนักงานการเงินการคลังอาเซียน สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, ร่าง ณ วันที่ 22 มกราคม 2556

เพื่อให้การร่างยุทธศาสตร์กระทรวงการคลังด้านการเงินการคลังเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน และการจัดทำแผนปฏิบัติการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีความบูรณาการกับยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี 2558 ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ของประเทศที่จัดทำมาจากผลการประชุมเชิงปฏิบัติการการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานการประชุมหัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งแผนปฏิบัติการการบูรณาการยุทธศาสตร์ประเทศ (Country Strategy) ที่จัดทำมาจากผลการประชุมเชิงปฏิบัติการหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวงหรือเทียบเท่าเพื่อร่วมวางยุทธศาสตร์ วิสัยทัศน์ เป้าหมายและแนวทางการทำงานร่วมกัน และบูรณาการงบประมาณรายจ่ายประจำปีร่วมกัน โดยมีสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เป็นฝ่ายเลขานุการ โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการเชิงบูรณาการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ประเทศ

กระทรวงการคลังได้ดำเนินการปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์กระทรวงการคลังให้มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี 2558 ของประเทศ โดยมียุทธศาสตร์ด้านการเงินการคลัง 5 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

- (1) เสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน
- (2) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
- (3) พัฒนากฎหมาย กฎและระเบียบ
- (4) พัฒนาระบบราชการมนุษย์ และ
- (5) พัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน

มาตรการที่ 1.1 เชื่อมโยงตลาดทุนไทยกับตลาดทุนอาเซียน

(1) **พัฒนาตลาดทุนไทยเพื่อเชื่อมโยงกับตลาดทุนอาเซียน** โดยกำหนดเป้าหมายให้ไทยเป็นศูนย์กลางระดมทุนสำหรับกิจการชั้นนำสำหรับประเทศสมาชิกอาเซียนใหม่ (กัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม) โดยดึงดูดให้บริษัทชั้นนำในภูมิภาคอินโดจีนมาจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ไทย จึงต้องมีการเตรียมความพร้อมให้เกิดการรวมตลาด (เช่น สนับสนุนการจัดทำ MRA มีการประสานกฎเกณฑ์ระหว่างกัน (Harmonization) และผ่อนปรนข้อจำกัดด้านการแลกเปลี่ยนเงินตราและการลงทุนข้ามประเทศ เป็นต้น) ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานของตลาดทุนให้เอื้อต่อการทำธุรกรรมระหว่าง

ประเทศ และส่งเสริมความร่วมมือของตลาดหลักทรัพย์อาเซียน โดยเฉพาะการสร้างแบรนด์ของตลาดหลักทรัพย์อาเซียน²²⁴ การเชื่อมโยงกระดานซื้อขายหลักทรัพย์ระหว่างตลาดหลักทรัพย์อาเซียน ส่งเสริมการพัฒนาตลาดพันธบัตรอาเซียน และพัฒนาบุคลากรและนักลงทุนไทยให้มีความเป็นสากล เพื่อจะได้ขยายการลงทุนไปในตลาดทุนของประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น

(2) พัฒนาการกำกับดูแลให้มีความสอดคล้องกัน

เป็นการดำเนินการต่อเนื่อง โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง - เป็นการดำเนินการภายใต้ AEC

มาตรการที่ 1.2 จัดทำความตกลงยอมรับร่วม (Mutual Recognition Agreement: MRA) สาขาย่อยต่าง ๆ ด้านการเงินเท่าที่เป็นไปได้

สนับสนุนการจัดทำความตกลงยอมรับร่วม (MRA) ในสาขาย่อยต่าง ๆ ด้านการเงินเท่าที่เป็นไปได้ เพื่อช่วยลดอุปสรรคในการขยายธุรกิจระหว่างไทยกับอาเซียน

เป็นการดำเนินการต่อเนื่อง โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง - เป็นการดำเนินการภายใต้ AEC

มาตรการที่ 1.3 เคลื่อนย้ายเงินทุนได้อย่างเสรีมากขึ้น

การเคลื่อนย้ายเงินทุนได้อย่างเสรีมากขึ้นเป็นการดำเนินการเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายของการเปิดเสรีบัญชีทุนเพิ่มขึ้นในปี 2558 ตาม AEC Blueprint ภายใต้วัตถุประสงค์การเป็นตลาดและฐานการผลิตร่วมกัน เพื่อสนับสนุนให้มีการลงทุนจากต่างประเทศมากขึ้น และในขณะเดียวกันให้คนไทยสามารถออกไปลงทุนในต่างประเทศได้มากขึ้นด้วย โดย AEC Blueprint กำหนดให้ประเทศสมาชิกอาเซียนมีการผ่อนปรนข้อจำกัดในการเคลื่อนย้ายเงินทุน รวมถึงบัญชีเดินสะพัด และการลงทุนในหลักทรัพย์ อย่างเป็นขั้นตอน สอดคล้องกับวาระแห่งชาติ และความพร้อมของระดับการพัฒนาของเศรษฐกิจและภาคการเงินของประเทศ ตามสูตร ASEAN - X ภายในปี 2558 และให้ผ่อนปรนข้อจำกัดในภาคสาขาที่เหลือ (ที่มีได้กำหนดไว้ใน Pre-agreed flexibilities) อย่างต่อเนื่องภายในปี 2562

²²⁴ ปัจจุบัน มีความร่วมมือกันของหลักทรัพย์กลุ่มอาเซียน 7 แห่ง ได้แก่ ไทย มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ เวียดนาม (โฮจิมินห์และฮานอย) โดยยกระดับหุ้น Blue Chips ของบริษัทชั้นนำของอาเซียน ให้เป็นที่น่าสนใจแก่นักลงทุนของโลก (ASEAN Asset Class) พัฒนาหลักทรัพย์อาเซียนให้มีความหลากหลาย

เป็นการดำเนินการต่อเนื่อง โดยมีหน่วยงานรับผิดชอบ คือ ธนาคารแห่งประเทศไทย และสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง - เป็นการดำเนินการภายใต้ AEC

มาตรการที่ 1.4 พัฒนาระบบการชำระเงินและธุรกรรมทางการเงิน

พัฒนาระบบการชำระเงินและธุรกรรมทางการเงิน เป็นการดำเนินการเพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์หลักของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในการเป็นตลาดและฐานการผลิตร่วมกันภายใต้ AEC Blueprint กำหนดให้ประเทศสมาชิกจัดทำกรอบยุทธศาสตร์เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและประสาน (Harmonization) ระบบการชำระเงินและธุรกรรมทางการเงินให้มีความรวดเร็ว ปลอดภัย และมีประสิทธิภาพ และอำนวยความสะดวกให้ประชาชนและภาคธุรกิจชำระเงินข้ามพรมแดนผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีแนวทางในการดำเนินการ ได้แก่

- (1) การสร้างมาตรฐานการทำงานร่วมกันระหว่างโครงสร้างพื้นฐานและเครื่องมือการชำระเงินต่างๆ
- (2) ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานของระบบการชำระเงินให้สามารถรองรับกับความต้องการทางธุรกิจได้สูงสุด
- (3) พิจารณาความเป็นได้ในการเชื่อมโยงระบบการชำระเงินและธุรกรรมทางการเงินข้ามพรมแดนของอาเซียนให้มีความรวดเร็วยิ่งขึ้น

เป็นการดำเนินการต่อเนื่อง โดยมีหน่วยงานรับผิดชอบ คือ ธนาคารแห่งประเทศไทย และสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง - เป็นการดำเนินการภายใต้ AEC

มาตรการที่ 1.5 เปิดเสรีการค้าบริการด้านการเงิน

เพื่อให้ไทยมีบทบาทนำในประชาคมอาเซียน และเพื่อให้ประชาชนผู้บริโภคได้รับประโยชน์จากการแข่งขันการให้บริการที่สูงขึ้น จึงควรมีการปรับปรุงข้อผูกพันในกรอบอาเซียนให้เท่าเทียมกับแนวปฏิบัติที่มีอยู่ภายใต้กฎหมายปัจจุบัน²²⁵ และเปิดเสรีในสาขาตามที่ผูกพันไว้ภายใต้ AEC Blueprint

เป็นการดำเนินการต่อเนื่อง โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบคือ ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ สำนักงานคณะกรรมการ

²²⁵ ปัจจุบัน ภายใต้แผนพัฒนาระบบสถาบันการเงินฉบับที่ 2 ได้เปิดให้ต่างชาติเข้ามาตั้ง Subsidiary โดยถือหุ้นได้ถึงร้อยละ 100 รวมทั้ง ให้นำกรณีศึกษาต่างประเทศสามารถขยายสาขาเพิ่มได้อีกไม่เกิน 2 สาขา ตามข้อผูกพันไว้ในองค์การการค้าโลก

กำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย และสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง – เป็นการ
ดำเนินการภายใต้ AEC

**มาตรการที่ 1.6 ใช้ระบบกำกับดูแลสถาบันการเงินและบริการด้านการเงินที่ได้
มาตรฐาน พร้อมทั้งเสริมสร้างความแข็งแกร่งของระบบกำกับดูแล**

(1) ใช้ระบบกำกับดูแลสถาบันการเงินและบริการด้านการเงินที่ได้มาตรฐาน ผลักดันให้
สมาชิกอาเซียนมีระบบกำกับดูแลสถาบันการเงินและบริการด้านการเงินที่เป็นมาตรฐานเดียวกันและ
เป็นสากล เพื่อลดอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาดอาเซียน และสนับสนุนการให้ความช่วยเหลือทางเทคนิค
แก่หน่วยงานกำกับดูแลในประเทศเพื่อนบ้านในเรื่องดังกล่าว

(2) เสริมสร้างความแข็งแกร่งของระบบกำกับดูแลสถาบันการเงินไทย สนับสนุนให้มีการ
กำกับดูแลสถาบันการเงินในประเทศที่เหมาะสม มีความโปร่งใสและเป็นสากล มีหลักการที่ชัดเจนและ
เผยแพร่กฎระเบียบการกำกับดูแลและเปิดเผยเงื่อนไขแก่สาธารณะ เพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งของ
ระบบกำกับดูแลสถาบันการเงินไทย

เป็นการดำเนินการต่อเนื่อง โดยมีหน่วยงานรับผิดชอบ คือ ธนาคารแห่งประเทศไทย
และสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง - เป็นการดำเนินการภายใต้ AEC

**มาตรการที่ 1.7 ปรับปรุงโครงสร้างภาษีทั้งระบบ และประสิทธิภาพประโยชน์ทางภาษี
เพื่อส่งเสริมการลงทุนในประเทศสมาชิกอาเซียน**

(1) ปรับปรุงโครงสร้างภาษีทั้งระบบ การลดภาษีศุลกากรภายใต้ AFTA ได้ทำให้เกิดผล
กระทบต่อรายได้ของรัฐ ดังนั้น เพื่อสร้างฐานรายได้ภาษีที่ยั่งยืนในระยะยาว จึงเห็นควรให้มีการ
ปรับปรุงโครงสร้างภาษีของประเทศทั้งระบบ ทั้งในส่วนของภาษีศุลกากร ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา/
นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย และภาษีสรรพสามิต ให้มีประสิทธิภาพและ
เหมาะสมกับขนาดของเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน ซึ่งการปรับปรุงโครงสร้างภาษีทั้งระบบดังกล่าว
จะช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เพิ่มศักยภาพให้แก่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น
และสร้างความเป็นธรรมในสังคมอีกทางหนึ่งด้วย

นอกจากนี้ การปรับปรุงโครงสร้างภาษีทั้งระบบดังกล่าวจะต้องความสอดคล้องกับ
ประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น โดยส่วนหนึ่งอาจดำเนินการภายใต้คณะทำงานด้านภาษี (ASEAN Tax

Forum) ซึ่งเป็นเวทีในการหารือประเด็นด้านภาษีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและการรวมตัว (Integration) ของตลาดทุนอาเซียน โดยเฉพาะเรื่องภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย และภาษีซ้ำซ้อน

(2) *ประสานสิทธิประโยชน์ทางภาษีเพื่อส่งเสริมการลงทุนระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน* การที่ประเทศสมาชิกอาเซียนแข่งขันกันให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่นักลงทุนต่างประเทศ เพื่อดึงดูดเงินลงทุนได้ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้ประกอบการภายในประเทศ ซึ่งไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ดังกล่าว และยังส่งผลต่อรายได้ของรัฐบาล ดังนั้น จึงควรผลักดันให้ประเทศสมาชิกอาเซียน มีการประสานสิทธิประโยชน์ทางภาษีร่วมกัน โดยอาจมีการจัดทำข้อตกลงในการกำหนดการอัตราภาษีขั้นต่ำ เพื่อมิให้เกิดการแข่งขันการลดอัตราภาษีลงในอัตราที่ต่ำเกินไป และมีการจัดทำแนวปฏิบัติในการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลร่วมกัน เป็นต้น

เป็นการดำเนินการต่อเนื่อง โดยมีหน่วยงานรับผิดชอบ คือ สำนักงานเศรษฐกิจ การคลัง กรมสรรพากร กรมสรรพสามิต กรมศุลกากร และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม การลงทุน – เป็นการดำเนินการภายใต้ AEC

มาตรการที่ 1.8 สนับสนุนการลงทุนไทยในประเทศสมาชิกอาเซียน

เนื่องจากในปี พ.ศ. 2558 ประเทศสมาชิกอาเซียนใหม่ 4 ประเทศ ซึ่งได้แก่ กัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม จะลดภาษีสินค้าในบัญชีลดภาษี (Inclusion List) ภายใต้ AFTA ลงเหลือร้อยละ 0 ดังนั้น จึงควรจัดลำดับความสำคัญของอุตสาหกรรมที่ควรได้รับการสนับสนุนเป็นอันดับแรก และมี มาตรการสนับสนุนที่เหมาะสมกับอุตสาหกรรมเป้าหมาย เพื่อให้เกิดการลงทุนในต่างประเทศ และ สร้างโอกาสให้แก่ผู้ประกอบการไทยในการขยายฐานการผลิตและเข้าสู่ตลาดในภูมิภาคที่มีการ เจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างก้าวกระโดด โดยให้ประสานกับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการ ลงทุน ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยและสมาคมธนาคารไทยด้วย

เป็นการดำเนินการต่อเนื่อง โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ กรมสรรพากร กรม ศุลกากร กรมสรรพสามิต ธนาคารแห่งประเทศไทย กรมบัญชีกลาง สำนักงาน คณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบ ธุรกิจประกันภัย และสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เป็นการดำเนินการภายใต้ AEC

มาตรการที่ 1.9 ประสานนโยบายเศรษฐกิจกับอาเซียนและประเทศนอกกลุ่ม

กระทรวงการคลังควรดำเนินการเพื่อประสานนโยบายด้านเศรษฐกิจกับอาเซียนและประเทศนอกกลุ่ม เพื่อให้ไทยเป็นศูนย์กลางของภูมิภาค โดยจะครอบคลุมถึงนโยบายด้านภาษี (เช่น การประสานนโยบายด้านภาษีหัก ณ ที่จ่าย ภาษีเงินได้นิติบุคคล และภาษีสรรพสามิต) การอำนวยความสะดวกทางการค้า (เช่น การประสานพิธีการศุลกากร) นโยบายด้านบริการด้านการเงิน (เช่น การสร้างมาตรฐานการกำกับดูแล การบริการด้านการเงินที่ได้รับการยอมรับและสอดคล้องกับมาตรฐานสากล การจัดทำ MRA กับประเทศอื่นในวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับสาขาการเงิน เช่น ที่ปรึกษาการวางแผนการเงิน ที่ปรึกษาด้านการลงทุน ที่ปรึกษาด้านการจัดจำหน่ายหลักทรัพย์ เป็นต้น) และนโยบายด้านเศรษฐกิจมหภาคเท่าที่เป็นไปได้

เป็นการดำเนินการต่อเนื่อง โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ กรมศุลกากร ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย และสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เป็นการดำเนินการภายใต้ AEC

มาตรการที่ 1.10 สนับสนุนการจัดทำความตกลงเขตการค้าเสรีกับประเทศนอกกลุ่ม

สนับสนุนการจัดทำความตกลงเขตการค้าเสรีกับประเทศนอกกลุ่มจะช่วยส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันให้แก่ผู้ประกอบการไทย โดยเฉพาะการลดต้นทุนการผลิตและการสร้างโอกาสทางการค้า ซึ่งจะสนับสนุนให้ไทยเป็นศูนย์กลางของภูมิภาค โดยมีบทบาทเชิงรุกในการเจรจาในส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น การลดภาษีศุลกากร กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า การอำนวยความสะดวกทางการค้า ความร่วมมือด้านศุลกากร การเปิดเสรีการค้าบริการด้านการเงิน และการเปิดเสรีการลงทุน เป็นต้น โดยมีการหารืออย่างใกล้ชิดร่วมกับกระทรวงพาณิชย์ ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักของไทยในเรื่องการจัดทำความตกลงเขตการค้าเสรีดังกล่าว

ในส่วนของการจัดทำความตกลงเขตการค้าเสรีกับประเทศนอกกลุ่มอาเซียน ปัจจุบันประเทศไทยได้เข้าร่วมในความตกลงเขตการค้าเสรี ทั้งในด้านการค้าสินค้า การค้าบริการ การลงทุน และความร่วมมือทางเศรษฐกิจอื่นๆ ในกรอบอาเซียน-จีน อาเซียน-ญี่ปุ่น อาเซียน-สาธารณรัฐเกาหลี อาเซียน-อินเดีย และอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์

เป็นการดำเนินการต่อเนื่อง โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ กรมศุลกากร ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย และสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง - เป็นการดำเนินการภายใต้ AEC

มาตรการที่ 1.11 สนับสนุนการเจริญเติบโตแบบสีเขียว (Green Growth Economy)

เพื่อสนับสนุนนโยบายของอาเซียนในการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน ลดผลกระทบของการพัฒนาเศรษฐกิจที่เป็นผลมาจากการรวมตัวของอาเซียนในปี 2558 ต่อสิ่งแวดล้อม และบรรเทาผลกระทบจากแหล่งพลังงานสำรองที่มีอยู่จำกัดและความผันผวนของราคาน้ำมันในตลาดโลก จึงควรสนับสนุนการเจริญเติบโตแบบสีเขียว โดยเฉพาะโครงการพัฒนาพลังงานทดแทน เพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (Climate Change Mitigation) และเพื่อปรับตัวรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change Adaptation) โดยเชื่อมโยงกับความช่วยเหลือจากองค์กรการเงินระหว่างประเทศ รวมถึงสนับสนุนให้เกษตรกรเช่าที่ราชพัสดุปลูกพืชอาหารและพืชทดแทนพลังงาน เพื่อรองรับสถานการณ์วิกฤติอาหารและพลังงาน

เป็นการดำเนินการต่อเนื่อง โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เป็นการดำเนินการภายใต้ AEC และ ASCC

มาตรการที่ 1.12 สนับสนุนประชาชนระดับฐานรากและ SMEs เข้าถึงแหล่งเงินทุนโดยทั่วถึง

(1) การเข้าถึงบริการด้านการเงิน เพื่อแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำในด้านสังคมและเศรษฐกิจ จึงควรสนับสนุนการเข้าถึงบริการด้านการเงิน (Financial Inclusion) และการให้ความรู้ทางการเงินแก่ประชาชน (Financial Literacy) และการให้เงินทุนกู้ยืมขนาดเล็ก (Microfinance) โดยคำนึงถึงค่านิยมและประเพณีท้องถิ่น รวมทั้งให้ความสำคัญกับการเงินฐานราก/การเงินชุมชน (Community-based Financing) เพื่อสร้างความแข็งแกร่งในระดับฐานราก

(2) กระทรวงการคลังควรมีบทบาทในการสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) โดย (1) สนับสนุนทางการเงินผ่านทางสินเชื่อเงื่อนไขผ่อนปรน (2) การประสานกับธนาคารโลก (World Bank) และ ADB ในการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่ SME เพื่อพัฒนาทักษะ ความเชี่ยวชาญ และความสามารถในการแข่งขัน (3) สนับสนุนการดำเนินการของบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) ในการค้ำประกันสินเชื่อ SME (4) การสนับสนุนธุรกิจร่วมลงทุนให้เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาศักยภาพของ SME (5) การสนับสนุนด้านมาตรการภาษี

และการเงินสำหรับ SME ที่มีศักยภาพและประสงค์จะขยายการลงทุนไปยังประเทศอื่นในอาเซียน โดยเฉพาะในเรื่องการค้าประกันการลงทุนและการประกันความเสี่ยงโดยให้มีการหารือร่วมกับธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (SME Bank) ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (EXIM Bank) สมาคมธนาคารไทยด้วย และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

เป็นการดำเนินการต่อเนื่อง โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ ธนาคารแห่งประเทศไทย และสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง- เป็นการดำเนินการภายใต้ AEC และ ASCC

มาตรการที่ 1.13 ส่งเสริมธรรมาภิบาลและความโปร่งใส เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่นักลงทุน

เพื่อให้การดำเนินการไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรมีมาตรการส่งเสริมธรรมาภิบาลภายในกระทรวงการคลังและเพิ่มความโปร่งใสในการดำเนินงานของทุกภาคส่วน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่นักลงทุน

เป็นการดำเนินการต่อเนื่อง ทุกหน่วยงาน – เป็นการดำเนินการภายใต้ APSC

มาตรการที่ 1.14 พัฒนาศักยภาพที่ราชพัสดุและบูรณะปรับปรุงสถานที่

(1) **พัฒนาศักยภาพที่ราชพัสดุเพื่อรองรับการค้าการลงทุนของกลุ่มประเทศอาเซียน** การเป็นตลาดและฐานการผลิตร่วมกันจะทำให้ที่ดินซึ่งเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญในการสร้างงานสร้างรายได้มีบทบาทความสำคัญมากขึ้น และเพื่อสร้างความแข็งแกร่งในการแข่งขันของประเทศ จึงต้องจัดเตรียมที่ราชพัสดุให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้เพื่อรองรับธุรกรรมด้านการค้า การลงทุนที่เปิดเสรี ทั้งในเรื่องของข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับที่ราชพัสดุที่พร้อมจะนำไปใช้ประโยชน์และกฎหมาย ระเบียบ ข้อปฏิบัติต่างๆ ให้มีความยืดหยุ่นและเหมาะสมมากขึ้น เช่น ระยะเวลาการจัดให้เช่า และอัตราค่าเช่า เป็นต้น รวมถึงการพัฒนาบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์

(2) **บูรณะปรับปรุงสถานที่และพัฒนาระบบการจัดแสดงทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดินเพื่อเผยแพร่เอกลักษณ์วัฒนธรรมของชาติ** ทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดิน ประกอบด้วย เครื่องราชอิสริยยศ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ เงินตราไทย และทรัพย์สินอื่นๆ เป็นทรัพย์สินที่ทรงคุณค่าและเป็นมรดกทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญของชาติ ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมและเผยแพร่ให้นานาประเทศได้เห็นถึงประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และเอกลักษณ์ของชาติไทยผ่านการจัดแสดงทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดิน จึง

ต้องมีการเตรียมความพร้อมในเรื่องของสถานที่การจัดแสดงที่เหมาะสม และระบบการเผยแพร่ที่ทันสมัย รวมถึงภาษาที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารเพื่อรองรับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีการแข่งขันกันมากขึ้นในกลุ่มประเทศอาเซียน

หน่วยงานรับผิดชอบ คือ กรมศรัทธา – เป็นการค้าเนติการภายใต้ AEC

มาตรการที่ 1.15 กำหนดทิศทางของรัฐวิสาหกิจเพื่อใช้ประโยชน์จากประชาคมอาเซียน

(1) กำหนดทิศทางการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจให้สอดคล้องกับทิศทางเศรษฐกิจและการเข้าเป็นประชาคมอาเซียน การกำหนดทิศทางการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ โดยการจัดทำแผนนโยบายผู้ถือหุ้นภาครัฐที่มีต่อรัฐวิสาหกิจ (Statement of Direction: SOD) นั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ และเพื่อให้รัฐวิสาหกิจมีความชัดเจนในทิศทางการดำเนินงาน ตลอดจนสามารถใช้เป็นกรอบ/แนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์ขององค์กรให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของประเทศ ทิศทางเศรษฐกิจ และการเข้าเป็นประชาคมอาเซียนในอนาคต อีกทั้ง คณะกรรมการประเมินผลงานรัฐวิสาหกิจได้นำไปใช้ในการประเมินและติดตามผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจต่อไป

(2) ยกกระตบการรายงานทางการเงินของรัฐวิสาหกิจให้เป็นมาตรฐานสากล เนื่องจากรัฐวิสาหกิจหน่วยงานที่ให้บริการสาธารณะและมีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ซึ่งในมาตรการดังกล่าว เป็นสนับสนุนให้รัฐวิสาหกิจได้ตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงและมีความรู้ความเข้าใจในการเตรียมความพร้อมเพื่อดำเนินการตามมาตรฐานการบัญชีมาตรฐานการรายงานทางการเงินของไทย (Thai Financial Reporting Standards: TFRSs) ทั้งนี้ การกำหนดให้รัฐวิสาหกิจจัดทำงบการเงินให้เป็นมาตรฐานสากลดังกล่าว มีวัตถุประสงค์เพื่อให้รัฐวิสาหกิจมีการดำเนินการที่สอดคล้องกับทิศทางของเศรษฐกิจภายใต้ประชาคมในอนาคต ตลอดจนเป็นการเตรียมความพร้อมให้รัฐวิสาหกิจสามารถเชื่อมโยงการค้าเนติการในระหว่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หน่วยงานรับผิดชอบ คือ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ เป็นการค้าเนติการภายใต้ AEC

มาตรการที่ 1.16 พัฒนาประสิทธิภาพกระบวนการผลิตและจ่ายแลกเหรียญกษาปณ์ และของสิ่งจ้างต่าง ๆ เพื่อรองรับการขยายตลาดในประเทศและต่างประเทศ

เพื่อเป็นการรองรับปริมาณความต้องการใช้เหรียญที่ขยายตัวสูงขึ้น จึงต้องมีการพัฒนาปรับปรุงระบบการผลิต กำลังการผลิตและช่องทางการจำหน่ายจ่ายแลกเหรียญกษาปณ์และของสิ่งจ่าง รวมถึงการพัฒนาคุณภาพรูปแบบของสินค้าให้มีความหลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของตลาดอาเซียน โดยพัฒนาฝีมือในการผลิตให้เป็นมาตรฐานและนำนวัตกรรมเชิงสร้างสรรค์มาใช้ พร้อมทั้งพัฒนาระบบการตลาดแบบเชิงรุกเพื่อหาลูกค้า มีการปรับปรุงระบบการจำหน่ายของสิ่งจ่างให้เป็นสากลและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

หน่วยงานรับผิดชอบ คือ กรมธนารักษ์ – เป็นการดำเนินการภายใต้ AEC

มาตรการที่ 1.17 พัฒนาระบบการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อสร้างความได้เปรียบในการบริการ

การประเมินราคาอสังหาริมทรัพย์เป็นภารกิจที่จะมีบทบาทสำคัญยิ่งขึ้น เมื่อมีการเคลื่อนย้ายเสรีเกี่ยวกับสินค้า บริการ การลงทุน แรงงานฝีมือและเงินทุน โดยเฉพาะที่ดินซึ่งถือเป็นหนึ่งในปัจจัยการผลิตที่สำคัญซึ่งจะส่งผลกระทบต่อต้นทุนและผลกำไรจากการลงทุนของผู้ประกอบการ ดังนั้นการประเมินราคาอสังหาริมทรัพย์ต้องสะท้อนมูลค่าที่แท้จริง จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาวิธีการประเมินราคาให้มีมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับ พัฒนาบุคลากรของประเทศด้านการประเมินราคาทรัพย์สินให้มีความเชี่ยวชาญอย่างมืออาชีพ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันและเพิ่มโอกาสให้วิชาชีพประเมินราคาทรัพย์สินของไทยสามารถเข้าไปประกอบอาชีพการประเมินราคาในประเทศอื่นในภูมิภาคอาเซียน โดยจะต้องผลักดันกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ให้เอื้อประโยชน์ต่อการดำเนินงาน เช่น พระราชบัญญัติการประเมินมูลค่าทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ เพื่อให้มีกฎหมายเฉพาะสำหรับกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการประเมินมูลค่าทรัพย์สิน และพระราชบัญญัติการประกอบวิชาชีพประเมินราคาทรัพย์สินให้มีผลบังคับใช้ เพื่อควบคุมให้การประกอบวิชาชีพดังกล่าวเป็นไปตามมาตรฐานการประเมินมูลค่าทรัพย์สินและอยู่ภายใต้ระบบควบคุมจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพเดียวกัน เพื่อก้าวสู่การเป็นผู้นำและกลไกหลักสำคัญของการกำหนดราคาประเมินทุนทรัพย์ของอสังหาริมทรัพย์ในกลุ่มประเทศอาเซียน

หน่วยงานรับผิดชอบ คือ กรมธนารักษ์ – เป็นการดำเนินการภายใต้ AEC

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

มาตรการที่ 2.1 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โดยเฉพาะที่เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน

เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการเดินทางและขนส่งสินค้า ทั้งในระบบถนนและระบบราง โดยเฉพาะโครงการระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านที่สอดคล้องกับแผนแม่บทด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน (Master Plan on ASEAN Connectivity) จึงควรให้การสนับสนุนด้านการเงินและวิชาการแก่ประเทศเพื่อนบ้าน ผ่านทางสำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (องค์การมหาชน) หรือ สพพ. (NEDA) หรืออาจร่วมกับองค์การระหว่างประเทศอื่นๆ ซึ่งรวมถึง ADB ภายใต้กองทุนเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในภูมิภาคอาเซียน (ASEAN Infrastructure Fund) และการร่วมมือกับภาคเอกชน (Public-Private Partnership: PPP) ในโครงการต่างๆ โดยประสานการดำเนินการกับสภาพพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกระทรวงการต่างประเทศ และกระทรวงคมนาคม

เป็นการดำเนินการต่อเนื่อง โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ กรมศุลกากร สำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (องค์การมหาชน) สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ และสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง - เป็นการดำเนินการภายใต้ AEC

มาตรการที่ 2.2 อำนวยความสะดวกทางการค้าและพิธีการศุลกากร

(1) เร่งรัดพัฒนาระบบการให้บริการศุลกากรเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในการส่งออกและนำเข้าและสร้างมาตรฐานในระดับภูมิภาค จึงควรเร่งรัดการจัดตั้งระบบการให้บริการศุลกากรเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว (Single Window) ทั้งในระดับประเทศ (National Single Window) และระดับอาเซียน (ASEAN Single Window)

(2) อำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าข้ามพรมแดน อำนวยความสะดวกต่างๆ

ทั้งในเรื่องกฎระเบียบและพิธีการในการเคลื่อนย้ายของคน สินค้า และบริการด้านโลจิสติกส์ เป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยสนับสนุนเป้าหมายการเป็นศูนย์กลางธุรกิจในภูมิภาคของไทย โดยมุ่งเน้นการเพิ่มความสะดวกและรวดเร็วในการขนส่งระหว่างกัน และลดระยะเวลาการขนส่งและค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยประสานกับกระทรวงคมนาคม ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบการดำเนินการตามความตกลงการขนส่งสินค้าผ่านแดนอาเซียน (ASEAN Framework Agreement on the Facilitation of Goods in Transit)

(3) **ปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบด้านศุลกากร** ปรับปรุงกฎระเบียบด้านศุลกากรและภารกิจที่กรมศุลกากรได้รับมอบหมายจากหน่วยงานอื่นให้มีความทันสมัยและเป็นสากลมากยิ่งขึ้น โดยคำนึงถึงการอำนวยความสะดวกทางการค้าและการรักษาผลประโยชน์ของประเทศเป็นหลัก

(4) **นำที่ราชพัสดุที่อยู่ตามแนวพื้นที่เศรษฐกิจและจุดผ่านแดนซึ่งมีศักยภาพเหมาะสมมา** ดำเนินโครงการต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าข้ามพรมแดน จึงควรสำรวจและนำที่ราชพัสดุที่มีศักยภาพเหมาะสมที่อยู่ตามแนวพื้นที่เศรษฐกิจและจุดผ่านแดนที่สำคัญมาสนับสนุนการสร้างศูนย์พักและกระจายสินค้า (คลังสินค้า) การจัดตั้งเขตปลอดภาษี (Free Zone) สำหรับการนำเข้าและการส่งออก รวมทั้งพัฒนาปรับปรุงท่าเรือสงขลาให้เป็นท่าเรือหลักสำหรับการนำเข้าและส่งออกสินค้าโดยตรงจากภาคใต้ตอนล่าง เพื่อลดความสูญเสียโอกาสทางเศรษฐกิจและเพิ่มศักยภาพให้สามารถแข่งขันกับท่าเรือปีนัง ประเทศมาเลเซีย

เป็นการดำเนินการต่อเนื่อง โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ กรมศุลกากร และสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย กรมธนารักษ์ - เป็น การดำเนินการภายใต้ AEC

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนากฎหมาย กฎ และระเบียบ

มาตรการที่ 3.1 เร่งรัดการจัดทำอนุสัญญา/ความตกลงเพื่อการเว้นการเก็บภาษี
ซ้อน

ปัจจุบันประเทศไทยมีอนุสัญญา/ความตกลงเพื่อการเว้นการเก็บภาษีซ้อนกับประเทศสมาชิกอาเซียน 8 ประเทศ ยกเว้นกัมพูชา ดังนั้น จึงเห็นควรเร่งรัดการจัดทำความตกลง/อนุสัญญาดังกล่าวกับประเทศกัมพูชาให้เสร็จเรียบร้อยก่อนปี 2558 และหากกัมพูชายังไม่มีความพร้อมในการเจรจาจัดทำ ความตกลง/อนุสัญญาดังกล่าว ควรจัดให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการ (Technical Assistance) เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวด้วย

หน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ กรมสรรพากร เป็น การดำเนินการภายใต้ AEC

มาตรการที่ 3.2 ประสานข้อมูลด้านนโยบายภาษีภายใน

หลังจากที่การเปิดเสรีการค้าสินค้าภายใต้เขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area : AFTA) ได้เสร็จสมบูรณ์ในปี พ.ศ. 2558 ไทยควรผลักดันให้อาเซียนหันมาให้ความสำคัญกับ

ความร่วมมือด้านนโยบายภาษีภายใน โดยเน้นการประสานแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างประเทศสมาชิก (Information Sharing) การใช้แนวทางการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เป็นมาตรฐานสากล และการอำนวยความสะดวกทางการค้า

เป็นการดำเนินการต่อเนื่อง โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ กรมสรรพากร กรมสรรพสามิต และสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง – เป็นการดำเนินการภายใต้ AEC

มาตรการที่ 3.3 ปรับปรุงกฎระเบียบเพื่อสนับสนุนให้รัฐวิสาหกิจมีความเข้มแข็ง

การดำเนินการใดๆ ของรัฐวิสาหกิจจะต้องอยู่ภายใต้กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกำหนดไว้ ซึ่งในปัจจุบันมีกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับรัฐวิสาหกิจหลายฉบับ โดยการดำเนินการในมาตรการนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงและพัฒนากฎระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับรัฐวิสาหกิจให้สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป ตลอดจน เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมประสิทธิภาพในการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจภายใต้การเป็นประชาคมอาเซียน โดยในขั้นนี้ ได้เสนอโครงการยกร่างพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ... และการปรับปรุงพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘

หน่วยงานรับผิดชอบ คือ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ – เป็นการดำเนินการภายใต้ AEC

มาตรการที่ 3.4 เตรียมความพร้อมภายในกระทรวงการคลัง

(1) จัดตั้งคณะกรรมการอาเซียนด้านการเงินการคลัง เนื่องจากการดำเนินการของกระทรวงการคลังที่เกี่ยวข้องกับการเป็นประชาคมอาเซียน อาทิ การเปิดเสรีการค้าสินค้า การเปิดเสรีการค้าบริการด้านการเงิน การพัฒนาตลาดทุน การเปิดเสรีการลงทุน การอำนวยความสะดวกทางการค้า ความร่วมมือด้านศุลกากร และความร่วมมือด้านภาษี ซึ่งอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของหลายหน่วยงาน โดยไม่มีหน่วยงานใดทำหน้าที่หลักในการประสานงานและติดตามความคืบหน้าในเรื่องต่างๆ ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปในทิศทางเดียวกันและเป็นเอกภาพกระทรวงการคลังจึงได้มีคำสั่งที่ 1080/2554 ลงวันที่ 1 กันยายน 2554 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการอาเซียนด้านการเงินการคลัง ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นประธาน และมีผู้บริหารระดับสูงจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมในองค์ประกอบ โดยมีผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลังเป็นกรรมการและเลขานุการ

เพื่อให้เป็นเวทีหลักในการกำหนดนโยบายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการติดตามความคืบหน้า และกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาต่างๆ (ถ้ามี)

(2) *ปรับปรุงโครงสร้างองค์กร* เพื่อให้การดำเนินงานของกระทรวงการคลังมีประสิทธิภาพ และสามารถรองรับการเป็นประชาคมอาเซียนได้ จึงเห็นควรให้มีการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรภายในกระทรวงการคลัง อาทิ สำนักงานเศรษฐกิจการคลังได้มีคำสั่ง ที่ 291/2554 ลงวันที่ 20 กันยายน 2554 เรื่อง การจัดตั้งหน่วยงานในสำนักงานเศรษฐกิจการคลังและการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบของสำนักการเงินการคลังอาเซียน (ASEAN Fiscal and Financial Policy Bureau) เพื่อเป็นศูนย์กลางการดำเนินการตามความร่วมมือด้านการเงินการคลังภายใต้กรอบอาเซียนและอาเซียนกับคู่เจรจา และประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำฐานข้อมูลและติดตามความคืบหน้าของการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวให้มีความเป็นบูรณาการ เพื่อประโยชน์สูงสุดของประเทศ โดยขณะนี้ อยู่ในระหว่างการนำเสนอคณะกรรมการโครงสร้างของกระทรวงการคลัง ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นประธาน

นอกจากนี้ ยังมีการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรในหน่วยงานอื่นๆ ในสังกัดกระทรวงการคลัง เพื่อรองรับประชาคมอาเซียนด้วยเช่นกัน ได้แก่ กรมศุลกากรมีโครงการศึกษาการจัดตั้งหน่วยงานศุลกากรเพื่อรองรับเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนที่เกี่ยวข้องกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และกรมสรรพากรมีโครงการจัดตั้งสำนักภาษีระหว่างประเทศ และ RD International Call Center

(3) *พัฒนามาตรฐานและนโยบายบัญชีภาครัฐสู่สากล* เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐและรัฐบาลมีมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านบัญชีที่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปและเทียบเคียงได้กับระดับสากล ซึ่งจะช่วยให้สามารถจัดทำรายงานการเงินภาครัฐได้อย่างน่าเชื่อถือ และส่งเสริมให้การบริหารการใช้จ่ายเงินเกิดความโปร่งใสมากขึ้น จึงต้องปรับเปลี่ยนหลักการและนโยบายบัญชีภาครัฐที่ได้กำหนดไว้เป็นเวลานานแล้วให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของมาตรฐานสากลและมาตรฐานเอกชน ซึ่งมาตรฐานและนโยบายบัญชีภาครัฐที่จะพัฒนาขึ้นจะสอดคล้องกับมาตรฐานบัญชีภาครัฐสากล (International Public Sector Accounting Stands)

ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาศักยภาพกรมบัญชี

มาตรการที่ 4.1 พัฒนาความรู้ด้านภาษาต่างประเทศ

เมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 ความรู้ด้านภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษและภาษาประเทศเพื่อนบ้านจะมีความจำเป็นอย่างมากในการติดต่อสื่อสารและ

ดำเนินการธุรกิจ ดังนั้น จึงควรเร่งพัฒนาความรู้ด้านภาษาต่างประเทศให้แก่เจ้าหน้าที่ในทุกกระดับ และควรกำหนดให้กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและประกาศของกระทรวงการคลังที่จะออกตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2557 เป็นต้นไป และที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบันจะต้องมีค่าแปลอย่างไม่เป็นทางการเป็นภาษาอังกฤษด้วย และสำหรับกรณีที่เป็นแบบฟอร์มให้มีภาษาอังกฤษกำกับด้วยเช่นกัน

หน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ ทุกหน่วยงาน – เป็นการดำเนินการภายใต้ AEC และ ASCC

ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค

มาตรการที่ 5.1 ให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการและการเงินแก่ประเทศสมาชิกใหม่

เพื่อลดช่องว่างของการพัฒนาระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนตามความริเริ่มเพื่อการรวมตัวของอาเซียน (Initiative for ASEAN Integration: IAI) และกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคต่างๆ (เช่น โครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิระวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง ระหว่างกัมพูชา ลาว พม่า ไทย และเวียดนาม (ACMECS) และการพัฒนาเศรษฐกิจเศรษฐกิจสามฝ่าย (IMT-GT)) กระทรวงการคลังจึงควรมีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการแก่ประเทศสมาชิกใหม่ในส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเศรษฐกิจการคลังอาจจัดการฝึกอบรมหรือให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการด้านการเงินในการเข้าสู่ตลาดบริการด้านการเงินในอาเซียน กรมสรรพากรอาจจัดฝึกอบรมแนวทางการจัดทำความตกลงเพื่อการเว้นการเก็บภาษีซ้อน และสำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (องค์การมหาชน) (สพพ.) หรือสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะจัดการฝึกอบรมในเรื่องการจัดทำโครงการเงินกู้ต่างประเทศ เป็นต้น โดยให้สำนักงานเศรษฐกิจการคลังเป็นหน่วยงานกลางในการประสานและรวบรวมข้อมูลการให้ความช่วยเหลือต่างๆ ดังกล่าวของกระทรวงการคลัง

เป็นการดำเนินการต่อเนื่อง โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ ทุกหน่วยงาน - เป็นการดำเนินการภายใต้ AEC และ ASCC

นอกจากร่างยุทธศาสตร์กระทรวงการคลังด้านการเงินการคลังเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนแล้ว ประเทศไทยยังมีกฎหมายหลักของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการเงินการคลัง ดังนี้

- (1) พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2485
- (2) พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551
- (3) พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535

- (4) พระราชบัญญัติบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม พ.ศ. 2534
- (5) พระราชบัญญัติธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2535
- (6) พระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2536

พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2485

พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2485 เป็นกฎหมายที่จัดตั้งธนาคารแห่งประเทศไทยเพื่อการดำเนินภารกิจในการดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพทางการเงิน และเสถียรภาพของระบบสถาบันการเงินและระบบการชำระเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทยมีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดย่อมในทางอ้อม คือ การทำหน้าที่เป็นแหล่งเงินทุนของสถาบันต่างๆ ซึ่งมีบทบาทในการสนับสนุนเงินทุนให้แก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดย่อม เช่น ธนาคารพาณิชย์ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย

ตัวอย่างการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดย่อมในทางอ้อม เช่น การให้ความช่วยเหลือแก่วิสาหกิจขนาดย่อมตามระเบียบการให้กู้ยืมเงินโดยมีตัวสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการประกอบวิสาหกิจขนาดย่อมเป็นประกัน พ.ศ. 2550 เพื่อส่งเสริมการประกอบวิสาหกิจขนาดย่อมให้มีเงินทุนหมุนเวียนในอัตราดอกเบี้ยต่ำ โดยธนาคารแห่งประเทศไทยจะให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจที่เป็นบุคคลธรรมดาซึ่งมีสัญชาติไทย หรือนิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศไทยซึ่งมีสัดส่วนการถือหุ้น หรือมีจำนวนหุ้นที่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยถืออยู่เกินกว่ากึ่งหนึ่งของทุนจดทะเบียนในนิติบุคคลนั้น โดยการให้กู้ยืมเงินผ่านธนาคารพาณิชย์ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารออมสิน และบริษัทเงินทุน

จากการที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นแหล่งเงินทุนให้กับสถาบันทางการเงินอื่นๆ ทำให้สถาบันเหล่านั้นสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนต้นทุนต่ำได้โดยไม่ต้องไปเสาะหาแหล่งเงินทุนจากต่างประเทศ ดังนี้ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจึงสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายขึ้นด้วยต้นทุนที่ต่ำลง

พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551

พระราชบัญญัติสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 เป็นกฎหมายที่ควบคุมสถาบันการเงิน ซึ่งหมายถึง ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ ในเรื่องเกี่ยวกับการจัดตั้ง โครงสร้าง และการกำกับดูแลสถาบันการเงินในเรื่องต่างๆ เช่น การดำรงเงินกองทุนและสินทรัพย์ การลงทุน การประกอบธุรกิจของสถาบันการเงิน และข้อห้ามการให้สินเชื่อของสถาบันการเงิน โดยมี ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้ออกกฎเกณฑ์กำกับดูแลในเรื่องดังกล่าว

สถาบันการเงิน เป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนองค์กรธุรกิจในด้าน เงินทุน ไม่ว่าจะเป็นในด้านการให้สินเชื่อ หรือการลงทุนเพื่อหาทำกำไรในทางอ้อมเพื่อพัฒนาธุรกิจหลัก

ธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยจำนวนมากให้ความสำคัญกับการสนับสนุน ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยการพัฒนาผลิตภัณฑ์ บริการทางการเงิน และองค์ ความรู้ที่ตอบสนองความต้องการผู้ประกอบการอย่างครบวงจร ตั้งแต่การให้คำปรึกษา การให้สินเชื่อ การค้าประกันต่างๆ ซึ่งการที่ธนาคารพาณิชย์มีโครงการเพื่อผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อมโดยเฉพาะทำให้ธนาคารพาณิชย์มีความเชี่ยวชาญ และเข้าใจความต้องการของ ผู้ประกอบการเหล่านี้ ทำให้มีการพัฒนาบริการของตนเองให้ตอบสนองความต้องการของ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้ดียิ่งขึ้น และมีบางบริการที่สร้างโอกาสในทางธุรกิจ ได้มากกว่าบริการของผู้ประกอบการรายใหญ่ เช่น การให้สินเชื่อโดยไม่ต้องใช้หลักทรัพย์ค้ำประกัน เป็นต้น

พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535

ในการระดมทุนขององค์กรธุรกิจนั้น นอกจากจะสามารถระดมทุนจากผู้ถือหุ้นเดิมโดย การเพิ่มทุนได้แล้ว องค์กรธุรกิจประเภทบริษัทมหาชนจำกัดยังมีอีกทางเลือกหนึ่งในการระดมทุน นั่นคือ การเสนอขายหลักทรัพย์ต่อประชาชนผ่านตลาดหลักทรัพย์ พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และ ตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 เป็นกฎหมายที่กำกับดูแลบริษัทมหาชนจำกัดซึ่งจดทะเบียนในตลาด หลักทรัพย์ในด้านหลักทรัพย์ เช่น การนำหลักทรัพย์ของบริษัทเข้าจดทะเบียนเป็นหลักทรัพย์ และการ เสนอขายหลักทรัพย์ต่อประชาชน โดยมีคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์ คณะกรรมการกำกับตลาดทุน และคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์เป็นผู้ออกกฎเกณฑ์กำกับดูแล

ในประเทศไทยมีตลาดหลักทรัพย์ 2 แห่ง ซึ่งสามารถเป็นแหล่งระดมทุนให้แก่ผู้ประกอบการได้ คือ

1. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (Stock Exchange of Thailand: SET)
2. ตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (Market for Alternative Investment: MAI)

1. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (Stock Exchange of Thailand: SET)

หลักทรัพย์ของบริษัทที่สามารถนำเข้าไปเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์มีหลายประเภท เช่น หุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ หุ้นกู้ หุ้นแปลงสภาพ อย่างไรก็ตามการศึกษาครั้งนี้จะกล่าวถึงเฉพาะการนำหุ้นสามัญเข้าไปเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนเท่านั้น

หลักเกณฑ์ที่สำคัญในการนำหุ้นสามัญของบริษัทเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและการเสนอขายหลักทรัพย์ต่อประชาชนมีดังนี้

1. ต้องเป็นหุ้นของบริษัทมหาชน หรือนิติบุคคลที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นเฉพาะ
2. บริษัทจะต้องมีทุนชำระแล้วเฉพาะหุ้นสามัญไม่น้อยกว่า 300 ล้านบาท
3. การเสนอขายหุ้นต่อประชาชนต้องได้รับอนุญาตจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
4. จะต้องมีกรกระจายหุ้นให้แก่ผู้ถือหุ้นรายย่อยไม่น้อยกว่า 1,000 ราย โดยสำหรับบริษัทที่มีทุนไม่น้อยกว่า 300 ล้านบาท แต่ไม่น้อยกว่า 3,000 ล้านบาท ผู้ถือหุ้นรายย่อยถือหุ้นรวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของทุนที่ชำระแล้ว และสำหรับบริษัทที่มีทุนไม่น้อยกว่า 3,000 ล้านบาท ผู้ถือหุ้นรายย่อยถือหุ้นรวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของทุนที่ชำระแล้ว
5. มีผลการดำเนินงานต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 3 ปี โดยอยู่ภายใต้การจัดการของผู้บริหารส่วนใหญ่ชุดเดียวกันไม่น้อยกว่า 1 ปี

ทั้งนี้ ในกรณีที่เห็นว่าการจดทะเบียนหลักทรัพย์ของบริษัทที่ยื่นคำขอจะเป็นประโยชน์ต่อตลาดทุนของประเทศไทย คณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์อาจพิจารณาผ่อนผันคุณสมบัติของผู้ยื่นคำขอได้บางประการ

2. ตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ (Market for Alternative Investment: MAI)

หลักทรัพย์ของบริษัทที่สามารถนำเข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ มีหลายประเภท เช่นเดียวกับการนำหลักทรัพย์เข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ อย่างไรก็ตามการศึกษาคั้งนี้จะกล่าวถึงเฉพาะการนำหุ้นสามัญเข้าเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนเท่านั้น

หลักเกณฑ์ที่สำคัญในการนำหุ้นสามัญของบริษัทเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ และการเสนอขายหลักทรัพย์ต่อประชาชนมีดังนี้

- (1) ต้องเป็นหุ้นของบริษัทมหาชน หรือนิติบุคคลที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นเฉพาะ
- (2) บริษัทจะต้องมีทุนชำระแล้วเฉพาะหุ้นสามัญไม่น้อยกว่า 20 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 300 ล้านบาท
- (3) การเสนอขายหุ้นต่อประชาชนต้องได้รับอนุญาตจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
- (4) จะต้องมีกรกระจายหุ้นให้แก่ผู้ถือหุ้นรายย่อยไม่น้อยกว่า 300 ราย โดยผู้ถือหุ้นรายย่อยถือหุ้นรวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของทุนที่ชำระแล้ว
- (5) มีผลการดำเนินงานต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 2 ปี โดยอยู่ภายใต้การจัดการของผู้บริหารส่วนใหญ่ชุดเดียวกันไม่น้อยกว่า 1 ปี

ทั้งนี้ ในกรณีที่เห็นว่าการจดทะเบียนหลักทรัพย์ของบริษัทที่ยื่นคำขอจะเป็นประโยชน์ต่อตลาดทุนของประเทศไทย คณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์อาจพิจารณาผ่อนผันคุณสมบัติของผู้ยื่นคำขอได้บางประการ

จะเห็นได้ว่าการนำหุ้นสามัญเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอมีหลักเกณฑ์ที่ผ่อนปรนกว่าตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จึงทำให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้รับประโยชน์โดยสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายขึ้นอีกช่องทางหนึ่ง

พระราชบัญญัติบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม พ.ศ. 2534

เนื่องจากเป็นที่เล็งเห็นได้ว่าอุตสาหกรรมขนาดย่อมมีบทบาทที่สำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ พระราชบัญญัติบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม พ.ศ. 2534 จึงถูกตราขึ้นเพื่อจัดตั้งบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อมซึ่งมีสถานะเป็นสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐภายใต้กำกับดูแลของกระทรวงการคลังโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้อุตสาหกรรมขนาดย่อมได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงินมากขึ้น เสริมสร้างความมั่นใจให้สถาบันการเงินในการให้สินเชื่อแก่อุตสาหกรรมขนาดย่อมในทุกประเภทธุรกิจ เร่งกระจายสินเชื่อไปยังอุตสาหกรรมขนาดย่อมทั่วประเทศ และช่วยให้การพัฒนาภาคธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อมบรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อมมีบริการการค้ำประกันในโครงการต่างๆ เฉพาะเพื่อผู้ประกอบการซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลสัญชาติไทยซึ่งดำเนินกิจการในประเทศไทย โดยมีทรัพย์สินถาวรสุทธิ (ไม่รวมมูลค่าที่ดิน) ในวันยื่นขอสินเชื่อ ไม่เกิน 200 ล้านบาท²²⁶ เช่น

(1) โครงการค้ำประกันสินเชื่อผู้ประกอบการใหม่ เป็นโครงการที่สนับสนุนกิจการที่เปิดดำเนินกิจการไม่ถึง 2 ปี ใช้เวลาการพิจารณาอนุมัติรวดเร็ว คือ ไม่เกิน 3 วัน ระยะเวลาค้ำประกันสูงสุดนานถึง 7 ปี ค่าธรรมเนียมการค้ำประกันอยู่ในอัตราร้อยละ 2.50 ต่อปี โดยรัฐบาลเป็นผู้จ่ายค่าธรรมเนียมการค้ำประกันแทนผู้ประกอบการในปีแรกร้อยละ 1.75 ทำให้ในปีแรกผู้ประกอบการมีภาระค่าธรรมเนียมเพียงร้อยละ 0.75 ของวงเงินค้ำประกันเท่านั้น

(2) โครงการค้ำประกันสินเชื่อ PGS เป็นโครงการที่ได้รับการตอบรับจากผู้ประกอบการเป็นอย่างดี เนื่องจากเป็นโครงการที่ใช้เวลาการพิจารณาอนุมัติรวดเร็ว คือ ไม่เกิน 3 วัน ระยะเวลาค้ำประกัน 5 ปี ค่าธรรมเนียมการค้ำประกันอยู่ในอัตรา ร้อยละ 1.75 ของวงเงินค้ำประกัน ซึ่งถือได้ว่าต่ำเมื่อเทียบกับค่าธรรมเนียมของธนาคารพาณิชย์ทั่วไป

(3) โครงการค้ำประกันสินเชื่อฮาลาล เป็นโครงการที่มีใบอนุญาตหนังสือรับรองฮาลาล โดยผู้ประกอบการสามารถนำสินเชื่อได้รับการค้ำประกันไปลงทุนในต่างประเทศได้ วงเงินค้ำประกันสูงสุด 40 ล้านบาท ระยะเวลาค้ำประกันสูงสุดนานถึง 5 ปี ค่าธรรมเนียมการค้ำประกันอยู่ใน

²²⁶ บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม. (ไม่ปรากฏปีพิมพ์). *คุณสมบัติของผู้ใช้บริการ บสย..* สืบค้นเมื่อวันที่ 21 กันยายน 2555, จาก http://www.tcg.or.th/main/index.php?option=com_content&view=article&id=137:2011-12-22-16-35-44&catid=57:2011-12-22-15&Itemid=287

อัตราร้อยละ 1.25 ของวงเงินค้ำประกัน ซึ่งถือได้ว่าต่ำเมื่อเทียบกับค่าธรรมเนียมของธนาคารพาณิชย์ทั่วไป

บริการค้ำประกันของบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อมทำให้ผู้ประกอบการในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีช่องทางในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายขึ้น

พระราชบัญญัติธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2535

พระราชบัญญัติธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2535 เป็นกฎหมายที่จัดตั้งธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ซึ่งมีสถานะเป็นนิติบุคคลอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการคลังและกระทรวงอุตสาหกรรมเพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือ สนับสนุนการจัดตั้ง การดำเนินงาน การขยายและพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ทั้งนี้ การพิจารณาว่ากิจการใดเป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่จะได้รับการส่งเสริมตามนโยบายของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย จะต้องพิจารณาจากประเภทกิจการ จำนวนการจ้างงาน และมูลค่าสินทรัพย์ถาวร ดังนี้

**ตารางที่ 3.21 ประเภทกิจการ จำนวนการจ้างงาน และมูลค่าสินทรัพย์ถาวร
สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม**

ประเภทกิจการ	วิสาหกิจขนาดย่อม		วิสาหกิจขนาดกลาง	
	จำนวนการจ้างงาน	มูลค่าสินทรัพย์ถาวร	จำนวนการจ้างงาน	มูลค่าสินทรัพย์ถาวร
กิจการผลิตสินค้า	ไม่เกิน 50 คน หรือ	ไม่เกิน 50 ล้านบาท	เกินกว่า 50 คน แต่ไม่เกิน 200 คน หรือ	เกินกว่า 50 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 200 ล้านบาท
กิจการให้บริการ	ไม่เกิน 50 คน หรือ	ไม่เกิน 50 ล้านบาท	เกินกว่า 50 คน แต่ไม่เกิน 200 คน หรือ	เกินกว่า 50 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 200 ล้านบาท
กิจการค้าส่ง	ไม่เกิน 25 คน หรือ	ไม่เกิน 50 ล้านบาท	เกินกว่า 25 คน แต่ไม่เกิน 50 คน หรือ	เกินกว่า 50 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 100 ล้านบาท
กิจการค้าปลีก	ไม่เกิน 15 คน หรือ	ไม่เกิน 30 ล้านบาท	เกินกว่า 15 คน แต่ไม่เกิน 30 คน หรือ	เกินกว่า 30 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 60 ล้านบาท

*มูลค่าสินทรัพย์ถาวร : พิจารณาจาก

- ก. มูลค่าสินทรัพย์ถาวรสุทธิไม่รวมที่ดิน ตามที่ปรากฏในงบการเงินล่าสุดของกิจการที่ได้จัดทำขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชี
- ข. มูลค่าสินทรัพย์ถาวรซึ่งไม่รวมที่ดิน ตามที่ได้รับประเมินจากสถาบันการเงินหรือบริษัทที่ปรึกษาทางการเงินที่น่าเชื่อถือ

ในกรณีที่มูลค่าสินทรัพย์ถาวรสุทธิตาม ก. และ ข. ต่างกัน ให้ถือจำนวนที่น้อยกว่าเป็นมูลค่าสินทรัพย์ถาวร

ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทยจะมุ่งให้บริการเฉพาะกับผู้ประกอบการในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาสัญชาติธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย หรือนิติบุคคลซึ่งมีผู้ถือหุ้นสัญชาติไทยถือหุ้นเกินกว่าร้อยละ 50 เท่านั้น

บริการของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย สามารถแบ่งได้ดังนี้

(1) การให้สินเชื่อ เช่น

(1.1) โครงการสินเชื่อทั่วไป เป็นโครงการเพื่อใช้ในการลงทุนในกิจการตามที่กำหนด เช่น การซื้อหรือพัฒนาที่ดิน ชำระหนี้ ซื่อยานพาหนะ เครื่องจักร ปรับปรุงมาตรฐานการผลิต โดยวงเงินให้กู้สูงถึง 100 ล้านบาท ระยะเวลาให้ยาวนานสูงสุด 15 ปี โดยมีระยะเวลาปลอดชำระคืนเงินต้นไม่เกิน 3 ปีอีกด้วย

(1.2) โครงการ Small SMEs เป็นโครงการให้กู้ตั้งแต่ 50,000 บาท แต่ไม่เกิน 1,000,000 บาท อัตราดอกเบี้ยค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับแหล่งเงินทุนประเภทธนาคารพาณิชย์ คือ อัตรา MLR+ ร้อยละ 1 ถึง MLR+ ร้อยละ 4 แล้วแต่รายละเอียดโครงการ

(2) การร่วมทุน โดยร่วมลงทุนในธุรกิจเป้าหมาย เช่น อาหาร พลังงานและพลังงานทดแทน เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทยจะเข้าถือหุ้นในสัดส่วนไม่เกินร้อยละ 49 ของทุนจดทะเบียนที่ร่วมลงทุนแล้ว และไม่เป็นผู้อถือหุ้นรายใหญ่ที่สุด วงเงินร่วมลงทุนไม่เกินรายละ 50 ล้านบาท และเป็นการลงทุนระยะยาวซึ่งมีระยะเวลาไม่เกิน 7 ปี

(3) การอวัลหรือรับรองตัว โดยจะรับอวัลตัวสัญญาใช้เงิน และรับรองตัวแลกเงินที่สมบูรณ์

(4) บริการด้านเงินฝาก เช่น บริการเงินฝากประจำ บริการเงินฝากออมทรัพย์

พระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2536

เนื่องจากการทำการค้าในปัจจุบันจำเป็นที่จะต้องทำการค้ากับประเทศอื่นๆ ซึ่งนอกจากจะทำให้มีฐานผู้ซื้อที่เพิ่มมากขึ้นแล้ว ยังเป็นทางเลือกหนึ่งในการจัดหาวัตถุดิบอันอาจทำให้ธุรกิจมีต้นทุนที่ถูกลง ในปัจจุบันผู้ประกอบการธุรกิจในประเทศอื่นได้รับการสนับสนุนจากประเทศของตนในหลายรูปแบบ ซึ่งอาจทำให้ได้เปรียบผู้ประกอบการจากประเทศไทย ดังนี้ จึงมีการตราพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2536 ขึ้น เพื่อจัดตั้งธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2536 ซึ่งมีสถานะเป็นสถาบันการเงินของรัฐภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการคลังที่มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการส่งออก การนำเข้า และการลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ

พระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยได้กำหนดขอบเขตอำนาจในการทำธุรกรรมของธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยไว้อย่างกว้างขวาง

ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยจึงมีบริการที่หลากหลายที่อำนวยความสะดวกแก่นักลงทุน เช่น บริการสินเชื่อระยะสั้น สินเชื่อระยะยาว สินเชื่อสำหรับการลงทุนในต่างประเทศ ทั้งที่เป็นสกุลเงินบาทและสกุลเงินตราต่างประเทศ บริการประกันความเสี่ยงสำหรับการส่งออก บริการประเมินความเสี่ยงผู้ซื้อ บริการสนับสนุนสินเชื่อแก่ผู้ซื้อในต่างประเทศ

โดยทั่วไปแล้วบริการของธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยจะไม่จำกัดเฉพาะการบริการให้กับผู้ประกอบการในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อย่างไรก็ตาม ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยก็มีบริการบางอย่างเพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเหล่านั้น เช่น โครงการประกันความเสี่ยงจากทางการค้าสำหรับผู้ส่งออกที่มีมูลค่าการส่งออกไม่เกิน 200 ล้านบาทต่อปี ด้วยเบี้ยประกันที่ต่ำ มีขั้นตอนอนุมัติรวดเร็ว และอัตราความคุ้มครองสูงถึงร้อยละ 90 ของความเสียหายที่เกิดขึ้น

3.4.3 ข้อกำหนดเกี่ยวกับการโอนเงิน

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการโอนเงินในประเทศไทย ได้แก่

พระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485

พระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 ถือเป็นกฎหมายหลัก โดยมีวัตถุประสงค์ในการรวบรวมเงินตราต่างประเทศไว้ในแหล่งกลาง ควบคุมการใช้จ่ายเงินตราต่างประเทศให้เป็นไปในทิศทางที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ป้องกันการโอนทุนออกนอกประเทศ และรักษาค่าภายนอกของเงินบาทหรืออัตราแลกเปลี่ยนไว้ให้มั่นคง²²⁷

พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปกับกิจการทั้งปวงที่เกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเงินหรือการอื่นซึ่งมีเงินตราต่างประเทศเข้ามาเกี่ยวข้องไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบใดก็ตาม อีกทั้งยังได้ให้อำนาจแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังในการออกกฎกระทรวงเพื่อมาควบคุม จำกัด หรือห้ามการปฏิบัติกิจการทั้งปวงดังกล่าวข้างต้น โดยมีธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ให้เป็นผู้ควบคุมดูแลตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ผู้อำนวยการธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานของธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

²²⁷ ธนาคารแห่งประเทศไทย, กฎหมายควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน, สืบค้นเมื่อวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2555, จาก <http://www.bot.or.th/Thai/ForeignExchangeRegulations/FXRegulation/Pages/IndexFOREXregulations.aspx>

ดังนั้นกฎหมายฉบับนี้จึงส่งผลกระทบต่อทั้งบุคคลธรรมดา และนิติบุคคล รวมทั้ง SMEs ในฐานะที่เป็นหน่วยธุรกิจอย่างหนึ่ง ในการที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎกระทรวง ประกาศหรือคำสั่งที่ล่วงที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งผู้ที่ฝ่าฝืนหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวง ประกาศหรือคำสั่งดังกล่าว ถือว่ามีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือจำคุกไม่เกินสามปี หรือทั้งจำทั้งปรับ อีกทั้งการลักลอบส่งหรือนำเงินบาท เงินตราต่างประเทศ ธนาคารบัตรต่างประเทศ หรือหลักทรัพย์ของไทยหรือต่างประเทศออกไปนอกหรือเข้ามาในประเทศไทยโดยฝ่าฝืนหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินดังกล่าว ถือว่าเป็นการกระทำผิดตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรอีกด้วย

กฎกระทรวง ประกาศกระทรวงการคลัง และประกาศเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินที่เกี่ยวข้องกับการโอนเงินในประเทศไทย มีหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการซื้อ ขาย โอน แลกเปลี่ยนซึ่งเงินบาทและเงินตราต่างประเทศดังต่อไปนี้

โดยหลักแล้ว การซื้อ ขาย แลกเปลี่ยน หรือโอนเงินตราต่างประเทศทุกประเภทจะต้องกระทำกับธนาคารรับอนุญาต บุคคลรับอนุญาต ตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ บริษัทรับอนุญาต หรือผู้ที่ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง โดยบุคคลใดประสงค์ที่จะประกอบธุรกิจเกี่ยวกับปัจจัยชำระเงินต่างประเทศจะต้องทำคำขอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังตามแบบที่กำหนด โดยให้ยื่นคำขอผ่านธนาคารแห่งประเทศไทย ทั้งนี้ห้ามมิให้บุคคลใด ทำการซื้อ ขาย ให้กู้ยืม แลกเปลี่ยน หรือโอนปัจจัยชำระเงินต่างประเทศ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน²²⁸

ระเบียบเกี่ยวกับการซื้อขาย แลกเปลี่ยนเงินบาทและเงินตราต่างประเทศมีดังต่อไปนี้

(1) การนำเข้าเงินบาท

ไม่มีข้อจำกัดในการนำเงินบาทเข้ามาในประเทศ

(2) การนำเงินบาทออกนอกประเทศ

การส่งหรือนำเงินบาทออกนอกประเทศตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้ ไม่ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน²²⁹

²²⁸ กฎกระทรวง ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2497) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485

²²⁹ ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

(2.1) การส่งหรือนำเงินบาทออกนอกประเทศโดยธนาคารรับอนุญาต ในจำนวนไม่เกินมูลค่าของเงินตราหรือเงินตราต่างประเทศที่ธนาคารในต่างประเทศส่งหรือนำเข้ามาแลกเปลี่ยน

(2.2) การส่งหรือนำเงินบาทออกนอกประเทศไปยังสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และประเทศที่มีพรมแดนติดต่อกับประเทศไทยในจำนวนไม่เกิน 500,000 บาท

(2.3) การส่งหรือนำเงินบาทออกนอกประเทศนอกจากกรณีที่กำหนดในข้อ 1 และ 2 ในจำนวนไม่เกิน 50,000 บาท

(3) การนำเข้าเงินตราต่างประเทศ

(3.1) การนำหรือโอนเงินตราต่างประเทศเข้ามาในประเทศทำได้ไม่จำกัดจำนวน แต่เมื่อนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาแล้ว ต้องขายหรือฝากเงินตราต่างประเทศนั้นกับธนาคารรับอนุญาตที่ตั้งอยู่ในประเทศไทยภายใน 360 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้นำหรือนำเข้า ทั้งนี้ ยกเว้นกรณีดังต่อไปนี้ไม่ต้องขายหรือฝากเงินตราต่างประเทศนั้นกับธนาคารรับอนุญาต²³⁰

- บุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศและชาวต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาอยู่ในประเทศไทยเป็นการชั่วคราวไม่เกิน 3 เดือน

- สถานทูตต่างประเทศและผู้ได้รับเอกสิทธิ์ทูต

- ทบวงการชำนัญพิเศษแห่งองค์การสหประชาชาติ องค์การหรือสถาบันระหว่างประเทศ รวมถึงพนักงาน ผู้เชี่ยวชาญหรือบุคคลอื่นที่ปฏิบัติภารกิจเพื่อทบวงการชำนัญพิเศษ องค์การหรือสถาบันนั้นๆ ซึ่งได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันในประเทศไทย

(3.2) การนำเงินตราต่างประเทศที่เป็นธนบัตรหรือเหรียญกษาปณ์อันมีมูลค่ารวมกันเกิน 20,000 ดอลลาร์สหรัฐหรือเทียบเท่าเข้ามาในประเทศไทย จะต้องแจ้งรายการเกี่ยวกับเงินตราต่างประเทศนั้นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากรในขณะที่ผ่านด่านศุลกากรทุกแห่ง²³¹

(4) การนำเงินตราต่างประเทศออกนอกประเทศ

(4.1) การซื้อหรือโอนเงินตราต่างประเทศออกนอกประเทศต้องกระทำผ่านนิติบุคคลรับอนุญาต และต้องยื่นแสดงภาระผูกพันในต่างประเทศ และสามารถโอนออกนอกประเทศได้ตามภาระหรือวงเงินที่กำหนด ทั้งนี้ ผู้ประกอบการในประเทศสามารถทำสัญญาซื้อหรือขายเงินตรา

²³⁰ ธนาคารแห่งประเทศไทย, สรุประเบียบควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2555, จาก http://www.bot.or.th/Thai/ForeignExchangeRegulations/ResearchandPublications/DocLib1/สรุประเบียบ%20Website%20_Final_.pdf

²³¹ ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง กำหนดวงเงินตราต่างประเทศที่ผู้นำเงินตราต่างประเทศออกไปนอกหรือเข้ามาในประเทศ ต้องสำแดงรายการเงินตราต่างประเทศ

ต่างประเทศล่วงหน้าเพื่อคุ้มครองความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนกับธนาคารรับอนุญาตในประเทศไทยได้ แต่ต้องมีรายได้หรือรายจ่ายที่เป็นเงินตราต่างประเทศที่จะได้รับหรือต้องชำระในอนาคต หรือมีการลงทุนในต่างประเทศ²³²

(4.2) การนำเงินตราต่างประเทศที่เป็นธนบัตรหรือเหรียญกษาปณ์อันมีมูลค่ารวมกันเกิน 20,000 ดอลลาร์สหรัฐหรือเทียบเท่าออกนอกประเทศไทย จะต้องแจ้งรายการเกี่ยวกับเงินตราต่างประเทศนั้นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากรในขณะที่ผ่านมาด่านศุลกากรทุกแห่ง²³³

(5) การรายงานการทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศ

บุคคลใดชื่อ ชาย ฝากหรือถอน เงินตราต่างประเทศกับธนาคารรับอนุญาตจำนวนตั้งแต่ 50,000 ดอลลาร์สหรัฐหรือเทียบเท่า ต้องรายงานการทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศต่อธนาคารรับอนุญาตตามแบบที่กำหนด²³⁴

ระเบียบเกี่ยวกับบัญชีเงินฝากธนาคาร

(1) บัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศของบุคคลไทย

บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลในประเทศไทยสามารถที่จะเปิดบัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศไว้กับธนาคารรับอนุญาตในประเทศไทยได้ โดยมีเงื่อนไขดังต่อไปนี้²³⁵

การฝาก

(1) เงินตราต่างประเทศอันมีแหล่งที่มาจากต่างประเทศ เช่นรายได้ ค่าบริการ และเงินทุนที่ได้รับมาจากต่างประเทศ สามารถฝากได้โดยไม่จำกัดวงเงิน และไม่ต้องแสดงภาวะผูกพันในต่างประเทศ

²³² ธนาคารแห่งประเทศไทย, สรุประเบียบควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2555, จาก http://www.bot.or.th/Thai/ForeignExchangeRegulations/ResearchandPublications/DocLib1/สรุประเบียบ%20Website%20_Final_.pdf

²³³ ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง กำหนดวงเงินตราต่างประเทศที่ผู้นำเงินตราต่างประเทศออกไปนอกหรือเข้ามาในประเทศไทย ต้องสำแดงรายการเงินตราต่างประเทศ

²³⁴ ธนาคารแห่งประเทศไทย, สรุประเบียบควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2555, จาก http://www.bot.or.th/Thai/ForeignExchangeRegulations/ResearchandPublications/DocLib1/สรุประเบียบ%20Website%20_Final_.pdf

²³⁵ ธนาคารแห่งประเทศไทย, สรุประเบียบควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2555, จาก http://www.bot.or.th/Thai/ForeignExchangeRegulations/ResearchandPublications/DocLib1/สรุประเบียบ%20Website%20_Final_.pdf

(2) เงินตราต่างประเทศที่ได้จากการซื้อ แลกเปลี่ยน หรือกู้ยืมจากธนาคารรับอนุญาตสามารถนำเข้าฝากในบัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศได้ ดังนี้

(2.1) บัญชีแบบมีภาระผูกพัน ฝากได้ โดยยอดค้าง ณ สิ้นวันต้องไม่เกินจำนวนตามภาระผูกพันที่จะต้องชำระในต่างประเทศ และต้องไม่เกิน 1,000,000 ดอลลาร์สหรัฐหรือเทียบเท่าสำหรับบุคคลธรรมดา และ 100,000,000 ดอลลาร์สหรัฐหรือเทียบเท่า สำหรับนิติบุคคล แต่หากต้องการฝากเงินตราต่างประเทศเกินวงเงินที่กำหนดไว้ดังกล่าว ก็ให้ฝากได้อีกไม่เกินภาระผูกพันที่ต้องชำระในต่างประเทศภายใน 12 เดือน ทั้งนี้ ภาระผูกพันดังกล่าวให้รวมถึงการชำระคืนหนี้เงินกู้จากธนาคารรับอนุญาตด้วย

(2.2) บัญชีแบบไม่มีภาระผูกพัน ฝากได้ไม่เกิน 500,000 ดอลลาร์สหรัฐหรือเทียบเท่า สำหรับทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล

(3) บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลไทย ฝากธนบัตรเงินตราต่างประเทศได้ไม่เกินวันละ 10,000 ดอลลาร์สหรัฐหรือเทียบเท่า

การถอน

การถอนเงินจากบัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศ สามารถถอนได้ตามวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(1) เพื่อชำระภาระผูกพันในต่างประเทศของตน หรือธุรกิจในเครือให้แก่บุคคลในต่างประเทศ

(2) เพื่อชำระหนี้เงินตราต่างประเทศของตน หรือธุรกิจในเครือให้แก่ธนาคารรับอนุญาต

(3) เพื่อฝากเข้าบัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศบัญชีอื่นของตน ทั้งนี้ ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขการฝากเงินตราต่างประเทศด้วย

(4) เพื่อแลกเปลี่ยนเป็นเงินตราต่างประเทศสกุลอื่นก่อนฝากเข้าบัญชีสกุลอื่นของตน หรือแลกเปลี่ยนแล้วนำเงินตราต่างประเทศดังกล่าวไปชำระภาระให้แก่บุคคลในต่างประเทศหรือชำระหนี้ให้แก่ธนาคารรับอนุญาตทันที

(5) เพื่อแลกเปลี่ยนเป็นเงินบาท

ทั้งนี้ นิติบุคคลที่มีแหล่งเงินได้ค่าสินค้าและบริการจากต่างประเทศ สามารถโอนเงินดังกล่าวจากบัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศประเภทแหล่งต่างประเทศของตน เข้าบัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศของคู่ค้าในประเทศ เพื่อชำระค่าสินค้าและบริการได้

(2) บัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศของบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศ

บุคคลที่มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศสามารถเปิดบัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศกับธนาคารรับอนุญาตในประเทศไทยได้ กรณีเงินตราต่างประเทศที่มีแหล่งจากต่างประเทศสามารถฝากได้โดยไม่มีข้อจำกัดเรื่องวงเงิน กรณีเงินที่ฝากเข้าบัญชีได้รับชำระหนี้จากบุคคลในประเทศหรือเป็นเงินกู้จากธนาคารรับอนุญาต ต้องแสดงเอกสารหลักฐานตามระเบียบ สำหรับการถอนเงินจากบัญชีสามารถทำได้โดยไม่มีข้อจำกัด²³⁶

(3) บัญชีเงินบาทของบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศ

ให้ธนาคารรับอนุญาตเปิดบัญชีเงินบาทให้แก่บุคคลที่มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศได้เฉพาะเพื่อวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้²³⁷

1) บัญชีเพื่อการลงทุนในหลักทรัพย์และตราสารทางการเงินอื่น การฝากหรือถอนจากบัญชีต้องเป็นไปเพื่อการลงทุนในหลักทรัพย์และตราสารทางการเงินในประเทศไทย เช่น หุ้น พันธบัตร เป็นต้น

2) บัญชีเพื่อวัตถุประสงค์ทั่วไป การฝากหรือถอนเงินจากบัญชีต้องเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์อื่น ที่ไม่ใช่เงินลงทุนในหลักทรัพย์และตราสารทางการเงิน เช่นค่าสินค้าและบริการ เงินลงทุนโดยตรง เงินกู้ยืม เงินลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น

ทั้งนี้ ยอดคงค้างในบัญชี ณ สิ้นวันสำหรับบัญชีแต่ละประเภทต้องไม่เกิน 300,000,000 บาทต่อราย และห้ามโอนเงินระหว่างบัญชีแต่ละประเภท

ระเบียบเกี่ยวกับค่าสินค้าและบริการ

ค่าสินค้าออก

²³⁶ ธนาคารแห่งประเทศไทย, สรุประเบียบควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2555, จาก http://www.bot.or.th/Thai/ForeignExchangeRegulations/ResearchandPublications/DocLib1/สรุประเบียบ%20Website%20_Final_.pdf

²³⁷ ประกาศเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเงิน (ฉบับที่ 17)

บุคคลใดส่งสินค้าออกนอกประเทศที่มีมูลค่าตั้งแต่ 50,000 ดอลลาร์สหรัฐหรือเทียบเท่าตามอัตราตลาด²³⁸ จะต้องนำเงินค่าสินค้าส่งออกดังกล่าวเข้ามาในประเทศภายใน 360 วัน นับแต่วันส่งสินค้าออกนอกประเทศ และเมื่อได้รับเงินตราต่างประเทศนั้นแล้ว จะต้องนำเข้ามาในประเทศทันที และจะต้องขายหรือฝากเงินตราต่างประเทศนั้นกับนิติบุคคลรับอนุญาตที่ตั้งอยู่ในประเทศภายใน 360 วัน นับจากวันที่บุคคลที่ได้รับเงินตราต่างประเทศ ได้รับแจ้งจากนิติบุคคลรับอนุญาตว่าได้รับเงินตราต่างประเทศในนามของบุคคลดังกล่าวแล้ว หรือวันที่นำเข้า แล้วแต่กรณี²³⁹ เว้นแต่รัฐมนตรีจะมีคำสั่งยกเว้นเป็นการทั่วไป หรือได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน²⁴⁰

ค่าสินค้าเข้า

ผู้นำสินค้าเข้าสามารถซื้อเงินตราต่างประเทศหรือถอนเงินตราต่างประเทศจากบัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศ เพื่อโอนไปชำระค่าสินค้านำเข้า หรือสินค้าที่ส่งจากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่งโดยไม่นำสินค้าเข้ามาในประเทศไทยได้ โดยไม่มีข้อจำกัด และการเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตไปชำระค่าสินค้านำเข้าสามารถกระทำได้โดยไม่ต้องขออนุญาตเจ้าพนักงาน²⁴¹

ค่าบริการ

1) บุคคลหรือนิติบุคคลไทยที่ได้รับเงินค่าบริการจากต่างประเทศตั้งแต่ 50,000 ดอลลาร์สหรัฐหรือเทียบเท่าขึ้นไป²⁴² จะต้องนำเงินเข้ามาในประเทศไทยทันทีที่ได้รับชำระเงินจากต่างประเทศ ซึ่งต้องไม่เกิน 360 วัน นับจากวันที่ทำธุรกรรม²⁴³ และจะต้องขายเงินตราต่างประเทศนั้นแก่นิติบุคคลรับอนุญาตหรือบุคคลรับอนุญาตที่ตั้งอยู่ในประเทศ หรือฝากเงินตราต่างประเทศนั้นกับนิติบุคคลรับอนุญาตภายใน 360 วัน นับแต่วันที่ได้มาหรือนำเข้า²⁴⁴

²³⁸ ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน (ฉบับที่ 4)

²³⁹ ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน (ฉบับที่ 2)

²⁴⁰ กฎกระทรวง ฉบับที่ 26 (พ.ศ.2551) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485

²⁴¹ ธนาคารแห่งประเทศไทย, สรุประเบียบควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2555, จาก

http://www.bot.or.th/Thai/ForeignExchangeRegulations/ResearchandPublications/DocLib1/สรุประเบียบ%20Website%20_Final_.pdf

²⁴² ประกาศเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเงิน (ฉบับที่ 20)

²⁴³ กฎกระทรวง ฉบับที่ 26 (พ.ศ.2551) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485

²⁴⁴ ธนาคารแห่งประเทศไทย, สรุประเบียบควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2555, จาก

http://www.bot.or.th/Thai/ForeignExchangeRegulations/ResearchandPublications/DocLib1/สรุประเบียบ%20Website%20_Final_.pdf

2) การชำระค่าบริการให้แก่บุคคล หรือนิติบุคคลในต่างประเทศ เช่นค่าธรรมเนียม ดอกเบี้ย เงินปันผล เงินกำไร หรือค่าธรรมเนียมอื่น รวมถึงการโอนเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายการศึกษา สามารถกระทำได้ตามภาวะ โดยแสดงเอกสารหลักฐานต่อธนาคารรับอนุญาต สำหรับการซื้อเงินตราต่างประเทศเพื่อนำติดตัวไปเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปต่างประเทศ สามารถทำได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม²⁴⁵

ระเบียบเกี่ยวกับเงินลงทุนจากต่างประเทศ

(1) การนำเข้าเงินลงทุนในประเทศ

นักลงทุนจากต่างประเทศสามารถที่จะโอนเงินเข้ามาลงทุนในประเทศไทยได้โดยไม่มีข้อจำกัดทั้งการลงทุนโดยตรง การลงทุนในหุ้น หรือตราสารทางการเงินในประเทศไทย โดยเมื่อนำเงินเข้ามาแล้ว จะต้องขายหรือฝากเงินตราต่างประเทศนั้นกับธนาคารรับอนุญาตภายใน 360 วัน นับแต่วันที่ได้นำหรือนำเข้า²⁴⁶

(2) การส่งคืนเงินลงทุนหรือเงินกู้จากต่างประเทศ

นักลงทุนจากต่างประเทศสามารถที่จะส่งคืนเงินลงทุนหรือเงินกู้จากต่างประเทศได้ โดยในกรณีของการส่งคืนเงินลงทุน ต้องแสดงเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เช่น หลักฐานการขายหุ้น หรือการโอนกรรมสิทธิ์ เป็นต้น และในกรณีของการคืนเงินกู้ ต้องแสดงเอกสารการนำเงินกู้เข้า และสัญญาเงินกู้ เป็นต้น

(3) การส่งเงินปันผลและกำไรจากการลงทุนกลับประเทศ

นักลงทุนจากต่างประเทศสามารถที่จะส่งเงินปันผลและกำไรกลับไปให้สำนักงานใหญ่ในต่างประเทศได้ โดยผ่านทางนิติบุคคลรับอนุญาต ซึ่งนิติบุคคลรับอนุญาตสามารถที่จะอนุญาตได้โดยไม่มีจำกัดวงเงิน (ตามภาวะผูกพัน ความจำเป็น และความเหมาะสม) ทั้งนี้ในกรณีของการส่งเงินปันผล จะต้องแสดงเอกสารหลักฐานการจ่ายเงินปันผล เช่น ใบแจ้งการจ่ายเงินปันผลของบริษัทผู้จ่าย หรือในกรณีของการส่งเงินกำไรออกไปให้สำนักงานใหญ่ จะต้องแสดงเอกสารหลักฐานงบการเงินสำหรับรอบ

²⁴⁵ ธนาคารแห่งประเทศไทย, สรุประเบียบควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2555, จาก <http://www.bot.or.th/Thai/ForeignExchangeRegulations/ResearchandPublications/DocLib1/สรุประเบียบ%20Website%20 Final .pdf>

²⁴⁶ ธนาคารแห่งประเทศไทย, สรุประเบียบควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2555, จาก <http://www.bot.or.th/Thai/ForeignExchangeRegulations/ResearchandPublications/DocLib1/สรุประเบียบ%20Website%20 Final .pdf>

ระยะเวลาบัญชีปัจจุบันที่มีผู้สอบบัญชีรับอนุญาตรับรองแล้ว หรืองบการเงินระหว่างกาลที่บริษัทได้รับรองความถูกต้องแล้วกรณีเป็นการส่งเงินกำไรระหว่างกาล²⁴⁷

ระเบียบเกี่ยวกับการโอนเงินทุนออกของบุคคลชาติ

(1) การลงทุนหรือให้กู้ยืมเงินในต่างประเทศ²⁴⁸

1) นิติบุคคลสามารถส่งเงินไปจัดตั้งหรือเข้าร่วมลงทุนในกิจการที่ต่างประเทศ ซึ่งให้รวมถึงสาขาที่ต่างประเทศ โดยมีสัดส่วนการถือหุ้นหรือมีส่วนเป็นเจ้าของตั้งแต่ร้อยละ 10 ขึ้นไป โดยสัดส่วนในกรณีการถือหุ้นให้นับต่อหนึ่งราย หรือส่งเงินไปลงทุนหรือให้กู้ยืมแก่กิจการในเครื่องที่ต่างประเทศ ได้ไม่จำกัดจำนวน

2) นิติบุคคลสามารถส่งเงินเพื่อให้กู้ยืมแก่กิจการที่ต่างประเทศที่นอกเหนือจากข้อ 1 ได้เป็นจำนวนรวมทั้งสิ้นไม่เกินปีละ 50,000,000 ดอลลาร์สหรัฐหรือเทียบเท่าตามอัตราตลาด

3) บุคคลธรรมดาสามารถส่งเงินไปจัดตั้งหรือเข้าร่วมลงทุนในกิจการที่ต่างประเทศ โดยมีสัดส่วนการถือหุ้นหรือมีส่วนเป็นเจ้าของตั้งแต่ร้อยละ 10 ขึ้นไป โดยสัดส่วนในกรณีการถือหุ้นให้นับต่อหนึ่งราย หรือส่งเงินไปลงทุนหรือให้กู้ยืมแก่กิจการในเครื่องที่ต่างประเทศของกิจการดังกล่าว ได้ไม่เกินปีละ 100,000,000 ดอลลาร์สหรัฐหรือเทียบเท่าตามอัตราตลาด

ทั้งนี้ การส่งเงินไปลงทุนหรือให้กู้ยืมดังกล่าว จะต้องเป็นเงินตราต่างประเทศเท่านั้น ยกเว้นกรณีการลงทุนหรือให้กู้ยืมแก่กิจการในสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามหรือประเทศที่มีพรมแดนติดต่อกับประเทศไทย เพื่อที่จะนำไปใช้เพื่อการค้าหรือการลงทุนในประเทศไทยหรือในประเทศดังกล่าว ให้ลงทุนหรือให้กู้ยืมเป็นเงินบาทได้²⁴⁹

(2) การลงทุนในหลักทรัพย์ในต่างประเทศ

²⁴⁷ ธนาคารแห่งประเทศไทย, สารบัญญเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเงิน, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2555, จาก <http://www.bot.or.th/Thai/ForeignExchangeRegulations/ResearchandPublications/DocLib1/FILE%20THAILAND%20BANNG.pdf>

²⁴⁸ ประกาศเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเงิน (ฉบับที่ 20)

²⁴⁹ ธนาคารแห่งประเทศไทย, สรุประเบียบควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2555, จาก http://www.bot.or.th/Thai/ForeignExchangeRegulations/ResearchandPublications/DocLib1/สรุประเบียบ%20Website%20_Final_.pdf

1) บุคคลทั่วไปซื้อหุ้นของบริษัทในเครือเดียวกันที่ต่างประเทศ ในลักษณะที่เป็น การสวัสดิการแก่พนักงานได้เป็นจำนวนไม่เกิน 1,000,000 ดอลลาร์สหรัฐหรือเทียบเท่าตามอัตรา ตลาดต่อราย²⁵⁰

2) การลงทุนในหลักทรัพย์ในต่างประเทศของบุคคลทั่วไป กรณีอื่นนอกเหนือจาก ข้อ 1 ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานก่อน โดยต้องเป็นการลงทุนผ่านกองทุนส่วนบุคคล หรือลงทุน ผ่านบริษัทหลักทรัพย์ตามเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ กำหนด²⁵¹

(3) การโอนเงินเพื่อวัตถุประสงค์อื่น

1) การส่งเงินของตนที่ย้ายถิ่นฐานไปอยู่ต่างประเทศเป็นการถาวร การส่งเงินไปให้ ครอบครัว ญาติพี่น้อง หรือผู้รับมรดก ซึ่งมีพำนักถาวรในต่างประเทศ การบริจาคให้แก่ สาธารณประโยชน์ ให้ทำได้ไม่เกินวัตถุประสงค์ละ 1,000,000 ดอลลาร์สหรัฐหรือเทียบเท่าตามอัตรา ตลาดต่อผู้รับแต่ละราย²⁵²

2) การส่งเงินเพื่อซื้ออสังหาริมทรัพย์ในต่างประเทศ ให้ทำได้ไม่เกินปีละ 10,000,000 ดอลลาร์สหรัฐหรือเทียบเท่าตามอัตราตลาดต่อราย²⁵³

กฎ Zero Hour Rule และการกำหนดผลสมบูรณ์ของการโอนเงินที่เป็นอันสิ้นสุด ไม่สามารถเพิกถอนได้ (Finality of Payment)²⁵⁴

กฎ Zero Hour Rule หมายความว่า เมื่อศาลมีคำสั่งให้สถาบันใดล้มละลาย ให้ถือว่า คำสั่งให้ล้มละลายนั้นมีผลตั้งแต่วันที่แรกของวันที่ศาลมีคำสั่งล้มละลาย ผลที่เกิดขึ้นก็คือ นิติกรรมใด ที่สถาบันได้ทำสำเร็จลุล่วงไปแล้วตั้งแต่เวลาเที่ยงคืนซึ่งเป็นวันที่แรกของวันที่ศาลสั่งล้มละลาย จนถึง เวลาที่ศาลมีคำสั่งให้ล้มละลายจะเป็นอันเสียเปล่าไป

²⁵⁰ ประกาศเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเงิน (ฉบับที่ 15)

²⁵¹ ธนาคารแห่งประเทศไทย, สรุประเบียบควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2555, จาก http://www.bot.or.th/Thai/ForeignExchangeRegulations/ResearchandPublications/DocLib1/สรุประเบียบ%20Website%20_Final_.pdf

²⁵² ประกาศเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเงิน (ฉบับที่ 15)

²⁵³ ประกาศเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเงิน (ฉบับที่ 20)

²⁵⁴ ธนาคารแห่งประเทศไทย, รายงานระบบการชำระเงิน, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2555, จาก http://www.bot.or.th/Thai/PaymentSystems/Publication/ps_annually_report/AnnualReport/Payment_2010_T.pdf

Finality of Payment หมายความว่า เมื่อคำสั่งโอนเงินหรือคำสั่งชำระดุลการหักบัญชีที่ได้ดำเนินการจนเสร็จลุล่วงแล้ว คำสั่งนั้นจะต้องมีผลสมบูรณ์โดยปราศจากเงื่อนไข และไม่สามารถเพิกถอนรายการได้

ในปัจจุบัน ธนาคารแห่งประเทศไทยอยู่ในระหว่างเตรียมการนำเสนอคณะอนุกรรมการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 เพื่อปรับปรุงกฎหมายให้มีการกำหนดผลสมบูรณ์ของการโอนเงินที่เป็นอันสิ้นสุดไม่สามารถเพิกถอนได้ และการยกเว้นมิให้นำกฎ Zero Hour Rule มาใช้บังคับกับคำสั่งโอนเงินที่ได้ดำเนินการผ่านระบบการชำระเงินที่มีความสำคัญยิ่งยวด ซึ่งจะทำให้ระบบบาทเน็ตสอดคล้องกับมาตรฐานสากล รวมทั้งเพื่อป้องกันกรณีที่มาชิกระบบบาทเน็ตถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ ซึ่งมีโอกาสที่ธุรกรรมการโอนเงินที่ดำเนินการสำเร็จไปแล้วอาจเป็นโมฆะได้

หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการซื้อ ขาย โอน แลกเปลี่ยนซึ่งเงินบาทและเงินตราต่างประเทศดังที่ได้อธิบายมาแล้วข้างต้นนั้น ส่งผลกระทบต่อทั้งบุคคลธรรมดา และนิติบุคคล รวมทั้ง SMEs ในฐานะที่เป็นหน่วยธุรกิจอย่างหนึ่ง ในการที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบที่ได้มีการกำหนดไว้ การที่ประเทศไทยไม่มีข้อกำหนดหรือบทบัญญัติใดที่จำกัดการนำเข้ามาซึ่งเงินบาทหรือเงินตราต่างประเทศนั้น ส่งผลให้ SMEs ของทุกประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งรวมถึง SMEs ของประเทศไทย สามารถที่จะนำเข้าซึ่งเงินบาทหรือเงินตราต่างประเทศเพื่อนำมาลงทุนหรือประกอบธุรกิจในประเทศได้อย่างไม่จำกัดจำนวน อันเป็นการลดและเลิกอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาดในประเทศไทย อีกทั้ง เมื่อมีผลกำไรหรือเงินปันผลเกิดขึ้น นักลงทุนจากต่างประเทศก็สามารถที่จะส่งเงินจำนวนดังกล่าวกลับไปยังสำนักงานใหญ่ในต่างประเทศได้โดยไม่จำกัดวงเงินอีกด้วย นอกจากนี้ยังได้ขยายระยะเวลาในการนำเข้ามาในประเทศซึ่งเงินตราต่างประเทศที่บุคคลใดได้มาเป็นค่าสินค้าส่งออกนอกประเทศหรือได้มาจากค่าบริการ ที่มีมูลค่าตั้งแต่ 50,000 ดอลลาร์สหรัฐหรือเทียบเท่าตามอัตราตลาดให้นำเข้ามาในประเทศภายในระยะเวลา 360 วัน ซึ่งถือว่าเป็นระยะเวลาที่นานกว่าประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ อันส่งผลให้เกิดความคล่องตัวในการให้สินเชื่อทางการค้าแก่คู่ค้าในต่างประเทศและการบริหารเงินตราต่างประเทศ ถือเป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมการลงทุนของ SMEs ภายในประเทศ

อีกทั้งการส่งหรือนำเงินตราออกนอกประเทศไปยังสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และประเทศที่มีพรมแดนติดต่อกับประเทศไทยในจำนวนไม่เกิน 500,000 บาท นั้น ไม่ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน ย่อมส่งผลให้ SMEs ของประเทศไทยสามารถที่จะนำเงินในจำนวนดังกล่าวออกไปลงทุนในประเทศที่ระบุไว้ได้อย่างเสรี อันเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ลดอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาด และส่งเสริมให้ SMEs ของประเทศไทยไปลงทุนในประเทศดังกล่าวมากยิ่งขึ้น แต่ในขณะเดียวกัน การส่งหรือนำเงินออกนอกประเทศในกรณีประเทศอื่นๆ นอกเหนือจากที่ได้รับระบุไว้

ที่กำหนดจำนวนไว้ไม่เกิน 50,000 บาท นั้น เห็นว่าจำนวนเงินที่ระบุไว้ดังกล่าวค่อนข้างที่จะน้อยเกินไปถ้าเทียบกับการไปลงทุนในต่างประเทศที่จำเป็นต้องใช้เงินเป็นจำนวนมาก ดังนั้นการที่จะต้องขออนุญาตจากเจ้าพนักงานในกรณีที่จะนำเงินออกไปลงทุนเกิน 50,000 บาทนั้น น่าจะเป็นอุปสรรคต่อการส่งเสริมให้ SMEs ของประเทศไทย ในการที่จะออกไปลงทุนในประเทศอื่นๆ ที่ไม่ใช่สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และประเทศที่มีพรมแดนติดต่อกับประเทศไทย

การที่นิติบุคคลรับอนุญาต สามารถที่จะขายหรือแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศให้แก่บุคคลธรรมดาและนิติบุคคล ซึ่งรวมถึง SMEs ของประเทศไทย เพื่อนำไปลงทุนหรือให้กู้ยืมแก่กิจการที่ต่างประเทศ ต่างประเทศ (ที่ไม่ได้ประกอบธุรกิจซื้อขายหลักทรัพย์ต่างประเทศ) ได้ตามวงเงินที่ได้ระบุไว้ข้างต้นนั้น ย่อมส่งผลให้ SMEs ของประเทศไทยสามารถที่จะซื้อหรือแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ เพื่อที่จะนำไปลงทุนหรือให้กู้ยืมแก่กิจการที่อยู่ในประเทศสมาชิกอาเซียนได้ภายในวงเงินที่ได้ระบุดังกล่าว อันเป็นการส่งเสริม และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับ SMEs ของประเทศไทยในการไปลงทุนในต่างประเทศ อีกทั้งยังเป็นการลดอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาดในการไปลงทุนในประเทศสมาชิกอาเซียนอีกด้วย

ในปัจจุบัน ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายที่ยกเว้นไม่ให้นำกฎ Zero Hour Rule มาใช้ และกฎหมายที่มารองรับหลักในเรื่องของ Finality of Payment ย่อมส่งผลให้คำสั่งโอนเงินใดๆ ที่สมาชิกระบบการชำระเงินได้ทำสำเร็จไปแล้วตั้งแต่เวลาที่เปิดทำการระบบการชำระเงินนั้น จนถึงเวลาที่ศาลมีคำสั่งให้ล้มละลายจริง เป็นอันเสียเปล่าไปเช่นกัน และจะทำให้เกิดความเสียหายต่อระบบการชำระเงินอย่างเป็นลูกโซ่ ดังนั้นจึงเห็นสมควรให้ประเทศไทยมีบทบัญญัติที่กำหนดยกเว้นมิให้นำกฎ Zero Hour Rule มาใช้บังคับกับคำสั่งโอนเงินที่ได้ดำเนินการผ่านระบบการชำระเงินที่มีความสำคัญยิ่งยวดที่ได้ดำเนินการโดยมีผลสำเร็จสมบูรณ์แล้ว

3.4.4 กฎหมายแรงงาน

นโยบายที่เกี่ยวข้องกับแรงงานและกฎหมายแรงงานประเทศไทย

(1) คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีแถลงต่อรัฐสภา ข้อ 4.2²⁵⁵

²⁵⁵ สืบค้นเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2555, www.cabinet.thaigov.go.th/arcobat/history_60.pdf

นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภาเกี่ยวกับแรงงานที่เป็นคนไทยหรือแรงงานที่ทำงานในประเทศไทยในข้อ 4.2 นโยบายทางสังคมและคุณภาพชีวิตด้านแรงงานว่า รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมให้ผู้ต้องการมีงานทำในระบบสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารตำแหน่งงานว่างของสถานประกอบการได้โดยสะดวก มุ่งเน้นให้การคุ้มครองแรงงานตามกฎหมายโดยให้ความสำคัญด้านความปลอดภัยในการทำงานและสวัสดิการแรงงาน ส่งเสริมระบบแรงงานสัมพันธ์ให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องสามารถแก้ไขปัญหาแรงงานสัมพันธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มสิทธิประโยชน์ประกันสังคมให้มากขึ้นเพื่อให้ผู้ประกันตนสามารถเข้ารับการรักษาพยาบาลได้อย่างทั่วถึง และเร่งยกระดับแรงงานทุกระดับโดยการประสานงานระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชน โดยรัฐบาลได้เตรียมการรองรับการเปิดการค้าเสรีย้ายแรงงานเสรีภายใต้ประชาคมอาเซียนปี พ.ศ. 2558 และรัฐบาลจะกำหนดมาตรการที่เหมาะสมในการควบคุมการเข้ามาทำงานของแรงงานต่างด้าวโดยคำนึงถึงความต้องการแรงงานของภาคเอกชนและการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ

(2) แผนพัฒนากำลังคนในระดับประเทศ พ.ศ. 2555-2559²⁵⁶

(3) แผนพัฒนากำลังคนในระดับประเทศ พ.ศ. 2555-2559 เป็นแผนที่กระทรวงแรงงานจัดทำขึ้นเพื่อให้การปฏิบัติการของหน่วยงานราชการต่างๆ และกระทรวงแรงงานมีความสอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐบาลตามที่ได้แถลงต่อรัฐสภาโดยมีวัตถุประสงค์คือ เพื่อความสมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทานด้านกำลังคน ทำให้กำลังคนมีศักยภาพสูงได้มาตรฐานสากลตอบสนองความต้องการทุกภาคส่วนและสามารถสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ได้ ทำให้กำลังคนมีความรับผิดชอบและมีจิตสำนึกต่อหน้าที่ เพื่อการบูรณาการกำลังคนทุกภาคส่วนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้กำลังคนมีความมั่นคงและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งแผนงานนี้ได้มีการกำหนดจุดยุทธศาสตร์ออกเป็น 6 จุดยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์ด้านการผลิตและพัฒนาศักยภาพกำลังคนทุกระดับต่อเนื่องตลอดชีวิต ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทานด้านกำลังคนทุกภาคส่วน ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนากำลังคนให้มีศักยภาพสูงและมีความสามารถในระดับสากล ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างเสริมเครือข่ายในการพัฒนากำลังคน ยุทธศาสตร์ด้านการสนับสนุนให้กำลังคนมีความมั่นคงและหลักประกันในชีวิต และยุทธศาสตร์ด้านการสนับสนุนให้กำลังคนมีคุณธรรม

(4) นโยบายของกระทรวงแรงงาน²⁵⁷

(5) นโยบายของกระทรวงแรงงานมีขึ้นเพื่อให้การปฏิบัติงานของกระทรวงแรงงานเป็นไปในทิศทางเดียวกับแนวนโยบายของรัฐบาลตามที่ได้แถลงต่อรัฐสภาโดยสามารถแบ่งนโยบาย

²⁵⁶ สืบค้นเมื่อวันที่ 29 กันยายน 2555, www.moe.go.th/webm/2012/jul/181.html

²⁵⁷ สืบค้นเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2555, http://www.mol.go.th/anonymouse/policy_vision_mission

ของกระทรวงแรงงานออกเป็น 9 นโยบายคือ นโยบายเพื่อการดำเนินการให้แรงงานมีรายได้ขั้นต่ำวันละ 300 บาท นโยบายในการพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารและการบริหารจัดการด้านแรงงานเพื่อการมีงานทำ นโยบายมุ่งเน้นการคุ้มครองแรงงานตามกฎหมาย และส่งเสริมหลักประกันความมั่นคงในการทำงาน นโยบายพัฒนาระบบการบริหารจัดการด้านแรงงานสัมพันธ์ นโยบายพัฒนาระบบประกันสังคม นโยบายยกระดับทักษะฝีมือแรงงานทั้งระบบ นโยบายเตรียมการในส่วนที่เกี่ยวข้องด้านแรงงานเพื่อรองรับการเข้าร่วมประชาคมอาเซียน นโยบายพัฒนาระบบบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว นโยบายการคุ้มครองแรงงานไทยในต่างประเทศ

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแรงงานของประเทศไทย

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 ลักษณะ 6 มาตรา 575 ถึงมาตรา 586²⁵⁸

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้บัญญัติเกี่ยวกับการจ้างแรงงานในบรรพ 3 ลักษณะ 6 มาตรา 575 ถึงมาตรา 586 ซึ่งกำหนดให้ความหมายของสัญญาจ้างแรงงาน คือ สัญญาซึ่งบุคคลหนึ่งเรียกว่าลูกจ้างตกลงจะทำงานให้แก่บุคคลอีกคนหนึ่งเรียกว่านายจ้าง และนายจ้างตกลงจะให้สินจ้างตลอดเวลาที่ทำงานให้ นอกจากนี้บทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ยังกำหนดถึงสิทธิและหน้าที่ของนายจ้างและลูกจ้าง รวมถึงความระงับของสัญญาจ้างซึ่งใช้บังคับกับนายจ้างและลูกจ้างทุกประเภท

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541²⁵⁹

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 (แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฉบับที่ 2 พ.ศ. 2551²⁶⁰ และพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฉบับที่ 3 พ.ศ. 2551²⁶¹) (“พ.ร.บ. คุ้มครองแรงงานฯ”) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การคุ้มครองแรงงานแก่ลูกจ้างในประเทศไทย เพื่อกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างอันเป็นสิ่งสำคัญสำหรับความเจริญก้าวหน้าของประเทศไทย และเพื่อกำหนดให้การใช้แรงงานในประเทศไทยให้เป็นไปโดยความเหมาะสมและแก้ไขข้อโต้แย้งระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างให้เป็นไปโดยวิธีปรองดองและเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย

²⁵⁸ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 257 และ มาตรา 575 - 586

²⁵⁹ พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541

²⁶⁰ พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฉบับที่ 2 พ.ศ. 2551

²⁶¹ พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฉบับที่ 3 พ.ศ. 2551

พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม 2544²⁶²

พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการยื่นข้อเรียกร้องและการระงับข้อพิพาทแรงงานในประเทศไทยให้เหมาะสมและสมบูรณ์โดยให้นายจ้างจัดตั้งสมาคมนายจ้างและลูกจ้างจัดตั้งสหภาพแรงงาน เพื่อแสวงหาและคุ้มครองประโยชน์เกี่ยวกับการจัดสวัสดิการและส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง ตลอดจนให้ลูกจ้างจัดตั้งคณะกรรมการลูกจ้างเป็นองค์กรในการหารือกิจกรรมต่างๆ กับนายจ้างเพื่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันและหาทางปรองดองให้การทำงานร่วมกันระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างให้มีผลดียิ่งขึ้น โดยพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ 2518 นี้ได้กำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับ ข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้าง วิธีระงับข้อพิพาทแรงงาน คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ คณะกรรมการลูกจ้าง สมาคมนายจ้าง สหภาพแรงงาน สหพันธ์นายจ้างและสหพันธ์แรงงาน การกระทำอันไม่เป็นธรรม บทกำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ และบทเฉพาะกาล

พระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. 2537²⁶³

พระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. 2537 เป็นกฎหมายที่มีที่มาจากประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 103 ลงวันที่ 16 มีนาคม พ.ศ. 2515 ซึ่งเป็นกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน ประกอบกับพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 103 ลงวันที่ 16 มีนาคม พ.ศ. 2515 (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2533 ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้กฎหมายว่าด้วยเงินทดแทนและกองทุนเงินทดแทนเป็นพระราชบัญญัติที่สมบูรณ์แยกจากกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน โดยในกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวกับ เงินทดแทน กองทุนเงินทดแทน คณะกรรมการกองทุนเงินทดแทนและคณะกรรมการการแพทย์ เงินสมทบ การยื่นคำร้อง การพิจารณาคำร้องและการอุทธรณ์ พนักงานเจ้าหน้าที่ การส่งหนังสือ บทกำหนดโทษ และบทเฉพาะกาล

พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2542)²⁶⁴

พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2542) เป็นกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์ในการสร้างหลักประกันให้แก่ลูกจ้างและบุคคลอื่น โดยจัดตั้งกองทุนประกันสังคมขึ้น เพื่อให้การสงเคราะห์แก่ลูกจ้างและบุคคลอื่นซึ่งประสบอันตราย เจ็บป่วย ทูพพลภาพ หรือตายอันมิใช่

²⁶² พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2544

²⁶³ พระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. 2537

²⁶⁴ พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2542)

เนื่องจากการทำงาน รวมทั้งกรณีคลอดบุตร กรณีสงเคราะห์บุตร กรณีชราภาพและสำหรับกรณีว่างงานซึ่งให้หลักประกันเฉพาะลูกจ้างโดยกฎหมายนี้ได้กำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับ คณะกรรมการประกันสังคม สำนักงานประกันสังคม กองทุนประกันสังคม การสำรวจการประกันสังคม การประกันสังคม เงินสมทบ ประโยชน์ทดแทนในกรณีต่างๆ พนักงานเจ้าหน้าที่การตรวจตราและควบคุมการอุทธรณ์ บทกำหนดโทษ และบทเฉพาะกาล

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. 2522 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2550)²⁶⁵

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. 2522 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2550) เป็นกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้คดีแรงงานที่เป็นคดีที่มีลักษณะพิเศษแตกต่างไปจากคดีแพ่งและคดีอาญาโดยทั่วไป เพราะเป็นข้อขัดแย้งระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างตามสัญญาจ้างแรงงานหรือเกี่ยวกับสิทธิของนายจ้างและลูกจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานและกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ ได้รับการพิจารณาจากผู้พิพากษาซึ่งเป็นผู้มีความรู้และความเข้าใจในปัญหาแรงงานร่วมกับผู้พิพากษาสมทบฝ่ายนายจ้างและลูกจ้างโดยยกเว้นขั้นตอนตามกฎหมายประมวลวิธีพิจารณาความแพ่งเพื่อก่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว และเป็นธรรม โดยพระราชบัญญัติฯ นี้ได้กำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับ ศาลแรงงาน ผู้พิพากษาในศาลแรงงาน วิธีพิจารณาคดีแรงงาน การอุทธรณ์ วิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษาและการบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง

พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551

กฎหมายนี้เป็นกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้บังคับกับการเข้ามาทำงานของคนต่างด้าวที่เป็นบุคคลธรรมดาที่ไม่มีสัญชาติไทย โดยเป็นบุคคลต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในฐานะพนักงานทั่วไปในนิติบุคคล หรืออาจเข้ามาในฐานะกรรมการของนิติบุคคลก็ได้ โดยหลักการสำคัญของพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 คือ การควบคุมการทำงานของคนต่างด้าว โดยพิจารณาถึงความมั่นคงของชาติ เศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งการพิจารณาโอกาสในการประกอบอาชีพของคนไทย และความจำเป็นในการต้องการแรงงานต่างด้าวเพื่อการพัฒนาประเทศ

ภายใต้กฎหมายฉบับนี้ จะมีการกำหนดหลักเกณฑ์การทำงานของคนต่างด้าวแต่ละประเภท ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

²⁶⁵ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. 2522 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2550)

(1) คนต่างด้าวในกรณีทั่วไป ตามมาตรา 9 เช่น คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในไทย หรือได้รับอนุญาตให้เข้ามาในประเทศไทยเป็นการชั่วคราว ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

(2) คนต่างด้าวตามมาตรา 13 เช่นคนต่างด้าวที่เกิดในประเทศไทยแต่ไม่ได้รับสัญชาติไทย

(3) คนต่างที่มีชายแดนติดกับประเทศไทย ซึ่งเดิมที ตามกฎหมายฉบับเดิม คือพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521 ได้กำหนดอาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ (Negative List) เป็นการกำหนดอาชีพที่อนุญาตให้คนต่างด้าวสามารถทำได้ (Positive List)

พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. 2545²⁶⁶

พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. 2545 เป็นกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มความครอบคลุมในการพัฒนาฝีมือแรงงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสมกับสถานการณ์ นอกเหนือไปจากพระราชบัญญัติส่งเสริมการฝึกอาชีพ พ.ศ. 2537 โดยในกฎหมายนี้ได้กำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับ การดำเนินการฝึกอบรมฝีมือแรงงาน มาตรฐานฝีมือแรงงาน กองทุนพัฒนาฝีมือแรงงาน สิทธิและประโยชน์ของผู้ดำเนินการฝึก คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน นายทะเบียนและเจ้าหน้าที่ การเพิกถอนการเป็นผู้ดำเนินการฝึก การพักใช้และการเพิกถอนใบอนุญาต การอุทธรณ์ บทกำหนดโทษ

3.4.5 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์/ การบริการ

ประเทศไทยมีกฎหมายหลักที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ ได้แก่ พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าขาออก พ.ศ. 2503 พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. 2511 และพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522

พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าขาออก พ.ศ. 2503

พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าขาออก พ.ศ. 2503 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สินค้ามาตรฐานที่ส่งออกมีมาตรฐานถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือแก่ผู้ส่งออกไทยและสร้าง

²⁶⁶ พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. 2545

ศักยภาพแก่สินค้าส่งออกไทย โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์จะกำหนดว่าสินค้าใดบ้างเป็นสินค้ามาตรฐาน ซึ่งผู้ที่ทำการค้าส่งออกสินค้ามาตรฐานจะต้องจดทะเบียนเป็นผู้ทำการค้าขาออก และก่อนส่งออกสินค้ามาตรฐานผู้ส่งออกต้องจัดให้มีการตรวจสอบมาตรฐานสินค้าจากสำนักงานมาตรฐานสินค้าหรือผู้ที่รัฐมนตรีแต่งตั้งให้เป็นผู้ออกไปรับรองมาตรฐานสินค้า

ผู้ที่ทำการค้าส่งออกสินค้ามาตรฐานโดยไม่จดทะเบียนเป็นผู้ทำการค้าขาออกจะมีโทษปรับ และผู้ทำการค้าขาออกไทยที่ส่งออกสินค้ามาตรฐานโดยไม่มีใบรับรองมาตรฐานสินค้าต้องระวางโทษจำคุกหรือโทษปรับหรือทั้งจำทั้งปรับ

พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าขาออก พ.ศ. 2503 มีผลใช้บังคับกับผู้ส่งออกไทยเป็นการทั่วไป ดังนั้น หากผู้ประกอบการ SMEs ไทยประสงค์จะทำการค้าส่งออกสินค้ามาตรฐานก็มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าขาออก พ.ศ. 2503 เช่นกัน แม้ว่าการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าขาออก พ.ศ. 2503 จะเป็นการสร้างต้นทุนที่เพิ่มขึ้นแก่ผู้ประกอบการ SMEs ไทยที่ทำการค้าส่งออกสินค้ามาตรฐานก็ตาม แต่ในขณะเดียวกันก็จะทำให้สินค้ามาตรฐานไทยซึ่งมีใบรับรองมาตรฐานมีความน่าเชื่อถือมากขึ้นในตลาดต่างประเทศ

พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551

พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 มีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมและส่งเสริมสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานเพื่อความปลอดภัยและคุ้มครองผู้บริโภค ป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดแก่เกษตรกรหรือกิจการค้าสินค้าเกษตร หรือเศรษฐกิจของประเทศ รวมถึงทำให้สินค้าเกษตรไทยสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้ และเพื่อให้สอดคล้องพันธกรณีระหว่างประเทศ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะออกกฎกระทรวงกำหนดว่าสินค้าเกษตรใดอยู่ภายใต้มาตรฐานบังคับ หรือออกประกาศกำหนดมาตรฐานทั่วไปเพื่อส่งเสริมให้สินค้าเกษตรได้มาตรฐาน ในกรณีที่มีกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานบังคับสำหรับสินค้าเกษตรใด ผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าสินค้าเกษตรนั้นต้องได้รับอนุญาตให้เป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าซึ่งสินค้าเกษตรนั้นจากสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติและต้องขอรับการตรวจสอบและได้ใบรับรองตามมาตรฐานบังคับจากผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน แต่ในกรณีที่มีประกาศกำหนดมาตรฐานทั่วไปสำหรับสินค้าเกษตรใดแล้ว ผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าสินค้าเกษตรนั้นจะขอรับการตรวจสอบและได้ใบรับรองตามมาตรฐานทั่วไปจากผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานก็ได้

หากผู้ใดผลิต ส่งออก หรือนำเข้าสินค้าเกษตรที่มีกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานบังคับ โดยไม่ได้รับอนุญาตให้เป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าซึ่งสินค้าเกษตรนั้นจากสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ หรือไม่ได้ขอรับการตรวจสอบและได้ใบรับรองตามมาตรฐานบังคับจากผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานจะมีโทษปรับ

อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่เห็นว่าสินค้าเกษตรที่ได้รับการตรวจสอบและรับรองตามมาตรฐานแล้วไม่เป็นไปตามมาตรฐานดังกล่าว สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติมีอำนาจสั่งให้ผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้านั้นดำเนินการแก้ไขหรือปรับปรุงสินค้าเกษตรให้เป็นไปตามมาตรฐานภายในระยะเวลาที่กำหนดก็ได้ หากฝ่าฝืนจะมีโทษปรับ

พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 มีผลใช้บังคับกับผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าสินค้าเกษตรเป็นการทั่วไป ดังนั้น หากผู้ประกอบการ SMEs ไทยประสงค์จะผลิต ส่งออก หรือนำเข้าสินค้าเกษตรที่มีมาตรฐานบังคับก็มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 แม้ว่าการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 จะเป็นการสร้างต้นทุนที่เพิ่มขึ้นแก่ผู้ประกอบการ SMEs ไทยที่ผลิต ส่งออก หรือนำเข้าสินค้าเกษตรที่มีมาตรฐานบังคับก็ตาม แต่ในขณะเดียวกันก็จะทำให้สินค้าเกษตรไทยที่มีมาตรฐานบังคับมีความน่าเชื่อถือมากขึ้นในตลาดต่างประเทศ

ผู้ประกอบการ SMEs ไทยที่ผลิต ส่งออก หรือนำเข้าสินค้าเกษตรที่มีประกาศกำหนดมาตรฐานทั่วไปนั้น หากต้องการให้สินค้าเกษตรของตนมีความน่าเชื่อถือมากขึ้นในตลาดต่างประเทศก็สามารถขอรับการตรวจสอบและได้ใบรับรองตามมาตรฐานทั่วไปจากผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานได้ตามความสมัครใจ

พระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. 2511

พระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. 2511 มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดมาตรฐานสำหรับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ผลิตภายในประเทศ เพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ประชาชน และป้องกันความเสียหายอันอาจเกิดแก่กิจการอุตสาหกรรมหรือเศรษฐกิจของประเทศ โดยจะมีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ผลิตภัณฑ์ชนิดใดต้องเป็นไปตามมาตรฐาน ซึ่งผู้ใดทำหรือนำเข้ามาเพื่อจำหน่ายซึ่งผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ต้องเป็นไปตามมาตรฐานจะต้องแสดงหลักฐานให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบและได้รับใบอนุญาตจากคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม แต่หากมีความจำเป็นต้องทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่แตกต่างไปจาก

มาตรฐานที่กำหนดเพื่อประโยชน์ในการส่งออก ให้ผู้ทำผลิตภัณฑ์แจ้งต่อสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ก่อนเริ่มทำผลิตภัณฑ์นั้นและต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมกำหนด

ผู้ใดทำหรือนำเข้ามาเพื่อจำหน่ายซึ่งผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ต้องเป็นไปตามมาตรฐานโดยไม่ได้รับใบอนุญาตจากคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจะต้องระวางโทษจำคุกหรือโทษปรับหรือทั้งจำทั้งปรับ

พระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. 2511 มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปตั้งนั้น หากผู้ประกอบการ SMEs ไทยประสงค์จะทำหรือนำเข้ามาเพื่อจำหน่ายซึ่งผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ต้องเป็นไปตามมาตรฐานก็มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. 2511 แม้ว่าการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. 2511 จะเป็นการสร้างต้นทุนที่เพิ่มขึ้นแก่ผู้ประกอบการ SMEs ไทยที่ทำหรือนำเข้ามาเพื่อจำหน่ายซึ่งผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ต้องเป็นไปตามมาตรฐานแต่ในขณะเดียวกันก็จะทำให้ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่มีมาตรฐานบังคับมีความน่าเชื่อถือมากขึ้นในสายตาผู้บริโภค

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคเป็นการทั่วไป โดยกำหนดหน้าที่ของผู้ประกอบธุรกิจการค้าต่อผู้บริโภค เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมตามสมควรต่อผู้บริโภค ตลอดจนจัดให้มีองค์กรของรัฐที่เหมาะสมเพื่อตรวจตราดูแลและประสานงานการปฏิบัติงานของส่วนราชการต่างๆ ในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภค ทั้งนี้ ในกรณีที่มีกฎหมายบัญญัติเรื่องใดไว้เป็นการเฉพาะแล้วก็จะใช้บังคับตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการนั้น และจะนำพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ไปใช้บังคับเท่าที่ไม่ซ้ำหรือขัดกับบทบัญญัติเฉพาะเท่านั้น โดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ได้มีบทบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านการโฆษณา ไม่ให้มีการใช้ข้อความที่เป็นการไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภค ด้านฉลากให้สินค้าที่ผลิตเพื่อขายโดยโรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานและสินค้าที่สั่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นสินค้าควบคุมฉลาก เป็นต้น

ผู้ใดขายสินค้าควบคุมฉลากโดยไม่มีฉลากหรือมีฉลากแต่แสดงไม่ถูกต้องจะต้องระวางโทษจำคุกหรือโทษปรับหรือทั้งจำทั้งปรับ

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ดังนั้น หากผู้ประกอบการ SMEs ไทยประสงค์จะขายสินค้าควบคุมฉลากก็มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. 2511 จะเห็นว่าเป็นการสร้างต้นทุนที่เพิ่มขึ้นแก่ผู้ประกอบการ SMEs ไทย

3.4.6 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญา

ประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญาหลายฉบับ ทั้งนี้ การศึกษานี้มุ่งศึกษาเพียงกฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาที่มีความสำคัญต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

กฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศไทยที่สำคัญมีดังต่อไปนี้

พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2543

เนื่องจากประเทศไทยซึ่งเป็นภาคีสมาชิกองค์การการค้าโลก จึงมีพันธกรณีที่จะต้องออกกฎหมายอนุวัติการให้สอดคล้องกับความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า และจัดตั้งองค์การการค้าโลก เพื่อให้การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้ออกพระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยคุ้มครองถึง เครื่องหมายทางการค้า (trade mark) เครื่องหมายบริการ (service mark) เครื่องหมายรับรอง (certification mark) และเครื่องหมายร่วม (collective mark)

เครื่องหมาย หมายถึง ภาพถ่าย (photograph) ภาพวาด (drawing) ภาพประดิษฐ์ (device) ตรา (brand) ชื่อ (name) คำ (word) ข้อความ ตัวหนังสือ (letter) ตัวเลข ลายมือชื่อ (manual signature) กลุ่มของสี รูปร่าง (combinations of colors) หรือรูปทรงของวัตถุ (shape) หรือสิ่งเหล่านี้ ใดๆอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน

เครื่องหมายการค้า หมายถึงเครื่องหมายที่ใช้หรือจะใช้เป็นที่หมายหรือเกี่ยวข้องกับสินค้าเพื่อแสดงว่าสินค้าที่ใช้เครื่องหมายของเจ้าของเครื่องหมายการค้าานั้นแตกต่างกับสินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้าของบุคคลอื่น

การคุ้มครองเครื่องหมายการค้าในประเทศไทย ใช้ระบบจดทะเบียน

เครื่องหมายการค้าที่สามารถจดทะเบียนได้ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) เป็นเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะบ่งเฉพาะ กล่าวคือ เครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะที่ทำให้ประชาชนหรือผู้ใช้สินค้านั้นทราบและเข้าใจได้ว่าสินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้านั้นแตกต่างจากสินค้าอื่น

(2) เป็นเครื่องหมายการค้าที่ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัตินี้ เช่น ภาพถ่ายหรือภาพวาดของพระมหากษัตริย์ เครื่องหมายเกี่ยวกับรัฐต่างประเทศ เครื่องหมายราชการ เป็นต้น

(3) เป็นเครื่องหมายการค้าที่ไม่เหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้าที่บุคคลอื่นได้จดทะเบียนไว้แล้ว

เจ้าของเครื่องหมายการค้าจดทะเบียนมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในอันที่จะใช้เครื่องหมายการค้าสำหรับสินค้าที่ได้จดทะเบียนไว้

อายุความคุ้มครองของเครื่องหมายการค้าจดทะเบียนมีระยะเวลา 10 ปีนับแต่วันที่จดทะเบียนเครื่องหมายการค้า ทั้งนี้สามารถต่ออายุเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนแล้ว โดยยื่นคำขอต่ออายุต่อนายทะเบียนภายในเก้าสิบวันก่อนวันสิ้นอายุ สามารถต่ออายุได้อีกครั้งละ 10 ปี นับแต่วันที่สิ้นอายุการจดทะเบียนเดิมหรือนับแต่วันสิ้นอายุการจดทะเบียนที่ได้ต่อไว้ครั้งสุดท้าย

หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบคือกรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์

พระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลบังคับเป็นการทั่วไป มิได้มีบทบัญญัติเจาะจงเฉพาะสำหรับ SMEs เป็นการเฉพาะ อย่างไรก็ตาม SMEs ที่ต้องการได้รับความคุ้มครองเครื่องหมายการค้าของตนก็จำเป็นต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฉบับนี้

พระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542

เนื่องจากประเทศไทยซึ่งเป็นภาคีสมาชิกองค์การการค้าโลก จึงมีพันธกรณีที่จะต้องออกกฎหมายอนุวัติการให้สอดคล้องกับความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า และจัดตั้งองค์การการค้าโลก เพื่อให้การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อส่งเสริมให้มีการค้นคว้า วิจัยและประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์หรือกรรมวิธีใดชิ้นใหม่และการออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์และเป็นการก้าวหน้าทางเทคนิคในเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และพาณิชย์กรรมในประเทศ และเพื่อคุ้มครองผู้ประดิษฐ์และผู้ออกแบบผลิตภัณฑ์ โดยพระราชบัญญัติฉบับนี้ให้การคุ้มครองสิทธิบัตร (patent) โดยแบ่งเป็นสองประเภทคือ สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (invention) และ

สิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์ (product design) นอกจากนี้ ยังรวมถึงอนุสิทธิบัตร (petty patent) อีกด้วย

สิ่งที่ได้รับความคุ้มครองได้แก่ การประดิษฐ์ และแบบผลิตภัณฑ์

การประดิษฐ์ หมายถึง การคิดค้นหรือคิดทำขึ้น อันเป็นผลให้ได้มาซึ่งผลิตภัณฑ์หรือกรรมวิธีใดสิ่งใหม่ หรือการกระทำใดๆ ที่ทำให้ดีขึ้นซึ่งผลิตภัณฑ์หรือกรรมวิธี

แบบผลิตภัณฑ์ หมายถึง รูปร่างของผลิตภัณฑ์ หรือองค์ประกอบของลวดลายหรือสีของผลิตภัณฑ์ อันมีลักษณะพิเศษสำหรับผลิตภัณฑ์ซึ่งสามารถใช้เป็นแบบสำหรับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมรวมทั้งหัตถกรรมได้

ระบบการคุ้มครอง ใช้ระบบการจดทะเบียน

สิทธิบัตรการประดิษฐ์

การประดิษฐ์ที่สามารถขอรับสิทธิบัตรได้ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- (1) เป็นการประดิษฐ์ขึ้นใหม่ ได้แก่ การประดิษฐ์ที่ไม่เป็นงานที่ปรากฏอยู่แล้ว
- (2) เป็นการประดิษฐ์ที่มีขั้นการประดิษฐ์สูงขึ้น ได้แก่ การประดิษฐ์ที่ไม่เป็นที่ประจักษ์โดยง่ายแก่บุคคลที่มีความชำนาญในระดับสามัญสำหรับงานประเภทนั้น

(3) เป็นการประดิษฐ์ที่สามารถประยุกต์ในทางอุตสาหกรรม ได้แก่ การประดิษฐ์ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการผลิตทางอุตสาหกรรม รวมทั้งหัตถกรรม เกษตรกรรม และพาณิชยกรรม

ความคุ้มครองสิทธิในการประดิษฐ์นั้น เกิดขึ้นก็ต่อเมื่อเจ้าของการประดิษฐ์ได้นำการประดิษฐ์มาทำการขอรับสิทธิบัตรและได้มีการจดทะเบียนออกเอกสารสิทธิบัตรแล้วเท่านั้น

ผู้ทรงสิทธิบัตรมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการผลิต ใช้ จำหน่าย หรือนำเข้ามาในประเทศไทย ซึ่งผลิตภัณฑ์ตามสิทธิบัตร และสิทธิในการใช้กรรมวิธีตามสิทธิบัตร ใช้ จำหน่าย หรือนำเข้ามาในประเทศไทยซึ่งผลิตภัณฑ์ที่ผลิตโดยใช้กรรมวิธีตามสิทธิบัตร มีขอบเขตดังระบุไว้ในข้อถือสิทธิ

นอกจากนี้ ผู้ทรงสิทธิบัตรมีสิทธิในการอนุญาตให้ผู้อื่นใช้สิทธิตามสิทธิบัตรของตนได้

อายุความคุ้มครองมีระยะเวลา 20 ปีนับแต่วันขอรับสิทธิบัตร

หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบคือ กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์

สิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์

การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่จะขอรับสิทธิบัตรต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) เป็นการออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ คือแบบผลิตภัณฑ์ที่มีการสร้างสรรค์ด้วยการออกแบบขึ้นมาใหม่เป็นผลิตภัณฑ์ซึ่งมีปรากฏอยู่แล้วก่อนวันขอรับสิทธิบัตร

(2) เป็นการออกแบบผลิตภัณฑ์เพื่ออุตสาหกรรมและหัตถกรรม

ผู้ทรงสิทธิบัตรมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวมีสิทธิใช้แบบผลิตภัณฑ์กับผลิตภัณฑ์ตามสิทธิบัตร หรือ ขาย หรือมีไว้เพื่อขาย หรือเสนอขาย หรือนำเข้ามาในประเทศไทยซึ่งผลิตภัณฑ์ที่ใช้แบบผลิตภัณฑ์ดังกล่าว เว้นแต่การใช้แบบผลิตภัณฑ์เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัย รวมถึงการอนุญาตให้บุคคลอื่นใช้สิทธิหรือโอนสิทธิตามสิทธิบัตร นอกจากนี้ ผู้ทรงสิทธิบัตรมีสิทธิอนุญาตให้บุคคลใดใช้สิทธิบัตรของตนได้

สิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์มีอายุความคุ้มครอง 10 ปีนับแต่วันขอรับสิทธิบัตร

หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบคือ กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์

อนุสิทธิบัตร

การประดิษฐ์ที่สามารถขอรับอนุสิทธิบัตรได้ ต้องเป็นไปตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) เป็นการประดิษฐ์ขึ้นใหม่ ได้แก่ การประดิษฐ์ที่ไม่เป็นงานที่ปรากฏอยู่แล้ว

(2) เป็นการประดิษฐ์ที่สามารถประยุกต์ในทางอุตสาหกรรม ได้แก่ การประดิษฐ์ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการผลิตอุตสาหกรรม รวมทั้งหัตถกรรม เกษตรกรรม และพาณิชยกรรม

ผู้ทรงอนุสิทธิบัตรมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการผลิต ใช้ ขาย มีไว้เพื่อขาย เสนอขาย หรือนำเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งผลิตภัณฑ์ตามอนุสิทธิบัตรผลิตภัณฑ์ หรือสิทธิในการใช้กรรมวิธีตามอนุสิทธิบัตร ผลิต ใช้ ขาย มีไว้เพื่อขาย เสนอขาย หรือนำเข้ามาในประเทศไทย ซึ่งผลิตภัณฑ์ที่ผลิตโดยใช้กรรมวิธีตามอนุสิทธิบัตรกรรมวิธี

อนุสิทธิบัตรมีระยะเวลาความคุ้มครอง 6 ปีนับแต่วันขอรับอนุสิทธิบัตร และอาจขอต่ออายุอนุสิทธิบัตรได้ 2 ครั้ง ครั้งละ 2 ปี โดยให้ยื่นคำขอต่ออายุความคุ้มครองต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายใน 90 วันก่อนวันสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอต่ออายุภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าอนุสิทธิบัตรนั้นยังคงจดทะเบียนอยู่จนกว่าพนักงานเจ้าหน้าที่จะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบคือ กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์

พระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลบังคับเป็นการทั่วไป มิได้มีบทบัญญัติเจาะจงเฉพาะสำหรับ SMEs เป็นการเฉพาะ อย่างไรก็ตาม SMEs ที่ต้องการได้รับสิทธิบัตรหรืออนุสิทธิบัตรเพื่อคุ้มครองการประดิษฐ์หรือแบบผลิตภัณฑ์ของตน ก็จำเป็นต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

เนื่องจากการพัฒนาและการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การค้า และอุตสาหกรรมของประเทศ และระหว่างประเทศ สมควรที่จะได้มีการปรับปรุงมาตรการคุ้มครองด้านลิขสิทธิ์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวและเพื่อส่งเสริมให้มีการสร้างสรรค์งานในด้านวรรณกรรม ศิลปกรรม และงานด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องมากยิ่งขึ้น

พระราชบัญญัตินี้จึงให้ความคุ้มครองแก่งานอันมีลิขสิทธิ์ซึ่งได้แก่ งานสร้างสรรค์ประเภทวรรณกรรม นาฏกรรม ศิลปกรรม ดนตรีกรรม โสตทัศนวัสดุ ภาพยนตร์ สิ่งบันทึกเสียง งานแพร่เสียง แพร่ภาพ หรืองานอื่นใดในแผนกวรรณคดี แผนกวิทยาศาสตร์ หรือแผนกศิลปะของผู้สร้างสรรค์ไม่ว่างานดังกล่าวจะแสดงออกโดยวิธีหรือรูปแบบอย่างไร รวมไปถึงสิทธิใกล้เคียงอย่างอื่น

ผู้สร้างสรรค์งานอันมีลิขสิทธิ์ได้รับการคุ้มครองโดยอัตโนมัติภายหลังการสร้างสรรค์งาน โดยไม่ต้องจดทะเบียน

เจ้าของลิขสิทธิ์มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวอันถือว่าเป็นสิทธิทางเศรษฐกิจ ตลอดจนสิทธิในกรรมของผู้สร้างสรรค์

สิทธิทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การทำซ้ำหรือดัดแปลง เผยแพร่ต่อสาธารณชน ให้เช่าต้นฉบับหรือสำเนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โสตทัศนวัสดุ ภาพยนตร์ และสิ่งบันทึกเสียง ให้ประโยชน์อันเกิดจากลิขสิทธิ์แก่ผู้อื่น อนุญาตให้ผู้อื่นทำซ้ำหรือดัดแปลง เผยแพร่ต่อสาธารณชน ให้เช่าต้นฉบับหรือสำเนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โสตทัศนวัสดุ ภาพยนตร์ และสิ่งบันทึกเสียง

ข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์ ได้แก่

(1) การกระทำเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา

- (2) การใช้เพื่อประโยชน์เป็นการส่วนตัว
- (3) การกระทำเพื่อประโยชน์ของทางราชการ
- (4) การกระทำต่องานโดยชอบธรรม
- (5) การทำซ้ำในการดำเนินงานของห้องสมุด
- (6) การนำงานออกเผยแพร่เพื่อสาธารณประโยชน์
- (7) การกระทำแก่งานศิลปกรรมโดยสมควร และ
- (8) การกระทำต่องานภาพยนตร์ซึ่งสิ้นสุดการคุ้มครองแล้ว

งานอันมีลิขสิทธิ์มีอายุความคุ้มครองดังต่อไปนี้

(1) อายุแห่งการคุ้มครองลิขสิทธิ์ในงานทั่วไป อันได้แก่ นอกจากงานภาพถ่าย โสตทัศนวัสดุ ภาพยนตร์ สิ่งบันทึกเสียง หรืองานแพร่เสียงแพร่ภาพ งานศิลปะประยุคต์ ให้ลิขสิทธิ์ในงานประเภทอื่นๆ ทั่วไป มีอยู่ตลอดอายุของผู้สร้างสรรค์ และมีอยู่ต่อไปอีก 50 ปีนับแต่ผู้สร้างสรรค์ถึงแก่ความตาย

(2) อายุแห่งการคุ้มครองลิขสิทธิ์ในงานภาพถ่าย โสตทัศนวัสดุ ภาพยนตร์ สิ่งบันทึกเสียง หรืองานแพร่เสียงแพร่ภาพ มีอายุ 50 ปี นับแต่ได้สร้างสรรค์งานนั้นขึ้น แต่ถ้าได้มีการโฆษณางานนั้น ในระหว่างระยะเวลาดังกล่าว ให้ลิขสิทธิ์มีอายุ 50 ปี นับแต่ได้มีการโฆษณางานนั้นเป็นครั้งแรก

(3) อายุแห่งการคุ้มครองลิขสิทธิ์ในงานศิลปะประยุคต์ มีอายุ 50 ปี นับแต่ได้สร้างสรรค์งานนั้นขึ้น แต่ถ้าได้มีการโฆษณางานนั้น ในระหว่างระยะเวลาดังกล่าว ให้ลิขสิทธิ์มีอายุ 50 ปี นับแต่ได้มีการโฆษณางานนั้นเป็นครั้งแรก

เมื่อครบกำหนดระยะเวลาแห่งความคุ้มครองลิขสิทธิ์ งานดังกล่าวย่อมตกเป็นสาธารณสมบัติ (public domain) ซึ่งประชาชนทั่วไปสามารถนำงานดังกล่าวมาใช้ประโยชน์ได้โดยอิสระ

พระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลบังคับเป็นการทั่วไป มิได้มีบทบัญญัติเจาะจงเฉพาะสำหรับ SMEs เป็นการเฉพาะ อย่างไรก็ตาม SMEs ที่เป็นเจ้าของงานอันมีลิขสิทธิ์ ก็มีสิทธิหน้าที่ตามที่พระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนด

3.4.7 กฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุม กำกับ การประกอบธุรกิจ

ประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุม กำกับ การประกอบธุรกิจเป็นจำนวนมาก โดยมีการควบคุม กำกับ การประกอบธุรกิจทั้งในด้านการผลิต การค้าและการบริการ แต่ในรายงานการศึกษานี้ จะนำเสนอเฉพาะกฎหมายหลักที่เกี่ยวข้องมาพิจารณาเพียงบางฉบับเท่านั้น ได้แก่

พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535

พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 เป็นกฎหมายที่ควบคุมดูแลการประกอบกิจการในลักษณะของโรงงาน ไม่ว่าจะเป็นการตั้งโรงงาน หรือการประกอบกิจการโรงงาน ซึ่งโรงงานในที่นี้หมายถึง อาคาร สถานที่ หรือยานพาหนะที่ใช้เครื่องจักรมีกำลังรวมตั้งแต่ห้าแรงแม่หรือกำลังเทียบเท่าตั้งแต่ห้าแรงแม่ขึ้นไป หรือใช้คนงานตั้งแต่เจ็ดคนขึ้นไปโดยใช้เครื่องจักรหรือไม่ก็ตามสำหรับทำ ผลิต ประกอบ บรรจุ ซ่อม ซ่อมบำรุง ทดสอบ ปรับปรุง แปรสภาพ ลำเลียงเก็บรักษา หรือทำลายสิ่งใด ๆ โดยแยกประเภทของโรงงานออกเป็น 3 จำพวก พิจารณาจากข้อมูลชนิดของกิจการ แรงแม่ เครื่องจักรรวมและจำนวนคนงานที่ใช้ในโรงงาน ดังต่อไปนี้

(1) โรงงานจำพวกที่ 1 หมายถึง โรงงานประเภท ชนิด และขนาดที่สามารถประกอบกิจการโรงงานได้ทันทีตามความประสงค์ แต่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวงและประกาศกระทรวง ได้แก่ โรงงานขนาดเล็กบางประเภทที่ไม่มีปัญหามลพิษและใช้เครื่องจักรไม่เกิน 20 แรงแม่และคนไม่เกิน 20 คน

(2) โรงงานจำพวกที่ 2 หมายถึง โรงงานประเภท ชนิด และขนาด ที่เมื่อจะประกอบกิจการโรงงานต้องแจ้งให้ผู้อนุญาตทราบก่อน ได้แก่ โรงงานขนาดกลางที่ไม่มีปัญหามลพิษหรือหากมีก็เล็กน้อยและใช้เครื่องจักรไม่เกิน 50 แรงแม่และคนงานไม่เกิน 50 คน ซึ่งโรงงานจำพวกนี้สามารถขอรับและยื่นแบบใบแจ้งการประกอบกิจการได้ที่สำนักควบคุมและตรวจโรงงาน โดยเอกสารที่ใช้เป็นหลักฐานประกอบการแจ้งจะมีดังต่อไปนี้

1) สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล ที่ระบุชื่อผู้มีอำนาจลงนาม ผูกพันนิติบุคคล ที่ตั้งสำนักงาน วัตถุประสงค์ของนิติบุคคล (กรณีผู้ขออนุญาตเป็นนิติบุคคล)

2) แผนผังแสดงสิ่งปลูกสร้างภายในบริเวณโรงงาน ขนาดเหมาะสมและถูกต้องตามมาตรฐาน

3) เอกสารอื่น ๆ ตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนด

(3) โรงงานจำพวกที่ 3 หมายถึง โรงงานประเภท ชนิด และขนาด ที่การตั้งโรงงาน จะต้องได้รับใบอนุญาตก่อน ได้แก่ โรงงานขนาดใหญ่ที่มีปัญหามลพิษหรือที่เสี่ยงต่ออันตราย ซึ่งโรงงานจำพวกนี้สามารถรับคำขอ ใต้ที่กองคลัง ชั้น 1 และยื่นคำขอ ที่สำนักงานเลขานุการกรม ชั้น 1 และสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดทุกจังหวัด

เมื่อยื่นคำขอแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่จะทำการตรวจสอบคำขอและความถูกต้องของเอกสารหลักฐานและดำเนินการตรวจสอบทำเลที่ตั้ง สภาพแวดล้อมลักษณะอาคารและลักษณะภายในของโรงงาน เครื่องจักร เครื่องอุปกรณ์ หรือสิ่งให้นำมาใช้ในโรงงาน คนงานประจำโรงงาน การควบคุมการปล่อยของเสีย มลพิษ หรือสิ่งใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยในการประกอบกิจการ และจัดทำรายงานการตรวจสอบดังกล่าวเสนอต่อผู้อนุญาตภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ การพิจารณาอนุญาตหรือไม่อนุญาต ผู้อนุญาตต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 50 วันนับแต่วันที่ได้รับรายงานการตรวจสอบ และแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายใน 10 วันนับแต่วันที่ได้มีคำสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาต ส่วนหลักฐานที่ต้องใช้ในการยื่นขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการจะประกอบด้วย

- 1) สำเนาทะเบียนบ้าน และสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน (กรณีผู้อนุญาตเป็นบุคคลธรรมดา)
- 2) สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล ที่ระบุชื่อผู้มีอำนาจลงนาม ผูกพันนิติบุคคล ที่ตั้งสำนักงาน วัตถุประสงค์ของนิติบุคคล (กรณีผู้อนุญาตเป็นนิติบุคคล)
- 3) แผนผังแสดงสิ่งปลูกสร้างภายในบริเวณโรงงาน ที่ถูกต้องตามมาตราส่วน
- 4) แผนผังแสดงการติดตั้งเครื่องจักรขนาดเหมาะสมและถูกต้องตามมาตราส่วน พร้อมด้วยรายละเอียด โดยมีคำรับรองของผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมหรือบุคคลอื่นที่กระทรวงอุตสาหกรรมกำหนด
- 5) แบบแปลนอาคารโรงงานขนาดเหมาะสมและถูกต้องตามมาตราส่วน โดยมีคำรับรองของผู้ประกอบวิชาชีพ วิศวกรรมควบคุมหรือบุคคลอื่นที่กระทรวงอุตสาหกรรมกำหนด
- 6) แบบแปลน แผนผังและคำอธิบายโดยละเอียดแสดงวิธีการป้องกันเหตุเดือดร้อนรำคาญ ความเสียหาย อันตราย การควบคุมการปล่อยของเสีย มลพิษหรือสิ่งใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อ

สิ่งแวดล้อมซึ่งเกิดขึ้นจากการประกอบกิจการโรงงาน ทั้งนี้โดยมีคำรับรองของผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมหรือบุคคลอื่นที่กระทรวงอุตสาหกรรมกำหนด

7) เอกสารอื่น ๆ ตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนด

สำหรับโรงงานจำพวกที่ 2 และจำพวกที่ 3 ต้องชำระค่าธรรมเนียมรายปีตั้งแต่วันเริ่มประกอบกิจการโรงงาน และต้องชำระค่าธรรมเนียมรายปีต่อไปทุกปีเมื่อถึงวันครบกำหนดวันเริ่มประกอบกิจการโรงงานในปีถัดไป หากมิได้เสียค่าธรรมเนียมภายในเวลาที่กำหนด ต้องเสียเงินเพิ่มอีกร้อยละห้าต่อเดือน โดยโรงงานในเขตกรุงเทพมหานครชำระค่าธรรมเนียมที่กรมโรงงานอุตสาหกรรม ส่วนโรงงานในจังหวัดอื่น ๆ ชำระที่สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดที่โรงงานตั้งอยู่

นอกจากนี้ กฎหมายดังกล่าวยังได้กำหนดมาตรการจำกัด ควบคุมและดูแลโรงงาน เพื่อให้ผู้ประกอบการโรงงานปฏิบัติตามข้อกำหนดของกรมโรงงาน กระทรวงอุตสาหกรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอีกด้วย

จากที่ได้กล่าวมาแล้วว่า กฎหมายฉบับนี้ใช้บังคับกับการตั้งโรงงานและการประกอบกิจการโรงงานในประเทศไทย ดังนั้นไม่ว่าผู้ประสงค์ก่อตั้งหรือประกอบกิจการโรงงานจะเป็นผู้ใด กล่าวคือ บุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคลก็จะต้องตกอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายฉบับนี้ อังส่งผลให้วิสาหกิจขนาดกลางหรือขนาดย่อม (SMEs) ซึ่งเป็นนิติบุคคลประเภทหนึ่ง เมื่อประสงค์จะลงทุนตั้งโรงงาน หรือประกอบกิจการโรงงาน ก็จะต้องดำเนินการตามกฎหมายฉบับนี้โดยไม่มีข้อยกเว้นเป็นพิเศษอันจะเป็นการส่งเสริมการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางหรือขนาดย่อม (SMEs) แต่อย่างใด

มาตรการในการนำเข้าและส่งออกสินค้า

เนื่องจากกฎหมายที่ควบคุมหรือกำหนดมาตรการเกี่ยวกับการนำเข้าและส่งออกสินค้าของไทยมีอยู่เป็นจำนวนมาก ดังนั้นในส่วนนี้ผู้ศึกษาจะเน้นการศึกษาลงไปในส่วนพิธีการศุลกากรในการนำเข้าและส่งออกสินค้า ซึ่งมีพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 เป็นกฎหมายหลักที่สำคัญ รวมถึงตัวอย่างสินค้าที่ต้องห้าม หรือควบคุมมิให้มีการนำเข้าหรือส่งออกตามพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเห็นภาพรวมในเรื่องการนำเข้าและส่งออกสินค้าของประเทศไทยได้

ในส่วนของการนำเข้า ผู้นำเข้าจะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และประกาศที่เกี่ยวข้องในการนำเข้าที่กำหนดโดยหน่วยงานต่างๆ เช่น กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานอาหารและยา กรมศุลกากร ฯลฯ กำหนดไว้ให้ครบถ้วน และปฏิบัติตามขั้นตอนพิธีการศุลกากรในการนำเข้าสินค้า ดังนี้²⁶⁷

(1) ผู้นำเข้าหรือตัวแทนบันทึกข้อมูลบัญชีราคาสินค้าทุกรายการเข้าสู่เครื่องคอมพิวเตอร์ของตนเองหรือผ่าน Service Counter โดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์จะทำการแปลงข้อมูลบัญชีราคาสินค้าให้เป็นข้อมูลใบขนสินค้าโดยอัตโนมัติ จากนั้นให้ผู้นำเข้าหรือตัวแทนส่งเฉพาะข้อมูลใบขนส่งสินค้ามายังเครื่องคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากร

(2) เครื่องคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากรจะทำการตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นในใบขนส่งสินค้าที่ส่งเข้ามา โดยหากพบว่าข้อมูลไม่ถูกต้อง เครื่องคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากรจะแจ้งกลับไปยังผู้นำเข้าหรือตัวแทนเพื่อแก้ไขให้ถูกต้อง แต่หากข้อมูลถูกต้องครบถ้วนแล้ว จะออกเลขที่ใบขนส่งสินค้าขาเข้าพร้อมกับตรวจสอบเงื่อนไขต่างๆ ที่กรมศุลกากรกำหนดไว้ เพื่อจัดกลุ่มใบขนส่งสินค้าขาเข้าในขั้นตอนการตรวจสอบพิธีการเป็น 2 ประเภทแล้วแจ้งกลับไปยังผู้นำเข้าหรือตัวแทนเพื่อจัดพิมพ์ใบขนสินค้า คือ

1) ใบขนสินค้าขาเข้าประเภทที่ไม่ต้องตรวจสอบพิธีการ (Green Line) ใบขนสินค้าประเภทนี้ เครื่องคอมพิวเตอร์จะส่งการตรวจ หลังจากนั้น ผู้นำเข้าหรือตัวแทนสามารถนำใบขนสินค้าขาเข้าไปชำระค่าภาษีอากรและรับการตรวจปล่อยสินค้าได้

2) ใบขนส่งสินค้าขาเข้าประเภทที่ต้องตรวจสอบพิธีการ (Red Line) ใบขนส่งสินค้าประเภทนี้ ผู้นำเข้าหรือตัวแทนต้องนำใบขนสินค้าไปติดต่อกับหน่วยงานประเมินอากรของท่าที่นำของเข้า

(3) ผู้นำเข้าหรือตัวแทนต้องจัดเก็บข้อมูลบัญชีราคาสินค้าตามวรรคแรกในรูปของสื่อคอมพิวเตอร์เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 6 เดือน เพื่อใช้สำหรับการตรวจสอบใบขนสินค้าหลังการตรวจปล่อย โดยสามารถจัดพิมพ์เป็นรายงานเมื่อกรมศุลกากรร้องขอ ดังนี้

1) Import/Export Invoice List by Declaration Item

2) Import/Export Invoice List by Invoice Item

²⁶⁷ กรมศุลกากร, พิธีการนำเข้า, สืบค้นเมื่อวันที่ 16 มกราคม 2555,
<http://www2.customs.go.th/Formality/ImportFormalities.jsp>

3) Import/Export Invoice List

ในส่วนของการส่งออก ผู้ส่งออกจะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และประกาศที่กรมศุลกากรและหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกำหนดไว้ให้ครบถ้วนเช่นเดียวกับการนำเข้า และปฏิบัติตามขั้นตอนพิธีการศุลกากรในการส่งออกสินค้า ดังนี้²⁶⁸

(1) ผู้ส่งออกหรือตัวแทนส่งข้อมูลใบขนสินค้าขาออกและบัญชีราคาสินค้าทุกรายการมายังเครื่องคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากร โดยผ่านบริษัทผู้ให้บริการระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

(2) เครื่องคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากรจะทำการตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นในใบขนส่งสินค้าขาออกที่ส่งเข้ามา โดยหากพบว่าข้อมูลไม่ถูกต้อง เครื่องคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากรจะแจ้งกลับไปยังผู้ส่งออกหรือตัวแทนเพื่อแก้ไขให้ถูกต้อง แต่หากข้อมูลถูกต้องครบถ้วนแล้ว จะออกเลขที่ใบขนส่งสินค้าขาออกพร้อมกับตรวจสอบเงื่อนไขต่างๆ ที่กรมศุลกากรกำหนดไว้ เพื่อจัดกลุ่มใบขนส่งสินค้าขาออกในขั้นตอนการตรวจสอบพิธีการเป็น 2 ประเภทแล้วแจ้งกลับไปยังผู้ส่งออกหรือตัวแทนเพื่อจัดพิมพ์ใบขนสินค้า ดังนี้คือ

1) ใบขนสินค้าขาออกประเภทที่ไม่ต้องตรวจสอบพิธีการ (Green Line) ใบขนสินค้าประเภทนี้ เครื่องคอมพิวเตอร์จะส่งการตรวจ หลังจากนั้น ผู้ส่งออกหรือตัวแทนสามารถชำระค่าอากร (ถ้ามี) และดำเนินการนำสินค้าไปตรวจปล่อยเพื่อส่งออกได้เลยโดยไม่ต้องไปพบเจ้าหน้าที่ประเมินอากร

2) ใบขนส่งสินค้าขาออกประเภทที่ต้องตรวจสอบพิธีการ (Red Line) ใบขนส่งสินค้าประเภทนี้ ผู้ส่งออกหรือตัวแทนต้องนำใบขนสินค้าไปติดต่อกับหน่วยงานประเมินอากรของท่าที่ผ่านพิธีการ

สำหรับมาตรการในการนำเข้าและส่งออกสินค้า ประเทศไทยได้มีการกำหนดมาตรการในการนำเข้าและส่งออก²⁶⁹ โดยกำหนดชนิดของสินค้าที่ต้องห้ามไม่ให้มีการนำเข้าหรือส่งออก หรือต้องห้ามไม่ให้มีการนำเข้าและส่งออก รวมทั้งสินค้าที่ต้องขออนุญาตเพื่อนำเข้าหรือส่งออก หรือเพื่อนำเข้าและส่งออกเอาไว้ ดังนี้ เช่น

²⁶⁸ กรมศุลกากร, พิธีการส่งออก, สืบค้นเมื่อวันที่ 16 มกราคม 2555,

<http://www2.customs.go.th/Formality/ExportFormalities.jsp>

²⁶⁹ กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์, มาตรการนำเข้า-ส่งออกสินค้าของไทย, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2555,

<http://www.dft.go.th>

สินค้าที่ต้องห้ามไม่ให้มีการนำเข้า ส่งออก

สินค้าที่ต้องห้ามไม่ให้มีการนำเข้า เช่น สินค้าประเภทเครื่องเล่นเกม เช่น สล็อตแมทชีน (Slot Machine), ปาจิงโกะ (Pachinko), รูเล็ต (Roulette) เป็นต้น สินค้าประเภทตู้เย็น ตู้ทำน้ำเย็น ตู้แช่หรือตู้แช่แข็งที่ใช้สารซีเอฟซี ยางรถยนต์ที่ใช้แล้ว ภาชนะเซรามิก ภาชนะโลหะเคลือบที่ใช้บรรจุอาหาร เครื่องยนต์ ส่วนประกอบและอุปกรณ์ที่ใช้แล้วของรถจักรยานยนต์ เป็นต้น

สินค้าที่ต้องห้ามไม่ให้มีการส่งออก เช่น ทราย, อาวุธยุทโธปกรณ์ต่างๆ ที่ส่งไปยังประเทศที่มีสถานการณ์ความขัดแย้งรุนแรง เช่น โซมาเลีย ไลบีเรีย คองโก เป็นต้น

สินค้าที่ต้องห้ามไม่ให้มีการนำเข้าและส่งออก เช่น สินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ สินค้าปลอมหรือเลียนแบบเครื่องหมายการค้า เป็นต้น

สินค้าที่ต้องขออนุญาตนำเข้า ส่งออก

สินค้าที่ต้องขออนุญาตนำเข้า เช่น ทองคำ เหริยโลหะ ที่จะสามารถนำเข้าได้ก็ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังหรือผู้ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังก่อน หรือรถยนต์บรรทุกทุกคนโดยสารที่ใช้แล้วที่จะต้องขออนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ก่อน เป็นต้น

สินค้าที่ต้องขออนุญาตส่งออก ได้แก่ สินค้าเกษตรกรรม เช่น กุ้งกุลาดำมีชีวิต ช้าง หอยมุกและผลิตภัณฑ์ ถ่านไม้ กาแฟ เป็นต้น สินค้าอุตสาหกรรม เช่น น้ำตาลทราย ถ่านหิน ทองคำ เทวรูป พระพุทธรูป เป็นต้น

สินค้าที่ต้องขออนุญาตนำเข้าและส่งออก ได้แก่ สารคาเฟอีน และสารโพแทสเซียมเปอร์แมงกาเนต

สินค้าที่ต้องมีหนังสือรับรอง ขึ้นทะเบียนประกอบการนำเข้า ส่งออก

สินค้าที่ต้องมีหนังสือรับรองขึ้นทะเบียนประกอบการนำเข้า เช่น เพชรที่ยังไม่ได้เจียรใน ผู้นำเข้าจะต้องมีหนังสือรับรองการส่งออกเพชรที่ยังไม่ได้เจียรใน ซึ่งออกโดยประเทศสมาชิก Kimberley Process เพื่อแสดงประกอบพิธีการนำเข้าต่อกรมศุลกากร กระทรวงการคลัง และต้องขึ้นทะเบียนกับกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ปลายทางชนิดครีบลีโองและผลิตภัณฑ์ที่ผู้นำเข้าต้องมีหนังสือรับรองการนำปลายทางชนิดครีบลีโองและผลิตภัณฑ์จากปลายทางชนิดครีบลีโองเข้ามาในราชอาณาจักร ที่ออกโดยกรมประมงเพื่อประกอบพิธีการนำเข้าต่อกรมศุลกากรว่าสินค้า

ดังกล่าว มิได้มาจากแหล่งหรือประเทศที่ทำการประมงด้วยอวนล้อม (Purse Seine Net) ในเขตร้อน บริเวณมหาสมุทรแปซิฟิกตะวันออก (Eastern Tropical Pacific Ocean) ที่เป็นอันตรายต่อปลาโลมา เป็นต้น

สินค้าที่ต้องมีหนังสือรับรองขึ้นทะเบียนประกอบการส่งออก เช่น ทุเรียน ที่ผู้ส่งออกต้องจดทะเบียนเป็นผู้ส่งออกทุเรียนสดต่อกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อและหมายเลขทะเบียนผู้ส่งออกทุเรียนสดที่กรมวิชาการเกษตรแจ้งให้กรมศุลกากรทราบ เพื่อประกอบการส่งออก ในการส่งออกผู้ส่งออกต้องติดป้ายหรือฉลากหรือประทับข้อความตามที่กำหนด เป็นภาษาอังกฤษที่ภาษาบรรจ และรายงานการส่งออกทุเรียนสดต่อกรมวิชาการเกษตร เป็นต้น

เนื่องจากมาตรการที่กำหนดขึ้นเพื่อการนำเข้า ส่งออกสินค้าตามที่กล่าวมาแล้วนั้น กำหนดขึ้นเพื่อใช้กับการนำเข้าหรือส่งออกสินค้าเป็นการทั่วไป กล่าวคือ ใช้บังคับกับองค์กรธุรกิจทุกประเภทที่ประสงค์จะทำการนำเข้าหรือส่งออกสินค้าจึงรวมถึงวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ด้วย ดังนั้นหาก SMEs ประสงค์ที่จะนำเข้าหรือส่งออกสินค้าก็ต้องดำเนินการตามมาตรการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้สำหรับสินค้าประเภทนั้นๆ ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงวิธีการในการนำเข้าหรือส่งออกแล้วจะพบว่าขั้นตอนที่กำหนดไว้ก็มีความชัดเจน สะดวก ไม่ยุ่งยาก สามารถดำเนินการผ่านระบบอินเตอร์เน็ตได้ จึงอาจกล่าวได้ว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมการนำเข้าและส่งออกสินค้าในประเทศไทย

พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 เป็นกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันการกระทำอันเป็นการผูกขาด ลด หรือจำกัดการแข่งขันในการประกอบธุรกิจทั้งทางเกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การเงิน การประกันภัย และการบริการ เพื่อส่งเสริมให้การประกอบธุรกิจให้เป็นไปอย่างเสรี และป้องกันมิให้เกิดการกระทำอันไม่เป็นธรรมในการประกอบธุรกิจในประเทศไทย

ในการนี้กฎหมายได้มีการกำหนดสาระสำคัญของการกระทำที่ต้องห้ามไว้ คือ การกระทำในลักษณะที่มีพฤติกรรมผูกขาด ลด หรือจำกัดการแข่งขันที่ห้ามกระทำหรือให้กระทำได้ ภายใต้กฎเกณฑ์ที่กำหนด 5 ลักษณะ ดังต่อไปนี้

(1) ห้ามผู้ประกอบการธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด ซึ่งหมายถึงผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่งในตลาดสินค้าบริการที่มีส่วนแบ่งตลาดในปีที่ผ่านมาตั้งแต่ร้อยละห้าสิบขึ้นไป และมียอดเงินขายในปีที่ผ่านมาตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไป หรือผู้ประกอบการในตลาดสินค้าหรือบริการใดที่มีส่วนแบ่งตลาดในปีที่ผ่านมารวมกันตั้งแต่ร้อยละเจ็ดสิบห้าขึ้นไป และมียอดเงินขายในปีที่ผ่านมาตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไป แต่ไม่รวมถึงผู้ประกอบการที่มีส่วนแบ่งตลาดในปีที่ผ่านมาต่ำกว่าร้อยละสิบ หรือยอดเงินขายในปีที่ผ่านมาต่ำกว่าหนึ่งพันล้านบาท กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(1.1) กำหนดหรือรักษาระดับราคาซื้อหรือขายสินค้าหรือค่าบริการอย่างไม่เป็นธรรม

(1.2) กำหนดเงื่อนไขในลักษณะที่เป็นการบังคับโดยตรงหรือโดยทางอ้อมอย่างไม่เป็นธรรม ให้ผู้ประกอบการอื่นซึ่งเป็นลูกค้าของตนต้องจำกัดการบริการ การผลิต การซื้อ หรือการจำหน่ายสินค้า หรือต้องจำกัดโอกาสในการเลือกซื้อหรือขายสินค้า การได้รับหรือให้บริการ หรือในการจัดหาสินค้าจากผู้ประกอบการอื่น

(1.3) ระบุ ผลิต หรือจำกัดการบริการ การผลิต การซื้อ การจำหน่าย การส่งมอบ การนำเข้ามาในราชอาณาจักรโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ทำลายหรือทำให้เสียหายซึ่งสินค้าเพื่อลดปริมาณให้ต่ำกว่าความต้องการของตลาด

(1.4) แทรกแซงการประกอบธุรกิจของผู้อื่นโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

(2) กระทำการรวมธุรกิจ ไม่ว่าจะการรวมธุรกิจนั้นจะเป็นการรวมกันระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจที่มีผลให้สถานะของธุรกิจหนึ่งคงอยู่และธุรกิจหนึ่งสิ้นสุดลง หรือเป็นการรวมธุรกิจใหม่ขึ้น หรือเป็นการรวมโดยเข้าซื้อสินทรัพย์หรือหุ้นของธุรกิจอื่นเพื่อควบคุมนโยบายหรือการบริหารธุรกิจ หรือการอำนวยความสะดวก อันก่อให้เกิดการผูกขาดหรือความไม่เป็นธรรมในการแข่งขันตามที่กำหนด เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

(3) กระทำการร่วมกับผู้ประกอบการอื่นผูกขาด หรือลดการแข่งขัน หรือจำกัดการแข่งขันในตลาดสินค้าใดสินค้าหนึ่ง หรือบริการใดบริการหนึ่งในลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(3.1) กำหนดราคาขายสินค้าหรือบริการเป็นราคาเดียวกัน หรือตามที่ตกลงกัน หรือจำกัดปริมาณการขายสินค้าหรือบริการ

(3.2) กำหนดราคาซื้อสินค้าหรือบริการเป็นราคาเดียวกัน หรือตามที่ตกลงกันหรือจำกัดปริมาณการรับซื้อสินค้าหรือบริการ

(3.3) ทำความตกลงร่วมกันเพื่อเข้าครอบครองตลาดหรือควบคุมตลาด

(3.4) กำหนดข้อตกลงหรือเงื่อนไขในลักษณะสมรู้กัน เพื่อให้ฝ่ายหนึ่งได้รับการประมูลหรือประกวดราคาสินค้าหรือบริการ หรือเพื่อมิให้ฝ่ายหนึ่งเข้าแข่งขันราคาในการประมูลหรือประกวดราคาสินค้าหรือบริการ

(3.5) กำหนดแบ่งท้องที่ที่ผู้ประกอบการธุรกิจแต่ละรายจะจำหน่ายหรือลดการจำหน่ายสินค้าหรือบริการได้ในท้องที่นั้น หรือกำหนดลูกค้าที่ผู้ประกอบการธุรกิจแต่ละรายจะจำหน่ายสินค้าหรือบริการให้ได้โดยผู้ประกอบการอื่นจะไม่จำหน่ายสินค้าหรือบริการนั้นแข่งขัน

(3.6) กำหนดแบ่งท้องที่ที่ผู้ประกอบการธุรกิจแต่ละรายจะซื้อสินค้าหรือบริการได้ หรือกำหนดตัวผู้ซึ่งผู้ประกอบการจะซื้อสินค้าหรือบริการได้

(3.7) กำหนดปริมาณของสินค้าหรือบริการที่ผู้ประกอบการธุรกิจแต่ละรายจะผลิต ซื้อจำหน่าย หรือบริการ เพื่อจำกัดปริมาณให้ต่ำกว่าความต้องการของตลาด

(3.8) ลดคุณภาพของสินค้าหรือบริการให้ต่ำกว่าที่เคยผลิต จำหน่าย หรือให้บริการ โดยจำหน่ายในราคาเดิมหรือสูงขึ้น

(3.9) แต่งตั้งหรือมอบหมายให้บุคคลใดแต่ผู้เดียวเป็นผู้จำหน่ายสินค้าหรือให้บริการอย่างเดียวกันหรือประเภทเดียวกัน

(3.10) กำหนดเงื่อนไขหรือวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการซื้อหรือการจำหน่ายสินค้าหรือการบริการ เพื่อให้ปฏิบัติเป็นแบบเดียวกันหรือตามที่ตกลงกัน

หากมีความจำเป็นทางธุรกิจที่ต้องกระทำการตามข้อ (3.5) - (3.10) ในระยะเวลาใดระยะเวลาหนึ่ง ให้ผู้ประกอบการยื่นคำขออนุญาตต่อคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

(4) ห้ามมิให้ผู้ประกอบการซึ่งมีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับผู้ประกอบการซึ่งอยู่นอกราชอาณาจักร ไม่ว่าความสัมพันธ์นั้นจะเป็นโดยทางสัญญา นโยบาย ความเป็นหุ้นส่วน การถือหุ้น หรือมีความสัมพันธ์ในลักษณะอื่นใดทำนองเดียวกัน ดำเนินการใด ๆ เพื่อให้บุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักรที่ประสงค์จะซื้อสินค้าหรือบริการมาใช้เอง ต้องถูกจำกัดโอกาสในการเลือกซื้อสินค้าหรือบริการจากผู้ประกอบการซึ่งอยู่นอกราชอาณาจักรโดยตรง

(5) กระทำการใด ๆ อันมิใช่การแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม และมีผลเป็นการทำลายทำให้เสียหาย ขัดขวาง กีดกัน หรือจำกัดการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการอื่น หรือเพื่อมิให้ผู้อื่นประกอบธุรกิจ หรือต้องล้มเลิกการประกอบธุรกิจ

สำหรับการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายนั้น จะมีสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าคอยติดตามสอดส่องพฤติกรรมของผู้ประกอบการว่าฝ่าฝืนต่อข้อห้ามตามกฎหมายฉบับนี้หรือไม่ หากมีการฝ่าฝืน จะต้องมีการส่งเรื่องให้คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าเพื่อส่งเรื่องต่อไป

ยังคงอนุกรรมการสอบสวน ทำการหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิด จากนั้นคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าจะทำการวินิจฉัย โดยมีคำสั่งว่าจะสั่งฟ้องหรือไม่ หรือในขณะเดียวกันคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าอาจมีคำสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจระงับหรือหยุดการกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมายได้

กฎหมายฉบับนี้แม้ไม่ได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ใดๆไว้เป็นพิเศษเกี่ยวกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) แต่ก็มีผลใช้บังคับกับการประกอบธุรกิจเป็นการทั่วไป ดังนั้น SMEs หากประสงค์จะประกอบธุรกิจในประเทศไทยแล้ว ก็จะต้องตกอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายนี้ด้วยอันทำให้การประกอบธุรกิจภายในประเทศถูกจำกัดด้วยข้อห้ามดังที่กล่าวมาแล้ว

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาในมุมมองของนักลงทุนที่ประกอบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีอำนาจต่อรองทางเศรษฐกิจไม่มากนัก กฎหมายฉบับนี้จะเอื้อประโยชน์ต่อวิสาหกิจประเภทดังกล่าว กล่าวคือ SMEs จะได้รับการคุ้มครองตามเจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับนี้ไม่ให้ถูกเอารัดเอาเปรียบจากการกระทำอันไม่เป็นธรรมในการประกอบธุรกิจ ทำให้ SMEs ยังมีช่องทางในการประกอบกิจการและสามารถเติบโตต่อไปได้ตามศักยภาพที่ตนมี อันถือได้ว่ากฎหมายฉบับนี้เป็นหนึ่งในมาตรการที่ช่วยส่งเสริม SMEs

พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 เป็นกฎหมายที่ควบคุมการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวทั้งในรูปแบบของบุคคลธรรมดาและองค์กรธุรกิจที่เป็นคนต่างด้าว ซึ่งหมายถึงบุคคลดังต่อไปนี้

- (1) บุคคลธรรมดาซึ่งไม่มีสัญชาติไทย
- (2) นิติบุคคลซึ่งไม่ได้จดทะเบียนในประเทศไทย
- (3) นิติบุคคลซึ่งจดทะเบียนในประเทศไทย และมีลักษณะเป็นนิติบุคคลซึ่งมีหุ้นอันเป็นทุนตั้งแต่กึ่งหนึ่งของนิติบุคคลนั้นถือโดยบุคคลตามข้อ (1) หรือ (2) หรือเป็นนิติบุคคลซึ่งมีบุคคลธรรมดาที่ไม่มีสัญชาติไทย หรือนิติบุคคลซึ่งไม่ได้จดทะเบียนในประเทศไทยลงทุนมีมูลค่าตั้งแต่กึ่งหนึ่งของทุนทั้งหมดในนิติบุคคลนั้น หรือเป็นห้างหุ้นส่วนจำกัดหรือห้างหุ้นส่วนสามัญที่จดทะเบียนซึ่งหุ้นส่วนผู้จัดการหรือผู้จัดการเป็นบุคคลธรรมดาซึ่งไม่มีสัญชาติไทย
- (4) นิติบุคคลซึ่งจดทะเบียนในประเทศไทย ซึ่งมีบุคคลตามข้อ (1) (2) (3) ถือหุ้นหรือลงทุนตั้งแต่กึ่งหนึ่งของทุนทั้งหมดในนิติบุคคลนั้น

โดยกฎหมายได้วางหลักการกำหนดให้คนต่างด้าวที่ประสงค์จะประกอบธุรกิจดังต่อไปนี้ ต้องขอรับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจผ่านสำนักงานประกอบธุรกิจคนต่างด้าว กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ก่อนจึงจะสามารถเข้ามาประกอบธุรกิจในประเทศไทยได้

(1) ธุรกิจที่เกี่ยวกับความปลอดภัยหรือความมั่นคงของประเทศ เช่น การผลิต การจำหน่าย และการซ่อมบำรุงอาวุธยุทโธปกรณ์ต่างๆ, ธุรกิจที่เกี่ยวกับการขนส่งทางบก ทางน้ำ หรือ ทางอากาศในประเทศ รวมถึงกิจการการบินในประเทศ เป็นต้น ธุรกิจที่มีผลกระทบต่อศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและหัตถกรรมพื้นบ้าน เช่น การค้าของเก่า หรือศิลปวัตถุซึ่งเป็นงานศิลปกรรม หัตถกรรมของไทย, การผลิตเครื่องไม้แกะสลัก, การเลี้ยงไหม การผลิตเส้นไหมไทย การทอผ้าไหม ไทย หรือการพิมพ์ลวดลายผ้าไหมไทย เป็นต้น หรือธุรกิจที่มีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติหรือ สิ่งแวดล้อม เช่น การผลิตน้ำตาลจากอ้อย, การแปรรูปไม้เพื่อทำเครื่องเรือนและเครื่องใช้สอย, การทำ เหมืองแร่ รวมทั้งการระเบิดหรือย่อยหิน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีโดยการอนุมัติของ คณะรัฐมนตรี

(2) ธุรกิจที่คนไทยยังไม่มีความพร้อมที่จะแข่งขันในการประกอบกิจการกับคนต่างด้าว เช่น การสีข้าว และการผลิตแป้งจากข้าวและพืชไร่, การทำการประมง เฉพาะการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ, การทำป่าไม้จากป่าปลูก, การผลิตไม้อัด แผ่นไม้วีเนียร์ชิปบอร์ด หรือฮาร์ดบอร์ด, การผลิตปูนขาว, การทำกิจการบริการทางบัญชี, การทำกิจการบริการทางกฎหมาย, การทำกิจการบริการทาง สถาปัตยกรรม, การทำกิจการบริการทางวิศวกรรม, การก่อสร้างยกเว้นการก่อสร้างสิ่งซึ่งเป็นการให้ บริการพื้นฐานแก่ประชาชนด้านการสาธารณสุข โภคหรือการคมนาคมที่ต้องใช้เครื่องมือ เครื่องจักร เทคโนโลยีหรือความชำนาญในการก่อสร้างเป็นพิเศษ โดยมีทุนขั้นต่ำของคนต่างด้าวตั้งแต่ห้าร้อยล้านบาทขึ้นไป หรือการก่อสร้างประเภทอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง, การทำกิจการนายหน้าหรือ ตัวแทน ยกเว้นการเป็นนายหน้าหรือตัวแทนซื้อขายหลักทรัพย์ หรือการบริการที่เกี่ยวกับการซื้อขาย ล่วงหน้าซึ่งสินค้าเกษตรหรือตราสารทางการเงินหรือหลักทรัพย์ การเป็นนายหน้าหรือตัวแทนซื้อขาย หรือจัดหาสินค้าหรือบริการที่จำเป็นต่อการผลิตหรือการให้บริการของวิสาหกิจในเครือเดียวกัน การเป็นนายหน้าหรือตัวแทนซื้อขาย จัดซื้อหรือจัดจำหน่ายหรือจัดหาตลาดทั้งในประเทศและต่าง ประเทศเพื่อการจำหน่ายซึ่งสินค้าที่ผลิตในประเทศหรือนำเข้ามาจากต่างประเทศอันมีลักษณะเป็นการ ประกอบธุรกิจ

ระหว่างประเทศ โดยมีทุนขั้นต่ำของคนต่างด้าวตั้งแต่หนึ่งร้อยล้านบาทขึ้นไป, การขายทอดตลาด ยกเว้นการขายทอดตลาดที่มีลักษณะเป็นการประมูลซื้อขายระหว่างประเทศที่มีใช้การ ประมูลซื้อขายของเก่า วัตถุโบราณ หรือศิลปวัตถุซึ่งเป็นงานศิลปกรรม หัตถกรรม หรือโบราณวัตถุ ของไทย หรือที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ของประเทศ, การค้าภายในเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือผลิตผล

ทางการเกษตรพื้นเมืองที่ยังไม่มีกฎหมายห้ามไว้, การค้าปลีกสินค้าทุกประเภทที่มีทุนขั้นต่ำรวมทั้งสิ้นน้อยกว่าหนึ่งร้อยล้านบาท หรือที่มีทุนขั้นต่ำของแต่ละ

ร้านค้าน้อยกว่าสี่สิบล้านบาท, การค้าส่งสินค้าทุกประเภทที่มีทุนขั้นต่ำของแต่ละร้านค้าน้อยกว่าหนึ่งร้อยล้านบาท, การทำกิจการโฆษณา, การทำกิจการโรงแรม เว้นแต่บริการจัดการโรงแรม, การนำเที่ยว, การขายอาหารหรือเครื่องดื่ม, การทำกิจการเพาะขยายหรือปรับปรุงพันธุ์พืช, การทำธุรกิจบริการอื่น ยกเว้นธุรกิจบริการที่กำหนดในกฎกระทรวง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

แต่ธุรกิจดังต่อไปนี้ไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามาประกอบในประเทศไทยโดยไม่มีข้อยกเว้น ด้วยเหตุผลพิเศษตามที่กำหนดไว้ในบัญชีหนึ่ง ได้แก่ การทำกิจการหนังสือพิมพ์การทำกิจการสถานีวิทยุกระจายเสียงหรือสถานีวิทยุโทรทัศน์, การทำนา ทำไร่ หรือทำสวน, การเลี้ยงสัตว์, การทำป่าไม้และการแปรรูปไม้จากป่าธรรมชาติ, การทำการประมงเฉพาะการจับสัตว์น้ำในน่านน้ำไทย และในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของประเทศไทย, การสกัดสมุนไพรไทย, การค้าและการขายทอดตลาดโบราณวัตถุของไทยหรือที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ของประเทศ, การทำหรือหล่อพระพุทธรูป และการทำบาตร, การค้าที่ดิน

นอกจากจะต้องพิจารณาประเภทของธุรกิจแล้ว ยังจะต้องพิจารณาจำนวนทุนที่คนต่างด้าวจะใช้ในการเริ่มต้นประกอบธุรกิจในประเทศไทยด้วย โดยจำนวนทุนที่ใช้จะต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของค่าเฉลี่ยต่อปีของประมาณการรายจ่ายในการประกอบธุรกิจ (จำนวนเงินที่คนต่างด้าวใช้ในประเทศไทยสำหรับการประกอบธุรกิจเพื่อให้ได้มาซึ่งสินทรัพย์ถาวรและเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการประกอบธุรกิจในแต่ละปี) สำหรับแต่ละธุรกิจของคนต่างด้าวเป็นเวลา 3 ปี แต่ทั้งนี้ต้องมีจำนวนตั้งแต่ 3,000,000 บาทขึ้นไปสำหรับแต่ละธุรกิจ ซึ่งในกรณีที่ระยะเวลาในการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวนั้นไม่ถึง 3 ปี ให้เฉลี่ยตามระยะเวลาที่ประกอบธุรกิจนั้น โดยให้คิดเฉลี่ยต่อปีของระยะเวลาที่ประกอบธุรกิจเป็นเกณฑ์ แต่ทั้งนี้ต้องมีจำนวนตั้งแต่ 3,000,000 บาทขึ้นไป

เมื่อผู้ลงทุนต่างด้าวประสงค์จะประกอบธุรกิจประเภทที่ (1) หรือ (2) ดังที่กล่าวมาแล้วในประเทศไทย ประกอบกับมีทุนที่จะใช้ในการเริ่มต้นประกอบธุรกิจไม่น้อยกว่าจำนวนที่กฎหมายกำหนดไว้แล้ว ผู้ลงทุนต่างด้าวจะต้องทำการกรอกข้อความในคำขอให้ครบถ้วน พร้อมทั้งลงลายมือชื่อผู้ขอรับใบอนุญาตหรือลงลายมือชื่อของผู้รับมอบอำนาจ ในกรณีที่มีการมอบอำนาจให้บุคคลอื่นเป็นผู้กระทำการแทน และแนบเอกสารต่าง ๆ ตามที่ระบุไว้ให้ครบถ้วน ซึ่งในการยื่นหลักฐานหรือเอกสารประกอบคำขอ หากเป็นภาษาต่างประเทศจะต้องมีคำแปลเป็นภาษาไทย โดยผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้แปลต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องโดยการยื่นคำขอรับใบอนุญาตให้ยื่น ณ สถานที่ดังต่อไปนี้

1) กรุงเทพมหานคร ให้ยื่น ณ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ หรือ ณ สถานที่อื่นตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

2) จังหวัดอื่น ให้ยื่น ณ สำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัด หรือ ณ สถานที่อื่น ตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

ส่วนเอกสารที่ใช้ในการยื่นขอรับอนุญาต นอกจากใบคำขอ จะมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(1) นิติบุคคลที่ไม่ได้จดทะเบียนในประเทศไทย

1) สำเนาหนังสือรับรองหรือหลักฐานการเป็นนิติบุคคล ซึ่งแสดงรายการเกี่ยวกับชื่อ ทุน วัตถุประสงค์ ที่ตั้งสำนักงาน รายชื่อกรรมการและผู้มีอำนาจลงนามผูกพันนิติบุคคล

2) หนังสือแต่งตั้งผู้แทนโดยผู้มีอำนาจลงนามผูกพันนิติบุคคลตาม 1) เป็นผู้แต่งตั้ง ให้มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินกิจการในประเทศไทยแทนนิติบุคคล

3) สำเนาหนังสือเดินทาง ใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว หรือสำเนาบัตรประจำตัว ประชาชนของผู้แทนที่ได้รับแต่งตั้งตาม 2)

4) สำเนาทะเบียนบ้าน ใบสำคัญถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร หรือหลักฐานการได้รับ อนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองของผู้แทนที่ได้รับ แต่งตั้งตาม 2)

5) คำรับรองของผู้ขอรับใบอนุญาตแสดงว่าผู้ขอรับใบอนุญาต กรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้แทนที่ได้รับแต่งตั้งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติ การ ประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542

6) แผนที่ตั้งโดยสังเขปของสถานที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย

7) หนังสือแจ้งรายละเอียดของประเภทธุรกิจที่ขอรับใบอนุญาต

8) สำเนางบการเงินของสำนักงานใหญ่ 3 ปีย้อนหลัง พร้อมคำแปลเป็นภาษาไทย ในส่วนของธุรกิจที่ดำเนินงานในต่างประเทศ

(2) นิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศไทย

1) หลักฐานหรือเอกสารเช่นเดียวกับนิติบุคคลที่จดทะเบียนต่างประเทศ ยกเว้นข้อ 2) และ 4)

2) หนังสือแจ้งสัดส่วนการถือหุ้นระหว่างคนไทยกับคนต่างด้าว จำนวนหุ้น ประเภทหรือ ชนิดของหุ้นที่คนต่างด้าวถือ

เนื่องจากกฎหมายฉบับนี้ใช้บังคับเฉพาะกับคนต่างด้าวตามคำนิยามดังที่กล่าวมาแล้ว เท่านั้น และไม่ได้มีการกำหนดมาตรการไว้เป็นพิเศษสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

(SMEs) แต่เนื่องจาก SMEs ก็เป็นนิติบุคคลรูปแบบหนึ่ง กฎหมายฉบับนี้จึงมีผลต่อ SMEs ด้วยโดยหากเป็น SMEs ของไทยก็จะต้องอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายฉบับนี้ ดังนั้นถ้ามองในแง่ธุรกิจของไทย กฎหมายฉบับนี้เป็นประโยชน์อย่างมากในแง่ที่เป็นเสมือนหนึ่งมาตรการเพื่อคุ้มครองการประกอบธุรกิจบางประเภทของไทยตามที่กำหนดไว้ไม่ให้ต่างชาติเข้ามาทำการแข่งขัน หรือจำกัดผู้ที่เข้ามาแข่งขันอันจะทำให้ธุรกิจของคนไทยที่ยังไม่พร้อมจะแข่งขันเสียเปรียบ และในขณะเดียวกันถ้ามองในแง่ของต่างชาติที่จะเข้ามาลงทุน กฎหมายฉบับนี้ก็จะเป็นข้อจำกัดสำหรับ SMEs ต่างชาติที่จะเข้ามาทำธุรกิจตามที่กำหนดไว้ไม่ให้ได้รับความสะดวก กล่าวคือ การเข้ามาลงทุนภายในประเทศไม่อาจทำได้โดยเสรี จะต้องทำการขออนุญาตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อนอันเป็นการกีดกันหรือสร้างอุปสรรคในการลงทุน

3.4.8 กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร

หลักโดยทั่วไปเกี่ยวกับภาษี

ประเทศไทยจัดเก็บภาษี จากนิติบุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย สำหรับเงินได้ที่ได้รับทั้งในและต่างประเทศ (Worldwide income) ในขณะที่บุคคลธรรมดาผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย ปกติต้องเสียภาษีจากรายได้ที่ได้รับในประเทศไทย รายได้ในต่างประเทศเฉพาะส่วนที่ได้นำกลับเข้ามาในประเทศไทยในปีภาษีเดียวกับที่ได้รับเท่านั้นต้องเสียภาษีในประเทศไทย ปีภาษีในประเทศไทยเหมือนปีปฏิทินคือ เริ่ม 1 มกราคม และสิ้นสุด 31 ธันวาคม ของทุกปี

หลักถิ่นที่อยู่

นิติบุคคลใดๆ จะถือว่ามิถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย หากนิติบุคคลนั้นมีการจัดตั้งสถานที่ประกอบกิจการในประเทศไทย นิติบุคคลต่างประเทศที่เข้ามาประกอบธุรกิจในประเทศไทยโดยผ่าน “สถานประกอบการถาวร” จะต้องเสียภาษีเสมือนกับนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นในประเทศไทย สำหรับบุคคลธรรมดาผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยคือผู้ที่อยู่ในประเทศตั้งแต่ 180 วันขึ้นไปในปีภาษีใดๆ

กฎหมายภาษีหลัก ที่บังคับใช้ในประเทศไทย คือ ประมวลรัษฎากร ภาษีภายใต้ประมวลรัษฎากรมีดังนี้

ภาษีเงินได้นิติบุคคล

ภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นภาษีทางตรง (Direct Tax) ที่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีไม่สามารถผลักภาระไปยังบุคคลอื่นได้ และเป็นภาษีอากรประเมิน (Assessable Tax) ผู้มีหน้าที่เสียภาษีต้องยื่น

รายการประเมินตนเอง (Self-assessment) ตามแบบแสดงรายการและภายในระยะเวลาที่กฎหมายโดยปกติแล้วผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล รวมถึง บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ โดยที่ประกอบกิจการในประเทศไทย บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต่างประเทศนั้น ไม่ได้กระทำการในประเทศไทย แต่ได้รับเงินได้พึงประเมินบางประเภท ที่จ่ายจากหรือในประเทศไทย หรือบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต่างประเทศที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในประเทศไทย ได้จำหน่ายเงินกำไรหรือเงินอื่นที่กันจากกำไร ออกจากประเทศไทย หรือ บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต่างประเทศนั้นไม่ได้กระทำการในประเทศไทยโดยตรง แต่มีลูกจ้างหรือบุคคลอื่นกระทำการแทน ซึ่งเป็นเหตุให้ได้รับเงินได้หรือผลกำไรในประเทศไทย กิจการที่ดำเนินการเป็นทางการค้าหรือหากำไรโดยรัฐบาลของต่างประเทศ องค์การของรัฐบาลต่างประเทศ หรือนิติบุคคลอื่นที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ กิจการร่วมค้า มูลนิธิหรือสมาคมซึ่งประกอบกิจการมีรายได้ แต่ไม่รวมถึง มูลนิธิหรือสมาคมที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังประกาศกำหนดให้เป็นองค์การกุศลสาธารณะ

ฐานภาษีเงินได้นิติบุคคล

มีอยู่ด้วยกัน 4 ฐานคือ ฐานกำไรสุทธิ ฐานรายรับก่อนหักรายจ่าย ฐานเงินได้ที่จ่ายจากหรือในประเทศไทย ฐานจำนวนกำไรหรือที่ถือได้ว่าเป็นเงินกำไรที่จำหน่ายออกไปจากประเทศไทย รายละเอียดว่าผู้เสียภาษีจะต้องเสียจากฐานใด สามารถดูได้อย่างละเอียดในภาคผนวก

อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล

(1) กรณีทั่วไป สำหรับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล เสียภาษีในอัตราร้อยละ 30 ของกำไรสุทธิ

(2) กรณีลดอัตราภาษี

(3) กรณีบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล เสียในอัตราดังต่อไปนี้

1) ร้อยละ 23 ของกำไรสุทธิสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2555 แต่ไม่เกินวันที่ 31 ธันวาคม 2555

2) ร้อยละ 20 ของกำไรสุทธิสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2556 แต่ไม่เกินวันที่ 31 ธันวาคม 2557

(4) กรณีบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลขนาดเล็กที่มีทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชีไม่เกิน 5 ล้านบาท และมีรายได้จากการขายสินค้าและการให้บริการในรอบระยะเวลาบัญชีไม่เกิน 30 ล้านบาท เสียในอัตราดังต่อไปนี้

- 1) ได้รับยกเว้น สำหรับจำนวนกำไรสุทธิตั้งแต่ 1 – 300,000 บาท²⁷⁰
 - 2) ร้อยละ 15 ของกำไรสุทธิตั้งแต่ 300,001 – 1,000,000 บาท
 - 3) ร้อยละ 23 ของจำนวนกำไรสุทธิตั้งแต่ 1,000,000 บาทขึ้นไปสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2555 แต่ไม่เกินวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2555
 - 4) ร้อยละ 20 ของจำนวนกำไรสุทธิตั้งแต่ 1,000,000 บาทขึ้นไปสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2556 แต่ไม่เกินวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2557
- (5) กรณีบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศและกระทำการกิจการในอื่นๆ รวมทั้งในประเทศไทยและกิจการที่กระทำนั้นเป็นกิจการขนส่งระหว่างประเทศ ให้เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 3 ของยอดรายรับค่าโดยสาร ค่าธรรมเนียมหรือประโยชน์อื่นใดที่เรียกเก็บในประเทศไทย ก่อนหักรายจ่าย
- (6) มูลนิธิหรือสมาคมที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยและต่างประเทศ ประกอบกิจการมีรายได้แต่ไม่รวมถึงมูลนิธิหรือสมาคมที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังประกาศกำหนดให้เป็นองค์กรสาธารณกุศล ให้เสียภาษีในอัตราร้อยละ 2 สำหรับเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(8) และอัตราร้อยละ 10 สำหรับเงินได้พึงประเมินประเภทอื่นๆ นอกจาก 40(8)
- (7) กรณีบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ เข้ามาประกอบกิจการในไทย ได้จ่ายเงินกำไรออกจากประเทศไทย ให้เสียภาษีในอัตราร้อยละ 10 ของเงินกำไรที่จ่ายออกไปจากประเทศไทย
- (8) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ มิได้ประกอบกิจการในประเทศไทย แต่ได้รับเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(2)(3)(4)(5) หรือ (6) ที่จ่ายจากหรือในประเทศไทย ให้เสียในอัตราร้อยละ 15 ยกเว้นเงินปันผลหักไว้ในอัตราร้อยละ 10 ทั้งนี้อาจยกเว้นหรือลดหย่อนตามอนุสัญญาภาษีซ้อนที่ประเทศไทยได้ลงนามไว้กับแต่ละประเทศ

ภาษีมูลค่าเพิ่ม

ภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นภาษีทางอ้อมจัดเก็บจากผู้บริโภค หรือเป็นภาษีที่เป็นการผลักภาระให้กับผู้ซื้อหรือผู้บริโภคเป็นผู้ชำระภาษีอากรแทนผู้ขาย โดยผู้ประกอบการที่ประกอบกิจการขายสินค้า

²⁷⁰ แก่ตามมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 8 มกราคม 2556

หรือให้บริการที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ประกอบกิจการมีรายรับเกินปีละ 1.8 ล้านบาท ต้องจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่มียรายได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยทั่วไป กฎหมายมีการกำหนดกิจการที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม และกิจการที่ได้รับยกเว้น ท่านสามารถอ่านรายละเอียดเพิ่มเติมได้ในภาคผนวก

ฐานภาษีมูลค่าเพิ่ม

ได้แก่ มูลค่าทั้งหมด ที่ผู้ประกอบการได้รับหรือพึงได้รับจากการขายสินค้าหรือให้บริการ รวมทั้งภาษีสรรพสามิตตามที่กำหนดในประมวลรัษฎากร ถ้ามี มูลค่าของฐานภาษี ให้หมายความรวมถึง เงิน ทรัพย์สิน ค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือประโยชน์ใดๆ ซึ่งอาจคิดคำนวณได้เป็นเงิน

อัตรากำหนดมูลค่าเพิ่ม

(1) อัตราร้อยละ 10 สำหรับการ ขายสินค้า การให้บริการ และการนำเข้า ในปัจจุบัน ให้ลดอัตรากำหนดมูลค่าเพิ่มและคงจัดเก็บในอัตราร้อยละ 7 สำหรับการขายสินค้า การให้บริการ หรือการนำเข้าทุกกรณี จนถึงวันที่ 30 กันยายน 2557

(2) อัตราร้อยละ 0 สำหรับการส่งออกสินค้าที่มีใช้การส่งออกสินค้าซึ่งได้รับยกเว้น ภาษีมูลค่าเพิ่ม และการให้บริการที่กระทำในราชอาณาจักรและได้มีการให้บริการนั้นในต่างประเทศ

ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย

ผู้จ่ายเงินจะมีหน้าที่หักภาษีจากเงินที่ตนจ่ายให้กับผู้รับทุกราวที่มีการจ่ายเงินได้ สำหรับผู้รับเงินได้ภาษีเงินได้ถูกหัก ณ ที่จ่ายไว้ ให้ถือเป็นเครดิตภาษีที่สามารถนำไปใช้เมื่อถึง กำหนดเวลายื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หรือภาษีเงินได้นิติบุคคล แล้วแต่ กรณี

ภาษีเงินได้นิติบุคคลหัก ณ ที่จ่าย

กำหนดให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ซึ่งเป็นผู้จ่ายเงินได้มีหน้าที่ต้องหักภาษีเงินได้ ไว้ทุกราวที่จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 ให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ในอัตรากำหนด ดังนี้

ตารางที่ 3.22 อัตราภาษีหัก ณ ที่จ่าย

ประเภทเงินได้	อัตราภาษีหัก ณ ที่จ่าย (ร้อยละ)
ค่าบริการ,จ้างทำของ	3
ค่าเช่า	5
ค่าขนส่ง	1
ค่าเบี้ยประกันวินาศภัย	1
ค่าโฆษณา	2
ค่าสิทธิ	3
เงินปันผล	10

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย

กำหนดให้ผู้จ่ายเงินได้มีหน้าที่ต้องหักภาษีเงินได้ไว้ทุกคราวที่จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 ให้แก่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ในอัตราภาษีที่กำหนดแตกต่างกันตามประเภทของเงินได้ที่จ่ายและผู้รับเงินได้ดังนี้ ดังนี้

ตารางที่ 3.23 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย

ประเภทเงินได้	ผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศ ไทย	ผู้มีได้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศ ไทย
เงินได้จากการจ้างแรงงานที่เป็นลักษณะ ของเงินเดือน	อัตราก้าวหน้า ร้อยละ 5-35	อัตราก้าวหน้า ร้อยละ 5-35
เงินได้จากการรับจ้างทำงานให้ตามมาตรา 40(2)	อัตราก้าวหน้า ร้อยละ 5-35	ร้อยละ 15
เงินได้ค่าแห่งกู๊ดวิลล์ ค่าแห่งลิขสิทธิ์ ตาม มาตรา 40(3)	อัตราก้าวหน้า ร้อยละ 5-35	ร้อยละ 15
ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร ตามมาตรา 40(4)	ร้อยละ 15	ร้อยละ 15

ประเภทเงินได้	ผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย	ผู้มิได้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย
เงินได้ค่าเช่าตามมาตรา 40(5)	ร้อยละ 5	ร้อยละ 15
เงินได้จากวิชาชีพอิสระ ตามมาตรา 40(6)	ร้อยละ 3	ร้อยละ 15
เงินได้จากการรับเหมาที่ต้องจัดหาสัมภาระ ตามมาตรา 40(7)	ร้อยละ 3	ร้อยละ 15
ค่าแสดงให้กับนักแสดงสาธารณะ ตามมาตรา 40(8)	ร้อยละ 5	อัตราก้าวหน้า ร้อยละ 5-35

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ตามบทบัญญัติของประมวลรัษฎากร ผู้มีเงินได้อาจต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในประเทศไทยจากแหล่งเงินได้ทั้งในและ/หรือนอกประเทศไทย หากเข้าหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

แหล่งเงินได้เกิดในประเทศไทย

เงินได้พึงประเมินที่เกิดขึ้นเนื่องจากกรณีหนึ่งกรณีใดดังต่อไปนี้ ถือเป็นเงินได้ที่เกิดจากแหล่งเงินได้ในประเทศไทย

- (1) หน้าที่งานที่ทำในประเทศไทย หรือ
- (2) กิจการที่ทำในประเทศไทย หรือ
- (3) กิจการของนายจ้างในประเทศไทย หรือ
- (4) ทรัพย์สินที่อยู่ในประเทศไทย

ผู้มีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้วที่เกิดจากแหล่งเงินได้ในประเทศไทย ไม่ว่าจะผู้มีเงินได้นั้นจะเป็นผู้อยู่ในประเทศไทยหรือไม่ก็ตาม และไม่ว่าเงินได้นั้นจะจ่ายในหรือนอกประเทศไทย มีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้ในประเทศไทย

แหล่งเงินได้เกิดนอกประเทศไทย

เงินได้พึงประเมินที่เกิดขึ้นเนื่องจากกรณีหนึ่งกรณีใดดังต่อไปนี้ ถือว่าเป็นเงินได้ที่เกิดจากแหล่งเงินได้นอกประเทศไทย

- (1) หน้าที่งานที่ทำในต่างประเทศ หรือ
- (2) กิจการที่ทำในต่างประเทศ หรือ
- (3) ทรัพย์สินที่อยู่ในต่างประเทศและนำเงินได้ที่เกิดขึ้นในปีภาษีนั้นเข้ามาในประเทศไทยในปีเดียวกัน
- (4) ผู้มีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้วจากแหล่งเงินได้นอกประเทศไทย มีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้ในประเทศไทยก็ต่อเมื่ออยู่ในหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้
- (5) เป็นผู้อยู่ในประเทศไทยชั่วระยะเวลาหนึ่งหรือหลายระยะเวลา รวมกันถึง 180 วันในปีภาษีใด และนำเงินได้ที่เกิดขึ้นในปีภาษีนั้นเข้ามาในประเทศไทยในปีเดียวกัน

ประมวลรัษฎากรได้ยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้กับเงินได้พึงประเมินบางประเภท หากเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้

อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในปีภาษี 2555 และ 2556

ตารางที่ 3.24 อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

เงินได้สุทธิ	อัตราภาษี (ร้อยละ)	
	ปี 2555	ปี 2556
1 – 150,000 บาท	ยกเว้น	ยกเว้น
150,001 – 300,000	10	5
300,001 – 500,000	10	10
500,001 – 750,000	20	15
750,001 – 1,000,000	20	20
1,000,001 – 2,000,000	30	25
2,000,001 – 4,000,000	30	30
4,000,000 บาทขึ้นไป	37	35

ภาษีธุรกิจเฉพาะ

กิจการที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ มีดังต่อไปนี้

(1) การธนาคารตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์หรือกฎหมายเฉพาะให้เสียภาษีธุรกิจเฉพาะจากฐานรายรับก่อนหักรายจ่ายในอัตราร้อยละ 3.0

(2) การประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ ธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ ให้เสียภาษีธุรกิจเฉพาะจากฐานรายรับก่อนหักรายจ่ายในอัตราร้อยละ 3.0

(3) การรับประกันชีวิตตามกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต ให้เสียภาษีธุรกิจเฉพาะจากฐานรายรับก่อนหักรายจ่ายในอัตราร้อยละ 2.5

(4) การรับจํานำ ตามกฎหมายว่าด้วยโรงรับจํานำให้เสียภาษีธุรกิจเฉพาะจากฐานรายรับก่อนหักรายจ่ายในอัตราร้อยละ 3.0

(5) การประกอบกิจการโดยปกติเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ เช่น การให้กู้ยืมเงิน ค้ำประกัน แลกเปลี่ยนเงินตรา ออก เช็ค หรือขายตั๋วเงิน หรือรับส่งเงินไปต่างประเทศด้วยวิธีต่างๆ ให้เสียภาษีธุรกิจเฉพาะจากฐานรายรับก่อนหักรายจ่ายในอัตราร้อยละ 3.0

(6) การขายอสังหาริมทรัพย์เป็นทางค้าหรือหากำไร ไม่ว่าจะอสังหาริมทรัพย์นั้นจะได้มาโดยวิธีใดก็ตาม ทั้งนี้เฉพาะที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด ให้เสียภาษีธุรกิจเฉพาะจากฐานรายรับก่อนหักรายจ่ายในอัตราร้อยละ 3.0

(7) การขายหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ให้เสียภาษีธุรกิจเฉพาะจากฐานรายรับก่อนหักรายจ่ายในอัตราร้อยละ 0.1

กิจการที่เข้าข่ายต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะบางประเภทอาจได้รับยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะรายละเอียดยของกิจการที่ได้รับยกเว้นสามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ในภาคผนวก

นอกจากการเสียภาษีธุรกิจเฉพาะตามอัตราดังกล่าวข้างต้นแล้ว ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเฉพาะยังจะต้องเสียภาษีท้องถิ่นอีกร้อยละ 10 ของภาษีธุรกิจเฉพาะด้วย

อาการแสดมภ์

อาการแสดมภ์เป็นการจัดเก็บภาษีรูปแบบหนึ่ง ซึ่งเก็บจากการกระทำตราสารตามประเภทที่กฎหมายกำหนดไว้ ประมวลรัษฎากรได้กำหนดตราสารที่ต้องเสียอากรในบัญชีอัตราอาการแสดมภ์ นอกจากนั้นบัญชีอัตราอาการแสดมภ์ยังได้กำหนดการยกเว้นอากรของตราสารบางอย่างไว้ด้วย ส่วนตราสารอื่นที่ไม่ได้กำหนดไว้ไม่ต้องเสียอากร ตารางรายละเอียดสำหรับประเภทของตราสารที่ต้องเสียอาการแสดมภ์ อัตรา ผู้เสียอากร ได้บอกไว้อย่างละเอียดในภาคผนวก

ภาษีอากรตามกฎหมายอื่น ๆ

(1) ภาษีโรงเรือนและที่ดินตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน

ทรัพย์สินที่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน คือ โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ที่ใช้ในการให้เช่า หรือประกอบกิจการเพื่อหาประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ รวมทั้งที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างซึ่งอยู่ในข่ายที่จะต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน

อัตราภาษีโรงเรือนและที่ดิน - เจ้าของโรงเรือนและที่ดินจะต้องเสียภาษีในอัตราร้อยละ 12.5 ของค่าเช่ารายปี

(2) ภาษีบำรุงท้องที่ตามพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่

ที่ดินที่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ ได้แก่ ที่ดินทุกประเภทไม่ว่าจะมีเอกสารสิทธิหรือไม่ก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นที่ว่างเปล่าหรือมีสิ่งปลูกสร้างอยู่หรือไม่ ไม่ว่าจะเป็นที่เพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ อยู่อาศัย ให้ผู้อื่นเช่า ที่ดินที่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่นั้น นอกจากจะหมายถึงพื้นดินทั่ว ๆ ไปแล้ว ยังมีความหมายรวมถึงพื้นที่ที่เป็นภูเขาและแม่น้ำด้วย

อย่างไรก็ดีที่ดินบางประเภทไม่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ เช่น ที่ดินที่เป็นที่ตั้งพระราชวัง อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินหรือที่ดินของรัฐที่ใช้ในกิจการของรัฐหรือสาธารณะโดยมิได้หาผลประโยชน์ เป็นต้น รายละเอียดเพิ่มเติมของที่ดินที่ไม่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่หาอ่านได้ในภาคผนวก

การคำนวณและอัตราภาษีบำรุงท้องที่ - เจ้าของที่ดินต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่โดยใช้ราคากลางของที่ดินเป็นฐานในการคำนวณภาษี อย่างไรก็ตาม ถ้าที่ดินแปลงใด อยู่ในบังคับต้องเสียภาษี

โรงเรือนและที่ดินแล้วจะได้รับยกเว้นภาษีบำรุงท้องที่อัตราภาษีบำรุงท้องที่กำหนดไว้ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ซึ่ง แบ่งเป็น 34 อัตรา

(3) ภาษีป้ายตามพระราชบัญญัติภาษีป้าย

ป้ายที่ต้องเสียภาษี - ป้ายแสดงชื่อ ยี่ห้อ หรือเครื่องหมายที่ใช้ในการประกอบการค้า หรือประกอบกิจการอื่น เพื่อหารายได้หรือโฆษณาการค้าหรือกิจการอื่น เพื่อหารายได้ ไม่ว่าจะได้แสดงหรือโฆษณาไว้ที่วัตถุใดๆ ด้วยอักษร ภาพ หรือเครื่องหมายที่เขียน แกะสลัก จารึก หรือทำให้ปรากฏด้วยวิธีอื่น ผู้ที่ต้องเสียภาษีป้ายคือ เจ้าของป้าย

ป้ายที่ได้รับการยกเว้น - ป้ายหลายประเภทได้รับการยกเว้นภาษี เช่น ป้ายที่แสดงไว้ ณ โรงมหรสพ ป้ายที่แสดงไว้ที่สินค้าหรือที่สิ่งหุ้มห่อหรือบรรจุสินค้า ป้ายที่แสดงไว้ในบริเวณงานที่จัดขึ้นเป็นครั้งคราว ป้ายขององค์การที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล ป้ายของโรงเรียนเอกชน ป้ายของวัด ป้ายของสมาคมหรือมูลนิธิ ป้ายที่ได้รับการยกเว้นภาษีป้ายกล่าวไว้แล้วอย่างละเอียดในภาคผนวก

ฐานภาษีและอัตราภาษีป้าย - ฐานภาษี คือเนื้อที่ของป้ายรวมกัน ขอบเขตคือส่วนที่กว้างที่สุดและยาวที่สุด แล้วคำนวณเป็นตารางเซนติเมตร เศษของ 500 ตารางเซนติเมตรถ้าเกินครึ่ง ให้นับเป็น 500 ตารางเซนติเมตร ถ้าต่ำกว่าปัดทิ้ง โดยคำนวณตามอัตราที่เป็นร้อยละ ของที่กฎหมายกำหนดต่อ 500 ตารางเซนติเมตร โดยปกติอยู่ที่ 3 บาท ถึง 40 บาทต่อ 500 ตารางเซนติเมตร ถ้ามีอัตราที่ต้องเสียภาษีต่ำกว่าป้ายละ 200 บาท ให้เสียภาษีป้ายละ 200 บาท

(4) ภาษีศุลกากรตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469

การนำเข้าและส่งออกซึ่งสินค้านั้น อยู่ภายใต้กฎหมายหลายฉบับ แต่กฎหมายหลักคือพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 โดยหน่วยงานรับผิดชอบคือ กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง

กฎหมายศุลกากรเป็นกฎหมายมหาชนทางเศรษฐกิจ เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าและส่งออกของของนั้นอาจเป็นของต้องเสียอากรหรือไม่ก็ได้ ของนั้นอาจเป็นของต้องห้ามหรือของต้องจำกัด ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะ

การจัดเก็บภาษีอากรขาเข้า ขาออก และค่าธรรมเนียมอื่นที่เกี่ยวข้อง บัญญัติไว้ในพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับกฎหมายศุลกากรอย่างแยกไม่ออก เพราะพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 มาตรา 10 วรรคแรก บัญญัติว่า “บรรดาค่าภาษีนั้นให้เก็บตามพระราชบัญญัตินี้และตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร...” ดังนั้น การเก็บค่าภาษีศุลกากร

นั้นต้องบังคับตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 และกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรประกอบกัน

ในปัจจุบัน อัตราภาษีนำเข้าของประเทศไทยส่วนใหญ่ อยู่ระหว่างร้อยละ 0 – ร้อยละ 200 อย่างไรก็ดี รายได้จากการจัดเก็บอากรขาเข้าของประเทศไทยมีแนวโน้มน้อยลง เนื่องจากมีการใช้สิทธิประโยชน์จากความตกลงเขตการค้าเสรีในส่วนการลดและยกเว้นภาษีมากขึ้น โดยเฉพาะการเปิดเสรีการค้าสินค้ากับประเทศสมาชิกอาเซียน โดยมีการลดภาษีนำเข้าให้กับประเทศสมาชิก 6 ประเทศ (ไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์) ของทุกรายการสินค้า ยกเว้นสินค้าอ่อนไหวให้เหลือร้อยละ 0 ในปี พ.ศ. 2553 และ ประเทศเวียดนาม ลาว พม่า และกัมพูชา ต้องลดและจำกัดภาษีนำเข้าสินค้าให้เหลือร้อยละ 0 ในปี พ.ศ. 2558

สำหรับสินค้าในรายการบัญชีสินค้าอ่อนไหวของไทย (Sensitive List) คือ ประเทศไทยต้องดำเนินการลดภาระภาษีเช่นเดียวกัน แต่ยังคงไว้ได้ในอัตราที่ต่ำกว่าร้อยละ 5 แต่ไม่ต้องเป็นร้อยละ 0 คือ สินค้า 4 รายการ กาแฟ มันฝรั่ง ดอกไม้ตัดดอก มะพร้าวแห้ง

การขจัดมาตรการที่ไม่ใช่ภาษี หรือ Non-tariff Barriers (NTBs) แต่ละประเทศสมาชิกต้องมีการดำเนินการภายในในการขจัดมาตรการดังกล่าว เช่น การจำกัดปริมาณนำเข้า การขอใบอนุญาตนำเข้า การให้การสนับสนุนช่วยเหลือต่างๆ เป็นต้น โดยประเทศไทยเอง ต้องขจัดมาตรการดังกล่าวให้หมดไปภายในปี พ.ศ. 2553 ภายใต้ความตกลงการค้าเสรีว่าด้วยสินค้า ซึ่งในปัจจุบันประเทศไทยได้ดำเนินการยกเว้นกฎระเบียบและมาตรการค้าต่างๆ ให้กับสินค้านำเข้ามาจากประเทศสมาชิกอาเซียนแล้ว เมื่อ 1 มกราคม พ.ศ.2553

สิทธิประโยชน์ทางภาษีศุลกากร

กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง ได้กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขต่างๆ ในการได้รับสิทธิสิทธิลดและยกเว้นอากรให้กับภาคผลิต และภาคธุรกิจที่เกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศ อีกทั้งเพื่อเป็นการดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศเข้าสู่ประเทศไทย อันจะทำให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้า รวมทั้งศูนย์กลางการค้าระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียน

สิทธิประโยชน์ ภายใต้กฎหมายศุลกากร ได้แก่

1) การคืนอากร ตามมาตรา 19 ทวิ

การคืนค่าอากรตามมาตรา 19 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2482 เป็นการคืนค่าภาระภาษีอากร สำหรับวัตถุดิบที่นำเข้า ได้แก่ อากรขาเข้า ค่าธรรมเนียมภาษีอื่น

ภาษีสรรพสามิต ภาษีมหาดไทย ที่ผู้นำเข้าได้เสียหรือวางประกันไว้ขณะนำเข้า เมื่อสามารถพิสูจน์ได้ว่าได้นำวัตถุดิบนั้นไป ผลิต ผสม ประกอบ หรือบรรจุเป็นสินค้าส่งออก แล้วก็จะได้รับการคืนอากรโดยจะคำนวณ ค่าภาษีอากรที่คืนให้ตามสูตรการผลิต ทั้งนี้ โดยมีเงื่อนไขว่าจะต้องผลิตส่งออกภายใน 1 ปี นับตั้งแต่วันนำเข้าและต้องขอคืนเงินอากรภายใน 6 เดือน นับแต่วันส่งออก

2) การชดเชยค่าภาษีอากร

กรมศุลกากรจะจ่ายเงินชดเชยค่าภาษีอากรซึ่งมีอยู่ในต้นทุนการผลิตสินค้าส่งออกให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชยในรูปของบัตรภาษี ตามพระราชบัญญัติชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักร

3) เขตปลอดอากร (Free Zone)

เขตปลอดอากร คือ เขตพื้นที่ที่กำหนดไว้สำหรับการประกอบอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม หรือกิจการอื่นที่เป็นประโยชน์แก่เศรษฐกิจของประเทศ โดยของที่นำเข้าไปในเขตดังกล่าวจะได้รับสิทธิประโยชน์ทางอากรตามที่กฎหมายบัญญัติ

4) คลังสินค้าทัณฑ์บน

คลังสินค้าทัณฑ์บน เป็นการให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้ส่งออกตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของคลังสินค้าทัณฑ์บนตามมาตรา 8 และ 8 ทวิ แห่งกฎหมายศุลกากร พ.ศ. 2469 โดยงดเว้นการเก็บอากรขาเข้าและขาออกแก่ของที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ และเก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บน เพื่อส่งออกไปยังนอกประเทศ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะออกในสภาพเดิมเหมือนที่นำเข้า หรือในสภาพที่ได้ผลิต ผสม ประกอบ

5) พื้นที่เขตประกอบการเสรี

พื้นที่ดังกล่าว อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 โดยที่การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยได้ให้สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีอากรแก่ผู้ประกอบการในเขตอุตสาหกรรมส่งออก กรมศุลกากรมีหน้าที่ในการควบคุมดูแลและรับผิดชอบในเรื่องภาษีอากรของรัฐ พื้นที่อุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม เป็นเขตพื้นที่ที่กำหนดไว้สำหรับการประกอบอุตสาหกรรม การค้าหรือบริการ เพื่อส่งสินค้าออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ และกิจการอื่นที่เป็นประโยชน์หรือเกี่ยวกับการประกอบอุตสาหกรรมการค้าหรือบริการเพื่อส่งสินค้าออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ

การจัดทำความตกลงการค้าเสรีของไทย

ประเทศไทยมีความตกลงการค้าเสรีที่มีผลใช้บังคับแล้ว (Free Trade Areas) ครอบคลุมประเทศคู่ค้า 16 ประเทศ ได้แก่ ประเทศสมาชิกอาเซียน 9 ประเทศ จีน เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ อินเดีย (สินค้า 2 รายการ) และเปรู (ร้อยละ 70 ของสินค้าทั้งหมด) ซึ่งรวมเป็น 11 ฉบับ แยกเป็นความตกลงทวิภาคี 5 ฉบับ และระดับภูมิภาค 6 ฉบับ (รวมความตกลงเสรีการค้าอาเซียน) ครอบคลุมการค้ามูลค่ากว่า 2.55 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือร้อยละ 56 ของมูลค่าการค้าระหว่างประเทศของไทย²⁷¹

ทั้งนี้ ประเทศไทยยังอยู่ระหว่างการเจรจาทำความตกลงแบบ Comprehensive ซึ่งผนวกเรื่องการค้าสินค้า บริการ การลงทุน และความร่วมมือทางเศรษฐกิจในระดับทวิภาคีกับ 3 ประเทศ คือ ชิลี เปรู และอินเดีย นอกจากนี้ ยังอยู่ระหว่างเตรียมหารือ จัดทำขอบเขตเจรจา (Scoping exercise)/ หารือเบื้องต้น (Exploratory talk) กับสหภาพยุโรป ความเป็นหุ้นส่วนเศรษฐกิจในภูมิภาค (RCEP) และ แคนาดา รวมทั้งอยู่ระหว่างหารือกับสมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรป (EFTA)

แม้ว่าไทยและประเทศคู่เจรจา FTAs ได้บรรลุเป้าหมายของการเปิดเสรีด้านต่างๆ ที่ระบุไว้ในความตกลงสำเร็จแล้ว แต่หลังจากนั้น คือ กระบวนการที่จะต้องทำกันต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาการค้า และการลงทุนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นตามกระแสการค้า สถานการณ์การค้าโลก และกฎกติกาการค้าใหม่ๆ

แผนงานสำคัญ ในปี 2555 ได้แก่

- (1) สรุปผลการเจรจาความตกลงไทย-ชิลี ไทย-อินเดีย และไทย-เปรู
- (2) สรุปผลการจัดทำ Scoping Exercise ไทย-อียู และกรอบเจรจา
- (3) จัดทำกรอบเจรจาไทย-EFTA
- (4) ศึกษาผลกระทบจากการจัดทำ FTA ไทย-แคนาดา
- (5) ทำ Scoping Exercise และแม่แบบของการเจรจาเปิดตลาดสินค้า การค้าบริการ และการลงทุน เพื่อเตรียมความพร้อมประกาศเปิดเจรจา RCEP ภายในการประชุมสุดยอดอาเซียน
- (6) แผนงานสำคัญ ในปี พ.ศ. 2556 ได้แก่

²⁷¹ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์, สิงหาคม 2555

(7) เริ่มการเจรจาไทย-EU และไทย-EFTA ภายในไตรมาสแรก และไทย-แคนาดา ในช่วงไตรมาสที่ 2

(8) เริ่มการเจรจา RCEP

(9) ประกาศใช้ความตกลงไทย-อินเดีย ไทย-ชิลี และไทย-เปรู

อนุสัญญาภาษีซ้อน

ในปัจจุบัน ประเทศไทยได้ลงนามในอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศต่างๆ ทั้งสิ้น 64 ประเทศ โดยยังไม่มีผลบังคับใช้ 10 ประเทศ สำหรับในภูมิภาคอาเซียน ประเทศไทยยังไม่ได้ตกลงทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับกัมพูชา ส่วนประเทศอื่นได้ร่วมลงนามแล้ว 8 ประเทศ ได้แก่ บรูไน (ร่วมลงนามแต่ยังไม่มีผลบังคับใช้) อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย พม่า ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ ประเทศที่ไทยร่วมลงนามทั้งหมด 64 ประเทศได้กล่าวไว้อย่างละเอียดในภาคผนวก

นโยบายและกฎหมายภาษีที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SMEs

กฎหมายภาษีของประเทศไทย (ประมวลรัษฎากร) ไม่ได้กำหนดค่านิยมของ SMEs เอาไว้ อย่างไรก็ตามในการกำหนดมาตรการเพื่อให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี ประมวลรัษฎากรจะระบุหลักเกณฑ์ธุรกิจ SMEs ที่จะได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีนั้นๆ นอกจากมาตรการทางภาษีสำหรับธุรกิจ SMEs แล้ว ประมวลรัษฎากรยังกำหนดมาตรการภาษีสำหรับธุรกิจอื่นเพื่อส่งเสริมการค้าการลงทุนในประเทศไทย แต่ยังไม่มีความมาตรการทางภาษีที่ส่งเสริมการค้าการลงทุนนอกประเทศ มาตรการภาษีเหล่านั้นอาจสรุปได้ดังนี้

(1) มาตรการภาษีสำหรับธุรกิจ SMEs

(1.1) ปรับลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล ดังนี้

ตารางที่ 3.25 การปรับลดภาษีเงินได้นิติบุคคล

กำไรสุทธิ (บาท)	อัตรากำไร (ร้อยละ)
1 – 300,000 ²⁷²	ยกเว้น
300,001 – 1,000,000	15
1,000,001 ขึ้นไป	23% ในปี 2555 20% ในปี 2556 และ ปี 2557

มีผลบังคับใช้ตั้งแต่รอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2555 เป็นต้นไป

เงื่อนไข: ต้องเป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มี

- 1) ทุนจดทะเบียนชำระแล้วในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชีไม่เกิน 5 ล้านบาท และ
 - 2) รายได้จากการขายสินค้าและบริการไม่เกิน 30 ล้านบาทในรอบระยะเวลาบัญชี
- (1.2) ให้สิทธิหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาในอัตราพิเศษ ดังนี้

²⁷² ตามมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 8 มกราคม 2556

ตารางที่ 3.26 การหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาในอัตราพิเศษ

ประเภททรัพย์สิน	การหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคา
คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ คอมพิวเตอร์ รวมทั้งโปรแกรม คอมพิวเตอร์	หักค่าสึกหรอ เบื้องต้นในวันที่ได้ ทรัพย์สินนั้นมาในอัตราร้อยละ 40 ส่วน ที่เหลือทยอยหักภายใน 3 ปี
อาคารโรงงาน	หักค่าสึกหรอ เบื้องต้นในวันที่ได้ ทรัพย์สินนั้นมาในอัตราร้อยละ 25 ที่ เหลือทยอยหักภายใน 20 ปี
เครื่องจักรและอุปกรณ์เครื่องจักร	หักค่าสึกหรอ เบื้องต้นในวันที่ได้ ทรัพย์สินนั้นมาในอัตราร้อยละ 40 ที่ เหลือทยอยหักภายใน 5 ปี

เงื่อนไข: ต้องเป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีสินทรัพย์ถาวรไม่รวมที่ดินไม่
เกิน 200 ล้านบาท และมีการจ้างงานไม่เกิน 200 คน

(1.3) ยกเว้นรายได้จากการขายทรัพย์สินประเภทเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตสินค้า
(ตามพระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 551 ลงวันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2555)

เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตของวิสาหกิจขนาด
กลางและขนาดย่อม โดยสนับสนุนให้ผู้ประกอบการจัดหาเครื่องจักรใหม่ที่มีประสิทธิภาพในการผลิต
สินค้าสูงขึ้น เพื่อประโยชน์ในการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศ สมควรยกเว้น
ภาษีเงินได้นิติบุคคลให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งมีทุนที่ชำระแล้วไม่เกิน 5 ล้านบาท และ
มีรายได้จากการขายสินค้าหรือบริการรวมกันไม่เกิน 30 ล้านบาทต่อปี สำหรับเงินได้ที่ได้รับจากการ
ขายทรัพย์สินประเภทเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตสินค้าเพื่อซื้อเครื่องจักรใหม่ทดแทน ทั้งนี้ เฉพาะการ
ขายทรัพย์สินประเภทเครื่องจักรที่ได้กระทำตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2555 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม
พ.ศ. 2556²⁷³

²⁷³ แก่ตามมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 8 มกราคม 2556 จากเดิม เป็นเฉพาะการขายทรัพย์สินประเภทเครื่องจักรที่ได้กระทำตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2555 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2555 ขยายเป็น 31 ธันวาคม 2556

(1.4) ให้สิทธิหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาในอัตราร้อยละ 100 สำหรับเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตสินค้าหรือการรับจ้างผลิต (ตามพระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 552 ลงวันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ.2555)

เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยสนับสนุนให้ผู้ประกอบการจัดหาเครื่องจักรใหม่ที่มีประสิทธิภาพในการผลิตสินค้า ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศ สมควรกำหนดให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งมีทุนที่ชำระแล้วไม่เกิน 5 ล้านบาท และมีรายได้จากการขายสินค้าหรือบริการรวมกันไม่เกิน 30 ล้านบาทต่อปี สามารถหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินประเภทเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตสินค้าที่ได้มาตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2555 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2555 ในอัตราร้อยละร้อย ทั้งนี้ทรัพย์สินดังกล่าวต้องเป็นทรัพย์สิน ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดตามพระราชกฤษฎีกา

(1.5) การหักค่าใช้จ่ายส่วนต่างค่าแรงขั้นต่ำเดิมและค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท / วัน ได้ 1.5 เท่า ตามพระราชกฤษฎีกา ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 553) พ.ศ. 2555²⁷⁴

(1.6) ให้สามารถหักค่าเสื่อมเครื่องจักรใหม่ได้ร้อยละ 100 ในปีแรกแทนการทยอยหักค่าเสื่อมภายใน 5 ปี ตามพระราชกฤษฎีกา ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สิน (ฉบับที่ 552) พ.ศ. 2555²⁷⁵

(1.7) การหักค่าใช้จ่ายส่วนต่างค่าแรงขั้นต่ำเดิมและค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท/วัน ได้ 1.5 เท่า ตามพระราชกฤษฎีกา ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 553) พ.ศ. 2555²⁷⁶

(2) มาตรการภาษีที่มีในประเทศเป็นการทั่วไป

(2.1) ปรับลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลจากเดิมร้อยละ 30 เหลือร้อยละ 23 ในปี พ.ศ. 2555 และร้อยละ 20 ในปี พ.ศ. 2556 และปี พ.ศ. 2557

²⁷⁴ ตามมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 8 มกราคม 2556

²⁷⁵ ตามมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 8 มกราคม 2556

²⁷⁶ ตามมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 8 มกราคม 2556

(2.2) อยู่ระหว่างการพิจารณาปรับปรุงโครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้ใกล้เคียงกับประเทศในอาเซียน เพื่อป้องกันแรงงานมีฝีมือย้ายไปทำงานในประเทศที่มีค่าตอบแทนสูงกว่าและมีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาต่ำกว่าประเทศไทย รวมถึงดึงดูดแรงงานมีฝีมือจากต่างประเทศในสาขาที่ขาดแคลนเข้ามาในประเทศไทย

(3) มาตรการการส่งเสริมการลงทุนในประเทศไทย และการสนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการลงทุนในภูมิภาคอาเซียน รวมทั้งเป็นศูนย์กลางการวิจัย

(3.1) มาตรการภาษีสนับสนุนการจัดตั้งสำนักงานปฏิบัติการภูมิภาค (ROH) สิทธิประโยชน์ทางภาษีขึ้นอยู่กับรูปแบบ

การจัดตั้งสำนักงานปฏิบัติการภูมิภาค

รูปแบบเดิม

เป็นการจัดตั้งตามกฎหมายเดิมที่บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2545 และยังคงบังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน ซึ่งมีสิทธิประโยชน์ทางภาษีและเงื่อนไขดังนี้

ตารางที่ 3.27 สรุปสิทธิประโยชน์ และเงื่อนไขของการจัดตั้งสำนักงานปฏิบัติการภูมิภาค (ROH)

สิทธิประโยชน์ทางภาษี	เงื่อนไขและหลักเกณฑ์ที่กำหนด
1. ลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลเหลือ 10% โดยไม่มีกำหนดเวลาสำหรับ <ul style="list-style-type: none"> • กำไรสุทธิที่ได้รับจากการให้บริการแก่วิสาหกิจในเครือต่างประเทศ • ดอกเบี้ยรับจากเงินให้กู้ยืมแก่วิสาหกิจในเครือ • ค่าสิทธิจากการนำผลวิจัยที่กระทำในประเทศไทยให้แก่วิสาหกิจในเครือใช้ 2. ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับรายได้เงินปันผลที่ได้รับจากวิสาหกิจในเครือและภาษีเงินได้หัก ณ ที่	1. มีทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วอย่างน้อยสิบล้านบาท 2. มีการให้บริการแก่วิสาหกิจในเครือต่างประเทศอย่างน้อย 3 ประเทศ 3. มีรายได้จากการให้บริการและรายได้ค่าสิทธิที่ได้รับจากวิสาหกิจในเครือในต่างประเทศรวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของรายได้ทั้งหมด เว้นแต่ 3 ปีแรกอาจไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ของรายได้ทั้งหมด 4. ได้จัดแจ้งการเป็นสำนักงานปฏิบัติการ

สิทธิประโยชน์ทางภาษี	เงื่อนไขและหลักเกณฑ์ที่กำหนด
<p>จ่ายสำหรับเงินปันผลจ่ายที่จ่ายให้แก่วิสาหกิจในเครือ</p> <p>3. ลดอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับพนักงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในสำนักงานปฏิบัติการภูมิภาคในไทย ให้จัดเก็บในอัตราร้อยที่ 15% เป็นเวลา 4 ปีต่อเนื่องกัน</p>	ภูมิภาคแก่กรมสรรพากร

รูปแบบใหม่

เพื่อเป็นการสนับสนุนและจูงใจให้มีการลงทุนในรูปแบบการจัดตั้งเป็นสำนักงานปฏิบัติการภูมิภาคในประเทศไทยมากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 3.28 สรุปสิทธิประโยชน์ และเงื่อนไขของการจัดตั้งสำนักงานปฏิบัติการภูมิภาค (ROH) รูปแบบใหม่

สิทธิประโยชน์ทางภาษี	เงื่อนไขและหลักเกณฑ์ที่กำหนด
<p>1. ลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลเหลือ 10% เป็นเวลา 10 รอบระยะเวลาบัญชี สำหรับ</p> <ul style="list-style-type: none"> กำไรสุทธิที่ได้รับจากการให้บริการแก่วิสาหกิจในเครือในประเทศ ดอกเบี้ยรับจากเงินให้กู้ยืมแก่วิสาหกิจในเครือ ค่าสิทธิจากการนำผลวิจัยที่กระทำในประเทศไทยให้แก่วิสาหกิจในเครือใช้ <p>2. ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา 10 รอบระยะเวลาบัญชีสำหรับ</p> <ul style="list-style-type: none"> กำไรสุทธิที่ได้รับจากการให้บริการแก่วิสาหกิจในเครือต่างประเทศ 	<p>1. มีทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วอย่างน้อยสิบล้านบาท</p> <p>2. มีการให้บริการแก่วิสาหกิจในเครือต่างประเทศอย่างน้อย 3 ประเทศ ภายใน 5 ปี</p> <p>3. มีรายได้จากการให้บริการและรายได้ค่าสิทธิที่ได้รับจากวิสาหกิจในเครือในต่างประเทศรวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของรายได้ทั้งหมด เว้นแต่ 3 ปีแรกอาจไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ของรายได้ทั้งหมด</p> <p>หมายเหตุ กรณีไม่เข้าเงื่อนไขสัดส่วนรายได้ตามข้อนี้</p>

สิทธิประโยชน์ทางภาษี	เงื่อนไขและหลักเกณฑ์ที่กำหนด
<ul style="list-style-type: none"> รายได้เงินปันผลที่ได้รับจากวิสาหกิจในเครือและภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายสำหรับเงินปันผลจ่ายที่จ่ายให้แก่วิสาหกิจในเครือ <p>3. ลดอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับพนักงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในสำนักงานปฏิบัติการภูมิภาคในไทย ให้จัดเก็บในอัตรากว่า 15% เป็นเวลา 8 ปีต่อเนื่องกัน</p>	<p>สำนักงานปฏิบัติการภูมิภาคยังคงได้รับสิทธิยกเว้นและลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลอยู่ แต่จะไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีอื่นๆ</p> <p>4. ได้จัดแจ้งการเป็นสำนักงานปฏิบัติการภูมิภาคแก่กรมสรรพากร</p>

(3.2) มาตรการภาษีสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์กลางการจัดหาสินค้าเพื่อการผลิตระหว่างประเทศ (International Procurement Center: IPC)

โดยที่รัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนให้มีการจัดตั้งศูนย์กลางการจัดหาสินค้าเพื่อการผลิตระหว่างประเทศเพื่อส่งเสริมการประกอบกิจการจัดซื้อและขายสินค้านอกประเทศไทยและสนับสนุนการประกอบกิจการจัดซื้อและขายวัตถุดิบและชิ้นส่วนในประเทศไทยเพื่อใช้ในการผลิตสินค้าของวิสาหกิจในเครือที่ตั้งอยู่ในต่างประเทศ อันจะเป็นการลดต้นทุนการผลิตสำหรับการซื้อขายสินค้าวัตถุดิบ หรือชิ้นส่วนสำเร็จรูปภายในกลุ่มธุรกิจอุตสาหกรรมจากต่างประเทศ และเป็นการขยายฐานการลงทุนภาคธุรกิจอุตสาหกรรมจากต่างประเทศในประเทศไทย รวมทั้งสร้างบรรยากาศการลงทุนในประเทศไทย จึงมีมาตรการลดอัตราและยกเว้นภาษีเงินได้ ให้แก่ศูนย์กลางการจัดหาสินค้าเพื่อการผลิตระหว่างประเทศและคนต่างด้าวที่ปฏิบัติงานในศูนย์ดังกล่าว ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขดังนี้

ตารางที่ 3.29 สรุปสิทธิประโยชน์และเงื่อนไขของการจัดตั้ง IPC

สิทธิประโยชน์ทางภาษี	เงื่อนไขและหลักเกณฑ์ที่กำหนด
<p>1. ลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลเหลือร้อยละ 15 สำหรับกำไรสุทธิเป็นเวลา 5 รอบระยะเวลาบัญชีต่อเนื่องกัน สำหรับ</p> <ul style="list-style-type: none"> รายได้จากการจัดซื้อและขายสินค้านอกประเทศไทยแก่วิสาหกิจในเครื่องที่ตั้งในต่างประเทศ โดยสินค้าดังกล่าวไม่ได้ถูกนำเข้ามาในประเทศไทย (ธุรกรรม out-out) รายได้จากการจัดซื้อวัตถุดิบหรือชิ้นส่วนไม่ว่าในประเทศไทยหรือในต่างประเทศ และขายให้แก่วิสาหกิจในต่างประเทศ เพื่อผลิตในต่างประเทศ (ธุรกรรม in-out) <p>2. ลดอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเหลือร้อยละ 15 สำหรับเงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงานที่คนต่างด้าวซึ่งเป็นผู้บริหารหรือผู้เชี่ยวชาญระดับสูงที่ได้แจ้งจดไว้กับกรมสรรพากรจำนวนไม่เกิน 3 คน เป็นเวลา 5 ปี ต่อเนื่องกัน</p>	<p>(1) มีทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วในวันสุดท้ายของแต่ละรอบระยะเวลาบัญชีตั้งแต่ 10 ล้านบาทขึ้นไป</p> <p>(2) มีรายจ่ายดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> มีรายจ่ายในการดำเนินงานที่จ่ายให้แก่ผู้รับในประเทศไทยไม่น้อยกว่า 15 ล้านบาทในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชี มีรายจ่ายที่มีลักษณะเป็นการลงทุนที่จ่ายให้แก่ผู้รับในประเทศไทยไม่น้อยกว่า 30 ล้านบาทในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชี มีวิสาหกิจในเครื่อง ซึ่งต้องมีการประกอบกิจการจริง ได้แจ้งจดทะเบียนเป็น IPC ต่อกรมสรรพากรภายใน 2 ปีนับจากวันที่ 4 พฤษภาคม 2554 ในรอบระยะเวลาบัญชีตั้งแต่ปีที่ 3 เป็นต้นไป จะต้องมียาได้รวมจากการประกอบกิจการ IPC รวมกันไม่น้อยกว่า 1,000 ล้านบาท และมีรายจ่ายค่าจ้างแรงงานให้แก่พนักงานในอัตราไม่น้อยกว่าคนละ 2.5 ล้านบาทต่อปี

(3.3) มาตรการภาษีสำหรับการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี

การวิจัยและพัฒนามีส่วนสำคัญที่ช่วยให้ประเทศสามารถพึ่งพิงตนเองได้และเพิ่มโอกาสในการแข่งขันกับต่างประเทศได้มากขึ้น ซึ่งขณะนี้ประเทศไทยอยู่ในระหว่างการเพิ่มเติม

มาตรการภาษีสำหรับการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี สำหรับสิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับการวิจัยและพัฒนาของไทยที่มีอยู่ในปัจจุบันมีดังนี้

- ให้หักค่าเสื่อมราคาเพื่อคำนวณกำไรสุทธิในการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลของเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการวิจัยและพัฒนาในปีแรกที่ได้ทรัพย์สินนั้นมาร้อยละ 40 ของมูลค่าต้นทุน ส่วนที่เหลือทยอยหักภายใน 5 ปี
- ยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับเงินได้ร้อยละ 100 ของรายจ่ายที่ได้จ่ายเป็นค่าจ้างเพื่อทำการวิจัยและพัฒนา

(4) มาตรการภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน

ภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนได้ให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานที่ตั้งหรือเขตที่กิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนตั้งอยู่ ดังนี้

- (4.1) ยกเว้นหรือลดหย่อนอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร
- (4.2) ลดหย่อนอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็น
- (4.3) ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลและเงินปันผลเป็นเวลา 3-8 ปี ขึ้นอยู่กับตำแหน่งที่ตั้งของโรงงาน
- (4.4) ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 50
- (4.5) ให้หักรายจ่ายค่าขนส่ง ค่าไฟฟ้า และน้ำประปา เป็นสองเท่า
- (4.6) ให้หักค่าติดตั้งหรือก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้นร้อยละ 25
- (4.7) ยกเว้นอากรขาเข้าวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นสำหรับการผลิตเพื่อการส่งออก

สำหรับการส่งเสริมให้ SMEs ไปลงทุนในต่างประเทศ ในปัจจุบัน ประเทศไทยยังมีได้มีกฎหมายหรือนโยบายที่ออกมาเพื่อส่งเสริมการลงทุนของ SMEs นอกประเทศเป็นการเฉพาะ อย่างไรก็ตามก็ดีประเทศไทยมีการส่งเสริมการลงทุนในต่างประเทศอยู่บ้างในกรณีของการส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสำนักงานปฏิบัติการภูมิภาค (ROH) เช่น ลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล หรือยกเว้นภาษี (แล้วแต่กรณี) สำหรับกำไรสุทธิที่ได้รับจากการให้บริการแก่วิสาหกิจในเครื่องต่างประเทศ ดอกเบี้ยรับ ค่าสิทธิ และรายได้เงินปันผล

ในปัจจุบันในหลายภาคส่วนเช่น ภาคเอกชน และภาครัฐ กำลังอยู่ในระหว่างการผลักดันให้รัฐบาลออกนโยบายเรื่อง การยกเว้นภาษีเงินปันผล สำหรับการลงทุนในต่างประเทศ ไม่ว่าจะลงทุนโดยผ่าน Holding Company ในต่างประเทศ หรือลงทุนในธุรกิจโดยตรง โดยมีต้องมีเงื่อนไขเรื่องของสัดส่วนการถือหุ้น²⁷⁷ เพราะปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันคือ เมื่อบริษัทไทยมีการลงทุนในต่างประเทศ หากต้องนำเงินปันผลส่งกลับมาแล้วเสียภาษีในประเทศไทยก็จะไม่นำเงินกลับเข้ามาในประเทศไทย เพราะไม่ต้องการมีต้นทุนทางภาษี

3.4.9 กฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการลงทุน

กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนของประเทศไทยที่สำคัญต่อการดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ ได้แก่ พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469

พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520

พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 เป็นกฎหมายหลักที่กำหนดในเรื่องการให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้ลงทุน ทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับภาษีอากร และมีใช้ภาษีอากร การส่งเสริมการลงทุนอยู่ภายใต้การดูแลของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (The Board of Investment of Thailand) โดยสามารถสรุปสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร สิทธิประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับภาษีอากร หลักประกันจากรัฐ และการคุ้มครอง

²⁷⁷ ในปัจจุบัน หากไม่ใช่ ROH บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนไทยที่ได้รับเงินปันผล จากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล หากเข้าเงื่อนไขดังนี้

1. ต้องถือหุ้นในบริษัทที่จ่ายปันผลไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 6 เดือนนับตั้งแต่วันที่ถือหุ้นนั้นมาจนถึงวันที่จ่ายปันผล
2. เงินปันผลต้องมาจากกำไรสุทธิที่มีการเสียภาษีในประเทศผู้จ่ายปันผล โดยอัตราภาษีที่จ่ายไว้ต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ

ตารางที่ 3.30 สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร

สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร
1. ยกเว้น/ลดหย่อนอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร (มาตรา 28/29)
2. ลดหย่อนอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็น (มาตรา 30)
3. ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลและเงินปันผล (มาตรา 31 และ 34)
4. ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 50 (มาตรา 35 (1))
5. ให้หักค่าขนส่ง ค่าไฟฟ้า และค่าน้ำประปา เป็นสองเท่า (มาตรา 35 (2))
6. ให้หักค่าติดตั้งหรือก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้นร้อยละ 25 (มาตรา 35 (3))
7. ยกเว้นอากรขาเข้าวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นสำหรับการผลิตเพื่อการส่งออก (มาตรา 36)

ตารางที่ 3.31 สิทธิประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับภาษีอากร

สิทธิประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับภาษีอากร
1. อนุญาตให้นำคนต่างด้าวเข้ามาเพื่อศึกษาสู่ทางการลงทุน (มาตรา 24)
2. อนุญาตให้นำช่างฝีมือ และผู้ชำนาญการเข้ามาทำงานในกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน (มาตรา 25 และ 26)
3. อนุญาตให้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดิน (มาตรา 27)
4. อนุญาตให้ส่งออกซึ่งเงินตราต่างประเทศ (มาตรา 37)

ตารางที่ 3.32 หลักประกัน

หลักประกัน
1. รัฐจะไม่โอนกิจการของผู้ที่ได้รับการส่งเสริมมาเป็นของรัฐ (มาตรา 43)
2. รัฐจะไม่ประกอบกิจการขึ้นใหม่แข่งขัน (มาตรา 44)
3. รัฐจะไม่ผูกขาดการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชนิดเดียวกันกับผู้ที่ได้รับการส่งเสริม (มาตรา 45)
4. รัฐจะไม่ควบคุมราคาผลิตภัณฑ์ของผู้ที่ได้รับการส่งเสริม (มาตรา 46)

ตารางที่ 3.33 การคุ้มครอง

การคุ้มครอง (พิจารณาตามความเหมาะสม)
1. การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษเข้าสำหรับการนำเข้าผลิตภัณฑ์ชนิดเดียวกับที่ผลิตได้ในประเทศแต่ไม่เกินร้อยละ 50 ของราคารวมค่าประกันภัย และค่าขนส่ง โดยใช้บังคับไม่เกินคราวละ 1 ปี (มาตรา 49)
2. ในกรณีที่เห็นว่ามาตรา 49 ไม่เพียงพอสำหรับการให้ความคุ้มครอง อาจเพิ่มมาตรการ ห้ามการนำเข้าผลิตภัณฑ์ชนิดเดียวกับที่ผลิตได้ในประเทศ (มาตรา 50)
3. ปรธานกรรมการมีอำนาจสั่งช่วยเหลือ หากผู้ได้รับการส่งเสริมประสบปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินกิจการ (มาตรา 51)
4. ปรธานกรรมการมีอำนาจสั่งแก้ไขกรณีที่โครงสร้างอัตรา หรือวิธีการจัดเก็บภาษีอากร ค่าบริการ หรือค่าธรรมเนียม เป็นอุปสรรคต่อกิจการของผู้ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน (มาตรา 52)

นโยบายส่งเสริมการลงทุน

(1) เพื่อบรรเทาภาระด้านการคลังของรัฐบาล และเพื่อให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงได้กำหนดนโยบายส่งเสริมการลงทุน ดังนี้

(1) เพิ่มประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการใช้สิทธิและประโยชน์ภาษีอากร โดยให้สิทธิและประโยชน์แก่โครงการที่มีผลประโยชน์ต่อเศรษฐกิจอย่างแท้จริง ใช้หลักการบริหารและการจัดการองค์กรที่ดี (Good Governance) ในการให้สิทธิและประโยชน์ด้านภาษีอากรโดยกำหนดให้ผู้ได้รับการส่งเสริม ต้องรายงานผลการดำเนินงานของโครงการที่ได้รับการส่งเสริม เพื่อให้สำนักงานได้ตรวจสอบ ก่อนใช้สิทธิและประโยชน์ภาษีเงินได้นิติบุคคลในปีนั้น ๆ

(2) สนับสนุนให้อุตสาหกรรมพัฒนาระบบคุณภาพ และมาตรฐานการผลิตเพื่อแข่งขันในตลาดโลก โดยกำหนดให้ผู้ได้รับการส่งเสริมทุกรายที่มีโครงการลงทุนตั้งแต่ 10 ล้านบาทขึ้นไป (ไม่รวมค่าที่ดินหรือทุนหมุนเวียน) ต้องดำเนินการให้ได้รับใบรับรองระบบคุณภาพตามมาตรฐาน ISO 9000 หรือมาตรฐานสากลอื่นที่เทียบเท่า

(3) ปรับมาตรการส่งเสริมการลงทุนให้สอดคล้องกับข้อตกลงด้านการค้า และการลงทุนระหว่างประเทศโดยการยกเลิกเงื่อนไขการส่งออกและการใช้ชิ้นส่วนในประเทศ

(4) สนับสนุนการลงทุนเป็นพิเศษในภูมิภาค หรือท้องถิ่นที่มีรายได้ต่ำ และมีสิ่งเอื้ออำนวยต่อการลงทุนน้อย โดยให้สิทธิและประโยชน์ด้านภาษีอากรสูงสุด

(5) ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลาง และขนาดย่อม โดยกำหนดเงื่อนไขเงินลงทุนขั้นต่ำของโครงการที่ได้รับการส่งเสริมเพียง 500,000 บาท (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน) สำหรับกิจการตามประกาศคณะกรรมการที่ 1/2553 และไม่น้อยกว่า 1 ล้านบาท (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน) สำหรับกิจการอื่น

(6) ให้ความสำคัญแก่กิจการเกษตรกรรมและผลิตผลจากการเกษตร กิจการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเทคโนโลยีและทรัพยากรมนุษย์ กิจการสาธารณสุขปโภค สาธารณูปการและบริการพื้นฐาน กิจการป้องกันและรักษาสิ่งแวดล้อมและอุตสาหกรรมเป้าหมาย

การส่งเสริมการลงทุนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

เพื่อเป็นการสร้างความเจริญเติบโตให้แก่อุตสาหกรรมภายในประเทศ และยกระดับภาคอุตสาหกรรมไทยไปสู่อุตสาหกรรมฐานความรู้ที่ใช้เทคโนโลยีสูงขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 วรรคสอง มาตรา 31 วรรคสอง และมาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงออกมาตรการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(1) มาตรการส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมาย

(1.1) กำหนดให้พื้นที่ทั่วประเทศ (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร) เป็นเขตส่งเสริมการลงทุนจนถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2555

(1.2) กำหนดประเภทกิจการที่ให้การส่งเสริมการลงทุนเป็นพิเศษ 3 กลุ่มดังต่อไปนี้

(1.2.1) กลุ่มกิจการเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานและพลังงานทดแทน ได้แก่

ประเภท 1.18 กิจการผลิตแอลกอฮอล์หรือเชื้อเพลิงจากการผลผลิตการเกษตร รวมทั้งเศษหรือขยะหรือของเสีย

ประเภท 4.2.3 กิจการผลิตเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ประหยัดพลังงานหรือใช้พลังงานทดแทน

ประเภท 4.15 กิจการผลิตเซลล์เชื้อเพลิง (Fuel Cell)

ประเภท 7.1.1 กิจการผลิตพลังงานไฟฟ้าหรือไอน้ำ

กรณีใช้พลังงานหมุนเวียน เช่น พลังงานจากวัสดุทางการเกษตร ก๊าซชีวภาพ และพลังงานลม เป็นต้น

(1.2.2) กลุ่มการผลิตวัสดุและผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ได้แก่

ประเภท 6.3 กิจการผลิตเคมีภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Eco-Friendly Chemicals)

- ประเภท 6.4 กิจการผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Eco-Friendly Products)
- (1.2.3) กลุ่มกิจกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ได้แก่
- ประเภท 1.11.10 กิจการผลิตอาหารทางการแพทย์ (Medical Food)
- ประเภท 2.5.3 กิจการผลิตภัณฑ์ Advanced Ceramics
- ประเภท 2.19 กิจการผลิตวัสดุนาโนหรือการผลิตภัณฑ์จากวัสดุนาโนที่ผลิตเอง (Manufactured Nano Material)
- ประเภท 3.1.1 กิจการผลิตเส้นใยธรรมชาติ หรือเส้นใยประดิษฐ์ เฉพาะการผลิต Functional Fiber
- ประเภท 3.9 กิจการผลิตเครื่องมือแพทย์
- ประเภท 3.10 กิจการผลิตเครื่องมือวิทยาศาสตร์
- ประเภท 4.2.1 กิจการผลิตเครื่องจักร อุปกรณ์ และชิ้นส่วน ที่มีการออกแบบทางวิศวกรรม
- ประเภท 4.2.2 กิจการผลิตเครื่องจักร อุปกรณ์สำหรับใช้ในการเกษตร (Farm Machinery) และอุตสาหกรรมผลิตอาหาร (Food Processing Machinery)
- ประเภท 4.2.4 กิจการผลิตหรือซ่อมแซมแม่พิมพ์
-เฉพาะกิจการผลิตแม่พิมพ์และชิ้นส่วน
- ประเภท 4.9 กิจการผลิต ซ่อม หรือดัดแปลงอากาศยาน (Aircraft Conversion) รวมทั้งชิ้นส่วนอุปกรณ์อากาศยาน หรือเครื่องใช้บนอากาศยาน
- ประเภท 4.10 กิจการผลิตชิ้นส่วนยานพาหนะ

- Automatic Transmission
- Continuously Variable Transmission (CTV)
- Traction Motor สำหรับรถยนต์ เช่น รถ Hybrid หรือ รถ Fuel Cell เป็นต้น
- Electronic Stability Control (ESC)
- Regenerative Braking System
- การผลิตยานพาหนะ
- ประเภท 5.4.3 กิจการผลิตผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับงานอุตสาหกรรม
- ประเภท 5.4.4 กิจการผลิตอุปกรณ์โทรคมนาคม
- ประเภท 5.5.1 กิจการผลิตอุปกรณ์สารกึ่งตัวนำ
- ประเภท 5.5.2 กิจการผลิตอุปกรณ์หน่วยความจำ
- เฉพาะ Hard Disk Drive (HDD), Solid State Drive (SSD) และชิ้นส่วนของ HDD และ SDD
- ประเภท 5.5.4 กิจการผลิตชิ้นส่วนสำหรับอุปกรณ์โทรคมนาคม
- ประเภท 5.5.6 กิจการผลิตชิ้นส่วนสำหรับผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเกษตร
- ประเภท 5.5.7 กิจการผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์สำหรับยาพาหนะ
- ประเภท 5.5.10 กิจการผลิตเซลล์แสงอาทิตย์และวัตถุดิบสำหรับการผลิตเซลล์แสงอาทิตย์
- ประเภท 5.5.12 กิจการผลิต Flate Panel Display

ประเภท 5.6	กิจการผลิตสารหรือแผ่นสำหรับไมโครอิเล็กทรอนิกส์
ประเภท 5.7	กิจการออกแบบทางอิเล็กทรอนิกส์
ประเภท 7.18	กิจการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
ประเภท 7.19	กิจการเทคโนโลยีชีวภาพ (Biotechnology)
ประเภท 7.20	กิจการวิจัยและพัฒนา
ประเภท 7.21	กิจการบริการทดสอบทางวิทยาศาสตร์
ประเภท 7.22	กิจการบริการสอบเทียบมาตรฐาน (Calibration)

(1.3) สิทธิประโยชน์สำหรับประเภทกิจการตามข้อ (1.2) มีดังนี้

(1.3.1) ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร

(1.3.2) ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา 8 ปี โดยไม่กำหนดสัดส่วนการได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล

(1.3.3) ได้รับลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิที่ได้จากการลงทุนในอัตราร้อยละ 50 ของอัตราปกติ มีกำหนดเวลาไม่เกิน 5 ปี นับแต่วันที่กำหนดระยะเวลาตามมาตรา 31 วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง แล้วแต่กรณี สิ้นสุดลง หรือนับแต่วันเริ่มมีรายได้จากการประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริม ในกรณีที่ผู้ได้รับการส่งเสริมไม่ได้ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล

(1.3.4) ได้รับอนุญาตให้หักค่าขนส่ง ค่าไฟฟ้า และค่าประปา 2 เท่า ของจำนวนเงินที่ผู้ได้รับการส่งเสริมได้เสียไปเป็นค่าใช้จ่ายในการประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริมเพื่อประโยชน์ในการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นระยะเวลา 10 ปี นับแต่วันที่เริ่มมีรายได้จากกิจการที่ได้รับการส่งเสริม

(1.3.5) ได้รับอนุญาตให้หักเงินค่าติดตั้งหรือก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกจากกำไรสุทธิไม่เกินร้อยละ 25 ของเงินลงทุนในกิจการที่ได้รับการส่งเสริม โดยผู้ได้รับการส่งเสริมจะเลือกหักจากกำไรสุทธิของปีใดปีหนึ่งหรือหลายปีก็ได้ภายใน 10 ปี นับแต่วันที่เริ่มมีรายได้จากกิจการที่ได้รับการส่งเสริม ทั้งนี้ นอกเหนือไปจากการหักค่าเสื่อมราคาปกติ

(1.4) จะต้องยื่นคำขอรับการส่งเสริมภายในวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2555

(2) มาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อการประหยัดพลังงาน การใช้พลังงานทดแทน หรือ การลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

(2.1) มาตรการบังคับใช้กับกิจการที่ดำเนินการอยู่แล้ว ไม่ว่าจะได้รับการส่งเสริมการลงทุนหรือไม่ก็ตาม หากไม่ได้รับส่งเสริมการลงทุนต้องเป็นประเภทกิจการที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนประกาศให้การส่งเสริมการลงทุน

(2.2) โครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนอยู่เดิมสามารถยื่นขอรับการส่งเสริมการลงทุนภายใต้มาตรการนี้ได้ เมื่อระยะเวลาการยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลนั้นสิ้นสุดลงแล้วหรือเป็นโครงการที่ไม่ได้รับภาษีเงินได้นิติบุคคล

(2.3) จะต้องเสนอแผนการลงทุนปรับเปลี่ยนเครื่องจักรเพื่อการประหยัดพลังงาน การนำพลังงานทดแทนมาใช้ในกิจการ หรือการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีการดำเนินการเรื่องใดเรื่องหนึ่งดังต่อไปนี้

(2.3.1) จะต้องมีการลงทุนปรับเปลี่ยนเครื่องจักรไปสู่เทคโนโลยีทันสมัย เพื่อให้เกิดการใช้พลังงานลดลงตามสัดส่วนที่กำหนด

(2.3.2) จะต้องมีการลงทุนปรับเปลี่ยนเครื่องจักร เพื่อให้มีการนำพลังงานทดแทนมาใช้ในกิจการสัดส่วนตามที่กำหนด เมื่อเทียบกับการใช้พลังงานทั้งสิ้น

(2.3.3) จะต้องมีการลงทุนปรับเปลี่ยนเครื่องจักรเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นการลดปริมาณของเสีย น้ำเสีย หรืออากาศตามเกณฑ์ที่กำหนด

(2.4) สิทธิและประโยชน์ มีดังนี้

(2.4.1) ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร

(2.4.2) ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นระยะเวลา 3 ปี เป็นสัดส่วนร้อยละ 70 ของเงินลงทุนโดยไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน ทั้งนี้ ให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลจากรายได้ของกิจการที่ดำเนินอยู่เดิม

(2.4.3) ระยะเวลาการได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล ให้นับจากวันที่มีรายได้ภายหลังได้รับบัตรส่งเสริม

(2.5) จะต้องยื่นคำขอรับการส่งเสริมภายในวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2555 และต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 3 ปี นับจากวันที่สำนักงานออกบัตรส่งเสริมให้

(2.6) ให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเป็นผู้พิจารณาอนุมัติให้ส่งเสริมการลงทุนแก่โครงการที่ดำเนินการอยู่เดิมในทุกขนาดการลงทุน ที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุนตามมาตรการนี้

(3) มาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตโดยการปรับปรุงเทคโนโลยีเพื่อผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่

(3.1) กำหนดมาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตโดยการปรับปรุงเทคโนโลยีเพื่อผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่ โดยมีหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ดังนี้

(3.1.1) จะต้องเป็นโครงการที่ดำเนินการอยู่เดิม ไม่ว่าจะได้รับการส่งเสริมการลงทุนหรือไม่ได้รับการส่งเสริม

(3.1.2) จะต้องมีการลงทุนด้านเครื่องจักรในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปรับปรุงสายการผลิตเดิมเพื่อให้สามารถผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่ได้

(3.1.3) ผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่จะต้องมีความแตกต่างจากผลิตภัณฑ์เดิมโดยสามารถระบุชื่อชนิดผลิตภัณฑ์ใหม่ได้ชัดเจนและผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่จะต้องอยู่ในข่ายให้การส่งเสริมการลงทุนโดยได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลด้วย

(3.1.4) การปรับปรุงสายการผลิตไม่รวมถึงการปรับปรุงสายการประกอบผลิตภัณฑ์

(3.2) สิทธิและประโยชน์ มีดังนี้

(3.2.1) ให้ได้รับการยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรทุกเขต

(3.2.2) ให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา 3 ปีสำหรับรายได้ของผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่เป็นสัดส่วนไม่เกินร้อยละ 100 ของเงินลงทุนที่ใช้ในการปรับปรุงสายการผลิต

(3.3) จะต้องยื่นคำขอรับการส่งเสริมพร้อมแผนการลงทุนในการปรับปรุงเทคโนโลยีเพื่อผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่ภายในวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2555

(3.3.1) ให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเป็นผู้พิจารณาอนุมัติให้การส่งเสริมการลงทุนแก่โครงการที่ดำเนินการอยู่เดิมในทุกขนาดการลงทุนที่ขอรับการส่งเสริมตามมาตรการนี้

(4) มาตรการแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม

(4.1) จะต้องเป็นผู้ดำเนินการถูกต้องตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมตามที่หน่วยราชการกำหนด โดยมีค่ามลสารไม่เกินเกณฑ์ค่าควบคุม ที่กฎหมายกำหนดและเป็นผู้ประกอบการในอุตสาหกรรม ดังต่อไปนี้

- โรงกลั่นน้ำมัน
- โรงแยกก๊าซธรรมชาติ
- โรงไฟฟ้า
- เคมีและปิโตรเคมี
- แร่และโลหะพื้นฐาน

(4.2) จะต้องเป็นโครงการที่ดำเนินการอยู่แล้วไม่ว่าจะได้รับการส่งเสริมหรือไม่ก็ตาม

(4.3) สิทธิและประโยชน์ มีดังนี้

(4.3.1) ให้ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรในการปรับปรุงเครื่องจักรเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

(4.3.2) ให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา 3 ปี เป็นสัดส่วนร้อยละ 70 ของเงินลงทุนโดยไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียนในการปรับปรุง โดยได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลจากรายได้ของกิจการที่ดำเนินการอยู่เดิม

(4.3.3) ระยะเวลาการได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลให้นับจากวันที่มีรายได้ภายหลังจากการได้รับบัตรส่งเสริม

(4.4) จะต้องดำเนินการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนกำหนด

(4.5) จะต้องยื่นคำขอรับการส่งเสริม พร้อมทั้งแผนการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานกำหนดภายในวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2555 และดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 3 ปี นับจากวันที่สำนักงานออกบัตรส่งเสริมให้

(4.6) ให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเป็นผู้พิจารณาอนุมัติให้ส่งเสริมการลงทุนแก่โครงการที่ดำเนินการอยู่ในทุกขนาดการลงทุนที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุนตามมาตรการนี้

การใช้สิทธิและประโยชน์เพิ่มเติมสำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาทักษะ เทคโนโลยี และนวัตกรรม (SKILL, TECHNOLOGY & INNOVATION – STI)

เพื่อจูงใจให้ภาคอุตสาหกรรมมีการลงทุนเพื่อพัฒนาทักษะ เทคโนโลยี และนวัตกรรม (Skill, Technology & Innovation – STI)

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 และมาตรา 31 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2544 คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงเห็นควรออกประกาศ ดังนี้

(1) ให้กิจการตามบัญชีท้ายประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 2/2553 ลงวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2543 เป็นกิจการที่มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อประเทศเป็นพิเศษ หากมีการลงทุนหรือมีค่าใช้จ่ายเพื่อพัฒนาทักษะ เทคโนโลยี และนวัตกรรมตามที่สำนักงานกำหนดในข้อ (1.1.1) - (1.1.3) ข้อใดข้อหนึ่ง และได้รับสิทธิและประโยชน์ ดังต่อไปนี้

(1.1) ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มเติมจากหลักเกณฑ์ตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 1/2543 และที่ 2/2543 แต่รวมแล้วไม่เกิน 8 ปี ดังนี้

(1.1.1) ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มเติมอีก 1 ปี เมื่อมีการลงทุนหรือมีค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนาหรือออกแบบ ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมด้านเทคโนโลยีขั้นสูง (Advanced Technology Training) หรือค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนสถาบันการศึกษาหรือสถาบันวิจัย รวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 1 ของมูลค่ายอดขายรวมใน 3 ปีแรก หรือมีค่าใช้จ่ายรวมกันไม่น้อยกว่า 150 ล้านบาทแล้วแต่มูลค่าใดต่ำกว่า

(1.1.2) ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มเติมอีก 2 ปี เมื่อมีการลงทุนหรือมีค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนาหรือออกแบบ ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมด้านเทคโนโลยีขั้นสูง (Advanced Technology Training) หรือค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนสถาบันการศึกษาหรือสถาบันวิจัย รวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 2 ของมูลค่ายอดขายรวมใน 3 ปีแรก หรือมีค่าใช้จ่ายรวมกันไม่น้อยกว่า 300 ล้านบาท แล้วแต่มูลค่าใดต่ำกว่า

(1.1.3) ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มเติมอีก 3 ปี เมื่อมีการลงทุนหรือมีค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนาหรือออกแบบ ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมด้านเทคโนโลยีขั้นสูง (Advanced Technology Training) หรือค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนสถาบันการศึกษาหรือ

สถาบันวิจัย รวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 3 ของมูลค่ายอดขายรวมใน 3 ปีแรก หรือมีค่าใช้จ่ายรวมกันไม่น้อยกว่า 450 ล้านบาท แล้วแต่มูลค่าใดต่ำกว่า

(1.2) ยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรทุกชนิด

(2) ให้ผู้ได้รับการส่งเสริมสามารถลงทุนหรือใช้จ่ายเพื่อพัฒนาทักษะ เทคโนโลยี และนวัตกรรมได้ตลอดระยะเวลาที่ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล

(3) ผู้ขอรับการส่งเสริมจะต้องยื่นคำขอตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานกำหนด

(4) ประกาศฉบับนี้ให้มีผลใช้บังคับสำหรับคำขอรับการส่งเสริมที่ยื่นตั้งแต่วันที่ 8 ธันวาคม 2548 เป็นต้นไป

(5) โครงการลงทุนที่ได้รับอนุมัติให้การส่งเสริมไปแล้วแต่ยังไม่มีย้ายได้ สามารถขอรับสิทธิและประโยชน์เพิ่มเติมตามหลักเกณฑ์นี้ได้

มาตรการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาระหว่างภาคอุตสาหกรรม – สถาบันการศึกษา

เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันให้กับภาคอุตสาหกรรม ด้วยการเสริมสร้างพื้นฐานทางปัญญาและความสามารถด้านเทคโนโลยี รวมถึงการให้ภาครัฐและเอกชนร่วมกันสร้างนวัตกรรมใหม่ โดยการสนับสนุนและสร้างความร่วมมือระหว่างภาคอุตสาหกรรมกับภาคการศึกษา

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขให้การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาระหว่างภาคอุตสาหกรรม – สถาบันการศึกษา ดังต่อไปนี้

(1) จะต้องเป็นโครงการที่ดำเนินการอยู่แล้วไม่ว่าได้รับส่งเสริมหรือไม่ก็ตาม

(2) จะต้องเป็นอุตสาหกรรมหรือกิจการหรือเทคโนโลยีเป้าหมายที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนกำหนด

(3) จะต้องเป็นประเภทกิจการที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนประกาศให้การส่งเสริม

(4) โครงการที่ได้รับส่งเสริมอยู่เดิม สามารถยื่นขอส่งเสริมภายใต้มาตรการนี้ได้เมื่อระยะเวลาการยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลสิ้นสุดลงแล้วเท่านั้น

(5) จะต้องมีหุ้นไทยไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ของทุนจดทะเบียน

(6) จะต้องทำวิจัยและพัฒนา ร่วมกับสถาบันวิจัย หรือสถาบันการศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนให้ความเห็นชอบ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนกำหนด

(7) จะต้องยื่นคำขอรับการส่งเสริมในกิจการเดิม พร้อมทั้งเสนอแผนวิจัยและพัฒนา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนกำหนด

(8) จะต้องไม่ใช่สิทธิการหักค่าใช้จ่ายในการดำเนินการวิจัยและพัฒนาจากกรมสรรพากร

(9) ให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลจากรายได้ของโครงการที่ได้รับส่งเสริม โดยระยะเวลายกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลให้นับจากวันที่มีรายได้ภายหลังจากได้รับบัตรส่งเสริม

(10) จะต้องแสดงหลักฐานที่ผ่านการรับรองโดยสถาบันวิจัย หรือสถาบันการศึกษาที่ร่วมมือทำวิจัยเพื่อเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนประกอบการใช้สิทธิยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล

สิทธิและประโยชน์

(1) ให้ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร อุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัยและพัฒนา

(2) ให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา 3 ปี โดยเป็นสัดส่วนร้อยละ 70 ของมูลค่าเงินลงทุนและค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนา แต่ทั้งนี้จะต้องไม่เกิน 10 ล้านบาท

ประเภท ขนาด และเงื่อนไขของกิจการที่ให้การส่งเสริมการลงทุน (ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ที่ 10 /2552)

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับประเภทกิจการที่ให้การส่งเสริมใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน จึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

(1) ให้ยกเลิกประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 2/2543 ลงวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2543 เรื่อง ประเภท ขนาด และเงื่อนไขของกิจการที่จะให้การส่งเสริมการลงทุน

(2) ให้ประเภทกิจการตามที่กำหนดไว้ในบัญชีประเภทกิจการท้ายประกาศนี้เป็นกิจการที่ให้การส่งเสริมการลงทุน

(3) ให้กำหนดขนาดการลงทุนของแต่ละโครงการขั้นต่ำไม่น้อยกว่า 1 ล้านบาท (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน) สำหรับทุกประเภทกิจการที่ให้การส่งเสริมการลงทุน

(4) ให้กำหนดเงื่อนไขสำหรับโครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนตามที่กำหนดในแต่ละประเภทกิจการนั้น

(5) สิทธิและประโยชน์สำหรับโครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนให้เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 1/2543 ลงวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2543 เรื่องนโยบาย และหลักเกณฑ์การส่งเสริมการลงทุน เว้นแต่ที่มีการกำหนดไว้เป็นการเฉพาะในบัญชีท้ายประกาศนี้

(6) สำหรับกิจการที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ ให้ได้รับสิทธิและประโยชน์ดังต่อไปนี้

(6.1) ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรไม่ว่าจะตั้งอยู่ในเขตใด

(6.2) ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นระยะเวลา 8 ปี ไม่ว่าจะตั้งอยู่ในเขตใด

(6.3) สิทธิและประโยชน์อื่นให้ได้รับตามหลักเกณฑ์ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 1/2543 ลงวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2543

(7) สำหรับกิจการที่มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อประเทศเป็นพิเศษให้ได้รับ สิทธิ และประโยชน์ดังต่อไปนี้

(7.1) ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรไม่ว่าจะตั้งอยู่ในเขตใด

(7.2) ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นระยะเวลา 8 ปี ไม่ว่าจะตั้งอยู่ในเขตใด โดยไม่กำหนด สัดส่วนการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล

(7.3) สิทธิและประโยชน์อื่นให้ได้รับตามหลักเกณฑ์ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 1/2543 ลงวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2543

(8) สำหรับกิจการอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า ให้ได้รับสิทธิและประโยชน์ตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ที่ 4/2549 ลงวันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2549 เรื่องนโยบาย ส่งเสริมการลงทุนอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า

(9) คณะกรรมการอาจประกาศงดให้การส่งเสริมการลงทุนแก่กิจการที่ปรากฏในบัญชีท้ายประกาศนี้ เมื่อเห็นว่ากิจการนั้นหมดความจำเป็นที่จะให้การส่งเสริมการลงทุนต่อไป หรือ อาจประกาศเพิ่มเติมประเภทกิจการใดๆ ที่คณะกรรมการเห็นสมควรให้การส่งเสริมขึ้นอีก ก็ได้ แม้กิจการนั้นจะไม่ปรากฏในบัญชีแนบท้ายประกาศนี้ก็ตาม

(10) ประกาศนี้มีผลใช้บังคับสำหรับคำขอรับการส่งเสริมที่ยื่นตั้งแต่วันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2552 เป็นต้นไป

(11) โครงการที่ยื่นคำขอรับการส่งเสริมหรือได้รับการส่งเสริมการลงทุนก่อนวันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2552 ทุกประเภทกิจการ หากยังไม่ได้ใช้สิทธิและประโยชน์ด้านภาษีอากร ก่อน วันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2552 จะขอเปลี่ยนแปลงประเภทกิจการตามที่กำหนดใหม่ และปฏิบัติตาม เงื่อนไขที่กำหนดใหม่ในประเภทกิจการนั้นๆ ก็ได้ โดยให้ยื่นขอต่อสำนักงานภายในวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2552

(12) บรรดาประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนทุกฉบับที่อ้างถึงประกาศคณะกรรมการ ส่งเสริมการลงทุนที่ 2/2543 ลงวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2543 เรื่อง ประเภท ขนาด และ เงื่อนไข ของกิจการที่จะให้การส่งเสริมการลงทุน ให้ถือว่าเป็นการอ้างถึงประกาศฉบับนี้

สรุปบัญชีประเภทกิจการที่ให้การส่งเสริมการลงทุน (ข้อมูลปรับปรุงล่าสุดเมื่อ กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554)

[หมวด 1 เกษตรกรรมและผลิตผลจากการเกษตร](#)

[หมวด 2 เหมืองแร่ เซรามิกส์ และโลหะขั้นมูลฐาน](#)

[หมวด 3 อุตสาหกรรมเบา](#)

[หมวด 4 ผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องจักร และอุปกรณ์ขนส่ง](#)

[หมวด 5 อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า](#)

[หมวด 6 เคมีภัณฑ์ กระดาษ และพลาสติก](#)

[หมวด 7 กิจการบริการและสาธารณูปโภค](#)

กฎหมายส่งเสริมการลงทุน SMEs

นโยบายส่งเสริมการลงทุนแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

อนุสนธิประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 10/2552 ลงวันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ. 2552 เรื่อง ประเภท ขนาด เงื่อนไข และสิทธิประโยชน์ของแต่ละประเภทกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน

-ประเภท 1.17 กิจการผลิตผลิตภัณฑ์จากผลพลอยได้หรือเศษวัสดุทางการเกษตร

-ประเภท 1.19 กิจการห้องเย็น หรือกิจการห้องเย็นและขนส่งห้องเย็น

(1.2) เหมืองแร่ เซรามิกส์ และโลหะขั้นมูลฐาน

-ประเภท 2.5 กิจการผลิตเซรามิกส์

-ประเภท 2.5.1 กิจการผลิตผลิตภัณฑ์เซรามิกส์ (ยกเว้น Earthen Ware)

-ประเภท 2.5.2 กิจการผลิตกระเบื้องมุงหลังคาเซรามิกส์

-ประเภท 2.5.3 กิจการผลิตผลิตภัณฑ์ Advanced Ceramics

-ประเภท 2.6 กิจการผลิตแก้วหรือผลิตภัณฑ์แก้ว

-ประเภท 2.7 กิจการผลิตวัสดุทนไฟหรือฉนวนกันความร้อน (ยกเว้นอิฐมวลเบา อิฐ หน้าหนักเบา)

-ประเภท 2.8 กิจการผลิตแผ่นยิปซัมหรือผลิตภัณฑ์จากยิปซัม

-ประเภท 2.15 กิจการผลิตชิ้นส่วนเหล็กหล่อ

-เฉพาะชิ้นส่วนเหล็กหล่อที่ใช้เตาหลอมแบบ Induction Furnace

-ประเภท 2.16 กิจการผลิตชิ้นส่วนเหล็กทุบ

-ประเภท 2.17 กิจการรีด ดึง หล่อ หรือทุบโลหะที่มีใช้เหล็ก

(1.3) อุตสาหกรรมเบา

-ประเภท 3.1 กิจการผลิตผลิตภัณฑ์สิ่งทอหรือชิ้นส่วน

-ประเภท 3.1.3 กิจการผลิตผ้า

-ประเภท 3.1.6 กิจการผลิตเครื่องนุ่งห่ม

- ประเภท 3.1.7 กิจการผลิตชิ้นส่วนประกอบเครื่องนุ่งห่ม
- ประเภท 3.1.8 กิจการผลิตเคหะสิ่งทอ
- ประเภท 3.3 กิจการผลิตรองเท้าหรือชิ้นส่วน
- ประเภท 3.4 กิจการผลิตกระเป๋าหรือชิ้นส่วน
- ประเภท 3.5 กิจการผลิตเครื่องกีฬาหรือชิ้นส่วน
- ประเภท 3.6 กิจการผลิตผลิตภัณฑ์จากหนังสัตว์หรือหนังเทียม
- ประเภท 3.7 กิจการผลิตที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ
- ประเภท 3.11 กิจการผลิตเครื่องเขียนหรือชิ้นส่วน
- ประเภท 3.12 กิจการผลิตของเล่น
- ประเภท 3.13 กิจการผลิตเครื่องดนตรี
- ประเภท 3.14 กิจการผลิตสิ่งประดิษฐ์ (ยกเว้นผลิตภัณฑ์จากไม้หวงห้าม)
- ประเภท 3.15 กิจการผลิตเครื่องเรือนหรือชิ้นส่วน (ยกเว้นผลิตภัณฑ์จากไม้หวงห้าม)

(1.4) ผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องจักร และอุปกรณ์ขนส่ง

- ประเภท 4.1 กิจการผลิตเครื่องมือช่างและเครื่องมือวัด
- ประเภท 4.2 กิจการผลิตเครื่องจักร อุปกรณ์และชิ้นส่วน
- ประเภท 4.3 กิจการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะรวมทั้งชิ้นส่วนโลหะ
- ประเภท 4.4 กิจการชุบ หรือเคลือบผิว หรือ Anodize
- ประเภท 4.5 กิจการอบ – ชุบโลหะ (Heat Treatment)
- ประเภท 4.6 กิจการต่อเรือหรือซ่อมเรือ

- ประเภท 4.7 กิจกรรมผลิตยานพาหนะที่ขับเคลื่อนด้วยระบบไฟฟ้า
(เฉพาะที่ไม่สามารถจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติรถยนต์
พ.ศ. 2522)
- ประเภท 4.10 กิจกรรมผลิตชิ้นส่วนยานพาหนะ
- ประเภท 4.16 กิจกรรมซ่อมชิ้นส่วนยานพาหนะ อุปกรณ์ไฟฟ้า หรือ
อิเล็กทรอนิกส์
- ประเภท 4.17 กิจกรรมซ่อมเครื่องจักรหรืออุปกรณ์เพื่ออุตสาหกรรม
- ประเภท 4.18 กิจกรรมผลิตหรือซ่อมบำรุงรักษาตู้สินค้าแบบคอนเทนเนอร์
- ประเภท 4.19 กิจกรรมผลิตโครงสร้างโลหะสำหรับงานก่อสร้างหรืองาน
อุตสาหกรรม (Fabrication Industry) หรือการซ่อมแซม
Platform

(1.5) อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า

- ประเภท 5.1 กิจกรรมผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าสำหรับงานอุตสาหกรรม
- ประเภท 5.2 กิจกรรมผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้า
- ประเภท 5.3 กิจกรรมผลิตชิ้นส่วนหรืออุปกรณ์ที่ใช้กับเครื่องใช้ไฟฟ้า
- ประเภท 5.4 กิจกรรมผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์
- ประเภท 5.5 กิจกรรมผลิตชิ้นส่วนและ/หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ หรือ
ชิ้นส่วนและ/หรืออุปกรณ์ที่ใช้กับผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์

(1.6) เคมีภัณฑ์ กระจก และพลาสติก

- ประเภท 6.12 กิจกรรมผลิตภัณฑ์พลาสติกหรือเคลือบด้วยพลาสติก
- ประเภท 6.15 กิจกรรมผลิตสิ่งของจากเยื่อหรือกระดาษ
- ประเภท 6.16 กิจกรรมผลิตสิ่งพิมพ์

(1.7) บริการและสาธารณูปโภค

-ประเภท 7.4.3 กิจการโรงแรม

-โครงการที่ตั้งในเขต 1 และเขต 2 รวมทั้งอำเภอขนาดใหญ่
อำเภอเมืองเชียงใหม่ อำเภอหัวหิน อำเภอชะอำ อำเภอ
เกาะสมุย จังหวัดพังงา และจังหวัดกระบี่ ไม่อยู่ในข่ายให้การ
ส่งเสริมการลงทุน

-ต้องมีจำนวนห้องพักไม่ต่ำกว่า 40 ห้อง

(2) เงื่อนไข

(2.1) จะต้องมีขนาดการลงทุนไม่น้อยกว่า 500,000 บาท (ไม่รวมค่าที่ดินและทุน
หมุนเวียน)

(2.2) จะต้องมีคนไทยถือหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ของทุนจดทะเบียน

(2.3) จะต้องมีอัตราส่วนหนี้ต่อทุนไม่เกิน 3:1

(2.4) อนุญาตให้นำเครื่องจักรใช้แล้วในประเทศมาใช้ในโครงการที่ขอรับการ
ส่งเสริมได้มีมูลค่าไม่เกิน 10 ล้านบาท และจะต้องลงทุนเครื่องจักรใหม่มีมูลค่าไม่น้อยกว่า 1 ใน 4
ของมูลค่าเครื่องจักรใช้แล้ว

(2.5) โครงการที่ขอรับการส่งเสริมแต่ละโครงการจะต้องมีขนาดการลงทุนไม่รวม
ค่าที่ดินและทุนหมุนเวียนไม่เกิน 20 ล้านบาท แต่เมื่อรวมทั้งกิจการแล้ว จะต้องมีส่วนที่ปรึกษา
หรือขนาดการลงทุนไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียนไม่เกิน 200 ล้านบาท

(2.6) จะต้องยื่นขอรับการส่งเสริมภายในวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2554

(3) สิทธิและประโยชน์

(3.1) ได้รับการยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรไม่ว่าจะตั้งอยู่ในเขตใด

(3.2) ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นระยะเวลา 8 ปี ไม่ว่าจะตั้งอยู่ในเขตใด
โดยไม่กำหนด สัดส่วนการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล

(3.3) สิทธิและประโยชน์อื่นให้ได้รับตามหลักเกณฑ์ประกาศคณะกรรมการ
ส่งเสริมการลงทุนที่ 1/2543 ลงวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2543

2. พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522

การนิคมอุตสาหกรรมเป็นสิทธิประโยชน์รูปแบบหนึ่งที่รัฐบาลไทยต้องการส่งเสริมการลงทุนและอำนวยความสะดวกให้กับนักลงทุนต่างชาติเข้ามาประกอบกิจการในประเทศไทย โดยมีการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) เป็นผู้รับผิดชอบในการพัฒนาและจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม โดยจัดพื้นที่สำหรับโรงงานอุตสาหกรรมให้เข้า ไปอยู่รวมกันอย่างมีระบบและมีระเบียบ และเป็นกลไกของรัฐบาลในการกระจายการพัฒนาอุตสาหกรรมออกสู่ภูมิภาคทั่วประเทศ โดยมี "นิคมอุตสาหกรรม" เป็นเครื่องมือดำเนินการ

"นิคมอุตสาหกรรม" หมายถึง เขตที่ดินซึ่งจัดสรรไว้สำหรับโรงงานอุตสาหกรรมเข้าไปอยู่รวมกันอย่าง เป็นสัดส่วน อันประกอบด้วย พื้นที่อุตสาหกรรม สิ่งอำนวยความสะดวก สาธารณูปโภค และสาธารณูปการครบครัน เช่น ถนน ท่อระบายน้ำ โรงกำจัดน้ำเสียส่วนกลาง ระบบป้องกันน้ำท่วม ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์ นอกจากนั้น ยังประกอบด้วย บริการอื่นๆ ที่จำเป็นอีก อาทิ เช่น ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข ธนาคาร ศูนย์การค้า ที่พักอาศัยสำหรับคนงาน สถานีบริการน้ำมัน เป็นต้น

ภาระหน้าที่ของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

- (1) จัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมส่งเสริมและสนับสนุนเอกชนหรือองค์กรของรัฐจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม
- (2) จัดให้มีและให้บริการในระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ซึ่งจำเป็นแก่การประกอบอุตสาหกรรม
- (3) ส่งเสริมและสนับสนุนให้เอกชนลงทุนและให้บริการในระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ซึ่งจำเป็นแก่การประกอบอุตสาหกรรม
- (4) จัดให้มีระบบและการจัดการ ด้านสิ่งแวดล้อม การป้องกันและบรรเทาอุบัติภัยจากอุตสาหกรรม
- (5) อนุญาต อนุมัติ การประกอบกิจการในนิคมอุตสาหกรรมและจัดให้ได้เพิ่มเติมซึ่งสิทธิประโยชน์ สิ่งจูงใจ และการอำนวยความสะดวกแก่การประกอบอุตสาหกรรม

บทบาทของนิคมอุตสาหกรรม

- (1) เปรียบพร้อมด้วยปัจจัยการผลิตซึ่งทำให้ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพและสามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก
- (2) เป็นกลไกของรัฐในการกระจายอุตสาหกรรมและความเจริญไปสู่ภูมิภาค
- (3) เป็นกลไกของรัฐในการรักษาและส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมอันเกิดจากการอุตสาหกรรม
- (4) เป็นกลไกของรัฐในการป้องกันและบรรเทาอุบัติเหตุอันเกิดจากอุตสาหกรรม
- (5) เป็นกลไกของรัฐในการจัดระบบและระเบียบการใช้ที่ดินในพื้นที่เฉพาะและเป็นส่วนหนึ่งของการวางผังเมืองตลอดจนการใช้ที่ดิน
- (6) เป็นกลไกของรัฐในการส่งเสริมสนับสนุนอุตสาหกรรมทั่วไป อุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกและรวมถึงอุตสาหกรรมพื้นฐาน

การบริการเบ็ดเสร็จครบวงจร (One Stop Services Center: OSS)

กนอ. ได้จัดตั้งสำนักบริการเบ็ดเสร็จครบวงจร (One Stop Service Center: OSS) ขึ้น เพื่อให้บริการแบบเบ็ดเสร็จตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการในการทำธุรกิจกับ กนอ. ไม่ว่าจะเป็นการซื้อหรือเช่าที่ดิน การแนะนำพื้นที่ที่เหมาะสมในการตั้งโรงงาน การอนุมัติค่าขออนุญาตและการออกใบรับรองที่จำเป็นต่างๆ เพื่อการจัดตั้งโรงงานในทุกขั้นตอนโดยง่าย หรือแม้แต่การพัฒนาจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมร่วมกับ กนอ.

ปัจจุบัน กนอ. มีนิคมอุตสาหกรรมที่เปิดดำเนินการแล้ว 48 นิคม กระจายอยู่ใน 15 จังหวัด ประกอบด้วย นิคมอุตสาหกรรมที่ กนอ. ดำเนินการเอง จำนวน 11 นิคม และนิคมอุตสาหกรรมที่ร่วมดำเนินงานกับผู้พัฒนา จำนวน 37 นิคม

ยุทธศาสตร์การพัฒนาภายใต้แผนวิสาหกิจ กนอ. ปี พ.ศ. 2554 - 2557

ยุทธศาสตร์ที่ 1: การสร้างสมดุลของการพัฒนานิคมอุตสาหกรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันของภาคอุตสาหกรรม สังคมชุมชน และสิ่งแวดล้อม

เป้าหมายหลัก:

- (1) สังคมชุมชนยอมรับและเชื่อมั่นต่อการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของนิคมฯ
- (2) ชุมชนโดยรอบนิคมฯ มีความเข้มแข็ง คุณภาพชีวิตที่ดีสามารถเจริญเติบโตไปพร้อมกับนิคมฯ

กลยุทธ์ :

- (1) การส่งเสริมให้สังคม ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัยและ CSR
- (2) การเผยแพร่ผลการดำเนินงานการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย และ CSR ของนิคมฯ
- (3) การพัฒนาศูนย์การจัดการสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัยในนิคมฯ เพื่อรองรับการพัฒนา Eco-center
- (4) การส่งเสริม การพัฒนา คุณภาพสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย
- (5) การพัฒนาประสิทธิภาพงาน CSR ของนิคมฯ ที่มุ่งผลสัมฤทธิ์

ยุทธศาสตร์ที่ 2: การสร้างพัฒนาสินค้าและบริการที่เป็นเลิศที่มีลักษณะเฉพาะของอุตสาหกรรมบนฐานแนวคิดเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ

เป้าหมายหลัก : สินค้าและบริการมีเอกลักษณ์ที่แตกต่าง เป็นที่ยอมรับของผู้ประกอบการทั้งในระดับประเทศและระดับสากล

กลยุทธ์ :

- (1) การพัฒนานิคมฯ นำร่องสู่การเป็นเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ
- (2) การส่งเสริมภาพลักษณ์ของนิคมอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ
- (3) การพัฒนารูปแบบนิคมฯ และการบริการแบบ Tailor Made บนฐานของนิคมอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ
- (4) คุณภาพการบริหารจัดการนิคมฯ ที่มีมาตรฐาน
- (5) การพัฒนาการบริการที่เป็นเลิศ

ยุทธศาสตร์ที่ 3: การส่งเสริมการพัฒนานิคมฯ เชิงนิเวศเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) และเป็นศูนย์กลางการลงทุนของภูมิภาคอาเซียน

เป้าหมายหลัก: นิคมฯ รองรับ AEC และเป็นศูนย์กลางการลงทุนประกอบการภาคอุตสาหกรรม/ภาคบริการของประเทศที่เชื่อมโยงการลงทุนของภูมิภาค

กลยุทธ์ :

- (1) การส่งเสริม สนับสนุนพัฒนานิคมฯ เพื่อรองรับ AEC
- (2) การกำหนดกลยุทธ์การตลาดสำหรับนิคมฯ เชิงนิเวศ
- (3) การพัฒนาการเชื่อมโยงระบบ Logistic เพื่อเพิ่มศักยภาพของนิคมฯ และทำเรือข

ยุทธศาสตร์ที่ 4: การปฏิรูปองค์กรสู่ความเป็นเลิศมุ่งผลสัมฤทธิ์ และมีธรรมาภิบาล

เป้าหมายหลัก : การบริหารจัดการองค์กรของ กนอ. ี่ความเป็นเลิศ

กลยุทธ์ :

- (1) การบูรณาการกระบวนการภายในองค์กรทั้งระบบเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ
- (2) การพัฒนาเครือข่ายประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อการพัฒนา
- (3) การทบทวนเพิ่มประสิทธิภาพของระบบ ICT ให้สามารถรองรับการปรับองค์กร
- (4) การบริหารจัดการที่มีธรรมาภิบาล

ยุทธศาสตร์ที่ 5: การพัฒนาองค์กรสู่ความเป็นเลิศด้วยทุนมนุษย์ องค์กรความรู้

เป้าหมายหลัก: บุคลากรมีความรู้ ความสามารถ และเป็นผู้เชี่ยวชาญ บนฐานการบริหารบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ และการพัฒนาองค์ความรู้

กลยุทธ์ :

- (1) การพัฒนาบุคลากรรองรับเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ
- (2) การบริหารจัดการบุคลากรที่เหมาะสมกับภารกิจ
- (3) การพัฒนาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ขององค์กร
- (4) การสร้างแรงจูงใจของบุคลากร

ยุทธศาสตร์ที่ 6: การสร้างความมั่นคงทางการเงิน

เป้าหมายหลัก: การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยมีความมั่นคงทางการเงินในระยะ

ยาว

กลยุทธ์ :

- (1) การบริหารจัดการสินทรัพย์ NPA
- (2) การใช้ประโยชน์และเพิ่มมูลค่าที่ดิน / ทรัพย์สิน
- (3) การบริหารจัดการหนี้ค้างชำระ จากรายได้จากการดำเนินงาน
- (4) การผลักดันการลงทุนในธุรกิจใหม่

การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) ได้กำหนดทิศทางและวางกรอบนโยบายการดำเนินการเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการทำงาน ของ กนอ. โดยได้ดำเนินการตามทิศทางและแนวนโยบายที่สำคัญของภาครัฐ ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

(1) ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดหาพื้นที่ที่มีความเหมาะสมพร้อมทั้งโครงสร้างพื้นฐานในการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมใหม่ รวมทั้งขยายขอบเขตการกำกับดูแลพื้นที่อุตสาหกรรม เพื่อเป็นกลไกขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การลงทุนและกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค

(2) ยกกระดับนิคมอุตสาหกรรมที่มีความพร้อมไปสู่การเป็นเมืองอุตสาหกรรม พร้อมทั้งเร่งรัดการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและเอื้อประโยชน์แก่ผู้ประกอบการและเป็นแหล่งรายได้ขององค์กรในระยะยาว

(3) เร่งรัดการขยายพื้นที่ในนิคมอุตสาหกรรม

(4) กำกับดูแลสิ่งแวดล้อมในนิคมอุตสาหกรรมให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ควบคู่กับการรับผิดชอบต่อคุณภาพชีวิตและความปลอดภัยของชุมชน

การดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล

โครงการศึกษาความเป็นไปได้และความเหมาะสมการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

ความเป็นมา

โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งตามแนวระเบียงเศรษฐกิจเหนือ-ใต้ (North-South Economic Corridor: NSEC) เป็นหนึ่งในแผนงานพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่สำคัญของกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจ อนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (Greater Mekong Sub-region: GMS) เพื่อเชื่อมโยงไทย-พม่า-สปป.ลาว-จีน ตามแนวถนนเส้น R3 ซึ่งแบ่งเป็น 2 เส้นทาง คือเส้นทางสาย R3A เชื่อมโยง

ระหว่างเชียงของ-หลวงน้ำทา-เชียงรุ่ง-คูนหมิง ซึ่งจะมีการก่อสร้างสะพานข้าม แม่น้ำโขงแห่งที่ 4 (เชียงของ-ห้วยทราย) ให้แล้วเสร็จประมาณปี 2554 และเส้นทางสาย R3B เชื่อมโยงระหว่างแม่สาย-เชียงตุง-เชียงรุ่ง-คูนหมิง

เพื่อความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ดังกล่าว ประเทศไทยจึงได้มีแผนการพัฒนาเขตเศรษฐกิจ ชายแดนจังหวัดเชียงรายขึ้น โดยมีการกำหนดพื้นที่เฉพาะและมีการจัดการด้านระบบเศรษฐกิจ เป็นพิเศษที่แตกต่างไปจากปกติ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้พื้นที่ดังกล่าวเป็นประตูการค้า การลงทุนเชื่อมโยงไปสู่สหภาพพม่า สปป.ลาว และจีน (ยูนนาน) และเห็นควรจัดให้มีนิคมอุตสาหกรรม เพื่อเป็นฐานการผลิต การค้า และบริการขนส่งหลักที่มีการดำเนินการครอบคลุมกิจกรรมทั้งการผลิต พาณิชยกรรม การเก็บพัสดุสินค้า บริการขนส่ง

โครงการศึกษาความเป็นไปได้และความเหมาะสมการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย เป็นโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนจังหวัดเชียงราย เพื่อรองรับเส้นทางสาย R3A และสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 4 (เชียงของ-ห้วยทราย) ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2549

พื้นที่ศึกษา

พื้นที่ศึกษาประมาณ 16,000 ไร่ ครอบคลุม 2 ตำบล คือ ตำบลสถาน และตำบลศรีดอนชัย จังหวัดเชียงราย

สภาพพื้นที่ศึกษาโครงการในปัจจุบัน

(1) ที่ตั้งและอาณาเขต พื้นที่ศึกษาโครงการอยู่ภายใต้ขอบเขตการปกครองของตำบลสถานและตำบลศรีดอนชัย อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย มีเนื้อที่ประมาณ 16,000 ไร่ บริเวณพื้นที่ระหว่างทางหลวงหมายเลข 1174 และทางหลวงหมายเลข 1020 โดยมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ถนนภายในชุมชนบ้านน้ำม้า

ทิศใต้ ติดต่อกับ ทางหลวงชนบท ชร. 4019

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ทางหลวงหมายเลข 1020

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ทางหลวงหมายเลข 1174

(2) สภาพทางภูมิประเทศ สภาพภูมิประเทศของพื้นที่ศึกษาเป็นที่ราบระหว่างหุบเขา โดยทิศตะวันออกและทิศ ตะวันตกมีลักษณะเป็นภูเขาสูง บริเวณด้านทิศตะวันออกของพื้นที่ศึกษามี

แม่น้ำอิงไหลผ่านจากทิศใต้ขึ้นไปทาง ทิศเหนือและไหลลงสู่แม่น้ำโขง ซึ่งปัจจุบันมีการนำน้ำมาใช้ใน การทำเกษตรกรรม

(3) ลักษณะการตั้งถิ่นฐานของชุมชน การตั้งถิ่นฐานของชุมชนที่อยู่บริเวณตำบลสถาน และตำบลศรีดอนชัย บ้านเรือนส่วนใหญ่อยู่ตาม แนวเส้นทางน้ำและแนวถนนโดยมีการกระจุกตัว บริเวณชุมชนบ้านน้ำม้าซึ่งเป็นจุด บรรจบของทางหลวงหมายเลข 1020 และทางหลวงหมายเลข 1174 ในพื้นที่ศึกษามีชุมชนอยู่อาศัยประมาณ 10 ชุมชน

โครงการศึกษาความเหมาะสมการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมเพื่อรองรับการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่ง ทะเลภาคใต้ (Southern Seaboard Development Project)

ความเป็นมา

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532 เป็นต้นมา รัฐบาลไทยได้กำหนดให้พื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ เป็น พื้นที่ทางเลือกใหม่ของฐานการผลิตอุตสาหกรรมของประเทศ บนพื้นฐานสะพานเศรษฐกิจเชื่อมโยงฝั่ง ทะเลอันดามัน และอ่าวไทย (Land Bridge) โดยครอบคลุมพื้นที่เป้าหมาย 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสุ ราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ภูเก็ต พังงา และกระบี่ ซึ่งในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ได้มีเป้าหมายที่จะรองรับการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมที่เป็นเป้าหมาย ของประเทศ โดยการศึกษาศักยภาพของพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้เพื่อเป็นการพัฒนาพื้นที่ทางเลือก ใหม่สำหรับฐานการผลิตอุตสาหกรรมปิโตรเคมีและพลังงาน และอุตสาหกรรมหนักอื่นๆ ของประเทศ ภายใต้แนวทางและเป้าหมายการพัฒนาอย่างมีดุลยภาพทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งสร้างความอยู่ดีมีสุขให้แก่ประชาชนอย่างยั่งยืน

การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) ในฐานะหน่วยงานที่มีหน้าที่ความ รับผิดชอบในการพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรม จึงได้รับมอบหมายจากทางรัฐบาลให้ดำเนินการศึกษา ความเหมาะสมของการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมเพื่อรองรับการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ (Southern Seaboard) โดยในการคัดเลือกพื้นที่ศึกษาจะวิเคราะห์ศักยภาพและข้อจำกัดของพื้นที่ ในมิติด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านเทคโนโลยี รวมถึงการรับฟังความคิดเห็น จากผู้มีส่วนได้เสียจากหน่วยงานภาครัฐ เอกชน องค์กรท้องถิ่น และประชาชนในพื้นที่

พื้นที่ศึกษาโครงการ

บริเวณสะพานเศรษฐกิจซึ่งเชื่อมโยงฝั่งทะเลอันดามัน และอ่าวไทย (Land Bridge) (ตามนโยบายรัฐบาลปี พ.ศ. 2532) ครอบคลุมพื้นที่เป้าหมาย 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ภูเก็ต พังงา และกระบี่

ผลการดำเนินงานโครงการ

(1) การศึกษาความเหมาะสมการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมเพื่อรองรับการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ (Southern Seaboard Development Project) โดยเริ่มดำเนินงานระหว่างวันที่ 2 มกราคม - 26 ธันวาคม พ.ศ. 2551

1) การคัดเลือกพื้นที่ที่เหมาะสม (Site Selection) เพื่อใช้เป็นพื้นที่ศึกษาประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

- การพิจารณาพื้นที่โครงการในระดับจังหวัด
- การพิจารณาพื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมเบื้องต้นต่อการพัฒนาท่าเรืออุตสาหกรรม/นิคมอุตสาหกรรม (ปัจจัยด้านวิศวกรรม และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการเข้าถึงพื้นที่และการขยายตัวในอนาคต)
- การพิจารณารับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียต่อโครงการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม/ท่าเรืออุตสาหกรรมในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดสุราษฎร์ธานี ใน 3 ระดับ คือ ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับชุมชน ระหว่าง กุมภาพันธ์ - มีนาคม พ.ศ. 2551

2) การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมและ/หรือท่าเรืออุตสาหกรรมในพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้

(2) การสร้างทัศนคติในเชิงบวกต่อการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมและท่าเรืออุตสาหกรรมในพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลภาคใต้ โดยเริ่มดำเนินงานเมื่อวันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2551 - 6 มีนาคม พ.ศ. 2552

1) วัตถุประสงค์:

- เพื่อเผยแพร่ข้อมูลการศึกษาโครงการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมและท่าเรืออุตสาหกรรมในบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้

- เพื่อรับทราบความต้องการ/ข้อกังวล/ข้อเสนอแนะของประชาชนต่อโครงการฯ และประมวลข้อมูลเสนอเพื่อกำหนดมาตรการในเชิงยุทธศาสตร์ ซึ่งเป็นการเตรียมพร้อมถ้าจะมีการจัดตั้งโครงการฯ ในอนาคต

2) พื้นที่ดำเนินงานโครงการ: พื้นที่ที่ได้จากการศึกษาคัดเลือกพื้นที่ที่เหมาะสม (Site Selection) ซึ่งได้กำหนดพื้นที่ที่มีความเหมาะสมด้านศักยภาพเบื้องต้น คือ จังหวัดนครศรีธรรมราช พื้นที่อำเภอสิชล ประกอบด้วย อำเภอท่าศาลา และอำเภอนาบอน

สิทธิประโยชน์ด้านภาษีอากรและการอำนวยความสะดวกในเขตประกอบการเสรี

(1) ได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน อกรขาเข้า ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีสรรพสามิต สำหรับเครื่องจักร อุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องใช้ รวมทั้งส่วนประกอบของสิ่งดังกล่าวที่จำเป็นต้องใช้ในการผลิตสินค้า หรือเพื่อพาณิชยกรรมและของที่ใช้ในการสร้าง ประกอบ หรือติดตั้งในโรงงานหรืออาคาร สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรที่เกิดขึ้นให้กับเครื่องจักร อุปกรณ์ ไม่ผูกพันความเป็นเจ้าของของผู้ประกอบการ

(2) ได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน อกรขาเข้า ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีสรรพสามิต สำหรับของที่นำเข้ามาเพื่อใช้ในการผลิตสินค้า หรือเพื่อพาณิชยกรรม สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรที่เกิดขึ้นให้กับของ ไม่ผูกพันความเป็นเจ้าของของผู้ประกอบการ

(3) ได้รับการยกเว้นอากรขาออก ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีสรรพสามิต สำหรับวัตถุดิบ รวมทั้งผลิตภัณฑ์สิ่งพลอยได้ และสิ่งอื่นที่ได้จากการผลิต

(4) ได้รับการยกเว้นหรือคืนค่าภาษีอากร สำหรับของที่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายให้ได้รับยกเว้นหรือคืนค่าภาษีอากร เมื่อได้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ซึ่งถึงแม้จะมีได้มีการส่งออกไปนอกราชอาณาจักร แต่ได้เป็นการนำเข้าไปในเขตประกอบการเสรี สำหรับเครื่องจักร อุปกรณ์ และวัตถุดิบ

(5) ของที่นำเข้าไปในเขตประกอบการเสรีได้รับสิทธิประโยชน์เช่นเดียวกับเขตปลอดอากร

(6) ของหรือวัตถุดิบที่นำเข้ามาในประเทศและนำเข้าไปในเขตประกอบการเสรีเพื่อผลิตผสม ประกอบบรรจุ หรือดำเนินการอื่นใดโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งออก ให้ยกเว้นไม่อยู่ภายในบังคับของกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการนำเข้า การส่งออกไปนอกราชอาณาจักร การครอบครองหรือการ

ใช้ประโยชน์ การควบคุมมาตรฐานหรือคุณภาพ การประทับตราหรือเครื่องหมายใดๆ แก่ของนั้น แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงกฎหมายว่าด้วยศุลกากร แต่ถ้ำของดังกล่าวก่อให้เกิดหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคง สุขภาพอนามัยของประชาชน หรือสิ่งแวดล้อม ให้รัฐมนตรีออกกฎกระทรวงกำหนดชนิดหรือประเภทของของนั้นมีให้ได้รับยกเว้นตามกฎหมายดังกล่าว

(7) การขายผลิตภัณฑ์จากเขตประกอบการเสรีเข้ามาในประเทศสามารถนำราคาวัตถุดิบที่ไม่มีสิทธิคืน หรือยกเว้นอากร หักจากราคาผลิตภัณฑ์ก่อนคำนวณราคาภาษีอากร

สิทธิประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับภาษีอากรในเขตอุตสาหกรรมทั่วไปและเขตประกอบการเสรี

(1) ผู้ประกอบอุตสาหกรรม หรือการบริการ หรือผู้ประกอบการพาณิชย์กรรม ทั้งที่เป็นคนไทยและคนต่างด้าว อาจได้รับอนุญาตให้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินในนิคมอุตสาหกรรม เพื่อประกอบกิจการได้ตามจำนวนเนื้อที่ ที่คณะกรรมการ กนอ. เห็นสมควร แม้ว่าจะเกินกำหนดที่จะพึงมีได้ตามกฎหมายอื่น

(2) ผู้ประกอบอุตสาหกรรม หรือการบริการ หรือผู้ประกอบการพาณิชย์กรรมจะได้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าว ซึ่งเป็นช่างฝีมือ ผู้ชำนาญการ คู่สมรส และบุคคลซึ่งอยู่ในอุปการะเข้ามาและอยู่ในราชอาณาจักร ตามจำนวนและภายในกำหนดระยะเวลาที่คณะกรรมการ กนอ. เห็นสมควร

(3) คนต่างด้าวซึ่งเป็นช่างฝีมือหรือผู้ชำนาญการ ซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรตามข้อ 2. ได้รับอนุญาตให้ทำงานเฉพาะตำแหน่งที่คณะกรรมการ กนอ. ให้ความเห็นชอบ ตลอดระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร

(4) ผู้ประกอบอุตสาหกรรม หรือการบริการ หรือผู้ประกอบการพาณิชย์กรรม ซึ่งมีภูมิลำเนาในราชอาณาจักร จะได้รับอนุญาตให้ส่งเงินออกไปนอกราชอาณาจักรเป็นเงินตราต่างประเทศได้ เมื่อเงินนั้นเป็นเงินทุนที่นำเข้ามา เงินปันผลหรือผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินทุนนั้น เงินกู้ต่างประเทศ และเงินที่ผู้ประกอบอุตสาหกรรม หรือการบริการ หรือผู้ประกอบการพาณิชย์กรรมมีข้อผูกพันกับต่างประเทศ

3. พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469

การคืนอากร ตามมาตรา 19 ทวิ

การคืนอากรตามมาตรา 19 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2482 เป็นการคืนค่าภาระภาษีอากร สำหรับวัตถุดิบที่นำเข้ามา ได้แก่ อากรขาเข้า ค่าธรรมเนียมภาษีอื่น ภาษีสรรพสามิต ภาษีมหาดไทย ที่ผู้นำของเข้าได้เสียหรือวางประกันไว้ขณะนำเข้าเมื่อสามารถพิสูจน์ได้ว่าได้นำวัตถุดิบนั้นไปผลิตผสม ประกอบหรือบรรจุเป็นสินค้าส่งออก แล้วก็จะได้รับการคืนอากรโดยจะคำนวณค่าภาษีอากรที่คืนให้ตามสูตรการผลิต ทั้งนี้โดยมีเงื่อนไขว่าจะต้องผลิตส่งออกภายใน 1 ปี นับตั้งแต่วันที่ได้นำเข้า และต้องขอคืนเงินอากรภายใน 6 เดือน นับแต่วันที่ส่งของนั้นออกไป

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

- (1) ของที่นำเข้ามา ต้องนำมาผลิต หรือผสม หรือประกอบ หรือบรรจุ แล้วส่งออกไปต่างประเทศ หรือ ส่งไปเป็นของใช้ สิ้นเปลืองในเรือเดินทาง ไปต่างประเทศ
- (2) ของที่นำเข้ามาต้องมีไซของที่กฎกระทรวงระบุห้ามคืนเงินอากร
- (3) ปริมาณของที่นำเข้ามา ซึ่งใช้ในการผลิต หรือผสม หรือประกอบ หรือบรรจุเป็นของที่ส่งออก ให้ถือตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกรมศุลกากรเห็นชอบ หรือประกาศกำหนดไว้
- (4) ของนั้นต้องส่งออกไปทางท่า หรือที่สำหรับการส่งออก ซึ่งของที่ขอคืนอากรขาเข้า
- (5) ของนั้นได้ส่งออกไป ภายใน 1 ปี นับแต่วันที่นำของซึ่งใช้ในการผลิต ผสมหรือประกอบเป็นของที่ส่งออก หรือใช้บรรจุ ของที่ส่งออกเข้ามาในราชอาณาจักร เว้นแต่ในกรณีมีเหตุสุดวิสัยทำให้ไม่อาจส่งออกภายในกำหนดเวลาดังกล่าวได้ อธิบดีกรมศุลกากรอาจขยายเวลาออกไปได้อีกไม่เกิน 6 เดือน
- (6) ผู้นำของเข้าต้องขอคืนอากรภายใน 6 เดือน นับแต่วันที่ส่งของนั้นออกไป แต่อธิบดีกรมศุลกากรจะขยายเวลาออกไป ตามที่เห็นสมควรได้

คลังสินค้าทัณฑ์บน

คลังสินค้าทัณฑ์บน เป็นการให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้ส่งออกตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของคลังสินค้าทัณฑ์บนตามมาตรา 8 และ 8 ทวิ แห่งกฎหมายศุลกากร พ.ศ. 2469 โดยจดเว้นการเก็บอากรขาเข้าและขาออกแก่ของที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ และเก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บน เพื่อส่งออกไปยังนอกประเทศ ทั้งนี้ไม่ว่าจะส่งออกในสภาพเดิมเหมือนและที่นำเข้าหรือในสภาพที่ได้ผลิต ผสมหรือประกอบ เป็นอย่างอื่น ทั้งนี้ คลังสินค้าทัณฑ์บนที่กรมศุลกากรประกาศกำหนดให้มีการจัดตั้งเพื่อขอรับสิทธิ ประโยชน์ด้านภาษีอากรมี 6 ประเภท ดังนี้

(1) คลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทโรงผลิตสินค้า

คลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทโรงผลิตสินค้า เป็นคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทหนึ่ง ซึ่งผู้ได้รับอนุมัติให้จัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทโรงผลิตสินค้า สามารถนำวัตถุดิบจากต่างประเทศ เข้ามาทำการผลิต หรือ ผสม หรือ ประกอบ เป็นสินค้าสำเร็จรูปส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ โดยงดเว้นการเก็บอากรขาเข้า และอากรขาออก แก่ของที่ปล่อยออกไปจากคลังสินค้าทัณฑ์บน เพื่อส่งออกนอกราชอาณาจักร ทั้งนี้ไม่ว่าจะส่งออกในสภาพเดิมที่นำเข้ามาหรือในสภาพที่ได้ผลิต หรือ ผสม หรือ ประกอบเป็นของอื่น

สิทธิประโยชน์ในการจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทโรงผลิตสินค้า

- 1) ยกเว้นอากรขาเข้าและขาออก สำหรับวัตถุดิบที่นำเข้ามาผลิต ผสม ประกอบ เป็นสินค้าส่งออกรวมทั้ง การส่งออกในสภาพเดิมที่นำเข้ามา
- 2) วัตถุดิบที่นำเข้ามา รวมทั้งผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้จากคลังสินค้าทัณฑ์บน หากส่งออกไม่มีภาระภาษีสรรพสามิต
- 3) เมื่อได้รับอนุมัติให้จัดตั้งคลัง ผู้ประกอบการสามารถใช้การกำกับแทนการชำระภาษีมูลค่าเพิ่ม ดังนั้นวัตถุดิบที่นำเข้ามา จึงไม่ต้องชำระภาษีมูลค่าเพิ่ม
- 4) วัตถุดิบภายในคลังที่เกิดสภาพด้อยคุณภาพ วัตถุดิบที่มีคุณสมบัติไม่ตรงตามวัตถุประสงค์การใช้งาน สินค้าสำเร็จรูปที่ผลิตได้จากคลัง ถ้าประสงค์จะจำหน่ายภายในประเทศ สามารถกระทำได้โดยชำระค่าภาษีอากรตามสภาพของสินค้าหรือวัตถุดิบนั้น
- 5) วัตถุดิบที่เสียหายจากการผลิต (ส่วนสูญเสียนอกสูตรการผลิต) สามารถขอทำลาย หรือบริจาคให้แก่องค์กรการกุศล หรือส่วนราชการได้ โดยไม่ต้อง เสียภาษีใด ๆ
- 6) ของที่เก็บอยู่ในคลังสินค้าทัณฑ์บน ให้มีอายุการเก็บรักษา 2 ปี นับแต่วันนำเข้า ไม่ว่าจะเก็บอยู่ในสภาพเดิมที่นำเข้ามา หรือในสภาพที่ผลิต ผสม ประกอบเป็นของอื่น
- 7) สินค้าที่ส่งออกหากชำรุดสามารถนำกลับเข้ามาซ่อมในคลังได้
- 8) ยกเว้นภาษีอากรแก่วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต แต่ไม่ปรากฏเห็นชัดใน ผลิตภัณฑ์ที่ส่งออก เช่น เคมีภัณฑ์ที่ใช้รักษาสภาพอาหารในผลิตภัณฑ์อาหารกระป๋อง เคมีภัณฑ์ชนิดสเปรย์ที่ใช้

ฉีดคอเสื้อให้แข็งในผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าสำเร็จรูป ตัวทำละลายที่ใช้ผสมกาวในผลิตภัณฑ์ประเภท เซลโลเฟน และน้ำมันกันสนิมในผลิตภัณฑ์ประเภทวงจรไฟฟ้า เป็นต้น

9) ยกเว้นภาษีอากรแก่วัตถุดิบที่ใช้สิ้นเปลืองและจำเป็นในการผลิต เช่น เคมีภัณฑ์ที่ทำให้เส้นด้ายเหนียว เคมีภัณฑ์ที่ใช้ในการชักฟอกในผลิตภัณฑ์ประเภทสิ่งทอ กระดาษทราย ผงขัด น้ำยาขัดเงาสักหลาด เป็นต้น

10) ยกเว้นอากรขาเข้าแก่เครื่องจักร ส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบของเครื่องจักร รวมทั้งเครื่องมือและเครื่องใช้ที่ใช้กับเครื่องจักรดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นอย่างใดก็ตามประเภทพิกัตใดที่อธิบดีกรมศุลกากรอนุญาตให้นำเข้ามาเพื่อใช้ในการผลิตสินค้าในคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทโรงผลิตสินค้า

(2) คลังสินค้าทัณฑ์บนทั่วไป

คลังสินค้าทัณฑ์บนทั่วไป เป็นคลังสินค้าทัณฑ์บนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อประโยชน์ในการเก็บรักษาของที่นำเข้าจากต่างประเทศ การบรรจุหรือแบ่งบรรจุ การขนถ่ายสินค้า การกระจายสินค้า และเพื่อกิจการอื่น ๆ ที่อธิบดีกรมศุลกากรเห็นสมควรอันจะเป็นการช่วยสนับสนุนการผลิต การประกอบอุตสาหกรรม และการค้าระหว่างประเทศให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สิทธิประโยชน์ในการจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บนทั่วไป

1) เป็นคลังสินค้าทัณฑ์บนสาธารณะรับเก็บของเป็นการทั่วไป ของที่เก็บอยู่ในคลังสินค้าทัณฑ์บนทั่วไปมีอายุการเก็บรักษา 2 ปี นับแต่วันนำเข้า โดยได้รับงดเว้นการเก็บอากรขาเข้าและขาออก หากส่งออกนอกราชอาณาจักร

2) สามารถแบ่งทยอยนำของออกจากคลังสินค้าทัณฑ์บนทั่วไปเพื่อบริโภคภายในประเทศ โดยต้องชำระภาษีอากรให้ครบถ้วนเฉพาะของที่นำออกมา นั้น โดยคำนวณตามพิกัตอัตราศุลกากรที่ใช้อยู่ในเวลาที่ปล่อยของนั้นออกจากคลังสินค้าทัณฑ์บน

3) สามารถโอนกรรมสิทธิ์ในของที่เก็บอยู่ในคลังสินค้าทัณฑ์บนให้แก่ผู้อื่นทั้งหมดหรือเพียงบางส่วน เพื่อให้ผู้รับโอนเป็นผู้ชำระภาษีอากรหรือใช้เอกสิทธิ์ทางการทูต หรือใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ.2520 หรือใช้สิทธิอื่น ๆ ซึ่งผู้รับโอนมีสิทธิเสมือนเป็นผู้นำเข้าเอง

4) สามารถขนย้ายหรือโอนของไปยังคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทโรงผลิตสินค้า ทั้งนี้ของที่ขออนุญาตจะเป็นของที่นำไปผลิตเป็นของสำเร็จรูปในคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทโรงผลิตสินค้าที่ได้เคยยื่นสูตรการผลิตไว้แล้ว เพื่อส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ

5) สามารถ ขนย้ายหรือโอนของไปยังคลังสินค้าทัณฑ์บนทั่วไปอื่น และสามารถ ขนย้ายหรือโอนของไปยังเขตอุตสาหกรรมส่งออก หรือ เขตปลอดอากร โดยถือเสมือนว่าไปส่งออกไปนอกราชอาณาจักรในวันที่นำเข้าไปในเขตอุตสาหกรรม ส่งออก หรือ เขตปลอดอากร

6) งดเว้นการเก็บอากรขาเข้าและขาออก สำหรับของที่นำเข้ามาจากต่างประเทศเพื่อทำการบรรจุหรือแบ่งบรรจุในคลังสินค้าทัณฑ์บนทั่วไปเพื่อเป็นสินค้าส่งออก โดยสามารถแบ่งทยอยส่งออกได้ภายในเวลา 2 ปี

7) วัตถุประสงค์และสินค้าที่ได้นำเข้ามาเก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บนทั่วไป หากส่งออกไปนอกราชอาณาจักรไม่มีภาระภาษีสรรพสามิตและภาษีมูลค่าเพิ่มใช้อัตราศูนย์

8) ภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับวัตถุประสงค์และสินค้านำเข้าใช้การคำนวณกันขณะจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บนทั่วไปแทน

9) ของที่นำเข้ามาเก็บรักษาไว้ในคลังสินค้าทัณฑ์บนทั่วไป ซึ่งเสียหรือเสื่อมคุณภาพสามารถขอทำลายตามระเบียบที่กรมศุลกากรกำหนด โดยได้รับยกเว้นอากร

(3) คลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทร้านค้าปลอดอากร

คลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทร้านค้าปลอดอากร มี 2 ประเภท คือ คลังสินค้าทัณฑ์บนกลาง และคลังสินค้าทัณฑ์บนเพื่อขาย

คลังสินค้าทัณฑ์บนกลาง หมายความว่ารวมถึง คลังสินค้าทัณฑ์บนที่ให้บริการสาธารณะสำหรับเก็บของ เพื่อนำไปแสดงและขายในคลังสินค้าทัณฑ์บนเพื่อขาย คลังสินค้าทัณฑ์บนเพื่อขาย หมายความว่ารวมถึง คลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทร้านค้าปลอดอากรที่จัดตั้งขึ้น ณ ท่าอากาศยานนานาชาติ หรือในเมือง สำหรับแสดงและขายของเพื่อนำออกไปนอกราชอาณาจักร หรือขายแก่ผู้ซื้อที่เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร ไม่เกินปริมาณที่กฎหมายกำหนดให้ได้รับยกเว้นอากร ประกอบด้วย

คลังสินค้าทัณฑ์บนเพื่อขาย 3 ประเภท คือ

1) คลังสินค้าทัณฑ์บนสำหรับผู้โดยสารขาเข้า หมายถึง คลังสินค้าทัณฑ์บนเพื่อขายที่ได้รับอนุมัติให้จัดตั้ง ณ ท่าอากาศยานนานาชาติภายในห้องผู้โดยสารขาเข้า หรือสถานที่อื่นที่

อธิบดีกรมศุลกากรเห็นสมควร เพื่อขายเฉพาะสุรา ซิการ์แรตส์ ซิการ์ และยาเส้น แก่ผู้ซื้อที่เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรและไม่เกินปริมาณที่กฎหมายกำหนดให้ได้รับยกเว้นอากร

2) คลังสินค้าทัณฑ์บนสำหรับผู้โดยสารขาออก หมายถึง คลังสินค้าทัณฑ์บนเพื่อขายที่ได้รับอนุมัติให้จัดตั้ง ณ ท่าอากาศยานนานาชาติภายในห้องผู้โดยสารขาออก หรือสถานที่อื่นที่อธิบดีกรมศุลกากรเห็นสมควร เพื่อขายของนำเข้าจากต่างประเทศ และของภายในประเทศที่อธิบดีกรมศุลกากรให้ความเห็นชอบแก่ผู้ซื้อที่เดินทางออกไปนอกราชอาณาจักร

3) คลังสินค้าทัณฑ์บนในเมือง หมายถึง คลังสินค้าทัณฑ์บนเพื่อขายที่ได้รับอนุมัติให้จัดตั้งในเมือง หรือสถานที่อื่นที่อธิบดีกรมศุลกากรเห็นสมควร เพื่อขายของนำเข้าจากต่างประเทศ และของภายในประเทศที่อธิบดีกรมศุลกากรให้ความเห็นชอบ แก่ผู้ซื้อที่มีหนังสือเดินทางและหลักฐานที่แสดงว่าจะเดินทางออกไปนอกราชอาณาจักร โดยวิธีสั่งซื้อล่วงหน้า (PRE ORDER) ซึ่งผู้ซื้อจะได้รับมอบของที่สั่งซื้อ ณ จุดส่งมอบสินค้าที่กำหนดไว้ ณ ท่าอากาศยานนานาชาติภายในห้องผู้โดยสารขาออก หรือจัดส่งไปนอกราชอาณาจักรโดยทางไปรษณีย์ หรือวิธีอื่นที่อธิบดีกรมศุลกากรกำหนด

สิทธิประโยชน์ในการจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทร้านค้าปลอดอากร

ผู้ประกอบการสามารถใช้คลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทร้านค้าปลอดอากรเป็นสถานที่สำหรับเก็บของ แสดงและขายของ เพื่อนำออกไปนอกราชอาณาจักร สำหรับสินค้าที่นำเข้าและส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ภายในระยะเวลา 2 ปี นับแต่วันนำเข้า จะได้รับการยกเว้นอากรทั้งขาเข้าและขาออก

(4) คลังสินค้าทัณฑ์บนทั่วไปสำหรับจัดแสดงสินค้าหรือนิทรรศการ (คสท.)

คลังสินค้าทัณฑ์บนทั่วไปสำหรับจัดแสดงสินค้าหรือนิทรรศการ เป็นคลังสินค้าทัณฑ์บนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อประโยชน์ในการนำของที่นำเข้ามาจาก ต่างประเทศ หรือของที่นำเข้ามาผลิต ผสม ประกอบ หรือบรรจุในประเทศ ซึ่งมีเงื่อนไขได้รับยกเว้นอากรตามกฎหมายศุลกากรหรือกฎหมายอื่น หรือของในประเทศซึ่งไม่มีค่าอากร เข้ามาจัดแสดงสินค้าหรือนิทรรศการ หรือเพื่อกิจการอื่น ๆ อันเป็นการช่วยสนับสนุนการผลิต การประกอบอุตสาหกรรมและการค้าระหว่างประเทศ ตลอดจนจูงใจให้มีการลงทุนในประเทศเพิ่มมากขึ้น

สิทธิประโยชน์ในการจัดตั้ง คสท.

1) ของที่นำเข้ามาจากต่างประเทศเข้าเก็บใน คสท. เพื่อจัดแสดงสินค้าหรือนิทรรศการ ได้รับวันการเก็บอากร หากได้จำหน่ายระหว่างการจัดงานแสดงเพื่อส่งออกไปนอกราชอาณาจักร

2) ของจากเขตอุตสาหกรรมส่งออก เขตปลอดอากร คลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทต่าง ๆ และของที่นำเข้ามาผลิต ผสม ประกอบ หรือบรรจุในประเทศซึ่งมีเงื่อนไขการเก็บอากรตามกฎหมายศุลกากรหรือกฎหมายอื่นสามารถนำเข้าเก็บใน คสท. เพื่อจัดแสดงสินค้าหรือนิทรรศการและจำหน่าย เพื่อส่งออกไปนอกราชอาณาจักร

3) ของในประเทศที่ไม่มีค่าอากรสามารถนำเข้าเก็บใน คสท. เพื่อจัดแสดงสินค้าหรือนิทรรศการและจำหน่าย เพื่อส่งออกไปนอกราชอาณาจักร และสามารถขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยให้เพิ่มคู่ฉบับใบขนสินค้าขาออกฉบับมูลค่าเงิน เพื่อใช้ในการขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มต่อกรมสรรพากร

4) การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ตาม (1) (2) และ (3) ข้างต้น ที่ประสงค์จะขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม ออกจาก คสท. โดยนำติดตัวผู้โดยสารออกไป ให้จำหน่ายได้เฉพาะชาวต่างประเทศที่จะเดินทางกลับออกไปนอกราชอาณาจักร หรือคนไทยที่มีหนังสือเดินทางและหลักฐานที่แสดงว่าจะเดินทางออกไปนอกราชอาณาจักร และให้กระทำโดยวิธีสั่งซื้อล่วงหน้า (PRE ORDER) เท่านั้น

5) การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ตาม (1) และ (2) ข้างต้น ในระหว่างการจัดงานแสดงสินค้าเพื่อบริโภคในประเทศต้องชำระค่าภาษีอากรให้ครบถ้วน

6) ของที่นำเข้ามาจากต่างประเทศเพื่อจัดงานแสดงสินค้าและนิทรรศการใน คสท. นี้ สามารถโอนให้แก่ผู้ประกอบการเขตอุตสาหกรรมส่งออก เขตปลอดอากร คลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทอื่นและบุคคลอื่นซึ่งมีสิทธิได้รับการคืนอากรตามมาตรา 19 ทวิ หรือได้รับยกเว้นอากรตามกฎหมายศุลกากรหรือกฎหมายอื่น การนับระยะเวลาของการเก็บรักษาสินค้าในคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทต่าง ๆ ให้นับตั้งแต่วันที่นำของนั้นเข้ามาในราชอาณาจักร เสมือนผู้รับโอนสินค้านำเข้ามาเอง

(5) คลังสินค้าทัณฑ์บนทั่วไปสำหรับเก็บน้ำมัน (คสน.)

คลังสินค้าทัณฑ์บนทั่วไปสำหรับเก็บน้ำมัน (คสน.) จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ให้ใช้เป็นสถานที่เก็บน้ำมันที่นำเข้ามาใช้ภายในประเทศหรือส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ เพื่อส่งเสริม

การค้าน้ำมันทั้งภายในและระหว่างประเทศ โดยการผ่อนคลายภาระการชำระภาษีอากรของผู้นำเข้า รวมทั้งการสนับสนุนการสำรองน้ำมัน เพื่อความมั่นคงด้านพลังงานของประเทศ

สิทธิประโยชน์ในการจัดตั้ง คสน.

ผู้ประกอบการสามารถใช้เป็นสถานที่เก็บน้ำมันที่นำเข้ามาใช้ภายในประเทศ หรือส่งออก ไปจำหน่ายยังต่างประเทศ โดยสามารถเก็บน้ำมันได้ครั้งละไม่เกิน 6 เดือน นับแต่วันนำเข้า หากส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศจะได้รับการงดเว้นการเก็บภาษีอากรทั้งขาเข้าและขาออก แต่ถ้า นำเข้ามาใช้บริโภคภายในประเทศต้องชำระภาษีอากรขณะนำออกจาก คสน. โดยต้องปฏิบัติตาม พระราชบัญญัติน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.2521 ตลอดจนระเบียบและประกาศของกระทรวงพาณิชย์ เกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงอย่างเคร่งครัด

(6) คลังสินค้าทัณฑ์บนสำหรับอู่ซ่อมหรือสร้างเรือ

คลังสินค้าทัณฑ์บนสำหรับอู่ซ่อมหรือสร้างเรือ เป็นคลังสินค้าทัณฑ์บนใช้เพื่อใช้เก็บ ส่วนประกอบ อุปกรณ์ประกอบ และวัสดุสำหรับซ่อมหรือสร้างเรือหรือส่วนของเรือ ที่ได้รับยกเว้นอากร ตามประเภทที่ 7 ภาค 4 แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530

สิทธิประโยชน์ในการจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บนสำหรับอู่ซ่อมหรือสร้างเรือ

ผู้นำเข้าซึ่งเป็นผู้ได้รับอนุมัติจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บนสำหรับอู่ซ่อมหรือสร้างเรือ สามารถ นำเข้าส่วนประกอบอุปกรณ์ประกอบและวัสดุสำหรับซ่อมหรือสร้างเรือเข้าเก็บรักษาในคลังสินค้าทัณฑ์ บนนี้เพื่อการซ่อมหรือสร้างเรือ หรือส่วนของเรือขนาด 15 ตันกรอสขึ้นไป ไม่ว่าเรือนั้นจะเป็นเรือไทย หรือเรือต่างประเทศโดยได้รับยกเว้นภาษีอากร

(7) เขตคลังสินค้าทัณฑ์บนสำหรับประกอบการค้าเสรีที่ปลอดจากภาระทางภาษีอากร

เขตคลังสินค้าทัณฑ์บนสำหรับประกอบการค้าเสรีที่ปลอดจากภาระทางภาษีอากร (เขตคลังฯ) คือ อาณาบริเวณที่กรมศุลกากรอนุมัติให้จัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นที่รวม ของคลังสินค้าทัณฑ์บน 2 ประเภท คือ

1) คลังสินค้าทัณฑ์บนตามมาตรา 8 หมายถึงคลังสินค้าทัณฑ์บนที่อธิบดีกรม ศุลกากรอนุมัติให้จัดตั้งขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช 2469 แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 329 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515 เพื่อ

ประโยชน์ในการ เก็บรักษาของที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ หรือของที่มีถิ่นกำเนิดในประเทศไทยเพื่อการกระจายสินค้า การบรรจุหรือ แ่่งบรรจุ การขนถ่ายสินค้า การแสดงสินค้าและนิทรรศการ การบำรุงรักษาและ งานด้านวิศวกรรม การวิจัยและพัฒนา หรือเพื่อแสดงในงานนิทรรศการหรืองานอื่นที่คล้ายกัน หรือ กิจกรรมอื่น ๆ ที่อธิบดีกรมศุลกากรเห็นสมควร

2) คลังสินค้าที่ขึ้นทะเบียนประเภทโรงผลิตสินค้า เป็นคลังสินค้าที่ขึ้นทะเบียนที่อธิบดีกรมศุลกากรมีอำนาจอนุมัติให้จัดตั้งขึ้นตามมาตรา 8 ทวิ (2) แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช 2469 แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 18) พ.ศ. 2543 ซึ่งผู้ได้รับ อนุมัติให้จัดตั้งสามารถนำ วัตถุดิบจากต่างประเทศเข้ามาทำการผลิต ผสม ประกอบ บรรจุ หรือ ดำเนินการอื่นใด แล้วส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ

สิทธิประโยชน์ในการจัดตั้งเขตคลังสินค้าที่ขึ้นทะเบียนสำหรับประกอบการค้าเสรีที่ปลอด จากภาวะภาษีอากร

1) ใต้ รั้งจเว้นการเก็บอากรขาเข้าและขาออกแก่ของที่ปล่อยออกจากคลังสินค้า ที่ขึ้นทะเบียน ในเขตคลังสินค้าที่ขึ้นทะเบียนสำหรับประกอบการค้าเสรีที่ปลอดจากภาวะภาษีอากรเพื่อ ส่งออกนอกราชอาณาจักรทั้งนี้ไม่ว่าจะส่งออกในสภาพเดิมที่นำเข้ามาหรือในสภาพ ที่ได้ผลิตหรือผสม หรือประกอบเป็นของอื่น

2) กรมศุลกากรจะจัดเจ้าหน้าที่ไปปฏิบัติพิธีการรับชำระค่าภาษีอากร ตรวจปล่อยสินค้า และดำเนินการอื่น ๆ เกี่ยวกับการศุลกากรเพื่ออำนวยความสะดวกต่อ ผู้ประกอบการในเขตคลังสินค้าที่ขึ้นทะเบียนสำหรับประกอบการค้าเสรีที่ปลอดจากภาวะภาษีอากร

3) ของที่เก็บอยู่ในคลังสินค้าซึ่งประกอบกิจการอยู่ในเขตคลังสินค้าที่ขึ้นทะเบียน สำหรับประกอบการค้าเสรีที่ปลอดจากภาวะภาษีอากรนอกจากที่กรมศุลกากรได้กำหนดระยะเวลา เก็บรักษาไว้เป็นอย่างอื่น ให้มีอายุเก็บรักษา 2 ปีนับแต่วันที่นำเข้ามา ไม่ว่าจะเก็บอยู่ในสภาพเดิม ที่นำเข้ามา หรือในสภาพที่ได้ผลิต หรือผสม หรือประกอบเป็นของอื่น เมื่อพ้นกำหนด กรมศุลกากรจะ เรียกเก็บภาษีอากรสำหรับของดังกล่าว เว้นแต่มีเหตุอันควร อธิบดีกรมศุลกากรอาจขยายระยะเวลา ออกไปได้

เขตปลอดอากร (FREE ZONE)

เขตปลอดอากร หมายถึงเขตพื้นที่ที่กำหนดไว้สำหรับการประกอบอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม หรือกิจการอื่นที่เป็นประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศ โดยของที่นำเข้าไปในเขตดังกล่าวจะได้รับสิทธิประโยชน์ทางอากรตามที่กฎหมายบัญญัติ

สิทธิประโยชน์

(1) ยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับของที่ได้นำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อนำเข้าไปในเขตปลอดอากรในกรณี ดังต่อไปนี้

(1.1) ของที่เป็นเครื่องจักร อุปกรณ์ เครื่องมือและเครื่องใช้ รวมทั้งส่วนประกอบของของดังกล่าวที่จำเป็นต้องใช้ในการประกอบอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม หรือกิจการอื่นใดที่เป็นประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศ ตามที่อธิบดีอนุมัติ

(1.2) ของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรและนำไปในเขตปลอดอากร สำหรับใช้ในการประกอบอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม หรือกิจการอื่นใดที่เป็นประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศ

(1.3) ของที่ปล่อยออกมาจากเขตปลอดอากรอื่น

(2) ยกเว้นอากรขาออก สำหรับของที่ปล่อยไปจากเขตปลอดอากร เพื่อส่งออกนอกราชอาณาจักร

(3) ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม สำหรับการนำสินค้าจากต่างประเทศเข้าไปในเขตปลอดอากร

(4) ใช้อัตราภาษีร้อยละ 0 ในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการนำสินค้าในราชอาณาจักรเข้าไปในเขตปลอดอากรเฉพาะสินค้าที่ต้องเสียอากรขาออกหรือที่ได้รับยกเว้นอากรขาออกตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

(5) ยกเว้นภาษีสรรพสามิต สำหรับการนำเข้าและการผลิตของที่กระทำในเขตปลอดอากร

(6) ยกเว้นภาษีสุรา การปิดแสตมป์และค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยสุรา กฎหมายยาสูบ และกฎหมายว่าด้วยไฟ สำหรับการนำเข้าและการผลิตที่กระทำในเขตปลอดอากร

(7) การนำของเข้ามาในราชอาณาจักรหรือการนำวัตถุดิบภายในราชอาณาจักรเข้าไปในเขตปลอดอากรเพื่อผลิต ผสม ประกอบบรรจุ หรือดำเนินการอื่นใดกับของนั้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ให้ของนั้นได้รับยกเว้นไม่อยู่ภายในบังคับกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับการควบคุมมาตรฐานหรือคุณภาพการประทับตราหรือเครื่องหมายใด ๆ แก่ของนั้น

(8) ของใดที่มีกฎหมายบัญญัติให้ได้รับยกเว้นหรือคืนเงินอากรเมื่อส่งออกไปนอกราชอาณาจักร หากนำของนั้นเข้าไปในเขตปลอด อากรให้ได้รับยกเว้นหรือคืนเงินอากรโดยให้ถือว่าของนั้นได้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักรในเวลาที่น่าจะเช่นนั้นเข้าไปในเขต ปลอดอากร

(9) การนำของออกจากเขตปลอดอากรเพื่อใช้หรือจำหน่ายภายในราชอาณาจักร หรือเพื่อโอนเข้าไปในคลังสินค้าทัณฑ์บน หรือจำหน่ายให้แก่ผู้นำของเข้าตามมาตรา 19 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 9) พ.ศ.2482 หรือผู้มีสิทธิได้รับยกเว้นอากรตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรหรือกฎหมายอื่น ให้ถือว่าเป็นการนำเข้ามาในราชอาณาจักรหรือนำเข้าสำเร็จในเวลาที่น่าจะเช่นนั้นออกจากเขตปลอดอากร

(10) การนำของในเขตปลอดอากรไปใช้เพื่อการบริโภคหรือเพื่อประโยชน์อย่างอื่น นอกเหนือจากวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเขตปลอดอากร ให้ถือว่าเป็นการนำของออกจากเขตปลอดอากรเพื่อใช้หรือจำหน่ายภายในราชอาณาจักรดังกล่าวในข้อ (9) เว้นแต่จะเป็นการกำจัดหรือทำลายเศษวัสดุ ของที่เสียหาย ของที่ใช้ไม่ได้หรือของที่ไม่ได้ใช้ ซึ่งอยู่ภายในเขตปลอดอากรโดยได้รับอนุญาตจากอธิบดี

(11) ของที่ปล่อยจากเขตปลอดอากรเพื่อนำเข้ามาในราชอาณาจักร ให้คำนวณค่าภาษีตามสภาพของ ราคาของ และพิกัดอัตราศุลกากร ที่เป็นอยู่ในเวลาซึ่งได้ปล่อยของเช่นนั้นออกไปจากเขตปลอดอากรแต่ในกรณีที่น่าจะเช่นนั้นอยู่ในราชอาณาจักรเข้าไปในเขตปลอดอากร โดยของที่น่าจะเช่นนั้นไม่มีสิทธิได้รับคืนหรือยกเว้นอากร ไม่ต้องนำราคาของดังกล่าวมาคำนวณค่าภาษี

นโยบายหรือกฎหมายส่งเสริม SMEs

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ถือเป็นกลไกหลักในการเสริมสร้างความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยสร้างรายได้และจ้างงาน อีกทั้งเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาความยากจนในปี 2553 ประเทศไทยมีจำนวนวิสาหกิจรวมทั้งสิ้นประมาณ 2.9 ล้านราย โดยร้อยละ 99.8 เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม การจ้างงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมคิดเป็น

ร้อยละ 78 ของการจ้างงานรวมของประเทศ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 37.1 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งประเทศและมูลค่าการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมคิดเป็นร้อยละ 28.4 ของมูลค่าส่งออกรวมของประเทศ²⁷⁸

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีจุดแข็งด้านความคล่องตัว ยืดหยุ่น สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์แวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีความสามารถและความเชี่ยวชาญด้านทักษะงานฝีมือและงานบริการ(Craftsmanship & Hospitality) และด้านการผลิตสินค้าและบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้บริโภคเป้าหมาย ในขณะที่มีจุดอ่อนด้านการบริหารจัดการธุรกิจ ความสามารถในการพัฒนาสินค้าและบริการ โอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ความสามารถในการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับในการดำเนินธุรกิจ และขาดโอกาสทางการตลาดและการเข้าถึงข้อมูลการตลาดเชิงลึก

สำหรับภัยคุกคามที่ส่งผลกระทบต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่สำคัญ ได้แก่ การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจและการเปิดเสรีที่อาจก่อให้เกิดการแข่งขันทางธุรกิจสูงขึ้น นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลกทั้งในมิติด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมยังเป็นปัจจัยสำคัญที่เพิ่มความเสี่ยงต่อการดำเนินธุรกิจ

แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555-2559)

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ได้จัดทำแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555-2559) ขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง ยั่งยืน และสามารถแข่งขันได้ในบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปของโลกปัจจุบัน ทั้งนี้ แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555-2559) มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับนโยบายของรัฐบาลและแผนยุทธศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) เป็นต้น

²⁷⁸ สำนักงานวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

กรอบแนวคิดในการผลักดันให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นพลังขับเคลื่อนหลักของเศรษฐกิจไทย

แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555-2559) มีกรอบแนวคิดในการผลักดันให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นพลังขับเคลื่อนหลักของเศรษฐกิจไทย โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อให้ดำเนินธุรกิจโดยใช้ความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม และเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ทั้งในระดับสาขาธุรกิจและระดับผู้ประกอบการ และมุ่งสนับสนุนตามระยะการเติบโตของธุรกิจ ได้แก่ ขั้นเริ่มต้นธุรกิจ (Startup) ที่หมายถึงธุรกิจที่มีระยะเวลาการดำเนินธุรกิจไม่เกิน 3 ปี ขั้นเติบโต (Growth & Maturity) และขั้นการปรับเปลี่ยนธุรกิจ (Turn around) ซึ่งจะครอบคลุมมิติเชิงพื้นที่ ทั้งระดับภาพรวมประเทศ กลุ่มจังหวัด และรายจังหวัด เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการกระจายความเจริญจากส่วนกลางสู่ภูมิภาคและยุทธศาสตร์การพัฒนาเชิงพื้นที่

ทิศทางการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ทิศทางการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2555-2559) จะมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เติบโตอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทั้งในเชิงคุณภาพ ประสิทธิภาพ การสร้างสรรค์และนวัตกรรมให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และวิสาหกิจรายย่อย กระตุ้นให้เกิดการรวมตัวและเชื่อมโยงกันทางธุรกิจ เน้นการพัฒนาเชิงพื้นที่โดยคำนึงถึงปัจจัยด้านสังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และเอกลักษณ์ของแต่ละพื้นที่ ในด้านการเสริมสร้างศักยภาพเพื่อเตรียมพร้อมสู่การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจและการเปิดเสรี จะมุ่งเน้นการสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานและการสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการค้าและดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศ ทั้งนี้ เจเนอรัลเป้าหมายความสำเร็จของแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมฉบับที่ 3 ยังขึ้นอยู่กับความต่อเนื่องของการสนับสนุนจากภาครัฐ ศักยภาพและความพร้อมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตลอดจนความเปลี่ยนแปลงที่อาจส่งผลกระทบต่อในบางช่วงเวลา

เป้าหมายการส่งเสริม

เป้าหมายของยุทธศาสตร์ กำหนดให้สะท้อนถึงผลการดำเนินงานของหน่วยงานและสอดคล้องกับนโยบายการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555-2559) ได้กำหนดเป้าหมายการส่งเสริม โดยพิจารณา

จากข้อมูลในปัจจุบันประกอบกับผลการส่งเสริมที่ผ่านมา และการคาดการณ์จากแนวโน้มสถานการณ์ทางเศรษฐกิจไว้ 5 ประการ ได้แก่

- (1) วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีการจดทะเบียนนิติบุคคลเพิ่มขึ้นและสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ไม่น้อยกว่า 250,000 วิสาหกิจ ภายในปี พ.ศ. 2559
- (2) วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในสาขากลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาขีดความสามารถการแข่งขันในเชิงลึกไม่น้อยกว่า 30,000 รายภายในปี พ.ศ. 2559
- (3) เครือข่ายวิสาหกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้รับการพัฒนาให้มีความเข้มแข็งไม่น้อยกว่า 60 เครือข่ายวิสาหกิจต่อปี
- (4) ปัจจัยแวดล้อมในการดำเนินธุรกิจได้รับการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไข เพื่อให้ลดอุปสรรคและเอื้ออำนวยความสะดวกในการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมากขึ้น
- (5) การบริหารจัดการดำเนินงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีประสิทธิภาพและทำงานเชิงบูรณาการ

กลุ่มเป้าหมายการส่งเสริม

เพื่อให้การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีประเภทกิจการที่ได้รับการส่งเสริมอย่างชัดเจน แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555-2559) จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือก ดังนี้

- (1) เป็นสาขาธุรกิจที่สร้างประโยชน์และรายได้ให้ประเทศได้มาก และใช้วัตถุดิบในประเทศ
- (2) เป็นสาขาธุรกิจที่ประเทศไทยมีศักยภาพในการแข่งขันและเป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสาขาธุรกิจใหม่ที่มีโอกาสในอนาคต (New Wave)
- (3) เป็นสาขาธุรกิจที่ตอบสนองต่อนโยบายสำคัญของรัฐ เช่น นโยบายการกระจายรายได้ การสร้างงานสร้างอาชีพ และการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันจากการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าและบริการ เป็นต้น
- (4) เป็นสาขาธุรกิจที่คำนึงถึงการรักษาสิ่งแวดล้อม และสร้างความสมดุลในสังคม
- (5) เป็นสาขาธุรกิจที่ดำรงรักษาศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของไทย

จากเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายข้างต้น สามารถระบุสาขาธุรกิจที่ได้รับความสำคัญเป็นพิเศษได้ ดังนี้

- (1) กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีและนวัตกรรม
- (2) กลุ่มอุตสาหกรรมการเกษตรและเกษตรแปรรูป
- (3) กลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์
- (4) กลุ่มธุรกิจการค้าปลีกและค้าส่ง
- (5) กลุ่มธุรกิจบริการและท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย

แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555-2559) กำหนดยุทธศาสตร์และกลยุทธ์การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 สนับสนุนปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย

ยุทธศาสตร์ที่ 2 เสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยให้เติบโตอย่างสมดุลตามศักยภาพของพื้นที่

ยุทธศาสตร์ที่ 4 เสริมสร้างศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยให้เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 สนับสนุนปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย

บทบาทสำคัญประการหนึ่งของภาครัฐในการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมคือ สร้างปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทุกกลุ่ม เช่น การแก้ไขปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบ ส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุน การจัดทำฐานข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่างๆ รวมถึงการแก้ไขและบรรเทาผลกระทบจากสถานการณ์ที่ไม่ปกติต่างๆ เช่น ภัยพิบัติ

ทางธรรมชาติ การชุมนุมทางการเมือง ความผันผวนทางเศรษฐกิจ ดังนั้น ในการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจึงต้องดำเนินการสนับสนุนปัจจัยพื้นฐาน 2 ส่วน คือ

(1) การสร้างปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในทุกระดับการเติบโตของธุรกิจให้มีประสิทธิภาพและธรรมาภิบาล รวมทั้งพัฒนาเครือข่ายการทำงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐอย่างมีบูรณาการ

(2) การสร้างภูมิคุ้มกันจากปัจจัยเสี่ยงทั้งภายในและภายนอกประเทศ การฟื้นฟู และบรรเทาผลกระทบที่เกิดขึ้นกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จากสถานการณ์ฉุกเฉินและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

ยุทธศาสตร์ที่ 2 เสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย

สภาวะการณ์ต่างๆ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การค้า สังคม และเทคโนโลยี ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งส่งผลกระทบต่อการแข่งขันในภาคธุรกิจและภาคอุตสาหกรรมต่างๆ โดยตรง โดยเฉพาะปัจจัยด้านการแข่งขันทางธุรกิจได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างชัดเจน จากในอดีตที่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศไทยอาศัยความได้เปรียบทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและต้นทุนด้านแรงงานที่ทำให้สามารถผลิตสินค้าให้มีราคาที่ต่ำ แต่ปัจจุบันกลับกลายเป็นข้อจำกัดและทำให้ต้องเผชิญกับภาวะการถดถอยทางการแข่งขัน เนื่องจากทรัพยากรธรรมชาติที่เริ่มลดน้อยลง รวมถึงมีคู่แข่งที่มีต้นทุนแรงงานต่ำกว่าและมีทรัพยากรมากกว่าก้าวขึ้นมาเป็นคู่แข่งรายใหม่อย่างต่อเนื่อง ทำให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เคยได้เปรียบ ต้องพัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถในการดำเนินธุรกิจ เพื่อให้สามารถอยู่รอดได้ภายใต้การแข่งขันในปัจจุบัน การเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมครอบคลุมประเด็นสำคัญ ได้แก่ การเพิ่มผลิตภาพในการดำเนินธุรกิจ การยกระดับความสามารถด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การบริหารจัดการ มาตรฐานและคุณภาพของสินค้าและบริการ การขยายโอกาสทางการตลาด และการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐ เป็นต้น ทั้งนี้ ปัจจัยเหล่านี้จะมีส่วนสนับสนุนให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคการผลิต ภาคการค้า และภาคบริการมีความเข้มแข็งและสามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยให้เติบโตอย่างสมดุลตามศักยภาพของพื้นที่

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทยมีอยู่อย่างหนาแน่นในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล เช่นเดียวกับการจ้างงานส่วนใหญ่ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม แสดงให้เห็นถึงความไม่สมดุลของการพัฒนาเชิงพื้นที่ แม้ว่าพื้นที่อื่นมิได้มีศักยภาพด้อยไปกว่าพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ทั้งนี้ ศักยภาพของพื้นที่ที่สามารถจำแนกได้เป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งหมายถึงศักยภาพของวิถีชีวิต วัฒนธรรม และภูมิปัญญาที่เป็นเอกลักษณ์สามารถสร้างมูลค่าเพิ่ม (value-added) และความโดดเด่นให้แก่สินค้าและบริการ 2) ด้านเศรษฐกิจ ซึ่งหมายถึงศักยภาพของพื้นที่ที่เหมาะสมกับการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ 3) ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ซึ่งหมายถึงความอุดมสมบูรณ์ ความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีเฉพาะในพื้นที่ และเป็นประโยชน์ในการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งยุทธศาสตร์นี้มุ่งเน้นการส่งเสริมตามความหมายของศักยภาพพื้นที่ดังกล่าว รวมถึงยังส่งเสริมการบูรณาการ การสร้างเครือข่ายการทำงาน และกลไกการดำเนินการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั้งในระดับพื้นที่ และระหว่างพื้นที่

ยุทธศาสตร์ที่ 4 เสริมสร้างศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยให้เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

การเชื่อมโยงวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถรองรับกับกระแสโลกาภิวัตน์ และเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจระหว่างประเทศเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากปัจจุบันการค้าระหว่างประเทศมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นอย่างมาก รายได้จากการส่งออกเป็นรายได้หลักของประเทศทั้งในส่วนภาพรวมของประเทศและในส่วนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม การเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในอนาคตยังคงต้องพึ่งพิงความแข็งแกร่งและเสถียรภาพของภาคการค้าระหว่างประเทศเป็นสำคัญ ดังนั้น การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงการค้ากับต่างประเทศจึงต้องมุ่งเน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์การค้าระหว่างประเทศให้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อตกลงภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการประกอบธุรกิจในธุรกิจสาขาต่างๆ การสนับสนุนการปรับปรุงการประกอบธุรกิจให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถเตรียมพร้อมและรองรับการแข่งขันที่มีมากขึ้นทั้งในประเทศและต่างประเทศ นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมศักยภาพและขยายโอกาสการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รวมถึงสนับสนุนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับธุรกิจในต่างประเทศ

**การศึกษาผลกระทบของนโยบายและกฎหมาย
ของประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่มีต่อ SMEs ไทย**

สสว.

HNP COUNSEL
Tax and

การศึกษาผลกระทบของนโยบายและกฎหมาย
ของประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่มีต่อ SMEs ไทย

เล่ม 2 (บทที่ 4 - 6)

บริษัท ที่ปรึกษา เอชเอ็นพี จำกัด

สารบัญ

หน้า

ผลกระทบของนโยบายและกฎหมายของประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่มีต่อ SMEs ไทย		
บทที่ 1	บทนำ	1-1
บทที่ 2	ภาพรวมนโยบายและกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียน	2-1
	2.1 รัฐธรรมนูญในดารุสซาราม	2-3
	2.2 ราชอาณาจักรกัมพูชา	2-10
	2.3 สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	2-17
	2.4 สาธารณรัฐประชาชนลาว	2-24
	2.5 สหพันธรัฐมาเลเซีย	2-34
	2.6 สหภาพพม่า	2-44
	2.7 สาธารณรัฐฟิลิปปินส์	2-55
	2.8 สาธารณรัฐสิงคโปร์	2-61
	2.9 ราชอาณาจักรไทย	2-70
	2.10 สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม	2-81
บทที่ 3	นโยบายและกฎหมายทั่วไปของประเทศสมาชิกอาเซียนเป้าหมาย	3-1
	3.1 สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	3-4
	3.1.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งธุรกิจ	3-4
	3.1.2 กฎหมายการเงิน	3-15
	3.1.3 ข้อกำหนดการโอนเงิน	3-30
	3.1.4 กฎหมายแรงงาน	3-36
	3.1.5 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ / การบริการ	3-46
	3.1.6 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญา	3-48
	3.1.7 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุม กำกับ การประกอบธุรกิจ	3-59
	3.1.8 กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร	3-70
	3.1.9 กฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการลงทุนและนโยบายหรือกฎหมายส่งเสริม SMEs	3-83

3.2 สหพันธ์รัฐมาเลเซีย	3-92
3.2.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งธุรกิจ	3-92
3.2.2 กฎหมายการเงิน	3-109
3.2.3 ข้อกำหนดการโอนเงิน	3-143
3.2.4 กฎหมายแรงงาน	3-147
3.2.5 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ การบริการ	3-160
3.2.6 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญา	3-163
3.2.7 กฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุม กำกับ การประกอบธุรกิจ	3-171
3.2.8 กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร	3-172
3.2.9 กฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการลงทุนและนโยบายหรือกฎหมาย ส่งเสริม SMEs	3-185
3.3 สาธารณรัฐสิงคโปร์	3-199
3.3.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งธุรกิจ	3-199
3.3.2 กฎหมายการเงิน	3-210
3.3.3 ข้อกำหนดการโอนเงิน	3-219
3.3.4 กฎหมายแรงงาน	3-223
3.3.5 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์/ การบริการ	3-233
3.3.6 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญา	3-236
3.3.7 กฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุม กำกับ การประกอบธุรกิจ	3-242
3.3.8 กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร	3-254
3.3.9 กฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการลงทุนและนโยบายหรือกฎหมาย ส่งเสริม SMEs	3-266
3.4 ราชอาณาจักรไทย	3-274
3.4.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งธุรกิจ	3-274
3.4.2 กฎหมายการเงิน	3-281
3.4.3 ข้อกำหนดการโอนเงิน	3-305
3.4.4 กฎหมายแรงงาน	3-316
3.4.5 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ การบริการ	3-321
3.4.6 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญา	3-325

	3.4.7 กฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุม กำกับ การประกอบธุรกิจ	3-331
	3.4.8 กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร	3-344
	3.4.9 กฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการลงทุนและนโยบายหรือกฎหมายส่งเสริม SMEs	3-366
บทที่ 4	ความเชื่อมโยงด้านกฎระเบียบในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน	4-1
	4.1 แผนการดำเนินงานตามแผนการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	4-3
	4.1.1 การเปิดเสรีการอำนวยความสะดวกทางการค้า การบริการ และการลงทุน	4-4
	4.1.2 ความตกลง/ข้อตกลงยอมรับร่วมกัน	4-7
	4.1.3 ความตกลงการขนส่งในภูมิภาค	4-9
	4.1.4 พิธีการในการข้ามพรมแดน	4-19
	4.1.5 กรอบนโยบายการพัฒนา SMEs	4-24
	4.1.6 ความคืบหน้าโครงการ SMEs	4-31
บทที่ 5	วิเคราะห์มาตรการและกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียน	5-1
บทที่ 6	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	6-1
	6.1 ข้อเสนอให้มีกฎหมาย หรือให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	6-7
	6.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรการเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรเอกชน และผู้ประกอบการ SMEs ทั้งในประเทศและต่างประเทศ	6-24
	6.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรการในการส่งเสริมสนับสนุน SMEs ไทยสู่ AEC	6-27
	6.4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	6-42

ภาคผนวก		
ภาคผนวก 1.	ประเทศอินโดนีเซีย : กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ผ 1-1
ภาคผนวก 2.	ประเทศมาเลเซีย : กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ผ 2-1
ภาคผนวก 3.	ประเทศสิงคโปร์ : กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ผ 3-1
ภาคผนวก 4.	ประเทศไทย : กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ผ 4-1
ภาคผนวก 5.	ตารางเปรียบเทียบนโยบายและกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียนเป้าหมาย	ผ 5-1

	และประเทศไทย	
ภาคผนวก 6.	ระบบการจัดเก็บภาษีของประเทศสมาชิกอาเซียน	ผ 6-1
ภาคผนวก 7.	สรุปผลการสัมมนาระดมความคิดเห็นจากการประชุมสัมมนากลุ่มย่อย (Focus Group)	ผ 7-1
ภาคผนวก 8.	สรุปผลการสัมภาษณ์และแบบสอบถามความคิดเห็น	ผ 8-1
ภาคผนวก 9.	การสัมมนารับฟังผลการศึกษา	ผ 9-1
ภาคผนวก 10.	สรุปผลการวัดระดับ SMEs ก่อน : หลังเข้าร่วมประชุม (Pre test : Post test) จากการประชุมสัมมนากลุ่มย่อย (Focus Group) และสัมมนาเผยแพร่ (Public Seminar)	ผ 10-1

สารบัญตาราง

ตาราง		
ตารางที่ 1.1	การลงทุนขาเข้าจากอาเซียนมาไทย	1-9
ตารางที่ 1.2	การลงทุนขาออกจากไทยไปอาเซียน	1-10
ตารางที่ 1.3	ตารางเปรียบเทียบการแข่งขันของประเทศอาเซียนโดยสถาบันต่างๆ	1-12
ตารางที่ 2.1	ภาษีในรัฐในอาจสรุปโดยสังเขป	2-7
ตารางที่ 2.2	ภาษีในประเทศกัมพูชาสรุปโดยสังเขป	2-15
ตารางที่ 2.3	ภาษีในประเทศอินโดนีเซียสรุปโดยสังเขป	2-22
ตารางที่ 2.4	ภาษีในประเทศลาวสรุปโดยสังเขป	2-31
ตารางที่ 2.5	ภาษีในประเทศมาเลเซียสรุปโดยสังเขป	2-41
ตารางที่ 2.6	อัตราภาษีในประเทศพม่าสรุปโดยสังเขป	2-50
ตารางที่ 2.7	อัตราภาษีในประเทศฟิลิปปินส์สรุปโดยสังเขป	2-58
ตารางที่ 2.8	อัตราภาษีในประเทศสิงคโปร์สรุปโดยสังเขป	2-66
ตารางที่ 2.9	สรุปอัตราภาษีของประเทศไทย	2-78
ตารางที่ 2.10	สินค้านำเข้า 10 อันดับแรกของประเทศเวียดนาม	2-87
ตารางที่ 2.11	สินค้าส่งออกสำคัญ 10 อันดับแรกของเวียดนาม	2-88
ตารางที่ 2.12	อัตราภาษีในประเทศเวียดนามสรุปโดยสังเขป	2-98
ตารางที่ 3.1	ประเภทธุรกิจที่ไม่เปิดให้ลงทุนเลยและธุรกิจที่เปิดให้ลงทุนได้แบบมีเงื่อนไข	3-62
ตารางที่ 3.2	สาขาธุรกิจที่เปิดสำหรับนักลงทุนต่างชาติ	3-67
ตารางที่ 3.3	สรุปกฎหมายหลักที่เกี่ยวกับภาษีที่บังคับใช้ในประเทศอินโดนีเซีย	3-71
ตารางที่ 3.4	ภาษีเงินได้นิติบุคคล	3-73

ตารางที่ 3.5	อัตราภาษีหัก ณ ที่จ่าย	3-73
ตารางที่ 3.6	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	3-74
ตารางที่ 3.7	ภาษีที่เรียกเก็บจากผู้ประกอบธุรกิจบางประเภท	3-81
ตารางที่ 3.8	สรุปกฎหมายหลักที่เกี่ยวกับภาษีที่บังคับใช้ในประเทศอินโดนีเซีย	3-173
ตารางที่ 3.9	อัตราภาษีหัก ณ ที่จ่าย	3-175
ตารางที่ 3.10	อัตราภาษีหักภาษี ณ ที่จ่าย สำหรับผู้มีถิ่นที่อยู่	3-175
ตารางที่ 3.11	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	3-176
ตารางที่ 3.12	การจัดกลุ่ม SMEs	3-183
ตารางที่ 3.13	อัตราอากรแสตมป์สำหรับ SMEs	3-184
ตารางที่ 3.14	อัตราค่าธรรมเนียมรายปีในการเป็นสมาชิกของสมาพันธ์ธุรกิจสิงคโปร์	3-244
ตารางที่ 3.15	สรุปกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากร ของประเทศสิงคโปร์	3-255
ตารางที่ 3.16	อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล	3-257
ตารางที่ 3.17	ค่าใช้จ่ายทางภาษี	3-257
ตารางที่ 3.18	ประเภทเงินได้ที่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่าย	3-258
ตารางที่ 3.19	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	3-260
ตารางที่ 3.20	รูปแบบของธุรกิจ	3-275
ตารางที่ 3.21	ประเภทกิจการ จำนวนการจ้างงาน และมูลค่าสินทรัพย์ถาวร สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	3-303
ตารางที่ 3.22	อัตราภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ของนิติบุคคล	3-348
ตารางที่ 3.23	ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย	3-348
ตารางที่ 3.24	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปีภาษี 2555 และ 2556	3-350
ตารางที่ 3.25	การปรับลดภาษีเงินได้นิติบุคคล	3-358
ตารางที่ 3.26	การหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาในอัตราพิเศษ	3-359
ตารางที่ 3.27	สรุปสิทธิประโยชน์ และเงื่อนไขของการจัดตั้งสำนักงานปฏิบัติการภูมิภาค (ROH)	3-361
ตารางที่ 3.28	สรุปสิทธิประโยชน์ และเงื่อนไขของการจัดตั้งสำนักงานปฏิบัติการภูมิภาค (ROH) รูปแบบใหม่	3-362
ตารางที่ 3.29	สรุปสิทธิประโยชน์และเงื่อนไขของการจัดตั้ง IPC	3-364
ตารางที่ 3.30	สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร	3-367
ตารางที่ 3.31	สิทธิประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับภาษีอากร	3-367
ตารางที่ 3.32	หลักประกัน	3-368
ตารางที่ 3.33	การคุ้มครอง	3-368
ตารางที่ 4.1	ความคืบหน้าโครงการ SMEs	4-31
ตารางที่ 5.1	โอกาสและอุปสรรคจากนโยบายและกฎหมาย – ประเทศอินโดนีเซีย	5-6

ตารางที่ 5.2	โอกาสและอุปสรรคจากนโยบายและกฎหมาย – ประเทศมาเลเซีย	5-11
ตารางที่ 5.3	โอกาสและอุปสรรคจากนโยบายและกฎหมาย – ประเทศสิงคโปร์	5-15
ตารางที่ 5.4	โอกาสและอุปสรรคจากนโยบายและกฎหมาย – ประเทศไทย	5-19
ตารางที่ 6.1	มาตรการส่งเสริม SMEs ภายในประเทศ	6-15
ตารางที่ 6.2	มาตรการส่งเสริมการลงทุนของ SMEs ภายนอกประเทศ	6-15
ตารางที่ 6.3	ข้อดี ข้อเสียของร่าง พรฎ. เพื่อปรับอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับ SMEs	6-17
ตารางที่ 6.4	ข้อดี ข้อเสียของร่าง พรฎ. ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลให้กับ SMEs ที่เป็นบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล	6-18
ตารางที่ 6.5	การคำนวณหักค่าใช้จ่ายแบบเหมาของ SME	6-19
ตารางที่ 6.6	ข้อดี ข้อเสียของร่าง พรฎ. ที่ให้สิทธิ SMEs สามารถเลือกที่จะหักค่าใช้จ่ายทาง ภาษีแบบเหมา หรือหักตามจริง	6-20
ตารางที่ 6.7	ข้อดี ข้อเสียของ ร่าง พรฎ. เพื่อการกระตุ้นให้ SMEs มีนวัตกรรมใหม่ๆ	6-21
ตารางที่ 6.8	การคำนวณต้นทุนทางภาษีของ SMEs ของไทยเมื่อไปลงทุนในประเทศพม่า	6-21
ตารางที่ 6.9	ข้อดี ข้อเสียของร่าง พรฎ. ยกเว้นภาษีเงินปันผลให้กับ SMEs สำหรับการลงทุน ในต่างประเทศ	6-23
ตารางที่ 6.10	ข้อดี ข้อเสียของร่าง พรฎ. ให้ หักค่าใช้จ่ายได้ 2 เท่าสำหรับ ค่าเดินทางไป ต่างประเทศเพื่อสร้างธุรกิจ และรายจ่ายในการศึกษาสู่ทางการทำธุรกิจใน ต่างประเทศ	6-24
ตาราง ผ1-1	กฎหมายภาษีในประเทศอินโดนีเซีย	ผ 1-14
ตาราง ผ1-2	ประเภทเงินได้และอัตราภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ประเทศอินโดนีเซีย	ผ 1-17
ตาราง ผ1-3	อัตราค่าใช้จ่ายสำหรับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศอินโดนีเซีย	ผ 1-18
ตาราง ผ1-4	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศอินโดนีเซีย	ผ 1-18
ตาราง ผ1-5	สินค้าและบริการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มของประเทศอินโดนีเซีย	ผ 1-19
ตาราง ผ1-6	อัตราภาษีท้องถิ่นประเทศอินโดนีเซีย	ผ 1-25
ตาราง ผ1-7	ประเทศที่เข้าทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศอินโดนีเซีย	ผ 1-26
ตาราง ผ2-1	กฎหมายภาษีหลัก ที่บังคับใช้ในประเทศมาเลเซีย	ผ 2-5
ตาราง ผ2-2	ประเภทเงินได้และอัตราภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ประเทศมาเลเซีย	ผ 2-7
ตาราง ผ2-3	บุคคลที่ไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศมาเลเซีย ที่ต้องถูกหัก ณ ที่จ่ายจากรายได้	ผ 2-7
ตาราง ผ2-4	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศมาเลเซีย	ผ 2-9
ตาราง ผ2-5	ประเทศที่เข้าทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศมาเลเซีย	ผ 2-19
ตาราง ผ3-1	กฎหมายภาษีหลักในประเทศสิงคโปร์	ผ 3-6
ตาราง ผ3-2	อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลประเทศสิงคโปร์	ผ 3-8
ตาราง ผ3-3	การหักค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลประเทศสิงคโปร์	ผ 3-9

ตาราง ผ3-4	ประเภทเงินได้และอัตราภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ประเทศสิงคโปร์	ผ 3-10
ตาราง ผ3-5	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศสิงคโปร์	ผ 3-11
ตาราง ผ3-6	ประเทศที่เข้าทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศสิงคโปร์	ผ 3-15
ตาราง ผ4-1	ประเทศที่เข้าทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศไทย	ผ 4-11
ตาราง ผ4-2	ประเภทเงินได้และอัตราภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ประเทศไทย	ผ 4-15
ตาราง ผ4-3	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศไทย	ผ 4-18
ตาราง ผ5-1	ตารางเปรียบเทียบนโยบายและกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียนเป้าหมาย และประเทศไทย กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งธุรกิจ	ผ 5-3
ตาราง ผ5-2	ตารางเปรียบเทียบนโยบายและกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียนเป้าหมาย และประเทศไทย กฎหมายการเงิน	ผ 5-26
ตาราง ผ5-3	ตารางเปรียบเทียบนโยบายและกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียนเป้าหมาย และประเทศไทย กฎหมายเกี่ยวกับการโอนเงิน	ผ 5-41
ตาราง ผ5-4	ตารางเปรียบเทียบนโยบายและกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียนเป้าหมาย และประเทศไทย กฎหมายแรงงาน	ผ 5-52
ตาราง ผ5-5	ตารางเปรียบเทียบนโยบายและกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียนเป้าหมาย และประเทศไทย กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์/การ บริการ	ผ 5-70
ตาราง ผ5-6	ตารางเปรียบเทียบนโยบายและกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียนเป้าหมาย และประเทศไทย กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา	ผ 5-74
ตาราง ผ5-7	ตารางเปรียบเทียบนโยบายและกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียนเป้าหมาย และประเทศไทย กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุม กำกับ การประกอบธุรกิจ	ผ 5-85
ตาราง ผ5-8	ตารางเปรียบเทียบนโยบายและกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียนเป้าหมาย และประเทศไทย กฎหมายภาษี	ผ 5-100
ตาราง ผ6-1	อัตราภาษีเงินได้ในนิติบุคคลประเทศบรูไน	ผ 6-3
ตาราง ผ6-2	อัตราภาษีเงินได้ในนิติบุคคลสำหรับ SMEs	ผ 6-4
ตาราง ผ6-3	ประเภทเงินได้และอัตราภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ประเทศบรูไน	ผ 6-5
ตาราง ผ6-4	อัตราภาษีเงินได้ในนิติบุคคลประเทศกัมพูชา	ผ 6-8
ตาราง ผ6-5	อัตราภาษีมูลค่าเพิ่มประเทศกัมพูชา	ผ 6-9
ตาราง ผ6-6	กิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มประเทศกัมพูชา	ผ 6-10
ตาราง ผ6-7	ประเภทเงินได้และอัตราภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ประเทศกัมพูชา	ผ 6-11
ตาราง ผ6-8	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประเทศกัมพูชา	ผ 6-12
ตาราง ผ6-9	สินค้าที่ได้รับการยกเว้นอากรขาเข้าประเทศกัมพูชา	ผ 6-14
ตาราง ผ6-10	กฎหมายภาษีในประเทศอินโดนีเซีย	ผ 6-16
ตาราง ผ6-11	ประเภทเงินได้และอัตราภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ประเทศอินโดนีเซีย	ผ 6-19

ตาราง ผ6-12	การหักค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประเทศอินโดนีเซีย	ผ 6-20
ตาราง ผ6-13	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประเทศอินโดนีเซีย	ผ 6-21
ตาราง ผ6-14	กิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มประเทศอินโดนีเซีย	ผ 6-22
ตาราง ผ6-15	อัตราภาษีท้องถิ่นประเทศอินโดนีเซีย	ผ 6-28
ตาราง ผ6-16	ประเทศที่เข้าทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศอินโดนีเซีย	ผ 6-29
ตาราง ผ6-17	กฎหมายภาษีหลัก ที่บังคับใช้ในประเทศมาเลเซีย	ผ 6-34
ตาราง ผ6-18	ประเภทเงินได้และอัตราภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ประเทศมาเลเซีย	ผ 6-36
ตาราง ผ6-19	อัตราภาษีหัก ณ ที่จ่าย สำหรับผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศมาเลเซีย	ผ 6-37
ตาราง ผ6-20	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประเทศมาเลเซีย	ผ 6-38
ตาราง ผ6-21	ประเทศที่เข้าทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศมาเลเซีย	ผ 6-48
ตาราง ผ6-22	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประเทศฟิลิปปินส์	ผ 6-54
ตาราง ผ6-23	ประเทศที่เข้าทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศฟิลิปปินส์	ผ 6-57
ตาราง ผ6-24	กฎหมายภาษีหลักที่ใช้ในประเทศสิงคโปร์	ผ 6-59
ตาราง ผ6-25	อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลประเทศสิงคโปร์	ผ 6-61
ตาราง ผ6-26	การหักค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลประเทศสิงคโปร์	ผ 6-61
ตาราง ผ6-27	ประเภทเงินได้และอัตราภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ประเทศสิงคโปร์	ผ 6-62
ตาราง ผ6-28	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประเทศสิงคโปร์	ผ 6-64
ตาราง ผ6-29	ประเทศที่เข้าทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศสิงคโปร์	ผ 6-68
ตาราง ผ6-30	ประเภทเงินได้และอัตราภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ประเทศไทย	ผ 6-78
ตาราง ผ6-31	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประเทศไทย	ผ 6-81
ตาราง ผ6-32	ประเทศที่เข้าทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศไทย	ผ 6-91
ตาราง ผ6-33	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	ผ 6-96
ตาราง ผ6-34	อัตราภาษีสำหรับผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศเวียดนาม และมีเงินได้ที่ไม่ได้มาจากการจ้างงาน	ผ 6-96
ตาราง ผ6-35	อัตราภาษีขายประเทศเวียดนาม	ผ 6-98
ตาราง ผ6-36	ประเภทและอัตราภาษีที่ดินและทรัพย์สินประเทศเวียดนาม	ผ 6-100
ตาราง ผ6-37	สินค้าและอัตราภาษีทรัพยากรธรรมชาติประเทศเวียดนาม	ผ 6-101
ตาราง ผ7-1	กำหนดการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group)	ผ 7-8
ตาราง ผ7-2	รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่มย่อยเพื่อระดมความคิดเห็น (FOCUS GROUP) รอบหน่วยงานรัฐ เอกชน องค์กร สมาคม กลุ่มผู้ประกอบการ	ผ 7-12
ตาราง ผ7-3	รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่มย่อยเพื่อระดมความคิดเห็น (FOCUS GROUP) ผู้ประกอบการ SMEs และผู้สนใจ สมาคม กลุ่มผู้ประกอบการ	ผ 7-26
ตาราง ผ8-1	แบบสอบถาม	ผ 8-8

ตาราง ผ9-1	กำหนดการการสัมมนาฯรับฟังผลการศึกษาผลกระทบของนโยบายและกฎหมายของประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่มีต่อ SMEs ไทย	ผ 9-3
ตาราง ผ9-2	รายชื่อผู้เข้าร่วมสัมมนา	ผ 9-4
ตาราง ผ9-3	ตารางสรุปจำนวนและประเภทของผู้ตอบแบบสอบถาม	ผ 9-19
ตาราง ผ9-4	ตารางสรุปประเด็นแบบสอบถาม	ผ 9-19
ตาราง ผ9-5	ตารางรายละเอียดผู้ให้สัมภาษณ์	ผ 9-24
ตาราง ผ10-1	แบบสอบถาม Pre test : Post test	ผ 10-8

บรรณานุกรม		
บรรณานุกรม	ภาษาไทย	บ-1
บรรณานุกรม	ภาษาอังกฤษ	บ-4

4

ความเชื่อมโยงด้านกฎระเบียบ ในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน

4

ความเชื่อมโยงด้านกฎระเบียบของประเทศ ในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน

4.1 การดำเนินงานตามแผนการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

อาเซียนให้ความสำคัญในการเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจร่วมกันอย่างต่อเนื่องหลังจากการดำเนินการไปสู่การจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียนหรืออาฟตา (ASEAN Free Trade Area: AFTA) ได้บรรลุเป้าหมายในปี 2546 ในการนี้ ที่ประชุมสุดยอดอาเซียน (ASEAN Summit) ครั้งที่ 8 เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2545 ได้เห็นชอบให้อาเซียนกำหนดทิศทางการดำเนินงานเพื่อมุ่งไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับประชาคมเศรษฐกิจยุโรป (European Economic Community: EEC) และให้อาเซียนปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานภายในของอาเซียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ในการประชุมสุดยอดอาเซียนในปี 2546 ผู้นำอาเซียนได้ออกแถลงการณ์ Bali Concord II เห็นชอบให้มีการรวมตัวไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนหรือ AEC ภายในปี 2563 (ค.ศ. 2020) และให้เร่งรัดการรวมกลุ่มเพื่อเปิดเสรีสินค้าและบริการสำคัญ 11 สาขา ได้แก่ การท่องเที่ยว การบิน ยานยนต์ ผลิตภัณฑ์ไม้ ผลิตภัณฑ์ยาง สิ่งทอ อิเล็กทรอนิกส์ สินค้าเกษตร ประมง เทคโนโลยี สารสนเทศและสุขภาพ

ในเบื้องต้นอาเซียนมีเป้าหมายจะรวมตัวเป็น AEC ภายในปี 2563 (ค.ศ. 2020) แต่ต่อมาได้เลื่อนระยะเวลาในการบรรลุประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนให้เร็วขึ้นเป็นปี 2558 (ค.ศ. 2015) สำหรับแนวคิดการรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน คือ อาเซียนจะกลายเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน หรือ Single market and production base นั้นหมายถึงจะต้องมีการเคลื่อนย้ายปัจจัยการผลิตได้อย่างเสรี สามารถดำเนินการผลิตที่ไหนก็ได้ โดยสามารถใช้ทรัพยากรจากแต่ละประเทศ ทั้งวัตถุดิบและแรงงานมาร่วมในการผลิต มีมาตรฐานสินค้า กฎเกณฑ์กฎระเบียบเดียวกัน

AEC Blueprint และ AEC Strategic Schedule

การขับเคลื่อนไปสู่ AEC จำเป็นต้องมีทิศทางและแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน ดังนั้นที่ประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน จึงเห็นชอบและมอบหมายให้ที่ประชุมเจ้าหน้าที่ระดับอาวุโส (SEOM) จัดทำ AEC Blueprint เพื่อเป็นแผนงานภาพรวมที่จะระบุกิจกรรมด้านเศรษฐกิจครอบคลุมทั้งสินค้า บริการ การลงทุน แรงงาน และเงินลงทุนที่จะเปิดเสรีมากขึ้นในอนาคต เหตุผลที่อาเซียนต้องจัดทำ AEC Blueprint ก็เพื่อจะกำหนดทิศทางและแผนงานในด้านเศรษฐกิจที่ต้องดำเนินงานให้ชัดเจนตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดจนกว่าจะบรรลุเป้าหมายและเพื่อสร้าง “พันธสัญญา” ระหว่างประเทศสมาชิกที่จะดำเนินการไปสู่เป้าหมายดังกล่าวร่วมกัน นอกจากนี้ยังได้มีการจัดทำตารางเวลาดำเนินการกิจกรรมต่างๆ (Strategic Schedule) ขึ้นมาด้วยเพื่อกำหนดกรอบเวลาในการดำเนินการของแต่ละกิจกรรมภายใต้ AEC Blueprint

4.1.1 การเปิดเสรีการอำนวยความสะดวกทางการค้า การบริการ และการลงทุน

ประเทศบรูไน อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย (ASEAN-6) ได้มีการลดภาษีนำเข้าเหลือ 0% จากสินค้าทั้งหมด 99.65% ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2010 แล้วในขณะที่ประเทศกัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม (CLMV) ลดภาษีนำเข้าเหลือ 0-5% จากสินค้าทั้งหมด 98.86% ซึ่งก้าวต่อไปของการเปิดเสรีการอำนวยความสะดวกทางการค้าคือการให้การสนับสนุนการค้าระหว่าง ASEAN Member States (AMS) ให้มีมากยิ่งขึ้น เพื่อการเปิดเสรีการอำนวยความสะดวกทางการค้าและการผลิตในภูมิภาคอาเซียน AMS ได้ปรับใช้ แผนการดำเนินงานด้านการอำนวยความสะดวกทางการค้าของอาเซียน (Trade Facilitation Work Programme) ในปี 2008 และได้มีการปรับใช้ตัวชี้วัดการเปิดเสรีการอำนวยความสะดวกทางการค้าในปี 2009

การเปิดเสรีด้านภาษีในอาเซียน

ประเทศ ASEAN-6 ได้ลดภาษีสินค้าเพิ่มเติม 7,881 รายการ รวมทั้งหมด 54,467 รายการ หรือทั้งหมด 99.65% ของสินค้าทั้งหมดมีภาษีเป็น 0% ซึ่งสินค้าที่เพิ่มมา 7,881 รายการมีสาขาเร่ร็ด 24.15%, เหล็กและเหล็กกล้า 14.92%, เครื่องจักรและเครื่องจักรกล 8.93%, สารเคมี 8.3% การลดภาษีเพิ่มเติมในครั้งนี้คาดว่าจะทำให้ค่าเฉลี่ยของภาษีในประเทศ ASEAN-6 เหลือเพียง 0.05% เท่านั้นในปี 2010 จากปี 2009 ที่ 0.79%

นอกจากนี้ประเทศ CLMV ได้ลดภาษีสินค้าเพิ่มเติม 2,003 รายการ รวมทั้งหมด 34,691 รายการ หรือทั้งหมด 98.96% ของสินค้าทั้งหมดมีภาษีเป็น 0-5% นอกจากสินค้าที่กล่าวมาทั้งหมดแล้ว สินค้าจำพวก อาหารปรุงสำเร็จ เฟอร์นิเจอร์ พลาสติก กระดาษ ซีเมนต์ เครื่องปั้นดินเผา แก้ว และอลูมิเนียม ซึ่งมีถิ่นกำเนิดในอาเซียนจะได้รับการยกเว้นภาษีเมื่อเข้าสู่ประเทศ ASEAN-6

การพัฒนาความโปร่งใสทางการค้า

อาเซียนกำลังจัดตั้ง แหล่งข้อมูลทางการค้าของอาเซียน (ASEAN Trade Repository หรือ ATR) ภายในปี 2015 เพื่อจะใช้เป็นประตูข้อมูลด้านกฎระเบียบในระดับประเทศและระดับภูมิภาค ATR จะให้ข้อมูลด้าน การจำแนกพิคัตอัตราภาษีศุลกากร (Tariff nomenclature) การให้สิทธิพิเศษทางศุลกากร (Preferential Tariff) ภายใต้ ASEAN Trade in Goods Agreement (ATIGA) มาตรการที่ไม่ใช่ภาษี (Non-Tariff Measures), การค้าระหว่างประเทศและกฎหมายภาษีศุลกากร เอกสารที่จำเป็นและรายชื่อผู้ค้าผู้มีอำนาจของประเทศสมาชิก ทันทึที่จัดตั้งเสร็จครบถ้วนแล้ว ข้อมูลต่างๆจะสามารถเข้าถึงได้ทางอินเทอร์เน็ตสู่ผู้นำเข้า-ส่งออก ผู้ค้า หน่วยงานรัฐบาล และนักวิจัยที่สนใจ อย่างไรก็ตามในขณะนี้ทางอาเซียนยังอยู่ในกระบวนการพัฒนาและออกแบบกลไกของ ATR

การปฏิรูปกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าอย่างต่อเนื่อง

เนื่องด้วยความพยายามของ AMS ที่จะบรรลุถึงความรวดเร็วในการปล่อยและขนส่งตู้คอนเทนเนอร์โดยศุลกากร AMS จึงได้พัฒนา ASEAN Single Window (ASW) ซึ่งเป็นการร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานรัฐและผู้บริโภคในการเคลื่อนย้ายสินค้านระหว่าง AMS มากกว่านั้น AMS ยังเข้าร่วมในการปฏิรูปกฎถิ่นกำเนิดสินค้า (ROO) อย่างต่อเนื่องเพื่อตอบสนองความเปลี่ยนแปลงการผลิตของโลก

มีเป้าหมายเพื่อให้ ROO อำนวยความสะดวกทางการค้ามากขึ้นหรืออย่างน้อยให้เสรีเท่ากับข้อตกลงที่มีใน ASEAN FTA Arrangements

นอกจากนี้ ประเทศสมาชิกอาเซียนได้ตกลงร่วมกันในการนำระบบการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตัวเองโดยผู้ส่งออก (Self-Certification) มาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้าระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน และเพื่อให้เป็นไปตามหลักการประเมินตนเองของระบบภาษีกรมศุลกากรอยู่ระหว่างการดำเนินโครงการนำร่อง Self-certification ร่วมกับภาคีประเทศสมาชิกอาเซียนอีก 3 ประเทศ คือ บรูไน มาเลเซีย และสิงคโปร์ ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2554

นอกจากนี้ กรมศุลกากรยังได้เตรียมการรับรองระบบการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเองโดยผู้ส่งออก ทั้งในส่วนของการศึกษาวิเคราะห์ผลกระทบจากการเข้าร่วมโครงการนำร่องดังกล่าว และการเตรียมความพร้อมในการยกร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว รวมทั้งการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ในเรื่องระบบการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเองให้กับเจ้าหน้าที่ศุลกากรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดผ่านทางสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ

ASEAN Trade in Goods Agreement (ATIGA)

เพื่อการเป็นตลาดเดียวและฐานการผลิตเดียวซึ่งมีการเปิดเสรีการอำนวยความสะดวกทางการค้าภายในปี 2015 สำหรับ AEC สมาชิกอาเซียนจำเป็นต้องมีการร่วมมือกันอย่างสมบูรณ์ เพื่อจะไปให้ถึงเป้าหมาย ดังนั้น ASEAN Economic Ministers ได้มีความเห็นในเดือนสิงหาคม 2007 ให้ปรับปรุง Common Effective Preferential Tariff for ASEAN Free Trade Agreement (CEPT-AFTA) ให้เป็นเครื่องมือทางกฎหมายที่ครอบคลุมมากขึ้น นำไปสู่การเซ็นสัญญา ASEAN Trade in Goods Agreement (ATIGA) ในเดือนกุมภาพันธ์ 2009

องค์ประกอบสำคัญของ ATIGA

(1) ATIGA รวมและปรับปรุงการเตรียมการใน CEPT-AFTA ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และทำให้การตัดสินใจจากกระทรวงต่างๆ เป็นรูปเป็นร่างมากขึ้น ด้วยเหตุนี้ ATIGA จึงเป็นเครื่องมือทางกฎหมายเพียงอย่างเดียวสำหรับเจ้าหน้าที่รัฐและเอกชนเพื่อบังคับประเทศสมาชิกให้ทำตามข้อตกลง

(2) ภาคผนวกของ ATIGA ได้จัดตารางเวลาการลดภาษีของแต่ละประเทศสมาชิกในแต่ละชนิดสินค้าในแต่ละปีจนถึงปี 2015 เพื่อเพิ่มความโปร่งใสและคาดการณ์ได้ง่ายซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการอย่างมาก

(3) ATIGA ยังรวมถึงองค์ประกอบหลายอย่างซึ่งจะทำให้ข้อตกลงเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าเป็นความจริง ประกอบด้วย การเปิดเสรีด้านภาษี การกำจัดอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภาษี กฎแหล่งกำเนิดสินค้าการเปิดเสรีการอำนวยความสะดวกทางการค้าภาษีศุลกากร มาตรฐานและความสอดคล้อง สุขภาพอนามัยและสุขภาพอนามัยพืชมากกว่านั้น ATIGA ยังครอบคลุมถึงพันธสัญญาข้อตกลงเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าและกลไกการนำไปปฏิบัติ

(4) ATIGA มีเป้าหมายที่จะกำจัดอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภาษีโดยการจัดหาตัวชี้วัดอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภาษีและมีการจัดทำประมวลกฎหมายเพื่อเป็นมาตรฐานและกลไกการกำจัดอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภาษี

(5) ATIGA ให้ความสำคัญกับการวัดผลเปิดเสรีการอำนวยความสะดวกทางการค้าโดยการทำกรอบการดำเนินงานด้านการอำนวยความสะดวกทางการค้า (ASEAN Framework on Trade Facilitation) และ ASEAN ยังได้พัฒนา Trade Facilitation Work Programme 2009-2015 อย่างเป็นลำดับ

การบังคับใช้ของ ATIGA

ATIGA จะมีผลบังคับใช้ทางกฎหมายต่อเมื่อทุกประเทศสมาชิกมีการอนุมัติให้สามารถใช้ได้ เมื่อมีผลบังคับใช้แล้ว ข้อตกลงของอาเซียนเกี่ยวกับข้อตกลงว่าด้วยการค้าสินค้าเช่น CEPT Agreement และระเบียบการต่างๆจะถูกแทนที่ทันที

4.1.2 ความตกลง/ข้อตกลงยอมรับร่วมกัน

Mutual Recognition Arrangements (MRAs) คือความตกลงระหว่าง 2 กลุ่มหรือมากกว่าเพื่อร่วมกันยอมรับและตกลงมาตรฐานบางส่วนหรือทั้งหมดเพื่อให้เกิดความสอดคล้องกัน รวมถึงการตรวจสอบและรับรองระหว่างประเทศ

MRAs ใน ASEAN จะช่วยลดการดำเนินการที่สินค้าจะต้องผ่านการทดสอบหลายครั้ง และสามารถขายได้ในทุกๆประเทศในอาเซียน MRAs ยังช่วยลดต้นทุนในการทดสอบและเพิ่มความมั่นใจให้กับผู้บริโภคในสินค้าที่ผ่านมาตรฐานของ MRAs

ASEAN MRAs ถูกกำหนดและควบคุมด้านสินค้าโดยรัฐบาล The ASEAN Framework Agreement on Mutual Recognition Agreements ได้ถูกเซ็นสัญญาในปี 1998 และได้มีการจัดกรอบความตกลงไว้ให้สมาชิกอาเซียนจัดการเรื่อง MRAs ในภาคส่วนอื่นๆ

สรุป MRAs ของ 2 หมวดผลิตภัณฑ์

ปัจจุบันอาเซียนได้สรุป MRAs ไปแล้ว 2 หมวดคือ หมวดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และอุปกรณ์ไฟฟ้า (electrical and electronic sector) ซึ่งได้มีการเซ็น The ASEAN Electrical and Electronic Mutual Recognition Arrangement ในเดือนเมษายน 2002 และหมวดเครื่องสำอาง (Cosmetics Sector) ได้มีการเซ็น The ASEAN Mutual Recognition Arrangement of Product Registration Approvals for Cosmetics ในเดือนกันยายน 2003

The ASEAN Electrical and Electronic MRA ได้ครอบคลุม electrical and electronic equipment (EEE) ซึ่งเป็นอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์ไฟฟ้าที่ต่อกับไฟฟ้าแรงดันต่ำหรือแบตเตอรี่ ในขณะที่มีห้องทดสอบปฏิบัติการอยู่ 13 แห่ง และ Certificate Body 2 แห่งภายใต้ MRA ซึ่งถ้าสินค้า EEE ผ่านการทดสอบและรับรองจากห้องทดสอบปฏิบัติการหรือ Certificate Body แล้วถือว่าผ่านมาตรฐานที่กำหนดสำหรับทุกประเทศสมาชิกอาเซียน

ในส่วนของ The ASEAN MRA of Product Registration Approval for Cosmetics ยังไม่มีผลบังคับใช้กับทุกประเทศสมาชิกอาเซียน แต่เป็นเพียงการเตรียมตัวก่อนลงนามในสนธิสัญญาระหว่างประเทศของเครื่องสำอางแห่งอาเซียน (ASEAN Cosmetics Directive) ซึ่งได้มีการนำไปปฏิบัติเป็นกฎการปกครองเพียงหนึ่งเดียวเกี่ยวกับเครื่องสำอางในพื้นที่อาเซียนตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2008

MRAs สำหรับผลิตภัณฑ์ในหมวดการเกษตรและยานยนต์ยังอยู่ในช่วงกำลังพัฒนาและคาดว่าจะสรุปภายในปี 2010

ก้าวต่อไปในอนาคต

ASEAN กำลังดำเนินการเพื่อสร้าง เครื่องหมายรับรองอาเซียน (Marking Scheme) เพื่อ บ่งบอกถึงความสอดคล้องกับ ASEAN Harmonized Technical Regulations/Requirements ภายใต้ ความตกลงในอาเซียน ในอีกนัยหนึ่งเครื่องหมายรับรองอาเซียนจะแสดงถึงการยอมทำตามมาตรฐาน ของประเทศสมาชิกอาเซียนทุกประเทศ

4.1.3 ความตกลงการขนส่งในภูมิภาค

(1) กรอบความตกลงอาเซียน ว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าผ่านแดน

วัตถุประสงค์/การลงนาม

- 1) เพื่ออำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าผ่านแดนระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ให้มีระบบการขนส่งสินค้าผ่านแดนที่มีประสิทธิภาพและเอกภาพ
- 2) ลงนามเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2541 ณ กรุงฮานอย ประเทศเวียดนาม

สาระสำคัญ

ภาคีสัญญาจะได้รับสิทธิในการขนส่งสินค้าผ่านแดนโดยไม่ถูกทำให้ล่าช้าหรือถูกกีดกัน และได้รับยกเว้นการจัดเก็บภาษีศุลกากร ภาษี และค่าธรรมเนียมอื่นๆ เว้นแต่ที่เก็บเพื่อบริการเฉพาะ อย่างเกี่ยวเนื่องกับการขนส่งดังกล่าว ทั้งนี้ ในเบื้องต้นได้จำกัดจำนวนรถที่จะทำการขนส่งไว้ 60 คน ต่อมาเพิ่มเป็น 500 คน/ประเทศ

สถานะล่าสุด

ประเทศสมาชิกได้ร่วมกันจัดทำพิธีสารแนบท้ายกรอบความตกลงฯ จำนวน 9 ฉบับซึ่ง ปัจจุบันดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว 7 ฉบับเหลืออีก 2 ฉบับอยู่ในระหว่างการดำเนินการและคาดว่าจะให้ แล้วเสร็จเพื่อรองรับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558 โดยมีรายละเอียดดังนี้

พิธีสารที่ดำเนินการเสร็จแล้ว

- 1) พิธีสาร 1 : กำหนดเส้นทางการขนส่งผ่านแดนและจุดอำนวยความสะดวก
- 2) พิธีสาร 3 : ประเภทและปริมาณรถ
- 3) พิธีสาร 4 : ข้อกำหนดทางเทคนิคของรถ
- 4) พิธีสาร 5 : แผนประกันอุบัติเหตุทางรถภาคบังคับอาเซียนในส่วนของความรับผิดชอบต่อบุคคลที่สาม
- 5) พิธีสาร 6 : จุดข้ามแดนสำหรับรถไฟและสถานีชุมทาง
- 6) พิธีสาร 8 : การจัดตั้งมาตรการเกี่ยวกับการตรวจโรคในคนและพืช
- 7) พิธีสาร 9 : สินค้าอันตราย

พิธีสารที่อยู่ระหว่างดำเนินการ

- 1) พิธีสาร 2 : การกำหนดด่านพรมแดนสำหรับเข้า-ออก
- 2) พิธีสาร 7 : ระบบศุลกากรผ่านแดน

(2) กรอบความตกลงอาเซียนว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามแดน

วัตถุประสงค์/การลงนาม

- 1) เพื่ออำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าข้ามแดนระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน สนับสนุนการดำเนินการของเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) ประสานกฎระเบียบด้านการขนส่ง การค้า และศุลกากรให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน รวมทั้งเพื่อส่งเสริมกรอบความตกลงอาเซียนว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าผ่านแดนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
- 2) ลงนามเมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2551 ณ กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ และให้สัตยาบันเมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2554

สาระสำคัญ

ภาคีสัญญัตกลงยินยอมให้ผู้ประกอบการขนส่งที่ได้รับอนุญาตของภาคีสัญญาอื่นทำการขนส่งสินค้าเข้าไปหรือออกจากดินแดน (ข้ามแดน) ของภาคีสัญญานั้นได้ แต่ห้ามทำการขนส่งสินค้าภายในประเทศ (Cabotage) ทั้งนี้ ในเบื้องต้นได้จำกัดจำนวนรถที่จะทำการขนส่งไว้ที่ 500 คัน/ประเทศ

สถานะล่าสุด

ประเทศสมาชิกกำลังดำเนินการตามกฎหมายภายในประเทศ เพื่อให้สัตยาบันสารของกรอบความตกลงฯ มีการนำพิธีสารแนบท้ายกรอบความตกลงอาเซียนว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าผ่านแดนบางฉบับมาใช้โดยอนุโลม ได้แก่ พิธีสาร 123458 และ 9

(3) ร่างกรอบความตกลงอาเซียนว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการขนส่งผู้โดยสารทางบกข้ามแดน

วัตถุประสงค์/การลงนาม

เพื่ออำนวยความสะดวกในการขนส่งผู้โดยสารข้ามแดนและผ่านแดน ซึ่งเป็นไปตามแผนปฏิบัติการบูรณาการ (BAP) และแผนการเชื่อมโยงโครงข่ายอาเซียน (MPAC)

สาระสำคัญ

ภาคีสัญญัตกลงยินยอมให้ผู้ประกอบการขนส่งที่ได้รับอนุญาตของภาคีสัญญาอื่นทำการขนส่งผู้โดยสารเข้าไปหรือออกจากดินแดน ข้ามแดนและผ่านแดนทั้งรถโดยสารประจำทางและรถโดยสารไม่ประจำทางของภาคีสัญญานั้นได้ แต่ห้ามทำการขนส่งสินค้าภายในประเทศ (Cabotage)

สถานะล่าสุด

ในการประชุมคณะทำงานว่าด้วยการอำนวยความสะดวกของอาเซียน (TFWG) ครั้งที่ 23 ระหว่างวันที่ 2-4 พฤษภาคม 2555 ณ ประเทศมาเลเซีย ประเทศไทยได้นำเสนอร่างกรอบความตกลงดังกล่าวต่อที่ประชุมเรียบร้อยแล้ว ซึ่งประเทศสมาชิกรับที่จะนำไปให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของตนพิจารณาและให้ข้อคิดเห็นต่อร่างความตกลง และจะแจ้งให้ประเทศไทยทราบต่อไป

(4) ความตกลงว่าด้วยการยอมรับใบอนุญาตขับขี่รถยนต์ในประเทศที่ออกโดยประเทศสมาชิกอาเซียน

วัตถุประสงค์/การลงนาม

1) เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางของประชาชนในประเทศสมาชิกอาเซียนโดยการยอมรับใบอนุญาตขับขี่รถยนต์ในประเทศที่ออกโดยประเทศสมาชิกอาเซียน

2) ลงนามเมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม พ.ศ. 2528 ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ประเทศมาเลเซีย

สาระสำคัญ

ประเทศสมาชิกอาเซียนตกลงร่วมกันในการยอมรับใบอนุญาตขับขี่รถยนต์ในประเทศทุกประเภท เว้นแต่ใบอนุญาตชั่วคราว/เฉพาะกาล/ผู้หัดขับ ที่ออกโดยเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายหรือสมาคมยานยนต์แห่งชาติของประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งนี้ใบอนุญาตขับขี่รถยนต์ใดถ้ามิได้เขียนขึ้นเป็นภาษาอังกฤษ จะต้องแนบคำแปลเป็นภาษาอังกฤษที่ได้รับรองแล้วด้วย

สถานะล่าสุด

ความตกลงดังกล่าวมีผลในทางปฏิบัติแล้ว ผู้ถือใบอนุญาตขับขี่รถยนต์ของประเทศไทยสามารถขับขี่รถยนต์ในประเทศสมาชิกอาเซียนได้ตามความตกลงดังกล่าว

(5) ความตกลงว่าด้วยการยอมรับหนังสือรับรองการตรวจสภาพรถยนต์ที่ใช้ในการพาณิชย์ สำหรับรถบรรทุกสินค้าและการบริการสาธารณะที่ออกโดยประเทศอาเซียน

วัตถุประสงค์/การลงนาม

1) เพื่ออำนวยความสะดวกต่อการเคลื่อนข้ามพรมแดนของรถที่ใช้ในเชิงพาณิชย์ ได้แก่ รถบรรทุกสินค้าและรถบริการสาธารณะระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน โดยการยอมรับหนังสือรับรองการตรวจสภาพรถที่ใช้ในเชิงพาณิชย์ที่ออกให้โดยภาคีสัญญา

2) ลงนามเมื่อวันที่ 10 กันยายน พ.ศ. 2541 ณ ประเทศสิงคโปร์

สาระสำคัญ

ประเทศสมาชิกอาเซียนตกลงยอมรับหนังสือรับรองการตรวจสภาพรถที่ใช้ในเชิงพาณิชย์ ที่ถูกต้องที่ออกสำหรับรถบรรทุกสินค้า และรถบริการสาธารณะ โดยเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายของภาคีสัญญาหรือโดยบุคคลใดที่ได้รับมอบอำนาจหรือรับอนุญาตจากภาคีสัญญาหนึ่ง การยอมรับหนังสือรับรองดังกล่าวจะไม่บังคับใช้กับหนังสือรับรองที่ออกสำหรับรถใดๆ ที่ใช้ขนส่งสินค้าอันตราย

สถานะล่าสุด

ความตกลงดังกล่าวมีผลในทางปฏิบัติแล้ว รถบรรทุกสินค้าและรถบริการสาธารณะที่ใช้ในการขนส่งระหว่างประเทศสามารถมาขอรับหนังสือรับรองดังกล่าวได้ที่กรมการขนส่งทางบก และสำนักงานขนส่งจังหวัดทั่วประเทศ

(6) การเจรจาเปิดเสรีการค้าบริการสาขาการขนส่งทางถนน

วัตถุประสงค์/การลงนาม

เพื่อส่งเสริมให้มีการเคลื่อนย้ายบริการที่เสรีมากขึ้น ซึ่งรวมทั้งสาขาการขนส่งและสาขาโลจิสติกส์

สาระสำคัญ

การอนุญาตให้คนสัญชาติอาเซียนมาลงทุนและถือหุ้นของกิจการในสาขาการขนส่งได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ในปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015) นอกจากนี้ในสาขาโลจิสติกส์ให้คนสัญชาติอาเซียนมาลงทุนและถือหุ้นของกิจการได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ในปี พ.ศ. 2556 (ค.ศ. 2013)

สถานะล่าสุด

ประเทศไทยอยู่ระหว่างการแก้ไขกฎหมาย (พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522)

(7) ความตกลงว่าด้วยการขนส่งทางถนนระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และข้อกำหนดรายละเอียดการขนส่งทางถนนระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

วัตถุประสงค์/การลงนาม

- 1) เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่กันและกันในการขนส่งระหว่างประเทศทั้งสองให้สะดวกยิ่งขึ้น และพัฒนาการขนส่งสินค้าและผู้โดยสารระหว่างกัน
- 2) ลงนามเมื่อวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2542 ณ กรุงเทพฯ และวันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2544 ณ กรุงเทพฯ ตามลำดับ

สาระสำคัญ

ภาคีสัญญา จะให้สิทธิซึ่งกันและกันในการขนส่งสินค้าและผู้โดยสารระหว่างประเทศรวมทั้งการขนส่งสินค้าและผู้โดยสารผ่านแดนโดยยานพาหนะที่ใช้ในการพาณิชย์ทั้งของรัฐและเอกชน โดยไม่มีการขนถ่ายจากดินแดนของภาคีสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งผ่านดินแดนของอีกฝ่ายหนึ่งไปยังประเทศที่สาม หรือในทางกลับกันจากประเทศที่สามผ่านดินแดนของภาคีสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไปยังดินแดนของภาคีสัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการขนส่งสินค้าและผู้โดยสารระหว่างจุดภายในดินแดนของภาคีสัญญา และไม่มีการจำกัดจำนวนรถที่ใช้ในการขนส่ง

สถานะล่าสุด

ความตกลงดังกล่าวมีผลในทางปฏิบัติแล้ว โดยผู้ประกอบการขนส่งที่ประสงค์จะประกอบการขนส่งภายใต้ความตกลงฯ สามารถยื่นเอกสารหลักฐาน เพื่อขอรับใบอนุญาตประกอบการขนส่งได้ที่กรมการขนส่งทางบก และสำนักงานขนส่งจังหวัดทั่วประเทศ

ปัจจุบัน ขบ. ได้ออกใบอนุญาตประกอบการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ จำนวน 791 ราย จำนวนรถ 17,239 คัน ใบอนุญาตประกอบการขนส่งผู้โดยสาร จำนวน 270 ราย จำนวนรถ 660 คัน

สำหรับเส้นทางเดินรถโดยสารประจำทางระหว่างประเทศ ปัจจุบันมี 9 เส้นทาง ได้แก่

- 1) หนองคาย-นครหลวงเวียงจันทน์

- 2) อุดรธานี-นครหลวงเวียงจันทน์
- 3) อุบลราชธานี-ปากเซ
- 4) มุกดาหาร-สะหวันนะเขต
- 5) ขอนแก่น-นครหลวงเวียงจันทน์
- 6) นครราชสีมา-นครหลวงเวียงจันทน์
- 7) นครพนม-ท่าแขก
- 8) เชียงใหม่-เชียงใหม่-บ่อแก้ว-หลวงน้ำทา-อุดมไชย-หลวงพระบาง
- 9) อุดรธานี-หนองคาย-วังเวียง

(8) บันทึกความเข้าใจว่าด้วยการขนส่งสินค้าเน่าเสียทางถนนจากประเทศไทยผ่านแดนมาเลเซียไปยังสิงคโปร์

วัตถุประสงค์/การลงนาม

- 1) เพื่อส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างกัน โดยเฉพาะทางด้านการขนส่งสินค้าเน่าเสียง่าย
- 2) ลงนามเมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2522 ณ กรุงเทพฯ

สาระสำคัญ

ประเทศมาเลเซียยินยอมให้มีการขนส่งสินค้าเน่าเสียทางถนน จากประเทศไทยผ่านแดนมาเลเซียไปยังสิงคโปร์ ปีละ 30,000 ตัน โดยยกเว้นการชำระอากร ภาษีค่าธรรมเนียม และค่าภาระอื่นๆ แต่จะไม่ครอบคลุมค่าธรรมเนียมและค่าภาระอื่นๆ สำหรับบริการที่ให้ ทั้งนี้ สินค้าเน่าเสียง่าย ได้แก่ ปลา สัตว์น้ำที่มีเปลือกหุ้ม ตัวหอย เนื้อสัตว์แช่เย็นหรือแช่แข็ง ผลไม้ ผักสดแช่เย็นหรือแช่แข็ง และมีการจำกัดจำนวนผู้ประกอบการขนส่งเท่าที่รัฐบาล 2 ฝ่าย เห็นชอบเท่านั้น

สถานะล่าสุด

บันทึกความเข้าใจดังกล่าวมีผลในทางปฏิบัติแล้ว โดยมีผู้ประกอบการขนส่งที่ดำเนินการในปัจจุบัน จำนวน 1 ราย ได้แก่ บริษัทอาเซียนคอนเทนเนอร์ ทรานซ์ จำกัด จำนวนรถ 20 คัน

(9) ร่างบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการขนส่งทางถนนและทางรถไฟระหว่างไทย-มาเลเซีย

วัตถุประสงค์/การลงนาม

เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่กันและกันในการขนส่งระหว่างประเทศทั้งสองให้สะดวกยิ่งขึ้น และพัฒนาการขนส่งสินค้าและผู้โดยสารระหว่างกันทั้งทางถนนและทางรถไฟ

สาระสำคัญ

ภาคีสัญญา จะให้สิทธิซึ่งกันและกันในการขนส่งสินค้าและผู้โดยสารระหว่างประเทศ รวมทั้งการขนส่งสินค้าและผู้โดยสารผ่านแดนโดยยานพาหนะที่ใช้ในการพาณิชย์ทั้งของรัฐและเอกชน โดยไม่มีการขนถ่ายจากดินแดนของภาคีสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งผ่านดินแดนของอีกฝ่ายหนึ่งไปยังประเทศที่สาม หรือในทางกลับกันจากประเทศที่สามผ่านดินแดนของภาคีสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไปยังดินแดนของภาคีสัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการขนส่งสินค้าและผู้โดยสารระหว่างจุดภายในดินแดนของภาคีสัญญา

สถานะล่าสุด

กระทรวงคมนาคมกำลังเสนอร่างกรอบการเจรจาบันทึกความเข้าใจดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีและได้รับความเห็นชอบจาก ครม. แล้ว เมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2555 ซึ่งจะได้นำเสนอต่อรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

(10) ความตกลงว่าด้วยการขนส่งข้ามพรมแดนในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง

วัตถุประสงค์/การลงนาม

1) เพื่ออำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าและบุคคลข้ามพรมแดนระหว่างภาคีสัญญา ลดความยุ่งยากและประสานกฎหมาย กฎระเบียบ ระเบียบพิธีและข้อกำหนดเกี่ยวกับการขนส่งสินค้าและบุคคลข้ามพรมแดนและส่งเสริมการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ

2) ลงนามเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2542 ณ นครหลวงเวียงจันทน์ สปป.ลาว

สาระสำคัญ

1) ความตกลงนี้บังคับใช้กับการขนส่งทั้งที่เป็นเพื่อการพาณิชย์ เพื่อการส่วนตัว หรือเพื่อรับจ้างหรือรางวัลของสินค้าหรือบุคคลทางถนนข้ามพรมแดน (เข้าไป มาจาก หรือผ่านดินแดนของภาคีสัญญารวมทั้งการข้ามแม่น้ำโดยใช้เรือเฟอร์รี่ในกรณีที่ไม่มีสะพาน)

2) นอกจากนี้ ภาคีสัญญาจะต้องพยายามที่จะขยายการอำนวยความสะดวกให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ รวมทั้งการดำเนินงานเพื่อให้เกิดการตรวจปล่อยสินค้าในลักษณะ Single Window Inspection และ Single Stop Inspection โดยในเบื้องต้นได้มีการจำกัดจำนวนรถที่จะใช้ในการขนส่งไว้ 500 คัน/ประเทศ

สถานะล่าสุด

ประเทศสมาชิกภาคีได้ร่วมกันจัดทำพิธีสารและภาคผนวกรวม 20 ฉบับ เสร็จเรียบร้อยแล้ว แต่ยังไม่สามารถปฏิบัติได้ เนื่องจากต้องรอให้ประเทศสมาชิกให้สัตยาบันสารต่อพิธีสารและภาคผนวกให้ครบทุกฉบับก่อน อย่างไรก็ตาม เพื่อให้เกิดการนำร่องในจุดผ่านแดนที่มีความพร้อม ได้มีการดำเนินการดังนี้

ประเทศไทย-สปป.ลาว และเวียดนาม ได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการเริ่มใช้ความตกลงว่าด้วยการขนส่งข้ามพรมแดน ณ จุดผ่านแดนมุกดาหาร-สะพานนะเขต และแดนสะพานลาวบาว เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม พ.ศ. 2550 ซึ่งภายใต้บันทึกความเข้าใจ ได้มีการเปิดให้มีการเดินรถบรรทุกอย่างเป็นทางการเมื่อ 11 มิถุนายน พ.ศ. 2552 ภายใต้โควตารถ 400 คัน ปัจจุบันมีผู้ประกอบการที่ยังคงมาขอต่อใบอนุญาตฯ จำนวน 4 ราย จำนวนรถ 42 คัน และเพื่อแก้ไขปัญหาเส้นทางการเดินรถให้ครอบคลุมถึงฮานอยและกรุงเทพฯ เมื่อเดือนธันวาคม 2554 คณะผู้แทน ไทย เวียดนาม และ ADB ได้ร่วมกันสำรวจเส้นทางจากลาวบาวไปยังฮานอยและท่าเรือไฮฟอง โดยใช้เส้นทางโฮจิมินไฮเวย์ และล่าสุดคณะผู้แทนไทย ลาว เวียดนาม และ ADB ได้ร่วมกันสำรวจเส้นทางกรุงเทพฯ แหลมฉบัง มุกดาหาร แล้ว เมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. 2555

ประเทศไทย-กัมพูชา ได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการเริ่มใช้ความตกลงว่าด้วยการขนส่งข้ามพรมแดน ณ จุดผ่านแดนอรัญประเทศ-ปอยเปต เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2548 และบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการแลกเปลี่ยนสิทธิจราจร เมื่อวันที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2551 และหนังสือแก้ไขบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการแลกเปลี่ยนสิทธิจราจร เมื่อวันที่ 17 กันยายน พ.ศ. 2552 ซึ่งได้มี

การเปิดเดินรถสินค้าและผู้โดยสารระหว่างกัน จำนวนรวมฝ่ายละ 40 คัน ในวันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ. 2555 ณ ด่านพรมแดนอรุญประเทศ-ปอยเปต

ประเทศไทย-พม่า ได้มีการจัดทำร่างบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการเริ่มใช้ความตกลงว่าด้วยการขนส่งข้ามพรมแดน ณ จุดผ่านแดนแม่สาย-ท่าขี้เหล็ก และแม่สอด-เมียวดี โดยมีโควตาจำนวนรถ 200 คัน เสร็จเรียบร้อยแล้ว ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 แต่ยังไม่ได้มีการลงนาม เนื่องจากรอความพร้อมของพม่า

ประเทศไทย-ลาว-จีน กระทรวงคมนาคมได้เสนอกกรอบเจรจาสร้างความตกลงต่อคณะรัฐมนตรีแล้ว และรัฐสภาได้ให้ความเห็นชอบกรอบเจรจาดังกล่าวแล้ว เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน พ.ศ. 2555

ภายใต้กรอบความตกลงนี้ กระทรวงคมนาคมอยู่ในระหว่างการจัดทำพระราชบัญญัติ 3 ฉบับ ได้แก่

- 1) ร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ. ... ซึ่งได้ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ สภาผู้แทนราษฎรแล้ว เมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2555
- 2) ร่างพระราชบัญญัติการรับขนของทางถนนระหว่างประเทศ พ.ศ. ... ซึ่งกำลังอยู่ในการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ สภาผู้แทนราษฎร
- 3) ร่างพระราชบัญญัติรับขนคนโดยสารและสัมภาระทางถนนระหว่างประเทศ พ.ศ. ... ซึ่งกำลังอยู่ในการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(11) ข้อตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ราชอาณาจักรไทย และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามในการดำเนินการขนส่งทางถนนเพื่อการท่องเที่ยว

วัตถุประสงค์/การลงนาม

- 1) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยวระหว่างไทย-ลาว-เวียดนาม โดยทางถนนให้มีความสะดวกยิ่งขึ้น
- 2) ลงนามแล้วเมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2550

สาระสำคัญ

ภาคีสัญญา จะให้สิทธิซึ่งกันและกันในการขนส่งผู้โดยสารระหว่างประเทศ และไม่มีการจำกัดจำนวนรถที่ใช้ในการขนส่งทั้งนี้ ไม่รวมถึงการขนส่งผู้โดยสารระหว่างจุดภายในดินแดนของภาคีสัญญา

สถานะล่าสุด

ปัจจุบันยังไม่มีการเดินทางระหว่างกัน

4.1.4 พิธีการในการข้ามพรมแดน

บทบาทของศุลกากรภายใต้ AEC

เนื่องจากศุลกากรมีหน้าที่หลักในการอำนวยความสะดวกและรักษาความปลอดภัยทางการค้ารวมทั้งควบคุมการกระทำผิดทางศุลกากร จึงมีบทบาทสำคัญในการเคลื่อนย้ายสินค้าอย่างเสรีซึ่งเป็นหลักการสำคัญของ AEC Blueprint ที่จะส่งเสริมการไปสู่จุดมุ่งหมายของการเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน

ในการนี้กรมศุลกากรได้มีคำสั่งกรมฯที่ 236/2554 แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อเตรียมการรองรับการรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community) ให้มีอำนาจหน้าที่หลักในการศึกษาวิเคราะห์และพิจารณาเสนอแนะยุทธศาสตร์และแนวทางการดำเนินงานของกรมศุลกากรในการรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รวมทั้งการปรับปรุงกฎหมายระเบียบปฏิบัติแนวทางการปฏิบัติพิธีการศุลกากร การควบคุมทางศุลกากร การกำหนดที่ทำการด่านพรมแดนเพื่อสนับสนุนและรองรับการรวมตัวดังกล่าวด้วย

สำหรับการดำเนินงานเพื่อรองรับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนผ่านยุทธศาสตร์การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกันของอาเซียนโดยเฉพาะในส่วนของเคลื่อนย้ายสินค้าอย่างเสรีนั้น มีมาตรการที่สำคัญซึ่งกรมศุลกากรดำเนินการแล้วและอยู่ระหว่างการดำเนินการเพื่อสนับสนุนการรวมกลุ่มดังกล่าว ดังนี้

(1) มาตรการยกเลิกภาษีศุลกากรและมาตรการที่ไม่ใช่ภาษี

(1.1) มาตรการยกเลิกภาษีศุลกากร (Elimination of Tariffs) ปัจจุบันความตกลงที่เกี่ยวข้องกับการลดและยกเว้นอากรศุลกากรที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ได้แก่ ความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียน (ASEAN Trade in Goods Agreement: ATIGA) โดยในส่วนของประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 สินค้าทั้งหมดที่มีถิ่นกำเนิดจากอาเซียนไม่ต้องเสียภาษีศุลกากร ยกเว้นสินค้าอ่อนไหว 4 ชนิด เสียภาษีร้อยละ 5 โดยไม่มีรายการสินค้าที่ไม่นำมาลดภาษี

ทั้งนี้ เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามพันธกรณีดังกล่าว กรมศุลกากรได้ดำเนินการออกประกาศกระทรวงการคลังมาเป็นลำดับ โดยการประกาศกระทรวงการคลังที่มีผลใช้บังคับในปัจจุบัน ได้แก่ ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การยกเว้นอากรและลดอัตราอากรศุลกากรสำหรับของที่มีถิ่นกำเนิดจากอาเซียนลงวันที่ 6 มกราคม 2555 ซึ่งสินค้าจำนวน 9,544 ประเภทย่อยมีอัตราอากรเป็นร้อยละ 0 คงเหลือเพียงรายการสินค้าอ่อนไหว 4 ชนิด ใน 14 ประเภทย่อย ได้แก่ ไม้ตัดดอก มันฝรั่งสดและแช่เย็น กาแฟที่ไม่ได้คั่ว และเนื้อมะพร้าวแห้ง ตามประเภทย่อย 0603.11.00 ประเภทย่อย 0603.12.00 ประเภทย่อย 0603.13.00 ประเภทย่อย 0603.14.00 ประเภทย่อย 0603.15.00 ประเภทย่อย 0603.19.00 ประเภทย่อย 0701.10.00 ประเภทย่อย 0701.90.00 ประเภทย่อย 0901.11.10 ประเภทย่อย 0901.11.90 ประเภทย่อย 0901.12.10 ประเภทย่อย 0901.12.90 ประเภทย่อย 0901.90.10 ประเภทย่อย 1203.00.00 ซึ่งยังคงมีอัตราอากรเป็นร้อยละ 5

(1.2) มาตรการที่ไม่ใช่ภาษี (Non-Tariff Barriers: NTB) นอกจากความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียน (ASEAN Trade in Goods Agreement: ATIGA) จะกล่าวถึงประเด็นมาตรการการลดภาษีแล้วนั้น ในความตกลงดังกล่าวยังได้กล่าวถึง**มาตรการที่ไม่ใช่ภาษี** ซึ่งมีผลทำให้ประเทศไทยต้องดำเนินการตามความตกลงข้างต้น เช่น การปรับปรุงมาตรการจำกัดปริมาณการนำเข้า – ส่งออกของสินค้าประเภทต่างๆ เป็นต้น

(2) มาตรการอำนวยความสะดวกทางการค้าเพื่อลดต้นทุนทางธุรกรรม

ในส่วนของการดำเนินมาตรการอำนวยความสะดวกทางการค้าเพื่อลดต้นทุนทางธุรกรรมแก่ผู้ประกอบการนั้น กรมฯ ดำเนินการมาตรการที่สำคัญ ประกอบด้วย (1) การให้คำวินิจฉัยราคาศุลกากรล่วงหน้า (Advanced Ruling on Valuation) (2) บริการจำแนกประเภทพิกัดอัตราศุลกากร

ล่วงหน้า (Advanced Ruling on Tariff Classification) และ (3) โครงการนำร่องการให้บริการการวินิจฉัยถิ่นกำเนิดสินค้าล่วงหน้า (Advanced Ruling on Rules of Origin Pilot Project)

นอกจากนี้ อาเซียนยังได้ตกลงร่วมกันในการใช้ใบขนสินค้าอาเซียน (ASEAN Customs Declaration Document: ACDD) ที่มีรูปแบบเดียวกัน เพื่อให้สมาชิกใช้ในการผ่านพิธีการศุลกากรสำหรับการนำเข้า/ส่งออก และใช้ผ่านแดนภายในอาเซียน ซึ่งขณะนี้ กรมศุลกากรอยู่ในระหว่างการพัฒนาข้อมูลใบขนส่งสินค้าอาเซียนให้สอดคล้องควบคู่ไปกับการจัดทำระบบ ASEAN Single Window

สำหรับการสร้างความปลอดภัยในห่วงโซ่อุปทานการผลิตระหว่างประเทศ ผ่านโครงการผู้ประกอบการทางเศรษฐกิจที่ได้รับอนุญาต (Authorized Economic Operators: AEOs) และการจัดทำความตกลงยอมรับร่วมกันระหว่างศุลกากร (Mutual Recognition Arrangements: MRAs) นั้น กรมศุลกากรได้ดำเนินการโครงการ AEOs ของผู้ประกอบการไทย พร้อมทั้งได้เปิดรับสมัครผู้ประกอบการที่จะเข้าร่วมโครงการ AEOs อยู่เป็นระยะ ซึ่งขณะนี้บริษัทที่ได้รับรองสถานภาพเป็น AEOs สำหรับผู้ส่งออกแล้ว จำนวนทั้งหมด 13 บริษัท

นอกจากมาตรการอำนวยความสะดวกทางการค้าที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ประเทศสมาชิกอาเซียนได้มีความพยายามร่วมกันพัฒนาระบบศุลกากรผ่านแดนอาเซียน ภายใต้กรอบความตกลงอาเซียนว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าผ่านแดน (ASEAN Framework Agreement on the Facilitation of Goods in Transit) มีวัตถุประสงค์ที่จะให้ประเทศสมาชิกอาเซียนอนุญาตให้รถยนต์ขนส่งที่จดทะเบียนในประเทศสมาชิกอื่นสามารถขนส่งสินค้าผ่านประเทศตนได้ โดยกรอบความตกลงนี้มีผลบังคับใช้เมื่อเดือนตุลาคม 2543 แต่ยังไม่เห็นผลในทางปฏิบัติเนื่องจากต้องรอการลงนามในพิธีสารทั้ง 9 ฉบับ ซึ่งถ้าทุกประเทศให้สัตยาบันครบแล้วจะทำให้สามารถขนส่งสินค้าผ่านแดนระหว่างกันได้อย่างเสรีผ่านเส้นทางที่แต่ละประเทศกำหนดโดยได้รับการยกเว้นการจัดเก็บภาษีและค่าบริการอื่นๆ โดยมีการจัดตั้งระบบศุลกากรผ่านแดน มีมาตรการตรวจโรคในคนและพืชและอำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้านำเข้าเสี่ยงง่าย ทั้งนี้จะไม่อนุญาตให้ขนส่งสินค้าอันตรายผ่านแดนและไม่อนุญาตให้ขนส่งสินค้าต้องห้ามหรือสินค้าที่ถูกจำกัดผ่านดินแดนประเทศอื่น ทั้งนี้ศุลกากรรับผิดชอบพิธีสารจำนวน 2 ฉบับ คือ พิธีสาร 2 : การกำหนดที่ทำการพรมแดน (Designation of Frontier Posts) และพิธีสาร 7 : ระบบศุลกากรผ่านแดน (Customs Transit System) ซึ่งอยู่ระหว่างการดำเนินการร่วมกันของสมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ

การดำเนินการในปัจจุบันของร่างพิธีสารทั้ง 2 ฉบับมีดังนี้

1) ร่างพิธีสารที่ 2 ขณะนี้ อยู่ในระหว่างการเจรจาของประเทศสมาชิก ซึ่งได้เสนอขอแก้ไขที่ทำการพรมแดนซึ่งยังไม่เป็นที่ยุติ

2) ร่างพิธีสารที่ 7 คณะทำงานด้านพิธีการศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้า (Customs Procedures and Trade Facilitation Working Group: CPTFWG) ได้ดำเนินการแก้ไขและจัดทำร่างพิธีสารที่ 7 และภาคผนวกทางเทคนิคภายใต้กรอบความตกลงอาเซียนว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าผ่านแดนเสร็จสิ้นแล้ว และคาดว่าจะมีการลงนามในเดือนกันยายน 2555 ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา 190 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กรมศุลกากรจึงได้จัดสัมมนารับฟังความคิดเห็น เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2555 และจะได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อขอความเห็นชอบจากรัฐสภาต่อไป

นอกจากนี้ กรมศุลกากรยังได้ดำเนินการพัฒนาพิกัดศุลกากรอาเซียน (ASEAN Harmonized Tariff Nomenclature: AHTN) จากฉบับปี 2550 (ค.ศ. 2007) ให้เป็นฉบับปี พ.ศ. 2555 (2012) เพื่อให้เกิดความทันสมัย มีความเหมาะสม อีกทั้งให้สอดคล้องกับระบบประเภทพิกัดย่อย 8 หลัก และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2555 เป็นต้นไป

(3) ระบบอิเล็กทรอนิกส์ ณ จุดเดียวของอาเซียน (ASEAN Single Window)

สำหรับการอำนวยความสะดวกทางการค้านั้น นอกจากจะมีมาตรการที่กล่าวมาข้างต้นแล้วนั้นก็เป็นที่ทราบกันดีว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์มีความสำคัญเป็นอย่างมากในโลกการค้าปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สามารถช่วยลดระยะเวลาในการดำเนินธุรกรรมทางการค้าต่างๆ เนื่องจากการนำเข้า/ส่งออกสินค้าจะต้องมีการติดต่อกับหลายหน่วยงานรวมถึงต้องใช้เอกสารในการติดต่อยื่นเรื่องเพื่อขออนุมัติหรือขออนุญาตในเรื่องต่างๆ ทำให้ผู้ประกอบการเสียเวลาและทำให้ต้นทุนของผู้ประกอบการค่อนข้างสูง ลดความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศ ทั้งนี้ กรมศุลกากรได้จัดตั้ง National Single Window (NSW) เพื่อบูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลหน่วยงานภาครัฐและภาคธุรกิจไว้ ณ จุดเดียว โดยกรมศุลกากรได้ลงนามใน MOU ของโครงการนำร่องเชื่อมต่อระบบข้อมูลร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนทั้งสิ้น 37 หน่วยงาน และขณะนี้ก็มีหน่วยงานที่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานกับระบบ NSW อย่างเป็นทางการได้แล้ว 10 หน่วยงาน

ในส่วนของการดำเนินการ ASEAN Single Window (ASW) นั้น ประเทศสมาชิกอาเซียนอยู่ในระหว่างการดำเนินการโครงการนำร่อง ASW โดยได้เริ่มโครงการเมื่อเดือนมิถุนายน 2554 และจะมีการนำร่องเชื่อมโยงข้อมูลกับประเทศที่มีความพร้อมก่อนในปลายปี 2555 ซึ่งเป็นการทดสอบแลกเปลี่ยนข้อมูลในส่วนของใบขนสินค้าอาเซียน (ASEAN Customs Declaration Document: ACDD) และ ATIGA Form D ระหว่างกัน

(4) มาตรการกระตุ้นการรวมกลุ่มทางศุลกากร

ประเทศสมาชิกอาเซียนได้มีการกระตุ้นให้เกิดการรวมกลุ่มทางศุลกากรผ่านมาตรการต่าง ๆ ที่สำคัญ ประกอบด้วย

(4.1) การปรับปรุงแก้ไขความตกลงอาเซียนด้านศุลกากร (ASEAN Agreement on Customs: AAC) ศุลกากรประเทศสมาชิกอาเซียนได้พิจารณาปรับปรุงแก้ไขความตกลงอาเซียนด้านศุลกากร (ASEAN Agreement on Customs: AAC) ซึ่งมีผลบังคับใช้มาตั้งแต่ปี 2540 ให้มีความละเอียด ครอบคลุมในเรื่องพิธีปฏิบัติทางศุลกากร เพื่อให้สอดคล้องกับ ATIGA ในการสนับสนุนการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558 โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอาเซียนได้ลงนามในร่างความตกลงดังกล่าวแล้วระหว่างการประชุมรัฐมนตรีคลังอาเซียนในวันที่ 30 มีนาคม 2555 ณ กรุงพนมเปญ ประเทศกัมพูชา

(4.2) บันทึกความเข้าใจด้านความร่วมมือทางศุลกากรระหว่างอาเซียนกับศุลกากรจีน (Memorandum of Understanding between ASEAN and China on Customs Cooperation): ประเทศสมาชิกอาเซียนได้จัดทำบันทึกความเข้าใจด้านความร่วมมือทางศุลกากรระหว่างอาเซียนกับศุลกากรจีน เพื่ออำนวยความสะดวกด้านการค้า พัฒนาเสริมสร้างสมรรถนะด้านบุคลากร สนับสนุนการเผยแพร่ข้อมูลรวมถึงการปรับปรุงด้านกฎหมายให้มีความโปร่งใสและเข้าถึงได้ง่ายยิ่งขึ้น รวมถึงขยายความร่วมมือด้านศุลกากรระหว่างอาเซียนและประเทศคู่เจรจาสำคัญ ซึ่งจะแสดงถึงความพร้อมของอาเซียนในการเปิดตลาดการค้าและการลงทุนกับประเทศต่าง ๆ ที่อยู่นอกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยมีขอบเขตความร่วมมือในด้านต่าง ๆ คือ การพัฒนาเทคนิคที่เกี่ยวข้องกับพิธีการทางศุลกากร และเสริมสร้างสมรรถนะด้านบุคลากร การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารด้านศุลกากร และการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารด้านกฎระเบียบภายในประเทศต่าง ๆ ทั้งนี้ ศุลกากรประเทศสมาชิกอาเซียนและศุลกากรจีน ได้มีการลงนามในบันทึกความเข้าใจดังกล่าว

แล้ว ในระหว่างการประชุมอธิบดีศุลกากรอาเซียนครั้งที่ 20 ระหว่างวันที่ 6-9 มิถุนายน พ.ศ. 2554 ณ กรุงเนปิดอร์ (Nay Pyi Taw) สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

(4.3) แผนยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาทางศุลกากร : ในการกระตุ้นการรวมกลุ่มทางศุลกากรของประเทศสมาชิกอาเซียนนั้น ได้ดำเนินการผ่านแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาทางศุลกากร (Strategic Plan of Customs Development: SPCD) ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของที่ประชุมอธิบดีศุลกากรอาเซียน (ASEAN Customs Director General Meeting) ทั้งนี้ แผน SPCD ดำเนินงานผ่านคณะทำงานที่สำคัญ 3 คณะ ประกอบด้วย คณะทำงานด้านการอำนวยความสะดวกทางการค้าและพิธีการศุลกากร (Customs Procedures and Trade Facilitation Working Group: CPTFWG) คณะทำงานด้านป้องกันและปราบปรามศุลกากร (Customs Enforcement and Compliance Working Group: CECWG) และคณะทำงานด้านการเสริมสร้างสมรรถนะศุลกากร (Customs Capacity Building Working Group: CCBWG)

ที่ประชุมอธิบดีศุลกากรอาเซียนได้พิจารณาเห็นชอบร่างแผน SPCD ของปี พ.ศ. 2554-2558 ในการประชุมครั้งที่ 21 ในวันที่ 5-8 มิถุนายน พ.ศ. 2555 ณ กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์

4.1.5 กรอบนโยบายการพัฒนา SMEs

ประเทศสมาชิกอาเซียนได้ดำเนินการร่วมกันเพื่อบรรลุผลตามพันธกรณีใน ASEAN Economic Community Blueprint (AEC Blueprint) โดยการพัฒนา SMEs เป็นส่วนสำคัญหนึ่งของ Third AEC Pillar (การลดช่องว่างด้านการพัฒนา) โดยภายในปี 2015 SMEs ของอาเซียนจะเป็น World-Class Enterprises ที่มีความสามารถในการเชื่อมโยงกับห่วงโซ่อุปทานของภูมิภาคและโลก การใช้ประโยชน์จาก AEC และมีนโยบายที่เอื้อต่อการพัฒนา SMEs ความสามารถในการแข่งขันและนวัตกรรม

SMEs เป็นภาคส่วนที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของอาเซียน ซึ่งการพัฒนาทาง SMEs มีส่วนในการสนับสนุนการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน จากการประเมินของสำนักงานเลขาธิการอาเซียน พบว่า SMEs ในอาเซียน มีสัดส่วนสูงถึงกว่าร้อยละ 96 ของธุรกิจทั้งหมด และมีสัดส่วนการจ้างงานร้อยละ 50-85 ของการจ้างงานรวมในประเทศสมาชิกอาเซียน ยิ่งไปกว่านั้น รายได้ที่เกิดจากธุรกิจ SMEs ยังมีสัดส่วนถึงร้อยละ 30-53 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) และมีสัดส่วนร้อยละ 9-31 ของการส่งออกรวม

การพัฒนาส่งเสริมด้าน SMEs เป็นหนึ่งในแผนงานสำคัญภายใต้ยุทธศาสตร์การดำเนินงานไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อให้บรรลุการเป็นภูมิภาคที่มีพัฒนาการทางเศรษฐกิจอย่างเท่าเทียมกัน โดยพิมพ์เขียวนโยบายของอาเซียนด้านการพัฒนา SMEs ฉบับปี พ.ศ. 2547-2557 ได้กำหนดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- 1) เร่งการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างเหมาะสมตามความหลากหลายของประเทศสมาชิกอาเซียน
- 2) พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันและการปรับตัวของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในอาเซียน โดยอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูล ตลาด การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และทักษะแรงงาน แหล่งเงินทุน รวมทั้งเทคโนโลยี
- 3) เสริมสร้างความยืดหยุ่นให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของอาเซียน เพื่อให้สามารถรองรับกับผลกระทบที่เกิดจากเศรษฐกิจมหภาคและความไม่มั่นคงทางการเงิน ตลอดจนความท้าทายที่อาจเกิดขึ้นจากสภาพแวดล้อมทางการค้าที่เสรีมากขึ้น
- 4) เพิ่มการมีส่วนร่วมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจและการพัฒนาภูมิภาคอาเซียนในภาพรวม

กลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนดำเนินความร่วมมือด้านการพัฒนา SMEs ตามกรอบ ASEAN Policy Blueprint for SME Development 2004-2014 โดยมีกลไกที่รับผิดชอบได้แก่ ASEAN SME Working Group (SMEWG)

โดยภายใต้ AEC Blueprint มีมาตรการที่เกี่ยวข้องกับ SMEs ที่จะต้องดำเนินการระหว่างช่วงปี 2553-2554 จำนวน 2 มาตรการ ซึ่งได้ดำเนินการเป็นผลสำเร็จแล้ว ได้แก่

- 1) การจัดทำแผนปฏิบัติการยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนา SMEs ของอาเซียน (ASEAN Strategic Action Plan for SME Development 2010-2015)
- 2) การจัดตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษา SMEs ของอาเซียน (ASEAN SME Advisory Board)

การประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน (AEM) ครั้งที่ 42 เมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2010 ได้ให้การรับรอง ASEAN Strategic Action Plan for SME Development 2010-2015 ซึ่งนำมาใช้แทนที่ ASEAN Policy Blueprint for SME Development (APBSD) ปี 2004-2014 เพื่อใช้เป็น

แนวทางความร่วมมือด้าน SMEs ของอาเซียนในการพัฒนาธุรกิจ SMEs ให้มีประสิทธิภาพและมีกลไกการทำงานที่คล่องตัว โดยแผนงานดังกล่าวครอบคลุมโครงการและความริเริ่มที่สำคัญต่างๆ อาทิ การเข้าถึงแหล่งเงินทุนการส่งเสริม SMEs การอำนวยความสะดวกโดยใช้เทคโนโลยี และการพัฒนาทรัพยากร

ด้านการเข้าถึงแหล่งเงินทุน อาเซียนได้วางแผนที่จะจัดตั้งสถาบันการเงินสำหรับ SMEs ในประเทศสมาชิกอาเซียน รวมถึงกองทุนเพื่อการพัฒนา SME ในอาเซียน เพื่อแก้ไขปัญหาด้านข้อจำกัดในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs

ด้านการส่งเสริม ประเทศสมาชิกอาเซียนจะพิจารณาคัดเลือกธุรกิจ SMEs ที่ถือว่าประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจในแต่ละประเทศ ประเทศละ 100 บริษัท เพื่อรับรางวัล “1000 SMEs Recognition” จากรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน นอกจากนี้ คณะทำงาน SMEs ร่วมกับสำนักงานเลขาธิการอาเซียนจะรวบรวมรายชื่อและที่อยู่ติดต่อของ SMEs แต่ละรายนี้ โดยแยกเป็นรายอุตสาหกรรมและรายสาขา เพื่อนำมาเผยแพร่ระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนและประเทศคู่เจรจาเพื่อใช้ประโยชน์ในการสร้างเครือข่ายของ SMEs ในภูมิภาค นอกจากนี้ เพื่อส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ในธุรกิจ SMEs อาเซียนจะพิจารณาให้มีการมอบรางวัล “ASEAN SMEs Innovation Awards” ให้แก่ SMEs ที่มีแนวคิดในการพัฒนาธุรกิจในเชิงสร้างสรรค์ ทั้งในด้านเทคโนโลยี กระบวนการและการให้บริการ การตลาดและการบริหารจัดการ

ด้านการอำนวยความสะดวก ประกอบด้วยกิจกรรม 3 ด้าน คือ (1) การเผยแพร่ข้อมูลให้แก่ SMEs ผ่านทางเว็บไซต์ ซึ่งปัจจุบันได้มีการเชื่อมโยงเว็บไซต์ขององค์กรด้าน SMEs ของประเทศบรูไนฯ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์แล้ว และมีแผนที่จะขยายการเชื่อมโยงไปจนครบทุกประเทศต่อไป (2) การจัดตั้งศูนย์บริการ SMEs ในประเทศสมาชิกอาเซียนและในภูมิภาคซึ่งอาจเริ่มต้นจากระดับอนุภูมิภาคก่อน เพื่อส่งเสริมการค้าตามแนวชายแดน เช่น ระหว่างไทยลาว และเวียดนาม (3) การพัฒนาศูนย์บ่มเพาะทางธุรกิจและเทคโนโลยี (Business and Technology Incubator) ในประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อพัฒนาธุรกิจที่อยู่ในระยะเริ่มต้นให้สามารถขยายตัวไปสู่ธุรกิจพาณิชย์ในตลาดต่างประเทศได้

ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ อาเซียนได้จัดทำหลักสูตรสำหรับผู้ประกอบการเพื่อใช้ในการสอนในสถาบันการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียนร่วมกันเสร็จแล้ว

การดำเนินงาน

ในการส่งเสริมความร่วมมือด้าน SMEs ของอาเซียน รัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน (AEM) ได้ให้การรับรองแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนา SMEs ของอาเซียน (ASEAN Strategic Action Plan for SME Development) ปี 2553-2558 โดยแผนงานดังกล่าวครอบคลุมการดำเนินการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาธุรกิจ SMEs เพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขัน และเพิ่มความสามารถในการปรับตัวของ SMEs ในการมุ่งสู่การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวในอาเซียน และให้จัดตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษา SMEs ของอาเซียน (ASEAN SME Advisory Board) เพื่อเป็นเวทีในการสร้างเครือข่ายระหว่างหัวหน้าหน่วยงาน SMEs และผู้แทนจากภาคเอกชนในอาเซียน รวมถึงให้ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะด้านนโยบายที่เกี่ยวกับการพัฒนาธุรกิจ SMEs ต่อรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน

แผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Blueprint) มีเป้าหมายสำคัญ ดังนี้

- 1) การจัดทำหลักสูตรร่วมกันสำหรับผู้ประกอบการในอาเซียนภายในปี พ.ศ. 2551-2552 (อินโดนีเซีย และสิงคโปร์ เป็นประเทศนำ)
- 2) การจัดตั้งศูนย์ให้บริการครบวงจรสำหรับ SMEs SME (SME service centre) เพื่อเชื่อมโยงระหว่างภูมิภาคและอนุภูมิภาคของประเทศสมาชิกอาเซียนภายในปี 2553-2554 (ไทยและเวียดนาม เป็นประเทศนำ)
- 3) การจัดตั้งการให้บริการทางการเงินสำหรับธุรกิจ SMEs ในแต่ละประเทศสมาชิกภายในปี 2553-2554 (มาเลเซีย และบรูไนเป็นประเทศนำ)
- 4) การจัดทำโครงการส่งเสริมการฝึกปฏิบัติงานสำหรับเจ้าหน้าที่ในระดับภูมิภาคเพื่อพัฒนาความเชี่ยวชาญของเจ้าหน้าที่ภายในปี 2555-2556 (พม่าและฟิลิปปินส์เป็นประเทศนำ) และ
- 5) การจัดตั้งกองทุนเพื่อการพัฒนา SMEs ในระดับภูมิภาค (SME development fund) ภายในปี 2557-2558 เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ประกอบธุรกิจในภูมิภาคอาเซียน (ลาวและไทยเป็นประเทศนำ)

นอกจากนี้ ยังได้หารือร่วมกับหน่วยงานวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของอาเซียนบวกสาม (กลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน จีน ญี่ปุ่น และเกาหลี) เพื่อแลกเปลี่ยนแนวทางการปฏิบัติที่ดีและความร่วมมือด้าน SMEs ในโครงการต่าง ๆ

(1) ความคืบหน้าการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนา SMEs ของอาเซียน (the Strategic Action Plan for ASEAN SMEs Development (2010-2015))

ปัญหาสำคัญหนึ่งที่อาเซียนประสบในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ คือ การขาดเงินสนับสนุนในการดำเนินงานโครงการต่างๆ โดยในการประชุม SMEWG ครั้งที่ 30 (มิถุนายน 2012) ที่ประชุมเห็นร่วมกันให้ประเทศผู้ประสานงานในด้านต่างๆ รวบรวมโครงการ/ กิจกรรมที่อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบ เพื่อติดตามความคืบหน้าการดำเนินงาน รวมทั้งปัญหา/ อุปสรรค และจัดทำแผนงาน เพื่อให้การดำเนินงานในการส่งเสริมและพัฒนา SMEs เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

(2) การจัดทำ Directory of Outstanding ASEAN SMEs 2011 และ Directory of Innovative ASEAN SMEs 2012

อาเซียนได้จัดทำ Directory of Outstanding ASEAN SMEs 2011 เพื่อช่วยส่งเสริมโอกาสทางการตลาดทั้งจากในอาเซียนเองและจากประเทศนอกอาเซียนโดยได้เปิดตัวเอกสารดังกล่าวในช่วงการประชุม ASEAN-BIS เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2011 และได้เผยแพร่ในเวปไซต์ของ ASEC ขณะนี้อาเซียนอยู่ระหว่างการจัดทำรายชื่อ Directory of Innovative ASEAN SMEs 2012 โดยมีเป้าหมายที่จะเปิดตัวเอกสารดังกล่าวในช่วงการประชุม ASEAN Business and Investment Summit เดือนพฤศจิกายน 2012

(3) ASEAN Business Awards (ABA) 2012

ASEAN SMEWG ร่วมกับ ASEAN Business Advisory Council (ASEAN- BAC) ดำเนินการจัดงาน ASEAN Business Award (ABA) 2012 เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนผู้ประกอบการ SMEs ที่มีนวัตกรรมในอาเซียน โดยจะมอบรางวัล The Most Admired ASEAN Enterprise ให้แก่ทั้งบริษัทที่ถือกำเนิดในอาเซียน และบริษัทขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีศักยภาพในการก้าวไปสู่การค้าในระดับสากลและเป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมเศรษฐกิจของอาเซียนให้เจริญเติบโต

(4) ความคืบหน้าการจัดทำ ASEAN SME Policy Index

ประเทศญี่ปุ่นโดย ERIA ได้เสนอโครงการ ASEAN SMEs Policy Index โดยมีวัตถุประสงค์ในการวัดผลการดำเนินนโยบายด้านการส่งเสริม SMEs ของภาครัฐในอาเซียน โดยการดำเนินโครงการนี้มีพื้นฐานมาจาก OECD SMEs Policy Index ที่ได้ดำเนินการประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีกับประเทศในแถบบอลข่านตะวันตก และประเทศตุรกี โดยขณะนี้เอกสาร Framework for the ASEAN SMEs Policy Index ได้ข้อสรุปแล้ว และจะดำเนินการจัดทำร่างเอกสาร country reports ต่อไป

รายละเอียด ASEAN SME Policy Index

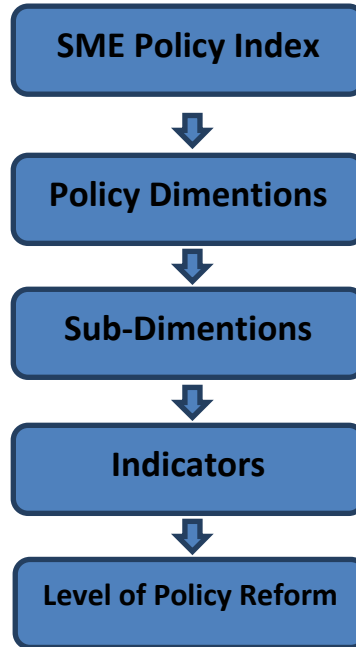
ได้มีการเริ่มพัฒนาตัวชี้วัดเชิงนโยบายในการพัฒนา SME อาเซียน (ASEAN SME Policy Index) พร้อมกับ การดำเนินงานตามพิมพ์เขียวนโยบายของอาเซียนด้านการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ASEAN Policy Blueprint for SMEs Development : APBSD) 2004 –2014 ต่อมาในการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน (AEM) ครั้งที่ 42 เดือนสิงหาคม ค.ศ. 2010 ได้มีการรับรองแผนปฏิบัติการยุทธศาสตร์สำหรับการพัฒนา **SME** ของอาเซียน (ASEAN Strategic Action Plan for SME Development) 2010-2015 เพื่อนำมาใช้แทน APBSD

คณะทำงานวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของอาเซียน (ASEAN SME Agencies Working Group) ได้ร่วมมือกับสถาบันเพื่อการวิจัยเศรษฐกิจสำหรับอาเซียนและเอเชียตะวันออก (Economic Research Institute for ASEAN and East Asia: ERIA) ในการจัดทำตัวชี้วัดนโยบายในการพัฒนา **SMEs** อาเซียน (ASEAN SME Policy Index) โดยมีรายละเอียดดังนี้

มิติหลักได้แบ่งออกเป็นทั้งสิ้น 8 สาขา คือ

- 1) นโยบายทั่วไปและสิ่งแวดล้อมทางธุรกิจของผู้ประกอบการ SMEs
- 2) การสนับสนุนให้การจัดตั้งธุรกิจมีความรวดเร็วขึ้นและมีค่าใช้จ่ายน้อยลง หรือการลดภาระด้านกฎระเบียบและธุรกิจให้กับผู้ประกอบการ SMEs
- 3) การเข้าถึงแหล่งเงินทุน
- 4) เทคโนโลยีและถ่ายทอดเทคโนโลยี
- 5) การเข้าถึงตลาดและการใช้ประโยชน์จากการเป็นตลาดเดี่ยวยิ่งมากขึ้น
- 6) การให้ความรู้และฝึกอบรมแก่ผู้ประกอบการ
- 7) เทคโนโลยีสารสนเทศและการเข้าถึงข้อมูล
- 8) การส่งเสริมให้ผู้ประกอบการ SMEs มีบทบาทที่แข็งแกร่งในการกำหนดนโยบาย

กำหนดมิติครองและตัวชี้วัดแยกย่อยไปในแต่ละมิติหลักโดยมีรูปแบบ คือ

(5) การประชุมหารือระหว่าง AEM และ ASEAN SMEs Advisory Board ครั้งที่ 1 ในการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจครั้งที่ รัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนได้พบหารือกับ 44 ASEAN SMEs Advisory Board) SMEAB) เป็นครั้งแรก เพื่อแลกเปลี่ยนความเห็นเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมและพัฒนา SMEs ของอาเซียน โดย SMEAB ได้เสนอเอกสารข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับประเด็นอุปสรรคของผู้ประกอบการ SMEs ที่ต้องการให้ภาครัฐดำเนินการแก้ไขใน 2 ประเด็น คือ การเข้าถึงแหล่งเงินทุน และการสนับสนุนผู้ประกอบการ SMEs ในการใช้ประโยชน์จากตลาดในภูมิภาค ในขณะที่ AEM แจ้งให้ SMEAB ทราบว่าอาเซียนให้ความสำคัญกับ SMEs เป็นลำดับแรกในการไปสู่ AEC ในปี และในระยะต่อไป และแจ้งให้ทราบถึงนโยบายของอาเซียนใน 2015 เรื่อง SMEs ได้แก่ การตัดสินใจในระดับนโยบายใน (1)เรื่อง SMEs จะต้องอยู่ในขอบข่ายของ AFEED สมาชิกอาเซียนจะต้องพยายามยกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ(2)SMEs ขึ้นในระดับประเทศ โดยความร่วมมือในระดับภูมิภาคควรเน้นในเรื่องการแลกเปลี่ยนข้อมูล best practice โอกาสทางการตลาดและการอำนวยความสะดวกการค้าระหว่าง SMEs เชิญ (3)SMEs ของประเทศสมาชิกเข้าร่วมในกิจกรรม SMEs ในระดับประเทศและ (4)ASEAN SME Regional Development Fund (SRDF) จะจัดตั้งในเวลาที่เหมาะสม ทั้งนี้ การหารือระหว่าง AEM และ SMEAB อาจจัดเมื่อจำเป็น

4.1.6 ความคืบหน้าโครงการ SMEs

ตารางที่ 4.1 ความคืบหน้าโครงการ SMEs

โครงการ	โครงการ	ผู้เสนอโครงการ	ระยะเวลา	วัตถุประสงค์	เสร็จสิ้น	อยู่ระหว่างการดำเนินการ
โครงการภายใต้ AEC						
1.	จัดทำหลักสูตรร่วมกันสำหรับผู้ประกอบการในอาเซียน	อินโดนีเซีย/Asia SEED	2008-2009, 2010-2012	<ul style="list-style-type: none"> ใช้วิธีปรึกษาหารือกับ นักเรียน นักวิชาการ และ SMEs เพื่อเผยแพร่หลักสูตรผู้ประกอบการร่วมกันสู่ มหาวิทยาลัยในประเทศกัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว และมาเลเซีย และจะมีการการเผยแพร่หลักสูตรผู้ประกอบการร่วมกันเพิ่มเติมอีก 3 ประเทศคือ ประเทศฟิลิปปินส์ เมียนมาร์ และเวียดนาม ซึ่งในหนังสือเรียนจะประกอบด้วย เนื้อหาร่วมกัน 60% และเนื้อหาในท้องถิ่น 40% คาดว่าจะมีการแจกหนังสือเรียนในเดือนมิถุนายน 2012 	<ul style="list-style-type: none"> ได้มีการโอนเงินทุนจำนวน USD227,238 จาก JAIF สู่ผู้เสนอโครงการ(AMEICC Secretariat) ในเดือนกันยายน 2010 ผู้วิจัยโครงการนำโดย ASIA SEED เริ่มต้นโครงการที่ประเทศเมียนมาร์ ฟิลิปปินส์ และเวียดนามในเดือน ธันวาคม 2010 การประชุมเชิงปฏิบัติการของผู้ประกอบการ SME โดย EELBP ในวันที่ 8-9 กุมภาพันธ์ 2011 ที่ประเทศบรูไน การสัมมนาหลักสูตรร่วมกันประจำปี ได้จัดขึ้นในวันที่ 26-27 ตุลาคม 2011 ที่มะนิลาประเทศฟิลิปปินส์ 	<ul style="list-style-type: none"> รอผู้เสนอโครงการ (ANEICC Secretariat) ส่งรายงานขั้นสุดท้าย (รวมรายงานด้านการเงิน) ในการประชุม SMEWG ครั้งที่ 30 ในเดือนมิถุนายน 2012

โครงการ ที่	โครงการ	ผู้เสนอ โครงการ	ระยะเวลา	วัตถุประสงค์	เสร็จสิ้น	อยู่ระหว่างการ ดำเนินการ
2.	จัดตั้งศูนย์ให้บริการ ครบวงจรสำหรับ SMEs (SME service centre) ที่ เชื่อมโยงระหว่าง ภูมิภาคและภูมิภาค ย่อยของประเทศ สมาชิก	ไทย	2010-2011	<ul style="list-style-type: none"> ● ศึกษาความเป็นไปได้: <ul style="list-style-type: none"> ➢ เปรียบเทียบความแตกต่าง ของแนวทางการปฏิบัติที่เป็น เลิศใน SME Service Centers, เผยแพร่บริการ สำหรับ SMEs, การจัดเตรียม บริการสำหรับ SMEs ใน ระดับชุมชน ประเทศ และ ภูมิภาคของประเทศญี่ปุ่น สหภาพยุโรปและประเทศ สมาชิกอาเซียน ➢ ร่างการปฏิบัติที่เป็นเลิศของ การผสมผสานการใช้ web- based 	<ul style="list-style-type: none"> ● ได้มีการโอนเงินทุนจำนวน USD109,465 จาก JAIF ผู้ผู้เสนอ โครงการ(ประเทศไทย) ในวันที่ 4 ธันวาคม 2009 ● การศึกษาความเป็นไปได้ของการ สร้าง Integrated National SMEs Service Center และสิ่งจำเป็นที่ เกี่ยวข้องระหว่างประเทศสมาชิก อาเซียนได้เสร็จสมบูรณ์แล้ว ● วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2012 ประเทศไทย ได้มีการจัดเตรียม: <ul style="list-style-type: none"> ➢ รายงานการศึกษาความเป็นไปได้ ฉบับสมบูรณ์ ➢ กรอบความตกลง SME service centre ในระดับประเทศและ ภูมิภาค 	<ul style="list-style-type: none"> ● ประเทศไทยส่ง ข้อเสนอระยะที่ 2 ของโครงการ ● ประเทศไทย จัดทำแบบฟอร์ม (template) ใน การเก็บข้อมูล ให้แก่อาเซียน และเสนอ แนวทางในการ เก็บข้อมูลให้ พร้อมใช้งาน เว็บไซต์ของ หน่วยงาน SME ของประเทศ สมาชิกอาเซียน

โครงการ	โครงการ	ผู้เสนอโครงการ	ระยะเวลา	วัตถุประสงค์	เสร็จสิ้น	อยู่ระหว่างการดำเนินการ
					<ul style="list-style-type: none"> ➤ ข้อเสนอแนะที่ 2 ของโครงการ ● รายงานฉบับสมบูรณ์รวมถึงรายงานด้านการเงินได้ถูกตรวจสอบโดย JMT และ FBD จาก ASEC 	
3.	จัดตั้งการให้บริการทางการเงินสำหรับธุรกิจ SMEs ในแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียน	บรูไน และ มาเลเซีย	2010-2011	<ul style="list-style-type: none"> ● แบ่งปันการปฏิบัติที่เป็นเลิศสำหรับการเริ่มต้นนโยบาย และข้อบังคับ และเริ่มปรับใช้กับสมาชิกอาเซียนและประเทศคู่เจรจาซึ่งต้องการปรับปรุงให้ SME สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายขึ้น ● ริเริ่มโครงการที่ช่วยส่งเสริมให้ SMEs เข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายขึ้น ● ศึกษาความเป็นไปได้ของบริการทางการเงินต่างๆ ที่มีอยู่สำหรับ 	<ul style="list-style-type: none"> ● การศึกษาการจัดตั้ง SME Financial Facilities ในประเทศสมาชิกอาเซียนได้เสร็จสมบูรณ์ในปี 2009 โดยประเทศบรูไนและมาเลเซีย ● การประชุมเชิงปฏิบัติการการแบ่งปันการปฏิบัติที่เป็นเลิศของการจัดตั้ง SME Financial Facility จัดขึ้นในวันที่ 3-4 กุมภาพันธ์ 2010 โดยบรูไนเป็นเจ้าภาพ ● การประชุมเชิงปฏิบัติการในหัวข้อเรื่อง "Fostering SME Development Through Increasing SME Access 	<ul style="list-style-type: none"> ● ประเทศสมาชิกอาเซียนอยู่ในระหว่างส่งรายงานความคืบหน้าการเข้าถึงแหล่งเงินทุนตลอดครึ่งปีและให้ทาง ASEC ติดตามผล ● ในการประชุม SMEWG ครั้งที่

โครงการ ที่	โครงการ	ผู้เสนอ โครงการ	ระยะเวลา	วัตถุประสงค์	เสร็จสิ้น	อยู่ระหว่างการ ดำเนินการ
				SMEsในภูมิภาค	to Finance” ถูกจัดขึ้นในวันที่ 5 พฤศจิกายน 2010 ที่จากากต้า ประเทศอินโดนีเซีย <ul style="list-style-type: none"> งาน “The 1st Expert Panel on SME Access to Finance Meeting” จัดขึ้นในวันที่ 16 มิถุนายน 2011 การประชุมเชิงปฏิบัติเรื่อง “Financing for ASEAN SMEs in the 21st Century” จัดขึ้นในวันที่ 25-27 กรกฎาคม 2011 ที่บาห์ลี ประเทศอินโดนีเซีย 	29 มีความเห็นให้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SME ในปี 2012 เพื่อแลกเปลี่ยนการปฏิบัติที่เป็นเลิศเกี่ยวกับด้านการเงินของ SME และเชิญผู้เชี่ยวชาญจากประเทศสมาชิกอาเซียนเข้าร่วม
4.	จัดตั้งโครงการส่งเสริมการฝึกปฏิบัติงานสำหรับ	ฟิลิปปินส์	2012-2013	<ul style="list-style-type: none"> เพื่อพัฒนากรอบแนวคิดการวิจัยในการส่งเสริมความร่วมมือและ 	<ul style="list-style-type: none"> ข้อเสนอโครงการอยู่ระหว่างการประเมินและอนุมัติ: 	<ul style="list-style-type: none"> รอกการอนุมัติเงินทุนจาก

โครงการ ที่	โครงการ	ผู้เสนอ โครงการ	ระยะเวลา	วัตถุประสงค์	เสร็จสิ้น	อยู่ระหว่างการ ดำเนินการ
	เจ้าหน้าที่ระดับภูมิภาคเพื่อพัฒนาความเชี่ยวชาญของเจ้าหน้าที่			<p>ด้านการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างหน่วยงานด้านการศึกษาต่างๆกับ SMEs และระหว่างบริษัทขนาดใหญ่กับ SMEs ในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน</p> <ul style="list-style-type: none"> ● เพื่อสนับสนุนให้ SMEs พัฒนานวัตกรรมใหม่ๆ หรือการดำเนินการทางธุรกิจใหม่ๆโดยให้คำแนะนำจากนักเรียนผู้มีความเหมาะสมและที่ปรึกษาทางด้านวิชาการรวมถึงผู้เชี่ยวชาญในสาขาธุรกิจนั้นๆ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ข้อเสนอโครงการผ่านการอนุมัติที่ Pre-appraisal Meeting(PAM) ในวันที่ 9 มิถุนายน 2011 ➤ ข้อเสนอโครงการได้รับการอนุมัติจาก project appraisal committee (PAC) ในวันที่ 22 ธันวาคม 2011 ➤ ข้อเสนอโครงการได้รับการอนุมัติจาก Committee of Permanent Representatives (CPR) ในวันที่ 30 มกราคม 2012 ➤ ส่งข้อเสนอโครงการให้ประเทศญี่ปุ่นเพื่อรอการอนุมัติในวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2012 	MOFA ประเทศญี่ปุ่น
5.	จัดตั้งกองทุนเพื่อการพัฒนา SMEs	ไทย	2014-2015	<ul style="list-style-type: none"> ● เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนให้กับ SMEs ในภูมิภาคเพื่อนำไปใช้ในโครงการ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ได้มีการเสนอกรอบแนวคิดการวิจัยในการประชุม SMEWG ครั้งที่ 25 ใน 	<ul style="list-style-type: none"> ● อยู่ระหว่างการแลกเปลี่ยนความ

โครงการ ที่	โครงการ	ผู้เสนอ โครงการ	ระยะเวลา	วัตถุประสงค์	เสร็จสิ้น	อยู่ระหว่างการ ดำเนินการ
	ในระดับภูมิภาค เพื่อเป็นแหล่ง เงินทุนสำหรับ SMEs ที่ประกอบ ธุรกิจในภูมิภาค อาเซียน			สำคัญต่างๆรวมถึงเพิ่มศักยภาพ ให้กับ SMEs ในอาเซียน	<p>เดือนมิถุนายน 2010</p> <ul style="list-style-type: none"> ● รวบรวมแบบสอบถามจากประเทศ สมาชิกอาเซียนเสร็จสมบูรณ์ และได้มี การจัด Expert Group Meeting on SME Regional Development Fund ในวันที่ 29 มิถุนายน 2010 ที่ภูเก็ต ประเทศไทย ● ประเทศไทยนำเสนอกรอบแนวคิดการ วิจัยขั้นสมบูรณ์เรื่องกองทุนเพื่อการ พัฒนา SMEs ในระดับภูมิภาคในการ ประชุม SMEWG ครั้งที่ 27 ในเดือน พฤศจิกายน 2010 ● กรอบแนวคิดการวิจัยถูกส่งไปที่การ ประชุม ASEAN Finance and Central Bank Deputies Working Group (AFDM – WG) Meeting ใน 	คิดเห็นของ SMEWG

โครงการ	โครงการ	ผู้เสนอโครงการ	ระยะเวลา	วัตถุประสงค์	เสร็จสิ้น	อยู่ระหว่างการดำเนินการ
					วันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2012 เพื่อขอคำแนะนำการจัดตั้งกองทุนเพื่อการพัฒนา SMEs ในระดับภูมิภาค	
โครงการภายใต้ SME Strategic Plan of Action (2010-2015)						
1.	จัดตั้งการให้บริการทางการเงินสำหรับธุรกิจ SMEs ในแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียน	บรูไน และ มาเลเซีย	2010-2011		อ้างอิงจากโครงการที่ 3	
2.	การศึกษาความเป็นไปได้ของ SME Credit System สำหรับการปรับปรุงการกู้ยืมเงินจากธนาคารและการค้าประกันเงินกู้ใน	อินโดนีเซีย	2010	<ul style="list-style-type: none"> เพื่อส่งเสริมการจัดตั้งระบบการจัดอันดับความน่าเชื่อถือ (Credit Rating System) สำหรับ SMEs ในประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อพัฒนาวิธีการของ Credit Rating System ให้ปรับใช้กับ SMEs ในประเทศสมาชิกอาเซียน 	<ul style="list-style-type: none"> รวบรวมแบบสอบถามเกี่ยวกับ Credit Rating System จากประเทศสมาชิกอาเซียนเสร็จสมบูรณ์ ประเทศอินโดนีเซียนำเสนอรายงานความเป็นไปได้ของ Credit Rating สำหรับ SMEs ที่การประชุม SMEWG ครั้งที่ 27 ในเดือน 	ประเทศอินโดนีเซียร่วมมือกับประเทศญี่ปุ่นเพื่อทำ Credit Risk Database (CRD) Development Project

โครงการ ที่	โครงการ	ผู้เสนอ โครงการ	ระยะเวลา	วัตถุประสงค์	เสร็จสิ้น	อยู่ระหว่างการ ดำเนินการ
	อาเซียน			<p>และเป็นที่ยอมรับของธนาคารในภูมิภาค</p> <ul style="list-style-type: none"> • ทำให้ Credit Rating system สำหรับ SMEs ในประเทศสมาชิกอาเซียนสมบูรณ์ 	<p>พฤศจิกายน 2010</p> <ul style="list-style-type: none"> • ประเทศอินโดนีเซียนำเสนอโครงการ "Implementation of the credit rating system for SMEs within ASEAN Member Countries" ที่ 7th ASEAN SMEWG- Japan Joint Consultation ในเดือน พฤศจิกายน 2010 	
3.	จัดตั้งกองทุนเพื่อการพัฒนา SMEs ในระดับภูมิภาค	ไทย	2014-2015	อ้างอิงจากโครงการที่ 5		
4.	การพัฒนา Multi-media Self-reliant System Toolkit Package	มาเลเซีย	2010-2012	<ul style="list-style-type: none"> • พัฒนาคุณภาพทางวัฒนธรรมให้ SMEs และสร้างความเข้าใจถึงความจำเป็นในการผลิตสินค้าและบริการที่มีคุณภาพให้ลูกค้า • เครื่องมือต่างๆรวมถึงระบบจัดการ 	<ul style="list-style-type: none"> • ได้มีการโอนเงินทุนจำนวน USD186,375 จาก JAIF ผู้ผู้เสนอโครงการ(ประเทศมาเลเซีย) ในวันที่ 4 ธันวาคม 2009 • การประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง "2nd Beta Testing Workshop on the 	<ul style="list-style-type: none"> • อยู่ระหว่างการเผยแพร่ Multi-media Toolkit สู่ตัวแทน SME และ SME โดย SMEWG

โครงการ ที่	โครงการ	ผู้เสนอ โครงการ	ระยะเวลา	วัตถุประสงค์	เสร็จสิ้น	อยู่ระหว่างการ ดำเนินการ
				<p>คุณภาพ การควบคุมคุณภาพและ ต้นทุนจากมาตรฐาน ISO 9000:2008</p>	<p>Multimedia Toolkit System” ในวันที่ 29-31 มีนาคม 2011 ที่กัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย</p> <ul style="list-style-type: none"> ● จัดการฝึกอบรมให้ครูฝึกเกี่ยวกับ Multi-media Self Reliant Toolkit for Quality Control, Quality Cost and Certification ในวันที่ 25-30 กันยายน 2011 ● ประเทศมาเลเซียนำเสนอและเผยแพร่ Multi-media Toolkit ที่การประชุม อาเซียน SMEWG ครั้งที่ 29 ในเดือน ธันวาคม 2011 ● รายงานฉบับสมบูรณ์รวมถึงรายงาน ด้านการเงินได้จัดส่งถึง ASEC ใน วันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2012 เป็นที่ เรียบร้อย 	

โครงการ ที่	โครงการ	ผู้เสนอ โครงการ	ระยะเวลา	วัตถุประสงค์	เสร็จสิ้น	อยู่ระหว่างการ ดำเนินการ
					<ul style="list-style-type: none"> รายงานฉบับสมบูรณ์รวมถึงรายงานด้านการเงินได้ถูกตรวจสอบโดย JMT และ FBD จาก ASEC 	
5.	Hyperlink of National SME Portals	ประเทศสมาชิกอาเซียน	ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง	<ul style="list-style-type: none"> รวบรวม SME Agency websites ในอาเซียนและอาเซียน+3 และเชื่อมต่อทางเข้าเว็บไซต์เข้าด้วยกัน เพื่อแลกเปลี่ยนการปฏิบัติที่เป็นเลิศ และจัดเตรียมข้อมูลที่ทันสมัยให้กับ SMEs และเครื่องมือทางเทคโนโลยีเพื่อพัฒนา SMEs 	<ul style="list-style-type: none"> รวบรวมรายชื่อของ SME Agencies Portals ในอาเซียนและอาเซียน+3 โดย ASEC ประเทศบรูไน กัมพูชา อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ ได้ทำการโอนข้อมูลรายชื่อเข้า SME Agency websites ตามลำดับ 	<ul style="list-style-type: none"> การเชื่อมโยง National SME Portals ของ SMEWG ที่เหลือ
6.	จัดตั้งศูนย์ให้บริการครบวงจรสำหรับ SMEs (SME service centre) ที่เชื่อมโยงระหว่าง	ไทย	2010-2011		อ้างอิงจากโครงการที่ 2	

โครงการ ที่	โครงการ	ผู้เสนอ โครงการ	ระยะเวลา	วัตถุประสงค์	เสร็จสิ้น	อยู่ระหว่างการ ดำเนินการ
	ภูมิภาคและภูมิภาคย่อยของประเทศสมาชิก					
7.	การเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับโอกาสทางการค้าและการลงทุนของ SMEs ทั้งในและนอกภูมิภาค รวมถึงข้อมูลการเปิดเสรีการค้า(FTA) และการลงทุนทั้งในและนอกภูมิภาคอาเซียน	ASEC, ประเทศสมาชิกอาเซียน	2010	<ul style="list-style-type: none"> ● เพื่อให้มั่นใจว่า SMEs ได้รับรู้และเข้าใจถึงข้อตกลงด้านการค้าในภูมิภาคต่างๆ รวมถึงความคืบหน้าและการบูรณาการของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 	<ul style="list-style-type: none"> ● ASEC จัดเตรียมข้อมูลด้าน FTAs เป็นที่เรียบร้อย ● ASEC ได้แจ้งความคืบหน้าในอาเซียนให้ทาง ASEAN SMEWG ได้ทราบโดยประเทศสมาชิกสามารถสมัครรับข่าวสารได้โดยการส่งอีเมลไปที่ news@asean.org 	<ul style="list-style-type: none"> ● SMEWG อยู่ระหว่างอัปเดต ASEAN Economic Community Business Handbook ให้ตัวแทนของ SMEs แต่ละประเทศ ● SMEWG อยู่ระหว่างเผยแพร่ ASEAN

โครงการ ที่	โครงการ	ผู้เสนอ โครงการ	ระยะเวลา	วัตถุประสงค์	เสร็จสิ้น	อยู่ระหว่างการ ดำเนินการ
						Economic Community Business Handbook ให้ ภาคเอกชนและ ประเทศคู่เจรจา
8.	การเผยแพร่ข้อมูล ในแนวกว้างให้ SMEs เกี่ยวกับงาน แสดงสินค้าและ เทศกาลต่างๆ และ อำนวยความสะดวก สะดวกให้ SMEs ได้เข้าร่วมงาน	ประเทศ สมาชิก อาเซียน	ต่อเนื่อง	<ul style="list-style-type: none"> เพื่อให้มั่นใจว่า SMEs ได้รับรู้และ เข้าใจถึงโอกาสทางการค้าที่มีอยู่ 	<ul style="list-style-type: none"> ประเทศสมาชิกอาเซียนได้ส่งรายชื่อ งานแสดงสินค้านี้ระหว่างประเทศ และ งานสัมมนาในปี 2012 ในประเทศของ ตนให้ ASEC ประเทศสมาชิกอาเซียนได้ส่งรายชื่อ ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจในประเทศของ ตนให้ ASEC SWEWG อัปเดตข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ให้ตัวแทน SMEs แต่ละประเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> ประเทศสมาชิก อาเซียนแบ่งปัน ข้อมูลเกี่ยวกับ งานแสดงสินค้า และเทศกาล ต่างๆให้ประเทศ สมาชิกอาเซียน แต่ละประเทศ ASEC อยู่ ระหว่างจัด

โครงการ ที่	โครงการ	ผู้เสนอ โครงการ	ระยะเวลา	วัตถุประสงค์	เสร็จสิ้น	อยู่ระหว่างการ ดำเนินการ
						เตรียมการ นำเสนอรายชื่อ งานแสดงสินค้า และเทศกาล ต่างๆที่รวบรวม มาจากประเทศ สมาชิกอาเซียน ให้ประเทศ สมาชิกอาเซียน แต่ละประเทศใน ปี 2012 และ 2013
9.	แบ่งปันข้อมูลทาง เทคโนโลยีที่มีอยู่ให้ SMEs ระหว่าง ประเทศสมาชิก อาเซียน	ประเทศ สมาชิก อาเซียน	ต่อเนื่อง	<ul style="list-style-type: none"> เพื่อให้มั่นใจว่า SMEs ได้รับความรู้และเข้าใจถึงเทคโนโลยีที่มีอยู่เพื่อใช้อำนวยความสะดวกในการดำเนินธุรกิจในแต่ละวันและเพิ่มศักยภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> ไม่มีข้อมูล 	<ul style="list-style-type: none"> ประเทศสมาชิกอาเซียนลงความเห็นให้อัพโหลดข้อมูล

โครงการ ที่	โครงการ	ผู้เสนอ โครงการ	ระยะเวลา	วัตถุประสงค์	เสร็จสิ้น	อยู่ระหว่างการ ดำเนินการ
				ทางการแข่งขัน		ทางด้าน เทคโนโลยีที่ควร แบ่งปัน เช่น ICT เทคโนโลยีที่ พัฒนาศักยภาพ และ/หรือ กระบวนการการ ผลิต
10.	พัฒนาเครื่องมือที่ใช้วัดผลการดำเนินงาน(KPIs) สำหรับนวัตกรรมของ SMEs	ประเทศ สมาชิก อาเซียน	ต่อเนื่อง	<ul style="list-style-type: none"> แบ่งปันข้อมูลด้าน KPIs เพื่อใช้ในการสนับสนุนนวัตกรรมของ SMEs ในประเทศสมาชิกอาเซียน 	<ul style="list-style-type: none"> ไม่มีข้อมูล 	<ul style="list-style-type: none"> ประเทศสมาชิกอาเซียนอยู่ระหว่างระบุและกำหนด KPIs ที่จะนำมาใช้ ประเทศสมาชิกอาเซียนอยู่ระหว่างอัปเดต

โครงการ ที่	โครงการ	ผู้เสนอ โครงการ	ระยะเวลา	วัตถุประสงค์	เสร็จสิ้น	อยู่ระหว่างการ ดำเนินการ
						ข้อมูลเพื่อนำไปใช้งาน
11.	การพัฒนาเทคโนโลยีของศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ	ประเทศสมาชิกอาเซียน	2010	<ul style="list-style-type: none"> ส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีของศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจในประเทศสมาชิกอาเซียน 	<ul style="list-style-type: none"> “Workshop SME Business and Technology Incubator” ได้จัดขึ้นในวันที่ 4 พฤศจิกายน 2010 ที่จกาคาต้า ประเทศอินโดนีเซีย ด้วยความร่วมมือของ GIZ จากประเทศเยอรมนี คู่มือการพัฒนาเทคโนโลยีของศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจเป็นอันเสร็จสมบูรณ์โดยอาศัย GIZ's Business Incubation Southeast Asia project รวมถึงประเทศ อินโดนีเซีย ไทย ฟิลิปปินส์ และเวียดนาม 	<ul style="list-style-type: none"> จัดตั้งศูนย์การพัฒนาเทคโนโลยีของศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจในแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียน จัดการฝึกอบรมด้านเทคโนโลยีสำหรับผู้จัดการของศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจในแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียน เลขานุการ

โครงการ ที่	โครงการ	ผู้เสนอ โครงการ	ระยะเวลา	วัตถุประสงค์	เสร็จสิ้น	อยู่ระหว่างการ ดำเนินการ
						อาเซียนอยู่ ระหว่างการเสนอ ข้อเสนอโครงการ ใหม่เพื่อ สนับสนุน นวัตกรรมใหม่ๆ ในประเทศ อาเซียนโดย GIZ Capacity Building of Germany
12.	Directory of the Outstanding ASEAN SMEs 2011 (การระบุสุด ยอด SMEs 1,000 บริษัทจาก 10	ASEC, ประเทศ สมาชิก อาเซียน	2010	<ul style="list-style-type: none"> ● เพื่อสนับสนุน SMEs ชั้นนำใน อาเซียน ● เพื่อกระตุ้นและเสริมสร้างการ จัดการระบบห่วงโซ่อุปทานใน อาเซียนให้เป็นที่สนใจจาก 	<ul style="list-style-type: none"> ● จัดทำเกณฑ์การคัดเลือก SMEs 1,000 บริษัทชั้นนำในอาเซียนเสร็จ สมบูรณ์ ● The Directory of Outstanding ASEAN SMEs in 2011 ได้มีการ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ASEC และ SMEWG อยู่ใน ระหว่าง: <ul style="list-style-type: none"> ➤ การเผยแพร่ สมุดรายนาม

โครงการ ที่	โครงการ	ผู้เสนอ โครงการ	ระยะเวลา	วัตถุประสงค์	เสร็จสิ้น	อยู่ระหว่างการ ดำเนินการ
	ประเทศสมาชิก อาเซียน ประเทศละ 100 บริษัท)			<p>วิสาหกิจขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก ในอาเซียน รวมถึงบริษัทข้ามชาติ ทั่วโลก</p> <ul style="list-style-type: none"> ● เพื่อจับคู่ธุรกิจระหว่างประเทศ ● กระตุ้นศักยภาพทางการแข่งขัน ของ SMEs 	เสนอข่าวไปพร้อมกับ ASEAN Business and Investment Summit ในวันที่ 16 พฤศจิกายน 2011	<p>ให้หน่วยงาน เอกชนและ ประเทศคู่ เจรจา ➤ อีพโพลด์ สมุดรายนาม ให้ตัวแทน ของ SMEs แต่ละ ประเทศ</p>
13.	จัดทำ ASEAN SME Innovation Awards	ASEC, ประเทศ สมาชิก อาเซียน	2010	<ul style="list-style-type: none"> ● เพื่อสนับสนุนการพัฒนานวัตกรรม ของ SMEs ในอาเซียน 	<ul style="list-style-type: none"> ● ASEC นำเสนอตัวอย่างเกณฑ์การ คัดเลือกบริษัทชั้นนำในอาเซียนจาก ASEAN Business Advisory Council (ABAC)/ประเทศอาเซียนอื่นๆได้รับ ข่าวสารในการประชุม SMEWG ครั้งที่ ที่ 26 	<ul style="list-style-type: none"> ● ความร่วมมือ อย่างต่อเนื่อง ระหว่าง SMEWG และ ABAC ในการจัด SME Innovation

โครงการ ที่	โครงการ	ผู้เสนอ โครงการ	ระยะเวลา	วัตถุประสงค์	เสร็จสิ้น	อยู่ระหว่างการ ดำเนินการ
					<ul style="list-style-type: none"> ● เกณฑ์การคัดเลือก ASEAN SME Innovation Awards เสร็จสมบูรณ์ ● SMEWG และ ABAC ร่วมมือกันเพื่อเพิ่มจำนวน SMEs ผู้เข้าร่วมในงาน ASEAN Business Awards ที่จัดขึ้นในเดือนพฤศจิกายน 2011 ● สำหรับ ASEAN Business Awards(ABA) ในปี 2012 ABAC เห็นว่า: <ul style="list-style-type: none"> ➢ เพิ่มรางวัลให้ SMEs ทางด้านนวัตกรรมให้มีมากขึ้นในงาน ABA 2012 (ประกอบด้วย รางวัลชนะเลิศ 1 รางวัล และ รองชนะเลิศ 4 รางวัล ในหัวข้อ นวัตกรรม) ➢ SMEs ที่จะเข้าร่วมต้องมีการ 	<ul style="list-style-type: none"> ● Awards ● SMEWG อยู่ระหว่างการส่งรายชื่อ SMEs ผู้ได้รับเลือกสำหรับงาน ABA 2012 ให้ ABAC และส่งสำเนาให้ ASEC ● SMEWG อยู่ระหว่างการส่งรายชื่อ Innovative ASEAN SMEs และ ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจให้

โครงการ ที่	โครงการ	ผู้เสนอ โครงการ	ระยะเวลา	วัตถุประสงค์	เสร็จสิ้น	อยู่ระหว่างการ ดำเนินการ
					<p>ดำเนินกิจการเป็นเวลาอย่างน้อย 3 ปี และมีการตรวจสอบหรือไม่ได้ตรวจสอบบัญชีงบการเงินเป็นเวลา 2 ปีติดต่อกัน</p> <p>➤ การแบ่งประเภทของ SMEs ต้องขึ้นอยู่กับ Directory of Outstanding SMEs และตามแต่ประเทศสมาชิกอาเซียน</p>	<p>ASEC สำหรับใช้ใน Directory of Innovative ASEAN SMEs ที่จะเผยแพร่ในปี 2012</p>
14.	จัดทำหลักสูตร ร่วมกันสำหรับ ผู้ประกอบการใน อาเซียน	ไทย	2008-2009		อ้างอิงจากโครงการที่ 1	
15.	จัดตั้งโครงการ ส่งเสริมการฝึก ปฏิบัติงานสำหรับ เจ้าหน้าที่ระดับ ภูมิภาคเพื่อพัฒนา	ฟิลิปปินส์	2012-2013		อ้างอิงจากโครงการที่ 4	

โครงการ ที่	โครงการ	ผู้เสนอ โครงการ	ระยะเวลา	วัตถุประสงค์	เสร็จสิ้น	อยู่ระหว่างการ ดำเนินการ
	ความเชี่ยวชาญของ เจ้าหน้าที่					
โครงการร่วมกับประเทศคู่เจรจาและพันธมิตรนอกอาเซียน						
1.	ASEAN – India SME Conference 2012	มาเลเซีย	2012	<ul style="list-style-type: none"> เพิ่มความตระหนักรู้ของ SME เกี่ยวกับผลประโยชน์และโอกาสจากการเปิดเสรีการค้าอาเซียน-อินเดีย 	<ul style="list-style-type: none"> ได้รับการเสนอโครงการจาก SPCD ในวันที่ 16 เมษายน 2012 การไต่สวนขั้นต้นจาก ASEC ถูกส่งให้ผู้เสนอโครงการในวันที่ 3 มีนาคม 2012 	<ul style="list-style-type: none"> ขั้นตอนการประเมินและอนุมัติโครงการโดย ASEC
2.	ASEAN – China SME Conference 2011	มาเลเซีย	2011	<ul style="list-style-type: none"> เพิ่มความตระหนักรู้ของ SME เกี่ยวกับผลประโยชน์และโอกาสจากการเปิดเสรีการค้าอาเซียน-จีน 	<ul style="list-style-type: none"> ได้มีการจัดการประชุมในวันที่ 20-22 มิถุนายน 2012 ที่กัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย เสร็จสมบูรณ์ 	-
3.	ASEAN-China SME Conference 2012	อินโดนีเซีย	2012	<ul style="list-style-type: none"> เพิ่มความตระหนักรู้ของ SME เกี่ยวกับผลประโยชน์และโอกาสจากการเปิดเสรีการค้าอาเซียน-จีน 	<ul style="list-style-type: none"> ได้มีการจัดการประชุมในเดือนกรกฎาคม ที่จาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย 2012 	<ul style="list-style-type: none"> ขั้นตอนการประเมินและอนุมัติโครงการโดย ASEC

โครงการ	โครงการ	ผู้เสนอโครงการ	ระยะเวลา	วัตถุประสงค์	เสร็จสิ้น	อยู่ระหว่างการดำเนินการ
โครงการอยู่ระหว่างการรออนุมัติ						
1.	แผนงานเพิ่มความสามารถทางการแข่งขันให้กับวิสาหกิจขนาดเล็ของอาเซียน	อินโดนีเซีย/LO	-	<ul style="list-style-type: none"> ● จัดเตรียมชุดเครื่องมือสำหรับประเทศสมาชิกอาเซียนสำหรับ: <ul style="list-style-type: none"> ➢ พัฒนาและยกระดับวิสาหกิจขนาดจัวและขนาดเล็กในกลุ่มเดียวกัน ➢ แนะนำทางวิสาหกิจเพื่อสร้าง ดำเนินการ และพัฒนาธุรกิจเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันและบริการ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ผู้เสนอโครงการ (ประเทศอินโดนีเซีย) นำเสนอโครงการในการประชุม SMEWG ครั้งที่ 27 ● ได้รับการอนุญาตจากการประชุม SMEWG ครั้งที่ 27 ● ได้รับประชามติอนุมัติจาก CPR ในวันที่ 21 เมษายน 2011 ● ส่งข้อเสนอโครงการให้ประเทศญี่ปุ่น ในวันที่ 5 พฤษภาคม 2011 ● ได้รับข้อคิดเห็นจากประเทศญี่ปุ่นในวันที่ 1 พฤศจิกายน 2011และนำส่งเจ้าหน้าที่ในวันที่ 2 พฤศจิกายน 2011 ● การแก้ไขข้อเสนอถูกส่งไปที่ ASEC ในวันที่ 4 พฤศจิกายน 2011 	<ul style="list-style-type: none"> ● รอการตอบกลับหรือการอนุมัติจาก MOFA ประเทศญี่ปุ่น

โครงการ ที่	โครงการ	ผู้เสนอ โครงการ	ระยะเวลา	วัตถุประสงค์	เสร็จสิ้น	อยู่ระหว่างการ ดำเนินการ
					<ul style="list-style-type: none"> การแก้ไขข้อเสนอและงบประมาณถูกส่งไปที่ประเทศญี่ปุ่นในวันที่ 11 พฤศจิกายน 2011 	
2.	เพิ่มความเข้มแข็งให้กับธุรกิจ SME และศูนย์บ่มเพาะธุรกิจทางเทคโนโลยี	อินโดนีเซีย	-	<ul style="list-style-type: none"> พัฒนารัฐกิจ SME และต้นแบบศูนย์บ่มเพาะธุรกิจทางเทคโนโลยีสำหรับภูมิภาคอาเซียน สร้างเครือข่ายธุรกิจอาเซียนและศูนย์บ่มเพาะธุรกิจทางเทคโนโลยี 	<ul style="list-style-type: none"> ผู้เสนอโครงการ (ประเทศอินโดนีเซีย) นำเสนอโครงการในการประชุม SMEWG ครั้งที่ 27 ได้รับการอนุญาตจากการประชุม SMEWG ครั้งที่ 28 โครงการอยู่ระหว่างการประเมินและอนุมัติ <ul style="list-style-type: none"> ➤ โครงการได้รับการอนุมัติจาก Pre-Appraisal Meeting (PAM) ในวันที่ 22 พฤศจิกายน 2011 ➤ โครงการได้รับการอนุมัติจาก Project Appraisal Committee (PAC) ในวันที่ 26 มกราคม 	<ul style="list-style-type: none"> รอกการอนุมัติเงินทุนจาก MOFA ประเทศญี่ปุ่น

โครงการ ที่	โครงการ	ผู้เสนอ โครงการ	ระยะเวลา	วัตถุประสงค์	เสร็จสิ้น	อยู่ระหว่างการ ดำเนินการ
					2012 ➤ ส่งข้อเสนอโครงการให้ CPR เพื่อ รอกการอนุมัติ วันที่ 8 มีนาคม 2012 ➤ ส่งข้อเสนอไปที่ประเทศญี่ปุ่นใน วันที่ 30 มีนาคม 2012	
3.	พัฒนาความเป็นอยู่ใน ชนบทด้วยหนึ่ง หมู่บ้านหนึ่ง ผลิตภัณฑ์ (OVOP)	อินโดนีเซีย	-	<ul style="list-style-type: none"> • การรวบรวมการปฏิบัติเป็นเลิศ และศึกษาเปรียบเทียบความ เชื่อมโยงของธุรกิจ SME ผ่าน OVOP ในอาเซียน • จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นของ ผลลัพธ์ที่ได้และศึกษา เปรียบเทียบ • เป็นแนวทางอาเซียนสำหรับการ พัฒนาความเป็นอยู่ในชนบทด้วย 	<ul style="list-style-type: none"> • ผู้เสนอโครงการ (ประเทศอินโดนีเซีย) นำเสนอโครงการในการประชุม SMEWG ครั้งที่ 27 และแก้ไขข้อเสนอ ในการประชุม SMEWG ครั้งที่ 28 • ได้รับประชามติอนุมัติข้อเสนอ โครงการจาก SMEWG ในวันที่ 7 พฤศจิกายน 2011 • โครงการอยู่ระหว่างการประเมินและ อนุมัติ ➤ โครงการได้รับการอนุมัติจาก 	<ul style="list-style-type: none"> • รอกการอนุมัติ เงินทุนจาก MOFA ประเทศ ญี่ปุ่น

โครงการที่	โครงการ	ผู้เสนอโครงการ	ระยะเวลา	วัตถุประสงค์	เสร็จสิ้น	อยู่ระหว่างการดำเนินการ
				OVOP	Pre-Appraisal Meeting (PAM) ในวันที่ 22 พฤศจิกายน 2011 ➤ โครงการได้รับการอนุมัติจาก Project Appraisal Committee (PAC) ในวันที่ 26 มกราคม 2012 ➤ ส่งข้อเสนอโครงการให้ CPR เพื่อรอกการอนุมัติ วันที่ 8 มีนาคม 2012 ➤ ส่งข้อเสนอไปที่ประเทศญี่ปุ่นในวันที่ 30 มีนาคม 2012	
โครงการ SME อื่นๆ						
1.	การจัดทำกรณีศึกษาเพื่อพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานสำหรับ	De La Salle University of the Philippines	-	<ul style="list-style-type: none"> เพื่อจัดทำกรณีศึกษา 19 แบบโดยเลือกเพียง 3 สาขาจาก 12 สาขาเร่งรัด (โดย 16 กรณีศึกษาแทน 10 ประเทศสมาชิกอาเซียน5 	<ul style="list-style-type: none"> ผู้เสนอโครงการ (De La Salle University of the Philippines) จัดส่งโครงการในเดือนธันวาคม 2008 ได้รับประชามติสนับสนุนจาก 	<ul style="list-style-type: none"> รอกการแก้ไขข้อเสนอโครงการจากผู้เสนอโครงการ

โครงการ ที่	โครงการ	ผู้เสนอ โครงการ	ระยะเวลา	วัตถุประสงค์	เสร็จสิ้น	อยู่ระหว่างการ ดำเนินการ
	SMEs อาเซียนโดย เลือก 3 สาขาหลัก จากสาขาเร่งรัด (Priority Sectors)			<p>กรณีศึกษาจากสาขา e-ASEAN ICT, 5 กรณีศึกษาจากสาขา อิเล็กทรอนิกส์ และ 6 กรณีศึกษา จากสาขาอุตสาหกรรมเกษตร และ 3 กรณีศึกษาแทนประเทศญี่ปุ่น)</p> <ul style="list-style-type: none"> • การศึกษานี้จัดทำเพื่อพัฒนา เกณฑ์มาตรฐานจากแต่ละสาขา เร่งรัด 	<p>ASEAN SMEWG ในวันที่ 11 ธันวาคม 2008</p> <ul style="list-style-type: none"> • ได้รับการสนับสนุนจาก CPR ในวันที่ 22 มิถุนายน 2010 • ข้อเสนอโครงการจัดส่งถึงญี่ปุ่นในวันที่ 23 มิถุนายน 2010 • ได้รับความเห็นจากประเทศญี่ปุ่นในวันที่ 25 มกราคม 2011 • ตอบรับความเห็นจากประเทศญี่ปุ่นจากผู้เสนอโครงการในวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2011 • ได้รับความเห็นเพิ่มเติมจากประเทศญี่ปุ่นวันที่ 18 ตุลาคม 2011 • การตอบรับความเห็นเพิ่มเติมจากญี่ปุ่นได้ส่งไปที่ ASEC ในวันที่ 16 พฤศจิกายน 2011 และส่งไปที่ 	

โครงการ ที่	โครงการ	ผู้เสนอ โครงการ	ระยะเวลา	วัตถุประสงค์	เสร็จสิ้น	อยู่ระหว่างการ ดำเนินการ
					<p>ประเทศญี่ปุ่นในวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2012</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ได้รับความเห็นชอบจากประเทศญี่ปุ่น ในวันที่ 25 เมษายน 2012 โดยมีเงื่อนไขว่าต้องมีการปรับเปลี่ยนค่าใช้จ่ายตามที่ตกลง 	
2.	กรอบการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาคของอาเซียน (AFEED)	ประเทศสมาชิกอาเซียน	-	<ul style="list-style-type: none"> ● ปรับปรุงแผนงานที่อยู่ใน 3 สาขาหลักของพิมพ์เขียวประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนให้มีความเข้มข้นขึ้นและพัฒนากรอบความตกลงและข้อควรปฏิบัติสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาคด้วยปัจจัยใหม่ๆ และได้ผลลัพธ์สูง 	<ul style="list-style-type: none"> ● ลงมติยอมรับในการประชุม ASEAN Summit ครั้งที่ 19 <ul style="list-style-type: none"> ➤ ผู้นำออกคำสั่งให้จัดงานประชุม ASEAN Forum เพื่อพัฒนาการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการเข้าถึงบริการด้านการเงินและการส่งเงินข้ามแดนในปี 2012 นำโดย ASEAN Finance Minister และ Central Banks ● ASEAN Economic Community 	<ul style="list-style-type: none"> ● ร่วมงานกับ ASEAN Finance Ministers Meeting (AFMM) ในการเตรียมตัวสำหรับ ASEAN Forum 2012 ● SMEWG กำลังจัดเตรียมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ

โครงการ ที่	โครงการ	ผู้เสนอ โครงการ	ระยะเวลา	วัตถุประสงค์	เสร็จสิ้น	อยู่ระหว่างการ ดำเนินการ
					<p>Council(AECC) คอยตรวจสอบการปฏิบัติงานของ AFEED และพัฒนาแผนการทำงานที่เป็นรูปธรรมให้กิจกรรมของ AFEED</p> <ul style="list-style-type: none"> • AEC ตรวจสอบแผนงานของตนเองและเพิ่มศักยภาพในองค์กรต่างๆ เฉพาะสาขาภายใต้ IAI Task Force, ASEAN Connectivity และ Sub-Regional Cooperation Programmes 	<p>ด้านการเข้าถึงบริการทางการเงินที่ประเทศอินโดนีเซีย ปี 2012</p> <ul style="list-style-type: none"> • SEOM อยู่ระหว่างหาช่องว่างระหว่างประเทศและร่างแผนในการลดช่องว่างระหว่างกันจนถึงปี 2015
3.	การจัดอบรมความคิดสร้างสรรค์ทางเศรษฐกิจอาเซียน: การ	ไทย	2008-	<ul style="list-style-type: none"> • ช่วยพัฒนาอุตสาหกรรมที่มีความคิดสร้างสรรค์ในอาเซียนโดยการตั้งเกณฑ์มาตรฐานของการปฏิบัติที่เป็นเลิศภายในภูมิภาค 	<ul style="list-style-type: none"> • The 2nd ASEAN-Japan Joint Cooperation Committee Working Group (AJJCC-WG) ได้จัดขึ้นในวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2011 โดยทาง 	<ul style="list-style-type: none"> • ผู้เสนอโครงการกำลังมองหากองทุนอื่นๆ

โครงการ ที่	โครงการ	ผู้เสนอ โครงการ	ระยะเวลา	วัตถุประสงค์	เสร็จสิ้น	อยู่ระหว่างการ ดำเนินการ
	ประชุมโต๊ะกลมการ ออกแบบและ ความสามารถ ทางการแข่งขัน			และประเทศนอกภูมิภาค <ul style="list-style-type: none"> ● เน้นความสำคัญของการออกแบบ ความคิดสร้างสรรค์ทางเศรษฐกิจ ● สร้างโอกาสสำหรับการสร้าง เครือข่ายและเสริมสร้างศักยภาพ ระหว่างผู้ได้รับประโยชน์ใน อาเซียน 	ประเทศญี่ปุ่นตัดสินใจว่าโครงการมี โอกาสไม่เพียงพอที่จะได้รับอนุมัติ จากประเทศญี่ปุ่น	
4.	เสริมสร้างความ ร่วมมือระหว่าง หน่วยงาน SME ระหว่างประเทศ ภายในกรอบความ ตกลงว่าด้วยความ ร่วมมือทาง เศรษฐกิจระหว่าง อาเซียนและ	-	-	-	<ul style="list-style-type: none"> ● ถอดถอนโครงการ: ในการประชุม SMEWG ครั้งที่ 21 ได้มีการตัดสินใจ ให้ ASEC ประสานงานกับ Office in National Development Reform Committee (NDRC) ในประเทศจีน โดยตรงเพื่อสำรวจความเป็นไปได้ ของการริเริ่มโครงการแทนที่จะผ่าน กระบวนการการอนุมัติโครงการ ตามปกติ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ถอดถอน โครงการ

โครงการ ที่	โครงการ	ผู้เสนอ โครงการ	ระยะเวลา	วัตถุประสงค์	เสร็จสิ้น	อยู่ระหว่างการ ดำเนินการ
	ประเทศจีน					
5.	นักร้องแบบ อาเซียน/โครงการ ส่งเสริม นักร้องแบบ ภายใต้ คณะกรรมการ นักร้องแบบ อาเซียน- ญี่ปุ่น(ขั้นตอนที่ 2) - รูปแบบอาเซียน: การจัดแสดงสินค้า และการสร้าง แบรนด์			<ul style="list-style-type: none"> เพื่อสร้างเวทีระดับนานาชาติเพื่อสนับสนุนสินค้าและการตลาดที่มีความเป็นเอกลักษณ์ของอาเซียน โดยการสร้างแบรนด์จะเน้นจุดแข็งและความเป็นเอกลักษณ์ของอาเซียนทั้งยังสนับสนุนการออกแบบและทักษะที่สร้างสรรค์ของนักร้องแบบมืออาชีพของอาเซียน 	<ul style="list-style-type: none"> ASEC ได้รับโครงการในวันที่ 16 ธันวาคม 2008 ส่งโครงการให้ SPCD ในวันที่ 19 มกราคม 2009 	<ul style="list-style-type: none"> อยู่ระหว่างการดำเนินงาน
6.	นักร้องแบบ อาเซียน/โครงการ ส่งเสริม นักร้องแบบ ภายใต้ คณะกรรมการ	สิงคโปร์ – International Enterprise Singapore (IE	2008-	<ul style="list-style-type: none"> เพื่อช่วยพัฒนากลุ่มนักร้องแบบแฟชั่นในอาเซียนโดยมีมาตรฐานการปฏิบัติเป็นเลิศของอาเซียนและประเทศญี่ปุ่น 	<ul style="list-style-type: none"> ส่ง SPCD ในวันที่ 20 พฤศจิกายน 2008 การประเมินขั้นแรกถึงผู้เสนอโครงการในวันที่ 19 มกราคม 2009 และ 	<ul style="list-style-type: none"> อยู่ระหว่างการอนุมัติจากประเทศญี่ปุ่น

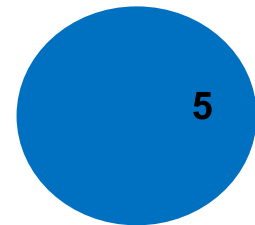
โครงการ ที่	โครงการ	ผู้เสนอ โครงการ	ระยะเวลา	วัตถุประสงค์	เสร็จสิ้น	อยู่ระหว่างการ ดำเนินการ
	ออกแบบอาเซียน- ญี่ปุ่น(ขั้นตอนที่ 2) - การประชุมโต๊ะ กลมเกี่ยวกับแพชชั่น และออกแบบแพชชั่น	Singapore)		<ul style="list-style-type: none"> สร้างโอกาสสำหรับ สร้าง ความสัมพันธ์ การเป็นผู้นำ การเพิ่มขีดความสามารถ และ ความคิดสร้างสรรค์ระหว่างผู้มี ความคิดสร้างสรรค์ด้านแพชชั่นและ ออกแบบแพชชั่นในอาเซียนและ ประเทศญี่ปุ่น เพื่อให้ผู้มีส่วนร่วมเริ่มลงมือโดยใช้ ความคิดสร้างสรรค์ การออกแบบ ที่มีเอกลักษณ์ในกรอบเศรษฐกิจ เพื่อขับเคลื่อนกำหนดการ อุตสาหกรรมที่สร้างสรรค์ให้ คืบหน้าต่อไป 	<ul style="list-style-type: none"> ผลลัพธ์ถึงผู้เสนอโครงการในวันที่ 23 มกราคม 2009 ผลลัพธ์ก่อนการประเมินจากการ ประชุมคณะกรรมการถึงผู้เสนอ โครงการในเดือนเมษายน 2009 โครงการได้รับการอนุมัติโดย ASEAN Standing Committee ในวันที่ 19 มิถุนายน 2009 และส่งไปที่ประเทศ ญี่ปุ่นในวันที่ 10 กรกฎาคม 2009 ผลตอบรับจากประเทศญี่ปุ่นถึงผู้เสนอ โครงการในเดือนสิงหาคม 2009 และ ผู้เสนอโครงการตอบกลับในเดือน กันยายน 2009 	
7.	พัฒนาการถ่ายทอด เทคโนโลยีระหว่าง ประเทศและการ	มาเลเซีย (SIRIMBhd)	2009-	<ul style="list-style-type: none"> พัฒนาการบริหารทรัพย์สินทาง ปัญญาประกอบด้วย การปฏิบัติที่เป็นเลิศ แนวทาง และขั้นตอนการ 	<ul style="list-style-type: none"> ประเทศอินโดนีเซีย (Indonesia – Construction Service Development Board) ตัดสินใจส่งมอบโครงการให้ 	<ul style="list-style-type: none"> รอข้อเสนอโครงการฉบับแก้ไขจากผู้เสนอ

โครงการ ที่	โครงการ	ผู้เสนอ โครงการ	ระยะเวลา	วัตถุประสงค์	เสร็จสิ้น	อยู่ระหว่างการ ดำเนินการ
	<p>ออกใบอนุญาตภายใน SME ผ่านทางการเผยแพร่การปฏิบัติที่เป็นเลิศที่เป็นรูปธรรมและเรื่องราวความสำเร็จภายในและภายนอกอาเซียน</p>			<p>ทำให้เกิดผลโดย SMEs ในอาเซียน เพื่อช่วยให้ SMEs มีการบริหารและปกป้องทรัพย์สินทางปัญญาที่มีประสิทธิภาพตามด้วยการครอบครองเทคโนโลยีและงานวิจัยและพัฒนา</p> <ul style="list-style-type: none"> • นำไปสู่การพัฒนาพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยีระหว่างประเทศและการออกใบอนุญาตภายใน SME ผ่านทางการเผยแพร่การปฏิบัติที่เป็นเลิศที่เป็นรูปธรรมและเรื่องราวความสำเร็จภายในและภายนอกอาเซียน • จัดเตรียมและสนับสนุนแผนงานการพัฒนา SME อย่างมีประสิทธิภาพและให้คำปรึกษา 	<p>ประเทศมาเลเซียในปี 2008</p> <ul style="list-style-type: none"> • นำเสนอโครงการวันที่ 15 พฤษภาคม ข้อเสนอโครงการได้รับการอนุมัติในการประชุม SMEWG ครั้งที่ 23 ในเดือนพฤศจิกายน 2008 ASEC อยู่ระหว่างดำเนินการข้อเสนอโครงการ • มีการประเมินโครงการขั้นต้นในวันที่ 8 กรกฎาคม และได้รับการแก้ไขงบประมาณถูกแก้ไขจาก USD625,160 เป็น USD273,655 • การแจ้งแก้ไขโครงการถึงผู้เสนอโครงการเดือนสิงหาคม 2009 • ในการประชุม SMEWG ครั้งที่ 25 ในปี 2009 ในที่ประชุมสรุปว่าประเทศมาเลเซียต้องส่งข้อเสนอโครงการฉบับแก้ไขหลังจากเลขาธิการอาเซียน 	<p>โครงการ</p>

โครงการ ที่	โครงการ	ผู้เสนอ โครงการ	ระยะเวลา	วัตถุประสงค์	เสร็จสิ้น	อยู่ระหว่างการ ดำเนินการ
				ด้านมาตรฐาน คุณภาพ และเข้าใจถึงกฎระเบียบต่างๆในแต่ละตลาดเพื่อเจาะตลาดนั้นๆ	ตรวจสอบรายละเอียดเกี่ยวกับงบประมาณ	
8.	โครงการส่งเสริม แบรนด์อาเซียน	SMEICC Secretariat	2006-	<p>1) หลักสูตรสามัญอาเซียน</p> <ul style="list-style-type: none"> ➢ จัดทำหลักสูตรสามัญสำหรับผู้ประกอบการอาเซียนรวมถึงการกระจายอำนาจในอาเซียนในระดับประเทศ ➢ หนังสือเรียนที่มีมาตรฐานสำหรับผู้ประกอบการด้านการศึกษาโดย 60% ของเนื้อหาอ้างอิงจากภูมิภาคอาเซียน และ 40% อ้างอิงจากประเทศนั้นๆ ➢ รวมถึง: <ol style="list-style-type: none"> 1) พัฒนาอุปกรณ์การเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> ● ส่งโครงการให้ SPCE ในวันที่ 7 มีนาคม 2007 ● ได้รับประชามติเห็นชอบจาก ASEAN SMEWG ในวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2007 ● โครงการถูกเปลี่ยนชื่อเป็น “การจัดทำหลักสูตรสามัญสำหรับผู้ประกอบการอาเซียน” ในการประชุม ASEAN SMEWG ครั้งที่ 22 ในเดือน พฤษภาคม 2008 ● โครงการได้รับเงินทุนจาก JAIF ในเดือนกันยายน 2010 	-

โครงการ ที่	โครงการ	ผู้เสนอ โครงการ	ระยะเวลา	วัตถุประสงค์	เสร็จสิ้น	อยู่ระหว่างการ ดำเนินการ
				<p>การสอนเช่น กระดาษจด และเอกสารการเรียนการ สอน</p> <p>2) พัฒนาแนวทางการสอน และทดสอบอุปกรณ์การ เรียนการสอน</p> <p>3) พัฒนาหลักสูตรและ แผนการสอนสำหรับ มหาวิทยาลัย</p> <ul style="list-style-type: none"> ● เพื่อให้มหาวิทยาลัยที่มีการใช้ แผนงานให้การศึกษาคือต่อ ผู้ประกอบการอาเซียนสำหรับการ พัฒนาในภูมิภาคได้เชื่อมโยง เครือข่ายระหว่างกัน <p>2) แปรנד้าอาเซียน</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ การพัฒนาแปรנד้าอาเซียน 		

โครงการ ที่	โครงการ	ผู้เสนอ โครงการ	ระยะเวลา	วัตถุประสงค์	เสร็จสิ้น	อยู่ระหว่างการ ดำเนินการ
				โดยการติดตามกรอบความตกลง ทั้งในอาเซียนและกับ ประเทศพันธมิตรนอกอาเซียน รวมถึงโครงการ “หนึ่งประเทศ หนึ่งผลิตภัณฑ์” ด้วยแบรนด์ อาเซียน		

วิเคราะห์มาตรการและกฎหมาย
ของประเทศในภูมิภาคอาเซียน

5

วิเคราะห์มาตรการ และกฎหมายของประเทศในภูมิภาคอาเซียน

จากการศึกษาวิเคราะห์กฎหมายทั่วไป มาตรการด้านภาษี และนโยบายที่สนับสนุน ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมใน 10 ประเทศสมาชิกอาเซียนนั้น จะเห็นว่า ยังคงมีความแตกต่างกันมากในระดับของการพัฒนาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มประเทศ CLMV ยกตัวอย่างเช่น ในประเทศลาวและพม่าที่เพิ่งจะให้ความสำคัญกับกฎหมายส่งเสริมการลงทุนเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ ก็เพราะประเทศทั้งสองอยู่ในระหว่างกำลังพัฒนาสาธารณูปโภคและโครงสร้างขั้นพื้นฐานเพื่อเตรียมการรองรับการลงทุนจากต่างชาติที่คาดว่าจะมีมากขึ้นเมื่อมีการก้าวเข้าสู่ AEC ในขณะที่ประเทศกัมพูชายังมีความล่าช้าทางด้านกฎหมายภาษีอากร โดยในปัจจุบันยังไม่มีการทำอนุสัญญาภาษีซ้อน กับประเทศใดๆ เลย ซึ่งกรณีเช่นนี้ ประเทศสมาชิกอาเซียนควรให้ความช่วยเหลือ มิเช่นนั้น จะทำให้การลงทุนในประเทศกัมพูชาถดถอยอันจะส่งผลให้การพัฒนาภูมิภาคยิ่งล่าช้าลง อย่างไรก็ตาม ในประเทศที่มีความก้าวหน้าเป็นอย่างมากในภูมิภาคนี้ อย่างเช่น สิงคโปร์ และมาเลเซีย กลับไม่ค่อยให้ความสำคัญกับกฎหมายส่งเสริมการลงทุนมากนัก เนื่องจากมีนโยบายการเปิดเสรีทั้งภาคสินค้าและภาคบริการอย่างเต็มที่ไปแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปิดเสรีบริการภาคการเงิน ทำให้ทั้งสองประเทศมีเม็ดเงินจากต่างชาติไหลเข้าประเทศจำนวนมากไม่น้อย นอกจากนี้ ประเทศทั้งสองยังมีการใช้นโยบายและมาตรการด้านภาษีเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ของตน โดยมีการสนับสนุนให้ออกไปลงทุนนอกประเทศเพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบในประเทศ และเพื่อประโยชน์จากค่าแรงนอกประเทศซึ่งถูกกว่า

5.1 วิเคราะห์นโยบายและกฎหมายทั่วไปของประเทศอาเซียนเป้าหมาย

5.1.1 ประเทศอินโดนีเซีย

ในภาพรวมนโยบายและมาตรการของประเทศอินโดนีเซียที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการลงทุนและการสนับสนุน SMEs ในประเทศนั้น ยังไม่ชัดเจนว่ามีการสนับสนุนให้มีการเปิดเสรีการค้าสินค้าและบริการ เนื่องจากยังมีลักษณะเป็นการปกป้องผู้ประกอบการที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศอยู่ค่อนข้างมาก เช่น มีการกำหนดประเภทธุรกิจที่สงวนไว้ให้กับ SMEs อินโดนีเซียโดยเฉพาะไว้หลายรายการ อย่างไรก็ตาม วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของอินโดนีเซียก็ยังคงประสบปัญหาทางการเงินเช่นเดียวกับ SMEs ของไทย โดยธนาคารพาณิชย์มีการปล่อยสินเชื่อดอกเบี้ยสูง ทำให้ SMEs ไม่สามารถกู้ได้ และเกิดปัญหาในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ซึ่งรัฐบาลอินโดนีเซียเองก็แก้ปัญหาโดยใช้มาตรการทางการเงิน เช่น จัดให้มีโครงการสินเชื่อเพื่อรายย่อยหลายโครงการ และยังมีการให้ความสำคัญกับการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของธุรกิจขนาดจิ๋ว (Micro finance) อีกด้วย นอกจากนี้ ยังมีการจัดให้มีการค้าประกันสินเชื่อโดยผ่านบริษัทที่มีหน้าที่ค้าประกันสินเชื่อโดยเฉพาะที่มีชื่อว่า Perum Jamkrindo ซึ่งเป็นของรัฐบาล ทั้งนี้ เพื่อกระตุ้นให้ธนาคารพาณิชย์ปล่อยสินเชื่อให้กับ SMEs มากขึ้น นอกจากนี้ อินโดนีเซียยังมีมาตรการสนับสนุนผู้ประกอบการรายใหม่ หรือ Start up business โดยเมื่อได้รับสินเชื่อแล้ว รัฐบาลจะคอยช่วยเหลือในด้านต่างๆ ไปอีกระยะหนึ่ง

สำหรับเรื่องแรงงาน จะเห็นว่าค่าแรงในอินโดนีเซียถูกกว่าเมื่อเทียบกับค่าแรงไทย แต่เป็นแรงงานที่ไม่มีทักษะ (low skill labor) โดยหากมีการจ้างงานแล้ว การเลิกจ้างมีเงื่อนไขที่ยุ้งยากพอสมควร เนื่องจากมีการปกป้องสิทธิของลูกจ้างเป็นอย่างดี

(1) มุมมองของ SMEs ไทยไปลงทุนในอินโดนีเซีย

SMEs ไทยอาจได้ประโยชน์ จากนโยบายการสนับสนุน SMEs ของอินโดนีเซีย ที่มีมากมายหลายหลาก โดยส่วนใหญ่เป็นมาตรการทางการเงิน ในเรื่องของการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ซึ่งรัฐบาลอินโดนีเซียให้ความสำคัญกับธุรกิจ SMEs โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจที่มีขนาดจิ๋วและธุรกิจที่เพิ่งเริ่มทำธุรกิจใหม่ อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่า การจัดตั้งบริษัทในประเทศอินโดนีเซียยังมีการใช้เวลานาน (ประมาณ 6 เดือน) และมีขั้นตอนที่ซับซ้อน ยุ้งยาก ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคที่สำคัญ

ในการทำธุรกิจของ SMEs ไทย ทั้งนี้ เนื่องจากขั้นตอนที่ยาวนานและยุ่งยากดังกล่าว จะนำมาซึ่งค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ต้นทุนในการทำธุรกิจที่สูงขึ้นเช่นกัน นอกจากนี้ ปัญหาด้านแรงงานก็อาจมีส่วนให้ การดำเนินธุรกิจของ SMEs ไทยในอินโดนีเซียมีอุปสรรค เนื่องจากมีกฎเกณฑ์ในการปกป้องสิทธิของลูกจ้างอย่างเต็มที่

ด้วยเหตุนี้ ในการดำเนินธุรกิจของ SMEs ไทยในอินโดนีเซีย ผู้ประกอบธุรกิจอาจเลือกรูปแบบการทำธุรกิจที่ไม่ต้องมีการเข้าไปจัดตั้งเป็นบริษัท ห้างร้านใหม่ โดยอาจเลือกการเข้าไปร่วมกิจการกับ กิจการของคนท้องถิ่นที่ดำเนินกิจการอยู่ก่อนแล้ว หรือซื้อกิจการที่มีการจัดตั้งอยู่แล้ว โดยวิธีการนี้ ก็อาจจะทำให้ SMEs ไทยได้รับสิทธิประโยชน์จากการเป็น SMEs ของประเทศอินโดนีเซียด้วย โดยทั้งนี้ ต้องดูเงื่อนไขของสถาบันการเงินแต่ละแห่งด้วยว่าจะพิจารณาสัญชาติของนิติบุคคลโดยสัดส่วนผู้ถือหุ้น หรือโดยการจดทะเบียนจัดตั้ง นอกจากนี้ เพื่อหลีกเลี่ยงประเด็นแรงงานที่มีกฎเกณฑ์เข้มงวด SMEs ไทยอาจเลือกทำธุรกิจแบบที่ไม่ต้องใช้แรงงานเป็นหลัก เช่น ไม่ประกอบกิจการที่เน้นการผลิต แต่เป็นการให้สิทธิ license หรือการแต่งตั้ง ตัวแทน หรือผู้จัดจำหน่าย หรือการตั้งสำนักงานผู้แทน เป็นต้น

(2) มุมมองของ SMEs ไทยในประเทศ

จากมาตรการสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ รัฐบาลประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งมีมากมายดังกล่าว นั้น จะเห็นว่าปัจจุบัน รัฐบาลไทยก็มีการออกมาตรการทางการเงินเพื่อช่วยเหลือ SMEs ไทยจำนวนไม่น้อยเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นโครงการสินเชื่อช่วยเหลือธุรกิจ โลจิสติกส์ หรือธุรกิจแฟรนไชส์ หรือโครงการที่ร่วมกับสถาบันการเงินเฉพาะกิจ เช่นธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.) เพื่อสนับสนุนการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต หรือธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ในสินเชื่อเพื่อสินค้าบริการ ฮาลาล ซึ่งโครงการทั้งสองดังกล่าว ยังมีการจัดให้มีการค้ำประกันสินเชื่อโดย บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) ควบคู่กันไปอีกด้วย โดยทั้งนี้ ในบางโครงการที่ดำเนินการตามนโยบายของรัฐ รัฐบาลอาจจะเป็นผู้จ่ายค่าธรรมเนียมการค้ำประกันให้แก่ บสย. แทนผู้ประกอบการ SMEs ในช่วงระยะเวลาหนึ่งอีกด้วย

สำหรับ กลุ่ม SMEs มือใหม่ประเภท Start up business นั้น รัฐบาลไทยก็ให้ความสำคัญเช่นเดียวกับรัฐบาลอินโดนีเซีย โดยอนุมัติโครงการสินเชื่อเพื่อผู้ประกอบการใหม่ (PGS New Start-up SMES) ซึ่งเป็นโครงการสินเชื่อที่ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินเฉพาะกิจ จะปล่อยให้แก่ SMEs ที่เพิ่งประกอบธุรกิจได้ไม่เกิน 3 ปีโดยมีดอกเบี้ยต่ำ โดยจะควบคู่ไปกับการค้ำประกันสินเชื่อของ บสย. ที่รัฐบาลออกค่าธรรมเนียมการค้ำประกันแทน SMEs ในปีแรก โดยในกลุ่ม SMEs ผู้ประกอบการใหม่ดังกล่าว รัฐบาลไทยยังมีโครงการช่วยเหลือเฉพาะกลุ่ม โดยเน้นการให้สินเชื่อกับกลุ่มนักศึกษาที่เพิ่ง

สำเร็จการศึกษาและเริ่มทำธุรกิจ โดยจัดทำโครงการที่เรียกว่า *โครงการกองทุนตั้งตัวได้* เพื่อให้ นักศึกษาที่กำลังศึกษาหรือเพิ่งจบการศึกษาไม่เกิน 5 ปี และคิดทำธุรกิจได้มีเงินทุน โดยโครงการนี้เป็น โครงการร่วมกันระหว่าง สถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ บสย. และศูนย์บ่มเพาะทางการศึกษาของ มหาวิทยาลัยต่างๆ

อย่างไรก็ดี เป็นที่สังเกตว่า รัฐบาลของอินโดนีเซียและรัฐบาลไทย มีความคล้ายคลึงกัน ในการเลือกใช้นโยบายด้านการเงินเป็นหลักในการสนับสนุนส่งเสริม SMEs โดยไม่มีการนำนโยบาย หรือมาตรการทางด้านภาษีมาใช้มากนัก

ทั้งนี้จากการวิเคราะห์กฎหมายและมาตรการทั่วไปของประเทศอินโดนีเซียแล้ว สรุปโอกาสและอุปสรรค และผลกระทบสำหรับผู้ประกอบการ SMEs ไทยได้ดังนี้

ตารางที่ 5.1 โอกาสและอุปสรรคจากนโยบายและกฎหมาย – ประเทศอินโดนีเซีย

กฎหมาย	โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threats)	ผลกระทบต่อ SMEs ไทย
กฎหมาย ทั่วไป	<p>(1) ในปี 2013 ค่าแรงขั้นต่ำ ประมาณ 2.2 ล้านรูเปียห์ ต่อเดือน หรือประมาณ 7,000 บาทต่อเดือน</p> <p>(2) มีธุรกิจที่สงวนให้ SMEs 43 ประเภท</p> <p>(3) มีนโยบายส่งเสริมให้คน ต่างด้าวเข้ามาร่วม ประกอบธุรกิจได้มากขึ้น จากการปรับปรุงแก้ไข รายการธุรกิจที่คนต่างด้าว สามารถเข้ามาร่วมลงทุน</p>	<p>(1) การจัดตั้งองค์กรธุรกิจมีความ ยุ่งยากและใช้เวลานาน</p> <p>(2) ข้อจำกัดในการชำระเงินใน ประเทศ ซึ่งต้องชำระเป็นเงิน รูเปียห์เท่านั้น เป็นการขัดขวาง การเจริญเติบโตของธุรกิจบาง ภาคอุตสาหกรรมที่มีธรรมเนียมปฏิบัติในการรับชำระเงิน ด้วยเงินตราต่างประเทศ เช่น อุตสาหกรรมโรงแรมและการ ท่องเที่ยว</p> <p>(3) ข้อจำกัดการนำเงินเข้าจากการ ส่งออกภายใน 90 วันนับแต่</p>	<p>(1) จะได้รับผลกระทบมาก ในเรื่องแรงงาน โดยแม้ ค่าจ้างในอินโดนีเซียจะ ถูกกว่าแรงงานไทย แต่ ทักษะฝีมืออาจไม่เทียบ เท่ากับแรงงานไทย นอกจากนี้กฎหมาย แรงงานยังปกป้อง ลูกจ้างมาก โดยเฉพาะ กรณีที่มีข้อพิพาท แรงงานเกิดขึ้น</p> <p>(2) มีความยุ่งยากในการ จัดตั้งองค์กรธุรกิจ</p>

กฎหมาย	โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threats)	ผลกระทบต่อ SMEs ไทย
	ได้ (4) ยกเว้น Zero Hour Rules ¹ และบังคับใช้หลัก Payment Finality ² ส่งผลให้คำสั่งโอนเงินใดๆ ที่ได้ทำสำเร็จไปแล้ว จนถึงสิ้นวันที่ศาลมีคำสั่งให้ล้มละลาย มีผลใช้บังคับได้และมีผลสมบูรณ์ไม่สามารถยกเลิกหรือเพิกถอนได้	วันที่ส่งออกสินค้าหรือบริการ ซึ่งเข้มงวดมากกว่าหลายประเทศในภูมิภาคอาเซียน อาจส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการในแง่ของการเจรจาต่อรองสัญญาทางธุรกิจ (4) ข้อจำกัดในการซื้อจำกัดในการซื้อเงินตราต่างประเทศต่อเดือน ทำให้เกิดความไม่คล่องตัวในการประกอบธุรกิจ (5) กำหนดค่าแรงขั้นต่ำในลักษณะ Recommendation ในอัตราที่สูง จึงถือเป็นอุปสรรคของ SMEs ไทยในการเข้าไปประกอบธุรกิจในประเทศสิงคโปร์ (6) การเลิกจ้างต้องได้รับอนุญาตจากสถาบันระงับข้อพิพาทแรงงาน (Industrial relation dispute settlement institutes)	ดังนั้น นักธุรกิจไทยควรพิจารณารูปแบบการลงทุนแบบอื่นเช่น ร่วมลงทุน หรือซื้อกิจการเพื่อหลีกเลี่ยงการตั้งบริษัทใหม่ และสามารถดำเนินการได้เลย
กฎหมายภาษี	(1) อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลลดเหลือกึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 12.5 จากอัตราปกติ 25) สำหรับบริษัทที่มีรายได้ไม่	(1) อินโดนีเซียไม่มีนโยบายภาษีอื่นในการส่งเสริม SMEs (2) SMEs ในประเทศมีต้นทุนภาษี	(1) SMEs ไทยจะเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอินโดนีเซียเพียงร้อยละ 12.5 เท่านั้น

¹ Zero Hour Rules หมายความว่า เมื่อศาลมีคำสั่งให้สถาบันใดล้มละลาย ให้ถือว่าคำสั่งให้ล้มละลายนั้นมีผลตั้งแต่วันที่แรกที่ศาลมีคำสั่งล้มละลาย ผลที่เกิดขึ้นก็คือ นิติกรรมใดที่สถาบันได้ทำสำเร็จล่วงหน้าไปแล้วตั้งแต่เวลาที่ยื่นขึ้นเป็นวันที่แรก ของวันที่ศาลสั่งล้มละลาย จนถึงเวลาที่ศาลมีคำสั่งให้ล้มละลายจะเป็นอันเสียเปล่าไป

² Payment Finality หมายความว่า เมื่อคำสั่งโอนเงินหรือคำสั่งชำระดุลการหักบัญชีที่ได้ดำเนินการจนสำเร็จล่วงหน้าแล้ว คำสั่งนั้นจะต้องมีผลสมบูรณ์โดยปราศจากเงื่อนไข และไม่สามารถเพิกถอนรายการได้

กฎหมาย	โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threats)	ผลกระทบต่อ SMEs ไทย
	เกิน 50,0000 รูเปย์ห์	ที่สูง (3) เงินปันผลที่จ่ายจากอินโดนีเซีย จะต้องถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายไว้ ร้อยละ 20	(2) เนื่องจากไม่มีนโยบาย ภาษีอื่นเพื่อส่งเสริม SMEs ดังนั้น ต้นทุน ภาษียังเป็นปัญหาอยู่ (3) เงินปันผลถูกหัก ณ ที่จ่ายร้อยละ 20

5.1.2 ประเทศมาเลเซีย

สำหรับมาเลเซีย เป็นประเทศที่มีความชัดเจนในด้านวิสัยทัศน์ นโยบาย โดยมีการ กำหนดนโยบายวิสัยทัศน์แห่งชาติ (National Vision Policy) ที่กระชับและตรงเป้าหมาย นอกจากนี้ ยังมีมาตรการในการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ โดยปัจจุบันมาเลเซียมีนโยบายเปิดเสรีทั้งภาคสินค้าและบริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บริการด้านธนาคาร และการประกันภัย ตลอดจนธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับตลาดทุน โดยได้กำหนดเป้าหมายอย่างชัดเจนในการ ที่จะเป็น ศูนย์กลางด้านการเงินอิสลามของโลก ซึ่งปัจจุบันธุรกิจด้านการเงิน อนุญาตให้ต่างชาติถือหุ้น ได้ถึงร้อยละ 100 ในขณะที่จะสงวนธุรกิจประเภทค้าปลีก และการกระจาย สินค้าไว้เฉพาะแก่คน มาเลเซียเท่านั้น นอกจากนี้ ในการส่งเสริมเศรษฐกิจยังมีการระบุประเภทธุรกิจหลักที่มีเป้าหมายจะให้ การส่งเสริมอย่างชัดเจนอีก 12 ประเภท เช่น น้ำมัน ก๊าซ พลังงาน ปาล์ม บริการทางการเงิน ทองเที่ยว โลจิสติกส์ โทรคมนาคม เป็นต้น อีกทั้ง ยังมีแผนแม่บทด้านอุตสาหกรรม ที่กำหนดสาขาย่อย อุตสาหกรรมเฉพาะอีก 12 สาขาที่ต้องได้รับการพัฒนาและส่งเสริม เช่น อิเล็กทรอนิกส์ ปีโตรเคมี เกษตรกรรม เครื่องมือแพทย์ อาหารแปรรูป เป็นต้น

อย่างไรก็ดี นโยบายของมาเลเซียยังคงมีจุดอ่อนในเรื่องของการสนับสนุนเชื้อชาติมาเลย์ ที่เรียกว่า ภูมิบุตร โดยรัฐบาลพยายามที่จะออกมาตรการเพื่อปกป้องและส่งเสริมให้คนภูมิบุตรสามารถ เป็นเจ้าของกิจการในบางประเภทได้ แต่มาตรการเหล่านั้นมักจะไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร และใน บางมาตรการก็ได้มีการยกเลิกไป นอกจากนี้ ในเรื่องของแรงงาน มาเลเซียเพิ่งมีการกำหนดค่าจ้าง แรงงานขั้นต่ำ และใช้บังคับเมื่อปี พ.ศ. 2555 (ค.ศ. 2012) โดยอัตราที่กำหนดสูงกว่าค่าจ้างแรงงานเดิม ที่ใช้กันโดยเฉพาะในเขต Sabah และ Sarawak ซึ่งเดิมขึ้นอยู่กับราคาคาตลาด ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้อาจ เกิดผลกระทบกับ SMEs ในประเทศเอง ที่ต้องมีต้นทุนการทำธุรกิจที่เพิ่มขึ้น

มาเลเซียมีการใช้นโยบายและมาตรการภาษีในการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งจูงใจผู้ประกอบการธุรกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศ เช่น มาตรการลดภาษีเงินได้นิติบุคคลจากร้อยละ 28 เป็นร้อยละ 27 และร้อยละ 26 ในระยะเวลาอันใกล้นี้ รวมทั้งมีมาตรการภาษีเพื่อจูงใจบริษัทให้ผลิตสินค้าเทคโนโลยีสูง และมีการเน้นด้าน Research & Development รวมถึงมาตรการภาษีเพื่อการจูงใจให้มีการลงทุนเพิ่ม re-investment ในประเทศมาเลเซีย เพื่อดึงให้นักลงทุนต่างชาติเดิมไม่ย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศอื่น

(3) มุมมองของ SMEs ไทยไปลงทุนในมาเลเซีย

จะเห็นว่ามาเลเซียมีการส่งเสริม สนับสนุนการเปิดเสรีบริการด้านการเงินอย่างกว้างขวาง ซึ่งรวมทั้งธุรกิจประกันภัยด้วย อย่างไรก็ตามในด้านธุรกิจการเงิน การธนาคาร และการประกันภัยสำหรับนักธุรกิจไทยนั้น โดยส่วนใหญ่ น่าจะยังไม่มีความพร้อมที่จะไปแข่งขันกับธุรกิจด้านการเงินของมาเลเซีย รวมถึงไม่สามารถแข่งขันกับธนาคารของต่างชาติที่ดำเนินธุรกิจในประเทศมาเลเซียด้วย เนื่องจากธนาคารเหล่านั้นเป็นธนาคารขนาดใหญ่ ที่เป็น Universal Banking มีธุรกรรมมากมาย และมีเงินทุนสูง นอกจากนี้ จำนวนนักธุรกิจไทยโดยเฉพาะ SMEs ที่จะตัดสินใจไปลงทุนในสาขาอื่นในมาเลเซียก็น่าจะมีจำนวนไม่มากพอที่จะดึงดูดให้ธนาคารพาณิชย์ไทยไปเปิดสาขาหรือบริการในมาเลเซียมากนัก เนื่องจาก รัฐบาลมาเลเซียมีนโยบายสนับสนุนการลงทุนในภาคการผลิตที่ต้องใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เช่น ด้านพลังงาน และด้านอุตสาหกรรม นอกจากนี้ ยังมีสิทธิประโยชน์สำหรับ บริษัทที่มีการทำ R&D และมีนวัตกรรม รวมทั้งการมีทรัพย์สินทางปัญญาเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น เมื่อไม่มีความต้องการใช้ธุรกรรมทางการเงินของนักธุรกิจไทยในประเทศมาเลเซียแล้ว การที่สถาบันการเงินของไทยจะไปลงทุน หรือเปิดสาขา ก็คงมีน้อยรายไปด้วย

นอกจากนี้ หาก SMEs ไทยสนใจการลงทุนในภาคบริการ ซึ่งรัฐบาลมาเลเซียเปิดโอกาสให้นักลงทุนต่างชาติถือหุ้นได้ร้อยละ 100 ใน 27 สาขา เช่น ท่องเที่ยว เทคโนโลยี สุขภาพ โลจิสติกส์ การกระจายสินค้า ก็อาจต้องพบกับเงื่อนไขการจ้างชาวภูมิบุตรในบางธุรกิจ และสำหรับการจ้างแรงงานโดยทั่วไป แม้กฎหมายของมาเลเซีย จะมีความเข้มงวดในเรื่องข้อพิพาทแรงงานระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างน้อยกว่ากฎหมายของอินโดนีเซีย โดยไม่อนุญาตให้ลูกจ้างเรียกข้อเรียกร้องในบางประเด็น หรือมีข้อจำกัดในเรื่องของการนัดหยุดงาน แต่เรื่องค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำที่มาเลเซียเพิ่งมีการประกาศใช้เมื่อปี 2555 ก็เป็นอุปสรรคในการประกอบธุรกิจสำหรับ SMEs ไทยที่จะไปลงทุนในมาเลเซียไม่น้อย

(4) มุมมองของ SMEs ไทยในประเทศ

จะเห็นว่า เหตุผลประการหนึ่งที่ทำให้ประเทศมาเลเซียมีการพัฒนาประเทศไปอย่างรวดเร็ว ก็เพราะการมีวิสัยทัศน์ นโยบายด้านการค้า การลงทุนที่ชัดเจน และมีการกำหนดเป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งมีการประชาสัมพันธ์ให้มีการรับรู้ร่วมกันโดยการบรรจุนโยบายเหล่านั้นเป็นวาระแห่งชาติ นอกจากนี้ รัฐบาลมาเลเซียยังมีการกำหนด สาขากิจการหลักที่รัฐบาลต้องการให้มีการพัฒนาอย่างชัดเจน และเป็นจำนวนไม่มาก ไม่ว่าจะเป็นสาขาการผลิต หรือสาขาบริการ ดังนั้น หากรัฐบาลไทยจะมีการกำหนดสาขาธุรกิจ และบริการหลักๆ ที่ต้องการสนับสนุนให้มีการเติบโตอย่างชัดเจน และเลือกที่มีศักยภาพจริงๆ โดยประชาสัมพันธ์ (promote) ให้เป็นสาขาธุรกิจเป้าหมายของชาติ ที่ทุกภาคส่วนรับทราบร่วมกันในคราวเดียว ก็จะทำให้เกิดทิศทางที่ชัดเจน มีช่องทางที่กว้างเกินไป ทำให้ต่างฝ่ายอาจเลือกสนับสนุนสาขาธุรกิจบริการที่ตนเห็นว่าสมควรซึ่งอาจหลากหลายและไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยหากรัฐบาลไทยสามารถทำได้ดังนี้ ก็น่าจะเป็นประโยชน์กับ SMEs ไทยไม่น้อย เนื่องจากจะทำให้หน่วยงานต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นของภาครัฐและเอกชน สามารถกำหนดกรอบในการให้การสนับสนุน ส่งเสริม SMEs ไปในทิศทางเดียวกันได้

นอกจากนี้ หากจะพิจารณาเปรียบเทียบนโยบายแรงงานของมาเลเซียและไทย จะเห็นว่า รัฐบาลไทยก็เพิ่งมีการประกาศปรับขึ้นค่าจ้างแรงงานครั้งใหม่ทั่วประเทศเช่นเดียวกับมาเลเซีย โดยเพิ่มเป็น 300 บาทในปี 2555- 2556 จึง เห็นว่าเป็นนโยบายการปรับค่าแรงดังกล่าว น่าจะเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับรัฐบาลในประเทศ AEC ส่วนใหญ่ เนื่องจาก ต้องการปรับมาตรฐานฝีมือแรงงานให้รองรับกับการพัฒนาประเทศ จากการเป็นประเทศที่มีการผลิตแบบเน้น labor intensive เป็นการใช้แรงงานที่เน้นทักษะ ฝีมือ และใช้เทคโนโลยีมากขึ้น ดังนั้น ประเด็นสำคัญของ SMEs ไทยและภาครัฐ รวมทั้งแรงงานไทยก็คือ การร่วมมือกันพัฒนาฝีมือแรงงานไทยให้มีความพร้อมรับมือกับรูปแบบการประกอบธุรกิจ หรือการผลิต ที่จะเปลี่ยนแปลงไปสู่การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่สูงขึ้น นอกจากนี้ แรงงานไทยควรเน้นทักษะการพูด และการโต้ตอบสื่อสาร ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ รวมถึงการใช้คอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีทางการสื่อสารอื่นๆ เพื่อมุ่งไปสู่การยกระดับจากแรงงานขึ้นเป็นหัวหน้างาน หรือเป็นผู้ประสานงานระหว่างหัวหน้าและแรงงานทั่วไป

สำหรับการใช้มาตรการภาษี จะเห็นว่า ขณะนี้ประเทศไทยก็กำลังดำเนินการปรับลดภาษีเงินได้นิติบุคคลลงเช่นเดียวกับมาเลเซีย โดยเป้าหมายที่วางไว้ มีอัตราที่น้อยกว่าเมื่อเทียบกับมาเลเซียคือ ร้อยละ 20 ในขณะที่มาเลเซีย อัตราร้อยละ 26 ทั้งนี้ การปรับลดภาษีในประเทศจะช่วยเหลือธุรกิจ SMEs ของไทยให้สามารถแข่งขันได้ทางด้านต้นทุน และเพื่อดึงดูดให้นักลงทุนต่างชาติในไทย ไม่ย้ายฐานการผลิตไปในประเทศอาเซียนอื่น

ทั้งนี้จากการวิเคราะห์กฎหมายและมาตรการทั่วไปแล้ว สรุปโอกาสและอุปสรรคสำหรับผู้ประกอบการ SMEs ไทยได้ดังนี้

ตารางที่ 5.2 โอกาสและอุปสรรคจากนโยบายและกฎหมาย – ประเทศมาเลเซีย

กฎหมาย	โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threats)	ผลกระทบต่อ SMEs ไทย
กฎหมายทั่วไป	<p>(1) มีการสนับสนุนการประกอบธุรกิจของ SMEs มากถึง 18 โครงการ</p> <p>(2) มีการสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาการประกอบธุรกิจ</p> <p>(3) One Stop Service สำหรับการดำเนินการจัดตั้งองค์กรธุรกิจแบบเบ็ดเสร็จทำให้การจัดตั้งองค์กรธุรกิจรวดเร็วยิ่งขึ้น</p> <p>(4) ไม่มีข้อจำกัดในการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว</p>	<p>(1) ข้อจำกัดการนำเงินเข้าจากการส่งออกภายใน 6 เดือนนับแต่วันที่ส่งออกหรือบริการ</p> <p>(2) นิยาม SMEs ที่หลากหลายทำให้ไม่มี Unity และหน่วยงานกลางที่กำกับ</p> <p>(3) มีการสนับสนุนการประกอบธุรกิจของ SMEs กว่า 10 โครงการ ซึ่งทำให้ความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ SMEs มาเลเซียกับต่างชาติไม่เท่ากัน</p>	<p>(1) การตั้งองค์กรธุรกิจในประเทศมาเลเซียอาจดำเนินการได้รวดเร็วกว่าในประเทศอาเซียนอื่นๆ เนื่องจากมีการใช้ one stop service แต่อย่างไรก็ดี ธุรกิจที่รัฐบาลมาเลเซียส่งเสริมแม้จะเป็น SMEs ก็เน้นธุรกิจที่มีเทคโนโลยี & นวัตกรรม หรือมีการทำ R&D ซึ่ง SMEs ไทยอาจไม่ค่อยให้ความสำคัญ</p>
กฎหมายภาษี	<p>(1) ประเทศมาเลเซียมีนโยบายที่จะช่วยเหลือ SMEs อยู่บ้าง เช่น กำหนดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลพิเศษเฉพาะ SMEs หรือให้อัตราอากรแสตมป์ไว้เป็นพิเศษสำหรับเงินกู้ยืม</p>	<p>(1) สิทธิประโยชน์ที่ให้สำหรับ SMEs โดยเฉพาะยังมีไม่มาก</p> <p>(2) การที่จะได้รับสิทธิประโยชน์ก็ต้องเข้าเงื่อนไขที่กำหนดไว้</p>	<p>(1) SMEs ไทยต้องศึกษาสิทธิประโยชน์ให้รอบคอบเพื่อได้รับสิทธิ</p> <p>(2) เงินปันผลไม่ถูกหักภาษี</p>

กฎหมาย	โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threats)	ผลกระทบต่อ SMEs ไทย
	<p>ของ SMEs</p> <p>(2) เงินปันผลจ่ายจากมาเลเซียไม่ต้องถูกหัก ภาษี ณ ที่จ่าย</p> <p>(3) มาเลเซียมี DTA กับ 71 ประเทศ ซึ่งมากกว่าประเทศไทย</p>		<p>ณ ที่จ่าย</p> <p>(3) มาเลเซียมี DTA network³ มากกว่าประเทศไทย ดังนั้นการเข้าไปลงทุนในมาเลเซียทำให้ SMEs ไทยสามารถใช้ประโยชน์จาก DTA network ที่มาเลเซียมีมากกว่าประเทศไทยได้</p>

5.1.3 ประเทศสิงคโปร์

สิงคโปร์เป็นประเทศที่มีความชัดเจนในการเปิดเสรีด้านการค้า บริการ และการลงทุน มีการเปิดเสรีด้านการเงิน และมีความง่ายในการประกอบธุรกิจเป็นอันดับ 1 ของภูมิภาค จึงไม่มีข้อจำกัดเรื่องคนต่างชาติ ใดๆ ทั้งสิ้น ในฐานะที่เป็นประเทศที่มีการพัฒนาก้าวหน้ามาก จึงทำให้ค่าแรงอยู่ในระดับที่สูง

นอกจากนี้ สิงคโปร์ยังเป็นประเทศที่มีการใช้มาตรการด้านภาษีที่มีประสิทธิภาพมาก และมีโครงการสนับสนุนที่หลากหลาย อีกทั้งยังมีองค์กรที่ทำหน้าที่ส่งเสริมและพัฒนา SMEs อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น EDCs ซึ่งเป็นศูนย์ข้อมูลและให้คำปรึกษาทั้งด้านธุรกิจ กฎหมาย และการเงิน ซึ่งตรงตามความต้องการของ SMEs แบบครบถ้วน นอกจากนี้ยังมี SPRING (Standards, Productivity and Innovation for Growth Board) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจมากมาย แต่ล้วนเป็นภารกิจที่มีความสำคัญกับ SMEs ทั้งสิ้น เช่น การให้ความช่วยเหลือในด้านพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน รวมไปถึงการให้ความช่วยเหลือด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม อีกทั้งยังให้การช่วยเหลือด้านการเงิน นอกจากนี้ หน่วยงานดังกล่าวยังสามารถให้การอุดหนุนทางตรง (subsidy) โดยการให้เงินทุน (ในรูปvoucher) ให้กับ SMEs ที่มีคุณสมบัติตรงตามที่กำหนดเพื่อวัตถุประสงค์ในการปรับปรุง

³ ในปัจจุบัน ประเทศมาเลเซียได้ตกลงทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับ 71 ประเทศ ในขณะที่ ประเทศไทยได้ลงนามในอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศต่างๆ เพียง 64 ประเทศเท่านั้น และยังไม่ผลบังคับใช้อีก 10 ประเทศ

เทคโนโลยีและนวัตกรรม และที่สำคัญที่สุดคือการมีหน้าที่ด้านการตลาดในการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่สินค้าของสิงคโปร์ เพื่อเข้าสู่ตลาดโลก

(5) มุมมองของ SMEs ไทยไปลงทุนในสิงคโปร์

เช่นเดียวกับประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์เป็นประเทศที่มีการเปิดเสรีด้านการค้าบริการในภาคการเงินการธนาคารที่โดดเด่น ซึ่งเป็นการเปิดเสรีที่นักธุรกิจโดยเฉพาะ SMEs ไทยอาจไม่สามารถเข้าไปใช้ประโยชน์ได้มากนัก โดยจากสถิติแล้วนักลงทุนที่ไปลงทุนในสิงคโปร์มากเป็นอันดับต้นๆ ได้แก่ นักลงทุนจากอังกฤษ สหรัฐ ญี่ปุ่น สวิสเซอร์แลนด์สำหรับประเทศในอาเซียนที่ไปลงทุนในสิงคโปร์ในอันดับต้นๆ คือ มาเลเซีย ซึ่งถือว่าเป็นประเทศที่มีความสามารถในการแข่งขันด้านการเงินการธนาคารในภูมิภาคนี้เช่นกัน ดังนั้น จึงไม่น่าแปลกใจที่ปริมาณการลงทุนจากนักลงทุนมาเลย์ จะมีความสำคัญในประเทศสิงคโปร์มากกว่านักลงทุนจากอาเซียนประเทศอื่นๆ

สำหรับนักลงทุนไทย ด้วยเหตุที่แรงงานของสิงคโปร์ ก็มีค่าแรงสูงมาก จึงอาจไม่ถึงจุดให้ธุรกิจ SMEs ไทยเข้าไปจัดตั้งบริษัทเพื่อประกอบธุรกิจในสิงคโปร์ ถึงแม้ว่าระยะเวลาในการจัดตั้งบริษัทในสิงคโปร์จะใช้เวลาน้อยและไม่ยุ่งยาก และถือเป็นประเทศที่มีความง่ายในการทำธุรกิจเป็นอันดับ 1 ก็ตาม อย่างไรก็ตาม การประกอบธุรกิจในสิงคโปร์ที่น่าสนใจสำหรับนักธุรกิจไทย ก็น่าจะเป็นธุรกิจแบบ Trading ซื้อมา ขายไป นำเข้า ส่งออก จึงไม่เน้นการเข้าไปจัดตั้งบริษัทเพื่อทำธุรกิจอุตสาหกรรม หรือการผลิต

นอกจากการดำเนินการจัดตั้งบริษัทจะไม่ยุ่งยากแล้ว สิงคโปร์ยังมีมาตรการภาษีที่ดึงดูดและให้ประโยชน์กับ SMEs เป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ลดลงจากร้อยละ 20 เหลือเพียงร้อยละ 18 เท่านั้น อีกทั้งเงินปันผลไม่ต้องเสียภาษี และมีมาตรการภาษีหักลดหย่อน สำหรับจูงใจให้ SMEs มีการปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิตและมีการคิดค้นลงทุนในนวัตกรรมใหม่ๆ อีกมากมาย รวมถึงการให้สิทธิประโยชน์สำหรับบริษัทที่มีการสนับสนุนการจดทะเบียนและขยายการใช้ทรัพย์สินทางปัญญาของตนอีกด้วย

(6) มุมมองของ SMEs ไทยในประเทศ

สิงคโปร์นับว่าเป็นประเทศที่ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมสนับสนุน SMEs ในประเทศมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีที่มีมากมาย และส่วนใหญ่เป็นการให้ประโยชน์โดยตรงมิใช่โดยอ้อม ซึ่งก็อาจจะคล้ายกับมาตรการภาษีและสิทธิประโยชน์ที่ไทยให้กับธุรกิจขนาดใหญ่ ภายใต้กรอบการส่งเสริมการลงทุนของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ซึ่งปัจจุบันเพิ่งจะเริ่มมีการเสนอให้กับ SMEs ภายใต้กรอบกฎหมายของ BOI ดังนั้น คงต้องให้ระยะเวลาแก่ BOI และ SMEs

สักระยะ ในการขอรับการส่งเสริมการลงทุนโดยผ่านช่องทางที่ BOI เคยให้กับธุรกิจขนาดใหญ่ เนื่องจาก BOI มีอำนาจตามกฎหมายแบบเบ็ดเสร็จที่จะเสนอมาตรการภาษีและสิทธิประโยชน์รูปแบบต่างๆ ให้กับธุรกิจขนาดใหญ่ได้ ดังนั้นการจะใช้อำนาจดังกล่าวในการช่วยเหลือ SMEs ได้ หากกฎหมาย BOI เปิดช่องให้ทำได้เช่นเดียวกัน ก็จะทำให้ SMEs ได้รับประโยชน์ไม่น้อย

สำหรับการให้ความช่วยเหลือด้านองค์ความรู้ต่างๆ แก่ SMEs เช่น ข้อมูล การอบรม และการสนับสนุนการพัฒนาและวิจัยและการสร้างความสามารถในการแข่งขันแก่ SMEs นั้น ประเทศไทยก็มีหน่วยงานราชการหลายฝ่าย ที่ทำหน้าที่ดังกล่าว โดยต่างก็มีการให้ข้อมูล จัดอบรม ให้ความช่วยเหลือภายใต้กรอบของแผนการส่งเสริม SMEs ซึ่งผ่านความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี โดยที่ปัจจุบันเป็นแผนฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555-2559) แล้ว อย่างไรก็ดี การที่หน่วยงานภาครัฐหลายฝ่าย รวมทั้งเอกชนของไทยสามารถร่วมกันให้ความช่วยเหลือแก่ SMEs นั้น เป็นสิ่งที่ดี แต่การกระจายการให้ความช่วยเหลือดังกล่าวนี้ ทำให้ขาดพลัง และขาดทิศทางที่ชัดเจน โดยจากการสัมมนา ปัญหาที่พบคือ SMEs ยังสับสนในการขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐของไทย โดยไม่แน่ใจว่าเรื่องใดต้องไปขอรับคำปรึกษาที่ใด เช่น เรื่องการขอสินเชื่อดอกเบี้ยพิเศษสำหรับ SMEs การทำตลาดต่างประเทศ การออกแบบ packaging การปรับปรุงสินค้า การสร้าง brand การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต รวมไปถึง การนำระบบซอฟต์แวร์ที่เหมาะสมมาใช้ เป็นต้น รวมถึงการต้องการปรึกษาเรื่องกฎหมาย เช่น การทำสัญญา การจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาในต่างประเทศ รวมไปถึง การไปจัดตั้ง ประกอบกิจการในต่างประเทศ และอนุสัญญาภาษีซ้อน

นอกจากนี้ ในการเข้าถึงข้อมูลการลงทุนในประเทศอาเซียนต่างๆ SMEs ไทยก็ยังมีช่องทางที่จำกัด แม้ว่าปัจจุบันจะมีหน่วยงานราชการหลายหน่วยงาน มีการทำคู่มือดังกล่าวเผยแพร่เป็นเอกสาร หรือใน website ขององค์กรแต่ก็ไม่สามารถเข้าถึง SMEs ส่วนใหญ่ของประเทศที่มีความต้องการอยากทราบข้อมูลเหล่านั้นได้ โดยจากการสัมมนา SMEs ต่างก็ยังเรียกร้องให้มีการจัดทำข้อมูลดังกล่าวเพื่อเผยแพร่ให้ SMEs ทราบอยู่เป็นประจำ ซึ่งประเด็นนี้ เป็นการสะท้อนให้เห็นว่า SMEs ไทยส่วนใหญ่ขาดการรับรู้ว่าการดำเนินงานใดของไทยเป็นเจ้าภาพ หรือหน่วยงานหลัก ในการให้ข้อมูลการลงทุน รวมไปถึงการเป็นที่ปรึกษาหลัก ที่ให้การช่วยเหลือแก่ SMEs ในทุกๆ ด้านซึ่งรวมถึงการไปลงทุนนอกประเทศดังกล่าว ไม่เหมือนกับ SMEs สิงคโปร์ที่รับทราบว่า SPRING คือเจ้าภาพและหน่วยงานหลักที่ SMEs สามารถปรึกษาได้ทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นการเงิน การตลาด เทคโนโลยี นวัตกรรม และบริหารงาน และการลงทุน

จากการวิเคราะห์รูปแบบการช่วยเหลือ SMEs โดยทางตรงดังที่เกริ่นมาแล้ว สิงคโปร์ยังมีนโยบายช่วยเหลือ SMEs ทางอ้อม โดยการดึงดูดนักลงทุนจากต่างประเทศให้ใช้สิงคโปร์เป็นฐาน

ทางธุรกิจ ทั้งนี้ เพื่อสร้างโอกาสให้ SMEs ของตนได้สามารถเข้าร่วมทำธุรกิจกับต่างชาติ อันเป็นการสนับสนุนและผลักดันให้ SMEs ท้องถิ่นให้เข้าถึง เรียนรู้ และก้าวสู่การทำธุรกิจระหว่างประเทศได้ สำหรับประเทศไทย กฎหมายการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวอาจเป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้การเข้ามาจัดตั้งกิจการของคนต่างด้าวต้องมีการหลบเลี่ยงกฎหมาย โดยหันไปใช้การจ้าง Nominee มาถือหุ้นแทน อย่างไรก็ตาม หากรัฐบาล จะสนับสนุนให้กิจการไทยมีการร่วมทุนกับต่างชาติ เพื่อการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ ตลอดจนการเรียนรู้เทคนิค และการใช้นวัตกรรมร่วมกัน รัฐบาลก็อาจต้องออกมาตรการจูงใจออกมาช่วยด้วย โดยมีข้อสังเกตที่พึงระวังคือ SMEs ไทยก็ต้องมีการเตรียมความพร้อมในการร่วมทุนดังกล่าวด้วย ทั้งในด้านข้อสัญญากฎหมาย และความพร้อมในการบริหารจัดการและการรับความรู้ใหม่ๆ มิฉะนั้น ในท้ายที่สุด นักลงทุนต่างชาติอาจควมรวมหรือซื้อกิจการของ SMEs ไทยได้

ทั้งนี้ จากการวิเคราะห์กฎหมายและมาตรการทั่วไปแล้ว สรุปโอกาสและอุปสรรคสำหรับผู้ประกอบการ SMEs ไทยได้ดังนี้

ตารางที่ 5.3 โอกาสและอุปสรรคจากนโยบายและกฎหมาย – ประเทศสิงคโปร์

กฎหมาย	โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threats)	ผลกระทบต่อ SMEs ไทย
กฎหมายทั่วไป	(1) จัดตั้งองค์กรธุรกิจได้รวดเร็วเสร็จภายใน 1 วัน (2) ไม่กำหนดทุนจดทะเบียนในการจัดตั้งองค์กรธุรกิจ (3) องค์กรธุรกิจมีผู้ถือหุ้นเพียง 1 คนก็ได้ (4) ได้รับ incentive จาก SPRING ทั้งที่เป็นมาตรการทางภาษีอากร เช่น การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่นักลงทุนรายอิสระ และมาตรการที่ไม่	(1) มีข้อจำกัดในการจัดตั้งองค์กรธุรกิจ ซึ่งต้องจ้างทนายความหรือต้องเป็นหุ้นส่วนกับคนที่มีถิ่นที่อยู่หรือสัญชาติ (2) กำหนดค่าแรงขั้นต่ำในลักษณะ Recommendation ในอัตราที่สูง ถือเป็นอุปสรรคของ SMEs ไทยในการเข้าไปประกอบธุรกิจในประเทศสิงคโปร์	(1) แม้การจัดตั้งธุรกิจจะไม่ใช้ระยะเวลาาน แต่การมีค่าจ้างแรงงานที่สูง ในสิงคโปร์ ก็อาจไม่ดึงดูดให้นักธุรกิจไทยไปลงทุนในสิงคโปร์มากนัก (2) แม้สิงคโปร์จะไม่มีข้อจำกัดเรื่องการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว แต่มีข้อจำกัดเรื่องการทำงานของแรงงานต่างชาติ โดย

กฎหมาย	โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threats)	ผลกระทบต่อ SMEs ไทย
	<p>เกี่ยวกับภาษีอากร เช่น การสนับสนุนเงินทุน การให้สิทธิประโยชน์แก่นักลงทุนต่างชาติในการพำนักอยู่ในประเทศสิงคโปร์ระหว่างการจัดตั้งบริษัท</p> <p>(5) ไม่มีข้อจำกัดการโอนเงิน</p> <p>(6) ยกเว้น Zero Hour Rules และบังคับใช้หลัก Payment Finality⁴ ส่งผลให้คำสั่งโอนเงินใดๆ ที่ได้ทำสำเร็จไปแล้ว จนถึงสิ้นวันที่ศาลมีคำสั่งให้ล้มละลาย มีผลใช้บังคับได้และมีผลสมบูรณ์ไม่สามารถยกเลิกหรือเพิกถอนได้</p> <p>(7) ไม่มีข้อจำกัดการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว</p>		<p>แรงงานไทยจะถูกจำกัดให้ทำได้ในประเภท unskilled labor เท่านั้น หากเป็นประเภทอื่น ต้องมีการจ้างเงินเดือนที่เกินกว่าที่รัฐบาลกำหนดเท่านั้น</p>

⁴ Payment Finality หมายความว่า เมื่อคำสั่งโอนเงินหรือคำสั่งชำระดุลการหักบัญชีที่ได้ดำเนินการจนสำเร็จลุล่วงแล้ว คำสั่งนั้นจะต้องมีผลสมบูรณ์โดยปราศจากเงื่อนไข และไม่สามารถเพิกถอนรายการได้

กฎหมาย	โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threats)	ผลกระทบต่อ SMEs ไทย
กฎหมายภาษี	<p>(1) มีสิทธิประโยชน์ให้กับ SMEs มากที่สุดเมื่อเทียบกับประเทศในกลุ่มเป้าหมายอื่นรวมทั้งประเทศในภูมิภาคอาเซียน เช่น การให้เงินช่วยเหลือ การสร้างนวัตกรรมและเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตหักค่าใช้จ่ายทางภาษีได้ 4 เท่าให้หักจ่ายทางภาษีได้ 2 เท่าเมื่อมีการควบรวมกิจการ การยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับเงินได้จากการไปลงทุนในต่างประเทศ</p> <p>(2) เงินปันผลที่ได้รับจากการไปลงทุนในสิงคโปร์ไม่ต้องเสียภาษีในประเทศสิงคโปร์</p> <p>(3) ระบบการจัดเก็บภาษีดี สะดวก แน่นนอน รวดเร็ว (ไม่มีเรื่องคอร์ปชั่น)</p>	(1) การให้สิทธิประโยชน์นั้น SMEs ต้องเข้าเงื่อนไขที่กำหนด	<p>(1) SMEs ไทยจะต้องศึกษาเงื่อนไขให้รอบคอบเพื่อที่จะได้รับสิทธิพิเศษทางภาษี</p> <p>(2) เงินปันผลไม่ถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย</p> <p>(3) สิงคโปร์มี DTA network⁵ มากกว่าประเทศไทย ดังนั้นการเข้าไปลงทุนในสิงคโปร์ทำให้ SMEs ไทยสามารถใช้ประโยชน์จาก DTA network ที่สิงคโปร์มีมากกว่าประเทศไทยได้</p> <p>(4) ทำธุรกิจง่ายขึ้นเพราะไม่มีเรื่องคอร์ปชั่น</p>

5.1.4 ประเทศไทย

ในด้านนโยบายการเปิดเสรี เห็นว่าประเทศไทยคล้ายคลึงกับอินโดนีเซียในข้อเท็จจริงที่ยังไม่ได้มีการเปิดเสรีอย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคบริการ โดยไทยยังคงมีการใช้กฎหมายการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ซึ่งยังจำกัดสัดส่วนการถือหุ้นของคนต่างด้าวในการประกอบกิจการ

⁵ ในปัจจุบัน ประเทศสิงคโปร์ได้ตกลงทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับ 76 ประเทศ ในขณะที่ ประเทศไทยได้ลงนามในอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศต่างๆ เพียง 64 ประเทศเท่านั้น และยังไม่ผลบังคับใช้อีก 10 ประเทศ

ที่หลากหลายตามบัญชีแนบท้าย พรบ. และยังไม่มีการเริ่มกระบวนการแก้ไขกฎหมายที่เห็นว่าเป็นอุปสรรคในการเปิดเสรี นี้แต่อย่างใด

สำหรับมาตรการที่ใช้ในการส่งเสริม SMEs ไทยมักให้ความสำคัญกับมาตรการด้านการเงิน เช่นเดียวกับกับอินโดนีเซีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสนับสนุนนโยบายสินเชื่อและการค้ำประกันสินเชื่อโดยผ่านทางสถาบันการเงินเฉพาะกิจต่างๆ ซึ่งมีภารกิจที่แตกต่างกันไปตามกฎหมายจัดตั้งและตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาล โดยมีโครงการให้การสนับสนุนมากมาย เช่น โครงการสินเชื่อเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพทางการผลิต (Productivity Improvement Loan) ซึ่งมีหลักการคล้ายคลึงกับการสนับสนุน SMEs ของสิงคโปร์ ต่างกันที่ของสิงคโปร์เป็นมาตรการทางภาษี แต่ของไทยเป็นมาตรการสินเชื่อ โดยโครงการสินเชื่อดังกล่าว ประกอบไปด้วย สินเชื่อ 2 ประเภท คือ สินเชื่อเพื่อพัฒนาเครื่องจักร และสินเชื่อเพื่อพัฒนากระบวนการทำงาน โดย SMEs ผู้กู้ไม่จำเป็นต้องมีหลักประกัน โครงการนี้เป็นโครงการระยะเวลา 2 ปี ที่ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.) ร่วมมือกับ บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) ให้การสนับสนุน โดย ธพว. จะคิดดอกเบี้ยในอัตราถูกกว่าปกติ และฟรีค่าธรรมเนียมการค้ำประกันสินเชื่อโดย บสย. ในปีแรก เนื่องจากรัฐเป็นผู้จ่ายชดเชยให้ บสย. แทน SMEs อย่างไรก็ตาม โครงการนี้ ต่อมา มีการขยายระยะเวลาเพิ่มขึ้นอีก 2 ปี

จากการวิเคราะห์ โครงการสนับสนุนทางการเงินต่างๆ ของภาครัฐจะเห็นว่า โครงการเหล่านี้ บางครั้งมีข้อกำหนด เงื่อนไขที่ซับซ้อน ทำให้มี SMEs ซึ่งมีคุณสมบัติถึงเกณฑ์ที่สามารถกู้ได้มีจำนวนน้อยราย และโครงการมักมีระยะเวลานั้น ทำให้ขาดความต่อเนื่อง และแม้รัฐบาลจะมีนโยบายทางการเงินมากมาย แต่ปัญหาของ SMEs ไทยก็คล้ายคลึงกับ SMEs ทุกประเทศ คือการมีข้อจำกัดด้านความสามารถในการชำระหนี้ ด้วยความเป็นธุรกิจขนาดเล็ก ขาดประสบการณ์ และหลักทรัพย์ ทำให้ถูกวิเคราะห์ว่ามีความเสี่ยงในการทำธุรกิจสูง และไม่สามารถเข้าเกณฑ์ที่จะกู้เงินตามโครงการได้

อย่างไรก็ดี สำหรับการใช้นโยบายภาษีนั้น จากการวิเคราะห์เห็นว่าประเทศไทยยังไม่มี การนำมาตรการภาษีมาใช้ในการส่งเสริมสนับสนุน SMEs มากนักไม่เหมือนกรณีของการให้สิทธิประโยชน์แก่ธุรกิจขนาดใหญ่ ที่มีทั้งการให้สิทธิประโยชน์ตามมาตรการทางภาษี และมาตรการที่ไม่ใช่ภาษี อย่างไรก็ตาม ปัจจุบัน BOI ได้ให้ความสำคัญกับ SMEs เช่นเดียวกับกับธุรกิจขนาดใหญ่แล้ว แต่คงต้องรอว่าจะประสบความสำเร็จหรือไม่ เนื่องจากเงื่อนไขและกระบวนการขอส่งเสริมการลงทุนของ BOI ที่ใช้กับธุรกิจขนาดใหญ่ที่มีความซับซ้อน และยุ่งยาก ซึ่งหากนำมาใช้กับ SMEs แล้ว อาจเป็นภาระกับ SMEs อยู่บ้าง

นอกจากนี้ ในปี 2555 รัฐบาลยังออกนโยบายภาษีที่สำคัญ ซึ่งถือเป็นมาตรการที่น่าจะเป็นประโยชน์กับ SMEs ไทย และดึงดูดใน SMEs ต่างชาติยังอยู่ในไทย คือการทยอยปรับลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลลงจากร้อยละ 30 ให้เหลือร้อยละ 23 ในปี 2555 และร้อยละ 20 ในปี พ.ศ. 2556-2557 ซึ่งเห็นว่าการปรับลดดังกล่าว น่าจะทำให้ SMEs ไทยสามารถแข่งขันด้านต้นทุนกับประเทศในอาเซียนอื่นๆ ได้ โดยนโยบายการลดภาษีเงินได้นิติบุคคลของไทยนั้น เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับสิงคโปร์และมาเลเซีย ซึ่งเมื่อเทียบกับประเทศอาเซียนเป้าหมายแล้ว จะเห็นว่าอัตราภาษีนิติบุคคลไทยจะมากกว่าอัตราของสิงคโปร์เท่านั้น แต่ต่ำกว่าของมาเลเซีย และอินโดนีเซีย

สำหรับการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนา SMEs ของไทยนั้น ไทยมีหน่วยงานที่สนับสนุนส่งเสริม SMEs อยู่มากมายทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยหน่วยงานที่ถือว่าเป็นหน่วยงานหลักในการวางนโยบายแผนงานสำหรับการพัฒนาและส่งเสริม SMEs ก็คือ สสว. ซึ่งมีขอบอำนาจและภารกิจที่หลากหลายภายใต้กฎหมายจัดตั้ง ไม่ว่าจะเป็นการเสนอแนะมาตรการช่วยเหลือสนับสนุน การเสนอให้มีการแก้กฎหมาย การวางแผนงานนโยบาย การให้ความช่วยเหลือทางการเงิน การร่วมลงทุน การให้ข้อมูล และการพัฒนาศักยภาพในการแข่งขัน เพียงแต่มีข้อสังเกตว่าอำนาจบางประการนั้น อยู่ในรูปการเสนอแนะให้หน่วยงานราชการอื่นที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการ จึงอาจยังไม่มีอำนาจในการตัดสินใจที่เด็ดขาดเพียงพอ

ทั้งนี้ จากการวิเคราะห์กฎหมายและมาตรการทั่วไปแล้ว สรุปโอกาสและอุปสรรคสำหรับผู้ประกอบการ SMEs ไทยได้ดังนี้

ตารางที่ 5.4 โอกาสและอุปสรรคจากนโยบายและกฎหมาย – ประเทศไทย

กฎหมาย	โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threats)	ผลกระทบต่อ SMEs ไทย (Inbound)	ผลกระทบต่อ SMEs ไทย (Outbound)
กฎหมายอื่น	(1) การจัดตั้งบริษัททำได้โดยใช้ทุนจดทะเบียนเพียง 15 บาท และชำระความหุ้นขั้นต่ำเพียงร้อยละ 25	(1) นโยบายส่งเสริมการลงทุนแก่ SMEs โดยตรงของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) สิ้นสุดไปแล้ว	(1) นโยบายการขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำ อาจทำให้ SMEs ไทยต้องรับภาระในต้นทุนที่เพิ่มมากขึ้น (2) การมีโครงการให้	(1) ด้วยค่าแรงที่เพิ่มขึ้น อาจทำให้ SMEs ไทยออกไปหาแหล่งการลงทุนในประเทศอาเซียนอื่นที่มีค่าแรงต่ำกว่า (2) สถาบันการเงินเฉพาะกิจ

กฎหมาย	โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threats)	ผลกระทบต่อ SMEs ไทย (Inbound)	ผลกระทบต่อ SMEs ไทย (Outbound)
	<p>ของทุนจดทะเบียน</p> <p>(2) SMEs ไทยสามารถขอให้บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) ค่าประกันสินเชื่อได้</p> <p>(3) ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME Bank) มีบริการเข้าร่วมลงทุน และให้สินเชื่อแก่ SMEs ไทยในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าธนาคารพาณิชย์ทั่วไป ในโครงการที่รัฐสนับสนุน เช่น โครงการเพิ่มประสิทธิภาพทางการผลิต ดอกเบี้ย คัดที่อัตรา MLR-3</p> <p>(4) Exim Bank มีโครงการประกันการ</p>	<p>แต่มีการกำหนดหลักเกณฑ์ใหม่ในลักษณะทั่วไป</p> <p>(2) ผู้ประกอบการผลิตและส่งออกสินค้าบางประเภทมีภาระหน้าที่ในการดำเนินการตรวจสอบและขอรับใบรับรองภายใต้มาตรฐานบังคับตามกฎหมาย</p> <p>(3) ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาททุกพื้นที่ เนื่องจากค่าแรงขั้นต่ำสูงกว่าค่าแรงขั้นต่ำของประเทศอินโดนีเซีย ดังนั้นจึงถืออุปสรรคของ SMEs ไทยด้านต้นทุนในการแข่งขัน</p> <p>(4) ไม่มีการยกเว้น Zero Hour</p>	<p>ความช่วยเหลือด้านการเงิน แก่ SMEs โดยสถาบันการเงินเฉพาะกิจต่างๆ ช่วยให้ SMEs ไทยเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายขึ้น และมี cost of fund ที่ต่ำลง</p> <p>(3) กฎหมายการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว อาจเป็นอุปสรรคของการเข้ามาทำธุรกิจของนักลงทุนต่างชาติ ซึ่งอาจเป็นการทำให้ SMEs ไทยเสียโอกาสที่จะเข้าร่วมทุน หรือแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์กับต่างชาติ อีกทั้งทำให้มีการหลีกเลี่ยงโดยใช้ Nominee ในการตั้งบริษัท ซึ่งไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ในทางธุรกิจ</p>	<p>หลายแห่งอาจไม่สามารถให้สินเชื่อหรือค้ำประกันแก่ SMEs ไทยที่ไปจัดตั้งในประเทศอาเซียนอื่น ได้ ยกเว้น EXIM Bank ที่มีสาขาอยู่ในประเทศอาเซียนบ้างแล้ว ก็อาจทำได้</p> <p>(3) ในการลงทุนนอกประเทศ SMEs ไทย จำเป็นต้องตรวจสอบกฎหมายเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวในประเทศนั้นๆ ว่ามีข้อจำกัดด้านการลงทุนของคนต่างด้าวหรือไม่ แต่อย่างไรก็ดี การเข้าร่วม เป็น AEC ทำให้กฎหมายเช่นนี้ ขัดต่อหลักการเปิดเสรี เรื่อง MA และ NT ซึ่งในท้ายที่สุด จุดมุ่งหมายของ AEC ก็ต้องมีการยกเลิกข้อจำกัดดังกล่าว อย่างไรก็ตามในความตกลง AEC ระบุให้แต่ละประเทศสามารถสงวนธุรกิจประเภทที่ตนไม่เปิดโอกาสให้ต่างชาติถือหุ้น หรือห้ามต่างชาติถือหุ้นส่วนใหญ่ได้ ในสัดส่วนไม่</p>

กฎหมาย	โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threats)	ผลกระทบต่อ SMEs ไทย (Inbound)	ผลกระทบต่อ SMEs ไทย (Outbound)
	<p>ส่งออกให้แก่ SMEs ส่งผลให้เบียด ประกันภัยถูก อนุมัติเร็ว และได้รับ ความคุ้มครองสูง</p> <p>(5) มีการออกนโยบาย ส่งเสริมการ ประกอบธุรกิจของ SMEs อย่าง ต่อเนื่องโดย สำนักงานส่งเสริม วิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (สสว.)</p> <p>(6) ข้อกำหนดการ นำเข้าเงินค่า สินค้าส่งออกไม่ เข้มงวด โดย บังคับให้นำเงิน ค่าสินค้าส่งออก เฉพาะที่มีมูลค่า ตั้งแต่ 50,000 USD ขึ้นไป เท่านั้น กลับเข้า</p>	<p>Rules และไม่ บังคับใช้หลัก Payment Finality⁶ ส่งผล ให้คำสั่งโอนเงิน ใดๆ ที่ได้ทำ สำเร็จไปแล้ว จนถึงเวลาที่ศาล มีคำสั่งให้ ล้มละลายเป็น อันเสียเปล่าไป</p>		<p>เกินที่สมาชิกอาเซียนกำหนด</p>

⁶ Payment Finality หมายความว่า เมื่อคำสั่งโอนเงินหรือคำสั่งชำระดุลการหักบัญชีที่ได้ดำเนินการจนเสร็จลุล่วงแล้ว คำสั่งนั้นจะต้องมีผลสมบูรณ์โดยปราศจากเงื่อนไข และไม่สามารถเพิกถอนรายการได้

กฎหมาย	โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threats)	ผลกระทบต่อ SMEs ไทย (Inbound)	ผลกระทบต่อ SMEs ไทย (Outbound)
	<p>มาในประเทศไทยภายใน 360 วัน</p> <p>(7) มีกฎหมายจำกัดประเภทการประกอบธุรกิจโดยคนต่างด้าวอันเป็นการช่วยลดคู่แข่งจากต่างชาติ</p>			
กฎหมายภาษี	(1) ประเทศไทยมีการให้สิทธิประโยชน์กับ SMEs อยู่บ้าง	<p>(1) สิทธิประโยชน์ที่ให้กับ SMEs ในปัจจุบันยังไม่มากพอเมื่อเทียบกับประเทศเป้าหมายอื่น</p> <p>(2) ไม่มีสิทธิประโยชน์ที่ให้กับ SMEs เพื่อกระตุ้นให้ SMEs ไปลงทุนในต่างประเทศเลย</p> <p>(3) รายได้เงินปันผลจากการลงทุนในต่างประเทศยังต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลอยู่ในขณะที่ประเทศสมาชิกอาเซียนในหลาย</p>	(1) ดันทุนทางภาษียังคงเป็นภาระของ SMEs ไทยอยู่	(2) เงินปันผลจากการลงทุนในต่างประเทศยังต้องนำมาเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในประเทศไทยอีก ซึ่งทำให้ดันทุนภาษีในการไปลงทุนในต่างประเทศสูงมากจึงไม่จูงใจให้ SMEs ไปลงทุนในต่างประเทศ

กฎหมาย	โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threats)	ผลกระทบต่อ SMEs ไทย (Inbound)	ผลกระทบต่อ SMEs ไทย (Outbound)
		ประเทศ (เช่น มาเลเซีย สิงคโปร์) ยกเว้นภาษี (4) ต้นทุนทางภาษี ยังคงเป็นภาระของ SMEs ไทยอยู่		

5.2 วิเคราะห์การเชื่อมโยงของความตกลงและความร่วมมือในอาเซียนที่มีผลต่อประเทศไทย

อาเซียนมีการดำเนินการในหลายเรื่องที่เป็นส่วนช่วยส่งเสริม พัฒนาและสร้างโอกาสให้ SMEs ในประเทศสมาชิกอาเซียนให้สามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก หากพิจารณาตามแผนงานการนำไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Blueprint) จะเห็นว่ามีหลายเรื่อง / องค์ประกอบภายใต้เป้าหมายของ AEC ที่เป็นการสร้างโอกาสให้แก่ SMEs คือ

- (1) การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว โดยให้มีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน แรงงานฝีมืออย่างเสรี และเงินทุนที่เสรีขึ้น รวมทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มสาขาสำคัญของอาเซียน
- (2) การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน ให้ความสำคัญกับประเด็นด้านนโยบายที่ช่วยส่งเสริมการรวมกลุ่มเศรษฐกิจ เช่น นโยบายการแข่งขัน การคุ้มครองผู้บริโภค IPR พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ นโยบายภาษี และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (การเงินขนส่ง ICT พลังงาน)
- (3) การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค ให้ความสำคัญกับการลดช่องว่างการพัฒนาและส่งเสริมการรวมกลุ่มของประเทศสมาชิกใหม่ ได้แก่ CLMV ผ่านความร่วมมือภายใต้

โครงการริเริ่มเพื่อการรวมกลุ่มของอาเซียน (Initiative for ASEAN Integration: IAI)
ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนา SME ในภูมิภาค

(4) การบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก โดยการจัดทำเขตการค้าเสรีของอาเซียนกับประเทศคู่เจรจา และการสร้างเครือข่ายการผลิต/จำหน่ายในภูมิภาคเชื่อมโยงกับโลก

ปัจจุบันสมาชิกอาเซียนได้ดำเนินงานภายใต้แผนงาน AEC Blueprint อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้แผนที่

วางไว้เป็นไปตามกรอบเวลาที่กำหนดในแต่ละเรื่อง ในบางส่วนอาจมีความล่าช้า อันเนื่องมาจากปัจจัยภายในของบางสมาชิกอาเซียน อาทิเรื่อง กฎระเบียบภายใน นโยบายรัฐบาล เปลี่ยนส่งผลต่อการตัดสินใจหรือการอนุมัติความตกลง และความร่วมมือที่อาจส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมภายใน เป็นต้น อย่างไรก็ตาม อาเซียนจะต้องการดำเนินการเรื่องทั้งหมดให้บรรลุผลภายในปี พ.ศ. 2558 (แต่หากมีบางกรอบการทำงานต้องดำเนินการเพื่อความสมบูรณ์หรือจำเป็นต้องดำเนินการต่อเนื่องก็สามารถดำเนินการต่อไปได้หลังจาก ปี พ.ศ. 2558)

นอกจากนี้ ยังมีความร่วมมือระดับภูมิภาคที่นอกเหนือจาก สมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ประเทศที่ร่วมกันดำเนินการ เช่น ความร่วมมือด้านการขนส่งผ่านแดนทวีปacific และความร่วมมือกลุ่มแม่น้ำโขง เป็นต้น ซึ่งเป็นปัจจัยเสริมช่วยให้ SMEs ไทยมีช่องทางของโอกาสเพิ่มขึ้นสำหรับกิจการหรืออุตสาหกรรมของตน

อย่างไรก็ตาม ความร่วมมือเกี่ยวกับการพัฒนา SMEs ที่เกิดขึ้นในระดับภูมิภาคอาเซียน ถือเป็นพันธกรณีตาม AEC Blueprint ที่สมาชิกอาเซียนร่วมกันกำหนดขึ้น โดยมีได้เน้นถึงการลดข้อจำกัดด้านมาตรการหรือกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการค้าและการลงทุน แต่เน้นเป้าหมายเพื่อประโยชน์ของภูมิภาคอาเซียนโดยรวมและเสริมสร้างการแข่งขันของอาเซียนกับภูมิภาคต่างๆ ในโลก ดังนั้น เมื่อพิจารณาถึงมาตรการหรือกฎระเบียบของแต่ละสมาชิกอาเซียน ที่ปรากฏในความตกลงการค้าเสรีและการลงทุนก็จะเห็นได้ว่าสมาชิกอาเซียนยังคงมีกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการค้าและการลงทุนระหว่างสมาชิกอาเซียนด้วยกัน

การค้าสินค้า

ในส่วนของการค้าสินค้า แม้ว่าสมาชิกมีการลดภาษีการนำเข้าลงถึงร้อยละ 0 ไปแล้ว สำหรับสินค้าเกือบร้อยละ 99 ของการค้าทั้งหมด แต่สมาชิกยังคงใช้มาตรการอื่นๆ ในการควบคุมและ

กีดกันการนำเข้าสินค้าบางกลุ่ม/ประเภท โดยเฉพาะสินค้าเกษตรและอาหาร มาตรการดังกล่าวส่วนใหญ่จัดเป็นอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภาษี (Non-Tariff Barriers : NTB) ที่สมาชิกอาเซียนทุกประเทศยังคงใช้ปฏิบัติกับการนำเข้าสินค้าจากทั้งอาเซียนและทั่วโลก โดยแต่ละสมาชิกอาเซียนได้ใช้ NTB อาทิ มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (Sanitary and Phytosanitary Measures-SPS), โควตา (Quota), การออกใบอนุญาตการนำเข้า (Import Licensing), การจำกัดการส่งออกโดยความสมัครใจ (Voluntary Export Restraints) และการให้เงินอุดหนุน (Subsidisation)

มาตรการ NTB ที่ประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย และสิงคโปร์ ใช้ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการค้าของไทย มีดังต่อไปนี้

อินโดนีเซีย

ข้าวหอมมะลิ (Special Rice) Import Licensing

- (1) ข้าวหอมมะลิถูกจัดเป็นข้าวชนิดพิเศษ (Special Rice) ที่ต้องมีวัตถุประสงค์พิเศษในการนำเข้า เช่น นำเข้าเพื่อสุขภาพ/ (Health/Dietary) การบริโภคพิเศษเฉพาะกลุ่มผู้บริโภค (Special consumption or certain segments)
- (2) ผู้นำเข้าจะต้องจดทะเบียนเป็นผู้นำเข้าประเภททั่วไป (API-T) และผู้นำเข้าสินค้าพิเศษ (NPIK)
- (3) การนำเข้าจะต้องได้รับการรับรองให้มีการนำเข้าได้ (Recommendation) จากกระทรวงเกษตรของอินโดนีเซียก่อน จากนั้นต้องขออนุญาตจากกระทรวงการค้าของอินโดนีเซียในการนำเข้าในแต่ละ shipment

แป้งข้าวเจ้า และแป้งข้าวเหนียว Import Licensing

ผู้นำเข้าสัตว์น้ำจะต้องเป็นผู้นำเข้าที่จดทะเบียนเป็นผู้นำเข้าทั่วไป (API-U) หรือ ผู้นำเข้าที่เป็นผู้ผลิต (API-P) และการนำเข้าจะต้องได้รับการรับรองการนำเข้า (Recommendation) จากกระทรวงกิจการทางทะเลและประมง

สัตว์น้ำสดและแปรรูป Import Licensing

ผู้นำเข้าสัตว์น้ำจะต้องเป็นผู้นำเข้าที่จดทะเบียนเป็นผู้นำเข้าทั่วไป (API-U) หรือ ผู้นำเข้าที่เป็นผู้ผลิต (API-P) และการนำเข้าจะต้องได้รับการรับรองการนำเข้า (Recommendation) จากกระทรวงกิจการทางทะเลและประมง

อุปสรรคทางการเกษตร (จอบ เสียม) Import Licensing

- (1) กำหนดให้สินค้าประเภทจอบ (Mattocks, Picks, Hoes and Rakes) เสียมและพลั่ว (Other Hand Tools-) เป็นสินค้าควบคุม เนื่องจากรัฐบาลต้องการปกป้องสินค้าที่ผลิตภายในประเทศ และสนับสนุนให้ใช้สินค้าที่ผลิตได้เองในประเทศ
- (2) กำหนดให้มีการแต่งตั้งบริษัทผู้นำเข้าเพียง 3 รายซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจของอินโดนีเซีย ให้เป็นผู้ได้รับอนุญาตนำเข้าสินค้าดังกล่าว
- (3) การนำเข้าแต่ละครั้ง บริษัทผู้นำเข้าจะต้องยื่นขออนุญาตนำเข้าจากรัฐมนตรีกระทรวงการค้าของอินโดนีเซียด้วย

ผัก ผลไม้ SPS : ผักและผลไม้จำนวน 100 รายการ

- (1) ต้องควบคุมความปลอดภัยของอาหารสดที่มาจากพืชต้องปลอดจากสารเคมี (สารตกค้างยาฆ่าแมลง สารโลหะหนัก และสารพิษจากเชื้อรา) การปนเปื้อนทางชีววิทยา และหรือการปนเปื้อนจากสารเคมีต้องห้าม
- (2) ต้องนำเข้าจากประเทศที่มีระบบการรับรองความปลอดภัยของอาหาร (Recognition) และ/หรือความตกลงว่าด้วยความเท่าเทียมกัน (Equivalence Agreement) และ/หรือการรับรองความปลอดภัยของอาหาร ณ แหล่งผลิต (Recognition at the location of production)

ผัก ผลไม้ SPS : ผักและผลไม้จำนวน 47 รายการ

- (1) ต้องนำเข้าจากแหล่งเพาะปลูกที่ปลอดจากการแพร่เชื้อของแมลงวันผลไม้ และศัตรูพืช และมีใบรับรองปลอดโรคพืชที่ปลอดจากแมลงวันผลไม้
- (2) ผักและผลไม้สดนำเข้าได้ 4 จุด คือ ท่าเรือ 3 แห่ง และสนามบิน 1 แห่ง (จากเดิม 8 แห่ง) เช่น ท่าเรือเมืองสุราบายา ท่าเรือเมืองเมดาน ท่าเรือเมืองมากัสซาร์ และสนามบินชุกการ์โน-ฮัตตา
- (3) หากนำเข้าจากแหล่งที่ปลอดจากการแพร่ของศัตรู/โรคพืช หรือจากประเทศที่ได้รับการรับรองระบบความปลอดภัยของอาหาร (Food Safety Recognition System) ก็สามารถผ่านจุดนำเข้าได้ทุกจุด

สินค้าพืชหัว เช่น หอมแดง กระเทียม และหอมหัวใหญ่ SPS

- (1) ต้องนำเข้าจากแหล่งเพาะปลูกที่ปลอดจากการแพร่เชื้อของศัตรูพืช และมีใบรับรองปลอดโรคพืชที่ปลอดจากศัตรูพืช
- (2) พืชหัวนำเข้าได้ 4 จุด คือ ท่าเรือ 3 แห่ง และสนามบิน 1 แห่ง (จากเดิม 8 แห่ง) เช่น ท่าเรือเมืองสุราบายา ท่าเรือเมืองเมดาน ท่าเรือเมืองมากัสซาร์ และสนามบินซูการ์โน-ฮัตตา
- (3) พืชหัวที่นำเข้ามาจะต้องไม่มีราก ใบ และเศษของดินหรือส่วนผสมของสารอินทรีย์ที่เป็นปุ๋ย หากพืชหัวที่นำเข้ามาไม่ได้มาจากแหล่งเพาะปลูกที่ปลอดจากการแพร่ของศัตรู / โรคพืช จะต้องผ่านขบวนการต่างๆ เช่น การรมควัน (Fumigation) หรือการฉายรังสี

สินค้าพืชสวนสด แห่ง แปรรูป 57 รายการ ได้แก่ ไม้ดอกไม้ประดับ ผักและผลไม้สด แปรรูป Import Licensing

- (1) ต้องมีความจำเป็นในการนำเข้าเพื่อตอบสนองความต้องการ (Satisfying Domestic Demand) ที่ขาดแคลนสินค้าภายในประเทศ และผลิตในประเทศได้ไม่เพียงพอกับความต้องการ
- (2) ต้องได้รับคำรับรองการนำเข้า (Recommendation : RIPH) จากกระทรวงเกษตรของอินโดนีเซีย
- (3) ผู้นำเข้าจะต้องได้รับอนุญาตเป็นผู้นำเข้าสินค้าพืชสวนเพื่อการค้า และได้รับอนุญาตให้นำเข้าจากกระทรวงการค้าอินโดนีเซีย หลังจากที่ได้รับ การรับรองการนำเข้าจากกระทรวงเกษตร ต่อการนำเข้า 1 ครั้ง

สินค้าพืชสวนสด แห่ง แปรรูป 57 รายการ ได้แก่ ไม้ดอกไม้ประดับ ผักและผลไม้สด แปรรูป Import Licensing

- (1) กำหนดผู้นำเข้าพืชสวนเพื่อการผลิต (IP) และผู้นำเข้าพืชสวนเพื่อธุรกิจการค้า (RI) โดยผู้นำเข้าจะต้องได้รับอนุญาตเป็น API-P และ API-U จากกระทรวงการค้า
- (2) การนำเข้าในแต่ละครั้งต้องได้รับใบอนุญาตนำเข้า (Import Permit) จากกระทรวงการค้า โดยได้รับหนังสือรับรองในการนำเข้า (RIPH) จากกระทรวงเกษตรก่อน

- (3) ผู้นำเข้าต้องมีกรรมสิทธิ์ในท้องถิ่น และวิธีการเก็บรักษาความเย็นในขบวนการขนส่ง รวมทั้งมีผู้จัดจำหน่ายอย่างน้อย 3 ราย และไม่สามารถขายตรงให้แก่ผู้ปลีกและผู้บริโภคด้วย
- (4) ต้องมีบรรจุกฎบัตรและฉลากที่สอดคล้องกับเงื่อนไขของการบรรจุกฎบัตร สินค้าที่นำเข้าจะต้องมีการตรวจสอบด้านเทคนิคของเอกสารประกอบการนำเข้า (Pre-shipment Inspection) ณ ท่าเรือต้นทาง โดยผู้ตรวจสอบ (Surveyor) ที่ได้รับใบอนุญาตจากกระทรวงการค้าเท่านั้น

ยา Import Licensing

- (1) การกำหนดคุณสมบัติยานำเข้าว่า ต้องมีสรรพคุณสูงกว่ายาที่ผลิตในประเทศ เป็นยาใหม่ และที่ไม่สามารถผลิตได้ในประเทศ
- (2) การขึ้นทะเบียนตำรับยานำเข้า สามารถทำได้เฉพาะอุตสาหกรรมยาในประเทศเท่านั้น (local pharmaceutical industry) โดยผู้ผลิตในต่างประเทศมีหนังสือยินยอมให้จดทะเบียน
- (3) หากมีการว่าจ้างอุตสาหกรรมยาในประเทศให้ดำเนินการตามข้อ (2) แล้ว จะต้องมีการถ่ายทอดเทคโนโลยีและมีการผลิตยาดังกล่าวในประเทศอินโดนีเซียอย่างน้อย 5 ปี
- (4) ยาที่นำเข้าจะต้องเป็นไปตามมาตรฐานของ GMP

น้ำตาล Import Licensing

จำกัดปริมาณการนำเข้าในแต่ละปี โดยขึ้นอยู่กับความต้องการภายในประเทศ และต้องเป็นผู้นำเข้าที่ได้รับอนุญาตแล้วเท่านั้น

มาเลเซีย

ข้าว QR : Import Administration/Control

Padiberas National Berhad (BERNAS) เป็นหน่วยงานเดียวที่ได้รับอนุญาตจาก Ministry of Agricultural and Agro-Based Industry ให้สามารถนำเข้าข้าวจากต่างประเทศ และกระจายแหล่งนำเข้าข้าวจากต่างประเทศ และใช้มาตรการห้ามนำเข้าชั่วคราวในช่วงที่ผลผลิตในประเทศออกสู่ตลาดค่อนข้างมาก เพื่อรักษาระดับราคาข้าวในประเทศ

หมายเหตุ ข้าว (HS 1006) ได้แก่ ข้าวหอมมะลิของไทย (HS 1006201000 และ 1006304000) และข้าวเหนียว (HS 1006209010 และ 1006303000)

น้ำตาลทรายบริสุทธิ์ QR Import Licensing

ผู้นำเข้าน้ำตาลทรายบริสุทธิ์ (HS 1701991100 ,1701991900, 1701999000) ของมาเลเซียต้องขอ Approval Letter และใบอนุญาตนำเข้าจาก Ministry of International Trade and Industry และเป็นโรงงานซึ่งนำเข้าน้ำตาลเพื่อเป็นวัตถุดิบหลักที่ใช้ในการผลิตอาหารและเครื่องดื่ม รวมทั้งราคานำเข้าของน้ำตาลทรายบริสุทธิ์ต้องต่ำกว่าราคาน้ำตาลที่ยังไม่ได้รับการอุดหนุนจากรัฐบาล

ปศุสัตว์มีชีวิต QR Import Licensing

ผู้นำเข้าปศุสัตว์มีชีวิต : โค (HS 0102291019, 0102291099, 0102299010, 0102299090) และอื่นๆ (HS 0102909010, 0102909090) ของมาเลเซียต้องขอ Approval Letter และใบอนุญาตนำเข้าจาก Department of Veterinary Services (DVS) โดย DVS จะออกใบอนุญาตนำเข้าให้แต่ละครั้งของการนำเข้า ส่วนผู้ส่งออกของไทยก็ต้องยื่นใบอนุญาตและหลักฐานรับรองการปลอดโรคจากกรมปศุสัตว์

เนื้อสัตว์ QR Import Licensing

ผู้นำเข้าเนื้อสัตว์ (HS 0201100000, 0201200000, 0201300000) ของมาเลเซียต้องขอใบอนุญาตนำเข้าจาก Department of Veterinary Services (DVS) ส่วนผู้ส่งออกของไทยก็ต้องขอใบอนุญาตและหลักฐานรับรองการปลอดโรคจากกรมปศุสัตว์ รวมทั้งได้รับใบรับรองฮาลาลจาก JAKIM ของมาเลเซีย

เส้นไหม QR Import Licensing

มาเลเซียกำหนดให้ผู้นำเข้าเส้นไหม (HS 1902110010) ต้องขอใบอนุญาตนำเข้าจาก Ministry of Health

เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ Standards TBT

เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (HS 8548102911, 8548102919, 8548102990, 8548103911, 8548103919, 8548103990) ต้องผ่านการรับรองมาตรฐานความปลอดภัยจาก Energy Commission ของมาเลเซีย

เหล็กแผ่นรีดร้อน QR Import Licensing

มาเลเซียกำหนดให้ผู้นำเข้าเหล็กแผ่นรีดร้อน (HS 720810000, 720826000, 720836000, 720837000, 720838000, 720840000, 720851000, 720852000, 720853000) ต้องขอใบอนุญาตนำเข้าจาก Ministry of International Trade and Industry และ Certificate of Approval (COA) จาก Sirim Sdn. Bhd ของมาเลเซีย

ผลิตภัณฑ์ยา เวชภัณฑ์ อาหารเสริม ผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน Standards SPS

มาเลเซียกำหนดให้สินค้าเหล่านี้ต้องได้รับเครื่องหมาย Meditag TM

ผลไม้ QR Import Licensing

มะม่วง : ผู้ส่งออกไทยต้องจดทะเบียน farm และ packaging house กับ ก.เกษตรของไทยและ ก.เกษตรของมาเลเซียจะมาตรวจสอบเรื่องนี้

ชมพู่ : มีเพียงบริษัทของมาเลเซียแห่งเดียว (บริษัท SHENG KHEE FRUITS SDN. BHD) ที่ได้รับอนุญาตจากรัฐบาลมาเลเซียให้นำเข้าชมพู่จากไทยได้

อาหารฮาลาล Standards TBT

ผู้นำเข้าของมาเลเซียมักอ้างว่า เครื่องหมายรับรองฮาลาลของไทยยังไม่เป็นที่ยอมรับ โดยขอให้ผู้ส่งออกไทยมาขอเครื่องหมายรับรองกับหน่วยงานของมาเลเซีย (JABATAN KEMAJUAN ISLAM MALAYSIA : JAKIM)

เนื้อสัตว์ สัตว์ปีก ไช้และผลิตภัณฑ์ QR Import Licensing

การนำเข้าสินค้าเนื้อสัตว์ สัตว์ปีก ไช้และผลิตภัณฑ์ จะต้องได้รับการรับรองมาตรฐานสินค้าฮาลาลและหนังสือรับรองสินค้าอาหารฮาลาลจาก Department of Islamic Development ของมาเลเซีย เท่านั้น

เครื่องสุขภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์จากเซรามิก Standards TBT

มาเลเซียกำหนดให้การนำเข้าเครื่องสุขภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์จากเซรามิก ต้องได้รับการรับรองมาตรฐาน MS Mark โดยมีระเบียบปฏิบัติดังนี้

- (1) โรงงานผลิตเครื่องสุขภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์เซรามิก ต้องได้รับการตรวจสอบและออกหนังสือรับรองจาก Standard and Industrial Research Institute of Malaysia (SIRIM) รวมทั้งส่งตรวจสินค้าที่ด่านสำหรับทุกการส่งมอบ หรือ
- (2) ไม่มีการตรวจสอบโรงงาน แต่การนำเข้าสินค้าดังกล่าวจะเป็นไปตามข้อกำหนดด้านมาตรฐานของสินค้าดังกล่าวอย่างเคร่งครัด และจะต้องแสดงหนังสืออนุญาต (Certificate of Approval) ซึ่งกระบวนการตรวจสอบเพื่อขอรับอนุญาตจะใช้เวลาประมาณ 3 เดือน

อาหาร Standards TBT

- (1) ฉลากสินค้าประเภทผลิตภัณฑ์นม, ขนมปัง, แป้งข้าวเจ้า และนมข้นหวาน ต้องระบุข้อมูลเกี่ยวกับสินค้า และช่องทางในการขนส่ง ในภาษาท้องถิ่น หรือภาษาอังกฤษ
- (2) สินค้าประเภทผักและผลไม้ต้องมีฉลากที่บรรจุภัณฑ์ และต้องเป็นบรรจุภัณฑ์แบบพลาสติกพิเศษ

สิงคโปร์

ไก่ และเปิด QR Import Licensing

AVA อนุญาตให้นำเข้าผลิตภัณฑ์ไก่ และเปิดที่มาจากฟาร์มที่ได้รับการตรวจสอบและรับรองจาก AVA เท่านั้น

เนื้อสุกร และสัตว์ปีก สด/แปรรูป Standards SPS

สิงคโปร์กำหนดให้ฟาร์มเลี้ยงไก่และสุกร โรงฆ่า และแปรรูปของไทยต้องได้รับการตรวจสอบ และอนุญาตจากหน่วยงาน Agri-Food & Veterinary Authority (AVA) ของสิงคโปร์ จึงสามารถส่งออกไปยังสิงคโปร์ได้ นอกจากนี้ ในกรณีของสุกรต้องได้รับการรับรองว่าปลอดภัยจากโรคปากเท้าเปื่อย และต้องได้รับการรับรองจากองค์การโรคระบาดสัตว์โลก (OIE) อีกด้วย ทำให้ปัจจุบันไทยยังไม่สามารถส่งออกเนื้อสุกรสดไปยังสิงคโปร์

เครื่องใช้ไฟฟ้า Standards TBT

สินค้าเครื่องใช้ไฟฟ้าที่นำเข้าและจำหน่ายในสิงคโปร์นั้นจะต้องผ่านการตรวจสอบและได้รับมาตรฐานความปลอดภัย (Safety Mark) ก่อนวางจำหน่าย

โทรศัพท์ และผลิตภัณฑ์ Standards TBT

เครื่องใช้โทรศัพท์และผลิตภัณฑ์ต่างๆ ที่นำเข้าและจำหน่ายในสิงคโปร์นั้นจะต้องผ่านการตรวจสอบและได้รับใบรับรองมาตรฐานก่อนการวางจำหน่าย

การค้าบริการและการลงทุน

ในส่วนของการค้าบริการและการลงทุน สมาชิกอาเซียนได้ใช้มาตรการหรือกฎระเบียบที่เป็นข้อจำกัดต่อผู้ให้บริการ/นักลงทุนระหว่างสมาชิกอาเซียนด้วยกันค่อนข้างมากทั้งข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาด (Limitation to market Access) และข้อจำกัดในการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (Limitation to National Treatment) แม้ว่า AEC Blueprint ได้กำหนดเป้าหมายให้สมาชิกอาเซียนลด / ยกเลิกข้อจำกัดที่เป็นอุปสรรคทางการค้าบริการและการลงทุนภายใต้กรอบเวลาที่กำหนด เพื่อให้ภูมิภาคอาเซียนมีการเปิดเสรีการค้าและการลงทุนอย่างสมบูรณ์ แต่สมาชิกอาเซียนก็ยังคงใช้หลักการความยืดหยุ่นภายใต้กระบวนการเจรจา เพื่อสงวนมาตรการหรือกฎระเบียบที่เป็นข้อจำกัดในข้อผูกพันเปิดเสรี ซึ่งมาตรการที่สมาชิกสามารถสงวนได้โดยถือว่าไม่ขัดกับข้อกำหนดหรือแนวทางของ AEC blueprint และความตกลง อาทิต มาตรการด้านภาษี (Taxation measures) การอุดหนุน (Subsidies) กฎหมายที่ดิน การกำหนดจำนวนบุคลากรในนิติบุคคล เงื่อนไขด้านสัญชาติ ประเภทนิติบุคคล และสัดส่วนการถือหุ้น เป็นต้น

มาตรการที่เป็นข้อจำกัดต่อผู้ให้บริการไทยภายใต้การเปิดเสรีตามข้อผูกพันของประเทศ อินโดนีเซีย มาเลเซีย และสิงคโปร์ มีดังต่อไปนี้

อินโดนีเซีย

- (1) การจัดตั้งนิติบุคคลต้องเป็นการร่วมทุน (JV) และ/หรือสำนักงานตัวแทน และต้องอยู่ในรูปแบบบริษัทจำกัดที่มีต่างชาติถือหุ้นได้ไม่เกินร้อยละ 49 นอกจากนี้จะระบุเป็นอย่างอื่น
- (2) ผู้เสียภาษีที่ไม่ได้มีถิ่นพำนักในอินโดนีเซียจะต้องจ่ายภาษีหัก ณ ที่จ่าย (Withholding tax) ร้อยละ 20 จากรายได้ต่อไปนี้ที่เกิดในอินโดนีเซีย 1) ดอกเบี้ย 2) ค่า royalties 3) เงินปันผล 4) ค่าธรรมเนียมการให้บริการในประเทศ

- (3) ต่างชาติ (นิติบุคคลและบุคคลธรรมดา) ไม่สามารถถือครองที่ดินได้
- (4) JV สามารถมีสิทธิถือครองที่ดินได้ และสามารถให้เช่าที่ดินและสิ่งปลูกสร้างได้
- (5) คนต่างชาติที่เข้ามาให้บริการจะต้องเสียค่าธรรมเนียม (expatriate charges) ให้กับรัฐบาลอินโดนีเซีย
- (6) คนต่างชาติที่ทำงานใน JV หรือสำนักงานตัวแทน และ/หรือนิติบุคคลประเภทอื่น และ/หรือผู้ให้บริการจะต้องมีใบอนุญาตทำงาน

มาเลเซีย

โดยทั่วไปมาเลเซียได้อนุญาตให้จัดตั้งนิติบุคคลได้ในกรณีดังต่อไปนี้ ยกเว้นในกรณีที่ข้อเสนอสอดคล้องกับผลประโยชน์ของรัฐบาล

- (1) การได้มาซึ่งสิทธิการออกเสียงในบริษัทมาเลเซียโดย บุคคลต่างชาติคนหนึ่ง หรือกลุ่มบุคคลต่างชาติก่อตั้งหนึ่งเกินกว่าร้อยละ 15 หรือต่างชาติรวมกันแล้วเกินกว่าร้อยละ 30 หรือมีมูลค่าเกินกว่า 5 ล้านดอลลาร์
- (2) การได้มาซึ่งทรัพย์สินไม่ว่าด้วยวิธีใดก็ตาม ซึ่งส่งผลให้ชาวต่างชาติได้กรรมสิทธิ์ในบริษัท
- (3) การควบคุมบริษัทมาเลเซียผ่าน JV ความตกลงด้านการจัดการ (Management Agreement) ความตกลงด้านความช่วยเหลือทางด้านเทคนิค (Technical Assistance Agreement) หรือความตกลงรูปแบบอื่นๆ
- (4) ผูกพันผู้โอนย้ายภายในบริษัทในเครือ (Intra-Corporate Transferee) และผู้เชี่ยวชาญ ได้ไม่เกิน 5 ปี ผู้เยี่ยมชมเยือนทางธุรกิจ (Business Visitor) ได้ไม่เกิน 90 วัน
- (5) รัฐสามารถปฏิเสธการให้กรรมสิทธิ์ ที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง อสังหาริมทรัพย์ หากเป็นการเก็งกำไร หรือขัดกับผลประโยชน์ของรัฐบาล
- (6) ให้สิทธิพิเศษ (Incentive) เฉพาะบริษัทสัญชาติมาเลเซียที่เข้าชาย และประกอบธุรกิจในสาขาที่รัฐให้การสนับสนุน

ไม่ผูกพันมาตรการที่เป็นสิทธิพิเศษให้กับภูมิบุตร หรือบริษัทที่ก่อตั้งขึ้นตามวัตถุประสงค์ของนโยบายใหม่ของรัฐ (New Economic Policy: NEP) หรือ นโยบายพัฒนาแห่งชาติ (National Development Policies: NDP)

สิงคโปร์

- (1) ผูกพันผู้โอนย้ายภายในบริษัทในเครือ (Intra-Corporate Transferee) และผู้เชี่ยวชาญ โดยอยู่ได้ไม่เกิน 2 ปี ต่ออายุได้ไม่เกินครั้งละ 3 ปี รวมแล้วไม่เกิน 8 ปี
- (2) บริษัทต่างชาติจะต้องมีผู้จัดการเป็นคนสัญชาติสิงคโปร์ หรือมีใบต่างด้าว (Permanent Resident) ในสิงคโปร์ หรือถือใบอนุญาตทำงาน (Employment Pass)
- (3) หากผู้จดทะเบียนถือใบอนุญาตทำงาน ไม่จำเป็นต้องมีผู้จัดการเป็นคนท้องถิ่น
- (4) ต้องมีผู้อำนวยการอย่างน้อย 1 คนเป็นผู้ที่มีถิ่นพำนักในสิงคโปร์

นอกจากนี้ การดำเนินการของสมาชิกอาเซียนในเรื่องการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือ (Free flow of skill labor) ที่กำหนดใน AEC blueprint ก่อนข้างล่าช้า สมาชิกอาเซียนไม่มีความตั้งใจที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย และขาดแรงผลักดันในระดับนโยบายของประเทศ จึงมีความเป็นไปได้สูงที่การดำเนินการในเรื่องนี้จะไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ AEC blueprint กำหนด สาเหตุหลัก คือ การที่สมาชิกอาเซียนไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลง และต้องการคงไว้ซึ่งกฎหมายการกักबंधและการทำงานของต่างชาติที่เข้มงวด ไม่มีแผนหรือไม่มีการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือไปในทิศทางที่เปิดเสรี

ภาพรวม

จากผลการศึกษเกี่ยวกับภาพรวมและแนวทางการดำเนินการของสมาชิกอาเซียน แสดงให้เห็นว่า แต่ละประเทศยังคงสงวนมาตรการและกฎระเบียบเพื่อปกป้องผลประโยชน์ทางการค้าและการลงทุนของประเทศตน โดยไม่คำนึงถึงส่วนร่วมของภูมิภาคอาเซียน ไม่คำนึงถึงการรวมกลุ่มให้ภูมิภาคอาเซียนแข็งแกร่งเพื่อสามารถแข่งขันกับภูมิภาคอื่นๆ ในโลก ไม่เป็นหนึ่งเดียวโดยแต่ละสมาชิกต่างก็ดำเนินนโยบายรักษาผลประโยชน์ของประเทศตนเพียงอย่างเดียว กล่าวคือ อาเซียนไม่เป็น Unity หรือ Community ที่แท้จริง ตามที่ได้ประกาศโดยผู้นำสมาชิกอาเซียน

จากการที่อาเซียนได้ดำเนินการจัดตั้งความตกลงความร่วมมือหลายฉบับ และดำเนินการให้โครงการต่างๆ ภายใต้ความร่วมมือบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย เงื่อนไขหรือผลกระทบที่จะเกิดต่อ SMEs ของสมาชิกอาเซียนและไทย สรุปได้ดังต่อไปนี้

- (1) SMEs ของสมาชิกอาเซียนจะได้ประโยชน์จากการดำเนินการของอาเซียน ก็ต่อเมื่อรัฐบาลหรือหน่วยงานภาครัฐมีนโยบายและมาตรการสอดคล้องกับโครงการของอาเซียน ซึ่งประเทศสิงคโปร์ เวียดนาม และมาเลเซีย เริ่มมีการปรับปรุงนโยบายและปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบให้สอดคล้องกับการใช้ประโยชน์ของอาเซียนแล้ว ในส่วนของไทย มาตรการในแต่ละหน่วยงานเพื่อการใช้ประโยชน์จากอาเซียน ยังไม่มีความชัดเจนและปฏิบัติได้เป็นรูปธรรม
- (2) ประโยชน์ต่างๆ และการพัฒนา SMEs อาเซียนรวมทั้งไทย จะไม่มีวันเกิดขึ้นถ้าสมาชิกอาเซียนยังคงไม่จริงจังในการเปิดเสรีเปิดเสรีการค้าบริการและการลงทุน ซึ่งปัจจุบันผลของการจัดทำข้อผูกพันเปิดเสรีการค้าบริการและการลงทุนในอาเซียนอยู่ในระดับต่ำมาก นอกจากนี้ แนวทางการเปิดเสรีของอาเซียนทั้งใน 5 เรื่องหลัก ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อ SMEs ในอาเซียน คือ Free flow of Goods, Free flow of Services, Free flow of Investment, Free flow of Skilled labour, Free flow of Capital ก็ไม่ได้สัมฤทธิ์ผลต่อประโยชน์ของ SMEs จริง แต่กลับเกิดประโยชน์ต่อบริษัทข้ามชาติทั้งที่เป็นอาเซียน (สิงคโปร์) และไม่ใช่อเซียน
- (3) ในส่วนของไทยยังไม่มีหน่วยงานภาครัฐใดเลยที่มีแผนหรือดำเนินการปฏิรูปกฎหมายสำหรับการเปิดเสรีหรือการนำไปสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รวมทั้งกฎระเบียบภายในประเทศ (Domestic regulation) ที่มีความล้าสมัยและทำลายธุรกิจขนาดเล็กรของ ไทย แต่กลับไปเอื้อประโยชน์ต่อนายทุนต่างชาติและบริษัทข้ามชาติ นอกจากนี้ ไม่มีกฎระเบียบภายในและมาตรการใดเลยที่ช่วย SMEs ไทยในการออกไปแข่งขันในตลาดอาเซียน
- (4) ความตกลงที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเสรี ข้อตกลงหรือความร่วมมือต่างๆ และแผนงานหรือโครงการ SMEs ของอาเซียน ไม่ได้มีความเชื่อมโยงที่จะเกิดผลจริงในทางปฏิบัติ ประเด็นปัญหาของไทยคือ ต่างหน่วยงานในแต่ละประเทศต่างดำเนินการกันไป โดยไม่มีการประสานระหว่างกัน และไม่มียุทธศาสตร์ร่วมกันทำงานให้ได้ผลประโยชน์ของประเทศและผู้ประกอบการไทย ประเด็นคือ ต่างหน่วยงานต่างทำตามอำนาจหน้าที่ของตน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายเฉพาะในกรอบของหน้าที่ที่กำหนด โดยไม่คำนึงถึงความเชื่อมโยงและการ

สานประโยชน์ร่วมกัน และไม่รู้จักการใช้สิทธิประโยชน์ของความตกลง ความร่วมมือ หรือ ข้อตกลงในอาเซียน

ข้อคิดเห็นเพื่อสร้างโอกาสและลดอุปสรรคของ SMEs ไทย

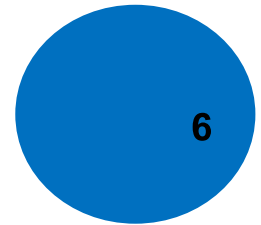
- (1) รัฐบาลควรจัดตั้งหน่วยงานกลางดูแลธุรกิจไทยและผู้ประกอบการไทยในการออกไปลงทุนหรือประกอบกิจการในต่างประเทศ หากจะให้ BOI ปรับเปลี่ยนนโยบายจากเฉพาะ การส่งเสริมการลงทุนในประเทศ ให้ครอบคลุมการส่งเสริมการลงทุนในต่างประเทศ อาจ ต้องเพิ่มมาตรการเข้าไปอีกมาก เช่น การให้ผู้ประกอบการ SMEs ไทยได้รู้จักการใช้ สิทธิประโยชน์ภายใต้ความตกลงการค้าเสรีต่างๆ รวมถึงโครงการภายใต้ความร่วมมือและ ข้อตกลงต่างๆ
- (2) สสว. ควรมีบทบาทในการเข้าร่วมเจรจาเปิดเสรีการค้าบริการและการลงทุน หรือส่ง ผู้แทนเข้าร่วมในคณะเจรจาของไทย เนื่องจากการค้าบริการและการลงทุนเกี่ยวข้องกับ ธุรกิจของ SMEs เป็นส่วนใหญ่ และมีผลกระทบอย่างมากเมื่อมีการเปิดเสรีใน ปี พ.ศ. 2558 หรือหลังปี พ.ศ. 2558 ที่จะมีการดำเนินการต่อเนื่อง
- (3) รัฐบาลจัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบในการปฏิรูปกฎหมายไทยให้สอดคล้องกับการ ดำเนินการของอาเซียน และองค์การระหว่างประเทศ เน้นที่การปรับปรุงกฎหมายภายใน (Domestic regulation) ที่เกี่ยวข้องกับการค้าและการลงทุนตลอดจนกฎระเบียบด้าน การเงิน ภาษี มาตรฐานสินค้าและอุตสาหกรรม และการแข่งขันทางการค้า

สรุป

การวิจัยพบว่า แต่ละประเทศในกลุ่มอาเซียนมีแนวทางในการเปิดการค้าเสรี และมีนโยบายในการสนับสนุน SMEs แต่ทุกประเทศยังมีมาตรการ/อุปสรรคที่มีใช้ภายในส่วนการค้า สินค้า (Non-Tariff Measure/Non-Tariff Barrier) เพื่อปกป้องสินค้าภายในของตนเอง โดยเฉพาะเรื่อง สินค้าเกษตรและอาหารเป็นหลัก และยังมีกลุ่มสินค้าอื่น เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เหล็ก ยานและเวชภัณฑ์ แม้แต่ประเทศกลุ่มเป้าหมายการวิจัย ในด้านการค้าบริการและการลงทุนแต่ละ ประเทศก็ยังคงมีข้อสงวนและมาตรการที่ยังไม่สามารถขจัดข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาด (Limitation to Market Access) และข้อจำกัดในปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (Limitation to National Treatment) ดังจะเห็นได้ จากตารางข้อผูกพันชุดที่ 8 หากภาครัฐของแต่ละประเทศยังไม่เห็นคุณค่าที่แท้จริงของการรวมตัวเป็น ประชาคมอาเซียนและประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแล้วก็ยากที่จะผลักดันให้บรรลุเป้าหมายได้

โดยแทนที่ทุกประเทศควรจะได้ผลประโยชน์โดยไม่แข่งขันกันเอง กลับกลายเป็นว่าผู้ที่ได้รับประโยชน์คือประเทศที่มีความพร้อมที่สุดเช่นสิงคโปร์ ตลอดจนประเทศนอกกลุ่มอาเซียนที่อาจใช้ประโยชน์จากกรอบ AEC ได้

ประเทศไทยจำเป็นต้องพิจารณาเรื่องนี้ให้ชัดเจน เพราะประเทศไทยยังขาดเจ้าภาพผู้รับผิดชอบเรื่องของ SMEs ที่ชัดเจน และไม่มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานเพื่อบูรณาการที่เป็นรูปธรรม แต่จะเห็นได้ว่าประเทศสิงคโปร์ซึ่งมีความพร้อมที่สุดได้ใช้มาตรการด้านภาษีเพื่อผลักดันและจูงใจ ผู้ประกอบการรวมทั้ง SMEs ให้มีการลงทุนในต่างประเทศอย่างเกือบจะเต็มรูปแบบ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

6

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ในการออกนโยบาย กฎหมาย หรือมาตรการที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การสนับสนุนส่งเสริม SMEs ไทยให้มีความพร้อมและสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการสนับสนุนส่งเสริม นอกจากนโยบายของรัฐจะต้องมีทิศทางที่ชัดเจนแล้ว ภาครัฐยังต้องอาศัยหน่วยงานที่ทำหน้าที่สนับสนุนให้มาตรการต่างๆ สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง และเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ ยังต้องมีการพัฒนาความรู้ความสามารถของทั้งผู้ประกอบการ แรงงาน รวมถึงบุคคลากรภาครัฐเองให้มีความรู้ ความสามารถ เพื่อให้การดำเนินมาตรการต่างๆ สามารถปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ และที่สำคัญความสำเร็จในการดำเนินนโยบาย และมาตรการต่างๆ จะเกิดขึ้นได้มากน้อยเพียงไร มีผลกระทบในเชิงกว้าง และเชิงลึกมากเพียงใด ก็ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม ไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการขนาด เล็กขนาดย่อม ซึ่งถือเป็นตัวจักรสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของไทย และผู้ประกอบการขนาดใหญ่ ซึ่งหากให้ความร่วมมือกับภาครัฐและ SMEs ตามแนวทางที่รัฐกำหนดเป็นอย่างดี ก็จะทำให้ นโยบายในการช่วยเหลือ SMEs ของภาครัฐบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ก็ยังมีความต้องการในการขอความร่วมมือจากองค์กรภาค เอกชนต่างๆ ซึ่งหมายรวมถึง สมาคม / ชมรมนักธุรกิจไทยในต่างประเทศ ซึ่งอาจต้องมีการรวมกลุ่มเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ SMEs ไทยที่ต้องการไปลงทุนในต่างประเทศ และรวมไปถึงภาคประชาชน ผู้บริโภคที่จะต้องร่วมกันสนับสนุน นโยบายของรัฐต่างๆ

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น การจะทำให้นโยบาย กฎหมาย มาตรการ ที่ส่งเสริมผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยให้ประสบความสำเร็จในการลงทุนในประเทศ ASEAN

รวมถึง การเตรียมพร้อมรับการเข้ามาลงทุนของนักธุรกิจอาเซียนนั้น จะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการ ดังนี้

1. การมีนโยบาย/ หรือกฎหมาย สนับสนุนการลงทุน (Investment Policy) ที่ชัดเจน
2. การปรับปรุงองค์กรที่เกี่ยวข้อง (Institutional Change) เพื่อรองรับการปฏิบัติตามนโยบายของรัฐ
3. การพัฒนาความรู้ความสามารถของทรัพยากรบุคคล (Human Resource) ให้มีคุณภาพ
4. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสังคมในทุกภาคส่วน (Social Participation) เพื่อความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

การมีนโยบาย / กฎหมายสนับสนุนการลงทุน (Investment Policy) ที่ชัดเจน

ในการออกนโยบาย กฎหมาย และมาตรการเพื่อส่งเสริมสนับสนุน SMEs ให้มีความสามารถและมีความพร้อมในการลงทุนนอกประเทศ รวมทั้ง พร้อมรับการแข่งขันภายในประเทศนั้น ภาครัฐต้องมีความชัดเจนในการกำหนดนโยบาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสื่อสารให้ผู้ปฏิบัติหรือผู้รับประโยชน์ว่ามาตรการใด เป็น **มาตรการเชิงรุกหรือมาตรการเชิงรับ** ทั้งนี้ เพราะมาตรการทั้งสองจะมีแนวทางดำเนินงานที่แตกต่างกัน โดยในการออกมาตรการเชิงรุกสำหรับนักธุรกิจไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง SMEs ซึ่งส่วนใหญ่ไม่คุ้นเคยกับความเสี่ยงในการประกอบการในต่างประเทศ จะชอบความมั่นคงและปลอดภัยเป็นหลัก อีกทั้งการออกไปประกอบธุรกิจในท้องถิ่นอื่น อาจจะต้องใช้เวลาการพิจารณาตัดสินใจที่ค่อนข้างนาน โดยต้องมีความมั่นใจและเชื่อมั่นเสียก่อนว่าการไปลงทุนนอกประเทศดังกล่าวจะไม่ขาดทุน หรือมีการประกันความเสี่ยงในทุกด้านอย่างเพียงพอ ด้วยเหตุผลดังกล่าว การกำหนดมาตรการเชิงรุกของไทย นอกจากจะต้องคำนึงถึงสิทธิประโยชน์ที่จะจูงใจให้ไปลงทุนนอกประเทศแล้ว ยังต้องตอบใจภัยร้ายของการสร้างความเชื่อมั่นโดยการค้ำประกันการลงทุน รวมไปถึงการประกันความเสี่ยงในรูปแบบที่เหมาะสม

นอกจากนี้ การกำหนดมาตรการใดๆ ไม่ว่าจะมาตรการเชิงรุก หรือมาตรการเชิงรับ ควรกำหนดในลักษณะของการเป็น **Package** โดยมีการเชื่อมโยงมาตรการและสิทธิประโยชน์ต่างๆ ที่ออกโดยหน่วยงานภาครัฐในเรื่องที่ต้องการสนับสนุน หรือส่งเสริมในหลายๆ ด้านพร้อมกัน เช่น มาตรการทางการเงิน มาตรการทางภาษี การอำนวยความสะดวกในการลงทุน เช่น การจัดตั้ง

หน่วยงานภาครัฐเพื่อช่วยเหลือด้านกฎหมาย กฎระเบียบ การสนับสนุนข้อมูล การช่วยเหลือด้าน เครือข่ายนักลงทุน ทั้งนี้ เพื่อให้มาตรการเหล่านั้น สามารถเกิดผลในทางปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ภาครัฐควรมีการเลือกใช้ *มาตรการการเงินหรือมาตรการการคลัง* ที่เหมาะสม โดยในการจะเลือกใช้ มาตรการการเงินหรือมาตรการการคลังนั้น คงต้องขึ้นอยู่กับสภาวะการณของประเทศ ในขณะนั้นๆ ซึ่งมาตรการการเงินที่ใช้กันโดยทั่วไป ได้แก่ นโยบายอัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยน และการดูแลปริมาณเงินในประเทศให้อยู่ในภาวะที่เหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบกับอัตรา ดอกเบี้ย หรืออัตราแลกเปลี่ยน ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวมและผู้ประกอบการธุรกิจ เช่น ในภาวะที่เศรษฐกิจขาลง การดำเนินนโยบายแบบขยายตัว (Expansionary Monetary Policy) อาจช่วยพลิกฟื้นเศรษฐกิจได้ โดยวิธีการหนึ่งในนั้นก็เช่น การขอความร่วมมือจากธนาคารเพื่อปล่อย เงินกู้ให้กับผู้ประกอบการ SMEs เป็นต้น

การปรับปรุงองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับการปฏิบัติตามนโยบายของรัฐ

การจะดำเนินนโยบายหรือมาตรการส่งเสริมสนับสนุนใดๆ ให้ประสบความสำเร็จและสัมฤทธิ์ผลอย่างเป็นรูปธรรมนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ภาครัฐจะต้องทบทวนบทบาทและอำนาจหน้าที่ของ องค์กรที่มีอยู่ ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมให้การดำเนินงานตามนโยบายและมาตรการสนับสนุนส่งเสริมของ ภาครัฐ ให้มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ โดยอาจเริ่มจากการพิจารณาหน่วยงานภาครัฐ หรือองค์กรที่เกี่ยวข้องที่มีอยู่ในปัจจุบัน เช่น สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และอาจรวมถึงสถาบันการเงินเฉพาะกิจทั้งหลาย ที่สนับสนุนด้านแหล่งเงินทุนที่สำคัญแก่ SMEs โดยอาจขยายบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบให้มีความครอบคลุมยิ่งขึ้น หรืออาจเพิ่มขอบอำนาจเพื่อให้หน่วยงานหรือองค์กรดังกล่าวสามารถ ดำเนินงานได้อย่างเต็มที่ และสามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างรวดเร็ว หรือหากจำเป็นต้องตั้ง หน่วยงานหรือองค์กรใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจและเป้าหมายที่วางไว้ ก็จะต้องรีบดำเนินการ อย่างทันท่วงที ไม่ว่าจะเป็นการแก้ไขกฎหมาย การออกกฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง หรือคำสั่งแต่งตั้ง เพื่อให้หน่วยงานหรือองค์กรดังกล่าวมีอำนาจดำเนินการตามวัตถุประสงค์ ได้สำเร็จตามระยะเวลาที่ กำหนดในแผนงาน เพื่อการสนับสนุนส่งเสริม SMEs ไทย ให้มีความเข้มแข็งและพร้อมจะแข่งขันกับ นักลงทุนของชาติอาเซียนอื่นๆ

การพัฒนาความรู้ความสามารถของทรัพยากรบุคคลให้มีคุณภาพ

การพัฒนาความรู้ความสามารถของทรัพยากรบุคคล (Human Resource) นับว่าเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่สำคัญที่สามารถสนับสนุนให้นโยบายและมาตรการที่ภาครัฐเสนอสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องมีการพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองโดยไม่ต้องรอให้มีการช่วยเหลือจากภาครัฐ

(ก) ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ผู้ประกอบการ SMEs ควรมีความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการ เนื่องจากมี SMEs ไทยจำนวนมากที่ไม่มีการบริหารจัดการในลักษณะ “ถั่วแก่” ซึ่งเน้นการทำงานโดยอาศัยประสบการณ์ของครอบครัว ที่ถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น แต่ในการทำธุรกิจระหว่างประเทศ จำเป็นต้องมีแนวคิดและหลักในการบริหารงาน ทั้งใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย และจ้างบุคลากรที่มีคุณภาพ นอกจากนี้ ต้องสร้างให้ผู้ประกอบการ SMEs มีความเป็น Entrepreneurship นั่นคือ มีภาวะเป็นผู้นำในเชิงธุรกิจ มีวิสัยทัศน์ และมีความรอบรู้ รวมไปถึงการมีความคิดสร้างสรรค์ และมีนวัตกรรมที่ส่งเสริมผลิตภัณฑ์ / บริการของตนให้เป็นที่โดดเด่น และแตกต่างจากสินค้าและบริการที่มีอยู่ทั่วไป นอกจากนี้ ผู้ประกอบการไทยควรมีความรู้ด้านการตลาด ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ของ SMEs ไทย โดยปัญหาที่พบก็เช่น สินค้าไม่เป็นที่นิยม ทำให้ขายไม่ออก หรือ ไม่มีช่องทางจัดจำหน่ายที่ดีพอ เช่น ไม่สามารถวางขายสินค้าในห้างร้านดัง เนื่องจากเป็นผลิตภัณฑ์ที่ยังไม่เป็นที่รู้จักและไม่มียุทธศาสตร์ หรือสินค้าที่ผลิตนั้น มีผู้ผลิตหลายรายอยู่แล้วจึงทำให้มีคู่แข่งมาก ซึ่งปัญหาเหล่านี้ล้วนเป็นปัญหาด้านการตลาดที่ยังมี SMEs อีกเป็นจำนวนมากที่ไม่ได้ให้ความสำคัญ หรือไม่ได้คำนึงถึงปัญหาเหล่านั้นก่อนจะทำธุรกิจ

(ข) แรงงาน

แรงงานไทยควรมีการพัฒนาทักษะด้านภาษา การสื่อสาร และเทคโนโลยี อย่างไรก็ตาม จากการเปรียบเทียบฝีมือแรงงานของไทยกับประเทศอาเซียนอื่นในสายตาต่างชาติ จะเห็นว่า ประเทศไทยยังมีความได้เปรียบจากแรงงานที่มีฝีมือ เนื่องจากเป็นแรงงานที่ผ่านการฝึกฝนมาพอสมควร (well-trained) ในขณะที่แรงงานในประเทศอาเซียนอื่น โดยเฉพาะ CLMV แม้จะมีค่าแรงที่ถูกกว่า แต่ก็ไม่มีคุณภาพ ทำให้สินค้าหรือบริการที่ผลิตได้ไม่มีมาตรฐานตามที่กำหนด

(ค) เจ้าหน้าที่ของรัฐ

เจ้าหน้าที่ของภาครัฐนับว่ามีความสำคัญ เนื่องจากต้องเป็นผู้ทำให้มาตรการการส่งเสริมหรือสนับสนุนที่รัฐออกมาสามารถใช้งานได้ (Implement) ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีความรอบรู้ทั้งในเรื่องเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน รวมไปถึงกฎระเบียบ และข้อตกลงการค้าระหว่างประเทศต่างๆ

การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนสังคม ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐด้วยตนเอง เอกชน แรงงาน และประชาชนทั่วไป ล้วนมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน (Commitment) ของคนในสังคมในเป้าหมายอันหนึ่งอันใด จะเป็นแรงผลักดันที่ทำให้นโยบายหรือมาตรการใดๆ เพื่อส่งเสริมหรือสนับสนุน SMEs ประสบความสำเร็จได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ ภาครัฐควรจัดให้นโยบายการส่งเสริม SMEs ให้เข้าสู่ AEC ดังกล่าวเป็นวาระแห่งชาติ ทั้งนี้ เพราะจะทำให้การดำเนินการอยู่เหนือการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากมีการทำ Roadmap เพื่อกำหนดทิศทางและระยะเวลาที่แต่ละภาคส่วนต้องดำเนินการ ก็จะทำให้ให้นโยบาย หรือมาตรการต่างๆ บรรลุผลได้เร็วขึ้น

จากองค์ประกอบที่ต้องคำนึงถึงในการกำหนดมาตรการส่งเสริม สนับสนุน SMEs ทั้ง 4 ประการข้างต้น เมื่อมาวิเคราะห์ เพื่อหาข้อเสนอในการพิจารณาแก้ไข ปรับปรุง มาตรการ และกฎหมายของไทยที่เกี่ยวข้องแล้ว มีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

6.1 ข้อเสนอให้มีกฎหมาย หรือให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงกฎหมาย เกี่ยวกับการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

6.1.1 กฎหมายที่เกี่ยวกับการเงิน

6.1.1.1 แก้ไขร่าง พรบ. หลักประกันทางธุรกิจ

(ก) หลักการและเหตุผล

จากการวิเคราะห์ปัญหาของ SMEs ทั่วโลกไม่เฉพาะแต่ SMEs ไทยจะเห็นว่ามีปัญหาด้านการเงินเป็นส่วนใหญ่ สาเหตุก็เพราะ SMEs มักไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ อีกทั้ง ยังไม่มีช่องทางในการระดมเงินทุนที่เปิดกว้างเช่นเดียวกับผู้ประกอบการขนาดใหญ่ซึ่งสามารถระดมทุนได้ ทั้งตลาดเงินและตลาดทุน จึงทำให้ SMEs บางส่วนต้องหันไปพึ่งสินเชื่อระบบ ทำให้ SMEs เหล่านั้นมีต้นทุนทางการเงินที่สูง ด้วยเหตุนี้ ในหลายประเทศจึงใช้มาตรการทางการเงินในการแก้ปัญหา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการช่วยเหลือสนับสนุนด้านเงินทุนหรือแหล่งเงินทุนให้กับผู้ประกอบการ

นอกจากนี้ จากการศึกษายังพบว่าแม้ภาครัฐในหลายประเทศจะได้มีความพยายามกระตุ้นให้ธนาคารทั้งของรัฐและเอกชนสนับสนุนสินเชื่อแก่ SMEs หลายต่อหลายครั้ง แต่ SMEs ที่ได้รับประโยชน์ก็ยังคงมีจำนวนไม่มากนักเมื่อเทียบกับจำนวนของ SMEs ที่มีอยู่ในประเทศและต้องการความช่วยเหลือดังกล่าว ทั้งนี้ เนื่องจากไม่ผ่านหลักเกณฑ์การพิจารณาการให้สินเชื่อของธนาคาร จึงทำให้มาตรการทางการเงินมีผลบังคับใช้ค่อนข้างจำกัด โดยปัญหาหลักที่ทำให้ SMEs เข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ยาก ก็คือ

(1) การขาดหลักประกันในการกู้เงิน ซึ่งหลักประกันในการกู้เงินที่ใช้อยู่ในประเทศไทยในปัจจุบัน ได้แก่ อสังหาริมทรัพย์ ซึ่งรวมทั้ง ที่ดิน สิ่งปลูกสร้างต่างๆ ทั้งบ้าน ตึก โรงงาน และสิ่งปลูกสร้างที่ยึดกับที่ดิน รวมไปถึง อสังหาริมทรัพย์ที่มีทะเบียน เช่น รถ เรือที่มีระวางตามที่กฎหมายกำหนด เครื่องจักร นอกจากนี้ ในปัจจุบันสถาบันการเงินบางแห่งอาจสามารถใช้เงินฝากในสถาบันการเงินนั้นเป็นหลักประกันได้ด้วย อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่า SMEs ไทยที่อยู่ในภาคบริการอาจประสบปัญหาการเข้าถึงแหล่งเงินทุนมากกว่าภาคอุตสาหกรรม ทั้งที่ภาคบริการนับวันจะมีจำนวนมากขึ้นและเพิ่มความสำคัญให้กับเศรษฐกิจไทย แต่กลับประสบปัญหา เนื่องจากไม่มีทรัพย์สินที่จะนำมาเป็นหลักประกันตามที่กฎหมายกำหนด เช่น ไม่มีที่ดิน และไม่มีเครื่องจักร มีเพียงเครื่องมือในการทำธุรกิจอื่นๆ เช่น สต็อกสินค้า ซอฟต์แวร์ Know how และทรัพย์สินทางปัญญา เช่น เครื่องหมายการค้า ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร เป็นต้น

(2) การขาดประวัติในการประกอบธุรกิจ หรือ ประวัติทางการเงิน ทั้งนี้ เนื่องจาก SMEs หลายแห่ง เป็น SMEs ที่แม้ประกอบธุรกิจมานานแล้ว แต่บางราย ก็มีลักษณะเป็นโรงงานห้องแถว ที่ไม่มีการจดทะเบียนโรงงาน หรือบางรายทำธุรกิจในครอบครัว ที่ไม่มีการจดทะเบียนจัดตั้งเป็นห้างหุ้นส่วนจำกัดหรือบริษัทจำกัด หรือในกรณีบุคคลธรรมดา ก็อาจไม่มีการจดทะเบียนพาณิชย์ หรือทะเบียนการค้า โดยเพิ่งจะมาจดทะเบียนเข้าสู่ระบบ ก็ต่อเมื่อมีความต้องการลงทุนขยายธุรกิจ ต้องการเงินทุนหมุนเวียนเพิ่ม หรือต้องการเงินเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพทางการผลิต โดยในกรณีนี้ การขาดประวัติการเงินที่สำคัญก็อาจทำให้ SMEs ไม่สามารถกู้เงินจากสถาบันการเงินได้

(3) การขาดหลักฐานทางการเงินที่น่าเชื่อถือ เช่น ขาดหลักฐานด้านการเงินอื่นๆ ในแบบที่ธนาคารต้องการ หรือมีการทำบัญชีที่ไม่เป็นมาตรฐาน หรือไม่มีการทำบัญชีอย่างเป็นระบบที่สามารถอ้างอิงได้ เป็นต้น โดย SMEs ที่มีปัญหาข้างต้นนั้น หากจะได้รับความเชื่อจากสถาบันการเงิน ก็อาจจะได้รับดอกเบี้ยที่สูง เนื่องจากสถาบันการเงินจะถือว่าตนมีความเสี่ยงสูงในการปล่อยกู้ หรือหากไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ ก็อาจต้องหันไปพึ่งพาเงินกู้นอกระบบ ซึ่งต้องจ่ายดอกเบี้ยในอัตราที่สูง ทำให้ต้นทุนทางการเงิน (cost of fund) ต้องสูงขึ้นไปด้วย และอาจส่งผลให้มีต้นทุนในการทำธุรกิจที่สูงขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ความสามารถในการแข่งขันลดลง

(ข) แนวทางแก้ไขปัญหา

เพื่อให้ SMEs ของไทยสามารถมีเงินทุนที่เพียงพอ ไม่ว่าจะเพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียน หรือเพื่อการขยายธุรกิจ หรือเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิตหรือการให้บริการ ภาครัฐควรสนับสนุนส่งเสริมให้ SMEs สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายขึ้น โดย สสว. อาจผลักดันให้มีการเพิ่มประเภทของหลักประกันที่ SMEs สามารถใช้เป็นหลักประกันการกู้ยืมเงินที่หลากหลายขึ้น นอกเหนือจากอสังหาริมทรัพย์ หรืออสังหาริมทรัพย์มีทะเบียน โดยอาจให้สามารถนำเอา กิจการ สต็อก สินค้า มาเป็นหลักประกันทางธุรกิจได้ เพื่อที่ SMEs จะได้นำหลักประกันเหล่านั้นไปใช้ในการกู้เงินกับสถาบันการเงิน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง SMEs ที่เป็นภาคบริการ เช่น อาจนำเอาสต็อกสินค้าเป็นหลักประกันสำหรับธุรกิจค้าปลีก คำสั่ง จัดจำหน่าย หรือนำเอาเครื่องหมายการค้า สิทธิบัตร สำหรับสินค้าที่มีตราหือสินค้า หรือเครื่องหมายการค้าที่เป็นที่ยอมรับ หรือมีนวัตกรรมทางการผลิตเป็นพิเศษ มาเป็นหลักประกันการกู้เงินได้

โดย สสว. อาจผลักดันให้มีการพิจารณา ร่าง พรบ. หลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ที่ปัจจุบันได้มีการยกร่างเสร็จเรียบร้อยแล้วโดยกระทรวงการคลังและกระทรวงยุติธรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเอาหลักประกันหลายประเภทดังที่กล่าวข้างต้นมาเป็นหลักประกันทางธุรกิจได้ แต่ขณะนี้แม้ผ่านมาเกือบสิบปีนับแต่วันที่ร่างกฎหมายดังกล่าวได้ถูกนำเสนอคณะรัฐมนตรี ก็ยังไม่มี การนำเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภา ทั้งนี้ เนื่องจากการนำเสนอหลักประกันประเภทใหม่ๆ ที่ไม่สามารถจดทะเบียน จำนอง หรือจำนำ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้ ทำให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีการคิดค้นระบบการจดทะเบียนรองรับการบังคับหลักประกันดังกล่าว จึงทำให้ร่างกฎหมายนี้ ยังคงอยู่ระหว่างการพิจารณาของหน่วยงานภาครัฐ ด้วยเหตุนี้ จึงเห็นว่า สสว. ในฐานะผู้ที่สามารถเสนอแนะนโยบาย มาตรการที่เป็นประโยชน์กับ SMEs อาจจะต้องช่วยผลักดันให้มีการนำร่างกฎหมายดังกล่าวขึ้นพิจารณาอย่างจริงจัง ทั้งนี้ เพื่อให้ SMEs สามารถขยายประเภทของหลักประกันที่ถือว่ามีความค่าทางธุรกิจ เพื่อใช้เป็นประกันการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินได้

(ค) การแก้ไขกฎหมาย

อย่างไรก็ดี แม้ว่าจะมีการเพิ่มหลักประกันในทางธุรกิจอีก 5 ประเภท ดังต่อไปนี้ ในร่าง พ.ร.บ. หลักประกันทางธุรกิจ นี้ แต่ก็ยังไม่รวมถึง หลักประกันประเภท “ทรัพย์สินทางปัญญา”

- กิจการ โดยให้รวมถึง สัมปทาน license สิทธิบัตร ที่ประกอบในกิจการนั้น (แต่ไม่สามารถแยกเป็นสิทธิบัตรอย่างเดียวได้)
- สิทธิเรียกร้อง ซึ่งได้แก่สิทธิที่จะได้รับชำระหนี้เงิน
- สंहारิมทรัพย์ที่ผู้ให้หลักประกันใช้ในการประกอบธุรกิจ เช่น เครื่องจักร สินค้าคงคลัง วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้า
- อสังหาริมทรัพย์ ในกรณีผู้ให้หลักประกันประกอบธุรกิจอสังหาริมทรัพย์โดยตรง
- ทรัพย์สินอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง

ดังนั้น จึงเสนอแนะให้แก้ไขเพิ่มเติม ร่าง พ.ร.บ. หลักประกันธุรกิจ พ.ศ. ... เพื่อให้ SMEs มีทางเลือกในการใช้ทรัพย์สินอื่นในการประกอบธุรกิจเป็นหลักประกันการกู้ยืมได้ โดยให้เพิ่ม “ทรัพย์สินทางปัญญา” เป็นประเภทหนึ่งของหลักประกันในการกู้ยืม

อย่างไรก็ดี แม้การเพิ่ม “ทรัพย์สินทางปัญญา” เป็นหลักประกัน อาจใช้ช่องทางการออกกฎกระทรวง ได้ แต่เนื่องจากเห็นว่าในปัจจุบัน “ทรัพย์สินทางปัญญา” เป็นที่ยอมรับในทางสากลแล้วว่ามีผลสำคัญและมีมูลค่าและสามารถใช้เป็นทรัพย์สินซึ่งนำมาเป็นหลักประกันในการกู้ยืมเงินได้ อีกทั้งใน ร่าง Model Law แห่งสหประชาชาติ (UNCITRAL) เรื่อง Secured Transactions ก็ได้ระบุให้ทรัพย์สินทางปัญญาสามารถใช้เป็นหลักประกันทางธุรกิจได้แล้ว จึงเห็นควรเพิ่ม “ทรัพย์สินทางปัญญา” เป็นหลักประกันประเภทหนึ่งในร่างกฎหมายฉบับนี้ไปในคราวเดียวกันนี้เลย เพื่อจะได้ให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เช่นกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงยุติธรรมและ กระทรวงการคลัง ร่วมกันหาแนวทางในการรองรับการจดทะเบียน หรือการขึ้นทะเบียน ทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งมีอยู่หลายประเภท รวมไปถึงวิธีการประเมินมูลค่า และการบังคับหลักประกันดังกล่าวให้สมบูรณ์ ก่อนที่จะได้มีการพิจารณาร่างกฎหมายฉบับนี้ในชั้นรัฐสภาต่อไป

6.1.1.2 แก้ไข พรบ. บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม พ.ศ. 2534

(ก) หลักการและเหตุผล

นอกจากหลักประกันที่เป็นประเภททรัพย์สินแล้ว การค้ำประกันสินเชื่อก็เป็นมาตรการทางการเงินที่ภาครัฐหลายแห่งในประเทศอาเซียนให้ความสำคัญ โดยมีการจัดตั้งสถาบันค้ำประกันสินเชื่อขึ้นเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการธุรกิจของตนโดยเฉพาะอย่างยิ่ง SMEs เช่น สถาบันค้ำประกันสินเชื่อของมาเลเซีย (CGCMB) หรือสถาบันค้ำประกันสินเชื่อของอินโดนีเซีย (Perum Jamkrindo) หรือสถาบัน ค้ำประกันสินเชื่อของฟิลิปปินส์ (SBGFC) และบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) ของไทย โดยภารกิจหลัก ได้แก่การค้ำประกันสินเชื่อที่ SMEs มีอยู่กับสถาบันการเงินต่างๆ เพื่อเพิ่มความมั่นใจให้สถาบันการเงินเหล่านั้น ปลดปล่อยเงินกู้ในการทำธุรกิจให้แก่ SMEs ใดๆ ก็ดี บทบาทหน้าที่ของสถาบันค้ำประกันสินเชื่อก็อาจแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ โดยอาจครอบคลุมการค้ำประกันที่กว้างไปกว่าสินเชื่อก็ได้ เช่น การค้ำประกันความเสี่ยงในการลงทุน การค้ำประกันการปฏิบัติตามสัญญา การค้ำประกันการออกตราสารหนี้

สำหรับประเทศไทย ภายใต้กฎหมายจัดตั้ง บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) มีหน้าที่ในการค้ำประกันสินเชื่อ SMEs ที่ขาดหลักประกัน โดยปัจจุบัน บสย. สามารถค้ำประกันได้เฉพาะ SMEs ที่เป็นราย ๆ ทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดา และนิติบุคคล แต่ยังไม่รวม SMEs ประเภทที่มีลักษณะเป็นการรวมกลุ่มธุรกิจ อย่างเช่น cluster หรือวิสาหกิจชุมชน นอกจากนี้ บสย. ยังค้ำประกันได้เพียงสินเชื่อที่ SMEs มีอยู่กับสถาบันการเงินและสถาบันการเงินเฉพาะกิจเท่านั้น แต่ไม่สามารถค้ำประกันสินเชื่อที่ SMEs มีอยู่กับบริษัทที่มีชื่อเป็นสถาบันการเงิน (Non Bank) อย่างบริษัทลีสซิ่ง (Leasing) แฟคตอริง (Factoring) ได้ ทั้งที่จริงแล้ว ในในปัจจุบันมีผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำนวนมากไม่น้อยมีสินเชื่อในการประกอบธุรกิจกับบริษัท Non Bank เหล่านี้ ไม่ว่าจะเป็น เซาซ้อ / ลีสซิ่ง เครื่องจักร รถบรรทุก รถยก รถไถ ซอฟต์แวร์ และอุปกรณ์ เครื่องมือในการประกอบอาชีพ/วิชาชีพเฉพาะต่างๆ นอกจากนี้ ในอนาคตหากมีการเปิดทางให้ SMEs สามารถระดมทุนโดยผ่านตลาดทุนได้นอกเหนือจากตลาดเงิน โดยการออกตราสารหนี้อย่างหุ้นกู้ได้ ก็อาจจะต้องมีการขยายบทบาท บสย. ให้รวมไปถึงการค้ำประกันการออก หุ้นกู้ ของ SMEs เหล่านั้นด้วย ทั้งนี้ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้ซื้อตราสารหนี้ ของ SMEs ที่มี บสย. ค้ำประกันว่ามีการรับประกันการจ่ายเงินคืนเมื่อครบกำหนดแน่นอน

อย่างไรก็ดี ในเรื่องนี้ เนื่องจากกฎหมายจัดตั้ง บสย. มิได้กำหนดให้ บสย. สามารถค้ำประกัน SMEs ที่อยู่ในรูปแบบการรวมกลุ่มธุรกิจ และไม่สามารถค้ำประกันสินเชื่อของ Non Bank และ

หนึ่งประเภทอื่นนอกจากสินเชื่อ เช่น หนึ่งในการปฏิบัติตามสัญญา หนึ่งค่าสาธารณูปโภคได้ หนึ่งจากการออกตราสารหนี้ ดังนั้น หากภาครัฐเห็นด้วยและสนับสนุนแนวทางที่เสนอ และ บสย. มีการออกกฎเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน อาจต้องมีการแก้ไขกฎหมายจัดตั้ง พรบ. บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม พ.ศ. 2534 หรือออกประกาศที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนี้ หากภาครัฐมีนโยบายให้ SMEs ไทยลงทุนนอกประเทศ โดยเฉพาะในประเทศอาเซียน ก็อาจทำให้ บสย. ต้องมีการแก้ไขหลักเกณฑ์ หรือกฎหมายจัดตั้ง บางประการ เนื่องจาก แม้กฎหมายจะไม่ได้ระบุห้าม บสย. ค้ำประกันสินเชื่อที่ SMEs นำไปลงทุนนอกประเทศ แต่ภายใต้หลักเกณฑ์การค้ำประกันรายผลิตภัณฑ์ของ บสย. ที่ผ่านมาจะระบุไว้ว่า บสย. จะค้ำประกันเฉพาะ SMEs ไทยที่ลงทุนในประเทศเท่านั้น แต่อย่างไรก็ดี ในปัจจุบันได้มีการผ่อนคลายนโยบายหลักเกณฑ์ดังกล่าวแล้วสำหรับผลิตภัณฑ์ (product) ใหม่ ๆ ที่ออกมาในปลายปีที่ผ่านมา

อย่างไรก็ดี แต่หากเป็นการค้ำประกันสินเชื่อ SMEs ไทยที่ไปจดทะเบียนจัดตั้งในต่างประเทศนั้น บสย. อาจไม่สามารถทำได้ เนื่องจาก ภายใต้วัตถุประสงค์ของ บสย. ระบุให้ บสย. สามารถค้ำประกันสินเชื่อแก่ SMEs ทั่วประเทศ ซึ่งหากตีความตามตัวอักษร ก็น่าจะมีได้หมายรวมถึง SMEs ไทยที่จดทะเบียนในต่างประเทศด้วย เพราะจำกัดเพียง SMEs ทั่วประเทศไทยเท่านั้น แต่หากนโยบายภาครัฐต้องการจะให้ บสย. ขยายการค้ำประกันออกไป อาจจำเป็นต้องมีการแก้ไขกฎหมายจัดตั้ง อย่างไรก็ดี ในกรณีดังกล่าว คงต้องมีการศึกษาในเชิงลึก และแนวทางปฏิบัติให้รอบคอบ โดยเฉพาะในเรื่องของกฎหมายระหว่างประเทศ การบังคับทรัพย์สิน และการสวมสิทธิ รวมไปถึงการศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องรูปแบบของ back to back guarantee ด้วย

(ข) แนวทางแก้ไข

ในกรณีของการขยายหรือเพิ่มบทบาทของ บสย. ซึ่งเป็นหนึ่งในสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐนั้นคงต้องขึ้นอยู่กับนโยบายของภาครัฐ โดยหากภาครัฐต้องการส่งเสริมสนับสนุนบทบาทของ บสย. ให้สามารถขยายการค้ำประกันสินเชื่อทางการเงินที่ SMEs มีอยู่กับสถาบันการเงิน (Bank) โดยให้ครอบคลุมไปถึง Non Bank ได้ด้วย ก็จะต้องมีการออกประกาศเพิ่มเติมตามกฎหมายหรือแก้ไขกฎหมาย หรือหากเห็นควรสนับสนุนส่งเสริมให้ SMEs สามารถระดมทุนได้โดยทางอื่นนอกจากการกู้เงินผ่านสถาบันการเงิน โดยอาจทำได้ผ่านการออกตราสารหนี้ ก็อาจจำเป็นต้องจัดให้มีระบบ Credit Rating เข้ามารองรับเพิ่มเติม ก่อนที่จะมีการขยายบทบาทในการค้ำประกันครอบคลุมไปถึงตราสารหนี้ (Debt Instrument) หนี้กู้ ที่ SMEs จะสามารถออกเพื่อระดมทุนจากผู้สนใจได้อีกด้วย ซึ่งในกรณีหลังนี้คงต้องมีการพัฒนาความร่วมมือกับหลายหน่วยงาน ถึง กฎ ระเบียบที่เป็นข้อจำกัด รวมทั้งศึกษา

ความเป็นไปได้ในเชิงลึกกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ธนาคารแห่งประเทศไทย บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) กระทรวงการคลัง เป็นต้น นอกจากนี้ หากภาครัฐต้องการจะขยายบทบาท บสย. ไปถึงการค้ำประกันการลงทุน การค้ำประกันการปฏิบัติตามสัญญา เช่น Bid Bond ก็จะต้องมีการขยายขอบอำนาจของ บสย. เช่นกัน

(ค) การแก้ไขกฎหมาย

ในกรณีที่ภาครัฐมีนโยบายขยายบทบาท บสย. เพื่อช่วยเหลือ SMEs ตามที่กล่าวข้างต้น ก็จะต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติม พรบ. บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม พ.ศ. 2534 ดังนี้

- (1) แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายจัดตั้งโดยการขยายขอบเขตการค้ำประกันสินเชื่อที่ SMEs มีอยู่กับสถาบันการเงิน Bank และ Non Bank หรือออกประกาศคณะกรรมการ บสย. โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง เพิ่มคำจำกัดความของ สถาบันการเงิน ให้รวมถึงธุรกิจ Non Bank
- (2) ขยายขอบเขตการค้ำประกันไปสู่ SMEs ที่มีการรวมตัวเป็นกลุ่มธุรกิจ อย่างเช่น วิสาหกิจชุมชน กลุ่มผู้ประกอบการ OTOP ที่เป็นรูปแบบการรวมตัวของกลุ่มคน เช่นกลุ่มแม่บ้าน รวมถึง SMEs ไทยที่จดทะเบียนจัดตั้งในต่างประเทศแต่มีผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่เป็นคนไทย รวมทั้งแก้ไขปรับปรุงหลักเกณฑ์ของ บสย. ในการค้ำประกันสินเชื่อในผลิตภัณฑ์ที่จะออกใหม่ โดยให้ บสย. สามารถค้ำประกันสินเชื่อเพื่อโครงการที่ผู้ประกอบการจะไปลงทุนในต่างประเทศได้
- (3) แก้ไขวัตถุประสงค์ ในกรณีที่ภาครัฐมีนโยบายให้ SMEs สามารถระดมทุนโดยทางอื่นนอกจากการขอสินเชื่อจากสถาบันการเงินในตลาดเงินได้ โดยให้ขยายขอบเขตการค้ำประกันเพื่อรองรับการระดมทุนของ SMEs ผ่านตลาดทุนอย่างตราสารหนี้ (Debt Instrument) เช่น หุ้นกู้ ของ SMEs ได้

6.1.2 กฎหมายภาษีอากร

(ก) หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันรัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต เพิ่มความสามารถในการแข่งขันของ SMEs อยู่แล้ว ทั้งการให้สิทธิประโยชน์เป็นการทั่วไป และการให้สิทธิประโยชน์แก่

SMEs โดยเฉพาะตามที่ได้กล่าวไว้แล้วในบทที่ 3 อย่างไรก็ตามการวิเคราะห์เห็นว่าสิทธิประโยชน์ที่มีให้ในปัจจุบันยังไม่มากพอที่จะส่งเสริมให้ SMEs อยู่รอด มีความเจริญเติบโต และมีความสามารถในการแข่งขัน รวมทั้งยังไม่เห็นมีนโยบายใดส่งเสริมให้ SMEs ขยายตลาดไปในต่างประเทศ รวมถึงไปลงทุนในต่างประเทศ มากนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรแก่ SMEs ดังนั้นจึงควรพิจารณาเพิ่มมาตรการทางภาษีอากรแก่ SMEs ซึ่งอาจทำได้หลายวิธี เช่น

- (1) การลดหรือยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล (ภาษีทางตรง) กับ SMEs ซึ่งมีผลโดยตรงกับ SMEs ในเชิงเศรษฐกิจ คือ ต้นทุนในการทำธุรกิจลดลง
- (2) หากไม่ต้องการลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอาจเป็นในรูปแบบของ
 - การให้หักค่าใช้จ่ายได้เป็นพิเศษ เช่น หักได้ 2 เท่าหรือมากกว่า สำหรับค่าใช้จ่ายที่รัฐต้องการส่งเสริม เช่น ค่าใช้จ่ายในการสร้างนวัตกรรมหรือชิ้นงานใหม่ๆ
 - ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับรายได้บางประเภท ที่รัฐต้องการส่งเสริม เช่น เมื่อต้องการให้ SMEs ไปลงทุนในต่างประเทศ ก็ยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับเงินปันผลในต่างประเทศที่ SMEs ได้รับ

(ข) แนวทางแก้ไข

จากการวิเคราะห์มาตรการทางภาษีที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย เห็นควรเสนอนโยบายภาษี ที่น่าจะเป็นไปได้ โดยแบ่งเป็นมาตรการภาษีเพื่อส่งเสริม SMEs ภายในประเทศ และเพื่อส่งเสริม SMEs ลงทุนภายนอกประเทศดังต่อไปนี้

มาตรการส่งเสริม SMEs ภายในประเทศ

ตารางที่ 6.1 มาตรการส่งเสริม SMEs ภายในประเทศ

มาตรการที่ 1	ให้ปรับอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล และเงื่อนไขที่จะให้สิทธิประโยชน์ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> - ให้อัตราภาษีพิเศษสำหรับ SMEs เป็นอัตรากึ่งที่ร้อยละ 15 - ให้ปรับเงื่อนไขในการได้รับสิทธิประโยชน์จากเดิมคือ รายได้ไม่เกิน 30 ล้านบาท เป็น 100 ล้านบาท
มาตรการที่ 2	ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลให้กับ SMEs ที่เป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล เป็นระยะเวลา 3 ปีแรกนับจากวันที่เริ่มประกอบการ เพื่อให้ผู้ประกอบการอยู่รอด ในช่วงที่เริ่มต้นทำธุรกิจ คล้ายกับการให้สิทธิประโยชน์กับบริษัทที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน
มาตรการที่ 3	เพื่อเป็นการง่ายกับ SMEs ในการยื่นแบบและคำนวณต้นทุนภาษี ให้ SMEs เลือกที่จะหักค่าใช้จ่ายตามจริง หรือค่าใช้จ่ายทางภาษีแบบเหมาก็ได้ อัตราเหมาที่ขอแนะนำเสนอคือ ร้อยละ 75
มาตรการที่ 4	เพื่อกระตุ้นให้ SMEs มีการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ขอให้ SMEs หักค่าใช้จ่ายทางภาษีได้ 2 เท่าในปีที่มีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้น สำหรับ <ul style="list-style-type: none"> - ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา - ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการซื้อนวัตกรรมใหม่ๆ จากต่างประเทศเพื่อต่อยอดธุรกิจ ให้มีผลผลิตเพิ่มขึ้นทั้งในเชิงเทคโนโลยี กำลังการผลิต และการพัฒนาสินค้าใหม่

มาตรการส่งเสริมการลงทุนของ SMEs ภายนอกประเทศ

ตารางที่ 6.2 มาตรการส่งเสริม SMEs ภายนอกประเทศ

มาตรการที่ 5	ให้อยกเว้นภาษีเงินปันผลให้กับ SMEs สำหรับการลงทุนในต่างประเทศ โดยไม่ต้องมีเงื่อนไข เพื่อให้ SMEs ไปลงทุนในต่างประเทศ และนำรายได้กลับเข้ามาในประเทศไทย
มาตรการที่ 6	ให้ SMEs หักค่าใช้จ่ายได้ 2 เท่าสำหรับ ค่าเดินทางไปต่างประเทศเพื่อสร้างธุรกิจ และรายจ่ายในการศึกษาลู่ทางการทำธุรกิจในต่างประเทศ

(ค) การแก้ไขกฎหมาย

เพื่อส่งเสริมให้ SMEs ให้มีความแข็งแกร่ง อยู่รอด เติบโต และมีความสามารถในการแข่งขัน มาตรการทางภาษีที่นำเสนอตาม (ข) สามารถดำเนินการ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร และประกาศในราชกิจจานุเบกษาต่อไป โดยหน่วยงานเจ้าของเรื่องจะเสนอเรื่องเข้าคณะรัฐมนตรีเพื่อให้พิจารณาเห็นชอบ หลังจากทีคณะรัฐมนตรีอนุมัติในมาตรการดังกล่าว จึงประกาศใช้ เนื่องจากโดยปกติแล้วหน่วยงานที่รับผิดชอบในการเสนอมาตรการทางภาษี เพื่อให้คณะรัฐมนตรีอนุมัติคือ กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นกระทรวงที่กำกับดูแลกรมสรรพากร โดยนำเสนอร่างพระราชกฤษฎีกาที่ต้องออกใหม่ ดังต่อไปนี้

ร่าง พรฎ. เพื่อปรับอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับ SMEs และเงื่อนไขที่จะได้รับสิทธิประโยชน์

เนื่องจากอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ให้กับ SMEs ในปัจจุบัน อยู่ที่เฉลี่ยร้อยละ 12.75 ของกำไรสุทธิ 1 ล้านบาทแรกเท่านั้น (กำไรสุทธิส่วนที่ไม่เกิน 150,000 บาทยกเว้น/ ตั้งแต่ 150,001 ถึง 1,000,000 บาทเสียภาษีร้อยละ 15¹) ส่วนที่เกิน 1 ล้านบาทเสียภาษีตามอัตราปกติ คือ ร้อยละ 30 (ลดลงเหลือ 23 และ 20 ในปี พ.ศ. 2555 และ พ.ศ. 2556-2557 ตามลำดับ) อีกทั้งยังมีเงื่อนไขในการได้รับสิทธิว่า SMEs จะต้องเป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีทุนจดทะเบียนชำระแล้วในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชีไม่เกิน 5 ล้านบาท และ รายได้จากการขายสินค้าและให้บริการไม่เกิน 30 ล้านบาทในรอบระยะเวลาบัญชี ซึ่งเมื่อเทียบกับประเทศเป้าหมายอื่น เช่น อินโดนีเซีย และ สิงคโปร์ แล้วต้นทุนภาษีของ SMEs ไทยยังสูงกว่ามาก² และเงื่อนไขเรื่องรายได้ 30 ล้านบาทนั้น เป็นจำนวนที่ต่ำมาก ดังนั้น จึงเห็นควรเสนอให้ปรับอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับ SMEs เพื่อช่วย SMEs ลดต้นทุนทางภาษีโดย

¹ ตามมติกรม วันที่ 8 มกราคม 2556 ซึ่งยังมีได้บังคับใช้เป็นกฎหมาย ได้ปรับเพิ่มการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับเงินได้ 150,000 บาทแรก เป็น 300,000 บาทแรก สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2556 เป็นต้นไป ทำให้อัตราภาษีสำหรับ กำไรสุทธิ 1,000,000 บาทแรกลดลงเป็นร้อยละ 10.5

² อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลในประเทศอินโดนีเซีย - บริษัทที่มีรายได้ไม่เกิน 50,000 ล้านบาท (155 ล้านบาท) เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลที่อัตราร้อยละ 12.5 เท่านั้น อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลในประเทศสิงคโปร์ - ไม่มีอัตราพิเศษสำหรับ SMEs แต่อัตราปกติต่ำอยู่แล้ว คือ ร้อยละ 4.25 สำหรับกำไรสุทธิ SGD10,000 แรก (250,000 บาท) ร้อยละ 8.5 สำหรับ SGD 290,000 (7,250,000 บาท) ถัดมา และ ร้อยละ 17 สำหรับรายได้ส่วนที่เกิน SGD 300,000 (7,500,000 บาท)

- การปรับลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับ SMEs เช่น ใช้อัตราสูงสุดที่ร้อยละ 15 สำหรับกำไรสุทธิของ SMEs ส่วนที่เกิน 1 ล้านบาท หากอัตราภาษีปกติยังสูงกว่าร้อยละ 15
- การปรับเงื่อนไขเรื่องรายได้ก่อนค่าใช้จ่าย 30 ล้านบาท ขยายเพิ่มขึ้นเป็น 100 ล้านบาทหรือมากกว่า (เพราะเงื่อนไขเรื่องรายได้ 30 ล้านบาทในปัจจุบันนั้นเป็นจำนวนที่ต่ำเกินไปเมื่อเทียบกับประเทศอื่นและสภาพความเป็นจริง)
- การปรับเงื่อนไขทุนจดทะเบียนให้สูงกว่า 5 ล้านบาท ซึ่งอาจเป็นไม่เกิน 20 ล้านบาท เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง

ผลของการออก พรฎ. ดังกล่าว อาจมีดังนี้

ตารางที่ 6.3 ข้อดี ข้อเสียของร่างพรฎ. เพื่อปรับอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับ SMEs

ข้อดี	ข้อเสีย
(1) การปรับใช้อัตราคงที่นั้นทำให้ง่ายสำหรับ SMEs ในทางปฏิบัติ	(1) รัฐอาจสูญเสียรายได้จากการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคล
(2) การปรับเงื่อนไขเรื่องรายได้จะช่วยจูงใจให้ SMEs พัฒนาธุรกิจให้มีรายได้มากขึ้นโดยไม่สูญเสียสิทธิประโยชน์ในแง่ของอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล	
(3) ช่วย SMEs ลดต้นทุนทางภาษีอย่างแท้จริง	

ร่าง พรฎ. ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลให้กับ SMEs ที่เป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล เป็นระยะเวลา 3 ปีแรกนับจากวันที่เริ่มประกอบการ

การออก พรฎ. นี้เป็นไปเพื่อแก้ไขผลกระทบจากหลักการที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้ให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งหนึ่งในสิทธิประโยชน์ที่สำคัญและทำให้ต่างชาติตัดสินใจเข้ามาลงทุนในประเทศไทย คือ การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลและเงินปันผลเป็นเวลา 3-8 ปี ขึ้นอยู่กับตำแหน่งที่ตั้งของ

โรงงาน โดยปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันคือ ต่างชาติรายใหญ่เข้ามาลงทุนในประเทศไทยไม่ต้องเสียภาษี เพราะได้รับยกเว้นตามบัตรส่งเสริม และเมื่อบัตรหมดก็ขอต่อได้อีก ซึ่งในขณะเดียวกัน คนไทยหรือ SMEs ของไทยต้องเสียภาษีในอัตราร้อยละ 30 (ลดลงเหลือ 23 และ 20 ในปี พ.ศ. 2555 และ พ.ศ. 2556-2557 ตามลำดับ) ซึ่งมองว่าไม่เป็นธรรม หากรัฐมองว่าการให้ต่างชาติมาลงทุน รัฐจะได้รับประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจ เช่น เกิดการจ้างงาน หรือมีเงินไหลเข้าเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ การเพิ่มขึ้นหรือการเติบโตของ SMEs ก็สามารถให้ผลในเชิงเศรษฐกิจได้เช่นเดียวกัน ดังนั้น เพื่อลดความไม่เป็นธรรม และเพื่อเป็นแรงจูงใจให้มี SMEs ใหม่เข้าสู่ระบบภาษีมากขึ้น จึงขอเสนอให้มีการออก พรฎ. ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลให้กับ SMEs ที่เป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล เป็นระยะเวลา 3 ปี แรกนับจากวันที่เริ่มประกอบการ เพื่อให้ผู้ประกอบการอยู่รอดในช่วงที่เริ่มต้นทำธุรกิจ โดยอาจส่งผลกับผู้ประกอบการและภาครัฐ ดังนี้

ตารางที่ 6.4 ข้อดี ข้อเสียของร่าง พรฎ. ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลให้กับ SMEs ที่เป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล

ข้อดี	ข้อเสีย
(1) เพื่อให้ผู้ประกอบการลดต้นทุนในการทำธุรกิจ ในช่วงเริ่มต้นทำธุรกิจ	(1) รัฐอาจเสียประโยชน์ในการเรียกเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลไปในช่วง 3 ปีแรก
(2) หากผู้ประกอบการที่เข้าระบบมีรายได้เกิน 1.8 ล้านบาท ก็จะต้องเข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งผลที่ตามมาคือ รัฐสามารถจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยเฉพาะจาก SMEs ที่อยู่นอกระบบได้มากขึ้น	

ร่าง พรฎ. ที่ให้สิทธิ SMEs สามารถเลือกที่จะหักค่าใช้จ่ายทางภาษีแบบเหมา หรือหักตามจริงก็ได้

แนวทางการเสียภาษีแบบนี้เป็นแนวทางที่มีใช้อยู่แล้วกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สำหรับการหักค่าใช้จ่ายแบบเหมาสำหรับเงินได้ที่บุคคลธรรมดาได้รับตามมาตรา 40(5) - 40(8) เช่น กรณีเงินได้จากกรรับเหมาที่ผู้รับเหมาต้องลงทุนจัดหาสัมภาระ³ เพื่อให้เป็นการง่าย

³เป็นเงินได้ตามมาตรา 40(7) แห่งประมวลรัษฎากร

สำหรับ SMEs ในการจัดเก็บเอกสาร ในการจัดทำการปรับปรุงกำไรสุทธิทางภาษี และเป็นการลดการซื้อขายใบเสร็จและใบกำกับภาษีปลอม อีกทั้งยังเป็นการลดอัตราค่าจ้างและเวลาของเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบภาษี โดยสาเหตุที่นำเสนออัตราเหมา ที่ร้อยละ 75 ก็เพราะ

- (1) ยึดแนวทางของกรมสรรพากรสำหรับการหักค่าใช้จ่ายแบบเหมาสำหรับเงินได้ที่บุคคลธรรมดาได้รับตามมาตรา 40(5) - 40(8) แห่งประมวลรัษฎากร
- (2) เทียบเคียงกับมาตรา 71(1) แห่งประมวลรัษฎากร เรื่องการประเมินภาษีจากยอดรายรับ ในอัตราร้อยละ 5 ในกรณีที่ผู้เสียภาษีไม่นำบัญชี เอกสารหรือหลักฐานมาให้เจ้าพนักงานประเมินทำการตรวจสอบ

ตารางที่ 6.5 การคำนวณหักค่าใช้จ่ายแบบเหมาของ SME

รายรับ	100	บาท
หัก ค่าใช้จ่ายแบบเหมา ร้อยละ 75	<u>75</u>	บาท
คงเหลือ	<u>25</u>	บาท
ภาษี (ใช้อัตราร้อยละ 20 ⁴)	5	บาท

จะเห็นว่าการใช้อัตราเหมาที่ร้อยละ 75 ทำให้รัฐจัดเก็บภาษีได้ในอัตราร้อยละ 5 ของรายได้เท่ากัน

ดังนั้น เพื่อเป็นการง่ายกับ SMEs ในการยื่นแบบและคำนวณต้นทุนภาษี ให้ SMEs เลือกที่จะหักค่าใช้จ่ายตามจริง หรือค่าใช้จ่ายทางภาษีแบบเหมาก็ได้ อัตราเหมาที่ขอเสนอคือ ร้อยละ 75 โดยวิเคราะห์แล้ว มีข้อสังเกตดังนี้

⁴ ภายใต้สมมุติฐานว่าในที่สุด รัฐต้องการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลที่อัตราร้อยละ 20

ตารางที่ 6.6 ข้อดี ข้อเสียของร่าง พรฎ. ที่ให้สิทธิ SMEs สามารถเลือกที่จะหักค่าใช้จ่ายทางภาษีแบบเหมา หรือหักตามจริง

ข้อดี	ข้อเสีย
(1) ง่ายสำหรับ SMEs ที่ไม่ต้องเก็บเอกสารเพื่อให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบ ไม่ต้องปรับปรุงรายการทางภาษีตอนสิ้นปี ไม่ยุ่งยากในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้ในทีบุคคล	(1) ในธุรกิจบางประเภท รัฐอาจเสียประโยชน์ เพราะหากหักค่าใช้จ่ายตามจริงแล้ว กำไรสุทธิที่ต้องเสียภาษีอยู่ที่อัตรามากกว่าร้อยละ 20
(2) ลดการหลีกเลี่ยงภาษี และลดการใช้ใบเสร็จและใบกำกับภาษีปลอม	
(3) ง่ายสำหรับเจ้าหน้าที่รัฐในการตรวจสอบ ในกรณีที่มี SMEs ในระบบเยอะมาก	
(4) SMEs สามารถทราบต้นทุนภาษีของตนได้ทันทีเมื่อทราบยอดรายได้	
(5) เหมาะในกรณีที่ SMEs ไม่มีความรู้เรื่องภาษี	

ร่าง พรฎ. เพื่อการกระตุ้นให้ SMEs มีนวัตกรรมใหม่ๆ

เพื่อส่งเสริมให้ SMEs มีความสามารถในการแข่งขัน และจูงใจให้ SMEs มีการพัฒนาสินค้า และการให้บริการให้ดีขึ้นและทันสมัยอยู่เสมอ โดยนโยบายนี้เทียบเคียงจากนโยบายภาษีที่ประเทศสิงคโปร์มีให้กับ SMEs ในประเทศ โดยเสนอให้ SMEs สามารถหักค่าใช้จ่ายทางภาษีได้ 2 เท่า และหักได้ทันทีในปีที่มีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้น สำหรับค่าใช้จ่ายดังต่อไปนี้

- (1) ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา
- (2) ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการซื้อนวัตกรรมใหม่ๆ จากต่างประเทศเพื่อต่อยอดธุรกิจ ให้มีผลิตผลเพิ่มขึ้นทั้งในเชิงเทคโนโลยี กำลังการผลิต และการพัฒนาสินค้าใหม่

โดยวิเคราะห์แล้ว เห็นว่าน่าจะมีผลต่อ SMEs และภาครัฐ ดังนี้

ตารางที่ 6.7 ข้อดี ข้อเสียของ ร่างพรฎ. เพื่อการกระตุ้นให้ SMEs มีนวัตกรรมใหม่ๆ

ข้อดี	ข้อเสีย
(1) นวัตกรรมจะทำให้ SMEs มีสินค้า หรือบริการ ที่ทันสมัยและแปลกใหม่อยู่เสมอ เป็นการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของ SMEs นอกจากนั้นสินค้าที่มีการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา สามารถเพิ่มมูลค่าให้กับตัวสินค้าได้ ทำให้ SMEs มีรายได้มากขึ้น รัฐก็จัดเก็บภาษีได้เพิ่มขึ้นด้วย	(1) รัฐอาจเสียประโยชน์ในการเรียกเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลไป
(2) หากมีการนำทรัพย์สินทางปัญญาที่ขึ้นทะเบียนไปใช้ในต่างประเทศ ก็จะมีเงินค่าสิทธิจ่ายเข้ามาในประเทศ ทำให้ทั้ง SMEs เองก็มีรายได้ และรัฐเองก็สามารถเก็บภาษีเพิ่มได้เช่นกัน	
(3) เกิดการพัฒนาของ SMEs ในประเทศและต่อยอดธุรกิจออกไปเรื่อยๆ หาก SMEs เติบโตระบบเศรษฐกิจของประเทศก็ดีขึ้นด้วย	

ร่าง พรฎ. ยกเว้นภาษีเงินปันผลให้กับ SMEs สำหรับการลงทุนในต่างประเทศ

ในปัจจุบันมี SMEs บางรายมีศักยภาพ มีความพร้อมหรือเห็นช่องทางของการไปลงทุนในต่างประเทศ แต่ติดปัญหาเรื่องของเงินทุน และเรื่องต้นทุนในการไปลงทุนในต่างประเทศ ภาษีก็เป็นอีกต้นทุนหนึ่งที่ SMEs ต้องแบกรับ ยกตัวอย่างเช่น SMEs ของไทยเมื่อไปลงทุนในประเทศพม่าจะมีต้นทุนทางภาษีดังนี้

ตารางที่ 6.8 การคำนวณต้นทุนทางภาษีของ SMEs ของไทยเมื่อไปลงทุนในประเทศพม่า

เงินลงทุนในบริษัทพม่า (ส่วนได้เสียไม่ถึง ร้อยละ 25)	1,000 บาท
กำไรสุทธิของเงินลงทุนตามส่วนได้เสีย (สมมุติร้อยละ 10)	100 บาท
หัก ภาษีเงินได้นิติบุคคลในพม่า (ร้อยละ 25)	(25) บาท
เงินปันผลจ่าย	75 บาท
หัก ภาษีเงินได้นิติบุคคลในประเทศไทย (สมมุติว่า SMEs ไทยมีกำไรสุทธิเกิน 3 ล้านบาท ซึ่งต้องเสียภาษี	(17.25) บาท

เงินได้นิติบุคคลที่อัตราร้อยละ 23)	
เงินคงเหลือของ SMEs ไทย	<u>57.75</u> บาท
ต้นทุนภาษี (ร้อยละของเงินลงทุน)	ร้อยละ 4.225
ต้นทุนภาษี (ร้อยละของกำไรสุทธิในพม่า)	ร้อยละ 42.25

หมายเหตุ – ไม่มีภาษีหัก ณ ที่จ่ายกรณีการจ่ายเงินปันผลในประเทศพม่า

จะเห็นได้ว่าหากไปลงทุนในพม่า ได้ผลตอบแทนร้อยละ 10 ต่อปี SMEs ไทยต้องเสียภาษีในพม่าและไทยรวมกันร้อยละ 4.225 หรือเกือบครึ่งหนึ่งของกำไรที่ได้รับ ซึ่งต้นทุนภาษีไม่จูงใจให้ SMEs ไปลงทุนในต่างประเทศ แม้ว่าประเทศไทยจะมีการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลจากเงินปันผลรับตามพระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 442 แต่ก็ยังมีเงื่อนไขว่าต้องถือหุ้นในบริษัทที่จ่ายปันผลไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 6 เดือนนับตั้งแต่วันที่ถือหุ้นนั้นมาจนถึงวันที่จ่ายปันผล และเงินปันผลต้องมาจากกำไรสุทธิที่มีการเสียภาษีในประเทศผู้จ่ายเงินปันผล โดยอัตราภาษีที่จ่ายไว้ต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 15 นโยบายภาษีในปัจจุบันจึงไม่เอื้ออำนวยให้ SMEs ไปลงทุนในต่างประเทศมากนัก ปัญหาหนึ่งที่เกิดขึ้นในปัจจุบันคือ เมื่อบริษัทไทยไปลงทุนในต่างประเทศ เมื่อมีกำไรก็จะเก็บเงินไว้ต่างประเทศโดยไม่ประกาศจ่ายเงินปันผล เพราะไม่ต้องการนำรายได้เงินปันผลเข้ามารวมเป็นรายได้ของกิจการซึ่งต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในประเทศไทย ทั้งนี้การเก็บเงินไว้นอกประเทศทำให้เงินไม่ไหลเข้าและไม่เกิดประโยชน์เชิงเศรษฐกิจกับประเทศ ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงควรมีร่าง พรฎ.ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลให้กับ SMEs สำหรับเงินได้พึงประเมินที่เป็นเงินปันผลซึ่งได้รับจากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ โดยไม่มีเงื่อนไข ซึ่งจากหลักการดังกล่าว น่าจะก่อให้เกิดผล ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 6.9 ข้อดี ข้อเสียของร่าง พรฎ. ยกเว้นภาษีเงินปันผลให้กับ SMEs สำหรับการลงทุนในต่างประเทศ

ข้อดี	ข้อเสีย
(1) เป็นมาตรการที่เด่นชัดในการส่งเสริม และจูงใจให้ SMEs ไปลงทุนในต่างประเทศ	(1) รัฐอาจเสียประโยชน์ในการเรียกเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลไป
(2) ช่วยมิให้เก็บผลประโยชน์จากการลงทุนในต่างประเทศ แต่นำเงินกลับเข้ามาในประเทศไทย	(แต่เห็นว่าหากนำเงินเก็บไว้นอกประเทศก็ไม่ได้ทำให้รัฐมีรายได้อยู่แล้ว)
(3) ผลของการนำเงินเข้ามาในประเทศไทย คือ เม็ดเงินที่ไหลเข้าจะถูกนำมาใช้ในประเทศ นอกจากจะเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจแล้ว ยังทำให้เกิดการบริโภคในประเทศเพิ่มมากขึ้น และสิ่งที่จะกลับมาสู่รัฐก็คือ การเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มได้มากขึ้นนั่นเอง	

ร่างพรฎ. ให้ หักค่าใช้จ่ายได้ 2 เท่าสำหรับ ค่าเดินทางไปต่างประเทศเพื่อสร้างธุรกิจ และรายจ่ายในการศึกษาลู่ทางการทำธุรกิจในต่างประเทศ

เพื่อสนับสนุนการขยายขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจไทยในการไปลงทุนในต่างประเทศ จึงเห็นควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายภาษีอากร โดยเทียบเคียงจากมาตรการภาษีที่รัฐบาลประเทศสิงคโปร์ใช้ กล่าวคือ อนุญาตให้ SMEs หักค่าใช้จ่ายทางภาษีได้ 2 เท่าสำหรับรายจ่ายที่เกี่ยวข้องกับการสร้างธุรกิจ หรือสร้างฐานของลูกค้าในต่างประเทศ ซึ่งรายจ่ายที่จะได้รับสิทธิอาจเป็นรายจ่ายดังต่อไปนี้

- รายจ่ายเพื่อศึกษาตลาด และลู่ทางการทำธุรกิจในต่างประเทศ
- ค่าใช้จ่ายในการสร้างตราสินค้า การวางตลาดสินค้า และค่าใช้จ่ายการตลาด เพื่อให้สินค้าและบริการ ของ SMEs เป็นที่รู้จักในต่างประเทศ
- รายจ่ายเพื่อเข้าร่วมงานแสดงสินค้าในต่างประเทศ
- รายจ่ายของการเข้าร่วมสัมมนาในต่างประเทศ เพื่อประโยชน์ในการสร้างธุรกิจในต่างประเทศ

ทั้งนี้ จากการวิเคราะห์ เห็นว่า หลักการดังกล่าว อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ตารางที่ 6.10 ข้อดี ข้อเสียของร่าง พรฎ. ให้ หักค่าใช้จ่ายได้ 2 เท่าสำหรับ ค่าเดินทางไปต่างประเทศเพื่อสร้างธุรกิจ และรายจ่ายในการศึกษาลู่ทางการทำธุรกิจในต่างประเทศ

ข้อดี	ข้อเสีย
(1) เพื่อขยายตลาดลูกค้า และเพิ่มรายได้ให้กับ SMEs เพื่อรองรับการเปิด AEC หาก SMEs มีรายได้สูงขึ้น ก็สามารถสร้างความมั่งคั่งให้กับประเทศได้ และทำให้เศรษฐกิจไทยเติบโตไปด้วย	(1) รัฐอาจเสียประโยชน์ในการเรียกเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลไปบ้าง เพราะค่าใช้จ่ายที่หักได้เพิ่ม อาจทำให้ภาษีที่เรียกเก็บได้น้อยลง
(2) รายได้ที่เพิ่มขึ้นทำให้รัฐสามารถจัดเก็บภาษีทั้งทางตรง (ภาษีเงินได้นิติบุคคล) และทางอ้อม (ภาษีมูลค่าเพิ่ม) ได้มากขึ้น	(แต่หากมองว่าการขยายตลาดทำให้รายได้โตขึ้นมากกว่าค่าใช้จ่ายที่เสียไป รัฐเองอาจไม่เสียประโยชน์อันเกิดจากการเก็บภาษีให้ลดลง)

6.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรการเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรเอกชน และผู้ประกอบการ SMEs ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(ก) เหตุผลความจำเป็น

เหตุที่มาตรการสนับสนุนส่งเสริมการดำเนินการต่างๆ ของประเทศไทยมักไม่ประสบความสำเร็จก็เพราะการขาดการบูรณาการของนโยบาย ของหน่วยงานต่างๆ ไม่ว่าจะเป็ภาคีรัฐด้วยกันเอง หรือภาคีรัฐกับเอกชน

(ข) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

- (1) ภาคีรัฐต้องจัดให้ต้องจัดให้มีเจ้าภาพในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของ SMEs และส่งเสริมความสามารถในการลงทุนนอกประเทศ โดยจะเห็นว่าในการดำเนินการโครงการใดๆ ก็ตาม ไม่ว่าจะเป็ของภาคีรัฐหรือเอกชน หากขาดเจ้าภาพในการดำเนินงานก็จะประสบความสำเร็จได้ยาก หรืออาจต้องใช้เวลาาน เนื่องจากขาดผู้ควบคุมทิศทาง ผู้ประสานงาน และผู้ติดตามการดำเนินงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

หากโครงการดังกล่าวต้องอาศัยความร่วมมือของหลายฝ่าย อย่างเช่นกรณีของการส่งเสริมสนับสนุน SMEs ให้มีความเข้มแข็ง เพื่อเตรียมพร้อมเข้าสู่ AEC นี้ ก็ต้องอาศัยทั้งภาคราชการออกมาตรการช่วยเหลือของหน่วยงานภาครัฐหลายแห่ง รัฐวิสาหกิจต่างๆ อีกทั้งยังอาจรวมไปถึงการสนับสนุนของภาควิชาการ และการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมอีกด้วย ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่การดำเนินการดังกล่าวจะต้องมีเจ้าภาพในการประสานงาน และนำทางไปสู่จุดหมายเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติโดยรวม

- (2) การส่งเสริม SMEs ต้องอาศัยการเชื่อมโยงของมาตรการของทุกภาคส่วน (Integration of Policy) ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของรัฐด้วยตนเอง หรือของภาคเอกชน ตลอดจนสมาคมต่างๆ โดยเจ้าภาพจะต้องเป็นผู้รวบรวม นโยบายและมาตรการในการส่งเสริมสนับสนุน SMEs ที่มีอยู่ในปัจจุบัน และกำหนดความชัดเจนของทิศทางที่ควรส่งเสริมและสนับสนุน โดยอาจนำมาจัดระบบ (re-arrangement) ให้เป็น package เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพที่มากขึ้น
- (3) ภาครัฐและ SMEs ควรมีการประสานงานกับนักธุรกิจไทยในต่างประเทศ หรือสมาคมการค้าไทยในต่างประเทศ เพื่อเยี่ยมชมธุรกิจ แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ การขอคำแนะนำ และทราบสิ่งที่ต้องการให้ภาครัฐช่วยเหลือ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของประเทศไทยโดยรวม
- (4) ขอความร่วมมือผู้ประกอบการขนาดใหญ่ ในการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม ไม่ว่าจะเป็นในเรื่อง การเปิดโอกาสให้มีการร่วมทำธุรกิจในฐานะ Supply Chain ในต่างประเทศ หรือการเข้าร่วมในฐานะผู้สังเกตการณ์ในการตกลงการค้าระหว่างประเทศ การแลกเปลี่ยนความรู้ ด้านเทคโนโลยี know how การแบ่งปันข้อมูลด้าน R&D การช่วยเหลือในการค้าประกันการลงทุนในแบบต่างๆ เป็นต้น
- (5) ผู้บริโภคควรมีส่วนร่วมในการช่วยสอดส่องดูแลการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการต่างชาติ เพื่อควบคุมคุณภาพของสินค้าและบริการในประเทศ เพื่อปกป้องธุรกิจไทยให้มีการแข่งขันที่เป็นธรรม เพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำที่ผิดกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การถือครองที่ดิน การละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา การละเมิดภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือการทำลายศิลปวัฒนธรรม

- (6) ภาครัฐควรมอบหมายให้ สสว. เป็นเจ้าภาพในการดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุน SMEs ไทยทั้งในการไปลงทุนในต่างประเทศ และรองรับการแข่งขันกับนักลงทุนอาเซียนภายใน ประเทศ ทั้งนี้ เนื่องจากปัจจุบัน สสว. ก็เป็นศูนย์กลางในการรวบรวมข้อมูลโครงการหรือแผนงานที่หน่วยงานภาครัฐต่างๆ ได้ดำเนินการตามแผนการส่งเสริม SMEs ซึ่งมีรายละเอียดครบถ้วนในทุกด้านอยู่แล้ว โดยอาจจัดทำ Roadmap โดยกำหนดระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมายร่วมกันเช่นการตั้งเป้าหมายให้ SMEs ไทยมีการลงทุนในประเทศ CLMV ในสาขาที่ไทยมีศักยภาพ ได้จำนวนหนึ่งภายในปี 2558
- (7) เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการส่งเสริม SMEs ไทย สสว. ในฐานะเจ้าภาพ ควรรวบรวมนโยบาย/มาตรการส่งเสริม SMEs ที่หน่วยงานต่างๆ กำลังดำเนินการอยู่ หรือที่จะดำเนินการในอนาคต พร้อมทั้งวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสำรวจโครงการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อนำมาเชื่อมโยงกัน และจัดทำเป็น package สำหรับ SMEs โดยระบุให้ชัดเจนว่าเป็นนโยบายเชิงรุก หรือเชิงรับ เป็นนโยบายภาษี หรือมิใช่ภาษี หรือเป็นมาตรการอำนวยความสะดวกในเรื่องใด ทั้งนี้ เพื่อให้เห็นภาพของความต่อเนื่องและเชื่อมโยงของนโยบาย/มาตรการ/หรือโครงการที่ดำเนินการโดยหน่วยงานต่างๆ การวิเคราะห์ดังกล่าวจะทำให้เห็นว่า นโยบายหรือ มาตรการต่างๆ มีการซ้ำซ้อนกันหรือไม่ หรือมีการขาดตอน ไม่ต่อเนื่อง ก็จะได้เสนอ มาตรการเพื่อการเชื่อมโยงกันต่อไป
- (8) สสว. อาจเสนอให้มีการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่ธุรกิจขนาดใหญ่ หรือให้ได้รับการอำนวยความสะดวกในการลงทุนจากภาครัฐอย่างหนึ่งอย่างใด หากธุรกิจขนาดใหญ่ ให้การสนับสนุนด้าน R&D แก่ SMEs หรือมีการถ่ายทอดเทคโนโลยี หรือ Know how ที่เป็นประโยชน์แก่ SMEs หรือเสนอให้ออกมาตรการช่วยเหลือด้าน เงินทุน สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ สำหรับ cluster ที่ประกอบไปด้วยธุรกิจขนาดใหญ่และ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยมีเงื่อนไขให้ธุรกิจขนาดใหญ่ให้การช่วยเหลือ โดยการค้ำประกันสินเชื่อให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่อยู่ใน cluster ของตน

6.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรการในการส่งเสริมสนับสนุน SMEs ไทยสู่ AEC

6.3.1 มาตรการช่วยเหลือด้านการเงินการคลัง แบบ Package

ทั้งนี้ เพื่อช่วยเหลือ SMEs ที่มีต้นทุนทางการเงินสูงให้มีต้นทุนทางการเงินที่ถูกลง รวมทั้งเพื่อจูงใจให้ SMEs มีการลงทุนในการพัฒนา การจดทะเบียน การใช้นวัตกรรมใหม่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการแข่งขัน ภาครัฐควรออกมาตรการที่เป็น Package กล่าวคือประกอบไปด้วย มาตรการทั้งการเงินและการคลัง รวมทั้งการจัดการอำนวยความสะดวกด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูล และองค์กรที่จะให้ความช่วยเหลือ โดยอาจกำหนดโครงการเฉพาะสำหรับภาคธุรกิจที่รัฐต้องการสนับสนุนเป็นพิเศษ โดยขอความร่วมมือจากสถาบันการเงินของรัฐให้มีการปล่อยสินเชื่อให้ภาคธุรกิจที่ต้องการด้วยอัตราดอกเบี้ยต่ำ รวมทั้งจัดให้มีการค้ำประกันสินเชื่อ เพื่อลดความเสี่ยง นอกจากนี้ ยังควรมีนโยบายภาษีที่เกี่ยวข้อง โดยการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่ผู้ประกอบการในภาคธุรกิจที่ต้องการ โดยนอกจากการปรับลดอัตราภาษีแก่ SMEs แล้ว ใช้จ่ายที่ SMEs กู้มาเพื่อพัฒนา บุคลากร หรือลงทุนใน Research & Development ก็ควรนำมาหักภาษีได้ด้วย โดยควรออกมาตรการทั้งหมดพร้อมกันไม่ว่าจะเป็นมาตรการทางการเงินหรือมาตรการทางการคลัง ทั้งนี้ เพื่อให้เป็น มาตรการที่ต่อเนื่องและควรมีระยะเวลาตามโครงการที่นานพอสมควร เพื่อให้มาตรการเกิดผลอย่างเป็น รูปธรรม โดยทั้งนี้ รัฐอาจพิจารณาชดเชยดอกเบี้ยให้กับสถาบันการเงินของรัฐที่ร่วมโครงการ หรือชดเชยค่าธรรมเนียมให้ บสย. แทนผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เป็น กลุ่มเป้าหมาย เช่น ธุรกิจโลจิสติกส์ ซึ่งเป็นธุรกิจที่ต้องการเงินทุนเพื่อนำมาปรับปรุงประสิทธิภาพการ ให้บริการและสร้างความสามารถในการแข่งขัน โดยการลงทุนในระบบการบริหารจัดการรวมถึง นวัตกรรมใหม่ๆ อย่างเร่งด่วน โดยรัฐอาจชดเชยดอกเบี้ยให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจ เช่น ธนาคาร พัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (SMEs Bank) หรือ ธนาคารออมสิน และ ชดเชยค่าธรรมเนียมให้กับ บสย. ตามสัดส่วนและเงื่อนไขที่ได้ตกลงกัน และอนุญาตให้นำรายจ่ายใน การลงทุนดังกล่าวมาหักภาษีได้มากกว่า 1 เท่า รวมทั้งจัดให้หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานหนึ่ง หน่วยงานใดที่เกี่ยวข้องให้ความช่วยเหลือด้านเทคโนโลยี เช่น การคิดค้นระบบและ Software เพื่อ SMEs ไทยสามารถใช้ได้ร่วมกัน ในการบริหารจัดการการขนส่ง เส้นทาง และการติดตาม และ คลังสินค้า เพื่อบริการด้านโลจิสติกส์โดยเฉพาะ

6.3.2 มาตรการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสนับสนุน SMEs

6.3.2.1 เพิ่มบทบาท หน้าที่ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

(ก) เหตุผล ความจำเป็น

การจัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนแต่เดิมนั้น ก็เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรม (Industrialization) โดยส่งเสริมการลงทุนของภาคเอกชนในภาคอุตสาหกรรมหลักและอุตสาหกรรมที่จำเป็นสำคัญสำหรับประเทศ รวมไปถึงการจูงใจให้เอกชนต่างชาติเข้ามาลงทุนในประเทศด้วยการให้สิทธิประโยชน์ (privilege) ในรูปที่เป็นภาษีและไม่ใช่อำนาจ และหลักประกัน (guarantee) ต่างๆ โดยแนวทางการสนับสนุนส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศดังกล่าว ได้ถูกกำหนดไว้ใน พรบ.ส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 ซึ่งบริษัทเอกชนที่ได้รับสิทธิประโยชน์ส่วนใหญ่มักจะเป็นบริษัท/ธุรกิจที่มีขนาดใหญ่ มีเงินทุนมาก และมีเทคโนโลยีขั้นสูง โดยทั้งนี้ กฎหมายจะให้อำนาจคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่จะกำหนดประเภท ขนาดของกิจการ ที่ต้องการจะให้การส่งเสริมสนับสนุนการลงทุนได้

อย่างไรก็ดี เนื่องจากในปัจจุบันการเปิดเสรีการค้าการลงทุนภายใต้กรอบความตกลงระหว่างประเทศต่างๆ มีมากขึ้น ทำให้นักลงทุนต่างชาติอาจได้รับประโยชน์และการอำนวยความสะดวกในการลงทุนผ่านกรอบความตกลงเหล่านั้นอยู่แล้ว ดังนั้น หลายฝ่ายจึงเห็นว่าหากภาครัฐของไทยยังให้การส่งเสริมการลงทุนแก่นักลงทุนต่างชาติต่อไปจะทำให้เกิดความซ้ำซ้อนของสิทธิประโยชน์แก่นักลงทุนต่างชาติโดยอาจจะเลือกใช้สิทธิประโยชน์ที่ดีที่สุดได้ อีกทั้ง การส่งเสริมการลงทุนแต่เฉพาะธุรกิจขนาดใหญ่ที่ในปัจจุบันมีได้เน้นเฉพาะธุรกิจที่มีนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีขนาดสูง หรือธุรกิจที่คนไทยยังมีไม่เพียงพอในประเทศนั้น จะยิ่งทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำในการประกอบธุรกิจกับ SMEs ที่ไม่มีโอกาสได้รับสิทธิประโยชน์ดังกล่าว และอาจทำให้เกิดการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรมขึ้นระหว่างธุรกิจขนาดใหญ่และธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เนื่องจาก ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ประกอบธุรกิจประเภทเดียวกัน ต้องเสียภาษี อากร ค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายในการประกอบธุรกิจอย่างเต็มที่ ในขณะที่ธุรกิจข้ามชาติขนาดใหญ่ ได้รับสิทธิประโยชน์ยกเว้นภาษี อากร ค่าธรรมเนียม และการได้รับการลดหย่อนเรื่องค่าใช้จ่ายอีกมาก ซึ่งสิ่งนี้ทำให้ธุรกิจขนาดใหญ่มีต้นทุนในการประกอบธุรกิจที่ลดลงมากเมื่อเทียบกับต้นทุนของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในการประกอบธุรกิจประเภทเดียวกัน

ด้วยเหตุผลข้างต้น ปัจจุบันจึงมีความเห็นจากภาคสังคมบางส่วนว่า นโยบายและมาตรการส่งเสริมการลงทุนธุรกิจขนาดใหญ่ที่ดำเนินการโดยคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (The Board of Investment) นั้น ควรมีการยกเลิก หรือควรลดลงโดยให้เหลือแต่เฉพาะการส่งเสริมการลงทุน

ในธุรกิจขนาดใหญ่ที่มีเทคโนโลยีขั้นสูง และมีโอกาสในการถ่ายทอดเทคโนโลยี หรือเป็นธุรกิจที่ประเทศไทยต้องการ แต่ผู้ประกอบการไทยอาจยังไม่สามารถทำได้เพราะติดปัญหาด้านเงินทุนหรือนวัตกรรมเท่านั้น และให้หันมาให้ความสำคัญกับการให้สิทธิประโยชน์แก่ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้มากขึ้น

- อย่างไรก็ดี ในปัจจุบัน BOI ได้มีการกำหนดนโยบายส่งเสริมการลงทุนใหม่สำหรับ SMEs เพื่อให้ SMEs ได้มีโอกาสใช้สิทธิประโยชน์ตามกฎหมายส่งเสริมการลงทุน BOI เช่นเดียวกับธุรกิจขนาดใหญ่ จึงได้กำหนดเงื่อนไขเป็นการทั่วไปให้เงื่อนไขการลงทุนขั้นต่ำของโครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนตามกฎหมายให้เหลือเพียง 500,000 บาท และ 1,000,000 บาท ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับประเภทโครงการตามที่ BOI ประกาศกำหนด

- **ความเห็นและข้อเสนอแนะ**

การรวมกลุ่มของประเทศสมาชิกอาเซียน AEC ทำให้ประเทศไทยต้องให้ความสำคัญกับ SMEs มากขึ้น ทั้งการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับ SMEs เพื่อให้สามารถแข่งขันในประเทศกับนักลงทุนอาเซียนและนักลงทุนชาติอื่นได้ อีกทั้งยังต้องส่งเสริมสนับสนุนให้ SMEs ไทยสามารถไปลงทุนในต่างประเทศได้ โดยอาศัยการที่ภาครัฐยังมีได้ตัดสินใจตั้งหน่วยงานหนึ่งหน่วยงานใดให้มีหน้าที่เฉพาะในเรื่องการส่งเสริม SMEs ไม่ว่าจะเป็นการเตรียมความพร้อมในประเทศ หรือการไปลงทุนในต่างประเทศ ดังนั้น จึงเห็นว่ากระทรวงอุตสาหกรรมซึ่งเป็นกระทรวงที่ทั้ง BOI และ สสว สังกัดอยู่ ควรทบทวนและปรับปรุงองค์กรทั้งสองแห่งให้สามารถดำเนินการเพื่อตอบสนองในการส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ในกรอบดังต่อไปนี้

- (1) มอบหมายให้ BOI มีหน้าที่เสริมสร้างความแข็งแกร่งให้ SMEs ไทยที่มีศักยภาพใน การประกอบธุรกิจในประเทศ โดยให้สามารถแข่งขันกับนักลงทุนอาเซียนและนักลงทุนต่างชาติอื่นที่จะเข้ามาลงทุนในประเทศไทยได้ โดยทั้งนี้ ให้ใช้สิทธิประโยชน์ที่มีอยู่ตามหลักการของกฎหมายส่งเสริมการลงทุนในปัจจุบัน เพียงแต่เน้นให้มีการยืดหยุ่นในวิธีการเสนอโครงการ การออกแบบคำขอ การยื่นคำขอ ตลอดจนแนวทางการให้สิทธิประโยชน์ที่เหมาะสมกับ SMEs เช่น มีแบบคำขอที่ SMEs สามารถเข้าใจได้ง่าย การจัดทำโครงการมีรายละเอียดที่ไม่ซับซ้อน มีเงื่อนไขในการขออนุญาตลงทุนที่ผ่อนปรนขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้ SMEs สามารถเข้าถึงวิธีการขอส่งเสริมการลงทุนได้ง่ายขึ้น และเข้าใจสิทธิประโยชน์ได้ดีขึ้น เนื่องจากปัจจุบัน การขอ

ส่งเสริมการลงทุน แม้โดยธุรกิจขนาดใหญ่เองก็มีความยุ่งยากอยู่ไม่น้อยในการจัดทำโครงการ รวมไปถึงการยื่นแบบคำขอซึ่งมีความซับซ้อน ทำให้โดยส่วนใหญ่ต้องว่าจ้างให้บริษัทที่ปรึกษากฎหมายเป็นผู้ดำเนินการแทน ซึ่งมีค่าใช้จ่ายไม่น้อย ดังนั้นหาก BOI มีการใช้รูปแบบเดียวกันในการขอส่งเสริมการลงทุนสำหรับ SMEs จะทำให้เกิดความยุ่งยากแก่ SMEs และเกิดค่าใช้จ่ายที่ SMEs อาจไม่สามารถแบกรับได้ ก็จะทำให้ไม่มีการขอใช้สิทธิประโยชน์ดังกล่าวอย่างเต็มที่ อย่างไรก็ตาม สำหรับ การส่งเสริมสนับสนุนให้ SMEs มีการลงทุนนอกประเทศนั้น เห็นว่าน่าจะให้เป็นหน้าที่ของ สสว. เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญและมีองค์ความรู้เกี่ยวกับ SMEs อยู่แล้ว (รายละเอียดโปรดดูหัวข้อการปรับเปลี่ยนบทบาทของ สสว.)

(2) นอกจากนี้ BOI ควรเป็นหน่วยงานที่ให้บริการด้านข้อมูลการลงทุนในต่างประเทศ เนื่องจากมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ และความเข้าใจเกี่ยวกับเงื่อนไขการลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศเป็นอย่างดี อีกทั้ง น่าจะมีความรู้และความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับข้อตกลงการค้าการลงทุนระหว่างประเทศ และสิทธิประโยชน์ต่างๆ อีกทั้ง การมีสำนักงานส่งเสริมการลงทุนในประเทศต่างๆ ถึง 13 แห่งในหลายประเทศ เช่น ญี่ปุ่น จีน เกาหลี ยุโรป ทำให้ BOI อาจได้เปรียบหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ ในการค้นคว้า รวบรวม ข้อมูลเศรษฐกิจการค้า สถิติการลงทุน และกฎระเบียบการค้าการลงทุนของประเทศต่างๆ ได้ ดังนั้น หากจะมอบหมายให้ BOI ช่วยเหลือ SMEs ที่ต้องการไปลงทุนนอกประเทศในแง่ของการให้การสนับสนุนข้อมูลด้านต่างประเทศ ก็จะทำให้เกิดประโยชน์กับ SMEs ไม่น้อย

(3) อย่างไรก็ตาม เป็นที่สังเกตว่า BOI ไม่มีการเปิดสำนักงานในประเทศอาเซียนเป้าหมาย ดังนั้น จึงอาจมีความจำเป็นที่รัฐบาลจะต้องจัดตั้งหน่วยงานหรือสำนักงานใหม่ในประเทศอาเซียนเหล่านั้นเพื่อดูแลสนับสนุนการลงทุนของ SMEs ไทย (Outward investment) โดยอาจมอบหมายให้ BOI และ/หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างเช่น สสว. ส่งบุคลากรเข้าไปประจำการ โดยมีภารกิจสำคัญ คือ

- การอำนวยความสะดวกด้านข้อมูลเกี่ยวกับการลงทุนในประเทศนั้นๆ ทั้งในภาพรวมเศรษฐกิจมหภาค (Macroeconomics) เช่น สถิติการค้าการลงทุน GDP นโยบายและมาตรการที่รัฐบาลประเทศนั้นๆ สนับสนุนการลงทุนในประเทศ และภาพเล็กเชิงจุลภาค (Microeconomic) อย่างประเภทธุรกิจที่นำลงทุนในประเทศอาเซียนเป้าหมาย ขนาดของตลาดสินค้าและบริการที่มี

โอกาส พุทธิกรรมผู้บริโภคของประเทศนั้นๆ รวมทั้งอาจมีการแนะนำหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ที่ SMEs ต้องติดต่อประสานงานในการดำเนินธุรกิจ ในประเทศดังกล่าว

- ศึกษากฎหมาย กฎระเบียบ ที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจและการลงทุนภายในประเทศเป้าหมาย พร้อมทั้งสามารถให้คำปรึกษา แนะนำ เกี่ยวกับการจัดตั้งองค์กรธุรกิจ เงื่อนไขการลงทุน นโยบายและมาตรการส่งเสริมการลงทุน รวมถึง การให้ความรู้เกี่ยวกับ วิธีการ ขั้นตอน และการอำนวยความสะดวกในการเข้าเมือง การขอใบอนุญาตทำงาน และการจดทะเบียนทางธุรกิจต่างๆ ที่สำคัญ
- ศึกษากฎระเบียบการค้าการลงทุนระหว่างประเทศ สนธิสัญญา และข้อตกลงการค้าการลงทุนระหว่างประเทศที่ประเทศอาเซียนเป้าหมายเป็นสมาชิก เพื่อระบุสิทธิประโยชน์ที่นักธุรกิจไทยจะได้รับในการไปลงทุนในประเทศอาเซียนนั้นๆ อีกทั้ง สามารถให้คำแนะนำแก่ SMEs ไทยให้สามารถใช้สิทธิประโยชน์ของประเทศนั้นๆ ตามสิทธิที่มีอยู่ในข้อตกลงการค้าระหว่างประเทศนั้นได้

6.3.2.2 เพิ่มบทบาทของ สสว.

(ก) เหตุผลความจำเป็น

ภายใต้กฎหมายจัดตั้ง “พรบ. ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543” สสว.เป็นหน่วยงานของรัฐที่มีวัตถุประสงค์และภารกิจมากมาย โดยคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน สามารถกำหนดนโยบายและแผนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ รวมทั้งเสนอแนะมาตรการด้านการเงิน การคลังและภาษีอากร รวมทั้งด้านอื่นๆ เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตามนโยบายและแผนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้ อีกทั้งยังสามารถมอบหมายให้หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชน เป็นผู้ปฏิบัติการหรือเสนอมาตรการเพื่อคณะกรรมการฯพิจารณาดำเนินการได้ รวมไปถึงสามารถเสนอให้มีกฎหมาย หรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย รวมทั้งกำหนดมาตรการเพื่อ

เสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างหน่วยงานราชการ ภาคเอกชน และองค์กรระหว่างประเทศต่างๆ ได้

นอกจากนี้ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) เอง ยังสามารถกำหนดประเภทและขนาดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่สมควรจะได้รับการส่งเสริม และสามารถบริหารกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางขนาดย่อมที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ SMEs หรือกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ได้กู้ยืมเพื่อพัฒนากิจการของตนเอง หรือเพื่ออุดหนุนงานวิจัย หรือร่วมลงทุน ร่วมกิจการ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้อีกด้วย

(ข) ความเห็นและข้อเสนอแนะ

จากตัวบทกฎหมายของทั้งสองหน่วยงานคือ สสว. และ BOI จะเห็นว่า ทั้งสองหน่วยงานมีส่วนที่คล้ายคลึงกัน และมีส่วนที่แตกต่างกันในสาระสำคัญ ดังนี้

- (1) มีหน้าที่และภารกิจที่คล้ายคลึงกัน โดย สสว. มีภารกิจในการออกนโยบายและมาตรการในการให้การสนับสนุนและส่งเสริมธุรกิจ SMEs ในขณะที่ BOI มีภารกิจและหน้าที่ในการออกมาตรการส่งเสริมและให้สิทธิประโยชน์แก่ธุรกิจที่ส่วนมากเป็นขนาดใหญ่ โดยต่างฝ่ายต่างก็สามารถกำหนดประเภทและขนาดของธุรกิจที่จะได้รับการส่งเสริม รวมทั้งสามารถกำหนดสิทธิประโยชน์ที่ทั้งธุรกิจขนาดใหญ่ และ SMEs จะสามารถได้รับการส่งเสริมได้ เช่นเดียวกัน
- (2) มีอำนาจในการใช้มาตรการและสิทธิประโยชน์ตามที่กฎหมายกำหนดแตกต่างกัน โดย BOI มีอำนาจตามกฎหมายจัดตั้งในการส่งเสริมการลงทุนแบบเบ็ดเสร็จ กล่าวคือสามารถกำหนดประเภท ขนาดกิจการที่จะได้รับการส่งเสริมพร้อมระบุสิทธิประโยชน์ในทางภาษีและที่ไม่ใช่ภาษีที่พร้อมปฏิบัติได้ทันทีที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนออกประกาศ โดยไม่ต้องรอให้หน่วยงานราชการที่รับผิดชอบ เช่น กรมสรรพากร หรือกรมแรงงาน เป็นผู้พิจารณาออกกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ เนื่องจาก พรบ.ส่งเสริมการลงทุนฯ ของ BOI ได้ระบุประเภทสิทธิประโยชน์ที่ผู้ประกอบการจะได้รับไว้ชัดเจนแล้วในหมวด 3 ที่ว่าด้วยสิทธิประโยชน์โดยเฉพาะ โดยไม่ว่าจะเป็นสิทธิประโยชน์ด้านภาษี เช่น การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล สำหรับกำไรสุทธิ การลดหย่อนอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร หรือสิทธิประโยชน์ที่

ไม่ใช่ภาษี เช่น การผ่อนปรนเรื่องการเข้าเมือง และการอนุญาตทำงานของคนต่าง
ตัวก็มีการกำหนดไว้ในกฎหมาย BOI อย่างชัดเจน

- (3) ในขณะที่ สสว. นั้น แม้ พรบ.ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมฯ จะกำหนดให้ คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือ สสว. มีอำนาจกำหนดประเภท ขนาดกิจการที่จะได้รับการส่งเสริม และมีอำนาจเสนอแนะนโยบาย แผนงาน หรือมาตรการส่งเสริม SMEs แต่ก็ไม่มีอำนาจในการออกกฎระเบียบ หรือดำเนินการได้เอง เนื่องจากกฎหมายมิได้ระบุไว้เช่นเดียวกับ BOI โดยหากเป็นนโยบายหรือแผนการส่งเสริมวิสาหกิจฯ ต้องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อความเห็นชอบก่อน และหากเป็นมาตรการส่งเสริม SMEs ก็ต้องเสนอให้หน่วยงานราชการ หรือรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ไปพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่ของหน่วยงานนั้นๆ ดังที่ระบุไว้ในมาตรา 11(7) และมาตรา 44 ตามลำดับ
- (4) ด้วยเหตุที่คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจฯ และ สสว. ไม่มีอำนาจดำเนินการส่งเสริม SMEs ตามมาตรการที่เสนอได้ทันทีเช่น BOI แต่ต้องพึ่งพาหน่วยงานภาครัฐหรือรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องอื่นให้ดำเนินการ จึงอาจทำให้มาตรการสนับสนุนส่งเสริม SMEs ในประเทศไทยไม่สามารถบรรลุเป้าหมาย ได้ดีอย่างที่คาดหวัง ด้วยเหตุนี้ วิธีหนึ่งที่จะทำให้มาตรการส่งเสริม SMEs เพื่อไปลงทุนต่างประเทศสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีผลสัมฤทธิ์ อาจต้องมีการแก้ไขกฎหมายส่งเสริมวิสาหกิจฯ โดยให้คณะกรรมการ สสว. มีอำนาจในลักษณะเดียวกับคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนของ BOI โดยอาจมีการระบุกรอบสิทธิประโยชน์ที่เป็นภาษีและที่ไม่ใช่ภาษีไว้ในกฎหมายด้วยก็ได้
- (5) ในกรณีเห็นว่า ควรเพิ่มอำนาจให้ คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และ สสว. มีอำนาจในการกำหนดมาตรการส่งเสริม SMEs ให้ไปลงทุนนอกประเทศได้อย่างเป็นรูปธรรม ควรมีให้มีการแก้ไข พรบ. สสว. โดยให้คณะกรรมการฯ และ สสว. มีอำนาจกำหนดสิทธิประโยชน์ทั้งที่เป็นภาษีและไม่ใช่ภาษีสำหรับ SMEs ได้ โดยไม่จำเป็นต้องเสนอมาตรการให้หน่วยงานราชการ หรือรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณาดำเนินการต่อไป โดยทั้งนี้ ภายใต้กฎหมายปัจจุบัน สสว. เองมีอำนาจในการกำหนดประเภท ขนาด กิจการ ของ SMEs ที่ต้องการจะส่งเสริมได้อยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องเพิ่มอำนาจในข้อนี้ เพียงแต่ สสว. ไม่สามารถกำหนดมาตรการที่สามารถมีผลบังคับกับ SMEs ได้เองเท่านั้น

- (6) อาจแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย โดยกำหนดให้ สสว. สามารถจัดตั้ง ศูนย์ให้ความช่วยเหลือ SMEs ไทยในการลงทุนในต่างประเทศได้ โดยอาจหารือร่วมกับ BOI ถึงแนวทางการจัดตั้ง โดยเห็นว่า การจัดตั้งศูนย์ของ สสว. ดังกล่าวไม่น่าจะเป็นการซ้ำซ้อนกับ BOI เนื่องจากมีวัตถุประสงค์ที่ต่างกัน คือ BOI เป็น Inbound Investment ในขณะที่ สสว. เป็น Outbound Investment อีกทั้งเห็นว่า BOI มิได้มีการจัดตั้งสำนักงานในประเทศอาเซียนเหล่านั้น
- (7) ให้ออกมาตรการสนับสนุนการรวมกลุ่มของวิสาหกิจเครือข่ายภาคเอกชน ในลักษณะ cluster โดยให้มีการออกมาตรการเพื่อรองรับสถานะการเป็น cluster ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถได้รับการสนับสนุนส่งเสริม ด้านการเงิน ภาษีอากร หรือการอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ที่รัฐบาลจัดให้ได้ ซึ่งในปัจจุบัน วิสาหกิจเครือข่ายดังกล่าวสามารถขอสนับสนุนโดยใช้กองทุนของ สสว. ได้เท่านั้น

6.3.2.3 ขยายขอบอำนาจ หน้าที่ ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

(ก) หลักการและเหตุผล

เนื่องจากสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ เป็นแหล่งเงินทุนที่สำคัญแหล่งหนึ่งของ SMEs เหตุผลเพราะ สถาบันการเงินเอกชนมักไม่ให้ความสำคัญ หรือปล่อยกู้แก่ SMEs เนื่องจากมีความเสี่ยงสูง และมักไม่มีประวัติทางการเงินที่น่าเชื่อถือ หรือไม่มีหลักฐานการทำธุรกิจที่มั่นคงเพียงพอในการพิจารณาสินเชื่อ โดยหากมีการพิจารณา ก็มักจะคิดอัตราดอกเบี้ยสูง ดังนั้น ภาครัฐจึงต้องให้ความสำคัญในการทบทวน บทบาท หน้าที่ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจเหล่านั้น ซึ่งแต่ละแห่งก็จะมีหน้าที่ ภารกิจ และความรู้ ความชำนาญที่แตกต่างกันไป ซึ่งเหมาะกับการสนับสนุนช่วยเหลือ SMEs ไทย ที่มีกระจุกกระจายในทุกภาคส่วนธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็น ภาคการเกษตร ภาคบริการ และภาคอุตสาหกรรม และยังมีความต้องการการสนับสนุนในหลายด้าน

(ข) ความเห็นและข้อเสนอแนะ

- (1) สนับสนุนบทบาทการค้าประกันสินเชื่อของ บสย. ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยขยายบทบาทการค้าประกันให้ครอบคลุมตามความต้องการของ SMEs ไม่ว่าจะเป็น SMEs ที่อยู่ในรูปแบบบุคคล นิติบุคคล แบบเดี่ยว หรือแบบกลุ่ม และไม่ว่าจะเป็นการค้าประกันสินเชื่อ หรือไม่เกี่ยวกับสินเชื่อ เช่น ตราสารหนี้ การค้าประกันการระดม

- ทุนของ SMEs ในตลาดทุน การค้าประกันการปฏิบัติตามสัญญา การค้าประกันการประมวล จัดซื้อจัดจ้าง การขอสาธารณูปโภค เป็นต้น
- (2) สนับสนุนเงินทุน ให้ บสย. เพื่อดำเนินการตามโครงการส่งเสริมสนับสนุน SMEs ที่ภาครัฐหรือ สสว. เสนอ โดย สสว. ซึ่งได้รับงบประมาณจากรัฐให้สนับสนุนช่วยเหลือ SMEs อาจไม่จำเป็นต้องนำเงินดังกล่าวไปให้แก่ SMEs แต่จะรายโดยตรงซึ่งจะมีความเสี่ยง แต่อาจให้โดยผ่านโครงการค้าประกันของ บสย. ที่ดำเนินการตามนโยบายของ สสว. ในการช่วยเหลือ SMEs เป้าหมาย เช่น ในกรณีที่ สสว. มีนโยบายสนับสนุน SMEs ที่รวมกลุ่มเป็น Cluster และประกอบกิจการท่องเที่ยวให้ได้รับสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ โดยการค้าประกันจาก บสย. โดยที่ บสย. จะยกเว้นค่าธรรมเนียมให้ในปีแรก ในกรณีเช่นนี้ สสว. อาจให้เงินทุนแก่ บสย. เพื่อชดเชยค่าธรรมเนียมที่ บสย. ไม่ได้รับจาก SMEs ในปีแรก ซึ่งโดยวิธีดังกล่าว สสว. ก็จะสามารถช่วยเหลือ SMEs เป้าหมายได้เช่นกัน และเป็นจำนวนมากมากกว่าให้กู้หรือให้การอุดหนุนเองโดยตรง
- (3) สนับสนุนบทบาท การเป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำ ด้านการลงทุนในต่างประเทศ (economic cooperation) ของ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (EXIM Bank) โดยนอกจากบทบาทของการเป็นสถาบันการเงินเฉพาะกิจผู้ให้สินเชื่อแก่ SMEs ที่ทำธุรกิจบริการ ส่งออก นำเข้า แล้ว EXIM Bank ยังอาจขยายบทบาท ในการให้บริการให้คำปรึกษาด้านการลงทุนในต่างประเทศ (foreign investment) ให้กับ SMEs ได้อีก เนื่องจากมีความพร้อมด้านบุคลากร ที่มีความรู้ด้านการเงิน การค้าระหว่างประเทศ และมีสำนักงานในต่างประเทศ อีกทั้งยังมีบริการที่กว้างขวางที่ครอบคลุมการลงทุน ซึ่งรวมถึงการป้องกันความเสี่ยงในการลงทุน โดย ทั้งนี้ ภาครัฐ อาจขยายบทบาทของ EXIM Bank โดยศึกษาบทบาทของ Japan Bank for International Cooperation (JBIC) ของญี่ปุ่น และหากมีความจำเป็น อาจต้องมีการแก้ไขกฎหมายจัดตั้ง
- (4) สนับสนุนให้ ธนาคารออมสิน มีบทบาทสำคัญ กับ SMEs รายจิ๋ว (Micro Finance) โดย สสว. อาจต้องกำหนดค่านิยามสำหรับ วิสาหกิจขนาดจิ๋ว ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐอื่นๆ รวมถึง ธนาคารออมสินสามารถออกแบบ โครงการมาตรการ หรือความช่วยเหลือที่เหมาะสมแก่ SMEs รายจิ๋วเป็นการเฉพาะ ซึ่งอาจแตกต่างกับ SMEs ขนาดเล็กและขนาดกลาง

6.3.3 มาตรการพัฒนาความรู้ความสามารถของทรัพยากรบุคคล

6.3.3.1 มาตรการพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางขนาดย่อมและการสร้างตราสินค้า (Brand)

(ก) เหตุผลความจำเป็น

SMEs ไทยมักขาดความรู้ความเข้าใจในการทำธุรกิจแบบมีหลักการ โดยส่วนใหญ่ มักอาศัยประสบการณ์ของครอบครัว และการลองผิดลองถูกของตนเอง นอกจากนี้ การให้ความช่วยเหลือของภาครัฐอาจยังอาจน้อยเกินไป หรือยังมีแนวทางที่ไม่ถูกต้อง โดยเฉพาะด้านการตลาด เช่น การส่งเสริมสนับสนุนให้ SMEs ไปแสดงสินค้าเพื่อจำหน่ายในงานแสดงสินค้าในตลาดต่างประเทศ ซึ่งอาจจะทำให้ SMEs มีประสบการณ์เปิดโลกทัศน์ของตลาดต่างประเทศก็จริง แต่ก็สามารถขายได้น้อยหรือมีหลายรายที่ขายไม่ได้เลย เหตุผลเพราะ SMEs ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการตลาดในประเทศนั้น ไม่มีความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้บริโภคในประเทศดังกล่าวว่าจะชอบสินค้าแบบใด หรือเน้นการให้ความสำคัญกับสิ่งใดในผลิตภัณฑ์ เช่น รูปแบบ คุณภาพ ราคา เป็นต้น ซึ่งเรื่องนี้หากเป็นบริษัทขนาดใหญ่จะมีการทำวิจัยข้อมูล (research) ด้านการตลาด โดยเฉพาะพฤติกรรมผู้บริโภคด้วย ซึ่ง SMEs ไทยโดยทั่วไปมีงบประมาณที่จำกัดและมีปัญหาด้านต้นทุน จึงอาจทำให้ต้องอาศัยความช่วยเหลือจากภาครัฐ

(ข) ความเห็นและข้อเสนอแนะ

(1) ภาครัฐอาจช่วยเหลือให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม จัดให้มีการฝึกอบรมด้านการบริหารจัดการแก่ผู้ประกอบการ SMEs ต่างๆ โดยอาจแบ่งกลุ่มผู้ประกอบการในการจัดอบรม เพื่อให้ได้ประโยชน์สูงสุด เช่น

- หลักสูตรสำหรับผู้บริหารระดับกลาง จากการวิเคราะห์โครงสร้างของ SMEs ไทย เห็นว่า ขาดแคลนผู้บริหารระดับกลางซึ่งถือเป็นบุคคลสำคัญในธุรกิจ เพราะเป็นผู้มีประสบการณ์ในการทำธุรกิจมาแล้วในระดับหนึ่ง และยังสามารถแสวงหาโอกาส ขอบการท้าทาย สามารถยอมรับการเปลี่ยนแปลง จึงสามารถเปิดรับความรู้ และนวัตกรรมใหม่ๆ เพิ่มเติมได้ อีกทั้งยังมีความกล้าเสี่ยงในระดับที่มีเหตุมีผล แต่อย่างไรก็ดี บรรยากาศการสนับสนุนการค้าการลงทุนในประเทศก็มีส่วนที่จะผลักดันการสร้างผู้บริหารระดับกลางเหล่านี้ เพราะหาก SMEs ยังมีปัญหาการไม่สามารถ

เข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อการขยายธุรกิจ การขาดเงินทุนหมุนเวียน การขาดนโยบายและมาตรการกระตุ้นจากภาครัฐ รวมไปถึง การขาดบรรยากาศการลงทุนในเชิงบวก เช่น การมิได้มีการส่งเสริมธุรกิจเชิงแนวคิดสร้างสรรค์อย่างจริงจัง หรือขาดสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย รวมไปถึง การไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการลงทุนในต่างประเทศที่เป็นประโยชน์ ก็อาจทำให้กลุ่มผู้บริหารระดับกลางเหล่านี้ ไม่มีความกระตือรือร้นที่จะทำธุรกิจ SMEs ต่อไป หรือเลือกที่จะไปทำอาชีพอื่นที่มั่นคง หรือตามสายงานที่เรียน ทำให้ธุรกิจ SMEs ไม่พัฒนา และอาจต้องถูกปิดกิจการไปในที่สุด

- หลักสูตรสำหรับผู้ประกอบการใหม่ จากการวิเคราะห์เห็นว่า SMEs ใหม่เหล่านี้ อาจมีความสามารถในการผลิตตามที่ตนถนัด โดยยังไม่มี การใช้นวัตกรรมหรือความคิดสร้างสรรค์มากนัก ขาดความรู้ด้านการผลิต อีกทั้งขาดความรู้ด้านบัญชี การคิดต้นทุน ค่าใช้จ่าย และการตั้งราคาขายที่เหมาะสม การขาดความรู้ด้านการตลาด และภาษีอากร รวมไปถึงไม่รู้วิธีการกู้ยืมเงิน ซึ่งภาครัฐอาจต้องช่วยแนะนำโดยจัดให้มีหลักสูตรที่เหมาะสม เพื่อผู้ประกอบการใหม่ (start up business)

(2) ภาครัฐควรให้ความรู้ความเข้าใจและพัฒนาความสามารถของผู้ประกอบธุรกิจ SMEs ในการสร้างตราสินค้า (Brand) เป็นของตัวเอง โดยมีแนวทางดังนี้

- ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการสร้างแบรนด์ของ SMEs เพื่อสินค้าไทย โดยจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 ระบุให้รัฐต้องส่งเสริมให้ SMEs ลงทุนนอกประเทศ โดยหนึ่งในความคิดสนับสนุน คือ ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการมีความรู้ ความเข้าใจ และมีความสามารถในการสร้างแบรนด์สินค้าของตนเอง เหตุผลเพราะ เครื่องหมายหรือตราสินค้า เมื่อบวกกับคุณภาพของสินค้าไทย ซึ่งดีกว่าประเทศเพื่อนบ้านแล้ว จะสร้างให้เกิดมูลค่าของสินค้าที่มากขึ้น ทำให้สามารถขายสินค้าได้ในราคาที่แพงขึ้น ซึ่งในประเทศอาเซียนหลายแห่ง โดยเฉพาะในมาเลเซียและสิงคโปร์นั้น Brand หรือตราสินค้าถือว่าเป็นทรัพย์สินทางปัญญาอย่างหนึ่งที่มีมูลค่าในทางธุรกิจ ด้วยเหตุนี้ นอกจากภาครัฐจะควรส่งเสริมความรู้ด้านการสร้างแบรนด์สินค้า ควบคู่ไปกับการเน้นพัฒนาคุณภาพ

สินค้าให้กับผู้ประกอบการแล้ว ยังควรมีการผลักดันให้ ตราสินค้า หรือ ทรัพย์สินทางปัญญาอื่น มีมูลค่าทางธุรกิจที่ SMEs สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ทางการเงินได้อย่างเป็นรูปธรรม

- สนับสนุนให้มีการจดทะเบียนตราสินค้าและทรัพย์สินทางปัญญาอื่นๆ ของ SMEs โดยที่ SMEs ไทยมีความรู้เกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาที่น้อยมาก ประกอบกับการมีเงื่อนไขในการจดทะเบียนที่ซับซ้อน ทำให้การพัฒนาทรัพย์สินทางปัญญาในไทยไม่ก้าวหน้า เมื่อเทียบกับประเทศอาเซียนเป้าหมาย เช่น มาเลเซียและสิงคโปร์ ซึ่งหน่วยงานภาครัฐของประเทศเหล่านั้น นอกจากจะสนับสนุนให้ SMEs ของเขามีความรู้ความเข้าใจแล้ว ยังออกมาตรการด้านภาษีเพื่อส่งเสริมให้มีการจดทะเบียนทรัพย์สินปัญญาต่างประเทศ รวมทั้ง ชื่อแบรนด์ของต่างประเทศมาเป็นของตนด้วย ดังนั้น ภาครัฐของไทยต้องมีความตื่นตัว โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเร่งขจัดจุดอ่อนในเรื่องนี้ โดยควรส่งเสริมให้ความรู้ รวมทั้ง เผยแพร่เอกสาร ผูกอบรมสัมมนา เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจของ SMEs ไทยเกี่ยวกับการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา อย่างเช่น เครื่องหมายการค้า กระบวนการผลิตที่มีนวัตกรรมใหม่ๆ สูตรหรือความลับทางการค้า โดยหน่วยงานภาครัฐต้องเปลี่ยนทัศนคติจากการเป็นเพียงฝ่ายรับจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา เป็นให้คำปรึกษา ส่งเสริม แนะนำ เพื่อช่วยเหลือให้ SMEs ที่มีปัญหาในการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา สามารถปรับปรุงเครื่องหมายการค้า หรือแก้ไขงานให้สามารถจดทะเบียนได้ ทั้งนี้ เพราะในทางปฏิบัติการจดทะเบียน มักมีปัญหายุ่งยากมาก

- (3) ภาครัฐควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้แก่ SMEs ในการทำธุรกิจระหว่างประเทศในเชิงปฏิบัติการ โดยการนำคณะ SMEs ไปดูเส้นทางทำธุรกิจในประเทศอาเซียนที่น่าสนใจ โดยเลือกธุรกิจที่เป็นที่ต้องการในประเทศนั้น และคิดว่า SMEs ไทยมีศักยภาพ โดยจัดให้พบปะ แลกเปลี่ยนมุมมองการทำธุรกิจ และประสบการณ์กับนักธุรกิจไทยในประเทศอาเซียนนั้นๆ นอกจากนี้ อาจพาเข้าพบ หน่วยงานภาครัฐที่สำคัญในประเทศนั้นๆ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ และขอคำแนะนำในการประกอบธุรกิจ และอาจพบปะกับที่ปรึกษากฎหมายในประเทศนั้น เพื่อฟังแนวทางการจัดตั้ง

ธุรกิจ การวางแผนภาษี และกฎระเบียบที่ต้องพึงระวังในการประกอบธุรกิจที่ SMEs ไทยสนใจเข้าไปลงทุน

- (4) สสว. ควรเสนอให้มีการ เพิ่ม “ทรัพย์สินทางปัญญา” ให้เป็นหนึ่งในทรัพย์สิน 5 ประการ ที่นิติบุคคลสามารถใช้เป็นหลักประกันการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินได้ อย่างไรก็ตาม ใด ในการเสนอให้มีการแก้ไขกฎหมายดังกล่าว สสว. ควรต้องแจ้งให้หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง ร่วมกันศึกษาเพื่อพิจารณาออกหลักเกณฑ์และแนวทางในทางปฏิบัติ เกี่ยวกับการวัดมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญาเหล่านั้น รวมทั้งการบังคับทรัพย์สินนั้นใน ฐานะหลักประกันการกู้ยืมเงินด้วย เนื่องจากในปัจจุบันยังไม่มีแนวทางในการ พิจารณาเรื่องดังกล่าว
- (5) สสว. ควรปรึกษาหารือกับกรมสรรพากร และกระทรวงการคลัง เพื่อเสนอให้ออก มาตรการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้มีสร้าง แบรินด์ จดทะเบียนตราสินค้า และจด ทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาอื่นๆ โดยอาจเป็นการให้สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษี ออกร สันับสนุนให้มีการนำค่าใช้จ่ายในการคิดค้น ประดิษฐ์ หรือ จดทะเบียน ทรัพย์สินทางปัญญา หรือโฆษณาแบรนต์ มาหักค่าใช้จ่ายในทางภาษีได้
- (6) สสว. ควรปรึกษาหารือร่วมกับกระทรวงการคลัง สถาบันการเงินเฉพาะกิจ หรือ ธนาคารพาณิชย์ เพื่อออกมาตรการให้สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ และค้ำประกันสินเชื่อโดย รัฐชดเชยค่าธรรมเนียม แก่ธุรกิจ SMEs ที่ขอสินเชื่อเพื่อการคิดค้น พัฒนาให้มีแบ รนต์สินค้าเป็นของตนเอง หรือเป็นธุรกิจที่มีแบรนต์ใหม่ และอยู่ระหว่างการโฆษณา ผลิตภัณท์ หรือมีการ re-branding หรือเพื่อขยายแบรนต์สินค้าไทยไป ต่างประเทศ
- (7) สสว. ควรปรึกษาหารือร่วมกับกระทรวงการคลัง กรมสรรพากร เพื่อขอให้นำ ค่าใช้จ่ายของ SMEs ในการเสริมสร้างความรู้ของผู้ประกอบการ SMEs บุคคลากร และ แรงงานมาหักเป็นค่าใช้จ่ายในการเสียภาษี ได้มากกว่าปกติ

6.3.3.2 มาตรการพัฒนาความรู้ของแรงงาน

(ก) เหตุผลความจำเป็น

แรงงานไทยจะมีค่าแรงที่สูงเมื่อเทียบกับค่าแรงของแรงงานในกลุ่มประเทศอาเซียนส่วนใหญ่ ดังนั้น จึงควรที่จะมีการยกระดับฝีมือแรงงานไทยที่มีฝีมือให้แตกต่างกับประเทศอาเซียน

โดยเฉพาะแรงงานในกลุ่มประเทศ CLMV โดยแรงงานในภาค SMEs ไทยควรได้รับการฝึกฝนทักษะในทุกๆ ด้าน เพื่อก้าวไปสู่กลุ่มแรงงานที่มีฝีมือ

(ข) ความเห็นและข้อเสนอแนะ

- (1) ควรพัฒนาทักษะแรงงานไทยในด้านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้ในด้านภาษาต่างประเทศ และทักษะในการสื่อสาร เนื่องจาก การสื่อสารที่เข้าใจกับนายจ้างที่เป็นต่างชาติเป็นสิ่งจำเป็นที่จะทำให้แรงงานธรรมดาไทยสามารถยกระดับขึ้นมาเป็นหัวหน้างานได้ แต่หากแรงงานไทยไม่พัฒนาด้านการสื่อสาร ในอนาคต นายจ้างอาจจะมีการจ้างแรงงานชาติอาเซียนอื่น ที่อาจไม่มีทักษะและความชำนาญเท่าแรงงานไทยแต่สามารถสื่อสารได้เข้ามาเป็นหัวหน้างานแทน ซึ่งจะทำให้แรงงานไทยเสียโอกาสเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ แรงงานไทยยังจำเป็นต้องฝึกฝนทักษะความรู้เฉพาะทางและความรู้ทางด้านเทคโนโลยี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทางการผลิตให้กับ SMEs และองค์กรได้
- (2) ภาครัฐควรต้องมีการส่งเสริม ให้แรงงานต่างด้าวสามารถสื่อสารโดยใช้ภาษาไทยได้ด้วย เนื่องจากประเทศไทยมีข้อได้เปรียบทางภูมิศาสตร์ และมีแรงงานต่างด้าวเข้ามาเป็นจำนวนมาก ดังนั้น หากนายจ้างสามารถสื่อสารภาษาไทยกับแรงงานเหล่านั้นได้ จะทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานเพิ่มมากขึ้น และเมื่อมีนักธุรกิจชาติอาเซียนเข้ามาในประเทศไทย ก็จะต้องใช้บุคลากรไทยเพื่อสื่อสารกับแรงงานเหล่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าบุคลากร/แรงงานไทยสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ด้วย และมีทักษะในการสื่อสารเพื่อนำเสนองาน และสามารถโต้ตอบสื่อสารโดยผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศได้คล่องแคล่ว ก็จะได้มีโอกาสพัฒนาตำแหน่งไปในระดับหัวหน้างานได้
- (3) นอกจากนี้ แรงงานไทย ควรได้รับการฝึกฝนในเรื่องระเบียบวินัย และมีค่านิยมที่ดีในการทำงาน เช่น การตรงต่อเวลา และการแสดงความคิดเห็นในเชิงสร้างสรรค์ รวมทั้งการมีมาตรฐานในการทำงานในระดับสากล ซึ่งเน้นการควบคุมคุณภาพมาตรฐานของการผลิตหรือการให้บริการ และความปลอดภัยในการทำงาน
- (4) สสว. ควรเสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดให้มีการอบรมภาษาอังกฤษและการสื่อสาร เป็นภาษาอังกฤษให้กับพนักงาน/แรงงาน และจัดให้มีการจัดอบรมภาษาไทยให้กับแรงงานต่างด้าว

- (5) สสว. ควรปรึกษารัฐบาลร่วมกับกระทรวงการคลัง กรมสรรพากร เพื่อขอให้นำค่าใช้จ่ายของ SMEs ในการ ส่งเสริม สนับสนุนการเพิ่มพูนความรู้และทักษะของแรงงาน (โดยอาจจะบุหลักเกณฑ์ให้เป็นหลักสูตรที่ดำเนินการโดย หรือรับรองโดย กระทรวงแรงงาน) นำมาหักเป็นค่าใช้จ่ายในการคำนวณภาษี ได้มากกว่าปกติ

6.3.3.3 มาตรการพัฒนาความรู้ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(ก) เหตุผลความจำเป็น

การจะนำพา SMEs ของไทยไปลงทุนในต่างประเทศนั้น เจ้าหน้าที่ของรัฐในฐานะผู้นำ และพี่เลี้ยงต้องมีความสามารถในการติดต่อประสานงาน กับหน่วยงาน หรือองค์กรของต่างชาติได้อย่างคล่องแคล่วและมีทักษะในการสื่อสารเป็นอย่างดี อีกทั้งต้องมีความรอบรู้ในเรื่องการค้าระหว่างประเทศอีกด้วย

(ข) ความเห็นและข้อเสนอแนะ

- (1) ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ มีความรู้ความสามารถทางด้านภาษาและการสื่อสาร โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ เพราะเป็นภาษากลางที่ทุกชาติใช้ในการสื่อสารติดต่อระหว่างกัน อีกทั้ง เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ในการศึกษากฎระเบียบ เงื่อนไขในการลงทุนระหว่างประเทศ ตลอดจนให้คำปรึกษา แนะนำ และคอยแก้ปัญหา SMEs ไทยที่ไปลงทุนในต่างประเทศ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความคล่องตัวด้านภาษา และมีทักษะในการประสานงาน และการเจรจาต่อรอง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากมีการตั้งศูนย์สนับสนุนช่วยเหลือ SMEs ไทยในต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ของรัฐประจำศูนย์ก็จะต้องมีทักษะด้านการสร้างความสัมพันธ์ (connection) เพื่อให้การลงทุนของ SMEs ไทยในต่างประเทศ เป็นไปโดยราบรื่น
- (2) ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่รัฐมีความรู้ เรื่อง AEC โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องข้อยกเว้นของหลัก Market Access และ National Treatment ทั้งนี้ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถใช้ข้อยกเว้นเหล่านั้น มาสามารถออกมาตรการที่เป็นประโยชน์ กับ SMEs ไทยได้
- (3) ในบริบทของการส่งเสริม SMEs ไทยไปลงทุนในต่างประเทศ สสว. ควรจัดอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในเรื่องข้อตกลงการค้าระหว่างประเทศต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อตกลงที่มี ASEAN เป็นสมาชิก รวมไปถึงรายการสิทธิประโยชน์ที่ประเทศ

อาเซียนต่างๆได้รับภายใต้ข้อตกลงดังกล่าว โดยอาจทำการเปรียบเทียบสิทธิประโยชน์ที่ไทยอาจใช้สิทธิของประเทศอาเซียนที่ไปลงทุนได้ ทั้งนี้ เพื่อความเข้าใจที่ดียิ่งขึ้นของ SMEs อาจมีการรวมเนื้อหาดังกล่าวเข้าไปในคู่มือการลงทุนรายประเทศเพื่อความสะดวกในการสืบค้น และเพื่อการอ้างอิงของเจ้าหน้าที่ของรัฐ อีกทั้ง เจ้าหน้าที่ของรัฐยังควรทำความเข้าใจในสนธิสัญญาคุ้มครองการลงทุนที่ไทยมีกับประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งหลาย รวมไปถึงการให้ความสนใจในวิธีการระงับข้อพิพาทระหว่างประเทศด้วย

- (4) ในด้านการออกมาตรการส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ SMEs ไทยทั้งเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันในประเทศ และการสนับสนุนการลงทุนต่างประเทศนั้น สสว. ควรจัด workshop ระหว่างหน่วยงานภาครัฐ โดยให้กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ มาให้ความรู้ ถึงแนวทางการออกมาตรการภายในประเทศที่ได้รับการอนุโลมให้สมาชิกอาเซียนสามารถออกได้โดยไม่ถือว่าขัดต่อข้อกำหนดของ AEC Blueprint เช่น มาตรการทางด้านภาษี (Taxation measures) การอุดหนุน (Subsidies) การกำหนดเงื่อนไขด้านสัญชาติ ประเภทนิติบุคคล และสัดส่วนผู้ถือหุ้น เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้ สสว. และรัฐบาลไทยได้ใช้ช่องทางที่ได้รับการอนุโลมจาก AEC มาใช้กำหนดมาตรการที่ให้ประโยชน์กับ SMEs ไทยได้อย่างเต็มที่

6.4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

นอกจากข้อเสนอแนะเรื่องการแก้ไขกฎหมายและมาตรการที่ภาครัฐควรต้องดำเนินการดังกล่าวข้างต้น แล้วคณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อการพิจารณาของ สสว. ดังนี้

6.4.1 การพิจารณากรอบ AEC Blueprint ทั้งหมด เพื่อให้เกิดความชัดเจนและเข้าใจตลอดจนกรอบเรื่องการพัฒนา SMEs เพื่อการจัดทำ แก้ไข เปลี่ยนแปลงกฎระเบียบภายในประเทศ ให้สอดคล้องทั้งในด้าน inside-out และ outside-in

6.4.2 การพิจารณาจัดตั้งกองทุนประเภท Private Equity Fund เพื่อระดมทุนจากทั้งภายในและภายนอก เพื่อเป็นแหล่งเงินในการสนับสนุนการประกอบธุรกิจของ SMEs ในต่างประเทศ โดยให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษีให้แก่กองทุน ผู้บริหารกองทุน และผู้ลงทุนในด้านผลกำไร

6.4.3 การพิจารณาให้เงินอุดหนุนในด้านดอกเบี้ยและหลักประกันแก่ SMEs ที่จะไปลงทุนในต่างประเทศ ซึ่งอาจมีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียม

6.4.4 พิจารณาสับสนุนการค้าบริการเพื่อเป็นตัวผลักดันเศรษฐกิจของประเทศ

6.4.5 การจัดให้มีความร่วมมือระหว่าง SMEs ของไทยและกลุ่มประเทศอาเซียนในการประกอบธุรกิจร่วมกัน

**การศึกษาผลกระทบของนโยบายและกฎหมาย
ของประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่มีต่อ SMEs ไทย**

สสว.

HNP COUNSEL
Tax and

การศึกษาผลกระทบของนโยบายและกฎหมาย
ของประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่มีต่อ SMEs ไทย

เล่ม 3 (ภาคผนวก)

บริษัท ที่ปรึกษา เอชเอ็นพี จำกัด

สารบัญ

หน้า

ผลกระทบของนโยบายและกฎหมายของประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่มีต่อ SMEs ไทย		
บทที่ 1	บทนำ	1-1
บทที่ 2	ภาพรวมนโยบายและกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียน	2-1
	2.1 รัฐธรรมนูญในดารุสซาราม	2-3
	2.2 ราชอาณาจักรกัมพูชา	2-10
	2.3 สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	2-17
	2.4 สาธารณรัฐประชาชนลาว	2-24
	2.5 สหพันธรัฐมาเลเซีย	2-34
	2.6 สหภาพพม่า	2-44
	2.7 สาธารณรัฐฟิลิปปินส์	2-55
	2.8 สาธารณรัฐสิงคโปร์	2-61
	2.9 ราชอาณาจักรไทย	2-70
	2.10 สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม	2-81
บทที่ 3	นโยบายและกฎหมายทั่วไปของประเทศสมาชิกอาเซียนเป้าหมาย	3-1
	3.1 สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	3-4
	3.1.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งธุรกิจ	3-4
	3.1.2 กฎหมายการเงิน	3-15
	3.1.3 ข้อกำหนดการโอนเงิน	3-30
	3.1.4 กฎหมายแรงงาน	3-36
	3.1.5 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ / การบริการ	3-46
	3.1.6 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญา	3-48
	3.1.7 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุม กำกับ การประกอบธุรกิจ	3-59
	3.1.8 กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร	3-70
	3.1.9 กฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการลงทุนและนโยบายหรือกฎหมายส่งเสริม SMEs	3-83

3.2 สหพันธ์รัฐมาเลเซีย	3-92
3.2.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งธุรกิจ	3-92
3.2.2 กฎหมายการเงิน	3-109
3.2.3 ข้อกำหนดการโอนเงิน	3-143
3.2.4 กฎหมายแรงงาน	3-147
3.2.5 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ การบริการ	3-160
3.2.6 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญา	3-163
3.2.7 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุม กำกับ การประกอบธุรกิจ	3-171
3.2.8 กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร	3-172
3.2.9 กฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการลงทุนและนโยบายหรือกฎหมาย ส่งเสริม SMEs	3-185
3.3 สาธารณรัฐสิงคโปร์	3-199
3.3.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งธุรกิจ	3-199
3.3.2 กฎหมายการเงิน	3-210
3.3.3 ข้อกำหนดการโอนเงิน	3-219
3.3.4 กฎหมายแรงงาน	3-223
3.3.5 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์/ การบริการ	3-233
3.3.6 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญา	3-236
3.3.7 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุม กำกับ การประกอบธุรกิจ	3-242
3.3.8 กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร	3-254
3.3.9 กฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการลงทุนและนโยบายหรือกฎหมาย ส่งเสริม SMEs	3-266
3.4 ราชอาณาจักรไทย	3-274
3.4.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งธุรกิจ	3-274
3.4.2 กฎหมายการเงิน	3-281
3.4.3 ข้อกำหนดการโอนเงิน	3-305
3.4.4 กฎหมายแรงงาน	3-316
3.4.5 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ การบริการ	3-321
3.4.6 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญา	3-325

	3.4.7 กฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุม กำกับ การประกอบธุรกิจ	3-331
	3.4.8 กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร	3-344
	3.4.9 กฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการลงทุนและนโยบายหรือกฎหมายส่งเสริม SMEs	3-366
บทที่ 4	ความเชื่อมโยงด้านกฎระเบียบในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน	4-1
	4.1 แผนการดำเนินงานตามแผนการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	4-3
	4.1.1 การเปิดเสรีการอำนวยความสะดวกทางการค้า การบริการ และการลงทุน	4-4
	4.1.2 ความตกลง/ข้อตกลงยอมรับร่วมกัน	4-7
	4.1.3 ความตกลงการขนส่งในภูมิภาค	4-9
	4.1.4 พิธีการในการข้ามพรมแดน	4-19
	4.1.5 กรอบนโยบายการพัฒนา SMEs	4-24
	4.1.6 ความคืบหน้าโครงการ SMEs	4-31
บทที่ 5	วิเคราะห์มาตรการและกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียน	5-1
บทที่ 6	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	6-1
	6.1 ข้อเสนอให้มีกฎหมาย หรือให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	6-7
	6.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรการเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรเอกชน และผู้ประกอบการ SMEs ทั้งในประเทศและต่างประเทศ	6-24
	6.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรการในการส่งเสริมสนับสนุน SMEs ไทยสู่ AEC	6-27
	6.4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	6-42

ภาคผนวก		
ภาคผนวก 1.	ประเทศอินโดนีเซีย : กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ผ 1-1
ภาคผนวก 2.	ประเทศมาเลเซีย : กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ผ 2-1
ภาคผนวก 3.	ประเทศสิงคโปร์ : กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ผ 3-1
ภาคผนวก 4.	ประเทศไทย : กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ผ 4-1
ภาคผนวก 5.	ตารางเปรียบเทียบนโยบายและกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียนเป้าหมาย	ผ 5-1

	และประเทศไทย	
ภาคผนวก 6.	ระบบการจัดเก็บภาษีของประเทศสมาชิกอาเซียน	ผ 6-1
ภาคผนวก 7.	สรุปผลการสัมมนาระดมความคิดเห็นจากการประชุมสัมมนากลุ่มย่อย (Focus Group)	ผ 7-1
ภาคผนวก 8.	สรุปผลการสัมภาษณ์และแบบสอบถามความคิดเห็น	ผ 8-1
ภาคผนวก 9.	การสัมมนารับฟังผลการศึกษา	ผ 9-1
ภาคผนวก 10.	สรุปผลการวัดระดับ SMEs ก่อน : หลังเข้าร่วมประชุม (Pre test : Post test) จากการประชุมสัมมนากลุ่มย่อย (Focus Group) และสัมมนาเผยแพร่ (Public Seminar)	ผ 10-1

สารบัญตาราง

ตาราง		
ตารางที่ 1.1	การลงทุนขาเข้าจากอาเซียนมาไทย	1-9
ตารางที่ 1.2	การลงทุนขาออกจากไทยไปอาเซียน	1-10
ตารางที่ 1.3	ตารางเปรียบเทียบการแข่งขันของประเทศอาเซียนโดยสถาบันต่างๆ	1-12
ตารางที่ 2.1	ภาษีในรัฐในอาจสรุปโดยสังเขป	2-7
ตารางที่ 2.2	ภาษีในประเทศกัมพูชาสรุปโดยสังเขป	2-15
ตารางที่ 2.3	ภาษีในประเทศอินโดนีเซียสรุปโดยสังเขป	2-22
ตารางที่ 2.4	ภาษีในประเทศลาวสรุปโดยสังเขป	2-31
ตารางที่ 2.5	ภาษีในประเทศมาเลเซียสรุปโดยสังเขป	2-41
ตารางที่ 2.6	อัตราภาษีในประเทศพม่าสรุปโดยสังเขป	2-50
ตารางที่ 2.7	อัตราภาษีในประเทศฟิลิปปินส์สรุปโดยสังเขป	2-58
ตารางที่ 2.8	อัตราภาษีในประเทศสิงคโปร์สรุปโดยสังเขป	2-66
ตารางที่ 2.9	สรุปอัตราภาษีของประเทศไทย	2-78
ตารางที่ 2.10	สินค้านำเข้า 10 อันดับแรกของประเทศเวียดนาม	2-87
ตารางที่ 2.11	สินค้าส่งออกสำคัญ 10 อันดับแรกของเวียดนาม	2-88
ตารางที่ 2.12	อัตราภาษีในประเทศเวียดนามสรุปโดยสังเขป	2-98
ตารางที่ 3.1	ประเภทธุรกิจที่ไม่เปิดให้ลงทุนเลยและธุรกิจที่เปิดให้ลงทุนได้แบบมีเงื่อนไข	3-62
ตารางที่ 3.2	สาขาธุรกิจที่เปิดสำหรับนักลงทุนต่างชาติ	3-67
ตารางที่ 3.3	สรุปกฎหมายหลักที่เกี่ยวกับภาษีที่บังคับใช้ในประเทศอินโดนีเซีย	3-71
ตารางที่ 3.4	ภาษีเงินได้นิติบุคคล	3-73

ตารางที่ 3.5	อัตราภาษีหัก ณ ที่จ่าย	3-73
ตารางที่ 3.6	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	3-74
ตารางที่ 3.7	ภาษีที่เรียกเก็บจากผู้ประกอบธุรกิจบางประเภท	3-81
ตารางที่ 3.8	สรุปกฎหมายหลักที่เกี่ยวกับภาษีที่บังคับใช้ในประเทศอินโดนีเซีย	3-173
ตารางที่ 3.9	อัตราภาษีหัก ณ ที่จ่าย	3-175
ตารางที่ 3.10	อัตราภาษีหักภาษี ณ ที่จ่าย สำหรับผู้มีถิ่นที่อยู่	3-175
ตารางที่ 3.11	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	3-176
ตารางที่ 3.12	การจัดกลุ่ม SMEs	3-183
ตารางที่ 3.13	อัตราอากรแสตมป์สำหรับ SMEs	3-184
ตารางที่ 3.14	อัตราค่าธรรมเนียมรายปีในการเป็นสมาชิกของสมาพันธ์ธุรกิจสิงคโปร์	3-244
ตารางที่ 3.15	สรุปกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากร ของประเทศสิงคโปร์	3-255
ตารางที่ 3.16	อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล	3-257
ตารางที่ 3.17	ค่าใช้จ่ายทางภาษี	3-257
ตารางที่ 3.18	ประเภทเงินได้ที่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่าย	3-258
ตารางที่ 3.19	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	3-260
ตารางที่ 3.20	รูปแบบของธุรกิจ	3-275
ตารางที่ 3.21	ประเภทกิจการ จำนวนการจ้างงาน และมูลค่าสินทรัพย์ถาวร สำหรับวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม	3-303
ตารางที่ 3.22	อัตราภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ของนิติบุคคล	3-348
ตารางที่ 3.23	ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย	3-348
ตารางที่ 3.24	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปีภาษี 2555 และ 2556	3-350
ตารางที่ 3.25	การปรับลดภาษีเงินได้นิติบุคคล	3-358
ตารางที่ 3.26	การหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาในอัตราพิเศษ	3-359
ตารางที่ 3.27	สรุปสิทธิประโยชน์ และเงื่อนไขของการจัดตั้งสำนักงานปฏิบัติการภูมิภาค (ROH)	3-361
ตารางที่ 3.28	สรุปสิทธิประโยชน์ และเงื่อนไขของการจัดตั้งสำนักงานปฏิบัติการภูมิภาค (ROH) รูปแบบใหม่	3-362
ตารางที่ 3.29	สรุปสิทธิประโยชน์และเงื่อนไขของการจัดตั้ง IPC	3-364
ตารางที่ 3.30	สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร	3-367
ตารางที่ 3.31	สิทธิประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับภาษีอากร	3-367
ตารางที่ 3.32	หลักประกัน	3-368
ตารางที่ 3.33	การคุ้มครอง	3-368
ตารางที่ 4.1	ความคืบหน้าโครงการ SMEs	4-31
ตารางที่ 5.1	โอกาสและอุปสรรคจากนโยบายและกฎหมาย – ประเทศอินโดนีเซีย	5-6

ตารางที่ 5.2	โอกาสและอุปสรรคจากนโยบายและกฎหมาย – ประเทศมาเลเซีย	5-11
ตารางที่ 5.3	โอกาสและอุปสรรคจากนโยบายและกฎหมาย – ประเทศสิงคโปร์	5-15
ตารางที่ 5.4	โอกาสและอุปสรรคจากนโยบายและกฎหมาย – ประเทศไทย	5-19
ตารางที่ 6.1	มาตรการส่งเสริม SMEs ภายในประเทศ	6-15
ตารางที่ 6.2	มาตรการส่งเสริมการลงทุนของ SMEs ภายนอกประเทศ	6-15
ตารางที่ 6.3	ข้อดี ข้อเสียของร่าง พรฎ. เพื่อปรับอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับ SMEs	6-17
ตารางที่ 6.4	ข้อดี ข้อเสียของร่าง พรฎ. ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลให้กับ SMEs ที่เป็นบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล	6-18
ตารางที่ 6.5	การคำนวณหักค่าใช้จ่ายแบบเหมาของ SME	6-19
ตารางที่ 6.6	ข้อดี ข้อเสียของร่าง พรฎ. ที่ให้สิทธิ SMEs สามารถเลือกที่จะหักค่าใช้จ่ายทาง ภาษีแบบเหมา หรือหักตามจริง	6-20
ตารางที่ 6.7	ข้อดี ข้อเสียของ ร่างพรฎ. เพื่อการกระตุ้นให้ SMEs มีนวัตกรรมใหม่ๆ	6-21
ตารางที่ 6.8	การคำนวณต้นทุนทางภาษีของ SMEs ของไทยเมื่อไปลงทุนในประเทศพม่า	6-21
ตารางที่ 6.9	ข้อดี ข้อเสียของร่าง พรฎ. ยกเว้นภาษีเงินปันผลให้กับ SMEs สำหรับการลงทุน ในต่างประเทศ	6-23
ตารางที่ 6.10	ข้อดี ข้อเสียของร่าง พรฎ. ให้ หักค่าใช้จ่ายได้ 2 เท่าสำหรับ ค่าเดินทางไป ต่างประเทศเพื่อสร้างธุรกิจ และรายจ่ายในการศึกษาสู่ทางการทำธุรกิจใน ต่างประเทศ	6-24
ตาราง ผ1-1	กฎหมายภาษีในประเทศอินโดนีเซีย	ผ 1-14
ตาราง ผ1-2	ประเภทเงินได้และอัตราภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ประเทศอินโดนีเซีย	ผ 1-17
ตาราง ผ1-3	อัตราค่าใช้จ่ายสำหรับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศอินโดนีเซีย	ผ 1-18
ตาราง ผ1-4	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศอินโดนีเซีย	ผ 1-18
ตาราง ผ1-5	สินค้าและบริการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มของประเทศอินโดนีเซีย	ผ 1-19
ตาราง ผ1-6	อัตราภาษีท้องถิ่นประเทศอินโดนีเซีย	ผ 1-25
ตาราง ผ1-7	ประเทศที่เข้าทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศอินโดนีเซีย	ผ 1-26
ตาราง ผ2-1	กฎหมายภาษีหลัก ที่บังคับใช้ในประเทศมาเลเซีย	ผ 2-5
ตาราง ผ2-2	ประเภทเงินได้และอัตราภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ประเทศมาเลเซีย	ผ 2-7
ตาราง ผ2-3	บุคคลที่ไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศมาเลเซีย ที่ต้องถูกหัก ณ ที่จ่ายจากรายได้	ผ 2-7
ตาราง ผ2-4	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศมาเลเซีย	ผ 2-9
ตาราง ผ2-5	ประเทศที่เข้าทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศมาเลเซีย	ผ 2-19
ตาราง ผ3-1	กฎหมายภาษีหลักในประเทศสิงคโปร์	ผ 3-6
ตาราง ผ3-2	อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลประเทศสิงคโปร์	ผ 3-8
ตาราง ผ3-3	การหักค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลประเทศสิงคโปร์	ผ 3-9

ตาราง ผ3-4	ประเภทเงินได้และอัตราภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ประเทศสิงคโปร์	ผ 3-10
ตาราง ผ3-5	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศสิงคโปร์	ผ 3-11
ตาราง ผ3-6	ประเทศที่เข้าทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศสิงคโปร์	ผ 3-15
ตาราง ผ4-1	ประเทศที่เข้าทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศไทย	ผ 4-11
ตาราง ผ4-2	ประเภทเงินได้และอัตราภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ประเทศไทย	ผ 4-15
ตาราง ผ4-3	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศไทย	ผ 4-18
ตาราง ผ5-1	ตารางเปรียบเทียบนโยบายและกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียนเป้าหมาย และประเทศไทย กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งธุรกิจ	ผ 5-3
ตาราง ผ5-2	ตารางเปรียบเทียบนโยบายและกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียนเป้าหมาย และประเทศไทย กฎหมายการเงิน	ผ 5-26
ตาราง ผ5-3	ตารางเปรียบเทียบนโยบายและกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียนเป้าหมาย และประเทศไทย กฎหมายเกี่ยวกับการโอนเงิน	ผ 5-41
ตาราง ผ5-4	ตารางเปรียบเทียบนโยบายและกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียนเป้าหมาย และประเทศไทย กฎหมายแรงงาน	ผ 5-52
ตาราง ผ5-5	ตารางเปรียบเทียบนโยบายและกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียนเป้าหมาย และประเทศไทย กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์/การ บริการ	ผ 5-70
ตาราง ผ5-6	ตารางเปรียบเทียบนโยบายและกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียนเป้าหมาย และประเทศไทย กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา	ผ 5-74
ตาราง ผ5-7	ตารางเปรียบเทียบนโยบายและกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียนเป้าหมาย และประเทศไทย กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุม กำกับ การประกอบธุรกิจ	ผ 5-85
ตาราง ผ5-8	ตารางเปรียบเทียบนโยบายและกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียนเป้าหมาย และประเทศไทย กฎหมายภาษี	ผ 5-100
ตาราง ผ6-1	อัตราภาษีเงินได้ในนิติบุคคลประเทศบรูไน	ผ 6-3
ตาราง ผ6-2	อัตราภาษีเงินได้ในนิติบุคคลสำหรับ SMEs	ผ 6-4
ตาราง ผ6-3	ประเภทเงินได้และอัตราภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ประเทศบรูไน	ผ 6-5
ตาราง ผ6-4	อัตราภาษีเงินได้ในนิติบุคคลประเทศกัมพูชา	ผ 6-8
ตาราง ผ6-5	อัตราภาษีมูลค่าเพิ่มประเทศกัมพูชา	ผ 6-9
ตาราง ผ6-6	กิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มประเทศกัมพูชา	ผ 6-10
ตาราง ผ6-7	ประเภทเงินได้และอัตราภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ประเทศกัมพูชา	ผ 6-11
ตาราง ผ6-8	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประเทศกัมพูชา	ผ 6-12
ตาราง ผ6-9	สินค้าที่ได้รับการยกเว้นอากรขาเข้าประเทศกัมพูชา	ผ 6-14
ตาราง ผ6-10	กฎหมายภาษีในประเทศอินโดนีเซีย	ผ 6-16
ตาราง ผ6-11	ประเภทเงินได้และอัตราภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ประเทศอินโดนีเซีย	ผ 6-19

ตาราง ผ6-12	การหักค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประเทศอินโดนีเซีย	ผ 6-20
ตาราง ผ6-13	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประเทศอินโดนีเซีย	ผ 6-21
ตาราง ผ6-14	กิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มประเทศอินโดนีเซีย	ผ 6-22
ตาราง ผ6-15	อัตราภาษีท้องถิ่นประเทศอินโดนีเซีย	ผ 6-28
ตาราง ผ6-16	ประเทศที่เข้าทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศอินโดนีเซีย	ผ 6-29
ตาราง ผ6-17	กฎหมายภาษีหลัก ที่บังคับใช้ในประเทศมาเลเซีย	ผ 6-34
ตาราง ผ6-18	ประเภทเงินได้และอัตราภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ประเทศมาเลเซีย	ผ 6-36
ตาราง ผ6-19	อัตราภาษีหัก ณ ที่จ่าย สำหรับผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศมาเลเซีย	ผ 6-37
ตาราง ผ6-20	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประเทศมาเลเซีย	ผ 6-38
ตาราง ผ6-21	ประเทศที่เข้าทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศมาเลเซีย	ผ 6-48
ตาราง ผ6-22	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประเทศฟิลิปปินส์	ผ 6-54
ตาราง ผ6-23	ประเทศที่เข้าทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศฟิลิปปินส์	ผ 6-57
ตาราง ผ6-24	กฎหมายภาษีหลักที่ใช้ในประเทศสิงคโปร์	ผ 6-59
ตาราง ผ6-25	อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลประเทศสิงคโปร์	ผ 6-61
ตาราง ผ6-26	การหักค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลประเทศสิงคโปร์	ผ 6-61
ตาราง ผ6-27	ประเภทเงินได้และอัตราภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ประเทศสิงคโปร์	ผ 6-62
ตาราง ผ6-28	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประเทศสิงคโปร์	ผ 6-64
ตาราง ผ6-29	ประเทศที่เข้าทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศสิงคโปร์	ผ 6-68
ตาราง ผ6-30	ประเภทเงินได้และอัตราภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ประเทศไทย	ผ 6-78
ตาราง ผ6-31	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประเทศไทย	ผ 6-81
ตาราง ผ6-32	ประเทศที่เข้าทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศไทย	ผ 6-91
ตาราง ผ6-33	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	ผ 6-96
ตาราง ผ6-34	อัตราภาษีสำหรับผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศเวียดนาม และมีเงินได้ที่ไม่ได้มาจากการจ้างงาน	ผ 6-96
ตาราง ผ6-35	อัตราภาษีขายประเทศเวียดนาม	ผ 6-98
ตาราง ผ6-36	ประเภทและอัตราภาษีที่ดินและทรัพย์สินประเทศเวียดนาม	ผ 6-100
ตาราง ผ6-37	สินค้าและอัตราภาษีทรัพยากรธรรมชาติประเทศเวียดนาม	ผ 6-101
ตาราง ผ7-1	กำหนดการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group)	ผ 7-8
ตาราง ผ7-2	รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่มย่อยเพื่อระดมความคิดเห็น (FOCUS GROUP) รอบหน่วยงานรัฐ เอกชน องค์กร สมาคม กลุ่มผู้ประกอบการ	ผ 7-12
ตาราง ผ7-3	รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่มย่อยเพื่อระดมความคิดเห็น (FOCUS GROUP) ผู้ประกอบการ SMEs และผู้สนใจ สมาคม กลุ่มผู้ประกอบการ	ผ 7-26
ตาราง ผ8-1	แบบสอบถาม	ผ 8-8

ตาราง ผ9-1	กำหนดการการสัมมนารับฟังผลการศึกษาผลกระทบของนโยบายและกฎหมายของประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่มีต่อ SMEs ไทย	ผ 9-3
ตาราง ผ9-2	รายชื่อผู้เข้าร่วมสัมมนา	ผ 9-4
ตาราง ผ9-3	ตารางสรุปจำนวนและประเภทของผู้ตอบแบบสอบถาม	ผ 9-19
ตาราง ผ9-4	ตารางสรุปประเด็นแบบสอบถาม	ผ 9-19
ตาราง ผ9-5	ตารางรายละเอียดผู้ให้สัมภาษณ์	ผ 9-24
ตาราง ผ10-1	แบบสอบถาม Pre test : Post test	ผ 10-8

บรรณานุกรม		
บรรณานุกรม	ภาษาไทย	บ-1
บรรณานุกรม	ภาษาอังกฤษ	บ-4

ภาคผนวก 1

ประเทศอินโดนีเซีย : กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ภาคผนวก 1 – อินโดนีเซีย: กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการโอนเงิน

1.1 Act of the Republic of Indonesia Number 24 of 1999 concerning The Foreign Exchange Flows and Exchange Rate System

กฎหมายฉบับนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและมีผลบังคับใช้ ณ วันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2542 (ค.ศ. 1999) กำหนดให้รายงานความเคลื่อนไหวของเงินตราต่างประเทศออกไปนอกหรือเข้ามาในประเทศโดยธนาคารพาณิชย์ในประเทศอินโดนีเซีย สถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคาร และบริษัทที่ไม่ใช่บริษัทการเงินต่อ Bank of Indonesia

1.2 Bank Indonesia Regulation Number: 13/21/PBI/2011 concerning Monitoring of Bank Activity in Foreign Exchange Flows

ประกาศฉบับนี้ใช้บังคับ ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2553 (ค.ศ. 2011) ใช้บังคับกับธนาคารพาณิชย์ในประเทศอินโดนีเซียในการรายงานการไหลเวียนของเงินตราต่างประเทศ (Foreign Exchange Flow: FEF) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการบัญชีและการนำไปปฏิบัติของนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการเงิน การธนาคารและระบบการชำระเงิน ซึ่งข้อมูลที่ต้องรายงานนั้นครอบคลุมถึงข้อมูลการทำธุรกรรมทางการเงินของลูกค้ำของธนาคารพาณิชย์ที่กระทบต่อ external financial assets (EFA) และ/หรือ external financial liabilities (EFL) และธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกของลูกค้ำรายงานต่อ Bank Indonesia

1.3 Bank Indonesia Regulation Number: 12/16/PBI/2010 – Monitoring System for Transactions on Foreign Currencies against Rupiah

ประกาศฉบับนี้ใช้บังคับ ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2552 (ค.ศ. 2010) โดยมีที่มาจาก การที่การรวมตัวของตลาดทางการเงินภายในประเทศและต่างประเทศขยายตัวขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผล ให้มีความเสี่ยงสำหรับผู้ประกอบการในตลาด Bank Indonesia ในฐานะที่เป็นหน่วยงานกำกับดูแลด้าน การเงินจึงมีความพยายามที่จะกำจัดความเสี่ยงดังกล่าวในรูปแบบของนโยบายเกี่ยวกับอัตรา แลกเปลี่ยนทั้งในเชิงรับและเชิงรุกเพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาของตลาดการแลกเปลี่ยนเงินตรา ต่างประเทศภายในประเทศ ทั้งนี้ Bank Indonesia จึงได้ประกาศใช้ระบบการติดตามผลสำหรับการทำ ธุรกิจการเงินในเงินตราต่างประเทศที่ไม่ใช่สกุลเงินรูเปีย

1.4 Bank Indonesia Regulation Number: 7/14/PBI/2005 concerning Restrictions on Rupiah Transactions and Foreign Currency Loans Offered by Banks and Circular Letter of Bank Indonesia No. 7/23/DPD dated 15 September 2005

ประกาศฉบับนี้ใช้บังคับ ณ วันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2548 (ค.ศ. 2005) บังคับใช้กับ ธนาคารพาณิชย์ โดยมีข้อกำหนดห้ามไม่ให้ธนาคารโอนเงินสกุลรูเปียไปยังบัญชีธนาคารที่มีเจ้าของ บัญชีเป็นชาวต่างประเทศ หรือมีชาวต่างประเทศเป็นเจ้าของบัญชีร่วมสำหรับธนาคารในประเทศและ ในต่างประเทศ¹

1.5 Bank Indonesia Regulation Number: 4/8/PBI/2002 regarding Requirements in respect of the Carrying of Cash in Rupiah Currency out of or into the Customs Territory of the Republic of Indonesia

ประกาศฉบับนี้กำหนดให้การถือเงินสดจำนวนมากกว่า 100,000,000 รูเปีย ออกจาก ประเทศอินโดนีเซียจะต้องได้รับอนุญาตจาก Bank Indonesia ก่อน โดยกำหนดหลักเกณฑ์ในการ อนุญาตไว้ว่าต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เท่านั้น²

¹ Ali Budiardjo, Nugroho, Reksodiputro, *Guide to Doing Business in Indonesia*, Retrieved September 22, 2012 from <http://www.Lexmundi.com/Document.asp?DocID=3763>, page 20

² Ibid. p.20

1.6 Bank Indonesia Regulation Number: 13/22/PB/2011 of concerning Compulsory Report of Withdrawal of Foreign Exchange from External Debt

ประกาศฉบับนี้ใช้บังคับ ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2553 (ค.ศ. 2011) โดยมีที่มาจาก การที่ประเทศมาเลเซียประสบปัญหาความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเนื่องมาจากการไม่มี เสถียรภาพในการจัดหาเงินตราต่างประเทศของตลาดภายในประเทศ เนื่องจากการลงทุนโดยบริษัท ต่างชาติเป็นจำนวนมากในรูปแบบของพอร์ตการลงทุน (Portfolio Investment) ส่งผลให้เศรษฐกิจของ ประเทศอินโดนีเซียอยู่ในภาวะที่อ่อนไหวต่อความเสี่ยงของการพลิกผันของตลาดทุนอย่างฉับพลัน นอกจากนี้ กองทุนเงินตราต่างประเทศที่มีมาจากการถอนแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศจาก หนึ่งต่างประเทศ การดำเนินการเช่นว่าจึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการจัดหาแหล่งเงินทุนที่มั่นคงเมื่อ เทียบกับการลงทุนแบบพอร์ตการลงทุน (Portfolio Investment) โดยนักลงทุนต่างชาติ ดังนั้น Bank Indonesia จึงเห็นความจำเป็นในการประกาศนโยบายที่ให้ถอนการแลกเปลี่ยนเงินตรา ต่างประเทศจากหนึ่งต่างประเทศโดยผ่านธนาคารแลกเปลี่ยนเงินตรา

2. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญา

2.1 กฎหมายคุ้มครองพันธุ์พืช (Law of Republic of Indonesia Number 29 of 2000 on Plant Variety Protection)

เนื่องจากประเทศอินโดนีเซียเป็นประเทศเกษตรกรรม ดังนั้นเกษตรกรรมที่มี ประสิทธิภาพและเข้มแข็งจึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาของประเทศ เพื่อให้เกษตรกรรมมี ประสิทธิภาพและเข้มแข็งจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากอุปทานของพืชพันธุ์ที่โดดเด่นที่เพียงพอ นอกจากนี้เพื่อเพิ่มประโยชน์และบทบาทของทั้งบุคคลหรือองค์กรบริษัทในการประกอบการเพาะปลูก สำหรับการผลิตสายพันธุ์ใหม่และเหนือกว่า ผู้ผสมพันธุ์พืชหรือเจ้าของสิทธิคุ้มครองพันธุ์พืชต้องได้รับ สิทธิที่ชัดเจนและถูกคุ้มครองโดยกฎหมาย

ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามสนธิสัญญาระหว่างประเทศซึ่งประเทศอินโดนีเซียเป็นภาคี การ คุ้มครองพันธุ์พืชนั้นต้องถูกต้องตามกฎหมาย โดยกฎหมายฉบับนี้เริ่มมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 20 ธันวาคม 2543

การคุ้มครองจะเกิดขึ้นเมื่อได้มีการจดทะเบียนพันธุ์พืช

สิ่งที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายฉบับนี้ได้แก่ พันธุ์พืชใหม่ และพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น

พันธุ์พืช หมายถึง กลุ่มของพืชชนิดต่าง ๆ ที่มีลักษณะเด่นที่รูปร่างของกลุ่ม การเจริญเติบโต ใบ ดอก ผล เมล็ดและการแสดงออกซึ่งลักษณะทางกรรมพันธุ์ หรือการรวมกันของกรรมพันธุ์ต่าง ๆ ซึ่งสามารถแยกให้เห็นความแตกต่างจากพันธุ์พืชชนิดเดียวกัน โดยอย่างน้อยที่สุดหนึ่งลักษณะคือเมื่อขยายพันธุ์จะต้องไม่กลายเป็นพันธุ์

พันธุ์พืชที่ได้รับการคุ้มครองจะต้องมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนด ได้แก่ ใหม่ (New) มีลักษณะเฉพาะตัว (Distinct) สม่ำเสมอ (Uniform) และมีความคงตัว (Stable)

สิทธิในพันธุ์พืช (Plant Variety Protection Rights) ประเทศอินโดนีเซียมอบให้แก่ผู้ผสมพันธุ์พืชและ/หรือผู้ที่ครอบครองสิทธิในพันธุ์พืช โดยสามารถใช้สิทธิหรืออนุญาตให้บุคคลหรือนิติบุคคลอื่นใช้พันธุ์พืชหรือผลผลิตที่ได้เพื่อการขยายพันธุ์ได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด

อายุการคุ้มครอง แบ่งตามลักษณะของพืช ดังต่อไปนี้

- (1) 20 ปี สำหรับพันธุ์พืชตามฤดูกาล (Seasonal plants)
- (2) 25 ปี สำหรับพันธุ์พืชรายปี (Annual plants)

ขั้นตอนการขอรับความคุ้มครอง

(1) ผู้ที่มีสิทธิยื่นคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืช ได้แก่ นักปรับปรุงพันธุ์พืช นายจ้างหรือผู้ว่าจ้างของลูกจ้างหรือผู้รับจ้างซึ่งได้ปรับปรุงพันธุ์พืช ทายาท หรือ ที่ปรึกษาคุ้มครองพันธุ์พืช โดยทั้งนี้ผู้ยื่นคำขอต้องเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่มีภูมิลำเนาหรือสถานประกอบการอยู่ในประเทศอินโดนีเซีย หรือเป็นผู้มีสัญชาติของประเทศภาคีของอนุสัญญาเกี่ยวกับการคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ที่ประเทศอินโดนีเซียเป็นสมาชิก อย่างไรก็ตาม กรณีที่ผู้ยื่นจดทะเบียนมิใช่บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่มีภูมิลำเนา หรือสถานประกอบการในประเทศอินโดนีเซีย หรือไม่มีสัญชาติอินโดนีเซียหรือสัญชาติของประเทศภาคีของอนุสัญญาเกี่ยวกับการคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ที่ประเทศอินโดนีเซียเป็นสมาชิก จะต้องยื่นคำขอจดทะเบียนโดยผ่านที่ปรึกษาคุ้มครองพันธุ์พืชในฐานะตัวแทนในประเทศอินโดนีเซีย

(2) คำขอจะต้องยื่นกับสำนักงานคุ้มครองพันธุ์พืช (Plant Variety Protection Office: PVP Office) โดยคำขอต้องเป็นภาษาอินโดนีเซีย และเสียค่าธรรมเนียมตามที่กระทรวงเกษตรกำหนด

(3) เอกสารที่ใช้ในการขอรับความคุ้มครอง

- ระบุวันยื่นคำขอ
- ชื่อและที่อยู่ของผู้จดทะเบียน
- ชื่อและที่อยู่ของนักปรับปรุงพันธุ์พืช และชื่อของทายาท (ถ้ามี)
- ชื่อพันธุ์พืช
- รายละเอียดพันธุ์พืช
- รูปภาพ และ/หรือ รูปถ่ายอ้างอิงเพื่อความชัดเจนในรายละเอียด

การตรวจสอบคำขอ

แบ่งเป็นการตรวจสอบเบื้องต้นว่าเอกสารประกอบคำขอถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ และการตรวจสอบเนื้อหา ซึ่งจะมีการตรวจสอบภายใน 24 เดือนนับแต่วันประกาศโฆษณาคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืช หรือ 12 เดือนนับจากวันรับคำขอจดทะเบียนพร้อมการขอถือสิทธิย้อนหลัง

การประกาศโฆษณา

จะมีการประกาศโฆษณาคำจดทะเบียนพันธุ์พืชภายใน 6 เดือนนับจากวันรับคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืช หรือ 12 เดือนนับจากวันรับคำขอจดทะเบียนพร้อมการขอถือสิทธิย้อนหลัง

การรับจดทะเบียน

เมื่อเจ้าหน้าที่ตรวจสอบแล้วพบว่าพันธุ์พืชที่ขอจดทะเบียนมีลักษณะตามที่กฎหมายกำหนด ก็จะมีคำสั่งรับจดทะเบียน

สิทธิในพันธุ์พืช

สิทธิในพันธุ์พืชที่ได้รับการคุ้มครองนั้น สามารถโอนต่อหรือถูกโอนได้ ดังกรณีต่อไปนี้

- (1) การสืบทอด (Succession)
- (2) การให้หรือยกให้ (Grant or bequeath)
- (3) พินัยกรรม (Will)
- (4) สัญญาโดยพนักงานจดทะเบียน (Agreement through a notary)
- (5) เหตุอื่นที่กฎหมายอนุญาต (Other reasons permissible by law)

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

หน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้แก่ สำนักงานคุ้มครองพันธุ์พืช (Plant Variety Protection Office: PVP Office) กระทรวงเกษตร (The Ministry of Agriculture)

กฎหมายฉบับนี้บังคับใช้เป็นการทั่วไปซึ่งรวมไปถึงวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises: SMEs) ไม่ว่าจะเป็น SMEs สัญชาติอินโดนีเซียหรือมีภูมิลำเนาหรือสถานประกอบการอยู่ในประเทศอินโดนีเซียหรือไม่ หาก SMEs นั้นต้องการให้ประเทศอินโดนีเซียคุ้มครองพันธุ์พืชของตน อย่างไรก็ตาม อาจมีข้อแตกต่างที่อาจสร้างภาระให้แก่ SMEs ที่มีใช้สัญชาติอินโดนีเซียและมีได้มีที่ภูมิลำเนาหรือสถานประกอบการในประเทศอินโดนีเซีย หรือมีได้มีสัญชาติของประเทศที่เป็นภาคีสัญญาเกี่ยวกับการคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ที่ประเทศอินโดนีเซียเป็นสมาชิก

2.2 กฎหมายว่าด้วยความลับการค้า (Law of the Republic of Indonesia Number 30 Year 2000 regarding Trade Secret)

เพื่อความก้าวหน้าของอุตสาหกรรมซึ่งมีการแข่งขันทั้งการค้าภายในประเทศและระหว่างประเทศ จึงจำเป็นต้องมีกฎหมายคุ้มครองสำหรับความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมของบุคคล โดยการคุ้มครองความลับทางการค้า (Trade Secret) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของระบบทรัพย์สินทางปัญญา นอกจากนี้ ประเทศอินโดนีเซียได้ให้สัตยาบันแก่ความตกลงองค์การการค้าโลก ซึ่งรวมถึง TRIPS จึงจำเป็นต้องมีข้อกำหนดเกี่ยวกับเรื่องความลับทางการค้า ซึ่งกฎหมายฉบับนี้ประกาศใช้เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2543

ระบบการให้ความคุ้มครอง คือความลับทางการค้าได้รับการคุ้มครองโดยอัตโนมัติไม่ต้องจดทะเบียนตราบเท่าที่ยังคงเป็นความลับอยู่

สิ่งที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายฉบับนี้ ได้แก่ ความลับทางการค้า (Trade secret) หมายถึง ข้อมูล (Information) อันเกี่ยวกับเทคโนโลยีและ/หรือธุรกิจอันยังไม่เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป และมีคุณค่าทางเศรษฐศาสตร์ซึ่งเป็นประโยชน์ในการดำเนินธุรกิจ และเป็นความลับที่เก็บรักษาไว้โดยเจ้าของความลับทางการค้าดังกล่าว

(1) ความลับทางการค้า รวมถึงวิธีการผลิต (methods of production) วิธีการดำเนินการ (methods of processing) วิธีการขาย (methods of selling) หรือข้อมูลอื่นๆ อันเกี่ยวกับเทคโนโลยี และ/หรือธุรกิจอันมีคุณค่าทางเศรษฐศาสตร์อันยังไม่เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป

(2) ข้อมูลที่ถือว่ามีคุณค่าทางเศรษฐศาสตร์ คือข้อมูลที่อาจใช้ในการดำเนินกิจการหรือธุรกิจเชิงพาณิชย์หรือเพิ่มผลประโยชน์เชิงเศรษฐศาสตร์

(3) ข้อมูลที่ถือว่าเป็นความลับต้องเป็นข้อมูลที่ไม่เป็นที่รู้จักโดยทั่วไป (not known by the public) จะรู้ได้เฉพาะผู้ที่เกี่ยวข้องเท่านั้น

เจ้าของความลับทางการค้ามีสิทธิที่จะใช้ความลับทางการค้าแต่เพียงผู้เดียว สิทธิที่อนุญาตให้ใช้หรือห้ามไม่ให้ใช้ความลับทางการค้าของตน รวมถึงการเปิดเผยความลับทางการค้าแก่บุคคลภายนอกเพื่อจุดประสงค์เชิงพาณิชย์

สิทธิในความลับทางการค้าสามารถโอนได้โดยการรับมรดก (Inheritance) การมอบให้ (Donation) พันัยกรรม (Testament) สัญญาที่เป็นลายลักษณ์อักษร (Written agreement) หรือเหตุอื่นตามกฎหมาย

กรณีการโอนสิทธิโดยทำเป็นสัญญาที่เป็นลายลักษณ์อักษรนั้น ต้องจดทะเบียน ณ สำนักงานทรัพย์สินทางปัญญา (Directorate General of Intellectual Property Rights) และเสียค่าธรรมเนียมตามที่กฎหมายกำหนด หากมิได้ดำเนินการจดทะเบียนต่อสำนักงานทรัพย์สินทางปัญญา จะส่งผลให้ไม่สามารถมีผลบังคับต่อบุคคลภายนอกได้

กรณีสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิ (Licensing Agreement) ต้องจดทะเบียน ณ สำนักงานทรัพย์สินทางปัญญาเช่นเดียวกันกับกรณีการโอนสิทธิ เพื่อให้มีผลบังคับต่อบุคคลภายนอกได้

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานทรัพย์สินทางปัญญา (Directorate General of Intellectual Property Rights)

กฎหมายฉบับนี้บังคับใช้เป็นการทั่วไป ดังนั้น SMEs ซึ่งเป็นเจ้าของความลับทางการค้าก็ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายฉบับนี้ด้วยเช่นกัน

2.3 กฎหมายว่าด้วยแบบผังภูมิวงจรรวม (Law of the Republic of Indonesia Number 32 Year 2000 regarding Layout Designs of Integrated Circuits)

เพื่อความก้าวหน้าของอุตสาหกรรมซึ่งมีการแข่งขันทั้งการค้าภายในประเทศและระหว่างประเทศ จึงจำเป็นต้องมีกฎหมายคุ้มครองสำหรับความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมของบุคคลที่อยู่ในวงการของแบบผังภูมิวงจรรวม (Layout Designs of Integrated Circuits) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของระบบทรัพย์สินทางปัญญา นอกจากนี้ ประเทศอินโดนีเซียได้ให้สัตยาบันแก่ความตกลงองค์การการค้าโลก ซึ่งรวมถึง TRIPS จึงจำเป็นต้องมีข้อกำหนดเกี่ยวกับเรื่องแบบผังภูมิวงจรรวม ซึ่งกฎหมายฉบับนี้ บังคับใช้เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2545

สิ่งที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายฉบับนี้ได้แก่ แบบผังภูมิวงจรรวม (Layout Designs of Integrated Circuits)

(1) แบบผังภูมิ หมายถึง แบบสามมิติ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการจัดวางองค์ประกอบต่างๆ ซึ่งประกอบไปด้วยชิ้นส่วนที่สามารถกระตุ้นให้เกิดปฏิบัติการทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างน้อยหนึ่งชิ้นรวมอยู่ด้วยและส่วนเชื่อมต่อของวงจรรวมจำนวนตั้งแต่สองชิ้นขึ้นไป หรือหมายความถึงแบบสามมิติของวงจรรวมที่จะใช้ทำการผลิต

(2) วงจรรวม หมายถึง ผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปหรือกึ่งสำเร็จรูปที่ผลิตขึ้นเพื่อทำหน้าที่เป็นวงจรรวมอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งประกอบไปด้วยชิ้นส่วนที่สามารถกระตุ้นให้เกิดปฏิบัติการทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างน้อยหนึ่งชิ้นรวมอยู่ด้วย และส่วนเชื่อมต่อชิ้นส่วนเหล่านี้ไม่น้อยกว่าสองชิ้นขึ้นไปอันไม่สามารถแยกออกจากกันได้ ซึ่งได้จัดวางอยู่บนหรือในวัตถุกึ่งตัวนำชิ้นเดียวกัน

(3) การหาประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ หมายความว่า การทำ การใช้ และการขาย หรือการจำหน่าย ซึ่งแบบผังภูมิที่ได้รับการคุ้มครอง หรือวงจรรวมที่มีแบบผังภูมิที่ได้รับการคุ้มครองประกอบอยู่ด้วย หรือผลิตภัณฑ์ที่มีวงจรรวมดังกล่าวประกอบอยู่ด้วย

สิ่งที่มิได้รับความคุ้มครองได้แก่ แบบผังภูมิที่ผู้สร้างสรรค์ไม่ได้คิดค้นหรือสร้างสรรค์เอง และแบบผังภูมิที่เป็นที่รู้จักโดยบุคคลที่อยู่ในอุตสาหกรรมวงจรรวม ซึ่งเป็นผู้มีทักษะในระดับหนึ่ง

ระบบการคุ้มครองใช้ระบบจดทะเบียนถึงจะได้รับความคุ้มครอง โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องคือ สำนักงานทรัพย์สินทางปัญญา (Directorate General of Intellectual Property Rights)

เจ้าของแบบผังภูมิที่ได้รับการจดทะเบียนมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวที่จะทำซ้ำ นำเข้า ขาย หรือจำหน่ายซึ่งแบบผังภูมิที่ตนได้รับความคุ้มครอง ตลอดจนถึงอนุญาตให้บุคคลอื่นกระทำการนั้น

อายุการคุ้มครอง 10 ปี นับแต่วันรับจดทะเบียนหรือวันที่นำออกหาประโยชน์ในเชิงพาณิชย์เป็นครั้งแรก

กรณีการโอนสิทธิโดยสัญญาที่เป็นลายลักษณ์อักษร เจ้าของแบบผังภูมิอาจโอนสิทธิในแบบผังภูมิของตนให้แก่บุคคลอื่น โดยจะต้องจดทะเบียนเพื่อบันทึกการโอนสิทธิกับสำนักงานทรัพย์สินทางปัญญา

กรณีการอนุญาตให้ใช้สิทธิ เจ้าของแบบผังภูมิอาจอนุญาตให้บุคคลอื่นใช้สิทธิในแบบผังภูมิของตนก็ได้ โดยจะต้องจดทะเบียนเพื่อบันทึกการอนุญาตให้ใช้สิทธิกับสำนักงานทรัพย์สินทางปัญญาแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย

ขั้นตอนการขอรับความคุ้มครอง

(1) ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนแบบผังภูมิที่ไม่ได้มีสัญชาติอินโดนีเซีย จะต้องแต่งตั้งตัวแทนเพื่อดำเนินการยื่นคำขอจดทะเบียนแบบผังภูมิในประเทศอินโดนีเซียแทน

(2) ผู้ที่ประสงค์จะขอรับความคุ้มครองแบบผังภูมิในประเทศอินโดนีเซีย จะต้องยื่นคำขอจดทะเบียนเป็นภาษาอินโดนีเซีย ภายในกำหนดเวลา 2 ปี นับแต่วันที่นำแบบผังภูมิออกหาประโยชน์ในเชิงพาณิชย์เป็นครั้งแรก

(3) บุคคลที่มีสิทธิยื่นคำขอจดทะเบียนแบบผังภูมิในประเทศอินโดนีเซีย ได้แก่ ผู้มีสัญชาติอินโดนีเซีย หรือนิติบุคคลที่มีสำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่ในอินโดนีเซีย ผู้มีสัญชาติของประเทศที่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาหรือความตกลงเกี่ยวกับการคุ้มครองแบบผังภูมิของวงจรรวมซึ่งประเทศอินโดนีเซียเป็นภาคีอยู่ด้วย ผู้มีภูมิลำเนาในประเทศอินโดนีเซีย หรือนิติบุคคลที่มีสถานประกอบการในประเทศที่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาหรือความตกลงเกี่ยวกับการคุ้มครองแบบผังภูมิของวงจรรวมซึ่งประเทศอินโดนีเซียเป็นภาคีอยู่ด้วย

(4) ใช้ระยะเวลาประมาณ 5-8 เดือนนับแต่วันที่ยื่นคำขอจดทะเบียน

กฎหมายฉบับนี้บังคับใช้เป็นการทั่วไปซึ่งรวมไปถึง SMEs ไม่ว่าจะเป็น SMEs สัญชาติอินโดนีเซียหรือมีภูมิลำเนาหรือสถานประกอบการอยู่ในประเทศอินโดนีเซียหรือไม่ หาก SMEs ต้องการให้ประเทศอินโดนีเซียคุ้มครองแบบผังภูมิวงจรรวมของตน อย่างไรก็ตาม อาจมีข้อแตกต่างที่

อาจสร้างภาระให้แก่ SMEs ที่มีใช้สัญชาติอินโดนีเซียและมีได้มีที่ภูมิลำเนาหรือสถานประกอบการในประเทศอินโดนีเซีย หรือมีได้มีสัญชาติของประเทศที่เป็นภาคี หรือสถานประกอบการในประเทศที่เป็นภาคีอนุสัญญาเกี่ยวกับแบบผังภูมิวงจรรวมที่ประเทศอินโดนีเซียเป็นสมาชิก

3. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุม กำกับ การประกอบธุรกิจ

3.1 Law No. 40 of 2007 (Company Law)

เป็นกฎหมายที่กำหนดขั้นตอนการจดทะเบียนจัดตั้งองค์กรธุรกิจในรูปแบบของบริษัทจำกัด (limited liabilities company) ในประเทศอินโดนีเซีย ในการประกอบธุรกิจในประเทศอินโดนีเซีย นั้น ผู้ลงทุนจะต้องจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทจำกัดต่อกระทรวงยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน (Ministry of Justice and Human Right) จึงจะเริ่มดำเนินธุรกิจได้ โดยต้องมีผู้ถือหุ้นอย่างน้อย 2 ราย³ และเงินลงทุนไม่น้อยกว่า 50 ล้านรูเปีย⁴ และกำหนดวิธีการจัดการบริษัทจำกัด หน้าที่และสิทธิของกรรมการและผู้ถือหุ้น และกฎเกณฑ์อื่นๆ เช่น ห้ามมิให้บริษัทถือหุ้นในบริษัทที่เป็นผู้ถือหุ้นโดยตรงหรือโดยทางอ้อมในบริษัทแรก (crossholding)⁵

3.2 Law No. 25 of 2007 (Foreign Investment Law)

เป็นกฎหมายที่ควบคุมการลงทุนโดยนักลงทุนต่างชาติ (foreign direct investment) ในประเทศ โดยมีนโยบายการลงทุนที่ยึดหลักการปฏิบัติที่เท่าเทียมสำหรับนักลงทุนต่างชาติและนักลงทุนท้องถิ่น และการให้บริการ one-stop service ของกระบวนการใบอนุญาตการลงทุน ตั้งแต่การยื่นแบบรับขออนุญาตการลงทุนตลอดจนออกเอกสารของเอกสารที่จำเป็นทั้งหมด โดยมีหน่วยงานชื่อ Indonesia Investment Coordinating Board เป็นผู้กำกับดูแล ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าวอนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติ ทั้งในรูปแบบของนิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดา สามารถเป็นผู้ถือหุ้นทั้งหมดของบริษัทได้ในบางภาคอุตสาหกรรม⁶ อย่างไรก็ตาม บริษัทดังกล่าวต้องโอนหุ้นส่วนหนึ่งไปยังผู้ถือหุ้นชาวอินโดนีเซียภายใน 15 ปีหลังจากเริ่มประกอบธุรกิจ ทั้งนี้ นักลงทุนต่างประเทศสามารถเลือกที่จะ

³ มาตรา 7 แห่ง Law No. 40 of 2007.

⁴ มาตรา 32 แห่ง Law No. 40 of 2007.

⁵ World Service Group, Indonesia's New Company Law, ตุลาคม 2551 สืบค้นจาก

<http://www.worldservicesgroup.com/publications.asp?action=article&artid=2616> เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม พ.ศ. 2555

⁶ ยกเว้นการประกอบธุรกิจบางประเภท ดูข้อ 3.6.1.3

ลงทุนในรูปแบบของบริษัทร่วมทุน (joint venture) กับนักลงทุนชาวอินโดนีเซียได้โดยที่ฝ่ายอินโดนีเซียต้องถือหุ้นอย่างน้อยร้อยละ 5 ในช่วงเวลาของการจัดตั้งบริษัทดังกล่าว ซึ่งในกรณีดังกล่าวนักลงทุนต่างชาติไม่จำเป็นต้องปลดหุ้นของบริษัทให้แก่ฝ่ายอินโดนีเซียภายใน 15 ปี⁷

3.3 Presidential Decree No. 118/2000

เป็นกฎหมายที่ออกหลังจากได้มีการแก้ไข Presidential Decree No. 96/2000 ซึ่งกำหนดประเภทธุรกิจที่ไม่เปิดให้ชาวต่างชาติลงทุนและประเภทธุรกิจเปิดให้ชาวต่างชาติลงทุนแบบมีเงื่อนไข (เช่น ชาวต่างชาติสามารถลงทุนได้โดยร่วมลงทุนกับนักลงทุนชาวอินโดนีเซีย) สำคัญของ Presidential Decree No. 118/2000 ฉบับนี้ ได้แก่การห้ามนักลงทุนต่างชาติประกอบธุรกิจการค้า (trading) และการบริการที่สนับสนุนการค้า ยกเว้น ร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ (เช่น ห้างสรรพสินค้า ซูเปอร์มาร์เก็ต ห้างสรรพสินค้า ห้างสรรพสินค้า), การค้าส่ง (ในฐานะผู้แทนจำหน่าย / ผู้ส่งออกและนำเข้า); การจัดนิทรรศการ / ประชุมผู้ให้บริการที่มีคุณภาพให้บริการรับรอง บริการคลังสินค้าท่าเรือ นอก และบริการหลังการขาย

4. กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร

หลักโดยทั่วไปเกี่ยวกับภาษี – ประเทศอินโดนีเซียจัดเก็บภาษี จากผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศอินโดนีเซีย สำหรับเงินได้ที่ได้รับทั้งในและต่างประเทศ (Worldwide income) ในขณะที่ผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศอินโดนีเซีย ต้องเสียภาษีจากรายได้ที่ได้รับในประเทศอินโดนีเซียเท่านั้น ภาษีในประเทศอินโดนีเซียเหมือนปีประเทศไทยคือเป็นปีปฏิทิน เริ่ม 1 มกราคม และสิ้นสุด 31 ธันวาคมของทุกปี

หลักถิ่นที่อยู่ – นิติบุคคลใดๆ จะถือว่ามีถิ่นที่อยู่ในประเทศอินโดนีเซีย หากนิติบุคคลนั้นมีการจัดตั้งสถานที่ประกอบกิจการในประเทศอินโดนีเซีย นิติบุคคลต่างประเทศที่เข้ามาประกอบธุรกิจในอินโดนีเซียโดยผ่าน “สถานประกอบการถาวร” จะต้องเสียภาษีเสมือนกับนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นในประเทศอินโดนีเซีย สำหรับบุคคลธรรมดาผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศอินโดนีเซียคือผู้ที่อยู่ในประเทศตั้งแต่ 183 วันขึ้นไปในระยะเวลา 12 เดือนใดๆ

⁷ The Indonesian Netherlands Association, Investment in Indonesia, สืบค้นจาก

<http://www.ina.or.id/inaweb/files/establishment%20of%20foreign%20company%20in%20Indonesia.pdf> เมื่อวันที่ 2

ตุลาคม พ.ศ. 2555

กฎหมายภาษีหลักในประเทศอินโดนีเซีย

ตาราง ผ1-1 กฎหมายภาษีในประเทศอินโดนีเซียมีอยู่ 8 ฉบับดังนี้

ชื่อกฎหมาย	ประเภทภาษีที่บังคับใช้
1. บทบัญญัติทั่วไปเกี่ยวกับภาษี No. 6/1983, แก้ไขเพิ่มเติมโดย Law No.16/2009	บทบัญญัติทั่วไปเกี่ยวกับภาษี และกระบวนการทางภาษี
2. กฎหมายภาษีเงินได้ No.7/1983, แก้ไขเพิ่มเติมโดย Law No 36/2008	ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีหัก ณ ที่จ่าย ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
3. กฎหมายภาษีมูลค่าเพิ่ม No. 8/1983 แก้ไขเพิ่มเติมโดย Law No. 42/2009	ภาษีมูลค่าเพิ่ม
4. กฎหมายภาษีที่ดินและอาคาร No. 12/1985 แก้ไขเพิ่มเติมโดย Law No. 12/1994	ภาษีที่ดินและอาคาร
5. กฎหมายภาษีเฉพาะ Law No. 21/1997 แก้ไขเพิ่มเติมโดย Law No. 28/2009 และ Governmental Regulation No. 71/2008	ค่าธรรมเนียมโอน
6. กฎหมายอากรแสตมป์ No. 13 of 1985 และ Governmental Regulation No. 24/2000	อากรแสตมป์
7. กฎหมายศุลกากร No. 10/1995 แก้ไขเพิ่มเติมโดย Law No. 17 /2006 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 15 พ.ย. 2549	ภาษีศุลกากร
8. กฎหมายภาษีระดับภูมิภาค Law No. 28/2009 (Regional Tax)	ภาษีท้องถิ่น

4.1 บทบัญญัติทั่วไปเกี่ยวกับภาษี และกระบวนการทางภาษี (General Provisions and Taxation Procedures Law No. 6/1983 แก้ไขเพิ่มเติมโดย Law No.16/2000)

กฎหมายฉบับนี้เป็นกฎหมายหลักเกี่ยวกับภาษีอากรของประเทศอินโดนีเซีย และเป็นแม่แบบสำหรับการออกกฎหมายฉบับถัดไปคือ Income Tax Law No.7/ 1983 Value Added Tax Law No. 8/1983 และ Land Tax and Building Tax Law No. 12/1985

Law No.16/2000 ได้ผ่านการอนุมัติจากรัฐสภาและมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 1 มกราคม 2551 กฎหมายฉบับนี้เป็นกฎหมายที่กำหนดว่าผู้เสียภาษีจะต้องเสียภาษีเมื่อไหร่ ทำไม และอย่างไร รวมถึงขั้นตอนการตรวจสอบภาษีโดยเจ้าหน้าที่ ขั้นตอน และกระบวนการ รวมถึงสิทธิของผู้เสียภาษีที่สามารถยื่นคัดค้านการประเมินภาษีและการตรวจสอบภาษี

4.2 ภาษีเงินได้นิติบุคคล

การจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย และภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา อยู่ภายใต้กฎหมาย Income Tax Law No.7/1983 แก้ไขเพิ่มเติมโดย Law No. 36/2008 ซึ่งได้หลักเกณฑ์สำหรับการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลมีดังต่อไปนี้

อัตรากำไร

กฎหมายกำหนดให้อินโดนีเซียจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 25 อย่างไรก็ตาม กิติ รัฐบาลของอินโดนีเซียยังได้ลดอัตรากำไรให้กึ่งหนึ่ง สำหรับบริษัทที่มีรายได้ไม่เกิน 50,000 ล้านบาท สำหรับนิติบุคคลต่างประเทศที่มีสถานประกอบการถาวรในประเทศอินโดนีเซียจะต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังจะต้องเสียภาษีอีกร้อยละ 20 สำหรับการส่งกำไรออกนอกประเทศด้วย (อัตราดังกล่าวอาจลดลงภายใต้อนุสัญญาภาษีซ้อน) บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่ร้อยละ 40 ของทุนจดทะเบียนอยู่ในตลาดหลักทรัพย์ อัตรากำไรเงินได้นิติบุคคลอาจจะลดลงร้อยละ 25 หากเข้าเงื่อนไขที่กำหนด

ฐานภาษี

โดยปกติแล้วการเสียภาษีจะเสียจากฐานกำไรสุทธิ (รายได้ที่ต้องเสียภาษี หักด้วย ค่าใช้จ่าย)

การหักค่าใช้จ่ายทางภาษี

โดยทั่วไปรายจ่ายที่เกิดขึ้นจริงทางธุรกิจ สามารถนำมาหักเป็นค่าใช้จ่ายทางภาษีได้ ยกเว้น เงินปันผล เงินสำรองที่ไม่ได้รับอนุมัติให้หักค่าใช้จ่ายทางภาษี เงินสวัสดิการ เงินบริจาค และภาษีเงินได้

4.3 ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย

ภาษีเงินได้ส่วนใหญ่ในอินโดนีเซียจัดเก็บผ่านระบบภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย สำหรับเงินได้ที่จ่ายโดยผู้ประกอบการในอินโดนีเซีย อัตราภาษีหัก ณ ที่จ่ายจะแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับประเภทของเงินได้ ผู้รับเงิน และผู้จ่ายเงิน

ตามกฎหมายการจ่ายเงินปันผล ดอกเบี้ย ค่าสิทธิ การให้บริการทางเทคนิคและค่าจัดการ (Management fee) สำหรับการให้บริการในอินโดนีเซีย ให้กับผู้รับที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศอินโดนีเซีย (Tax resident) และผู้รับที่มีถิ่นที่อยู่ในอินโดนีเซีย (Non-tax resident) จะมีอัตราภาษีหัก ณ ที่จ่ายแตกต่างกันไป

ตาราง ผ1-2 ประเภทเงินได้และอัตรากำไรเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ประเทศอินโดนีเซีย

ประเภทเงินได้	อัตรากำไรหัก ณ ที่จ่าย (สำหรับผู้มีถิ่นที่อยู่) (ร้อยละ)	อัตรากำไรหัก ณ ที่จ่าย (สำหรับผู้มีถิ่นที่อยู่) (ร้อยละ)
เงินปันผล ดอกเบี้ยรับ ค่าสิทธิ เงินรางวัล โบนัส	15*	20**
ค่าเช่า หรือเงินได้อื่นอันเกิดจากการให้ใช้ ทรัพย์สิน	2	20**
การให้เช่าที่ดินหรืออาคาร	10	
การขนส่งทางเรือหรืออากาศยาน	2.64	
การให้เช่าเครื่องบินแบบเหมาลำสำหรับสาย การบินภายในประเทศ	1.8 จากรายรับ (เป็นภาษีสุดท้าย)	
การขนส่งทางเรือภายในประเทศ	1.2 จากรายรับ (เป็นภาษีสุดท้าย)	

*หมายเหตุ – เงินปันผลอาจได้รับยกเว้นหากเข้าเงื่อนไขที่กำหนด

**หมายเหตุ – อัตรานี้อาจลดลงได้ตามอนุสัญญาภาษีซ้อน

4.4 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

บุคคลธรรมดาจะถือว่าเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในอินโดนีเซียได้ ต้องเข้าเงื่อนไขครบทั้ง 3 ข้อดังนี้

- (1) เป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในอินโดนีเซีย
- (2) อยู่ในอินโดนีเซียมากกว่า 183 วัน
- (3) อยู่ในอินโดนีเซียในปีภาษี และมีแผนที่จะอยู่ในประเทศต่อไป

บุคคลธรรมดาผู้มีถิ่นที่อยู่ในอินโดนีเซีย (Tax resident of Indonesia) ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินได้ทั้งหมดที่ได้รับทั้งในประเทศและต่างประเทศ ได้แก่ เงินเดือนและผลประโยชน์อื่นจากการจ้างงาน เงินจากการรับทำงานให้ เงินได้จากการประกอบธุรกิจ และเงินได้จากการลงทุน (เงินปันผล ดอกเบี้ย ค่าสิทธิ และผลได้จากทุน) เงินได้ดังกล่าวหักด้วยค่าใช้จ่ายดังต่อไปนี้เหลือเท่าใด ก็ให้เสียภาษีตามอัตราที่กฎหมายกำหนด

ตาราง ผ1-3 อัตราค่าใช้จ่ายสำหรับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศอินโดนีเซีย

ค่าใช้จ่าย	จำนวน (IND)
ผู้เสียภาษี	15,840,000
คู่สมรส	1,320,000
บุตร/คน (ไม่เกิน 3 คน)	1,320,000
Occupational expenses (ร้อยละ 5 ของเงินได้ที่ไม่เกิน IND 500,000 ต่อเดือน)	6,000,000
เงินสมทบเข้ากองทุน Jamsostek for old age security saving (อัตราสมทบคือ ร้อยละ 2 ของเงินได้)	หักได้ตามจริง
เงินประกันสังคม หรือ Pension Maintenance (ร้อยละ 5 ของเงินได้ที่ไม่เกิน IND 200,000 ต่อเดือน)	2,400,000

ตาราง ผ1-4 อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศอินโดนีเซีย

ฐานเงินได้สุทธิ (รูป)	อัตราภาษี (ร้อยละ)
สำหรับเงินได้ 50,000,000 แรก	5
สำหรับเงินได้ 50,000,001 - 250,000,000	15
สำหรับเงินได้ 250,000,001 - 500,000,000	25
สำหรับเงินได้ที่เกิน 500,000,000 ขึ้นไป	30

บุคคลธรรมดาผู้มีได้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศอินโดนีเซีย (Non-tax resident of Indonesia) จะเสียภาษีในอัตราร้อยละ 20 ซึ่งจะจัดเก็บผ่านระบบภาษีหัก ณ ที่จ่าย สำหรับเงินได้ที่เกิดจากงานที่ทำหรือทรัพย์สินที่มีในประเทศอินโดนีเซีย (Indonesia source income) อย่างไรก็ตาม เงินได้ที่บุคคลธรรมดาได้รับอาจได้รับยกเว้นภาษีตามอนุสัญญาภาษีซ้อน หากเข้าเงื่อนไขที่อนุสัญญาภาษีซ้อนกำหนด

4.5 กฎหมายภาษีมูลค่าเพิ่ม Value Added Tax Law No. 8/1983 แก้ไขเพิ่มเติมโดย Law No. 18/2000

Value Added Tax Law กำหนดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มที่อัตราร้อยละ 10 สำหรับการขายสินค้าและให้บริการในอาณาเขตของอินโดนีเซีย รวมถึงการนำเข้าสินค้า (สินค้านำเข้าบางประเภทอาจได้รับยกเว้น) อัตราภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการส่งออกสำหรับการขายสินค้าและให้บริการคืออัตราร้อยละ 0

(1) สินค้าและบริการดังต่อไปนี้ ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม

ตาราง ผ1-5 สินค้าและบริการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มของประเทศอินโดนีเซีย

บริการที่ไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม	สินค้าที่ไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม
บริการทางการแพทย์	ทรัพย์สินในดิน เช่น น้ำมันดิบ ก๊าซธรรมชาติ ทราบย ถ่านหิน
บริการทางสังคม เช่น การรับเลี้ยงเด็ก กำพร้า การจัดการงานศพ	สินค้าอุปโภคบริโภค เช่น ข้าว เกลือ ข้าวโพด
บริการส่งของโดยใช้แสตมป์	อาหารและเครื่องดื่ม ในธุรกิจโรงแรม ร้านอาหาร
บริการทางการเงิน	เงินตรา ทองคำแท่ง และ หลักทรัพย์
บริการประกันภัย	
บริการทางศาสนา	
บริการด้านการศึกษา	

บริการที่ไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม	สินค้าที่ไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม
บริการด้านศิลปะและบันเทิง	
Broadcasting services ที่ไม่ใช่เพื่อการโฆษณา	
บริการด้านแรงงาน	
บริการการโรงแรม	
บริการสาธารณะโดยหน่วยงานของรัฐ	
บริการที่จอดรถ	
บริการโทรศัพท์สาธารณะแบบใช้เหรียญ	
บริการส่งเงินแบบชนาณัติ	
บริการด้านอาหารและจัดเลี้ยง (food & catering)	

(2) สำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการในเขตเฉพาะ อาทิ Bonded Zone, Free Zone ได้รับสิทธิยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม

(3) การขายสินค้าหรือการให้บริการให้กับผู้เสียภาษีมูลค่าเพิ่มที่รัฐกำหนด ได้รับสิทธิยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม

ภายใต้กฎหมายภาษีมูลค่าเพิ่มกำหนดให้เรียกเก็บภาษีสำหรับสินค้าฟุ่มเฟือยด้วยอัตราที่จัดเก็บอยู่ในระหว่างร้อยละ 10 ถึงร้อยละ 75 ตัวอย่างของสินค้าฟุ่มเฟือย คือ บ้าน ทาวเฮาส์ (Non-strata title) ซึ่งมีเนื้อที่ตั้งแต่ 350 ตารางเมตรขึ้นไป หรือ อาคารชุด อพาร์ทเมนต์ ทาวเฮาส์ (strata title) ซึ่งมีเนื้อที่ตั้งแต่ 150 ตารางเมตรขึ้นไป เป็นต้น

นอกจากนี้ กฎหมายยังกำหนดให้ผู้ประกอบการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มนำส่งภาษีแทนผู้ประกอบการต่างประเทศ ผ่านระบบประเมินภาษีมูลค่าเพิ่มด้วยตัวเอง (Self-assessed VAT) สำหรับค่าสินค้าและบริการที่เกิดขึ้นในต่างประเทศโดยผู้ประกอบการต่างประเทศซึ่งต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มในประเทศอินโดนีเซีย

4.6 ภาษีอากรและที่ดิน (Land Tax and Building Tax Law No. 12/1985 แก้ไขเพิ่มเติมโดย Law No. 12/1994)

ประเทศอินโดนีเซียเรียกเก็บภาษีอากรและที่ดินเมื่อบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลมีรายได้เกิดขึ้นจากการถือครองที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง หรือขายทรัพย์สินนั้นออกไป อัตราที่เรียกเก็บในปัจจุบัน อยู่ที่ประมาณร้อยละ 0.5 ของราคาประเมินของทรัพย์สิน

4.7 ภาษีสำหรับโอนอสังหาริมทรัพย์ (Law No. 21/1997 แก้ไขเพิ่มเติมโดย Law No. 28/2009 และ Governmental Regulation No. 71/2008)

กฎหมายฉบับนี้เป็นภาษีสำหรับโอนอสังหาริมทรัพย์ (Tax on land and building transfer) เมื่อมีการโอนอสังหาริมทรัพย์ในอินโดนีเซีย (ไม่ว่าจะโดยการขาย การให้ การแลกเปลี่ยน) จะมีการเรียกเก็บภาษีในอัตราร้อยละ 5 ของราคาขายหรือราคาพึงประเมินที่สูงกว่า ซึ่งจะเรียกเก็บจากผู้โอน

นอกจากนี้ ประเทศอินโดนีเซียยังเรียกเก็บภาษีสำหรับผู้รับโอนอีกด้วย ในอัตราร้อยละ 5 ของราคาขาย หรือราคาประเมิน แล้วแต่ราคาใดจะสูงกว่า และหักด้วยค่าใช้จ่ายตามที่รัฐกำหนด ซึ่งจะแตกต่างกันไปตามสถานที่ตั้ง

4.8 อากรแสตมป์ Stamp Duty Law No. 13 of 1985 และ Governmental Regulation No. 24/2000

อากรขาเข้าที่เรียกเก็บจะอยู่ในอัตราร้อยละ 0 ถึง 150 ของมูลค่าของสินค้าที่นำเข้า ซึ่งคำนวณจากราคา CIF⁸ อย่างไรก็ดี ภายใต้ข้อตกลงการค้าเสรี รัฐบาลของอินโดนีเซียได้พยายามลดอัตราอากรขาเข้าเรื่อยมา ซึ่งอัตรานำเข้าที่สูงส่วนใหญ่จะเรียกเก็บจากสินค้าที่รัฐต้องการควบคุม เพื่อความปลอดภัยและเพื่อรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมและสังคมของประเทศ

⁸ CIF : Cost including Insurance and Fright

อัตราอากรขาเข้า ได้บัญญัติไว้ใน The Indonesian Customs Tariff Book (BTBMI ล่าสุด 2012)⁹ ซึ่งเป็นกฎหมายที่กำหนดพิกัดอัตราศุลกากรของสินค้าทั้งหมด และอัตราอากรที่เรียกเก็บรายสินค้า

นอกจากนี้ อินโดนีเซียยังได้มีการลดหย่อนอัตราอากรขาเข้าเป็นการพิเศษกับประเทศในกลุ่มอาเซียนด้วยกันภายใต้การเปิดเสรีการค้าสินค้า สินค้าส่วนใหญ่ มีการลดอัตราอากรเหลือร้อยละ 0 ให้กับสินค้าที่นำเข้ามาจากประเทศสมาชิกอาเซียน ตั้งแต่ปี 2553 เรื่อยมา ยกเว้นสินค้าบางรายการที่เป็นสินค้าอ่อนไหว (Sensitive List) และสินค้าอ่อนไหวมาก (Highly Sensitive List)

สำหรับสินค้าอ่อนไหวมาก ประเทศสมาชิกยังไม่ต้องดำเนินการลดภาษี ซึ่งสำหรับสินค้าที่อ่อนไหวมากของประเทศอินโดนีเซียคือ ข้าว และน้ำตาล ยังคงเรียกเก็บในอัตราสูงอยู่ อีกทั้งยังคงไว้ซึ่งมาตรการทางการค้าสำหรับการนำเข้าข้าวและน้ำตาลเข้าไปในประเทศอินโดนีเซีย คือ การจำกัดปริมาณนำเข้าหรือโควตา ผู้นำเข้าต้องผ่านการรับรอง/ จดทะเบียนผู้นำเข้าที่เป็นผู้ผลิต ผู้นำเข้าที่เป็นผู้ขาย ผู้นำเข้าต้องขอใบอนุญาตนำเข้าพิเศษ (Special Import License) มาตรการป้องกันการผูกขาดทางการค้า เพื่อป้องกันการผูกขาดในตลาดภายใน

ในบางช่วงเวลา รัฐบาลอินโดนีเซียสามารถออกประกาศห้ามนำเข้าข้าวและน้ำตาลชั่วคราว โดยจะนำเข้าได้ในกรณีที่ผลผลิตภายในประเทศไม่เพียงพอ และประกาศเกี่ยวกับการรักษาระดับราคา ซึ่งต้องผ่านการดำเนินการสต็อกข้าวและน้ำตาลทรายของรัฐบาลอินโดนีเซีย

โดยอัตราภาษีนำเข้าข้าวของประเทศอินโดนีเซีย คือ ร้อยละ 30 จะมีการลดอัตราอากรเหลือร้อยละ 25 ในปี 2015 และน้ำตาล อัตราอากรปัจจุบันคือร้อยละ 40 จะลดเป็นร้อยละ 5-10 ในปี 2015¹⁰

นอกจากมาตรการทางการค้าแล้ว ประเทศอินโดนีเซีย ยังคงมีการบังคับใช้ มาตรการที่มีใช้ภาษี หรือ Non Tariff Barriers อยู่หลายมาตรการด้วยกัน อาทิ มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช ซึ่งกำหนดให้สินค้าประเภทผลไม้ต้องได้รับใบรับรองสุขอนามัยก่อน เพื่อความมั่นใจว่าผลไม้ไม่ได้ผลิตจากพื้นที่ปลอดโรคและแมลงระบาด สำหรับสินค้าประเภทอาหาร ก่อนนำเข้าในประเทศอินโดนีเซีย ต้องได้รับใบรับรองสุขอนามัยก่อนจากหน่วยงานรับผิดชอบของประเทศผู้ส่งออก รวมทั้งมาตรการอุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า หรือ Technical Barrier to Trade สำหรับสินค้าประเภทรถยนต์ ชิ้นส่วน เครื่องจักร อุปกรณ์ บางประเภท ก่อนนำเข้าในประเทศอินโดนีเซีย ต้องได้รับใบอนุญาตนำเข้าหรือ ใบรับรองคุณภาพก่อน แล้วแต่กรณี เคมีภัณฑ์ บางประเภท ประเทศอินโดนีเซีย

⁹ Indonesian Customs Department

¹⁰ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

ยังออมาตรการกำหนดผู้นำเข้าเฉพาะรายเท่านั้นที่มีสิทธินำเข้าเคมีภัณฑ์ ควบคุม เช่น วัตถุอันตราย สาร CFC เป็นต้น

เครือข่ายความตกลงเขตการค้าเสรีทั้งพหุภาคีและทวิภาคี ระหว่างประเทศอินโดนีเซีย และคู่เจรจา ได้แก่

- (1) ASEAN TRADE IN GOODS AGREEMENT (ATIGA)
- (2) ASEAN-CHINA (ACFTA)
- (3) ASEAN KOREA (AKFTA)
- (4) ASEAN-INDIA FTA (AIFTA)
- (5) ASEAN-AUSTRALIA AND NEW ZEALAND (AANZFTA)
- (6) INDONESIA-JAPAN ECONOMIC PARTNERSHIP AGREEMENT (IJEPA)

สิทธิประโยชน์ทางภาษีศุลกากร ของประเทศอินโดนีเซีย คล้ายคลึงกับประเทศไทย และประเทศสมาชิกอื่นในภูมิภาคอาเซียน

(1) สินค้าที่ได้รับสิทธิยกเว้นอากร ตามมาตรา 25 และมาตรา 26 ของ The Indonesian Customs Law (ICL)

(2) การนำเข้าสินค้าชั่วคราว หรือ Temporary Importation

(3) Master List Facility เป็นสิทธิประโยชน์ที่ให้ผู้ประกอบการที่ต้องการขยายการผลิต และการค้าบริการของตน โดยศุลกากรประเทศอินโดนีเซียจะให้สิทธิได้รับยกเว้นอากรสำหรับ เครื่องจักร วัตถุดิบ และสินค้าบางรายการ ซึ่งอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม ได้แก่ อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและวัฒนธรรม การขนส่งมวลชน การสื่อสารมวลชน บริการสุขภาพ เหมืองแร่ การก่อสร้าง โทรคมนาคม และบริการที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งสินค้าที่ท่าเรือ

(4) การส่งเสริมการลงทุนและขีดความสามารถของผู้ประกอบการ โดยรัฐบาลอินโดนีเซียจะให้สิทธิพิเศษยกเว้นภาษีนำเข้าสินค้าและวัตถุดิบที่ไม่สามารถผลิตได้ในประเทศ หรือผลิตได้แต่ไม่เพียงพอและ/หรือไม่ได้คุณภาพตามที่ผู้ผลิตต้องการ การให้สิทธิประโยชน์ลักษณะนี้ เปรียบได้กับการส่งเสริมการลงทุนของประเทศไทย โดยคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

สำหรับปี พ.ศ. 2555 นี้ รัฐบาลอินโดนีเซีย ได้ให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษีศุลกากรนำเข้า สินค้าแก่ อุตสาหกรรมดังต่อไปนี้

- Carpet Manufacturing

- Plastic Packaging and Sacking
- Telecommunication Tools Manufacturing
- Writing Tools Manufacturing (i.e. ball point pens)
- Special ink (Toner)
- Electric Component
- Railway Component
- Infusion Component
- Infusion Packaging
- Optical Fiber cable Manufacturing
- Motor vehicle
- Heavy Equipment industry
- Ship manufacturing and Repairing
- Airplane repair and Maintenance Services
- Fertilizers Manufacturing
- Resin Manufacturing

(5) คลังสินค้าทัณฑ์บน (Bonded Warehouse)

(6) เขตปลอดอากร (Free Trade Zones – Batam Bintan and Karimun Islands)

เขตปลอดอากรที่รัฐบาลอินโดนีเซียประกาศให้สิทธิพิเศษนั้น นอกจาก 3 เกาะใหญ่ คือ Batam Bintan และ Karimun และรวมไปถึงเกาะเล็กๆ ที่สามารถเข้าเงื่อนไขในการได้รับสิทธิประโยชน์ดังกล่าว บริษัท ที่รับสิทธิประโยชน์ ไม่ต้องขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT-NON PKP Status) โดยมีเงื่อนไขว่าผู้ประกอบการต้องได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบการเขตปลอดอากรจาก Free Zone Oversight Agency (FZOA – Badan Pengawasan Kawasan)

4.9 ภาษีท้องถิ่น Regional Taxes Law No. 28/2009

ภาษีท้องถิ่น หรือ Regional Taxes ที่เรียกเก็บในประเทศอินโดนีเซียมี 2 ประเภท คือ

4.9.1 *Provincial Governmental taxes* เป็นภาษีที่เรียกเก็บจากสินค้าบางประเภท

- (1) *เจ้าของรถยนต์*: ผู้เป็นเจ้าของรถยนต์จะถูกเรียกเก็บภาษีในอัตราร้อยละ 1 ถึง 2 สำหรับรถคันแรก และในอัตราก้าวหน้าซึ่งอยู่ระหว่างร้อยละ 2 ถึง 10 สำหรับรถคันที่ 2 ขึ้นไป
- (2) *การโอนกรรมสิทธิ์ในรถยนต์*: เมื่อมีการโอนกรรมสิทธิ์ในรถยนต์จะต้องเสียภาษีร้อยละ 20 ของราคาขาย สำหรับการโอนครั้งแรก และร้อยละ 1 สำหรับการโอนครั้งถัดไป
- (3) *น้ำมันรถ (motor vehicle fuel)*: ต้องเสียภาษี อัตราสูงสุดที่เรียกเก็บคือร้อยละ 10 ของราคาขายน้ำมัน ก่อนภาษีมูลค่าเพิ่ม
- (4) *Surface Water*: ต้องเสียภาษี อัตราสูงสุดที่เรียกเก็บคือร้อยละ 10 ของมูลค่าที่ทำให้ได้มาซึ่ง Surface Water
- (5) *บุหรี่ย*: ต้องเสียภาษีในอัตราร้อยละ 10

4.9.2 *District Taxes Provincial Governmental Taxes* เป็นภาษีที่เรียกเก็บจากผู้ประกอบธุรกิจบางประเภท เช่น โรงแรม ร้านอาหาร สถานบันเทิง โฆษณา เป็นต้น

ตาราง ผ1-6 อัตราภาษีท้องถิ่นประเทศอินโดนีเซีย

ประเภทธุรกิจ	อัตราภาษีสูงสุดที่เรียกเก็บ (ร้อยละ)
ภาษีโรงแรม	10
ภาษีร้านอาหาร	10
ภาษีสถานบันเทิง	35
ภาษีโฆษณา	25
Street Lighting Tax	10
Non Metal Mineral and Rocks Tax	25
Parking Tax	30
Ground Water Tax	20
Swallow Bird Nest Tax	10

อนุสัญญาภาษีซ้อน (Double Taxation Agreements)

ในปัจจุบัน ประเทศอินโดนีเซียได้ตกลงทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับ 59 ประเทศ ดังต่อไปนี้

ตาราง ผ1-7 ประเทศที่เข้าทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศอินโดนีเซีย

1.	อัลจีเรีย	21.	จอร์แดน	41.	สโลวาเกีย
2.	ออสเตรเลีย	22.	เกาหลีเหนือ	42.	แอฟริกาใต้
3.	ออสเตรีย	23.	เกาหลีใต้	43.	ศรีลังกา
4.	บังกลาเทศ	24.	คูเวต	44.	สเปน
5.	เบลเยียม	25.	ลักเซมเบิร์ก	45.	ชูดาน
6.	บรูไน	26.	มาเลเซีย	46.	สวีเดน
7.	บัลแกเรีย	27.	เม็กซิโก	47.	สวิสเซอร์แลนด์
8.	แคนาดา	28.	มองโกเลีย	48.	ซีเรีย
9.	จีน ไทเป	29.	เนเธอร์แลนด์	49.	ไต้หวัน
10.	เชค	30.	นิวซีแลนด์	50.	ไทย
11.	เดนมาร์ก	31.	นอร์เวย์	51.	ตูนิเซีย
12.	อียิปต์	32.	ปากีสถาน	52.	ตุรกี
13.	ฟินแลนด์	33.	ฟิลิปปินส์	53.	สหรัฐอเมริกา
14.	ฝรั่งเศส	34.	โปแลนด์	54.	ยูเครน
15.	เยอรมันนี	35.	โปรตุเกส	55.	สหราชอาณาจักร
16.	ฮังการี	36.	กาตาร์	56.	อเมริกา

17.	อินเดีย	37.	โรมาเนีย	57.	อุซเบกิสถาน
18.	อิหร่าน	38.	รัสเซีย	58.	เวเนซุเอลา
19.	อิตาลี	39.	เซเชลส์	59.	เวียดนาม
20.	ญี่ปุ่น	40.	สิงคโปร์		

ภาคผนวก 2

ประเทศมาเลเซีย : กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ภาคผนวก 2 – ประเทศมาเลเซีย: กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญา

1.1 กฎหมายคุ้มครองแบบผังภูมิวงจรรวม (Layout-Designs of Integrated Circuits Act 2000)

กฎหมายฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการคุ้มครองแบบผังภูมิวงจรรวม (Layout designs of integrated circuits) และเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยประกาศบังคับใช้เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2543

สิ่งที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายนี้ ได้แก่ แบบผังภูมิวงจรรวม (Layout designs of integrated circuits) โดยอัตโนมัติในทันทีที่สร้างสรรค์เสร็จและไม่จำเป็นต้องจดทะเบียน ซึ่งต้องมีลักษณะตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดเอาไว้ในกฎหมาย

แบบผังภูมิ หมายถึง แบบสามมิติไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบหรือสื่อใด ๆ ซึ่งประกอบไปด้วย ชั้นส่วนที่สามารถกระตุ้นให้เกิดปฏิบัติการทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างน้อยหนึ่งชั้นรวมอยู่ด้วยและส่วนเชื่อมต่อบางส่วนหรือทั้งหมดของวงจรรวม หรือหมายความถึงแบบสามมิติของวงจรรวมที่จะทำการผลิต

วงจรรวม หมายถึง ผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปหรือกึ่งสำเร็จรูปที่ผลิตขึ้นเพื่อทำหน้าที่เป็นวงจรอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งประกอบไปด้วยชั้นส่วนที่สามารถกระตุ้นให้เกิดปฏิบัติการทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างน้อยหนึ่งชั้นรวมอยู่ด้วย และส่วนเชื่อมต่อชั้นส่วนเหล่านี้ไม่น้อยกว่าสองชั้นขึ้นไปอันไม่สามารถแยกออกจากกันได้ ซึ่งได้จัดวางอยู่บนหรือในวัตถุกึ่งตัวนำชั้นเดียวกัน

แบบผังภูมิวงจรรวมได้รับความคุ้มครองในประเทศมาเลเซียโดยอัตโนมัติในทันทีที่สร้างสรรค์เสร็จและโดยไม่จำเป็นต้องจดทะเบียน

เจ้าของแบบผังภูมิวงจรรวมมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวที่จะทำซ้ำ นำเข้ามาในประเทศมาเลเซีย หรือขายซึ่งแบบผังภูมิวงจรรวมที่ตนได้รับความคุ้มครอง ตลอดจนถึงอนุญาตให้บุคคลอื่นกระทำการดังกล่าวต่อแบบผังภูมิวงจรรวมนั้น

แบบผังภูมิวงจรรวมมีอายุความคุ้มครอง 10 ปี นับแต่วันนำแบบผังภูมิวงจรรวมออกใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ครั้งแรกไม่ว่าจะใช้ในประเทศหรือประเทศอื่นใดก็ตาม ทั้งนี้ จะต้องไม่เกิน 15 ปี นับแต่วันที่แบบผังวงจรรวมได้ถูกสร้างขึ้น

1.2 กฎหมายคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indications Act 2000)

กฎหมายฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indications) และเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

สิ่งที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายนี้ ได้แก่ สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ซึ่งหมายถึง สิ่งที่ระบุหรือแสดงเกี่ยวกับสินค้าว่ามีแหล่งที่มาหรือมีแหล่งกำเนิดจากท้องถิ่นของประเทศใดประเทศหนึ่ง ซึ่งคุณภาพ คุณลักษณะหรือชื่อเสียงของสินค้านั้นมีความสัมพันธ์อย่างสำคัญกับท้องถิ่นนั้น

การคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ใช้ระบบจดทะเบียน ทั้งนี้ สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ อาจได้รับความคุ้มครองโดยไม่จดทะเบียนก็ได้

ผู้เป็นเจ้าของสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์หรือประเทศที่เป็นเจ้าของแหล่งกำเนิดทางภูมิศาสตร์ มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวที่จะใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ และมีสิทธิที่จะดำเนินคดีทางศาลกับผู้ที่ใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพื่อห้ามไม่ให้บุคคลดังกล่าวใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์นั้นต่อไป รวมถึงการเรียกค่าเสียหายหรือได้รับการชดเชยเยียวยาอื่นใดจากผู้ที่ไม่ชอบนั้น

สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์มีอายุความคุ้มครอง 10 ปี สามารถต่ออายุความคุ้มครองได้อีกคราวละ 10 ปี

2. กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร

หลักโดยทั่วไปเกี่ยวกับภาษี – ประเทศมาเลเซียจัดเก็บภาษีตามหลักอาณาเขต กล่าวคือรายได้ที่เกิดจากกิจการในประเทศมาเลเซีย และรายได้ต่างประเทศที่ได้รับในประเทศมาเลเซีย เท่านั้นที่ต้องเสียภาษีเงินได้ในประเทศมาเลเซีย ปีภาษีในประเทศมาเลเซียเหมือนปีประเทศไทย คือเป็นปีปฏิทิน เริ่ม 1 มกราคม และสิ้นสุด 31 ธันวาคม ของทุกๆ ปี ในส่วนของบริษัท ปีภาษีหมายถึงปีตามงบการเงินของบริษัทนั้นๆ

หลักถิ่นที่อยู่ - นิติบุคคลจะถือว่ามีถิ่นที่อยู่ในประเทศมาเลเซียหากนิติบุคคลนั้น มีการควบคุมและการบริหารจัดการในประเทศมาเลเซีย (Control and management of business in Malaysia) ซึ่งจะพิจารณาจากการจัดการประชุมกรรมการว่าอยู่ที่ใด และเมื่อมีถิ่นที่อยู่ในประเทศมาเลเซีย นิติบุคคลดังกล่าวจะได้รับสิทธิพิเศษภายใต้อนุสัญญาภาษีซ้อน ที่ประเทศมาเลเซียมีกับต่างประเทศอีกด้วย

ตาราง ผ2-1 กฎหมายภาษีหลัก ที่บังคับใช้ในประเทศมาเลเซีย มีดังนี้

ชื่อกฎหมาย	ประเภทภาษีที่บังคับใช้
Income Tax Act 1967	ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีหัก ณ ที่จ่าย ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
Sales Tax Act 1972	ภาษีการขายสินค้า
Service Tax Act 1975	ภาษีบริการ
Local Government Act 1976	ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีท้องถิ่น
Real Property Gains Tax Act 1976	ภาษีทรัพย์สิน
Stamp Act 1949	อากรแสตมป์
Customs Act 1967	ภาษีศุลกากร
Local Government Act 1976	ภาษีท้องถิ่น
Excise Act 1976	ภาษีสรรพสามิต

2.1 ภาษีเงินได้ (Income Tax Act 1967)

Income Tax Act กำหนดให้บุคคลธรรมดาและนิติบุคคลต้องเสียภาษีดังต่อไปนี้

ภาษีเงินได้นิติบุคคล

- (1) บริษัทที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายของประเทศมาเลเซีย และนิติบุคคลต่างประเทศ จะต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในประเทศมาเลเซียหากเงินได้นั้นได้รับจากประเทศมาเลเซีย อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับปีภาษี พ.ศ. 2555 คือ ร้อยละ

- (2) บริษัทที่ประกอบธุรกิจ Petroleum upstream เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตรา ร้อยละ 38
- (3) บริษัทที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายในประเทศมาเลเซีย มีทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วไม่เกิน 2.5 ล้านบาท (ณ ต้นปีภาษีใดๆ) เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราดังต่อไปนี้
- รายได้ที่ต้องเสียภาษี 5 แสนริงกิตแรก อัตราภาษีเงินได้ ร้อยละ 20
 - รายได้ที่ต้องเสียภาษีส่วนที่เกิน 5 แสนริงกิต อัตราภาษีเงินได้ ร้อยละ 25

อัตราภาษีพิเศษข้างต้น เริ่มมีผลบังคับตั้งแต่ปีภาษี พ.ศ. 2552 และมีผลสำหรับ

- (1) บริษัทที่มีบริษัทที่เกี่ยวข้องกันถือหุ้นไม่เกินร้อยละ 50 ของทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้ว ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม
- (2) บริษัทต้องไม่ถือหุ้นในบริษัทที่เกี่ยวข้องกันเกินร้อยละ 50 ของทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้ว สำหรับหุ้นของบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม หรือ ทั้ง บริษัท และบริษัทที่เกี่ยวข้องกันต้องไม่ถือหุ้นโดย บริษัทอื่นเกินร้อยละ 50 ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม

บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน หมายถึง บริษัทที่มีทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วมากกว่า 2.5 ล้านบาท ณ ต้นปีภาษีใดๆ

ประเทศมาเลเซียได้มีการพัฒนาระบบภาษีแบบ Single-tier system ในปีภาษี 2551 ซึ่งภายใต้ระบบ Single-tier system ภาษีที่เสียบนกำไรสุทธิของบริษัทคือ ภาษีสุดท้าย ผู้ถือหุ้นจะไม่ต้องเสียภาษีสำหรับเงินปันผล บริษัทผู้จ่ายไม่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่ายสำหรับเงินปันผลที่จ่ายให้แก่ผู้ถือหุ้น ในช่วง 6 ปี ของการปรับเปลี่ยน บริษัททั้งหมดจะเข้าสู่ระบบ Single-tier system ในวันที่ 1 มกราคม 2557 ถึงแม้ว่าผู้ถือหุ้นดังกล่าวอาจจะยังมีเครดิตภาษีที่ถูกหักจากเงินปันผล (Franking credit) ที่ยังไม่ได้ใช้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 ก็ตาม

2.2 ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย

การจ่ายเงินได้บางประเภทที่จ่ายให้แก่ผู้ไม่มีถิ่นอยู่ในประเทศมาเลเซียจะต้องถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายตามอัตราดังต่อไปนี้

ตาราง ผ2-2 ประเภทเงินได้และอัตราภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ประเทศมาเลเซีย

ประเภทการจ่ายเงิน	อัตราภาษี (ร้อยละ)
รายได้ประเภทพิเศษ	10
ดอกเบี้ย	15
ค่าสิทธิ	10
การจ่ายค่าสัญญา	10 + 3
รายได้อื่น (มาตรา 4 (F))	10

ถ้าผู้รับเงินเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศที่มีอนุสัญญาภาษีซ้อนกับมาเลเซีย อัตราภาษีบางประเภทอาจลดลงขึ้นอยู่กับอนุสัญญา ในกรณีที่ธนาคารหรือสถาบันการเงินในประเทศมาเลเซียที่มีใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารและสถาบันการเงิน (The Banking and Financial Institution Act 1989 or the Islamic Banking Act 1983) หรือสถาบันอื่นที่ได้รับอนุญาตโดยกระทรวงการคลังจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ยืมให้แก่ผู้ไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศมาเลเซีย ดอกเบี้ยดังกล่าวได้รับยกเว้นภาษี เงินกู้ยืมดังกล่าวจะต้องเป็นเงินกู้ที่ได้รับหรือรับประกันโดยรัฐบาลมาเลเซีย

บุคคลผู้ไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศมาเลเซีย จะต้องถูกหัก ณ ที่จ่ายจากรายได้ดังนี้

ตาราง ผ2-3 บุคคลผู้ไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศมาเลเซีย ที่ต้องถูกหัก ณ ที่จ่ายจากรายได้

ประเภทรายได้	อัตราภาษี (2555) (ร้อยละ)
นักแสดงอาชีพ	15
ดอกเบี้ย	15
ค่าสิทธิ	10
รายได้ประเภทพิเศษ: - ค่าเช่าสังหาริมทรัพย์ - ค่าบริการการจัดการหรือทางเทคนิค (เสียภาษีเฉพาะบริการที่ทำในมาเลเซีย)	10 10

ประเภทรายได้	อัตรากำไร (2555) (ร้อยละ)
- ค่าบริการในการใช้ทรัพย์สิน หรือติดตั้ง หรือการ จัดการโรงงาน เครื่องจักร หรือเครื่องมืออุปกรณ์อื่น	10
เงินปันผล (Single tier)	ยกเว้น
เงินปันผล (Franked)	25
รายได้การจ้างงาน	26
รายได้ที่นอกเหนือจากข้างต้น (เช่น กำไรตามมาตรา 4(f))	10

2.3 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

บุคคลธรรมดาที่มีหน้าที่ที่จะต้องเสียภาษีจากรายได้ที่เกิดใน/ได้รับจาก/หรือนำเข้ามาในประเทศไทยมาเลเซีย อย่างไรก็ตาม บุคคลธรรมดาที่ไม่มีถิ่นที่อยู่จะเสียภาษีเฉพาะรายได้ที่ได้รับในมาเลเซีย อัตรากำไรจะขึ้นอยู่กับสถานะภาพของบุคคลนั้น ซึ่งวัดได้จากระยะเวลาที่อยู่ในประเทศไทยมาเลเซีย ตามที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา 7 ของ The Income Tax Act 1967 โดยทั่วไป บุคคลธรรมดาที่อาศัยอยู่ในมาเลเซียเกิน 182 วันจะถือเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยมาเลเซีย บุคคลธรรมดาที่มีถิ่นที่อยู่จะเสียภาษีบนรายได้ ในอัตราในแต่ละช่วงจากร้อยละ 0 ถึงร้อยละ 26 หลังจากหักลดหย่อนภาษี

ตาราง ผ2-4 อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศมาเลเซีย

รายได้ที่เสียภาษี	อัตราร้อยละ	ภาษี (ริงกิต)
2,500 ริงกิตแรก	0	0
2,500 ริงกิตต่อมา	1	25
5,000 ริงกิตแรก	-	25
5,000 ริงกิตต่อมา	3	150
10,000 ริงกิตแรก	-	175
10,000 ริงกิตต่อมา	3	300
20,000 ริงกิตแรก	-	475
15,000 ริงกิตต่อมา	7	1,050
35,000 ริงกิตแรก	-	1,525
15,000 ริงกิตต่อมา	12	1,800
50,000 ริงกิตแรก	-	3,325
20,000 ริงกิตต่อมา	19	3,800
70,000 ริงกิตแรก	-	7,125
30,000 ริงกิตต่อมา	24	7,200
100,000 ริงกิตแรก	-	14,325
50,000 ริงกิตต่อมา	26	13,000
150,000 ริงกิตแรก	-	27,325
100,000 ริงกิตต่อมา	26	26,000
250,000 ริงกิตแรก	-	53,325
มากกว่า 250,000 ริงกิต	26	

หมายเหตุ:

- มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ปีภาษี พ.ศ. 2553 อัตราภาษีสูงสุดได้เปลี่ยนจากร้อยละ 27 เป็นร้อยละ 26
- ผู้เสียภาษีดังต่อไปนี้ได้รับอัตราภาษีพิเศษ

- รายได้จากการจ้างงานสำหรับบุคคลที่ใช้ความรู้อาศัยอยู่ใน Iskandar ในประเทศมาเลเซีย และได้ทำงานในหน้าที่ที่กำหนด จะเสียภาษีในอัตราร้อยละ 15 ของรายได้ที่ต้องเสียภาษี (มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ปีภาษี พ.ศ. 2553)
 - รายได้จากการจ้างงานสำหรับบุคคลตาม Returning Expert Programmed จะเสียภาษีในอัตราร้อยละ 15 ของรายได้ที่ต้องเสียภาษี ในระยะเวลา 5 ปี ซึ่งต้องเป็นไปตามข้อกำหนดและเงื่อนไข (มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ปีภาษี พ.ศ. 2555)
3. ลูกจ้างจะได้รับการยกเว้นภาษี สำหรับรายได้อื่นดังต่อไปนี้ ที่ได้รับจากนายจ้าง (มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ปีภาษี พ.ศ. 2551)
- ค่าเดินทาง บัตรน้ำมัน ค่าน้ำมัน หรือค่าทางด่วน หรือค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการเดินทางในหน้าที่การงาน จำนวนสูงสุดไม่เกิน 6,000 ริงกิตต่อปี
 - ค่าที่จอดรถ
 - ค่าอาหาร
 - ค่าดูแลบุตร จำนวนสูงสุดไม่เกิน 2,400 ริงกิตต่อปี
 - ค่าของขวัญ ค่าโทรศัพท์รายเดือน ค่าโทรศัพท์มือถือ ค่าอินเทอร์เน็ต
 - เงินช่วยเหลือค่าดอกเบี้ยกู้ยืมบ้าน การศึกษา หรือกู้ซื้อรถ ได้รับยกเว้นทั้งจำนวน ถ้าจำนวนเงินกู้ยืมไม่เกิน 300,000 ริงกิต ถ้าเกินกว่านั้น จำนวนภาษีที่ได้รับการยกเว้นจะต้องคำนวณตามที่กฎหมายกำหนด
 - ค่ารักษาพยาบาล รวมถึงค่าใช้จ่ายในการคลอดบุตรและค่ายาแผนโบราณ ได้รับการยกเว้นภาษี
 - ส่วนลดค่าสินค้าที่นายจ้างให้พนักงานสำหรับธุรกิจสินค้าอุปโภคบริโภค สูงสุดไม่เกิน 1,000 ริงกิต ต่อปี
 - ส่วนลดค่าบริการที่นายจ้างให้แก่ลูกจ้าง คู่สมรส และบุตรของลูกจ้าง

โดยทั่วไป บุคคลธรรมดาผู้ที่ไม่มียื่นที่อยู่ในประเทศมาเลเซียจะเสียภาษีในอัตรากึ่งที่ (ดูอัตราภาษีสำหรับบุคคลธรรมดาผู้ที่ไม่มียื่นที่อยู่ข้างต้น) และไม่สามารถหักลดหย่อนภาษีได้ อย่างไรก็ตาม บุคคลนั้นสามารถขอคืนภาษีตามส่วนที่จ่ายได้จากหน่วยงานที่ได้ออกหนังสืออนุญาตทำงาน ส่วนผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศมาเลเซีย จะได้รับการลดหย่อนภาษี การคืนภาษี อัตราภาษี และการยกเว้นภาษี

2.4 ภาษีการขายสินค้าและบริการ (Sales Tax Act 1972)

ในปัจจุบันมาเลเซียยังไม่มีการใช้ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม แต่มีภาษีบริการและภาษีการขายสินค้า ซึ่งเป็น 2 ภาษีหลักของภาษีอุปโภคและบริโภค ที่เรียกเก็บบนค่าบริการและค่าสินค้า รัฐบาลประเทศมาเลเซียได้มีการเสนอที่จะนำภาษีมูลค่าเพิ่ม (GST) มาใช้แทนภาษีบริการและภาษีการขายสินค้า อย่างไรก็ตาม ระบบภาษีมูลค่าเพิ่มได้ถูกยี่ตออกไป

ภาษีที่เรียกเก็บภายใต้กฎหมายฉบับนี้คือ ภาษีการขายสินค้า หรือ Sales Tax ภาษีการขายสินค้า เป็นภาษีที่เก็บจากการนำเข้า หรือการผลิต ในอัตราร้อยละ 10 ผู้ผลิตจะต้องได้รับสิทธิภายใต้กฎหมาย Sales Tax Act 1972 แต่สำหรับผู้ประกอบการที่มียอดขายต่อปีไม่เกิน 1 แสนริงกิต และเป็นบริษัทที่ได้รับ Licensed Manufacturing Warehouse (LMW) จะได้รับยกเว้นที่ไม่ต้องเสียภาษีการขายสินค้า แต่บริษัทจะต้องยื่นขอหนังสือรับรองการยกเว้นการเสียภาษี อย่างไรก็ตาม วัตถุประสงค์และเครื่องจักรที่ใช้สำหรับการผลิตสินค้าที่เสียภาษี จะได้รับยกเว้นภาษี มีวัตถุประสงค์สำหรับสินค้าที่ไม่เสียภาษีบางประเภทที่ได้รับการยกเว้นภาษีด้วย สินค้าอุปโภคบริโภคและวัสดุอาคารบางรายการ ยาสูบ และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เสียภาษีในอัตราร้อยละ 5 ตั้งแต่ 15 ตุลาคม 2553 มื่อถือได้รับการยกเว้นภาษีการขายสินค้า

2.5 ภาษีบริการ (Service Tax Act 1975)

ภาษีบริการ เป็นภาษีเดียวที่จัดเก็บจากการบริการในประเทศมาเลเซีย โดยจัดเก็บจากการให้บริการวิชาชีพและที่ปรึกษาที่กำหนดโดยกรมศุลกากรประเทศมาเลเซีย การให้บริการวิชาชีพระหว่างบริษัทในกลุ่มจะได้รับการยกเว้นภาษีบริการ ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดและเงื่อนไข โดยทั่วไปการจัดเก็บภาษีบริการมีเกณฑ์เริ่มต้นจากรายได้ต่อปี ระหว่าง 150,000 ริงกิต ถึง 3,000,000 ริงกิต ตามประเภทของค่าบริการที่เสียภาษีและผู้เสียภาษี การจัดเก็บดังกล่าวไม่สามารถใช้สำหรับการให้บริการวิชาชีพและที่ปรึกษาบางประเภท

กฎหมายฉบับนี้ มีผลบังคับใช้ ตั้งแต่ 1 มกราคม พ.ศ. 2553

นอกจากนี้ ภาษีบริการยังจัดเก็บบนบัตรเครดิต และค่าธรรมเนียมที่ไม่ได้เรียกเก็บ ดังต่อไปนี้

- (1) 50 ริงกิต ต่อปีสำหรับบัตรหลัก
- (2) 25 ริงกิต ต่อปีสำหรับบัตรเสริม

อัตราภาษีสำหรับการบริการที่ต้องเสียภาษีได้เพิ่มขึ้นจาก 5% เป็น 6% ภาษีบริการที่จ่ายสำหรับการให้บริการแพร์ภาพจะถูกจัดเก็บจากค่าสมาชิกรายเดือน โดยเริ่มมีผลบังคับตั้งแต่ 1 มกราคม พ.ศ. 2554

2.6 ภาษีโรงเรือนและที่ดิน (Local Government Act 1976)

Local Government Act 1976 เป็นกฎหมายที่จัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน ซึ่งจะถูกจัดเก็บโดยหน่วยงานราชการท้องถิ่น อัตราภาษีจะขึ้นอยู่กับสถานที่ตั้งและที่ดินที่ใช้

ภายใต้ Local Government Act 1976 กำหนดให้หน่วยงานราชการท้องถิ่นเรียกเก็บภาษีท้องถิ่น โดยเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นทำการประเมิน อัตราการประเมินขึ้นอยู่กับที่ตั้งและชนิดของอาคาร

2.7 ภาษีทรัพย์สิน Real Property Gains Tax Act 1976

กฎหมายฉบับนี้ออกมาพร้อมกับ Local Government Act 1976 เพื่อเรียกภาษีทรัพย์สิน ซึ่งมีผลใช้บังคับ 1 มกราคม พ.ศ. 2553 มีอัตราคงที่ร้อยละ 5 ซึ่งจะเรียกเก็บจากกำไรจากการขายทรัพย์สิน โดยมีวิธีการจัดเก็บและข้อยกเว้นดังนี้

- (1) ภาษีจะถูกจัดเก็บโดยผู้ซื้อจะหักภาษี ณ ที่จ่ายร้อยละ 2 ของราคาขาย หรือราคาเงินสดที่จ่าย แล้วแต่อย่างใดจะต่ำกว่า และชำระภาษีให้แก่สรรพากรในพื้นที่
- (2) ยกเว้นสูงสุด 10,000 ริงกิต หรือ ร้อยละ 10 ของกำไร แล้วแต่อย่างใดจะสูงกว่าให้แก่บุคคลธรรมดา และยังมีข้อยกเว้นภาษีทรัพย์สินตามกฎหมาย the Real Property Gains Tax Act 1976 ที่ยังมีอยู่ดังนี้
 - (2.1) ของขวัญที่ระหว่างพ่อแม่กับบุตร สามีกับภรรยา ญาติกับหลาน
 - (2.2) การขายที่อยู่อาศัยครั้งแรกสำหรับบุคคลธรรมดาที่เป็นพลเมืองหรือเป็นบุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ถาวรของประเทศมาเลเซีย
 - (2.3) ทรัพย์สินมรดก
 - (2.4) การโอนทรัพย์สินของบุคคลธรรมดา หรือภรรยาให้แก่นิติบุคคลที่บุคคลนั้นหรือภรรยาได้ถือหุ้นเกินร้อยละ 75 ในนิติบุคคลนั้น
 - (2.5) การโอนทรัพย์สินระหว่างบุคคลธรรมดากับผู้มิได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับทรัพย์สิน

- (2.6) การโอนเนื่องจากการรักษาความปลอดภัยในทรัพย์สิน
- (2.7) ของขวัญที่ให้ราชการ เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น หรือ หน่วยงานสาธารณะ
บุคคลที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้
- (2.8) การขายทรัพย์สินเนื่องจากข้อบังคับตามกฎหมาย
- (2.9) การขายทรัพย์สินที่ได้รับอนุญาตตามแผนการเงินภายใต้ Syariah
Principles ที่ไม่ต้องมีข้อตกลงแผนการทางการเงิน
- (2.10) การโอนทรัพย์สินระหว่างบริษัทในเครือ
- การโอนทรัพย์สินภายในกลุ่มเดียวกันเพื่อได้รับผลประโยชน์สูงสุด
 - การโอนทรัพย์สินระหว่างบริษัทเพื่อจุดประสงค์การปรับองค์กร
ปรับโครงสร้าง หรือควบรวมกิจการในกรณีที่ได้รับโอนได้ปรับ
โครงสร้างตามนโยบายของราชการในการรวมทุนในกลุ่ม
อุตสาหกรรม
 - การแบ่งทรัพย์สินของผู้ชำระบัญชีภายใต้แผนการปรับองค์กร
ปรับโครงสร้าง หรือควบรวมกิจการในกรณีที่ได้รับโอนได้ปรับ
โครงสร้างตามนโยบายของราชการในการรวมทุนในกลุ่ม
อุตสาหกรรม

ทั้งนี้ ตั้งแต่ปีภาษี พ.ศ. 2555 อัตราภาษีทรัพย์สินได้เปลี่ยนดังนี้

- (1) ทรัพย์สินที่ถือและได้ขายภายใน 2 ปี เสียภาษีอัตราร้อยละ 10
- (2) ทรัพย์สินที่ถือและได้ขายหลังจาก 2 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี เสียภาษีอัตราร้อยละ 5
- (3) ทรัพย์สินที่ถือและได้ขายหลังจาก 5 ปี เสียภาษีอัตราร้อยละ 0

2.8 อากรแสตมป์ (Stamp Act 1949)

Stamp Act 1949 กำหนดให้มีการเก็บอากรแสตมป์บนตราสารและเอกสาร ซึ่งอัตรากำหนดขึ้นอยู่กับลักษณะของตราสาร/เอกสารและมูลค่าตราสาร อัตราอากรอยู่ระหว่าง ร้อยละ 1 ริงกิต สำหรับมูลค่าตราสาร 100,000 ริงกิตแรก ถึงร้อยละ 3 ริงกิต สำหรับมูลค่าที่เกิน 500,000 ริงกิต บนสัญญาจำนอง พันธบัตร ข้อตกลง สัญญาเงินกู้

- (1) สัญญาเงินกู้เงินตราต่างประเทศ หรือ Syariah financing ในเงินตราต่างประเทศ เสียอากร 5 ริงกิต สำหรับมูลค่า 1,000 ริงกิต หรือเศษ (อัตราร้อยละ 0.5) แต่ไม่เกิน 500 ริงกิต
- (2) ในกรณีอื่น (นอกเหนือจากเงินกู้สำหรับ SMEs) เสียอากร 5 ริงกิต สำหรับมูลค่า 1,000 ริงกิต หรือเศษ (อัตราร้อยละ 0.5)
- (3) สัญญาเงินกู้สำหรับ SMEs
 - จำนวนเงินกู้รวมแล้วไม่เกิน 250,000 ริงกิต หรือเงินกู้ภายใต้ the Syariah ในปีปฏิทิน เสียอากร 0.5 ริงกิต สำหรับมูลค่าทุก 1,000 ริงกิต (อัตราร้อยละ 0.05)
 - ส่วนที่เพิ่มขึ้นทุก 1,000 ริงกิต แต่ไม่เกิน 1 ล้านบาท เสียอากร 2.5 ริงกิต สำหรับมูลค่าทุก 1,000 ริงกิต (อัตราร้อยละ 0.25)
 - ส่วนที่เพิ่มขึ้นทุก 1,000 ริงกิต หรือเศษจำนวน เสียอากร 5 ริงกิต

หมายเหตุ:

คำจำกัดความของ SMEs

ภายใต้ Stamp Act 1949 ได้ให้คำจำกัดความของ SMEs ไว้สำหรับการเสียอากรแสตมป์ โดยกำหนดให้ คำว่า SMEs หมายถึง

- (1) บริษัทที่มีลูกจ้างไม่เกิน 150 คน และมีรายได้ต่อปีไม่เกิน 25 ล้านบาท สำหรับกิจการ ที่มีการผลิต ให้บริการเกี่ยวเนื่องกับการผลิต และเป็นบริษัทที่อยู่ในอุตสาหกรรมเกษตร และ
- (2) บริษัทที่มีลูกจ้างไม่เกิน 50 คน และมีรายได้ต่อปีไม่เกิน 5 ล้านบาท สำหรับกิจการที่เป็นธุรกิจบริการ ทำเกษตรกรรมขั้นพื้นฐาน และธุรกิจให้อุตสาหกรรม สื่อสารและสารสนเทศ

อากรแสตมป์สำหรับการโอนกรรมสิทธิ์ จ้างงาน หรืออินเทอร์เน็ต

- (1) 100,000 ริงกิตแรก (มูลค่าทรัพย์สิน) เสียอากรร้อยละ 1 ริงกิต
- (2) 400,000 ริงกิตต่อมา (มูลค่าทรัพย์สิน) เสียอากรร้อยละ 2 ริงกิต
- (3) ส่วนที่เกิน 500,000 ริงกิต (มูลค่าทรัพย์สิน) เสียอากรร้อยละ 3 ริงกิต

อากรแสตมป์สำหรับสัญญาเงินกู้

- (1) ทุกสัญญาเงินกู้ (ยกเว้นเงินกู้เพื่อการศึกษ) เสียอากรตามสัดส่วนของ 5 ริงกิต สำหรับทุก 1,000 ริงกิต มีผลบังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2552
- (2) สัญญาเงินกู้เพื่อการศึกษ เสียอากรคงที่ 10 ริงกิต

สัญญาเงินกู้ภายใต้แผนงานทางการเงินขนาดเล็กที่ได้รับอนุมัติจาก the Small and Medium Enterprise Development Council ได้รับยกเว้นอากรแสตมป์ สูงสุด 50,000 ริงกิต การยกเว้นดังกล่าว มีผลสำหรับการกู้เงินที่ผู้กู้ได้ทำสัญญากับธนาคารหรือสถาบันการเงิน ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2555

ดังนั้น สัญญาเงินจำนวนสูงสุด 50,000 ริงกิตภายใต้ Professional Services Fund ก็ได้รับยกเว้นอากรแสตมป์เช่นกัน การยกเว้นดังกล่าว มีผลสำหรับการกู้เงินที่ผู้กู้ได้ทำสัญญากับ Bank Simpanan Nasional ในหรือหลังจากวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2555

อากรแสตมป์สำหรับสัญญาบริการที่ได้ทำตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2554

- (1) ทุกสัญญาบริการ (one-tier) เสียอากรตามสัดส่วนในอัตราร้อยละ 0.1
- (2) สัญญาบริการ (Multi-tier)
 - (2.1) สัญญาที่ทำกับเอกชน เสียอากรตามสัดส่วนในอัตราร้อยละ 0.1 (สูงสุดไม่เกิน 50 ริงกิต)
 - (2.2) สัญญาที่ทำกับราชการ

ชั้นแรก

ยกเว้น

ชั้นที่สองและชั้นต่อไป

เสียอากรตามสัดส่วนในอัตราร้อยละ 0.1 (สูงสุดไม่เกิน 50 ริงกิต)

อากรแสตมป์สำหรับสัญญาก่อสร้าง

- (1) สัญญาที่ทำกับเอกชน เสียอากรตามสัดส่วนในอัตราร้อยละ 0.1 (สูงสุดไม่เกิน 50 ริงกิต) และส่วนที่ชำระเกิน
- (2) สัญญาที่ทำกับราชการ

ขั้นแรก

ยกเว้น

ขั้นที่สองและขั้นต่อไป

เสียอากรตามสัดส่วนในอัตราร้อยละ 0.1 (สูงสุดไม่เกิน 50 ริงกิต) และส่วนที่ชำระเกิน

- (3) โครงการที่ถูกยกเลิกโดยผู้ที่เสนอทำสัญญา และอากรแสตมป์ได้ชำระเรียบร้อยแล้ว จะได้รับคืนเฉพาะอากรที่เสียตามสัดส่วน แต่อากรที่ต้องชำระในอัตราร้อยละที่จำนวน 50 ริงกิต ไม่สามารถขอคืนได้

ทั้งนี้ การบรรเทาภาระเรื่องอากรแสตมป์ในประเทศมาเลเซียนั้น เริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2552

2.9 ภาษีศุลกากร Customs Act 1967

อัตราภาษีศุลกากรนำเข้าของประเทศมาเลเซีย อยู่ระหว่างร้อยละ 0 ถึงร้อยละ 30 ขึ้นอยู่กับชนิดและประเภทพิกัดของสินค้า การนำเข้าสินค้าเข้าประเทศมาเลเซีย อยู่ภายใต้บทบัญญัติ Customs Act 1967 Sales Tax Order 1977 Service Tax Act 1975 และ Excise Act 1976

สินค้าที่นำเข้ามาขายในประเทศมาเลเซีย นอกจากจะต้องเสียภาษีอากรขาเข้าแล้ว ยังต้องมีภาระภาษีอีก คือ ภาษีการขาย (Sales Taxes) ในระหว่างอัตราร้อยละ 0 – 20 ในสินค้าบางประเภท รัฐบาลมาเลเซียอาจเก็บในอัตราสูง เนื่องจากสินค้านี้ดังกล่าวมีผลกระทบต่อผู้บริโภค เช่น สินค้ายาสูบ เหล้าและแอลกอฮอล์

อย่างไรก็ดี ตั้งแต่ พ.ศ. 2553 ประเทศมาเลเซียได้ดำเนินการลดอัตราภาษีนำเข้าสินค้า จนเหลือ ร้อยละ 0 สินค้าอ่อนไหว และสินค้าอ่อนไหวสูง ที่ไม่ต้องลดภาษี ภายใต้ความตกลงการค้าเสรี อาเซียน ว่าด้วยการค้าสินค้า

สินค้าอ่อนไหว (Sensitive List) ของประเทศมาเลเซีย ได้แก่ สัตว์มีชีวิตบางชนิด เนื้อสุกร ไก่ ไข่ พืชบางชนิด ผลไม้บางชนิด ยาสูบ โดยสินค้าที่อยู่ในรายการนี้ ประเทศมาเลเซียจะต้องลดภาษีนำเข้าให้กับประเทศสมาชิกอาเซียนน้อยกว่าร้อยละ 5 แต่ไม่จำเป็นต้องร้อยละ 0

สินค้าอ่อนไหวสูง (Highly Sensitive List) ของประเทศมาเลเซีย คือ ข้าว สินค้าอยู่ในรายการนี้ยังไม่ต้องลดภาษี อัตราภาษีปัจจุบันของสินค้าข้าว คือ ร้อยละ 40 และจะลดเป็นร้อยละ 20 ในปี 2558

เครือข่ายความตกลงการค้าเสรีระหว่างมาเลเซียและคู่เจรจา คือ

- (1) AEAN FREE TRADE AGREEMENT
- (2) ASEAN-CHINA
- (3) ASEAN-JAPAN
- (4) ASEAN-KOREA
- (5) ASEAN-INDIA
- (6) ASEAN-AUSTRALIA-NEW ZEALAND
- (7) MALAYSIA-PAKISTAN
- (8) MALASIA-JAPAN
- (9) MALAYSIA-NEWZEALAND
- (10)MALAYSIA-CHILE

ความตกลงทางการค้าที่อยู่ระหว่างการเจรจา คือ

- (1) MALAYSIA-TURKEY
- (2) MALAYISA-INDIA
- (3) MALAYSIA-US
- (4) MALAYSIA-AUSTRALIA
- (5) PREFERENTIAL TARIFF SCHEME FOR ORGANIZATION OF ISLAMIC CONFERENCE
- (6) DOING 8 (D-8) PREFERENTIAL TARIFF AGREEMENT (D-8)
ประกอบด้วย บังกลาเทศ อินโดนีเซีย อิหร่าน มาเลเซีย อียิปต์ ไนจีเรีย
ปากีสถาน ตุรกี)

สิทธิประโยชน์ด้านภาษีศุลกากร ของรัฐบาลประเทศมาเลเซีย ได้แก่

- (1) การยกเว้นภาษีเครื่องจักร และวัตถุดิบนำเข้า (สำหรับอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมจากรัฐบาล)

- (2) การนำชั่วคราว
- (3) คลังสินค้าทัณฑ์บน แบบโรงเก็บสินค้าและ แบบโรงผลิตสินค้า
- (4) เขตปลอดอากร
- (5) การคืนอากร (Duty Drawback)
- (6) การยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับชิ้นส่วนหรือส่วนประกอบรถยนต์ที่ใช้
ก๊าซธรรมชาติ

มาตรการทางการค้าและกฎระเบียบการนำเข้า

นอกจากการกำหนดอัตราภาษีนำเข้าสินค้าแล้ว ประเทศมาเลเซียก็ยังคงมีการปรับใช้ มาตรการทางการค้าต่างๆ อาทิ การระบุดุลากสินค้าอาหาร บรรจุภัณฑ์ การควบคุมนำเข้าในกรณี พิเศษ และมาตรการทางการค้าที่มีใช้ภาษี

มาตรการทางการค้าที่มีใช้ภาษี ได้แก่ มาตรการสุขอนามัย สำหรับสินค้าอาหารและ ผลิตภัณฑ์อาหาร ผัก ผลไม้ อาหารสัตว์ ยาและเวชภัณฑ์ มาตรการกีดกันทางอุปสรรคด้านเทคนิค (Technical Barriers to Trade) การจำกัดปริมาณการนำเข้า หรือโควตา ใบอนุญาตต่างๆ

อนุสัญญาภาษีซ้อน

ในปัจจุบัน ประเทศมาเลเซียได้ตกลงทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับ 71 ประเทศ อย่างไรก็ตาม บริษัทต่างชาติใน Labuan ที่จัดตั้งภายใต้ Labuan Offshore Business Activity Tax Act 1990 จะไม่ได้รับสิทธิพิเศษใดภายใต้อนุสัญญาภาษีซ้อน ประเทศที่มาเลเซียร่วมลงนามในอนุสัญญาภาษี ซ้อนมีดังนี้

ตาราง ผ2-5 ประเทศที่เข้าทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศมาเลเซีย

1.	อัลบาเนีย	25.	อิตาลี	49.	โรมาเนีย
2.	อาร์เจนตินา	26.	ญี่ปุ่น	50.	รัสเซีย
3.	ออสเตรเลีย	27.	จอร์แดน	51.	ซานมาริโน
4.	ออสเตรีย	28.	คาซัคสถาน	52.	ซาอุดีอาระเบีย
5.	บารห์เรน	29.	เกาหลีใต้	53.	เซเชลส์
6.	บังกลาเทศ	30.	คูเวต	54.	สิงคโปร์
7.	เบลเยียม	31.	คีร์กีซสถาน	55.	แอฟริกาใต้
8.	บรูไน	32.	ลาว	56.	สเปน
9.	แคนาดา	33.	เลบานอน	57.	ศรีลังกา
10.	ชิลี	34.	ลักเซมเบิร์ก	58.	ซูดาน
11.	จีน	35.	มัลตา	59.	สวีเดน
12.	โครเอเชีย	36.	เมอริเชียส	60.	สวิสเซอร์แลนด์
13.	เชค	37.	มองโกเลีย	61.	ซีเรีย
14.	เดนมาร์ก	38.	โมร็อกโค	62.	ไทย
15.	อียิปต์	39.	พม่า	63.	ตุรกี
16.	ฟีจี	40.	นามิเบีย	64.	เติร์กเมนิสถาน
17.	ฟินแลนด์	41.	เนเธอร์แลนด์	65.	สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์
18.	ฝรั่งเศส	42.	นิวซีแลนด์	66.	สหราชอาณาจักร
19.	เยอรมันนี	43.	นอร์เวย์	67.	อเมริกา
20.	ฮังการี	44.	ปากีสถาน	68.	อุซเบกิสถาน
21.	อินเดีย	45.	ปาปัวนิวกินี	69.	เวเนซุเอลา
22.	อินโดนีเซีย	46.	ฟิลิปปินส์	70.	เวียดนาม
23.	อิหร่าน	47.	โปแลนด์	71.	ซิมบับเว
24.	ไอร์แลนด์	48.	กาตาร์		

ภาคผนวก 3

ประเทศสิงคโปร์ : กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ภาคผนวก 3 – ประเทศสิงคโปร์ : กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญา

กฎหมายว่าด้วยสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indications Act 1998)

กฎหมายฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับสินค้า โดยประกาศบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2542

สิ่งที่ไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายนี้ ได้แก่ สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ซึ่งหมายถึง สิ่งที่ใช้ในการค้าเพื่อระบุหรือแสดงเกี่ยวกับสินค้านั้นว่ามีแหล่งที่มาหรือแหล่งกำเนิดจากสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง ซึ่งคุณภาพ คุณลักษณะ หรือชื่อเสียงของสินค้านั้นมีความสัมพันธ์อย่างสำคัญกับสถานที่นั้น โดยสินค้านั้นอาจเป็นสินค้าตามธรรมชาติ หรือผลผลิตทางการเกษตร หรือหัตถกรรม หรืออุตสาหกรรม

ผู้เป็นเจ้าของสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ย่อมมีสิทธิที่ห้ามไม่ให้บุคคลใดใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความสับสนหลงผิดได้ ห้ามไม่ให้บุคคลอื่นใดจดทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ดังกล่าวเป็นเครื่องหมายการค้า ตลอดจนถึงห้ามการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในลักษณะเป็นการแข่งขันอันไม่เป็นธรรม

สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของประเทศที่เป็นภาคีแห่งองค์การการค้าโลกหรือภาคีแห่งอนุสัญญากรุงปารีส และสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของประเทศที่รัฐมนตรีจะประกาศกำหนดในหนังสือประกาศโฆษณา ที่มีลักษณะตามที่กฎหมายกำหนดย่อมได้รับความคุ้มครองในประเทศสิงคโปร์โดยอัตโนมัติ และไม่ต้องจดทะเบียนหรือขึ้นทะเบียนเพื่อขอรับความคุ้มครองแต่อย่างใด นอกจากนี้ เจ้าของสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ยังอาจยื่นขอจดทะเบียนเพื่อขอรับความคุ้มครองตามกฎหมายเครื่องหมายการค้าได้ หากสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์มีลักษณะเป็นเครื่องหมายที่พึงขอรับการจดทะเบียนได้

กฎหมายว่าด้วยแบบผังภูมิวงจรรวม (Layout-Designs of Integrated Circuits Act 1999)

กฎหมายฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองแบบผังภูมิวงจรรวม (Layout-Designs of Integrated Circuits) ซึ่งมีลักษณะเป็นไปตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดไว้ โดยประกาศใช้ตั้งแต่วันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2542

สิ่งที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายนี้ ได้แก่ แบบผังภูมิ (Layout-Designs) ซึ่งจะมอบให้กับเจ้าของที่คุณลักษณะตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้

แบบผังภูมิ หมายถึง แบบสามมิติ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการจัดวางองค์ประกอบต่างๆ ซึ่งประกอบไปด้วยชิ้นส่วนที่สามารถกระตุ้นให้เกิดปฏิบัติการทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างน้อยหนึ่งชิ้นรวมอยู่ด้วยและส่วนเชื่อมต่อของวงจรรวมจำนวน หรือหมายถึงแบบสามมิติของวงจรรวมที่จะใช้ทำการผลิต

เจ้าของแบบผังภูมิที่ได้รับการคุ้มครองมีสิทธิป้องกันการลอกเลียนแบบและการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ของแบบผังภูมิตันฉบับ

อายุความคุ้มครองคือ 10 ปีนับแต่วันที่นำออกหาประโยชน์เชิงพาณิชย์ครั้งแรก หากการนำออกหาประโยชน์เชิงพาณิชย์ครั้งแรกเกิดขึ้นภายใน 5 ปีที่แบบผังภูมิถูกสร้างขึ้น หรือกรณีอื่นๆ 15 ปีปฏิทินหลังจากการปีที่ทำการสร้างแบบผังภูมิ

กฎหมายว่าด้วยคุ้มครองพันธุ์พืช (Plant Varieties Protection Act 2004)

กฎหมายฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองพันธุ์พืช (Plant varieties) โดยบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2547

พืช รวมถึง พังไจและสาหร่ายแต่ไม่รวมถึงแบคทีเรีย ไมโคพลาสมา ไวรัส และไวรัสสลายแบคทีเรีย

พันธุ์พืช หมายถึง กลุ่มพืชที่มีพันธุกรรมและลักษณะทางพฤกษศาสตร์เหมือนหรือคล้ายกัน

การคุ้มครองพันธุ์พืชในประเทศสิงคโปร์เป็นระบบการจดทะเบียน

ผู้ได้รับสิทธิในพันธบัตรที่ได้รับความคุ้มครองมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวและมีสิทธิที่จะห้ามมิให้บุคคลใดกระทำการใดๆ ดังต่อไปนี้โดยเกี่ยวข้องกับส่วนขยายพันธบัตรและ/หรือวัตถุประสงค์ที่เก็บเกี่ยวได้

- (1) การผลิตหรือทำซ้ำ
- (2) การปรับสภาพเพื่อการขยายพันธบัตร
- (3) การเสนอขาย
- (4) การขายหรือการทำการตลาดในรูปแบบอื่น
- (5) การส่งออก
- (6) การนำเข้า
- (7) การกักตุนเพื่อวัตถุประสงค์ตาม 1-6 ข้างต้น

อายุความคุ้มครอง คือ 25 ปีปฏิทินนับจากวันที่ให้ความคุ้มครอง

หน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้แก่ สำนักงานทรัพย์สินทางปัญญา ประเทศสิงคโปร์ (IPOS)

2. กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร

สิงคโปร์เป็นประเทศที่มีนโยบายภาษีที่เป็นการจูงใจให้มีการค้าการลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ สิงคโปร์มีการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีมามากมายกับนักลงทุนต่างชาติ และส่งเสริมให้มีการไปลงทุนในต่างประเทศ อาทิเช่น การไม่เรียกเก็บ Capital Gain Tax อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลเพียงร้อยละ 17 เท่านั้น (อาจลดลงตามฐานของรายได้) อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาต่ำ การใช้ระบบ Single Tier System (การจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลถือเป็นภาษีสุดท้าย ไม่มีการเสียภาษีสำหรับเงินปันผลหลังจากนั้น) การยกเว้นภาษีสำหรับเงินปันผลรับ

หลักโดยทั่วไปเกี่ยวกับภาษี – ประเทศสิงคโปร์จัดเก็บภาษีตามหลักอาณาเขต กล่าวคือรายได้ที่เกิดจากกิจการในประเทศสิงคโปร์ และรายได้ต่างประเทศที่ได้รับในประเทศสิงคโปร์ เท่านั้นต้องเสียภาษีเงินได้ในประเทศสิงคโปร์ ประเทศสิงคโปร์มีการนำระบบกลุ่มธุรกิจในเครือมาใช้ (Group Company Concept) ซึ่งทำให้บริษัทในเครือเดียวกันต้องมีการคิดราคากันแบบ arm's length¹ ภาษีในประเทศสิงคโปร์เหมือนประเทศไทยคือเป็นปีปฏิทิน เริ่ม 1 มกราคม และสิ้นสุด 31 ธันวาคม

¹ ราคาที่คู่สัญญาที่เป็นอิสระต่อกันพึงเรียกเก็บต่อกัน

ของทุกๆ ปี เงินได้ของปีใด (Tax Year) จะต้องเสียภาษีในปีถัดไป (Assessment Year) เช่นรายได้ที่นิติบุคคลได้รับในปี 2554 ถือเป็น Assesment Year 2555

หลักถิ่นที่อยู่ - นิติบุคคลจะถือว่ามีถิ่นที่อยู่ในประเทศสิงคโปร์หากนิติบุคคลนั้น มีการควบคุมและการบริหารจัดการในประเทศสิงคโปร์ (Control and management of business in Singapore) และเมื่อมีถิ่นที่อยู่ในประเทศสิงคโปร์ นิติบุคคลดังกล่าวจะได้รับสิทธิพิเศษภายใต้อนุสัญญาภาษีซ้อน ที่ประเทศสิงคโปร์มีกับต่างประเทศอีกด้วย

กฎหมายภาษีหลักในประเทศสิงคโปร์

ตาราง ผ3-1 กฎหมายภาษีหลักที่ใช้ในประเทศสิงคโปร์ มีดังนี้

ชื่อกฎหมาย	ประเภทภาษีที่บังคับใช้
1. The Income Tax Act	ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีหัก ณ ที่จ่าย ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
2. The Goods and Services Act	ภาษีมูลค่าเพิ่ม
3. The Property Tax Act	ภาษีทรัพย์สิน
4. The Stamp Duties Act	อากรแสตมป์
5. The Customs Act	อากรขาเข้า

2.1 ภาษีเงินได้ (The Income Tax Act)

ภายใต้ The Income Tax Act ได้กำหนดให้บุคคลธรรมดาและนิติบุคคลต้องเสียภาษีดังต่อไปนี้

(1) ภาษีเงินได้นิติบุคคล

บริษัทที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายในประเทศสิงคโปร์ และนิติบุคคลต่างประเทศ จะต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในประเทศสิงคโปร์หากเงินได้นั้น เกิดในประเทศสิงคโปร์ หรือได้รับในประเทศ

สิงคโปร์ และใน Assessment Year 2555 บริษัทสิงคโปร์ หรือ Registered business trust ในสิงคโปร์ จะได้รับเงินช่วยเหลือ SMES จากรัฐเป็นเงินสด ในอัตราร้อยละ 5 ของรายได้ แต่ไม่เกิน SGD² 5,000

ฐานภาษี

The Income Tax Act กำหนดให้นิติบุคคลต้องเสียภาษีจากเงินได้ดังต่อไปนี้ที่เกิดขึ้นในประเทศสิงคโปร์ หรือได้รับในประเทศสิงคโปร์

- (1) กำไรที่เกิดจากการทำธุรกิจ
- (2) รายได้จากการลงทุน เช่น เงินปันผล ดอกเบี้ยรับ และ ค่าเช่า
- (3) ค่าสิทธิ Premium และกำไรที่เกิดจากทรัพย์สิน
- (4) รายได้อื่น

ผลได้จากทุน (Capital Gain)

ไม่มีการเรียกเก็บ Capital Gain Tax ในประเทศสิงคโปร์ และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ได้มีการเสนอว่า รายได้ที่บริษัทได้รับจากการขายเงินลงทุนในส่วนบุคคล (Equity investments) ไม่ต้องถือเป็นรายได้เพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล หากบริษัทนั้นมีส่วนได้เสียในบริษัทที่ขายไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ซึ่งได้ถือไว้โดยบริษัทที่ขายไม่ต่ำกว่า 24 เดือนก่อนการขาย สิทธิพิเศษนี้มีผลบังคับกับการขายเงินลงทุนในระหว่าง 1 มิถุนายน พ.ศ. 2555 ถึง 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2560 เท่านั้น

ขาดทุนสะสม

The Income Tax Act อนุญาตให้บริษัทสามารถนำผลขาดทุนที่เกิดขึ้นในปีปัจจุบันไปใช้กับ ปีก่อนหน้าได้เป็นจำนวนไม่เกิน SGD 100,000 ผลขาดทุนที่เกิดขึ้นสามารถนำไปหักลบกับกำไรในอนาคตโดยไม่มีวันหมดอายุ หากเข้าเงื่อนไขที่กำหนด

เงินปันผล

² SGD ย่อมาจาก Singapore Dollar

The Income Tax Act ให้ภาษีเงินได้ที่นิติบุคคลได้จ่ายไว้ถือเป็นภาษีสุดท้าย ดังนั้นจึงไม่มีการเรียกเก็บภาษีจากการนำส่งกำไรไปต่างประเทศ และผู้ที่ได้รับเงินปันผลไม่ต้องนำรายได้เงินปันผล มาเสียภาษีอีก

อัตรากำไรเงินได้ที่นิติบุคคล

The Income Tax Act กำหนดอัตรากำไรเงินได้ที่นิติบุคคลไว้ดังนี้

ตาราง ผ3-2 อัตรากำไรเงินได้ที่นิติบุคคลประเทศสิงคโปร์

กำไรที่ต้องเสียภาษี (SGD)	Partial Exemption (ร้อยละ)	Effective tax rate (ร้อยละ)
0 – 10,000	75 ของกำไรสุทธิ	4.25
10,001 – 290,000	50 ของกำไรสุทธิ	8.5
290,001 เป็นต้นไป	ไม่ยกเว้น	17

ค่าใช้จ่ายที่หักได้

นิติบุคคลสามารถนำค่าใช้จ่ายที่ได้จ่ายไปจริงจากการดำเนินธุรกิจมาหักเป็นค่าใช้จ่ายทางภาษีได้ หากเข้าเงื่อนไขดังต่อไปนี้

1. ค่าใช้จ่ายนั้นเกิดขึ้นโดยตรงจากการดำเนินงาน แต่ไม่รวมค่าใช้จ่ายส่วนทุน
2. ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นต้องไม่เป็นรายจ่ายต้องห้ามตาม The Income Tax Act
3. ค่าใช้จ่ายนั้นต้องเกิดขึ้นแล้ว ไม่ใช่ค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

ตาราง ผ3-3 การหักค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลประเทศสิงคโปร์

ค่าใช้จ่ายที่หักได้	ค่าใช้จ่ายที่หักไม่ได้
ค่าใช้จ่ายในการผลิต	Amortization
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	ค่าเสื่อมราคา (capital allowance หักได้)
หนี้สูญจากเจ้าหนี้การค้า	หนี้สูญอื่น (ไม่ใช่เจ้าหนี้การค้า)
เงินค่าตอบแทนกรรมการ	เงินบริจาค
เงินเดือนกรรมการ	เงินค่าภาษี
ขาดทุนจากการด้อยค่าของเจ้าหนี้การค้า	เงินงวดที่จ่ายสำหรับทรัพย์สินถาวร
เงินเดือนและผลประโยชน์ของพนักงาน	
เงินประกัน	
ดอกเบี้ยจ่าย	

(2) ภาษีหัก ณ ที่จ่าย

The Income Tax Act กำหนดให้ผู้จ่ายเงินได้ดังต่อไปนี้ต้องหักภาษี ณ ที่จ่ายไว้เมื่อมีการจ่ายเงินได้ดังต่อไปนี้ให้กับบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลที่มีได้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศสิงคโปร์ เมื่อหักภาษีไว้แล้วก็ให้นำส่งเงินที่หักไว้ที่หน่วยงานภาษีของประเทศสิงคโปร์ (Inland Revenue Authority of Singapore – IRAS) ให้ครบถ้วน

ตาราง ผ3-4 ประเภทเงินได้และอัตราภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ประเทศสิงคโปร์

ประเภทของเงินได้	อัตราที่ต้องหักและนำส่ง (ร้อยละ)
ดอกเบี้ย ค่านายหน้า ค่าธรรมเนียม การจ่ายเงิน เนื่องจากการกู้ยืมเงิน	15 (เป็นภาษีสุดท้าย)
ค่าสิทธิ หรือการจ่ายเงินสำหรับการใช้ หรือสิทธิ ในการใช้ ข้อมูลหรือความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ทางเทคนิค หรือทางการค้า	10 (เป็นภาษีสุดท้าย)
การให้ความช่วยเหลือทางเทคนิค และค่าใช้จ่าย ในการจัดการ (ไม่ต้องหักกรณีให้บริการได้กระทำ นอกประเทศ)	เท่ากับอัตราภาษีเงินได้นิติ บุคคล (ร้อยละ 20 สำหรับบุคคล ธรรมดา)
ค่าเช่า หรือการจ่ายเงินสำหรับการใช้ สัมหาริมทรัพย์	15 (เป็นภาษีสุดท้าย)
Time charter fees/ Voyage charter fees/ bareboat charter fees for charter of ships	ไม่ต้องหักแล้วเริ่มตั้งแต่ 17 กุมภาพันธ์ 2555
เงินเดือน หรือเงินค่าตอบแทนกรรมการ	20
เงินปันผล	ไม่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่าย

(3) ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

หลักถิ่นที่อยู่

บุคคลธรรมดาถือว่ามีถิ่นที่อยู่ในประเทศสิงคโปร์เมื่ออาศัย หรือถูกจ้างงานในประเทศ สิงคโปร์ตั้งแต่ 183 วันขึ้นไปในปีปฏิทินใดๆ แต่ไม่รวมถึงการจ้างงานสำหรับกรรมการ สำหรับ ชาวต่างชาติ (ไม่รวมกรรมการ) ที่เข้ามาในประเทศสิงคโปร์ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2550 หากชาวต่างชาติอยู่ในประเทศสิงคโปร์ติดต่อกันรวม 183 วันซึ่งคาบเกี่ยว 2 ปีปฏิทินให้ถือว่าเป็น ผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศสิงคโปร์ในทั้ง 2 ปี และหากอยู่ในประเทศสิงคโปร์ติดต่อกัน 3 ปี โดยที่ ปีปฏิทินแรก และปีปฏิทินที่ 3 อยู่ไม่ถึง 183 วัน ให้ถือว่าเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศสิงคโปร์ ในทั้ง 3 ปี

เงินที่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

เงินที่ต้องเสียภาษีเงินได้จะเรียกเก็บจากเงินได้ที่บุคคลธรรมดาได้รับ เนื่องมาจากการจ้างงาน เงินได้จากการรับทำงานให้ และกำไรจากการค้า

เงินที่ไม่ต้องเสียภาษี

เงินปันผลที่บุคคลธรรมดาได้รับไม่ต้องเสียภาษีในประเทศสิงคโปร์ และตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2548 เป็นต้นไป เงินได้ออกเบียร์ที่ได้รับจากธนาคารสถาบันการเงินที่ได้รับอนุมัติไม่ต้องนำไปรวมเป็นเงินได้เพื่อเสียภาษี และตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2547 เงินได้ในต่างประเทศที่บุคคลธรรมดาได้รับ (โดยมิได้ผ่านคณะบุคคลในประเทศสิงคโปร์) ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

การหักค่าใช้จ่ายทางภาษี

บุคคลธรรมดาสามารถหักค่าใช้จ่ายได้แต่จำกัดจำนวน

อัตรากำไรเงินได้บุคคลธรรมดา

ภายใต้ The Income Tax Act กำหนดให้บุคคลธรรมดาเสียภาษีในอัตราดังต่อไปนี้

ตาราง ผ3-5 อัตรากำไรเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศสิงคโปร์

เงินได้สุทธิหลักหักค่าใช้จ่าย (SGD)	อัตรากำไร (ร้อยละ)
ไม่เกิน 20,000	0
20,001 – 30,000	2
30,001 – 40,000	3.5
40,001 – 80,000	7
80,001 – 120,000	11.5

เงินได้สุทธิหลักหักค่าใช้จ่าย (SGD)	อัตรากำไร (ร้อยละ)
120,001 – 160,000	15
160,001 – 200,000	17
200,001 – 320,000	18
320,000 ขึ้นไป	20

2.2 กฎหมายภาษีสินค้าและบริการ (The Goods and Services Act)

The Goods and Services Act เป็นกฎหมายที่ออกมาบังคับใช้ในเรื่องของภาษีมูลค่าเพิ่มโดยเฉพาะ ซึ่งกำหนดว่าภาษีมูลค่าเพิ่มต้องเรียกเก็บจากรายการใดบ้าง อัตราที่เรียกเก็บ การจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม และการยื่นแบบ สาระสำคัญภายใต้กฎหมายดังกล่าวเป็นดังนี้

สินค้าและบริการที่ต้องเสียภาษี

สินค้าเกือบทุกชนิด การให้บริการในประเทศสิงคโปร์ และการนำสินค้าเข้ามาในประเทศสิงคโปร์ ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม อย่างไรก็ตาม กฎหมายกำหนดให้การให้เช่าที่อยู่อาศัย และการให้บริการทางการเงินบางประเภทได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม

อัตรากำไรมูลค่าเพิ่ม

อัตราที่เรียกเก็บ คือ ร้อยละ 7 ของมูลค่าของสินค้าและบริการ สำหรับการส่งออกสินค้า และให้บริการแบบ International Service อัตราที่เรียกเก็บคือ ร้อยละ 0

การจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม

ผู้ประกอบการต้องจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มเมื่อมียอดขายเกิน SGD 1,000,000 หรือสมัครใจจะจดทะเบียนกรณีที่ยอดขายไม่ถึง SGD 1,000,000 และเมื่อจดทะเบียนแล้วก็ต้องเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนไปอย่างน้อย 2 ปี

การยื่นแบบแสดงรายการและการชำระภาษี

เมื่อจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มแล้ว ผู้ประกอบการจดทะเบียนต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่มภายใน 1 เดือน นับจากวันสิ้นไตรมาส พร้อมทั้งชำระภาษีมูลค่าเพิ่ม (ถ้ามี)

2.3 ภาษีทรัพย์สิน The Property Tax Act

ภายใต้ Property Tax Act บังคับให้มีการเรียกเก็บ Property Tax จากอสังหาริมทรัพย์ทุกประเภทในสิงคโปร์ ผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สินต้องจ่ายภาษีทรัพย์สินทุกต้นปี อสังหาริมทรัพย์ในที่นี้รวมถึง House Development Board flats บ้านพัก ออฟฟิศ โรงงาน และที่ดิน ภาษีที่เรียกเก็บนั้นจะเป็นอัตราร้อยละของ มูลค่าของทรัพย์สินรายปีที่ประเมินโดย Property Tax Department

อัตราของ Property Tax กฎหมายกำหนดให้เรียกเก็บในอัตราร้อยละ 0 ร้อยละ 4 และ ร้อยละ 6 สำหรับที่พักอาศัย และร้อยละ 10 กรณีอสังหาริมทรัพย์อื่น อย่างไรก็ตาม อาจมีการยกเว้น Property Tax ในกรณีของที่ดินที่อยู่ในเขตที่กำลังพัฒนา

2.4 อากรแสตมป์ (The Stamp Duties Act)

ภายใต้ Stamp Duties Act กำหนดให้ตราสารตามตาราง Stamp Duties Act ต้องเสียอากรแสตมป์ อัตราที่ต้องเสียเป็นไป ตามอัตราพิกัดที่กำหนด

2.5 กฎหมายศุลกากร (The Customs Act)

ประเทศสิงคโปร์เป็นท่าเรือปลอดภาษีอยู่แล้ว แต่ก็อาจเรียกเก็บอากรขาเข้าบนสินค้าบางรายการ เช่น สินค้าปิโตรเลียม ยานพาหนะ ยาสูบ และ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รถยนต์ เป็นต้น อากรที่เรียกเก็บนั้นอาจเป็นตามจำนวนที่กำหนด

รัฐบาลสิงคโปร์ให้ความสำคัญต่อการทำความตกลงเขตการค้าเสรีกับนานาประเทศ เพื่อผลประโยชน์ทางการค้าและเศรษฐกิจเป็นสิ่งสำคัญ คู่สัญญาของประเทศสิงคโปร์ที่สำคัญ ได้แก่ สหภาพยุโรป นิวซีแลนด์ ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกา จอร์แดน กลุ่มทรานแปซิฟิก อินเดีย เกาหลีใต้

แม้ว่ารัฐบาลสิงคโปร์ จะไม่ต้องการรายได้จากภาษีนำเข้า แต่ก็ยังคงไว้ซึ่ง มาตรการที่มีใช้ภาษี เช่น มาตรการควบคุมการส่งออก มาตรการห้ามนำเข้าสินค้าบางประเภท มาตรการควบคุมโรค มาตรการด้านสุขอนามัย มาตรการมาตรฐานและคุณภาพสินค้า การใช้ฉลาก และข้อกำหนดเฉพาะสำหรับสินค้าบางประเภท เช่น อาหาร ข้าว เนื้อสัตว์ และผลิตภัณฑ์แปรรูป ผัก ผลไม้

รัฐบาลสิงคโปร์ ยังให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษีศุลกากรกับผู้ประกอบการ เพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้าระหว่างประเทศ และเพิ่มขีดความสามารถให้ผู้ประกอบการสามารถแข่งขันในตลาดการค้าโลกได้ คือ³

- (1) Temporary Import Scheme
- (2) Licensed Warehouse Scheme
- (3) Zero GST Warehouse Scheme
- (4) Excise Factory Scheme
- (5) Industrial Exemption Factory Scheme
- (6) Petroleum Licenses
- (7) Air Store Bond Scheme
- (8) Duty Free Shop Scheme
- (9) Container Freight Warehouse
- (10) Cargo Agents Import Authorization
- (11) Bonded Truck Scheme
- (12) TradeNet

³ www.customs.gov.sg.

2.6 อนุสัญญาภาษีซ้อน

ในปัจจุบัน ประเทศสิงคโปร์ได้ตกลงทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับหลายประเทศ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท

ตาราง ผ3-6 ประเทศที่เข้าทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศสิงคโปร์

(1) Comprehensive Avoidance of Double Taxation Agreement กับ 69 ประเทศดังนี้

1.	อัลบาเนีย	25.	อิสราเอล	49.	โปแลนด์
2.	ออสเตรเลีย	26.	อิตาลี	50.	โปตุเกส
3.	ออสเตรีย	27.	ญี่ปุ่น	51.	กาตาร์
4.	บาหลีเรน	28.	คาซัคสถาน	52.	โรมาเนีย
5.	บังกลาเทศ	29.	เกาหลีใต้	53.	รัสเซีย
6.	เบลเยียม	30.	คูเวต	54.	ซาอุดีอาระเบีย
7.	บรูไน	31.	ลัตเวีย	55.	สโลวัก
8.	บัลแกเรีย	32.	ลิบรา	56.	สโลเวเนีย
9.	แคนาดา	33.	ลิวทัวเนีย	57.	แอฟริกาใต้
10.	จีน	34.	ลักเซมเบิร์ก	58.	สเปน
11.	ไซปรัส	35.	มาเลเซีย	59.	ศรีลังกา
12.	เชค	36.	มัลตา	60.	สวีเดน
13.	เดนมาร์ก	37.	เม็กซิโก	61.	สวิสเซอร์แลนด์
14.	อียิปต์	38.	เม็กซิโก	62.	ไต้หวัน
15.	เอสโตเนีย	39.	มองโกเลีย	63.	ไทย
16.	ฟีจี	40.	พม่า	64.	ตุรกี
17.	ฟินแลนด์	41.	เนเธอร์แลนด์	65.	ยูเครน
18.	ฝรั่งเศส	42.	นิวซีแลนด์	66.	สหรัฐอเมริกา
19.	จอร์เจีย	43.	นอร์เวย์	67.	สหราชอาณาจักร
20.	เยอรมันนี	44.	โอมาน	68.	อุซเบกิสถาน
21.	ฮังการี	45.	ปากีสถาน	69.	เวียดนาม

22.	อินเดีย	46.	ปานามา		
23.	อินโดนีเซีย	47.	ปาปัวนิวกินี		
24.	ไอร์แลนด์	48.	ฟิลิปปินส์		

(2) Limited Treaties กับ 7 ประเทศดังนี้

1.	บahrain	4.	โอมาน	7.	อเมริกา
2.	ชิลี	5.	ซาอุดีอาระเบีย		
3.	ฮ่องกง	6.	สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์		

ภาคผนวก 4

ประเทศไทย : กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ภาคผนวก 4 – ประเทศไทย : กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญา

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ในส่วนของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องทรัพย์สินทางปัญญา ได้แก่ มาตรา 18 ซึ่งนำมาปรับใช้กับเรื่องชื่อทางการค้า (Trade name) กล่าวคือ มาตรา 18 คุ้มครองสิทธิของบุคคลซึ่งรวมถึงนิติบุคคล ที่จะใช้ชื่อทางการค้าอันชอบ โดยห้ามผู้อื่นโต้แย้ง หรือทำให้บุคคลที่เป็นเจ้าของชื่อทางการค้าต้องเสียประโยชน์ใช้ชื่อทางการค้าเดียวกัน ซึ่งเป็นการคุ้มครองเรื่องชื่อทางการค้า โดยใช้ฐานละเมิด ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาปรับใช้

นอกจากนี้ ก็ยังคุ้มครองถึงทรัพย์สินทางปัญญาประเภทต่างๆ อีก โดยนำเรื่องละเมิดมาปรับใช้เช่นกัน ซึ่งหากทรัพย์สินทางปัญญาประเภทนั้นๆ มีกฎหมายคุ้มครองเอาไว้

ประมวลกฎหมายอาญา

ประมวลกฎหมายอาญาได้บัญญัติถึงความผิดเกี่ยวกับการค้าเอาไว้อย่างเฉพาะ ซึ่งเป็นการคุ้มครองไปถึงเรื่องทรัพย์สินทางปัญญา อันได้แก่ เครื่องหมายทางการค้า (Trade mark) ซึ่งได้จดทะเบียนแล้ว รวมไปถึงสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่แสดงแหล่งกำเนิดของสินค้า (Geographical indications) โดยห้ามกระทำการที่ทำให้ประชาชนหลงเชื่อว่าเป็นสินค้าหรือการค้าของผู้อื่นด้วย

พระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545

ประเทศไทยมีนโยบายในการส่งเสริมการประกอบธุรกิจให้เป็นไปอย่างเสรี และป้องกันมิให้เกิดการกระทำอันไม่เป็นธรรมในการประกอบธุรกิจ ประกอบกับกฎหมายว่าด้วยความลับทางการค้า ละเมิดของประเทศไทยยังไม่ครอบคลุมถึงความลับในการละเมิดความลับทางการค้า ซึ่งทรัพย์สินทางปัญญาที่พระราชบัญญัติฉบับนี้ให้การคุ้มครองก็คือ ความลับทางการค้า (Trade secret)

ความลับทางการค้า หมายถึง ข้อมูลการค้าซึ่งยังไม่รู้จักกันโดยทั่วไป หรือยังเข้าถึงไม่ได้ ในหมู่บุคคลซึ่งโดยปกติแล้วต้องเกี่ยวข้องกับข้อมูลดังกล่าว โดยเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ เนื่องจากการเป็นความลับ และเป็นข้อมูลที่ผู้ควบคุมความลับทางการค้าได้ใช้มาตรการที่เหมาะสม เพื่อรักษาไว้เป็นความลับ

ความลับทางการค้าได้รับการคุ้มครองโดยอัตโนมัติโดยไม่ต้องจดทะเบียน โดยมีระยะเวลาคุ้มครองตราบเท่าที่ยังคงเป็นความลับอยู่

ความลับทางการค้าสามารถโอนให้แก่กันได้ กรณีที่ไม่ได้โอนทางมรดกต้องทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้โอนและผู้รับโอน ถ้าไม่กำหนดระยะเวลาในสัญญาโอน ให้ถือว่าเป็นการโอน มีกำหนดระยะเวลา 10 ปี

เจ้าของความลับทางการค้ามีสิทธิที่จะเปิดเผย เอาไป หรือใช้ซึ่งความลับทางการค้า หรืออนุญาตให้บุคคลอื่นเปิดเผย เอาไป หรือใช้ซึ่งความลับทางการค้า โดยจะกำหนดเงื่อนไขอย่างไรก็ได้ เพื่อรักษาความลับทางการค้าดังกล่าวให้เป็นความลับต่อไปก็ได้

พระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542

ประเทศไทยเห็นว่าเป็นการสมควรส่งเสริมให้มีการปรับปรุงพันธุ์และพัฒนาพันธุ์พืช เพื่อให้มีพันธุ์พืชใหม่เพิ่มเติมจากที่มีอยู่เดิม อันเป็นการส่งเสริมการพัฒนาทางการด้านเกษตรกรรม โดยการส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจด้วยการให้สิทธิและความคุ้มครองตามกฎหมาย ตลอดจนเพื่อเป็นการอนุรักษ์ และพัฒนาการใช้ประโยชน์พันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป และพันธุ์พืชป่า เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลบำรุงรักษา และใช้ประโยชน์พันธุ์พืชอย่างยั่งยืน ซึ่งพันธุ์พืชที่ได้รับการคุ้มครองได้แก่ พันธุ์พืชใหม่ พันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป และพันธุ์พืชป่า ทั้งนี้แม้ว่าพันธุ์พืชใหม่นั้นเป็นทรัพย์สินทางปัญญาอย่างหนึ่ง แต่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นหลัก ไม่ได้ขึ้นตรงกับกรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ อย่างเช่นทรัพย์สินทางปัญญานิตอื่น

พันธุ์พืช หมายถึง กลุ่มของพืชที่มีพันธุกรรมและลักษณะทางพฤกษศาสตร์เหมือนหรือคล้ายคลึงกัน มีคุณสมบัติเฉพาะตัวที่สม่ำเสมอ คงตัว และแตกต่างจากกลุ่มอื่นในพืชชนิดเดียวกัน และให้หมายความรวมถึงต้นพืชที่จะขยายพันธุ์ให้ได้กลุ่มของพืชที่มีคุณสมบัติดังกล่าวข้างต้น

พันธุ์พืชที่จะขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ตามพระราชบัญญัตินี้ต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

(1) เป็นพันธุ์พืชที่ไม่มีการนำส่วนขยายพันธุ์มาใช้ประโยชน์ไม่ว่าจะเป็นการขายหรือจำหน่ายด้วยประการใด ทั้งในหรือนอกราชอาณาจักรโดยนักปรับปรุงพันธุ์ หรือด้วยความยินยอมของนักปรับปรุงพันธุ์เกินกว่าหนึ่งปีก่อนวันยื่นขอจดทะเบียน

(2) มีความแตกต่างจากพันธุ์พืชอื่นที่ปรากฏอยู่ในวันยื่นขอจดทะเบียน โดยความแตกต่างนั้นเกี่ยวกับลักษณะที่เป็นประโยชน์ต่อการเพาะปลูก การบริโภค เกษษกรรม การผลิตหรือการแปรรูป และให้หมายความรวมถึงมีความแตกต่างจากพันธุ์พืช ดังต่อไปนี้ด้วย

(2.1) พันธุ์พืชที่ได้รับการจดทะเบียนคุ้มครองไว้แล้ว ไม่ว่าจะในหรือนอกราชอาณาจักรก่อนวันยื่นขอจดทะเบียน

(2.2) พันธุ์พืชที่มีการยื่นขอจดทะเบียนในราชอาณาจักรไว้แล้ว และได้รับการจดทะเบียนในเวลาต่อมา

การคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ ใช้ระบบการจดทะเบียน

ผู้มีสิทธิในพันธุ์พืชใหม่มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการผลิต ขาย หรือจำหน่ายด้วยประการใด นำเข้ามาในราชอาณาจักร ส่งออกนอกราชอาณาจักร หรือมีไว้เพื่อกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังกล่าวซึ่งส่วนขยายพันธุ์ของพันธุ์พืชใหม่

พระราชบัญญัติคุ้มครองแบบผังภูมิของวงจรรวม พ.ศ. 2543

ประเทศไทยมีนโยบายที่จะให้ความคุ้มครองแก่ผู้ซึ่งสร้างสรรค์แบบผังภูมิของวงจรรวม โดยให้มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวที่จะทำซ้ำ นำเข้า ขายหรือจำหน่าย เพื่อวัตถุประสงค์ในเชิงพาณิชย์ ซึ่งแบบผังภูมิของวงจรรวม วงจรรวม ตลอดจนผลิตภัณฑ์ที่มีแบบผังภูมิที่ได้รับความคุ้มครองประกอบอยู่ด้วย ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมให้มีการพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี อันจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศในขณะเดียวกัน นโยบายดังกล่าวเป็นการอนุวัติการตามพันธกรณีที่ประเทศไทยมีตามความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้าในภาคผนวกท้ายความตกลงมาร์ราเกช (Marrakesh Covention) จัดตั้งองค์การการค้าโลกด้วย แต่กฎหมายไทยในปัจจุบันยังไม่เพียงพอที่จะรองรับนโยบายการให้ความคุ้มครองและรองรับพันธกรณีดังกล่าวได้ สมควรมีกฎหมายคุ้มครองแบบผังภูมิของวงจรรวม โดยพระราชบัญญัติฉบับนี้ คุ้มครองแบบผังภูมิที่ผู้ออกแบบได้สร้างสรรค์ขึ้นเองและ

ไม่เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปในอุตสาหกรรมวงจรรวม และแบบผังภูมิที่ผู้ออกแบบได้สร้างสรรค์ขึ้นใหม่ โดยนำเอาชิ้นส่วน ส่วนเชื่อมต่อแบบผังภูมิ หรือวงจรรวมอันเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปในอุตสาหกรรมวงจรรวมมาจัดวางใหม่ในลักษณะที่ทำให้เกิดเป็นแบบผังภูมิที่ไม่เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปในอุตสาหกรรมวงจรรวม

วงจรรวม หมายถึง ผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปหรือกึ่งสำเร็จรูปที่ทำหน้าที่ทางอิเล็กทรอนิกส์อันประกอบด้วยชิ้นส่วนที่สามารถกระตุ้นให้เกิดการปฏิบัติการทางอิเล็กทรอนิกส์รวมอยู่ด้วยและส่วนเชื่อมต่อที่เชื่อมชิ้นส่วนเหล่านั้นทั้งหมด หรือบางส่วนเข้าด้วยกัน ซึ่งได้จัดวางเป็นชั้นในลักษณะที่ผสมรวมกันอยู่บนหรือในวัตถุกึ่งตัวนำชิ้นเดียวกัน

แบบผังภูมิ หมายถึง แบบ แผนผัง หรือภาพที่ทำขึ้นไม่ว่าจะปรากฏในรูปแบบหรือวิธีใด เพื่อให้เห็นถึงการจัดวางให้เป็นวงจรรวม

แบบผังภูมิที่สามารถขอรับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัตินี้ ได้แก่

(1) แบบผังภูมิที่ผู้ออกแบบได้สร้างสรรค์ขึ้นเองและไม่เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปในอุตสาหกรรมวงจรรวม

(2) แบบผังภูมิที่ผู้ออกแบบได้สร้างสรรค์ขึ้นใหม่โดยนำเอาชิ้นส่วน ส่วนเชื่อมต่อแบบผังภูมิหรือวงจรรวมอันเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปในอุตสาหกรรมวงจรรวมมาจัดวางใหม่ในลักษณะที่ทำให้เกิดเป็นแบบผังภูมิที่ไม่เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปในอุตสาหกรรม

ระบบการคุ้มครองคือ ระบบจดทะเบียน

ผู้ทรงสิทธิมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวที่จะกระทำการดังต่อไปนี้

- (1) ทำซ้ำซึ่งแบบผังภูมิที่ตนได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัตินี้
- (2) นำเข้ามาในประเทศไทย ขาย หรือจำหน่ายโดยวิธีการใดเพื่อประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ซึ่งแบบผังภูมิที่ตนได้รับความคุ้มครอง หรือวงจรรวมที่มีแบบผังภูมิที่ตนได้รับความคุ้มครองประกอบอยู่ด้วยหรือผลิตภัณฑ์ที่มีวงจรรวมดังกล่าวประกอบอยู่ด้วย

อายุความคุ้มครองของหนังสือสำคัญแบบผังภูมิมีอายุ 10 ปีนับแต่วันที่ยื่นขอจดทะเบียนหรือวันที่นำแบบผังภูมิออกหาประโยชน์ในเชิงพาณิชย์เป็นครั้งแรกไม่ว่าในหรือนอกประเทศไทยแล้วแต่วันใดจะเกิดก่อนกัน แต่ทั้งนี้ไม่เกิด 15 ปีนับแต่วันที่สร้างสรรค์แบบผังภูมินั้นเสร็จสิ้นแล้ว

2. กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร

2.1 ภาษีเงินได้นิติบุคคล

ภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นภาษีทางตรง (Direct Tax) ที่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีไม่สามารถผลักภาระไปยังบุคคลอื่นได้ และเป็นภาษีอากรประเมิน (Assessable Tax) ผู้มีหน้าที่เสียภาษีต้องยื่นรายการประเมินตนเอง (Self-assessment) ตามแบบแสดงรายการและภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด โดยที่เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจประเมินจำนวนภาษีอากรให้ถูกต้องครบถ้วนและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ได้แก่

- (1) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย
- (2) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ โดย
 - (2.1) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต่างประเทศนั้นเข้ามากระทำการกิจการในประเทศไทย หรือ
 - (2.2) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต่างประเทศนั้นกระทำการกิจการในที่อื่นๆ รวมทั้งประเทศไทย หรือ
 - (2.3) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต่างประเทศนั้นกระทำการกิจการในที่อื่นๆ รวมทั้งประเทศไทย และกิจการที่กระทำนั้นเป็นกิจการขนส่งระหว่างประเทศ หรือ
 - (2.4) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต่างประเทศนั้น ไม่ได้กระทำการกิจการในประเทศไทย แต่ได้รับเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(2)(3)(4)(5) หรือ (6) แห่งประมวลรัษฎากร ที่จ่ายจากหรือในประเทศไทย หรือ
 - (2.5) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต่างประเทศที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในประเทศไทย ได้จำหน่ายเงินกำไรหรือเงินอื่นที่กั้นจากกำไร ออกจากประเทศไทย หรือ
 - (2.6) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต่างประเทศนั้นไม่ได้กระทำการกิจการในประเทศไทยโดยตรง แต่มีลูกจ้างหรือบุคคลอื่นกระทำการแทน ซึ่งเป็นเหตุให้ได้รับเงินได้หรือผลกำไรในประเทศไทย

(3) กิจการที่ดำเนินการเป็นทางการค้าหรือหากำไรโดยรัฐบาลของต่างประเทศ องค์การของรัฐบาลต่างประเทศ หรือนิติบุคคลอื่นที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ

(4) กิจการร่วมค้า

(5) มูลนิธิหรือสมาคมซึ่งประกอบกิจการมีรายได้ แต่ไม่รวมถึง มูลนิธิหรือสมาคมที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังประกาศกำหนดให้เป็นองค์การกุศลสาธารณะ

ฐานภาษีเงินได้นิติบุคคล

(1) ฐานกำไรสุทธิ ผู้มีหน้าที่เสียภาษีจากฐานกำไรสุทธิ ได้แก่

(1.1) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย โดยจะต้องนำกำไรสุทธิของสาขาทั้งในประเทศและต่างประเทศมารวมกับกำไรสุทธิของสำนักงานใหญ่เพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในประเทศไทยทั้งหมด (Worldwide Income)

(1.2) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ เฉพาะกรณีการประกอบกิจการในลักษณะ

(1.2.1) สำนักงานสาขา โดยให้เสียเฉพาะกำไรสุทธิจากกิจการหรือเนื่องจากการประกอบกิจการที่กระทำในประเทศไทยในรอบระยะเวลาบัญชี

(1.2.2) ตัวแทนทางการค้า โดยให้ถือว่าบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต่างประเทศนั้นประกอบกิจการ เนื่องจากมีลูกจ้างหรือผู้กระทำการแทนและเป็นเหตุให้ได้รับเงินได้หรือผลกำไรในประเทศไทย

- กิจการที่ดำเนินทางการค้าหรือหากำไร
- กิจการร่วมค้า

(2) ฐานรายรับก่อนหักรายจ่าย ผู้มีหน้าที่เสียภาษี ได้แก่

(2.1) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ และกระทำการกิจการในที่อื่น ๆ รวมทั้งในประเทศไทยและกิจการที่กระทำนั้นเป็นกิจการขนส่งระหว่างประเทศ

(2.2) มูลนิธิหรือสมาคมที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยหรือกฎหมายของต่างประเทศประกอบกิจการมีรายได้ แต่ไม่รวมถึงมูลนิธิหรือสมาคมที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังประกาศกำหนดให้เป็นองค์การสาธารณกุศล

(3) ฐานเงินได้ที่จ่ายจากหรือในประเทศไทย

(3.1) ผู้มีหน้าที่เสียภาษีได้แก่ บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศมิได้ประกอบกิจการในประเทศไทยแต่ได้รับเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(2)(3)(4)(5) หรือ (6) ที่จ่ายจากหรือในประเทศไทย โดยให้ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินเป็นผู้หักจากเงินได้พึงประเมินที่จ่ายไว้ในอัตราร้อยละ 15 ยกเว้นเงินปันผลหักไว้ในอัตราร้อยละ 10

ทั้งนี้ มีบทลดหย่อนหรือยกเว้นตามอนุสัญญาภาษีซ้อนซึ่งประเทศไทยได้ลงนามไว้กับประเทศคู่สัญญาในแต่ละประเทศ

(4) ฐานจำนวนกำไรหรือที่ถือได้ว่าเป็นเงินกำไรที่จำหน่ายออกไปจากประเทศไทย ผู้มีหน้าที่เสียภาษี ได้แก่

(4.1) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศประกอบกิจการในประเทศไทย โดยหักภาษีจากจำนวนกำไรที่จำหน่ายออกจากประเทศไทย

(4.2) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต่างประเทศนั้นประกอบกิจการในประเทศไทย เนื่องจากมีลูกจ้างหรือผู้กระทำการแทนและเป็นเหตุให้ได้รับเงินได้หรือผลกำไรในประเทศไทย

อัตรารายได้ในนิติบุคคล

(1) กรณีทั่วไป สำหรับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล เสียภาษีในอัตราร้อยละ 30 ของกำไรสุทธิ

(1.1) กรณีลดอัตรารายได้

(1.1.1) กรณีบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล เสียในอัตราดังต่อไปนี้

- ร้อยละ 23 ของกำไรสุทธิสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2555 แต่ไม่เกินวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ.2555
- ร้อยละ 20 ของกำไรสุทธิสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2556 แต่ไม่เกินวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ.2557

(1.1.2) กรณีบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลขนาดเล็กที่มีทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชีไม่เกิน 5 ล้านบาท และมีรายได้จากการขายสินค้าและการให้บริการในรอบระยะเวลาบัญชีไม่เกิน 30 ล้านบาทเสียในอัตราดังต่อไปนี้

- ได้รับยกเว้น สำหรับจำนวนกำไรสุทธิตั้งแต่ 1 – 150,000 บาท
- ร้อยละ 15 ของกำไรสุทธิตั้งแต่ 150,001 – 1,000,000 บาท
- ร้อยละ 23 ของจำนวนกำไรสุทธิตั้งแต่ 1,000,000 บาทขึ้นไป สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2555 แต่ไม่เกินวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2555
- ร้อยละ 20 ของจำนวนกำไรสุทธิตั้งแต่ 1,000,000 บาทขึ้นไปสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2556 แต่ไม่เกินวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2557

(2) กรณีบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศและกระทำการในที่อื่น ๆ รวมทั้งในประเทศไทยและกิจการที่กระทำนั้นเป็นกิจการขนส่งระหว่างประเทศ ให้เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 3 ของยอดรายรับค่าโดยสาร ค่าธรรมเนียมหรือประโยชน์อื่นใดที่เรียกเก็บในประเทศไทย ก่อนหักรายจ่าย

(3) มูลนิธิหรือสมาคมที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยและต่างประเทศ ประกอบกิจการมีรายได้ แต่ไม่รวมถึงมูลนิธิหรือสมาคมที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังประกาศกำหนดให้เป็นองค์กรสาธารณกุศล ให้เสียภาษีในอัตราดังต่อไปนี้

(3.1) อัตราร้อยละ 2 สำหรับเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(8)

(3.2) อัตราร้อยละ 10 สำหรับเงินได้พึงประเมินประเภทอื่นๆ นอกจาก 40(8)

(4) กรณีบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศเข้ามาประกอบกิจการในไทย ได้จ่ายเงินกำไรออกจากประเทศไทย ให้เสียภาษีในอัตราร้อยละ 10 ของเงินกำไรที่จ่ายออกไปจากประเทศไทย

(5) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ มิได้ประกอบกิจการในประเทศไทย แต่ได้รับเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(2)(3)(4)(5) หรือ (6) ที่จ่ายจากหรือในประเทศไทย ให้เสียในอัตราร้อยละ 15 ยกเว้นเงินปันผลหักไว้ในอัตราร้อยละ 10 แล้วนำส่งเงินภาษีตามแบบแสดงรายการนำส่งภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย (ภงด.54) ภายในวันที่ 7 ของเดือนถัดไปจาก

เดือนที่มีการจ่ายเงินได้ ทั้งนี้อาจยกเว้นหรือลดหย่อนตามอนุสัญญาภาษีซ้อนที่ประเทศไทยได้ลงนามไว้กับแต่ละประเทศ

2.2 อนุสัญญาภาษีซ้อน

ในปัจจุบัน ประเทศไทยได้ลงนามในอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศต่าง ๆ ทั้งสิ้น 64 ประเทศ โดยยังไม่มีผลบังคับใช้ 10 ประเทศ สำหรับในภูมิภาคอาเซียน ประเทศไทยยังไม่ได้ตกลงทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับกัมพูชา ส่วนประเทศบรูไนนั้น ไทยได้ลงนามแล้ว แต่ยังไม่ผลบังคับใช้

ตาราง ผ4-1 ประเทศที่เข้าทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศไทย

1. เกาหลีใต้	2. พม่า	3. ฟินแลนด์
4. แคนาดา	5. ฟิลิปปินส์	6. มอริเชียส
7. คูเวต	8. มาเลเซีย	9. ยูเครน
10. จีน	11. เยอรมัน	12. รัสเซีย
13. ซิลี	14. โรมาเนีย	15. ลักเซมเบิร์ก
16. เชค	17. ลาว	18. เวียดนาม
19. เซเชลส์	20. ศรีลังกา	21. สเปน
22. ไชปรัส	23. สวิสเซอร์แลนด์	24. สวีเดน
25. ญี่ปุ่น	26. สหรัฐอเมริกา	27. สิงคโปร์
28. เดนมาร์ก	29. สโลเวเนีย	30. ออสเตรเลีย
31. ตุรกี	32. ออสเตรีย	33. อังกฤษและไอร์แลนด์เหนือ
34. นอร์เวย์	35. อาร์เมเนีย	36. อิตาลี
37. นิวซีแลนด์	38. อินเดีย	39. อินโดนีเซีย
40. เนเธอร์แลนด์	41. อิสราเอล	42. อุซเบกิสถาน
43. เนปาล	44. อามิเรตส์	45. แอฟริกาใต้
46. บาเรนห์	47. โอมาน	48. ฮังการี
49. บังกลาเทศ	50. ฮองกง	51. บัลแกเรีย
52. เบลเยียม	53. ปากีสถาน	54. โปแลนด์

55. ฝรั่งเศส	56. เคนยา	57. ซิมบับเว
58. ทาจิกิสถาน	59. บรูไน	60. ปาปัวนิวกินี
61. โมร็อกโก	62. ลิทัวเนีย	63. เอสโตเนีย
64. ไอร์แลนด์		

**หมายเหตุ : ลำดับที่ 56-64 ยังไม่มีผลบังคับใช้

2.3 ภาษีมูลค่าเพิ่ม

ภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นภาษีทางอ้อมจัดเก็บจากผู้บริโภค หรือเป็นภาษีที่เป็นการผลักภาระให้กับผู้ซื้อหรือผู้บริโภคเป็นผู้ชำระภาษีอากรแทนผู้ขาย โดยผู้ประกอบการที่ประกอบกิจการขายสินค้าหรือให้บริการที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ประกอบกิจการมีรายรับเกินปีละ 1.8 ล้านบาท ต้องจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่มียรายได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด

กิจการที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

(1) การขายสินค้าโดยผู้ประกอบการในราชอาณาจักร

(1.1) การให้บริการโดยผู้ประกอบการในราชอาณาจักร โดยไม่คำนึงว่าการใช้บริการนั้นจะเกิดขึ้นในราชอาณาจักรหรือนอกราชอาณาจักร และให้รวมถึงการให้บริการที่ทำขึ้นนอกราชอาณาจักรและได้มีการใช้บริการนั้นในราชอาณาจักร

(1.2) นำเข้าสินค้าโดยผู้นำเข้า

กิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม

- (1) การขายสินค้าหรือให้บริการของผู้ประกอบการที่มีรายรับไม่เกิน 1.8 ล้านบาทต่อปี
- (2) การขายพืชผลทางการเกษตรภายในราชอาณาจักร
- (3) การขายสัตว์ทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตภายในราชอาณาจักร
- (4) การขายปุ๋ย
- (5) การขายปลาปน อาหารสัตว์

- (6) การขายยาหรือเคมีภัณฑ์ที่ใช้สำหรับสัตว์
- (7) การขายหนังสือพิมพ์ นิตยสาร หรือตำราเรียน
- (8) การให้บริการการศึกษาของสถานศึกษา
- (9) การให้บริการขนส่งในราชอาณาจักร
- (10) การให้บริการขนส่งระหว่างประเทศทางบกและทางเรือซึ่งมิใช่เรือเดินทะเล
- (11) การให้บริการรักษาพยาบาลของสถานพยาบาลทางราชการและเอกชน
- (12) การให้บริการห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ สวนสัตว์
- (13) การให้บริการจัดแข่งขันกีฬาสมัครเล่น
- (14) การให้บริการประกอบโรคศิลปะ การสอบบัญชี การว่าความ
- (15) การให้บริการของนักแสดงสาธารณะ
- (16) การให้บริการที่เป็นงานทางศิลปะและวัฒนธรรม ในสาขาและลักษณะการประกอบ

กิจการที่อธิบดีกำหนด

(17) การให้บริการวิจัย หรือการให้บริการทางวิชาการ ซึ่งต้องมีลักษณะการประกอบกิจการตามที่กรมสรรพากรกำหนด คือ ต้องเป็นการวิจัยหรือบริการทางวิชาการสาขาวิทยาศาสตร์และสาขาสังคมศาสตร์แต่ต้องมีใช่เป็นการกระทำในทางธุรกิจ ทั้งนี้ ผู้ประกอบการต้องเป็นบุคคลธรรมดาหรือเป็นคณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคล หรือมูลนิธิ

(18) การให้บริการตามสัญญาจ้างแรงงาน

(19) การให้บริการเช่าสังหาริมทรัพย์

(20) การให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ไม่รวมถึงบริการที่เป็นการพาณิชย์ของราชการส่วนท้องถิ่น หรือเป็นการหารายได้ หรือผลประโยชน์ไม่ว่าจะเป็นกิจการสาธารณูปโภคหรือไม่ก็ตาม

(21) การขายสินค้าหรือให้บริการของกระทรวง ทบวง กรม ซึ่งส่งรายรับทั้งสิ้นให้แก่รัฐโดยไม่หักรายจ่าย

(22) การขายสินค้าหรือให้

ฐานภาษีมูลค่าเพิ่ม

ได้แก่ มูลค่าทั้งหมด ที่ผู้ประกอบการได้รับหรือพึงได้รับจากการขายสินค้าหรือให้บริการ รวมทั้งภาษีสรรพสามิตตามที่กำหนดในมาตรา 77/1 (19) แห่งประมวลรัษฎากร ถ้ามี ด้วย มูลค่าของ ฐานภาษี ให้หมายความรวมถึง เงิน ทรัพย์สิน ค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือประโยชน์ใดๆ ซึ่งอาจ คิดคำนวณได้เป็นเงิน

อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม

(1) อัตราร้อยละ 10 สำหรับการประกอบกิจการดังต่อไปนี้

- (1.1) การขายสินค้า
- (1.2) การให้บริการ
- (1.3) การนำเข้า

ปัจจุบันให้ลดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มและคงจัดเก็บในอัตราร้อยละ 7 สำหรับการขายสินค้า การให้บริการ หรือการนำเข้าทุกกรณี จนถึงวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2557

(2) อัตราร้อยละ 0 สำหรับการประกอบกิจการดังต่อไปนี้

- (2.1) การส่งออกสินค้าที่มีใช้การส่งออกสินค้าซึ่งได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม
- (2.2) การให้บริการที่กระทำในราชอาณาจักรและได้มีการใช้บริการนั้น ในต่างประเทศ

การยื่นแบบแสดงรายการและการชำระภาษีมูลค่าเพิ่ม

(1) ผู้มีหน้าที่ยื่นแบบและชำระภาษีมูลค่าเพิ่ม

- (1.1) ผู้ประกอบการจดทะเบียน หรือผู้รับเงินค่าสินค้าหรือบริการ
- (1.2) ผู้จ่ายเงินค่าสินค้าหรือค่าบริการ โดย
 - ผู้รับชำระราคาสินค้าหรือค่าบริการเป็นผู้ประกอบการที่ได้ให้บริการ ในต่างประเทศและได้มีการใช้บริการนั้นในราชอาณาจักร
 - ผู้จ่ายเงินดังกล่าวมีหน้าที่นำส่งเงินภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการ มีหน้าที่เสียภาษี

2.4 ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย

หลักเกณฑ์ทั่วไป

ผู้จ่ายเงินจะมีหน้าที่หักภาษีจากเงินที่ตนจ่ายให้กับผู้รับทุกคราวที่มีการจ่ายเงินได้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีที่กำหนดไว้และเงินภาษีที่ได้ดังกล่าวนั้น จะถูกนำส่งต่อกรมสรรพากร ภายใน 7 วัน นับแต่วันสุดท้ายของเดือนที่ได้มีการจ่ายเงินได้ และได้คำนวณหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายไว้ โดยถือว่าเป็นเครดิตภาษีที่ผู้มีเงินได้สามารถนำไปใช้เมื่อถึงกำหนดเวลายื่นแบบแสดงรายการภาษี

ประเภทภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย

ภาษีเงินได้นิติบุคคลหัก ณ ที่จ่าย

กำหนดให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ซึ่งเป็นผู้จ่ายเงินได้มีหน้าที่ต้องหักภาษีเงินได้ไว้ทุกคราวที่จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 ให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ในอัตราภาษีที่กำหนดแตกต่างกันตามประเภทของเงินได้ที่จ่าย ดังนี้

ตาราง ผ4-2 ประเภทเงินได้และอัตรากำหนดหัก ณ ที่จ่าย ประเทศไทย

ประเภทเงินได้	อัตรากำหนดหัก ณ ที่จ่าย (ร้อยละ)
ค่าบริการ,จ้างทำของ	3
ค่าเช่า	5
ค่าขนส่ง	1
ค่าเบี้ยประกันวินาศภัย	1
ค่าโฆษณา	2
ค่าสิทธิ	3
เงินปันผล	10

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย

กำหนดให้ผู้จ่ายเงินได้มีหน้าที่ต้องหักภาษีเงินได้ไว้ทุกคราวที่จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 ให้แก่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ในอัตราภาษีที่กำหนดแตกต่างกันตามประเภทของเงินได้ที่จ่ายและผู้รับเงินได้ดังนี้ ดังนี้

(1) จ่ายเงินได้จากจ้างแรงงานและเงินได้จากตำแหน่งหน้าที่การงานหรือรับทำงานให้ตามมาตรา 40(1) และ (2) ให้แก่ผู้รับที่อยู่ในประเทศไทย (อยู่ในประเทศไทยไม่น้อยกว่า 180 วันในปีปฏิทิน) ให้ผู้จ่ายคำนวณหักตามอัตราก้าวหน้าร้อยละ 5-37 ของจำนวนเงินได้สุทธิหลังหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนที่กฎหมายยอมให้หักแล้ว

(2) จ่ายเงินได้จากค่าแห่งกู๊ดวิลล์ ค่าแห่งลิขสิทธิ์ตามมาตรา 40(3) ให้แก่ผู้รับที่เป็นผู้อยู่ในประเทศไทย ให้คำนวณหักภาษี ณ ที่จ่ายในอัตราก้าวหน้าของจำนวนเงินได้ที่จ่าย

(3) จ่ายเงินได้จากการรับทำงานให้ตามมาตรา 40(2)(3)(4)(5)(6) ให้แก่ผู้รับที่อยู่ในประเทศไทยไม่ถึง 180 วัน ให้ผู้จ่ายคำนวณหักภาษี ณ ที่จ่ายในอัตราร้อยละ 15 ของจำนวนเงินที่จ่าย ยกเว้นเงินปันผลให้คำนวณหักในอัตราร้อยละ 10 ของเงินปันผลที่จ่าย

(4) จ่ายค่าแสดงให้กับนักแสดงสาธารณะที่มีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศไทยให้คำนวณหักภาษี ณ ที่จ่าย ในอัตราร้อยละ 5 ของเงินได้ที่จ่าย

(5) จ่ายค่าแสดงให้กับนักแสดงสาธารณะที่มีภูมิลำเนาอยู่ในต่างประเทศให้คำนวณหักภาษี ณ ที่จ่ายตามบัญชีอัตราภาษีเงินได้

2.5 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

หลักเกณฑ์การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ตามบทบัญญัติของประมวลรัษฎากร ผู้มีเงินได้อาจต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในประเทศไทยจากแหล่งเงินได้ทั้งในและ/หรือนอกประเทศไทย หากเข้าหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) แหล่งเงินได้เกิดในประเทศไทย

เงินได้พึงประเมินที่เกิดขึ้นเนื่องจากกรณีหนึ่งกรณีใดดังต่อไปนี้ ถือว่าเป็นเงินได้ที่เกิดจากแหล่งเงินได้ในประเทศไทย

- (1.1) หน้าที่งานที่ทำในประเทศไทย หรือ
- (1.2) กิจการที่ทำในประเทศไทย หรือ
- (1.3) กิจการของนายจ้างในประเทศไทย หรือ
- (1.4) ทรัพย์สินที่อยู่ในประเทศไทย

ผู้มีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้วที่เกิดจากแหล่งเงินได้ในประเทศไทย ไม่ว่าจะผู้มีเงินได้นั้นจะเป็นผู้อยู่ในประเทศไทยหรือไม่ก็ตาม และไม่ว่าเงินได้นั้นจะจ่ายในหรือนอกประเทศไทย มีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้ในประเทศไทย

(2) แหล่งเงินได้เกิดนอกประเทศไทย

เงินได้พึงประเมินที่เกิดขึ้นเนื่องจากกรณีหนึ่งกรณีใดดังต่อไปนี้ ถือว่าเป็นเงินได้ที่เกิดจากแหล่งเงินได้นอกประเทศไทย

- (2.1) หน้าที่งานที่ทำในต่างประเทศ หรือ
- (2.2) กิจการที่ทำในต่างประเทศ หรือ
- (2.3) ทรัพย์สินที่อยู่ในต่างประเทศและนำเงินได้ที่เกิดขึ้นในปีภาษีนั้นเข้ามาในประเทศไทยในปีเดียวกัน

(3) ผู้มีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้วจากแหล่งเงินได้นอกประเทศไทย มีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้ในประเทศไทยก็ต่อเมื่ออยู่ในหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- (3.1) เป็นผู้อยู่ในประเทศไทยชั่วระยะเวลาหนึ่งหรือหลายระยะเวลา รวมกันถึง 180 วัน ในปีภาษีใด และ
- (3.2) นำเงินได้ที่เกิดขึ้นในปีภาษีนั้นเข้ามาในประเทศไทยในปีเดียวกัน

เงินได้พึงประเมินที่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ตามมาตรา 40 ได้แก่

- (1) เงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน
- (2) เงินได้เนื่องจากการรับทำงานให้
- (3) ค่าแห่งกู้ตวิลล์ ค่าแห่งลิขสิทธิ์ หรือสิทธิอย่างอื่น
- (4) ดอกเบี้ย เงินปันผล

- (5) ค่าเช่า
- (6) เงินได้จากวิชาชีพอิสระ
- (7) เงินได้จากการรับเหมาที่ผู้รับเหมาต้องลงทุนจัดหาสัมภาระในส่วนสำคัญนอกจากเครื่องมือ
- (8) เงินได้เนื่องจากการประกอบกิจการพาณิชย์กรรมอื่นๆ นอกจากที่กล่าวข้างต้น

ประมวลรัษฎากรได้ยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้กับเงินได้พึงประเมินบางประเภท หากเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้

อัตรากำไรเงินได้

ตาราง ผ4-3 อัตรากำไรเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศไทย

เงินได้สุทธิ	อัตรากำไร (ร้อยละ) ปี 2555	อัตรากำไร (ร้อยละ) ปี 2556
1 – 150,000 บาท	ยกเว้น	ยกเว้น
150,001 – 300,000	10	5
300,001 – 500,000	10	10
500,001 – 750,000	20	15
750,001 – 1,000,000	20	20
1,000,001 – 2,000,000	30	25
2,000,001 – 4,000,000	30	30
4,000,000 บาท ขึ้นไป	37	35

2.6 ภาษีธุรกิจเฉพาะ

กิจการที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะและอัตราภาษีที่ต้องเสีย ตามประมวลรัษฎากร มีดังต่อไปนี้

(1) การธนาคารตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์หรือกฎหมายเฉพาะให้เสียภาษีธุรกิจเฉพาะจากฐานรายรับก่อนหักรายจ่ายในอัตราร้อยละ 3.0

(2) การประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ ธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ ให้เสียภาษีธุรกิจเฉพาะจากฐานรายรับก่อนหักรายจ่ายในอัตราร้อยละ 3.0

(3) การรับประกันชีวิตตามกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต ให้เสียภาษีธุรกิจเฉพาะจากฐานรายรับก่อนหักรายจ่ายในอัตราร้อยละ 2.5

(4) การรับจำนำ ตามกฎหมายว่าด้วยโรงรับจำนำให้เสียภาษีธุรกิจเฉพาะจากฐานรายรับก่อนหักรายจ่ายในอัตราร้อยละ 3.0

(5) การประกอบกิจการโดยปกติเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ เช่น การให้กู้ยืมเงิน คำประกัน แลกเปลี่ยนเงินตรา ออก เช็ค หรือขายตั๋วเงิน หรือรับส่งเงินไปต่างประเทศด้วยวิธีต่างๆ ให้เสียภาษีธุรกิจเฉพาะจากฐานรายรับก่อนหักรายจ่ายในอัตราร้อยละ 3.0

(6) การขายอสังหาริมทรัพย์เป็นทางค้าหรือหากำไร ไม่ว่าจะสังหาริมทรัพย์นั้นจะได้มาโดยวิธีใดก็ตาม ทั้งนี้เฉพาะที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด ให้เสียภาษีธุรกิจเฉพาะจากฐานรายรับก่อนหักรายจ่ายในอัตราร้อยละ 3.0

(7) การขายหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ให้เสียภาษีธุรกิจเฉพาะจากฐานรายรับก่อนหักรายจ่ายในอัตราร้อยละ 0.1

กิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะ

(1) กิจการของธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารออมสิน ธนาคารอาคารสงเคราะห์ และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

(2) กิจการของบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

(3) กิจการของสหกรณ์ออมทรัพย์ เฉพาะการให้กู้ยืมแก่สมาชิกหรือแก่สหกรณ์ออมทรัพย์อื่น

(4) กิจการของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

- (5) กิจการของการเคหะแห่งชาติ เฉพาะการขายหรือให้เช่าซื้ออสังหาริมทรัพย์
- (6) กิจการรับจำนำของกระทรวง ทบวง กรม และราชการส่วนท้องถิ่น
- (7) กิจการอื่นตามมาตรา ๙๑/๒ ตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

นอกจากการเสียภาษีธุรกิจเฉพาะตามอัตราดังกล่าวข้างต้นแล้ว ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเฉพาะยังจะต้องเสียภาษีท้องถิ่นอีกร้อยละ 10 ของภาษีธุรกิจเฉพาะด้วย

2.7 อากรแสดมภ์

อากรแสดมภ์เป็นการจัดเก็บภาษีรูปแบบหนึ่ง ซึ่งเก็บจากการกระทำตราสารตามประเภทที่กฎหมายกำหนดไว้ ประมวลรัษฎากรได้กำหนดตราสารที่ต้องเสียอากรในบัญชีอัตราอากรแสดมภ์ นอกจากนั้นบัญชีอัตราอากรแสดมภ์ยังได้กำหนดการยกเว้นอากรของตราสารบางอย่างไว้ด้วย ส่วนตราสารอื่นที่ไม่ได้กำหนดไว้ไม่ต้องเสียอากร

2.8 ภาษีอากรตามกฎหมายอื่น ๆ

ภาษีโรงเรือนและที่ดินตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน

ฐานภาษี

ทรัพย์สินที่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน ได้แก่

- (1) โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ นั้น หมายความรวมถึงโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างที่ใช้ในการดำเนินการต่อไปนี้
 - (1.1) ให้เช่า หรือให้ผู้อื่นอยู่อาศัยโดยไม่คิดค่าเช่า
 - (1.2) ใช้ประกอบกิจการเพื่อหาผลประโยชน์อย่างอื่น
 - (1.3) ใช้เป็นสำนักงานหรือสถานที่ประกอบพาณิชย์กิจต่าง ๆ
 - (1.4) โรงเรือนที่ทำเป็นโรงเรือนหาผลประโยชน์ส่วนบุคคล
 - (1.5) โรงเรือนที่เจ้าของอยู่เองแต่ใช้โรงเรือนนั้นประกอบการอุตสาหกรรมหรือเก็บสินค้าหรือยานพาหนะไว้หาผลประโยชน์

- (1.6) โรงเรือนที่ใช้ทำการหาผลประโยชน์อื่น ๆ
- (2) ที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างนั้น ๆ ซึ่งอยู่ในข่ายที่จะต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน จะต้องมึลักษณะดังนี้
- (2.1) เป็นที่ดินที่ใช้เป็นที่ปลูกสร้างโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ
- (2.2) เป็นที่ดินที่ใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ อันมีสภาพเป็นบริเวณต่อเนื่องกัน และตามปกติจะต้องใช้ไปด้วยกันกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างนั้น ๆ

อัตราภาษีโรงเรือนและที่ดิน

เจ้าของโรงเรือนและที่ดินจะต้องเสียภาษีในอัตราร้อยละ 12.5 ของค่าเช่ารายปี

ภาษีบำรุงท้องที่ตามพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่

ฐานภาษี

ที่ดินที่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ ได้แก่ ที่ดินทุกประเภทไม่ว่าจะมีเอกสารสิทธิหรือไม่ก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นที่ว่างเปล่าหรือมีสิ่งปลูกสร้างอยู่หรือไม่ ไม่ว่าจะเป็นใช้เพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ อยู่อาศัย ให้ผู้อื่นเช่า ที่ดินที่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่นั้น นอกจากจะหมายถึงพื้นดินทั่ว ๆ ไปแล้ว ยังมีความหมายรวมถึงพื้นที่ที่เป็นภูเขาและแม่น้ำด้วย

ที่ดินที่ไม่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่

- (1) ที่ดินที่เป็นที่ตั้งพระราชวังอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
- (2) ที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินหรือที่ดินของรัฐที่ใช้ในกิจการของรัฐหรือสาธารณะโดยมิได้หาผลประโยชน์
- (3) ที่ดินของราชการส่วนท้องถิ่นที่ใช้ในกิจการของราชการส่วนท้องถิ่นหรือสาธารณะโดยมิได้หาประโยชน์
- (4) ที่ดินที่ใช้เฉพาะการพยาบาลสาธารณะ การศึกษา หรือกุศลสาธารณะ
- (5) ที่ดินที่ใช้เฉพาะศาสนกิจศาสนาใดศาสนาหนึ่ง ที่ดินที่เป็นกรรมสิทธิ์ของวัดไม่ว่าจะใช้ประกอบศาสนกิจศาสนาใดศาสนาหนึ่ง หรือที่ศาลเจ้าโดยมิได้หาผลประโยชน์

- (6) ที่ดินที่เป็นสุสาน หรือฌาปนสถานสาธารณะโดยมิได้รับประโยชน์ตอบแทน
- (7) ที่ดินที่ใช้ในการรถไฟ การประปา การไฟฟ้า หรือการทำเรือของรัฐหรือสนามบินของรัฐ
- (8) ที่ดินที่ใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือน ที่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินแล้ว
- (9) ที่ดินของเอกชนเฉพาะส่วนที่ของที่ดินยินยอมให้ทางราชการใช้เพื่อสาธารณะประโยชน์
- (10) ที่ดินที่ตั้งขององค์การสหประชาชาติ ทบวงการชำนัญพิเศษของสหประชาชาติ หรือ
- (11) องค์การระหว่างประเทศอื่น
- (12) ที่ดินที่เป็นที่ตั้งของสถานทูตหรือสถานกงสุล

อัตราภาษีบำรุงท้องที่

เจ้าของที่ดินต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่โดยใช้ราคากลางของที่ดินเป็นฐานในการคำนวณภาษี อย่างไรก็ตาม ถ้าที่ดินแปลงใดอยู่ในบังคับต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินแล้วจะได้รับยกเว้นภาษีบำรุงท้องที่ อัตราภาษีบำรุงท้องที่ กำหนดไว้ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ แบ่งเป็น 34 อัตรา

ขั้นตอนการชำระภาษีบำรุงท้องที่

(1) การยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษี ให้เจ้าของที่ดินซึ่งมีหน้าที่ต้องเสียภาษี ยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษี (ภ.บ.ท. 5) ทุกรอบระยะเวลา 4 ปี กรณีที่มีที่ดินขึ้นใหม่หรือจำนวนเนื้อที่ดินเดิมเปลี่ยนแปลงไป ให้เจ้าของที่ดินยื่นแบบแสดงรายการแจ้งเจ้าหน้าที่ที่ดิน ภายใน 30 วัน นับจากวันที่เป็นเจ้าของที่ดินขึ้นใหม่หรือจำนวนเนื้อที่ดินได้มีการเปลี่ยนแปลง

(2) การชำระเงินค่าภาษี เจ้าของที่ดินผู้มีหน้าที่เสียภาษี จะต้องชำระเงินค่าภาษีบำรุงท้องที่ ภายในวันที่ 30 เมษายน ของทุกปี

ภาษีป้ายตามพระราชบัญญัติภาษีป้าย

ป้ายที่ต้องเสียภาษี

ป้ายแสดงชื่อ ยี่ห้อ หรือเครื่องหมายที่ใช้ในการประกอบการค้า หรือประกอบกิจการอื่น เพื่อหารายได้หรือโฆษณาการค้าหรือกิจการอื่น เพื่อหารายได้ ไม่ว่าจะได้แสดงหรือโฆษณาไว้ที่วัตถุใด ๆ ด้วยอักษร ภาพ หรือเครื่องหมายที่เขียน แกะสลัก จารึก หรือทำให้ปรากฏด้วยวิธีอื่น

ป้ายที่ได้รับการยกเว้น

- (1) ป้ายที่แสดงไว้ ณ โรงมหรสพและบริเวณของโรงมหรสพนั้นเพื่อโฆษณามหรสพ
- (2) ป้ายที่แสดงไว้ที่สินค้าหรือที่สิ่งหุ้มห่อหรือบรรจุสินค้า
- (3) ป้ายที่แสดงไว้ในบริเวณงานที่จัดขึ้นเป็นครั้งคราว
- (4) ป้ายที่แสดงไว้ที่คนหรือสัตว์
- (5) ป้ายที่แสดงไว้ในอาคารที่ใช้ประกอบการค้าหรือประกอบกิจการอื่นหรือภายในอาคารซึ่งเป็นที่รโหฐาน ทั้งนี้ เพื่อหารายได้ และแต่ละป้ายมีพื้นที่ไม่เกิน 3 ตารางเมตรที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ไม่รวมถึงป้ายตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนพาณิชย์
- (6) ป้ายของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาคหรือราชการส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
- (7) ป้ายขององค์การที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาลหรือตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ๆ และหน่วยงานที่นำรายได้ส่งรัฐ
- (8) ป้ายของธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารออมสิน ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารเพื่อการสหกรณ์ และบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
- (9) ป้ายของโรงเรียนเอกชน ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชนหรือสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ที่แสดงไว้ ณ อาคารหรือบริเวณของโรงเรียนเอกชน หรือสถาบัน อุดมศึกษาเอกชนนั้น
- (10) ป้ายของผู้ประกอบการเกษตรซึ่งค่าผลผลิตอันเกิดจากการเกษตรของตน
- (11) ป้ายของวัดหรือผู้ดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์แก่การศาสนา หรือการกุศลสาธารณะ โดยเฉพาะ
- (12) ป้ายของสมาคมหรือมูลนิธิ

(13) ป้ายตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้เจ้าของป้ายไม่ต้องเสียภาษีป้าย สำหรับ

- ป้ายที่ติดตั้งหรือแสดงไว้ที่รถยนต์ส่วนบุคคล รถจักรยานยนต์ รถบดถนน หรือรถแทรกเตอร์ ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์
- ป้ายที่ติดตั้งหรือแสดงไว้ที่ล้อเลื่อน ตามกฎหมายว่าด้วยล้อเลื่อน
- ป้ายที่ติดตั้งหรือแสดงไว้ที่ยานพาหนะนอกเหนือจาก (ก) และ (ข) โดยมีพื้นที่ไม่เกินห้าร้อยตารางเซนติเมตร

ฐานภาษีและอัตราภาษีป้าย

ฐานภาษี คือเนื้อที่ของป้ายและประเภทของป้ายรวมกัน ถ้าเป็นป้ายที่มีขอบเขตกำหนดได้ การคำนวณพื้นที่ป้ายให้เอาส่วนกว้างที่สุดคูณด้วยส่วนยาวที่สุดเป็นขอบเขตของป้าย ถ้าเป็นป้ายที่ไม่มีขอบเขตกำหนดได้ ให้ถือเอาตัวอักษร ภาพ หรือเครื่องหมายที่อยู่ริมสุดเป็นขอบเขตสำหรับกำหนดส่วนที่กว้างที่สุดและยาวที่สุด แล้วคำนวณเป็นตารางเซนติเมตร เศษของ 500 ตารางเซนติเมตรถ้าเกินครึ่ง ให้นับเป็น 500 ตารางเซนติเมตร ถ้าต่ำกว่าปัดทิ้ง ประกอบกับประเภทของป้ายคำนวณเป็นค่าภาษีป้ายที่ต้องชำระ โดยกำหนดอัตราภาษีป้ายดังนี้

- (1) ป้ายที่มีอักษรไทยล้วน คิดอัตรา 3 บาท ต่อห้าร้อยตารางเซนติเมตร
- (2) ป้ายที่มีอักษรไทยปนกับอักษรต่างประเทศ และหรือปนกับภาพ และหรือเครื่องหมายอื่นให้คิดอัตรา 20 บาท ต่อห้าร้อยตารางเซนติเมตร
- (3) ป้ายดังต่อไปนี้ ให้คิดอัตรา 40 บาท ต่อห้าร้อยตารางเซนติเมตร
 - ป้ายที่ไม่มีอักษรไทย ไม่ว่าจะมิภาพหรือเครื่องหมายใด หรือไม่
 - ป้ายที่มีอักษรไทยบางส่วน หรือทั้งหมดอยู่ใต้หรือต่ำกว่าอักษรต่างประเทศ
- (4) ป้ายที่เปลี่ยนแปลงแก้ไขพื้นที่ป้าย ข้อความ ภาพ หรือเครื่องหมายบางส่วนในป้ายที่ได้เสียภาษีแล้ว อันเป็นเหตุให้ต้องเสียภาษีป้ายเพิ่มขึ้น ให้คิดอัตราตาม (ก) (ข) หรือ (ค) แล้วแต่กรณี และให้เสียเฉพาะจำนวนเงินภาษีที่เพิ่มขึ้น
- (5) ป้ายทุกประเภทเมื่อคำนวณพื้นที่ของป้ายแล้ว ถ้ามีอัตราที่ต้องเสียภาษีต่ำกว่าป้ายละ 200 บาท ให้เสียภาษีป้ายละ 200 บาท

2.9 ภาษีศุลกากร สิทธิประโยชน์ และมาตรการทางการค้าระหว่างประเทศ

การนำเข้าและส่งออกซึ่งสินค้านั้น อยู่ภายใต้กฎหมายหลายฉบับ แต่กฎหมายหลักคือ พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 โดยหน่วยงานรับผิดชอบคือ กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง

กฎหมายศุลกากรเป็นกฎหมายมหาชนทางเศรษฐกิจ เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าและส่งออกของของนั้นอาจเป็นของต้องเสียอากรหรือไม่ก็ได้ ของนั้นอาจเป็นของต้องห้ามหรือของต้องจำกัด ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะ

การจัดเก็บภาษีอากรขาเข้า ขาออก และค่าธรรมเนียมอื่นที่เกี่ยวข้อง บัญญัติไว้ในพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับกฎหมายศุลกากรอย่างแยกไม่ออก เพราะพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 มาตรา 10 วรรคแรก บัญญัติว่า “บรรดาค่าภาษีนั้นให้เก็บตามพระราชบัญญัตินี้และตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร...” ดังนั้น การเก็บค่าภาษีศุลกากรนั้นต้องบังคับตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 และกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรประกอบกัน

ในปัจจุบัน อัตราภาษีนำเข้าของประเทศไทยส่วนใหญ่ อยู่ระหว่างร้อยละ 0 – ร้อยละ 200 อย่างไรก็ดี รายได้จากการจัดเก็บอากรขาเข้าของประเทศไทยมีแนวโน้มน้อยลง เนื่องจากมีการใช้สิทธิประโยชน์จากความตกลงเขตการค้าเสรีในส่วนการลดและยกเว้นภาษีมากขึ้น โดยเฉพาะการเปิดเสรีการค้าสินค้ากับประเทศสมาชิกอาเซียน โดยมีการลดภาษีนำเข้าให้กับประเทศสมาชิก 6 ประเทศ (ไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์) ของทุกรายการสินค้า ยกเว้นสินค้าอ่อนไหวให้เหลือร้อยละ 0 ในปี พ.ศ. 2553 และ ประเทศเวียดนาม ลาว พม่า และกัมพูชา ต้องลดและจำกัดภาษีนำเข้าสินค้า ให้เหลือร้อยละ 0 ในปี พ.ศ.2558

สำหรับสินค้าในรายการบัญชีสินค้าอ่อนไหวของไทย (Sensitive List) คือ ประเทศไทยต้องดำเนินการลดภาระภาษีเช่นเดียวกัน แต่ยังคงไว้ได้ในอัตราที่ต่ำกว่าร้อยละ 5 แต่ไม่ต้องเป็นร้อยละ 0 คือ สินค้า 4 รายการ กาแฟ มันฝรั่ง ดอกไม้ตัดดอก มะพร้าวแห้ง

การจัดมาตรการที่ไม่ใช่ภาษี หรือ Non-tariff Barriers (NTBs) แต่ละประเทศสมาชิกต้องมีการดำเนินการภายในในการจัดมาตรการดังกล่าว เช่น การจำกัดปริมาณนำเข้า การขอใบอนุญาตนำเข้า การให้การสนับสนุนช่วยเหลือต่างๆ เป็นต้น โดยประเทศไทยเอง ต้องขจัดมาตรการดังกล่าวให้หมดไปภายในปี พ.ศ.2553 ภายใต้ความตกลงการค้าเสรีว่าด้วยสินค้า ซึ่งใน

ปัจจุบัน ประเทศไทยได้ดำเนินการยกเว้นกฎระเบียบและมาตรการค้าต่างๆ ให้กับสินค้าที่นำเข้ามาก จากประเทศสมาชิกอาเซียนแล้ว เมื่อ 1 มกราคม พ.ศ.2553

สิทธิประโยชน์ทางภาษีศุลกากร

กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง ได้กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขต่างๆ ในการได้รับสิทธิ สิทธิลดและยกเว้นอากรให้กับภาคผลิต และภาคธุรกิจที่เกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศ อีกทั้งเพื่อเป็น การดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศเข้าสู่ประเทศไทย อันจะทำให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการผลิต และกระจายสินค้า รวมทั้งศูนย์กลางการค้าระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียน

สิทธิประโยชน์ ภายใต้กฎหมายศุลกากร ได้แก่

(1) การคืนอากร ตามมาตรา 19 ทวิ

การคืนอากรตามมาตรา 19 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2482 เป็น การคืนค่าภาระภาษีอากร สำหรับวัตถุดิบที่นำเข้า ได้แก่ อากรขาเข้า ค่าธรรมเนียมภาษีอื่น ภาษี สรรพสามิต ภาษีมหาศไทย ที่ผู้นำเข้าได้เสียหรือวางประกันไว้ขณะนำเข้า เมื่อสามารถพิสูจน์ได้ว่าได้ นำวัตถุดิบนั้นไป ผลิต ผสม ประกอบ หรือบรรจุเป็นสินค้าส่งออก แล้วก็จะได้รับการคืนอากรโดยจะ คำนวณ ค่าภาษีอากรที่คืนให้ตามสูตรการผลิต ทั้งนี้ โดยมีเงื่อนไขว่าจะต้องผลิตส่งออกภายใน 1 ปี นับตั้งแต่วันนำเข้าและต้องขอคืนเงินอากรภายใน 6 เดือน นับแต่วันส่งออก

(2) การชดเชยค่าภาษีอากร

กรมศุลกากรจะจ่ายเงินชดเชยค่าภาษีอากรซึ่งมีอยู่ในต้นทุนการผลิตสินค้าส่งออกให้แก่ผู้ มีสิทธิได้รับเงินชดเชยในรูปของบัตรภาษี ตามพระราชบัญญัติชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิต ในราชอาณาจักร

(3) เขตปลอดอากร (Free Zone)

เขตปลอดอากร คือ เขตพื้นที่ที่กำหนดไว้สำหรับการประกอบอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม หรือกิจการอื่นที่เป็นประโยชน์แก่เศรษฐกิจของประเทศ โดยของที่นำเข้าไปในเขตดังกล่าวจะได้รับสิทธิ ประโยชน์ทางอากรตามที่กฎหมายบัญญัติ

(4) คลังสินค้าทัณฑ์บน

คลังสินค้าทัณฑ์บน เป็นการให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้ส่งออกตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของ คลังสินค้าทัณฑ์บนตามมาตรา 8 และ 8 ทวิ แห่งกฎหมายศุลกากร พ.ศ. 2469 โดยงดเว้นการเก็บ

อากรขาเข้าและขาออกแก่ของที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ และเก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บน เพื่อส่งออกไปยังนอกประเทศ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะออกในสภาพเดิมเหมือนที่นำเข้า หรือในสภาพที่ได้ผลิต ผสม ประกอบ

(5) พื้นที่เขตประกอบการเสรี

พื้นที่ดังกล่าว อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 โดยที่การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยได้ให้สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีอากรแก่ผู้ประกอบการในเขตอุตสาหกรรมส่งออก กรมศุลกากรมีหน้าที่ในการควบคุมดูแลและรับผิดชอบในเรื่องภาษีอากรของรัฐ พื้นที่อุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม เป็นเขตพื้นที่ที่กำหนดไว้สำหรับการประกอบอุตสาหกรรม การค้าหรือบริการ เพื่อส่งสินค้าออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ และกิจการอื่นที่เป็นประโยชน์หรือเกี่ยวกับการประกอบอุตสาหกรรมการค้าหรือบริการเพื่อส่งสินค้าออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ

การจัดทำความตกลงการค้าเสรีของไทย

ประเทศไทยมีความตกลงการค้าเสรีที่มีผลใช้บังคับแล้ว (Free Trade Areas) ครอบคลุมประเทศคู่ค้า 16 ประเทศ ได้แก่ ประเทศสมาชิกอาเซียน 9 ประเทศ จีน เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ อินเดีย (สินค้า 2 รายการ) และเปรู (ร้อยละ 70 ของสินค้าทั้งหมด) ซึ่งรวมเป็น 11 ฉบับ แยกเป็นความตกลงทวิภาคี 5 ฉบับ และระดับภูมิภาค 6 ฉบับ (รวมความตกลงเสรีการค้าอาเซียน) ครอบคลุมการค้ามูลค่ากว่า 2.55 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือร้อยละ 56 ของมูลค่าการค้าระหว่างประเทศของไทย¹

ทั้งนี้ ประเทศไทยยังอยู่ระหว่างการเจรจาทำความตกลงแบบ Comprehensive ซึ่งผนวกเรื่องการค้าสินค้า บริการ การลงทุน และความร่วมมือทางเศรษฐกิจในระดับทวิภาคีกับ 3 ประเทศ คือ ชิลี เปรู และอินเดีย นอกจากนี้ ยังอยู่ระหว่างเตรียมหารือ จัดทำขอบเขตเจรจา (Scoping exercise) หรือเบื้องต้น (Exploratory talk) กับสหภาพยุโรป ความเป็นหุ้นส่วนเศรษฐกิจในภูมิภาค (RCEP) และ แคนาดา รวมทั้งอยู่ระหว่างหารือกับสมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรป (EFTA)

แม้ว่าไทยและประเทศคู่เจรจา FTAs ได้บรรลุเป้าหมายของการเปิดเสรีด้านต่าง ๆ ที่ระบุไว้ในความตกลงสำเร็จแล้ว แต่หลังจากนั้น คือ กระบวนการที่จะต้องทำกันต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาการค้า

¹ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์, สิงหาคม 2555

และการลงทุนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นตามกระแสการค้า สถานการณ์การค้าโลก และกฎกติกาการค้าใหม่ๆ

แผนงานสำคัญ ในปี พ.ศ. 2555 ได้แก่

- (1) สรุปผลการเจรจาความตกลงไทย-ชิลี ไทย-อินเดีย และไทย-เปรู
- (2) สรุปผลการจัดทำ Scoping Exercise ไทย-ฮังการี และกรอบเจรจา
- (3) จัดทำกรอบเจรจาไทย-EFTA
- (4) ศึกษาผลกระทบจากการจัดทำ FTA ไทย-แคนาดา
- (5) ทำ Scoping Exercise และแม่แบบของการเจรจาเปิดตลาดสินค้า การค้าบริการ และการลงทุน เพื่อเตรียมความพร้อมประกาศเปิดเจรจา RCEP ภายในการประชุมสุดยอดอาเซียน

แผนงานสำคัญ ในปี พ.ศ.2556 ได้แก่

- (1) เริ่มการเจรจาไทย-EU และไทย-EFTA ภายในไตรมาสแรกและไทย-แคนาดา ในช่วงไตรมาสที่ 2
- (2) เริ่มการเจรจา RCEP
- (3) ประกาศใช้ความตกลงไทย-อินเดีย ไทย-ชิลี และไทย-เปรู

ภาคผนวก 5

ตารางเปรียบเทียบนโยบายและกฎหมาย
ของประเทศสมาชิกอาเซียนเป้าหมายและประเทศไทย

ตาราง ผ 5-1 ตารางเปรียบเทียบนโยบายและกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียนเป้าหมายและประเทศไทย
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งธุรกิจ

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
1.	รูปแบบองค์กรธุรกิจที่อนุญาตให้คนชาติจัดตั้ง	1. กิจการเจ้าของรายเดี่ยว 2. ห้างหุ้นส่วน 2.1 ห้างหุ้นส่วนสามัญ 2.2 ห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน 2.3 ห้างหุ้นส่วนจำกัด 3. บริษัท 3.1 บริษัทจำกัด 3.2 บริษัทมหาชนจำกัด	1. กิจการเจ้าของรายเดี่ยว 2. ห้างหุ้นส่วน 2.1 ห้างหุ้นส่วนสามัญ 2.2 ห้างหุ้นส่วนจำกัดความรับผิดซึ่งจำกัดความรับผิดของหุ้นส่วนทุกคน (Limited Liability Partnership) 3. บริษัท 3.1 บริษัทเอกชน 3.2 บริษัทมหาชน	1. กิจการเจ้าของรายเดี่ยว 2. ห้างหุ้นส่วน 2.1 ห้างหุ้นส่วนสามัญ (Partnership) 2.2 ห้างหุ้นส่วนจำกัด (Limited Partnership) 2.3 ห้างหุ้นส่วนซึ่งจำกัดความรับผิดของหุ้นส่วนทุกคน (Limited Liability Partnership) 3. บริษัท 3.1 บริษัทเอกชน 3.2 บริษัทมหาชน	1. กิจการเจ้าของรายเดี่ยว 2. ห้างหุ้นส่วน 2.1 ห้างหุ้นส่วนสามัญ 2.2 ห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน 2.3 ห้างหุ้นส่วนจำกัด 3. บริษัท 3.1 บริษัทจำกัด 3.2 บริษัทมหาชนจำกัด 4. อื่นๆ : กิจการร่วมค้า
2.	รูปแบบองค์กร	1. บริษัท	1. ห้างหุ้นส่วนจำกัดความรับผิดซึ่งจำกัด	1. กิจการเจ้าของรายเดี่ยว	1. กิจการเจ้าของรายเดี่ยว

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
	ที่อนุญาตให้ชาวต่างชาติจัดตั้ง	1.1 บริษัทจำกัด 1.2 บริษัทมหาชนจำกัด	ความรับผิดชอบของหุ้นส่วนทุกคน (Limited Liability Partnership) 2. บริษัท 2.1 บริษัทเอกชน 2.2 บริษัทมหาชน	2. ห้างหุ้นส่วน 2.1 ห้างหุ้นส่วนสามัญ (Partnership) 2.2 ห้างหุ้นส่วนจำกัด (Limited Partnership) 2.3 ห้างหุ้นส่วนซึ่งจำกัดความรับผิดชอบของหุ้นส่วนทุกคน (Limited Liability Partnership) 3. บริษัท 3.1 บริษัทเอกชน 3.2 บริษัทมหาชน	2. ห้างหุ้นส่วน 2.1 ห้างหุ้นส่วนสามัญ 2.2 ห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน 2.3 ห้างหุ้นส่วนจำกัด 3. บริษัท 3.1 บริษัทจำกัด 3.2 บริษัทมหาชนจำกัด 4. อื่นๆ : กิจการร่วมค้า
3.	กิจการเจ้าของรายเดียว	ไม่มีกฎหมายกำหนดให้ต้องจดทะเบียนจัดตั้ง	ไม่มีกฎหมายกำหนดให้จดทะเบียนจัดตั้งองค์กรธุรกิจ แต่ต้องจดทะเบียนธุรกิจ		ไม่มีกฎหมายกำหนดให้จดทะเบียนจัดตั้งองค์กรธุรกิจ
3.1	ขั้นตอนการจดทะเบียนจัดตั้ง	ไม่มี	1. ยื่นโดยตรงต่อสำนักงาน 1.1 ยื่นคำขอตรวจสอบและขอชื่อกิจการ (เฉพาะกรณีใช้ชื่อทางการค้าเป็นชื่อกิจการเท่านั้น) ต่อนายทะเบียน (Companies Commission of Malaysia (Suruhanjaya Syarikat Malaysia: SSM)) หากเจ้าของ	ยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งองค์กรธุรกิจทางอิเล็กทรอนิกส์ต่อ สำนักงานควบคุมการบัญชีและการจัดตั้งองค์กรธุรกิจ (Accounting and Corporate Regulatory Authority) ผ่านระบบ BizFile เม็ดเสร็จทุกขั้นตอนตั้งแต่การ	ไม่มี

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
			<p>กิจการใช้ชื่อตนเองตามบัตรประชาชน จะไม่ต้อยื่นคำขอตั้งกล่าว</p> <p>1.2 จัดเตรียมและยื่นเอกสารเพื่อจดทะเบียนธุรกิจพร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียมต่อ นายทะเบียน</p> <p>1.3 นายทะเบียนออกไปสำคัญการจดทะเบียนธุรกิจ</p> <p>2. ยื่นผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-lodgement)</p>	เลือกชื่อและจัดตั้งองค์กรธุรกิจ	
3.2	ระยะเวลา	ไม่มี	N/A	<p>1 วันทำการ</p> <p>** ทั้งนี้ หากธุรกิจที่จะดำเนินการ จะต้องได้รับอนุญาตจากหน่วยงานอื่น ๆ ด้วย เช่น คณะกรรมการสถาปนิก (Board of Architects) กระทรวงศึกษาธิการ (Ministry of Education) การจัดตั้งองค์กรธุรกิจ อาจใช้เวลา 14 วัน ถึง 2 เดือน</p>	ไม่มี
3.3	ค่าใช้จ่าย	ไม่มี	ไม่ต่ำกว่า 50 ริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ	65 สิงคโปร์ดอลลาร์ (ประมาณ 1,650	ไม่มี

ข้อ	ประเด็น กฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
			500 บาท) ต่อ 5 ปี	บาท)	
3.4	ทุนจดทะเบียน ขั้นต่ำ	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
3.5	ทุนชำระขั้นต่ำ	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
3.6	จำนวนหุ้นส่วน/ ผู้ถือหุ้น	1 คนเท่านั้น	1 คนเท่านั้น	1 คนเท่านั้น	ไม่มี
3.7	จำนวนกรรมการ (ผู้มีอำนาจ บริหาร)	ไม่มี	1 คนโดยจะต้องมีสัญชาติมาเลเซียหรือมีที่ อยู่อาศัยถาวรในสหพันธรัฐมาเลเซีย และมี อายุ 18 ปีขึ้นไป	- หากผู้จัดตั้งองค์กรธุรกิจเป็นผู้มี สัญชาติสิงคโปร์หรือเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ ถาวรในประเทศสิงคโปร์ ซึ่งอาศัยอยู่ ในสิงคโปร์ไม่จำเป็นต้องมีการแต่งตั้ง ผู้จัดการหุ้นส่วน - หากผู้จัดตั้งองค์กรธุรกิจเป็น ชาวต่างชาติจะต้องแต่งตั้งผู้จัดการหุ้น ส่วนอย่างน้อย 1 คน (ซึ่งอาจเป็น ผู้มีสัญชาติสิงคโปร์ หรือเป็นผู้มีถิ่นที่ อยู่ถาวรในประเทศสิงคโปร์หรือเป็น ชาวต่างชาติที่ได้รับอนุญาตให้ทำงาน	ไม่มี

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
				ในประเทศสิงคโปร์)	
3.8	เลขานุการ (secretary)	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
3.9	วาระ	ตลอดไปหรือจนกว่าจะมีการเลิกประกอบกิจการของเจ้าของกิจการ	ไม่เกิน 5 ปีหรือจนกว่าจะมีการเลิกกิจการตามที่กฎหมายกำหนด และสามารถขอต่ออายุใหม่ได้	1 ปี	ไม่มี
4.	ห้างหุ้นส่วนสามัญ		ไม่มีกฎหมายกำหนดให้จดทะเบียนจัดตั้งองค์กรธุรกิจ แต่ต้องจดทะเบียนธุรกิจ	เนื่องจากกฎหมายกำหนดให้การจัดตั้งองค์กรธุรกิจทุกรูปแบบต้องจดทะเบียนจัดตั้งกับสำนักงานควบคุมการบัญชีและการจัดตั้งองค์กรธุรกิจ (Accounting and Corporate Regulatory Authority) ดังนั้น โปรดดูการจัดตั้งองค์กรธุรกิจแบบห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน	ไม่มีกฎหมายกำหนดให้จดทะเบียนจัดตั้งองค์กรธุรกิจ
4.1	ขั้นตอนการจดทะเบียนจัดตั้ง	ไม่มีกฎหมายกำหนดให้ต้องจดทะเบียนจัดตั้งทั้งนี้ สถานะของห้างหุ้นส่วนสามัญเกิดขึ้นเมื่อมีการทำสัญญาห้างหุ้นส่วน โดยอาจเป็นการทำสัญญาระหว่างกันเอง	1. ยื่นโดยตรงต่อสำนักงาน 1.1 ยื่นคำขอตรวจสอบและขอชื่อห้างหุ้นส่วน 1.2 จัดเตรียมและยื่นเอกสารเพื่อจด	โปรดดูการจัดตั้งองค์กรธุรกิจแบบห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน	ไม่มี

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
		หรือต่อหน้าโนตารีพับลิกก็ได้	ทะเบียนธุรกิจพร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียม 1.3. นายทะเบียนออกไปสำคัญการจดทะเบียนธุรกิจ 2. ยื่นผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-lodgement)		
4.2	ระยะเวลา	ไม่มี	N/A	โปรดดูการจัดตั้งองค์กรธุรกิจแบบ ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน	ไม่มี
4.3	ค่าใช้จ่าย	ไม่มี	ไม่ต่ำกว่า 50 ริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 500 บาท) ต่อ 5 ปี	โปรดดูการจัดตั้งองค์กรธุรกิจแบบ ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน	ไม่มี
4.4	ทุนจดทะเบียน ขั้นต่ำ	ไม่มี	ไม่มี	โปรดดูการจัดตั้งองค์กรธุรกิจแบบ ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน	ไม่มี
4.5	ทุนชำระขั้นต่ำ	ไม่มี	ไม่มี	โปรดดูการจัดตั้งองค์กรธุรกิจแบบ ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน	ไม่มี
4.6	จำนวนหุ้นส่วน/ ผู้ถือหุ้น	ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป	ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป แต่ไม่เกิน 20 คน	โปรดดูการจัดตั้งองค์กรธุรกิจแบบ ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน	ไม่มี
4.7	จำนวนกรรมการ (ผู้มีอำนาจ บริหาร)	ตามจำนวนหุ้นส่วน โดยหุ้นส่วนแต่ละคน คนถือเป็นหุ้นส่วนประเภทไม่จำกัดความ รับผิดชอบและต้องรับผิดชอบเท่ากัน	ตามจำนวนหุ้นส่วน (เว้นแต่จะตกลงกันเป็น อย่างอื่น แต่หากบุคคลที่เข้าทำนิติกรรมไม่รู้ หรือเชื่อว่าหุ้นส่วนดังกล่าวมีอำนาจ ก็จะเป็น	โปรดดูการจัดตั้งองค์กรธุรกิจแบบ ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน	ไม่มี

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
			ว่าการนั้นผูกพันห้างหุ้นส่วนด้วย) โดยจะต้องมีสัญชาติมาเลเซียหรือมีที่อยู่อาศัยถาวรในสหพันธรัฐมาเลเซีย และมีอายุ 18 ปีขึ้นไป		
4.8	เลขานุการ (secretary)	ไม่มี	ไม่มี	โปรดดูการจัดตั้งองค์กรธุรกิจแบบห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน	ไม่มี
4.9	วาระ	ตลอดไปหรือจนกว่าจะมีการเลิกห้างหุ้นส่วนตามที่กฎหมายกำหนด	ไม่เกิน 5 ปีหรือจนกว่าจะมีการเลิกห้างหุ้นส่วนตามที่กฎหมายกำหนด และสามารถขอต่ออายุใหม่ได้	โปรดดูการจัดตั้งองค์กรธุรกิจแบบห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน	ไม่มี
5.	ห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน		ไม่มีองค์กรธุรกิจประเภทนี้		
5.1	ขั้นตอนการจัดทะเบียนจัดตั้ง	1. จัดทำตราสารการจัดตั้งและให้โนตารีพับลิครับรองตราสารการจัดตั้ง 2. จดทะเบียนตราสารการจัดตั้งต่อศาลท้องถิ่น 3. โฆษณารายละเอียดของห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียนที่ปรากฏในตราสารการจัดตั้งลงในหนังสือพิมพ์ฉบับทางการของประเทศอินโดนีเซีย	ไม่มี	ยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งองค์กรธุรกิจทางอิเล็กทรอนิกส์ต่อ สำนักงานควบคุมการบัญชีและการจัดตั้งองค์กรธุรกิจ (Accounting and Corporate Regulatory Authority) ผ่านระบบ BizFile เบ็ดเสร็จทุกขั้นตอนตั้งแต่การเลือกชื่อและจัดตั้งองค์กรธุรกิจ	1. ยื่นคำขอจองชื่อทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ผ่าน www.dbd.go.th 2. ยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งห้างหุ้นส่วนต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้า หรือสำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้า จังหวัดซึ่งห้างมีสำนักงานใหญ่

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
		4. โฆษณาตราสารการจัดตั้งในราชกิจจานุเบกษา			ตั้งอยู่ หรือทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ผ่าน www.dbd.go.th
5.2	ระยะเวลา	N/A	ไม่มี	1 วันทำการ ** ทั้งนี้ หากธุรกิจที่จะดำเนินการจะต้องได้รับอนุญาตจากหน่วยงานอื่นๆ ด้วย เช่น คณะกรรมการสถาปนิก (Board of Architects) กระทรวงศึกษาธิการ (Ministry of Education) การจัดตั้งองค์กรธุรกิจอาจใช้เวลา 14 วัน ถึง 2 เดือน	1. การจองชื่อห้างใช้เวลา 1 วัน 2. การจดทะเบียนจัดตั้งห้างหุ้นส่วน - ยื่นคำขอต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้าหรือสำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดซึ่งห้างมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ใช้เวลา 1 วัน - ยื่นคำขอทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ผ่าน www.dbd.go.th เพื่อให้นายทะเบียนตรวจพิจารณาคำขอจดทะเบียนก่อน และเมื่อผ่านการตรวจและตอบรับว่าคำขอจะทะเบียนถูกต้องแล้วจึงไปดำเนินการยื่นขอจดทะเบียนต่อสำนักงาน

ข้อ	ประเด็น กฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
					ทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท ซึ่งใช้ เวลาประมาณ 7 วันทำการ
5.3	ค่าใช้จ่าย	N/A	ไม่มี	65 สิงคโปร์ดอลลาร์ (ประมาณ 1,650 บาท)	ค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียน จัดตั้งห้างหุ้นส่วนจะขึ้นอยู่กับ ทุนจดทะเบียน -100 บาทสำหรับทุนจำนวนทุก 100,000 บาท -เศษของ 100,000 บาทคิดเป็น 100,000 บาท -ทั้งนี้ ไม่ต่ำกว่า 1,000 บาท และ ไม่เกิน 5,000 บาท
5.4	ทุนจดทะเบียน ขั้นต่ำ	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
5.5	ทุนชำระขั้นต่ำ	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
5.6	จำนวนผู้เข้าร่วม ก่อตั้ง	ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป	ไม่มี	ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป แต่ไม่เกิน 20 คน	ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป
5.7	จำนวนกรรมการ (ผู้มีอำนาจ บริหาร)	ตามจำนวนหุ้นส่วน โดยหุ้นส่วนแต่ละคน คนถือเป็นหุ้นส่วนประเภทไม่จำกัดความ รับผิดชอบและต้องรับผิดชอบเท่ากันอย่างไรก็ตาม หุ้นส่วนอาจตกลงกันให้หุ้นส่วนบางคน	ไม่มี	- หากหุ้นส่วนคนหนึ่งคนใดเป็นผู้มี สัญชาติสิงคโปร์หรือเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ ถาวรในประเทศสิงคโปร์ ซึ่งอาศัยอยู่ ในสิงคโปร์ ไม่จำเป็นต้องมีการแต่งตั้ง	ตามจำนวนหุ้นส่วน (เว้นแต่จะตกลง กันเป็นอย่างอื่น)

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
		ต้องรับผิดชอบมากกว่าหุ้นส่วนคนอื่นๆ ก็ได้		ผู้จัดการห้างหุ้นส่วน -หากหุ้นส่วนทุกคนเป็นชาวต่างชาติ จะต้องมีการแต่งตั้งผู้จัดการห้างหุ้นส่วนอย่างน้อย 1 คน (ซึ่งอาจเป็น ผู้มีสัญชาติสิงคโปร์ หรือเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ถาวรในประเทศสิงคโปร์หรือเป็น ชาวต่างชาติที่ได้รับอนุญาตให้ทำงาน ในประเทศสิงคโปร์)	
5.8	เลขานุการ (secretary)	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
5.9	วาระ	ตลอดไปหรือจนกว่าจะมีการเลิกห้างหุ้นส่วนตามที่กฎหมายกำหนด	ไม่มี	1 ปี	ตลอดไปหรือจนกว่าจะมีการเลิกห้างหุ้นส่วนตามที่กฎหมายกำหนด
6.	ห้างหุ้นส่วนจำกัด		ไม่มีองค์กรธุรกิจประเภทนี้		
6.1	ขั้นตอนการจดทะเบียนจัดตั้ง	1. จัดทำตราสารการจัดตั้งและให้โนตารี พับลิครับรองตราสารการจัดตั้ง 2. จดทะเบียนตราสารการจัดตั้งต่อศาลท้องถิ่น	ไม่มี	ยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งองค์กรธุรกิจทางอิเล็กทรอนิกส์ต่อ สำนักงานควบคุมการบัญชีและการจัดตั้งองค์กรธุรกิจ (Accounting and Corporate	1. ยื่นคำขอจองชื่อห้างทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ ผ่าน www.dbd.go.th 2. ยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งห้าง

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
		3. โฆษณารายละเอียดของห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียนที่ปรากฏในตราสารการจัดตั้งลงในหนังสือพิมพ์ฉบับทางการของประเทศอินโดนีเซีย 4. โฆษณตราสารการจัดตั้งในราชกิจจานุเบกษา		Regulatory Authority) ผ่านระบบ BizFile เม็ดเสร็จทุกขั้นตอนตั้งแต่การเลือกชื่อและจัดตั้งองค์กรธุรกิจ	หุ้นส่วนต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้าหรือสำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดซึ่งห้างมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ หรือทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ผ่าน www.dbd.go.th
6.2	ระยะเวลา	N/A	ไม่มี	1 วันทำการ ** ทั้งนี้ หากธุรกิจที่จะดำเนินการจะต้องได้รับอนุญาตจากหน่วยงานอื่นๆ ด้วย เช่น คณะกรรมการสถาปนิก (Board of Architects) กระทรวงศึกษาธิการ (Ministry of Education) การจัดตั้งองค์กรธุรกิจอาจใช้เวลา 14 วัน ถึง 2 เดือน	1. การจองชื่อใช้เวลา 1 วัน 2. การจดทะเบียนจัดตั้งห้างหุ้นส่วน - ยื่นคำขอต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้าหรือสำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดซึ่งห้างมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ใช้เวลา 1 วัน - ยื่นคำขอทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ผ่าน www.dbd.go.th เพื่อให้นายทะเบียนตรวจพิจารณาค่าขอจดทะเบียนก่อน และเมื่อผ่านการตรวจและตอบรับว่า

ข้อ	ประเด็น กฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
					คำขอจะทะเบียนถูกต้องแล้วจึงไปดำเนินการยื่นขอจดทะเบียนต่อสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท ซึ่งใช้เวลาประมาณ 7 วันทำการ
6.3	ค่าใช้จ่าย	N/A	ไม่มี	65 สิงคโปร์ดอลลาร์ (ประมาณ 1,650 บาท)	ค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนจัดตั้งห้างหุ้นส่วนจะขึ้นอยู่กับทุนจดทะเบียน -100 บาทสำหรับทุนจำนวนทุก 100,000 บาท -เศษของ 100,000 บาทคิดเป็น 100,000 บาท -ทั้งนี้ ไม่ต่ำกว่า 1,000 บาท และไม่เกิน 5,000 บาท
6.4	ทุนจดทะเบียนขั้นต่ำ	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
6.5	ทุนชำระขั้นต่ำ	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
6.6	จำนวนผู้เข้าร่วมก่อตั้ง	ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป	ไม่มี	ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยมีหุ้นส่วนจำกัดจำกัดความรับผิดอย่างน้อย 1 คน และหุ้นส่วนไม่จำกัดความรับผิดอย่างน้อย 1 คน	ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป
6.7	จำนวนกรรมการ (ผู้มีอำนาจบริหาร)	อย่างน้อย 1 คน โดยต้องเป็นหุ้นส่วนประเภทที่ไม่จำกัดความรับผิด	ไม่มี	หากหุ้นส่วนไม่จำกัดความรับผิดไม่ได้พำนักอยู่ในประเทศสิงคโปร์เป็นปกติ จะต้องแต่งตั้งผู้จัดการห้างหุ้นส่วนอย่างน้อย 1 คน	ตามแต่จะตกลงกัน (เฉพาะหุ้นส่วนไม่จำกัดความรับผิดที่จะสามารถเป็นผู้จัดการห้างหุ้นส่วนได้)
6.8	เลขานุการ (secretary)	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
6.9	วาระ	ตลอดไปหรือจนกว่าจะมีการเลิกห้างหุ้นส่วนตามที่กฎหมายกำหนด	ไม่มี	1 ปี	ตลอดไปหรือจนกว่าจะมีการเลิกห้างหุ้นส่วนตามที่กฎหมายกำหนด
7.	ห้างหุ้นส่วนจำกัดความรับผิดซึ่งจำกัดความรับผิดของหุ้นส่วนทุกคน				

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
7.1	ขั้นตอนการจดทะเบียนจัดตั้ง	ไม่มี	<p>1. ยื่นโดยตรงต่อสำนักงาน</p> <p>1.1 ทำสัญญาจัดตั้งห้างหุ้นส่วนจำกัด ความรับผิดชอบ</p> <p>1.2 ตรวจสอบและจองชื่อห้างหุ้นส่วน</p> <p>1.3 จัดเตรียมและยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งห้างหุ้นส่วน</p> <p>1.4 นายทะเบียนออกหนังสือแจ้งการจดทะเบียนและใบสำคัญการจดทะเบียนให้แก่ห้างหุ้นส่วน</p> <p>2. ยื่นผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-lodgement)</p>	<p>ยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งองค์กรธุรกิจทางอิเล็กทรอนิกส์ต่อ สำนักงานควบคุมการบัญชีและการจัดตั้งองค์กรธุรกิจ (Accounting and Corporate Regulatory Authority) ผ่านระบบ BizFile เบ็ดเสร็จทุกขั้นตอนตั้งแต่การเลือกชื่อและจัดตั้งองค์กรธุรกิจ</p>	ไม่มี
7.2	ระยะเวลา	ไม่มี	N/A	<p>1 วันทำการ</p> <p>** ทั้งนี้ หากธุรกิจที่จะดำเนินการจะต้องได้รับอนุญาตจากหน่วยงานอื่นๆ ด้วย เช่น คณะกรรมการสถาปนิก (Board of Architects) กระทรวงศึกษาธิการ (Ministry of Education) การจัดตั้งองค์กรธุรกิจ</p>	ไม่มี

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
				อาจใช้เวลา 14 วัน ถึง 2 เดือน	
7.3	ค่าใช้จ่าย	ไม่มี	N/A	165 สิงคโปร์ดอลลาร์ (ประมาณ 4,150 บาท)	ไม่มี
7.4	ทุนจดทะเบียนขั้นต่ำ	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
7.5	ทุนชำระขั้นต่ำ	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
7.6	จำนวนหุ้นส่วน/ ผู้ถือหุ้น	ไม่มี	ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป	ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป	ไม่มี
7.7	จำนวนกรรมการ (ผู้มีอำนาจ บริหาร)	ไม่มี	ตามจำนวนหุ้นส่วน (เว้นแต่จะตกลงกันเป็นอย่างอื่น แต่หากบุคคลที่เข้าทำนิติกรรมไม่รู้หรือเชื่อว่าหุ้นส่วนดังกล่าวมีอำนาจ หรือ ยังมิได้มีการยื่นจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงหุ้นส่วน ก็จะต้องถือว่ากรรมการนั้นผูกพันหุ้นส่วนจำกัดความรับผิดชอบ)	จะต้องมีผู้จัดการหุ้นส่วนอย่างน้อย 1 คนซึ่งเป็นผู้ซึ่งพำนักอยู่ในประเทศสิงคโปร์เป็นปกติ	ไม่มี
7.8	เลขานุการ (secretary)	ไม่มี	1 คน โดยจะต้องมีสัญชาติมาเลเซียหรือมีที่อยู่อาศัยถาวรในสหพันธรัฐมาเลเซีย (เรียกว่าพนักงานฝ่ายปฏิบัติงาน (Compliance Officer))	ไม่มี	ไม่มี

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
7.9	วาระ	ไม่มี	ตลอดไป หรือจนกว่าจะมีการเลิกหุ้นส่วนตามที่กฎหมายกำหนด	1 ปี	ไม่มี
8.	บริษัทเอกชน (ซึ่งในประเทศไทยและประเทศอินโดนีเซีย เรียกว่าบริษัทจำกัด)				
8.1	ขั้นตอนการจดทะเบียนจัดตั้ง	<ol style="list-style-type: none"> 1. ขอตรวจสอบและจองชื่อจากกระทรวงยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน (“กระทรวงฯ”) 2. จัดทำตราสารการจัดตั้งและให้โนตารีพับลิครับรองตราสารการจัดตั้ง 3. ขอหนังสือรับรองภูมิลำเนาจากหน่วยงานส่วนท้องถิ่น 4. ขอรับหมายเลขประจำตัวผู้เสียภาษี 5. เปิดบัญชีธนาคารและชำระเงินลงทุน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ยื่นโดยตรงต่อสำนักงาน <ol style="list-style-type: none"> 1.1 ยื่นคำขอตรวจสอบและขอชื่อบริษัท 1.2 จัดเตรียมและยื่นเอกสารเพื่อจดทะเบียนจัดตั้งบริษัท พร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียม 1.3 นายทะเบียนออกไปสำคัญการจดทะเบียนบริษัท 	<p>ยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งองค์กรธุรกิจทางอิเล็กทรอนิกส์ต่อ สำนักงานควบคุมการบัญชีและการจัดตั้งองค์กรธุรกิจ (Accounting and Corporate Regulatory Authority) ผ่านระบบ BizFile เบ็ดเสร็จทุกขั้นตอนตั้งแต่การเลือกชื่อและจัดตั้งองค์กรธุรกิจ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ยื่นคำขอจองชื่อบริษัททางระบบอิเล็กทรอนิกส์ ผ่าน www.dbd.go.th 2. การจดทะเบียนหนังสือปริคณห์สนธิ 3. การจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทจำกัด

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
		6. ชำระค่าธรรมเนียมสำหรับการตรวจชื่อและการให้บริการทางกฎหมายต่อหน่วยการคลัง 7. ยื่นคำขออนุมัติตราสารการจัดตั้งต่อกระทรวงฯ 8. จัดทะเบียนการจัดตั้งต่อสำนักงานทะเบียนบริษัท 9. โฆษณาตราสารการจัดตั้งในราชกิจจานุเบกษา	2. ทั้งนี้ การยื่นคำขอสามารถยื่นโดยตรง หรือผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-lodgement) ก็ได้		
8.2	ระยะเวลา	ประมาณ 2-4 เดือน	ระหว่าง 1-6 วัน	1 วัน ** ทั้งนี้ หากธุรกิจที่จะดำเนินการจะต้องได้รับอนุญาตจากหน่วยงานอื่นๆ ด้วย เช่น คณะกรรมการสถาปนิก (Board of Architects) กระทรวงศึกษาธิการ (Ministry of Education) การจัดตั้งองค์กรธุรกิจอาจใช้เวลา 14 วัน ถึง 2 เดือน	1. การจองชื่อบริษัททางอิเล็กทรอนิกส์ใช้เวลา 1 วัน 2. สามารถจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิและจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทจำกัดต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้าหรือสำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัด ซึ่งบริษัทมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ได้ภายในเวลา 1 วัน
8.3	ค่าใช้จ่าย	1. ค่าใช้จ่ายในการรับรองเอกสารจากโน	ไม่ต่ำกว่า 1,030 ริงกิตมาเลเซีย (หรือ	315 สิงคโปร์ดอลลาร์ (ประมาณ	1. ค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียน

ข้อ	ประเด็น กฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
		<p>ตาริพัลลิก จำนวน 4,464,464 รูเปียห์ หรือ ประมาณ 14,000 บาท</p> <p>2. ค่าธรรมเนียมสำหรับการตรวจชื่อ จำนวน 200,000 รูเปียห์ หรือประมาณ 640 บาท</p> <p>3. ค่าธรรมเนียมสำหรับการให้บริการทางกฎหมายจำนวน 1,580,000 รูเปียห์ หรือ ประมาณ 5,000 บาท</p>	<p>ประมาณ 10,300 บาท)</p> <p>ทั้งนี้ ค่าธรรมเนียม ในการจดทะเบียนจะ ขึ้นอยู่กับทุนที่จดทะเบียนของบริษัทโดยจะ อยู่ในจำนวนระหว่าง 1,000 – 70,000 ริงกิต มาเลเซีย (หรือประมาณ 10,000 – 700,000 บาท)</p>	4,150 บาท)	<p>หนังสือบริคณห์สนธิขึ้นอยู่กับทุนจดทะเบียน</p> <p>-อัตรา 50 บาท สำหรับทุนจำนวน ทุก 100,000 บาท</p> <p>-เศษของ 100,000 บาทคิดเป็น 100,000 บาท</p> <p>-ทั้งนี้ ไม่ต่ำกว่า 500 บาท และไม่ เกิน 25,000 บาท</p> <p>2. ค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียน จัดตั้งบริษัทขึ้นอยู่กับทุนจดทะเบียน</p> <p>-อัตรา 500 บาท สำหรับทุนจำนวน ทุก 100,000 บาท</p> <p>-เศษของ 100,000 บาทคิดเป็น 100,000 บาท</p> <p>-ทั้งนี้ ไม่ต่ำกว่า 500 บาท และไม่ เกิน 250,000 บาท</p>
8.4	ทุนจดทะเบียน ขั้นต่ำ	50,000,000 รูเปียห์ หรือประมาณ 160,000 บาท	100,000 ริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 1,000,000 บาท)	1 ดอลลาร์สิงคโปร์	15 บาท

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
8.5	ทุนชำระขั้นต่ำ	อย่างน้อยร้อยละ 25 ของทุนจดทะเบียน	2 ริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 20 บาท)	1 ดอลลาร์สิงคโปร์	ร้อยละ 25 ของทุนจดทะเบียน
8.6	จำนวนหุ้นส่วน/ ผู้ถือหุ้น	ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป	ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป แต่ไม่เกิน 50 คน (สำหรับบริษัทจำกัดเอกชน) หากมีจำนวนผู้ถือหุ้นเกินกว่า 50 คนขึ้นไปจะต้องเป็นบริษัทมหาชนเท่านั้น	ตั้งแต่ 1 คนขึ้นไป แต่ไม่เกิน 50 คน	3 คนขึ้นไป
8.7	จำนวนกรรมการ (ผู้มีอำนาจบริหาร)	ตั้งแต่ 1 คนขึ้นไป	2 คน โดยจะต้องมีสัญชาติมาเลเซียหรือมีที่อยู่อาศัยถาวรในสหพันธรัฐมาเลเซีย	จะต้องมีกรรมการอย่างน้อย 1 คนซึ่งเป็นผู้ซึ่งพำนักอยู่ในประเทศสิงคโปร์ เป็นปกติ	อย่างน้อย 1 คน
8.8	เลขานุการ (secretary)	ไม่มี แต่ต้องมีคณะกรรมการที่ปรึกษา (เรียกว่า Board of Commissioners) ซึ่งประกอบด้วยกรรมการอย่างน้อย 1 คน นอกจากนี้ หากบริษัทจำกัดประกอบธุรกิจบนหลักของศาสนาอิสลาม (Sharia) ก็จะต้องมีคณะกรรมการกำกับดูแล (เรียกว่า Sharia Supervisory Boards) ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านหลักศาสนาอิสลามอย่างน้อย 1 คน	1 คน โดยจะต้องมีสัญชาติมาเลเซียหรือมีที่อยู่อาศัยถาวรในสหพันธรัฐมาเลเซีย (เรียกว่า เลขานุการบริษัท (Company Secretary))	จะต้องแต่งตั้งเลขานุการ 1 คน ภายใน 6 เดือนหลังจากการจดทะเบียนจัดตั้ง เลขานุการจะต้องพำนักอยู่ในประเทศสิงคโปร์	ไม่มี

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
8.9	วาระ	ตลอดไป หรือจนกว่าจะมีการเลิกบริษัทตามที่กฎหมายกำหนด	ตลอดไป หรือจนกว่าจะมีการเลิกบริษัทตามที่กฎหมายกำหนด	ตลอดไป หรือจนกว่าจะมีการเลิกบริษัทตามที่กฎหมายกำหนด	ตลอดไป หรือจนกว่าจะมีการเลิกบริษัทตามที่กฎหมายกำหนด
9.	บริษัทมหาชน				
9.1	ขั้นตอนการจดทะเบียนจัดตั้ง	<ol style="list-style-type: none"> 1. ขอตรวจสอบและจองชื่อจากกระทรวงยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน (“กระทรวงฯ”) 2. จัดทำตราสารการจัดตั้งและให้โนตารีพับลิครับรองตราสารการจัดตั้ง 3. ขออนุญาตรับรองภูมิลำเนาจากหน่วยงานส่วนท้องถิ่น 4. ขอรับหมายเลขประจำตัวผู้เสียภาษี 5. เปิดบัญชีธนาคารและชำระเงินลงทุน 6. ชำระค่าธรรมเนียมสำหรับการตรวจชื่อและการให้บริการทางกฎหมายต่อหน่วยการคลัง 7. ยื่นคำขออนุมัติตราสารการจัดตั้งต่อกระทรวงฯ 8. จัดทะเบียนการจัดตั้งต่อสำนักงานทะเบียนบริษัท 9. โฆษณาตราสารการจัดตั้งในราชกิจจานุเบกษา 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ยื่นโดยตรงต่อสำนักงาน <ol style="list-style-type: none"> 1.1 ยื่นคำขอตรวจสอบและขอชื่อบริษัท 1.2 จัดเตรียมและยื่นเอกสารเพื่อจดทะเบียนจัดตั้งบริษัท พร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียม 1.3 นายทะเบียนออกไปสำคัญการจัดทะเบียนบริษัท 2. ทั้งนี้ การยื่นคำขอสามารถยื่นโดยตรง หรือผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-lodgement) ก็ได้ 	<p>ยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งองค์กรธุรกิจทางอิเล็กทรอนิกส์ต่อ สำนักงานควบคุมการบัญชีและการจัดตั้งองค์กรธุรกิจ (Accounting and Corporate Regulatory Authority) ผ่านระบบ BizFile เม็ดเสร็จทุกขั้นตอนตั้งแต่การเลือกชื่อและจัดตั้งองค์กรธุรกิจ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ยื่นคำขอจองชื่อบริษัททางระบบอิเล็กทรอนิกส์ ผ่าน www.dbd.go.th 2. การจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิ 3. การจดทะเบียนจัดตั้งบริษัท

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
		นุเบกษา			
9.2	ระยะเวลา	ประมาณ 2-4 เดือน	N/A	1 วันทำการ ** ทั้งนี้ หากธุรกิจที่จะดำเนินการจะต้องได้รับอนุญาตจากหน่วยงานอื่นๆ ด้วย เช่น คณะกรรมการสถาปนิก (Board of Architects) กระทรวงศึกษาธิการ (Ministry of Education) การจัดตั้งองค์กรธุรกิจอาจใช้เวลา 14 วัน ถึง 2 เดือน	1. การจองชื่อทางอิเล็กทรอนิกส์ใช้เวลา 1 วัน 2. การจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิเวลา 1 วัน 3. การจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทใช้เวลา 1 วัน
9.3	ค่าใช้จ่าย	1. ค่าใช้จ่ายในการรับรองเอกสารจากโนตารีพับลิก จำนวน 4,464,464 รูเปียห์ หรือประมาณ 14,000 บาท 2. ค่าธรรมเนียมสำหรับการตรวจชื่อจำนวน 200,000 รูเปียห์ หรือประมาณ 640 บาท 3. ค่าธรรมเนียมสำหรับการให้บริการทางกฎหมายจำนวน 1,580,000 รูเปียห์ หรือประมาณ 5,000 บาท	ไม่ต่ำกว่า 1,030 ริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 10,300 บาท) ทั้งนี้ ค่าธรรมเนียม ในการจดทะเบียนจะขึ้นอยู่กับทุนที่จดทะเบียนของบริษัทโดยจะอยู่ในจำนวนระหว่าง 1,000 – 70,000 ริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 10,000 – 700,000 บาท)	- บริษัทมหาชนจำกัดโดยหุ้น (Company Limited by shares) 315 สิงคโปร์ดอลลาร์ (ประมาณ 7,910 บาท) - บริษัทมหาชนจำกัดโดยการันตี (Company Limited by guarantee) 615 สิงคโปร์ดอลลาร์ (ประมาณ 15,450 บาท)	1. ค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิขึ้นอยู่กับทุนจดทะเบียน -อัตรา 1,000 บาท สำหรับทุนจำนวนทุก 1,000,000 บาท -เศษของ 1,000,000 บาทคิดเป็น 1,000,000 บาท -ทั้งนี้ ไม่เกิน 25,000 บาท 2. ค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียน

ข้อ	ประเด็น กฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
					จัดตั้งบริษัทขึ้นอยู่กับทุนจดทะเบียน -อัตรา 1,000 บาท สำหรับทุน จำนวนทุก 1,000,000 บาท -เศษของ 1,000,000 บาทคิดเป็น 1,000,000 บาท -ทั้งนี้ ไม่เกิน 250,000 บาท
9.4	ทุนจดทะเบียน ขั้นต่ำ	N/A	N/A	1 ดอลลาร์สิงคโปร์	ไม่มี
9.5	ทุนชำระขั้นต่ำ	อย่างน้อย 3,000,000,000 รูเปียห์ หรือ ประมาณ 950,000 บาท	2 ริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 20 บาท)	1 ดอลลาร์สิงคโปร์	ไม่มี
9.6	จำนวนผู้เข้าร่วม ก่อตั้ง	อย่างน้อย 300 คน	ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยไม่จำกัดการเสนอขาย หุ้นให้แก่ประชาชนทั่วไป	ตั้งแต่ 1 คนขึ้นไป	ตั้งแต่ 15 คนขึ้นไป
9.7	จำนวนกรรมการ (ผู้มีอำนาจ บริหาร)	ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป	2 คน โดยจะต้องมีสัญชาติมาเลเซียหรือมีที่ อยู่อาศัยถาวรในสหพันธรัฐมาเลเซีย	จะต้องมีกรรมการอย่างน้อย 1 คนซึ่ง เป็นผู้ซึ่งพำนักอยู่ในประเทศสิงคโปร์ เป็นปกติ	ไม่น้อยกว่า 5 คน และกรรมการไม่ น้อยกว่ากึ่งหนึ่งต้องมีที่อยู่ใน ประเทศไทย
9.8	เลขานุการ (secretary)	ไม่มี แต่ต้องมีคณะกรรมการที่ปรึกษา (เรียกว่า Board of Commissioners) ซึ่ง ประกอบด้วยกรรมการอย่างน้อย 1 คน	1 คน โดยจะต้องมีสัญชาติมาเลเซียหรือมีที่ อยู่อาศัยถาวรในสหพันธรัฐมาเลเซีย (เรียกว่า เลขานุการบริษัท (Company	จะต้องแต่งตั้งเลขานุการ 1 คน ภายใน 6 เดือนหลังจากการจด ทะเบียนจัดตั้ง เลขานุการจะต้อง	ไม่มี

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
		นอกจากนี้ หากบริษัทจำกัดประกอบธุรกิจบนหลักของศาสนาอิสลาม (Sharia) ก็จะต้องมีคณะกรรมการกำกับดูแล (เรียกว่า Sharia Supervisory Boards) ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านหลักศาสนาอิสลามอย่างน้อย 1 คน	Secretary))	พำนักอยู่ในประเทศสิงคโปร์	
9.9	วาระ	ตลอดไป หรือจนกว่าจะมีการเลิกบริษัทตามที่กฎหมายกำหนด	ตลอดไป หรือจนกว่าจะมีการเลิกบริษัทตามที่กฎหมายกำหนด	ตลอดไป หรือจนกว่าจะมีการเลิกบริษัทตามที่กฎหมายกำหนด	ตลอดไป หรือจนกว่าจะมีการเลิกบริษัทตามที่กฎหมายกำหนด
10.	มาตรการส่งเสริม	N/A	1. 1 Day Incorporation 2. 1 Hour Registration of Business		

ตาราง พ5-2 ตารางเปรียบเทียบนโยบายและกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียนเป้าหมายและประเทศไทย
กฎหมายการเงิน

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
1.	การเข้าถึงเงินทุนจากตลาดการเงิน				
1.1	ธนาคารพาณิชย์	ตัวอย่างธนาคารพาณิชย์ที่ให้บริการด้านการเงินแก่ผู้ประกอบการ SMEs เช่น 1. Bank Negara Indonesia (Persero) Tbk. 2. Bank Mandiri (Persero) Tbk. 3. Bank Danamon Indonesia, Tbk.	ตัวอย่างธนาคารพาณิชย์ที่ให้บริการด้านการเงินแก่ผู้ประกอบการ SMEs เช่น 1. OCPB Bank (Malaysia) Bhd. 2. Hong Leong Bank Bhd. 3. May Bank Bhd. 4. AmBank Bhd. 5. Affin Bank Bhd. 6. Alliance Bank Malaysia Bhd. 7. HSBC Bank Malaysia Bhd. 8. Standard Chartered Bank Malaysia Bhd. 9. Public Bank Bhd.	ตัวอย่างธนาคารพาณิชย์ที่ให้บริการด้านการเงินแก่ผู้ประกอบการ SMEs เช่น 1. DBS Bank Ltd. 2. Maybank 3. Oversea-Chinese Banking Corporation Ltd. 4. RHB Bank	ตัวอย่างธนาคารพาณิชย์ที่ให้บริการด้านการเงินแก่ผู้ประกอบการ SMEs เช่น 1. ธนาคารไทยพาณิชย์ 2. ธนาคารธนชาติ 3. ธนาคารกรุงไทย 4. ธนาคารกสิกร

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
1.1.1	คุณสมบัติ	บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลทั่วไป	บุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคลทั่วไป	บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลทั่วไป	บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลทั่วไป
1.1.2	มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SMEs	ธนาคารพาณิชย์เหล่านี้ส่วนใหญ่เน้นการให้บริการด้านสินเชื่อเพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนและเป็นเงินลงทุนสำหรับ SMEs	มี และบางธนาคารได้มีนโยบายการสนับสนุนด้านการเงินเช่น SME Banking เป็นต้น	ธนาคารพาณิชย์เหล่านี้เป็นธนาคารพาณิชย์ที่ร่วมกับ SPRING Singapore ในการจัดทำโครงการให้ความช่วยเหลือด้านการเงินแก่ SMEs ในประเทศสิงคโปร์	มี และในบางกรณีมีบริการสำหรับ SMEs โดยเฉพาะ เช่น การให้สินเชื่อโดยไม่ต้องใช้หลักทรัพย์ค้ำประกัน
1.2	ธนาคารส่งเสริมวิสาหกิจขนาดย่อมและขนาดกลาง (SME Bank)	ไม่มี		ไม่มี	
1.2.1	คุณสมบัติ	ไม่มี	เป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดจิ๋ว ขนาดย่อม หรือขนาดกลาง และประกอบธุรกิจตามที่ธนาคารกำหนดเท่านั้น เช่น การผลิต การให้บริการ การท่องเที่ยว การศึกษา การค้าปลีก การค้าส่ง ทั้งนี้ ผู้ประกอบการ SMEs ที่จะได้รับการสนับสนุนจาก SME Bank จะต้องเป็น	ไม่มี	เป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดย่อมและขนาดกลาง โดยพิจารณาจากประเภทกิจการ จำนวนการจ้างงาน และมูลค่าสินทรัพย์ถาวร

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
			ผู้ประกอบการ SMEs ตามคำนิยามที่กำหนดโดยสภาพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งชาติ และต้องเป็นผู้ประกอบการสัญชาติมาเลเซียเท่านั้น		
1.2.2	บริการให้ความช่วยเหลือ	ไม่มี		ไม่มี	
1.2.2.1	สินเชื่อ	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี
	วงเงินที่อนุมัติ	ไม่มี	N/A	ไม่มี	ขึ้นอยู่กับรายละเอียดของแต่ละโครงการ เช่น โครงการสินเชื่อทั่วไปมีวงเงิน 100 ล้านบาท โครงการ Small SMEs มีวงเงิน 1 ล้านบาท
	ดอกเบี้ย	ไม่มี	ร้อยละ 3.75 – 7.5 ขึ้นอยู่กับแหล่งของเงินทุน	ไม่มี	ขึ้นอยู่กับรายละเอียดของแต่ละโครงการ เช่น โครงการสินเชื่อทั่วไปใช้อัตรา MLR โครงการ Small SMEs อัตรา MLR+1% ถึง MLR+4

ข้อ	ประเด็น กฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
	ระยะเวลา	ไม่มี	N/A	ไม่มี	ขึ้นอยู่กับรายละเอียดของแต่ละโครงการ เช่น โครงการสินเชื่อทั่วไปมีระยะเวลาการให้สินเชื่อสูงสุด 15 ปี โครงการ Small SMEs มีระยะเวลาการให้สินเชื่อสูงสุด 5 ปี
	หลักประกัน	ไม่มี	N/A	ไม่มี	ขึ้นอยู่กับรายละเอียดของแต่ละโครงการ เช่น อสังหาริมทรัพย์ เครื่องจักร ยานพาหนะ หนังสือค้ำประกันของบริษัทประกันสินเชื่อ อุตสาหกรรมขนาดย่อม การรับจำนำใบประทวนสินค้า การรับโอนสิทธิเรียกร้องในการรับเงินจากสมุดเงินฝาก
	ค่าธรรมเนียม	ไม่มี	N/A	ไม่มี	ขึ้นอยู่กับรายละเอียดของแต่ละโครงการ
1.2.2.2	การให้หลักประกัน	ไม่มี	มี ทั้งนี้จะให้ความช่วยเหลือเฉพาะวิสาหกิจขนาดเล็กและขนาดกลาง เท่านั้น	ไม่มี	มี ทั้งนี้อยู่ในรูปแบบการอวัลหรือรับรองตัว

ข้อ	ประเด็น กฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
	วงเงิน	ไม่มี	N/A	ไม่มี	N/A
	ค่าธรรมเนียม	ไม่มี	N/A	ไม่มี	เป็นไปตามประกาศของธนาคาร
1.2.2.3	ประกันภัย	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
1.2.2.4	ให้คำปรึกษา	ไม่มี	มี	ไม่มี	ไม่มี
1.2.2.5	ประเมินความเสี่ยง	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
1.2.2.6	บริการร่วมทุน	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	มี
1.3	ธนาคารเพื่อ การส่งออก และนำเข้า (EXIM Bank)	มี		ไม่มี	
1.3.1	คุณสมบัติ	ต้องเป็นผู้ประกอบการส่งออกหรือนำเข้าโดยตรง หรือเป็นซัพพลายเออร์ของผู้ประกอบการส่งออกหรือนำเข้า โดยหลักแล้วไม่มีข้อจำกัดเรื่องสัญชาติของผู้ขอรับความช่วยเหลือแต่อย่างใด เว้นแต่โครงการให้ความช่วยเหลือบางโครงการเท่านั้นที่กำหนดคุณสมบัติของผู้ขอรับความช่วยเหลือว่าจะต้องมี	1. ผู้ประกอบการไม่ว่าจะมีลักษณะเป็นการผลิตหรือการนำเข้าการส่งออก จะต้อง มีสัญชาติมาเลเซีย เท่านั้น 2. ประกอบกิจการไม่ว่าเพื่อการนำเข้าหรือส่งออกสินค้าเฉพาะธุรกิจตามที่ธนาคารกำหนดเงื่อนไข เช่น ซัพพลายเออร์ ผู้ให้บริการด้านเทคโนโลยี วิศวกรรม สถาปนิก และวิชาชีพต่างๆ เป็นต้น	ไม่มี	ผู้ประกอบการส่งออกนำเข้าหรือผู้ประกอบการเพื่อการนำเข้าหรือส่งออกสินค้า เช่น ซัพพลายเออร์ที่มีสัญชาติไทย

ข้อ	ประเด็น กฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
		สัญชาติอินโดนีเซีย เช่น การ ประกันภัย			
1.3.2	บริการให้ความ ช่วยเหลือ			ไม่มี	
1.3.2.1	สินเชื่อ	มี	มี	ไม่มี	มี
	วงเงินที่อนุมัติ	วงเงินการให้สินเชื่อขึ้นอยู่กับมูลค่า ของธุรกรรมหรือโครงการและ วัตถุประสงค์ของการขอสินเชื่อ ทั้งนี้ วงเงินสูงสุดในการให้สินเชื่ออยู่ที่ ประมาณร้อยละ 70-90 ของมูลค่าการ ลงทุน (Investment Value)	N/A	ไม่มี	ขึ้นอยู่กับรายละเอียดของแต่ละ โครงการ
	ดอกเบี้ย	N/A	ขึ้นอยู่กับต้นทุนและอัตราที่ธนาคาร พิจารณา	ไม่มี	ขึ้นอยู่กับรายละเอียดของแต่ละ โครงการ (ประมาณร้อยละ 6.875 ถึงร้อยละ 18)
	ระยะเวลา	ระยะเวลาในการให้สินเชื่อขึ้นอยู่กับ ประเภทของสินเชื่อที่ขออนุมัติ ทั้งนี้ ระยะเวลาสูงสุดในการให้สินเชื่อ คือ 5 ปี	N/A	ไม่มี	ขึ้นอยู่กับรายละเอียดของแต่ละ โครงการ (ส่วนใหญ่ประมาณ 7-10 ปี)
	หลักประกัน	N/A	N/A	ไม่มี	ขึ้นอยู่กับรายละเอียดของแต่ละ โครงการ

ข้อ	ประเด็น กฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
	ค่าธรรมเนียม	N/A	N/A	ไม่มี	N/A
1.3.2.2	การให้ หลักประกัน	มี โดยเป็นการให้หลักประกันการปฏิบัติตามสัญญาของผู้ประกอบการนำเข้าหรือส่งออก หรือซัพพลายเออร์ของผู้ประกอบการนำเข้าหรือส่งออก	มี ทั้งนี้จะต้องเป็นการค้ำการลงทุนที่เกิดขึ้นในประเทศเท่านั้น	ไม่มี	มี เช่น การออกหนังสือค้ำประกัน
	วงเงิน	วงเงินการให้หลักประกันขึ้นอยู่กับมูลค่าของธุรกรรมหรือโครงการและวัตถุประสงค์ของการขอสินเชื่อ ทั้งนี้วงเงินสูงสุดที่ให้หลักประกันอยู่ที่ประมาณร้อยละ 90 ของมูลค่าการลงทุน	N/A	ไม่มี	N/A
	ค่าธรรมเนียม	N/A	ร้อยละ 3 ของมูลค่าที่รับประกันต่อปี	ไม่มี	N/A
1.3.2.3	ประกันภัย	มี โดยเป็นการรับประกันความเสี่ยงอันเกิดจากความล้มเหลวในการส่งออก ความล้มเหลวในการชำระเงิน หรือ ความเสี่ยงทางการเมืองของประเทศที่เป็นประเทศปลายทาง (Destination Country) ให้แก่ผู้ส่งออกสัญชาติอินโดนีเซีย และผู้ลงทุนสัญชาติอินโดนีเซียในต่างประเทศ	มี การประกันภัยความน่าเชื่อถือ (Credit Insurance) ซึ่งเป็นการประกันภัยจากการไม่ได้รับชำระเงินค่าขนส่งหรืออื่นๆ อันเนื่องมาจากเหตุผลทางการค้าหรือการเมือง	ไม่มี	มี

ข้อ	ประเด็น กฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
1.3.2.4	ให้คำปรึกษา	มี โดยเป็นการให้คำปรึกษาเรื่องการปรับปรุงผลิตภัณฑ์ และการบริการ ผูกอบรวมและให้ข้อมูลด้านการเงิน	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
1.3.2.5	ประเมินความเสี่ยง	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	มี ในรูปการบริการประเมินความเสี่ยงผู้ซื้อ หรือธนาคารผู้ซื้อในต่างประเทศ
1.3.2.6	บริการร่วมทุน	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
1.4	ธนาคาร ท้องถิ่น	มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
1.4.1	คุณสมบัติ	มี โดยเป็นธนาคารที่ประกอบธุรกิจ คล้ายคลึงกับธนาคารพาณิชย์ แต่เน้น การให้บริการด้านสินเชื่อแก่ ผู้ประกอบการ SMEs	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
1.4.2	ข้อกำหนด อื่นๆ	N/A	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
1.5	ธนาคาร อิสลาม	ตัวอย่างธนาคารอิสลามที่ให้บริการด้านการเงินแก่ผู้ประกอบการ SMEs เช่น 1. PT Bank BRI Syariah 2. PT Bank Muamalat Indonesia	ตัวอย่างธนาคารอิสลามที่ให้บริการด้านการเงินแก่ผู้ประกอบการ SMEs เช่น 1. Affin Islamic Bank Berhad 2. Al Rajhi Banking & Investment	ตัวอย่างธนาคารอิสลามที่ให้บริการด้านการเงินแก่ผู้ประกอบการ SMEs เช่น The Islamic Bank of Asia เป็นต้น	มีธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

ข้อ	ประเด็น กฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
		Tbk. 3. PT Bank SyariahMandiri	Corporation (Malaysia) Berhad 3. Alliance Islamic Bank Berhad 4. Bank Islam Malaysia Berhad 5. Bank Muamalat Malaysia Berhad 6. CIMB Islamic Bank Berhad 7. HSBC Amanah Malaysia Berhad 8. Maybank Islamic Berhad 9. RHB Islamic Bank Berhad 10. Standard Chartered Saadig Berhad		
1.5.1	คุณสมบัติ	N/A	N/A	N/A	บุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคลทั่วไป
1.5.2	ข้อกำหนด อื่นๆ	N/A	N/A	N/A	N/A
1.6	แหล่งเงินทุน อื่นๆ	N/A	1. จากธนาคารกลาง - กองทุนเพื่อผู้ประกอบการรายใหม่ 2	N/A	การได้รับความช่วยเหลือทาง การเงินทางอ้อมจากธนาคารแห่ง

ข้อ	ประเด็น กฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
			<p>(New Entrepreneur Fund 2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - กองทุนเพื่ออุตสาหกรรมขนาดเล็กและขนาดกลาง 2 (Fund for Small and Medium Industries 2) - กองทุนเพื่อธุรกิจประเภทอาหาร (Fund for Food) - กองทุนเพื่อผู้ประกอบการภูมิบุตรสำหรับงานโครงการ (Bumiputera Entrepreneurs Project Fund) - กองทุนอิสลามเพื่อผู้ประกอบการภูมิบุตรสำหรับงานโครงการ (Bumiputera Entrepreneurs Project Fund-Islam) - โครงการแก้ไขปัญหาการชำระหนี้ (Small Debt Resolution Mechanism) <p>2. การสนับสนุนเงินทุนโดย Small and Medium Enterprise Corporation Malaysia</p>		<p>ประเทศไทย โดยธนาคารแห่งประเทศไทยมีการให้สินเชื่อกับสถาบันทางการเงินซึ่งเป็นแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม</p>

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
			<ul style="list-style-type: none"> - Soft Loan Scheme for SMEs (SLSME) - SME Emergency Fund (SMEEF) 		
2.	การเข้าถึงเงินทุนจากตลาดทุน				
2.1	จำนวนตลาดหลักทรัพย์	มีตลาดหลักทรัพย์จำนวน 1 ตลาด คือ Indonesia Stock Exchange (IDX) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กระดาน (Board) คือ กระดานหลัก(Main Board)และกระดานรอง (Development Board)	มีทั้งหมด 2 ตลาดของ Bursa Malaysia Berhad แบ่งออกเป็น Main Market หรือตลาดหลัก และ ACE Market หรือตลาดย่อย	มีตลาดหลักทรัพย์จำนวน 1 ตลาด คือ Singapore Stock Exchange (SGX) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กระดาน (Board) คือ กระดานหลัก (Mainboard) และกระดานคาทาลิสต์ (Catalist)	มีจำนวน 2 ตลาด คือ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ
2.2	ตลาดหลักทรัพย์หลัก	เรียกว่า Main Board เป็นกระดานของตลาดหลักทรัพย์ที่เปิดให้บริษัทที่มีขนาดใหญ่เข้ามาระดมทุนจากประชาชน	เรียกว่า Main Market เป็นตลาดหลักทรัพย์หลักที่เปิดให้กับบริษัทมหาชนขนาดใหญ่เข้าระดมทุนโดยไม่จำกัดรูปแบบการประกอบธุรกิจ	เรียกว่า Mainboard เป็นกระดานของตลาดหลักทรัพย์ที่เปิดให้บริษัทที่มีขนาดใหญ่เข้ามาระดมทุนจากประชาชน	ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
	ทุนจดทะเบียน	ไม่มีข้อกำหนดเรื่องทุนจดทะเบียนขั้นต่ำ อย่างไรก็ตาม มีข้อกำหนดว่าต้องมีสินทรัพย์สุทธิ (Net Tangible Asset) อย่างน้อย 1 แสนล้านบาท	<ol style="list-style-type: none"> 1. ราคาหลักทรัพย์ขั้นต่ำ 0.5 ริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 5 บาท) 2. ไม่กำหนดทุนจดทะเบียนขั้นต่ำ 	N/A	ทุนชำระแล้วเฉพาะหุ้นสามัญไม่น้อยกว่า 300 บาท

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
		หรือประมาณ 317 ล้านบาท			
	การกระจายหุ้น	จะต้องมีผู้ถือหุ้นซึ่งมีบัญชีหลักทรัพย์กับสถาบันการเงินที่ได้รับใบอนุญาตจากหน่วยกำกับดูแลตลาดทุน (BAPEPAM) (Member of Securities Exchange) อย่างน้อย 1,000 คน	<ol style="list-style-type: none"> 1. จะต้องมีผู้ลงทุนทั่วไปถือหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของหุ้นทั้งหมดของบริษัท และ 2. จะต้องมีผู้ลงทุนทั่วไปถือหุ้นอย่างน้อย 1,000 คน โดยถือหุ้นไม่ต่ำกว่าคนละ 100 หุ้น 3. โดยที่จำนวนการกระจายหุ้นดังกล่าวจะต้องมีชาวมาเลเซียที่เป็นมุสลิมและมีถิ่นฐานอยู่ในสหพันธรัฐมาเลเซีย (Bumiputera) เป็นผู้ถือหุ้นอย่างน้อยร้อยละ 50 ของผู้ลงทุนทั่วไปที่เข้าลงทุนทั้งหมด 	ต้องมีผู้ถือหุ้นอย่างน้อย 500 คน	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีผู้ถือหุ้นสามัญรายย่อยไม่น้อยกว่า 1,000 ราย 2. ผู้ถือหุ้นสามัญรายย่อยตามข้อ 1 ต้องถือหุ้นรวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของทุนชำระแล้ว หรือไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของทุนชำระแล้วในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอมีทุนชำระแล้ว เฉพาะหุ้นสามัญไม่น้อยกว่า 3,000 ล้านบาท โดยผู้ถือหุ้นดังกล่าวแต่ละรายต้องถือหุ้นไม่น้อยกว่า 1 หน่วย การซื้อขายที่ตลาดหลักทรัพย์ กำหนดให้ใช้ในการซื้อขายหุ้นสามัญ
	ผลการดำเนินงาน	ไม่มีข้อกำหนดเรื่องผลการดำเนินการหรือจำนวนผลกำไร อย่างไรก็ตามบริษัทที่ประสงค์จะเข้ามาระดมทุนในกระดาน Main Board จะต้องเป็น	<ol style="list-style-type: none"> 1. จะต้องมียอดประกอบได้กำไรติดต่อกันตั้งแต่ 3 – 5 รอบปีบัญชี รวมกันอย่างน้อยไม่ต่ำกว่า 20,000,000 ริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 200,000,000 บาท) และต้อง 	หลักเกณฑ์ในเรื่องผลการดำเนินการแบ่งออกเป็น 3 หลักเกณฑ์ย่อย โดยบริษัทที่ประสงค์จะเข้ามาระดมทุนในกระดาน Mainboard นี้จะต้องมีคุณสมบัติตาม	<ol style="list-style-type: none"> 1. จะต้องมียอดผลการดำเนินงานไม่น้อยกว่า 3 ปี ก่อนยื่นคำขอให้รับหลักทรัพย์ของบริษัทหลักทรัพย์จดทะเบียน และมีการดำเนินงาน

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
		บริษัทที่ประกอบธุรกิจหลัก (Core Business) มาแล้วไม่น้อยกว่า 36 เดือนติดต่อกัน	ได้กำไรไม่ต่ำกว่า 6,000,000 ริงกิต มาเลเซีย (หรือประมาณ 60,000,000 บาท) (กรณีเข้าจดทะเบียนโดยผ่านการตรวจสอบตามเกณฑ์กำไร (Profit Test)) หรือ 2. หรือ บริษัทจะต้องมีมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด (Market Capitalization) ไม่น้อยกว่า 500,000,000 ริงกิตมาเลเซีย (หรือประมาณ 5,000,000,000 บาท) และจะต้องประกอบการเพื่อจัดหารายได้มาแล้วอย่างน้อย 1 รอบปีบัญชี (กรณีเข้าจดทะเบียนโดยพิจารณาจากมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด (Market Capitalization Test))	หลักเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่ง ดังต่อไปนี้ 1. บริษัทต้องมีผลกำไรรวมก่อนหักภาษี (Consolidated pre-tax profit) ในปีบัญชีล่าสุดอย่างน้อย 30 ล้านดอลลาร์สิงคโปร์ หรือประมาณ 750 ล้านบาท 2. บริษัทต้องมีผลกำไรในปีบัญชีล่าสุด (ไม่จำกัดจำนวน) และต้องมีมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด (Market Capitalization) ไม่น้อยกว่า 150 ล้านดอลลาร์สิงคโปร์ หรือประมาณ 3,750 ล้านบาท 3. บริษัทต้องมีรายได้จากการประกอบธุรกิจในปีบัญชีล่าสุดและมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดไม่น้อยกว่า 300 ล้านดอลลาร์สิงคโปร์ หรือประมาณ 7,500 ล้านบาท	ภายใต้การจัดการของกรรมการและผู้บริหารส่วนใหญ่กลุ่มเดียวกัน ต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 1 ปีก่อนยื่นคำขอ 2. มีกำไรสุทธิในระยะเวลา 2 ปีหรือ 3 ปีล่าสุดก่อนยื่นคำขอรวมไม่น้อยกว่า 50 ล้านบาท โดยในปีล่าสุดก่อนยื่นคำขอมีกำไรสุทธิไม่น้อยกว่า 30 ล้านบาท และมีกำไรสุทธิในงวดสะสมก่อนยื่นคำขอ
	ระยะเวลาในการดำเนินการจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์	อย่างน้อย 5 เดือน	ประมาณ 7 เดือน	อยู่ในระหว่าง 2 เดือนถึง 2 ปี ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความพร้อมของแต่ละบริษัท แต่โดยเฉลี่ยแล้วจะอยู่ที่ประมาณ 3-5 เดือน	ประมาณ 2-3 เดือน

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
2.3	ตลาดหลักทรัพย์ย่อย	เรียกว่า Development Board เป็นกระดานของตลาดหลักทรัพย์ที่เปิดโอกาสให้บริษัทขนาดเล็กที่มีคุณสมบัติไม่ครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ของกระดาน Main Board สามารถเข้ามาระดมทุนในตลาดทุนได้	เรียกว่า ACE Market เป็นตลาดหลักทรัพย์ทางเลือกที่ไม่จำกัดขนาดของบริษัทมหาชนขนาดใหญ่ เข้าระดมทุนโดยไม่จำกัดรูปแบบการประกอบธุรกิจ	เรียกว่า Catalist เป็นกระดานของตลาดหลักทรัพย์ที่เปิดโอกาสให้บริษัทขนาดเล็กที่มีคุณสมบัติไม่ครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ของกระดาน Mainboard สามารถเข้ามาระดมทุนในตลาดทุนได้	ตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ
	ทุนจดทะเบียน	ไม่มีข้อกำหนดเรื่องทุนจดทะเบียนขั้นต่ำ อย่างไรก็ตาม มีการกำหนดว่าต้องมีสินทรัพย์สุทธิ (Net Tangible Asset) อย่างน้อย 5 พันล้านรูเปียห์ หรือประมาณ 16 ล้านบาท	ไม่กำหนดทุนจดทะเบียนขั้นต่ำ	N/A	ทุนชำระแล้วเฉพาะหุ้นสามัญไม่น้อยกว่า 20 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 300 ล้านบาท
	การกระจายหุ้น	ต้องมีผู้ถือหุ้นซึ่งมีบัญชีหลักทรัพย์กับสถาบันการเงินที่ได้รับใบอนุญาตจากหน่วยกำกับดูแลตลาดทุน (BAPEPAM) (Member of Securities Exchange) อย่างน้อย 500 คน	1. จะต้องผู้ลงทุนทั่วไปถือหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของหุ้นทั้งหมดของบริษัท และ 2. จะต้องผู้ลงทุนทั่วไปถือหุ้นอย่างน้อย 200 คน โดยถือหุ้นไม่ต่ำกว่าคนละ 100 หุ้น	ต้องมีผู้ถือหุ้นอย่างน้อย 200 คน	1. มีผู้ถือหุ้นสามัญรายย่อยไม่น้อยกว่า 300 ราย 2. ผู้ถือหุ้นสามัญรายย่อยตามข้อ 1 ต้องถือหุ้นรวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของทุนชำระแล้ว โดยผู้ถือหุ้นดังกล่าวแต่ละรายต้องถือหุ้นไม่น้อยกว่า 1 หน่วยการซื้อขายที่ตลาดหลักทรัพย์กำหนดให้ใช้ในการซื้อขายหุ้นสามัญ

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
	ผลการดำเนินงาน	ไม่มีข้อกำหนดเรื่องผลการดำเนินการหรือจำนวนผลกำไร อย่างไรก็ตาม บริษัทที่ประสงค์จะเข้ามาระดมทุนในกระดาน Development Board จะต้องเป็นบริษัทที่ประกอบธุรกิจหลัก (Core Business) มาแล้วไม่น้อยกว่า 12 เดือน ติดต่อกัน	ไม่มี	ไม่มีข้อกำหนดเรื่องผลการดำเนินการ	1. มีผลการดำเนินงานต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 2 ปีก่อนยื่นคำขอและมีกำไรสุทธิในปีล่าสุดและมีกำไรสุทธิในงวดสะสมก่อนยื่นคำขอหรือ 2. ในกรณีที่มีผลการดำเนินการเพียง 1 ปี สามารถเข้าจดทะเบียนได้ หากมีมูลค่าราคาตลาดของหลักทรัพย์ไม่น้อยกว่า 1,000 ล้านบาท
	ระยะเวลาในการดำเนินการจดทะเบียนเข้าตลาดหลักทรัพย์	อย่างน้อย 5 เดือน	ประมาณ 7 เดือน	อยู่ระหว่าง 2 เดือนถึง 2 ปี ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความพร้อมของแต่ละบริษัท แต่โดยเฉลี่ยแล้วจะอยู่ที่ประมาณ 3-5 เดือน	ประมาณ 2-3 เดือน

ตาราง ผ5-3 ตารางเปรียบเทียบนโยบายและกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียนเป้าหมายและประเทศไทย
กฎหมายเกี่ยวกับการโอนเงิน

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
1.	ระเบียบเกี่ยวกับการซื้อขายแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศและเงินสกุลของประเทศ	<p>ก. <u>การนำเข้าเงินรูเปียห์</u> การถือเงินรูเปียห์เป็นธนบัตรหรือเหรียญกษาปณ์อันมีมูลค่ารวมกันตั้งแต่ 100,000,000 รูเปียห์ขึ้นไป (ประมาณ 340,000 บาท) เข้าประเทศอินโดนีเซีย จะต้องดำเนินการเพื่อยืนยันความแท้จริงของเงินตราต่อเจ้าหน้าที่ศุลกากรและเจ้าหน้าที่สรรพสามิต ณ ด่านขาเข้าทุกครั้ง</p> <p>ข. <u>การนำเงินรูเปียห์ออกนอกประเทศ</u> 1. การโอนเงินไปต่างประเทศเป็นจำนวนเงินมากกว่า 100,000,000 รูเปียห์ขึ้นไป (ประมาณ 340,000 บาท) จะต้องผ่านการอนุมัติจากธนาคารแห่งประเทศไทยผ่านธนาคารรับอนุญาต 2. การถือเงินรูเปียห์ที่เป็นธนบัตรหรือเหรียญกษาปณ์อันมีมูลค่ารวมกันเกิน 100,000,000 รูเปียห์ (ประมาณ 340,000 บาท) ออกไปนอกประเทศ จะต้องได้รับอนุมัติจากธนาคารแห่งประเทศไทยก่อน</p>	<p>ก. <u>การนำเข้าเงินริงกิต</u> การนำเข้าเงินริงกิตเกินกว่า 1,000 ริงกิต (ประมาณ 10,000 บาท) ไม่ว่าจะโดยผู้มีถิ่นที่อยู่ในหรือนอกประเทศมาเลเซียต้องได้รับอนุญาตก่อน</p> <p>ข. <u>การนำเงินริงกิตและเงินตราต่างประเทศออกนอกประเทศ</u> 1. ผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศมาเลเซีย จะนำธนบัตรเงินตราต่างประเทศหรือเงินริงกิตหรือเช็คท้องถิ่นเกินกว่าจำนวนเท่ากับ 10,000 ริงกิต (ประมาณ 100,000 บาท) ออกนอกประเทศจะต้องได้รับอนุญาตก่อน 2. ผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศมาเลเซียสามารถนำธนบัตรเงินตราต่างประเทศหรือเช็ค</p>	<p>ก. <u>การนำเข้าเงินดอลลาร์สิงคโปร์</u> นำเข้าได้ไม่จำกัดจำนวน</p> <p>ข. <u>การนำเงินดอลลาร์สิงคโปร์ออกนอกประเทศ</u> นำหรือส่งออกไปยังประเทศอื่นๆ ได้อย่างไม่มีข้อจำกัด โดยที่ไม่ต้องได้รับอนุญาตจาก Monetary Authority of Singapore (MAS)</p> <p>ค. <u>การนำเข้าเงินตราต่างประเทศ</u> นำเข้าได้ไม่จำกัดจำนวน</p> <p>ง. <u>การนำเงินตราต่างประเทศออกนอกประเทศ</u> นำหรือส่งเงินตราต่างประเทศออกไปนอกประเทศได้โดยไม่มีข้อจำกัดใดๆ</p> <p>จ. <u>การซื้อขายแลกเปลี่ยนเงินดอลลาร์สิงคโปร์</u> บุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศ และบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศ</p>	<p>ก. <u>การนำเข้าเงินบาท</u> นำเข้าได้ไม่จำกัดจำนวน</p> <p>ข. <u>การนำเงินบาทออกนอกประเทศ</u> 1. นำหรือส่งออกไปยังประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามและประเทศที่มีพรมแดนติดต่อกับประเทศไทย ได้ครั้งละไม่เกิน 500,000 บาท 2. นำหรือส่งออกไปยังประเทศอื่นๆ ได้ครั้งละไม่เกิน 50,000 บาท</p> <p>ค. <u>การนำเข้าเงินตราต่างประเทศ</u> 1. นำเข้าได้ไม่จำกัดจำนวน แต่เมื่อนำเข้ามาแล้วต้องขายหรือฝากเงินตราต่างประเทศนั้นกับธนาคารรับอนุญาต ภายใน 360 วันนับจากวันที่ได้มาหรือนำเข้า ทั้งนี้ ยกเว้นบุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศและชาวต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตให้</p>

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
		<p>ค. <u>ข้อจำกัดการซื้อเงินตราต่างประเทศ</u> บุคคลธรรมดาไม่สามารถซื้อเงินตราต่างประเทศมูลค่าเกินกว่า 100,000 ดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณ 3,000,000 บาท) ต่อเดือนหากไม่มีวัตถุประสงค์ที่เฉพาะเจาะจง วัตถุประสงค์ที่ได้รับอนุญาตให้สามารถซื้อเงินตราต่างประเทศ <u>สำหรับคนชาติอินโดนีเซีย</u> ได้แก่ เพื่อชำระค่าสินค้าและบริการ ชำระหนี้ต่างประเทศ ซื้อทรัพย์สินในต่างประเทศ ธุรกิจแลกเปลี่ยนเงินตรารับอนุญาต ธุรกิจตัวแทนนำเที่ยวรับอนุญาต ชำระค่าจ้างลูกจ้างหรือที่ปรึกษาชาวต่างชาติ <u>สำหรับชาวต่างชาติ</u> ได้แก่ เพื่อส่งคืนเงินลงทุน ชำระหนี้ ส่งเงินได้จากการประกอบการลงทุน เช่น เงินกำไรจากการลงทุน เงินปันผล และดอกเบี้ย</p>	<p>ท่องเที่ยวมูลค่าเท่ากับที่นำเข้ามาได้ หากมีเอกสารหลักฐานสำหรับเงินจำนวนดังกล่าว แต่หากไม่มีเอกสารหลักฐาน จะต้องได้รับอนุญาตให้นำเงินดังกล่าวออกนอกประเทศ</p> <p>อย่างไรก็ดี การนำธนบัตรเงินตราต่างประเทศหรือเงินริงกิตหรือเช็คท่องเที่ยวไม่ว่าในจำนวนเท่าใดติดตัวเพื่อออกไปนอกหรือเข้ามาในประเทศจะต้องกรอกแบบฟอร์มสำแดงรายการสำหรับนักท่องเที่ยว (Travellers Declaration Form: TDF)</p>	<p>สามารถที่จะซื้อหรือขายเงินดอลลาร์สิงคโปร์ได้ในตลาดแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ อย่างไม่มีการจำกัดใดๆ</p>	<p>เข้ามาอยู่ในประเทศไทยเป็นการชั่วคราวไม่เกิน 3 เดือน สถานทูตต่างประเทศและผู้ได้รับเอกสิทธิ์ทูตทบวงการชำนาญพิเศษแห่งองค์การสหประชาชาติ องค์การหรือสถาบันระหว่างประเทศ รวมถึงพนักงานผู้เชี่ยวชาญหรือบุคคลอื่นที่ปฏิบัติการเพื่อทบวงการชำนาญพิเศษ องค์การหรือสถาบันนั้นๆ ซึ่งได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันในประเทศไทย</p> <p>2. การนำเงินตราต่างประเทศที่เป็นธนบัตรหรือเหรียญกษาปณ์อันมีมูลค่ารวมกันเกิน 20,000 ดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณ 600,000 บาท) หรือเทียบเท่าเข้ามาในประเทศไทย จะต้องแจ้งรายการเกี่ยวกับเงินตราต่างประเทศนั้นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากรในขณะที่ผ่านมาผ่านด่านศุลกากรทุกแห่ง</p>

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
					<p>ง. การนำเงินตราต่างประเทศออกนอกประเทศ</p> <p>1. การโอนเงินตราต่างประเทศผ่านธนาคารรับอนุญาต จะต้องยื่นเอกสารแสดงภาระผูกพันในต่างประเทศ และสามารถโอนได้ตามภาระหรือวงเงินที่กำหนดไว้</p> <p>2. การนำเงินตราต่างประเทศที่เป็นธนบัตรหรือเหรียญกษาปณ์อันมีมูลค่ารวมกันเกิน 20,000 ดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณ 600,000 บาท) หรือเทียบเท่าออกไปนอกประเทศ จะต้องแจ้งรายการเกี่ยวกับเงินตราต่างประเทศนั้นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากรในขณะที่ผ่านมาด่านศุลกากรทุกแห่ง</p> <p>จ. การรายงานการทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศ</p> <p>บุคคลใดซื้อ ขาย ผักหรือถอนเงินตราต่างประเทศกับธนาคารรับอนุญาตจำนวนตั้งแต่ 50,000</p>

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
					ดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณ 1,500,000 บาท) หรือเทียบเท่า ต้องรายงานการทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศต่อธนาคารรับอนุญาต ตามแบบที่กำหนด
2.	ระเบียบเกี่ยวกับบัญชีเงินฝากธนาคาร	ทั้งผู้ที่มีถิ่นฐานในประเทศและบุคคลที่มีถิ่นฐานอยู่นอกประเทศสามารถเปิดบัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศได้โดยไม่มีข้อจำกัด	ก. <u>บัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศของผู้มีถิ่นฐานในประเทศมาเลเซีย</u> ผู้มีถิ่นฐานในประเทศมาเลเซียสามารถเปิดบัญชีเงินตราต่างประเทศกับธนาคารรับอนุญาตในประเทศ ธนาคารอิสลามระหว่างประเทศ และธนาคารต่างประเทศได้อย่างเสรีไม่ว่าเพื่อวัตถุประสงค์ใด ข. <u>บัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศของบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่</u> <u>นอกประเทศ</u> บุคคลที่มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศสามารถเปิดบัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศกับธนาคารรับอนุญาต		ก. <u>บัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศของบุคคลชาติ</u> บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลในประเทศไทยสามารถเปิดบัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศไว้กับธนาคารรับอนุญาตในประเทศไทยได้ ข. <u>บัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศของบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่</u> <u>นอกประเทศ</u> บุคคลที่มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศสามารถเปิดบัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศกับธนาคารรับอนุญาตในประเทศไทยได้ ค. <u>บัญชีเงินบาทของบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่</u> <u>นอกประเทศ</u> บุคคลมีถิ่นที่อยู่นอกประเทศ

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
			<p>ในประเทศมาเลเซียและธนาคารอิสลามระหว่างประเทศได้ เพื่ออำนวยความสะดวกในการลงทุนและการประกอบธุรกิจในประเทศมาเลเซีย เงินทุนที่อยู่ในบัญชีเหล่านี้สามารถส่งออกไปยังต่างประเทศได้อย่างเสรี</p> <p>ค. <u>บัญชีเงินริงกิตของบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศ</u></p> <p>บุคคลมีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศสามารถเปิดบัญชีเงินริงกิตไว้กับธนาคารรับอนุญาตในประเทศมาเลเซียได้ เงินในบัญชีดังกล่าวอาจเป็นเงินริงกิตที่ได้จากการขายเงินตราต่างประเทศหรือเป็นเงินที่ได้ที่ได้จากการลงทุนในประเทศมาเลเซีย เงินทุนที่อยู่ในบัญชีเหล่านี้สามารถส่งออกไปยังต่างประเทศได้อย่างเสรีเมื่อแปลงเป็นเงินตราต่างประเทศกับธนาคารรับอนุญาตในประเทศ</p>		<p>สามารถเปิดบัญชีเงินบาทไว้กับธนาคารรับอนุญาตในไทยได้เพียง 2 ประเภท คือ 1. บัญชีเพื่อการลงทุนในหลักทรัพย์และตราสารทางการเงินอื่น และ 2. บัญชีเพื่อวัตถุประสงค์ทั่วไป</p>

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
3.	ระเบียบเกี่ยวกับ ค่าสินค้าและบริการ	<p>ก. <u>ค่าสินค้าส่งออก</u> ผู้ส่งออกจะต้องรับเงินค่าสินค้าส่งออกที่เป็นเงินตราต่างประเทศผ่านธนาคารแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ เท่านั้น และต้องนำเงินค่าสินค้าส่งออกดังกล่าวเข้ามาในประเทศและฝากไว้กับธนาคารแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศภายในประเทศภายใน 90 วันนับแต่วันที่ระบุไว้ในเอกสารสำแดงการส่งออก (PEB)</p> <p>ข. <u>ข้อจำกัดในการชำระเงินสำหรับการทำธุรกรรมในประเทศด้วยเงินรูเปียห์เท่านั้น</u> การชำระเงินสำหรับธุรกรรมดังต่อไปนี้ที่ทำในประเทศอินโดนีเซียจะต้องจ่ายเป็นเงินรูเปียห์เท่านั้น</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ธุรกรรมการจ่ายเงินทั้งหมด 2. การชำระหนี้เงิน 3. ธุรกรรมการเงินอื่นๆ 	<p>ก. <u>ค่าสินค้าส่งออก</u> เงินค่าสินค้าส่งออกจะต้องนำเข้ามาในประเทศมาเลเซียเป็นเงินตราต่างประเทศตามระยะเวลาที่ระบุไว้ในสัญญา ทั้งนี้ ต้องไม่เกิน 6 เดือนนับแต่วันที่ส่งสินค้าออก และสามารถหักกลบหนี้กับผู้มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศได้ ผู้ส่งสินค้าออกสามารถฝากเงินตราต่างประเทศนั้นกับธนาคารรับอนุญาตสำหรับเงินได้จาก การส่งออกตั้งแต่ 1,000,000 ดอลลาร์สหรัฐ ถึง 10,000,000 ดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณ 30,000,000 ถึง 300,000,000 บาท) อย่างไรก็ตาม ผู้ส่งออกจะต้องรายงานต่อธนาคารกลางโดยกรอกแบบฟอร์มสำหรับแต่ละการขนส่งที่มีมูลค่า FOB เกินกว่า 100,000 ริงกิต (ประมาณ 1,000,000 บาท) และต้องยื่นรายงานต่อเจ้า</p>		<p>ก. <u>ค่าสินค้าออก</u> ผู้ส่งสินค้าออกนอกประเทศที่มีมูลค่าตั้งแต่ 50,000 ดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณ 1,500,000 บาท) หรือเทียบเท่า จะต้องนำเงินค่าสินค้าส่งออกเข้ามาในประเทศทันทีที่ได้รับชำระเงินจากผู้ซื้อในต่างประเทศ ซึ่งต้องไม่เกิน 360 วัน นับแต่วันที่ส่งสินค้าออกนอกประเทศ และจะต้องขายหรือฝากเงินตราต่างประเทศนั้นกับนิติบุคคลรับอนุญาตภายใน 360 วันนับแต่วันที่ได้นำหรือนำเข้า</p> <p>ข. <u>ค่าสินค้าเข้า</u> ผู้นำเข้าสินค้าสามารถซื้อเงินตราต่างประเทศหรือถอนเงินตราต่างประเทศจากบัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศ เพื่อโอนไปชำระค่าสินค้านำเข้าหรือของที่ส่งจากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่งโดยไม่นำของเข้ามาในประเทศ</p>

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
			<p>พนักงานควบคุมอัตราแลกเปลี่ยนเป็นรายไตรมาสเพื่อรับรองการได้รับเงินค่าสินค้าส่งออกยกเว้นผู้ส่งออกซึ่งสำแดงการส่งออกผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ของกรมศุลกากรและกรมสรรพสามิต</p> <p>ข. <u>ค่าสินค้าเข้า</u> การชำระค่าสินค้านำเข้าเป็นเงินตราต่างประเทศสามารถทำได้โดยไม่ต้องขออนุญาต</p> <p>ค. <u>ค่าบริการ</u> เงินค่าบริการจะต้องนำเข้ามาในประเทศมาเลเซียเป็นเงินตราต่างประเทศตามระยะเวลาที่ระบุไว้ในสัญญา ทั้งนี้ ต้องไม่เกิน 6 เดือนนับแต่วันที่ให้บริการ</p>		<p>ได้โดยไม่มีข้อจำกัด และการเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตไปชำระค่าสินค้านำเข้าสามารถกระทำได้โดยไม่ต้องขออนุญาตเจ้าพนักงาน</p> <p>ค. <u>ค่าบริการ</u> บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลไทยที่ได้รับเงินค่าบริการจากต่างประเทศ ตั้งแต่ 50,000 ดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณ 1,500,000 บาท) หรือเทียบเท่าขึ้นไป จะต้องนำเงินเข้ามาในประเทศไทยทันทีที่ได้รับการชำระเงินจากต่างประเทศ ซึ่งต้องไม่เกิน 360 วันนับจากวันที่ทำธุรกรรม และจะต้องขายหรือฝากเงินตราต่างประเทศนั้นกับธนาคารรับอนุญาตภายใน 360 วันนับแต่วันที่ได้นำหรือนำเข้า</p>
4.	เงินลงทุนจากต่างประเทศ	ก. การส่งเงินกำไรจากการลงทุนกลับประเทศ นักลงทุนต่างชาติสามารถส่งคืนเงินลงทุนกลับประเทศ เงินปันผลกำไร หรือเงินได้ใดๆ ที่ได้รับจากการลงทุนในประเทศมาเลเซียได้โดยไม่มีข้อจำกัด	ก. การนำเข้าเงินลงทุนในประเทศ นักลงทุนต่างชาติสามารถโอนเงินเข้ามาลงทุนในประเทศมาเลเซียได้โดยไม่มีข้อจำกัดทั้งการลงทุน	ก. การนำเข้าเงินลงทุนในประเทศ นักลงทุนต่างชาติสามารถโอนเงินเข้ามาลงทุนในประเทศสิงคโปร์ได้โดยไม่มีข้อจำกัดใดๆ	ก. การนำเข้าเงินลงทุนในประเทศ นักลงทุนต่างชาติสามารถโอนเงินเข้ามาลงทุนในประเทศไทยได้โดยไม่มีข้อจำกัดทั้งการลงทุนโดยตรง

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
			<p>โดยตรง การลงทุนในหุ้น หรือตราสารทางการเงิน</p> <p>ข. <u>การส่งเงินกำไรจากการลงทุนกลับประเทศ</u></p> <p>นักลงทุนต่างชาติสามารถส่งคืนเงินลงทุน เงินปันผลกำไร หรือเงินได้ใดๆ ที่ได้รับจากการลงทุนในประเทศมาเลเซียได้โดยไม่มีข้อจำกัด</p>	<p>ข. <u>การส่งเงินกำไรจากการลงทุนกลับประเทศ</u></p> <p>นักลงทุนต่างชาติที่นำเงินเข้ามาลงทุนในประเทศสิงคโปร์ สามารถที่จะส่งเงินซึ่งเป็นผลกำไรในการประกอบธุรกิจออกนอกประเทศได้โดยไม่มีข้อจำกัดใดๆ</p>	<p>การลงทุนในหุ้น หรือตราสารทางการเงิน โดยเมื่อนำเงินเข้ามาแล้ว จะต้องขายหรือฝากเงินตราต่างประเทศนั้นกับธนาคารรับอนุญาตภายใน 360 วันนับแต่วันที่ได้อำนาจหรือนำเข้า</p> <p>ข. <u>การส่งคืนเงินลงทุนหรือเงินกู้จากต่างประเทศ</u></p> <p>นักลงทุนต่างชาติสามารถกระทำได้โดยในกรณีของการส่งคืนเงินทุน ต้องแสดงเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เช่น หลักฐานการขายหุ้น หรือการโอนกรรมสิทธิ์ เป็นต้น และในกรณีของการคืนเงินกู้ต้องแสดงเอกสารการนำเงินกู้เข้า และสัญญาเงินกู้ เป็นต้น</p> <p>ค. <u>การส่งเงินกำไรจากการลงทุนกลับประเทศ</u></p> <p>นักลงทุนต่างชาติสามารถที่จะส่งเงินปันผลและกำไรกลับไปสำนักงานใหญ่ในต่างประเทศได้</p>

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
					โดยผ่านทางนิติบุคคลรับอนุญาต ซึ่งนิติบุคคลรับอนุญาตสามารถที่จะอนุญาตได้ไม่จำกัดวงเงิน ทั้งนี้ต้องแสดงเอกสารหลักฐานการจ่ายเงินปันผล หรืองบการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีปัจจุบันหรืองบการเงินระหว่างกาล (กรณีเป็นการส่งกำไรระหว่างกาล) แล้วแต่กรณี
5.	การโอนเงินทุนออกของบุคคลชาติ		ผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศมาเลเซียสามารถไปลงทุนในทรัพย์สินที่อยู่ในรูปของเงินตราต่างประเทศโดยไม่จำกัดมูลค่าหากใช้เงินตราต่างประเทศของตนเอง หรือเงินตราต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตให้กู้ยืม หรือเงินจากการเสนอขายหุ้นใหม่แก่ประชาชนทั่วไปเป็นครั้งแรกในตลาดหลักทรัพย์มาเลเซีย (Bursa Malaysia) กรณีผู้มีถิ่นที่อยู่ใช้เงินริงกิตที่กู้ยืมภายในประเทศไปแปลงเป็นเงินตราต่างประเทศเพื่อ	บุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศสามารถที่จะโอนเงินในสกุลใดๆ เพื่อนำไปลงทุนในต่างประเทศได้โดยไม่จำกัดจำนวน <u>เว้นแต่</u> ในกรณีของการให้สินเชื่อเงินกู้ (Credit Facilities) ของธนาคารพาณิชย์ (Merchant Banks) เกินกว่า 5,000,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ (ประมาณ 125,000,000 บาท) แก่สถาบันการเงินที่มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศ ธนาคารพาณิชย์ (Merchant Banks) จะต้องปฏิบัติดังนี้ 1. ในกรณีที่เงินดังกล่าวถูกนำไปใช้ นอกประเทศสิงคโปร์ จะต้อง	ก. การลงทุนหรือให้กู้ยืมเงินในต่างประเทศ 1. นิติบุคคลสามารถส่งเงินไปจัดตั้งหรือเข้าร่วมลงทุนในกิจการในต่างประเทศ โดยมีสัดส่วนการถือหุ้นหรือมีส่วนเป็นเจ้าของตั้งแต่ร้อยละ 10 ขึ้นไป หรือส่งเงินไปลงทุนหรือให้กู้ยืมแก่กิจการในเครื่องที่ต่างประเทศได้ไม่จำกัดจำนวน 2. นิติบุคคลสามารถส่งเงินเพื่อให้กู้ยืมแก่กิจการที่ต่างประเทศซึ่งไม่ใช่กิจการในเครื่องได้ไม่เกินปีละ 50,000,000 ดอลลาร์สหรัฐ

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
			<p>ลงทุนจะถูกจำกัดจำนวน ดังนี้</p> <p>1. ไม่เกินจำนวนเทียบเท่า 50,000,000 ริงกิต (ประมาณ 500,000,000 บาท) ต่อปีปฏิทิน สำหรับบริษัทซึ่งมีถิ่นที่อยู่ในประเทศ และ</p> <p>2. ไม่เกินจำนวนเทียบเท่า 1,000,000 ริงกิต (ประมาณ 10,000,000 บาท) ต่อปีปฏิทิน สำหรับบุคคลธรรมดาผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศ</p>	<p>แลกเปลี่ยนเป็นเงินตราต่างประเทศ ก่อน</p> <p>2. ในกรณีที่มีเหตุอันทำให้เชื่อว่าเงินดังกล่าวจะถูกนำไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการเก็งกำไร ห้ามมิให้ขยายวงเงินสินเชื่อให้แก่สถาบันการเงินที่มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศ</p>	<p>(ประมาณ 1,500,000,000 บาท) หรือเทียบเท่า</p> <p>3. บุคคลธรรมดาสามารถส่งเงินไปจัดตั้งหรือเข้าร่วมลงทุนในกิจการที่ต่างประเทศ โดยมีสัดส่วนการถือหุ้นหรือมีส่วนเป็นเจ้าของตั้งแต่ร้อยละ 10 ขึ้นไป หรือส่งเงินไปลงทุนหรือให้กู้ยืมแก่กิจการในเครือที่ต่างประเทศได้ไม่เกินปีละ 100,000,000 ดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณ 3,000,000,000 บาท) หรือเทียบเท่า</p> <p>ทั้งนี้ จะต้องเป็นเงินตราต่างประเทศเท่านั้น ยกเว้นกรณีลงทุนหรือให้กู้ยืมแก่กิจการในประเทศเวียดนามหรือประเทศที่มีพรมแดนติดต่อกับประเทศไทย ให้ลงทุนหรือให้กู้ยืมเป็นเงินบาทได้</p> <p>ข. การโอนเงินเพื่อวัตถุประสงค์อื่น การส่งเงินเพื่อซื้ออาหารมทรัพย์ในต่างประเทศให้ทำได้ไม่เกิน</p>

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
					10,000,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณ 300,000,000 บาท) หรือ เทียบเท่าต่อรายต่อปี
6.	การไม่บังคับกฎ Zero Hour Rule และการกำหนดผลสมบูรณ์ของการโอนเงินที่เป็นอันสิ้นสุดไม่สามารถเพิกถอนได้ (Finality of Payment)	กฎหมายการโอนเงินได้นำหลักการการไม่บังคับกฎ Zero Hour Rule และการกำหนดผลสมบูรณ์ของการโอนเงินที่เป็นอันสิ้นสุดไม่สามารถเพิกถอนได้ (Finality of Payment) มาใช้บังคับกับคำสั่งโอนเงินและคำสั่งชำระดุลการหักบัญชีที่ได้สำเร็จลุล่วงไปแล้วให้มีผลสมบูรณ์และเป็นอันสิ้นสุด ไม่สามารถเพิกถอนหรือกลับรายการหรือสั่งแก้ไขหรือหยุดระงับการจ่ายเงินนั้นได้	มีการนำหลักการไม่บังคับกฎ Zero Hour Rule และการกำหนดผลสมบูรณ์ของการโอนเงินที่เป็นอันสิ้นสุดไม่สามารถเพิกถอนได้ (Finality of Payment) มาบังคับใช้	มีบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการนำกฎ Zero Hour Rule มาใช้บังคับ กล่าวคือคำสั่งชำระเงินที่ส่งเข้าสู่ระบบการชำระเงินที่กำหนด (Designated payment system) ภายในวันที่ศาลมีคำสั่งล้มละลายนั้น ให้มีผลใช้บังคับได้ และได้กำหนดให้คำสั่งโอนเงินหรือการชำระดุลที่ทำในระบบการชำระเงินที่กำหนด (Designated payment system) ถ้าหากดำเนินการสำเร็จตามที่ถูกกำหนด ให้มีผลใช้บังคับได้ และมีผลสมบูรณ์ไม่สามารถยกเลิกเพิกถอน แก้ไข หรือหยุดระงับการจ่ายเงินนั้นได้โดยคำสั่งศาลหรือบทบัญญัติของกฎหมายอื่น (Payment Finality)	ธนาคารแห่งประเทศไทยอยู่ในระหว่างเตรียมการนำเสนอคณะอนุกรรมการพิจารณาปรับปรุงกฎหมายเพื่อให้มีการกำหนดผลสมบูรณ์ของการโอนเงินที่เป็นอันสิ้นสุดไม่สามารถเพิกถอนได้ (Payment Finality) และการยกเว้นมิให้นำกฎ Zero Hour Rule มาใช้บังคับกับคำสั่งโอนเงินที่ได้ดำเนินการผ่านระบบการชำระเงินที่มีความสำคัญอย่างยิ่งยวด ซึ่งจะทำให้ระบบบาทเน็ตสอดคล้องกับมาตรฐานสากล และเป็นการป้องกันโอกาสที่ธุรกรรมการโอนเงินที่ได้ดำเนินการสำเร็จไปแล้วอาจเป็นโมฆะ

ตาราง ผ5-4 ตารางเปรียบเทียบนโยบายและกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียนเป้าหมายและประเทศไทย
กฎหมายแรงงาน

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
1.	ลักษณะการจ้างงาน	เป็นสัญญาไม่ว่าเป็นหนังสือหรือด้วยวาจา ระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง ซึ่งมีข้อตกลงเกี่ยวกับงานที่รับผิดชอบ ค่าจ้าง สิทธิและหน้าที่ของนายจ้างและลูกจ้าง	มีลักษณะเป็นสัญญาไม่ว่าเป็นหนังสือหรือด้วยวาจา ระบุชัดเจนหรือเป็นที่เข้าใจโดยปริยายซึ่งบุคคลหนึ่งเรียกว่า “นายจ้าง” ตกลงรับบุคคลอีกบุคคลหนึ่งเรียกว่า “ลูกจ้าง” ทำงานให้ และบุคคลอีกบุคคลหนึ่งนั้น ตกลงที่จะทำงานให้นายจ้างในฐานะลูกจ้าง ทั้งนี้รวมถึงสัญญาจ้างฝึกงานด้วย	มีลักษณะเป็นสัญญาไม่ว่าเป็นหนังสือหรือด้วยวาจา ระบุชัดเจนหรือเป็นที่เข้าใจโดยปริยายซึ่งบุคคลหนึ่งเรียกว่า “นายจ้าง” ตกลงรับบุคคลอีกบุคคลหนึ่งเรียกว่า “ลูกจ้าง” ทำงานให้ และบุคคลอีกบุคคลหนึ่งนั้น ตกลงที่จะทำงานให้นายจ้างในฐานะลูกจ้าง ทั้งนี้รวมถึงสัญญาจ้างฝึกงานด้วย	สัญญาจ้างแรงงาน คือ สัญญาซึ่งบุคคลหนึ่งเรียกว่า ลูกจ้าง ตกลงจะทำงานให้แก่บุคคลอีกคนหนึ่ง เรียกว่า นายจ้าง และนายจ้างตกลงจะให้สินจ้างตลอดเวลาที่ทำงานให้
2.	การใช้แรงงานทั่วไป				
2.1	ค่าจ้างขั้นต่ำ	จนถึงสิ้นปี ค.ศ. 2012 ตั้งแต่ 837,500 ถึง 1,529,000 รูปีต่อเดือน แตกต่างกันไปตามพื้นที่จังหวัด แต่ในปี ค.ศ. 2013 ค่าจ้างขั้นต่ำอัตราสูงสุดอาจปรับขึ้นเป็น 2,200,000 รูปีต่อเดือน	<ul style="list-style-type: none"> ไม่น้อยกว่า 900 ริงกิตต่อเดือนสำหรับลูกจ้างประจำที่ทำงานใน Peninsular Malaysia ไม่น้อยกว่า 800 ริงกิตต่อเดือนสำหรับลูกจ้างประจำที่ 	ไม่มีการกำหนดค่าจ้างขั้นต่ำ ในลักษณะบังคับ เป็นแต่เพียงคำแนะนำเท่านั้น	ไม่น้อยกว่า 300 บาททั่วประเทศ

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
			ทำงานใน Sabah Saravak		
2.2	วันและเวลาทำงานปกติ	<ul style="list-style-type: none"> ไม่เกิน 7 ชั่วโมงต่อวัน และไม่เกิน 40 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ สำหรับการ ทำงาน 6 วันต่อสัปดาห์ หรือ ไม่เกิน 8 ชั่วโมงต่อวัน และไม่เกิน 40 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ สำหรับการ ทำงาน 5 วันต่อสัปดาห์ 	<ul style="list-style-type: none"> ไม่เกิน 5 ชั่วโมงติดต่อกัน โดยไม่มีเวลาพักไม่น้อยกว่า 30 นาที ไม่เกิน 8 ชั่วโมงต่อวัน ไม่เกิน 10 ชั่วโมงต่อวันเมื่อรวมเวลาพักแล้ว ไม่เกิน 48 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เมื่อรวมเวลาทำงานทั้งหมด 	<ul style="list-style-type: none"> ไม่เกิน 6 ชั่วโมงติดต่อกันโดยไม่มีเวลาพักไม่น้อยกว่า 45 นาที ไม่เกิน 8 ชั่วโมงต่อวัน หรือ 44 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ 	<ul style="list-style-type: none"> ไม่เกิน 8 ชั่วโมงต่อวัน หรือในกรณีที่เวลาทำงานวันใดน้อยกว่า 8 ชั่วโมง ให้นายจ้างและลูกจ้างตกลงกันให้หาเวลาทำงานส่วนที่เหลือไปรวมกับเวลาทำงานในวันทำงานปกติอื่นได้ แต่ต้องไม่เกินวันละ 9 ชั่วโมง และต้องไม่เกิน 48 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เว้นแต่เป็นงานที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพและความปลอดภัยตามที่กำหนดในกฎกระทรวงต้องมีเวลาทำงานปกติไม่เกิน 7 ชั่วโมงต่อวัน และไม่เกิน 42 ชั่วโมงต่อสัปดาห์
2.3	การทำงานล่วงเวลาและการทำงานในวันหยุด	<ul style="list-style-type: none"> 1.5 เท่าของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมงสำหรับชั่วโมงแรกของการทำงานล่วงเวลา และ 2 เท่าของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมงสำหรับชั่วโมงการทำงานล่วงเวลาต่อไป 	<ul style="list-style-type: none"> 1.5 เท่าของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมงในวันทำงาน กรณีทำงานในวันหยุด เท่ากับค่าจ้างครึ่งวันต่อการ 	<ul style="list-style-type: none"> 1.5 เท่าของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมงในวันทำงานปกติ กรณีนายจ้างขอให้ลูกจ้างในวันหยุด เท่ากับค่าจ้าง 1 วัน 	<ul style="list-style-type: none"> การให้ลูกจ้างทำงานล่วงเวลา จะต้องได้รับความยินยอมจากลูกจ้างเป็นคราวๆ ไป เว้นแต่กรณีที่มิลักษณะหรือสภาพต้องทำติดต่อกันไป ถ้าหยุดจะ

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
		<p>กรณีทำงานในวันหยุด สำหรับลูกจ้างที่ทำงาน 6 วันต่อสัปดาห์ 40 ชั่วโมงต่อสัปดาห์</p> <ul style="list-style-type: none"> • เท่ากับ 2 เท่าของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมง สำหรับการทำงาน 7 ชั่วโมงแรก • เท่ากับ 3 เท่าของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมง สำหรับการทำงานในชั่วโมงที่ 8 และ • เท่ากับ 4 เท่าของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมง สำหรับการทำงานในชั่วโมงที่ 9 และ 10 <p>กรณีทำงานในวันหยุดตามประเพณี สำหรับลูกจ้างที่ทำงาน 6 วันต่อสัปดาห์ 40 ชั่วโมงต่อสัปดาห์</p> <ul style="list-style-type: none"> • เท่ากับ 2 เท่าของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมง สำหรับการทำงาน 5 ชั่วโมงแรก • เท่ากับ 3 เท่าของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมง สำหรับการทำงานชั่วโมงที่ 6 • เท่ากับ 4 เท่าของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมง สำหรับการทำงานชั่วโมงที่ 7 และ 8 <p>กรณีทำงานในวันหยุดและ/หรือวันหยุดตามประเพณี สำหรับลูกจ้างที่ทำงาน 5 วันต่อสัปดาห์ 40 ชั่วโมง</p>	<p>ทำงานในวันหยุดไม่เกินครึ่งวันของเวลาทำงานปกติ หรือเท่ากับค่าจ้าง 1 วันสำหรับการทำงานเกินกว่าครึ่งวันของเวลาทำงานปกติ</p> <ul style="list-style-type: none"> • กรณีทำงานในวันหยุดตามประเพณี เท่ากับค่าจ้าง 2 วัน • ค่าล่วงเวลาในวันหยุดเท่ากับ 2 เท่าของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมง • ค่าล่วงเวลาในวันหยุดตามประเพณีเท่ากับ 3 เท่าของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมง 	<p>ต่อการทำงานในวันหยุดไม่เกินครึ่งวันของเวลาทำงานปกติ หรือเท่ากับค่าจ้าง 2 วันสำหรับการทำงานเกินกว่าครึ่งวันของเวลาทำงานปกติ</p> <ul style="list-style-type: none"> • กรณีลูกจ้างขอทำงานในวันหยุดเอง เท่ากับค่าจ้างครึ่งวันต่อการทำงานในวันหยุดไม่เกินครึ่งวันของเวลาทำงานปกติ หรือเท่ากับค่าจ้าง 1 วันสำหรับการทำงานเกินกว่าครึ่งวันของเวลาทำงานปกติ • กรณีลูกจ้างทำงานในวันหยุดตามประเพณี เท่ากับค่าจ้างสำหรับวันทำงานในวันทำงาน • ค่าทำงานล่วงเวลาในวันหยุดและวันหยุดตามประเพณีเท่ากับค่าทำงานล่วงเวลาในวันทำงานปกติ 	<p>เสียหายแก่งาน หรือเป็นงานฉุกเฉิน นายจ้างมีอำนาจสั่งให้ลูกจ้างทำงานล่วงเวลาได้</p> <ul style="list-style-type: none"> • นายจ้างต้องจ่ายค่าล่วงเวลาในอัตราไม่น้อยกว่า 1 เท่าของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมงในเวลาทำงานปกติสำหรับเวลาทำงานในวันทำงานปกติ • นายจ้างต้องจ่ายค่าล่วงเวลาในวันหยุดไม่น้อยกว่า 3 เท่าของค่าจ้างในวันทำงานสำหรับจำนวนชั่วโมงที่ทำเกินเวลาทำงานในวันหยุด • ห้ามนายจ้างให้ลูกจ้างทำงานในวันหยุด เว้นแต่ งานที่มีลักษณะหรือสภาพต้องทำติดต่อกันไป ถ้าหยุดจะเสียหายแก่งาน หรือเป็นงานฉุกเฉิน นายจ้างมีอำนาจสั่งให้ลูกจ้างทำงานในวันหยุดได้เท่าที่จำเป็น หรือในกิจการโรงแรม สถานมหรสพ งานขนส่ง

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
		<p>ต่อสัปดาห์</p> <ul style="list-style-type: none"> เท่ากับ 2 เท่าของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมง สำหรับการทำงาน 8 ชั่วโมงแรก เท่ากับ 3 เท่าของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมง สำหรับการทำงานชั่วโมงที่ 9 เท่ากับ 4 เท่าของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมง สำหรับการทำงานชั่วโมงที่ 10 และ 11 			<p>ร้านขายอาหาร ร้ายขาย เครื่องดื่ม สโมสร สมาคม สถานพยาบาล หรือกิจการอื่น ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง</p> <ul style="list-style-type: none"> นายจ้างอาจให้ลูกจ้างทำงานในวันหยุดได้สำหรับงานที่เป็นไปเพื่อประโยชน์แก่การผลิต การจำหน่าย และการบริการ โดยได้รับความยินยอมจากลูกจ้างเป็นคราวๆ ไป นายจ้างต้องจ่ายค่าทำงานในวันหยุดในอัตราไม่น้อยกว่า 2 เท่าของค่าจ้างในวันทำงานปกติ
2.4	เวลาพัก	ไม่น้อยกว่า 30 นาที ต่อทุก 4 ชั่วโมงทำงาน	ไม่น้อยกว่า 30 นาที ต่อทุก 5 ชั่วโมงทำงาน	ไม่น้อยกว่า 45 นาที ต่อทุก 6 ชั่วโมงทำงาน	<ul style="list-style-type: none"> ไม่น้อยกว่า 1 ชั่วโมงหลังจากที่ลูกจ้างทำงานมาแล้วไม่เกิน 5 ชั่วโมงติดต่อกัน นายจ้างและลูกจ้างอาจตกลงกันล่วงหน้าให้เวลาพักครั้งหนึ่งน้อยกว่า 1 ชั่วโมงได้ แต่เมื่อรวมกันแล้ววันหนึ่งต้องไม่น้อยกว่า

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
					1 ชั่วโมง
2.5	วันหยุด	<ul style="list-style-type: none"> อย่างน้อย 1 วันต่อสัปดาห์ สำหรับการทำงาน 6 วันต่อสัปดาห์ อย่างน้อย 2 วันต่อสัปดาห์ สำหรับการทำงาน 5 วันต่อสัปดาห์ วันหยุดประจำปีอย่างน้อย 12 วัน สำหรับลูกจ้างที่ทำงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 12 เดือนติดต่อกัน 	<ul style="list-style-type: none"> อย่างน้อย 1 วันต่อสัปดาห์ ตามที่นายจ้างกำหนด วันหยุดตามประเพณี 10 วัน 	<ul style="list-style-type: none"> อย่างน้อย 1 วันต่อสัปดาห์ ตามที่นายจ้างกำหนด วันหยุดตามประเพณี 11 วัน 	<ul style="list-style-type: none"> <u>วันหยุดประจำปี</u> สัปดาห์ ไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ 1 วัน มีระยะห่างกันไม่เกิน 6 วัน สำหรับงานโรงแรม งานขนส่ง งานในป่า งานที่ทุรกันดาร หรืองานอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง นายจ้างและลูกจ้างอาจตกลงกันล่วงหน้าให้มีการสะสมและเลื่อนวันหยุดประจำปีไปเมื่อใดก็ได้ แต่ต้องมีวันหยุดเมื่อทำงานมาเป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์ติดต่อกัน <u>วันหยุดตามประเพณี</u> นายจ้างต้องประกาศให้ทราบล่วงหน้าโดยปีหนึ่งไม่น้อยกว่า 13 วัน รวมวันแรงงานแห่งชาติ <u>วันหยุดพักผ่อนประจำปี</u> ลูกจ้างซึ่งทำงานติดต่อกันมาแล้วครบ 1 ปี มีสิทธิหยุดพักผ่อนไม่น้อย

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
					กว่าปีละ 6 วัน โดยนายจ้างเป็นผู้กำหนดล่วงหน้า หรือให้กำหนดตามที่นายจ้างและลูกจ้างตกลงกัน
3.	การใช้แรงงานเด็ก	<ul style="list-style-type: none"> เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ทำงานได้ไม่เกิน 3 ชั่วโมงต่อวัน และจะต้องไม่เป็นการรบกวนหรือขัดขวางการศึกษาเรียนรู้ และพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ และสังคม เด็กอายุตั้งแต่ 13 ปี แต่ไม่เกิน 15 ปี ทำได้เฉพาะงานเบา 	<ul style="list-style-type: none"> เด็กอายุต่ำกว่า 14 ปี ทำงานได้ในช่วงเวลา 7.00 น. ถึง 20.00 น. โดยทำงานได้ไม่เกิน 6 ชั่วโมงต่อวัน ไม่เกิน 3 ชั่วโมงติดต่อกันโดยไม่มีเวลาพักไม่น้อยกว่า 30 นาที และเมื่อรวมเวลาเรียนและทำงานแล้วต้องไม่เกินวันละ 7 ชั่วโมง เยาวชนอายุตั้งแต่ 14 ปี แต่ต่ำกว่า 16 ปี ทำงานได้ในช่วงเวลา 7.00 น. ถึง 20.00 น. โดยทำงานได้ไม่เกิน 7 ชั่วโมงต่อวัน ไม่เกิน 4 ชั่วโมงติดต่อกันโดยไม่มีเวลาพักไม่น้อยกว่า 30 นาที และเมื่อรวมเวลาเรียนและทำงาน 	<ul style="list-style-type: none"> ห้ามให้เด็กซึ่งมีอายุตั้งแต่ 13 ปี แต่ต่ำกว่า 15 ปี ทำงานในโรงงานหรือในเรือ เว้นแต่เป็นการจ้างโดยพ่อหรือแม่ของเด็กนั้น และทำงานได้ไม่เกิน 3 ชั่วโมงโดยไม่มีเวลาพักไม่น้อยกว่า 30 นาที และไม่เกิน 6 ชั่วโมงต่อวัน ให้ผู้เยาว์ซึ่งมีอายุตั้งแต่ 15 ปี แต่ไม่เกิน 16 ปี ทำงานในโรงงานได้ แต่นายจ้างต้องแจ้งการจ้างแรงงานดังกล่าวต่อคณะกรรมการแรงงาน ภายใน 30 วัน และก่อนการจ้างแรงงาน นายจ้างต้องใบรับรองแพทย์ซึ่งรับรองความพร้อมในการทำงาน และต้องไม่ให้ทำงานเกินกว่า 4 	<ul style="list-style-type: none"> ห้ามนายจ้างจ้างเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปีทำงาน ในกรณีจ้างงานเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี จะต้องดำเนินการแจ้งการทำงาน การออกจากงาน และสภาพการจ้างต่อพนักงานตรวจแรงงาน ห้ามมิให้นายจ้างให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ทำงานระหว่างเวลา 22.00 น. ถึง 06.00 น. เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดี ห้ามนายจ้างให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ทำงานล่วงเวลา หรือทำงานในวันหยุด ห้ามมิให้นายจ้างให้ลูกจ้างซึ่ง

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
			แล้วต้องไม่เกินวันละ 8 ชั่วโมง	ชั่วโมงติดต่อกันโดยไม่มีเวลาพัก ไม่น้อยกว่า 30 นาที และไม่เกิน 7 ชั่วโมงต่อวัน <ul style="list-style-type: none"> ห้ามให้ผู้มีอายุน้อยกว่า 16 ปี ทำงานเวลาระหว่าง 23.00 น. ถึง 06.00 น. หรือทำงานซึ่งเกี่ยวข้องกับเครื่องจักรกล หรือทำงานที่เกี่ยวข้องกับกระแสไฟฟ้า หรือทำงานใต้ดิน 	เป็นเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ทำงานที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพหรือร่างกายได้อย่างหนึ่ง <ul style="list-style-type: none"> ห้ามมิให้นายจ้าง หรือผู้ซึ่งเป็นหัวหน้างาน ผู้ควบคุมหรือผู้ตรวจงานกระทำล่วงเกินทางเพศต่อลูกจ้างเด็ก
4.	การใช้แรงงานผู้หญิง	<ul style="list-style-type: none"> ห้ามให้ผู้หญิงอายุต่ำกว่า 18 ปี ทำงานระหว่างเวลา 23.00 น. ถึง 07.00 น. ห้ามนายจ้างให้หญิงมีครรภ์ทำงาน ซึ่งแพทย์มีความเห็นว่าอาจเป็นอันตรายต่อเด็กหรือหญิงเอง หากทำงานระหว่างเวลา 23.00 น. ถึง 07.00 น. นายจ้างซึ่งให้ลูกจ้างหญิงทำงานระหว่างเวลา 23.00 น. ถึง 07.00 น. ต้องจัดหาอาหารและเครื่องดื่มที่มีประโยชน์ให้ และต้องรักษาให้สถานที่ทำงานมีความเหมาะสมทางศีลธรรมและความปลอดภัยแก่ลูกจ้างหญิง 	<ul style="list-style-type: none"> ห้ามให้ทำงานโรงงานหรือเกษตรกรรมระหว่างเวลา 22.00 น. ถึง 05.00 น. ทั้งห้ามให้มีเวลาวางน้อยกว่า 11 ชั่วโมงติดต่อกันจากการทำงานเช่นนั้น ห้ามให้ทำงานที่ต้องทำใต้ดิน และ งานอื่นๆ ตามที่รัฐมนตรีกำหนด 	ไม่มีข้อกำหนดเกี่ยวกับการใช้แรงงานผู้หญิง มีเฉพาะกรณีหญิงตั้งครรภ์เท่านั้น	<ul style="list-style-type: none"> ห้ามมิให้นายจ้างให้ลูกจ้างหญิงทำงานที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพหรือร่างกายได้อย่างหนึ่ง ห้ามมิให้นายจ้าง หรือผู้ซึ่งเป็นหัวหน้างาน ผู้ควบคุมหรือผู้ตรวจงานกระทำล่วงเกินทางเพศต่อลูกจ้างหญิง ห้ามมิให้ลูกจ้างหญิงมีครรภ์ทำงานในระหว่างเวลา 22.00 น. ถึง 06.00 น. ทำงานล่วงเวลา

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
		<ul style="list-style-type: none"> นายจ้างซึ่งให้ลูกจ้างหญิงทำงานระหว่างเวลา 23.00 น. ถึง 05.00 น. ต้องจัดหายานพาหนะเพื่อรับส่ง 			<p>หรือทำงานในวันหยุด</p> <ul style="list-style-type: none"> ลูกจ้างหญิงมีครรภ์มีสิทธิขอเปลี่ยนงานชั่วคราวก่อนหรือหลังคลอด ห้ามมิให้นายจ้างเลิกจ้างลูกจ้างหญิงเพราะเหตุที่ลูกจ้างหญิงนั้นมีครรภ์
5.	การใช้แรงงานต่างด้าว	<ul style="list-style-type: none"> แรงงานต่างด้าวต้องเข้าเมืองโดยถูกกฎหมายจึงจะสามารถทำงานในประเทศอินโดนีเซียได้ แรงงานต่างด้าวทำงานได้เฉพาะตำแหน่งงานที่ไม่ถูกห้ามโดยคำสั่งรัฐมนตรี ซึ่งมีจำนวน 19 ตำแหน่ง¹ นายจ้างซึ่งจะจ้างแรงงานต่างด้าวต้องเป็นนิติบุคคลเท่านั้น โดยต้องทำแผนการใช้แรงงานต่างด้าว และขออนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานหรือบุคคลที่ได้รับมอบหมาย แผนการใช้แรงงานต่างด้าวต้องประกอบด้วยเหตุผลในการจ้าง ตำแหน่งหรือหน้าที่งานที่จ้างระยะเวลาการจ้าง และการแต่งตั้งแรงงาน 	<ul style="list-style-type: none"> อนุญาตให้แรงงานต่างด้าวทำงานได้ใน 5 ภาคธุรกิจ คือ การผลิต การก่อสร้าง การเพาะปลูก การเกษตร และการบริการ และห้ามทำงานบางประเภท อนุญาตให้แรงงานต่างด้าวจากประเทศเฉพาะทำงานได้คือ ไทย กัมพูชา พม่า ลาว เวียดนาม คาซัคสถาน เนปาล ปากีสถาน ศรีลังกา เดียร์กเมนีสถาน อุซเบกิสถาน 	<ul style="list-style-type: none"> แรงงานต่างด้าวต้องมีใบอนุญาตทำงาน จึงจะทำงานในประเทศสิงคโปร์ได้ ห้ามมิให้จ้างแรงงานต่างด้าวซึ่งไม่มีใบอนุญาตทำงานหรือนอกเหนือจากเงื่อนไขที่ระบุในใบอนุญาตทำงาน 	<ul style="list-style-type: none"> ห้ามแรงงานต่างด้าวประกอบอาชีพ หรือวิชาชีพจำนวน 39 รายการ แรงงานต่างด้าวต้องมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร หรือได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง โดยมีใช้ในฐานะนักท่องเที่ยว หรือผู้เดินทางผ่าน แรงงานต่างด้าวอาจได้รับการอนุญาตให้เข้ามาทำงานได้ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการ

¹Decision Decree No. 40 of 2012 on Restricted Positions for Foreign Workers in Indonesia ("Decree No.40/2012")

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
		<p>ท้องถิ่นเพื่อทำงานร่วมกับแรงงานต่างด้าว</p> <ul style="list-style-type: none"> นายจ้างต้องแต่งตั้งแรงงานท้องถิ่นให้ทำงานร่วมกับแรงงานต่างด้าว เพื่อรับการถ่ายทอดความรู้ จนกว่าแรงงานท้องถิ่นจะสามารถทำงานในตำแหน่งที่แรงงานต่างด้าวทำได้ 	<ul style="list-style-type: none"> มีข้อจำกัดการทำงานของแรงงานต่างด้าวที่มาจากบางประเทศ 		<p>ลงทุน หรือตามกฎหมายอื่น (เช่น การนิคมอุตสาหกรรม)</p>
6.	การเลิกจ้าง	<ul style="list-style-type: none"> ไม่มีกฎหมายกำหนดเกี่ยวกับการบอกกล่าวล่วงหน้า การเลิกจ้างจะกระทำมิได้ หากไม่มีการทำข้อตกลงอันเกิดจากการเจรจาต่อรองระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง หรือสภาพแรงงานของลูกจ้าง หากการเจรจาต่อรองไม่ประสบผลสำเร็จ การเลิกจ้างจะกระทำมิได้ หากไม่มีคำสั่งอนุญาตจากสถาบันระดับข้อพิพาทแรงงาน 	<ul style="list-style-type: none"> ลูกจ้างซึ่งมีอายุงานน้อยกว่า 2 ปี ให้บอกกล่าวล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 4 สัปดาห์ ลูกจ้างซึ่งมีอายุงานมากกว่า 2 ปี แต่ไม่น้อยกว่า 5 ปี ให้บอกกล่าวล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 6 สัปดาห์ ลูกจ้างซึ่งมีอายุงานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ให้บอกกล่าวล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 8 สัปดาห์ 	<ul style="list-style-type: none"> ลูกจ้างซึ่งมีอายุงานน้อยกว่า 26 สัปดาห์ ให้บอกกล่าวล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 1 วัน ลูกจ้างซึ่งมีอายุงานน้อยกว่า 2 ปี ให้บอกกล่าวล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 1 สัปดาห์ ลูกจ้างซึ่งมีอายุงานน้อยกว่า 5 ปี ให้บอกกล่าวล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 2 สัปดาห์ ลูกจ้างซึ่งมีอายุงานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ให้บอกกล่าวล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 4 สัปดาห์ กรณีที่ไม่บอกกล่าวล่วงหน้า นายจ้างต้องจ่ายค่าจ้างแทนการบอกกล่าวล่วงหน้า เท่ากับ 	<ul style="list-style-type: none"> การเลิกจ้าง หมายถึง การกระทำใดๆ ที่นายจ้างไม่ให้ลูกจ้างทำงานต่อไปและไม่จ่ายค่าจ้างให้ไม่ว่าจะเป็นเพราะเหตุสิ้นสุดสัญญาจ้าง หรือเพราะเหตุอื่นใด การเลิกจ้างไม่เป็นธรรมเป็นลักษณะของการเลิกจ้างโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ผ่าผิดหลักกฎหมายอันมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองการใช้สิทธิตามกฎหมายของลูกจ้าง ซึ่งเป็นดุลพินิจของศาลแรงงาน หากศาลแรงงานเห็นว่าการเลิกจ้างนั้นเป็นการเลิกจ้างที่ไม่เป็นธรรม ศาลอาจมีคำสั่งให้นายจ้าง

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
				ระยะเวลาที่กำหนดสำหรับการบอกกล่าวล่วงหน้า	รับลูกจ้างเข้าทำงาน หรือในกรณีที่ศาลเห็นว่านายจ้างและลูกจ้างไม่อาจทำงานร่วมกันต่อไปได้ ศาลจะกำหนดค่าเสียหายให้นายจ้างชดเชย โดยคำนึงถึงอายุของลูกจ้าง ระยะเวลาการทำงาน ของลูกจ้าง ความเดือดร้อนของลูกจ้าง มูลเหตุของการเลิกจ้าง และเงินค่าชดเชยที่ลูกจ้างมีสิทธิได้รับ
7.	ค่าชดเชย	แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ค่าชดเชยการเลิกจ้าง และรางวัลตอบแทนการทำงาน ค่าชดเชยการเลิกจ้าง เท่ากับ <ul style="list-style-type: none"> • ค่าจ้าง 1 เดือน สำหรับลูกจ้างที่มีอายุงานน้อยกว่า 1 ปี • ค่าจ้าง 2 เดือน สำหรับลูกจ้างที่มีอายุงานน้อยกว่า 2 ปี • ค่าจ้าง 3 เดือน สำหรับลูกจ้างที่มีอายุงานน้อยกว่า 3 ปี 	<ul style="list-style-type: none"> • เท่ากับค่าจ้าง 10 วันคูณด้วยจำนวนปีที่ทำงาน สำหรับลูกจ้างที่ทำงานมาต่ำกว่า 2 ปี แต่ไม่น้อยกว่า 1 ปี • เท่ากับค่าจ้าง 15 วันคูณด้วยจำนวนปีที่ทำงาน สำหรับลูกจ้างที่ทำงานเกินกว่า 2 ปี แต่ไม่น้อยกว่า 5 ปี • เท่ากับค่าจ้าง 20 วันคูณด้วยจำนวนปีที่ทำงาน สำหรับลูกจ้างที่ทำงานมาตั้งแต่ 5 ปี 	จำนวนที่เหมาะสมตามที่รัฐมนตรีมีคำสั่ง	<ul style="list-style-type: none"> • ค่าชดเชย คือ เงินที่นายจ้างจ่ายให้แก่ลูกจ้างเมื่อเลิกจ้าง ซึ่งคำนวณตามอายุการทำงานของลูกจ้าง • ค่าชดเชยพิเศษ คือ เงินที่นายจ้างจ่ายให้แก่ลูกจ้างเมื่อสัญญาจ้างสิ้นสุดลงเพราะกรณี นายจ้างย้ายสถานประกอบกิจการ หรือกรณีนายจ้างปรับปรุงหน่วยงาน กระบวนการผลิต การจำหน่าย หรือการบริการ

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
		<ul style="list-style-type: none"> ● ค่าจ้าง 4 เดือน สำหรับลูกจ้างที่มีอายุงานน้อยกว่า 4 ปี ● ค่าจ้าง 5 เดือน สำหรับลูกจ้างที่มีอายุงานน้อยกว่า 5 ปี ● ค่าจ้าง 6 เดือน สำหรับลูกจ้างที่มีอายุงานน้อยกว่า 6 ปี ● ค่าจ้าง 7 เดือน สำหรับลูกจ้างที่มีอายุงานน้อยกว่า 7 ปี ● ค่าจ้าง 8 เดือน สำหรับลูกจ้างที่มีอายุงานน้อยกว่า 8 ปี ● ค่าจ้าง 9 เดือน สำหรับลูกจ้างที่มีอายุงานตั้งแต่ 8 ปีขึ้นไป <p>รางวัลตอบแทนการทำงาน เท่ากับ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ค่าจ้าง 2 เดือน สำหรับลูกจ้างที่มีอายุงานตั้งแต่ 3 ปี แต่ต่ำกว่า 6 ปี ● ค่าจ้าง 3 เดือน สำหรับลูกจ้างที่มีอายุงานตั้งแต่ 6 ปี แต่ต่ำกว่า 9 ปี ● ค่าจ้าง 4 เดือน สำหรับลูกจ้างที่มีอายุงานตั้งแต่ 9 ปี แต่ต่ำกว่า 12 ปี 	<p>ขึ้นไป</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ในกรณีที่มีเศษเดือน ให้คำนวณตามส่วนของจำนวนเดือนที่ใกล้ที่สุด 		<p>อันเนื่องมาจากการนำเครื่องจักรมาใช้หรือเปลี่ยนแปลงเครื่องจักรหรือเทคโนโลยี ซึ่งเป็นเหตุให้ต้องลดจำนวนลูกจ้าง</p>

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
		<ul style="list-style-type: none"> • ค่าจ้าง 5 เดือน สำหรับลูกจ้างที่มีอายุงานตั้งแต่ 12 ปี แต่ต่ำกว่า 15 ปี • ค่าจ้าง 6 เดือน สำหรับลูกจ้างที่มีอายุงานตั้งแต่ 15 ปี แต่ต่ำกว่า 18 ปี • ค่าจ้าง 7 เดือน สำหรับลูกจ้างที่มีอายุงานตั้งแต่ 18 ปี แต่ต่ำกว่า 21 ปี • ค่าจ้าง 8 เดือน สำหรับลูกจ้างที่มีอายุงานตั้งแต่ 21 ปี แต่ต่ำกว่า 24 ปี • ค่าจ้าง 10 เดือน สำหรับลูกจ้างที่มีอายุงานตั้งแต่ 24 ปีขึ้นไป 			
8.	แรงงานสัมพันธ์				
8.1	องค์กรฝ่ายนายจ้าง	<ul style="list-style-type: none"> • นายจ้างทุกคนมีสิทธิที่จะจัดตั้งและเข้าร่วมเป็นสมาชิกของสมาคมนายจ้าง 	<ul style="list-style-type: none"> • อาจประกาศปิดงาน โดยต้องจัดให้สมาชิกลงคะแนนลับ โดยต้องได้คะแนนเสียง 2 ใน 3 ของผู้มีสิทธิลงคะแนนทั้งหมด • ภายหลัง 7 วันนับแต่วันที่ส่งผลการลงคะแนนให้แก่อธิบดี 	<ul style="list-style-type: none"> • อาจนัดปิดงานโดยต้องจัดให้สมาชิกลงคะแนนลับ • มิใช่เหตุอันเกิดจากข้อพิพาทแรงงานซึ่งกำลังอยู่ในการพิจารณาของศาลแรงงาน • ไม่มีเจตนาเพื่อกดดันรัฐบาลหรือก่อความลำบากให้แก่สังคม 	<ul style="list-style-type: none"> • สมาคมนายจ้าง นายจ้างจำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน อาจจัดตั้งองค์กรทางแรงงานซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหาและคุ้มครองผลประโยชน์เกี่ยวกับสภาพการจ้าง และส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง และระหว่างนายจ้างด้วยกันเอง

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
					<ul style="list-style-type: none"> ● <u>สหพันธ์นายจ้าง</u> สมาคมนายจ้าง ตั้งแต่ 2 สมาคมขึ้นไปที่สมาชิก ประกอบกิจการประเภทเดียวกัน ร่วมกันจัดตั้งด้วยการจดทะเบียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่าง สมาคมนายจ้าง และคุ้มครองผลประโยชน์ของสมาคมนายจ้าง และนายจ้าง ● <u>สภาองค์การนายจ้าง</u> สมาคมนายจ้าง หรือสหภาพนายจ้าง ไม่น้อยกว่า 5 แห่งอาจจัดตั้งสภาองค์การนายจ้างขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการศึกษาและส่งเสริมการแรงงานสัมพันธ์
8.2	องค์กรฝ่ายลูกจ้าง	<ul style="list-style-type: none"> ● ลูกจ้างจำนวนไม่น้อยกว่า 10 คนอาจรวมตัวกัน จัดตั้งสหภาพแรงงานได้ ● สหภาพแรงงานไม่น้อยกว่า 5 สหภาพอาจรวมตัวกันจัดตั้งสหพันธ์แรงงานก็ได้ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ลูกจ้างจำนวนไม่น้อยกว่า 7 คน อาจรวมตัวกันขอจดทะเบียนจัดตั้งสหภาพแรงงานได้ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ลูกจ้างจำนวนไม่น้อยกว่า 7 คน อาจรวมตัวกันขอจดทะเบียนจัดตั้งสหภาพแรงงานได้ ● อาจนัดหยุดงานโดยต้องจัดให้ 	<ul style="list-style-type: none"> ● สหภาพแรงงาน ลูกจ้างของนายจ้างคนเดียวกัน หรือเป็นลูกจ้างซึ่งทำงานในกิจการประเภทเดียวกันจำนวนไม่น้อยกว่า 10 คนอาจจัดตั้งสหภาพ

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
		<ul style="list-style-type: none"> • สหพันธ์แรงงานไม่น้อยกว่า 3 สหพันธ์อาจรวมตัวกันจัดตั้งสภาองค์การลูกจ้างได้ • ลูกจ้างทุกคนมีสิทธิที่จะจัดตั้งและเป็นสมาชิกของสหภาพแรงงาน • อนุญาตหยุดงานได้ โดยต้องแจ้งเป็นหนังสือแก่นายจ้างและเจ้าพนักงานท้องถิ่น ล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 7 วันก่อนการหยุดงาน โดยระยะเวลาสถานที่ เหตุผล และลายมือชื่อของประธานและเลขานุการสหภาพแรงงาน ผู้รับผิดชอบ 	<ul style="list-style-type: none"> • อนุญาตหยุดงาน โดยต้องจัดให้สมาชิกลงคะแนนลับ โดยต้องได้คะแนนเสียง 2 ใน 3 ของผู้มีสิทธิลงคะแนนทั้งหมด • ภายหลัง 7 วันนับแต่วันที่ส่งผลการลงคะแนนให้แก่อธิบดี 	<p>ลงคะแนนลับ</p> <ul style="list-style-type: none"> • มิใช่เหตุอันเกิดจากข้อพิพาทแรงงานซึ่งกำลังอยู่ในการพิจารณาของศาลแรงงาน • ไม่มีเจตนาเพื่อกดดันรัฐบาลหรือก่อความลำบากให้แก่สังคม 	<p>แรงงานได้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการแสวงหาและคุ้มครองผลประโยชน์เกี่ยวกับสภาพการจ้างต่างๆ และส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง และระหว่างลูกจ้างด้วยกัน</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>สหพันธ์แรงงาน</u> สหภาพแรงงานตั้งแต่ 2 สหภาพขึ้นไป ซึ่งแต่ละสหภาพมีสมาชิกเป็นลูกจ้างของนายจ้างคนเดียวกัน หรือมีสมาชิกเป็นลูกจ้างซึ่งทำงานในกิจการประเภทเดียวกันอาจจัดตั้งเป็นสหพันธ์แรงงานเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างสหภาพแรงงานและคุ้มครองผลประโยชน์ของสหภาพแรงงานและลูกจ้าง • <u>สภาองค์การลูกจ้าง</u> สหภาพแรงงานหรือสหพันธ์แรงงานไม่น้อยกว่า 15 แห่งอาจจัดตั้ง

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
					สภาองค์การลูกจ้างเพื่อส่งเสริมการศึกษาและส่งเสริมการแรงงานสัมพันธ์ได้
9.	การกระทำอันไม่เป็นธรรม	<p>ห้ามทำการขัดขวางหรือบังคับลูกจ้างจากการก่อตั้งหรือไม่ก่อตั้ง เป็นหรือไม่เป็นพนักงาน เป็นหรือไม่เป็นพนักงาน หรือทำหรือไม่ทำกิจกรรมใด ๆ ของสหภาพแรงงาน โดยการ</p> <ul style="list-style-type: none"> • เลิกจ้าง พักงาน ลดตำแหน่ง หรือโยกย้ายลูกจ้าง • ไม่จ่ายหรือลดค่าจ้างแรงงาน • ชูเชิญไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม • กระทำการใด ๆ อันเป็นการโน้มน้าวมิให้มีการจัดตั้งสหภาพแรงงาน 	<ul style="list-style-type: none"> • กำหนดเงื่อนไขในสัญญาจ้างเพื่อขัดขวางมิให้บุคคลหรือลูกจ้างใดเข้าร่วมหรือเป็นสมาชิกสหภาพแรงงาน • ปฏิเสธการจ้างแรงงานเนื่องจากการที่บุคคลใดเป็นสมาชิกหรือไม่เป็นสมาชิกของสหภาพแรงงาน • เลือกปฏิบัติเนื่องมาจากการเป็นหรือไม่เป็นสมาชิกของสหภาพแรงงาน • เลิกจ้าง ชูเชิญว่าจะเลิกจ้างทำร้าย หรือชูเชิญว่าจะทำร้ายลูกจ้าง หรือโยกย้ายหรือชูเชิญว่าจะโยกย้ายตำแหน่งงานของลูกจ้าง เนื่องจากลูกจ้างชักชวนผู้อื่นเข้าเป็น 	<ul style="list-style-type: none"> • โน้มน้าวหรือพยายามโน้มน้าวผู้อื่นมิให้เข้าเป็นหรือออกจากความเป็นสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่ของสหภาพแรงงาน โดยการให้จัดหา เสนอว่าจะให้ผลประโยชน์ใด ๆ • เลือกปฏิบัติต่อลูกจ้างซึ่งเป็นหรือได้รับแต่งตั้งให้เป็นเจ้าหน้าที่หรือสมาชิกของสหภาพแรงงาน หรือลูกจ้างที่จะได้รับประโยชน์จากข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้างหรือเป็นพยานหรือให้หลักฐานเกี่ยวกับการดำเนินคดีแรงงาน 	<ul style="list-style-type: none"> • การห้ามเลิกจ้างหรือกระทำการใด ๆ เพราะเหตุที่ลูกจ้างหรือสหภาพแรงงานได้นัดชุมนุม • การห้ามเลิกจ้างหรือกระทำการใด ๆ เพราะเหตุที่ลูกจ้างนั้นเป็นสมาชิกของสหภาพแรงงาน • ห้ามมิให้นายจ้างขัดขวางในการที่ลูกจ้างเป็นสมาชิก หรือให้ลูกจ้างออกจากความเป็นสมาชิกของสหภาพแรงงาน • ห้ามมิให้นายจ้างขัดขวางการดำเนินการของสหภาพแรงงานหรือสหพันธ์แรงงาน • ห้ามมิให้นายจ้างเข้าแทรกแซงการดำเนินการของสหภาพแรงงาน หรือสหพันธ์แรงงานโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วย

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
			<p>สมาชิกของสหภาพแรงงานหรือเข้าร่วมกิจกรรมของสหภาพแรงงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> • โน้มน้าวบุคคลใดมิให้เข้าร่วมหรือออกจากความเป็นสมาชิกของสหภาพแรงงาน โดยการให้หรือเสนอที่จะให้ผลประโยชน์ใดๆ 		<p>กฎหมาย</p> <ul style="list-style-type: none"> • ห้ามนายจ้างเลิกจ้างลูกจ้างในระหว่างที่ข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้างหรือค่าจ้างมีผลใช้บังคับ เว้นแต่กระทำคามผิดร้ายแรงตามที่กฎหมายกำหนด
10.	การระงับข้อพิพาทแรงงาน	<ul style="list-style-type: none"> • เกิดขึ้นได้จากการมีความคิดเห็นขัดแย้งกันในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิ ประโยชน์ตอบแทน ระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง หรือสหภาพแรงงานของลูกจ้าง และการเลิกจ้าง รวมทั้งข้อพิพาทระหว่างสหภาพแรงงานด้วยกันเองในบริษัทเดียวกัน • เมื่อเกิดข้อพิพาทแรงงานขึ้น ให้นายจ้างและสหภาพแรงงานของลูกจ้าง เจรจาต่อรองกันและให้ตกลงกันให้เสร็จสิ้นภายใน 30 วันนับแต่วันที่เริ่มการเจรจาต่อรอง • กรณีที่ทั้งสองฝ่ายไม่อาจตกลงกันได้ หรือฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดปฏิเสธที่จะเจรจาต่อรอง ภายใน 30 	<ul style="list-style-type: none"> • นายจ้างหรือสมาคมนายจ้างหรือสหภาพแรงงานอาจทำหนังสือยื่นข้อเรียกร้องให้อีกฝ่ายหนึ่งมาทำข้อตกลง โดยเมื่อฝ่ายที่รับข้อเรียกร้องได้รับหนังสือแจ้งข้อเรียกร้องแล้ว ต้องตอบรับหรือปฏิเสธภายใน 14 วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ • กรณีตอบรับ ให้เริ่มต้นการเจรจากันภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือตอบรับ และหากสามารถตกลงกันได้ 	<ul style="list-style-type: none"> • นายจ้างหรือสหภาพแรงงานอาจยื่นหนังสือเชิญสหภาพแรงงานหรือนายจ้างเพื่อเจรจาต่อรองก็ได้ แต่ในกรณีที่อีกฝ่ายหนึ่งไม่ตอบรับการเชิญดังกล่าวภายใน 7 วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือฝ่ายที่เชิญอาจแจ้งต่อคณะกรรมการเพื่อช่วยโน้มน้าวอีกฝ่ายมาเจรจาต่อรองก็ได้ • หากไม่สามารถเจรจาต่อรองกันได้ ภายในหลังจาก 14 วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือเชิญ ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจแจ้งต่อ 	<ul style="list-style-type: none"> • การดำเนินการตามกระบวนการแรงงานสัมพันธ์ ซึ่งเป็นกระบวนการที่นายจ้างและลูกจ้างเจรจาต่อรองกัน หากไม่สามารถเจรจาตกลงกันได้ ก็จะมีสิทธิปิดงาน หรือนัดหยุดงานได้ • การดำเนินคดีทางศาลศาลแรงงานมีอำนาจในการพิจารณาตีพิพาทที่เกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ตามสัญญาจ้างแรงงานหรือตามข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้าง หรือสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยการ

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
		<p>วันดังกล่าว ให้ถือว่าการเจรจาต่อรองล้มเหลว ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดหรือทั้งสองฝ่ายอาจยื่นข้อพิพาทแรงงานให้สำนักงานแรงงานท้องถิ่นพิจารณาได้</p> <ul style="list-style-type: none"> • สำนักงานแรงงานท้องถิ่นต้องเสนอให้คู่พิพาทเลือกวิธีระงับข้อพิพาทระหว่างการไกล่เกลี่ยหรืออนุญาโตตุลาการ หากคู่พิพาทไม่เลือกภายใน 7 วัน ให้สำนักงานแรงงานท้องถิ่นส่งข้อพิพาทให้แก่พนักงานประนอมข้อพิพาท • กรณีที่คู่พิพาทไม่อาจตกลงกันได้ภายหลังจากการไกล่เกลี่ยหรือการประนีประนอม คู่พิพาทอาจยื่นฟ้องต่อศาลแรงงานได้ • เมื่อศาลได้รับคำฟ้องแล้ว ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลควรตั้งองค์คณะขึ้นมาพิจารณาคดีภายใน 7 วันนับแต่วันที่ได้รับคำฟ้อง และองค์คณะดังกล่าวควรเริ่มพิจารณาคดีภายใน 7 วันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง • ศาลควรมีคำพิพากษาภายใน 50 วันนับแต่วันที่เริ่มพิจารณาคดี • คู่ความอาจอุทธรณ์คำพิพากษาต่อศาลฎีกาได้ภายใน 7 วันนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา และ 	<p>ให้ทำข้อตกลงเป็นหนังสือ ลงลายมือชื่อทั้งสองฝ่าย และส่งสำเนาให้ศาลแรงงานรับรอง</p> <ul style="list-style-type: none"> • กรณีฝ่ายที่รับข้อเรียกร้อง ปฏิเสธ ไม่ตอบรับภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือไม่มีการเจรจาภายในระยะเวลาที่กำหนด ฝ่ายที่ยื่นข้อเรียกร้อง อาจส่งเรื่องให้อธิบดี เรียกร้องเร่งรัดให้อีกฝ่ายหนึ่งเข้ามาเจรจาก็ได้ • หากไม่มีการตกลงตามข้อเรียกร้อง ให้ถือว่าข้อพิพาทแรงงานเกิดขึ้น นายจ้างหรือสมาคมนายจ้างหรือสหภาพแรงงานอาจส่งข้อพิพาทให้แก่อธิบดีเพื่อทำการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก็ได้ • ภายหลังจากได้ดำเนินการไกล่เกลี่ยด้วยวิธีการต่าง ๆ 	<p>คณะกรรมการเพื่อทำการไกล่เกลี่ย หรือให้ตั้งผู้ไกล่เกลี่ยก็ได้</p> <ul style="list-style-type: none"> • หากคณะกรรมการเห็นว่าทั้งสองฝ่ายไม่อาจเจรจาต่อรองกันได้ หรือไม่อาจไกล่เกลี่ยได้แล้ว ให้คณะกรรมการแจ้งต่อรัฐมนตรี เว้นแต่รัฐมนตรีมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น เมื่อรัฐมนตรีได้รับแจ้งดังกล่าว รัฐมนตรีอาจให้มีการประชุมร่วมกัน และมีสั่งให้บุคคลใดซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อพิพาทแรงงานหรือไม่ก็ตาม เข้าร่วมประชุมก็ได้ • ไม่ว่าข้อพิพาทอยู่ในขั้นตอนใด สหภาพแรงงานและนายจ้างซึ่งเป็นคู่ความร่วมมือหรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจร้องขอให้ศาลแรงงานพิจารณาก็ได้ โดยศาลทำหน้าที่ในฐานะอนุญาโตตุลาการ 	<p>คุ้มครองแรงงาน แรงงานสัมพันธ์</p>

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
		<p>ศาลชั้นต้นควรส่งคำฟ้องอุทธรณ์ต่อศาลฎีกาภายใน 14 วันนับแต่วันที่คู่ความยื่นอุทธรณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> ศาลฎีกาต้องมีคำพิพากษาคดีภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับคำฟ้องอุทธรณ์ 	<p>ตามที่จำเป็นแล้ว หากยังไม่สามารถระงับข้อพิพาทได้ ให้รายงานต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานต่อไป</p> <ul style="list-style-type: none"> รัฐมนตรีอาจเข้ามาไกล่เกลี่ยอีกก็ได้ หรือหากเห็นว่าจะไม่อาจไกล่เกลี่ยหรือระงับข้อพิพาทโดยวิธีใด ๆ ได้แล้ว หรือโดยการร้องขอร่วมกันระหว่างสหภาพแรงงานและนายจ้างหรือสมาคมนายจ้าง ซึ่งเป็นคู่ความ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานอาจส่งข้อพิพาทดังกล่าวให้ศาลแรงงานพิจารณาในฐานะอนุญาโตตุลาการ 		

ตาราง ผ5-5 ตารางเปรียบเทียบนโยบายและกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียนเป้าหมายและประเทศไทย
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์/การบริการ

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
1.	ข้อกำหนดด้านความปลอดภัย	จากข้อมูลที่สืบค้นมาได้ ไม่พบว่าประเทศอินโดนีเซีย มีการออกข้อกำหนดด้านความปลอดภัยของสินค้าหรือบริการ	พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2542 ให้อำนาจรัฐมนตรีออกข้อกำหนดด้านความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์หรือบริการ โดยอาจกำหนดมาตรฐานความปลอดภัยที่แตกต่างกันสำหรับผลิตภัณฑ์หรือบริการต่างชนิดหรือประเภทกันก็ได้ ในกรณีที่รัฐมนตรีออกข้อกำหนดด้านความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์หรือบริการแล้ว ผู้ใดจะขาย เสนอขาย โฆษณาเพื่อจะขายหรือนำเข้าผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่ได้มาตรฐานความปลอดภัยไม่ได้ หากฝ่าฝืนมีโทษปรับหรือจำคุกหรือทั้งปรับและจำคุก	พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค เรื่อง ข้อกำหนดด้านความปลอดภัย ได้ให้อำนาจรัฐมนตรีออกข้อกำหนดเกี่ยวกับความปลอดภัยของสินค้า หากสินค้าสำหรับผู้บริโภคใดไม่ได้มาตรฐานตามที่ข้อกำหนดด้านความปลอดภัยของสินค้ากำหนด สินค้านั้นอาจถูกประกาศในหนังสือพิมพ์ว่าเป็นสินค้าไม่ปลอดภัยหรืออาจถูกควบคุมให้หยุดจำหน่ายสินค้านั้นในสิงคโปร์ ซึ่งหากยังคงฝ่าฝืนจำหน่ายสินค้าไม่ปลอดภัยนั้นอยู่จะมีโทษปรับหรือจำคุกหรือทั้งปรับและจำคุก	ประเทศไทยไม่ได้มีการออกข้อกำหนดด้านความปลอดภัยของสินค้าหรือบริการไว้เป็นการเฉพาะ

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
2.	มาตรฐานบังคับ	<p>ในกรณีของสินค้าที่มีความเสี่ยงสูง ประเทศอินโดนีเซียอาจนำมาตรฐานแห่งชาติของประเทศอินโดนีเซีย (SNI) ไปใช้ในฐานะเป็นมาตรฐานบังคับก็ได้ ซึ่งเมื่อสินค้าใดมีการกำหนดมาตรฐานบังคับแล้ว สินค้าที่ขายในประเทศอินโดนีเซียได้จะต้องได้มาตรฐานตามที่กำหนดในมาตรฐานบังคับ</p>	<p>หากมีหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้องนำ Malaysian Standard (MS) ไปบังคับใช้โดยกำหนดเป็นกฎหมาย มาตรฐานนั้นจะมีสภาพเป็นมาตรฐานบังคับ ดังนั้น สินค้าใดที่มีมาตรฐานบังคับกำหนดไว้ สินค้านั้นจะขายในประเทศมาเลเซียได้ต้องได้มาตรฐานตามที่กำหนดในมาตรฐานบังคับด้วย</p>	<p>กรณีที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำมาตรฐานสิงคโปร์ (Singapore Standard หรือ SS) ไปบังคับใช้เป็นกฎหมาย มาตรฐานนั้นจะมีสภาพเป็นมาตรฐานบังคับ ดังนั้น สินค้าใดที่มีมาตรฐานบังคับกำหนดไว้ สินค้านั้นจะขายในประเทศสิงคโปร์ได้ต้องได้มาตรฐานตามที่กำหนดในมาตรฐานบังคับด้วย</p>	<p>กฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรฐานบังคับมี ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าขาออก พ.ศ. 2503 เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์กำหนดว่าสินค้าใดบ้างเป็นสินค้ามาตรฐานแล้วผู้ที่ทำการค้าส่งออกสินค้ามาตรฐานจะต้องจดทะเบียนเป็นผู้ทำการค้าขาออก และก่อนส่งออกสินค้ามาตรฐานผู้ส่งออกต้องจัดให้มีการตรวจสอบมาตรฐานสินค้าจากสำนักงานมาตรฐานสินค้าหรือผู้ที่รัฐมนตรีแต่งตั้งให้เป็นผู้ออกรับรองมาตรฐานสินค้า 2) พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 เมื่อรัฐมนตรีว่าการ

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
					<p>กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะออกกฎกระทรวงกำหนดว่าสินค้าเกษตรใดอยู่ภายใต้มาตรฐานบังคับแล้ว ผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าสินค้าเกษตรนั้นต้องได้รับอนุญาตให้เป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าซึ่งสินค้าเกษตรนั้นจากสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติและต้องขอรับการตรวจสอบและได้ไปรับรองตามมาตรฐานบังคับจากผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน</p> <p>3) <u>พระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. 2511</u> เมื่อมีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ผลิตภัณฑ์ชนิดใดต้องเป็นไปตามมาตรฐานแล้ว ผู้ใดจะทำหรือนำเข้ามาเพื่อจำหน่ายซึ่งผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่มีพระ</p>

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
					ราชกฤษฎีกากำหนดให้ต้องเป็นไปตามมาตรฐาน จะต้องแสดงหลักฐานให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบและได้รับใบอนุญาตจากคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
3.	มาตรฐานไม่บังคับ	ประเทศอินโดนีเซียมีสำนักมาตรฐานแห่งชาติอินโดนีเซีย (National Standardization Agency of Indonesia) ซึ่งดูแลและพัฒนาระบบมาตรฐานแห่งชาติของประเทศอินโดนีเซีย (SNI) ซึ่งการนำมาตรฐานแห่งชาติของประเทศอินโดนีเซีย (SNI) ไปใช้ออยู่บนพื้นฐานของความสมัครใจ	พระราชบัญญัติมาตรฐานแห่งมาเลเซีย พ.ศ. 2539 ให้อำนาจรัฐมนตรีประกาศข้อกำหนดเกี่ยวกับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ซึ่งไม่ถือเป็นมาตรฐานบังคับ เรียกว่า Malaysian Standard (MS) โดยกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำด้านคุณภาพและความปลอดภัยให้บุคคลทั่วไปสามารถนำไปใช้ได้โดยความสมัครใจ	ประเทศสิงคโปร์โดย SPRING ซึ่งทำหน้าที่เป็นหน่วยงานที่ดูแลมาตรฐานระดับชาติได้พัฒนามาตรฐานสิงคโปร์ (Singapore Standard หรือ SS) และการอ้างอิงทางเทคนิค (Technical Reference หรือ TR) ให้บุคคลทั่วไปนำไปใช้บนพื้นฐานความสมัครใจ	กฎหมายไทยที่มีการกำหนดเกี่ยวกับมาตรฐานไม่บังคับมีเพียงพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 ซึ่งจะมีการออกประกาศกำหนดมาตรฐานทั่วไปเพื่อส่งเสริมให้สินค้าเกษตรได้มาตรฐานในกรณีที่มีประกาศกำหนดมาตรฐานทั่วไปสำหรับสินค้าเกษตรใดแล้ว ผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าสินค้าเกษตรนั้นจะขอรับการตรวจสอบและได้ไปรับรองตามมาตรฐานทั่วไปจากผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานก็ได้

ตาราง ผ5-6 ตารางเปรียบเทียบนโยบายและกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียนเป้าหมายและประเทศไทย
กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
1.	ลิขสิทธิ์ (Copy right)				
1.1	งานอันมีลิขสิทธิ์/ งานที่ได้รับการ คุ้มครอง	งานที่ได้รับการคุ้มครองได้แก่งานในแผนก วิทยาศาสตร์ แผนกศิลปะ และแผนก วรรณคดี รวมถึง <ul style="list-style-type: none"> • งานวรรณกรรม • งานโสตทัศนวัสดุ • ทัศนูปกรณ์ที่มีจุดประสงค์ สำหรับการศึกษาและ วิทยาศาสตร์ • งานดนตรีกรรม • งานนาฏกรรม • งานศิลปะรูปแบบต่างๆ • สถาปัตยกรรม • งานแผนที่ • งานเขียนบาติค • งานภาพถ่าย • งานภาพยนตร์ 	งานอันมีลิขสิทธิ์ได้แก่งานประเภท <ul style="list-style-type: none"> • งานวรรณกรรม (literary works) • งานดนตรีกรรม (musical works) • งานศิลปะ (artistic works) • ภาพยนตร์ (films) • สิ่งบันทึกเสียง (sound recordings) • งานแพร่เสียงแพร่ภาพ (broadcasts) 	งานอันมีลิขสิทธิ์ได้แก่งานประเภท <ul style="list-style-type: none"> • งานวรรณกรรม (literary works) • งานนาฏกรรม • งานดนตรีกรรม (musical works) • งานศิลปะ (Artistic works) • สิ่งตีพิมพ์ของงานวรรณกรรม งานนาฏกรรม งานดนตรีกรรม งานศิลปะ • สิ่งบันทึกเสียง (sound recordings) • ภาพยนตร์ (films) • การแพร่เสียงแพร่ภาพ โทรทัศน์และวิทยุ (television and radio broadcasts) 	งานอันมีลิขสิทธิ์ได้แก่งานสร้างสรรค์ ประเภท <ul style="list-style-type: none"> • วรรณกรรม • นาฏกรรม • ศิลปกรรม • ดนตรีกรรม • โสตทัศนวัสดุ • ภาพยนตร์ • สิ่งบันทึกเสียง • งานแพร่เสียงแพร่ภาพ หรือ • งานอื่นใดอันเป็นงานในแผนก วรรณคดี แผนกวิทยาศาสตร์ หรือแผนกศิลปะของ ผู้สร้างสรรค์ไม่ว่างานดังกล่าว จะแสดงออกโดยวิธีหรือ รูปแบบอย่างไร

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
		<ul style="list-style-type: none"> งาน derivative 		<ul style="list-style-type: none"> เคเบิลโปรแกรม (cable programmes) การแสดง (performances) 	
1.2	ระบบการคุ้มครอง	ผู้สร้างสรรค์งานที่ได้รับการคุ้มครองจะได้รับความคุ้มครองโดยอัตโนมัติภายหลังการสร้างสรรคงาน โดยไม่ต้องจดทะเบียน	ผู้สร้างสรรค์งานอันมีลิขสิทธิ์ได้รับความคุ้มครองภายหลังการสร้างสรรคงานโดยอัตโนมัติ ไม่ต้องจดทะเบียน	ผู้สร้างสรรค์ได้รับความคุ้มครองโดยอัตโนมัติ โดยไม่มีระบบจดทะเบียนหรือการบันทึกลิขสิทธิ์	ผู้สร้างสรรค์งานอันมีลิขสิทธิ์ได้รับการคุ้มครองโดยอัตโนมัติภายหลังการสร้างสรรคงาน โดยไม่ต้องจดทะเบียน
1.3	การคุ้มครอง	เจ้าของลิขสิทธิ์มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการทำซ้ำ เผยแพร่ต่อสาธารณชน อนุญาตให้หรือป้องกันบุคคลอื่นให้ซ้ำ ให้ยืม ในจุดประสงค์เชิงพาณิชย์ในกรณีลิขสิทธิ์ในงานภาพยนตร์และงานโปรแกรมคอมพิวเตอร์ รวมถึงให้ผลประโยชน์ที่ได้รับจากงานที่ได้รับการคุ้มครองแก่บุคคลอื่น	เจ้าของลิขสิทธิ์ในงานวรรณกรรม งานดนตรีกรรม งานศิลปะ ภาพยนตร์ สิ่งบันทึกเสียง หรืองาน derivative มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการทำซ้ำ ติดต่อสื่อสารไปยังหรือเผยแพร่ต่อสาธารณชน แสดงหรือจัดแสดงต่อสาธารณชน แจกจ่ายงานที่ทำซ้ำต่อสาธารณชนโดยการขาย ให้เช่า หรือให้ยืม รวมถึงให้ผลประโยชน์ที่ได้รับจากงานลิขสิทธิ์แก่บุคคลอื่น เจ้าของลิขสิทธิ์ในงานสถาปัตยกรรม มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการควบคุมการก่อสร้างอาคารใดๆ ซึ่งทำซ้ำไม่ว่าทั้งหมดหรือส่วนที่เป็นสาระสำคัญของงาน เจ้าของลิขสิทธิ์ในงานแพร่เสียงแพร่	เจ้าของลิขสิทธิ์มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวดังต่อไปนี้ กรณีงานวรรณกรรม งานนาฏกรรม หรืองานดนตรีกรรม เจ้าของลิขสิทธิ์มีสิทธิทำซ้ำ ตีพิมพ์ แสดงต่อสาธารณะ เผยแพร่ต่อสาธารณะ ดัดแปลง และใช้สิทธิต่างๆ ดังกล่าวกับงานที่ได้ดัดแปลง กรณีงานศิลปะ เจ้าของลิขสิทธิ์มีสิทธิทำซ้ำ ตีพิมพ์ เผยแพร่ต่อสาธารณะ กรณีโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เจ้าของลิขสิทธิ์มีสิทธิเข้าทำสัญญาให้เช่าในเชิงพาณิชย์	เจ้าของลิขสิทธิ์มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการทำซ้ำหรือดัดแปลง เผยแพร่ต่อสาธารณชน ให้เช่าต้นฉบับหรือสำเนางานโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โสตทัศนวัสดุภาพยนตร์ และสิ่งบันทึกเสียง ให้ประโยชน์อันเกิดจากลิขสิทธิ์แก่ผู้อื่น อนุญาตให้ผู้อื่นทำซ้ำหรือดัดแปลง เผยแพร่ต่อสาธารณชน ให้เช่าต้นฉบับหรือสำเนางานโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โสตทัศนวัสดุภาพยนตร์ และสิ่งบันทึกเสียง

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
			ภาพมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการควบคุมการบันทึก การทำซ้ำ และการแพร่เสียงแพร่ภาพซ้ำ ไม่ว่าจะทั้งหมดหรือเฉพาะส่วนที่เป็นสาระสำคัญของการออกอากาศ แสดงหรือจัดแสดงต่อสาธารณชน		
1.4	ระยะเวลาการคุ้มครอง	งานวรรณกรรม งานดนตรีกรรม งานศิลปกรรม งานนาฏกรรม งานสถาปัตยกรรม งานแผนภาพ และงานเขียนมาติก จะมีอายุความคุ้มครองลิขสิทธิ์ในระหว่างที่ผู้สร้างสรรค์มีชีวิตอยู่ และ 50 ปี ภายหลังจากที่ผู้สร้างสรรค์ถึงแก่ความตาย งานสิ่งบันทึกเสียง งานโสตทัศนวัสดุ, งานภาพยนตร์, งานแพร่เสียงแพร่ภาพ และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ จะมีอายุความคุ้มครองลิขสิทธิ์ 50 ปี นับจากวันที่มีการโฆษณาครั้งแรก ลิขสิทธิ์ในสัญญาเกี่ยวกับการพิมพ์การเผยแพร่งาน มีอายุความคุ้มครอง 50 ปี นับแต่วันที่เผยแพร่ครั้งแรก	ลิขสิทธิ์ในงานวรรณกรรม งานดนตรีกรรม งานศิลปะ มีอายุความคุ้มครองตลอดอายุของผู้สร้างสรรค์ และมีอยู่ต่อไปอีก 50 ปี ภายหลังจากที่ผู้สร้างสรรค์ถึงแก่ความตาย ลิขสิทธิ์ในสิ่งตีพิมพ์มีอายุความคุ้มครอง 50 ปี โดยเริ่มนับจากวันเริ่มต้นของปีปฏิทินถัดจากปีที่มีการตีพิมพ์ครั้งแรก ลิขสิทธิ์ในสิ่งบันทึกเสียงมีอายุความคุ้มครอง 50 ปี โดยเริ่มนับจากวันเริ่มต้นของปีปฏิทินถัดจากปีที่มีการเผยแพร่ครั้งแรก หากไม่มีการเผยแพร่ให้ใช้วันที่เกิดสิ่งบันทึกเสียงดังกล่าวขึ้นแทน ลิขสิทธิ์ในการแพร่เสียงแพร่ภาพมี	งานวรรณกรรม งานนาฏกรรม งานดนตรีกรรม และ งานศิลปะที่ไม่ใช่ภาพถ่าย มีอายุการคุ้มครองลิขสิทธิ์ 70 ปี ภายหลังจากที่ผู้สร้างสรรค์ถึงแก่ความตาย หรือภายหลังจากการโฆษณาครั้งแรก สิ่งบันทึกเสียง งานแพร่เสียงแพร่ภาพ และงานภาพยนตร์ ที่ผู้สร้างมีคุณสมบัติในการสร้างสรรค์งานทั้งหมดหรือบางส่วนของสิ่งบันทึกเสียง งานแพร่เสียงแพร่ภาพหรืองานภาพยนตร์ ถ่ายทำขึ้นในประเทศสิงคโปร์ มีอายุการคุ้มครองลิขสิทธิ์ 70 ปี ภายหลังจากสิ้นปีปฏิทิน ที่ได้มีการโฆษณาครั้งแรก โปรแกรมคอมพิวเตอร์ จะมีอายุการคุ้มครองลิขสิทธิ์ 50 ปี ภายหลังจาก	ลิขสิทธิ์ให้มืออยู่ตลอดอายุของผู้สร้างสรรค์ และมีอยู่ต่อไปอีกเป็นเวลา 50 ปี นับแต่ผู้สร้างสรรค์ถึงแก่ความตาย กรณีผู้สร้างสรรค์เป็นนิติบุคคล ให้ลิขสิทธิ์มีอายุ 50 ปี นับแต่ผู้สร้างสรรค์ได้สร้างสรรค์ขึ้น หากมีการโฆษณาระหว่างระยะเวลาดังกล่าว ให้ลิขสิทธิ์ มีอายุ 50 ปี นับแต่ได้มีการโฆษณาครั้งแรก ลิขสิทธิ์ในงานภาพถ่าย โสตทัศนวัสดุ ภาพยนตร์ สิ่งบันทึกเสียงหรืองานแพร่ภาพแพร่เสียง มีอายุ 50 ปี นับแต่ได้มีการสร้างสรรค์งานนั้น หรือมีการโฆษณางานครั้งแรก กรณีโฆษณาในระหว่าง

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
			อายุความคุ้มครอง 50 ปี โดยเริ่มนับจากวันเริ่มต้นของปีปฏิทินถัดจากปีที่มีการเผยแพร่ครั้งแรก	ผู้สร้างสรรค์ถึงแก่ความตาย หรือ ภายหลังจากการโฆษณาครั้งแรกแล้วแต่เหตุการณ์ใดจะเกิดภายหลัง	ระยะเวลาดังกล่าว ลิขสิทธิ์ในงานศิลปะประยุกต์ มีอายุ 25 ปีนับแต่ได้สร้างสรรค์งานนั้น หรือ การโฆษณางานครั้งแรก กรณีมีการโฆษณางานนั้นในระหว่างระยะเวลาดังกล่าว
1.5	การต่อระยะเวลาการคุ้มครอง	ไม่มีการต่ออายุความคุ้มครอง	ไม่มีการต่ออายุความคุ้มครอง	ไม่มีการต่ออายุความคุ้มครอง	ไม่มีการต่ออายุความคุ้มครอง
2.	สิทธิบัตร (Patent)				
2.1	ประเภท	1. สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (Patent) 1.1 สิทธิบัตรผลิตภัณฑ์ (Product-Patent) 1.2 สิทธิบัตรกรรมวิธี (Process-Patent) 2. สิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์ (Industrial design) 3. สิทธิบัตรอย่างง่าย (Simple patent)	1. สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (Patent) 1.1 สิทธิบัตรผลิตภัณฑ์ (Patent in respect of a product) 1.2 สิทธิบัตรกรรมวิธี (Patent in respect of a process) 2. สิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (Industrial design) 3. อนุสิทธิบัตร (Certificate for utility innovation)	1. สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (Patent) 2. สิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์ (Registered Designs)	1. สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (Patent for invention) 1.1 สิทธิบัตรผลิตภัณฑ์ 1.2 สิทธิบัตรกรรมวิธี 2. สิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์ (Patent for design) 3. อนุสิทธิบัตร (Petty patent)
2.2	หลักเกณฑ์การได้รับสิทธิบัตร	1. สิทธิบัตรการประดิษฐ์ 1.1 เป็นการประดิษฐ์ขึ้นใหม่ (Novel)	1. สิทธิบัตรการประดิษฐ์ 1.1 เป็นการประดิษฐ์ขึ้นใหม่ (Novelty)	1. สิทธิบัตรการประดิษฐ์ 1.1 เป็นการประดิษฐ์ขึ้นใหม่ (Novelty)	1. สิทธิบัตรการประดิษฐ์ 1.1 เป็นการประดิษฐ์ขึ้นใหม่ ได้แก่

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
		<p>1.2 เป็นการประดิษฐ์ที่มีขั้นการประดิษฐ์สูงขึ้น (Inventive step) ได้แก่ การประดิษฐ์ที่ไม่ประกอบด้วยบางสิ่งที่ไม่เห็นประจักษ์โดยง่ายแก่บุคคลที่มีความชำนาญสำหรับงานประเภทนั้น</p> <p>1.3 เป็นการประดิษฐ์ที่สามารถประยุกต์ใช้ในทางอุตสาหกรรมได้ (Susceptible of industrial application)</p> <p><u>2. สิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์</u></p> <p>2.1 เป็นแบบผลิตภัณฑ์ที่มีความใหม่ (New)</p> <p>2.2 เป็นแบบผลิตภัณฑ์ที่ไม่เคยเปิดเผยต่อสาธารณชนภายใน 6 เดือนก่อนวันยื่นคำขอจดทะเบียน</p> <p><u>3. สิทธิบัตรอย่างง่าย</u></p> <p>3.1 เป็นการประดิษฐ์ขึ้นใหม่ (Novelty)</p> <p>3.2 เป็นการประดิษฐ์ที่สามารถประยุกต์ใช้ในทางอุตสาหกรรมได้ (Industrial applicability)</p>	<p>1.2 เป็นการประดิษฐ์ที่มีขั้นการประดิษฐ์สูงขึ้น (Inventive step) ได้แก่ การประดิษฐ์ที่ไม่เห็นประจักษ์โดยง่ายแก่บุคคลที่มีความชำนาญสำหรับงานประเภทนั้น</p> <p>1.3 เป็นการประดิษฐ์ที่สามารถประยุกต์ใช้ในทางอุตสาหกรรมได้ (Industrial application) ได้แก่ การประดิษฐ์ที่สามารถถูกผลิตหรือถูกใช้ในทางอุตสาหกรรมประเภทใดๆ</p> <p><u>2. สิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม</u></p> <p>เป็นแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่มีความใหม่ (New) โดยแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่มีความแตกต่างจากแบบผลิตภัณฑ์ดังกล่าวเพียงเล็กน้อยในรายละเอียดหรือลักษณะต่างๆ ทั่วไปที่ใช้ในทางการค้า จะถือว่าเป็นแบบผลิตภัณฑ์ที่ขาดความใหม่ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยแบบผลิตภัณฑ์ในการแสดงนิทรรศการซึ่ง</p>	<p>1.2 เป็นการประดิษฐ์ที่มีขั้นการประดิษฐ์สูงขึ้น (Inventive step) ได้แก่ การประดิษฐ์อันไม่เห็นประจักษ์โดยง่ายแก่บุคคลที่มีความชำนาญสำหรับงานประเภทนั้น</p> <p>1.3 เป็นการประดิษฐ์ที่สามารถประยุกต์ใช้ในทางอุตสาหกรรมได้ (Industrial application) ได้แก่ การประดิษฐ์ที่สามารถถูกผลิตหรือถูกใช้ในทางอุตสาหกรรมประเภทใดๆ ซึ่งรวมถึงทางเกษตรกรรมด้วย</p> <p><u>2. สิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์</u></p> <p>เป็นแบบผลิตภัณฑ์ที่สามารถจดทะเบียนได้ต้องมีความใหม่ (New) หากแบบผลิตภัณฑ์ดังต่อไปนี้จะไม่ถือว่ามีความใหม่ ได้แก่ แบบผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการจดทะเบียนกับสิ่งเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันในคำขอจดทะเบียนก่อนหน้านี้ แบบผลิตภัณฑ์ที่มีการโฆษณาสิ่งเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันในประเทศสิงคโปร์ก่อนวันยื่นคำขอจดทะเบียน</p>	<p>การประดิษฐ์ที่ไม่เป็นงานที่ปรากฏอยู่แล้ว</p> <p>1.2 เป็นการประดิษฐ์ที่มีขั้นการประดิษฐ์สูงขึ้น ได้แก่ การประดิษฐ์ที่ไม่เป็นที่ประจักษ์โดยง่ายแก่บุคคลที่มีความชำนาญในระดับสามัญสำหรับงานประเภทนั้น</p> <p>1.3 เป็นการประดิษฐ์ที่สามารถประยุกต์ใช้ในทางอุตสาหกรรม ได้แก่ การประดิษฐ์ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการผลิตทางอุตสาหกรรม รวมทั้งหัตถกรรม เกษตรกรรม และพาณิชย์กรรม</p> <p><u>2. สิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์</u></p> <p>2.1 เป็นการออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่คือแบบผลิตภัณฑ์ที่มีการสร้างสรรค์ด้วยการออกแบบขึ้นมานั้นไม่เป็นผลิตภัณฑ์ซึ่งมีปรากฏอยู่แล้วก่อนวันขอรับสิทธิบัตร</p> <p>2.2 เป็นการออกแบบผลิตภัณฑ์เพื่ออุตสาหกรรมและหัตถกรรม</p>

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
			<p>หน่วยงานราชการจัดขึ้นหรือรับรองหรือเป็นการเปิดเผยแบบผลิตภัณฑ์โดยบุคคลอื่นนอกจากผู้ยื่นคำขอหรือผู้มีสิทธิมาก่อนอันเป็นผลจากการกระทำไม่ชอบด้วยกฎหมายโดยบุคคลนั้นเองหรือโดยใช้บุคคลอื่นกระทำ</p> <p><u>3. อนุสิทธิบัตร</u></p> <p>3.1 เป็นการประดิษฐ์ที่สร้างผลิตภัณฑ์หรือกรรมวิธีใหม่</p> <p>3.2 เป็นการประดิษฐ์ที่สามารถประยุกต์ใช้ในทางอุตสาหกรรม</p> <p>3.3 ต้องมีการประดิษฐ์ที่พัฒนาสูงขึ้น แต่เป็นขั้นการประดิษฐ์ที่ไม่สูงเท่าขั้นการประดิษฐ์ของสิทธิบัตรการประดิษฐ์</p>	<p>และแตกต่างจากแบบผลิตภัณฑ์ที่ใช้กันตามปกติในทางการค้าในรายละเอียดที่ไม่สำคัญ</p>	<p><u>3. อนุสิทธิบัตร</u></p> <p>3.1 เป็นการประดิษฐ์ขึ้นใหม่ ได้แก่ การประดิษฐ์ที่ไม่เป็นงานที่ปรากฏอยู่แล้ว</p> <p>3.2 เป็นการประดิษฐ์ที่สามารถประยุกต์ใช้ในทางอุตสาหกรรม ได้แก่ การประดิษฐ์ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการผลิตอุตสาหกรรม รวมทั้งหัตถกรรม เกษตรกรรม และพาณิชย์กรรม</p>
2.3	ระบบการคุ้มครอง	ใช้ระบบการจดทะเบียนเพื่อให้ได้รับความคุ้มครอง	ใช้ระบบการจดทะเบียนเพื่อรับความคุ้มครอง	ใช้ระบบการจดทะเบียนเพื่อให้ได้รับความคุ้มครอง	ใช้ระบบการจดทะเบียนเพื่อให้ได้รับความคุ้มครองซึ่งให้ความคุ้มครองแก่บุคคลแรกที่มาขอรับสิทธิบัตร (The first to apply for a patent)
2.4	การคุ้มครอง	<p><u>1. สิทธิบัตรการประดิษฐ์</u></p> <p>ผู้ทรงสิทธิบัตรการประดิษฐ์มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการใช้ประโยชน์จากการ</p>	<p><u>1. สิทธิบัตรการประดิษฐ์</u></p> <p>ผู้ทรงสิทธิบัตรการประดิษฐ์มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวดังต่อไปนี้</p>	<p><u>1. สิทธิบัตรการประดิษฐ์</u></p> <p>ผู้ทรงสิทธิมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการใช้ประโยชน์จากการประดิษฐ์ที่</p>	<p><u>1. สิทธิบัตรการประดิษฐ์</u></p> <p>ผู้ทรงสิทธิบัตรการประดิษฐ์มีสิทธิในการผลิต ใช้ ขาย มีไว้เพื่อขาย เสนอ</p>

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
		<p>ประดิษฐ์ และห้ามบุคคลอื่นใช้ประโยชน์โดยปราศจากความยินยอมของผู้ทรงสิทธิบัตร</p> <p>กรณีสิทธิบัตรผลิตภัณฑ์ ผู้ทรงสิทธิบัตรมีสิทธิผลิต ใช้ ขาย นำเข้า ให้เช่า ส่งมอบหรือเตรียมการเพื่อขายหรือให้เช่าหรือส่งมอบผลิตภัณฑ์ตามสิทธิบัตร</p> <p>กรณีสิทธิบัตรกรรมวิธี ผู้ทรงสิทธิบัตรมีสิทธิในการใช้กรรมวิธีการผลิตที่ได้รับสิทธิบัตรเพื่อผลิตผลิตภัณฑ์ ใช้ ขาย นำเข้า ให้เช่า ส่งมอบหรือเตรียมการเพื่อขายหรือเพื่อให้เช่าหรือส่งมอบผลิตภัณฑ์ที่ได้ผลิตขึ้นจากการใช้กรรมวิธีที่ได้รับสิทธิบัตรนั้น</p> <p><u>2. สิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์</u></p> <p>ผู้ทรงสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการใช้ประโยชน์ในแบบผลิตภัณฑ์ของตน และห้ามมิให้บุคคลอื่นผลิต ใช้ ขาย นำเข้า ส่งออก และ/หรือ แจกจ่ายแบบผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการจดทะเบียนแล้วโดยไม่ได้รับอนุญาต</p> <p><u>3. สิทธิบัตรอย่างง่าย</u></p>	<p>1.1 ใช้ประโยชน์จากสิทธิบัตรการประดิษฐ์</p> <p>1.2 มอบหมายหรือโอนสิทธิบัตรให้บุคคลอื่น</p> <p>1.3 ทำสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิตามสิทธิบัตร</p> <p>การใช้ประโยชน์จากผลิตภัณฑ์ที่ได้รับสิทธิบัตร ได้แก่ ผลิต นำเข้า เสนอขาย ขาย ใช้ หรือเก็บผลิตภัณฑ์ที่ได้รับสิทธิบัตรเพื่อวัตถุประสงค์เสนอขาย ขาย หรือใช้</p> <p>การใช้ประโยชน์จากกรรมวิธีที่ได้รับสิทธิบัตร ได้แก่ ใช้กรรมวิธี หรือกระทำการใดๆ ที่เป็นประโยชน์ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับสิทธิบัตร ซึ่งผลิตภัณฑ์ดังกล่าวได้มาโดยตรงจากกรรมวิธีที่ได้รับสิทธิบัตร</p> <p><u>2. สิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม</u></p> <p>ผู้ทรงแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่จดทะเบียนมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการผลิต นำเข้า เพื่อขายหรือเพื่อให้ยืม</p>	<p>ได้รับสิทธิบัตร โดยมีสิทธิหวงกันไม่ให้บุคคลอื่นใช้ประโยชน์โดยไม่ได้อนุญาตในระหว่างอายุของสิทธิบัตร</p> <p><u>2. สิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์</u></p> <p>เจ้าของแบบผลิตภัณฑ์จดทะเบียนมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการใช้ประโยชน์ในแบบผลิตภัณฑ์ที่จดทะเบียนในการทำหรือนำเข้าแบบผลิตภัณฑ์ในประเทศสิงคโปร์เพื่อขาย ให้เช่า หรือใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในทางการค้า หรือในทางธุรกิจ นอกจากนี้เจ้าของแบบผลิตภัณฑ์ยังมีสิทธิ ขาย ให้เช่า และเสนอ หรือนำออกขายหรือให้เช่าสิ่งที่ได้รับการจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์แล้ว สิทธิดังกล่าวรวมถึงสิ่งซึ่งได้รับการจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์และแบบผลิตภัณฑ์ที่ไม่แตกต่างจากแบบผลิตภัณฑ์ที่ยื่นจดทะเบียนในสาระสำคัญ</p>	<p>ขาย หรือนำเข้ามาในประเทศไทยซึ่งผลิตภัณฑ์ตามสิทธิบัตรผลิตภัณฑ์ และสิทธิในการใช้กรรมวิธีตามสิทธิบัตร ใช้ขาย มีไว้เพื่อขาย เสนอขาย หรือนำเข้ามาในประเทศไทยซึ่งผลิตภัณฑ์ที่ผลิตโดยใช้กรรมวิธีตามสิทธิบัตร รวมถึงการอนุญาตให้บุคคลอื่นใช้สิทธิหรือโอนสิทธิตามสิทธิบัตรกรรมวิธี</p> <p><u>2. สิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์</u></p> <p>ผู้ทรงสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์มีสิทธิใช้แบบผลิตภัณฑ์กับผลิตภัณฑ์ตามสิทธิบัตร หรือ ขาย หรือมีไว้เพื่อขาย หรือเสนอขาย หรือนำเข้ามาในประเทศไทยซึ่งผลิตภัณฑ์ที่ใช้แบบผลิตภัณฑ์ดังกล่าว เว้นแต่การใช้แบบผลิตภัณฑ์เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัย รวมถึงการอนุญาตให้บุคคลอื่นใช้สิทธิหรือโอนสิทธิตามสิทธิบัตร</p> <p><u>3. อนุสิทธิบัตร</u></p> <p>ผู้ทรงอนุสิทธิบัตรมีสิทธิในการผลิต ใช้ ขาย มีไว้เพื่อขาย เสนอขาย หรือนำเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่ง</p>

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
		ผู้ทรงสิทธิบัตรอย่างง่ายมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการทำ ใช้ ขาย นำเข้า ให้เช่า ส่งมอบสิ่งที่ได้รับอนุสิทธิบัตร	หรือเพื่อใช้สำหรับจุดประสงค์ทางการค้าหรือทางธุรกิจใดๆ หรือเพื่อขาย ให้ยืม หรือเพื่อเสนอ หรือเสนอเพื่อขาย หรือให้ยืม ซึ่งผลิตภัณฑ์ใดๆ ที่ได้ยื่นจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์ <u>3. อนุสิทธิบัตร</u> ผู้ทรงอนุสิทธิบัตรมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวที่จะใช้ประโยชน์ในการประดิษฐ์ที่ได้รับอนุสิทธิบัตร รวมถึงสิทธิในการดำเนินคดีความกรณีที่บุคคลอื่นมาละเมิดสิทธิของตน		ผลิตภัณฑ์ตามอนุสิทธิบัตรผลิตภัณฑ์หรือสิทธิในการใช้กรรมวิธีตามอนุสิทธิบัตร ผลิต ใช้ ขาย มีไว้เพื่อขาย เสนอขาย หรือนำเข้ามาในประเทศไทย ซึ่งผลิตภัณฑ์ที่ผลิตโดยใช้กรรมวิธีตามอนุสิทธิบัตรกรรมวิธี
2.5	ระยะเวลาการคุ้มครอง	1. สิทธิบัตรการประดิษฐ์มีระยะเวลาความคุ้มครอง 20 ปีนับแต่วันที่ยื่นคำขอจดทะเบียน 2. สิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์มีระยะเวลาความคุ้มครอง 10 ปีนับแต่วันที่ยื่นคำขอจดทะเบียน 3. สิทธิบัตรอย่างง่ายมีระยะเวลาความคุ้มครอง 10 ปีนับแต่วันที่ยื่นคำขอจดทะเบียน	1. สิทธิบัตรการประดิษฐ์มีระยะเวลาความคุ้มครอง 20 ปีนับแต่วันยื่นคำขอจดทะเบียน (กรณียื่นคำขอตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2544) 2. แบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่จดทะเบียนมีระยะเวลาคุ้มครอง 5 ปีนับแต่วันยื่นคำขอจดทะเบียน 3. อนุสิทธิบัตรมีระยะเวลาความคุ้มครอง 10 ปีนับแต่วันยื่นคำขอจดทะเบียน	1. สิทธิบัตรการประดิษฐ์มีอายุความคุ้มครอง 20 ปีนับแต่วันที่ยื่นคำขอจดทะเบียน 2. แบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่จดทะเบียนมีอายุความคุ้มครอง 5 ปีนับแต่วันที่ยื่นคำขอจดทะเบียน	1. สิทธิบัตรการประดิษฐ์ 20 ปีนับแต่วันขอรับสิทธิบัตร 2. สิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์ 10 ปีนับแต่วันขอรับสิทธิบัตร 3. อนุสิทธิบัตร 6 ปีนับแต่วันขอรับอนุสิทธิบัตร
2.6	การต่อระยะเวลา	สิทธิบัตรทุกประเภทไม่มีการต่อระยะเวลา	1. สิทธิบัตรการประดิษฐ์ ไม่มีการต่อ	1. สิทธิบัตรการประดิษฐ์ ไม่มีการต่อ	1. สิทธิบัตรการประดิษฐ์ ไม่มี

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
	การคุ้มครอง	การคุ้มครองได้	อายุความคุ้มครอง 2. แบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สามารถต่ออายุความคุ้มครองได้ 2 ครั้ง ครั้งละ 5 ปี หากพ้นอายุความคุ้มครอง แล้วยังสามารถต่ออายุความคุ้มครองได้ ภายใน 6 เดือนหลังจากครบกำหนด อายุความคุ้มครองแต่จะต้องเสียเงิน ค่าธรรมเนียมเพิ่ม 3. อนุสิทธิบัตร สามารถต่ออายุความ คุ้มครองได้ 2 ครั้ง ครั้งละ 5 ปี	อายุความคุ้มครอง 2. แบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่จด ทะเบียนสามารถต่ออายุความคุ้มครอง ได้ 2 ครั้ง ครั้งละ 5 ปี	2. สิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์ ไม่มี 3. อนุสิทธิบัตร อาจขอต่ออายุอนุ สิทธิบัตรได้ 2 ครั้ง ครั้งละ 2 ปี โดยยื่น คำขอต่ออายุต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ภายใน 90 วันก่อนวันสิ้นสุดอายุ
3.	เครื่องหมาย การค้า (Trade mark)				
3.1	เครื่องหมาย	สัญลักษณ์ในรูปของภาพวาด ชื่อ คำ ตัวอักษร ตัวเลข กลุ่มของสี หรือสิ่งหนึ่ง สิ่งใดเหล่านี้ได้อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลาย อย่างรวมกันอันมีลักษณะบ่งเฉพาะและได้ ใช้ในกิจกรรมที่เกี่ยวกับการขายสินค้าหรือ บริการ	ภาพประดิษฐ์ ตรา ข้อความ ฉลาก ตัว ชื่อ ลายมือชื่อ คำ รวมถึงอักษรย่อ ตัวหนังสือ ตัวเลข หรือสิ่งเหล่านี้ ได้อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน	รวมถึงตัวอักษร คำ ชื่อ ลายมือชื่อ ตัวเลข ภาพประดิษฐ์ ตรา ข้อความ ฉลาก ตัว รูปร่าง สี ลักษณะของบรรจุ ภัณฑ์ หรือสิ่งเหล่านี้ได้อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างรวมกัน	ภาพถ่าย ภาพวาด ภาพประดิษฐ์ ตรา ชื่อ คำ ข้อความ ตัวหนังสือ ตัวเลข ลายมือชื่อ กลุ่มของสี รูปร่างหรือ รูปทรงของวัตถุ หรือสิ่งเหล่านี้ อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างรวมกัน
3.2	ระบบการคุ้มครอง	ใช้ระบบการจดทะเบียน	ใช้ระบบการจดทะเบียน	ใช้ระบบการจดทะเบียน	ใช้ระบบการจดทะเบียน

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
3.3	การคุ้มครอง	เจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ได้รับการจดทะเบียนแล้วมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองในเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนและมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการใช้เครื่องหมายการค้านั้นหรืออนุญาตให้บุคคลอื่นใช้เครื่องหมายการค้าของตนที่ได้จดทะเบียนแล้ว	เจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ได้รับการจดทะเบียนย่อมมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวที่จะใช้เครื่องหมายนั้นกับสินค้าของตนในประเทศมาเลเซีย นอกจากนี้ยังมีสิทธิดำเนินการทางกฎหมายกับผู้ที่ใช้เครื่องหมายการค้าที่ได้รับการจดทะเบียนของตนโดยมิชอบรวมถึงกรณีที่ใช้เครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะคล้ายกันในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสินค้าที่เครื่องหมายนั้นได้จดทะเบียนไว้	เจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ได้รับการจดทะเบียนมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการใช้และอนุญาตให้ผู้อื่นใช้เครื่องหมายการค้านั้นกับสินค้าหรือบริการที่ได้จดทะเบียนไว้ รวมไปถึงสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาเนื่องจากการละเมิดสิทธิในเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนแล้ว	เจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ได้รับการจดทะเบียนมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในอันที่จะใช้เครื่องหมายการค้านั้นสำหรับสินค้าที่ได้จดทะเบียนไว้
3.4	ระยะเวลาการคุ้มครอง	10 ปีนับแต่วันที่ยื่นคำขอจดทะเบียน	10 ปีนับแต่วันที่ยื่นคำขอจดทะเบียน	10 ปีนับแต่วันที่จดทะเบียนเครื่องหมายการค้า	10 ปีนับแต่วันที่จดทะเบียนเครื่องหมายการค้า
3.5	การต่อระยะเวลาการคุ้มครอง	สามารถต่ออายุความคุ้มครองเครื่องหมายการค้าที่ได้รับการจดทะเบียนได้อีกครั้งละ 10 ปี โดยต้องดำเนินการต่ออายุภายใน 1 ปีก่อนเครื่องหมายการค้าที่ได้รับการจดทะเบียนหมดอายุ	สามารถต่ออายุความคุ้มครองได้อีกคราวละ 10 ปี	สามารถต่ออายุความคุ้มครองได้อีกคราวละ 10 ปี โดยยื่นก่อนเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนหมดอายุความคุ้มครอง หากยื่นภายใน 6 เดือนหลังจากเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนหมดอายุความคุ้มครองแล้ว จะต้องเสียค่าธรรมเนียมเพิ่ม	สามารถต่ออายุเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนแล้ว โดยยื่นคำขอต่ออายุต่อนายทะเบียนภายในเก้าสิบวันก่อนวันสิ้นอายุ สามารถต่ออายุได้อีกครั้งละ 10 ปี นับแต่วันที่สิ้นอายุการจดทะเบียนเดิมหรือนับแต่วันสิ้นอายุการจดทะเบียนที่ได้ต่อไว้ครั้งสุดท้าย
4.	มาตรการส่งเสริม SMEs	ไม่พบ	มาตรการส่งเสริมการลงทุน Tax Incentives for Small and Medium	มาตรการ Intellectual Property Management Programme (IPM) เป็น	มาตรการแปลงทรัพย์สินทางปัญญาเป็นทุน เป็นมาตรการที่ออกมาเฉพาะ

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
			<p>Enterprises to Register Patents and Trademarks ของ Malaysian Investment Development Authority (MIDA) โดยอนุญาตให้ SMEs ที่เป็นบริษัทตามกฎหมายว่าด้วยภาษีเงินได้ (Income Tax Act) นำค่าใช้จ่ายจากการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาไปหักเป็นค่าใช้จ่ายของบริษัทได้</p>	<p>โปรแกรมที่ให้คำปรึกษาแก่ SMEs ที่เป็นบริษัทซึ่งจัดตั้งหรือจดทะเบียนในประเทศสิงคโปร์ และมีผู้ถือหุ้นสิงคโปร์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของสัดส่วนผู้ถือหุ้น เกี่ยวกับการพัฒนาและการป้องกันทรัพย์สินทางปัญญาของ SMEs นั้นๆ</p> <p>มาตรการ The Patent Application Fund เป็นกองทุนที่ช่วยเหลือสำหรับค่าใช้จ่ายสำหรับการยื่นคำขอรับสิทธิบัตร</p>	<p>แก่ SMEs ไทย ซึ่งอนุญาตให้ SMEs ที่เป็นเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญาสามารถนำทรัพย์สินทางปัญญานั้นมาเป็นหลักประกันสินเชื่อสำหรับการกู้ยืมเงินจากธนาคารเพื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME Bank) ธนาคารออมสิน และธนาคารกรุงเทพได้</p>

ตาราง ผ5-7 ตารางเปรียบเทียบนโยบายและกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียนเป้าหมายและประเทศไทย
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุม กำกับ การประกอบธุรกิจ

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
1.	การผลิต			มีกฎหมายควบคุมการผลิตสินค้า	มีกฎหมายควบคุมการตั้งโรงงานเพื่อผลิตสินค้า
1.1	ขอบเขตการใช้บังคับ			ใช้บังคับกับธุรกิจการผลิตสินค้าหรือส่วนประกอบของสินค้าทุกชนิด, การปรับเปลี่ยน หรือระดับตกแต่ง หรือทำให้แล้วเสร็จ หรือทำความสะอาด หรือทำให้เป็นชิ้นส่วนเล็กๆ หรือรวบรวม หรือทำการในรูปแบบใด ๆ กับสินค้า และรวมถึงการตัดแปลงสินค้าโดยใช้เครื่องจักรกลในประเทศสิงคโปร์ อย่างไรก็ตามสินค้าประเภทหมากฝรั่งทุกชนิด ต้องห้ามเด็ดขาดไม่ให้มีการผลิตในประเทศสิงคโปร์	ใช้บังคับไม่ว่าจะเป็นการตั้งโรงงานหรือการประกอบกิจการโรงงาน นิยามของ “โรงงาน” “โรงงาน” หมายถึง อาคาร สถานที่ หรือยานพาหนะที่ใช้เครื่องจักรมีกำลังรวมตั้งแต่ห้าแรงม้าหรือกำลังเทียบเท่าตั้งแต่ห้าแรงม้าขึ้นไป หรือใช้คนงานตั้งแต่เจ็ดคนขึ้นไปโดยใช้เครื่องจักรหรือไม่ก็ตามสำหรับทำผลิต ประกอบ บรรจุ ซ่อม ซ่อมบำรุง ทดสอบ ปรับปรุง แปรสภาพ ล้างเสียงเก็บรักษา หรือทำลายสิ่งใด ๆ <u>ประเภทของโรงงาน</u> 1. โรงงานจำพวกที่ 1 ได้แก่

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
					<p>โรงงานประเภท ชนิด และขนาดที่สามารถประกอบกิจการโรงงานได้ทันทีตามความประสงค์ แต่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวงและประกาศกระทรวง</p> <p>2. โรงงานจำพวกที่ 2 ได้แก่ โรงงานประเภท ชนิด และขนาดที่เมื่อจะประกอบกิจการโรงงานต้องแจ้งให้ผู้อนุญาตทราบก่อน ซึ่งสามารถขอรับและยื่นแบบใบแจ้งการประกอบกิจการได้ที่สำนักควบคุมและตรวจโรงงาน</p> <p>3. โรงงานจำพวกที่ 3 ได้แก่ โรงงานประเภท ชนิด และขนาดที่การตั้งโรงงานจะต้องได้รับใบอนุญาตก่อน ซึ่งสามารถรับคำขอได้ที่กองคลัง ชั้น 1 และยื่นคำขอ ที่สำนักงานเลขานุการกรม ชั้น 1 และสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดทุกจังหวัด</p>
1.2	ผลทางกฎหมาย			ต้องดำเนินการขอรับอนุญาตจากนายทะเบียนผู้รับผิดชอบก่อน	เฉพาะโรงงานจำพวกที่ 3 เท่านั้นที่จะต้องได้รับใบอนุญาตจาก

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
					หน่วยงานผู้รับผิดชอบก่อน
2.	การค้าปลีก คำส่ง			ไม่มีกฎหมายที่ใช้ควบคุม กำกับ การค้าปลีก คำส่งโดยตรง	ไม่มีกฎหมายที่ใช้ควบคุม กำกับ การค้าปลีก คำส่งโดยตรง
2.1	การนำเข้า ส่งออก			มีกฎหมายที่ใช้ควบคุม กำกับ การนำเข้า ส่งออก	มีกฎหมายที่ใช้ควบคุม กำกับ การนำเข้า ส่งออก
	สินค้าที่ต้องห้าม ไม่ให้นำเข้า ส่งออก			<u>นำเข้า</u> - ไฟแช็กที่มีลักษณะเหมือนปืนพก - ประทัด - หมากฝรั่ง <u>ส่งออก</u> ส่งออกอาวุธ หรืออุปกรณ์ทางการทหาร ไปยังประเทศดังต่อไปนี้ - ลิเบีย - สาธารณรัฐอิรัก - ซูดาน - เขียร์ราลีโอน - สาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก - สาธารณรัฐโกตดิวัวร์	<u>นำเข้า ส่งออก</u> - วัตถุลามก ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบ หนังสือ ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งที่พิมพ์ขึ้น รูปภาพ ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย และภาพยนตร์ลามกหรือวัตถุลามกอื่น ๆ - สินค้าที่มีตราหรือลวดลายเป็นรูปธงชาติ - ยาเสพติดให้โทษ - เงินตรา พันธบัตร ใบสำคัญรับ ดอกเบี้ยพันธบัตรอันเป็นของปลอมหรือแปลงเหรียญกษาปณ์ที่ทำให้น้ำหนักลดลงโดยทุจริต ดวงตราแผ่นดิน รอยตราแผ่นดิน หรือพระปรมาภิไธย ดวงตราหรือรอยตราของทางราชการอันเป็น

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
					ของปลอม - สินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ สินค้าปลอม แปลงหรือเลียนแบบเครื่องหมายการค้า
	สินค้าควบคุม			<u>นำเข้า</u> - เครื่องเล่นนันทนาการ - เมล็ดดอกป๊อปปี - เครื่องเล่นการพนันแจ๊คพ็อต - อุปกรณ์หลัก และ อุปกรณ์เสริมของซีดี ซีดีรอม วีซีดี ดีวีดี ดีวีดีรอม - เสื้อผ้าที่ใช้ป้องกันการถูกทำร้าย รวมถึงเสื้อกันกระสุน - หมวกกันน็อก, เหล็ก - ปืนของเล่น - กุญแจมือ <u>ส่งออก</u> - ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ เสื้อผ้าที่ผลิตในประเทศสิงคโปร์เพื่อส่งออกไปยังประเทศแคนาดา ประเทศในสหภาพยุโรป หรือสหรัฐอเมริกา - เสื้อผ้าที่ใช้ป้องกันการถูกทำร้าย รวมถึงเสื้อกันกระสุน	<u>นำเข้า ส่งออก</u> - เงินตราไทยและเงินตราต่างประเทศ - พันธุ์ยางและยางธรรมชาติ - ยาสูบ รวมถึงต้นยาสูบและใบยาเส้น - สัตว์และซากสัตว์ - เครื่องวิทยุคมนาคม และส่วนแห่งเครื่องวิทยุคมนาคม - อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียม อาวุธปืน อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน - ยา เชื้อโรค และพิษจากสัตว์ - สุรา - สินค้าประเภทอาหารที่มีความหวานเจือปน - เครื่องชั่ง ตวง วัด

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
	ผลทางกฎหมาย			<ul style="list-style-type: none"> - หมวกกันน็อก, เหล็ก - ปืนของเล่น - กุญแจมือ <p>สินค้าควบคุม หากผู้ประกอบการประสงค์จะนำเข้าสินค้านั้นๆ เข้ามาในสิงคโปร์ หรือส่งออกสินค้านั้นออกจากสิงคโปร์ ผู้ประกอบการจะต้องจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทไว้กับหน่วยงานสิงคโปร์ Accounting & Corporate Regulatory Authority (ACRA) และได้รับอนุญาตจาก International Enterprise Singapore (IE Singapore)</p> <p><u>ข้อยกเว้นการนำเข้า ส่งออกสินค้า</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - เพื่อใช้ในการส่วนตัวหรือในครัวเรือน โดยนำเข้ามาพร้อมกับผู้โดยสาร ลูกเรือ หรือลูกจ้างในการขนส่งนั้นๆ ทั้งทางบก ทางน้ำและทางอากาศ - เพื่อเป็นตัวอย่างทางการค้า, ตัวอย่างเพื่อการทดลอง และของขวัญซึ่งมีมูลค่าน้อยกว่า 400 	<p>สินค้าควบคุม จะต้องได้รับอนุญาตในการนำเข้า หรือส่งออก หรือปฏิบัติให้ครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายนั้นๆ</p>

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
				ดอลลาร์สิงคโปร์ - สินค้าที่นำเข้าทางอากาศซึ่งมีมูลค่าน้อยกว่า 400 ดอลลาร์สิงคโปร์ 2. การส่งออก	
3.	การบริการ			ไม่มีกฎหมายที่ใช้ควบคุม กำกับ การประกอบธุรกิจบริการโดยรวม	ไม่มีกฎหมายที่ใช้ควบคุม กำกับ การประกอบธุรกิจบริการโดยรวม
4.	การแข่งขันทางการค้า			มีกฎหมายกำหนดห้ามมิให้ผู้ประกอบการกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นการจำกัดการแข่งขันทางการค้า	มีกฎหมายกำหนดห้ามมิให้ผู้ประกอบการกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นการจำกัดการแข่งขันทางการค้า
4.1	การกระทำที่ต้องห้าม			1. ห้ามมิให้มีการทำสัญญาหรือข้อตกลงใดๆ ที่เป็นการป้องกันจำกัด หรือบิดเบือนการแข่งขันทางการค้าในประเทศสิงคโปร์	1. ห้ามผู้ประกอบการซึ่งมีอำนาจเหนือตลาดกระทำการบางประการในทางธุรกิจที่ไม่ชอบ 2. กระทำการรวมธุรกิจ

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
				<p>2. ห้ามมิให้บริษัทที่มีส่วนแบ่งในตลาดสูง ใช้อำนาจต่อรองหรือมีพฤติกรรมในทางที่มีชอบบริษัทที่มีส่วนแบ่งในตลาดสูง หมายถึง บริษัทที่มีส่วนแบ่งในตลาดสูงเกินกว่าร้อยละ 60 ของตลาดประเภทนั้นๆ โดยพิจารณา ร่วมกับปัจจัยอื่นๆ ด้วย เช่น อุปสรรคในการเข้าสู่ตลาด และ กำลังซื้อของผู้บริโภค</p> <p>อย่างไรก็ตาม ในบางกรณีบริษัทที่มีส่วนแบ่งในตลาดสูงอาจเป็นบริษัทที่มีส่วนแบ่งในตลาดต่ำกว่าร้อยละ 60 ก็ได้ หากพิจารณาจากปัจจัยอื่นๆ แล้วบริษัทนั้นมีลักษณะของการมีอำนาจเหนือตลาด</p> <p>3. ห้ามมิให้มีการควบรวมกิจการที่มีนัยสำคัญเป็นการลดการแข่งขันในตลาดภายในประเทศ</p>	<p>อันก่อให้เกิดการผูกขาดหรือความไม่เป็นธรรมในการแข่งขันตามที่กำหนด เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า</p> <p>3. กระทำการร่วมกับผู้ประกอบธุรกิจอื่นผูกขาด หรือลดการแข่งขัน หรือจำกัดการแข่งขันในตลาดสินค้าใดสินค้าหนึ่ง หรือบริการใดบริการหนึ่ง</p>
5.	ส่งเสริมการลงทุน			ไม่มีกฎหมายส่งเสริมการลงทุนโดยตรง	มีกฎหมายส่งเสริมการลงทุนกำหนดไว้

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
				แต่มีหน่วยงานชื่อ SPRING (Standards Productivity and Innovation for Growth board) สังกัดกระทรวงการค้าและอุตสาหกรรม ทำหน้าที่ส่งเสริมการประกอบธุรกิจ โดยมีการจัดแผนงานเป็นการเฉพาะ เพื่อส่งเสริม SMEs	
5.1	กิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน			<ol style="list-style-type: none"> 1. วิทยาศาสตร์ชีวภาพ (การให้บริการสุขภาพ เทคโนโลยีด้านเภสัชภัณฑ์ และเทคโนโลยีชีวภาพ) 2. พลังงานสะอาด บริการด้าน การศึกษาและอาชีพ 3. อิเล็กทรอนิกส์ (ส่วนประกอบ และระบบอิเล็กทรอนิกส์ และ Semiconductors) 4. พลังงาน 5. บริการด้านเคมี และ วิศวกรรม 6. เทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม 7. การสื่อสาร (คอมพิวเตอร์ และธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. กิจการเกี่ยวกับเกษตรกรรม และผลิตผลจากการเกษตร 2. กิจการเกี่ยวกับเหมืองแร่ เซรามิกส์ และโลหะ ชั้นมูลฐาน 3. กิจการเกี่ยวกับ อุตสาหกรรมเบา 4. กิจการเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ โลหะ เครื่องจักร และ อุปกรณ์ขนส่ง 5. กิจการเกี่ยวกับอุตสาหกรรม อิเล็กทรอนิกส์และ เครื่องใช้ไฟฟ้า 6. กิจการเกี่ยวกับอุตสาหกรรม เคมีภัณฑ์ กระดาษ และ

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
				<p>สื่อและสิ่งบันเทิง ดิจิทัล</p> <p>การโทรคมนาคม)</p> <p>8. องค์การระหว่างประเทศ</p> <p>องค์การที่ไม่ใช่ของรัฐบาล</p> <p>และองค์กรเพื่อมนุษยชน</p> <p>9. กีฬาและสิ่งพักผ่อนหย่อนใจ</p> <p>10. โลจิสติกส์</p> <p>11. นวัตกรรม วิศวกรรม</p> <p>สิ่งพิมพ์ และวิศวกรรมขนส่ง</p>	<p>พลาสติก</p> <p>7. กิจการบริการและ</p> <p>สาธารณูปโภค</p>
5.2	มาตรการในการส่งเสริม			<p>มาตรการของ SPRING ในการส่งเสริม SMEs</p> <p>1. มาตรการทางภาษีอากร</p> <p>- Angel Investors Tax Deduction Scheme (AITD) นักลงทุนรายอิสระหรือกลุ่มนักลงทุนอิสระที่ใช้เงินส่วนตัวในการลงทุนในธุรกิจใดๆ จะได้รับการลดภาษีร้อยละ 50 ของยอดเงินลงทุน แต่ไม่เกินปีละ 250,000 ดอลลาร์สิงคโปร์</p> <p>2. มาตรการที่ไม่เกี่ยวกับภาษีอากร</p> <p>- Business Angel Scheme (BAS) สนับสนุนการเข้าร่วมลงทุนให้กับ</p>	<p>สิทธิประโยชน์</p> <p>1. สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร</p> <p>- ยกเว้น/ลดหย่อนอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร</p> <p>- ลดหย่อนอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็น</p> <p>- ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลและเงินปันผล</p> <p>- ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 50</p> <p>- ให้หักค่าขนส่ง ค่าไฟฟ้า และค่าน้ำประปา เป็นสองเท่า</p> <p>- ให้หักค่าติดตั้งหรือก่อสร้างสิ่ง</p>

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
				<p>ธุรกิจที่อยู่ในช่วงต้องการเงินทุนหมุนเวียน เพื่อเพิ่มกำลังการผลิต การทำตลาด ในประเทศสิงคโปร์ สำหรับธุรกิจที่มีสินค้าหรือบริการที่สร้างสรรค์ เป็นจำนวนเงินถึง 1.5 ล้านดอลลาร์สิงคโปร์</p> <ul style="list-style-type: none"> - Incubator Development Programme (IDP) เป็นกองทุนร่วมระหว่างหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจกับผู้ให้คำปรึกษาด้านการร่วมลงทุนในการดูแล ให้คำแนะนำ และพัฒนาธุรกิจที่อยู่ในระยะการพัฒนาผลิตภัณฑ์และริเริ่มทำการตลาดเพื่อนำนวัตกรรมไปสู่เชิงพาณิชย์ - SPRING Startup Enterprise Development Scheme (SPRING SEEDS) สนับสนุนการเข้าร่วมลงทุน ให้กับธุรกิจในประเทศสิงคโปร์ ที่อยู่ในระยะการพัฒนาผลิตภัณฑ์และริเริ่มทำการตลาดเพื่อนำนวัตกรรมไปสู่เชิงพาณิชย์ 	<p>อำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้นร้อยละ 25</p> <ul style="list-style-type: none"> - ยกเว้นอากรขาเข้าวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นสำหรับการผลิตเพื่อการส่งออก 2. สิทธิประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับภาษีอากร - อนุญาตให้นำคนต่างด้าวเข้ามาเพื่อศึกษาลู่ทางการลงทุน - อนุญาตให้นำช่างฝีมือ และผู้เชี่ยวชาญการเข้ามาทำงานในกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน - อนุญาตให้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดิน - อนุญาตให้ส่งออกซึ่งเงินตราต่างประเทศ <p>หลักประกัน</p> <ul style="list-style-type: none"> - รัฐจะไม่โอนกิจการของผู้ที่ได้รับ การส่งเสริมการลงทุนมาเป็นของรัฐ - รัฐจะไม่ประกอบกิจการขึ้นใหม่แข่งขัน

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
				<p>สำหรับธุรกิจที่มีสินค้าหรือบริการที่สร้างสรรค์ โดยร่วมกับนักลงทุนภายนอก เป็นจำนวนเงิน 1 ล้านดอลลาร์สิงคโปร์</p> <ul style="list-style-type: none"> - Action Community for Entrepreneurship Startups (ACE Startups) สนับสนุนเงินทุนจำนวน 50,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ให้กับคนสิงคโปร์ที่ประสงค์จะเริ่มประกอบธุรกิจในครั้งแรก - Work Pass for Foreign Entrepreneurs (Entrepass) ใ้ผ่านเข้าประเทศสำหรับนักลงทุนต่างชาติที่ประสงค์จะเข้ามาลงทุนในประเทศสิงคโปร์ ให้สามารถอยู่ในประเทศเพื่อดำเนินการริเริ่มจัดตั้งธุรกิจได้ <p><u>มาตรการทั่วไปอื่นๆ สำหรับนักลงทุนต่างชาติ</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มาตรการทางภาษีอากร <ul style="list-style-type: none"> - มาตรการจูงใจด้านภาษี การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล และ 	<ul style="list-style-type: none"> - รัฐจะไม่ผูกขาดการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชนิดเดียวกันกับผู้ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน - รัฐจะไม่ควบคุมราคาผลิตภัณฑ์ของผู้ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน - รัฐจะอนุญาตให้ส่งออกเสมอไป - รัฐจะไม่อนุญาตให้ส่วนราชการองค์การของรัฐบาล หรือรัฐวิสาหกิจนำผลิตภัณฑ์ชนิดเดียวกันที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนเข้ามาโดยได้รับยกเว้นอากรขาเข้า <p><u>ความคุ้มครอง (พิจารณาตามความเหมาะสม)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษขาเข้าสำหรับการนำเข้าผลิตภัณฑ์ชนิดเดียวกับที่ผลิตได้ในประเทศ แต่ไม่เกินร้อยละ 50 ของราคารวมค่าประกันภัย และค่าขนส่งโดยใช้บังคับไม่เกินคราวละ 1 ปี - ในกรณีที่เห็นว่ามาตรา 49

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
				<p>ภาษีเงินได้ ให้กับผู้เริ่มก่อตั้งกิจการเป็นเวลา 5-10 ปี</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tax Exemption for Start-Ups สำหรับนิติบุคคลที่จดทะเบียนในสิงคโปร์ และมีผู้ถือหุ้นไม่เกิน 20 ราย โดยทุกรายเป็นบุคคลธรรมดาสามารถขอรับสิทธิประโยชน์ในการยกเว้นภาษีเงินได้ โดยเงินได้จำนวน 1 แสนดอลลาร์สิงคโปร์แรก ได้รับยกเว้นไม่ต้องนำมาคำนวณภาษีเงินได้ประจำปีเป็นเวลา 3 ปี - การกู้ยืมจากต่างประเทศ จะต้องเสียภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ในอัตราร้อยละ 15 เพื่อเป็นดอกเบี้ยสำหรับผู้ที่ไม่ใช่สัญชาติสิงคโปร์ แต่รัฐบาลอาจอนุญาตให้มีการยกเว้นได้ หากเงินกู้นั้นจะนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการซื้อเครื่องจักรที่มีประสิทธิภาพ - Enterprise Investment Incentive (EII) Scheme เป็นการ 	<p>ไม่เพียงพอสำหรับการให้ความคุ้มครอง</p> <p>อาจเพิ่มมาตรการ ห้ามการนำเข้าผลิตภัณฑ์ชนิดเดียวกันที่ผลิตได้ในประเทศ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชานกรรมการมีอำนาจสั่งช่วยเหลือ หากผู้ได้รับการส่งเสริมประสบปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินกิจการ - ประชานกรรมการมีอำนาจสั่งแก้ไขกรณีที่โครงสร้างอัตรา หรือวิธีการจัดเก็บภาษีอากร ค่าบริการ หรือค่าธรรมเนียม เป็นอุปสรรคต่อกิจการของผู้ได้รับการส่งเสริมการลงทุน

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
				ให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้ประกอบการ ที่มีได้จดทะเบียนในตลาดหุ้นในปี ที่เริ่มกิจการและมีทุนจดทะเบียน ชำระแล้วไม่ต่ำกว่า 10,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ รวมทั้งมีการ พัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่หรือมีบริการ รูปแบบใหม่ โดยบริษัทสามารถนำ ยอดขาดทุนสะสมมาหักลดหย่อน ภาษีได้สูงสุดถึง 3 ล้านดอลลาร์ สิงคโปร์	
6.	การควบคุมการ ประกอบธุรกิจของ คนต่างด้าว			ไม่มีกฎหมายควบคุมการประกอบ ธุรกิจของคนต่างด้าวไว้เป็นการ เฉพาะ	มีกฎหมายควบคุมการประกอบ ธุรกิจของคนต่างด้าวไว้เป็นการ เฉพาะ
6.1	นิยาม “คนต่าง ด้าว”			ไม่มีนิยามของคนต่างด้าวไว้เป็นการ เฉพาะ	“คนต่างด้าว” หมายความว่า (1) บุคคลธรรมดาซึ่งไม่มี สัญชาติไทย (2) นิติบุคคลซึ่งไม่ได้จดทะเบียนใน ประเทศไทย (3) นิติบุคคลซึ่งจดทะเบียนใน ประเทศไทย และมีลักษณะเป็น นิติบุคคลซึ่งมีหุ้นอันเป็นทุน

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
					<p>ตั้งแต่กึ่งหนึ่งของนิติบุคคลนั้นถือโดยคนต่างด้าว หรือเป็น</p> <p>ห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือ</p> <p>ห้างหุ้นส่วนสามัญที่จดทะเบียนซึ่งหุ้นส่วนผู้จัดการหรือผู้จัดการเป็นบุคคลธรรมดาซึ่งไม่มีสัญชาติไทย</p> <p>(4) นิติบุคคลซึ่งจดทะเบียนในประเทศไทย ซึ่งมีหุ้นอันเป็นทุนตั้งแต่กึ่งหนึ่งของนิติบุคคลนั้นถือโดยนิติบุคคลตาม (3)</p>
6.2	กิจการที่ควบคุม			<p><u>กิจการที่ควบคุมไม่ให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนเกินกว่าที่กำหนดไว้</u></p> <p>- ด้านการกระจายเสียง และการจัดสรรคลื่นความถี่ ที่นักลงทุนต่างชาติจะเข้ามาลงทุนได้สูงสุดไม่เกินร้อยละ 49</p> <p>- กิจการด้านหนังสือพิมพ์</p> <p>ที่นักลงทุนต่างชาติจะเข้ามาลงทุนได้สูงสุดไม่เกินร้อยละ 5</p>	<p><u>กิจการที่ต้องขอรับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจ</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ธุรกิจที่เกี่ยวกับความปลอดภัยหรือความมั่นคงของประเทศ 2. ธุรกิจที่คนไทยยังไม่มีความพร้อมที่จะแข่งขันในการประกอบกิจการกับคนต่างด้าว

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
				<p>กิจการที่ต้องห้ามไม่ให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุน ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - ธุรกิจด้านกฎหมาย และ การประกอบอาชีพทนายความ - ธุรกิจบางสาขาที่เกี่ยวข้องกับ กิจการวิสาหกิจของรัฐ 	<p>กิจการที่ต้องห้ามไม่ให้คนต่างด้าวเข้ามาประกอบธุรกิจในไทย เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - การสกัดสมุนไพรไทย - การค้าและการขายทอดตลาดโบราณวัตถุของไทยหรือที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ของประเทศ - การค้าที่ดิน
6.3	ผลทางกฎหมาย			<p>นักลงทุนต่างประเทศสามารถเข้ามาลงทุนในประเทศสิงคโปร์ได้ 100 % ในเกือบทุกสาขาธุรกิจ ยกเว้นสาขาที่ได้กล่าวไว้แล้ว</p>	<p>คนต่างด้าวที่จะเข้ามาประกอบธุรกิจบางประเภทตามที่กฎหมายกำหนดไว้ในประเทศไทยได้ จะต้องขอรับอนุญาตจากสำนักงานประกอบธุรกิจคนต่างด้าว กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ก่อน</p>

ตาราง ผ5-8 ตารางเปรียบเทียบนโยบายและกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียนเป้าหมายและประเทศไทย
กฎหมายภาษี

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
1.	ภาษีเงินได้นิติบุคคล				
1.1	อัตรากาภาษี (ร้อยละ)	อัตรากาที่ร้อยละ 25	อัตรากาที่ร้อยละ 25	อัตรากาที่กำหนดร้อยละ 4.25 - 17 (ร้อยละ 4.25 สำหรับกำไรสุทธิ 10,000 แรก ร้อยละ 8.5 สำหรับ 290,000 ถัดมา และ ร้อยละ 17 สำหรับรายได้ส่วนที่เกิน 300,000 ดอลลาร์สิงคโปร์)	อัตรากาที่ร้อยละ 30 (ลดเหลือร้อยละ 23 ในปี 2555 และเหลือร้อยละ 20 ในปี 2556 และ 2557)
1.2	อัตรากาพิเศษสำหรับ SMEs	บริษัทที่มีรายได้ต่ำกว่า 50,000 ล้านบาท ให้เสียภาษีร้อยละ 12.5	บริษัทที่มีทุนจดทะเบียนไม่เกิน 2.5 ล้านบาท รังกิต - กำไรสุทธิส่วนที่ไม่เกิน 500,000 รังกิต เสียภาษีเพียงร้อยละ 20	ไม่มี	บริษัทที่มีทุนจดทะเบียนไม่เกิน 5 ล้านบาท และรายได้ไม่เกิน 30 ล้านบาท - กำไรสุทธิส่วนที่ไม่เกิน 300,000 บาท ยกเว้น ตั้งแต่ 300,001 ถึง 1,000,000 บาท ถัดไป เสียภาษีเพียงร้อยละ 15 ส่วนที่เกิน 1,000,000 บาท เสียอัตรากาปกติ
2.	ภาษีหัก ณ ที่จ่าย*				
2.1	การจ่ายเงินปันผล	ได้รับยกเว้นหากเข้าเงื่อนไขที่กำหนด	ได้รับยกเว้น	ได้รับยกเว้น	ได้รับยกเว้นหากเข้าเงื่อนไขที่กำหนด
2.2	การจ่ายดอกเบี้ย	ร้อยละ 20	ร้อยละ 15	ร้อยละ 15	ร้อยละ 15

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
2.3	การจ่ายค่าสิทธิ	ร้อยละ 20	ร้อยละ 10	ร้อยละ 10	ร้อยละ 15
3.	ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา				
3.1	อัตรากำไรปกติ	ร้อยละ 5 - 30	ร้อยละ 0 - 26	ร้อยละ 0 - 20	ร้อยละ 0 - 37 (ลดเหลือ 0 - 35 ในปีภาษี 2556)
4.	ภาษีมูลค่าเพิ่ม				
4.1	อัตรากำไร	ร้อยละ 10	ยังไม่ใช้ระบบภาษีมูลค่าเพิ่มในปัจจุบันมีระบบภาษีที่คล้ายกันคือ - ภาษีการขาย (เรียกเก็บที่อัตรา ร้อยละ 10) - ภาษีการบริการ (เรียกเก็บที่อัตรา ร้อยละ 6)	ร้อยละ 7	ร้อยละ 10 (ลดเหลือร้อยละ 7 ถึง 30 ต.ค. 57)
4.2	กรณีส่งออก	ร้อยละ 0	-	ร้อยละ 0	ร้อยละ 0
4.3	ฐานของรายได้ที่ผู้ประกอบการต้องจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการภาษีมูลค่าเพิ่ม	เมื่อรายได้ที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มในเดือนใดๆ เกิน 600 ล้านบาท (หรือประมาณ 1.86 ล้านบาท)	-	เมื่อรายได้ที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มต่อปีเกิน SGD 1 ล้าน (หรือประมาณ 25 ล้านบาท)	เมื่อรายได้ที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มต่อปีเกิน 1.8 ล้านบาท
5.	การจัดให้มีนโยบายภาษีเพื่อส่งเสริม SMEs				

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
5.1	นโยบายสำหรับ SMEs หมายเหตุ – การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีนั้น SMEs จะต้องเข้าเงื่อนไขที่กำหนด	รัฐบาลอินโดนีเซียมีได้ออกนโยบายหรือมาตรการเป็นการเฉพาะสำหรับ SMEs แต่มีลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลให้กึ่งหนึ่ง สำหรับบริษัทที่มีรายได้ต่ำกว่า 50 ล้านบาท ให้เสียภาษีร้อยละ 12.5 (จากอัตราปกติร้อยละ 25)	<ul style="list-style-type: none"> กำหนดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลพิเศษเฉพาะ SMEs ไม่ต้องส่งประมาณการเพื่อชำระภาษีส่วงหน้าสำหรับสองปีแรก โดยให้ชำระตอนสิ้นปีได้เลย ยอมให้นำรายจ่ายในการจดทะเบียนสิทธิบัตรและเครื่องหมายการค้าของ SMEs มาหักเป็นรายจ่ายได้ในปีภาษี 2553-2557 กำหนดอัตราอากรแสตมป์ไว้เป็นพิเศษสำหรับเงินกู้ยืมของ SMEs 	<ul style="list-style-type: none"> ให้เงินช่วยเหลือ 5% ของรายได้ แต่ไม่เกิน SGD 5,000 ในปี 2555 สนับสนุนการสร้างนวัตกรรมและเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต โดยให้หักค่าใช้จ่ายทางภาษีได้ 4 เท่า แต่ไม่เกิน SGD 1,600,000 หรือเลือกรับเงินสดร้อยละ 30 ของรายจ่ายที่ได้รับสิทธิ ที่ไม่เกิน SGD 200,000 สนับสนุนให้ SMEs ปรับปรุงสถานประกอบการให้สะอาดเรียบร้อยและทันสมัยทุกๆ 3 ปี โดยให้หักรายจ่ายฝ่ายทุนเป็นรายจ่ายทางภาษีได้ทันที แต่ไม่เกิน SGD 300,000 ในทุกๆ 3 ปี ส่งเสริมให้ธุรกิจ SMEs มีการเจริญเติบโตขึ้นด้วยการควบรวมกิจการ โดยให้หักรายจ่ายทางภาษีได้ 2 เท่า สำหรับรายจ่ายที่เกิดขึ้นจากการควบรวมกิจการ 	<ul style="list-style-type: none"> ปรับลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับธุรกิจ SMEs เป็นการเฉพาะ ให้สิทธิหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาในอัตราพิเศษดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ฯ – ร้อยละ 40 ณ วันที่ได้มา ที่เหลือทยอยหักภายใน 3 ปี อาคารโรงงาน – ร้อยละ 25 ณ วันที่ได้มา ที่เหลือทยอยหักภายใน 20 ปี เครื่องจักรและอุปกรณ์เครื่องจักร – ร้อยละ 40 ณ วันที่ได้มา ที่เหลือทยอยหักภายใน 5 ปี ยกเว้นรายได้จากการขายทรัพย์สินประเภทเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตสินค้า (ตามพระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 551 ลงวันที่ 7 พฤศจิกายน 2555) สำหรับเงินได้ที่ได้รับจากการขายทรัพย์สินประเภทเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิต

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
				<p>แต่ไม่เกิน SGD 100,000/ปี</p> <ul style="list-style-type: none"> • ให้หักรายจ่ายฝ่ายทุนเป็นรายจ่ายทางภาษีได้ ทั้งนี้สำหรับรายจ่ายที่ไม่เกิน SGD 1,000 (เพิ่มเป็น SGD 5,000 ในปี 2556) ที่ซื้อเข้ามาเพื่อใช้ในกิจการ แต่รวมแล้วไม่เกิน SGD 30,000 ต่อปี • ส่งเสริมให้ SMEs ไปลงทุนในต่างประเทศ โดยยอมให้หักค่าใช้จ่ายได้ 2 เท่าสำหรับค่าเดินทางไปต่างประเทศเพื่อสร้างธุรกิจ และรายจ่ายในการศึกษาสู่ทางการทำธุรกิจในต่างประเทศ • ยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับเงินได้จากการลงทุนในต่างประเทศ (เงินปันผล เงินกำไร และเงินที่ได้รับจากการให้บริการในต่างประเทศ หากเข้าเงื่อนไขที่กำหนด และยังอนุญาตให้นำ 	<p>สินค้าเพื่อซื้อเครื่องจักรใหม่ทดแทน ทั้งนี้ เฉพาะการขายทรัพย์สินประเภทเครื่องจักรที่ได้กระทำตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2555 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2556</p> <ul style="list-style-type: none"> • ให้สิทธิหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาในอัตราร้อยละ 100 สำหรับเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตสินค้าหรือการรับจ้างผลิต (ตามพระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 552 ลงวันที่ 7 พฤศจิกายน 2555) • การหักค่าใช้จ่ายส่วนต่างค่าแรงขั้นต่ำเดิมและค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท/วัน ได้ 1.5 เท่า ตามพระราชกฤษฎีกา ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 553) พ.ศ. 2555

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
				รายจ่ายจากการลงทุนในต่างประเทศมาหักเป็นรายจ่ายได้อีกด้วย	
6.	การร่วมลงนามในอนุสัญญาภาษีซ้อนภายในกลุ่มประเทศอาเซียน				
6.1	ประเทศที่ร่วมลงนามไปแล้ว	ประเทศอินโดนีเซียได้ตกลงทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับ 59 ประเทศ สำหรับประเทศอาเซียนที่ได้ตกลงทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับอินโดนีเซียไปแล้วมี 5 ประเทศ คือ บรูไน มาเลเซีย สิงคโปร์ ไทย และ เวียดนาม	ประเทศมาเลเซียได้ตกลงทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับ 71 ประเทศ อย่างไรก็ตามบริษัทต่างชาติใน Labuan ที่จัดตั้งภายใต้ Labuan Offshore Business Activity Tax Act 1990 จะไม่ได้รับสิทธิพิเศษใดภายใต้อนุสัญญาภาษีซ้อน ประเทศในกลุ่มสมาชิกอาเซียนที่มาเลเซียร่วมลงนามในอนุสัญญาภาษีซ้อนไปแล้วมี 7 ประเทศ ได้แก่ บรูไน อินโดนีเซีย ลาว พม่า ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย	ประเทศสิงคโปร์ได้ตกลงทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับ 76 ประเทศ อย่างไรก็ตามประเทศในกลุ่มสมาชิกอาเซียนที่ 7 ประเทศที่สิงคโปร์ร่วมลงนามในอนุสัญญาภาษีซ้อน ได้แก่ บรูไน อินโดนีเซีย มาเลเซีย พม่า ฟิลิปปินส์ ไทย และเวียดนาม	ประเทศไทยได้ลงนามในอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศต่างๆ ทั้งสิ้น 64 ประเทศ โดยยังไม่มีผลบังคับใช้ 10 ประเทศ สำหรับในภูมิภาคอาเซียน ประเทศไทยยังไม่ได้ตกลงทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับกัมพูชา ส่วนประเทศอื่นได้ร่วมลงนามแล้ว 8 ประเทศ ได้แก่ บรูไน (ร่วมลงนามแต่ยังไม่มีผลบังคับใช้) อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย พม่า ฟิลิปปินส์ และ สิงคโปร์
6.2	ประเทศที่ยังไม่ได้ร่วมลงนาม	กัมพูชา ลาว พม่า และ ฟิลิปปินส์	เวียดนาม และกัมพูชา	ลาว และกัมพูชา	กัมพูชา

ข้อ	ประเด็นกฎหมาย	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สหพันธรัฐมาเลเซีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ราชอาณาจักรไทย
	หมายเหตุ - ประเทศ กัมพูชายังมิได้ร่วมลง นามในอนุสัญญาภาษี ซ้อนกับประเทศใด ทั้งสิ้น				

ภาคผนวก 6

ระบบการจัดเก็บภาษีของประเทศสมาชิกอาเซียน

ระบบการจัดเก็บภาษีของประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ

รัฐบรูไนดารุสซาราม

1. ภาษีเงินได้นิติบุคคล

ประเทศบรูไนดารุสซารามจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลภายใต้กฎหมายหลัก คือ Income Tax Act โดยมีอัตราปกติเท่ากับร้อยละ 30 อย่างไรก็ตามในช่วงปี พ.ศ.2551 – 2555 ประเทศบรูไนได้มีการปรับลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล ดังต่อไปนี้

ตาราง ผ6-1 อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลประเทศบรูไน

ปีภาษี	อัตราภาษี (ร้อยละ)
อัตราปกติ ตามมาตรา 35 ของ Income Tax Act	30
อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับปีภาษี 2551	27.5
อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับปีภาษี 2552	25.5
อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับปีภาษี 2553 และ 2554	23.5
อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับปีภาษี 2555	22

นอกจากนี้ประเทศบรูไนยังได้มีการลดฐานภาษีเพื่อการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับ SMEs และบริษัทที่จัดตั้งขึ้นใหม่ดังนี้

ตาราง ผ6-2 อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับ SMEs

กำไรสุทธิ (BND) ¹	ฐานภาษี (BND) (ร้อยละ)	อัตราภาษี (ร้อยละ)
0 – 50,000	25 ของกำไรสุทธิ	22
50,001 – 100,000	50 ของกำไรสุทธิ	22
100,001 เป็นต้นไป	100 ของกำไรสุทธิ	22

สำหรับบริษัทที่จัดตั้งขึ้นใหม่ จะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิในส่วนที่ไม่เกิน BND 100,000 ในระหว่าง 3 ปีแรกของการประกอบกิจการ

โดยทั่วไปรายได้ดังต่อไปนี้ของบริษัทที่จัดตั้งขึ้นในประเทศบรูไนจะต้องนำมารวมเป็นรายได้เพื่อคำนวณกำไรสุทธิในการเสียภาษี

1. เงินได้จากการประกอบธุรกิจ และเงินได้อื่น
2. เงินปันผลที่ได้รับจากบริษัทที่ยังมิได้เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในรัฐบรูไนในดารุสซาราม
3. ดอกเบี้ย และส่วนลดรับ
4. ค่าเช่า ค่าสิทธิ เงินส่วนต่าง และกำไรอื่น ๆ ที่ได้รับจากธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับอสังหาริมทรัพย์

2. ภาษีมูลค่าเพิ่ม

ประเทศบรูไนไม่มีการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม

¹ BND : Brunei dollar

3. ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย

ประเทศบรูไนมีระบบการจัดเก็บภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย สำหรับเงินได้ที่เกิดขึ้นในรัฐบรูไนในดารุสซาราม (Brunei Darussalam sourced income) ภายใต้ Income Tax Act ประเภทของเงินได้และอัตราภาษีหัก ณ ที่จ่ายสำหรับปี 2555 ได้แสดงไว้โดยสังเขปในตารางข้างล่างนี้

ตาราง ผ6-3 ประเภทเงินได้และอัตราภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ประเทศบรูไน

ประเภทเงินได้	อัตราภาษีหัก ณ ที่จ่าย (ร้อยละ)
ดอกเบี้ย ค่านายหน้า และเงินได้อื่นนอกที่มีได้เกี่ยวข้องกับการให้กู้ยืมเงิน	15
ค่าบริการทางเทคนิค และ ค่าบริการ	20
ค่าจัดการ (Management fee)	20
ค่าเช่าหรือ การจ่ายเงินอันเนื่องกับสังหาริมทรัพย์	10
ค่าตอบแทนกรรมการที่มีถิ่นที่อยู่ในรัฐบรูไนในดารุสซาราม	20

*** ผู้จ่ายเงินได้มีหน้าที่ต้องหัก และนำส่งภาษีต่อรัฐภายใน 14 วันนับจากวันที่ได้จ่ายเงินออกไป

4. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ประเทศบรูไนไม่มีการเรียกเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา คณะบุคคลที่จัดตั้งขึ้นโดยบุคคลธรรมดาที่มีได้มีการเรียกเก็บภาษีเช่นกัน สำหรับคณะบุคคลที่จัดตั้งขึ้นโดยนิติบุคคล เงินได้ที่นิติบุคคลได้รับจากคณะบุคคลให้คำนวณแบ่งตามสัดส่วนและเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลเหมือนกับรายได้ที่ได้รับโดยตรงจากการประกอบธุรกิจ

5. ภาษีที่ดิน (Land Duty)

ประเทศบรูไนเรียกเก็บภาษีที่ดินในอัตรา BND 25 ต่อ 0.1 เอเคอร์ สำหรับที่ดินที่อยู่ในเขตอุตสาหกรรมที่กำหนด

6. ภาษีสำหรับกำไรจากการขายที่ดิน (Real Property Gain Tax)

ประเทศบรูไนไม่มีการเรียกเก็บภาษีที่เกิดจากกำไรจากการขายที่ดิน ดังนั้นกำไรจากการขายที่ดินจึงมีต้องนำมาคำนวณเป็นเงินได้เพื่อเสียภาษี ในขณะที่เดียวกันขาดทุนจากการขายที่ดินก็นำมาหักเป็นค่าใช้จ่ายไม่ได้เช่นกัน อย่างไรก็ตาม ภาษีที่ดินจะมีการเรียกเก็บภาษีสำหรับ

- 6.1 กำไรที่เกิดจากการขายที่ดินในกรณีที่ดินบุคคลประกอบกิจการขายอสังหาริมทรัพย์ เป็นปกติธุระ
- 6.2 เรียกเก็บภาษีสำหรับอาคาร (Building Tax) ในอัตราร้อยละ 12 สำหรับอาคารที่ตั้งอยู่ใน Bandar Seri Begawan

7. อากรสแตมป์

ประเทศบรูไนมีการเรียกเก็บอากรสแตมป์ สำหรับตราสารประเภทต่างๆ โดยเรียกเก็บทั้งที่เป็นจำนวนที่แน่นอน และเป็นอัตราที่แตกต่างกันตามมูลค่าของตราสาร

8. อากรขาเข้า

การนำเข้าอาหาร และวัตถุดิบเพื่อใช้ในการผลิตในอุตสาหกรรม รวมถึง Pioneer Industries ได้รับการยกเว้นอากรขาเข้า และมีการเรียกเก็บอากรในอัตราร้อยละต่ำสำหรับการนำเข้า อุปกรณ์และเครื่องใช้ไฟฟ้า ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากไม้ วัสดุและอุปกรณ์สำหรับการถ่ายภาพ เฟอร์นิเจอร์ ยานพาหนะและ

อะไหล่ สำหรับสินค้าประเภทเครื่องสำอางและน้ำหอมมีการเรียกเก็บอากรขาเข้าในอัตราสูงมาก
คือ ร้อยละ 30

9. ภาษีอื่น ๆ

มีการเรียกเก็บภาษีท้องถิ่นสำหรับที่ดิน บ้าน และอาคาร ที่ตั้งอยู่ภายในเขตที่กำหนดโดยรัฐ
ให้ต้องเสียภาษีท้องถิ่น

ราชอาณาจักรกัมพูชา

1. ภาษีเงินได้นิติบุคคล

นิติบุคคลซึ่งมีถิ่นที่อยู่ในกัมพูชาจะถูกจัดเก็บภาษีจากเงินได้หรือกำไรจากทั่วโลก ขณะที่นิติบุคคลที่ไม่มีถิ่นที่อยู่ในกัมพูชาจะถูกเก็บภาษีจากเงินได้หรือกำไรที่เกิดขึ้นในกัมพูชาเท่านั้น ผู้มีถิ่นที่อยู่ที่ได้รับเงินได้หรือกำไรจากต่างประเทศจะได้รับเครดิตสำหรับภาษีที่ถูกจัดเก็บจากต่างประเทศนั้น

ผู้มีถิ่นที่อยู่ในกัมพูชา หมายถึงบริษัทที่จัดตั้งและดำเนินกิจการในกัมพูชา หรือที่มีสำนักงานใหญ่ในกัมพูชา

อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล

ตาราง ผ6-4 อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลประเทศกัมพูชา

กำไรที่เกิดจาก	อัตรา (ร้อยละ)
การประกอบธุรกิจ (อัตราทั่วไป)	20
ผลิตภัณฑ์น้ำมัน แก๊สธรรมชาติ หรือการแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ	30
การประกอบธุรกิจที่ได้รับมาตรการพิเศษทางภาษีจากคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาของประเทศกัมพูชา	9
การประกอบธุรกิจที่ได้รับการส่งเสริม จากคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาของประเทศกัมพูชา ² หรือ CDC (ได้รับสิทธิพิเศษไม่เกิน 8 ปี)	0

² คณะกรรมการเพื่อการพัฒนาของประเทศกัมพูชา : The Council for the Development of Cambodia (CDC)

2. ภาษีมูลค่าเพิ่ม

บริษัท ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก และบริษัทลงทุน ต้องจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มเมื่อเริ่มประกอบกิจการ ส่วนผู้ประกอบการอื่นจะต้องจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มเมื่อมีรายได้ที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มจากการขายสินค้าเกิน 125 ล้านบาท หรือมูลค่าการให้บริการเกิน 60 ล้านบาท ภายในระยะเวลา 3 เดือนติดต่อกัน บริษัทที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนที่ได้รับสิทธิจาก CDC สามารถจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มก่อนมีรายได้เพื่อรับสิทธิการใช้ภาษีซื้อ

อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม

ตาราง ผ6-5 อัตราภาษีมูลค่าเพิ่มประเทศกัมพูชา

ประเภทของธุรกิจ	อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม (ร้อยละ)
การส่งออกสินค้าจากกัมพูชา และบริการ ที่มีการบริโภคนอกกัมพูชา	0
การขายสินค้าหรือให้บริการที่ได้กระทำในกัมพูชา	10

ตาราง ผ6-6 กิจกรรมที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มประเทศกัมพูชา

การให้บริการดังต่อไปนี้ไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม
การให้บริการทางไปรษณีย์แก่ประชาชน
การให้บริการด้านโรงพยาบาล คลินิก ด้านการแพทย์และทันตแพทย์
การให้บริการขนส่งคนโดยสารโดยระบบการขนส่งของรัฐทั้งหมด
การให้บริการด้านประกันภัย
การบริการด้านการเงิน
การนำเข้าสิ่งของสำหรับการใช้ของบุคคลซึ่งได้รับยกเว้นภาษีศุลกากร
กิจกรรมที่ไม่มีกำไรในผลประโยชน์ของรัฐซึ่งถูกจำแนกออกโดยรัฐมนตรีกระทรวงเศรษฐกิจและการเงิน

3. ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย

อัตราภาษีหัก ณ ที่จ่ายในกัมพูชา จะแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับประเภทของเงินได้ และผู้รับ อย่างไรก็ตาม การจ่ายเงินปันผลผู้จ่ายไม่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่ายไม่ว่าเป็นกรณีใด กรณีที่เป็นการจ่ายเงินให้กับนิติบุคคลที่ได้รับยกเว้นภาษี ผู้จ่ายเงินได้ก็ไม่มีหน้าที่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่าย เช่นกัน

อัตราภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายในกัมพูชาเป็นดังนี้

ตาราง ผ6-7 ประเภทเงินได้และอัตราภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ประเทศกัมพูชา

ประเภทเงินได้	อัตราภาษีหัก ณ ที่จ่าย สำหรับ Tax resident (ร้อยละ)	อัตราภาษีหัก ณ ที่จ่าย สำหรับ Non-tax resident (ร้อยละ)
ค่าจัดการ (Management fee) ค่าที่ปรึกษา ค่าบริการ และค่าสิทธิ	15	14
การให้เช่าสังหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์	10	14
ดอกเบี้ยเงินฝากประจำ (ยกเว้นเป็นการจ่าย ดอกเบี้ยให้กับสถาบันการเงิน)	6	14
ดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ (ยกเว้นเป็นการ จ่ายดอกเบี้ยให้กับสถาบันการเงิน)	4	14

4. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

บุคคลธรรมดาผู้มีถิ่นที่อยู่ในกัมพูชา (tax resident of Cambodia) ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินได้ทั้งหมดที่ได้รับ (จากแหล่งเงินได้ทั้งในประเทศและนอกประเทศ) อัตราภาษีที่คิดจากฐานเงินได้ต่อเดือนเป็นดังนี้

ตาราง ผ6-8 อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประเทศกัมพูชา

เงินได้ต่อเดือน (เรียล)	อัตราภาษี (ร้อยละ)
500,000 แรก	ยกเว้น
500,001 - 1,250,000	5
1,250,001 - 8,500,000	10
8,500,001 - 12,500,000	15
12,500,001 ขึ้นไป	20

บุคคลธรรมดาผู้มีถิ่นที่อยู่ในกัมพูชา (non-tax resident of Cambodia) จะเสียภาษีเฉพาะเงินได้ที่ได้รับจากกัมพูชาเท่านั้น อัตราภาษีคือร้อยละ 20 ของเงินได้ ซึ่งจะถือเป็นภาษีสุดท้าย (final tax)

Tax resident of Cambodia หมายถึง คนกัมพูชา หรือ บุคคลธรรมดาที่ไม่มีสัญชาติกัมพูชา แต่มีภูมิลำเนาหรือมีที่อยู่อาศัยหลักในประเทศกัมพูชา หรืออยู่ในประเทศกัมพูชาเกินกว่า 182 วันในปีปฏิทินใดๆ

5. ภาษีที่ดินและทรัพย์สิน

ภาษีการให้เช่าบ้านและที่ดิน

ผู้ให้เช่าที่ดิน อาคาร โกดัง หรืออุปกรณ์บางชนิด จะต้องเสียภาษีให้กับรัฐในอัตราร้อยละ 10 ของค่าเช่า อย่างไรก็ตามผู้ให้เช่าจะไม่ต้องเสียภาษีดังกล่าวหากค่าเช่าที่ได้รับได้ถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายไว้แล้วโดยผู้จ่าย

ภาษีที่ดินที่ไม่ใช้ประโยชน์

ที่ดินในเมืองหรือพื้นที่ตามที่รัฐกำหนดไว้โดยเฉพาะอันไม่มีการปลูกสร้าง หรือการพัฒนา หรือที่ดินที่พัฒนาแล้ว จะถูกจัดเก็บภาษีในอัตราร้อยละ 2 ของมูลค่าที่ดินตามราคาตลาดซึ่งประเมินโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกวันที่ 30 มิถุนายน ของทุกปี เจ้าของที่ดินจะต้องชำระภาษีก่อนวันที่ 30 กันยายน ของปีนั้น

6. ภาษีสำหรับการโอนทรัพย์สิน (Property Transfer Tax)

การโอนทรัพย์สินอันเนื่องมาจาก การเลิกหรือการควบรวมบริษัท หรือการโอนกรรมสิทธิ์ทรัพย์สิน ทั้งอสังหาริมทรัพย์และสังหาริมทรัพย์ เช่น ที่ดิน หรือ รถยนต์ จะต้องเสียภาษีการโอนทรัพย์สิน ซึ่งจัดเก็บในอัตราร้อยละ 4 ของมูลค่าทรัพย์สินที่โอน

7. Estate Duty

บริษัทที่ประกอบกิจการที่เกี่ยวกับการซื้อขายอสังหาริมทรัพย์ จะต้องจ่าย Estate Duty ตามอัตราที่กำหนดโดยกระทรวงการคลัง

8. ภาษีแสตมป์ (Stamp Tax)

กัมพูชามีการเรียกเก็บภาษีในรูปแบบของแสตมป์ สำหรับเอกสาร ไปรษณีย์ / ไปสเตอร์ (การโฆษณา) และเครื่องหมายการค้า อัตราที่เรียกเก็บนั้นไม่มากขึ้นอยู่กับรูปแบบของเอกสาร เริ่มตั้งแต่ 100 เรียลถึง 2,000 เรียล

9. อากรขาเข้า

อากรขาเข้าเรียกเก็บจากการนำสินค้าเข้ามาในกัมพูชา อากรขาเข้าจัดเก็บเมื่อสินค้าทั้งหมดข้ามพรมแดนเข้ามาในประเทศกัมพูชา เว้นแต่สินค้าที่กฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะให้ได้รับการยกเว้นอากรขาเข้า

ตาราง ผ6-9 สินค้าที่ได้รับการยกเว้นอากรขาเข้าประเทศกัมพูชา

สินค้าที่ได้รับการยกเว้นอากรขาเข้า
สินค้าที่นำเข้ามาในประเทศชั่วคราว
ของใช้ส่วนตัว
สินค้าที่ได้รับการยกเว้นอากรตามสนธิสัญญาระหว่างประเทศ
สินค้านำเข้าเพื่อช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม หรือการบริจาค
สินค้าเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
สินค้านำเข้าสำหรับงานแต่งงานหรืองานศพ

**อากรขาเข้าถูกกำหนดไว้ในตารางพิกัดภาษีศุลกากรประจำปี อัตราอยู่ที่ร้อยละ 0 ถึง 35

10. ภาษีอื่นๆ

ภาษีสิทธิบัตร (ภาษีจดทะเบียนธุรกิจ)

บริษัทที่ประกอบธุรกิจในกัมพูชา จะต้องชำระภาษีสิทธิบัตรทุกปีนับตั้งแต่ปีที่เริ่มก่อตั้ง ภาษีสิทธิบัตรจะอยู่ระหว่าง 15,000 เรียล ถึงอัตราสูงสุดร้อยละ 0.1 (ของจำนวนยอดขายสินค้าของบริษัทที่มากกว่า 100 ล้านเรียล) หรืออัตราสูงสุดร้อยละ 0.25 (ของจำนวนรายได้ค่าบริการของบริษัทที่เกินกว่า 40 ล้านเรียล)

ภาษีรถยนต์ (Tax on Means of Transportation)

กัมพูชา มีการจัดเก็บภาษีจากยานพาหนะ เมื่อมีการจดทะเบียน รถยนต์ รถบรรทุก รถประจำทาง รถมอเตอร์ไซด์

Tax for Public Lighting (TPL)

TPL เรียกเก็บจากการขายบุหรี่ยาสูบและเหล้าในกัมพูชา ไม่ว่าสินค้านั้นจะเป็นการนำเข้าหรือผลิตในประเทศ อัตราภาษีที่เรียกเก็บ คือ ร้อยละ 3 ของราคาขายปลีกของสินค้าที่รวมภาษีอื่นแล้ว (ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม)

สาธารณรัฐอินโดนีเซีย – ประเทศเป้าหมาย

เนื่องจากประเทศอินโดนีเซียเป็นประเทศเป้าหมาย ดังนั้นเนื้อหาในเรื่องภาษี นอกจากจะศึกษาถึงเรื่องการจัดเก็บภาษีในแต่ละประเภทแล้วยังศึกษาเพิ่มเติมถึงเรื่องหลักการทั่วไป หลักถิ่นที่อยู่ และกฎหมายภาษีด้วยดังนี้

หลักโดยทั่วไปเกี่ยวกับภาษี – ประเทศอินโดนีเซียจัดเก็บภาษี จากผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศอินโดนีเซีย สำหรับเงินได้ที่ได้รับทั้งในและต่างประเทศ (Worldwide income) ในขณะที่ผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศอินโดนีเซีย ต้องเสียภาษีจากรายได้ที่ได้รับในประเทศอินโดนีเซียเท่านั้น ปีภาษีในประเทศอินโดนีเซียเหมือนปีประเทศไทยคือเป็นปีปฏิทิน เริ่ม 1 มกราคม และสิ้นสุด 31 ธันวาคม ของทุกปี

หลักถิ่นที่อยู่ – นิติบุคคลใดๆ จะถือว่า มีถิ่นที่อยู่ในประเทศอินโดนีเซีย หากนิติบุคคลนั้น มีการจัดตั้งสถานที่ประกอบกิจการในประเทศอินโดนีเซีย นิติบุคคลต่างประเทศที่เข้ามาประกอบธุรกิจ ในอินโดนีเซียโดยผ่าน “สถานประกอบการถาวร” จะต้องเสียภาษีเสมือนกับนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นในประเทศอินโดนีเซีย สำหรับบุคคลธรรมดาผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศอินโดนีเซียคือผู้ที่อยู่ในประเทศตั้งแต่ 183 วันขึ้นไปในระยะเวลา 12 เดือนใดๆ

กฎหมายภาษีหลักในประเทศอินโดนีเซีย

กฎหมายภาษีในประเทศอินโดนีเซียมีอยู่ 8 ฉบับดังนี้

ตาราง ผ6-10 กฎหมายภาษีในประเทศอินโดนีเซีย

ชื่อกฎหมาย	ประเภทภาษีที่บังคับใช้
1. บทบัญญัติทั่วไปเกี่ยวกับภาษี No. 6/1983, แก้ไขเพิ่มเติมโดย Law No.16/2009	บทบัญญัติทั่วไปเกี่ยวกับภาษี และกระบวนการทางภาษี
2. กฎหมายภาษีเงินได้ No.7/1983, แก้ไขเพิ่มเติมโดย Law No 36/2008	ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีหัก ณ ที่จ่าย ภาษีเงินได้บุคคล ธรรมดา
3. กฎหมายภาษีมูลค่าเพิ่ม No. 8/1983 แก้ไขเพิ่มเติมโดย Law No. 42/2009	ภาษีมูลค่าเพิ่ม
4. กฎหมายภาษีที่ดินและอาคาร No. 12/1985 แก้ไขเพิ่มเติมโดย Law No. 12/1994	ภาษีที่ดินและอาคาร
5. กฎหมายภาษีเฉพาะ Law No. 21/1997 แก้ไขเพิ่มเติมโดย Law No. 28/2009 และ Governmental Regulation No. 71/2008	ค่าธรรมเนียมโอน
6. กฎหมายอากรแสตมป์ No. 13 of 1985 และ Governmental Regulation No. 24/2000	อากรแสตมป์
7. กฎหมายศุลกากร No. 10/1995 แก้ไขเพิ่มเติมโดย Law No. 17 /2006 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 15 พ.ย. 2549	ภาษีศุลกากร
8. กฎหมายภาษีระดับภูมิภาค Law No. 28/2009 (Regional Tax)	ภาษีท้องถิ่น

1. บทบัญญัติทั่วไปเกี่ยวกับภาษี และกระบวนการทางภาษี (General Provisions and Taxation Procedures Law No. 6/1983 แก้ไขเพิ่มเติมโดย Law No.16/2000)

กฎหมายฉบับนี้เป็นกฎหมายหลักเกี่ยวกับภาษีอากรของประเทศอินโดนีเซีย และเป็นแม่แบบสำหรับการออกกฎหมายฉบับถัดไปคือ Income Tax Law No.7/ 1983 Value Added Tax Law No. 8/1983 และ Land Tax and Building Tax Law No. 12/1985

Law No.16/2000 ได้ผ่านการอนุมัติจากรัฐสภาและมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 1 มกราคม พ.ศ. 2551 กฎหมายฉบับนี้เป็นกฎหมายที่กำหนดว่าผู้เสียภาษีจะต้องเสียภาษีเมื่อไหร่ ทำไมและอย่างไร รวมถึงขั้นตอนการตรวจสอบภาษีโดยเจ้าหน้าที่ ขั้นตอน และกระบวนการ รวมถึงสิทธิของผู้เสียภาษีที่สามารถยื่นคัดค้านการประเมินภาษีและการตรวจสอบภาษี

2. ภาษีเงินได้นิติบุคคล

การจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลอยู่ภายใต้กฎหมาย (Income Tax Law No.7/1983 แก้ไขเพิ่มเติมโดย Law No. 36/2008) มีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

อัตรากำไร

กฎหมายกำหนดให้อินโดนีเซียจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 25 อย่างไรก็ตาม รัฐบาลของอินโดนีเซียยังได้ลดอัตรากำไรให้กึ่งหนึ่ง สำหรับบริษัทที่มีรายได้ไม่เกิน 50,000 ล้านบาท สำหรับนิติบุคคลต่างประเทศที่มีสถานประกอบการถาวรในประเทศอินโดนีเซียจะต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 25 หากมีรายได้เกิน 50,000 ล้านบาทแล้ว ยังจะต้องเสียภาษีอีกร้อยละ 20 สำหรับการส่งกำไรออกนอกประเทศด้วย (อัตราร้อยละ 25 อาจลดลงภายใต้อนุสัญญาภาษีซ้อน) บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่ร้อยละ 40 ของทุนจดทะเบียนอยู่ในตลาดหลักทรัพย์ อัตรากำไรเงินได้นิติบุคคลอาจจะลดลงร้อยละ 25 หากเข้าเงื่อนไขที่กำหนด

ฐานภาษี

โดยปกติแล้วการเสียภาษีจะเสียจากฐานกำไรสุทธิ (รายได้ที่ต้องเสียภาษี หักด้วยค่าใช้จ่าย)

การหักค่าใช้จ่ายทางภาษี

โดยทั่วไปรายจ่ายที่เกิดขึ้นจริงทางธุรกิจ สามารถนำมาหักเป็นค่าใช้จ่ายทางภาษีได้ ยกเว้น เงินปันผล เงินสำรองที่ไม่ได้รับอนุมัติให้หักค่าใช้จ่ายทางภาษี เงินสวัสดิการ เงินบริจาค และภาษีเงินได้

3. ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย

ภาษีเงินได้ส่วนใหญ่ในอินโดนีเซียจัดเก็บผ่านระบบภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย สำหรับเงินได้ที่จ่ายโดยผู้ประกอบการในอินโดนีเซีย อัตราภาษีหัก ณ ที่จ่ายจะแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับประเภทของเงินได้ ผู้รับเงิน และผู้จ่ายเงิน

ตามกฎหมายการจ่ายเงินปันผล ดอกเบี้ย ค่าสิทธิ การให้บริการทางเทคนิคและค่าจัดการ (Management fee) สำหรับการให้บริการในอินโดนีเซีย ให้กับผู้รับที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศอินโดนีเซีย (Tax resident) และผู้รับที่มีถิ่นที่อยู่ในอินโดนีเซีย (Non-tax resident) จะมีอัตราภาษีหัก ณ ที่จ่ายแตกต่างกันไป

ตาราง ผ6-11 ประเภทเงินได้และอัตรากาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ประเทศอินโดนีเซีย

ประเภทเงินได้	อัตรากาษีหัก ณ ที่จ่าย (สำหรับผู้มีถิ่นที่อยู่) (ร้อยละ)	อัตรากาษีหัก ณ ที่จ่าย (สำหรับผู้มีถิ่นที่อยู่) (ร้อยละ)
เงินปันผล ดอกเบี้ยรับ ค่าสิทธิ เงินรางวัล โบนัส	15*	20**
ค่าเช่า หรือเงินได้อื่นอันเกิดจากการให้ใช้ ทรัพย์สิน	2	20**
การให้เช่าที่ดินหรืออาคาร	10	
การขนส่งทางเรือหรืออากาศยาน	2.64	
การให้เช่าเครื่องแบบเหมาะสำหรับสาย การบินภายในประเทศ	1.8 จากรายรับ (เป็นภาษีสุดท้าย)	
การขนส่งทางเรือภายในประเทศ	1.2 จากรายรับ (เป็นภาษีสุดท้าย)	

*หมายเหตุ – เงินปันผลอาจได้รับยกเว้นหากเข้าเงื่อนไขที่กำหนด

**หมายเหตุ – อัตรานี้อาจลดลงได้ตามอนุสัญญาภาษีซ้อน

4. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

บุคคลธรรมดาจะถือว่าเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในอินโดนีเซียได้ ต้องเข้าเงื่อนไขครบทั้ง 3 ข้อดังนี้

- (1) เป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในอินโดนีเซีย
- (2) อยู่ในอินโดนีเซียมากกว่า 183 วัน

(3) อยู่ในอินโดนีเซียในปีภาษี และมีแผนที่จะอยู่ในประเทศต่อไป

บุคคลธรรมดาผู้มีถิ่นที่อยู่ในอินโดนีเซีย (Tax resident of Indonesia) ต้องเสียภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดาจากเงินได้ทั้งหมดที่ได้รับทั้งในประเทศและต่างประเทศ ได้แก่ เงินเดือนและผลประโยชน์อื่นจากการจ้างงาน เงินจากการรับทำงานให้ เงินได้จากการประกอบธุรกิจ และเงินได้จากการลงทุน (เงินปันผล ดอกเบี้ย ค่าสิทธิ และผลได้จากทุน) เงินได้ดังกล่าวหักด้วยค่าใช้จ่ายดังต่อไปนี้ เหลือเท่าใด ก็ให้เสียภาษีตามอัตราที่กำหนด

ตาราง ผ6-12 การหักค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประเทศอินโดนีเซีย

ค่าใช้จ่าย	จำนวน (IND)
ผู้เสียภาษี	15,840,000
คู่สมรส	1,320,000
บุตร/คน (ไม่เกิน 3 คน)	1,320,000
Occupational expenses (ร้อยละ 5 ของเงินได้ที่ไม่เกิน IND 500,000 ต่อเดือน)	6,000,000
เงินสมทบเข้ากองทุน Jamsostek for old age security saving (อัตราสมทบคือ ร้อยละ 2 ของเงินได้)	หักได้ตามจริง
เงินประกันสังคม หรือ Pension Maintenance (ร้อยละ 5 ของเงินได้ที่ไม่เกิน IND 200,000 ต่อเดือน)	2,400,000

ตาราง ผ6-13 อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประเทศอินโดนีเซีย

ฐานเงินได้สุทธิ (รูปี)	อัตราภาษี (ร้อยละ)
สำหรับเงินได้ 50,000,000 แรก	5
สำหรับเงินได้ 50,000,001 - 250,000,000	15
สำหรับเงินได้ 250,000,001 - 500,000,000	25
สำหรับเงินได้ที่เกิน 500,000,000 ขึ้นไป	30

บุคคลธรรมดาผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศอินโดนีเซีย (Non-tax resident of Indonesia) จะเสียภาษีในอัตราร้อยละ 20 ซึ่งจะจัดเก็บผ่านระบบภาษีหัก ณ ที่จ่าย สำหรับเงินได้ที่เกิดจากงานที่ทำหรือทรัพย์สินที่มีในประเทศอินโดนีเซีย (Indonesia source income) อย่างไรก็ตาม เงินได้ที่บุคคลธรรมดาได้รับ อาจได้รับยกเว้นภาษีตามอนุสัญญาภาษีซ้อน หากเข้าเงื่อนไขที่อนุสัญญาภาษีซ้อนกำหนด

5. ภาษีมูลค่าเพิ่ม Value Added Tax Law No. 8/1983 แก้ไขเพิ่มเติมโดย Law No. 18/2000

Value Added Tax Law กำหนดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มที่อัตราร้อยละ 10 สำหรับการขายสินค้าและให้บริการในอาณาเขตของอินโดนีเซีย รวมถึงการนำเข้าสินค้า (สินค้านำเข้าบางประเภทอาจได้รับยกเว้น) อัตราภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการส่งออกสำหรับการขายสินค้าและให้บริการคือ อัตราร้อยละ 0

- (1) สินค้าและบริการดังต่อไปนี้ ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม

ตาราง ผ6-14 กิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มประเทศอินโดนีเซีย

บริการที่ไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม	สินค้าที่ไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม
บริการทางการแพทย์	ทรัพย์สินในดิน เช่น น้ำมันดิบ ก๊าซธรรมชาติ ทราบย ถ่านหิน
บริการทางสังคม เช่น การรับเลี้ยงเด็ก กำฟ้า การจัดการงานศพ	สินค้าอุปโภคบริโภค เช่น ข้าว เกลือ ข้าวโพด
บริการส่งของโดยใช้แสตมป์	อาหารและเครื่องดื่ม ในธุรกิจโรงแรม ร้านอาหาร
บริการทางการเงิน	เงินตรา ทองคำแท่ง และ หลักทรัพย์
บริการประกันภัย	
บริการทางศาสนา	
บริการด้านการศึกษา	
บริการด้านศิลปะและบันเทิง	
Broadcasting services ที่ไม่ใช่เพื่อการโฆษณา	
บริการด้านแรงงาน	
บริการการโรงแรม	
บริการสาธารณะโดยหน่วยงานของรัฐ	
บริการที่จอดรถ	
บริการโทรศัพท์สาธารณะแบบใช้เหรียญ	
บริการส่งเงินแบบธนาคาร	
บริการด้านอาหารและจัดเลี้ยง (food & catering)	

- (2) สำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการในเขตเฉพาะ อาทิ Bonded Zone, Free Zone ได้รับสิทธิยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม
- (3) การขายสินค้าหรือการให้บริการให้กับผู้เสียภาษีมูลค่าเพิ่มที่รัฐกำหนด ได้รับสิทธิยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม

ภายใต้กฎหมายภาษีมูลค่าเพิ่มกำหนดให้เรียกเก็บภาษีสำหรับสินค้าฟุ่มเฟือยด้วยอัตราที่จัดเก็บอยู่ในระหว่างร้อยละ 10 ถึงร้อยละ 75 ตัวอย่างของสินค้าฟุ่มเฟือย คือ บ้าน ทาวเฮาส์ (Non-strata title) ซึ่งมีเนื้อที่ตั้งแต่ 350 ตารางเมตรขึ้นไป หรือ อาคารชุด อพาร์ทเมนต์ ทาวเฮาส์ (strata title) ซึ่งมีเนื้อที่ตั้งแต่ 150 ตารางเมตรขึ้นไป เป็นต้น

นอกจากนี้ กฎหมายยังกำหนดให้ผู้ประกอบการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มนำส่งภาษีแทนผู้ประกอบการต่างประเทศ ผ่านระบบประเมินภาษีมูลค่าเพิ่มด้วยตัวเอง (Self-assessed VAT) สำหรับค่าสินค้าและบริการที่เกิดขึ้นในต่างประเทศโดยผู้ประกอบการต่างประเทศซึ่งต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มในประเทศอินโดนีเซีย

6. ภาษีอาคารและที่ดิน (Land Tax and Building Tax Law No. 12/1985 แก้ไขเพิ่มเติมโดย Law No. 12/1994)

ประเทศอินโดนีเซียเรียกเก็บภาษีอาคารและที่ดินเมื่อบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลมีรายได้เกิดขึ้นจากการถือครองที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง หรือขายทรัพย์สินนั้นออกไป อัตราที่เรียกเก็บในปัจจุบันอยู่ที่ประมาณร้อยละ 0.5 ของราคาประเมินของทรัพย์สิน

7. ภาษีสำหรับโอนอสังหาริมทรัพย์ (Law No. 21/1997 แก้ไขเพิ่มเติมโดย Law No. 28/2009 และ Governmental Regulation No. 71/2008)

กฎหมายฉบับนี้เป็นภาษีสำหรับโอนอสังหาริมทรัพย์ (Tax on land and building transfer) เมื่อมีการโอนอสังหาริมทรัพย์ในอินโดนีเซีย (ไม่ว่าจะโดยการขาย การให้ การแลกเปลี่ยน) จะมีการเรียกเก็บภาษีในอัตราร้อยละ 5 ของราคาขายหรือราคาพึงประเมินที่สูงกว่า ซึ่งจะเรียกเก็บจากผู้โอน

นอกจากนี้ ประเทศอินโดนีเซียยังเรียกเก็บภาษีสำหรับผู้รับโอนอีกด้วย ในอัตราร้อยละ 5 ของราคาขาย หรือราคาประเมิน แล้วแต่ราคาใดจะสูงกว่า และหักด้วยค่าใช้จ่ายตามที่รัฐกำหนด ซึ่งจะแตกต่างกันไปตามสถานที่ตั้ง

8. อากรแสตมป์ Stamp Duty Law No. 13 of 1985 และ Governmental Regulation No. 24/2000

กฎหมายฉบับนี้เกี่ยวกับอากรแสตมป์ ประเทศอินโดนีเซียมีการเรียกเก็บอากรแสตมป์ 2 ราคา คือ 3,000 รูปี หรือ 6,000 รูปี ขึ้นอยู่กับชนิดของตราสาร ตราสารที่มีการเรียกเก็บเงินน้อยกว่า 5 แสนรูปี ไม่ต้องติดอากรแสตมป์

(1) ตราสารที่ต้องติดอากรแสตมป์ 3,000 รูปี ได้แก่ เช็ค (ไม่จำกัดมูลค่า) ตราสารที่มีการเรียกเก็บเงินตั้งแต่ 5 แสนรูปีแต่ไม่เกิน 1 ล้านบาท

(2) ตราสารที่ต้องติดอากรแสตมป์ 6,000 รูปี ได้แก่ สัญญา (letters of agreement and other letters) หรือ ตราสารที่กระทำผ่านพนักงานจดทะเบียน รวมสำเนาตราสารที่มีการเรียกเก็บเงินมากกว่า 1 ล้านบาท

9. ภาษีศุลกากร Law No. 10/1995 แก้ไขเพิ่มเติมโดย Law No. 17/2006

อากรขาเข้าที่เรียกเก็บจะอยู่ในอัตราร้อยละ 0 ถึง 150 ของมูลค่าของสินค้าที่นำเข้า ซึ่งคำนวณจากราคา CIF³ อย่างไรก็ตาม ภายใต้อัตราการค้าเสรี รัฐบาลของอินโดนีเซียได้พยายามลดอัตราอากรขาเข้าเรื่อยมา ซึ่งอัตรานำเข้าที่สูงส่วนใหญ่จะเรียกเก็บจากสินค้าที่รัฐต้องการควบคุม เพื่อความปลอดภัยและเพื่อรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมและสังคมของประเทศ

อัตราอากรขาเข้า ได้บัญญัติไว้ใน The Indonesian Customs Tariff Book (BTBMI ล่าสุด 2012)⁴ ซึ่งเป็นกฎหมายที่กำหนดพิกัดอัตราศุลกากรของสินค้าทั้งหมด และอัตราอากรที่เรียกเก็บรายสินค้า

³ CIF : Cost including Insurance and Freight

⁴ Indonesian Customs Department

นอกจากนี้ อินโดนีเซียยังได้มีการลดหย่อนอัตราอากรขาเข้าเป็นการพิเศษกับประเทศในกลุ่มอาเซียนด้วยกันภายใต้การเปิดเสรีการค้าสินค้า สินค้าส่วนใหญ่ มีการลดอัตราอากรเหลือร้อยละ 0 ให้กับสินค้าที่นำเข้ามาจากประเทศสมาชิกอาเซียน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 เรื่อยมา ยกเว้นสินค้าบางรายการที่เป็นสินค้าอ่อนไหว (Sensitive List) และสินค้าอ่อนไหวมาก (Highly Sensitive List)

สำหรับสินค้าอ่อนไหวมาก ประเทศสมาชิกยังไม่ต้องดำเนินการลดภาษี ซึ่งสำหรับสินค้าที่อ่อนไหวมากของประเทศอินโดนีเซียคือ ข้าว และน้ำตาล ยังคงเรียกเก็บในอัตราสูงอยู่ อีกทั้งยังคงไว้ซึ่งมาตรการทางการค้าสำหรับการนำเข้าข้าวและน้ำตาลเข้าไปในประเทศอินโดนีเซีย คือ การจำกัดปริมาณนำเข้าหรือโควตา ผู้นำเข้าต้องผ่านการรับรอง/ จดทะเบียนผู้นำเข้าที่เป็นผู้ผลิต ผู้นำเข้าที่เป็นผู้ขาย ผู้นำเข้าต้องขอใบอนุญาตนำเข้าพิเศษ (Special Import License) มาตรการป้องกันการผูกขาดทางการค้า เพื่อป้องกันการผูกขาดในตลาดภายใน

ในบางช่วงเวลา รัฐบาลอินโดนีเซียสามารถออกประกาศห้ามนำเข้าข้าวและน้ำตาลชั่วคราว โดยจะนำเข้าได้ในกรณีที่ผลผลิตภายในประเทศไม่เพียงพอ และประกาศเกี่ยวกับการรักษาระดับราคา ซึ่งต้องผ่านการดำเนินการสต็อกข้าวและน้ำตาลทรายของรัฐบาลอินโดนีเซีย

โดยอัตรารภาษีนำเข้าข้าวของประเทศอินโดนีเซีย คือ ร้อยละ 30 จะมีการลดอัตราอากรเหลือร้อยละ 25 ในปี พ.ศ. 2015 และน้ำตาล อัตราอากรปัจจุบันคือร้อยละ 40 จะลดเป็นร้อยละ 5-10 ในปี พ.ศ. 2015⁵

นอกจากมาตรการทางการค้าแล้ว ประเทศอินโดนีเซีย ยังคงมีการบังคับใช้ มาตรการที่มีใช้ภาษี หรือ Non Tariff Barriers อยู่หลายมาตรการด้วยกัน อาทิ มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช ซึ่งกำหนดให้สินค้าประเภทผลไม้ต้องได้รับใบรับรองสุขอนามัยก่อน เพื่อความมั่นใจว่าผลไม้เหล่านั้นได้ผลิตจากพื้นที่ปลอดโรคและแมลงรบกวน สำหรับสินค้าประเภทอาหาร ก่อนนำเข้าเข้าไปในประเทศอินโดนีเซีย ต้องได้รับใบรับรองสุขอนามัยก่อนจากหน่วยงานรับผิดชอบของประเทศผู้ส่งออก รวมทั้งมาตรการอุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า หรือ Technical Barrier to Trade สำหรับสินค้าประเภทรถยนต์ ชิ้นส่วน เครื่องจักร อุปกรณ์ บางประเภท ก่อนนำเข้าเข้าไปในประเทศอินโดนีเซีย ต้องได้รับใบอนุญาตนำเข้าหรือ ใบรับรองคุณภาพก่อน แล้วแต่กรณี เคมีภัณฑ์ บางประเภท ประเทศอินโดนีเซียยังออมาตรการกำหนดผู้นำเข้าเฉพาะรายเท่านั้นที่มีสิทธินำเข้าเคมีภัณฑ์ ควบคุม เช่น วัตถุอันตราย สาร CFC เป็นต้น

⁵ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

เครือข่ายความตกลงเขตการค้าเสรีทั้งพหุภาคีและทวิภาคี ระหว่างประเทศอินโดนีเซียและ
คูเวต ได้แก่

- (1) ASEAN TRADE IN GOODS AGREEMENT (ATIGA)
- (2) ASEAN-CHINA (ACFTA)
- (3) ASEAN KOREA (AKFTA)
- (4) ASEAN-INDIA FTA (AIFTA)
- (5) ASEAN-AUSTRALIA AND NEW ZEALAND (AANZFTA)
- (6) INDONESIA-JAPAN ECONOMIC PARTNERSHIP AGREEMENT (IJEPA)

สิทธิประโยชน์ทางภาษีศุลกากร ของประเทศอินโดนีเซีย คล้ายคลึงกับประเทศไทย
และประเทศสมาชิกอื่นในภูมิภาคอาเซียน

(1) สินค้าที่ได้รับสิทธิยกเว้นอากร ตามมาตรา 25 และมาตรา 26 ของ The Indonesian
Customs Law (ICL)

(2) การนำเข้าสินค้าชั่วคราว หรือ Temporary Importation

(3) Master List Facility เป็นสิทธิประโยชน์ที่ให้ผู้ประกอบการที่ต้องการขยายการผลิตและ
การค้าบริการของตน โดยศุลกากรประเทศอินโดนีเซียจะให้สิทธิได้รับยกเว้นอากรสำหรับเครื่องจักร
วัตถุดิบ และสินค้าบางรายการ ซึ่งอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม ได้แก่ อุตสาหกรรม ท่องเที่ยวและ
วัฒนธรรม การขนส่งมวลชน การสื่อสารมวลชน บริการสุขภาพ เหมืองแร่ การก่อสร้าง โทรคมนาคม และ
บริการที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งสินค้าที่ท่าเรือ

(4) การส่งเสริมการลงทุนและขีดความสามารถของผู้ประกอบการ โดยรัฐบาลอินโดนีเซียจะ
ให้สิทธิพิเศษยกเว้นภาษีนำเข้าสินค้าและวัตถุดิบที่ไม่สามารถผลิตได้ในประเทศ หรือผลิตได้แต่ไม่เพียงพอ
และ/หรือไม่ได้คุณภาพตามที่ผู้ผลิตต้องการ การให้สิทธิประโยชน์ลักษณะนี้ เปรียบได้กับการส่งเสริมการ
ลงทุนของประเทศไทย โดยคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

สำหรับปี พ.ศ. 2555 นี้ รัฐบาลอินโดนีเซีย ได้ให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษีศุลกากรนำเข้าสินค้า
แก่ อุตสาหกรรมดังต่อไปนี้

- Carpet Manufacturing
- Plastic Packaging and Sacking

- Telecommunication Tools Manufacturing
- Writing Tools Manufacturing (i.e. ball point pens)
- Special ink (Toner)
- Electric Component
- Railway Component
- Infusion Component
- Infusion Packaging
- Optical Fiber cable Manufacturing
- Motor vehicle
- Heavy Equipment industry
- Ship manufacturing and Repairing
- Airplane repair and Maintenance Services
- Fertilizers Manufacturing
- Resin Manufacturing

(5) คลังสินค้าทัณฑ์บน (Bonded Warehouse)

(6) เขตปลอดอากร (Free Trade Zones – Batam Bintan and Karimun Islands)

เขตปลอดอากรที่รัฐบาลอินโดนีเซียประกาศให้สิทธิพิเศษนั้น นอกจาก 3 เกาะใหญ่ คือ Batam Bintan และ Karimun และรวมไปถึงเกาะเล็กๆ ที่สามารถเข้าเงื่อนไขในการได้รับสิทธิประโยชน์ดังกล่าว บริษัท ที่รับสิทธิประโยชน์ ไม่ต้องขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT-NON PKP Status) โดยมีเงื่อนไขว่าผู้ประกอบการต้องได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบการเขตปลอดอากรจาก Free Zone Oversight Agency (FZOA – Badan Pengawasan Kawasan)

10. ภาษีท้องถิ่น Regional Taxes Law No. 28/2009

ภาษีท้องถิ่น หรือ Regional Taxes ที่เรียกเก็บในประเทศอินโดนีเซียมี 2 ประเภท คือ

10.1 *Provincial Governmental taxes* เป็นภาษีที่เรียกเก็บจากสินค้าบางประเภท

- (1) *เจ้าของรถยนต์*: ผู้เป็นเจ้าของรถยนต์จะถูกเรียกเก็บภาษีในอัตราร้อยละ 1 ถึง 2 สำหรับรถคันแรก และในอัตราก้าวหน้าซึ่งอยู่ระหว่างร้อยละ 2 ถึง 10 สำหรับรถคันที่ 2 ขึ้นไป
- (2) *การโอนกรรมสิทธิ์ในรถยนต์*: เมื่อมีการโอนกรรมสิทธิ์ในรถยนต์จะต้องเสียภาษีร้อยละ 20 ของราคาขาย สำหรับการโอนครั้งแรก และร้อยละ 1 สำหรับการโอนครั้งถัดไป
- (3) *น้ำมันรถ (motor vehicle fuel)*: ต้องเสียภาษี อัตราสูงสุดที่เรียกเก็บคือร้อยละ 10 ของราคาขายน้ำมัน ก่อนภาษีมูลค่าเพิ่ม
- (4) *Surface Water*: ต้องเสียภาษี อัตราสูงสุดที่เรียกเก็บคือร้อยละ 10 ของมูลค่าที่ทำให้ได้มาซึ่ง Surface Water
- (5) *บุหรี่ย*: ต้องเสียภาษีในอัตราร้อยละ 10

10.2 *District Taxes Provincial Governmental Taxes* เป็นภาษีที่เรียกเก็บจากผู้ประกอบธุรกิจบางประเภท เช่น โรงแรม ร้านอาหาร สถานบันเทิง โฆษณา เป็นต้น

ตาราง ผ6-15 อัตราภาษีท้องถิ่นประเทศอินโดนีเซีย

ประเภทธุรกิจ	อัตราภาษีสูงสุดที่เรียกเก็บ (ร้อยละ)
ภาษีโรงแรม	10
ภาษีสถานอาหาร	10
ภาษีสถานบันเทิง	35
ภาษีโฆษณา	25
Street Lighting Tax	10
Non Metal Mineral and Rocks Tax	25
Parking Tax	30
Ground Water Tax	20
Swallow Bird Nest Tax	10

อนุสัญญาภาษีซ้อน (Double Taxation Agreements)

ในปัจจุบัน ประเทศอินโดนีเซียได้ตกลงทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับ 59 ประเทศ ดังต่อไปนี้

ตาราง ผ6-16 ประเทศที่เข้าทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศอินโดนีเซีย

1.	อัลจีเรีย	21.	จอร์แดน	41.	สโลวาเกีย
2.	ออสเตรเลีย	22.	เกาหลีเหนือ	42.	แอฟริกาใต้
3.	ออสเตรีย	23.	เกาหลีใต้	43.	ศรีลังกา
4.	บังกลาเทศ	24.	คูเวต	44.	สเปน
5.	เบลเยียม	25.	ลักเซมเบิร์ก	45.	ซูดาน
6.	บรูไน	26.	มาเลเซีย	46.	สวีเดน
7.	บัลแกเรีย	27.	เม็กซิโก	47.	สวิสเซอร์แลนด์
8.	แคนาดา	28.	มองโกเลีย	48.	ซีเรีย
9.	จีน ไทเป	29.	เนเธอร์แลนด์	49.	ไต้หวัน
10.	เชค	30.	นิวซีแลนด์	50.	ไทย
11.	เดนมาร์ก	31.	นอร์เวย์	51.	ตูนิเซีย
12.	อียิปต์	32.	ปากีสถาน	52.	ตุรกี
13.	ฟินแลนด์	33.	ฟิลิปปินส์	53.	สหรัฐอเมริกา
14.	ฝรั่งเศส	34.	โปแลนด์	54.	ยูเครน
15.	เยอรมันนี	35.	โปรตุเกส	55.	สหราชอาณาจักร
16.	ฮังการี	36.	กาตาร์	56.	อเมริกา
17.	อินเดีย	37.	โรมาเนีย	57.	อุซเบกิสถาน

18.	อิหร่าน	38.	รัสเซีย	58.	เวเนซุเอลา
19.	อิตาลี	39.	เซเชลส์	59.	เวียดนาม
20.	ญี่ปุ่น	40.	สิงคโปร์		

สาธารณรัฐประชาชนลาว

1. ภาษีเงินได้นิติบุคคล (ภาษีกำไร หรือ Profit Tax)

บริษัทที่ประกอบธุรกิจในประเทศลาวจะต้องเสียภาษีกำไรของบริษัทในอัตราร้อยละ 28 ซึ่งลดลงมาจากอัตราร้อยละ 35 มีผลตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2555 อัตรากำไรดังกล่าวจะมีผลบังคับใช้กับบริษัทที่จัดตั้งตามกฎหมายประเทศลาว และนักลงทุนต่างชาติ อย่างไรก็ตามประเทศลาวจะลดภาษีลงอีกเหลือร้อยละ 24 และเหลือร้อยละ 5 สำหรับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในประเทศลาว ภายใต้กฎหมายใหม่เรียกว่า Amended Tax Regulation ซึ่งมีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ.2555

2. ภาษีมูลค่าเพิ่ม

ประเทศลาวเพิ่งนำระบบภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้ เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2553 ภาษีมูลค่าเพิ่มอยู่ที่อัตราร้อยละ 10 สำหรับอัตราปกติ และร้อยละ 0 สำหรับการส่งออก

3. ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย

ประเทศลาวไม่มีระบบภาษีหัก ณ ที่จ่ายเต็มรูปแบบเหมือนประเทศอื่น หากแต่มีข้อกำหนดเรื่องการจ่ายภาษีล่วงหน้าสำหรับผู้ประกอบการต่างประเทศ ในธุรกิจบางประเภทที่ต้องประเมินภาษีกำไร และนำส่งภาษีล่วงหน้า ในประเทศลาวยังกำหนดให้มีการหักภาษีสำหรับรายได้จากทรัพย์สิน ได้แก่ ค่าสิทธิ (หักภาษี ณ ที่จ่ายร้อยละ 5) เงินปันผล ดอกเบี้ย และค่าเช่า (หักภาษี ณ ที่จ่ายร้อยละ 10)

4. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับปี พ.ศ.2555 ได้ถูกปรับเปลี่ยนจากเดิมที่กำหนดอัตรา ร้อยละ 0 ถึง 25 เป็นอัตราร้อยละ 0 ถึง 28 แต่เดิมคนต่างชาติเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในอัตราร้อยละ 10 แต่ปัจจุบันนี้ บุคคลต่างด้าวผู้ทำงานในประเทศลาวจะต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในอัตราก้าวหน้าเหมือนกับประชาชนชาวลาว อย่างไรก็ตามประเทศไทยมีนโยบายที่จะลดภาษีลงอีกภายใต้ Amended Tax Regulation เป็นอัตราร้อยละ 0 ถึง 24

5. ภาษีที่ดิน

ลาวจัดเก็บภาษีที่ดินจากคนลาว ซึ่งอัตราที่เรียกเก็บจะแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับว่าที่ดินใช้ในวัตถุประสงค์ใด และอยู่ในเขตไหน สำหรับที่ดินเพื่อการเกษตรจะถูกเก็บภาษีที่ดินระหว่าง 5,000 – 45,000 กีบต่อเอเคอร์ ต่อปี ที่ดินเพื่อการก่อสร้างจะถูกเก็บภาษีที่ดินระหว่าง 5 – 300 กีบต่อตารางเมตรต่อปี ขึ้นอยู่กับเขตที่ตั้งอยู่

6. ภาษีอื่น ๆ

- (1) อากรขาเข้า เสียอัตราร้อยละ 3 – 40
- (2) ภาษีทางอ้อม
 - ภาษีการค้า อัตราภาษีร้อยละ 5 – 10
 - ภาษีสรรพสามิต อัตราภาษีร้อยละ 5 – 90 (อัตราใหม่ภายใต้ Amended Tax Regulation คือร้อยละ 5 – 100)

การลงทุนในทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การสำรวจเหมืองแร่ แหล่งพลังงาน สัมปทานที่ดิน จะต้องเสีย Natural Resources Tax และ/หรือ Royalty และ/หรือ Land Concession Fee ซึ่งจะถูกกำหนดโดยรัฐบาล หรือตามที่ตกลงกัน แล้วแต่กรณี

7. มาตรการจูงใจด้านภาษี

นิติบุคคลต่างประเทศที่เข้ามาลงทุนในกิจกรรมที่ได้รับการส่งเสริม และในเขตที่กำหนดในกฎหมายส่งเสริมการลงทุนจะได้รับสิทธิพิเศษดังต่อไปนี้

(1) อกรขาเข้าสำหรับยานพาหนะ เครื่องจักร อุปกรณ์ และ วัสดุที่ใช้ในการผลิต ในอัตราร้อยละ 0

(2) ไม่จัดเก็บอากรขาออกสำหรับสินค้าที่ผลิตแล้วเสร็จ

(3) ภาษีกำไรบริษัทแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือจัดเก็บในอัตราร้อยละ 20, 15 และ 10 และยกเว้นภาษีกำไรบริษัทเป็นระยะเวลา 7 - 9 ปี ทั้งนี้อัตรากำไรจะขึ้นอยู่กับประเภท ที่ตั้ง และขนาด ของกิจการที่ต่างชาติไปลงทุน

สหพันธรัฐมาเลเซีย – ประเทศเป้าหมาย

เนื่องจากมาเลเซียเป็นประเทศเป้าหมาย ดังนั้นเนื้อหาในเรื่องภาษี นอกจากจะศึกษาถึงเรื่องการจัดเก็บภาษีในแต่ละประเภทแล้วยังศึกษาเพิ่มเติมถึงเรื่องหลักการทั่วไป หลักถิ่นที่อยู่ และกฎหมายภาษีด้วยดังนี้

หลักโดยทั่วไปเกี่ยวกับภาษี – ประเทศมาเลเซียจัดเก็บภาษีตามหลักอาณาเขต กล่าวคือ รายได้ที่เกิดจากกิจการในประเทศมาเลเซีย และรายได้ต่างประเทศที่ได้รับในประเทศมาเลเซีย เท่านั้นที่ต้องเสียภาษีเงินได้ในประเทศมาเลเซีย ปีภาษีในประเทศมาเลเซียเหมือนปีประเทศไทย คือเป็นปีปฏิทิน เริ่ม 1 มกราคม และสิ้นสุด 31 ธันวาคม ของทุกๆ ปี ในส่วนของบริษัท ปีภาษีหมายถึงปีตามงบการเงินของบริษัทนั้นๆ

หลักถิ่นที่อยู่ - นิติบุคคลจะถือว่ามีถิ่นที่อยู่ในประเทศมาเลเซียหากนิติบุคคลนั้น มีการควบคุมและการบริหารจัดการในประเทศมาเลเซีย (Control and management of business in Malaysia) ซึ่งจะพิจารณาจากการจัดการประชุมกรรมการว่าอยู่ที่ใด และเมื่อมีถิ่นที่อยู่ในประเทศมาเลเซีย นิติบุคคลดังกล่าวจะได้รับสิทธิพิเศษภายใต้อนุสัญญาภาษีซ้อน ที่ประเทศมาเลเซียมีกับต่างประเทศอีกด้วย

ตาราง ผ6-17 กฎหมายภาษีหลัก ที่บังคับใช้ในประเทศมาเลเซีย มีดังนี้

ชื่อกฎหมาย	ประเภทภาษีที่บังคับใช้
Income Tax Act 1967	ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีหัก ณ ที่จ่าย ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
Sales Tax Act 1972	ภาษีการขายสินค้า
Service Tax Act 1975	ภาษีบริการ
Local Government Act 1976	ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีท้องถิ่น
Real Property Gains Tax Act 1976	ภาษีทรัพย์สิน
Stamp Act 1949	อากรแสตมป์

ชื่อกฎหมาย	ประเภทภาษีที่บังคับใช้
Customs Act 1967	ภาษีศุลกากร
Local Government Act 1976	ภาษีท้องถิ่น
Excise Act 1976	ภาษีสรรพสามิต

1. ภาษีเงินได้ (Income Tax Act 1967)

Income Tax Act กำหนดให้บุคคลธรรมดาและนิติบุคคลต้องเสียภาษีดังต่อไปนี้

ภาษีเงินได้นิติบุคคล

(1) บริษัทที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายของประเทศมาเลเซีย และนิติบุคคลต่างประเทศ จะต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในประเทศมาเลเซียหากเงินได้นั้นได้รับจาก ประเทศมาเลเซีย อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับปีภาษี พ.ศ.2555 คือ ร้อยละ 25

(2) บริษัทที่ประกอบธุรกิจ Petroleum upstream เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 38

(3) บริษัทที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายในประเทศมาเลเซีย มีทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วไม่เกิน 2.5 ล้านดอลลาร์ (ณ ต้นปีภาษีใดๆ) เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราดังต่อไปนี้

- รายได้ที่ต้องเสียภาษี 5 แสนริงกิตแรก อัตราภาษีเงินได้ ร้อยละ 20
- รายได้ที่ต้องเสียภาษีส่วนที่เกิน 5 แสนริงกิต อัตราภาษีเงินได้ ร้อยละ 25

อัตรากำไรพิเศษข้างต้น เริ่มมีผลบังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2552 และมีผลสำหรับ

(1) บริษัทที่มีบริษัทที่เกี่ยวข้องกันถือหุ้นไม่เกินร้อยละ 50 ของทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้ว ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม

(2) บริษัทต้องไม่ถือหุ้นในบริษัทที่เกี่ยวข้องกันเกินร้อยละ 50 ของทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้ว สำหรับหุ้นของบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม หรือ

ทั้ง บริษัท และบริษัทที่เกี่ยวข้องกันต้องไม่ถือหุ้นโดย บริษัทอื่นเกินร้อยละ 50 ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม

บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน หมายถึง บริษัทที่มีทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วมากกว่า 2.5 ล้านริงกิต ณ ต้นปีภาษีใดๆ

ประเทศมาเลเซียได้มีการพัฒนาระบบภาษีแบบ Single-tier system ในปีภาษี พ.ศ. 2551 ซึ่งภายใต้ระบบ Single-tier system ภาษีที่เสียบนกำไรสุทธิของบริษัทคือ ภาษีสุดท้าย ผู้ถือหุ้นจะไม่ต้องเสียภาษีสำหรับเงินปันผล บริษัทผู้จ่ายไม่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่ายสำหรับเงินปันผลที่จ่ายให้แก่ผู้ถือหุ้น ในช่วง 6 ปี ของการปรับเปลี่ยน บริษัททั้งหมดจะเข้าสู่ระบบ Single-tier system ในวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2557 ถึงแม้ว่าผู้ถือหุ้นดังกล่าวอาจจะยังมีเครดิตภาษีที่ถูกหักจากเงินปันผล (Franking credit) ที่ยังไม่ได้ใช้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2556 ก็ตาม

2. ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย

การจ่ายเงินได้บางประเภทที่จ่ายให้แก่ผู้ไม่มีถิ่นอยู่ในประเทศมาเลเซียจะต้องถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายตามอัตราดังต่อไปนี้

ตาราง ผ6-18 ประเภทเงินได้และอัตรากำไรเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ประเทศมาเลเซีย

ประเภทการจ่ายเงิน	อัตรากำไร (ร้อยละ)
รายได้ประเภทพิเศษ	10
ดอกเบี้ย	15
ค่าสิทธิ	10
การจ่ายค่าสัญญา	10 + 3
รายได้อื่น (มาตรา 4 (F))	10

ถ้าผู้รับเงินเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศที่มีอนุสัญญาภาษีซ้อนกับมาเลเซีย อัตราภาษีบางประเภทอาจลดลงขึ้นอยู่กับอนุสัญญา ในกรณีที่ธนาคารหรือสถาบันการเงินในประเทศมาเลเซียที่มีใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารและสถาบันการเงิน (The Banking and Financial Institution Act 1989 or the Islamic Banking Act 1983) หรือสถาบันอื่นที่ได้รับอนุญาตโดยกระทรวงการคลัง จ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ยืมให้แก่ผู้ไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศมาเลเซีย ดอกเบี้ยดังกล่าวได้รับยกเว้นภาษี เงินกู้ยืมดังกล่าวจะต้องเป็นเงินกู้ที่ได้รับหรือรับประกันโดยรัฐบาลมาเลเซีย

บุคคลผู้ไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศมาเลเซีย จะต้องถูกหัก ณ ที่จ่ายจากรายได้ดังนี้

ตาราง ผ6-19 อัตราภาษีหัก ณ ที่จ่าย สำหรับผู้ไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศมาเลเซีย

ประเภทรายได้	อัตราภาษี (2555) (ร้อยละ)
นักแสดงอาชีพ	15
ดอกเบี้ย	15
ค่าสิทธิ	10
รายได้ประเภทพิเศษ:	
- ค่าเช่าสังหาริมทรัพย์	10
- ค่าบริการการจัดการหรือทางเทคนิค (เสียภาษีเฉพาะบริการที่ทำในมาเลเซีย)	10
- ค่าบริการในการใช้ทรัพย์สิน หรือติดตั้ง หรือการ จัดการโรงงาน เครื่องจักร หรือเครื่องมืออุปกรณ์อื่น	10
เงินปันผล (Single tier)	ยกเว้น
เงินปันผล (Franked)	25
รายได้การจ้างงาน	26
รายได้ที่นอกเหนือจากข้างต้น (เช่น กำไรตาม มาตรา 4(f))	10

3. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

บุคคลธรรมดาที่มีหน้าที่ที่จะต้องเสียภาษีจากรายได้ที่เกิดขึ้น / ได้รับจาก / หรือนำเข้ามาในประเทศไทย มาเลเซีย อย่างไรก็ตาม บุคคลธรรมดาที่ไม่มีถิ่นที่อยู่จะเสียภาษีเฉพาะรายได้ที่ได้รับในมาเลเซีย อัตราภาษีจะขึ้นอยู่กับสถานะภาพของบุคคลนั้น ซึ่งวัดได้จากระยะเวลาที่อยู่ในประเทศไทย มาเลเซีย ตามที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา 7 ของ The Income Tax Act 1967 โดยทั่วไป บุคคลธรรมดาที่อาศัยอยู่ในมาเลเซีย เกิน 182 วันจะถือเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย มาเลเซีย บุคคลธรรมดาผู้มีถิ่นที่อยู่จะเสียภาษีบนรายได้ในอัตราในแต่ละช่วงจากร้อยละ 0 ถึงร้อยละ 26 หลังจากหักลดหย่อนภาษี

ตาราง ผ6-20 อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประเทศไทย

รายได้ที่เสียภาษี	อัตราร้อยละ	ภาษี (ริงกิต)
2,500 ริงกิตแรก	0	0
2,500 ริงกิตต่อมา	1	25
5,000 ริงกิตแรก	-	25
5,000 ริงกิตต่อมา	3	150
10,000 ริงกิตแรก	-	175
10,000 ริงกิตต่อมา	3	300
20,000 ริงกิตแรก	-	475
15,000 ริงกิตต่อมา	7	1,050
35,000 ริงกิตแรก	-	1,525
15,000 ริงกิตต่อมา	12	1,800
50,000 ริงกิตแรก	-	3,325
20,000 ริงกิตต่อมา	19	3,800
70,000 ริงกิตแรก	-	7,125

รายได้ที่เสียภาษี	อัตราร้อยละ	ภาษี (ริงกิต)
30,000 ริงกิตต่อมา	24	7,200
100,000 ริงกิตแรก	-	14,325
50,000 ริงกิตต่อมา	26	13,000
150,000 ริงกิตแรก	-	27,325
100,000 ริงกิตต่อมา	26	26,000
250,000 ริงกิตแรก	-	53,325
มากกว่า 250,000 ริงกิต	26	

หมายเหตุ:

- มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ปีภาษี พ.ศ. 2553 อัตรากาษีสูงสุดได้เปลี่ยนจากร้อยละ 27 เป็นร้อยละ 26
- ผู้เสียภาษีดังต่อไปนี้ได้รับอัตรากาษีพิเศษ
 - รายได้จากการจ้างงานสำหรับบุคคลที่ใช้ความรู้อาศัยอยู่ใน Iskandar ในประเทศมาเลเซีย และได้ทำงานในหน้าที่ที่กำหนด จะเสียภาษีในอัตราร้อยละ 15 ของรายได้ที่ต้องเสียภาษี (มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ปีภาษี พ.ศ. 2553)
 - รายได้จากการจ้างงานสำหรับบุคคลตาม Returning Expert Programmed จะเสียภาษีในอัตราร้อยละ 15 ของรายได้ที่ต้องเสียภาษี ในระยะเวลา 5 ปี ซึ่งต้องเป็นไปตามข้อกำหนดและเงื่อนไข (มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ปีภาษี พ.ศ. 2555)
- ลูกจ้างจะได้รับการยกเว้นภาษี สำหรับรายได้อื่นดังต่อไปนี้ ที่ได้รับจากนายจ้าง (มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ปีภาษี 2551)
 - ค่าเดินทาง บัตรน้ำมัน ค่าน้ำมัน หรือค่าทางด่วน หรือค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการเดินทางในหน้าที่การงาน จำนวนสูงสุดไม่เกิน 6,000 ริงกิตต่อปี
 - ค่าที่จอดรถ
 - ค่าอาหาร
 - ค่าดูแลบุตร จำนวนสูงสุดไม่เกิน 2,400 ริงกิตต่อปี
 - ค่าของขวัญ ค่าโทรศัพท์รายเดือน ค่าโทรศัพท์มือถือ ค่าอินเทอร์เน็ต

- เงินช่วยเหลือค่าดอกเบี๋ยกู้ยืมบ้าน การศึกษา หรือกู้ซื้อรถ ได้รับยกเว้นทั้งจำนวน ถ้าจำนวนเงินกู้ยืมไม่เกิน 300,000 ริงกิต ถ้าเกินกว่านั้น จำนวนภาษีที่ได้รับการยกเว้นจะต้องคำนวณตามที่กฎหมายกำหนด
- ค่ารักษาพยาบาล รวมถึงค่าใช้จ่ายในการคลอดบุตรและค่ายาแผนโบราณ ได้รับการยกเว้นภาษี
- ส่วนลดค่าสินค้าที่นายจ้างให้พนักงานสำหรับธุรกิจสินค้าอุปโภคบริโภค สูงสุดไม่เกิน 1,000 ริงกิต ต่อปี
- ส่วนลดค่าบริการที่นายจ้างให้แก่ลูกจ้าง คู่สมรส และบุตรของลูกจ้าง โดยทั่วไป บุคคลธรรมดาผู้ที่ไม่มียกเว้นที่อยู่ในประเทศมาเลเซียจะเสียภาษีในอัตราคงที่ (คู่อัตราภาษีสำหรับบุคคลธรรมดาผู้ที่ไม่มียกเว้นที่อยู่ข้างต้น) และไม่สามารถหักลดหย่อนภาษีได้ อย่างไรก็ตาม บุคคลนั้นสามารถขอคืนภาษีตามส่วนที่จ่ายได้จากหน่วยงานที่ได้ออกหนังสืออนุญาตทำงาน ส่วนผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศมาเลเซียจะได้รับการลดหย่อนภาษี การคืนภาษี อัตราภาษี และการยกเว้นภาษี

4. ภาษีการขายสินค้าและบริการ (Sales Tax Act 1972)

ในปัจจุบันมาเลเซียยังไม่มีการใช้ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม แต่มีภาษีบริการและภาษีการขายสินค้า ซึ่งเป็น 2 ภาษีหลักของภาษีอุปโภคและบริโภค ที่เรียกเก็บบนค่าบริการและค่าสินค้า รัฐบาลประเทศมาเลเซียได้มีการเสนอที่จะนำภาษีมูลค่าเพิ่ม (GST) มาใช้แทนภาษีบริการและภาษีการขายสินค้า อย่างไรก็ตาม ระบบภาษีมูลค่าเพิ่มได้ถูกยัดออกไป

ภาษีที่เรียกเก็บภายใต้กฎหมายฉบับนี้คือ ภาษีการขายสินค้า หรือ Sales Tax ภาษีการขายสินค้า เป็นภาษีที่เก็บจากการนำเข้า หรือการผลิต ในอัตราร้อยละ 10 ผู้ผลิตจะต้องได้รับสิทธิภายใต้กฎหมาย Sales Tax Act 1972 แต่สำหรับผู้ประกอบการที่มียอดขายต่อปีไม่เกิน 1 แสนริงกิตและเป็นบริษัทที่ได้รับ Licensed Manufacturing Warehouse (LMW) จะได้รับยกเว้นที่ไม่ต้องเสียภาษีการขายสินค้า แต่บริษัทจะต้องยื่นขอหนังสือรับรองการยกเว้นการเสียภาษี อย่างไรก็ตาม วัตถุประสงค์และเครื่องจักรที่ใช้สำหรับการผลิตสินค้าที่เสียภาษี จะได้รับยกเว้นภาษี มีวัตถุประสงค์สำหรับสินค้าที่ไม่เสียภาษีบางประเภทที่ได้รับการยกเว้นภาษีด้วย สินค้าอุปโภคบริโภคและวัสดุอาคารบางรายการ ยาสูบ และเครื่องดื่ม

แอลกอฮอล์ เสียภาษีในอัตราร้อยละ 5 ตั้งแต่ 15 ตุลาคม พ.ศ. 2553 เมื่อถือได้รับการยกเว้นภาษีการขายสินค้า

5. ภาษีบริการ (Service Tax Act 1975)

ภาษีบริการ เป็นภาษีเดียวที่จัดเก็บจากการบริการในประเทศมาเลเซีย โดยจัดเก็บจากการให้บริการวิชาชีพและที่ปรึกษาที่กำหนดโดยกรมศุลกากรประเทศมาเลเซีย การให้บริการวิชาชีพระหว่างบริษัทในกลุ่มจะได้รับการยกเว้นภาษีบริการ ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดและเงื่อนไข โดยทั่วไป การจัดเก็บภาษีบริการมีเกณฑ์เริ่มต้นจากรายได้ต่อปี ระหว่าง 150,000 ริงกิต ถึง 3,000,000 ริงกิต ตามประเภทของค่าบริการที่เสียภาษีและผู้เสียภาษี การจัดเก็บดังกล่าวไม่สามารถใช้สำหรับการให้บริการวิชาชีพและที่ปรึกษาบางประเภท

กฎหมายฉบับนี้ มีผลบังคับใช้ ตั้งแต่ 1 มกราคม พ.ศ. 2553

นอกจากนี้ ภาษีบริการยังจัดเก็บบนบัตรเครดิต และค่าธรรมเนียมที่ไม่ได้เรียกเก็บ ดังต่อไปนี้

- (1) 50 ริงกิต ต่อปีสำหรับบัตรหลัก
- (2) 25 ริงกิต ต่อปีสำหรับบัตรเสริม

ทั้งนี้ อัตราภาษีสำหรับการบริการที่ต้องเสียภาษีได้เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 5 เป็นร้อยละ 6 ภาษีบริการที่จ่ายสำหรับการให้บริการแพรภาพจะถูกจัดเก็บจากค่าสมาชิกรายเดือน โดยเริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 1 มกราคม พ.ศ. 2554

6. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน (Local Government Act 1976)

Local Government Act 1976 เป็นกฎหมายที่จัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน ซึ่งจะถูกจัดเก็บโดยหน่วยงานราชการท้องถิ่น อัตราภาษีจะขึ้นอยู่กับสถานที่ตั้งและที่ดินที่ใช้

ภายใต้ Local Government Act 1976 กำหนดให้หน่วยงานราชการท้องถิ่นเรียกเก็บภาษีท้องถิ่น โดยเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นทำการประเมิน อัตราการประเมินขึ้นอยู่กับที่ตั้งและชนิดของอาคาร

7. ภาษีทรัพย์สิน Real Property Gains Tax Act 1976

กฎหมายฉบับนี้ออกมาพร้อมกันกับ Local Government Act 1976 เพื่อเรียกภาษีทรัพย์สิน ซึ่งมีผลใช้บังคับ 1 มกราคม พ.ศ. 2553 มีอัตราคงที่ที่ร้อยละ 5 ซึ่งจะเรียกเก็บจากกำไรจากการขายทรัพย์สิน โดยมีวิธีการจัดเก็บและข้อยกเว้นดังนี้

(1) ภาษีจะถูกจัดเก็บโดยผู้ซื้อจะหักภาษี ณ ที่จ่ายร้อยละ 2 ของราคาขาย หรือราคาเงินสดที่จ่าย แล้วแต่อย่างใดจะต่ำกว่า และชำระภาษีให้แก่สรรพากรในพื้นที่

(2) ยกเว้นสูงสุด 10,000 ริงกิต หรือ ร้อยละ 10 ของกำไร แล้วแต่อย่างใดจะสูงกว่าให้แก่บุคคลธรรมดา และยังมีข้อยกเว้นภาษีทรัพย์สินตามกฎหมาย the Real Property Gains Tax Act 1976 ที่ยังมีอยู่ดังนี้

- (2.1) ของขวัญที่ระหว่างพ่อแม่กับบุตร สามีกับภรรยา ปู่ย่ากับหลาน
- (2.2) การขายที่อยู่อาศัยครั้งแรกสำหรับบุคคลธรรมดาที่เป็นพลเมือง หรือเป็นบุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ถาวรของประเทศมาเลเซีย
- (2.3) ทรัพย์สินมรดก
- (2.4) การโอนทรัพย์สินของบุคคลธรรมดา หรือภรรยาให้แก่นิติบุคคลที่บุคคลนั้นหรือภรรยาได้ถือหุ้นเกินร้อยละ 75 ในนิติบุคคลนั้น
- (2.5) การโอนทรัพย์สินระหว่างบุคคลธรรมดากับผู้มีได้มีส่วนเกี่ยวข้องในทรัพย์สิน
- (2.6) การโอนเนื่องจากการรักษาความปลอดภัยในทรัพย์สิน
- (2.7) ของขวัญที่ให้ราชการ เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น หรือ หน่วยงานสาธารณะกุศลที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้
- (2.8) การขายทรัพย์สินเนื่องจากข้อบังคับตามกฎหมาย
- (2.9) การขายทรัพย์สินที่ได้รับอนุญาตตามแผนการเงินภายใต้ Syariah Principles ที่ไม่ต้องมีข้อตกลงแผนการทางการเงิน
- (2.10) การโอนทรัพย์สินระหว่างบริษัทในเครือ
 - การโอนทรัพย์สินภายในกลุ่มเดียวกันเพื่อได้รับผลประโยชน์สูงสุด

- การโอนทรัพย์สินระหว่างบริษัทเพื่อจุดประสงค์การปรับองค์กร ปรับโครงสร้าง หรือควมรวมกิจการในกรณีที่ผู้รับโอนได้ปรับโครงสร้างตามนโยบายของราชการในการรวมทุนในกลุ่มอุตสาหกรรม
- การแบ่งทรัพย์สินของผู้ชำระบัญชีภายใต้แผนการปรับองค์กร ปรับโครงสร้าง หรือควมรวมกิจการในกรณีที่ผู้รับโอนได้ปรับโครงสร้างตามนโยบายของราชการในการรวมทุนในกลุ่มอุตสาหกรรม

ทั้งนี้ ตั้งแต่ปีภาษี พ.ศ. 2555 อัตราภาษีทรัพย์สินได้เปลี่ยนดังนี้

- (1) ทรัพย์สินที่ถือและได้ขายภายใน 2 ปี เสียภาษีอัตราร้อยละ 10
- (2) ทรัพย์สินที่ถือและได้ขายหลังจาก 2 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี เสียภาษีอัตราร้อยละ 5
- (3) ทรัพย์สินที่ถือและได้ขายหลังจาก 5 ปี เสียภาษีอัตราร้อยละ 0

8. อากรแสตมป์ (Stamp Act 1949)

Stamp Act 1949 กำหนดให้มีการเก็บอากรแสตมป์บนตราสารและเอกสาร ซึ่งอัตราอากรขึ้นอยู่กับลักษณะของตราสาร/เอกสารและมูลค่าตราสาร อัตราอากรอยู่ระหว่าง ร้อยละ 1 ริงกิต สำหรับมูลค่าตราสาร 100,000 ริงกิตแรก ถึงร้อยละ 3 ริงกิต สำหรับมูลค่าที่เกิน 500,000 ริงกิต บนสัญญาจ้างของพันธมิตร ข้อตกลง สัญญาเงินกู้

(1) สัญญาเงินกู้เงินตราต่างประเทศ หรือ Syariah financing ในเงินตราต่างประเทศ เสียอากร 5 ริงกิต สำหรับมูลค่า 1,000 ริงกิต หรือเศษ (อัตราร้อยละ 0.5) แต่ไม่เกิน 500 ริงกิต

(2) ในกรณีอื่น (นอกเหนือจากเงินกู้สำหรับ SMEs) เสียอากร 5 ริงกิต สำหรับมูลค่า 1,000 ริงกิต หรือเศษ (อัตราร้อยละ 0.5)

(3) สัญญาเงินกู้สำหรับ SMEs

- จำนวนเงินกู้รวมแล้วไม่เกิน 250,000 ริงกิต หรือเงินกู้ภายใต้ the Syariah ในปีปฏิทิน เสียอากร 0.5 ริงกิต สำหรับมูลค่าทุก 1,000 ริงกิต (อัตราร้อยละ 0.05)
- ส่วนที่เพิ่มขึ้นทุก 1,000 ริงกิต แต่ไม่เกิน 1 ล้านบาท ริงกิต เสียอากร 2.5 ริงกิต สำหรับมูลค่าทุก 1,000 ริงกิต (อัตราร้อยละ 0.25)
- ส่วนที่เพิ่มขึ้นทุก 1,000 ริงกิต หรือเศษจำนวน เสียอากร 5 ริงกิต

หมายเหตุ:**คำจำกัดความของ SMEs**

ภายใต้ Stamp Act 1949 ได้ให้คำจำกัดความของ SMEs ไว้สำหรับการเสียอากรแสตมป์ โดยกำหนดให้ คำว่า SMEs หมายถึง

- (1) บริษัทที่มีลูกจ้างไม่เกิน 150 คน และมีรายได้ต่อปีไม่เกิน 25 ล้านริงกิต สำหรับกิจการที่มีการผลิต ให้บริการเกี่ยวเนื่องกับการผลิต และเป็นบริษัทที่อยู่ในอุตสาหกรรมเกษตร และ
- (2) บริษัทที่มีลูกจ้างไม่เกิน 50 คน และมีรายได้ต่อปีไม่เกิน 5 ล้านริงกิต สำหรับกิจการที่เป็นธุรกิจบริการ ทำเกษตรกรรมขั้นพื้นฐาน และธุรกิจในอุตสาหกรรมสื่อสารและสารสนเทศ

อากรแสตมป์สำหรับการโอนกรรมสิทธิ์ อ่างงาน หรือโอนทรัพย์สิน

- (1) 100,000 ริงกิตแรก (มูลค่าทรัพย์สิน) เสียอากรร้อยละ 1 ริงกิต
- (2) 400,000 ริงกิตต่อมา (มูลค่าทรัพย์สิน) เสียอากรร้อยละ 2 ริงกิต
- (3) ส่วนที่เกิน 500,000 ริงกิต (มูลค่าทรัพย์สิน) เสียอากรร้อยละ 3 ริงกิต

อากรแสตมป์สำหรับสัญญาเงินกู้

- (1) ทุกสัญญาเงินกู้ (ยกเว้นเงินกู้เพื่อการศึกษา) เสียอากรตามสัดส่วนของ 5 ริงกิต สำหรับทุก 1,000 ริงกิต มีผลบังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2552
- (2) สัญญาเงินกู้เพื่อการศึกษา เสียอากรคงที่ 10 ริงกิต

สัญญาเงินกู้ภายใต้แผนงานทางการเงินขนาดเล็กที่ได้รับอนุมัติจาก the Small and Medium Enterprise Development Council ได้รับยกเว้นอากรแสตมป์ สูงสุด 50,000 ริงกิต การยกเว้นดังกล่าว มีผลสำหรับการกู้เงินที่ผู้กู้ได้ทำสัญญากับธนาคารหรือสถาบันการเงิน ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2555

ดังนั้น สัญญาเงินกู้จำนวนสูงสุด 50,000 ริงกิตภายใต้ Professional Services Fund ก็ได้รับยกเว้นอากรแสตมป์เช่นกัน การยกเว้นดังกล่าว มีผลสำหรับการกู้เงินที่ผู้กู้ได้ทำสัญญากับ Bank Simpanan Nasional ในหรือหลังจากวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2555

อากรแสตมป์สำหรับสัญญาบริการที่ได้ทำตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2554

- (1) ทุกสัญญาบริการ (one-tier) เสียอากรตามสัดส่วนในอัตราร้อยละ 0.1
- (2) สัญญาบริการ (Multi-tier)

(2.1) สัญญาที่ทำกับเอกชน เสียอากรตามสัดส่วนในอัตราร้อยละ 0.1
(สูงสุดไม่เกิน 50 ริงกิต)

(2.2) สัญญาที่ทำกับราชการ

ขั้นแรก

ยกเว้น

ขั้นที่สองและขั้นต่อไป

เสียอากรตามสัดส่วนในอัตราร้อยละ 0.1
(สูงสุดไม่เกิน 50 ริงกิต)

อาการแสดงสำหรับสัญญาก่อสร้าง

- (1) สัญญาที่ทำกับเอกชน เสียอากรตามสัดส่วนในอัตราร้อยละ 0.1 (สูงสุดไม่เกิน 50 ริงกิต) และส่วนที่ชำระเกิน
- (2) สัญญาที่ทำกับราชการ

ขั้นแรก

ยกเว้น

ขั้นที่สองและขั้นต่อไป

เสียอากรตามสัดส่วนในอัตราร้อยละ 0.1
(สูงสุดไม่เกิน 50 ริงกิต) และส่วนที่ชำระเกิน

- (3) โครงการที่ถูกยกเลิกโดยผู้ที่เสนอทำสัญญา และอาการแสดงมีได้ชำระเรียบร้อยแล้ว จะได้รับคืนเฉพาะอากรที่เสียตามสัดส่วน แต่อากรที่ต้องชำระในอัตราคงที่จำนวน 50 ริงกิต ไม่สามารถขอคืนได้

ทั้งนี้ การบรรเทาภาระเรื่องอาการแสดงในประเทศมาเลเซียนั้น เริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 15 กรกฎาคม พ.ศ.2552

9. ภาษีศุลกากร Customs Act 1967

อัตราภาษีศุลกากรนำเข้าของประเทศมาเลเซีย อยู่ระหว่างร้อยละ 0 ถึงร้อยละ 300 ขึ้นอยู่กับชนิดและประเภทพิกัดของสินค้า การนำเข้าสินค้าเข้าประเทศมาเลเซีย อยู่ภายใต้บทบัญญัติ Customs Act 1967 Sales Tax Order 1977 Service Tax Act 1975 และ Excise Act 1976

สินค้าที่นำเข้ามาขายในประเทศมาเลเซีย นอกจากจะต้องเสียภาษีอากรขาเข้าแล้ว ยังต้องมีภาระภาษีอีก คือ ภาษีการขาย (Sales Taxes) ในระหว่างอัตราร้อยละ 0 - 20 ในสินค้าบางประเภท

รัฐบาลมาเลเซียอาจเก็บในอัตราสูง เนื่องจากสินค้าดังกล่าวมีผลกระทบในทางลบต่อผู้บริโภค เช่น สินค้ายาสูบ เหล้าและแอลกอฮอล์

อย่างไรก็ดี ตั้งแต่ พ.ศ. 2553 ประเทศมาเลเซียได้ดำเนินการลดอัตราภาษีนำเข้าสินค้าจนเหลือ ร้อยละ 0 สินค้าอ่อนไหว และสินค้าอ่อนไหวสูง ที่ไม่ต้องลดภาษี ภายใต้ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน ว่าด้วยการค้าสินค้า

สินค้าอ่อนไหว (Sensitive List) ของประเทศมาเลเซีย ได้แก่ สัตว์มีชีวิตบางชนิด เนื้อสุกร ไก่ไข่ พืชบางชนิด ผลไม้บางชนิด ยาสูบ โดยสินค้าที่อยู่ในรายการนี้ ประเทศมาเลเซียจะต้องลดภาษีนำเข้าให้กับประเทศสมาชิกอาเซียนน้อยกว่าร้อยละ 5 แต่ไม่จำเป็นต้องร้อยละ 0

สินค้าอ่อนไหวสูง (Highly Sensitive List) ของประเทศมาเลเซีย คือ ข้าว สินค้าอยู่ในรายการนี้ยังไม่ต้องลดภาษี อัตราภาษีปัจจุบันของสินค้าข้าว คือ ร้อยละ 40 และจะลดเป็นร้อยละ 20 ในปี พ.ศ. 2558

เครือข่ายความตกลงการค้าเสรีระหว่างมาเลเซียและคู่เจรจา คือ

- (1) AEAN FREE TRADE AGREEMENT
- (2) ASEAN-CHINA
- (3) ASEAN-JAPAN
- (4) ASEAN-KOREA
- (5) ASEAN-INDIA
- (6) ASEAN-AUSTRALIA-NEW ZEALAND
- (7) MALAYSIA-PAKISTAN
- (8) MALASIA-JAPAN
- (9) MALAYSIA-NEWZEALAND
- (10)MALAYSIA-CHILE

ความตกลงทางการค้าที่อยู่ระหว่างการเจรจา คือ

- (1) MALAYSIA-TURKEY

- (2) MALAYISA-INDIA
- (3) MALAYSIA-US
- (4) MALAYSIA-AUSTRALIA
- (5) PREFERENTIAL TARIFF SCHEME FOR ORGANIZATION OF ISLAMIC CONFERENCE
- (6) DOING 8 (D-8) PREFERENTIAL TARIFF AGREEMENT (D-8) ประกอบด้วย บังกลาเทศ อินโดนีเซีย อิหร่าน มาเลเซีย อียิปต์ ไนจีเรีย ปากีสถาน ตุรกี)

สิทธิประโยชน์ด้านภาษีศุลกากร ของรัฐบาลประเทศมาเลเซีย ได้แก่

- (1) การยกเว้นภาษีเครื่องจักร และวัตถุดิบนำเข้า (สำหรับอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมจากรัฐบาล)
- (2) การนำชั่วคราว
- (3) คลังสินค้าทัณฑ์บน แบบโรงเก็บสินค้าและ แบบโรงผลิตสินค้า
- (4) เขตปลอดอากร
- (5) การคืนอากร (Duty Drawback)
- (6) การยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับชิ้นส่วนหรือส่วนประกอบรถยนต์ที่ใช้กับชนชาติ

มาตรการทางการค้าและกฎระเบียบการนำเข้า

นอกจากการกำหนดอัตราภาษีนำเข้าสินค้าแล้ว ประเทศมาเลเซียก็ยังคงมีการปรับใช้ มาตรการทางการค้าต่างๆ อาทิ การระบุนุ้ลากสินค้าอาหาร บรรจุภัณฑ์ การควบคุมนำเข้าในกรณีพิเศษ และมาตรการทางการค้าที่มีใช้ภาษี

มาตรการทางการค้าที่มีใช้ภาษี ได้แก่ มาตรการสุขอนามัย สำหรับสินค้าอาหารและ ผลิตภัณฑ์อาหาร ผัก ผลไม้ อาหารสัตว์ ยาและเวชภัณฑ์ มาตรการกีดกันทางอุปสรรคด้านเทคนิค (Technical Barriers to Trade) การจำกัดปริมาณการนำเข้า หรือโควตา ใบอนุญาตต่างๆ

10. ภาษีท้องถิ่น Local Government Act 1976

ประเทศมาเลเซียจัดเก็บภาษีท้องถิ่นด้วยวิธีการประเมินภาษีผ่านเจ้าหน้าที่รัฐ อัตราภาษีนั้นแตกต่างกันไปตามสถานที่ตั้งและลักษณะของอาคาร

11. ภาษีสรรพสามิต Excise Act 1976

ประเทศมาเลเซียจัดเก็บภาษีสรรพสามิตบนสินค้าบางประเภทที่ผลิตในประเทศ เช่น บุหรี่ สุรา ไฟ เครื่องยนต์ เพื่อกระตุ้นให้มีการส่งออกสินค้าที่ผลิตในประเทศ บริษัทที่ได้รับ Licensed Manufacturing Warehouse (LMW) จะได้รับยกเว้นภาษีสรรพสามิตภายใต้ the Excise Act 1976.

อนุสัญญาภาษีซ้อน

ในปัจจุบัน ประเทศมาเลเซียได้ตกลงทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับ 71 ประเทศ อย่างไรก็ดี บริษัทต่างชาติใน Labuan ที่จัดตั้งภายใต้ Labuan Offshore Business Activity Tax Act 1990 จะไม่ได้รับสิทธิพิเศษใดภายใต้อนุสัญญาภาษีซ้อน ประเทศที่มาเลเซียร่วมลงนามในอนุสัญญาภาษีซ้อนมีดังนี้

ตาราง ผ6-21 ประเทศที่เข้าทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศมาเลเซีย

1.	อัลบาเนีย	25.	อิตาลี	49.	โรมาเนีย
2.	อาร์เจนตินา	26.	ญี่ปุ่น	50.	รัสเซีย
3.	ออสเตรเลีย	27.	จอร์แดน	51.	ซานมาริโน
4.	ออสเตรีย	28.	คาซัคสถาน	52.	ซาอุดีอาระเบีย
5.	บารห์เรน	29.	เกาหลีใต้	53.	เซเชลส์
6.	บังกลาเทศ	30.	คูเวต	54.	สิงคโปร์

7.	เบลเยียม	31.	เคอกีซสถาน	55.	แอฟริกาใต้
8.	บรูไน	32.	ลาว	56.	สเปน
9.	แคนาดา	33.	เลบานอน	57.	ศรีลังกา
10.	ชิลี	34.	ลักเซมเบิร์ก	58.	ชูดาน
11.	จีน	35.	มัลตา	59.	สวีเดน
12.	โครเอเชีย	36.	เม็กซิโก	60.	สวิตเซอร์แลนด์
13.	เชค	37.	มองโกเลีย	61.	ซีเรีย
14.	เดนมาร์ก	38.	โมร็อกโก	62.	ไทย
15.	อียิปต์	39.	พม่า	63.	ตุรกี
16.	ฟีจี	40.	นามิเบีย	64.	เติร์กเมนิสถาน
17.	ฟินแลนด์	41.	เนเธอร์แลนด์	65.	สหรัฐอเมริกา
18.	ฝรั่งเศส	42.	นิวซีแลนด์	66.	สหราชอาณาจักร
19.	เยอรมันนี	43.	นอร์เวย์	67.	อเมริกา
20.	ฮังการี	44.	ปากีสถาน	68.	อุซเบกิสถาน
21.	อินเดีย	45.	ปาปัวนิวกินี	69.	เวเนซุเอลา
22.	อินโดนีเซีย	46.	ฟิลิปปินส์	70.	เวียดนาม
23.	อิหร่าน	47.	โปแลนด์	71.	ซิมบับเว
24.	ไอร์แลนด์	48.	กาตาร์		

สหภาพพม่า**1. ภาษีเงินได้นิติบุคคล**

บริษัทที่ประกอบกิจการในประเทศพม่า ถือว่าเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศพม่า ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 30 ของเงินได้ที่ได้รับหรือเกิดขึ้นในประเทศพม่ารวมถึงเงินได้ที่เกิดขึ้นนอกประเทศภายใต้ The Myanmar Companies Act อย่างไรก็ดี ตั้งแต่วันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2555 อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลถูกกำหนดใหม่เป็นอัตราร้อยละ 2

2. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย

อัตราภาษีหัก ณ ที่จ่าย ที่กำหนดนั้นจะแตกต่างกันตามประเภทของการจ่ายเงิน และผู้รับอัตราภาษีหัก ณ ที่จ่าย จะอยู่ระหว่างร้อยละ 2 ถึง 15 อย่างไรก็ตามไม่มีการหักภาษี ณ ที่จ่าย สำหรับเงินปันผล

การจ่ายเงินได้ ประเภทดอกเบี้ย ค่าสิทธิ และตามสัญญา ให้ผู้จ่ายต้องภาษีหัก ณ ที่จ่าย ในอัตราดังต่อไปนี้

ดอกเบี้ย

- (1) คนพม่าหรือคนต่างประเทศที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศพม่า อัตราร้อยละ 15
- (2) คนต่างประเทศที่ได้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศพม่า อัตราร้อยละ 15

ค่าสิทธิ

- (1) คนพม่าหรือคนต่างประเทศที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศพม่า อัตราร้อยละ 15
- (2) คนต่างประเทศที่ได้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศพม่า อัตราร้อยละ 20

การชำระเงินตามสัญญาที่ทำกับองค์กรของรัฐ คณะกรรมการเพื่อการพัฒนาและสมาคม

- (1) คนพม่าหรือคนต่างประเทศที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศพม่า อัตราร้อยละ 2
- (2) คนต่างประเทศที่ได้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศพม่า อัตราร้อยละ 3.5

การชำระเงินสำหรับงานที่ผู้รับเหมาต่างประเทศเป็นผู้รับจ้าง

- (1) คนพม่าหรือคนต่างประเทศที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศพม่า อัตราร้อยละ 2.5
- (2) คนต่างประเทศที่ไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศพม่า อัตราร้อยละ 3

3. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศพม่าจะถูกเก็บภาษีเงินได้ในอัตราร้อยละ 35 จากเงินเดือนที่ได้รับ และในอัตราก้าวหน้าร้อยละ 3 ถึง 50 กรณีได้รับเงินได้ประเภทอื่นที่ไม่ใช่เงินเดือน

คนต่างประเทศที่อยู่อาศัยในประเทศพม่าถึง 183 วัน ให้ถือว่าเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศพม่า ทั้งคนพม่าและชาวต่างประเทศผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศพม่า จะถูกเรียกเก็บภาษีจากเงินเดือนในอัตราก้าวหน้าเริ่มตั้งแต่อัตราร้อยละ 3 ไปจนถึงอัตราร้อยละ 30 ส่วนเงินได้อื่นในพม่าจะต้องเสียภาษีในอัตราร้อยละ 35 หรืออัตราก้าวหน้าแล้วแต่ว่าจำนวนใดจะสูงกว่า

4. ภาษีการค้า

ประเทศพม่าไม่มีการเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม แต่เป็นการเรียกเก็บภาษีทางการค้า (Commercial Tax) จากการขายสินค้า การนำเข้า และการให้บริการ ในอัตราร้อยละ 0 – 200

ผู้ประกอบการที่มียอดขายสินค้าหรือบริการที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกินกว่าจำนวนที่กำหนด จะต้องจดทะเบียนกับเจ้าหน้าที่ล่วงหน้าเป็นเวลา 1 เดือนก่อนเดือนที่ประมาณการว่าจะมียอดขายเกินจำนวนที่กำหนด หลังจากจดทะเบียนแล้ว ผู้ประกอบการต้องยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีเป็นรายเดือน พร้อมทั้งนำส่งภาษีมูลค่าเพิ่ม (ถ้ามี) จนกว่าจะจดทะเบียนเลิก ผู้ประกอบการจดทะเบียนเท่านั้นที่ได้รับสิทธิในการนำภาษีซื้อมาหักออกจากภาษีขาย

5. อากรนำเข้า

อากรนำเข้าอยู่ระหว่างอัตราร้อยละ 0 ถึง 50

อนุสัญญาภาษีซ้อน (DTA)

ในปัจจุบันประเทศพม่า มีอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศอังกฤษ สิงคโปร์ มาเลเซีย เวียดนาม เกาหลีใต้ อินเดียและประเทศไทย โดยอนุสัญญาภาษีซ้อนระหว่างพม่ากับประเทศไทยมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2555

สาธารณรัฐฟิลิปปินส์**1. ภาษีเงินได้นิติบุคคล**

ภาษีเงินได้นิติบุคคลจัดเก็บบนฐานรายได้สุทธิ (รายได้ลบด้วยค่าใช้จ่าย) ในอัตราร้อยละ 30 นิติบุคคลต่างประเทศ ซึ่งมีถิ่นที่อยู่ในประเทศฟิลิปปินส์ เช่น สาขาของบริษัทต่างประเทศในฟิลิปปินส์ จะเสียภาษีเงินได้จากเงินได้ที่เกิดขึ้นในประเทศฟิลิปปินส์เท่านั้น บริษัทต่างประเทศที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศฟิลิปปินส์ จะเสียภาษีที่อัตราร้อยละ 30 ด้วยการหัก ณ ที่จ่ายซึ่งถือเป็นภาษีสุดท้าย บริษัทต่างประเทศจะถือว่ามิถิ่นที่อยู่ในฟิลิปปินส์เมื่อประกอบธุรกิจในประเทศฟิลิปปินส์ และได้รับใบอนุญาตจาก Philippine Securities and Exchange Commission ให้ประกอบธุรกิจในฟิลิปปินส์ได้

2. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย

เงินได้ของชาวต่างชาติและบริษัทต่างประเทศที่ไม่มีถิ่นที่อยู่ในฟิลิปปินส์ จะถูกเรียกเก็บภาษีหัก ณ ที่จ่ายซึ่งถือเป็นภาษีสุดท้าย สำหรับคนฟิลิปปินส์ และบริษัทที่มีถิ่นที่อยู่ในฟิลิปปินส์ต้องถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายเช่นกัน ได้รับเงินเดือน ดอกเบี้ย เงินค่าเช่า

3. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

คนฟิลิปปินส์จะต้องเสียภาษีจากเงินได้ทุกประเภท ที่ได้รับทั้งในประเทศและนอกประเทศ ชาวต่างชาติที่มีถิ่นที่อยู่ในฟิลิปปินส์จะเสียภาษีจากเงินได้ที่ได้รับจากการจ้างงานและการประกอบธุรกิจในฟิลิปปินส์ อัตราภาษีที่จัดเก็บเป็นอัตราก้าวหน้าตั้งแต่ร้อยละ 5 ถึงร้อยละ 32 ของเงินได้สุทธิดังต่อไปนี้

ตาราง ผ6-22 อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประเทศฟิลิปปินส์

เงินได้	อัตราภาษี (ร้อยละ)
0 - 10,000 เปโซ	5
10,001 - 30,000 เปโซ	10
30,001 - 70,000 เปโซ	15
70,001 - 140,000 เปโซ	20
140,001 - 250,000 เปโซ	25
250,001 - 500,000 เปโซ	30
500,001 เปโซ ขึ้นไป	32

ชาวต่างชาติที่มีถิ่นที่อยู่ในฟิลิปปินส์ จะถือว่าประกอบธุรกิจในฟิลิปปินส์ หากอยู่ในฟิลิปปินส์เกินกว่า 180 วันในปีปฏิทินใดๆ ซึ่งหากมีเงินได้ในฟิลิปปินส์ก็ต้องเสียภาษีในอัตราก้าวหน้าข้างต้น หากชาวต่างชาติอยู่ในฟิลิปปินส์ไม่เกิน 180 วันในปีปฏิทินใดๆ ถือว่ามีได้ประกอบธุรกิจในฟิลิปปินส์ หากมีเงินได้เกิดขึ้นจากการทำงานหรือประกอบธุรกิจในฟิลิปปินส์จะเสียภาษีในรูปแบบของภาษีหัก ณ ที่จ่าย ในร้อยละ 25 ของรายได้ (Gross Income)

4. ภาษีมูลค่าเพิ่ม

ประเทศฟิลิปปินส์เรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในรูปแบบของภาษีการค้า การขายสินค้า การให้บริการและการนำเข้าสินค้าในประเทศฟิลิปปินส์ จะต้องเสียภาษีการค้าในประเทศฟิลิปปินส์เมื่อมียอดขายใน 12 เดือนที่ผ่านมาไม่เกิน 1.5 ล้าน เปโซ ภาษีดังกล่าวซึ่งสามารถลดภาระภาษีไปให้กับผู้บริโภคได้ อัตราที่เรียกเก็บคือร้อยละ 12 ในขณะที่การส่งออกสินค้าและบริการเสียภาษีในอัตราร้อยละ 0 ประเทศฟิลิปปินส์อนุญาตให้นำภาษีซื้อไปหักจากภาษีขายได้หากเข้าเงื่อนไขที่กำหนด

5. ภาษีการค้ำสวัสดิการพนักงาน (Fringe Benefit Tax)

เงินได้จากการจ้างงานที่เป็นสวัสดิการ ไม่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา แต่เสียภาษีสวัสดิการอัตราภาษีร้อยละ 32 บนเงินสวัสดิการที่ให้กับพนักงานโดยคำนวณแบบภาษีนายจ้างออกให้ อย่างไรก็ตามเงินสวัสดิการที่นายจ้างจ่ายให้ตามความจำเป็นด้วย อาจด้วยเหตุแห่งวิชาชีพ หรือตามที่กฎหมายกำหนด จะได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีสวัสดิการ เช่น การจัดหาสโมสรนักกีฬา ค่าใช้จ่ายในวันหยุด การให้ความช่วยเหลือด้านการศึกษา ประกันชีวิตและสุขภาพ ประกันวินาศภัย

6. ภาษีสรรพสามิต

นอกจากภาษีมูลค่าเพิ่มแล้ว ภาษีสรรพสามิตเป็นภาษีที่จัดเก็บจากการผลิตสินค้าในประเทศฟิลิปปินส์ หรือสินค้านำเข้าเพื่อขายและบริโภคในประเทศ ภาษีสรรพสามิตมีการคำนวณ 2 ลักษณะ คือ คิดคำนวณตามน้ำหนัก ความจุ หรือหน่วยทางกายภาพสำหรับการวัดปริมาณอื่นๆ ของสินค้า หรือคิดตามราคาขายหรือมูลค่าอื่นที่ระบุสำหรับสินค้า

รายการต่อไปนี้อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีสรรพสามิต

- (1) เหล้าขาวกลั่น ไวน์ เหล้าหมัก
- (2) ชันตสกร
- (3) ผลิตภัณฑ์ยาสูบ ซิการ์ และบุหรี
- (4) รถยนต์
- (5) ผลิตภัณฑ์น้ำมัน หรือเชื้อเพลิงอื่นๆ
- (6) ดอกไม้เพลิง
- (7) เรือยอร์ช หรือพาหนะอื่นเพื่อการสันทนาการทางกีฬา
- (8) สินค้าฟุ่มเฟือย (เช่น เครื่องประดับ น้ำหอม)
- (9) ภาพยนตร์
- (10) ผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับแร่ หรือถ่านหิน

ภาษีสรรพสามิตจ่ายบนที่สินค้าส่งออก และไม่นำกลับเข้ามาในประเทศอีก จะได้รับภาษีสรรพสามิตคืนภายหลังจากส่งออกแล้ว ด้วยวิธีเครดิตหรือขอคืน

7. ภาษีการค้า (Percentage Tax)

เป็นภาษีที่จัดเก็บเมื่อบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคล ขายหรือให้เช่าสินค้า ทรัพย์สิน หรือให้บริการ ซึ่งยอดขายต่อปีไม่ถึงเกณฑ์ที่จะต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม (ต่ำกว่า 1.5 ล้านบาท) แต่ไม่รวมถึงกิจการที่อยู่ในข่ายที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม กิจการที่ต้องเสีย Percentage Tax มีดังต่อไปนี้

- (1) ผู้ประกอบการที่จอดรถ และขนส่งผู้โดยสารทางบก เรือ หรืออากาศ
- (2) ธุรกิจประกันชีวิต
- (3) การส่ง ข้อความ หรือข้อมูล จากประเทศฟิลิปปินส์ทางโทรศัพท์ โทรสาร หรือบริการอุปกรณ์การติดต่อสื่อสารอื่นๆ
- (4) ธนาคารหรือสถาบันการเงิน

ทั้งนี้ บุคคลหรือนิติบุคคลใดได้เสีย Percentage Tax ไว้แล้ว ไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มอีก

8. อากรแสตมป์ (Documentary Stamp Tax)

อากรแสตมป์ เป็นภาษีที่จัดเก็บบนเอกสาร สัญญา คู่ และเอกสารที่ได้รับการยอมรับ การมอบหมาย การขาย หรือโอนหนี้ สิทธิ หรือทรัพย์สิน

9. ภาษีท้องถิ่นและภาษีอสังหาริมทรัพย์ (Local and Real Property Taxes)

ราชการส่วนท้องถิ่น เช่น จังหวัด เมือง เทศบาล และ เขต อาจเรียกเก็บภาษีจากรุทกิจและกำหนดค่าธรรมเนียมใบอนุญาตตามประมวลราชการส่วนท้องถิ่น นอกจากนี้ภาษีอสังหาริมทรัพย์ถูกนำมาจัดเก็บกับอสังหาริมทรัพย์ เช่น ที่ดิน อาคาร หรือการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์อื่นๆ โดยจัดเก็บภาษีในอัตราร้อยละ ของราคาประเมินของทรัพย์สิน

อนุสัญญาภาษี (Tax Treaties)

ประเทศฟิลิปปินส์เข้าทำสนธิสัญญาทางภาษีกับนานาประเทศ รวมทั้งสิ้น 37 ประเทศ คือ ออสเตรเลีย ออสเตรีย บาร์เรน บังกลาเทศ เบลเยียม บราซิล แคนาดา จีน เซก เดนมาร์ก ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส เยอรมนี ฮังการี อินเดีย อินโดนีเซีย อิสราเอล อิตาลี ญี่ปุ่น เกาหลี มาเลเซีย เนเธอร์แลนด์ นิวซีแลนด์ นอร์เวย์ ปากีสถาน โปแลนด์ โรมานี รัสเซีย สิงคโปร์ สเปน สวีเดน สวิสเซอร์แลนด์ ไทย สหรัฐอาหรับเอมิเรต สหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือ สหรัฐอเมริกาและเวียตนาม

ตาราง ผ6-23 ประเทศที่เข้าทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศฟิลิปปินส์

1.	ออสเตรเลีย	14.	ฮังการี	27.	โรมานี
2.	ออสเตรีย	15.	อินเดีย	28.	รัสเซีย
3.	บาร์เรน	16.	อินโดนีเซีย	29.	สิงคโปร์
4.	บังกลาเทศ	17.	อิสราเอล	30.	สเปน
5.	เบลเยียม	18.	อิตาลี	31.	สวีเดน
6.	บราซิล	19.	ญี่ปุ่น	32.	สวิสเซอร์แลนด์
7.	แคนาดา	20.	เกาหลี	33.	ไทย
8.	จีน	21.	มาเลเซีย	34.	สหรัฐอาหรับเอมิเรต
9.	เซก	22.	เนเธอร์แลนด์	35.	สหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือ
10.	เดนมาร์ก	23.	นิวซีแลนด์	36.	สหรัฐอเมริกา
11.	ฟินแลนด์	24.	นอร์เวย์	37.	เวียตนาม
12.	ฝรั่งเศส	25.	ปากีสถาน		
13.	เยอรมนี	26.	โปแลนด์	6	

สาธารณรัฐสิงคโปร์

เนื่องจากสิงคโปร์เป็นประเทศเป้าหมาย ดังนั้นเนื้อหาในเรื่องภาษี นอกจากจะศึกษาถึงเรื่องการจัดเก็บภาษีในแต่ละประเภทแล้วยังศึกษาเพิ่มเติมถึงเรื่องหลักการทั่วไป หลักถิ่นที่อยู่ และกฎหมายภาษีด้วยดังนี้

หลักโดยทั่วไปเกี่ยวกับภาษี – ประเทศสิงคโปร์จัดเก็บภาษีตามหลักอาณาเขต กล่าวคือ รายได้ที่เกิดจากกิจการในประเทศสิงคโปร์ และรายได้ต่างประเทศที่ได้รับในประเทศสิงคโปร์ เท่านั้นต้องเสียภาษีเงินได้ในประเทศสิงคโปร์ ประเทศสิงคโปร์มีการนาระบบกลุ่มธุรกิจเครือมาไซ้ (Group Company Concept) ซึ่งทำให้บริษัทในเครือเดียวกันต้องมีการคิดราคากันแบบ arm's length⁶ ปีภาษีในประเทศสิงคโปร์เหมือนประเทศไทยคือเป็นปีปฏิทิน เริ่ม 1 มกราคม และสิ้นสุด 31 ธันวาคม ของทุกๆปี เงินได้ของปีใด (Tax Year) จะต้องเสียภาษีในปีถัดไป (Assessment Year) เช่นรายได้ที่นิติบุคคลได้รับในปี 2554 ถือเป็น Assesment Year 2555

หลักถิ่นที่อยู่ - นิติบุคคลจะถือว่ามีถิ่นที่อยู่ในประเทศสิงคโปร์หากนิติบุคคลนั้นมีการควบคุมและการบริหารจัดการในประเทศสิงคโปร์ (Control and management of business in Singapore) และเมื่อมีถิ่นที่อยู่ในประเทศสิงคโปร์ นิติบุคคลดังกล่าวจะได้รับสิทธิพิเศษภายใต้อนุสัญญาภาษีซ้อน ที่ประเทศสิงคโปร์มีกับต่างประเทศอีกด้วย

⁶ ราคาที่คู่สัญญาที่เป็นอิสระต่อกันพึงเรียกเก็บต่อกัน

กฎหมายภาษีหลักในประเทศสิงคโปร์

ตาราง ผ6-24 กฎหมายภาษีหลักที่ใช้ในประเทศสิงคโปร์ มีดังนี้

ชื่อกฎหมาย	ประเภทภาษีที่บังคับใช้
The Income Tax Act	ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีหัก ณ ที่จ่าย ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
The Goods and Services Act	ภาษีมูลค่าเพิ่ม
The Property Tax Act	ภาษีทรัพย์สิน
The Stamp Duties Act	อากรแสตมป์
The Customs Act	อากรขาเข้า

1. ภาษีเงินได้นิติบุคคล

บริษัทที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายในประเทศสิงคโปร์ และนิติบุคคลต่างประเทศ จะต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในประเทศสิงคโปร์หากเงินได้นั้น เกิดในประเทศสิงคโปร์ หรือได้รับในประเทศสิงคโปร์ และใน Assessment Year 2555 บริษัทสิงคโปร์ หรือ Registered business trust ในสิงคโปร์จะได้รับเงินช่วยเหลือ SMES จากรัฐเป็นเงินสด ในอัตราร้อยละ 5 ของรายได้ แต่ไม่เกิน SGD⁷ 5,000

ฐานภาษี

The Income Tax Act กำหนดให้นิติบุคคลต้องเสียภาษีจากเงินได้ดังต่อไปนี้ที่เกิดในประเทศสิงคโปร์ หรือได้รับในประเทศสิงคโปร์

- (1) กำไรที่เกิดจากการทำธุรกิจ
- (2) รายได้จากการลงทุน เช่น เงินปันผล ดอกเบี้ยรับ และ ค่าเช่า

⁷ SGD ย่อมาจาก Singapore Dollar

- (3) ค่าสิทธิ Premium และกำไรที่เกิดจากทรัพย์สิน
- (4) รายได้อื่น

ผลได้จากทุน (Capital Gain)

ไม่มีการเรียกเก็บ Capital Gain Tax ในประเทศสิงคโปร์ และในปีงบประมาณ 2555 ได้มีการเสนอว่า รายได้ที่บริษัทได้รับจากการขายเงินลงทุนในส่วนบุคคล (Equity investments) ไม่ต้องถือเป็นรายได้เพื่อเสียภาษีเงินได้บุคคล หากบริษัทนั้นมีส่วนได้เสียในบริษัทที่ขายไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ซึ่งได้ถือไว้โดยบริษัทที่ขายไม่ต่ำกว่า 24 เดือนก่อนการขาย สิทธิพิเศษนี้มีผลบังคับกับการขายเงินลงทุนในระหว่าง 1 มิถุนายน พ.ศ. 2555 ถึง 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2560 เท่านั้น

ขาดทุนสะสม

The Income Tax Act อนุญาตให้บริษัทสามารถนำผลขาดทุนที่เกิดขึ้นในปีปัจจุบันไปใช้กับปีก่อนหน้าได้เป็นจำนวนไม่เกิน SGD 100,000 ผลขาดทุนที่เกิดขึ้นสามารถนำไปหักลบกับกำไรในอนาคตโดยไม่มีวันหมดอายุ หากเข้าเงื่อนไขที่กำหนด

เงินปันผล

The Income Tax Act ให้ภาษีเงินได้ที่นิติบุคคลได้จ่ายไว้ถือเป็นภาษีสุดท้าย ดังนั้น จึงไม่มีการเรียกเก็บภาษีจากการนำส่งกำไรไปต่างประเทศ และผู้ที่ได้รับเงินปันผลก็ไม่ต้องนำรายได้เงินปันผลมาเสียภาษีอีก

อัตรารักษาเงินได้บุคคล

The Income Tax Act กำหนดอัตรารักษาเงินได้บุคคลไว้ดังนี้

ตาราง ผ6-25 อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลประเทศสิงคโปร์

กำไรที่ต้องเสียภาษี (SGD)	Partial Exemption	Effective tax rate
0 – 10,000	ร้อยละ 75 ของกำไรสุทธิ	ร้อยละ 4.25
10,001 – 290,000	ร้อยละ 50 ของกำไรสุทธิ	ร้อยละ 8.5
290,001 เป็นต้นไป	ไม่ยกเว้น	ร้อยละ 17

ค่าใช้จ่ายที่หักได้

นิติบุคคลสามารถนำค่าใช้จ่ายที่ได้จ่ายไปจริงจากการดำเนินธุรกิจมาหักเป็นค่าใช้จ่ายทางภาษีได้ หากเข้าเงื่อนไขดังต่อไปนี้

- (1) ค่าใช้จ่ายนั้นเกิดขึ้นโดยตรงจากการดำเนินงาน แต่ไม่รวมค่าใช้จ่ายส่วนทุน
- (2) ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นต้องไม่เป็นรายจ่ายต้องห้ามตาม The Income Tax Act
- (3) ค่าใช้จ่ายนั้นต้องเกิดขึ้นแล้ว ไม่ใช่ค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

ตาราง ผ6-26 การหักค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลประเทศสิงคโปร์

ค่าใช้จ่ายที่หักได้	ค่าใช้จ่ายที่หักไม่ได้
ค่าใช้จ่ายในการผลิต	Amortization
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	ค่าเสื่อมราคา (capital allowance หักได้)
หนี้สูญจากเจ้าหนี้การค้า	หนี้สูญอื่น (ไม่ใช่เจ้าหนี้การค้า)
เงินค่าตอบแทนกรรมการ	เงินบริจาค

ค่าใช้จ่ายที่หักได้	ค่าใช้จ่ายที่หักไม่ได้
เงินเดือนกรรมการ	เงินค่าภาษี
ขาดทุนจากการด้อยค่าของเจ้าหนี้ การค้า	เงินงวดที่จ่ายสำหรับทรัพย์สินถาวร
เงินเดือนและผลประโยชน์ของ พนักงาน	
เงินประกัน	
ดอกเบี้ยจ่าย	

2. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย

The Income Tax Act กำหนดให้ผู้จ่ายเงินได้ดังต่อไปนี้ต้องหักภาษี ณ ที่จ่ายไว้เมื่อมีการจ่ายเงินได้ดังต่อไปนี้ให้กับบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศสิงคโปร์ เมื่อหักภาษีไว้แล้วก็ให้นำส่งเงินที่หักไว้นั้นต่อหน่วยงานภาษีของประเทศสิงคโปร์ (Inland Revenue Authority of Singapore – IRAS) ให้ครบถ้วน

ตาราง ผ6-27 ประเภทเงินได้และอัตราภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ประเทศสิงคโปร์

ประเภทของเงินได้	อัตราที่ต้องหักและนำส่ง
ดอกเบี้ย ค่านายหน้า ค่าธรรมเนียม การจ่ายเงิน เนื่องจากการกู้ยืมเงิน	ร้อยละ 15 (เป็นภาษีสุดท้าย)
ค่าสิทธิ หรือการจ่ายเงินสำหรับการใช้ หรือสิทธิ ในการใช้ ข้อมูลหรือความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ทางเทคนิค หรือทางการค้า	ร้อยละ 10 (เป็นภาษีสุดท้าย)

ประเภทของเงินได้	อัตราที่ต้องหักและนำส่ง
การให้ความช่วยเหลือทางเทคนิค และค่าใช้จ่ายในการจัดการ (ไม่ต้องหักกรณีที่บริการได้กระทำนอกประเทศ)	เท่ากับอัตรากาสิโนเงินได้นิติบุคคล (ร้อยละ 20 สำหรับบุคคลธรรมดา)
ค่าเช่า หรือการจ่ายเงินสำหรับการใช้สังหาริมทรัพย์	ร้อยละ 15 (เป็นภาษีสุดท้าย)
Time charter fees/ Voyage charter fees/ bareboat charter fees for charter of ships	ไม่ต้องหักแล้วเริ่มตั้งแต่ 17 กุมภาพันธ์ 2555
เงินเดือน หรือเงินค่าตอบแทนกรรมการ	ร้อยละ 20
เงินปันผล	ไม่ต้องหักกาสิโน ที่จ่าย

3. กาสิโนเงินได้บุคคลธรรมดา

ถิ่นที่อยู่

บุคคลธรรมดาถือว่ามีถิ่นที่อยู่ในประเทศสิงคโปร์เมื่ออาศัย หรือถูกจ้างงานในประเทศสิงคโปร์ ตั้งแต่ 183 วันขึ้นไปในปีปฏิทินใดๆ แต่ไม่รวมถึงการจ้างงานสำหรับกรรมการ สำหรับชาวต่างชาติ (ไม่รวมกรรมการ) ที่เข้ามาในประเทศสิงคโปร์ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2550 หากชาวต่างชาติอยู่ในประเทศสิงคโปร์ติดต่อกันรวม 183 วันซึ่งคาบเกี่ยว 2 ปีปฏิทินให้ถือว่าเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศสิงคโปร์ในทั้ง 2 ปี และหากอยู่ในประเทศสิงคโปร์ติดต่อกัน 3 ปี โดยที่ปีปฏิทินแรก และปีปฏิทินที่ 3 อยู่ไม่ถึง 183 วัน ให้ถือว่าเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศสิงคโปร์ ในทั้ง 3 ปี

เงินได้ที่ต้องเสียกาสิโนเงินได้บุคคลธรรมดา

เงินได้ที่ต้องเสียกาสิโนเงินได้จะเรียกเก็บจากเงินได้ที่บุคคลธรรมดาได้รับ เนื่องมาจากการจ้างงาน เงินได้จากการทำงานให้ และกำไรจากการค้า

เงินได้ที่ไม่ต้องเสียภาษี

เงินปันผลที่บุคคลธรรมดาได้รับไม่ต้องเสียภาษีในประเทศสิงคโปร์ และตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2548 เป็นต้นไป เงินได้ดอกเบี้ยรับที่ได้รับจากธนาคารสถาบันการเงินที่ได้รับอนุมัติไม่ต้งนำไปรวมเป็นเงินได้เพื่อเสียภาษีและตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2547 เงินได้ในต่างประเทศที่บุคคลธรรมดาได้รับ (โดยมิได้ผ่านคณะบุคคลในประเทศสิงคโปร์) ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

การหักค่าใช้จ่ายทางภาษี

บุคคลธรรมดาสามารถหักค่าใช้จ่ายได้แต่จำกัดจำนวน

อัตรากำไรเงินได้บุคคลธรรมดา

ภายใต้ The Income Tax Act กำหนดให้บุคคลธรรมดาเสียภาษีในอัตราดังต่อไปนี้

ตาราง ผ6-28 อัตรากำไรเงินได้บุคคลธรรมดาประเทศสิงคโปร์

เงินได้สุทธิหลักหักค่าใช้จ่าย (SGD)	อัตรากำไร (ร้อยละ)
ไม่เกิน 20,000	0
20,001 – 30,000	2
30,001 – 40,000	3.5
40,001 – 80,000	7
80,001 – 120,000	11.5
120,001 – 160,000	15
160,001 – 200,000	17
200,001 – 320,000	18
320,000 ขึ้นไป	20

4. ภาษีสินค้าและบริการ

The Goods and Services Act เป็นกฎหมายที่ออกมาบังคับใช้ในเรื่องของภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยเฉพาะ ซึ่งกำหนดว่าภาษีมูลค่าเพิ่มต้องเรียกเก็บจากรายการใดบ้าง อัตราที่เรียกเก็บ การจดทะเบียน ภาษีมูลค่าเพิ่ม และการยื่นแบบ สาระสำคัญภายใต้กฎหมายดังกล่าวเป็นดังนี้

สินค้าและบริการที่ต้องเสียภาษี

สินค้าเกือบทุกชนิด การให้บริการในประเทศสิงคโปร์ และการนำสินค้าเข้ามาในประเทศ สิงคโปร์ ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม อย่างไรก็ตาม กฎหมายกำหนดให้การให้เช่าที่อยู่อาศัย และการให้บริการทางการเงินบางประเภทได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม

อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม

อัตราที่เรียกเก็บคือ ร้อยละ 7 ของมูลค่าของสินค้าและบริการ สำหรับการส่งออกสินค้า และให้บริการแบบ International Service อัตราที่เรียกเก็บคือ ร้อยละ 0

การจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม

ผู้ประกอบการต้องจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มเมื่อมียอดขายเกิน SGD 1,000,000 หรือสมัครใจจะจดทะเบียนกรณีที่ยอดขายไม่ถึง SGD 1,000,000 และเมื่อจดแล้วก็ต้องเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนไปอย่างน้อย 2 ปี

การยื่นแบบแสดงรายการและการชำระภาษี

เมื่อจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มแล้ว ผู้ประกอบการจดทะเบียนต้องยื่นแบบแสดงรายการ ภาษีมูลค่าเพิ่มภายใน 1 เดือน นับจากวันสิ้นไตรมาส พร้อมทั้งชำระภาษีมูลค่าเพิ่ม (ถ้ามี)

3. ภาษีทรัพย์สิน

ภายใต้ Property Tax Act บังคับให้มีการเรียกเก็บ Property Tax จากอสังหาริมทรัพย์ทุกประเภทในสิงคโปร์ ผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สินต้องจ่ายภาษีทรัพย์สินทุกต้นปี อสังหาริมทรัพย์ในที่นี้รวมถึง House Development Board flats บ้านพัก ออฟฟิศ โรงงาน และที่ดิน ภาษีที่เรียกเก็บนั้นจะเป็นอัตราร้อยละของ มูลค่าของทรัพย์สินรายปีที่ประเมินโดย Property Tax Department

อัตราของ Property Tax กฎหมายกำหนดให้เรียกเก็บในอัตราร้อยละ 0 ร้อยละ 4 และร้อยละ 6 สำหรับที่พักอาศัย และร้อยละ 10 กรณีอสังหาริมทรัพย์อื่น อย่างไรก็ตาม อาจมีการยกเว้น Property Tax ในกรณีของที่ดินที่อยู่ในเขตที่กำลังพัฒนา

4. อากรแสตมป์

ภายใต้ Stamp Duties Act กำหนดให้ตราสารตามตาราง Stamp Duties Act ต้องเสียอากรแสตมป์ อัตราที่ต้องเสียเป็นไป ตามอัตราพิกัดที่กำหนด

5. ศุลกากร

ประเทศสิงคโปร์เป็นท่าเรือปลอดภาษีอยู่แล้ว แต่ก็อาจเรียกเก็บอากรขาเข้าบนสินค้าบางรายการ เช่น สินค้าปิโตรเลียม ยานพาหนะ ยาสูบ และ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รถยนต์ เป็นต้น อากรที่เรียกเก็บนั้นอาจเป็นตามจำนวนที่กำหนด

รัฐบาลสิงคโปร์ให้ความสำคัญต่อการทำความตกลงเขตการค้าเสรีกับนานาประเทศ เพื่อผลประโยชน์ทางการค้าและเศรษฐกิจเป็นสำคัญ คู่สัญญาของประเทศสิงคโปร์ที่สำคัญ ได้แก่ สหภาพยุโรป นิวซีแลนด์ ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกา จอร์แดน กลุ่มทรานแปซิฟิก อินเดีย เกาหลีใต้

แม้ว่ารัฐบาลสิงคโปร์ จะไม่ต้องการรายได้จากภาษีนำเข้า แต่ก็ยังคงไว้ซึ่ง มาตรการที่มีใช้ ภาษี เช่น มาตรการควบคุมการส่งออก มาตรการห้ามนำเข้าสินค้าบางประเภท มาตรการควบคุมโรค

มาตรการด้านสุขอนามัย มาตรการมาตรฐานและคุณภาพสินค้า การใช้ฉลาก และข้อกำหนดเฉพาะสำหรับสินค้าบางประเภท เช่น อาหาร ข้าว เนื้อสัตว์ และผลิตภัณฑ์แปรรูป ผัก ผลไม้

รัฐบาลสิงคโปร์ ยังให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษีศุลกากรกับผู้ประกอบการ เพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้าระหว่างประเทศ และเพิ่มขีดความสามารถให้ผู้ประกอบการสามารถแข่งขันในตลาดการค้าโลกได้ คือ⁸

- (1) Temporary Import Scheme
- (2) Licensed Warehouse Scheme
- (3) Zero GST Warehouse Scheme
- (4) Excise Factory Scheme
- (5) Industrial Exemption Factory Scheme
- (6) Petroleum Licenses
- (7) Air Store Bond Scheme
- (8) Duty Free Shop Scheme
- (9) Container Freight Warehouse
- (10) Cargo Agents Import Authorization
- (11) Bonded Truck Scheme
- (12) TradeNet

อนุสัญญาภาษีซ้อน

ในปัจจุบัน ประเทศสิงคโปร์ได้ตกลงทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับหลายประเทศ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท

⁸ www.customs.gov.sg.

ตาราง ผ6-29 ประเทศที่เข้าทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศสิงคโปร์

1. Comprehensive Avoidance of Double Taxation Agreement กับ 69 ประเทศดังนี้

1.	อัลบาเนีย	25.	อิสราเอล	49.	โปแลนด์
2.	ออสเตรเลีย	26.	อิตาลี	50.	โปตุเกส
3.	ออสเตรีย	27.	ญี่ปุ่น	51.	กาตาร์
4.	บาห์เรน	28.	คาซัคสถาน	52.	โรมาเนีย
5.	บังกลาเทศ	29.	เกาหลีใต้	53.	รัสเซีย
6.	เบลเยียม	30.	คูเวต	54.	ซาอุดีอาระเบีย
7.	บรูไน	31.	ลัตเวีย	55.	สโลวัก
8.	บัลแกเรีย	32.	ลิบรา	56.	สโลเวเนีย
9.	แคนาดา	33.	ลิวทัวเนีย	57.	แอฟริกาใต้
10.	จีน	34.	ลักเซมเบิร์ก	58.	สเปน
11.	ไซปรัส	35.	มาเลเซีย	59.	ศรีลังกา
12.	เชค	36.	มัลตา	60.	สวีเดน
13.	เดนมาร์ก	37.	เม็กซิโก	61.	สวิสเซอร์แลนด์
14.	อียิปต์	38.	เม็กซิโก	62.	ไต้หวัน
15.	เอสโตเนีย	39.	มองโกเลีย	63.	ไทย
16.	ฟีจี	40.	พม่า	64.	ตุรกี
17.	ฟินแลนด์	41.	เนเธอร์แลนด์	65.	ยูเครน
18.	ฝรั่งเศส	42.	นิวซีแลนด์	66.	สหรัฐอเมริกา
19.	จอร์เจีย	43.	นอร์เวย์	67.	สหราชอาณาจักร
20.	เยอรมันนี	44.	โอมาน	68.	อุซเบกิสถาน

21.	อังกฤษ	45.	ปากีสถาน	69.	เวียดนาม
22.	อินเดีย	46.	ปานามา		
23.	อินโดนีเซีย	47.	ปาปัวนิวกินี		
24.	ไอร์แลนด์	48.	ฟิลิปปินส์		

2. Limited Treaties กับ 7 ประเทศดังนี้

1.	บahrain	4.	โอมาน	7.	อเมริกา
2.	ชิลี	5.	ซาอุดีอาระเบีย		
3.	ฮ่องกง	6.	สหรัฐอเมริกา		

ราชอาณาจักรไทย

หลักโดยทั่วไปเกี่ยวกับภาษี – ประเทศไทยจัดเก็บภาษี จากนิติบุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย สำหรับเงินได้ที่ได้รับทั้งในและต่างประเทศ (Worldwide income) ในขณะที่บุคคลธรรมดาผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย ปกติต้องเสียภาษีจากรายได้ที่ได้รับในประเทศไทย รายได้ในต่างประเทศเฉพาะส่วนที่ได้ นำกลับเข้ามาในประเทศไทยในปีภาษีเดียวกับที่ได้รับเท่านั้นต้องเสียภาษีในประเทศไทย ปีภาษีในประเทศไทยเหมือนปีปฏิทินคือ เริ่ม 1 มกราคม และสิ้นสุด 31 ธันวาคม ของทุกปี

หลักถิ่นที่อยู่ – นิติบุคคลใดๆ จะถือว่ามิถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย หากนิติบุคคลนั้นมีการจัดตั้งสถานที่ประกอบกิจการในประเทศไทย นิติบุคคลต่างประเทศที่เข้ามาประกอบธุรกิจในประเทศไทยโดยผ่าน “สถานประกอบการถาวร” จะต้องเสียภาษีเสมือนกับนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นในประเทศไทย สำหรับบุคคลธรรมดาผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย คือ ผู้ที่อยู่ในประเทศตั้งแต่ 180 วันขึ้นไปในปีภาษีใดๆ

กฎหมายภาษีหลัก ที่บังคับใช้ในประเทศไทย คือ ประมวลรัษฎากร ซึ่งจัดเก็บเป็นรายได้หลักของประเทศ อย่างไรก็ตามก็มีการเรียกเก็บภาษีอื่นที่อยู่นอกเหนือประมวลรัษฎากร เช่น ภาษีสรรพสามิต ภาษีศุลกากร ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย ซึ่งรายงานฉบับนี้จะแบ่งภาษีเป็นภาษีภายใต้ประมวลรัษฎากร และภาษีอื่นๆ

1. ภาษีเงินได้นิติบุคคล

ภาษีที่จัดเก็บภายใต้ประมวลรัษฎากร จะมีหน่วยงานที่รับผิดชอบคือ กรมสรรพากร ภาษีภายใต้ประมวลรัษฎากรมี ดังนี้

ภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นภาษีทางตรง (Direct Tax) ที่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีไม่สามารถผลักภาระไปยังบุคคลอื่นได้ และเป็นภาษีอากรประเมิน (Assessable Tax) ผู้มีหน้าที่เสียภาษีต้องยื่นรายการประเมินตนเอง (Self-assessment) ตามแบบแสดงรายการและภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด โดยที่เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจประเมินจำนวนภาษีอากรให้ถูกต้องครบถ้วนและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ได้แก่

- (1) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย
- (2) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ โดย
 - บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต่างประเทศนั้นเข้ามากระทำการกิจการในประเทศไทย หรือ
 - บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต่างประเทศนั้นกระทำการกิจการในที่อื่น ๆ รวมทั้งประเทศไทย หรือ
 - บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต่างประเทศนั้นกระทำการกิจการในที่อื่น ๆ รวมทั้งประเทศไทย และกิจการที่กระทำนั้นเป็นกิจการขนส่งระหว่างประเทศ หรือ
 - บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต่างประเทศนั้น ไม่ได้กระทำการกิจการในประเทศไทย แต่ได้รับเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(2)(3)(4)(5) หรือ (6) แห่งประมวลรัษฎากร ที่จ่ายจากหรือในประเทศไทย หรือ
 - บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต่างประเทศที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในประเทศไทย ได้จำหน่ายเงินกำไรหรือเงินอื่นที่กั้นจากกำไร ออกจากประเทศไทย หรือ
 - บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต่างประเทศนั้นไม่ได้กระทำการกิจการในประเทศไทยโดยตรง แต่มีลูกจ้างหรือบุคคลอื่นกระทำการแทน ซึ่งเป็นเหตุให้ได้รับเงินได้หรือผลกำไรในประเทศไทย
- (3) กิจการที่ดำเนินการเป็นทางการค้าหรือหากำไรโดยรัฐบาลของต่างประเทศ องค์การของรัฐบาลต่างประเทศ หรือนิติบุคคลอื่นที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ
- (4) กิจการร่วมค้า
- (5) มูลนิธิหรือสมาคมซึ่งประกอบกิจการมีรายได้ **แต่ไม่รวมถึง** มูลนิธิหรือสมาคมที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังประกาศกำหนดให้เป็นองค์กรกุศลสาธารณะ

ฐานภาษีเงินได้นิติบุคคล

- (1) ฐานกำไรสุทธิ ผู้มีหน้าที่เสียภาษีจากฐานกำไรสุทธิ ได้แก่

(1.1) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย โดยจะต้องนำกำไรสุทธิของสาขาทั้งในประเทศและต่างประเทศมารวมกับกำไรสุทธิของสำนักงานใหญ่เพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในประเทศไทยทั้งหมด (Worldwide Income)

(1.2) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ เฉพาะกรณีการประกอบกิจการในลักษณะ

(1.2.1) สำนักงานสาขา โดยให้เสียเฉพาะกำไรสุทธิจากกิจการหรือเนื่องจากการประกอบกิจการที่กระทำในประเทศไทยในรอบระยะเวลาบัญชี

(1.2.2) ตัวแทนทางการค้า โดยให้ถือว่าบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต่างประเศนั้นประกอบกิจการ เนื่องจากมีลูกจ้างหรือผู้กระทำการแทนและเป็นเหตุให้ได้รับเงินได้หรือผลกำไรในประเทศไทย

- กิจการที่ดำเนินทางการค้าหรือหากำไร
- กิจการร่วมค้า

(2) ฐานรายรับก่อนหักรายจ่าย ผู้มีหน้าที่เสียภาษี ได้แก่

(2.1) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศและกระทำกิจการในที่อื่น ๆ รวมทั้งในประเทศไทยและกิจการที่กระทำนั้นเป็นกิจการขนส่งระหว่างประเทศ

(2.2) มูลนิธิหรือสมาคมที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยหรือกฎหมายของต่างประเทศ ประกอบกิจการมีรายได้ แต่ไม่รวมถึงมูลนิธิหรือสมาคมที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังประกาศกำหนดให้เป็นองค์การสาธารณกุศล

(3) ฐานเงินได้ที่จ่ายจากหรือในประเทศไทย

(3.1) ผู้มีหน้าที่เสียภาษี ได้แก่ บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศมิได้ประกอบกิจการในประเทศไทยแต่ได้รับเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(2)(3)(4)(5) หรือ (6) ที่จ่ายจากหรือในประเทศไทย โดยให้ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินเป็นผู้หักจากเงินได้พึงประเมินที่จ่ายไว้ในอัตราร้อยละ 15 ยกเว้นเงินปันผลหักไว้ในอัตราร้อยละ 10

ทั้งนี้ มีบทลดหย่อนหรือยกเว้นตามอนุสัญญาภาษีซ้อนซึ่งประเทศไทยได้ ลงนามไว้กับประเทศคู่สัญญาในแต่ละประเทศ

(4) ฐานจำนวนกำไรหรือที่ถือได้ว่าเป็นเงินกำไรที่จำหน่ายออกไปจากประเทศไทย ผู้มีหน้าที่เสียภาษี ได้แก่

(4.1) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ ประกอบกิจการในประเทศไทย โดยหักภาษีจากจำนวนกำไรที่จำหน่ายออกจากประเทศไทย

(4.2) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต่างประเทศนั้นประกอบกิจการในประเทศไทย เนื่องจากมีลูกจ้างหรือผู้กระทำการแทนและเป็นเหตุให้ได้รับเงินได้หรือผลกำไรในประเทศไทย

อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล

(1) กรณีทั่วไป สำหรับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล เสียภาษีในอัตราร้อยละ 30 ของกำไรสุทธิ

(1.1) กรณีลดอัตราภาษี

(1.1.1) กรณีบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล เสียในอัตราดังต่อไปนี้

- ร้อยละ 23 ของกำไรสุทธิสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2555 แต่ไม่เกินวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2555
- ร้อยละ 20 ของกำไรสุทธิสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2556 แต่ไม่เกินวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2557

(1.2.3) กรณีบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลขนาดเล็กที่มีทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชีไม่เกิน 5 ล้านบาท และมีรายได้จากการขายสินค้าและการให้บริการในรอบระยะเวลาบัญชีไม่เกิน 30 ล้านบาทเสียในอัตราดังต่อไปนี้

- ได้รับยกเว้น สำหรับจำนวนกำไรสุทธิตั้งแต่ 1 – 150,000 บาท
- ร้อยละ 15 ของกำไรสุทธิตั้งแต่ 150,001 – 1,000,000 บาท
- ร้อยละ 23 ของจำนวนกำไรสุทธิตั้งแต่ 1,000,000 บาทขึ้นไป สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2555 แต่ไม่เกินวันที่ 31 ธันวาคม 2555

- ร้อยละ 20 ของจำนวนกำไรสุทธิตั้งแต่ 1,000,000 บาทขึ้นไป สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2556 แต่ไม่เกินวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2557

(2) กรณีบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศและกระทำการกิจการในที่อื่นๆ รวมทั้งในประเทศไทยและกิจการที่กระทำนั้นเป็นกิจการขนส่งระหว่างประเทศ ให้เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 3 ของยอดรายรับค่าโดยสาร ค่าธรรมเนียมหรือประโยชน์อื่นใดที่เรียกเก็บในประเทศไทย ก่อนหักรายจ่าย

(3) มูลนิธิหรือสมาคมที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยและต่างประเทศ ประกอบกิจการมีรายได้ แต่ไม่รวมถึงมูลนิธิหรือสมาคมที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังประกาศกำหนดให้เป็นองค์กรสาธารณกุศล ให้เสียภาษีในอัตราดังต่อไปนี้

(3.1) อัตราร้อยละ 2 สำหรับเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(8)

(3.2) อัตราร้อยละ 10 สำหรับเงินได้พึงประเมินประเภทอื่นๆ นอกจาก 40(8)

(4) กรณีบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศเข้ามาประกอบกิจการในไทย ได้จ่ายเงินกำไรออกจากประเทศไทย ให้เสียภาษีในอัตราร้อยละ 10 ของเงินกำไรที่จ่ายออกไปจากประเทศไทย

(5) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ มิได้ประกอบกิจการในประเทศไทย แต่ได้รับเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(2)(3)(4)(5) หรือ (6) ที่จ่ายจากหรือในประเทศไทย ให้เสียในอัตราร้อยละ 15 ยกเว้นเงินปันผลหักไว้ในอัตราร้อยละ 10 แล้วนำส่งเงินภาษีตามแบบแสดงรายการนำส่งภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย (ภงด.54) ภายในวันที่ 7 ของเดือนถัดไปจากเดือนที่มีการจ่ายเงินได้ ทั้งนี้อาจยกเว้นหรือลดหย่อนตามอนุสัญญาภาษีซ้อนที่ประเทศไทยได้ลงนามไว้กับแต่ละประเทศ

2. ภาษีมูลค่าเพิ่ม

ภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นภาษีทางอ้อมจัดเก็บจากผู้บริโภค หรือเป็นภาษีที่เป็นการผลักราคาให้กับผู้ซื้อหรือผู้บริโภคเป็นผู้ชำระภาษีอากรแทนผู้ขาย โดยผู้ประกอบการที่ประกอบกิจการขายสินค้าหรือ

ให้บริการที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ประกอบกิจการมีรายรับเกินปีละ 1.8 ล้านบาท ต้องจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่มียาได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด

กิจการที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

(1) การขายสินค้าโดยผู้ประกอบการในราชอาณาจักร

(1.1) การให้บริการโดยผู้ประกอบการในราชอาณาจักร โดยไม่คำนึงว่าการใช้บริการนั้นจะเกิดขึ้นในราชอาณาจักรหรือนอกราชอาณาจักร และให้รวมถึงการให้บริการที่ทำขึ้นนอกราชอาณาจักรและได้มีการใช้บริการนั้นในราชอาณาจักร

(1.2) นำเข้าสินค้าโดยผู้นำเข้า

กิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม

- (1) การขายสินค้าหรือให้บริการของผู้ประกอบการที่มีรายรับไม่เกิน 1.8 ล้านบาทต่อปี
- (2) การขายพืชผลทางการเกษตรภายในราชอาณาจักร
- (3) การขายสัตว์ทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตภายในราชอาณาจักร
- (4) การขายปุ๋ย
- (5) การขายปลาป่น อาหารสัตว์
- (6) การขายยาหรือเคมีภัณฑ์ที่ใช้สำหรับสัตว์
- (7) การขายหนังสือพิมพ์ นิตยสาร หรือตำราเรียน
- (8) การให้บริการการศึกษาของสถานศึกษา
- (9) การให้บริการขนส่งในราชอาณาจักร
- (10) การให้บริการขนส่งระหว่างประเทศทางบกและทางเรือซึ่งมิใช่เรือเดินทะเล
- (11) การให้บริการรักษาพยาบาลของสถานพยาบาลทางราชการและเอกชน
- (12) การให้บริการห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ สวนสัตว์
- (13) การให้บริการจัดแข่งขันกีฬาสมัครเล่น
- (14) การให้บริการประกอบโรคศิลปะ การสอบบัญชี การว่าความ
- (15) การให้บริการของนักแสดงสาธารณะ

- (16) การให้บริการที่เป็นงานทางศิลปะและวัฒนธรรม ในสาขาและลักษณะการประกอบกิจการที่อธิบดีกำหนด
- (17) การให้บริการวิจัย หรือการให้บริการทางวิชาการ ซึ่งต้องมีลักษณะการประกอบกิจการตามที่กรมสรรพากรกำหนด คือ ต้องเป็นการวิจัยหรือบริการทางวิชาการสาขาวิทยาศาสตร์และสาขาสังคมศาสตร์แต่ต้องมีใช่เป็นการกระทำในทางธุรกิจ ทั้งนี้ผู้ประกอบการต้องเป็นบุคคลธรรมดาหรือเป็นคณะบุคคลที่มีโชินติบุคคล หรือมูลนิธิ
- (18) การให้บริการตามสัญญาจ้างแรงงาน
- (19) การให้บริการเช่าสังหาริมทรัพย์
- (20) การให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ไม่รวมถึงบริการที่เป็นการพาณิชย์ของราชการส่วนท้องถิ่น หรือเป็นการหารรายได้ หรือผลประโยชน์ไม่ว่าจะเป็นกิจการสาธารณูปโภคหรือไม่ก็ตาม
- (21) การขายสินค้าหรือให้บริการของกระทรวง ทบวง กรม ซึ่งส่งรายรับทั้งสิ้นให้แก่รัฐโดยไม่หักรายจ่าย
- (22) การขายสินค้าหรือให้

ฐานภาษีมูลค่าเพิ่ม

ได้แก่ มูลค่าทั้งหมด ที่ผู้ประกอบการได้รับหรือพึงได้รับจากการขายสินค้าหรือให้บริการ รวมทั้งภาษีสรรพสามิตตามที่กำหนดในมาตรา 77/1 (19) แห่งประมวลรัษฎากร ถ้ามี ด้วย มูลค่าของฐานภาษี ให้หมายความรวมถึง เงิน ทรัพย์สิน ค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือประโยชน์ใดๆ ซึ่งอาจคิดคำนวณได้เป็นเงิน

อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม

- (1) อัตราร้อยละ 10 สำหรับการประกอบกิจการดังต่อไปนี้
 - (1.1) การขายสินค้า
 - (1.2) การให้บริการ
 - (1.3) การนำเข้า

ปัจจุบันให้ลดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มและคงจัดเก็บในอัตราร้อยละ 7 สำหรับการขายสินค้า การให้บริการ หรือการนำเข้าทุกกรณี จนถึงวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2557

(2) อัตราร้อยละ 0 สำหรับการประกอบกิจการดังต่อไปนี้

- (2.1) การส่งออกสินค้าที่มีใช้การส่งออกสินค้าซึ่งได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม
- (2.2) การให้บริการที่กระทำในราชอาณาจักรและได้มีการใช้บริการนั้น ในต่างประเทศ

การยื่นแบบแสดงรายการและการชำระภาษีมูลค่าเพิ่ม

(1) ผู้มีหน้าที่ยื่นแบบและชำระภาษีมูลค่าเพิ่ม

(1.1) ผู้ประกอบการจดทะเบียน หรือผู้รับเงินค่าสินค้าหรือบริการ

(1.2) ผู้จ่ายเงินค่าสินค้าหรือค่าบริการ โดย

- ผู้รับชำระราคาสินค้าหรือค่าบริการเป็นผู้ประกอบการที่ได้ให้บริการ ในต่างประเทศและได้มีการใช้บริการนั้นในราชอาณาจักร
- ผู้จ่ายเงินดังกล่าวมีหน้าที่นำส่งเงินภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการ มีหน้าที่เสียภาษี

3. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย

ผู้จ่ายเงินจะมีหน้าที่หักภาษีจากเงินที่ตนจ่ายให้กับผู้รับทุกราวที่มีการจ่ายเงินได้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีที่กำหนดไว้และเงินภาษีที่ได้ดังกล่าวนั้น จะถูกนำส่งต่อกรมสรรพากร ภายใน 7 วัน นับแต่วันสุดท้ายของเดือนที่ได้มีการจ่ายเงินได้และได้คำนวณหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายไว้ โดยถือว่าเป็น เครดิตภาษีที่ผู้มีเงินได้สามารถนำไปใช้เมื่อถึงกำหนดเวลายื่นแบบแสดงรายการภาษี

ประเภทภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย

ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย จัดเก็บจากภาษีเงินได้นิติบุคคลและภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ซึ่งมี รายละเอียด ดังนี้

ภาษีเงินได้นิติบุคคลหัก ณ ที่จ่าย

กำหนดให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ซึ่งเป็นผู้จ่ายเงินได้มีหน้าที่ต้องหักภาษีเงินได้ไว้ทุกคราวที่จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 ให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ในอัตราภาษีที่กำหนดแตกต่างกันตามประเภทของเงินได้ที่จ่าย ดังนี้

ตาราง ผ6-30 ประเภทเงินได้และอัตราภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ประเทศไทย

ประเภทเงินได้	อัตราภาษีหัก ณ ที่จ่าย (ร้อยละ)
ค่าบริการ,จ้างทำของ	3
ค่าเช่า	5
ค่าขนส่ง	1
ค่าเบี้ยประกันวินาศภัย	1
ค่าโฆษณา	2
ค่าสิทธิ	3
เงินปันผล	10

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย

กำหนดให้ผู้จ่ายเงินได้มีหน้าที่ต้องหักภาษีเงินได้ไว้ทุกคราวที่จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 ให้แก่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ในอัตราภาษีที่กำหนดแตกต่างกันตามประเภทของเงินได้ที่จ่ายและผู้รับเงินได้ดังนี้ ดังนี้

(1) จ่ายเงินได้จากจ้างแรงงานและเงินได้จากตำแหน่งหน้าที่การงานหรือรับทำงานให้ตามมาตรา 40(1)และ(2) ให้แก่ผู้รับที่อยู่ในประเทศไทย (อยู่ในประเทศไทยไม่น้อยกว่า 180 วันในปีปฏิทิน) ให้ผู้จ่ายคำนวณหักตามอัตราก้าวหน้าร้อยละ 5-37 ของจำนวนเงินได้สุทธิหลังหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนที่กฎหมายยอมให้หักแล้ว

(2) จ่ายเงินได้ค่าแห่งกู๊ดวิลล์ ค่าแห่งลิขสิทธิ์ตามมาตรา 40(3) ให้แก่ผู้รับที่เป็นผู้อยู่ในประเทศไทย ให้คำนวณหักภาษี ณ ที่จ่ายในอัตราก้าวหน้าของจำนวนเงินได้ที่จ่าย

(3) จ่ายเงินได้จากการทำงานให้ตามมาตรา 40(2)(3)(4)(5)(6) ให้แก่ผู้รับที่อยู่ในประเทศไทยไม่ถึง 180 วัน ให้ผู้จ่ายคำนวณหักภาษี ณ ที่จ่ายในอัตราร้อยละ 15 ของจำนวนเงิน ที่จ่าย ยกเว้นเงินปันผลให้คำนวณหักในอัตราร้อยละ 10 ของเงินปันผลที่จ่าย

(4) จ่ายค่าแสดงให้กับนักแสดงสาธารณะที่มีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศไทยให้คำนวณหักภาษี ณ ที่จ่าย ในอัตราร้อยละ 5 ของเงินได้ที่จ่าย

(5) จ่ายค่าแสดงให้กับนักแสดงสาธารณะที่มีภูมิลำเนาอยู่ในต่างประเทศให้คำนวณหักภาษี ณ ที่จ่ายตามบัญชีอัตราภาษีเงินได้

4. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ตามบทบัญญัติของประมวลรัษฎากร ผู้มีเงินได้จะต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในประเทศไทยจากแหล่งเงินได้ทั้งใน และ/หรือ นอกประเทศไทย หากเข้าหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) แหล่งเงินได้เกิดในประเทศไทย

เงินได้พึงประเมินที่เกิดขึ้นเนื่องจากกรณีหนึ่งกรณีใดดังต่อไปนี้ ถือว่าเป็นเงินได้ที่เกิดจากแหล่งเงินได้ในประเทศไทย

(1.1) หน้าที่งานที่ทำในประเทศไทย หรือ

(1.2) กิจการที่ทำในประเทศไทย หรือ

(1.3) กิจการของนายจ้างในประเทศไทย หรือ

(1.4) ทรัพย์สินที่อยู่ในประเทศไทย

ผู้มีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้วที่เกิดจากแหล่งเงินได้ในประเทศไทย ไม่ว่าจะผู้มีเงินได้นั้นจะเป็นผู้อยู่ในประเทศไทยหรือไม่ก็ตาม และไม่ว่าเงินได้นั้นจะจ่ายในหรือนอกประเทศไทย มีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้ในประเทศไทย

(2) แหล่งเงินได้เกิดนอกประเทศไทย

เงินได้พึงประเมินที่เกิดขึ้นเนื่องจากกรณีหนึ่งกรณีใดดังต่อไปนี้ ถือว่าเป็นเงินได้ที่เกิดจากแหล่งเงินได้นอกประเทศไทย

(2.1) หน้าที่งานที่ทำในต่างประเทศ หรือ

(2.2) กิจการที่ทำในต่างประเทศ หรือ

(2.3) ทรัพย์สินที่อยู่ในต่างประเทศและนำเงินได้ที่เกิดขึ้นในปีภาษีนั้นเข้ามาในประเทศไทยในปีเดียวกัน

(3) ผู้มีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้วจากแหล่งเงินได้นอกประเทศไทย มีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้ในประเทศไทยก็ต่อเมื่ออยู่ในหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(3.1) เป็นผู้อยู่ในประเทศไทยชั่วระยะเวลาหนึ่งหรือหลายระยะเวลา รวมกันถึง 180 วัน ในปีภาษีใด และ

(3.2) นำเงินได้ที่เกิดขึ้นในปีภาษีนั้นเข้ามาในประเทศไทยในปีเดียวกัน

ฐานภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

บุคคลธรรมดาต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เมื่อมีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 เกิดขึ้นในปีภาษีนั้น ฐานภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ได้แก่

- (1) เงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน
- (2) เงินได้เนื่องจากการรับทำงานให้
- (3) ค่าแห่งกู้ดวิลล์ ค่าแห่งลิขสิทธิ์ หรือสิทธิอย่างอื่น
- (4) ดอกเบี้ย เงินปันผล
- (5) ค่าเช่า
- (6) เงินได้จากวิชาชีพอิสระ
- (7) เงินได้จากการรับเหมาที่ผู้รับเหมาต้องลงทุนจัดหาสัมภาระในส่วนสำคัญนอกจากเครื่องมือ
- (8) เงินได้เนื่องจากการประกอบกิจการพาณิชย์กรรมอื่นๆ นอกจากที่กล่าวข้างต้น

ประมวลรัษฎากรได้ยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้กับเงินได้พึงประเมินบางประเภท หากเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้

ตาราง ผ6-31 อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

เงินได้สุทธิ	อัตราภาษี (ร้อยละ)	
	ปี 2555	ปี 2556
1 – 150,000 บาท	ยกเว้น	ยกเว้น
150,001 – 300,000	10	5
300,001 – 500,000	10	10
500,001 – 750,000	20	15
750,001 – 1,000,000	20	20
1,000,001 – 2,000,000	30	25
2,000,001 – 4,000,000	30	30
4,000,000 บาท ขึ้นไป	37	35

5. ภาษีธุรกิจเฉพาะ

กิจการที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะและอัตราภาษีที่ต้องเสีย ตามประมวลรัษฎากร มีดังต่อไปนี้

(1) การธนาคารตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์หรือกฎหมายเฉพาะให้เสียภาษีธุรกิจเฉพาะจากฐานรายรับก่อนหักรายจ่ายในอัตราร้อยละ 3.0

(2) การประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ ธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ ให้เสียภาษีธุรกิจเฉพาะจากฐานรายรับก่อนหักรายจ่ายในอัตราร้อยละ 3.0

(3) การรับประกันชีวิตตามกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต ให้เสียภาษีธุรกิจเฉพาะจากฐานรายรับก่อนหักรายจ่ายในอัตราร้อยละ 2.5

(4) การรับจํานำ ตามกฎหมายว่าด้วยโรงรับจํานำให้เสียภาษีธุรกิจเฉพาะจากฐานรายรับก่อนหักรายจ่ายในอัตราร้อยละ 3.0

(5) การประกอบกิจการโดยปกติเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ เช่น การให้กู้ยืมเงิน ค่าประกัน แลกเปลี่ยนเงินตรา ออก ซื้ หรือขายตัวเงิน หรือรับส่งเงินไปต่างประเทศด้วยวิธีต่างๆ ให้เสียภาษีธุรกิจเฉพาะจากฐานรายรับก่อนหักรายจ่ายในอัตราร้อยละ 3.0

(6) การขายอสังหาริมทรัพย์เป็นทางค้ำหรือหากำไร ไม่ว่าจะอสังหาริมทรัพย์นั้นจะได้มาโดยวิธีใดก็ตาม ทั้งนี้เฉพาะที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด ให้เสียภาษีธุรกิจเฉพาะจากฐานรายรับก่อนหักรายจ่ายในอัตราร้อยละ 3.0

(7) การขายหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ให้เสียภาษีธุรกิจเฉพาะจากฐานรายรับก่อนหักรายจ่ายในอัตราร้อยละ 0.1

กิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะ

(1) กิจการของธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารออมสิน ธนาคารอาคารสงเคราะห์ และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

(2) กิจการของบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

(3) กิจการของสหกรณ์ออมทรัพย์ เฉพาะการให้กู้ยืมแก่สมาชิกหรือแก่สหกรณ์ออมทรัพย์อื่น

(4) กิจการของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

(5) กิจการของการเคหะแห่งชาติ เฉพาะการขายหรือให้เช่าซื้ออสังหาริมทรัพย์

(6) กิจการรับจํานำของกระทรวง ทบวง กรม และราชการส่วนท้องถิ่น

(7) กิจการอื่นตามมาตรา ๙๑/๒ ตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

นอกจากการเสียภาษีธุรกิจเฉพาะตามอัตราดังกล่าวข้างต้นแล้ว ผู้มีหน้าที่เสียภาษียังจะต้องเสียภาษีท้องถิ่นอีกร้อยละ 10 ของภาษีธุรกิจเฉพาะด้วย

6. อาการแสดมบี้

อาการแสดมบี้เป็นการจัดเก็บภาษีรูปแบบหนึ่ง ซึ่งเก็บจากการกระทำตราสารตามประเภทที่กฎหมายกำหนดไว้ ประมวลรัษฎากรได้กำหนดตราสารที่ต้องเสียอากรในบัญชีอัตราอาการแสดมบี้ นอกจากนั้นบัญชีอัตราอาการแสดมบี้ยังได้กำหนดการยกเว้นอากรของตราสารบางอย่างไว้ด้วย ส่วนตราสารอื่นที่ไม่ได้กำหนดไว้ไม่ต้องเสียอากร

7. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน

ภาษีโรงเรือนและที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดิน มีหลักเกณฑ์การจัดเก็บภาษีดังต่อไปนี้

ฐานภาษี

ทรัพย์สินที่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน ได้แก่

(1) โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ นั้น หมายความรวมถึงโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างที่ใช้ในการดำเนินการต่อไปนี้

- (1.1) ให้เช่า หรือให้ผู้อยู่อาศัยโดยไม่คิดค่าเช่า
- (1.2) ใช้ประกอบกิจการเพื่อหาผลประโยชน์อย่างอื่น
- (1.3) ใช้เป็นสำนักงานหรือสถานที่ประกอบพาณิชย์กิจต่าง ๆ
- (1.3) โรงเรือนที่ทำเป็นโรงเรือนหาผลประโยชน์ส่วนบุคคล
- (1.4) โรงเรือนที่เจ้าของอยู่เองแต่ใช้โรงเรือนนั้นประกอบการอุตสาหกรรมหรือเก็บสินค้าหรือยานพาหนะไว้หาผลประโยชน์
- (1.5) โรงเรือนที่ใช้ทำการหาผลประโยชน์อื่น ๆ

(2) ที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างนั้น ๆ ซึ่งอยู่ในข่ายที่จะต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน จะต้องมีลักษณะดังนี้

- (2.1) เป็นที่ดินที่ใช้เป็นที่ปลูกสร้างโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ

- (2.2) เป็นที่ดินที่ใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ อันมีสภาพเป็นบริเวณต่อเนื่องกัน และตามปกติจะต้องใช้ไปด้วยกันกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างนั้น ๆ

อัตราภาษีโรงเรือนและที่ดิน

เจ้าของโรงเรือนและที่ดินจะต้องเสียภาษีในอัตราร้อยละ 12.5 ของค่าเช่ารายปี

8. ภาษีบำรุงท้องที่

ฐานภาษี

ที่ดินที่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ ได้แก่ ที่ดินทุกประเภทไม่ว่าจะมีเอกสารสิทธิหรือไม่ก็มีก็ตามไม่ว่าจะเป็นที่ว่างเปล่าหรือมีสิ่งปลูกสร้างอยู่หรือไม่ไม่ว่าจะเป็นใช้เพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ อยู่อาศัยให้ผู้อื่นเช่า ที่ดินที่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่นั้น นอกจากจะหมายถึงพื้นดินทั่วๆ ไปแล้ว ยังมีความหมายรวมถึงพื้นที่ที่เป็นภูเขาและแม่น้ำด้วย

ที่ดินที่ไม่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่

- (1) ที่ดินที่เป็นที่ตั้งพระราชวังอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
- (2) ที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินหรือที่ดินของรัฐที่ใช้ในกิจการของรัฐหรือสาธารณะโดยมิได้หาผลประโยชน์
- (3) ที่ดินของราชการส่วนท้องถิ่นที่ใช้ในกิจการของราชการส่วนท้องถิ่นหรือสาธารณะโดยมิได้หาประโยชน์
- (4) ที่ดินที่ใช้เฉพาะการพยาบาลสาธารณะ การศึกษา หรือกุศลสาธารณะ
- (5) ที่ดินที่ใช้เฉพาะศาสนกิจศาสนาใดศาสนาหนึ่ง ที่ดินที่เป็นกรรมสิทธิ์ของวัดไม่ว่าจะใช้ประกอบศาสนกิจศาสนาใดศาสนาหนึ่ง หรือที่ศาลเจ้าโดยมิได้หาผลประโยชน์
- (6) ที่ดินที่เป็นสุสาน หรือฌาปนสถานสาธารณะโดยมิได้รับประโยชน์ตอบแทน
- (7) ที่ดินที่ใช้ในการรถไฟ การประปา การไฟฟ้า หรือการทำเรือของรัฐหรือสนามบินของรัฐ
- (8) ที่ดินที่ใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือน ที่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินแล้ว
- (9) ที่ดินของเอกชนเฉพาะส่วนที่ที่ดินยินยอมให้ทางราชการใช้เพื่อสาธารณะประโยชน์

- (10) ที่ดินที่ตั้งขององค์การสหประชาชาติ ทบวงการชำนัญพิเศษของสหประชาชาติ หรือ
- (11) องค์การระหว่างประเทศอื่น
- (12) ที่ดินที่เป็นที่ตั้งของสถานทูตหรือสถานกงสุล

อัตราภาษีบำรุงท้องที่

เจ้าของที่ดินต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่โดยใช้ราคากลางของที่ดินเป็นฐานในการคำนวณภาษี อย่างไรก็ตาม ถ้าที่ดินแปลงใดอยู่ในบังคับต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินแล้วจะได้รับยกเว้นภาษีบำรุงท้องที่ อัตราภาษีบำรุงท้องที่ กำหนดไว้ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ แบ่งเป็น 34 อัตรา

ขั้นตอนการชำระภาษีบำรุงท้องที่

(1) การยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษี ให้เจ้าของที่ดินซึ่งมีหน้าที่ต้องเสียภาษี ยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษี (ภ.บ.ท. 5) ทุกกรอบระยะเวลา 4 ปี กรณีที่มีที่ดินขึ้นใหม่หรือจำนวนเนื้อที่ดินเดิมเปลี่ยนแปลงไป ให้เจ้าของที่ดินยื่นแบบแสดงรายการแจ้งเจ้าหน้าที่ที่ดิน ภายใน 30 วัน นับจากวันที่เป็น เจ้าของที่ดินขึ้นใหม่หรือจำนวนเนื้อที่ดินได้มีการเปลี่ยนแปลง

(2) การชำระเงินค่าภาษี เจ้าของที่ดินผู้มีหน้าที่เสียภาษี จะต้องชำระเงินค่าภาษีบำรุงท้องที่ ภายในวันที่ 30 เมษายน ของทุกปี

9. ภาษีป้าย

ป้ายที่ต้องเสียภาษี ได้แก่ ป้ายแสดงชื่อ ยี่ห้อ หรือเครื่องหมายที่ใช้ในการประกอบการค้า หรือประกอบกิจการอื่น เพื่อหารายได้หรือโฆษณาการค้าหรือกิจการอื่น เพื่อหารายได้ ไม่ว่าจะได้แสดง หรือโฆษณาไว้ที่วัตถุใดๆ ด้วยอักษร ภาพ หรือเครื่องหมายที่เขียน แกะสลัก จารึก หรือทำให้ปรากฏ ด้วยวิธีอื่น

ป้ายที่ได้รับการยกเว้น

- (1) ป้ายที่แสดงไว้ ณ โรงแรมหรือที่พักและบริเวณของโรงแรมหรือที่พักนั้นเพื่อโฆษณาโรงแรมหรือที่พัก
- (2) ป้ายที่แสดงไว้ที่สินค้าหรือที่สิ่งหุ้มห่อหรือบรรจุสินค้า
- (3) ป้ายที่แสดงไว้ในบริเวณงานที่จัดขึ้นเป็นครั้งคราว
- (4) ป้ายที่แสดงไว้ที่คนหรือสัตว์
- (5) ป้ายที่แสดงไว้ในอาคารที่ใช้ประกอบการค้าหรือประกอบกิจการอื่นหรือภายในอาคารซึ่งเป็นที่สาธารณะ ทั้งนี้ เพื่อหารายได้ และแต่ละป้ายมีพื้นที่ไม่เกิน 3 ตารางเมตรที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ไม่รวมถึงป้ายตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนพาณิชย์
- (6) ป้ายของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาคหรือราชการส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
- (7) ป้ายขององค์การที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาลหรือตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ๆ และหน่วยงานที่นำรายได้ส่งรัฐ
- (8) ป้ายของธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารออมสิน ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารเพื่อการสหกรณ์ และบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
- (9) ป้ายของโรงเรียนเอกชน ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชนหรือสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ที่แสดงไว้ ณ อาคารหรือบริเวณของโรงเรียนเอกชน หรือสถาบัน อุดมศึกษาเอกชนนั้น
- (10) ป้ายของผู้ประกอบการเกษตรซึ่งค่าผลผลิตอันเกิดจากการเกษตรของตน
- (11) ป้ายของวัดหรือผู้ดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์แก่การศาสนา หรือการกุศลสาธารณะ โดยเฉพาะ
- (12) ป้ายของสมาคมหรือมูลนิธิ
- (13) ป้ายตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้เจ้าของป้ายไม่ต้องเสียภาษีป้าย สำหรับ
 - ป้ายที่ติดตั้งหรือแสดงไว้ที่รถยนต์ส่วนบุคคล รถจักรยานยนต์ รถบดถนนหรือรถแทรกเตอร์ ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์
 - ป้ายที่ติดตั้งหรือแสดงไว้ที่ล้อเลื่อน ตามกฎหมายว่าด้วยล้อเลื่อน
 - ป้ายที่ติดตั้งหรือแสดงไว้ที่ยานพาหนะนอกเหนือจาก (ก) และ (ข) โดยมีพื้นที่ไม่เกินห้าร้อยตารางเซนติเมตร

ฐานภาษี

ฐานภาษี คือเนื้อที่ของป่าและประเภทของป่ารวมกัน ถ้าเป็นป่าที่มีขอบเขตกำหนดได้ การคำนวณพื้นที่ป่าให้เอาส่วนกว้างที่สุดคูณด้วยส่วนยาวที่สุดเป็นขอบเขตของป่า ถ้าเป็นป่าที่ไม่มีขอบเขตกำหนดได้ ให้ถือเอาตัวอักษร ภาพ หรือเครื่องหมายที่อยู่ริมสุดเป็นขอบเขตสำหรับกำหนดส่วนที่กว้างที่สุดและยาวที่สุด แล้วคำนวณเป็นตารางเซนติเมตร เศษของ 500 ตารางเซนติเมตรถ้าเกินครึ่ง ให้นับเป็น 500 ตารางเซนติเมตร ถ้าต่ำกว่าปัดทิ้ง ประกอบกับประเภทของป่า คำนวณเป็นค่าภาษีป่าที่ต้องชำระ

อัตราภาษี

- (1) ป่าที่มีอักษรไทยล้วน คิดอัตรา 3 บาท ต่อห้าร้อยตารางเซนติเมตร
- (2) ป่าที่มีอักษรไทยปนกับอักษรต่างประเทศ และหรือปนกับภาพ และหรือเครื่องหมายอื่นให้คิดอัตรา 20 บาท ต่อห้าร้อยตารางเซนติเมตร
- (3) ป่าดังต่อไปนี้ ให้คิดอัตรา 40 บาท ต่อห้าร้อยตารางเซนติเมตร
 - ป่าที่ไม่มีอักษรไทย ไม่ว่าจะมิภาพหรือเครื่องหมายใด หรือไม่
 - ป่าที่มีอักษรไทยบางส่วน หรือทั้งหมดอยู่ใต้หรือต่ำกว่าอักษรต่างประเทศ
- (4) ป่าที่เปลี่ยนแปลงแก้ไขพื้นที่ป่า ข้อความ ภาพ หรือเครื่องหมายบางส่วนในป่าที่ได้เสียภาษีแล้ว อันเป็นเหตุให้ต้องเสียภาษีป่าเพิ่มขึ้น ให้คิดอัตราตาม (1) (2) หรือ (3) แล้วแต่กรณี และให้เสียเฉพาะจำนวนเงินภาษีที่เพิ่มขึ้น
- (5) ป่าทุกประเภทเมื่อคำนวณพื้นที่ของป่าแล้ว ถ้ามีอัตราที่ต้องเสียภาษีต่ำกว่าป่าละ 200 บาท ให้เสียภาษีป่าละ 200 บาท

6. ภาษีศุลกากร สิทธิประโยชน์ และมาตรการทางการค้าระหว่างประเทศ

การนำเข้าและส่งออกซึ่งสินค้านั้น อยู่ภายใต้กฎหมายหลายฉบับ แต่กฎหมายหลักคือ พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 โดยหน่วยงานรับผิดชอบคือ กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง

กฎหมายศุลกากรเป็นกฎหมายมหาชนทางเศรษฐกิจ เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าและส่งออกของของนั้นอาจเป็นของต้องเสียอากรหรือไม่ก็ได้ ของนั้นอาจเป็นของต้องห้ามหรือของต้องจำกัด ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะ

การจัดเก็บภาษีอากรขาเข้า ขาออก และค่าธรรมเนียมอื่นที่เกี่ยวข้อง บัญญัติไว้ในพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 ซึ่งมีความเกี่ยวพันกับกฎหมายศุลกากรอย่างแยกไม่ออก เพราะพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 มาตรา 10 วรรคแรก บัญญัติว่า “บรรดาค่าภาษีนั้นให้เก็บตามพระราชบัญญัตินี้และตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร...” ดังนั้น การเก็บค่าภาษีศุลกากรนั้นต้องบังคับตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 และกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรประกอบกัน

ในปัจจุบัน อัตราภาษีนำเข้าของประเทศไทยส่วนใหญ่ อยู่ระหว่างร้อยละ 0 – ร้อยละ 200 อย่างไรก็ดี รายได้จากการจัดเก็บอากรขาเข้าของประเทศไทยมีแนวโน้มน้อยลง เนื่องจากมีการใช้สิทธิประโยชน์จากความตกลงเขตการค้าเสรีในส่วนการลดและยกเว้นภาษีมากขึ้น โดยเฉพาะการเปิดเสรีการค้าสินค้ากับประเทศสมาชิกอาเซียน โดยมีการลดภาษีนำเข้าให้กับประเทศสมาชิก 6 ประเทศ (ไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์) ของทุกรายการสินค้า ยกเว้นสินค้าอ่อนไหวให้เหลือร้อยละ 0 ในปี 2553 และ ประเทศเวียดนาม ลาว พม่า และกัมพูชา ต้องลดและจำกัดภาษีนำเข้าสินค้าให้เหลือร้อยละ 0 ในปี 2558

สำหรับสินค้าในรายการบัญชีสินค้าอ่อนไหวของไทย (Sensitive List) คือ ประเทศไทยต้องดำเนินการลดภาระภาษีเช่นเดียวกัน แต่ยังคงไว้ได้ในอัตราที่ต่ำกว่า 5% แต่ไม่ต้องเป็น 0% คือ สินค้า 4 รายการ กาแฟ มันฝรั่ง ดอกไม้ตัดดอก มะพร้าวแห้ง

การจัดมาตรการที่ไม่ใช่ภาษี หรือ Non-tariff Barriers (NTBs) แต่ละประเทศสมาชิกต้องมีการดำเนินการภายในในการขจัดมาตรการดังกล่าว เช่น การจำกัดปริมาณนำเข้า การขอใบอนุญาตนำเข้า การให้การสนับสนุนช่วยเหลือต่างๆ เป็นต้น โดยประเทศไทยเอง ต้องขจัดมาตรการดังกล่าวให้หมดไปภายในปี พ.ศ. 2553 ภายใต้ความตกลงการค้าเสรีว่าด้วยสินค้า ซึ่งในปัจจุบัน ประเทศไทยได้ดำเนินการยกเว้นกฎระเบียบและมาตรการค้าต่างๆ ให้กับสินค้าที่นำเข้ามากจากประเทศสมาชิกอาเซียนแล้ว เมื่อ 1 มกราคม พ.ศ. 2553

สิทธิประโยชน์ทางภาษีศุลกากร

กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง ได้กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขต่างๆ ในการได้รับสิทธิสิทธิลดและยกเว้นอากรให้กับภาคผลิต และภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศ อีกทั้งเพื่อเป็นการดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศเข้าสู่ประเทศไทย อันจะทำให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้า รวมทั้งศูนย์กลางการค้าระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียน

สิทธิประโยชน์ ภายใต้กฎหมายศุลกากร ได้แก่

(1) การคืนอากร ตามมาตรา 19 ทวิ

การคืนอากรตามมาตรา 19 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2482 เป็นการคืนค่าภาระภาษีอากร สำหรับวัตถุดิบที่นำเข้ามา ได้แก่ อากรขาเข้า ค่าธรรมเนียมภาษีอื่น ภาษีสรรพสามิต ภาษีมหาดไทย ที่ผู้นำเข้าได้เสียหรือวางประกันไว้ขณะนำเข้า เมื่อสามารถพิสูจน์ได้ว่าได้นำวัตถุดิบนั้นไป ผลิต ผสม ประกอบ หรือบรรจุเป็นสินค้าส่งออก แล้วก็จะได้รับการคืนอากรโดยจะคำนวณ ค่าภาษีอากรที่คืนให้ตามสูตรการผลิต ทั้งนี้ โดยมีเงื่อนไขว่าจะต้องผลิตส่งออกภายใน 1 ปี นับตั้งแต่วันนำเข้าและต้องขอคืนเงินอากรภายใน 6 เดือน นับแต่วันส่งออก

(2) การชดเชยค่าภาษีอากร

กรมศุลกากรจะจ่ายเงินชดเชยค่าภาษีอากรซึ่งมีอยู่ในต้นทุนการผลิตสินค้าส่งออกให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชยในรูปของบัตรภาษี ตามพระราชบัญญัติชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักร

(3) เขตปลอดอากร (Free Zone)

เขตปลอดอากร คือ เขตพื้นที่ที่กำหนดไว้สำหรับการประกอบอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม หรือกิจการอื่นที่เป็นประโยชน์แก่เศรษฐกิจของประเทศ โดยของที่นำเข้าไปในเขตดังกล่าวจะได้รับสิทธิประโยชน์ทางอากรตามที่กฎหมายบัญญัติ

(4) คลังสินค้าทัณฑ์บน

คลังสินค้าทัณฑ์บน เป็นการให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้ส่งออกตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของคลังสินค้าทัณฑ์บนตามมาตรา 8 และ 8 ทวิ แห่งกฎหมายศุลกากร พ.ศ. 2469 โดยงดเว้นการเก็บอากรขาเข้าและขาออกแก่ของที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ และเก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บน เพื่อส่งออกไปยังนอกประเทศ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะออกในสภาพเดิมเหมือนที่นำเข้า หรือในสภาพที่ได้ผลิต ผสม ประกอบ

(5) พื้นที่เขตประกอบการเสรี

พื้นที่ดังกล่าว อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 โดยที่การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยได้ให้สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีอากรแก่ผู้ประกอบการในเขตอุตสาหกรรมส่งออก กรมศุลกากรมีหน้าที่ในการควบคุมดูแลและรับผิดชอบในเรื่องภาษีอากรของรัฐ พื้นที่อุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม เป็นเขตพื้นที่ที่กำหนดไว้สำหรับการประกอบอุตสาหกรรม การค้าหรือบริการ เพื่อส่งสินค้าออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ และกิจการอื่นที่เป็นประโยชน์หรือเกี่ยวกับการประกอบอุตสาหกรรมการค้าหรือบริการเพื่อส่งสินค้าออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ

การจัดทำความตกลงการค้าเสรีของไทย

ประเทศไทยมีความตกลงการค้าเสรีที่มีผลใช้บังคับแล้ว (Free Trade Areas) ครอบคลุมประเทศคู่ค้า 16 ประเทศ ได้แก่ ประเทศสมาชิกอาเซียน 9 ประเทศ จีน เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ อินเดีย (สินค้า 2 รายการ) และเปรู (ร้อยละ 70 ของสินค้าทั้งหมด) ซึ่งรวมเป็น 11 ฉบับ แยกเป็นความตกลงทวิภาคี 5 ฉบับ และระดับภูมิภาค 6 ฉบับ (รวมความตกลงเสรีการค้าอาเซียน) ครอบคลุมการค้ามูลค่ากว่า 2.55 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือร้อยละ 56 ของมูลค่าการค้าระหว่างประเทศของไทย⁹

ทั้งนี้ ประเทศไทยยังอยู่ระหว่างการเจรจาทำความตกลงแบบ Comprehensive ซึ่งผนวกเรื่องการค้าสินค้า บริการ การลงทุน และความร่วมมือทางเศรษฐกิจในระดับทวิภาคีกับ 3 ประเทศ คือ ชิลี เปรู และอินเดีย นอกจากนี้ ยังอยู่ระหว่างเตรียมหารือ จัดทำขอบเขตเจรจา (Scoping exercise)/ หารือเบื้องต้น (Exploratory talk) กับสหภาพยุโรป ความเป็นหุ้นส่วนเศรษฐกิจในภูมิภาค (RCEP) และ แคนาดา รวมทั้งอยู่ระหว่างหารือกับสมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรป (EFTA)

แม้ว่าไทยและประเทศคู่เจรจา FTAs ได้บรรลุเป้าหมายของการเปิดเสรีด้านต่างๆ ที่ระบุไว้ในความตกลงสำเร็จแล้ว แต่หลังจากนั้น คือ กระบวนการที่จะต้องทำกันต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาการค้าและการลงทุนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นตามกระแสการค้า สถานการณ์การค้าโลก และกฎกติกาการค้าใหม่ๆ

แผนงานสำคัญ ในปี พ.ศ. 2555 ได้แก่

- (1) สรุปผลการเจรจาความตกลงไทย-ชิลี ไทย-อินเดีย และไทย-เปรู
- (2) สรุปผลการจัดทำ Scoping Exercise ไทย-อียู และกรอบเจรจา

⁹ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์, สิงหาคม 2555

- (3) จัดทำกรอบเจรจาไทย-EFTA
- (4) ศึกษาผลกระทบจากการจัดทำ FTA ไทย- แคนาดา
- (5) ทำ Scoping Exercise และแม่แบบของการเจรจาเปิดตลาดสินค้า การค้าบริการ และการลงทุน เพื่อเตรียมความพร้อมประกาศเปิดเจรจา RCEP ภายในการประชุมสุดยอดอาเซียน

แผนงานสำคัญ ในปี พ.ศ. 2556 ได้แก่

- (1) เริ่มการเจรจาไทย-EU และไทย-EFTA ภายในไตรมาสแรก และไทย- แคนาดา ในช่วงไตรมาสที่ 2
- (2) เริ่มการเจรจา RCEP
- (3) ประกาศใช้ความตกลงไทย-อินเดีย ไทย-ชิลี และไทย-เปรู

อนุสัญญาภาษีซ้อน

ในปัจจุบัน ประเทศไทยได้ลงนามในอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศต่างๆ ทั้งสิ้น 64 ประเทศ โดยยังไม่มีผลบังคับใช้ 10 ประเทศ สำหรับในภูมิภาคอาเซียน ประเทศไทยยังไม่ได้ตกลงทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับกัมพูชา ส่วนประเทศบรูไนนั้น ไทยได้ลงนามแล้ว แต่ยังไม่ผลบังคับใช้

ตาราง ผ6-32 ประเทศที่เข้าทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศไทย

1. เกาหลีใต้	2. พม่า	3. ฟินแลนด์
4. แคนาดา	5. ฟิลิปปินส์	6. มอริเชียส
7. คูเวต	8. มาเลเซีย	9. ยูเครน
10. จีน	11. เยอรมัน	12. รัสเซีย
13. ชิลี	14. โรมาเนีย	15. ลักเซมเบิร์ก
16. เชค	17. ลาว	18. เวียดนาม

19. เซเชลส์	20. ศรีลังกา	21. สเปน
22. ไชปรัส	23. สวิสเซอร์แลนด์	24. สวีเดน
25. ญี่ปุ่น	26. สหรัฐอเมริกา	27. สิงคโปร์
28. เดนมาร์ก	29. สโลเวเนีย	30. ออสเตรเลีย
31. ตุรกี	32. ออสเตรีย	33. อังกฤษและไอร์แลนด์เหนือ
34. นอร์เวย์	35. อาร์เมเนีย	36. อิตาลี
37. นิวซีแลนด์	38. อินเดีย	39. อินโดนีเซีย
40. เนเธอร์แลนด์	41. อิสราเอล	42. อุซเบกิสถาน
43. เนปาล	44. อามิเรตส์	45. แอฟริกาใต้
46. บาเรนห์	47. โอมาน	48. ฮังการี
49. บังกลาเทศ	50. ฮองกง	51. บัลแกเรีย
52. เบลเยียม	53. ปากีสถาน	54. โปแลนด์
55. ฝรั่งเศส	56. เกาหลี	57. ซิมบับเว
58. ทาจิกิสถาน	59. บรูไน	60. ปาปัวนิวกินี
61. โมร็อกโก	62. ลิทัวเนีย	63. เอสโตเนีย
64. ไอร์แลนด์		

**หมายเหตุ : ลำดับที่ 56-64 ยังไม่มีผลบังคับใช้

สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

เวียดนามเริ่มมีการปฏิรูปกฎหมายภาษีในปี พ.ศ. 2533 เช่น จากเดิมที่มีการเรียกเก็บภาษีรายอุตสาหกรรมด้วยอัตราที่แตกต่างกันไป เปลี่ยนมาเป็นการจัดเก็บในระบบเดียวกันคือ เรียกเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นมาตรฐานเดียวกับทุกอุตสาหกรรม และให้มีหน่วยงานกลางหน่วยงานเดียวเป็นผู้รับผิดชอบ ผลจากการปฏิรูปทำให้เวียดนามมีรายได้จากการเก็บภาษีเพิ่มขึ้น 5 เท่าภายใน 5 ปี เวียดนามมีการพัฒนาด้านการจัดเก็บภาษีเรื่อยมา เพื่อให้สอดคล้องกับแผนการส่งเสริมให้มีการค้าและการลงทุนในประเทศ เวียดนามเข้าเป็นสมาชิกของอาเซียนในปี 2538 เพื่อนำประเทศไปสู่การมีส่วนร่วมในเขตการค้าเสรีอาเซียน และนำเวียดนามไปสู่ความคุ้นเคยกับแนวทางปฏิบัติในการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในระดับโลก ในปี พ.ศ. 2550 เวียดนามได้เป็นสมาชิกของ WTO ในปัจจุบันเวียดนามกลายเป็นประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจแบบเปิดมากที่สุดในเอเชีย มูลค่าการค้าขายระหว่างประเทศของเวียดนามมากกว่าผลผลิตมวลรวมในประเทศเวียดนามเกือบ 2 เท่า

ในปัจจุบันเวียดนามได้เตรียมแผนเพื่อนำประเทศเข้าสู่ AEC ในปี พ.ศ. 2558 เวียดนามกำลังดำเนินการปรับปรุงระบบการจัดเก็บภาษีอย่างจริงจัง (Tax Administration Modernization Project) และคาดว่าจะแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2558 ภาษีที่เรียกเก็บในประเทศเวียดนามในปัจจุบัน มีดังนี้

1. ภาษีเงินได้นิติบุคคล

ภาษีเงินได้นิติบุคคลจัดเก็บในอัตราร้อยละ 25 ของกำไรสุทธิทางภาษี (เดิมอัตรากำไรสุทธิทางภาษีเงินได้นิติบุคคลอยู่ที่อัตราร้อยละ 28) ทั้งนี้สำหรับบริษัทที่ประกอบกิจการอุตสาหกรรมน้ำมัน แก๊ส เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 32 ถึง 50 โดยขึ้นอยู่กับสถานที่ตั้งของบริษัท รายได้ที่ต้องเสียภาษี คือ รายได้ทั้งหมดทั้งในประเทศหรือภายนอกประเทศ

2. ภาษีการโอนทรัพย์สิน (Capital Transfer Tax)

ผลกำไรจากการโอนทรัพย์สิน (ซึ่งมิใช่หุ้น) จะต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ในอัตราร้อยละ 25 ของเงินได้พึงประเมินที่ได้รับหลังหักด้วยค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น กรณีที่ผู้ขายเป็นบริษัทต่างชาติ ผู้ซื้อซึ่งเป็นบริษัทในประเทศไทยต้องหักภาษี ณ ที่จ่าย

การโอนหลักทรัพย์ (เช่น พันธบัตร หุ้นของบริษัทมหาชน) เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลอัตราร้อยละ 0.1 ของการจำหน่ายโอนทั้งหมด

3. ภาษีมูลค่าเพิ่ม

ภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) จัดเก็บจากการขายสินค้าและการให้บริการ สำหรับการผลิตสินค้า การประกอบธุรกิจ หรือการบริโภคในประเทศไทย อัตราภาษีมูลค่าเพิ่มกำหนดแบ่งออกเป็นอัตราร้อยละ 0, 5 และ 10 โดยอัตราร้อยละ 10 เป็นอัตราทั่วไปที่ใช้กับสินค้าและบริการ อัตราร้อยละ 5 สำหรับสินค้าหรือบริการที่ได้รับการส่งเสริม และอัตราร้อยละ 0 สำหรับการส่งออกสินค้า และการขนส่งระหว่างประเทศ

สินค้าและบริการดังที่ได้รับการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม เช่น

- (1) ผลิตผลทางการเกษตร
- (2) ธุรสารอนุพันธ์ทางการเงิน บริการสินเชื่อ (รวมถึงการออกบัตรเครดิต)
- (3) การโอนสิทธิการใช้ที่ดิน
- (4) การนำเข้าแท่นขุดเจาะ เครื่องบิน เรือ โดยเป็นชนิดหรือประเภทที่ไม่สามารถผลิตในประเทศไทยได้
- (5) กิจกรรมเกี่ยวกับหลักทรัพย์ รวมถึงการจัดการกองทุน
- (6) Capital Assignment
- (7) การค้าเงินตราต่างประเทศ
- (8) Debt Factoring
- (9) บริการประกันภัยบางประเภท (รวมถึงประกันชีวิต ประกันสุขภาพ ประกันภัยทางการเกษตร ประกันวินาศภัย)

- (10) บริการทางการแพทย์
- (11) หนังสือพิมพ์ นิตยสาร หนังสือบางประเภท

4. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ภายใต้กฎหมายภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา บุคคลผู้มีหน้าที่เสียภาษีรวมถึงบุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ในเวียดนามและผู้ไม่มีถิ่นที่อยู่ในเวียดนาม

(1) ผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศเวียดนามที่จะต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาคือ บุคคล (ก) อยู่ในเวียดนามถึง 183 วันในปีปฏิทิน หรือภายในระยะเวลา 12 เดือนติดต่อกันนับจากวันที่บุคคลนั้นเดินทางมาถึงประเทศเวียดนาม หรือ (ข) จดทะเบียนเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ถาวรในประเทศเวียดนาม หรือมีบ้านเช่าในเวียดนามภายใต้สัญญาเช่าตั้งแต่ 90 วันในปีภาษีนั้น ผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศเวียดนามจะต้องเสียภาษีเงินได้จากเงินได้ทั้งหมด ไม่ว่าจะเกิดจากในหรือนอกประเทศเวียดนาม

(2) ผู้ไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศเวียดนาม คือบุคคลที่ไม่เข้าข่ายผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศเวียดนามตามที่กล่าวไว้ข้างต้น โดยบุคคลดังกล่าวจะเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเฉพาะเงินได้ที่เกิดในประเทศเวียดนามเท่านั้น

อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

สำหรับผู้มีถิ่นที่อยู่ในเวียดนามและมีเงินได้จากการจ้างงานและเงินได้จากธุรกิจ จะต้องเสียภาษีเงินได้ในอัตราก้าวหน้าดังต่อไปนี้

ตาราง ผ6-33 อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

เงินได้พึงประเมินที่ต้องเสียภาษี (ล้านบาท)	อัตราภาษี (ร้อยละ)
0 - 60	5
60 - 120	10
121 - 216	15
217 - 384	20
385 - 624	25
625 - 960	30
เกินกว่า 960	35

ผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศเวียดนาม และมีเงินได้ที่ไม่ได้มาจากการจ้างงาน

ตาราง ผ6-34 อัตราภาษีสำหรับผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศเวียดนาม และมีเงินได้ที่ไม่ได้มาจากการ
จ้างงาน

ประเภทของเงินได้	อัตราภาษี (ร้อยละ)
ดอกเบี้ย ผลได้จากหุ้น ค่าสิทธิ และเงินปันผล	5
เงินได้จากมรดก	10
เงินได้จากการชนะเงินรางวัล	10
กำไรจากการขายหลักทรัพย์	20
มูลค่าที่โอน (กรณีที่ทำไรหาไม่ได้)	0.1
กำไรจากการขายอสังหาริมทรัพย์	25
มูลค่าที่โอน (กรณีที่ทำไรหาไม่ได้)	2

5. อากรการนำเข้าและส่งออก

อากรการนำเข้าและส่งออกของประเทศเวียดนามจัดเก็บจากการนำเข้าและการส่งออกตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

การส่งออก

สินค้าบางประเภท โดยเฉพาะสินค้าเกษตร (เช่น ข้าว ไม้ และปลา) แร่จากธรรมชาติ ผู้ส่งออกจะต้องเสียอากรการส่งออกในอัตราร้อยละ 0 ถึง 40 ของราคา FOB สำหรับน้ำมันปิโตรเลียมเสียอากรการส่งออกในอัตราร้อยละ 0 ถึง 10

การนำเข้า

อัตรารอการนำเข้าถูกแบ่งออกเป็น 3 ประเภทดังต่อไปนี้

(1) *อัตรารพิเศษ (Preferential Rate)* ระหว่างร้อยละ 0 – 135 ของราคา CIF ของการนำเข้าสินค้า อัตรารพิเศษนี้ใช้กับการนำเข้าสินค้าจากประเทศที่มีการนำหลักปฏิบัติอย่างชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่งหรือ MFN (Most-Favored Nation Treatment) มาบังคับใช้

(2) *อัตรารทั่วไป* สำหรับการนำเข้าสินค้าอัตราร้อยละ 50 ซึ่งสูงกว่าอัตรารพิเศษ

อัตรารพิเศษเฉพาะ จะถูกนำมาเก็บกับการนำเข้าสินค้าจากประเทศที่มีอนุสัญญาพิเศษกับเวียดนาม เช่น กลุ่มประเทศสมาชิก ASEAN

6. ภาษีการขาย (Sale tax)

ภาษีการขาย หรือ Special Sales Tax (SST) - เป็นภาษีสรรพสามิตรูปแบบหนึ่ง ที่เรียกเก็บบนสินค้านำเข้า และบริการบางประเภท เช่น น้ำมัน บุหรี่ รถยนต์ เครื่องปรับอากาศ แอลกอฮอล์ ไฟเบอร์ กอล์ฟ กิจการดิสโก้เทค คาราโอเกะ หรือบ่อนการพนัน เป็นต้น ซึ่งมีการกำหนดอัตรารภาษีไว้ดังต่อไปนี้

ตาราง ผ6-35 อัตราภาษีขายประเทศเวียดนาม

สินค้า / บริการ	อัตราภาษี (ร้อยละ)
ซีการ์ บุหรี่	65
เหล้าขาว ไวน์	25 - 45
เบียร์	45
ยานพาหนะที่นั่งได้ไม่เกิน 24 ที่นั่ง	10 - 60
จักรยานยนต์ขนาดเครื่องเกินกว่า 125 ซม ³	20
เครื่องบิน	30
เรือ	30
น้ำมัน	10
เครื่องปรับอากาศ (ไม่เกินกว่า 90,000 BTU)	10
ไฟ	40
Votive paper	70
ดิสโกเทค	40
ขวด คาราโอเกะ	30
คาสีโน	30
บ่อนการพนัน	30
กอล์ฟ	20
สลากกินแบ่งรัฐบาล	15

7. ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย

ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย เรียกเก็บจากฐานภาษีดังต่อไปนี้

- (1) เงินปันผล ไม่มีภาษีหัก ณ ที่จ่าย สำหรับการจ่ายเงินปันผลให้กับผู้ถือหุ้นที่เป็นบริษัทในต่างประเทศ
- (2) ดอกเบี้ย ภาษีหัก ณ ที่จ่ายคือ อัตราร้อยละ 5 ของดอกเบี้ยเงินกู้ที่จ่ายให้บริษัทต่างประเทศ แต่อัตราดังกล่าวอาจลดลงหรือยกเว้นตามนโยบายของรัฐหรือตามอนุสัญญาภาษีซ้อน
- (3) ค่าสิทธิ ภาษีหัก ณ ที่จ่ายในอัตราร้อยละ 10 ของค่าสิทธิ กรณีจ่ายเงินไปต่างประเทศ

8. ภาษีที่ดินและทรัพย์สิน

หลักเกณฑ์การจัดเก็บภาษีที่ดินและทรัพย์สินนั้น จะจัดเก็บแตกต่างกันตามเขตที่ตั้งดังต่อไปนี้

ฐานภาษี คือ ค่าเช่าที่ดิน อัตราค่าเช่าที่ดินที่นำมาใช้กับโครงการ FDI (Foreign direct investment) มีดังนี้

ตาราง ผ6-36 ประเภทและอัตราภาษีที่ดินและทรัพย์สินประเทศเวียดนาม

ที่ดินในเขตเมือง หน่วย: USD/ม²/ปี

ประเภทที่ดินใน เมือง	อัตราต่ำสุด (ร้อยละ)	อัตราสูงสุด (ร้อยละ)
ประเภท I	1	12
ประเภท II	0.8	9.6
ประเภท II	0.6	7.2
ประเภท IV	0.35	4.2
ประเภท V	0.18	2.16

ที่ดินนอกเขตเมือง

หน่วย: USD/ม²/ปี

ประเภท	อัตราขั้นต่ำ (ร้อยละ)	อัตราสูงสุด (ร้อยละ)
ติดกับเขตแดนในเมืองประเภท I	0.18	1.08
ติดกับเขตแดนในเมืองประเภท II	0.1	0.6
เขตอื่นๆ:		
-ในสันดอน	0.06	0.36
-ตอนกลางของประเทศ	0.045	0.27
-ในเขตภูเขา	0.02	0.12

นอกจากนี้ เจ้าของบ้านหรือพาร์ทเมนท์ต้องจ่ายภาษีที่ดินนับจากปี 2555 เป็นต้นไปภายใต้กฎหมายภาษีที่ดินที่มีใช้เพื่อการเกษตร (Non-Agricultural Land Tax) โดยจัดเก็บภาษีบนฐานตารางเมตร ในอัตราก้าวหน้าตั้งแต่อัตราร้อยละ 0.03 ถึง 0.15

9. ภาษีอื่น ๆ

ภาษีทรัพยากรธรรมชาติ (Natural Resource Tax)

เป็นภาษีเรียกเก็บจากอุตสาหกรรมที่แสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติของประเทศเวียดนาม เช่น น้ำมัน เหมือง ป่าไม้ น้ำตามธรรมชาติ อัตราภาษีแตกต่างกันไปตามแหล่งทรัพยากร

ภาษีกู้มครองสิ่งแวดล้อม (Environment Protection Tax)

ภาษีกู้มครองสิ่งแวดล้อมมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2555 สินค้าที่จัดเก็บและอัตราเป็นดังต่อไปนี้

ตาราง ผ6-37 ประเภทและอัตราภาษีที่ดินและทรัพย์สินประเทศเวียดนาม

สินค้า	หน่วย	ช่วงภาษี (ต่อ)
น้ำมันเบนซิน น้ำมัน หรือ จาระบี	ลิ ต ร / ก.ก.	300 - 4,000
ถ่านหิน	ตัน	10,000 - 50,000
HCFC (Hydrochlorofluorocarbon)	ก.ก.	1,000 - 5,000
ถุงไนลอน	ก.ก.	30,000 - 50,000
สารเคมีที่ถูกจำกัดการใช้	ก.ก.	500 - 3,000

ภาคผนวก 7

สรุปผลการสัมมนาระดมความคิดเห็น
จากการประชุมสัมมนากลุ่มย่อย (Focus Group)

การสัมมนาระดมความคิดเห็น

การประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) เพื่อระดมความคิดเห็นได้จัดขึ้น 2 ครั้ง คือในวันที่ 21 พฤศจิกายน 2555 เวลา 09.00 – 12.00 น. ณ ห้อง Chatrium Ballroom, Chatrium Hotel Riverside Bangkok เลขที่ 28 เจริญกรุง 70 บางคอแหลม กรุงเทพฯ และ วันที่ 11 ธันวาคม 2555 เวลา 09.00 – 12.00 น. ณ ห้อง Chatrium Ballroom, Chatrium Hotel Riverside Bangkok เลขที่ 28 เจริญกรุง 70 บางคอแหลม กรุงเทพฯ

- (1) หลักการและเหตุผลของการประชุมสัมมนากลุ่มย่อย(Focus Group)
- (2) รายละเอียดและวัตถุประสงค์ของการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group)
- (3) กำหนดการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group)

การสัมมนาระดมความคิดเห็น ครั้งที่ 1

- (1) สรุปผลการจัดสัมมนากลุ่มย่อย(Focus Group)
- (2) รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่มย่อยเพื่อระดมความคิดเห็น (Focus Group)
- (3) รูปการประชุมกลุ่มย่อยเพื่อระดมความคิดเห็น (Focus Group)
- (4) จดหมายเชิญประชุม Focus group

การสัมมนาระดมความคิดเห็น ครั้งที่ 2 (รอบผู้ประกอบการ)

- (1) สรุปผลการจัดสัมมนากลุ่มย่อย(Focus Group)
- (2) รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่มย่อยเพื่อระดมความคิดเห็น (Focus Group)
- (3) รูปการประชุมกลุ่มย่อยเพื่อระดมความคิดเห็น (Focus Group)
- (4) จดหมายเชิญประชุม Focus group

หลักการและเหตุผลของการประชุมสัมมนากลุ่มย่อย (Focus Group)

ในช่วงที่ผ่านมาแม้ว่าภาครัฐจะได้ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง SMEs ให้รับรู้และตระหนักถึงการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ AEC แต่ในทางปฏิบัติประเทศไทยก็ยังไม่มีความคืบหน้าในการดำเนินการที่เป็นรูปธรรมมากนัก ไม่ว่าจะเป็นการแก้ไขกฎหมายภายในที่ยังเป็นอุปสรรคต่อการเปิดเสรีการค้า บริการ และการลงทุนหรือจะเป็นมาตรการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยในการรับมือกับการเข้ามาลงทุนของนักลงทุนอาเซียน รวมไปถึงการเตรียมความพร้อมของ SMEs ไทย ในการออกไปลงทุนในประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขาดมาตรการที่จะส่งเสริมสนับสนุน SMEs ไทย ซึ่งมีจำนวนมากและเป็นพลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยที่สำคัญให้มีศักยภาพและมีความสามารถในการแข่งขันทั้งในเวทีระดับภูมิภาคและระดับโลกซึ่งปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งของประเทศไทย ก็คือการขาดหน่วยงานกลางในการรับผิดชอบกำหนดทิศทางการพัฒนา SMEs ในการเข้าสู่ AEC อย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรม รวมทั้งการขาดการบูรณาการนโยบายในการเตรียมความพร้อมของ SMEs จากภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ด้วยเหตุนี้ จึงจำเป็นต้องมีสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักในการส่งเสริมสนับสนุน SMEs ไทย ให้มีความเข้มแข็งต้องเป็นกำลังสำคัญในการเสนอแนะแนวทางในการเตรียมความพร้อมของ SMEs ไทย ตลอดจนเสนอแนะมาตรการที่จะช่วยเหลือ SMEs ไทย ให้มีความสามารถในการแข่งขันกับ SMEs ของประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ ที่จะเข้ามาประกอบกิจการในประเทศ ตลอดจนเป็นผู้ประสานงานเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้กับหน่วยงานอื่นๆ ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ อันจะเอื้อประโยชน์ให้กับ SMEs ไทย ในการไปลงทุนนอกประเทศได้อย่างสะดวกและประสบความสำเร็จ

ในการเตรียมความพร้อมของประเทศไทยเพื่อเข้าสู่ AEC นั้น ประเทศไทยจะต้องมีมาตรการทั้งในเชิงรับและเชิงรุก โดยมาตรการในเชิงรับนั้น นอกจากรัฐบาลจะต้องพิจารณากฎหมายและมาตรการภายในประเทศที่ถือเป็นข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาดและข้อจำกัดในการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติดังกล่าวข้างต้น เพื่อทำการปรับปรุงแก้ไขภายในเวลาที่กำหนดใน AEC Blueprint แล้ว รัฐบาลยังจะต้องพิจารณาแก้ไข ยกเลิก หรือยกร่างกฎหมายใหม่ที่ทันต่อสภาวะการณ์ลงทุน ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรมภายในประเทศ และเพื่อป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในทางลบต่อประเทศ อันเนื่องมาจากการเปิดเสรีการค้า ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น สสว. โดยอาศัยอำนาจในมาตรา 11(8) แห่ง พ.ร.บ.ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 อาจเสนอแนะให้รัฐบาลพิจารณาออกกฎหมายใหม่ หรือแก้ไขกฎหมายปัจจุบัน เพื่อคุ้มครองผลประโยชน์ของผู้ประกอบการและ

SMEs ไทย ในการแข่งขันอย่างเป็นธรรมกับนักลงทุนอาเซียนได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันทางการค้า (Competition Law) การปกป้องทรัพย์สินทางปัญญา ภูมิปัญญาชาวบ้าน ศิลปะและวัฒนธรรมไทย รวมไปถึงการปกป้องการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำหรับมาตรการเชิงรุก สสว. ภายใต้ มาตรา 11 (9) แห่ง พ.ร.บ. ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 ยังอาจกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ และองค์กรระหว่างประเทศในการส่งเสริม สนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยได้ ไม่ว่าจะเป็นการเสนอแนะมาตรการต่างๆ ให้แก่รัฐบาล หรือหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น รัฐวิสาหกิจ หรือขอความร่วมมือจากหน่วยงานเอกชน ในการดำเนินมาตรการช่วยเหลือด้านการเงิน เช่น การเพิ่มโอกาสให้ SMEs ไทยในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน หรือการลดต้นทุนในการกู้เงินของ SMEs ที่ขาดหลักประกัน โดยการสนับสนุนให้มีการใช้ระบบการค้าประกันสินเชื่ออย่างกว้างขวางและมีประสิทธิภาพ รวมไปถึงการช่วยเหลือสนับสนุนให้มีการค้าประกันในรูปแบบอื่นๆ ที่ SMEs ต้องการ เช่น การประกันความเสี่ยงในการลงทุน การค้าประกันการประมูลงานในโครงการเมกะโปรเจกต์ในประเทศสมาชิกอาเซียน เป็นต้น นอกจากนี้ สสว.ก็ยังสามารถเสนอแนะ หรือสนับสนุน มาตรการด้านภาษี และมาตรการเพื่อเสริมสร้างศักยภาพ SMEs ไทยในด้านอื่นๆ โดยอาจขอความร่วมมือหน่วยงานทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนจัดให้มีการฝึกอบรมและให้ความรู้ เช่น ความรู้ด้านบัญชีการบริหารสภาพคล่อง การตลาด การพัฒนาทักษะด้านการบริหาร ภาษา และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น

เพื่อให้การนำเสนอรูปแบบในการส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ของสสว. เป็นไปอย่างเกิดประโยชน์สูงสุดและสามารถปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม จึงจำเป็นต้องมีการศึกษา มาตรการ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ของประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศสมาชิกอาเซียนเป้าหมายที่มีการสนับสนุน SMEs ของตนให้ออกไปลงทุนนอกประเทศอย่าง สิงคโปร์ และมาเลเซีย อีกทั้งยังต้องศึกษามาตรการหรือกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้าไปประกอบธุรกิจ การค้า การลงทุน ในประเทศสมาชิกอาเซียน ทั้งนี้ เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับ SMEs ไทยในการลงทุนในประเทศอาเซียนเหล่านั้น เช่น นโยบายการส่งเสริมการลงทุนในประเทศ สิทธิประโยชน์ในการลงทุนต่างๆ กฎหมายเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์กรธุรกิจ กฎหมายการเงิน กฎหมายแรงงาน กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา และกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ นโยบายและกฎหมายด้านภาษีอากร เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังจำเป็นต้องศึกษาถึงความเชื่อมโยงด้านกฎระเบียบของประเทศในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อวางแผนในการรุกและอำนวยความสะดวกให้กับ SMEs ไทย

ในการลงทุนในประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ เช่น การเปิดเสรีและอำนวยความสะดวกทางการค้า การเปิดเสรีและอำนวยความสะดวกในการบริการและการลงทุน ความตกลงยอมรับร่วมกันในมาตรฐานวิชาชีพ ความตกลงขนส่งในภูมิภาค และพิธีการในการข้ามพรมแดน

โดยผลจากการศึกษาข้อมูลของประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นข้างต้น จะได้มีการนำมาวิเคราะห์ประกอบกับการวิจัยภาคสนาม การสัมภาษณ์ และการจัดสัมมนา โดยจะได้เสนอเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย และมาตรการที่สำคัญในการช่วยเหลือ SMEs ทั้งในเชิงรุกและเชิงรับ ซึ่งรวมถึงการแก้ไขปรับปรุงหรือการออกกฎหมายใหม่ที่สำคัญ อีกทั้งยังจะได้เสนอแนวทางการเสริมสร้างความร่วมมือทุกภาคส่วนเพื่อให้การเข้าสู่ AEC เป็นไปอย่างเป็นระบบ บูรณาการ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

รายละเอียดและวัตถุประสงค์ของการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group)

การประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) โครงการศึกษาวิจัย“ผลกระทบนโยบายและกฎหมายของประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่มีต่อ SMEs ไทย” โดยความร่วมมือกับสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) หน่วยงานรัฐ สมาคม และกลุ่มผู้ประกอบการจึงได้จัดการประชุมกลุ่มย่อยขึ้นในวันที่ 21 พฤศจิกายน และ 11 ธันวาคม 2555 เวลา 09.00 – 12.00 น. ณ ห้องริเวอร์ 1-2 ชั้นล็อบบี้ และห้อง Chatrium Ballroom, Chatrium Hotel Riverside Bangkok เลขที่ 28 เจริญกรุง 70 บางคอแหลม กรุงเทพฯ

วัตถุประสงค์ของการจัดประชุมระดมความคิดเห็นกลุ่มย่อย คือ

1. เพื่อให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและผู้มีส่วนได้เสียในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เข้าใจประเด็นกฎหมายของไทยและประเทศอาเซียนเป้าหมาย (สิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย) รวมถึงพันธกรณีของไทยที่ทำไว้ในอาเซียน และรับทราบข้อเท็จจริงและความจำเป็นในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายภายในที่เกี่ยวข้องกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย เพื่อให้เป็นไปตามข้อผูกพันภายใต้กรอบ AEC
2. เพื่อรับทราบข้อมูลเชิงลึกในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจากผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งบางแห่งอาจมีการดำเนินการไปบ้างแล้ว เช่น การวางแผนธุรกิจเพื่อการแข่งขันภายหลังจากการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนรวมทั้งเพื่อรับทราบการดำเนินการของหน่วยงานกำกับดูแลบางแห่งที่อาจมีการวางแผนในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
3. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะจากผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและผู้มีส่วนได้เสีย เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ หรือมาตรการ ที่จำเป็นเพื่อให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรมภายหลังจากที่ได้มีการแก้ไขกฎหมายเพื่อรองรับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทั้งนี้ เพื่อเสนอต่อรัฐบาลหรือระดับนโยบายในการพิจารณาออกมาตรการสนับสนุนที่เป็นประโยชน์ และสอดคล้องกับกรอบการเปิดเสรี
4. เพื่อให้หน่วยงานราชการ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแลวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแต่ละประเภทได้รับทราบถึง ข้อกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการ

เปิดเสรีการค้าและเพื่อเตรียมการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่ตนรับผิดชอบ เพื่อให้
เป็นไปตามกรอบ AEC Blueprint อย่างเหมาะสมและทันเวลา

กำหนดการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group)

ตาราง ผ7-1 กำหนดการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group)

กลุ่มที่	รอบ	วัน/ เวลา/ สถานที่ ที่จัดสัมมนา
1	<u>หน่วยงานรัฐ เอกชน องค์กร สมาคม กลุ่มผู้ประกอบการ</u>	วันที่ 21 พ.ย. 55 09.00 – 12.00 น. ห้องริเวอร์ 1-2 ชั้นล็อบบี้, Chatrium Hotel RiversideBangkok
2	<u>ผู้ประกอบการ SMEs และผู้สนใจ</u>	วันที่ 11 ธ.ค. 55 09.00 – 12.00 น. ห้อง Chatrium Ballroom, Chatrium Hotel RiversideBangkok

สรุปผลการจัดสัมมนากลุ่มย่อย(Focus Group)
หน่วยงานรัฐ เอกชน องค์กร สมาคม กลุ่มผู้ประกอบการ
วันที่ 21 พฤศจิกายน 2555 เวลา 09.00 - 12.00 น.
ห้องริเวอร์ 1-2 ชั้นลือบี้, Chatrium Hotel Riverside Bangkok

ประเด็นพิจารณา

1. การแก้ไขหรือเพิ่มเติมกฎหมายเพื่อเอื้อประโยชน์ต่อ SMEs ไทย
2. นโยบายและมาตรการเชิงรุกและเชิงรับของรัฐบาลที่ควรมีเพื่อส่งเสริม และ ปกป้อง SMEs ไทย
3. มาตรการที่รัฐบาลควรสนับสนุนเพิ่มเติม

สรุปความคิดเห็น

1. การแก้ไขหรือเพิ่มเติมกฎหมายเพื่อเอื้อประโยชน์ต่อ SMEs ไทย

ที่ประชุมเห็นว่าประเด็นทางด้านกฎหมายเป็นเรื่องยากและนโยบายของรัฐยังไม่ชัดเจน โดย คุณรุ่งโรจน์ เบญจมสุทิน (อาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย) เห็นว่าขั้นแรกควรจะให้ SMEs ไทยได้เข้าใจและ วิเคราะห์ กฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียนยกตัวอย่างเช่น กฎหมายการลงทุน ก่อตั้งกิจการ กฎหมายแรงงาน เป็นต้น เพราะ SMEs ไม่สามารถเข้าใจได้ว่าการเปลี่ยนแปลงกฎหมายทั้งในประเทศและต่างประเทศจะมีผลดีผลเสียกับพวกเขาอย่างไรบ้างจึงสมควรที่จะเข้าใจตัวบทกฎหมายก่อนเป็นอันดับแรก คุณสมชาย บรรลือเสนาะ (ผู้จัดการสมาคมผู้รับจัดการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ) ได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่าอยากให้รัฐบาลวิเคราะห์กฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียนและประเทศไทยว่ากฎหมายใดทำให้เราได้เปรียบ หรือเป็นอุปสรรคต่อการไปลงทุนในประเทศนั้นๆอย่างไร

สำหรับผู้แทนจากธนาคารทหารไทย คุณเบญจรงค์ สุวรรณศิริ ได้เน้นว่ากฎหมายแพ่งและพาณิชย์เป็นกฎหมายที่สำคัญมากยกตัวอย่างเช่นกฎหมายที่มีผลกับการบังคับสัญญา แต่ยังไม่มีการนำมาพูดกันอย่างจริงจัง เนื่องจากในอนาคตจะมีการลงทุนจากประเทศอาเซียนและนอกอาเซียนเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากและทำให้มีโอกาสทำผิดสัญญาเพิ่มมากขึ้นจึงอยากให้มีการพูดถึงกฎหมายนี้และบังคับใช้อย่างจริงจัง

อย่างไรก็ดี คุณยงยศ พรรคปกรณ์ (รองประธานกรรมการธุรกิจบริการหอการค้าไทย) มีความเห็นแตกต่างออกไป โดยเห็นว่าเรื่องนโยบายหรือกฎหมายชุดใดก็เหมือนไม่มีประโยชน์เพราะมีเรื่องการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้องเป็นจำนวนมาก กฎหมายที่เอกชนเห็นว่าต้องมีเมื่อนำเข้าสภาก็ต้องใช้เวลากว่า 10 ปี เมื่อออกมาก็เปลี่ยนสภาพไปจนไม่สามารถนำมาใช้ปฏิบัติได้

2. นโยบายและมาตรการเชิงรุกและเชิงรับของรัฐบาลที่ควรมีเพื่อส่งเสริมและปกป้อง SMEs ไทย

โดยภาพรวมผู้ร่วมประชุมเห็นว่าภาคธุรกิจเอกชนไทยมีศักยภาพแต่ต้องมีการเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมายในแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียนให้ SMEs เพื่อให้มีความเข้าใจด้านกฎระเบียบของแต่ละประเทศและมีความมั่นใจที่จะออกไปลงทุน โดยในเชิงรุกคุณชัยนันท์ อุโฆษกุล (ประธานคณะกรรมการเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ผู้ประกอบการค้าแห่งประเทศไทย) เห็นว่ารัฐบาลควรวิเคราะห์นโยบาย มาตรการ หรือกฎหมายในแต่ละหมวดหมู่ธุรกิจ (Sector) ของประเทศอาเซียนที่เอื้อต่อ SMEs ไทยและเมื่อ SMEs เข้าไปลงทุนแล้วต้องเจอกับกฎหมายใดบ้างในหมวดหมู่ธุรกิจนั้นๆ อยากให้ใส่รายชื่อมาให้ในแต่ละหมวดหมู่ธุรกิจเพื่อลดปัญหาที่ SMEs ไม่รู้ว่าต้องเจอกฎหมายใดบ้างในการทำธุรกิจในประเทศอาเซียน

คุณไพรวลัย วัฒนศิริรงค์ (สมาคมค้าปลีกแห่งประเทศไทย) กล่าวว่า การลดภาษีและข้อจำกัดที่ไม่ใช่ภาษีจะเป็นการช่วย SMEs อย่างมากในการลดต้นทุนในการดำเนินธุรกิจ ทั้งทาง การส่งสินค้าต้นแบบและการเข้าไปลงทุนในประเทศสมาชิกอาเซียน รวมถึงการใช้ Self-certification หรือ การรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตัวเองโดยผู้ส่งออก จะช่วยลดระยะเวลาการดำเนินการของ SMEs ได้อย่างมาก

คุณสมชาย บรรลือเสนาะ เห็นว่ารัฐบาลควรสนับสนุนโครงการเชิงรุกอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากที่ผ่านมารัฐบาลสนับสนุนโดยการให้เงินเป็นก้อน แล้วเมื่อเปลี่ยนรัฐบาลก็หยุดการสนับสนุนทำให้โครงการไม่มีความต่อเนื่อง รวมถึงนโยบายการส่งเสริมเชิงรุกยังมีน้อยเกินไป เพื่อให้เป็นการง่ายต่อการรุกตลาดอาเซียน คุณสมชาย เสนอว่า รัฐบาลควรทำตารางเปรียบเทียบกฎหมายทั้ง 10 ประเทศ ว่าอันไหนเราได้เปรียบก็รุก อันไหนเสียเปรียบเราก็ป้องกัน

คุณยงยศ พรรคปกรณ์ เสนอว่ากลุ่มธุรกิจควรรวมตัวกันแบบบูรณาการ เช่น กลุ่มอุตสาหกรรม และอยากให้รัฐตั้ง “กองทุนส่งเสริมการลงทุนใน AEC” ซึ่งบูรณาการ เป็นการสนับสนุนให้มีการรวมตัวทางธุรกิจกันมากขึ้นและแข่งขันกับต่างชาติได้อย่างเท่าเทียม

หลายท่านเห็นว่าอยากให้ภาครัฐเข้าไปศึกษาประเทศ CLMV ว่ามีธุรกิจอะไรนำลงทุนบ้างและชักนำ SMEs ไปลงทุน

3. มาตรการที่รัฐบาลควรสนับสนุนเพิ่มเติม

ที่ประชุมเห็นร่วมกันว่าอยากให้มีการสนับสนุนเรื่องการใช้เทคโนโลยีให้มากขึ้น และการช่วยเหลือ SMEs เรื่องการเข้าถึงแหล่งเงินทุนอย่างจริงจัง คุณณรงค์ พรศบกรณ์ กล่าวว่า เมื่อ SMEs ไม่สามารถกู้เงินจากธนาคารได้ จึงได้พึ่งเงินลงทุนจากการขายหุ้น และเมื่อต้องการขยายกิจการมากขึ้นเรื่อยๆ ต่างชาติก็ซื้อหุ้นมากขึ้นและในที่สุดก็เป็นธุรกิจของต่างชาติไปในที่สุด คุณชัยนันท์ อุโฆษกุล ได้เสนอวิธีแก้ไขโดยให้ธนาคารลดเกณฑ์การอนุมัติเงินกู้ให้ง่ายขึ้นและคอยเป็นผู้ให้คำปรึกษาทางด้านธุรกิจและการเงินอีกด้วย ยกตัวอย่างเช่น การที่รัฐบาลญี่ปุ่นยอมขาดทุนร้อยละ 10-20 และอนุมัติเงินกู้ให้ SMEs ที่มีความเป็นไปได้ที่จะสำเร็จ

คุณเบญจรงค์ สุวรรณคีรี กล่าวว่า การเปิดเสรีด้านการเงินมีความล่าช้ากว่าการเปิดเสรีทางการค้าและการลงทุน ดังนั้นการไปเปิดธนาคารในประเทศอาเซียนจึงมีข้อจำกัดค่อนข้างมากในเรื่องประเด็นด้านข้อมูลงานวิจัย อยากให้มีการแชร์ข้อมูลระหว่างกระทรวงและประชาชนเพื่อนำไปต่อยอดความรู้และไม่ต้องทำงานวิจัยซ้ำๆ กันและเปลืองงบประมาณโดยใช้เหตุ มากกว่านั้นเพื่อให้ประชาชนมีอำนาจต่อรองกับรัฐให้ออกกฎหมายหรือมาตรการตามงานวิจัยเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ได้ทันที

ทางคุณรุ่งโรจน์ เบญจมสุทิน และคุณสมชาย บรรลือเสนาะ เห็นว่าควรแปลภาษาของกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียนเป็นภาษาไทยเพื่อเผยแพร่และนำไปศึกษาต่ออย่างมีประสิทธิภาพและให้เน้นข้อมูลกฎหมายเชิงรุกให้มากกว่านี้

ตาราง ผ7-2 รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่มย่อยเพื่อระดมความคิดเห็น (FOCUS GROUP)

รอบหน่วยงานรัฐ เอกชน องค์กร สมาคม กลุ่มผู้ประกอบการ

โครงการศึกษาวิจัย

“ผลกระทบนโยบายและกฎหมายของประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่มีต่อ SMEs ไทย”

วันที่ 21 พฤศจิกายน 2555 09.00 – 12.00 น. ห้องริเวอร์ 1-2 ชั้นล็อบบี้, Chatrium Hotel

RiversideBangkok

ชื่อ	บริษัท/หน่วยงาน/ สมาคม	ตำแหน่ง
ว่าที่ ร.ต.สรายุทธ์ บุญเลิศกุล	อนุกรรมการภาษีสรรพสามิตหอการค้า	
คุณสมชาย บรรลือเสนาะ	สมาคมผู้จัดการขนส่งสินค้า ระหว่างประเทศ	ผู้จัดการสมาคม
ดร.สุมาลี วงษ์วิทิต	คณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง	รองศาสตราจารย์
คุณนันทญา สุจินตวงษ์	คณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง	นักวิจัย
คุณวรวรรช รัตนมณี	บริษัท แอลจีอีเลคทรอนิกส์ (ประเทศไทย) จำกัด	Legal Staff
คุณदनยา โรจนานนท์	บริษัท แอลจีอีเลคทรอนิกส์ (ประเทศไทย) จำกัด	Manager
คุณรุ่งโรจน์ เบญจมสุทิน	คณะเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัย หอการค้าไทย	ผู้อำนวยการโครงการ ธุรกิจเศรษฐกิจอาเซียน
คุณวิภาวัลย์ กระจ่างวุฒิ	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	นักศึกษา
คุณวรางคณา เจริญรักษ์	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	นักศึกษา
คุณพิชญภรณ์ แสงภูวพงษ์	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	อาจารย์
คุณเวชวัฒน์ นิธิกุลวัฒน์	CM Build Co., Ltd.	กรรมการผู้จัดการ
คุณมัลลิกาสดาวลัย ณ อยุรยา	สมาคมอุตสาหกรรมเทคโนโลยี เครื่องมือแพทย์ไทย	
คุณวนิดาศักดิ์ สงวนมนูญ	กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์	
คุณปิยพร ประพันธ์พจน์	กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์	
คุณลาวัลย์ พงษ์สุภาพ	บริษัทวิศวกรที่ปรึกษาแห่งประเทศไทย	เลขานุการคณะทำงาน ต่างประเทศ
คุณทวีศักดิ์ สมญารักษ์	บริษัทวิริยะ แอสโซซิเอท จำกัด	ผู้จัดการฝ่ายการเงิน

ชื่อ	บริษัท/หน่วยงาน/ สมาคม	ตำแหน่ง
คุณเกรียงศักดิ์ สมญารักษ์	บริษัทวิริยะ แอสโซซิเอท จำกัด	ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายการเงิน
คุณอดิศักดิ์ สมญารักษ์	บริษัทวิริยะ แอสโซซิเอท จำกัด	ผู้จัดการแผนกไอที
พันเอกประกอบ ศรีบุญเรือง	บริษัทเคเคที เวิลด์ โลจิสติกส์ จำกัด	กรรมการผู้จัดการ
คุณพรรณทิพย์ ชื่นศิริพงษ์	กรมการค้าภายใน	นักวิชาการพาณิชย์ ชำนาญการ
คุณอัมพล มงคลอินทร์	กรมการค้าภายใน	นิติกรชำนาญการ
คุณปรียา กาทหลง	สมาคมไทยบริการท่องเที่ยว	ปฏิคม
แพทย์หญิงประภา วงศ์แพทย์	สมาคมการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ไทย	นายกสมาคมการ ท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ ไทย
คุณทัศนีย์ กูบไทย	บริษัทไอดีล คอนโซลิเตเตอร์ จำกัด	
คุณจิระวรรณ ไชยพงศ์ผาดิ	บริษัทไทยพาณิชย์ประกันชีวิต จำกัด (มหาชน)	ผู้ช่วยกรรมการ ผู้จัดการใหญ่
คุณเบญจรงค์ สุวรรณคีรี	ธนาคารทหารไทยจำกัด (มหาชน)	ผู้อำนวยการ
คุณณัฐฎกานต์ ธรรมภานาย	ธนาคารกรุงไทยจำกัด (มหาชน)	ผู้อำนวยการฝ่าย ฝ้ายนิติกร
คุณวัลลภวิทย์ สิทธิพงศ์	ธนาคารกรุงไทยจำกัด (มหาชน)	เจ้าหน้าที่อาวุโสนิติกร
คุณไทรย์รัตน์ สุวรรณวัลย์กร	บริษัท มอลแอ็คเซสพอร์ทัล จำกัด	VP-Legal & HR
คุณธีรพงษ์ วิไลลักษณ์ตระกูล	ธนาคารเกียรตินาคินจำกัด (มหาชน)	ผู้อำนวยการ ทีมผลิตภัณฑ์สินเชื่อ รายย่อย
คุณสุรพงษ์ นันทวงศ์	ธนาคารเกียรตินาคินจำกัด (มหาชน)	รองผู้อำนวยการ สนับสนุนสำนักงานขาย ภาคผลิตภัณฑ์สินเชื่อ รายย่อย
คุณน้อม จิมคล้าย	บริษัททรินิตี้ อินเทอร์เน็ต เนชั่นแนล จำกัด	Finance & Accounting Director
คุณเนาวรัตน์ อุ่นถา	บริษัท ยูพีเอส เอสซีเอส เซอร์วิสเชส (ประเทศไทย) จำกัด	
คุณก้องภพ ห่อประทุม	บริษัท ยูพีเอส เอสซีเอส เซอร์วิสเชส (ประเทศไทย) จำกัด	
คุณไพโรวัลย์ วัฒนศิริรงค์	บริษัท ทีเอ็นที เอ็กสเพรส เวิลด์ไวด์ (ประเทศไทย) จำกัด	

ชื่อ	บริษัท/หน่วยงาน/ สมาคม	ตำแหน่ง
คุณสุทธิโรจน์ ทรัพย์สมบัติ	บริษัท ดีเอสแอล เอ็กซ์เพรส (ประเทศไทย) จำกัด	
คุณสาธิต จารุเพ็ง	บริษัท เฟดเดอร์ล เอ็กซ์เพรส (ประเทศไทย) จำกัด	
คุณชาญวิทย์ อินันญะ	หนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ	
คุณพรชรรณ กมลเพชร	กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมกระทรวง อุตสาหกรรม	นักวิชาการ อุตสาหกรรม
คุณทริชา	สำนักงานบัญชี	
คุณนภัสสร สอนคม	สำนักกฎหมายสำนักงานเศรษฐกิจการ คลัง	นิติกร
คุณธัญลักษณ์ สะตางาม	สำนักกฎหมาย สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง	นิติกร
คุณศิริพรรณ กิติประวัติ	ธนาคารกรุงเทพจำกัด (มหาชน)	Assistant Vice President
คุณสุชินันต์ เอี่ยมสรรค์	ผู้ช่วยนักวิจัย	
คุณทัตยา ชัยชุมพร	ธนาคารไทยพาณิชย์จำกัด (มหาชน)	นิติกร
คุณมัชฌกานต์ แทนปาน	บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรม ขนาดย่อม (บสย.)	นิติกร
คุณยงยศ พรรคปกรณ์	หอการค้าไทย	รองประธานกรรมการ ธุรกิจบริการ
คุณกาญจนา มั่นตราภรณ์	บริษัทสกายเวบ เซอร์วิส จำกัด	Manager
คุณพุดติพงศ์ เกตุปัญญา	กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์	นักวิชาการพาณิชย์
คุณกำธร เจริญสินพร	บริษัทบางกอกอินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล จำกัด	ผู้จัดการ
คุณพรเพ็ญ เปรมรัตน์ชัย	บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรม ขนาดย่อม (บสย.)	ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่าย การตลาด
คุณลดาวัลย์ ศรีตาเดช	บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรม ขนาดย่อม (บสย.)	เจ้าหน้าที่อาวุโส พัฒนาผลิตภัณฑ์
คุณชาตรี ตั้งถนอม	บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรม ขนาดย่อม (บสย.)	ผู้จัดการทั่วไป
คุณไพรวลัย วัฒนศิริรงค์	TNT Express Worldwide (Thailand) Co., Ltd.	Customs & Regulatory Affairs Manager
คุณประสารณ์ เกียรติไพบูลย์กิจ		

ชื่อ	บริษัท/หน่วยงาน/ สมาคม	ตำแหน่ง
คุณกิตติพงษ์ วุฒิรงค์	สมาคมอุตสาหกรรมพลาสติกไทย	ผู้จัดการสมาคม
คุณอัจฉรา ช่วยชู	สมาคมผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ไทย	Human Development Section

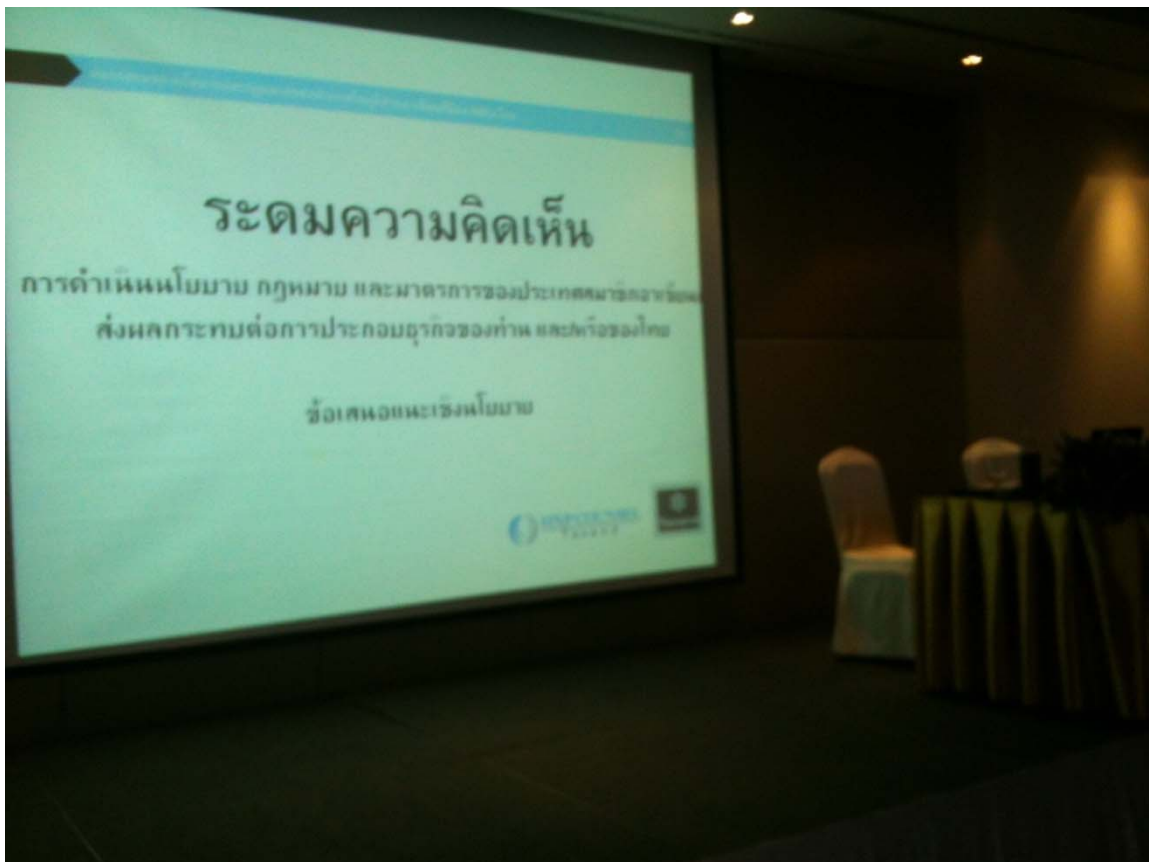
รูปการประชุมกลุ่มย่อยเพื่อระดมความคิดเห็น(Focus Group)

โครงการศึกษาวิจัย

“ผลกระทบนโยบายและกฎหมายของประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่มีต่อ SMEs ไทย”

วันที่ 21 พฤศจิกายน 2555 เวลา 09.00 - 12.00 น.

ห้องริเวอร์ 1-2 ชั้นล็อบบี้, Chatrium Hotel Riverside Bangkok

จดหมายเชิญประชุม Focus group รอบหน่วยงานรัฐ เอกชน องค์กร
สมาคม กลุ่ม และผู้ประกอบการ

12 พฤศจิกายน 2555

เรื่อง เชิญร่วมประชุมกลุ่มย่อยเพื่อระดมความคิดเห็น (Focus Group) ของโครงการศึกษา
“ผลกระทบของนโยบายและกฎหมายของประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่มีต่อ SMEs ไทย”

เรียน หน่วยงานรัฐ เอกชน องค์กร สมาคม กลุ่ม และผู้ประกอบการ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. สรุปหลักการและเหตุผล
 2. กำหนดการสัมมนา
 3. แบบตอบรับเข้าร่วมการสัมมนา

จากการที่ประเทศไทยกำลังจะก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ในปี พ.ศ. 2558 โดยมีคุณลักษณะที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน หรือ Single Market and Production Base ซึ่งการจะเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกันได้นั้น จะต้องประกอบไปด้วยองค์ประกอบสำคัญ คือ การเคลื่อนย้ายสินค้า บริการการลงทุน เงินทุน และแรงงานฝีมือที่เสรีระหว่างประเทศสมาชิก เพื่อสร้างเสริมความแข็งแกร่งของอาเซียนในด้านเศรษฐกิจและการค้าให้มากขึ้น

อย่างไรก็ดี ในช่วงที่ผ่านมาแม้ว่าภาครัฐจะได้ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการไทย โดยเฉพาะผู้ประกอบการ SMEs ให้รับรู้และตระหนักถึงการเตรียมความพร้อมในการเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน แต่ในทางปฏิบัติประเทศไทยก็ยังไม่มีความคืบหน้าในการดำเนินการที่เป็นรูปธรรมมากนัก ไม่ว่าจะเป็นการแก้ไขกฎหมายภายในที่ยังเป็นอุปสรรคต่อการเปิดเสรีการค้า บริการ และการลงทุนหรือจะเป็นมาตรการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยในการรับมือกับการเข้ามาลงทุนของนักลงทุนอาเซียน รวมไปถึงการเตรียมความพร้อมของ SMEs ไทย ในการออกไปลงทุนในประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขาดมาตรการที่จะส่งเสริม สนับสนุน SMEs ไทยซึ่งมีจำนวนมาก

และเป็นพลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยที่สำคัญให้มีศักยภาพ และมีความสามารถในการแข่งขันทั้งใน
เวทีระดับภูมิภาคและระดับโลก

ด้วยเหตุนี้ จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
(สสว.) ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักในการส่งเสริม สนับสนุน SMEs ไทยให้มีความเข้มแข็งต้องเป็นกำลัง
สำคัญในการเสนอแนะแนวทางในการเตรียมความพร้อมของ SMEs ไทย ตลอดจนเสนอแนะมาตรการ
ที่จะช่วยเหลือ SMEs ไทยให้มีความสามารถในการแข่งขันกับ SMEs ของประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น
ที่จะเข้ามาประกอบกิจการในประเทศ ตลอดจนเป็นผู้ประสานงานเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการ
แลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้กับหน่วยงานอื่นๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ อันจะเอื้อประโยชน์ให้กับ
SMEs ของไทยในการไปลงทุนนอกประเทศได้อย่างสะดวกและประสบความสำเร็จ

โดยที่ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ได้มอบหมายให้
บริษัท ทีปรีक्षा เอชเอ็นพี จำกัด เป็นผู้วิจัยในโครงการดังกล่าว ในการนี้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนด
การประชุมกลุ่มย่อยเพื่อระดมความคิดเห็นในประเด็น“ผลกระทบของนโยบายและกฎหมาย
ของประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่มีต่อ SMEs ไทย”และรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง
ในวันและเวลาที่ระบุไว้ในกำหนดการสัมมนาที่ส่งมาด้วย

จึงขอเรียนเชิญท่านหรือผู้แทนเข้าร่วมประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) เพื่อระดมความ
คิดเห็นเรื่องดังกล่าวข้างต้น ในวันที่ 21 พฤศจิกายน 2555 เวลา 09.00 – 12.00 น. ณ ห้อง Chatrium
Ballroom, Chatrium Hotel Riverside Bangkok เลขที่ 28 เจริญกรุง 70 บางคอแหลม กรุงเทพฯ
โดยท่านสามารถส่งแบบตอบรับตามแบบที่แนบมาด้วย ภายในวันที่ 19 พฤศจิกายน 2555
มายังโทรสารหมายเลข 66 2632 1332 หรือ อีเมลล์มาที่ maleerat.t@hnpcounsel.com สอบถาม
เพิ่มเติมที่ 662 632 1800 ต่อ 180

ขอแสดงความนับถือ

(หัตถ์ศักดิ์ ณ ป้อมเพ็ชร)

กรรมการผู้จัดการและหัวหน้าโครงการศึกษาฯ

HNP Counsellors Limited

สรุปผลการจัดสัมมนากลุ่มย่อย (Focus Group)
หน่วยงานรัฐ เอกชน องค์กร สมาคม กลุ่มผู้ประกอบการ
วันที่ 11 ธันวาคม 2555 เวลา 09.00 - 12.00 น.
ห้อง Chatrium Ballroom, Chatrium Hotel Riverside Bangkok

ประเด็นพิจารณา

1. การแก้ไขหรือเพิ่มเติมกฎหมายเพื่อเอื้อประโยชน์ต่อ SMEs ไทย
2. นโยบายและมาตรการเชิงรุกและเชิงรับของรัฐบาลที่ควรมีเพื่อส่งเสริมและปกป้อง SMEs ไทย
3. มาตรการที่รัฐบาลควรสนับสนุนเพิ่มเติม

สรุปความคิดเห็น

1. การแก้ไขหรือเพิ่มเติมกฎหมายเพื่อเอื้อประโยชน์ต่อ SMEs ไทย

ที่ประชุมเห็นร่วมกันว่ารัฐบาลไม่มีทิศทางของนโยบายที่ชัดเจนและกฎหมายไม่สามารถนำมาใช้ปฏิบัติได้อย่างจริงจังโดย คุณรุ่งนภา พงษ์สุข (หัวหน้าฝ่ายกฎหมายบริษัทซีพีเอฟเทรดดิ้ง จำกัด) เห็นว่ารัฐบาลไม่ออกนโยบายที่ชัดเจนเหมือนประเทศอื่นๆ ยกตัวอย่างเช่นสิงคโปร์ที่ให้การสนับสนุน SMEs ออกไปลงทุนนอกประเทศอย่างชัดเจน หรือประเทศอินโดนีเซียที่พยายามปกป้องธุรกิจภายในประเทศ ทำให้ทางเอกชน และ SMEs ไม่สามารถออกนโยบายหรือทิศทางการดำเนินธุรกิจตามนโยบายรัฐบาลได้ ถ้าออกนโยบายของบริษัทไปแล้วและรัฐบาลมีการเปลี่ยนแนวทางไปคนละด้าน ก็เป็นการยากที่จะเปลี่ยนแปลงนโยบายใหม่ทั้งหมด คุณรุ่งนภา ยังให้ความเห็นเพิ่มเติมอีกว่ากฎหมายของไทยมีการออกซ้ำซ้อนกันมากเกินไปทำให้ไม่แน่ใจว่าควรใช้กฎหมายมาตราใด ควรจะมีการยกเว้นกฎหมายเก่าและบังคับใช้ตัวใหม่เพื่อป้องกันความสับสน ในเรื่องของแรงงานเห็นว่าอยากให้มีความหมายปกป้องแรงงานของไทยเพราะยังขาดทักษะส่วนเรื่องแรงงานมีฝีมือยกตัวอย่าง เช่น วิศวกร หมอ ยังไม่ค่อยห่วงเท่าไรเพราะต้องผ่านการขออนุญาตจากหน่วยงานต่างๆ ซึ่งมีเงื่อนไขหลายอย่าง

คุณอุดม ศรีมหาโชตะ (ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์สมาคมโรงแรมไทย) เห็นว่ากฎหมายและกฎระเบียบของไทยค่อนข้างหย่อนยาน อยากให้บังคับกฎระเบียบให้เข้มงวดเหมือนประเทศสิงคโปร์ เพราะถ้ามีการเปิด AEC จะเกิดปัญหาเรื่องการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติยกตัวอย่างเช่นเรื่องโรงแรมที่บุกรุกพื้นที่ของอุทยาน จะเกิดคำถามว่าทำไมคนไทยเปิดรีสอร์ทบุกรุกพื้นที่อุทยานได้ แต่คนต่างชาติไม่สามารถทำได้

2. นโยบายและมาตรการเชิงรุกและเชิงรับของรัฐบาลที่ควรมีเพื่อส่งเสริมและปกป้อง SMEs ไทย

ที่ประชุมเห็นตรงกันว่า SMEs ไทยยังไม่มีความสามารถพอที่จะแข่งกับอาเซียนอีก 9 ประเทศ และไม่สามารถออกไปแข่งขันด้วยตัวคนเดียวได้ รวมถึงการส่งเสริมจากรัฐบาลยังมีไม่เพียงพอ คุณสมเจตน์ อาชวิบูลย์บอล (ผู้จัดการฝ่ายวิชาการสมาคมผู้ค้าอัญมณีไทยและเครื่องประดับ) เปิดประเด็นเรื่องภาษีนำเข้า (Import Tariff) ของสินค้าหลายๆ ประเภทยังสูงอยู่ทำให้ต้นทุนวัตถุดิบค่อนข้างสูงยกตัวอย่าง เช่น ประเทศมาเลเซียเก็บภาษีนำเข้าอัญมณี ร้อยละ 0 ทำให้ต้นทุนการผลิตสูงกว่าประเทศไทย ยิ่งกว่านั้นอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภาษีในแต่ละประเทศยังมีเป็นจำนวนมากทำให้ลำบากในการดำเนินธุรกิจยกตัวอย่าง เช่น เวลาประเทศไทยขนส่งสินค้าไปประเทศมาเลเซียทางถนนไทยต้องไปเปลี่ยนหัวลากที่ประเทศมาเลเซีย แต่ของมาเลเซียสามารถขับเข้าไทยโดยไม่ต้องเปลี่ยนหัวลากจนถึงจังหวัดเชียงราย อยากให้รัฐบาลช่วยลดภาษีนำเข้าและอุปสรรคทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษีของประเทศอื่นๆ โดยเร็ว คุณสมเจตน์ยังเสริมอีกว่า SMEs ไทย ไม่จำเป็นต้องไปลงทุนในต่างประเทศก็ได้ แต่อยากให้มีการสร้าง Platform ที่ได้พบลูกค้าชาวต่างชาติจำนวนมากๆ ได้ยกตัวอย่าง เช่น ตลาดนัดจตุจักร หรือตลาดจ๊กจั่นที่หัวหิน

ดร.ฉัตรชัย ตวงรัตนพันธ์ (ผู้อำนวยการบริหารสมาคมผู้ค้าปลีกไทย) ให้ความเห็นเพิ่มเติมเรื่องภาษีเพื่อเป็นมาตรการเชิงรับว่าประเทศไทยควรลดภาษีนำเข้า Luxury Brand จากร้อยละ 25-40 เป็นร้อยละ 0 เพื่อส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาซื้อของมากขึ้น มาเลเซียและสิงคโปร์ได้ลดภาษี Luxury Brand เหลือร้อยละ 0 เป็นที่เรียบร้อยทำให้ค่าใช้จ่ายต่อนักท่องเที่ยว 1 คนของแต่ละประเทศมากกว่าประเทศไทย 2 เท่า และ 4 เท่าตามลำดับ ดร.ฉัตรชัยยังเสริมอีกว่า Luxury Brand มีเป้าหมายลูกค้าคนละกลุ่มกับ SMEs จึงไม่ได้ส่งผลกระทบต่อ SMEs มากนัก ส่วนความเห็นในมาตรการเชิงรุก รัฐบาลควรสนับสนุนบริษัทใหญ่ให้ออกไปลงทุนนอกประเทศเพื่อจะได้นำ SMEs ที่เป็น Suppliers ติดตามไปลงทุนด้วย โดยรัฐบาลควรให้สิทธิพิเศษทางภาษีหรือสิ่งจูงใจอื่นๆ ให้บริษัทขนาดใหญ่ ยกตัวอย่าง เช่น บริษัทผลิตรถยนต์ของญี่ปุ่นต้องการเปิดโรงงานที่ไทย บริษัทญี่ปุ่นก็ได้พ่วงบริษัทเล็กๆ ที่เป็น Suppliers อยู่ที่ญี่ปุ่นมาเปิดบริษัทในไทยตามไปด้วย

อย่างไรก็ตาม คุณอุดม ศรีมหาโชตะเห็นว่าการสนับสนุนให้ SMEs ขยายการผลิตในประเทศให้มากพอเสียก่อนยกตัวอย่างเช่นในการสร้างโรงแรมเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวหลังจากการเปิด AEC อย่างสมบูรณ์

คุณดำรงค์ วงษ์ประยูร (ผู้อำนวยการบริษัทคิงส์แมน ซี.เอ็ม.ที.ไอ จำกัด) ให้ความเห็นว่าแบรนด์เป็นเรื่องสำคัญมากไม่ใช่แค่แบรนด์ด้านสินค้า แต่ลูกค้ายังจดจำแบรนด์ด้านบริการอีกด้วย

ยกตัวอย่างเช่นเมื่อลูกค้าได้ใช้บริการของบริษัทคิงส์เมนที่สิงคโปร์มาก่อนและต้องการใช้บริการแบบเดียวกันที่ไทย ก็จะต้องคิดถึงบริษัทคิงส์เมนเป็นอันดับแรก

คุณรุ่งนภา พงษ์สุข เห็นว่า SMEs ไทยยังขาดความพร้อมและทักษะที่จะแข่งขันอีกมาก รัฐบาลควรออกมาตรการในเชิงรับเพื่อปกป้องวิสาหกิจในประเทศส่วนในเชิงรุกนั้นอยากให้รัฐบาลจัดตั้ง One Stop Service ในแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่ออำนวยความสะดวก SMEs ไทยในแต่ละประเทศเพราะถ้า SMEs เข้าไปลงทุนด้วยตัวเองจะไม่มีอำนาจต่อรองและไม่มีข้อมูลที่เพียงพอ

3. มาตรการที่รัฐบาลควรสนับสนุนเพิ่มเติม

ที่ประชุมเห็นพ้องกันว่า การเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs ยังเป็นปัญหาเพราะเม็ดเงินไม่ถึง SMEs และการพัฒนาบุคลากรเป็นเรื่องที่รัฐบาลยังไม่ให้การสนับสนุนที่เพียงพอ ทางด้านการเข้าถึงแหล่งเงินทุน คุณอุดม ศรีมหาโชตะ กล่าวว่าอยากให้มีธนาคารในแต่ละสาขาธุรกิจ ยกตัวอย่างเช่น อยากให้มีธนาคารเพื่อการท่องเที่ยวเหมือนกับธนาคารเพื่อการเกษตร ยิ่งกว่านั้นอยากให้มีการให้รางวัลมากขึ้นเช่นรางวัล Thailand Tourism Award, ASEAN Green Hotel หรือ SMEs Award เป็นต้น เพื่อให้ SMEs เพิ่มศักยภาพทางการแข่งขันและอยากให้ทางธนาคารให้ดอกเบี้ยเงินกู้แบบพิเศษกับ SMEs ที่ได้รับรางวัลนั้นๆ

ความคิดเห็นของดร.ฉัตรชัย ดวงรัตนพันธ์ ในฐานะ SMEs เสริมว่า SMEs Bank อนุมัติเงินได้ยากมากๆ และ SMEs ในภาคบริการไม่สามารถขอกู้จากธนาคารได้เพราะไม่มี Asset ค้ำประกัน จึงต้องไปขอให้บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) ค้ำประกันเงินกู้ให้ซึ่งต้องเสียค่าบริการประมาณร้อยละ 2-3 รวมกับดอกเบี้ยเงินกู้ก็อีกประมาณร้อยละ 8 ทำให้ต้องเสียดอกเบี้ยเงินกู้รวมประมาณร้อยละ 10-11 ซึ่งแพงเกินกว่าที่ SMEs จะสามารถดำเนินกิจการมาชำระดอกเบี้ยได้

คุณอุดม ศรีมหาโชตะ กล่าวว่า แบงก์ชาติมีเงื่อนไขที่เข้มงวดในการปล่อยเงินกู้มากเกินไปอยากให้แบ่งเกณฑ์ความเข้มงวดในการปล่อยกู้ตามขนาด เล็ก กลาง ใหญ่ ของบริษัท ส่วนมาตรการทางด้านภาษีในเรื่องที่รัฐบาลจะลดภาษีเงินได้ลง คุณอุดม เห็นว่า คงเป็นการช่วยบริษัทขนาดใหญ่เท่านั้นเพราะเมื่อรัฐบาลไม่ได้เงินจากภาษีเงินได้มากเท่าเดิม ก็จะเปลี่ยนนโยบายเป็นเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มมากขึ้นซึ่งรายจ่ายของ SMEs ก็จะมากขึ้นตามไปด้วยจึงอยากเสนอให้รัฐบาลเก็บภาษีแบบขั้นบันไดตามแบบสิงคโปร์ ทางด้านการพัฒนาบุคลากรเห็นว่า SMEs ยังขาดการพัฒนาด้านบริการหรือการพัฒนาบุคลากรนั่นเอง เพราะส่วนใหญ่รัฐบาลจะให้งบด้านอุตสาหกรรมการผลิตอยากให้รัฐบาลสนับสนุนภาคบริการโดยการเอาค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมบุคลากรไปลดหย่อนภาษีได้ อยากให้ภาครัฐมองภาคบริการเพิ่มมากขึ้นเพราะสามารถเพิ่ม GDP ได้มากกว่าภาคอุตสาหกรรม คุณอุดมยังเน้นย้ำปัญหาของการพัฒนาบุคลากรสำหรับ SMEs อีกว่า 1). ไม่มีเงินทุนพัฒนาบุคลากร

ด้วยตนเอง 2). ต้องเรียนรู้ด้วยตัวเองแต่เพียงอย่างเดียว 3). เมื่อมีความสามารถมากขึ้นก็โดนซื้อตัวไปทำงานในบริษัทขนาดใหญ่

คุณสุรัตน์ สิงห์สุขสวัสดิ์ (ผู้ช่วยอุปนายกฝ่ายบริหารสมาคมไทยโลจิสติกส์และการผลิต) เห็นว่า ถ้ายังไม่มีการพัฒนาด้านทรัพยากรบุคคลและด้าน IT แล้ว ในอนาคตทั้ง SMEs และบริษัทขนาดใหญ่จะไม่มีศักยภาพเพียงพอที่จะแข่งขันกับประเทศอื่นอย่างแน่นอน

คุณประเสริฐ ไวยาวัจฉัย (CEO บริษัท แปซิฟิก เฮลท์แคร์ (ประเทศไทย) จำกัด) เห็นว่า ต้องมีการให้สิทธิพิเศษหรือแรงจูงใจกับบริษัทที่มีการทำการวิจัยและพัฒนา (R&D) รวมถึง Value Creation เพื่อสนับสนุนให้ทุกบริษัทเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้ตนเอง

ตาราง ผ7-3 รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่มย่อยเพื่อระดมความคิดเห็น (FOCUS GROUP)

ผู้ประกอบการ SMEs และผู้สนใจ สมาคม กลุ่มผู้ประกอบการ

โครงการศึกษาวิจัย

“ผลกระทบนโยบายและกฎหมายของประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่มีต่อ SMEs ไทย”
วันที่ 11 ธันวาคม 2555 09.00 – 12.00 น. ห้อง Chatrium Ballroom, Chatrium Hotel
RiversideBangkok

ชื่อ	บริษัท/หน่วยงาน/ สมาคม	ตำแหน่ง
คุณไทรย์รัตน์ สุวรรณวัลย์กร	บริษัทมอล แอ็คเซสพอร์ทัล จำกัด	VP-Legal & HR
คุณอมสิน แม่นจักร	บริษัทดุสิตธานี จำกัด (มหาชน)	VP-Legal and Administration
คุณสุทธิพงศ์ เผื่อนพิภพ	สมาคมไทยบริการท่องเที่ยว	นายกสมาคมฯ
คุณชยาภรณ์ อุตตมะโยธิน	บมจ.ปูนซิเมนต์ไทย	ผู้ตรวจสอบอาวุโส
คุณลาวัลย์ พงศ์สุภาพ	สมาคมวิศวกรที่ปรึกษา แห่งประเทศไทย	เลขานุการฝ่ายต่างประเทศ
ดร.สุวันชัย แสงสุขเอี่ยม	สมาคมธุรกิจคลังสินค้าไซโล และห้องเย็น	นายกสมาคมฯ
คุณธีระโชติ รัตนไตรภาพ	บริษัทไฟโอเนียร์ เออร์คาร์โก้ จำกัด	Inbound Sales Manager
คุณวิลาศ ว่องตระกูล	โรงแรมรามาดา เดมา กรุงเทพฯ	Resident Manager
คุณจิระ รัสมิ์มนตรีมันัส	สมาคมมัดคูเทศก์อาชีพ แห่งประเทศไทย	อุปนายก
คุณสุนนท์ บุญคล้าย	สมาคมมัดคูเทศก์อาชีพ แห่งประเทศไทย	เจ้าหน้าที่
คุณพิชญา บุรพวงค์	บริษัทกฎหมายเอสซีจี จำกัด	Legal Counsel
คุณประเสริฐ ไวยาวัจฉัย	บริษัทแปซิฟิก เฮลธ์แคร์ (ประเทศไทย) จำกัด	CEO
คุณทัฬห ปิงเจริญกุล	สมาคมไทยอุตสาหกรรม ผลิตยาแผนปัจจุบัน	ผู้อำนวยการบริหาร
คุณสมเจตน์ อาชวิบูลโยบล	สมาคมผู้ค้าอัญมณีไทย และเครื่องประดับ	ผู้จัดการฝ่ายวิชาการสมาคมฯ
คุณปิยะมาศ ศุภทรัพย์เสนากุล	สมาคมผู้ค้าอัญมณีไทย และเครื่องประดับ	เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการสมาคมฯ
คุณณิชา กมลอุมาวี	สมาคมผู้ผลิตปลาป่นไทย	ผู้จัดการสมาคมฯ

ชื่อ	บริษัท/หน่วยงาน/ สมาคม	ตำแหน่ง
คุณยุทธนา ศิลป์สรรค์วิชช์	สมาคมอุตสาหกรรม เครื่องนุ่งห่มไทย	ผู้อำนวยการบริหาร
ดร.ฉัตรชัย ตวงรัตนพันธ์	สมาคมผู้ค้าปลีกไทย	ผู้อำนวยการบริหาร
คุณสุรัตน์สิงห์สุขสวัสดิ์	สมาคมไทยโลจิสติกส์และการผลิต	ผู้ช่วยอุปนายกฝ่ายบริหาร
คุณวันชัย เรืองอุดม	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริม สินค้าท่องเที่ยว
คุณอุดม ศรีมหาโชตะ	สมาคมโรงแรมไทย	ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์
คุณสัมพันธ์ แป้นพัฒน์	สมาคมโรงแรมไทย	ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์
คุณวชิรพงษ์ ปรีชาว่องไวกุล	บริษัท ออนป้า จำกัด (และในนามนายกสมาคม อุตสาหกรรมเพลงไทย)	
คุณอัมพร ไม้ประเสริฐ	บริษัทสินธุ์ไซมอน เอ็นเตอร์ไพรส์ จำกัด	ผู้จัดการ
คุณชุมพร สุขประสงค์ผล		ที่ปรึกษาอิสระด้าน SME
คุณชนินทร เทพนุกา	ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	SVP บริหาร Portfolio
คุณศรีสุภา วรรณสุศรี	ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	ผู้อำนวยการบริหาร Portfolio
คุณรัชชัยย์ ศุภผลศิริ	ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	SVP ฝ่ายกฎหมาย
คุณมนต์ทิพย์ นิตินน	ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)	ผู้จัดการฝ่ายอาวุโส
คุณสุรวีร์ คล้ายมาก	ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)	รองผู้จัดการฝ่าย
คุณวิภา วินสมส่วน	Oriente Vista	Business Development Manager
คุณดำรง คีวงษ์ประยูร	Kingsmen CMTI Co., Ltd.	Director
คุณรติมา เล็งอุดมลาภ	บริษัทฟอนเทียร์ จำกัด	Sales Executive
คุณธเนศ แซ่ฟู	บริษัทซีทีเอฟ เทรตติ้ง จำกัด	Development Manager
คุณรุ่งนภา พงษ์สุข	บริษัทซีทีเอฟ เทรตติ้ง จำกัด	Division Manager
คุณชาตรี พิสุทธิโกเมน	ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)	Segment Strategy Specialist (Senior)
คุณณภาพร อร่ามรัศมีวณิชย์	ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)	Segment Strategy Specialist (Senior)
คุณเชษฐินี เชี่ยวนาวิน	ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)	Segment Strategy Specialist (Junior)
คุณอักรินทร์ สิทธาวงศ์	บริษัทประกันสินเชื้อ อุตสาหกรรม	ผู้ช่วยผู้จัดการ

ชื่อ	บริษัท/หน่วยงาน/ สมาคม	ตำแหน่ง
	ขนาดย่อม (บสย.)	
คุณสิริมานิล พันธุ์พิทักษ์	บริษัทมาสเตอร์ แอด จำกัด	Project Manager
	บริษัทมาสเตอร์ แอด จำกัด	
คุณประวดี สุทธิโกเศศ	ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	รองผู้อำนวยการฝ่ายและผู้บริหาร
คุณวิชดา วงศ์สุวรรณ	ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	รองผู้อำนวยการฝ่ายและผู้บริหาร
คุณพิมลภา สุพานิช	สสว.	รองผู้อำนวยการสำนักปฏิบัติหน้าที่ แทนผู้อำนวยการ สำนักแผนยุทธศาสตร์และนโยบาย
คุณมติชน มาตรชัยสิงห์	สสว.	รองผู้อำนวยการสำนักแผน ยุทธศาสตร์และนโยบาย
คุณสุภาพ สุขเรื่อน	สสว.	หัวหน้าส่วนวางแผนด้านปัจจัย แวดล้อมในการดำเนินธุรกิจ
คุณจุฑาทภัทร รัตนะธำรงพรรณ	สสว.	หัวหน้าส่วนรวบรวมแผน และนโยบาย
คุณลลนา เกิงรัมย์มี	สสว.	หัวหน้าส่วนส่วนวางแผนด้าน นโยบายและความร่วมมือ ระหว่างประเทศ
คุณมหัทธน พฤทธิชัยจรชัย	สสว.	เจ้าหน้าที่สสว.
คุณเบญจมาศ ทินโนเรศ	สสว.	เจ้าหน้าที่สสว.
คุณสมยศ พิกุลเงิน	สสว.	เจ้าหน้าที่สสว.
คุณกิตติพงษ์ วุฒิรงค์	สมาคมอุตสาหกรรมพลาสติกไทย	ผู้จัดการสมาคมฯ
คุณพงศ์พัฒน์ คุโรวาท	ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	Vice President
คุณปิยะนุช มาลากุล	สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	รองเลขาธิการ
คุณสมทรง สัจจาภิมุข	สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว แห่งประเทศไทย	รองประธานสภาฯ
คุณสุนีย์ วรอุฬางกูร	คณะกรรมการธุรกิจบริการ สภาหอการค้าไทย แห่งประเทศไทย	กรรมการ
บัณฑิ์ อนันนอภิบุตร	สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง	หัวหน้าฝ่ายพัฒนาโครงสร้างภาษี
คุณวินัย แทนประเสริฐกุล	ผู้จัดการธนาคารผลิตภัณฑ์ น้ำมันพืช	หัวหน้าฝ่ายก.ม

รูปการประชุมกลุ่มย่อยเพื่อระดมความคิดเห็น(Focus Group)

โครงการศึกษาวิจัย

“ผลกระทบนโยบายและกฎหมายของประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่มีต่อ SMEs ไทย”

วันที่ 11 ธันวาคม 2555 เวลา 09.00 - 12.00 น.

ห้อง Chatrium Ballroom, Chatrium Hotel Riverside Bangkok

จดหมายเชิญประชุม Focus group รอบผู้ประกอบการ

21 พฤศจิกายน 2555

เรื่อง เชิญร่วมประชุมกลุ่มย่อยเพื่อระดมความคิดเห็น (Focus Group) ของโครงการศึกษา “ผลกระทบของนโยบาย และกฎหมายของประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่มีต่อ SMEs ไทย”
(รอบผู้ประกอบการ SMEs)

เรียน ผู้ประกอบการ และผู้สนใจ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. สรุปหลักการและเหตุผล
 2. กำหนดการสัมมนา
 3. แบบตอบรับเข้าร่วมการสัมมนา

จากการที่ประเทศไทยกำลังจะก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ในปี พ.ศ. 2558 โดยมีคุณลักษณะที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน หรือ Single Market and Production Base ซึ่งการจะเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกันได้นั้น จะต้องประกอบไปด้วยองค์ประกอบสำคัญ คือ การเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน เงินทุน และแรงงานมีฝีมือที่เสรีระหว่างประเทศสมาชิก เพื่อสร้างเสริมความแข็งแกร่งของอาเซียนในด้านเศรษฐกิจและการค้าให้มากขึ้น

อย่างไรก็ดี ในช่วงที่ผ่านมาแม้ว่าภาครัฐจะได้ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการไทย โดยเฉพาะผู้ประกอบการ SMEs ให้รับรู้และตระหนักถึงการเตรียมความพร้อมในการเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน แต่ในทางปฏิบัติประเทศไทยก็ยังไม่มีความคืบหน้าในการดำเนินการที่เป็นรูปธรรมมากนัก ไม่ว่าจะเป็นการแก้ไขกฎหมายภายในที่ยังเป็นอุปสรรคต่อการเปิดเสรีการค้า บริการ และการลงทุนหรือจะเป็นมาตรการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยในการรับมือกับการเข้ามาลงทุนของนักลงทุนอาเซียน รวมไปถึงการเตรียมความพร้อมของ SMEs ไทย ในการออกไปลงทุนในประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขาดมาตรการที่จะส่งเสริม สนับสนุน SMEs ไทย ซึ่งมีจำนวนมาก และเป็นพลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยที่สำคัญให้มีศักยภาพ และมีความสามารถในการแข่งขันทั้งในเวทีระดับภูมิภาคและระดับโลก

โดยที่ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ได้มอบหมายให้ บริษัท ทีปรีक्षा เอชเอ็นพี จำกัด เป็นผู้วิจัยในโครงการดังกล่าว ในกรณีนี้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนด การประชุมกลุ่มย่อยเพื่อระดมความคิดเห็นในประเด็น“ผลกระทบของนโยบายและกฎหมายของ ประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่มีต่อ SMEs ไทย และรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ในวันและเวลาที่ระบุไว้ในกำหนดการสัมมนาที่ส่งมาด้วย

จึงขอเรียนเชิญท่านหรือผู้แทนพร้อมช่วยประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการรายย่อยและ สมาชิกสมาคม เข้าร่วมประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) เพื่อระดมความคิดเห็นเรื่องดังกล่าวข้างต้น ในวันที่ 11 ธันวาคม 2555 เวลา 09.00 – 12.00 น. ณ ห้อง Chatrium Ballroom, Chatrium Hotel Riverside Bangkok เลขที่ 28 เจริญกรุง 70 บางคอแหลม กรุงเทพฯ โดยไม่มีค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น โดยท่านสามารถส่งแบบตอบรับตามแบบที่แนบมาด้วย ภายในที่ 26 พฤศจิกายน 2555 มายังโทรสาร หมายเลข 66 2632 1332 หรืออีเมลล์มาที่ maleerat.t@hnpconsult.com สอบถามเพิ่มเติมที่ 662 632 1800 ต่อ 163

ขอแสดงความนับถือ

(หัตถศักดิ์ ณ ป้อมเพ็ชร)

กรรมการผู้จัดการและหัวหน้าโครงการศึกษา

HNP Counsellors Limited

ภาคผนวก 8

สรุปผลการสัมภาษณ์และแบบสอบถามความคิดเห็น

การวิจัยภาคสนาม

- (1) หลักการและเหตุผล

แบบสอบถาม

- (1) รายละเอียดและวัตถุประสงค์
- (2) คำถามจากแบบสอบถาม
- (3) สรุปความเห็นจากแบบสอบถามอย่างน้อย 120 ชุด

การสัมภาษณ์

- (1) รายละเอียดและวัตถุประสงค์
- (2) คำถามจากบทสัมภาษณ์
- (3) สรุปความเห็นจากการสัมภาษณ์ อย่างน้อย 30 ราย

หลักการและเหตุผล (การวิจัยภาคสนาม)

ในช่วงที่ผ่านมาแม้ว่าภาครัฐจะได้ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง SMEs ให้รับรู้และตระหนักถึงการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ AEC แต่ในทางปฏิบัติประเทศไทยก็ยังไม่มีความคืบหน้าในการดำเนินการที่เป็นรูปธรรมมากนัก ไม่ว่าจะเป็นการแก้ไขกฎหมายภายในที่ยังเป็นอุปสรรคต่อการเปิดเสรีการค้า บริการ และการลงทุนหรือจะเป็นมาตรการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยในการรับมือกับการเข้ามาลงทุนของนักลงทุนอาเซียน รวมไปถึงการเตรียมความพร้อมของ SMEs ไทย ในการออกไปลงทุนในประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขาดมาตรการที่จะส่งเสริมสนับสนุน SMEs ไทย ซึ่งมีจำนวนมากและเป็นพลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยที่สำคัญให้มีศักยภาพและมีความสามารถในการแข่งขันทั้งในเวทีระดับภูมิภาคและระดับโลกซึ่งปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งของประเทศไทย ก็คือการขาดหน่วยงานกลางในการรับผิดชอบกำหนดทิศทางการพัฒนา SMEs ในการเข้าสู่ AEC อย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรม รวมทั้งการขาดการบูรณาการนโยบายในการเตรียมความพร้อมของ SMEs จากภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน

ด้วยเหตุนี้ จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักในการส่งเสริม สนับสนุน SMEs ไทยให้มีความเข้มแข็งต้องเป็นกำลังสำคัญในการเสนอแนะแนวทางในการเตรียมความพร้อมของ SMEs ไทย ตลอดจนเสนอแนะมาตรการที่จะช่วยเหลือ SMEs ไทยให้มีความสามารถในการแข่งขันกับ SMEs ของประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ ที่จะเข้ามาประกอบกิจการในประเทศ ตลอดจนเป็นผู้ประสานงานเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้กับหน่วยงานอื่นๆ ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ อันจะเอื้อประโยชน์ให้กับ SMEs ของไทยในการไปลงทุนนอกประเทศได้อย่างสะดวกและประสบความสำเร็จ

ในการเตรียมความพร้อมของประเทศไทยเพื่อเข้าสู่ AEC นั้น ประเทศไทยจะต้องมีมาตรการทั้งในเชิงรับและเชิงรุก โดยมาตรการในเชิงรับนั้น นอกจากรัฐบาลจะต้องพิจารณากฎหมายและมาตรการภายในประเทศที่ถือเป็นข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาดและข้อจำกัดในการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติดังกล่าวข้างต้น เพื่อทำการปรับปรุงแก้ไขภายในเวลาที่กำหนดใน AEC Blueprint แล้ว รัฐบาลยังจะต้องพิจารณาแก้ไข ยกเลิก หรือยกร่างกฎหมายใหม่ที่ทันต่อสภาวะการณ์ลงทุน ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรมภายในประเทศ และเพื่อป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในทางลบต่อประเทศอันเนื่องมาจากการเปิดเสรีการค้า ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น สสว. โดยอาศัยอำนาจในมาตรา 11(8) แห่ง พ.ร.บ.ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 อาจเสนอแนะให้รัฐบาลพิจารณา

ออกกฎหมายใหม่ หรือแก้ไขกฎหมายปัจจุบัน เพื่อคุ้มครองผลประโยชน์ของผู้ประกอบกิจการ และ SMEs ไทยในการแข่งขันอย่างเป็นธรรมกับนักลงทุนอาเซียนได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันทางการค้า (Competition Law) การปกป้องทรัพย์สินทางปัญญา ภูมิปัญญาชาวบ้าน ศิลปะและวัฒนธรรมไทย รวมไปถึงการปกป้องการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำหรับมาตรการเชิงรุก สสว. ภายใต้ มาตรา 11 (9) แห่ง พ.ร.บ. ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 ยังอาจกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ และองค์กรระหว่างประเทศในการส่งเสริม สนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยได้ ไม่ว่าจะเป็นการเสนอแนะมาตรการต่างๆ ให้แก่รัฐบาล หรือหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น รัฐวิสาหกิจ หรือขอความร่วมมือจากหน่วยงานเอกชน ในการดำเนินมาตรการช่วยเหลือด้านการเงิน เช่น การเพิ่มโอกาสให้ SMEs ไทย ในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน หรือการลดต้นทุนในการกู้เงินของ SMEs ที่ขาดหลักประกัน โดยการสนับสนุนให้มีการใช้ระบบการค้าประกันสินเชื่ออย่างกว้างขวาง และมีประสิทธิภาพ รวมไปถึงการช่วยเหลือสนับสนุนให้มีการค้าประกันในรูปแบบอื่นๆ ที่ SMEs ต้องการ เช่น การประกันความเสี่ยงในการลงทุน การค้าประกันการประมูลงานในโครงการเมกะโปรเจกต์ในประเทศสมาชิกอาเซียน เป็นต้น นอกจากนี้ สสว. ก็ยังอาจเสนอแนะ หรือสนับสนุนมาตรการด้านภาษี และมาตรการเพื่อเสริมสร้างศักยภาพ SMEs ไทยในด้านอื่นๆ โดยอาจขอความร่วมมือหน่วยงานทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนจัดให้มีการฝึกอบรมและให้ความรู้ เช่น ความรู้ด้านบัญชี การบริหารสภาพคล่อง การตลาด การพัฒนาทักษะด้านการบริหาร ภาษา และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น

เพื่อให้การนำเสนอรูปแบบในการส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ของ สสว. เป็นไปอย่างเกิดประโยชน์สูงสุด และสามารถปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม จึงจำเป็นต้องมีการศึกษา มาตรการ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ของประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศสมาชิกอาเซียนเป้าหมายที่มีการสนับสนุน SMEs ของตน ให้ออกไปลงทุนนอกประเทศอย่าง สิงคโปร์ และมาเลเซีย อีกทั้งยังต้องศึกษามาตรการหรือกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้าไปประกอบธุรกิจ การค้า การลงทุน ในประเทศสมาชิกอาเซียน ทั้งนี้ เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับ SMEs ไทยในการลงทุนในประเทศอาเซียนเหล่านั้น เช่น นโยบายการส่งเสริมการลงทุนในประเทศ สิทธิประโยชน์ในการลงทุนต่างๆ กฎหมายเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์กรธุรกิจ กฎหมายการเงิน กฎหมายแรงงาน กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา และกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ นโยบายและกฎหมายด้านภาษีอากร เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังจำเป็นต้องศึกษาถึงความเชื่อมโยงด้านกฎระเบียบของประเทศในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อวางแผนในการรุกและอำนวยความสะดวกให้กับ SMEs ไทย ในการลงทุนในประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ เช่น การเปิดเสรีและอำนวยความสะดวกทางการค้า การเปิดเสรีและอำนวยความสะดวกในการบริการและการลงทุน ความตกลงยอมรับร่วมกันในมาตรฐานวิชาชีพ ความตกลงขนส่งในภูมิภาค และพิธีการในการข้ามพรมแดน

โดยผลจากการศึกษาข้อมูลของประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นข้างต้น จะได้มีการนำมาวิเคราะห์ประกอบกับการวิจัยภาคสนาม การสัมภาษณ์ และการจัดสัมมนา โดยจะได้เสนอเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย และมาตรการที่สำคัญในการช่วยเหลือ SMEs ทั้งในเชิงรุกและเชิงรับ ซึ่งรวมถึงการแก้ไขปรับปรุงหรือการออกกฎหมายใหม่ที่สำคัญ อีกทั้งยังจะได้เสนอแนวทางการเสริมสร้างความร่วมมือทุกภาคส่วนเพื่อให้การเข้าสู่ AEC เป็นไปอย่างเป็นระบบ บูรณาการ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

รายละเอียดและวัตถุประสงค์(แบบสอบถาม)

แบบสอบถาม (Questionnaire) โครงการศึกษาวิจัย“ผลกระทบนโยบายและกฎหมายของประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่มีต่อ SMEs ไทย” โดยความร่วมมือกับสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) หน่วยงานรัฐ สมาคม และกลุ่มผู้ประกอบการผู้ทำวิจัยใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลโดยการส่งสำเนาแบบสอบถามหรือไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ไปยังส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรเอกชน ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ สถาบันการศึกษา และผู้ประกอบการ SMEs ไม่น้อยกว่า 120 ราย เพื่อนำข้อมูลความคิดเห็นด้านนโยบายและกฎหมายของผู้ตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์และสรุปข้อเสนอแนะให้สสว.นำไปพิจารณาปฏิบัติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการทำแบบสำรวจความคิดเห็น คือ

1. เพื่อให้ผู้วิจัยทราบถึงระดับความเข้าใจของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและผู้มีส่วนได้เสียในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในประเด็นกฎหมายของไทยและประเทศอาเซียนเป้าหมาย (สิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย) รวมถึงพันธะกรณีของไทยที่ทำไว้ในอาเซียน และรับทราบข้อเท็จจริงและความจำเป็นในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายภายในที่เกี่ยวข้องกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย เพื่อให้เป็นไปตามข้อผูกพันภายใต้กรอบ AEC
2. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะจากผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและผู้มีส่วนได้เสีย เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ หรือมาตรการ ที่จำเป็นเพื่อให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรมภายหลังจากที่ได้มีการแก้ไขกฎหมายเพื่อรองรับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทั้งนี้ เพื่อเสนอต่อรัฐบาลหรือระดับนโยบายในการพิจารณาออกมาตรการสนับสนุนที่เป็นประโยชน์ และสอดคล้องกับกรอบการเปิดเสรี
3. เพื่อให้หน่วยงานราชการ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแลวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแต่ละประเภทได้รับทราบถึง ข้อกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการเปิดเสรีการค้าและเพื่อเตรียมการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่ตนรับผิดชอบ เพื่อให้เป็นไปตามกรอบ AEC Blueprint อย่างเหมาะสมและทันเวลา

คำถามจากแบบสอบถาม

ส่วนที่ 3 ภาพรวมนโยบายและกฎหมายทั่วไปของประเทศสมาชิกอาเซียนเป้าหมายรายสาขา ซึ่งมีผลต่อการประกอบธุรกิจ SMEs ของไทย

ความเห็นของท่านต่อการดำเนินนโยบาย กฎหมาย และมาตรการของประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย และ สิงคโปร์ รายสาขาที่ส่งผลกระทบต่อประกอบธุรกิจของท่าน [โปรดระบุผลกระทบ (+/-) โดย 1 กระทบน้อย, 2 กระทบปานกลาง และ 3 กระทบมาก]

ตาราง ผ8-1 แบบสอบถาม

รายสาขา	ความคิดเห็น ผลกระทบต่อประกอบธุรกิจของ SMEs ไทย							
	อินโดนีเซีย		มาเลเซีย		สิงคโปร์		ประเทศอื่น ๆ (โปรดระบุ)	
	กระทบ ด้าน บวก	กระทบ ด้าน ลบ	กระทบ ด้าน บวก	กระทบ ด้าน ลบ	กระทบ ด้าน บวก	กระทบ ด้าน ลบ	กระทบ ด้าน บวก	กระทบ ด้าน ลบ
วิชาชีพ อาทิ วิศวกร สถาปนิก แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล บัญชี กฎหมาย เป็นต้น								
ก่อสร้างและบริการที่เกี่ยวข้อง								
ค้าปลีก-ค้าส่ง								
คอมพิวเตอร์ และ IT								
การสื่อสาร								
โรงแรม								
ร้านอาหาร								
บริการนำเที่ยว								
การศึกษา								
สุขภาพ(โรงพยาบาล สปา ดูแลผู้สูงอายุ)								
ขนส่ง/โลจิสติกส์								
การผลิตสินค้า								
พลังงาน								
เหมืองแร่								
ธุรกิจบริการอื่นๆ								

ส่วนที่ 4 กฎหมาย นโยบาย หรือมาตรการเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจของ SMEs ของประเทศสมาชิกอาเซียนซึ่งมีผลต่อการประกอบธุรกิจ SMEs ของไทย

ความเห็นของท่านต่อกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจของ SMEs ต่างๆ ของประเทศ อินโดนีเซีย มาเลเซีย และ สิงคโปร์ มีผลต่อการประกอบธุรกิจของ SMEs ไทย [โปรดระบุผลกระทบ (+/-) โดย 1 กระทบน้อย, 2 กระทบปานกลาง และ 3 กระทบมาก]

กฎระเบียบ	ความคิดเห็น ผลกระทบต่อการประกอบธุรกิจของ SMEs ไทย							
	อินโดนีเซีย		มาเลเซีย		สิงคโปร์		ประเทศอื่น ๆ (โปรดระบุ)	
	กระทบ ด้าน บวก	กระทบ ด้าน ลบ	กระทบ ด้าน บวก	กระทบ ด้าน ลบ	กระทบ ด้าน บวก	กระทบ ด้าน ลบ	กระทบ ด้าน บวก	กระทบ ด้าน ลบ
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งธุรกิจ เช่น - การขออนุญาตประกอบธุรกิจ ของต่างชาติ								
- การจัดตั้งโรงงาน								
- อื่นๆ เช่น การจดทะเบียนนิติ บุคคล จดทะเบียนการค้า กฎระเบียบ การขอรับใบอนุญาต เป็นต้น								
กฎหมายด้านการเงินเช่น								
การควบคุมอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา ต่างประเทศ เป็นต้น								
ระเบียบการโอนเงินทุนระหว่างประเทศ								
มาตรการปกป้อง/ดูแลเสถียรภาพ ทางการเงินการคลัง								

กฎระเบียบ	ความคิดเห็น ผลกระทบต่อการประกอบธุรกิจของ SMEs ไทย							
	อินโดนีเซีย		มาเลเซีย		สิงคโปร์		ประเทศอื่นๆ (โปรดระบุ)	
	กระทบ ด้าน บวก	กระทบ ด้าน ลบ	กระทบ ด้าน บวก	กระทบ ด้าน ลบ	กระทบ ด้าน บวก	กระทบ ด้าน ลบ	กระทบ ด้าน บวก	กระทบ ด้าน ลบ
กฎหมายด้านแรงงานเช่น								
กฎหมายคุ้มครองแรงงานมาตรฐาน แรงงาน ใบอนุญาตทำงาน สวัสดิการ แรงงาน เป็นต้น								
กฎหมายด้านมาตรฐานผลิตภัณฑ์และ การบริการเช่น มาตรฐานสินค้าคุณภาพ มาตรฐานความปลอดภัย การกำหนด ขนาดหรือรูปแบบสินค้า เป็นต้น								
กฎหมายด้านที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สิน ทางปัญญา								
กฎหมายที่ กำกับดูแลการประกอบธุรกิจ รายสาขาเช่น กฎหมายท่องเที่ยว การศึกษา ขนส่ง ก่อสร้าง เป็นต้น								
กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรเช่น - อัตราภาษีอากร								
- ภาษีนิติบุคคล								
- อื่นๆ เช่น อัตราค่าธรรมเนียม								
กฎระเบียบควบคุมการโอนเงินระหว่าง ประเทศ								
นโยบายหรือกฎหมายส่งเสริมการลงทุน								

กฎระเบียบ	ความคิดเห็น ผลกระทบต่อการประกอบธุรกิจของ SMEs ไทย							
	อินโดนีเซีย		มาเลเซีย		สิงคโปร์		ประเทศอื่นๆ (โปรดระบุ)	
	กระทบ ด้าน บวก	กระทบ ด้าน ลบ	กระทบ ด้าน บวก	กระทบ ด้าน ลบ	กระทบ ด้าน บวก	กระทบ ด้าน ลบ	กระทบ ด้าน บวก	กระทบ ด้าน ลบ
การอุดหนุน เช่น เงินกู้ การประกันราคา การลดภาษี เป็นต้น								
การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับ SMEs เช่น การพัฒนาบุคลากร พัฒนางองค์กร ส่งเสริมทางการตลาด ถ่ายทอดเทคโนโลยี เป็นต้น								
การให้การปกป้องอุตสาหกรรมภายใน เช่น กำหนดเงื่อนไขการลงทุนของต่างชาติ การกำหนดสัดส่วนการถือหุ้นต่างชาติ เป็นต้น								
กฎหมายศุลกากร								
พิธีการในการข้ามพรมแดน								
อัตราภาษีนำเข้า								
กฎแหล่งกำเนิดสินค้า								

ส่วนที่ 5 กรอบการวิเคราะห์มาตรการและกฎหมายของไทยที่ใช้ในปัจจุบัน

ท่านคิดว่าในปัจจุบันมีประเทศไทยมีการใช้นโยบายและกฎหมายด้านต่างๆต่อไปนี้หรือไม่(กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในความคิดเห็นแต่ละหัวข้อ)

มาตรการหรือนโยบายของไทย	ความคิดเห็น		
	การดำเนินนโยบาย	หรือการบังคับใช้มาตรการต่อธุรกิจ SMEs	
	มี	ไม่มี	ไม่ทราบ
นโยบายและกฎหมายด้านการเงินและการลงทุน			
นโยบายและกฎหมายด้านการบริหารจัดการการตลาดและการแข่งขันทางการตลาด			
นโยบายและกฎหมายด้านการส่งเสริมและพัฒนาระบบเทคโนโลยี เครื่องมือ และข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน			
นโยบายและกฎหมายด้านการพัฒนาบุคลากรและสถานประกอบการ ยกระดับมาตรฐาน และให้ความรู้เพื่อพัฒนาทักษะ			
นโยบายและกฎหมายด้านการพัฒนาเครือข่ายและห่วงโซ่อุปทานในแต่ละอุตสาหกรรม			
นโยบายและกฎหมายด้านการพัฒนากฎหมาย กฎระเบียบ เพื่อลดอุปสรรคทางการค้าต่างๆ และการให้สิทธิประโยชน์			

มาตรการหรือนโยบายของไทย	ความคิดเห็น การดำเนินนโยบาย หรือการบังคับใช้มาตรการต่อธุรกิจ SMEs		
	มี	ไม่มี	ไม่ทราบ
นโยบายและกฎหมายด้านการส่งเสริมความเข้มแข็งให้กับหน่วยงานเอกชน และผู้ประกอบการ รวมทั้งการบูรณาการเข้ากับหน่วยงานภาครัฐ			
นโยบายและกฎหมายด้านการพัฒนาองค์กรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนา SMEs			

ส่วนที่ 6 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ท่านคิดว่ากฎหมาย หรือมาตรการ ด้านการทำงานของต่างชาติ การจัดตั้งกิจการ การโอนย้ายเงิน และกฎหมายที่กำกับดูแลธุรกิจต่างๆ อาทิ ท่องเที่ยว ก่อสร้าง คำส่งคำปลีก โรงแรม ร้านอาหาร ธุรกิจสุขภาพ ขนส่ง/โลจิสติกส์ เป็นต้น หรืออุปสรรคทางการค้าการลงทุนอื่นๆ ของประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย และสิงคโปร์ มีผลต่อการประกอบธุรกิจของ SMEs ไทยอย่างไร
2. ท่านคิดว่านโยบายหรือกฎหมายของประเทศไทยเกี่ยวกับการส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ หรือการอนุญาตให้ต่างชาติเข้ามาลงทุนในประเทศ จะส่งผลดีหรือผลเสีย ต่อการประกอบธุรกิจของ SMEs ไทย อย่างไร
3. ท่านคิดว่ารัฐบาลประชาสัมพันธ์ความรู้เกี่ยวกับนโยบายและกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจและการลงทุนของผู้ประกอบการ SMEs ไทย เพื่อให้ผู้ประกอบการที่สนใจไปลงทุนได้มีความรู้เบื้องต้นก่อนการไปลงทุน เพียงพอแล้วหรือไม่
4. ท่านคิดว่ากรณีที่กฎระเบียบของไทยมีการจำกัดการลงทุนจากต่างชาติ โดยการกำหนดสัดส่วนผู้ถือหุ้นต่างชาติและข้อจำกัดด้านมาตรการทางการค้าต่างๆ เป็นประโยชน์ต่อ SMEs ไทย หรือไม่
5. ท่านมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและการปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบที่สำคัญ รวมถึงการสนับสนุนช่วยเหลือ ในด้านต่างๆ ให้เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ SMEs และเพิ่มขีดความสามารถให้กับ SMEs ในการไปลงทุน ในต่างประเทศ หรือไม่ อย่างไร

สรุปความคิดเห็นจากแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบถามร้อยละ 40 เป็นผู้ประกอบการในธุรกิจบริการ (ในร้อยละ 40 มาจากบริษัท SMEs ร้อยละ 38 และมาจากผู้ประกอบการขนาดใหญ่ร้อยละ 2) ผู้ตอบแบบถามร้อยละ 20 ประกอบอุตสาหกรรมการผลิตสินค้า ผู้ตอบแบบถามร้อยละ 20 มาจากหน่วยงานข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ สถาบันการศึกษาและมหาวิทยาลัย ผู้ตอบแบบถามร้อยละ 20 เป็นลูกจ้างบริษัทเอกชน

ผู้ตอบแบบถามร้อยละ 100 ตอบไม่ครบถ้วน ผู้ตอบแบบถามร้อยละ 80 ไม่ประสงค์จะออกนาม หรือข้อมูลส่วนตัวบางส่วน

ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 90 ไม่คิดว่าภาครัฐจะให้การช่วยเหลือ SMEs อย่างจริงจัง ได้ผล และต่อเนื่อง ผู้ตอบแบบถามร้อยละ 4 มีความหวังว่าภาครัฐจะให้การช่วยเหลืออย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ตอบแบบถามร้อยละ 6 ไม่แน่ใจ

ในจำนวนที่ตอบแบบสอบถามร้อยละ 98 ไม่ทราบในรายละเอียดเกี่ยวกับมาตรการ กฎระเบียบ และนโยบายของประเทศในอาเซียน คือ มาเลเซีย อินโดนีเซีย และสิงคโปร์ แต่ในจำนวนดังกล่าวสามารถตอบแบบสอบถามตามความเข้าใจของตนเกี่ยวกับมาตรการ กฎระเบียบ และมาตรการได้ร้อยละ 98 โดยเป็นเพียงการใช้เครื่องหมายกรอกลงในแบบสอบถาม แต่ร้อยละ 99 ไม่มีใครเขียนความเห็นหรือข้อความลงในแบบสอบถาม จากการกรอกลงในช่องที่สอบถามมีร้อยละ 99 ที่มีความเห็นตามความเข้าใจของตนว่ากฎระเบียบของอินโดนีเซีย และมาเลเซีย ส่งผลกระทบต่อ การประกอบธุรกิจของ SMEs ไทย มากและกฎระเบียบของสิงคโปร์ส่งผลกระทบต่อ การประกอบธุรกิจของ SMEs ไทยปานกลาง เห็นปัญหาถึงการออกไปลงทุนในอาเซียน แม้ว่าไม่ทราบถึงกฎระเบียบ ในรายละเอียด แต่คาดการณ์ได้ว่าการประกอบปัญหาในการประกอบกิจการ และมีค่าใช้จ่ายสูงในการ กระบวนการจัดตั้งกิจการในประเทศดังกล่าว

ในจำนวนที่ตอบแบบสอบถามร้อยละ 90 ไม่ทราบกฎระเบียบของไทยที่เกี่ยวกับ SMEs ในเชิงลึก แต่ก็สามารถกรอกเครื่องหมายลงในแบบสอบถามเป็นส่วนใหญ่ แต่ไม่ได้เขียนความเห็นหรือ ข้อความลงในแบบสอบถาม มีเพียงร้อยละ 60 ที่กรอกแบบสอบถามและมีการสัมภาษณ์ควบคู่กันไปด้วย ทราบถึงกฎระเบียบของไทยที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจค่อนข้างดี แต่มีความรู้ในกฎระเบียบของไทย เฉพาะส่วนที่ตนเองเกี่ยวข้อง และมีความเห็นว่ากฎระเบียบของไทยที่ไม่เอื้อประโยชน์ให้กับ SMEs ไทย หรือไม่ให้การสนับสนุน SMEs ไทย ในการออกไปลงทุนหรือประกอบธุรกิจ ในต่างประเทศ

รายละเอียดและวัตถุประสงค์ (การสัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ (Interview) โครงการศึกษาวิจัย“ผลกระทบนโยบายและกฎหมายของประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่มีต่อ SMEs ไทย” โดยความร่วมมือกับสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) หน่วยงานรัฐ สมาคม และกลุ่มคณะผู้วิจัยได้คัดเลือกบุคลากรเพื่อทำการสัมภาษณ์ขอความคิดเห็นเชิงนโยบาย จากหน่วยงานราชการ องค์กรเอกชน นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้แทนสมาคมทางการค้าและสถาบันต่างๆ ผู้ประกอบการ SMEs สถาบันการศึกษา ไม่น้อยกว่า 30 ราย เพื่อให้ครอบคลุมทุกสาขา การค้าสินค้า การค้าบริการ การเงินและการลงทุนเพื่อนำข้อมูลความคิดเห็นด้านนโยบายและกฎหมายของผู้ตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์และสรุปข้อเสนอแนะให้ สสว.นำไปพิจารณาปฏิบัติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการทำแบบสำรวจความคิดเห็น คือ

1. เพื่อรวบรวมความคิดเห็นด้านผลกระทบจากนโยบายและกฎหมายของประเทศอาเซียนเป้าหมาย (สิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย) จากหน่วยงานราชการ องค์กรเอกชน นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้แทนสมาคมทางการค้าและสถาบันต่างๆ ผู้ประกอบการ SMEs สถาบันการศึกษา ต่อ SMEs ไทย
2. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะจากผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและผู้มีส่วนได้เสีย เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ หรือมาตรการ ที่จำเป็นเพื่อให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรมภายหลังจากที่ได้มีการแก้ไขกฎหมายเพื่อรองรับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทั้งนี้ เพื่อเสนอต่อรัฐบาลหรือระดับนโยบายในการพิจารณาออกมาตรการสนับสนุนที่เป็นประโยชน์ และสอดคล้องกับกรอบการเปิดเสรี
3. รวบรวมข้อเสนอแนะและเผยแพร่เพื่อให้หน่วยงานราชการ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแลวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแต่ละประเภทได้รับทราบถึงข้อกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการเปิดเสรีการค้าและเพื่อเตรียมการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่ตนรับผิดชอบ เพื่อให้เป็นไปตามกรอบ AEC Blueprint อย่างเหมาะสมและทันเวลา

คำถามจากบทสัมภาษณ์

ส่วนที่ 3 ประมวลบทสัมภาษณ์

1. ท่านคิดว่ากฎหมาย หรือมาตรการ ด้านการทำงานของต่างชาติ การจัดตั้งกิจการ การโอนย้ายเงิน และกฎหมายที่กำกับดูแลธุรกิจต่างๆ อาทิ ท่องเที่ยว ก่อสร้าง คำส่งคำปลีก โรงแรม ร้านอาหาร ธุรกิจสุขภาพ ขนส่ง/โลจิสติกส์ เป็นต้น หรือ อุปสรรคทางการค้าการลงทุนอื่นๆ ของประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย และสิงคโปร์ มีผลต่อการประกอบธุรกิจของ SMEs ไทยอย่างไร
2. ท่านคิดว่านโยบายหรือกฎหมายของประเทศไทยเกี่ยวกับการส่งเสริมการลงทุนจาก ต่างประเทศ หรือการอนุญาตให้ต่างชาติเข้ามาลงทุนในประเทศ จะส่งผลดีหรือผลเสีย ต่อการประกอบธุรกิจของ SMEs ไทย อย่างไร
3. ท่านคิดว่ารัฐบาลประชาสัมพันธ์ความรู้เกี่ยวกับนโยบายและกฎหมายของประเทศ สมาชิกอาเซียนอื่นที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจและการลงทุนของผู้ประกอบการ SMEs ไทย เพื่อให้ผู้ประกอบการที่สนใจไปลงทุนได้มีความรู้เบื้องต้นก่อนการ ไปลงทุน เพียงพอแล้วหรือไม่
4. ท่านคิดว่าการที่กฎระเบียบของไทยมีการจำกัดการลงทุนจากต่างชาติ โดยการ กำหนดสัดส่วนผู้ถือหุ้นต่างชาติและข้อจำกัดด้านมาตรการทางการค้าต่างๆ เป็นประโยชน์ต่อ SMEs ไทยหรือไม่
5. ท่านมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและการปรับปรุง กฎหมายและกฎระเบียบที่สำคัญ รวมถึงการสนับสนุนช่วยเหลือ ในด้านต่างๆ ให้เอื้อ ต่อการประกอบธุรกิจ SMEs และเพิ่มขีดความสามารถให้กับ SMEs ในการไปลงทุน ในต่างประเทศ หรือไม่ อย่างไร

สรุปความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า มาตรการหรือกฎหมายของประเทศอินโดนีเซีย และมาเลเซีย เป็นอุปสรรคต่อการออกไปลงทุนหรือประกอบธุรกิจของไทย โดยเฉพาะการจัดตั้งกิจการที่มีคนไทยหรือนิติบุคคลไทยถือหุ้นข้างมาก ส่วนใหญ่จึงมีความเห็นว่านักลงทุนหรือผู้ประกอบการไทย ก็มักจะหา partners หรือทำ joint ventures หรือมี shareholders สัญชาติของประเทศที่ออกไปลงทุน ส่วนสิงคโปร์น่าจะเป็นประเทศที่เปิดกว้างให้ผู้ประกอบการไทยจัดตั้งกิจการได้ แต่ก็มีอุปสรรคในเรื่องมาตรฐานและค่าใช้จ่ายในการสำรวจตลาด สถานที่ และตลาดภายในประเทศอิมตัวในบางสาขา เช่น ขนส่งทางบก โลจิสติกส์ โทรคมนาคม ค่าปลีก วิชาชีพแพทย์ วิศวกร สถาปนิก และมีการแข่งขันในสิงคโปร์สูง จึงไม่เป็นที่สนใจของ SMEs ไทยในการออกไปลงทุนหรือประกอบธุรกิจในตลาดสิงคโปร์ ยกเว้นกรณีการเข้าไปจดทะเบียนจัดตั้งนิติบุคคลในสิงคโปร์เพื่อดำเนินกิจการต่อไปยังประเทศที่สาม อย่างไรก็ตาม ผู้ให้สัมภาษณ์บางส่วนมีความเชื่อว่าแม้ว่าอินโดนีเซีย มีกฎระเบียบเข้มงวด แต่ก็ยังเป็นประเทศที่น่าออกไปลงทุน เพราะยังมีทรัพยากรจำนวนมาก ทั้งป่าไม้ สินแร่ รวมถึงทรัพยากรมนุษย์ที่มีจำนวนมาก และตลาดภายในอินโดนีเซียก็มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ไม่มีความมั่นใจในนโยบายหรือมาตรการส่งเสริม SMEs ของไทย โดยเฉพาะส่วนใหญ่มีความเห็นว่าหน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานที่มีอำนาจในการกำกับดูแลธุรกิจออกกฎหมายที่มีมาตรฐานสูงขึ้นเรื่อยๆ แต่กลับเป็นดาบสองคมทำให้ SMEs ไทยปฏิบัติตาม มาตรฐานไม่ได้ ขณะที่กลับทำให้นักลงทุนหรือธุรกิจต่างชาติสามารถดำเนินกิจการได้ในไทยภายใต้มาตรฐานที่ตนเองมีอยู่แล้ว นอกจากนี้ กฎหมายหลายฉบับก็กลับทำให้ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายของ SMEs ไทยเพิ่มขึ้น ส่งผลต่อการแข่งขันที่ไม่สามารถแย่งชิงตลาดภายในประเทศกับผู้ประกอบการต่างชาติได้ เพราะผู้ประกอบการต่างชาติมีเงินทุนจำนวนมาก สามารถใช้เงินลงทุนให้ตรงกับกับเงื่อนไขที่กฎหมายไทยกำหนด เช่น การกำหนดพื้นที่การประกอบกิจการ ตามกฎหมายผังเมือง ที่ต่างชาติมีเงินทุนในการเช่าที่ดินมากกว่า SMEs ไทย เป็นผลทำให้ SMEs ไทยหลายรายต้องปิดกิจการหรือลดขนาดของกิจการลง เพราะมีตลาดของตนเองที่น้อยลง

ผู้ให้สัมภาษณ์หลายรายมีความเห็นว่า หน่วยงานภาครัฐของไทยไม่มีมาตรการที่ชัดเจน เป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพที่จะทำให้ SMEs ไทยได้พัฒนาหรือแข่งขันกับต่างชาติได้ โดยเฉพาะหากมีการเปิดเสรีในอนาคต SMEs ไทยจะเป็นฝ่ายเสียเปรียบบริษัทต่างชาติขนาดใหญ่ นอกจากนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกรายได้กล่าวถึงปัญหาการขาดแคลนแรงงานฝีมือในทุกภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ ส่งผลให้บริษัทต่างชาติใช้เงินทุนแย่งหรือซื้อตัวพนักงานจาก SMEs ไทยเป็นจำนวนมาก ผู้ประกอบการไทยหลายรายที่กำลังประกอบกิจการเติบโตได้ดี มีตลาดรองรับต่อเนื่องกลับต้องปิด

กิจการหรือปฏิเสธลูกค้า เพราะไม่มีพนักงานหรือแรงงานฝีมือเพียงพอ หลายฝ่ายต้องการให้รัฐบาลหรือหน่วยงานภาครัฐใช้มาตรการหรือมีนโยบายผลิตบุคลากรให้ตรงต่อความต้องการของอุตสาหกรรมด้วยเช่นกัน และมีความเห็นว่าหน่วยงานของไทยยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานฝีมือได้ เพียงแต่มีการปล่อยให้แรงงานไร้ฝีมือจากประเทศเพื่อนบ้านเข้าประเทศไทยอย่างผิดกฎหมายเพื่อให้เข้ามาแทนที่แรงงานฝีมือคนไทย และส่งแรงงานคนไทยที่มีฝีมือออกนอกประเทศ โดยการหลอกลวงของบริษัทจัดหางานประเทศไทย ทั้งนี้ ก็เพราะการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่มีประสิทธิภาพของหน่วยงานภาครัฐ

ภาคผนวก 9

การสัมมนารับฟังผลการศึกษา

รายละเอียดของการสัมมนาฯรับฟังผลการศึกษาผลกระทบของนโยบายและกฎหมายของประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่มีต่อ SMEs ไทย

การสัมมนาฯรับฟังผลการศึกษา “ผลกระทบของนโยบายและกฎหมายของประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่มีต่อ SMEs ไทย” โดยความร่วมมือกับสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หน่วยงานรัฐ สมาคม และกลุ่มผู้ประกอบการ จึงได้จัดการประชุมกลุ่มย่อยขึ้นในวันที่ 21 ธันวาคม 2555 เวลา 09.00 – 17.00 น. ณ ห้อง Chatrium Ballroom, Chatrium Hotel Riverside Bangkok เลขที่ 28 เจริญกรุง 70 บางคอแหลม กรุงเทพฯ

ตาราง ผ9-1 กำหนดการการสัมมนาฯรับฟังผลการศึกษาผลกระทบของนโยบายและกฎหมายของประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่มีต่อ SMEs ไทย

8.30 – 9.00 น.	ลงทะเบียน
9.00 – 09.30 น.	กล่าวรายงาน โดย นางพิมลภา สุวพาณิช รองผู้อำนวยการสำนักปฏิบัติหน้าที่แทนผู้อำนวยการสำนักแผนยุทธศาสตร์และนโยบาย สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กล่าวเปิด โดย ดร. อิศรา ภูมาส ที่ปรึกษา สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
9.30 – 10.30 น.	นำเสนอนโยบายและกฎระเบียบของประเทศในภูมิภาคอาเซียน โดยทีมวิจัย
10.30 – 10.45 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
10.45 – 12.00 น.	นำเสนอนโยบายและกฎระเบียบของประเทศในภูมิภาคอาเซียน (ต่อ) โดยทีมวิจัย
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 15.00 น.	นำเสนอบทวิเคราะห์ผลกระทบของนโยบายและกฎหมายของประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่มีต่อ SMEs ไทย โดยทีมวิจัย
15.00 – 15.15 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
15.15 – 15.45 น.	นำเสนอข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย โดยทีมวิจัย
15.45 – 17.00 น.	อภิปรายและเสนอความคิดเห็นโดยผู้เข้าร่วมสัมมนา

ตาราง ผ9-2 รายชื่อผู้เข้าร่วมสัมมนา

ชื่อ	บริษัท/หน่วยงาน/สมาคม	ตำแหน่ง
Khun Bundit Rungsimanon	Panalpina World Transport (Thailand) Ltd.	CFO
Mr. Wongwichit Thabungkan	Consortium TKC Global	Legal Officer
เกษมสันต์ เจริญสมสมัย	ห้างหุ้นส่วนจำกัด พรประภา การพิมพ์	Sale Executive
เชษฐิณี เชี่ยวนาวิน	ธนาคาร กสิกรไทย จำกัด (มหาชน)	Senior Medium SME Segment Strategy Specialist
เทพรัตน์ วงศ์พรหมเมศรี	สภาทนายความในพระบรมราชูปถัมภ์	เจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างประเทศและวิชาการ
เบญจมาศ ทินโนรส	สสว.	เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการระดับต้น 2
เรืองศักดิ์ หิรัญญาภินันท์	สมาคมการพิมพ์สกรีนไทย	นายกสมาคมการพิมพ์สกรีนไทย
โอภาส นิติกิจไพบูลย์	EXIM Bank of Thailand	
ไทรย์รัตน์ สุวรรณวัลยกร	บริษัท มอล แอ็คเซสพอร์ทัล จำกัด	VP-Legal & HR
กชพร ศิริชัยสกุล	สสว.	เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการระดับสูง 2
กรัญญ์ สุขมาก	สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย	
กิตติพงษ์ วุฒิรงค์	สมาคมอุตสาหกรรมพลาสติกไทย	นายกสมาคม
กิตติภูมิ พงษ์สุรพิพัฒน์	EXIM Bank of Thailand	
จักร มยุเรศ	สสว.	เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการระดับสูง 2
จรัส ตันตรีสุนทร	สมาคมโทรคมนาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์	ผู้อำนวยการ
จุฑามัทธ รัตนะธำรงพรรณ	สสว.	หัวหน้าส่วนรวบรวมแผนและนโยบาย

ชื่อ	บริษัท/หน่วยงาน/สมาคม	ตำแหน่ง
ชญาณิชฐ์ เล้าประเสริฐ	ธนาคาร ทหารไทย จำกัด (มหาชน)	ที่ปรึกษากฎหมาย
ชยากรณ์ อุตตะมะโยธิน	บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน)	ผู้ตรวจสอบอาวุโส
ชลธรรม์ ธรรมจารี	บริษัท ซีแมค เจนเนอรัล จำกัด	กรรมการผู้จัดการ
ชาติรี พิสุทธิโกเมน	ธนาคาร กสิกรไทย จำกัด (มหาชน)	Senior Medium SME Segment Strategy Specialist
ชัชฎพงษ์ อติลักษณ์เมธี	สำนักพัฒนาบริการท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยว	นักพัฒนาการท่องเที่ยวชำนาญการ
ชุตตาพรรณ พวงทอง	สสว.	เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการระดับสูง 2
จุนิตา ตุมราศวิน	ศูนย์วิจัยกสิกรไทย	เจ้าหน้าที่วิจัย
ณภาพร อร่ามรัศมีวณิชย์	ธนาคาร กสิกรไทย จำกัด (มหาชน)	Senior Medium SME Segment Strategy Specialist
ณัฐนันท์ พลวัจจินดา	บริษัท สำนักงานกฎหมายสยามซิติ้ จำกัด	Tax Consultant
ณาดยา อัสวปยุกต์กุล	QBE Insurance (Thailand) Co., Ltd.	Underwriter
ณิชกมล อุมารี	สมาคมผู้ผลิตปลาป่นไทย	ผู้จัดการสมาคมฯ
ดร. อิศรา ภูมาศ	สสว.	ที่ปรึกษา สำนักงานส่งเสริม วิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม
ดร.ฉัตรชัย ตวงรัตนพันธ์	สมาคมผู้ค้าปลีกไทย	ผู้อำนวยการบริหาร
ดร.นันทพล ผิวทองงาม	สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย	
ทักษ์ ศรีรัตนโกาส	บริษัท น้ำตาลมิตรผล จำกัด	ผู้จัดการด้านโครงการ ร่วมทุนและการค้าระหว่างประเทศ
ธนดี หงษ์รัตนอุทัย	สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการการค้าบริการ
ธนพล บริบูรณ์	ธนาคาร กสิกรไทย จำกัด (มหาชน)	ฝ่ายพัฒนาธุรกิจต่างประเทศ

ชื่อ	บริษัท/หน่วยงาน/สมาคม	ตำแหน่ง
ธนัช ศิริเจริญ	บริษัท ไทยวอเตอร์ โอเปอเรชั่นส์ จำกัด	กรรมการผู้จัดการ
ชรากร โชคเกื้อกุล	บริษัท โชคเกื้อกุล จำกัด	Managing Director
ธวัชชัย หอมจันทร์	บริษัท ดรีม โฮเทล (ประเทศไทย) จำกัด	ผู้อำนวยการฝ่ายบัญชีและการเงิน
ธัญยพรรณ จิรโชควรพัฒน์	สสว.	เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการระดับสูง 2
ธัญยพรรณ ชื่นประโยชน์	บริษัท วิลเลรอย แอนด์ บอค (ประเทศไทย) จำกัด	ผู้อำนวยการสายงานบัญชีและการเงิน
นลิน วชิรพันธ์สกุล	สมาคมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการลงทุน 5
นันทิยา ชุโนทัยสวัสดิ์	ธนาคาร กลสิกรไทย จำกัด (มหาชน)	ฝ่ายพัฒนารูจกิจต่างประเทศ
นิริวดี สมบูรณ์	สสว.	ผู้เชี่ยวชาญ สำนักแผนยุทธศาสตร์และนโยบาย
บัณฑูร วงศ์สีลโชติ	สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย	
บารมี อติศัยมนตรี	สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย	
ปราง โชคสวัสดิ์ไพศาล	บริษัท เด็นโซ อินเตอร์เนชั่นแนล เอเชีย จำกัด	Senior Officer
ปานดาว สุขยางค์	บริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด	
ปิยวรรณ ศุภกิจมงคลกุล	บริษัท สำนักงานกฎหมายสยามซิติ จำกัด	Junior Associate
ปิยาภรณ์ กิตติศรีไสว	บริษัท เอเวอร์โกรว์ ปู๋ จำกัด	กรรมการ
มุสดี ฝุ่นเงิน	โรงแรม ป่าตอง พารา곤 รีสอร์ท & สปา	ผู้อำนวยการฝ่ายขาย
พงศ์พัฒน์ คุโรวาท	ธนาคาร กรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	Vice President
พงษ์เดช สัจจะรัตนโชติ	สมาคมการพิมพ์สกรีนไทย	เลขาธิการสมาคมการพิมพ์สกรีนไทย

ชื่อ	บริษัท/หน่วยงาน/สมาคม	ตำแหน่ง
พัชราภรณ์ อ้นนาค	บริษัท น้ำตาลมิตรผล จำกัด	นิติกร
พิชญา บุรพวงค์	บริษัท กฎหมายเอสซีจี จำกัด	นิติกร
พิมลภา สุวพานิช	สสว.	รองผู้อำนวยการสำนัก ปฏิบัติหน้าที่แทนผู้อำนวยการสำนักแผนยุทธศาสตร์และนโยบาย
ภัทรินทร์ ลิ้มธนากุล	CIMB-Principal Asset Management	
ม.ล.ชาญโชติ ชมพูนุท		
มยุรี เจียรยีนงพงค์	บริษัท เค.เอ็น.อาร์. กรุ๊ป จำกัด	ผู้จัดการ
ยงยศ พรตปกรณ	สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย	
รุ่งนภา พงษ์สุข	บริษัท ซีพีเอฟ เทรดดิ้ง จำกัด	ผู้จัดการแผนกประสานงานกฎหมาย
ลลนา เกกิงรัมย์	สสว.	หัวหน้าส่วนส่วนวางแผนด้านนโยบายและความร่วมมือระหว่างประเทศ
วรรดี	บริษัท เค.เอ็น.อาร์. กรุ๊ป จำกัด	เลขานุการ
วันชัย เรืองอุดม	สมาคมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมสินค้าการท่องเที่ยว
ว่าที่ร้อยตรีสรายุทธ์ บุญเลิศกุล		อนุกรรมการภาษีสรรพสามิตหอการค้า
วิภาวิน สมส่วน	บริษัท โอเรียนต้า วิสตา จำกัด	Business Development Manager
วิศณุ รุ่งขวัญศิริโรจน์	CIMB-Principal Asset Management	First Vice President
วีกิจ บำรุงกิจ	บริษัท นิวคอนเซพท์ โปรดักต์ จำกัด	Deputy Managing Director
วีณา คชาธาร	บริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด	

ชื่อ	บริษัท/หน่วยงาน/สมาคม	ตำแหน่ง
วีรวิ เพ็ญชาติ	บริษัท ดีเอฟดีแอล แม็โขง (ประเทศไทย) จำกัด	ที่ปรึกษากฎหมายอาวุโส
วีระยุทธ สัจพันธ์	บริษัท ซวลิต แอนด์ แอชโซซิเอตส์ จำกัด	ทนายความหุ้นส่วน
วีระศักดิ์ โควสุรัตน์	สมาพันธ์สมาคมภาพยนตร์แห่งชาติ	เลขาธิการสมาพันธ์
ศิริพงษ์ แพนสนิท	บรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.)	ผู้อำนวยการฝ่ายกลยุทธ์องค์กร
ศิริวรรณ สุขเทียน	สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย	
ศิริวัฒน์ เกตุเรืองโรจน์	ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย	รองผู้อำนวยการฝ่ายนิติการ
ศุภสุตา คำเขียน	Flash Speed Logictics Co., Ltd.	ผู้จัดการทั่วไป
สมนวย กิจประดิษฐ์กุล	บริษัท นูทราโก (ประเทศไทย) จำกัด	กรรมการผู้จัดการ
สมบัติ สิมะโชคดี	สสว.	หัวหน้าส่วน สำนักแผนยุทธศาสตร์และนโยบาย
สมภัสสร ร่าหมาน	สมาคมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	หัวหน้าส่งเสริมการลงทุนธุรกิจท่องเที่ยวในประเทศ
สมยศ พิกุลเงิน	สสว.	เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการระดับต้น 2
สรรพัชญ์ รัตคาม	บริษัท ควอลลีเทค จำกัด (มหาชน)	กรรมการผู้จัดการ
สร้อยสนธิ์ หล่อสุวรรณกุล	ศูนย์วิจัยกสิกรไทย	เจ้าหน้าที่วิจัยอาวุโส
สันติพงศ์ บุลยเลิศ	สำนักพัฒนาบริการท่องเที่ยว กรรมการท่องเที่ยว	นักพัฒนาการท่องเที่ยวชำนาญการ
สิทธิพล สิทธิศาสตร์	สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการการค้าบริการ
สิริจิตต์ ชูศักดิ์	บริษัท สำนักงานกฎหมายสยามซิติ จำกัด	Junior Associate
สุเมธ อัจฉรี	บริษัท ซีพีเอฟ เทรดดิ้ง จำกัด	ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ

ชื่อ	บริษัท/หน่วยงาน/สมาคม	ตำแหน่ง
สุชาดา ณ อุบล	บริษัท กฎหมายเอสซีจี จำกัด	นิติกร
สุทธิพงศ์ เพื่อนพิภพ	สมาคมไทยบริการท่องเที่ยว	นายกสมาคมฯ
สุทธิสิทธิ์ ชันตยาภรณ์	สสว.	เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการระดับสูง 2
สุนีย์ วรอุมางกูร	สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย	กรรมการคณะกรรมการธุรกิจบริการ
สุภาพ สุขเรื่อน	สสว.	หัวหน้าส่วนวางแผนด้านปัจจัยแวดล้อมในการดำเนินธุรกิจ
สุรภีร์ โรจนวงศ์	สมาคมสภาหัตถกรรม	President World crafts council
สุวรรณีย์	โรงแรม นูโว ซิตี้	ผู้จัดการฝ่ายขาย
สุวิทย์ จุฑานพมณี	สายการบินแอร์มาเก๊า	ผู้จัดการฝ่ายสินค้า
อมรรัตน์ บุญเพียร	ธนาคาร ทหารไทย จำกัด (มหาชน)	นักการเงิน
อรยา พาณิชยานุสนธิ์	EXIM Bank of Thailand	ผู้จัดการส่วนวิจัยธุรกิจ 1
อัครินทร์ สิทธิราชวงศ์	บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.)	ผู้ช่วยผู้จัดการ
อาคม ชนิตวัฒน์	C.B. Law Office	ทนายความประจำสำนักงาน
อุดม ศรีมหาโชตะ	สมาคมโรงแรมไทย	ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์
รุจิรา แจ่มศรีแก้ว	สสว.	หัวหน้าส่วนกลุ่มงานตรวจสอบภายใน
สิลันธร สัจพันธ์	สสว.	
จริยา อยู่ญาติมาก	ช่อง 11	Co - Producer
พงศ์พันธ์ุ รัชชชัยวิรุทธิ์	สสว.	
ปรียนิจ กุลตั้งเจริญ	Post Today	ผู้สื่อข่าว

ชื่อ	บริษัท/หน่วยงาน/สมาคม	ตำแหน่ง
มนัสนันท์ ลีลาสุขสันต์	Leas Cashew Nut Products Ltd., Part	
พิชญ์วดี ทวีวัฒนอิสรา	สสว.	เจ้าหน้าที่แผนยุทธศาสตร์ฯ
มล. หทัยชนก กฤดากร	Pacific Asia Travel Association	กรรมการ
กิตติกร	สมาคมอุตสาหกรรมพลาสติกไทย	

ภาพประกอบการสัมมนา

จดหมายเชิญ

30 พฤศจิกายน 2555

เรื่อง เชิญร่วมรับฟังผลการศึกษา “ผลกระทบของนโยบายและกฎหมายของประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่มีต่อ SMEs ไทย”

เรียน ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรเอกชน นักวิชาการ ผู้ประกอบการ และสถาบันการศึกษา

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. สรุปหลักการและเหตุผล
 2. กำหนดการสัมมนา
 3. แบบตอบรับเข้าร่วมการสัมมนา

ในช่วงที่ผ่านมา แม้ว่าภาครัฐจะได้ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการไทย โดยเฉพาะผู้ประกอบการ SMEs ให้รับรู้และตระหนักถึงการเตรียมความพร้อมในการเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน แต่ในทางปฏิบัติ ประเทศไทยก็ยังไม่มีความคืบหน้าในการดำเนินการที่เป็นรูปธรรมมากนัก ไม่ว่าจะเป็นการแก้ไขกฎหมายภายในที่ยังเป็นอุปสรรคต่อการเปิดเสรีการค้า บริการ และการลงทุน หรือจะเป็นมาตรการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs) ของไทยในการรับมือกับการเข้ามาลงทุนของนักลงทุนอาเซียน รวมไปถึงการเตรียมความพร้อมของ SMEs ไทย ในการออกไปลงทุนในประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขาดมาตรการที่จะส่งเสริม สนับสนุน SMEs ไทย ซึ่งมีจำนวนมากและเป็นพลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยที่สำคัญให้มีศักยภาพ และมีความสามารถในการแข่งขันทั้งในเวทีระดับภูมิภาคและระดับโลก

โดยที่ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ได้มอบหมายให้ บริษัทที่ปรึกษา เอชเอ็นพี จำกัด เป็นผู้วิจัยในโครงการดังกล่าว ในการนี้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดการสัมมนารับฟังผลการศึกษา “ผลกระทบของนโยบายและกฎหมายของประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่มีต่อ SMEs ไทย” และพร้อมรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ในวันและเวลาที่ระบุไว้ในกำหนดการสัมมนาที่ส่งมาด้วย

จึงขอเรียนเชิญท่านหรือผู้แทนเข้าร่วมรับฟังผลการศึกษาในเรื่องดังกล่าวข้างต้น ในวันที่ 21 ธันวาคม 2555 เวลา 09.00 – 17.00 น. ณ ห้อง Chatrium Ballroom, Chatrium Hotel Riverside Bangkok เลขที่ 28 เจริญกรุง 70 บางคอแหลม กรุงเทพฯ โดยไม่มีค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น โดยท่านสามารถส่งแบบตอบรับตามแบบที่แนบมาด้วย ภายในที่ 18 ธันวาคม 2555 มาถึงโทรสารหมายเลข 66 2 632 1332 หรืออีเมลมาที่ maleerat.t@hnpcounsel.com สอบถามเพิ่มเติมที่ 66 2 632 1800 ต่อ 163

ขอแสดงความนับถือ

(หัตถศกดิ์ ณ ป้อมเพ็ชร)

กรรมการผู้จัดการและหัวหน้าโครงการศึกษา

HNP Counsellors Limited

สรุปความคิดเห็นจากแบบสอบถาม

แบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 132 ชุด ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 40 (53 ราย) เป็นผู้ประกอบการในธุรกิจบริการ (จากร้อยละ 40 (53 ราย) มาจากบริษัทSMEs ร้อยละ 38 (20 ราย) และมาจากผู้ประกอบการขนาดใหญ่ร้อยละ 2 (2 ราย))

ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 20 (26 ราย) เป็นผู้ประกอบอุตสาหกรรมการผลิตสินค้า

ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 20 (26 ราย) มาจากหน่วยงานข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ สถาบันการศึกษาและมหาวิทยาลัย ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 20 (26 ราย) เป็นลูกจ้างบริษัทเอกชน

ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 100 (132 ราย) ตอบไม่ครบถ้วน ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 80 (106 ราย) ไม่ต้องการให้ชื่อ หน่วยงาน หรือข้อมูลส่วนตัวบางส่วน

ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 90 (119 ราย) ไม่คิดว่าภาครัฐจะให้การช่วยเหลือหรือสนับสนุน SMEs อย่างจริงจัง ได้ผล และต่อเนื่อง

ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 4 (5 ราย) มีความหวังว่าภาครัฐจะให้การช่วยเหลือหรือสนับสนุนอย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 6 (8 ราย) ไม่แน่ใจที่จะตอบได้เกี่ยวกับการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐในเรื่องให้การช่วยเหลือหรือสนับสนุน

ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 98 (130 ราย) ไม่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการ กฎระเบียบ และนโยบายของประเทศในอาเซียน คือ มาเลเซีย อินโดนีเซีย และสิงคโปร์ แต่ในจำนวนดังกล่าวสามารถตอบแบบสอบถามตามความเข้าใจของตนเกี่ยวกับมาตรการ กฎระเบียบ และมาตรการได้ โดยเป็นเพียงการใช้เครื่องหมายกรอกลงในแบบสอบถาม และบางส่วนมีการเขียนความเห็นหรือข้อความลงในแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 2 (3 ราย) แม้ว่าทราบเกี่ยวกับมาตรการ กฎระเบียบ และนโยบายของประเทศในอาเซียน คือ มาเลเซีย อินโดนีเซีย และสิงคโปร์ แต่ในจำนวนดังกล่าวยังคงมีข้อสงสัยและไม่สามารถทราบถึงข้อมูลด้านกฎระเบียบได้ทั้งหมด และไม่สามารถลงลึกถึงเนื้อหาของกฎระเบียบ

ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 99 (131 ราย) มีความเห็นตามความเข้าใจของตนเองว่า กฎระเบียบของอินโดนีเซีย และมาเลเซีย ส่งผลกระทบต่อการประกอบธุรกิจของ SMEs ไทย มาก และกฎระเบียบของสิงคโปร์ส่งผลกระทบต่อการประกอบธุรกิจของ SMEs ไทย ปานกลาง

ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 99 (131 ราย) มีความเห็นว่าผู้ประกอบการ SMEs ของไทย จะประสบปัญหาอุปสรรคในการออกไปลงทุนในอาเซียน แม้ว่าไม่ทราบถึงกฎระเบียบในรายละเอียดก็ตาม แต่คาดการณ์ได้ว่าปัญหาหรืออุปสรรคจะเกิดขึ้นในรูปการณ์ของต้นทุนหรือมีค่าใช้จ่ายสูงในกระบวนการจัดตั้งกิจการในประเทศดังกล่าว

ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 90 (119 ราย) ไม่ทราบกฎระเบียบของไทยที่เกี่ยวกับ SMEs ในเชิงลึกหรือในรายละเอียด แต่ก็สามารถออกเครื่องหมายลงในแบบสอบถามเป็นส่วนใหญ่ แต่ไม่ได้เขียนความเห็นหรือข้อความลงในแบบสอบถาม

ตาราง ผ9-3 ตารางสรุปจำนวนและประเภทของผู้ตอบแบบสอบถาม

ประเภทของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวนราย	ร้อยละ
จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	132	-
ผู้ประกอบการในธุรกิจบริการ	53	40
ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมการผลิตสินค้า	26	20
หน่วยงานข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ สถาบันการศึกษาและมหาวิทยาลัย	26	20
ลูกจ้างบริษัทเอกชน	26	20
ผู้ตอบแบบสอบถามตอบแบบสอบถามไม่ครบถ้วน	132	100
ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ต้องการให้ชื่อ หน่วยงาน หรือข้อมูลส่วนตัวบางส่วน	106	80

ตาราง ผ9-4 ตารางสรุปประเด็นแบบสอบถาม

ประเด็น	จำนวนราย	ร้อยละ
ผู้ตอบแบบสอบถามที่ <u>ไม่คิดว่า</u> ภาครัฐจะให้การช่วยเหลือหรือสนับสนุน SMEs อย่างจริงจัง ได้ผล และต่อเนื่อง	119	90
ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความหวังว่าภาครัฐจะให้การช่วยเหลือหรือสนับสนุนอย่างมีประสิทธิภาพ	5	4

ประเด็น	จำนวนราย	ร้อยละ
ผู้ตอบแบบสอบถามไม่แน่ใจที่จะตอบได้เกี่ยวกับการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐในเรื่องให้การช่วยหรือสนับสนุน	8	6
ผู้ตอบแบบสอบถามที่ ไม่ทราบ ข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการกฎระเบียบ และนโยบายของประเทศในอาเซียน คือ มาเลเซีย อินโดนีเซีย และสิงคโปร์	130	98
ผู้ตอบแบบสอบถามที่ แม้ว่าทราบ เกี่ยวกับมาตรการ กฎระเบียบ และนโยบายของประเทศในอาเซียน คือ มาเลเซีย อินโดนีเซีย และสิงคโปร์ แต่ในจำนวนดังกล่าวยังคงมีข้อสงสัยและไม่สามารถทราบถึงข้อมูลด้านกฎระเบียบได้ทั้งหมด และไม่สามารถลงลึกถึงเนื้อหาของกฎระเบียบ	3	2
ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความเห็นตามความเข้าใจของตนเองว่ากฎระเบียบของอินโดนีเซีย และมาเลเซีย ส่งผลกระทบต่อการประกอบธุรกิจของ SMEs ไทย มาก และกฎระเบียบของ สิงคโปร์ ส่งผลกระทบต่อการประกอบธุรกิจของ SMEs ไทย ปานกลาง	131	99
ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความเห็นว่าผู้ประกอบการ SMEs ของไทยจะประสบปัญหาอุปสรรคในการออกไปลงทุนในอาเซียน	131	99
ผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่ทราบกฎระเบียบของไทยที่เกี่ยวกับ SMEs ในเชิงลึกหรือในรายละเอียด แต่ก็สามารถบอกเครื่องหมายลงในแบบสอบถามเป็นส่วนใหญ่ แต่ไม่ได้เขียนความเห็นหรือข้อความลงในแบบสอบถาม	119	90

ในจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามมี 30 ราย ได้ให้การสัมภาษณ์ควบคู่กัน ซึ่งในจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามมีทั้งกลุ่มผู้ที่มีความรู้ด้านกฎระเบียบของไทยที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจของ SMEs แต่บางส่วนมีความรู้ในกฎระเบียบของไทยเฉพาะส่วนที่ตนเองเกี่ยวข้อง และกลุ่มผู้ที่ไม่มีความรู้และข้อมูลด้านกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจของ SMEs และส่วนใหญ่ในจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามมี 30 ราย มีความเห็นว่ากฎระเบียบของไทยที่ไม่เอื้อประโยชน์ให้กับ SMEs ไทยหรือไม่ให้การสนับสนุน SMEs ไทยในการออกไปลงทุนหรือประกอบธุรกิจในต่างประเทศสรุปรายละเอียดดังต่อไปนี้

รายละเอียดและวัตถุประสงค์(การสัมภาษณ์)

การสัมภาษณ์ (Interview) โครงการศึกษาวิจัย“ผลกระทบนโยบายและกฎหมายของประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่มีต่อ SMEs ไทย” โดยความร่วมมือกับสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) หน่วยงานรัฐ สมาคม และกลุ่มคณะผู้วิจัยได้คัดเลือกบุคลากรเพื่อทำการสัมภาษณ์ขอความคิดเห็นเชิงนโยบาย จากหน่วยงานราชการ องค์กรเอกชน นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้แทนสมาคมทางการค้าและสถาบันต่างๆ ผู้ประกอบการ SMEs สถาบันการศึกษา ไม่น้อยกว่า 30 ราย เพื่อให้ครอบคลุมทุกสาขา การค้าสินค้า การค้าบริการ การเงินและการลงทุนเพื่อนำข้อมูลความคิดเห็นด้านนโยบายและกฎหมายของผู้ตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์และสรุปข้อเสนอแนะให้ สสว.นำไปพิจารณาปฏิบัติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการทำแบบสำรวจความคิดเห็น คือ

1. เพื่อรวบรวมความคิดเห็นด้านผลกระทบจากนโยบายและกฎหมายของประเทศอาเซียนเป้าหมาย (สิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย) จากหน่วยงานราชการ องค์กรเอกชน นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้แทนสมาคมทางการค้าและสถาบันต่างๆ ผู้ประกอบการ SMEs สถาบันการศึกษา ต่อ SMEs ไทย
2. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะจากผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและผู้มีส่วนได้เสีย เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ หรือมาตรการ ที่จำเป็นเพื่อให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรมภายหลังจากที่ได้มีการแก้ไขกฎหมายเพื่อรองรับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทั้งนี้ เพื่อเสนอต่อรัฐบาลหรือระดับนโยบายในการพิจารณาออกมาตรการสนับสนุนที่เป็นประโยชน์ และสอดคล้องกับกรอบการเปิดเสรี
3. รวบรวมข้อเสนอแนะและเผยแพร่เพื่อให้หน่วยงานราชการ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแลวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแต่ละประเภทได้รับทราบถึง ข้อกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการเปิดเสรีการค้าและเพื่อเตรียมการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่ตนรับผิดชอบ เพื่อให้เป็นไปตามกรอบ AEC Blueprint อย่างเหมาะสมและทันเวลา

คำถามจากบทสัมภาษณ์

ส่วนที่ 3 ประมวลบทสัมภาษณ์

1. ท่านคิดว่ากฎหมาย หรือมาตรการ ด้านการทำงานของต่างชาติ การจัดตั้งกิจการ การโอนเงิน และกฎหมายที่กำกับดูแลธุรกิจต่างๆ อาทิ ท่องเที่ยว ก่อสร้าง คำส่ง คำปลัก โรงแรม ร้านอาหาร ธุรกิจสุขภาพ ขนส่ง/โลจิสติกส์ เป็นต้น หรืออุปสรรคทางการค้าการลงทุนอื่นๆ ของประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย และสิงคโปร์ มีผลต่อการประกอบธุรกิจของ SMEs ไทยอย่างไร
2. ท่านคิดว่านโยบายหรือกฎหมายของประเทศไทยเกี่ยวกับการส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ หรือการอนุญาตให้ต่างชาติเข้ามาลงทุนในประเทศ จะส่งผลดีหรือผลเสียต่อการประกอบธุรกิจของ SMEs ไทย อย่างไร
3. ท่านคิดว่ารัฐบาลประชาสัมพันธ์ความรู้เกี่ยวกับนโยบายและกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจและการลงทุนของผู้ประกอบการ SMEs ไทย เพื่อให้ผู้ประกอบการที่สนใจไปลงทุนได้มีความรู้เบื้องต้นก่อนการไปลงทุน เพียงพอแล้วหรือไม่
4. ท่านคิดว่าการที่กฎระเบียบของไทยมีการจำกัดการลงทุนจากต่างชาติ โดยการกำหนดสัดส่วนผู้ถือหุ้นต่างชาติและข้อจำกัดด้านมาตรการทางการค้าต่างๆ เป็นประโยชน์ต่อ SMEs ไทยหรือไม่
5. ท่านมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและการปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบที่สำคัญ รวมถึงการสนับสนุนช่วยเหลือ ในด้านต่างๆ ให้เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ SMEs และเพิ่มขีดความสามารถให้กับ SMEs ในการไปลงทุนในต่างประเทศหรือไม่ อย่างไร

สรุปความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์

เนื่องจากผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนมากไม่มีความเข้าใจในตัวมาตรการและกฎหมายมากนักและสามารถอธิบายเนื้อหาได้ภายในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของตนเท่านั้นดังนั้นประเด็นจึงค่อนข้างกระจัดกระจายและไม่สามารถรวบรวมเป็นประเด็นๆได้ ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่ามาตรการหรือกฎหมายของประเทศอินโดนีเซีย และมาเลเซีย เป็นอุปสรรคต่อการออกไปลงทุนหรือประกอบธุรกิจของไทย โดยเฉพาะการจัดตั้งกิจการที่มีคนไทยหรือนิติบุคคลไทยถือหุ้นข้างมากส่วนใหญ่จึงมีความเห็นว่านักลงทุนหรือผู้ประกอบการไทยก็มักจะหา partners หรือทำ joint ventures หรือมี shareholders สัญชาติของประเทศที่ออกไปลงทุน ส่วนสิงคโปร์น่าจะเป็นประเทศที่เปิดกว้างให้ผู้ประกอบการไทยจัดตั้งกิจการได้ แต่ก็มีอุปสรรคในเรื่องมาตรฐานและค่าใช้จ่ายในการสำรวจตลาดสถานที่ และตลาดภายในประเทศอิมตัวในบางสาขา เช่น ขนส่งทางบก โลจิสติกส์ โทรคมนาคม ค่าปลีก วิชาชีพแพทย์ วิศวกร สถาปนิก และมีการแข่งขันในสิงคโปร์สูง จึงไม่เป็นที่สนใจของ SMEs ไทย ในการออกไปลงทุนหรือประกอบธุรกิจในตลาดสิงคโปร์ ยกเว้นกรณีการเข้าไปจดทะเบียนจัดตั้งนิติบุคคลในสิงคโปร์เพื่อดำเนินกิจการต่อไปยังประเทศที่สาม อย่างไรก็ตาม ผู้ให้สัมภาษณ์บางส่วนมีความเชื่อว่าแม้ว่าอินโดนีเซีย มีกฎระเบียบเข้มงวด แต่ก็ยังเป็นประเทศที่น่าออกไปลงทุน เพราะยังมีทรัพยากรจำนวนมาก ทั้งป่าไม้ สินแร่ รวมถึงทรัพยากรมนุษย์ที่มีจำนวนมาก และตลาดภายในอินโดนีเซียก็มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ไม่มีความมั่นใจในนโยบายหรือมาตรการส่งเสริม SMEs ของไทย โดยเฉพาะส่วนใหญ่มีความเห็นว่าหน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานที่มีอำนาจในการกำกับดูแลธุรกิจออกกฎหมายที่มีมาตรฐานสูงขึ้นเรื่อยๆ แต่กลับเป็นดาบสองคมทำให้ SMEs ไทยปฏิบัติตาม มาตรฐานไม่ได้ ขณะที่กลับทำให้นักลงทุนหรือธุรกิจต่างชาติสามารถดำเนินกิจการได้ในไทยภายใต้มาตรฐานที่ตนเองมีอยู่แล้ว นอกจากนี้ กฎหมายหลายฉบับก็กลับทำให้ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายของ SMEs ไทยเพิ่มขึ้น ส่งผลต่อการแข่งขันที่ไม่สามารถแข่งขันในตลาดภายในประเทศกับผู้ประกอบการต่างชาติได้ เพราะผู้ประกอบการต่างชาติมีเงินทุนจำนวนมาก สามารถใช้เงินลงทุนให้ตรงกับกับเงื่อนไขที่กฎหมายไทยกำหนด เช่น การกำหนดพื้นที่การประกอบกิจการ ตามกฎหมายผังเมืองที่ต่างชาติมีเงินทุนในการเช่าที่ดินมากกว่า SMEs ไทย เป็นผลทำให้ SMEs ไทยหลายรายต้องปิดกิจการหรือลดขนาดของกิจการลง เพราะมีตลาดของตนเองที่น้อยลง

ผู้ให้สัมภาษณ์หลายรายมีความเห็นว่า หน่วยงานภาครัฐของไทยไม่มีมาตรการที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพที่จะทำให้ SMEs ไทยได้พัฒนาหรือแข่งขันกับต่างชาติได้ โดยเฉพาะหากมีการเปิดเสรีในอนาคต SMEs ไทยจะเป็นฝ่ายเสียเปรียบบริษัทต่างชาติขนาดใหญ่ นอกจากนี้

ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกรายได้กล่าวถึงปัญหาการขาดแคลนแรงงานฝีมือในทุกภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ ส่งผลให้บริษัทต่างชาติใช้เงินทุนแย่งหรือซื้อตัวพนักงานจาก SMEs ไทยเป็นจำนวนมาก ผู้ประกอบการไทยหลายรายที่กำลังประกอบกิจการเติบโตได้ดี มีตลาดรองรับต่อเนื่องกลับต้องปิดกิจการหรือปฏิเสธลูกค้า เพราะไม่มีพนักงานหรือแรงงานฝีมือเพียงพอ หลายฝ่ายต้องการให้รัฐบาลหรือหน่วยงานภาครัฐใช้มาตรการหรือมีนโยบายผลิตบุคลากรให้ตรงต่อความต้องการของอุตสาหกรรมด้วยเช่นกัน และมีความเห็นว่าหน่วยงานของไทยยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานฝีมือได้ เพียงแต่มีการปล่อยให้แรงงานไร้ฝีมือจากประเทศเพื่อนบ้านเข้าประเทศไทยอย่างผิดกฎหมายเพื่อให้เข้ามาแทนที่แรงงานฝีมือคนไทย และส่งแรงงานคนไทยที่มีฝีมือออกนอกประเทศ โดยการหลอกลวงของบริษัทจัดหางานประเทศไทย ทั้งนี้ ก็เพราะการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่มีประสิทธิภาพของหน่วยงานภาครัฐ

ตาราง ผ9-5 ตารางรายละเอียดผู้ให้สัมภาษณ์

ลำดับที่	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	หน่วยงาน	วันที่สัมภาษณ์
1	ปัทม์ อนันท์บุตุร	หัวหน้าฝ่ายพัฒนา โครงสร้างภาษี	สำนักนโยบายภาษี สำนักเศรษฐกิจการคลัง	19-20 พฤศจิกายน 2555
2	ชาญโชติ ชมพูนุท	มูลนิธิพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ ระหว่างประเทศ	มูลนิธิพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ระหว่างประเทศ มูลนิธิศูนย์ บูรณาการพัฒนามนุษย์	19-20 พฤศจิกายน 2555
3	วินัย ไ้มะระบุนามสกุล	ที่ปรึกษากฎหมาย	บริษัท ธนากรผลิตภัณฑ์ น้ำมันพืช จำกัด	19-20 พฤศจิกายน 2555
4	ธวัชชัย แสงห้าว	กรรมการผู้จัดการ	Integrated Management Center	19-20 พฤศจิกายน 2555
5	สามารถ ดวงวิจิตรกุล	รองผู้อำนวยการ (Deputy Executive Director)	สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยี อวกาศและภูมิสารสนเทศ	21-23 พฤศจิกายน 2555
6	เทวส สินธุปรธม	กรรมการผู้จัดการ	บริษัท อีเอ็มซีเอ จำกัด	21-23 พฤศจิกายน 2555
7	มณฑร สังข์สุวรรณ	ประธานกรรมการ	บริษัท ชุมขุน เจริญทรัพย์ จำกัด	21-23 พฤศจิกายน 2555
8	จันทการ์ต นิมมานนรเทพ	ตัวแทนการเจรจา การค้าการสร้าง	ClickN Kids, Inc (ClickN Kids Worldwide Division)	21-23 พฤศจิกายน 2555

ลำดับที่	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	หน่วยงาน	วันที่สัมมนา
		ช่องทางจัดจำหน่าย ในโซนลุ่มแม่น้ำโขง ตอนล่าง		
9	จักรกฤษณ์ ดวงพัศตรา		จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	21-23 พฤศจิกายน 2555
10	สมเกียรติ ตันทิลนตระกูล	Chairman	บริษัท ช.มิตรยนต์ 1993 จำกัด	21-23 พฤศจิกายน 2555
11	เกชา ธีระโกเมน	กรรมการผู้จัดการ	บริษัท อีอีซี เอ็นจิเนียริ่งเน็ต เวิร์ค จำกัด	26-27 พฤศจิกายน 2555
12	ณัฐพัชร์ นิลประกอบกุล	กรรมการผู้จัดการ	ร้านเจ้แดงซาลาเปา	26-27 พฤศจิกายน 2555
13	สุภาภรณ์ อุนรุ่งเรือง	ผู้จัดการ	คอร์ด/สนามกีฬา(ธนวัฒน์)	26-27 พฤศจิกายน 2555
14	ฉลอง	กรรมการผู้จัดการ	AP Framework	26-27 พฤศจิกายน 2555
15	วิศิษฐ์ สดแสงเทียน	หุ้นส่วน	Bell Bakery	26-27 พฤศจิกายน 2555
16	สุนีย์ วรวิฑูวงกูร	กรรมการ คณะกรรมการธุรกิจ บริการ	สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย	28-30 พฤศจิกายน 2555
17	สุชน วรวิฑูวงกูร	กรรมการ	บริษัทแพทเทิร์น โปรดิวิส์ จำกัด	28-30 พฤศจิกายน 2555
18	วรรณภา พูลพิพัฒน์	ผู้จัดการผลิตภัณฑ์ เลโก้	DKSH (Thailand) Co., Ltd.	28-30 พฤศจิกายน 2555
19	บริบูรณ์ สุธารางกูร	กรรมการผู้จัดการ	ศูนย์เคลือบรถสิรยนต์โมลส์แคร์	28-30 พฤศจิกายน 2555
20	สมชาย วงศ์ภัทรนนท์	หุ้นส่วนผู้จัดการ	หจก. โกลเด้นแม็ก เอ็นจิเนียริ่ง	28-30 พฤศจิกายน 2555
21	ไมระบุ	ผู้จัดการ	ร้านกาแฟ(สีลม) แพรนซ์ชายน บริษัทข้ามชาติ	28-30 พฤศจิกายน 2555
22	สุขการ ปิติพานัน	เจ้าของกิจการ/นายก สมาคมสหมิตร การช่อมรยนต์	สมาคมสหมิตรการช่อมรยนต์ แห่งประเทศไทย	3-4 ธันวาคม 2555

ลำดับที่	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	หน่วยงาน	วันที่สัมภาษณ์
		แห่งประเทศไทย		
23	วิเชียร บุษยบัณฑิต	นายกสมาคมผู้ ตรวจสอบและบริหาร ความปลอดภัยอาคาร	สมาคมผู้ตรวจสอบและบริหาร ความปลอดภัยอาคาร	3-4 ธันวาคม 2555
24	จริยา นักสอน	กรรมการผู้จัดการ	บริษัท อควาคอร์เปอร์เรชั่น จำกัด (มหาชน)	3-4 ธันวาคม 2555
25	วิโรจน์ ชีรสิบสกุล	General Manager	สมาคมรถเช่าไทย	5-7 พฤศจิกายน 2555
26	เทพรัตน์ วงศ์พรหมเมศรี	เจ้าหน้าที่ฝ่าย ต่างประเทศและ วิชาการ สหภาพนายความ	สหภาพนายความในพระบรม ราชูปถัมภ์	5-7 พฤศจิกายน 2555
27	สมสิทธิ์ โส้ทาลท	กรรมการ แพทยสภา ประธานบริษัท โรงพยาบาล ลาดพร้าว	โรงพยาบาลลาดพร้าว	5-7 พฤศจิกายน 2555
28	พรชัย สุวรรณภิรมณ์	กรรมการ	สัตวแพทยสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์	5-7 พฤศจิกายน 2555
29	ศิริชัย ชูประวัตติ	นายกทันตแพทยสภา	ทันตแพทยสภา	5-7 พฤศจิกายน 2555
30	ไพศาล มะระพฤกษ์วรรณ	ผู้อำนวยการ	กระทรวงพาณิชย์	5-7 พฤศจิกายน 2555

สรุปการสัมภาษณ์รายบุคคล

คนที่ 1

ผู้ประกอบการ SMEs ไทยไม่มีข้อมูลด้านกฎระเบียบของประเทศในอาเซียนเพียงพอ เนื่องจากไม่มีหน่วยงานกลางที่เป็นแหล่งข้อมูลและให้คำปรึกษากับผู้ประกอบการ SMEs ไทย ดังนั้นไม่ว่ากฎระเบียบของสมาชิกอาเซียนจะเข้มงวดหรือไม่เข้มงวดก็ตาม ผู้ประกอบการ SMEs ไทยก็ยังคงประสบต่ออุปสรรคในการออกไปลงทุนในต่างประเทศ

คนที่ 2

กฎระเบียบของไทยไม่ได้เอื้อประโยชน์ต่อผู้ประกอบการ SMEs ไทย แต่กลับเป็นการเปิดโอกาสให้บริษัทต่างชาติขนาดใหญ่ได้แสวงหาหรือใช้ประโยชน์กฎระเบียบของไทยในการดำเนินกิจการแข่งขันกับผู้ประกอบการ SMEs ไทย เช่น อัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ มาตรฐานสิ่งแวดล้อม กฎหมายผังเมือง เป็นต้น

คนที่ 3

ไทยมีหน่วยงานที่ส่งเสริมผู้ประกอบการ SMEs ไทยหลายหน่วยงาน แต่ทำงานไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้ประกอบการ SMEs ไทยต้องช่วยเหลือตัวเอง ส่งผลต่อต้นทุนการประกอบธุรกิจสูงกว่าบริษัทต่างชาติ หน่วยงานภาครัฐควรมีความจริงจังในการช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ไทย ให้มากขึ้น

คนที่ 4

สสว. มีนโยบายและมาตรการที่ดีต่อผู้ประกอบการ SMEs ไทย จึงอยากให้การดำเนินการเป็นผลตามนโยบายและมาตรการที่กำหนดไว้ โดยไม่มีเรื่องการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น ผลประโยชน์ด้านงบประมาณ การปฏิบัติแตกต่างไม่เท่าเทียมกันที่ให้กับผู้ประกอบการ SMEs ไทย

คนที่ 5

มีความเห็นส่วนตัวว่ากฎระเบียบของอินโดนีเซียและมาเลเซียมีความเข้มงวดและมีช่องทางให้เจ้าหน้าที่สามารถสร้างอุปสรรคหรือกีดกันผู้ประกอบการ SMEs ไทยได้ง่าย หน่วยงานที่รับผิดชอบควรดำเนินการเจรจากับประเทศดังกล่าวรวมทั้งประเทศสมาชิกอื่นๆ ให้ลดหรือผ่อนคลายนโยบายที่คลุมเครือ เข้มงวด หรือไม่แน่นอน เพื่อผู้ประกอบการ SMEs ไทย จะได้ออกไปประกอบ

กิจการได้สะดวก สามารถลดต้นทุนการจัดตั้งกิจการได้ และไม่ถูกกีดกันหรือปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมจากประเทศสมาชิกอาเซียน

คนที่ 6

โดยทั่วไปธุรกิจไทยก็จะเรียนรู้เรื่องกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของตนเองอยู่แล้ว ไม่ว่าจะจัดตั้งในประเทศไทยหรือในต่างประเทศก็ตาม ถ้ากรณีออกไปลงทุนในต่างประเทศ ธุรกิจไทยก็จะหาหุ้นส่วนหรือทำ joint venture กับธุรกิจท้องถิ่น ซึ่งส่วนใหญ่จะต้องเรียนรู้กฎหมายเพื่อไม่ให้เสียเปรียบหุ้นส่วน ในขณะที่กฎหมายด้านธุรกิจการลงทุนก็จะให้เป็นหน้าที่ของหุ้นส่วนเอง ซึ่งก็ง่ายและไม่ต้องอาศัยหน่วยงานภาครัฐหรือว่าจ้างที่ปรึกษากฎหมาย แต่จะมีการว่าจ้างที่ปรึกษาด้านบัญชีท้องถิ่นเท่านั้น

คนที่ 7

ประเทศไทยไม่ควรเปิดเสรีในธุรกิจที่ผู้ประกอบการ SMEs ไทย มีการดำเนินธุรกิจอยู่มากแล้วในประเทศไทย เพื่อให้คนไทยได้มีอาชีพและรายได้ และเพื่อไม่ให้ต่างชาติเข้ามาประกอบธุรกิจและส่งกำไรออกนอกประเทศ ควรส่งเสริมให้ผู้บริโภคในประเทศอุดหนุนผู้ประกอบการ SMEs ไทย ดังนั้น มีความเห็นว่าการเปิดเสรีของไทยในอาเซียนหรือเวทีต่างๆ เป็นนโยบายที่ผิดและไม่เป็นการดูแลผู้ประกอบการ SMEs ไทย

คนที่ 8

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายของไทยควรปรับปรุงกฎหมายที่ตนเองกำกับดูแลอยู่ให้ทันสมัยและเอื้อประโยชน์ต่อผู้ประกอบการ SMEs ไทย ไม่ใช่มีกฎหมายไว้เพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับต่างชาติที่มีเงินทุนมาก และมีความเห็นว่าการกฎหมายไทยมีช่องโหว่ให้เจ้าหน้าที่ทุจริตส่งผลต่อต้นทุนของผู้ประกอบการ SMEs ไทย และความยากลำบากในการทำธุรกิจ

คนที่ 9

ไม่มีความรู้และความเข้าใจในด้านกฎระเบียบของอาเซียนเลย ส่วนกฎระเบียบของไทยก็รู้แต่กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของตัวเอง จึงอยากให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องประชาสัมพันธ์ข้อมูลให้ดีและเข้าถึงผู้ประกอบการ SMEs ไทยให้ได้ อย่าทำแต่การจัดสัมมนา ซึ่งไม่มีประโยชน์อะไร เพราะไม่มีเนื้อหาเชิงลึกและขาดการให้คำปรึกษาโดยตรงต่อผู้ประกอบการ SMEs ไทย

คนที่ 10

ผู้ประกอบการ SMEs ไทยค่อนข้างขาดความรู้ด้านการลงทุนในต่างประเทศ และลำพังแค่ลงทุนในประเทศไทยก็ลำบากแล้ว เพราะไม่มีหน่วยงานเข้ามาให้ข้อมูลที่ถูกต้อง รัฐควรเอาใจใส่คนไทยให้มากขึ้น อย่างมุ่งแต่เอาใจและให้ประโยชน์ต่อนักลงทุนต่างชาติ โดยเฉพาะหน่วยงานที่ส่งเสริมการลงทุนควรจะปรับนโยบายส่งเสริมการลงทุนใหม่ ไม่ควรยกประโยชน์ด้านภาษีให้บริษัทต่างชาติ ในขณะที่เดียวกันกลับมาเก็บภาษีผู้ประกอบการ SMEs ไทย ซึ่งไม่ยุติธรรมกับผู้ประกอบการ SMEs ไทย

คนที่ 11

กฎหมายไทยค่อนข้างมีความเป็นเสรี สร้างเสริมบรรยากาศการลงทุนในประเทศ เอื้อประโยชน์ต่อการลงทุนของทั้งผู้ประกอบการไทยและการลงทุนของต่างชาติ เมื่อเทียบกับประเทศสมาชิกอื่นในอาเซียน ไทยจัดเป็นประเทศที่น่าลงทุน และมีบรรยากาศการลงทุนที่ดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ เป็นรองเพียงสิงคโปร์ที่เป็นประเทศที่มีกฎระเบียบด้านการประกอบกิจการที่โปร่งใส และง่ายต่อการจัดตั้งกิจการ อย่างไรก็ตาม ตลาดสิงคโปร์มีการแข่งขันสูงและเป็นตลาดที่อึดตัวในสาขาบริการหลายสาขา เช่น ท่องเที่ยว ก่อสร้าง โทรคมนาคม ขนส่งโลจิสติกส์ วิชาชีพ เป็นต้น ดังนั้น ไทยจึงมีสถานะที่ดีกว่าประเทศอาเซียน ในฐานะเป็นประเทศที่น่าลงทุน กฎระเบียบเอื้อต่อการประกอบกิจการ และเป็นที่ตั้งทางภูมิศาสตร์สำคัญภูมิภาคอาเซียน

คนที่ 12

ปัจจุบันหลายหน่วยงานเข้ามามีบทบาทช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ไทย ซึ่งเป็นเรื่องที่ดี เพราะยังไม่มีใครผู้ประกอบการใดที่รู้เรื่องกฎหมายด้านการค้าและการลงทุนเป็นอย่างดี โดยเฉพาะการออกไปลงทุนในต่างประเทศ จึงขอสนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ เร่งออกนโยบายหรือมาตรการให้มีผลใช้บังคับอย่างเป็นรูปธรรม

คนที่ 13

หน่วยงานภาครัฐจำเป็นต้องปรับปรุงกฎระเบียบให้ทันสมัยต่อสถานการณ์การแข่งขันทางธุรกิจที่เพิ่มสูงขึ้นในตลาดโลก กฎหมายไทยต้องมีประสิทธิภาพในการรักษาผลประโยชน์ของประเทศในภาพรวม ขณะเดียวกันต้องกำกับดูแลผู้ประกอบการ SMEs ไทยให้อยู่ได้ในตลาดภายในประเทศไทย และสามารถออกไปแข่งขันได้ในตลาดโลก แต่กฎหมายไทยในปัจจุบันก็ยังไม่มีการปรับปรุงเพื่อประโยชน์ของประเทศไทยในภาพรวมและผู้ประกอบการ SMEs ไทย หากภาครัฐยัง

หนึ่งเฉยต่อการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายไทย จะส่งผลเสียต่อบรรยากาศการลงทุนในประเทศและการออกไปลงทุนของผู้ประกอบการ SMEs ไทยในต่างประเทศ และยังทำให้มีบริษัทขนาดใหญ่เกิดขึ้นและแย่งชิงส่วนแบ่งทางการตลาดของผู้ประกอบการ SMEs ไทย เช่น กฎหมายการแข่งขันทางการค้า เป็นต้น

คนที่ 14

ในปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานกลางด้านการส่งเสริมธุรกิจไทย มีแต่หน่วยงานที่รับผิดชอบเฉพาะเรื่อง และมีข้อมูลกระจุกกระจายไปตามหน่วยงานต่างๆ ขาดการบูรณาการและการจัดระบบการบริหารข้อมูลที่ดี จึงขอให้รัฐบาลจัดตั้งหน่วยงานกลางหรือพัฒนาหน่วยงานที่มีอยู่ให้ที่เป็นแหล่งสนับสนุนข้อมูลสำหรับเฉพาะผู้ประกอบการ SMEs ไทยอย่างจริงจัง เช่นเดียวกับในหลายประเทศที่มีหน่วยงานสนับสนุนข้อมูลและให้การช่วยเหลือด้านการปรึกษาการประกอบกิจการหรือการลงทุน

คนที่ 15

สสว. ควรปรับปรุงมาตรการการส่งเสริมผู้ประกอบการ SMEs ไทย เช่นการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ประกอบการ SMEs ไทย สามารถออกไปลงทุนในต่างประเทศหรือขยายกิจการไปในต่างประเทศ

คนที่ 16

ไม่มีความจำเป็นต้องมาถามว่ากฎระเบียบของสมาชิกอาเซียนเป็นอย่างไร หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องรู้ดีอยู่แล้วว่าควรทำอะไร ก็ทำไปเลย เช่น กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ ก็ควรต้องไปเจรจาให้ประเทศที่มีกฎระเบียบเข้มงวดลดหรือยกเลิกกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อผู้ประกอบการ SMEs ไทย ส่วน สสว. ก็ควรนำกฎระเบียบในประเทศสมาชิกอาเซียนที่ส่งผลต่อการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการ SMEs ไทย มาเผยแพร่ให้เข้าถึงทุกผู้ประกอบการ SMEs ไทย รวมทั้งให้คำปรึกษาด้านกฎระเบียบการลงทุนและการประกอบธุรกิจผู้ประกอบการ SMEs ไทย อย่างจริงจัง เป็นต้น

คนที่ 17

เป็นไปได้ที่ผู้ประกอบการ SMEs ไทยจะไปรับรู้ถึงกฎระเบียบในประเทศอาเซียนอย่างถ่องแท้ แต่กฎหมายของไทยเองก็ยังไม่รู้เลย ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐไม่ต้องไปเสียเวลามาถาม มีงานอีกมากมายที่ต้องรีบทำก็ทำไปเลย ทุกวันนี้ผู้ประกอบการ SMEs ไทย ค่อนข้างลำบากมากในสถานการณ์การแข่งขันในปัจจุบัน

คนที่ 18

ปัจจุบันมีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ได้กำหนดมาตรการให้การช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ไทยมากมายและเพียงพออยู่แล้ว แต่ผู้ประกอบการ SMEs ไทยเองกลับไม่ขยันหรือไม่รู้จักรักการพัฒนาตัวเองและไม่รู้จักใช้ประโยชน์จากมาตรการที่หน่วยงานภาครัฐจัดทำให้ รวมทั้งองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร ก็ได้มีโครงการพัฒนาและเสริมสร้างความรู้แก่บุคคลกรมากมาย แต่ไม่รู้ว่าทำไมบุคลากรไทยก็ยังไม่รู้จักการพัฒนาและแข่งขันกับโลกอนาคต ดังนั้น หากจะแก้ไขปัญหารัฐบาลก็ควรมุ่งเน้นที่ระบบการศึกษาของประเทศ เพื่อผลิตบุคคลกรที่มีคุณภาพมาทำงานให้กับประเทศ หรือมีคนที่มีความสามารถมาประกอบธุรกิจไทยให้แข่งขันได้ในตลาดโลก

คนที่ 19

ปัญหาเดิมๆ ที่ผู้ประกอบการ SMEs ไทยประสบและไม่มีหน่วยงานได้เข้ามาช่วยแก้ไข ปัญหา คือ การให้ข้อมูลทางธุรกิจและการลงทุนที่ถูกต้อง การอบรมจัดหาบุคลากรหรือแรงงานที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับตลาดการค้าการลงทุนในปัจจุบัน และการอุดหนุนผู้ประกอบการ SMEs ไทย ที่เป็นรูปธรรม

คนที่ 20

ขอให้หน่วยงานที่ดูแลผู้ประกอบการ SMEs ไทย เช่น กระทรวงพาณิชย์ สสว. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน กระทรวงแรงงาน และกระทรวงที่กำกับดูแลกฎหมายการประกอบธุรกิจรายสาขา อาทิ ท่องเที่ยว ธุรกิจการศึกษา ธุรกิจสุขภาพ ขนส่ง โลจิสติกส์ มีความจริงจังในการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุนผู้ประกอบการ SMEs ไทย อย่ามัวแต่เสียเวลากับเรื่องการเมือง

คนที่ 21

กฎหมายไทยค่อนข้างปิดโอกาสการพัฒนาผู้ประกอบการ SMEs ไทย แต่ไปเปิดโอกาสให้กับผู้ประกอบการขนาดใหญ่ได้แสวงหาประโยชน์ในประเทศไทย โดยเฉพาะการทำให้ค่าจ้างแรงงานสูงขึ้น การออกกฎระเบียบด้านมาตรฐานที่ทำให้ผู้ประกอบการ SMEs ไทยไม่สามารถปฏิบัติได้ แต่บริษัทขนาดใหญ่ปฏิบัติได้ง่าย

คนที่ 22

ประเทศที่ผู้ประกอบการ SMEs ไทยน่าจะออกไปลงทุนประกอบกิจการ คือ เวียดนาม ลาว และพม่า ไปทำการศึกษาประเทศอาเซียนอื่นให้เสียเวลาทำไม โดยเฉพาะประเทศมาเลเซีย และสิงคโปร์ ที่ยังใ้ผู้ประกอบการ SMEs ไทยก็ไม่มีปัญญาออกไปลงทุนแข่งขันกับประเทศมาเลเซีย และสิงคโปร์ ดังนั้น อาจแสดงให้เห็นว่าหน่วยที่เกี่ยวข้องกำลังทำการศึกษาเพื่อธุรกิจขนาดใหญ่เท่านั้น เพราะการลงทุนในประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย และสิงคโปร์ ต้องใช้เงินทุนสูงมาก โดยเฉพาะการลงทุนในสิงคโปร์ที่ต้องค่าใช้จ่ายในการเช่าสถานประกอบการ ส่วนอินโดนีเซียต้องใช้เงินลงทุนสูง ในกิจการเหมืองแร่ ส่วนมาเลเซียก็ยังไม่มีความรู้ในการประกอบธุรกิจของไทยเลย

คนที่ 23

มีความเป็นไปได้ยากที่ผู้ประกอบการ SMEs ไทยจะรับรู้เรื่องกฎระเบียบด้านการลงทุน ในประเทศสมาชิกอาเซียนอย่างถ่องแท้ เพราะเป็นเรื่องที่เข้าใจยาก ส่วนใหญ่เท่าที่เห็นก็มีแต่ผู้ประกอบการไทยที่จ้างที่ปรึกษาด้านการลงทุนให้การช่วยเหลือในการจัดตั้งกิจการในต่างประเทศ และมีการดำเนินการควบคู่ไปกับการเข้าไปหาหรือสำนักงานพาณิชย์ในต่างประเทศ หรือสถานทูต แนวทาง ให้การช่วยเหลือด้านข้อมูลบ้างแล้วแต่กรณี รวมทั้งเข้าไปหาหรือหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในประเทศไทย หากในอนาคต สสว. มีข้อมูลการลงทุนในต่างประเทศเชิงลึกก็ยิ่งจะทำให้ผู้ประกอบการ SMEs ไทย ได้รับประโยชน์มากขึ้น

คนที่ 24

ธุรกิจไทยที่ออกไปประกอบกิจการในต่างประเทศก็จะมีการศึกษาในกฎหมายของประเทศปลายทางที่เกี่ยวข้องกับกิจการของตน ซึ่งต้องใช้เวลาศึกษา แต่ก็ไม่สามารถหยั่งรู้ล่วงหน้า ได้ว่ากฎระเบียบใดจะเป็นอุปสรรคต่อการลงทุนของผู้ประกอบการ SMEs ไทย จนกว่าจะประสบ โดยตรง ซึ่งเรื่องนี้กลายเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ผู้ประกอบการ SMEs ไทยไม่กล้าออกไปประกอบกิจการ ในต่างประเทศ หากภาครัฐเข้ามาให้ความช่วยเหลือด้านข้อมูลอย่างจริงจัง ก็จะทำให้ผู้ประกอบการ SMEs ไทย แข็งแกร่งยิ่งขึ้นมาก

คนที่ 25

มีผู้ประกอบการ SMEs ไทยหลายรายที่มีกิจการเจริญเติบโตจากที่เริ่มกิจการขนาดเล็ก ในช่วงแรกต่อมาก็ได้พัฒนาจนกลายเป็นกิจการขนาดกลางจนถึงขนาดใหญ่ และหลายรายก็ออกไป ลงทุนขยายกิจการในต่างประเทศ บางครั้งก็ไม่ได้รู้ด้วยซ้ำว่าอุปสรรคทางการค้าคืออะไร เพราะโดยธรรมชาติการทำธุรกิจก็ต้องเจอต่ออุปสรรคเป็นเรื่องธรรมดาอยู่แล้ว จึงมองไม่เห็นปัญหา ของประเทศต่างๆ ในด้านกฎระเบียบการค้าและการลงทุนที่เข้มงวด

คนที่ 26

เรื่องกฎระเบียบไม่ใช้ประเด็นสำคัญในการประกอบกิจการเพียงอย่างเดียว แต่ที่สำคัญและเป็นปัญหาอันยาวนานของผู้ประกอบการ SMEs ไทย คือ การส่งเสริมการลงทุน และการอุดหนุนในรูปแบบต่างๆ เช่น การลดภาษี การให้กู้ดอกเบี้ยต่ำ เป็นต้น ซึ่งเป็นปัญหาให้ผู้ประกอบการ SMEs ไทย ต้องใช้เงินทุนมากโดยไม่จำเป็น ทั้งที่ผู้ประกอบการ SMEs ไทย มีข้อจำกัดด้านเงินทุน ส่งผลให้ไม่สามารถประคับประคองธุรกิจในด้านนี้ต่อในระยะเวลาที่ยาวนาน รวมทั้งการขยายการลงทุนเพื่อครอบครองส่วนแบ่งทางการตลาด

คนที่ 27

กฎหมายด้านการค้าการลงทุนของไทยค่อนข้างกีดกันการประกอบธุรกิจของต่างชาติ เช่นการกำหนดสัดส่วนหุ้น แต่เห็นว่าจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการ SMEs ไทย ในด้านการแข่งขัน และเป็นการเปิดหรือสร้างโอกาสให้คนไทยได้สามารถถือหุ้นในบริษัทต่างชาติได้ นอกจากนี้ เป็นการควบคุมการครองตลาดของต่างชาติในประเทศไทย จึงอยากให้หน่วยงานไทยคงกฎหมายในด้านนี้ไว้

คนที่ 28

ปัญหาแรงงานที่มีฝีมือเป็นปัญหาใหญ่ของผู้ประกอบการ SMEs ไทย โดยปัจจุบันแรงงานที่มีฝีมือขาดแคลนมาก ส่วนที่มีอยู่ก็จะเรียกค่าจ้างสูง และบางส่วนก็ออกไปทำงานในต่างประเทศ เหลือไว้แต่พวกที่ไร้ฝีมือ จนทำให้ต้องผู้ประกอบการ SMEs ไทยต้องไปจากแรงงานต่างด้าว ซึ่งถูกกฎหมายบางผิดกฎหมายบ้าง และผลลัพธ์ที่ตามมาคือการเคลื่อนย้ายแรงงานที่บ่อยมาก นายจ้างไม่สามารถฝึกอบรมแรงงานให้มีฝีมือหรือความสามารถตรงกับงานที่ทำได้ เพราะเมื่อให้การฝึกอบรมไปแล้ว ลูกจ้างก็ตีค่าตัวสูงขึ้นและจะลาออกไปหางานทำที่ให้ค่าจ้างสูงกว่า

คนที่ 29

กฎหมายไทยที่เกี่ยวกับการค้าและการลงทุนมีเนื้อหาที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ กำหนดกรอบการกำกับดูแลที่ดี และมีข้อบังคับด้านความโปร่งใสในการประกอบธุรกิจ แต่มีข้อถกเถียงและวิพากษ์วิจารณ์กันมากในเรื่องการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ที่ไม่มีความโปร่งใส ขาดความแน่นอน และปฏิบัติไม่เท่าเทียมกันกับผู้ประกอบการแต่ละราย ซึ่งเป็นสาเหตุใหญ่ของการเพิ่มต้นทุนการประกอบการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขปัญหาในเรื่องนี้ให้ได้ เพราะหากมองในระยะยาวเรื่องนี้จะปัญหาให้ไทยเป็นประเทศที่เดินถอยหลัง ไม่มีความก้าวหน้าในการบังคับใช้กฎหมายหรือการปฏิบัติตามมาตรฐานสากล ไม่สามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้ในอนาคต

คนที่ 30

รัฐควรเข้ามาให้การฝึกอบรมบุคลากรที่ทำงานในธุรกิจของผู้ประกอบการ SMEs ไทย เพราะปัจจุบันนี้ขาดแคลนบุคลากรที่มีคุณภาพ ขณะที่ผู้ประกอบการ SMEs ไทย ก็ต้องจ่ายมจ้างบุคลากรที่ไม่มีคุณภาพในราคาที่สูงเพราะไม่มีทางเลือก ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

ภาคผนวก 10

สรุปผลการวัดระดับ SMEs ก่อน : หลังเข้าร่วม
ประชุม (Pre test : Post test)จากการประชุมสัมมนากลุ่มย่อย
(Focus Group) และ สัมมนาเผยแพร่ (Public Seminar)

การวัดระดับ SMEs ก่อน : หลังเข้าร่วมประชุม (Pre test : Post test)

ได้มีการแจกแบบสอบถาม Pre test : Post test ในการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) เพื่อระดมความคิดเห็นได้จัดขึ้น 2 ครั้ง คือในวันที่ 21 พฤศจิกายน 2555 เวลา 09.00 – 12.00 น. ณ ห้อง Chatrium Ballroom, Chatrium Hotel Riverside Bangkok เลขที่ 28 เจริญกรุง 70 บางคอแหลม กรุงเทพฯ และ วันที่ 11 ธันวาคม 2555 เวลา 09.00 – 12.00 น. และในการสัมมนาเผยแพร่ (Public Seminar) ในวันที่ 21 ธันวาคม 2555 เวลา 09.00 – 17.00 น. ณ ห้อง Chatrium Ballroom, Chatrium Hotel Riverside Bangkok เลขที่ 28 เจริญกรุง 70 บางคอแหลม กรุงเทพฯ

- (1) หลักการและเหตุผลของการวัดผล SMEs ก่อน : หลังการเข้าร่วมประชุม (Pre test & Post test)
- (2) รายละเอียดและวัตถุประสงค์ของการวัดระดับ SMEs ก่อน : หลังเข้าร่วมประชุม (Pre test : Post test)
- (3) คำถามจากแบบสอบถาม Pre test : Post test
- (4) สรุปความคิดเห็นจากการวัดระดับ SMEs ก่อน : หลังเข้าร่วมประชุม (Pre test : Post test)

หลักการและเหตุผลของการวัดผล SMEs ก่อน : หลังการเข้าร่วมประชุม (Pre test & Post test)

ในช่วงที่ผ่านมาแม้ว่าภาครัฐจะได้ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง SMEs ให้รับรู้และตระหนักถึงการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ AEC แต่ในทางปฏิบัติประเทศไทยก็ยังไม่มีความคืบหน้าในการดำเนินการที่เป็นรูปธรรมมากนัก ไม่ว่าจะเป็นการแก้ไขกฎหมายภายในที่ยังเป็นอุปสรรคต่อการเปิดเสรีการค้า บริการ และการลงทุนหรือจะเป็นมาตรการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยในการรับมือกับการเข้ามาลงทุนของนักลงทุนอาเซียน รวมไปถึงการเตรียมความพร้อมของ SMEs ไทย ในการออกไปลงทุนในประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขาดมาตรการที่จะส่งเสริม สนับสนุน SMEs ไทย ซึ่งมีจำนวนมากและเป็นพลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยที่สำคัญให้มีศักยภาพและมีความสามารถในการแข่งขันทั้งในเวทีระดับภูมิภาคและระดับโลกซึ่งปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งของประเทศไทย ก็คือการขาดหน่วยงานกลางในการรับผิดชอบกำหนดทิศทางการพัฒนา SMEs ในการเข้าสู่ AEC อย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรม รวมทั้งการขาดการบูรณาการนโยบายในการเตรียมความพร้อมของ SMEs จากภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ด้วยเหตุนี้ จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักในการส่งเสริม สนับสนุน SMEs ไทยให้มีความเข้มแข็งต้องเป็นกำลังสำคัญในการเสนอแนะแนวทางในการเตรียมความพร้อมของ SMEs ไทย ตลอดจนเสนอแนะมาตรการที่จะช่วยเหลือ SMEs ไทยให้มีความสามารถในการแข่งขันกับ SMEs ของประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ ที่จะเข้ามาประกอบกิจการในประเทศ ตลอดจนเป็นผู้ประสานงานเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้กับหน่วยงานอื่นๆ ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ อันจะเอื้อประโยชน์ให้กับ SMEs ของไทยในการไปลงทุนนอกประเทศ ได้อย่างสะดวกและประสบความสำเร็จ

ในการเตรียมความพร้อมของประเทศไทยเพื่อเข้าสู่ AEC นั้น ประเทศไทยจะต้องมีมาตรการทั้งในเชิงรับและเชิงรุก โดยมาตรการในเชิงรับนั้น นอกจากรัฐบาลจะต้องพิจารณากฎหมายและมาตรการภายในประเทศที่ถือเป็นข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาดและข้อจำกัดในการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติดังกล่าวข้างต้น เพื่อทำการปรับปรุงแก้ไขภายในเวลาที่กำหนดใน AEC Blueprint แล้ว รัฐบาลยังจะต้องพิจารณาแก้ไข ยกเลิก หรือยกร่างกฎหมายใหม่ที่ทันต่อสถานการณ์ลงทุน ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรมภายในประเทศ และเพื่อป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในทางลบต่อประเทศอัน

เนื่องมาจากการเปิดเสรีการค้า ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น สสว. โดยอาศัยอำนาจในมาตรา 11(8) แห่ง พ.ร.บ.ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 อาจเสนอแนะให้รัฐบาลพิจารณา ออกกฎหมายใหม่ หรือแก้ไขกฎหมายปัจจุบัน เพื่อคุ้มครองผลประโยชน์ของผู้ประกอบกิจการและ SMEs ไทยในการแข่งขันอย่างเป็นธรรมกับนักลงทุนอาเซียนได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันทางการค้า (Competition Law) การปกป้องทรัพย์สินทางปัญญา ภูมิปัญญาชาวบ้าน ศิลปะและวัฒนธรรมไทย รวมไปถึงการปกป้องการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำหรับมาตรการเชิงรุก สสว. ภายใต้ มาตรา 11 (9) แห่ง พ.ร.บ. ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 ยังอาจกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ และองค์กรระหว่างประเทศในการส่งเสริม สนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยได้ ไม่ว่าจะเป็นการเสนอแนะมาตรการต่างๆ ให้แก่รัฐบาล หรือหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น รัฐวิสาหกิจ หรือขอความร่วมมือจากหน่วยงานเอกชน ในการดำเนินมาตรการช่วยเหลือด้านการเงิน เช่น การเพิ่มโอกาสให้ SMEs ไทย ในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน หรือการลดต้นทุนในการกู้เงินของ SMEs ที่ขาดหลักประกัน โดยการสนับสนุนให้มีการใช้ระบบการค้าประกันสินเชื่ออย่างกว้างขวาง และมีประสิทธิภาพ รวมไปถึงการช่วยเหลือสนับสนุนให้มีการค้าประกันในรูปแบบอื่นๆ ที่ SMEs ต้องการ เช่น การประกันความเสี่ยงในการลงทุน การค้าประกันการประมูลงานในโครงการเมกกะโปรเจกต์ในประเทศสมาชิกอาเซียน เป็นต้น นอกจากนี้ สสว.ก็ยังสามารถเสนอแนะ หรือสนับสนุน มาตรการด้านภาษี และมาตรการเพื่อเสริมสร้างศักยภาพ SMEs ไทยในด้านอื่นๆ โดยอาจขอความร่วมมือหน่วยงานทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนจัดให้มีการฝึกอบรมและให้ความรู้ เช่น ความรู้ด้านบัญชี การบริหารสภาพคล่อง การตลาด การพัฒนาทักษะด้านการบริหาร ภาษา และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น

เพื่อให้การนำเสนอรูปแบบในการส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ของสสว. เป็นไปอย่างเกิดประโยชน์สูงสุดและสามารถปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม จึงจำเป็นต้องมีการศึกษา มาตรการ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ของประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศสมาชิกอาเซียนเป้าหมายที่มีการสนับสนุน SMEs ของตนให้ออกไปลงทุนนอกประเทศอย่าง สิงคโปร์ และมาเลเซีย อีกทั้งยังต้องศึกษามาตรการหรือกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้าไปประกอบธุรกิจ การค้า การลงทุน ในประเทศสมาชิกอาเซียน ทั้งนี้ เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับ SMEs ไทยในการลงทุนในประเทศอาเซียนเหล่านั้น เช่น นโยบายการส่งเสริมการลงทุนในประเทศ สิทธิประโยชน์ในการลงทุนต่างๆ กฎหมายเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์กร

ธุรกิจ กฎหมายการเงิน กฎหมายแรงงาน กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา และกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ นโยบายและกฎหมายด้านภาษีอากร เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังจำเป็นต้องศึกษาถึงความเชื่อมโยงด้านกฎระเบียบของประเทศในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อวางแผนในการรุกและอำนวยความสะดวกให้กับ SMEs ไทยในการลงทุนในประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ เช่น การเปิดเสรีและอำนวยความสะดวกทางการค้า การเปิดเสรีและอำนวยความสะดวกในการบริการและการลงทุน ความตกลงยอมรับร่วมกันในมาตรฐานวิชาชีพ ความตกลงขนส่งในภูมิภาค และพิธีการในการข้ามพรมแดน

โดยผลจากการศึกษาข้อมูลของประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นข้างต้น จะได้มีการนำมาวิเคราะห์ประกอบกับการวิจัยภาคสนาม การสัมภาษณ์ และการจัดสัมมนา โดยจะได้เสนอเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย และมาตรการที่สำคัญในการช่วยเหลือ SMEs ทั้งในเชิงรุกและเชิงรับ ซึ่งรวมถึงการแก้ไขปรับปรุงหรือการออกกฎหมายใหม่ที่สำคัญ อีกทั้งยังจะได้เสนอแนวทางการเสริมสร้างความร่วมมือทุกภาคส่วนเพื่อให้การเข้าสู่ AEC เป็นไปอย่างเป็นระบบ บูรณาการ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

รายละเอียดและวัตถุประสงค์ของการวัดระดับ SMEs ก่อน : หลังเข้าร่วมประชุม
(Pre test : Post test)

การวัดระดับ SMEs ก่อน : หลังเข้าร่วมประชุม (Pre test : Post test) ในโครงการ
ศึกษาวิจัย“ผลกระทบนโยบายและกฎหมายของประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่มีต่อ SMEs ไทย”
โดยความร่วมมือกับสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) หน่วยงานรัฐ สมาคม
และกลุ่มผู้ประกอบการจึงได้แจกแบบสอบถาม Pre test : Post test ในการประชุมกลุ่มย่อย
ในวันที่ 21 พฤศจิกายน และ 11 ธันวาคม 2555 เวลา 09.00 – 12.00 น. ณ ห้องริเวอร์ 1-2 ชั้นลิโอบบี้
และห้อง Chatrium Ballroom, Chatrium Hotel Riverside Bangkok เลขที่ 28 เจริญกรุง 70
บางคอแหลม กรุงเทพฯ

วัตถุประสงค์ของการวัดระดับ SMEs ก่อน : หลังเข้าร่วมประชุม (Pre test : Post test)
คือ

1. เพื่อวัดระดับความเข้าใจของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและ
ผู้มีส่วนได้เสียในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในประเด็นกฎหมายของไทย
และประเทศอาเซียนเป้าหมาย (สิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย) รวมถึงพันธกรณี
ของไทยที่ทำไว้ในอาเซียนก่อนและหลังการเข้าร่วมการประชุมกลุ่มย่อย (Focus
Group)

คำถามจากแบบสอบถาม Pre test : Post test

ส่วนที่ 3 ความรู้และความเข้าใจของท่าน ก่อน เข้าประชุมระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายและกฎหมายทั่วไปของประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งมีผลต่อการประกอบธุรกิจ SMEs ของไทย

ก่อนการเข้าประชุมระดมความคิดเห็น ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหัวข้อดังต่อไปนี้ในระดับใด (กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในแต่ละหัวข้อ)

ตาราง ผ10-1 แบบสอบถาม Pre test : Post test

นโยบายและกฎหมายส่งเสริม SMEs		ระดับความรู้ ความเข้าใจ ก่อน เข้าประชุม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
กฎหมายหรือมาตรการของไทยที่มีผลด้านบวกต่อธุรกิจของ SMEs ไทย						
กฎหมายหรือมาตรการของไทยที่มีผลด้านลบต่อธุรกิจของ SMEs ไทย						
กฎหมายหรือมาตรการของสมาชิกอาเซียนที่มีผลด้านบวกต่อธุรกิจของ SMEs ไทย	อินโดนีเซีย					
	มาเลเซีย					
	สิงคโปร์					
	อื่นๆ (ระบุ)					
	อื่นๆ (ระบุ)					
กฎหมายหรือมาตรการของสมาชิกอาเซียนที่มีผลด้านลบต่อธุรกิจของ SMEs ไทย	อินโดนีเซีย					
	มาเลเซีย					
	สิงคโปร์					
	อื่นๆ (ระบุ)					
	อื่นๆ (ระบุ)					
โอกาสและอุปสรรคต่อการประกอบกิจการ						

นโยบายและกฎหมายส่งเสริม SMEs	ระดับความรู้ ความเข้าใจ ก่อน เข้าประชุม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ของ SMEs ไทยในประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย และสิงคโปร์					

ก่อน การเข้าประชุมระดมความคิดเห็น ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหัวข้อดังต่อไปนี้ในระดับใด
(กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในแต่ละหัวข้อ)

นโยบายและกฎหมายส่งเสริม SMEs		ระดับความรู้ ความเข้าใจ ก่อน เข้าประชุมฯ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
กฎหมาย มาตรการ หรือ นโยบายรัฐบาล ของไทยที่มีผล ต่อ SMEs ไทย <u>รายสาขา</u> ;	วิชาชีพ					
	ก่อสร้าง					
	ค้าส่งค้าปลีก					
	โรงแรม					
	ร้านอาหาร					
	บริการนำเที่ยว					
	สุขภาพ (โรงพยาบาล สปา ดูแล ผู้สูงอายุ)					
	ขนส่ง/โลจิสติกส์					
	อุตสาหกรรมการ ผลิต (โปรดระบุ)					
	ธุรกิจบริการอื่นๆ (โปรดระบุ)					

ก่อน การเข้าประชุมระดมความคิดเห็น ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหัวข้อดังต่อไปนี้ในระดับใด
(กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในแต่ละหัวข้อ)

นโยบายและกฎหมาย ส่งเสริม SMEs		ระดับความรู้ความเข้าใจ <u>ก่อน</u> เข้าประชุม														
		อินโดนีเซีย					มาเลเซีย					สิงคโปร์				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
กฎหมาย มาตรการ หรือ นโยบาย รัฐบาลของ ประเทศ สมาชิก อาเซียนที่มี ผลต่อ SMEs ไทย <u>รายสาขา</u> ;	วิชาชีพ															
	ก่อสร้าง															
	ค้าส่ง ค้าปลีก															
	โรงแรม															
	ร้านอาหาร															
	บริการนำ เที่ยว															
	สุขภาพ (โรงพยาบาล สปา ดูแล ผู้สูงอายุ)															
	ขนส่ง/โล- จิสติกส์															
	อุตสาหกรรมการ ผลิต (โปรดระบุ)															
	ธุรกิจ บริการอื่นๆ (โปรดระบุ)															

ส่วนที่ 4 ความรู้และความเข้าใจของท่าน หลัง เข้าประชุมระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบาย และกฎหมายทั่วไปของประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งมีผลต่อการประกอบธุรกิจ SMEs ของไทย

หลัง การเข้าประชุมระดมความคิดเห็น ท่านมีความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับหัวข้อดังต่อไปนี้ในระดับใด (กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในแต่ละหัวข้อ)

นโยบายและกฎหมายส่งเสริม SMEs		ระดับความรู้ ความเข้าใจ หลัง เข้าประชุม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
กฎหมายหรือมาตรการของไทยที่มีผลด้าน บวก ต่อธุรกิจของ SMEs ไทย						
กฎหมายหรือมาตรการของไทยที่มีผลด้าน ลบ ต่อธุรกิจของ SMEs ไทย						
กฎหมายหรือมาตรการของสมาชิกอาเซียนที่มีผลด้าน บวก ต่อธุรกิจของ SMEs ไทย	อินโดนีเซีย					
	มาเลเซีย					
	สิงคโปร์					
	อื่นๆ (ระบุ)					
	อื่นๆ (ระบุ)					
กฎหมายหรือมาตรการของสมาชิกอาเซียนที่มีผลด้าน ลบ ต่อธุรกิจของ SMEs ไทย	อินโดนีเซีย					
	มาเลเซีย					
	สิงคโปร์					
	อื่นๆ (ระบุ)					
	อื่นๆ (ระบุ)					
โอกาสและอุปสรรคต่อการประกอบกิจการของ SMEs ไทยในประเทศอินโดนีเซียมาเลเซีย และสิงคโปร์						

หลัง การเข้าประชุมระดมความคิดเห็น ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหัวข้อดังต่อไปนี้ในระดับใด
(กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในแต่ละหัวข้อ)

นโยบายและกฎหมายส่งเสริม SMEs		ระดับความรู้ความเข้าใจ หลัง เข้าประชุม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
กฎหมาย มาตรการ หรือ นโยบายรัฐบาล ของไทยที่มีผล ต่อ SMEs ไทย <u>รายชื่อ:</u>	วิชาชีพ					
	ก่อสร้าง					
	ค้าส่งค้าปลีก					
	โรงแรม					
	ร้านอาหาร					
	บริการนำเที่ยว					
	สุขภาพ (โรงพยาบาล สปา ดูแล ผู้สูงอายุ)					
	ขนส่ง/โลจิสติกส์					
	อุตสาหกรรมการ ผลิต อื่นๆ (ระบุ)					
	ธุรกิจบริการอื่นๆ อื่นๆ (ระบุ)					

หลัง การเข้าประชุมระดมความคิดเห็น ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหัวข้อดังต่อไปนี้ในระดับใด
(กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในแต่ละหัวข้อ)

นโยบายและกฎหมาย ส่งเสริม SMEs		ระดับความรู้ ความเข้าใจ <u>หลัง</u> เข้าประชุมฯ																	
		อินโดนีเซีย					มาเลเซีย					สิงคโปร์							
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
กฎหมาย มาตรการ หรือ นโยบาย รัฐบาล ของ ประเทศ สมาชิก อาเซียนที่ มีผลต่อ SMEs ไทยราย สาขา; ธุรกิจ บริการอื่นๆ (ระบุ)	วิชาชีพ																		
	ก่อสร้าง																		
	ค้าส่ง ค้าปลีก																		
	โรงแรม																		
	ร้านอาหาร																		
	บริการ นำเที่ยว																		
	สุขภาพ (โรงพยาบาล สปา ดูแลสุขภาพ ผู้สูงอายุ)																		
	ขนส่ง/โล- จิสติกส์																		
	อุตสาหกรรม การผลิต (ระบุ)																		
	ธุรกิจ บริการอื่นๆ (ระบุ)																		

**สรุปความคิดเห็นจากแบบสอบถามการวัดระดับ SMEs ก่อน : หลังเข้าร่วมประชุม
(Pre test : Post test)**

ในการทำแบบสอบถาม มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 122 ราย โดยสามารถแบ่งออกได้ดังนี้

- (1) ผู้ประกอบการในธุรกิจ SME จำนวน 65 ราย
- (2) ผู้แทนจากสมาคมธุรกิจต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ SME (เช่น สมาคมผู้ค้าปลีกแห่งประเทศไทย สมาคมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สมาคมผู้ค้าอัญมณีไทยและเครื่องประดับ เป็นต้น) จำนวน 36 ราย
- (3) ผู้แทนจากธนาคารต่างๆ (ฝ่ายดูแลด้านการลงทุนธุรกิจ SME) จำนวน 18 ราย
- (4) ผู้แทนจากสถาบันการศึกษา จำนวน 1 ราย
- (5) ผู้สื่อข่าว จำนวน 2 ราย

ในส่วนของผู้ประกอบการในธุรกิจ SME จำนวน 65 รายนั้น ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 36 รายไม่ทราบกลุ่มธุรกิจแน่ชัดและไม่ปรากฏว่าเป็นเจ้าของกิจการเองหรือไม่ ทั้งนี้มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 15 รายเป็นผู้ประกอบการในธุรกิจบริการ ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 11 รายประกอบธุรกิจผลิตสินค้า และผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 3 รายประกอบธุรกิจค้าปลีกค้าส่ง

- (1) สรุปข้อมูลก่อนการเข้าร่วมประชุมสัมมนาในกลุ่มย่อยหรือสัมมนาเผยแพร่
 - (1.1) ความรู้ด้านผลบวกและลบของกฎหมายประเทศไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย และสิงคโปร์

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเข้าใจเกี่ยวกับผลด้านบวกและลบของกฎหมายประเทศไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย และสิงคโปร์ในระดับน้อยที่สุด จำนวน 43 ราย ในระดับน้อยจำนวน 61 ราย และในระดับปานกลางจำนวน 12 ราย ทั้งนี้ ไม่ปรากฏว่ามีผู้ตอบแบบสอบถามมีความเข้าใจเกี่ยวกับผลด้านบวกและลบของกฎหมายประเทศไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย และสิงคโปร์เกินกว่าระดับปานกลาง

(1.2) ความรู้ด้านกฎหมายหรือมาตรการของประเทศไทยที่มีผลต่อ SMEs ไทย

ในเรื่องความรู้ด้านกฎหมายหรือมาตรการของประเทศไทยที่มีผลต่อ SMEs ไทย ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเข้าใจในระดับน้อยที่สุดจำนวน 75 ราย และในระดับน้อยจำนวน 37 ราย และมีความเข้าใจในระดับปานกลาง ระดับมาก และระดับมากที่สุดจำนวน 12 ราย ซึ่งส่วนใหญ่แล้วผู้ตอบแบบสอบถามมีความเข้าใจในระดับปานกลาง ระดับมากและระดับมากที่สุดจะเป็นเฉพาะสาขาที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถามเท่านั้น

(1.3) ความรู้ด้านกฎหมายหรือมาตรการส่งเสริม SMEs ของประเทศ อินโดนีเซีย มาเลเซีย และสิงคโปร์

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 61 รายมีความเข้าใจในระดับน้อยที่สุด และจำนวน 37 รายมีความเข้าใจในระดับน้อย อย่างไรก็ตามผู้ตอบแบบสอบถามมีความเข้าใจระดับปานกลางถึงมากจำนวน 24 รายและส่วนมากสำหรับนโยบายของประเทศอินโดนีเซียและสิงคโปร์มากกว่านโยบายของประเทศมาเลเซีย

(2) สรุปข้อมูลหลังการเข้าร่วมประชุมสัมมนาในกลุ่มย่อยหรือสัมมนาเผยแพร่

(2.1) ความรู้ด้านผลบวกและลบของกฎหมายประเทศไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย และสิงคโปร์

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเข้าใจเกี่ยวกับผลด้านบวกและลบของกฎหมายประเทศไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย และสิงคโปร์ในระดับมากที่สุด จำนวน 31 ราย ในระดับมากจำนวน 55 ราย และในระดับปานกลางจำนวน 31 ราย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้เข้าร่วมประชุม **117** ราย (โดยเป็นผู้ประกอบการในธุรกิจ SME และผู้แทนจากสมาคมธุรกิจต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ SME จำนวน **101** ราย) ได้รับความรู้และพัฒนาความเข้าใจด้านผลบวกและลบของกฎหมายประเทศไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย และสิงคโปร์หลังจากที่ได้เข้าร่วมประชุมสัมมนาในกลุ่มย่อยหรือสัมมนาเผยแพร่แล้ว

(2.2) ความรู้ด้านกฎหมายหรือมาตรการของประเทศไทยที่มีผลต่อ SMEs ไทย

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเข้าใจในระดับมากที่สุดจำนวน 29 ราย ในระดับมากจำนวน 49 ราย และในระดับปานกลางจำนวน 32 ราย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้เข้าร่วมประชุม **110** ราย (โดยเป็นผู้ประกอบการในธุรกิจ SME และผู้แทนจากสมาคมธุรกิจต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ SME จำนวน **101** ราย) ได้รับความรู้และพัฒนาความเข้าใจด้านกฎหมายหรือมาตรการของประเทศไทยที่มีผลต่อ SMEs ไทย หลังจากที่ได้เข้าร่วมประชุมสัมมนากลุ่มย่อยหรือสัมมนาเผยแพร่แล้ว โดยส่วนมากจะตอบเฉพาะส่วนธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของตน

(2.3) ความรู้ด้านกฎหมายหรือมาตรการส่งเสริม SMEs ของประเทศ อินโดนีเซีย มาเลเซีย และสิงคโปร์

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเข้าใจเกี่ยวกับผลด้านกฎหมายหรือมาตรการส่งเสริม SMEs ของประเทศ อินโดนีเซีย มาเลเซีย และสิงคโปร์ในระดับมากที่สุด จำนวน 12 ราย ในระดับมากจำนวน 43 ราย และในระดับปานกลางจำนวน 46 ราย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้เข้าร่วมประชุม **101** ราย (โดยเป็นผู้ประกอบการในธุรกิจ SME และผู้แทนจากสมาคมธุรกิจต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ SME จำนวน **100** ราย) ได้รับความรู้และพัฒนาความเข้าใจด้านกฎหมายหรือมาตรการส่งเสริม SMEs ของประเทศ อินโดนีเซีย มาเลเซีย และสิงคโปร์หลังจากที่ได้เข้าร่วมประชุมสัมมนากลุ่มย่อยหรือสัมมนาเผยแพร่แล้ว

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

เอกสารการสัมมนาวิชาการประจำปี 2555 ของ TDRi เรื่อง ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน: มายาคติ
ความเป็นจริง โอกาสและความท้าทาย วันที่ 26 พฤศจิกายน 2555

แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555 – 2559) สำนักงานส่งเสริม
วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

กฎกระทรวง ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2497) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ.
2485

กฎกระทรวง ฉบับที่ 26 (พ.ศ. 2551) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ.
2485

กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. (ม.ป.ป.). มาตรการนำเข้า-ส่งออกสินค้าของไทย. สืบค้น
เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.dft.go.th>

----- (2555). สาธารณรัฐสิงคโปร์. สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2555, จาก
<http://www.dft.go.th>

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. (ม.ป.ป.). รู้จักประเทศมาเลเซีย. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม
2555, จาก <http://www.dft.go.th/>

กรมทรัพย์สินทางปัญญา. (ม.ป.ป.). กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของต่างประเทศ ประเทศมาเลเซีย.
สืบค้นเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2555, จาก
http://www.ipthailand.go.th/ipthailand/index.php?option=com_docman&task=doc_download&gid=1454&Itemid=600

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์. (2555). จัดตั้งบริษัทจำกัดภายในวันเดียว. สืบค้นเมื่อวันที่
11 ธันวาคม 2555, จาก
http://www.dbd.go.th/mainsite/fileadmin/downloads/03_boj/intro_step_bj_establish_1.pdf

- (2555). จัดตั้งห้างหุ้นส่วน. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2555, จาก http://www.dbd.go.th/mainsite/fileadmin/downloads/02_hs/intro_step_hs_estab.pdf
- กรมศุลกากร. (ม.ป.ป.). พิธีการนำเข้า. สืบค้นเมื่อวันที่ 16 มกราคม 2555, จาก <http://www2.customs.go.th/Formality/ImportFormalities.jsp>
- กรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์. (2555). คู่มือการค้าและการลงทุน สาธารณรัฐอินโดนีเซีย. สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2555, จาก <http://112.121.130.150/aec/attachments/article/318/Indonesia%20Trade%20and%20Investment%20Handbook.pdf>
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2012). สารบัญรู้เกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเงิน. สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ.2555, จาก <http://www.bot.or.th/Thai/ForeignExchangeRegulations/ResearchandPublications/DocLib1/FILE%20THAILAND%20BANG.pdf>
- (2555). รายงานระบบการชำระเงิน. สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2555, จาก http://www.bot.or.th/Thai/PaymentSystems/Publication/ps_annually_report/AnnualReport/Payment_2010_T.pdf
- (ม.ป.ป.). กฎหมายควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน. สืบค้นเมื่อวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2555, จาก <http://www.bot.or.th/Thai/ForeignExchangeRegulations/FXRegulation/Pages/IndexFOREXregulations.aspx>
- (ม.ป.ป.). รายงานระบบการชำระเงิน, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2555, จาก http://www.bot.or.th/Thai/PaymentSystems/Publication/ps_annually_report/AnnualReport/Payment_2010_T.pdf
- (มีนาคม 2556). สรุประเบียบควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน. สืบค้นเมื่อวันที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2556, จาก http://www.bot.or.th/Thai/ForeignExchangeRegulations/ResearchandPublications/DocLib1/สรุประเบียบ%20Website%20_Final_.pdf

- บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม. (ม.ป.ป.). คุณสมบัติของผู้ใช้บริการ บสย. สืบค้นเมื่อ
วันที่ 21 กันยายน 2555, จาก
[http://www.tcg.or.th/main/index.php?option=com_content&view=article&id=137:
2011-12-22-16-35-44&catid=57:2011-12-22-15&Itemid=287](http://www.tcg.or.th/main/index.php?option=com_content&view=article&id=137:2011-12-22-16-35-44&catid=57:2011-12-22-15&Itemid=287)
- ประกาศเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับ
การแลกเปลี่ยนเงิน ฉบับที่ 15, 17 และ 20
- ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน ฉบับที่ 1, 2 และ 4
- ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง กำหนดดวงเงินตราต่างประเทศที่ผู้นำเงินตราต่างประเทศออกไปนอก
หรือเข้ามาในประเทศต้องสำแดงรายการเงินตราต่างประเทศ
- ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
- พระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. 2537
- พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2544
- พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541, ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2551 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2551
- พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. 2522 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2550)
- พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2542)
- พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. 2545
- ร่างยุทธศาสตร์กระทรวงการคลังด้านการเงินการคลังเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน โดยสำนักงานการเงิน
การคลังอาเซียน สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, ร่าง ณ วันที่ 22 มกราคม 2556
- ศูนย์ข้อมูลธุรกิจไทยในอินโดนีเซีย. (มีนาคม 2553). การค้าและการลงทุนของอินโดนีเซีย. สืบค้นเมื่อ
วันที่ 25 ธันวาคม 2555, จาก [http://www.thaibizindonesia.com/th/info-
indonesia/trade-and-investment/law-on-investment.php](http://www.thaibizindonesia.com/th/info-indonesia/trade-and-investment/law-on-investment.php)

สถานเอกอัครราชทูต ณ บันดาร์เสรีเบกาวัน. (ม.ป.ป). *เกี่ยวกับประเทศบรูไน*. สืบค้นเมื่อวันที่ 23 กันยายน 2555, จาก

<http://www.thaiembassybrunei.org/index.php?lay=show&ac=article&Ntype=9&Id=538705103>

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(สสว.). (2553). *รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประจำปี (White Paper) ปี 2554 และแนวโน้มปี 2555*. สืบค้นเมื่อวันที่ 21 กันยายน 2555, จาก

<http://www.sme.go.th/Lists/EditorInput/DispF.aspx?List=15dca7fb-bf2e-464e-97e5-440321040570&ID=1865>

ภาษาอังกฤษ

Accounting and Corporate Regulatory Authority, (2012). *Types and Features of Business Structures*. Retrieved December 9, 2012, from

http://www.bizfile.gov.sg/mybizfile/prod/pop_up/Comparison_Chart.pdf

------. *Foreigner Incorporating a Local Company*. Retrieved December 9, 2012, from

http://www.acra.gov.sg/Company/Starting_a_Company/Foreigner+Incorporating+a+Local+Company.htm

------. *Incorporating a Local Company*. Retrieved December 9, 2012, from

http://www.acra.gov.sg/Company/Starting_a_Company/Incorporating+a+Local+Company.htm

------. *Registering a New Limited Liability Partnership (LLP)*. Retrieved December 9, 2012,

from http://www.acra.gov.sg/Limited_Liability_Partnership/Starting_a_LLP/Registering+a+New+LLP.htm

------. *Registering a New LP*. Retrieved December 9, 2012, from

http://www.acra.gov.sg/Limited_Partnership/Starting_an_LP/Registering+a+New+LP.htm

- . *Registering a Sole-Proprietorship / Partnership*. Retrieved December 9, 2012, from http://www.acra.gov.sg/SoleProprietorship_Partnership/Starting_SoleProprietorship/Registerin+a+Sole-Proprietorship+Partnership.htm
- . *Types and Features of Business Structures*. Retrieved December 9, 2012, from http://www.bizfile.gov.sg/mybizfile/prod/pop_up/Comparison_Chart.pdf
- Achmad Ali. (2001). *“Law and Development in Changing Indonesia”*. Retrieved September 27, 2012, from http://d-arch.ide.go.jp/idedp/IAL/IAL000800_004.pdf.
- Act of The Republic of Indonesia number 13 of the year 2003 Concerning Manpower Act of The Republic of Indonesia number 2 of the year 2004 Concerning Industrial Relation Disputes Settlement*
- Act of The Republic of Indonesia number 21 of the year 2000 Concerning Trade Union*
- Aditya Suharmoko, The Jakarta Post. (June 2010). *Government raises foreign ownership limits*. Retrieved September 28, 2012, from <http://www.thejakartapost.com/news/2010/06/10/government-raises-foreign-ownership-limits.html>
- Affin Bank Bhd. (n.d.). *SME Financing*. Retrieved December 25, 2012, from <http://www.affinbank.com.my/banking/sme/sme.htm>
- . (n.d.). *Financing*. Retrieved December 25, 2012, from <http://www.affinislamic.com.my/banking/business/financing.htm>
- Al Rajhi Banking & Investment Corporation (Malaysia) Berhad. (n.d.). *Overview*. Retrieved December 25, 2012, from http://www.alrajhibank.com.my/business_commercial_banking.shtml
- Ali Budiardjo, Nugroho, Reksodiputro, (n.d.), *Guide to Doing Business in Indonesia*, Retrieved September 22, 2012, from <http://www.Lexmundi.com/Document.asp?DocID=3763>

- Alliance Bank Malaysia Bhd. (n.d.). *Flexi Guarantee Scheme (FGS FSMI2/NEF2)*. Retrieved December 25, 2012, from <http://www.alliancebank.com.my/Business-Banking/Business-Loans/Government-Assistance-Scheme.aspx>
- AmBank Bhd. (n.d.). *SME Banking*. Retrieved December 25, 2012, from <http://www.ambankgroup.com/en/Business/SMEBanking/Pages/default.aspx>
- AnhLuu. (n.d.). *Vietnam Legal Research*. Retrieved September 22, 2012, from <http://www.nyulawglobal.org/globalex/vietnam.htm>
- Aristotle David., SithongChanthasouk., and William D Greenlee Jr. (2011). *Lao PDR's Development Legal System*. Retrieved September 23, 2012, from <http://www.iflr1000.com/pdfs/directories/24/laos.pdf>
- ASEAN Law Association. (2005). *"Indonesian Legal System"* Retrieved September 27, 2012, from <http://www.aseanlawassociation.org/papers/LegalSystem.pdf>
- Association Of Southeast Asian Nations. (n.d.). *ASEAN Economic Community (AEC) Blueprint*. Retrieved October 3, 2012, from <http://www.asean.org/archive/5187-18.pdf>
- Baker & Mckenzie. (2009). *"Worldwide Guide to Trade Unions and Works Councils"*. Retrieved January 12, 2013, from http://www.bakermckenzie.com/files/Uploads/Documents/Supporting%20Your%20Business/Featured%20Services/qr_global_tradeunionsguide_2009.pdf.
- (April 2012). *Doing Business in the Philippines 2012*. Retrieved September 16, 2012, from http://www.bakermckenzie.com/files/Publication/bf536345-2b7d-4221-a237-bb1a0a40661f/Presentation/PublicationAttachment/5e08e4a0-0f79-4487-8850-216c5a4a7703/bk_dbi_philippines_12.pdf
- Bank Indonesia Regulation Number 4/8/PBI/2002 concerning Regulations and Procedure for Carrying Rupiah Currency out of or into the Customs Territory of the Republic of Indonesia 10 October 2002*

- Bank Islam Malaysia Berhad. (n.d.). *10 MP Working Capital Guarantee Scheme*. Retrieved December 25, 2012, from <http://www.bankislam.com.my/en/Pages/10MPWorkingCapitalGuaranteeScheme.aspx?tabs=6>
- Bank Muamalat Malaysia Berhad. (n.d.). *Mara Entrepreneur Guarantee Scheme (SJUM)*. Retrieved December 25, 2012, from <http://www.muamalat.com.my/wholesale-banking/commercial-banking>
- Bank Negara Malaysia. (n.d.). *About the Bank*. Retrieved September 27, 2012, from http://www.bnm.gov.my/index.php?ch=en_about&pg=en_intro&ac=641&lang=en
- .(n.d.). *Product and Services For The SMEs*. Retrieved December 25, 2012, from <http://www.bnm.gov.my/index.php?ch=li&cat=islamic&type=IB&fund=0&cu=0>
- Bank Perusahaan Kecil & Sederhana Berhad. (n.d.). *Business Loan*. Retrieved September 29, 2012, from <http://smebank.com.my/web/guest/bisnesloan>
- Bursa Malaysia Berhad. (n.d.). *BURSA MALAYSIA : ISLAMIC MARKETS*. Retrieved December 27, 2012, from http://www.bursamalaysia.com/misc/Islamic_markets_brochure.pdf
- .(n.d.). *Corporate History*. Retrieved September 27, 2012, from <http://www.bursamalaysia.com/corporate/about-us/corporate-history/>
- .(n.d.). *Going Public : A PRACTICAL GUIDE TO LISTING ON BURSA MALAYSIA*. Retrieved December 16, 2012, from http://www.mia.org.my/new/downloads/professional/regulatory/sc_bursa/knowledge/2012/Practical_Guide_to_Listing_SMEs.pdf
- .(n.d.). *LISTING CRITERIA ON BURSA MALAYSIA*. Retrieved December 27, 2012, from http://www.bursamalaysia.com/misc/listed_companiesListing-Guide_Leaflet.pdf

- CIMB Islamic Bank Berhad.(n.d.). *Government Guarantee Scheme*. Retrieved December 25, 2012, from http://cb.cimbislamic.com/index.php?ch=ci_biz_fn&pg=ci_biz_fn_gg&tpt=cimb_ibiz
- CIMB. (n.d.). “*Minimum Wage Policy – Curse or Cure?*”. Retrieved January 10, 2013, from http://etp.pemandu.gov.my/upload/CIMB-Minimum_wage_policy%E2%80%93Curse_or_Cure.pdf
- Circular Letter of Bank Indonesia Number 14/11/DPM on Purchase of Foreign Currency against Rupiah through Bank 21 March 2012*
- Competition Commission of Singapore. (n.d.). *CCS and the Competition Act*. Retrieved December 9,2012, from <http://www.ccs.gov.sg/content/ccs/en/About-CCS/What-We-Do/CCS-and-the-Competition-Act.html>
- Consumer Product Safety Department. (2012). *SPRING Singapore, Consumer Protection (Consumer Goods Safety Requirements) Regulations 2011 (CGSR) Information Booklet (Edition 1.3) (Singapore, 2554)*. Retrieved September 17, 2012, from <http://www.spring.gov.sg/qualitystandards/cps/cgsr/pages/cgsr-regulations.aspx>
- Dao Tri Uc. (n.d.). *Basic Information For Legal Research – A Case Study of Viet Nam*. Retrieved September 22, 2012, from http://d-arch.ide.go.jp/idedp/IAL/IAL002300_008.pdf
- Decision Decree No. 40 of 2012 on Restricted Positions for Foreign Workers in Indonesia (“Decree No.40/2012”)*
- Deloitte Touche Tohmatsu Limited. (n.d.). *Taxation and Investment in Indonesia 2011*. Retrieved September 18, 2012, from http://www.deloitte.com/assets/Dcom-Global/Local%20Assets/Documents/Tax/Taxation%20and%20Investment%20Guides/2011/dttl_tax_guide_2011_Indonesia.pdf
- Deloitte. (2012). *Singapore Highlights 2012*. Retrieved December 25, 2012, from <http://www.deloitte.com>

- Department of Standards Malaysia, Ministry of Science Technology and Innovation. (2004). *National Standards Strategy & Action Plan (Putrajaya, 2004)*. Retrieved September 25, 2012, from http://www.standardsmalaysia.gov.my/v3a/index.php?option=com_content&view=article&id=173&Itemid=108&lang=en
- . (2011). *Malaysian Standards the Status and Benefits*. Retrieved September 18, 2012, from <http://www.standardsmalaysia.gov.my>
- . (n.d.). *Malaysian Standards the Status and Benefits*. Retrieved September 18, 2012, from http://www.standardsmalaysia.gov.my/v3a/index.php?option=com_content&view=article&
- Development Information Staff, NEDA-Central Office. (n.d.). *2011 – 2016 Philippine Development Plan*. Retrieved September 30, 2012, from <http://devplan.neda.gov.ph/about-the-plan.php>
- Directorate General of Intellectual Property Rights. (n.d.). *Tarif Biaya Permohonan Paten*. Retrieved December 11, 2012, from <http://www.dgip.go.id/paten/tarif-biaya-permohonan-paten>
- Directorate General of Intellectual Property Rights. (2012). *Tarif / Biaya Permohonan Hak Cipta*. Retrieved December 11, 2012, from <http://www.dgip.go.id/hak-cipta/tarif-biaya-hak-cipta>
- Dr. Ningrum Natasya Sirait, Law School, University of Sumatera Utara, Medan, Indonesia. (n.d.). *Overview of Indonesia Competition Law: Law No. 5 of 1999, Concerning Prohibition of Monopolistic Practices and Unfair Business Competition*. Retrieved October 3, 2012, from http://www.jftc.go.jp/eacpf/05/AOTS/indonesia_ningrum.pdf

- Edwin Vanderbruggen. (January 2012). *Double Taxation Agreements for Cambodia: Who Will Benefit?*. Retrieved September 26, 2012, from <http://edwin-vanderbruggen.blogspot.com/2012/01/double-taxation-agreements-for-cambodia.html>
- EXIM Bank. (n.d.). *Conventional Banking*. Retrieved December 25, 2012, from <http://www.exim.com.my/conventional-banking>
- (n.d.). *Credit Insurance*. Retrieved December 25, 2012, from <http://www.exim.com.my/credit-insurance>
- (n.d.). *Credit Takaful*. Retrieved December 25, 2012, from <http://www.exim.com.my/credit-takaful>
- (n.d.). *Islamic Banking*. Retrieved December 25, 2012, from <http://www.exim.com.my/islamic-banking>
- (n.d.). *Overview*. Retrieved December 25, 2012, from <http://www.exim.com.my/about-us/overview>
- Hong Leong Bank Bhd. (n.d.). *SME Client Charter*. Retrieved December 25, 2012, from <http://www.hlb.com.my/bb/sme/sme.jsp?flag=sme>
- HSBC Amanah Malaysia Berhad. (n.d.). *SME Flexi-Cover Plus*. Retrieved December 25, 2012, from <http://www.hsbcamanah.com.my/1/2/amanah/commercial/amanah-protection/flexi-cover-plus>
- (n.d.). *SME Banking*. Retrieved December 25, 2012, from <http://www.hsbc.com.my/1/2/business-banking/sme-banking>
- IBFD Asia-Pacific. (n.d.). *Singapore-Business and Investment*. Retrieved September 29, 2012, from http://www.adko.hu/01_files/offshore/singapore/singapore-befektetes.pdf
- Index Mundi. (n.d.). *"Malaysia Legal System."*. Retrieved September 30, 2012, from http://www.indexmundi.com/malaysia/legal_system.html

Indonesia Capital Market and Financial Institutions Supervisory Agency, Ministry of Finance of the Republic of Indonesia. (n.d.). *THE CAPITAL MARKET AND NON BANK FINANCIAL INDUSTRY MASTER PLAN*. Retrieved December 10, 2012, from http://www.bapepam.go.id/pasar_modal/publikasi_pm/info_pm/MASTERPLAN_BAPEPAMLK_2010-2014_ENG.pdf

Indonesia Eximbank. (n.d.). *Products & Service*. Retrieved December 10, 2012, from <http://www.indonesiaeximbank.go.id/en/buyer's-credit>

Indonesia Stock Exchange. (n.d.). *RULE NUMBER I-A: CONCERNING THE LISTING OF SHARES (STOCK) AND EQUITY-TYPE SECURITIES OTHER THAN STOCK ISSUED BY THE LISTED COMPANY*. Retrieved December 10, 2012, from http://www.idx.co.id/Portals/0/StaticData/Regulation/ListingRegulation/en-US/I-A_Listing_ENG.pdf

Janus Corporate Solution Pte. Ltd. (n.d.). *Foreign Company Registration Options in Singapore*. Retrieved January 16, 2013, from <http://www.guidemesingapore.com/incorporation/foreign-company/foreign-company-registration-options>

Jennifer Holligan and TarikAbdulhak. (n.d.). *Overview of Cambodian History, Governance and Legal Sources, Gobalex*. Retrieved September 22, 2012, from <http://www.nyulawglobalex/cambodia.htm>

KPMG International Cooperative ("KPMG International"). (2012). *Asia Pacific Taxation Singapore 2012 Edition*. Retrieved September 14, 2012, from <http://www.kpmg.com/Global/en/services/Tax/regional-tax-centers/asia-pacific-tax-centre/Documents/Asia-Pacific-Taxation/Singapore.pdf>

Labuan Financial Services Authority. (n.d.). *Laws and Regulations*. Retrieved December 11, 2012, from <http://www.lfsa.gov.my/legislation>

Law of Malaysia Act 273 Workmen's Compensation Act 1952 Incorporating all amendment up to 1 January 2006

Law of Malaysia Trade Union Act 1959 incorporating all amendment up to 1 January 2006

*LAW OF THE REPUBLIC OF INDONESIA NUMBER 36 OF 2008 CONCERNING FOURTH
AMENDMENT OF LAW NUMBER 7 OF 1983 CONCERNING INCOME TAX*

Legislative Analyst's Office. (May 2012). *Overview of the May Revision*. Retrieved September 22, 2012, from <http://www.lao.ca.gov/reports/2013/bud/may-revise/overview-may-revise-051713.pdf>

Leonard GOH ChoonHian. (n.d.). *Legal System in ASEAN – Singapore*. Retrieved September 23, 2012, from http://www.aseanlawassociation.org/papers/sing_chp2.pdf.

LOWTAX Global Tax & Business Portal. (2012). *Singapore Exchange Control*. Retrieved December 25, 2012, from http://www.lowtax.net/lowtax/html/singapore/singapore_tax_efficient_regimes_and_sectors.asp#exchange

Malaysian Intellectual Property Association: MIPA. (n.d.). *Industrial Design*. Retrieved December 11, 2012, from <http://www.mipa.org.my/industrial-design.html>

Malaysian Investment Development Authority. (n.d.). *Exchange Control Practice*. Retrieved October 1, 2012, from <http://www.mida.gov.my/env3/index.php?page=exchange-control-practice>

----- (n.d.). *Invest in Malaysia Banking Financial and Exchange Administration*. Retrieved September 22, 2012, from <http://www.mida.gov.my/env3/index.php?page=banking-system>

Mary Swire, Tax-News.com. (8 February 2012). *Indonesia Targets Lower Deficit*. Retrieved September 22, 2012, from http://www.tax-news.com/news/Indonesia_Targets_Lower_Deficit____53880.html

Maybank Bhd. (n.d.). *SME Assistance Guarantee Scheme (SAGS)*. Retrieved December 25, 2012, from http://www.maybank2u.com.my/mbb_info/m2u/public/personalDetail04.do?channelId=LOA-Loans&cntTypeId=0&cntKey=BFIN05.12&programId=LOA11-SolePropProfessionalFinancing&chCatId=mbb/Personal/LOA-Loans

- Maybank Islamic Berhad. (n.d.). *FUND FOR SMALL AND MEDIUM INDUSTRIES 2-I (FSMI 2-i)*. Retrieved December 25, 2012, from http://maybankislamic.com.my/b_fsmi2.html
- Ministry of Law. (n.d.). *The Singapore Legal System*. Retrieved September 23, 2012, from <http://app2.mlaw.gov.sg/UsefullInfo>
- Ministry of Manpower. (n.d.). *Factory Notification & Registration*. Retrieved December 25, 2012, from <http://www.mom.gov.sg/workplace-safety-health/applications-registrations/Pages/certreg.aspx#factories>
- (n.d.). *Vision, Mission and Values*. Retrieved September 21, 2012 from <http://www.mom.gov.sg/aboutus/pages/vision-mission-values.aspx#vision>
- Monetary Authority of Singapore. (2012). *Frequently Asked Questions on MAS Notice 757 and Equivalent Notices*. Retrieved December 25, 2012, from <http://www.mas.gov.sg>
- Monetary Authority of Singapore. (2012). *Notice 1150 Lending of Singapore Dollar to Non-Resident Financial Institutions*. Retrieved December 25, 2012, from http://www.mas.gov.sg/en/Regulations-and-Financial-Stability/Regulations-Guidance-and-Licensing/Merchant-Banks/Notices/2004/Notice-1105--Lending-of-Singapore-Dollar-to-Non_Resident-Financial-Institutions.aspx
- Myanmar Legal Services Limited (MLSL). (30 August 2012). *Doing Business in Myanmar*. Retrieved September 15, 2012, from http://www.ctlo.com/mediacenter/Publications/2012-09-18-DoingBusinessinMyanmar310812693980_7.pdf
- National Standardization Agency of Indonesia. (n.d.). *About National Standardization Agency of Indonesia*. Retrieved September 19, 2012, from <http://www.bsn.go.id/bsn/activity.php?id=52&language=en>
- OCPB Bank (Malaysia) Bhd. (n.d.). *Fund For Small Medium Industry II*. Retrieved December 25, 2012, from <http://www.ocbc.com.my/business-banking/loans/lightbox/government-assistance-schemes-lightbox.html>

Organization for Small & Medium Enterprises and Regional Innovation. (n.d.). *Japan, Small & Medium Enterprise Development Policies in 6 ASEAN Countries*. Retrieved September 23, 2012, from <http://www.aseansec.org/documents/SME%20Development%20Policies%20in%206%20ASEAN%20Member%20States%20-%20Part%201.pdf>.

Payment and Settlement Systems (Finality and Netting) Act 2002, Singapore

PKF International Limited (PKFI). (April 2012). *Malaysia Tax Guide 2012*. Retrieved September 14, 2012, from <http://www.claytonmckervervey.com/attach/worldwide-tax-guide-malaysia.pdf>

----- . (April 2012). *Singapore Tax Guide 2012*. Retrieved September 14, 2012, from www.claytonmckervervey.com/attach/worldwide-tax-guide-singapore.pdf

PricewaterhouseCoopers. (18 January 2012). *Laos Change in Tax Rates*. Retrieved September 15, 2012, from <http://www.pwc.com/th/en/pwc-tax-insight/2012/assets/PwC-Tax-Insight-02-2012-edited.pdf>

----- . (n.d.). *2011/2012 Malaysian Tax and Business Booklet*. Retrieved September 14, 2012, from http://www.pwc.com/en_MY/my/assets/publications/MTBB-2011.pdf

----- . (n.d.). *Vietnam Pocket Tax Book 2012*. Retrieved September 14, 2012, from http://www.pwc.com.edgekey.net/vn/en/publications/2012/assets/PwC_Vietnam_Vietnam_Pocket_Tax_Book_2012_English.pdf

Public Bank Bhd. (n.d.). *Product and Services For The SMEs*. Retrieved December 25, 2012, from http://www.pbepbank.com/en/en_content/business/sme/index.html

PussadeePolsaram and associates. (n.d.). *A Survey Research Project on "Small and Medium Enterprises Development Policies of 4 ASEAN Countries": Brunei Darussalam, Cambodia, Lao PDR, Myanmar*. Retrieved September 22, 2012, from http://www.aseansec.org/documents/SME_Development_Policies_in_6_ASEAN_Member_State_-_Part_2.pdf

- PwC Indonesia. (n.d.). *Indonesian Pocket Tax Book 2012*. Retrieved September 18, 2012, from <http://www.pwc.com/id/en/indonesian-pocket-tax-book/assets/indonesian-pocket-tax-book-2013.pdf>
- Rafaelita M. Aldaba. (n.d.). *FDI and Corporate Taxation: The Philippine Experience*. Retrieved September 23, 2012, from www.econ.hit-u.ac.jp/~ap3/appfdi6/paper/PHILIPPINES.pdf
- RHB Islamic Bank Berhad. (n.d.). *SME Loans*. Retrieved December 25, 2012, from http://www.rhb.com.my/business_banking/commercial_banking/sme/biz_loans.html
- San Thein. (2012). *Industrial Readjustment in Myanmar: Agro-industrial Preparedness for Integration with AEC*. Retrieved September 22, 2012, from http://www.ide.go.jp/English/Publish/Download/Brc/pdf/07_chapter4.pdf
- Securities Commission Malaysia. (28 September 2012). *The 2013 Budget Speech by YAB Dato' Sri Mohd Najib Tun Haji Abdul Razak, Prime Minister and Minister of Finance Introducing The Supply Bill (2013) in the Dewan Rakyat*. Retrieved September 22, 2012, from <http://www.sc.com.my/eng/html/resources/budget2013/budget2013.pdf>
- Singapore Academic of Law. (2011). *Forms of Business Organizations*. Retrieved December 9, 2012, from <http://www.singaporelaw.sg/content/BA.html#section7>
- Singapore Business Federation. (n.d.). *Membership*. Retrieved December 8, 2012, from <http://www.sbf.org.sg>
- Singapore Employment Act (Chapter 91) (Original Enactment : Act 17 of 1968) Revised edition 2009*
- Singapore Employment Act (Chapter 91, Section 70) Employment (Children and Young Persons) Regulations*

Singapore Industrial relation Act (Chapter 136) (Original Enactment : Ordinance 20 of 1960)

Revised edition 2004

Singapore Trade Dispute Act (Original Enactment : Ordinance 59 of 1941) Revised edition 1985

Singapore Trade Union Act (Chapter 333) (Original Enactment : Ordinance 3 of 1940) Revised edition 2004

Small and Medium Enterprise Corporation Malaysia. (n.d.). *SME Development Programmes.*

Retrieved September 29, 2012, from <http://www.smecorp.gov.my/v4/node/22>

Small and Medium Enterprise Development Policies in Myanmar. (2012). *Small and Medium*

Enterprise. Retrieved September 22, 2012, from

[http://www.aseansec.org/documents/SME%20Development%](http://www.aseansec.org/documents/SME%20Development%20Policies%20in%204%20)

[20Policies%20in%204%20](http://www.aseansec.org/documents/SME%20Development%20Policies%20in%204%20)

Small and Medium Enterprise. (n.d.). *Small & Medium Enterprises Development Policies in*

Cambodia, Small and Medium Enterprise. Retrieved September 21, 2012 from

[http://www.aseansec.org/documents/SME%20Development%20Policies%20in%](http://www.aseansec.org/documents/SME%20Development%20Policies%20in%204%20ASEAN%20)

[204% 20ASEAN%](http://www.aseansec.org/documents/SME%20Development%20Policies%20in%204%20ASEAN%20)

Small Medium Enterprise Corporation Malaysia. (n.d.). *Bank Negara Malaysia Funds and*

Schemes for SMEs. Retrieved December 27, 2012, from

<http://www.smecorp.gov.my/v4/node/106>

SME Bank. (n.d.). *Corporate Info.* Retrieved December 25, 2012, from

http://www.smebank.com.my/web/guest/corporate_info

----- (n.d.). *Micro Business.* Retrieved December 25, 2012, from

<http://www.smebank.com.my/web/guest/micro-businesses>

----- (n.d.). *Mission.* Retrieved December 25, 2012, from

<http://www.smebank.com.my/web/guest/mission>

- SME Corporation Malaysia. (n.d.). *DEFINITION FOR SMALL AND MEDIUM ENTERPRISES IN MALAYSIA (Approved for Adoption by National SME Development Council on 9 June 2005)*. Retrieved September 28, 2012, from http://www.smeinfo.com.my/images/pdf/background_sme/sme_definitions_english.pdf
- SPRING Singapore. (n.d.). *Our Mission and Vision*. Retrieved September 23, 2012, from <http://www.spring.gov.sg/AboutUs/Pages/SPRING-Singapore.aspx#.Uc-qsdlYyL0>
- (n.d.). *Quality for Enterprise through STandards (QUEST) Programme*. Retrieved September 17, 2012, from <http://www.spring.gov.sg/QualityStandards/Std/Pages/quality-for-enterprises-through-standards.aspx>
- (n.d.). *Standards & You*. Retrieved September 19, 2012, from <http://www.spring.gov.sg/QualityStandards/Std/Pages/standards-and-you.aspx>
- (November 2012). *Assistance Programmes for SMEs*. Retrieved December 21, 2012, from <http://www.spring.gov.sg/RESOURCES/Pages/sme-guides.aspx>
- Standard Chartered Bank Malaysia Bhd. (n.d.). *SME Banking*. Retrieved December 25, 2012, from <http://www.standardchartered.com.my/sme-banking/en/>
- Standard Chartered Saadig Berhad. (n.d.). *Islamic SME Banking*. Retrieved December 25, 2012, from <http://www.standardchartered.com/en/banking-services/islamic-banking/islamic-sme-banking.html>
- Suruhanja Sekuriti Securities Commission Malaysia. (n.d.). *Licensing*. Retrieved September 28, 2012, from <http://www.sc.com.my/sub.asp?menuid=220>
- Suruhanjaya Syarikat Malaysia Companies Commission of Malaysia. (n.d.). *About SSM*. Retrieved September 28, 2012, from <http://www.ssm.com.my/en/about-ssm>

- (n.d.). *Local Company Incorporation Guidelines*. Retrieved December 9, 2012, from <http://www.ssm.com.my/en/incorporation-of-local-company>
- Suruhanjaya Syarikat Malaysia, (n.d.), *Gearing up for business : A Compendium On Establishing A Business In Malaysia*, Retrieved 22 September 2012, from <http://www.ssm.com.my/sites/default/files/compendium/ssm%20compendium.pdf>
- (n.d.). *GUIDELINES FOR APPLICATION OF A COMPANY NAME*. Retrieved December 9, 2012, from <http://www.ssm.com.my/sites/default/files/compendium/ssm%20compendium.pdf>
- (n.d.). *GUIDELINES FOR BUSINESS NAME APPLICATION*. Retrieved December 9, 2012, from <http://www.ssm.com.my/sites/default/files/compendium/ssm%20compendium.pdf>
- (n.d.). *GUIDELINES FOR REGISTRATION OF NEW BUSINESS*. Retrieved December 9, 2012, from <http://www.ssm.com.my/sites/default/files/compendium/ssm%20compendium.pdf>
- (n.d.). *SSM e-LODGEMENT SERVICES*. Retrieved December 9, 2012, from <http://www.ssm.com.my/sites/default/files/compendium/ssm%20compendium.pdf>
- Tax Rates.cc. (n.d.). *Cambodia Income Tax Rates*. Retrieved September 22, 2012, from <http://www.taxrates.cc/html/cambodia-tax-rates.html>
- (n.d.). *Indonesia Tax Rates*. Retrieved September 18, 2012, from <http://www.taxrates.cc/html/indonesia-tax-rates.html>
- Terence Gomez. (2012). *Policies, Entrepreneurship and Development: SMEs in Multi-ethnic Malaysia*. Retrieved, from [http://www.asean.chula.ac.th/files/1%20KAS%20\(Bangkok\)%20Gomez%20-%20SME%20Presentation.pdf](http://www.asean.chula.ac.th/files/1%20KAS%20(Bangkok)%20Gomez%20-%20SME%20Presentation.pdf)

- The ASEAN Secretariat. (2011). *Directory of Outstanding ASEAN SMEs 2011*. Retrieved September 23, 2012, from <http://www.aseansec.org/publications/Directory%20of%20Outstanding%20ASEAN%20SMEs%202011.pdf>
- The Employment Act 1955 (Act 265), Subsection 69B(1) amended by The Employment (Amendment) Act 2012, Section 23.*
- The Indonesian Netherlands Association. (n.d.). *Investment in Indonesia*, Retrived October 2, 2012, from <http://www.ina.or.id/inaweb/files/establishment%20of%20foreign%20company%20in%20Indonesia.pdf>
- The International Bank for Reconstruction and Development. (n.d.). *Economy Profile : Malaysia DOING BUSINESS 2013 Smarter Regulations for Small and Medium-Size Enterprises*, Retrieved December 9, 2012, from <http://www.doingbusiness.org/~media/giawb/doing%20business/documents/profiles/country/MYS.pdf>
- The National SME Development Council. (n.d.). *SME MASTER PLAN 2012 -2020*. Retrieved September 28, 2012, from <http://www.smecorp.gov.my/v4/node/2124>
- Um Seiha. (February 2012). *Cambodia: Tax Revenue Reform Issues, Further Reforms*. Retrieved September 22, 2012, from <http://www.imf.org/external/np/seminars/eng/2012/asiatax/pdf/seiha.pdf>
- UN. (n.d.). *Lao People's Democratic Republic: Public Administration Country Profile*. Retrieved September 23, 2012, from <http://unpan1.un.org/intradoc/groups/public/documents/un/unpan023237.pdf>
- Wimbanu Widyatmoko, Ponti Partogi. (December 2007). *The New General Tax Provisions and Procedures : A Sneak Preview*. Retrieved September 26, 2012, from <http://www.asialaw.com/Article/1970868/Channel/16959/The-New-General-Tax-Provisions-and-Procedures-A-Sneak-Preview.html>

- World Bank Group. (June 2555). *Starting a Business in Indonesia*. Retrieved December 19, 2555, from <http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/Indonesia/starting-a-business/>
- World Bank. (n.d.). *The Role of Bank Indonesia in Development of Micro, Small, and Medium Enterprises (MSMEs) and Customer Due Diligence (CDD)*. Retrieved February 1, 2012, from http://siteresources.worldbank.org/INTAML/Resources/Endang_Sedyadi_BI.pdf
- World Economic Forum. (2012). *Singapore Financial Development Index 2012*. Retrieved December 24, 2012, from <http://www3.weforum.org/maintenance/public.htm>
- World Service Group. (2008). *Indonesia's New Company Law*. Retrieved October 2, 2012, from <http://www.worldservicesgroup.com/publications.asp?action=article&artid=2616>
- Yuji Yui. (n.d.). *FDI and CORPORATE INCOME TAX REFORM IN VIETNAM*. Retrieved September 23, 2012, from <http://www.econ.hit-u.ac.jp/~ap3/appfdi6/paper/VIETNAM.pdf>

**การศึกษาผลกระทบของนโยบายและกฎหมาย
ของประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่มีต่อ SMEs ไทย**

HNP COUNSEL
Tax and